

Chronologische Verzameling

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomene verkortingen:

S.	BETEEKENT:	<i>Staatsblad.</i>
Sc.	„	<i>Staatscourant.</i>
B.	„	<i>Bijvoegsel op het Staatsblad.</i>
C. V.	„	<i>Chronologische Verzameling.</i>
W. v. 't R.	„	<i>Weekblad van het Recht.</i>

LUTTENBERG'S

Chronologische Verzameling

DER

WETTEN, BESLUITEN

EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

Openbaar Bestuur in de Nederlanden,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813,

VOORTGEZET DOOR

P. H. JORDENS,

Commissar. ter Provinciale griffie van Overijssel.

1892.

ZWOLLE,

W. E. J. TJEENK WILLINK.

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

2 Januari 1892. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale belasting in *Noordbrabant*. S. 1.

Bij deze wet wordt de heffing bekrachtigd, ten behoeve dier provincie, van eene belasting op paarden en andere trekdieren.

2 Januari 1892. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Overijssel*. S. 2.

Bij deze wet wordt de heffing bekrachtigd, ten behoeve dier provincie, van tolrechten voor het gebruik van den provincialen kunstweg langs de *Dedensvaart*, van de *Lichtmis* tot *Heemse*.

2 Januari 1892. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van eene straat in de gemeente *Nieuwer-Amstel*. S. 3.

2 Januari 1892. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente *Havelte*, noodig voor den aanleg van een straatweg van de westelijke greus der gemeente *Diever*, in de westelijke richting door *Wapserveen* (gemeente *Havelte*) naar de grens van de provincie *Overijssel*. S. 4.

2 Januari 1892. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor de verruiming van het *Heusdenesch kanaal*. S. 5.

2 Januari 1892. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een boezemkanaal in *Delfland* van de *Kromme Zwoeth* naar de *Oranjestuis*. S. 6.

2 Januari 1892. WET, tot intrekking der wet van 16 April 1887 (*Staatsblad* n°. 53), verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een spoorweg (tramweg) van *Amsterdam* naar *Amstelveen*. S. 7.

2 Januari 1892. WET, tot goedkeuring eener overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van een stuk geslechten vestinggrond te *Groningen*, aan de vereeniging "*Asyl voor zieken en zwakken*" aldaar. S. 8.

2 Januari 1892. WET, tot goedkeuring van eene met de gemeente *Rotterdam* gesloten overeenkomst betreffende ruiling van gebouwen en grond. S. 9.

2 Januari 1892. WET, tot goedkeuring der overeenkomst, waarbij de Kroon aan den Staat der Nederlanden het recht verleent om ten behoeve van den polder "het Plaatje" onder *Hooge en Lage Zwaluwe* de erfdienstbaarheid van overweg te vestigen op een deel der kade van den polder "de Ribbe" onder *Made en Drimmelen*. S. 10.

2 Januari 1892. WET, houdende goedkeuring van de op 4 Mei 1891 te *Gravenhage* tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst tot wijziging van art. 59 van het reglement betreffende het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht op de *Schelde* en de andere daarin genoemde wateren, behorende bij de op 20 Mei 1843 te *Antwerpen* tusschen voorsz. Rijken gesloten overeenkomst (*Staatsblad* 1843, n°. 45), en strafbaarstelling van de overtredingen in dat artikel bedoeld. §. 11.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, BIJ DE GRACIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ. ENZ. ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salnt! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 4 Mei 1891 te *Gravenhage* tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst tot wijziging van art. 59 van het reglement betreffende het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht op de *Schelde* en de andere daarin genoemde wateren, behorende bij de op 20 Mei 1843 te *Antwerpen* tusschen voorsz. Rijken gesloten overeenkomst (*Staatsblad* 1843, n°. 45), wettelijke rechten betreft en het tevens noodig is straf te stellen op de overtredingen in dat artikel bedoeld;

Gelet op het tweede lid van art. 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De op 4 Mei 1891 te *Gravenhage* tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst tot wijziging van art. 59 van het reglement betreffende het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht op de *Schelde* enz., behorende bij de op 20 Mei 1843 te *Antwerpen* tusschen voorsz. Rijken gesloten overeenkomst (*Staatsblad* 1843, n°. 45), gelijk die in afschrift nevens deze wet is gevoegd, wordt goedgekeurd.

2. De overtredingen, bedoeld bij art. 59 van het reglement betreffende het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht op de *Schelde*, worden gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

3. De strafbare feiten in artikel 2 dezer wet bedoeld, worden beschouwd als overtredingen.

4. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te *Gravenhage*, den 2den Januari 1892.

(get.) EMMA.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSSEN.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

(Uitg. 30 Jan. 1892.)

AFSCHRIFT.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et en Son nom Sa Majesté la Reine Régente du Royaume, et Sa Majesté le Roi des Belges;

Ayant résolu de donner Leur approbation aux dispositions arrêtées le 12 Février 1891 par les commissaires permanents Néerlandais et Belges; pour la surveillance commune de la navigation et des services du pilotage dans l'Escant, à l'effet de modifier l'article 59 du Règlement International du 20 Mai 1843, relatif au pilotage et à la surveillance commune, ont nommé à cet effet pour Leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté la Reine Régente du Royaume des Pays-Bas, le jonkheer CORNELIS HARTSEN, commandeur de l'ordre du Lion Néerlandais, chevalier de deuxième classe de l'ordre du Lion d'or de la Maison de Nassau; etc. etc., Ministre des Affaires Etrangères de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas, et

le Sieur GÉRAUD KRUYTS, chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais, officier de l'ordre de la Couronne de Chêne de Luxembourg etc., capitaine de vaisseau, Ministre de la Marine de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas;

Sa Majesté de Roi des Belges, le Baron d'ANETHAN, grand-officier de Son ordre de Léopold, chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais, grand croix de l'ordre de la Couronne de Chêne de Luxembourg, etc., etc., Son Envoyé extra-ordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Cour Royale des Pays-Bas;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. I. Les dispositions, signées, en textes Néerlandais et Français, à Anvers le 12 Février 1891 par les commissaires permanents Néerlandais et Belges pour la surveillance commune de la navigation et des services du pilotage dans l'Escant et ci annexées en copie, sont approuvées.

Elles seront considérées comme insérées ~~mot à~~ mot dans la présente convention et comme faisant partie intégrante de cette convention.

II. La présente convention, dressée en deux exemplaires, sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à la Haye aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi, les plénipotentiaires susdits l'ont signée et y ont apposé leurs cachets.

Fait à la Haye, le 4 Mai 1891.

(L. S.)	(<i>get.</i>)	HARTSEN.
"	"	KRUYB.
"	"	BOU. D'ANTHEAN.

OVEREENKOMST.

De Nederlandsche en Belgische Regeeringen, in overweging genomen hebbende, dat artikel 59 van het Gemeenschappelijk Reglement voor het Loodswezen op de Schelde van 20 Mei 1843, wijziging behoeft ten gevolge van de invoering in Nederland van het nieuwe Wetboek van Strafrecht, wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35), waardoor met 1 September 1891 de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) zal komen te vervallen, hebben voor de totstandbrenging daarvan aangewezen en benoemd:

De Nederlandsche Regeering; de heeren J. SPANJAARD en J. C. DE RUYTER DE WILDT, vaste commissarissen voor het gemeenschappelijk toezicht op de Scheepvaart en het Loodswezen voor de Schelde;

De Belgische Regeering: de heeren N. ALLO en P. PETIT, vaste commissarissen voor het gemeenschappelijk toezicht op de Scheepvaart en het Loodswezen voor de Schelde;

die, ingevolge de wederzijds aan hen verleende volmachten te Antwerpen vergaderd, omtrent het navolgende zijn overeengekomen, als:

Art. I. Van af den 1sten September 1891 zal artikel 59 van bovenvermeld Internationaal Reglement van 20 Mei 1843 in dien als volgt:

«De overtredingen van het Reglement, welke begaan worden door de loodsen of andere bij het loodwezen in dienst zijnde personen, zullen worden beoordeeld en gestraft volgens de wetten van kracht in het land, waarin de hoofdzetel gelegen is van de administratie, waartoe de overtreder of overtreders behooren, onverminderd de disciplinaire straffen, welke elke administratie aan hare loodsen enz. zal kunnen opleggen.»

II. De tegenwoordige overeenkomst treedt niet

in werking, dan nadat zij door de wederzijdsche Regeeringen is goedgekeurd.

Aldus in dubbel opgemaakt te Antwerpen, den 12 Februari 1891.

De Nederlandsche Permanente Commissarissen,
(*get.*) J. SPANJAARD.

" J. C. DE RUYTER DE WILDT.

De Belgische Permanente Commissarissen,
(*get.*) N. ALLO.

" P. PETIT.

2 Januari 1892. BESLUIT, houdende vaststelling der regelen omtrent het beheer van het Weduwen- en wezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 28sten December 1891, n°. 69, Generale Thesaurie;

Gelet op artikel 19 van de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79):

Hebben goedgevonden en verstaan de volgende regelen vast te stellen omtrent het beheer van het Weduwen- en wezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

Art. 1. De directeur van het Weduwen- en wezenfonds voor burgerlijke ambtenaren regelt de inrichting der bureaux van het fonds, en is belast met de leiding der werkzaamheden.

2. De directeur draagt, in overleg met commissarissen, de ambtenaren bij het Fonds ter benoeming, bevordering, schorsing en ontslag voor aan den Minister van Financiën.

Op gelijke wijze doet hij de noodige voorstellen omtrent de bezoldiging der ambtenaren.

De directeur regelt de verloven der ambtenaren, onder zijne bevelen werkzaam.

Aan den directeur kan verlof worden verleend door den Minister van Financiën.

Het verzoek van den directeur om verlof wordt gedaan in overleg met commissarissen. Bij zoodanig verzoek dient de directeur, mede in overleg met commissarissen, aan den Minister van Financiën tevens de noodige voorstellen in, ten einde tijdens zijne afwezigheid in het beheer te voorzien.

De directeur kan geene andere betrekking bekleeden zonder goedkeuring van commissarissen en van den Minister van Financiën.

3. De directeur is belast met de zorg voor het onderhoud van en den huishoudelijken dienst in het gebouw waarin de bureaux van het Fonds gevestigd zijn.

Nopens het onderhoud van en den dienst in de lokalen waarin de bureaux van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren gevestigd zijn, treedt hij in overleg met den secretaris van dien Raad.

4. Vóór den 1sten Augustus van ieder jaar zendt de directeur, in overleg met commissarissen, aan den Minister van Financiën een ontwerp voor de begrooting van ontvangsten en uitgaven van het Fonds over het komende jaar, met de daarbij behorende bijlagen (Memorie van Toelichting, toelichtende staat, zoomede de in artikel 20, 2de lid, der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) sub 1°. en 2°. bedoelde stukken).

5. De directeur doet in overleg met commissarissen telken jare vóór ultimo Maart aan den Minister van Financiën toekomen:

1°. een ontwerp voor de *eerste rekening* van ontvangsten en uitgaven van het Fonds over het afgelopen jaar;

2°. een ontwerp voor de *tweede rekening* van ontvangsten en uitgaven van het Fonds over het laatstafgesloten dienstjaar.

6. De directeur onderzoekt de ingevolge artikel 14 der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) bij hem ingediende aanvragen om pensioen.

Hij is bevoegd aan de betrokken autoriteiten inlichtingen te vragen zoowel omtrent punten waartoe het onderzoek der ingezonden stukken aanleiding geeft, als over andere zaken waarbij het Fonds betrokken is.

Hij doet aan den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren een voorstel omtrent de op de aanvragen te nemen beslissing.

7. De directeur zorgt dat aan de gepensioneerden pensioenakten worden uitgereikt. Het model dier akten wordt door den Minister van Financiën vastgesteld.

8. De directeur zorgt dat een grootboek wordt aangehouden van de ingevolge de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) verleende pensioenen. Daarin wordt aangeteekend alles wat op de verleende pensioenen betrekking heeft.

9. De directeur stelt de pensioenen betaalbaar volgens door den Minister van Financiën te stellen regelen.

Hij doet nopens de uitbetaling daarvan rekening en verantwoording aan de Algemeene Rekenkamer.

10. De directeur zorgt, dat de geldelijke administratie van het fonds wordt gevoerd overeenkomstig de voor het beheer van 's Rijks bijzondere fondsen geldende regelen van comptabiliteit.

11. De directeur verifieert de ingevolge artikel 17 der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) ingehouden kortingen. In de gevallen, waarin met het inhouden van korting moet worden opgehouden, geeft hij daarvan tijdig kennis aan het betrokken Departement van algemeen bestuur.

Hij doet aan het betrokken Departement mededeeling van de ingevolge artikel 2, derde lid, der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) afgelegde verklaringen en van de ingevolge artikel 25, derde lid, dier wet ingediende aanvragen, onder opgave van den dag sedert welken de korting moet worden toegepast.

12. De directeur onderzoekt de aanvragen tot restitutie van ten onrechte ingehouden kortingen, zoomede van de ingevolge artikel 17, voorlaatste lid, der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) terug te geven kortingen en draagt zorg dat hetgeen te veel is ingehouden, aan de daarop recht hebbenden wordt terugbetaald.

13. De directeur zal in overleg met commissarissen aan den Minister van Financiën voorstellen doen tot belegging der tijdelijk voor den dienst van het fonds niet benodigde gelden en, indien de uitgaven van het Fonds dit noodig maken, tot het te gelde maken van ten name van het Fonds staande inschrijvingen op de Grootboeken der Nationale Schuld.

14. De rente van de ten name van het Fonds op de Grootboeken der Nationale Schuld inschreven kapitalen, wordt geïnd en de overschrijving van alle kapitalen, welke voor het Fonds worden gekocht of verkocht, wordt bewerkstelligd door de daartoe door den Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaren.

15. De directeur is belast met het aanleggen en bijhouden der statistieken en met het verzamelen van alle gegevens, welke, naar het oordeel van commissarissen, benodigd zijn voor het opmaken der in artikel 20, derde lid, der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) bedoelde wetenschappelijke balans.

16. De directeur is bevoegd om in overleg met commissarissen aan den Minister van Financiën voorstellen te doen, welke hij in het belang van het Fonds acht. Dit betreft ook zoodanige voorstellen, wier aanneming tot wijziging van de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) zoude leiden.

17. De directeur stelt zich gedurende de vergaderingen van commissarissen te hunner beschikking, ten einde verslag te doen van zijne werkzaamheden, alsmede van den stand van het

Fonds. Ook is hij verplicht aan elk der commissarissen inzage te geven van de boeken en verdere bescheiden het Fonds betreffende, en de inlichtingen die door hen verlangd worden, te verstrekken.

18. Commissarissen van het Fonds stellen tot regeling hunner werkzaamheden een reglement van orde vast, waarvan een afschrift aan den Minister van Financiën wordt gezonden.

19. Commissarissen vergaderen minstens eenmaal in de drie maanden, en verder zoo dikwijls zij dit noodig oordeelen.

20. Commissarissen waken voor zooveel hen betreft voor de richting naleving der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79). Zij houden toezicht op het beheer van den directeur. Zij zijn bevoegd, ook buiten tusschenkomst van den directeur, aan den Minister van Financiën alle voorstellen te doen omtrent hetgeen zij voor een richtig beheer van het Fonds noodig achten. Dit betreft ook zoodanige voorstellen welke aanneming tot eene wijziging der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) zou leiden.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Ministers, Hoofden der Departementen van algemeen bestuur, aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren en aan de commissarissen en den directeur van het Weduwen- en wezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

's Gravenhage, den 2den Januari 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) P I E B S O N.

4 Januari 1892. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Hendrik Jan Koning. S. 12.

Joseph Arnold Hubert van de Loo. S. 13.

Johann Franz van de Loo. S. 14.

Joseph Silvester Joubert. S. 15.

Christoff Josias Graaf von Ran-zow. S. 16.

Joannus Winters. S. 17.

Maximilian Julius Josef Berthold Völcker. S. 18.

Dr. Wilhelm Friedrich Hermann Schelkly. S. 19.

Jan Mathijs Guffens. S. 20.

7 Januari 1892. BESLUIT, tot onteigening van gronden in de gemeente *Abeoude-Baambrugge*, welke bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van eene damsluis in den *Angstel*. S. 21.

13 Januari 1892. BESLUIT, waarbij aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijders in *Nederland*, gevestigd te *Utrecht*, vergunning wordt verleend op het landgoed *Bloemendaal* te *Loosduinen* een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 22.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W I J E M M A E N Z.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 9 Januari 1892, n°. 100, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijders in *Nederland*, gevestigd te *Utrecht*, om vergunning tot het oprichten van een gesticht voor krankzinnigen op het landgoed *Bloemendaal* te *Loosduinen*;

Gelet op artt. 7 en 8 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46°, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijders in *Nederland*, gevestigd te *Utrecht*, wordt vergunning verleend op het landgoed *Bloemendaal* te *Loosduinen* een gesticht voor krankzinnigen op te richten, overeenkomstig de door haar bestuur overgelegde teekeningen en beschrijving.

2. In het gesticht, bestaande uit tien paviljoenen voor mannen, tien paviljoenen voor vrouwen en de noodige dienstgebouwen, mogen niet meer dan 500 krankzinnigen, 250 mannen en 250 vrouwen, verpleegd worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt na de voltooiing van elk paviljoen het tijdstip waarop dit in gebruik mag worden genomen, en het maximum van het getal verpleegden dat daarin mag worden opgenomen.

3. In elk voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

4. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering ge-

maakt worden, die invloed heeft op de plaats-ruimte of den aanvoer van versehe lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nacht-verblijven.

5. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt aan ten minste drie geneeskundigen opgedragen.

Zoolang het aantal verpleegden niet meer dan 200 bedraagt, moet aan ten minste één, zoolang het aantal verpleegden meer dan 200 maar niet meer dan 350 bedraagt, aan ten minste twee geneeskundigen de geneeskundige behandeling zijn opgedragen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 13den Januari 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) T A K V A N P O O R T V L I E T.

(*Uitgegeven* 19 Jan. 1892.)

27 Januari 1892. BESLUIT, tot aflossing van de ten laste van den Staat in omloop zijnde drie en een half ten honderd rentegevende

schuldbekeutenissen der voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij. S. 23.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W I J E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 23sten Januari 1892, n°. 76, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De Minister van Financiën wordt gemachtigd om aflosbaar te stellen op den eersten Maart 1892 de in 1886 en 1887 door de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij uitgegeven en bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n° 134) ten laste van den Staat gebrachte, drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekeutenissen, welke op gezegden datum nog in omloop zullen zijn.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 27sten Januari 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Financiën, (get.) P I E R S O N.

(*Uitgegeven* 30 Jan. 1892.)

28 Januari 1892. WET, tot vaststelling van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 24.

Bij deze wet wordt het IIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende de *Hooge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.: De Staten-Generaal	f	358,835.—
2 ^e " De Raad van State	"	101,910.—
3 ^e " De Algemeene Rekenkamer	"	115,550.—
4 ^e " De Kanselarij der beide Orden	"	14,850.—
5 ^e " Het Kabinet der Koningin	"	32,890.—
6 ^e " Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	"	34,320.—
7 ^e " Onvoorzien uitgaven	"	5,000.—
	f	663,355.—

28 Januari 1892. WET, tot vaststelling van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 25.

Bij deze wet wordt het IIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het *Departement van Buitenlandsche Zaken*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.: Kosten van het Departement	f	79,780.—
2 ^e " Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	"	615,350.—
3 ^e " Verschillende uitgaven	"	24,900.—
4 ^e " Pensioenen, wachtgeld en toelagen	"	29,770.—
5 ^e " Onvoorzien uitgaven	"	10,000.—
	f	759,800.—

28 Januari 1892. Wet, tot vaststelling van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 26.

Bij deze wet wordt het IVde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het *Departement van Justitie*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.: Kosten van het Departement	f	144,950.—
2° " Kosten van de rechterlijke macht.	"	1,656,185.—
3° " Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen	"	51,800.—
4° " Gerechtskosten	"	325,000.—
5° " Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en vischerij	"	507,505.—
6° " Kosten der gevangenen en Rijksopvoedingsgestichten	"	925,581.—
7° " Gebouwen, daaronder niet begrepen de Rijkswerkinrichtingen.	"	575,921.—
8° " Kosten der Rijkswerkinrichtingen	"	685,419.—
9° " Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën enz.	"	247,118.—
10° " Verschillende uitgaven	"	42,800.—
10° " a. Kosten van uitvoering van de wet, houdende voorbereidende maatregelen tot het verkrijgen van de noodige kennis van feiten en toestanden ter beoordeeling in hoeverre aanvulling van de sociale wetgeving vereischt wordt	"	31,500.—
11° " Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—
	f	5,243,274.—

28 Januari 1892. Wet, tot vaststelling van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 27.

Bij deze wet wordt het Vde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het *Departement van Binnenlandsche Zaken*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.: Kosten van het Departement. Art. 1—4	f	161,047.—
2° " a. Kosten van het bestuur der provinciën:		
Art. 5—8. Noordbrabant	f	63,700.—
" 9—12. Gelderland	"	69,900.—
" 13—16. Zuidholland	"	78,947.20
" 17—21. Noordholland	"	77,865.—
" 22—25. Zeeland	"	62,800.—
" 26—29. Utrecht	"	52,160.—
" 30—33. Friesland	"	98,200.—
" 34—37. Overijssel	"	68,545.—
" 38—41. Groningen	"	57,000.—
" 42—45. Drenthe	"	47,600.—
" 46—49. Limburg	"	57,870.—
b. Armwezen. Art. 50—52	"	189,800.—
c. Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur.		
Art. 53—61	"	82,650.—
		955,047.20
3° Afd.: Nationale militie en schutterijen. Art. 62—64	"	65,550.—
4° " Medische politie. Art. 65—85	"	640,489.—
5° " Onderwijs.		

Hooger onderwijs.

Art. 86—89. Rijks-Universiteit te Leiden	f	786,820.—
" 90—92. Rijks-Universiteit te Utrecht	"	449,285.—
" 93—95. Rijks-Universiteit te Groningen	"	303,242.—

Transporteere f 1,539,347.— f 1,822,123.20

Per transport . . . f 1,539,347.— f 1,822,123.20

Verdere uitgaven betrekkelijk het hooger onderwijs.

<i>Art.</i> 96. Uitgaven voor den dienst der Rijks-Universiteiten, niet begrepen in de artt. 86 tot en met 95, van zoodanigen aard als, volgens beslissing van den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot en met het jaar 1878 gekweten zijn uit de opgeheven fondsen, bedoeld bij art. 113 der wet van 28 April 1876 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 102).	2,000.—
<i>Art.</i> 97. Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd kerkgenootschap van wege dat genootschap	32,052.64
<i>Art.</i> 98. Kweekscholen der godgeleerdheid voor de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitsgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen	10,000.—
<i>Art.</i> 99. Seminariën voor het Roomsch-Katholiek kerkgenootschap.	13,580.—
" 100. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerd en godsdienst-onderwijs voor de Israëlietische kerkgenootschappen.	19,600.—
<i>Art.</i> 101. Kosten der gouden eerepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijks-Universiteiten	1,000.—
<i>Art.</i> 102. Beurzen voor studeerenden aan instellingen voor hooger onderwijs	14,400.—
<i>Art.</i> 103. Beurs ter begeving van den heer van Warmond en uitkeering aan dezen voor de armen dier gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt	390.—
<i>Art.</i> 104. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia	3,500.—
" 105. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia	700.—
<i>Art.</i> 106. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia en progymnasia.	235,000.—
<i>Art.</i> 107. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommiteerden en der commissie, bedoeld in artt. 11 en 12 der wet van 28 April 1876 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 102).	8,000.—

Middelbaar onderwijs.

<i>Art.</i> 108. Jaarwedden van drie inspecteurs van het middelbaar onderwijs.	10,500.—
<i>Art.</i> 109. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs.	2,400.—
<i>Art.</i> 110. Jaarwedden, toelagen en belooningen der hoogleeraren, leeraren, beambten en bedienden bij de Polytechnische school	121,525.—
<i>Art.</i> 111. Aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden, kleeding der bedienden, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijftoelen en verdere uitgaven ten behoeve der Polytechnische school	38,125.—
<i>Art.</i> 112. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijks hogere burgerscholen	423,730.—
<i>Art.</i> 113. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden, reis- en verblijf-	

 Transporteere . . . f 2,475,849.64 f 1,822,123.20

Per transport . . . f 2,475,849.64 f 1,822,123.20

kosten, personeele hulp, schrijffoonen, en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks hogere burgerscholen " 67,500.—

Art. 114. Jaarwedden, toelagen en belooningen der leeraren, beamtben en bedienden bij de Rijkslandbonwschool en toelagen aan den heer K. W. VAN GORKOM, tot vergoeding van kosten, door hem te maken tot het geven van onderwijs aan die school " 60,950.—

Art. 115. Kosten en subsidiën voor stichting, nitbreiding, aanbouw, onderhoud, huur en lasten van gebouwen, onderhoud en aankoop van menbelen, vnur en licht, aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, reis- en verblijfkosten; personeele hulp en schrijffoonen, administratieve, huishoudelijke en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkslandbonwschool " 29,945.—

Art. 116. Subsidiën en toelagen voor inrichtingen van middelbaar onderwijs " 241,750.—

Art. 116bis. Subsidiën aan scholen voor ambachtsonderwijs " 36,200.—

" 117. Subsidiën en toelagen voor inrichtingen van onderwijs in land- en tuinbouw en voor het opleiden van landbonwonderwijzers. " 29,800.—

Art. 118. Jaarwedden van drie landbonwleeraren " 7,500.—

" 119. Reis-, verblijf- en bureelkosten der landbonwleeraren. " 2,600.—

" 119bis. Landbonwproefstations:
a. Jaarwedden van het personeel f 17,250.—
b. Reis-, verblijf- en bureelkosten der ambtanaren en der leden van de commissie van toezicht " 2,600.—
c. Gebouwen " 16,400.—
d. Werktuigen, verder materieel en arbeidsloon " 4,000.—
 " 40,250.—

Art. 119ter. Bijdragen in de kosten van aanleg en exploitatie van proefvelden, van het daarbij te houden toezicht en de verdere daarnede in verband staande uitgaven " 12,000.—

Art. 120. Subsidiën aan scholen voor zeevaartkundig onderwijs. " 31,950.—

" 121. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hogere burgerscholen, de landbonwscholen en de Polytechnische school, benevens verdere kosten van die examens " 81,000.—

Art. 122. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen, die eene acte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid vermeld in art. 65 of eene akte van bekwaamheid voor het handteekenen, vermeld in art. 65bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens. " 37,000.—

Lager onderwijs.

Art. 123. Jaarwedden van drie inspecteurs van het lager onderwijs. " 10,500.—

Art. 124. Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs " 2,700.—

Art. 125. Jaarwedden van de districts-schoolopzieners. " 62,500.—

" 126. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners. " 18,500.—

Transporteere f 3,198,494.64 f 1,822,123.20

	Per transport . . .	ƒ 8,198,494.64	ƒ 1,822,123.20
<i>Art.</i> 127. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de arrondissements- schoolopzieners of abonnement deswege			
	"		55,000.—
<i>Art.</i> 128. Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie bij art. 67 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatste- lijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen			
	"		100.—
<i>Art.</i> 129. Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen tot opleiding van onderwijzers en bij de daaraan verbonden leerscholen en jaarwedde van den concoierge, belast met de bewaking van het gebouw der opgeheven Rijkskweekschool te Nijmegen.			
	"		180,045.—
<i>Art.</i> 130. Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweek- lingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen			
	"		144,000.—
<i>Art.</i> 131. Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onder- houd van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onder- wijs; lokaalbehoefte; personeele hulp en schrijffoonen; het gebruik maken van bad- en zweminrichtingen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen en onder- houd der gebouwen van de opgeheven Rijkskweekschool te Nijmegen.			
	"		45,781.—
<i>Art.</i> 132. Subsidiën voor kweekscholen tot opleiding van onder- wijzers en onderwijzeressen.			
	"		100,000.—
<i>Art.</i> 133. Rijksnormaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen			
	"		450,000.—
<i>Art.</i> 134. Bijdrage aan normaallessen en aan hoofden van scholen voor door hen opgeleide personen, die de akte, bedoeld in art. 56 onder <i>a</i> der wet op het lager onderwijs, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), hebben verkregen.			
	"		56,200.—
<i>Art.</i> 135. Subsidiën en toelagen aan de arrondissements-school- opzieners ten gevolge van art. 24 van het Koninklijk besluit van 22 Januari 1880 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 5).			
	"		7,000.—
<i>Art.</i> 136. Jaarwedden van onderwijzers bij de Rijks lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder.			
	"		11,700.—
<i>Art.</i> 137. Onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmid- delen voor het onderwijs; lokaalbehoefte; buitengewoon opsicht; personeele hulp; schrijffoonen en verdere uitgaven voor de Rijks lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder.			
	"		8,920.—
<i>Art.</i> 138. Subsidiën aan gemeenten tot bestrijding van jaar- wedden van onderwijzers en onderwijzeressen bij de lagere scholen.			
	"		72,800.—
<i>Art.</i> 139. Bijdrage en vergoeding door het Rijk aan de ge- meenten in de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk ge- wijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), in ver- band met art. 5 der wet van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)			
	"		3,250,000.—
<i>Art.</i> 140. Vergoeding door het Rijk aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs over 1890, ten gevolge van art. 4 ^o der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals dat artikel is gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123), in verband met art. 5 der wet van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)			
	"		18,000.—

Transporteere . . . ƒ 7,593,040.64 ƒ 1,822,123.20

Transporteere f 7,593,040.64 f 1,822,123.20

<i>Art.</i> 141. Tijdelijk subsidie aan de gemeenten, door de uitgaven tot eene behoorlijke inrichting van haar lager onderwijs vereischt, onbillijk bezwaard (<i>art.</i> 49 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889, <i>Staatsblad</i> n ^o . 175)	" 260,000.—
<i>Art.</i> 142. Bijdrage door het Rijk in de jaarwedden van onderwijzers aan bijzondere scholen, ten gevolge van <i>art.</i> 54 <i>bis</i> der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)	" 825,000.—
<i>Art.</i> 143. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen, die eene der akten van bekwaamheid, vermeld in <i>art.</i> 56 onder <i>a</i> en <i>b</i> of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, vermeld in <i>art.</i> 65 <i>bis</i> der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens	" 88,000.—
<i>Art.</i> 144. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen voor onderwijs; gratificatiën; hulp- en aanmoedigingsmiddelen	" 18,500.—
<i>Art.</i> 145. Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs	" 1,000.—
<i>Art.</i> 146. Jaarwedden en verdere belooningen van den bouwkundige en van de opzichters, belast met het toezicht op de gebouwen voor onderwijs en van het personeel bij het bnreel van den bouwkundige	" 21,700.—
<i>Art.</i> 147. Reis- en verblijfkosten van de in het vorig artikel bedoelde ambtenaren, huishoudelijke en verdere uitgaven betreffende het aan hen opgedragen toezicht.	" 6,800.—
	" 8,813,540.64
6 ^e Afd.: Kunsten en wetenschappen. <i>Art.</i> 148—184	" 544,585.—
7 ^e " Nederlandsche Staatscourant, Handelingen van de Staten-Generaal en <i>Staatsblad.</i> <i>Art.</i> 185—188	" 82,451.—
8 ^e " Pensioenen, toelagen, gratificatiën en wachtgelden. <i>Art.</i> 189—195	" 479,355.—
9 ^e " Onvoorziene behoeften. <i>Art.</i> 196.	" 40,000.—
	<u>f 11,782,054.84</u>

29 Januari 1892. WET, tot vaststelling van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 28.

Bij deze wet wordt het Vide hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het *Departement van Marine*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.: Kosten der administratie	f 397,797 50
2 ^e " Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen	" 5,141,480.—
3 ^e " Personeel der zeemacht	" 5,417,125.—
4 ^e " Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting en hydrographie	" 1,800,167.50
5 ^e " Pensioenen, wachtgelden, kosten van medailles enz., gratificatiën en onderstanden.	" 1,882,670.20
6 ^e " Onvoorziene uitgaven	" 60,000.—
	<u>f 14,199,240.20</u>

29 Januari 1892. WET, tot vaststelling van het *zevende* hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 29.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk B der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het *Departement van Financiën*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.:	Kosten van het Departement	f	316,390.—
2 ^e "	Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld, van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam. "		110,775.—
3 ^e "	Kosten van 's Rijks schatkist	"	95,050.—
4 ^e "	Kosten van het Mantwezen	"	104,175.—
5 ^e "	Kosten van administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken	"	4,402,449.—
6 ^e "	Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de successie, de hypotheken en het kadaster, de Staatsloterij, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen	"	1,696,760.—
7 ^e "	Kosten der Eerediensten.	"	1,975,362.08 ^s
8 ^e "	Kosten van den Pensioenraad, pensioenen, enz.	"	1,607,309.—
9 ^e "	Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgeld, onderstanden, gratificatiën en toelagen	"	8,615,276.—
10 ^e "	Onvoorziene uitgaven	"	36,000.—
		f	18,959,546.08 ^s

29 Januari 1892. WET, tot vaststelling van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 30.

Bij deze wet wordt het XIde Hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende de *Onvoorziene uitgaven*, vastgesteld tot een bedrag van f 50,000.—.

29 Januari 1892. WET, tot vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1892. S. 31.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge de wet van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 193), houdende bepalingen omtrent het beheer der gelden bestemd tot voltooiing van het vestingstelsel, eene afzonderlijke begrooting van de uitgaven voor dit onderwerp, voor den dienst van 1892, bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, aangevoerd bij de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), wordt voor den dienst van 1892 vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedden, toelagen en daggelden voor tijdelijk in dienst zijnde civiele ingenieurs, opzichters en teekenaars, toelagen voor officieren en opzichters der genie, reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoefden, aankoop van instrumenten, kaarten en verdere benodigdheden f 70,000

Art. 2. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aanleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongeldend betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van

Transporteere f 70,000

Per transport . . . f 70,000

grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Nieuwe Hollandsche Waterlinie*:

- 1°. Verbeteren van inundatiemiddelen in de geheele linie;
- 2°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele linie.

Art. 3. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van *den Helder*:

Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele stelling.

" 19,000

Art. 4. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van *Amsterdam*:

- 1°. Onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling;
- 2°. Maken van aardewerken, zandophoogingen, metsel- en betonwerken, enz. voor verschillen werken in de stelling;
- 3°. Ophoogen van wegen en maken van inundatiekaden;
- 4°. Maken van batterijen aan de Zuiderzeezijde;
- 5°. Maken van een fort in de Zuiderzee aan het Pampus en het leveren van een stoomboot tot gemeenschap met dit fort;
- 6°. Inkomende rechten tot idem;
- 7°. Inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen;
- 8°. Maken van buskruitmagazijnen;
- 9°. Aanleg van beplantingen;
- 10°. Verlagen van den spoorweg tusschen *Beverwijk* en *Uitgeest* met bijbehorende werkzaamheden aan den *St. Aagtdijk*;
- 11°. Maken van werken ten behoeve der drinkwatervoorziening;
- 12°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de geheele stelling.

" 11,600

" 1,129,400

Art. 5. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van *'t Hollandsch Diep* en het *Volkerak*:

Verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de positien van *Willemstad* en *Ooltgensplaat*, waaronder het voortzetten van het maken van scherfvrije meetstations en seintoestellen.

" 10,000

Art. 6. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van *de monden van den Maas* en het *Haringvliet*:

Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de stelling, waaronder het maken van seintoestellen.

" 13,000

Art. 7. Materieel der genie voor het in staat van verdediging brengen der werken in verschillende stellingen

" 40,000

Art. 8. Doen van opmetingen, waterpassingen, grondboringen, enz. in de verschillende liniën en vestingen, alwaar, ingevolge de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), werken tot voltooiing van het vestingstelsel aangelegd of verbeterd moeten worden en voor welke in de voorgaande artikelen geen gelden zijn uitgetrokken.

" 2,000

Art. 9. Onvoorziene uitgaven

" 50,000

Totaal . . . f 1,345,000

2

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, wordt aangewezen:

a. de som van *een miljoen driehonderd duizend gulden*, beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1891;

c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1892 nit den aanleg der vestingwerken kunnen voortvloeien.

Art. 3. Wanneer het bedrag, nitgetrokken bij een der artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7 en 8 van artikel 1 dezer wet, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving nit *artikel 9* van hetzelfde artikel 1 worden aangevuld.

Art. 4. Op *artikel 9* van artikel 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1892 behorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere artikelen van genoemd artikel 1.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten Jannari 1892.

(get)

EMMA.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFAERT.

(Uitgeg. 6 Febr. 1892.)

29 Januari 1892. WET, tot vaststelling van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 32.

Bij deze wet wordt het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het *Departement van Oorlog*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^o Afd : Kosten van het Departement	f	151,550.—
2 ^o " Traktementen en toelagen, mitgaders schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstpaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van den grooten staf, den generalen staf, de intendance en de provinciale en plaatselijke staven.	"	270,500.—
3 ^o " Traktementen, toelagen en schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstpaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van de staven der verschillende wapens en van de officieren der wapenkorpsen, daaronder begrepen daggelden aan militaire wachters	"	3,124,765.—
4 ^o " Soldijen en verdere kosten van de verschillende staven, diensten en wapenkorpsen, in de 2de, 3de en 5de afdeelingen vermeld, met uitzondering van de kosten, in die afdeelingen en in de 11de afdeeling omschreven, doch met inbegrip van de kosten van instructeurs beneden den rang van officier bij de schutterijen en vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel	"	9,076,771.—
5 ^o " Geneeskundige dienst	"	919,124.—
6 ^o " Studie en Onderwijs	"	523,410.—
7 ^o " Artillerie-inrichtingen, materieel der artillerie, draagbare wapenen en pyrotechnie, alsmede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie, een en ander echter met inbegrip van al wat de Koninklijke Militaire Academie en het wapen der marechaussee betreft.	"	976,550.—
8 ^o " Materieel der genie en kazernering, met hetgeen gerekend wordt daartoe		
Transporteere	f	15,041,670.—

	Per transport	f 15,041,670.—
	te behooren, een en ander echter met uitzondering van al wat de Koninklijke Militaire Academie, de Cadettenschool, den Hoofdcursus te Kampen en het wapen der marechaussee betreft	" 735,625.—
9 ^e Afd.:	Kosten der Rijks-centrale magazijnen van kleding, nitrusting, hospitaalgoederen en kampements-effecten en der garnizoensmagazijnen van kleding en nitrusting, benevens van vernieuwing en wijziging van ledergoed en paardetuig en van vernieuwing en onderhoud van nachtleger	" 397,115.—
10 ^e "	Militaire verkenningen en Topographische inrichting	" 47,350.—
11 ^e "	Verplaatsing van personen en goederen	" 237,700.—
12 ^e "	Verschillende uitgaven	" 62,300.—
13 ^e "	Nonactiviteits-traktementen, pensioenen, gagementen, onderstanden, lijfrenten, toelagen en wachtgelden	" 2,020,040.—
14 ^e "	Onvoorziene uitgaven	" 50,000.—
15 ^e "	Wapen der marechaussee	" 506,300.—
16 ^e "	Buitengewone uitgaven	" 1,281,400.—
17 ^e "	Voltooiing van het vestingstelsel	" 1,300,000.—
		f 21,679,500.—

29 Januari 1892. WET, tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staats-spoorwegen, dienst 1892. S. 33.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WLV EMMA, ENZ.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van den aanleg van Staatsspoorwegen voor den dienst van 1892 wordt vastgesteld als volgt:

1^e Afd.: Eerste aanleg.

Art. 1. Jaarwedden, toelagen, maand- en daggelden van het personeel bij den aanleg van Staatsspoorwegen (daaronder niet begrepen de buitengewoon opzichters bij de werken en leveringen), mitsgaders schrijffloonen f 48,000

Art. 2. Bureel- en lokaalbehoefden; instrumenten en verdere benoedigheden " 6,700

Art. 3. Reis- en verblijfkosten en schadeloosstelling voor kosten van veldwerk. Toelagen aan buitenslands gedetacheerde ambtenaren " 3,000

Art. 4. Kosten van werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen en het opmaken en aankopen van grondteekeningen en plans, met inbegrip van arbeidsloon; daggelden wegens buitengewone adsistentie, belooningen van landmeters; uittreksels van kadastrale plans en leggers; aanschaffen van werktuigen, baken, piketten en verdere benoedigheden " 1,500

Art. 5. Aanleg van den spoorweg van *Nieuwediep* naar *Amsterdam*, met alle daarmede in verband staande uitgaven, voor zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen " 15,472

Art. 6. Idem spoorweg van *Arnhem* naar *Nijmegen* " 250,000

" 7. Idem spoorweg van *Rotterdam* naar den *Hoek van Holland* " 528,770

" 8. Vergoeding aan J. M. VAN DER MADE c. s. ingevolge overeenkomst dd. $\frac{13 \text{ April}}{13 \text{ December}}$ 1889 (spoorweg *Zwaluwe*—*'s Hertogenbosch*) " 4,000

f 857,442.—

Transporteere f 857,442.—

Per transport . . . f 857,442.—

2° Afd.: Werken bedoeld in de artt. 20, alinea 7, 71 en 81 der overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen en art. 72 der overeenkomst met de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 184).

<i>Art.</i> 9.	Verhoogen der perrons van het ontworpen hoofdgebouw te <i>Blerick</i>	f	6,000
" 10.	Maken van eene verbinding tusschen de <i>Hoogeveensche vaart</i> en het stationemplacement <i>Hoogeveen</i> , benevens de inrichting van het spoorwegbassin tot haven	"	10,800
" 11.	Maken van eene woning voor den stationschef te <i>Maastricht</i>	"	4,500
" 12.	Maken van eene overkapping over het middenperron op het station <i>Venlo</i> , en het aanbrengen van retiraden op dat perron	"	4,600
" 13.	Uitbreiding van het station <i>Tilburg</i>	"	4,200
" 14.	Uitbreiding van de werkplaatsen te <i>Tilburg</i>	"	11,600
" 15.	Maken van een blijvend hoofdgebouw op het station <i>Vlissingen</i> (Haven).	"	101,000
" 16.	Maken van een loods voor locomotieven op het station <i>Vlissingen</i> (Haven)	"	5,000
" 17.	Uitbreiding van het station 's <i>Hertogenbosch</i> , met inbegrip van eene nieuwe en hoogere <i>Diezebrug</i>	"	1,000,000
" 18.	Maken van kruissporen tusschen stations van het Noordernet der Staatspoorwegen.	"	12,000
" 19.	Uitbreiding van het hoofdgebouw op het station <i>Leeuwarden</i>	"	2,100
" 20.	Uitbreiding van het station en van het hoofdgebouw op het station <i>Groningen</i>	"	325,000
" 21.	Uitbreiding van het station en van het hoofdgebouw op het station <i>Hengelo</i>	"	91,800
" 22.	Uitbreiding van het station <i>Rotterdam</i> (Beurs)	"	14,200
" 23.	Wijziging van het goederenstation te <i>Nijmegen</i>	"	50,000
" 24.	Vernieuwing van de westelijke viaduct te <i>Amsterdam</i>	"	50,000
" 25.	Vernieuwing van de baan en den bovenbouw van de spoorwegen overgenomen van de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij	"	400,000
			f 2,092,800.—

3° Afd.: Uitgaven, door de bestaande exploitatie-contracten met kosten van aanleg gelijkgesteld.

<i>Art.</i> 26.	Kosten van de overbrugging van het <i>Hollandsch Diep</i>	f	7,600
" 27.	Herstel van schade, ontstaan door ijsgang, oorlog, oproer, doorbraak van een spoorwegdijk, militaire inundatie of door overstrooming; herstel van beschadiging door aanvaring.	<i>Memorie.</i>	
			f 7,600.—

4° Afd.: Aankoop van spoorwegen, wat de kosten betreft met aanleg gelijkgesteld.

Art. 28. Renten over het jaar 1892 aan *België* uit te keeren, van de kosten van werken tot uitbreiding van het station *Beschen*, ingevolge regeling met de Belgische Regeering getroffen, tot uitvoering van art. 17 der, voor zooveel nodig,

Transporteere f 2,957,842.—

	Per transport	f 2,957,842.—
bij de wet van 22 April 1880 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 68) bekrachtigde overeenkomst van		
31 October 1879.		2,600.—
5 ^o Afd.: Onvoorziene uitgaven.		
<i>Art.</i> 29. Onvoorziene uitgaven, daaronder begrepen vorderingen over afgesloten		
dienstjaren		89,558.—
		f 3,050,000.—

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, worden aangewezen:

- de som van tweehonderd zes en zeventig duizend negenhonderd vijftig guldens (f 276,950), beschikbaar gesteld bij het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892;
- het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvangsten en uitgaven wegens den aanleg van Staatspoorwegen voor het dienstjaar 1891;
- de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1892 uit den aanleg van Staatspoorwegen kunnen voortvloeien.

3. Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 en 28 van de bij deze wet vastgestelde begrooting, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van art. 24 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit artikel 29 worden aangevuld.

Uit genoemd artikel 29 kan mede worden overgeschreven op artikel 27.

4. Op artikel 29 van de bij deze wet vastgestelde begrooting worden aangewezen de tot het dienstjaar 1892 behorende uitgaven, de Staatspoorwegen betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere artikelen dezer begrooting.

Die uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten Januari 1892.

(getoekend)

E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) C. LELY.
(Uitgeg. 8 Febr. 1892.)

29 Januari 1892. WZT, tot vaststelling van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 34.

Bij deze wet wordt het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^o Afd.: Kosten van het Departement. <i>Art.</i> 1—4	f	182,400.—
2 ^o Afd.: Waterstaat.		
<i>Art.</i> 5—9. Jaarwedden, reis-, verblijf- en bureelkosten enz.	f	734,402.—
" 10. Bezoldiging enz. van de machinisten en stokers bij de verschillende stoomwerktuigen	"	21,657.—
<i>Art.</i> 11. Bezoldiging en toelagen van het personeel voor den algemeenen dienst van den waterstaat.	"	26,270.—
<i>Art.</i> 12. Waarneming van wiuddruk en waterhoogten, geen betrekking hebbende op in uitvoering zijnde werken, met inbegrip van materieel.	"	17,300.—
<i>Art.</i> 13. Telegraphische berichten	"	4,500.—
" 14. Waterstaatskaart	"	3,000.—
" 15. Rivierkaarten	"	12,000.—
" 16. Onderzoek naar den waterstaatkundigen toestand des lands	"	5,000.—
Transporteere	f	824,129.—
	f	182,400.—

	Per transport . . .	f 824,129.—	f 182,400.—
Art. 17.	Verspreiding van het herziene Amsterdamsche peil.	" 15,000.—	
" 18.	Onderhoud enz. der verkenmerken van het herziene Amsterdamsche peil en van de nauwkeurigheidswaterpassing . . .	" 400.—	
Art. 19.	Opnemingen en peilingen enz. benevens aankoop, herstel en berging van instrumenten	" 8,000.—	
Art. 20.	Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden van commissiën, benevens uitschotten daarvoor	" 1,000.—	
Art. 21.	Exploten en proceskosten	" 1,000.—	
" 22.	Druk- en bindwerk	" 17,000.—	
" 23.	Buitengewone correspondentie bij ijsgang en hoog opperwater.	" 5,000.—	
Art. 24.	IJsopruiming	" 15,000.—	
" 25.	Toelage aan den inspecteur voor de Rijnvaart	" 500.—	
" 26.	Toelage aan den ontvanger der directe belastingen enz. te Lobith voor de samenstelling der statistieke gegevens voor de Rijnvaart	" 600.—	
Art. 27.	Met en ijken van Rijnschepen	" 800.—	
" 28.	Belooning der commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht	" 3,000.—	
Art. 28bis.	Vervaardiging en inzending van kaarten, teekeningen en modellen op eene te Parijs te houden tentoonstelling. . . .	" 1,500.—	
Art. 29.	Verbetering der rivieren de Rijn en de Lek	" 817,000.—	
" 30.	Verbetering van de rivier de Waal	" 718,000.—	
" 31.	Verbetering van de rivier de IJssel	" 96,000.—	
" 32.	Verbetering van de rivier de Merwede en van de Killen. . . .	" 395,000.—	
" 33.	Verbetering van de Dordtsche waterwegen	" 26,500.—	
" 34.	Verbetering, onderhoud en herstel van het Hollandsch Diep en het Haringvliet	" 25,000.—	
Art. 35.	Verbetering, onderhoud en herstel van de rivier de Maas in Limburg, Noordbrabant en Gelderland	" 256,000.—	
Art. 36.	Verleggen van de uitmonding der rivier de Maas, ingevolge de wet van 26 Januari 1883 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4). . . .	" 1,706,376.—	
Art. 37.	Onderhoud en herstel van de werken voor het verleggen der Maasmonding en der werken en vaargeul op de Donge, alsmede het in werking houden der bemalingswerktuigen en de bediening der veren tot de Nieuwe Maasmonding behoorende; onderhoud van de kribben in de Dintel bij Dinteloord	" 40,000.—	
Art. 38—41.	Bezoldiging, bureel- en lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten, alsmede kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen enz. ten behoeve van het werk genaamd sub art. 36	" 42,000.—	
Art. 42.	Kosten van den bouw van eene brug te Heusden	<i>Memorie.</i>	
" 43.	Onderhoud enz. van de Nieuwe Maas, het Scheur en aan den Hoek van Holland; verbetering van de Nieuwe Maas beneden de Oostpunt van Rozenburg	" 219,750.—	
Art. 44.	Verbetering, ingevolge de wet van 24 Januari 1863 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4), van den Rotterdamschen waterweg	" 1,500,000.—	
Art. 45.	Onderhoud enz. der werken van den Hollandschen IJssel, met de verdieping van de rivier beneden Gouda.	" 14,500.—	
	Transporteere	f 6,240,555.—	f 182,400.—

	Per transport	f 6,240,555.—	f 182,400.—
<i>Art. 46.</i>	Verbetering van de Linge	"	2,200.—
" 47.	Onderhoud enz. van het Zwarte Water	"	4,400.—
" 48.	Onderhoud enz. van het Zwolsche Diep	"	25,000.—
" 49.	Onderhoud enz. Binnen- en Buiten-Aa in Groningen.	"	8,150.—
" 50.	Onderhoud enz. der drie overlaten in den Waaldijk boven Dalem en in het Wijschild, van de groote innudatie- of hulpeluis in den Waaldijk te Dalem, de sluisen, heulen en duikers te Gorinchem.	"	7,000.—
<i>Art. 51.</i>	Onderhoud enz. der duikersluis in den Krommen Rijn te Wijk bij Duurstede.	"	180.—
<i>Art. 52.</i>	Onderhoud enz. van de peilschalen te Elburg, Nijkerk, Durgerdam en IJmuiden	"	850.—
<i>Art. 53.</i>	Onderhoud, herstel en verbetering der zee- en oeverwerken, helm- en stroobeplantingen; onderhoud, verbetering en vernieuwing van peilschalen, van de havens te Hellevoetsluis en Goedereede en daarmede in verband staande uitgaven in Zuidholland.	"	46,000.—
<i>Art. 54.</i>	Id. in Noordholland, alsmede van de havens te Vlieland, Urk en Marken.	"	210,750.—
<i>Art. 55.</i>	Id. in Zeeland, alsmede van de havens te Veere, Vlissingen en de binnenreede van Brouwershaven	"	41,000.—
<i>Art. 56.</i>	Id. in Friesland	"	27,500.—
" 57.	Id. in Overijssel	"	28,850.—
" 58.	Id. in Groningen	"	8,200.—
" 59.	Bijdrage in het te kort der uitgaven voor zeewering en oevervoorziening van de calamitense polders in de provincie Zeeland, volgens de wet van 19 Juli 1870 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 119).	"	250,000.—
<i>Art. 60.</i>	Herstel van winter- en stormschade	"	25,000.—
" 61.	Wegruimen en bergen van wrakken en hunne ladingen.	"	20,000.—
" 62.	Onderhoud, herstel en verbetering der havens en hare toegangen, daaronder begrepen de rivierwerken bij de havens te Moerdijk en Willemstad; onderhoud, herstel en vernieuwing van peilschalen, en daarmede in verband staande uitgaven in Noordbrabant.	"	11,000.—
<i>Art. 63.</i>	Id. in Noordholland, daaronder begrepen het Krabbersgat	"	64,699.—
" 64.	Id. in Zeeland, daaronder begrepen de aanleg- en losplaats bij de Isabella-sluis en het posthaventje te Gorishoek.	"	18,000.—
<i>Art. 65.</i>	Id. in Friesland	"	29,098.—
" 66.	Id. in Overijssel	"	8,238.—
" 67.	Aanleg van een kanaal ter verbinding van Amsterdam met de Merwede, voor zoover zij niet in een of meer der vier volgende artikelen zijn begrepen.	"	818,000.—
<i>Art. 68—71.</i>	Bezoldiging, bureel- en lokaalbehoefden, reis- en verblijfskosten, kosten van nitbakenen enz. bij den aanleg van het kanaal, sub <i>art. 67</i> genoemd	"	23,200.—
<i>Art. 72.</i>	Onderhoud van het voltooid gedeelte van het kanaal ter verbinding van Amsterdam met de Merwede	"	41,150.—
<i>Art. 73.</i>	Onderhoud enz. van de Zuid-Willemsvaart	"	171,500.—
" 74.	Aanleg en onderhoud van telegraphische verbindingen voor den dienst van de kanalen, meubilair en verder materieel	"	1,675.—
<i>Art. 75.</i>	Onderhoud enz. van de gekanaliseerde Dieze	"	16,000.—
	Transporteere	f 7,638,140.—	f 182,400.—

	Per transport . . . f	7,633,140.— f	182,400.—
<i>Art. 76.</i> Onderhoud enz. van het kanaal van Apeldoorn naar den IJssel	"	27,000.—	
<i>Art. 77.</i> Onderhoud enz. van het Zederikkanaal	"	72,000.—	
" 78. Onderhoud enz. van het kanaal door Voorne	"	82,000.—	
" 79. Onderhoud enz. van sluizen en bruggen op den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam	"	9,000.—	
<i>Art. 80.</i> Onderhoud enz. van het Noordhollandsch kanaal	"	152,820.—	
" 81. Onderhoud enz. van het kanaal van Amsterdam naar de Noordzee	"	475,000.—	
<i>Art. 82.</i> Vervanging van het stoomgemaal te Schellingwoude, met uitbreiding van het stoomvermogen	"	150,000.—	
<i>Art. 83.</i> Verbetering van het vaarwater buiten den afsluitdijk bij Schellingwoude	"	7,700.—	
<i>Art. 84.</i> Uitbreiding der haven- en sluiswerken te IJmuiden, ingevolge de wet van 31 Mei 1887 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 98).	"	1,287,000.—	
<i>Art. 85.</i> Onderhoud enz. van het Tienhovensche kanaal	"	400.—	
" 86. Onderhoud enz. van de vaart tusschen Amsterdam en Vreeswijk	"	6,700.—	
<i>Art. 87.</i> Onderhoud enz. van het jaagpad langs het Spaarne	"	700.—	
" 88. Onderhoud enz. van het kanaal van Neuzen	"	138,000.—	
" 89. Onderhoud enz. van het kanaal van Sluis naar Brugge	"	300.—	
" 90. Onderhoud enz. van het kanaal door Zuid-Beveland	"	46,000.—	
" 91. Onderhoud enz. van het kanaal door Waloheren	"	85,000.—	
" 92. Onderhoud enz. van de kanalen van Dokkum naar Gerben-Allesverlaat en Kollum, de Nesserzyl, de draaibrug over de Boorne, de Kiestraazyl, de Burgwerderbrug in de Leegte, het oostelijk kanaalboord van de Munnikezylsterrijt, het Wijd der Linde	"	15,000.—	
<i>Art. 93.</i> Onderhoud en werking der stoomwerktuigen van het Noord-Willemskanaal	"	16,000.—	
<i>Art. 94.</i> Onderhoud enz. van het kanaal het Meppelerdiep	"	19,000.—	
" 95. Onderhoud enz. van de Willemsvaart in Overijssel	"	10,400.—	
" 96. Onderhoud enz. van het Veenhuizerkanaal ter verbinding van de Drentsche met de Friesche wateren	"	7,500.—	
<i>Art. 97.</i> Onderhoud enz. van de Drentsche Hoofd- en Beilervaarten	"	24,000.—	
<i>Art. 98.</i> Onderhoud enz. van het Noorderkanaal of de Noordervaart in Limburg en het zijkanaal naar de Maas in de richting tusschen Neer en Kessel	"	6,750.—	
<i>Art. 99—109.</i> Onderhoud, herstel en verbetering van wegen en bruggen en daartoe behoorende werken, beplantingen, benevens daarmede in verband staande uitgaven in de verschillende provinciën.	"	728,830.—	
<i>Art. 110.</i> Onderhoud enz. van veren en schipbruggen	"	58,550.—	
" 111. Subsidiën voor onderwerpen waarvoor reeds bij de laatstvoorgaande begrooting bijdragen zijn toegestaan	"	330,769.21	
<i>Art. 112.</i> Bijdrage in de kosten van verbetering van den havenmond te Nijmegen	"	4,450.—	
<i>Art. 113.</i> Bijdrage in de kosten van aanleg van een weg en voetpad op Ameland	"	1,856.—	

Transporteere . . . f 11,295,865.21 f 182,400.—

	Per transport . . .	f 11,295,365.21	f 182,400.—
<i>Art. 113bis.</i>	Bijdrage in de kosten van aanleg van een pontveer over de Waal te Druten	"	8,803.—
<i>Art. 114.</i>	Nieuwe subsidiën	"	2,000.—
" 115—117.	Jaarwedden, benevens reis-, verblijf-, verplaatsings- en bureelkosten van de beide Rijksbouwmeesters en van het verder vaste personeel, alsmede van het tijdelijk personeel belast met het toezicht op de landsgebouwen	"	51,000.—
<i>Art. 118.</i>	Onderhoud enz. van de landsgebouwen en terreinen te 's Gravenhage.	"	66,000.—
<i>Art. 119.</i>	Brandweer en brandweertelegraaf; duinwater voor de fontein op het Binnenhof; verlichting van het Binnenhof; telefoonabonnement voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.	"	3,325.—
<i>Art. 120.</i>	Huur, inrichting en bewaking van lokalen tijdelijk in gebruik.	"	18,000.—
<i>Art. 121.</i>	Verbonwing van het Departement van Binnenlandsche Zaken	"	50,000.—
<i>Art. 122 en 123.</i>	Jaarwedden, benevens reis-, verblijf- en verplaatsingskosten van den Raad voor het toezicht op de spoorwegdiensten "	"	95,300.—
<i>Art. 124.</i>	Materieel en arbeidloon voor dit toezicht.	"	10,000.—
" 125 en 126.	Jaarwedden, benevens reis-, verblijf- en bureelkosten van den Rijkscommissaris en van den adjunct-Rijkscommissaris bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen "	"	3,400.—
<i>Art. 127.</i>	Bijdrage aan de Internationale Commissie voor spoorwegcongressen	"	100.—
<i>Art. 128.</i>	Tegemoetkoming aan den aannemer van den stoombootveerdienst tusschen Enkhuizen en Stavoren.	"	65,000.—
<i>Art. 129.</i>	Dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1892	"	276,950.—
			<hr/> " 11,940,248.21

8° Afd. Handel en Nijverheid.

A. Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.

<i>Art. 130.</i>	Jaarwedden en toelagen van het personeel.	f	22,350.—
" 131.	Reis- en verblijfkosten, waarnemingen elders dan te Utrecht; gebouwen, verder materieel en arbeidloon	"	10,000.—

B. Zeevisscherijen.

<i>Art. 132.</i>	Jaarwedden van den secretaris van het Collegie voor de zeevisscherijen, van den wetenschappelijken adviseur en de kenmeesters. Maandgelden van onderzochters	"	6,600.—
<i>Art. 133.</i>	Bureel- en lokaalbehoefden. Reis- en verblijfkosten. "	"	3,400.—
" 134.	Verdere uitgaven voor het politietoezicht	"	4,020.—
" 135.	Onderzoek en navorschingen ten behoeve der visscherijen. Bevordering van den zalmrijckdom der rivieren	"	12,500.—
<i>Art. 135bis.</i>	Uitgaven in het buitenland ter bevordering van den zalmrijckdom der rivieren	"	6,000.—

C. IJkwezen.

<i>Art. 136.</i>	Jaarwedden en toelagen van het personeel	"	71,200.—
" 137.	Bureel-, reis-, verblijf-, verplaatsings- en examenkosten "	"	30,500.—
" 138.	Gebouwen, werktuigen, verder materieel en arbeidloon "	"	16,000.—

 Transporteere f 182,570.— f 12,122,643.21

Per transport . . . f 182,570.— f 12,122,643.21

D. *Stoomwezen.*

<i>Art.</i> 139. Jaarwedden van het personeel	"	28,600.—
" 140. Bureel-, reis-, verblijf-, verplaatsings- en examen- kosten. Werktuigen en gereedschappen	"	14,800.—
<i>Art.</i> 141. Kosten van de commissie, ingesteld krachtens art. 3 der wet van 28 Mei 1869 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 97).	"	100.—

E *Mijnwezen.*

<i>Art.</i> 142. Jaarwedde van den ingenieur.	"	2,500.—
" 143. Reis-, verblijf- en opnemingskosten.	"	600.—

F. *Landbouw.*

<i>Art.</i> 144 Toezicht op wijngaarden, boomkwekerijen, tuinen en broeikassen, volgens art. 1 van het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 248).	"	1,000.—
<i>Art.</i> 145. Onderzoek van boter, ingevolge de wet van 23 Juni 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 82).	"	200.—

G. *Verschillende uitgaven.*

<i>Art.</i> 146. Raad van tucht; bureel- en lokaalbehoefden, schade- loosstelling van getuigen, van den secretaris en den bodp; vacatie- gelden, reis- en verblijfkosten	"	2,000.—
<i>Art.</i> 147. Examens ter verkrijging van diploma's als stuurman en als machinist aan boord van koopvaardijsschepen	"	10,000.—
<i>Art.</i> 148. Toezicht op den doortocht en het vervoer van land- verhuizers, alsmede belooning aan de secretarissen van de daartoe aangestelde commissiën.	"	6,300.—
<i>Art.</i> 149. Subsidie aan de Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen	"	5,000.—
<i>Art.</i> 150. Ondersteuning van personen die schipbreukelingen hebben gered of getracht te redden, alsmede van hunne nagelaten betrekkingen	"	1,000.—
<i>Art.</i> 151. Onderhoud van de gebouwtjes voor schipbreukelingen op Vlieland en op Terschelling (Boschplaat). Verlichting en toezicht.	"	250.—
<i>Art.</i> 152. Telegraphische verbindingen voor de kustwacht, ver- goeding voor buitengewone diensten van telegraafpersoneel, alsmede reis- en verblijfkosten	"	5,600.—
<i>Art.</i> 153. Gebouw voor de strandvonderij op Terschelling	"	100.—
" 154. Verslagen, berichten, verordeningen en advertentiën betreffende handel en scheepvaart, nijverheid en landbouw	"	11,000.—
<i>Art.</i> 155. Jaarwedden, reis-, verblijf- en verplaatsingskosten, alsmede onderscheidingsteekenen van den commandant en van de beambten van het korps geleiders tot het vervoer van ontplofbare stoffen	"	6,000.—
<i>Art.</i> 156. Subsidiën, toelagen en verdere uitgaven in het be- lang van handel, nijverheid en landbouw	"	3,000.—
<i>Art.</i> 157. Subsidie aan de vereeniging "Het Buitenland"	"	5,000.—
<i>Art.</i> 158. Bijdrage van Nederland in de kosten der Inter- nationale vereeniging tot uitgave van douanetarieven	"	2,050.—

287,670.—

Transporteere . . . f 12,410,313.21

Per transport . . . f 12,410,813.21

4^e Afd.: Posterijen.

A. en B. Postdienst. Art. 159—169	f 4,910,680.—
C. Telegraafdienst. Art. 170—177	" 1,500,800.—
D. Vereenigde post- en telegraafdienst. Art. 178—182	" 1,138,600.—
E. Vereenigde posten voor B, C en D. Art. 183—185	" 6,500.—
F. Rijkspostspaarbanc. Art. 186—191	" 142,400.—

" 7,698,980.—

5^e " Pensioenen, wachtgeldcn, gratificatiën, ens. Art. 192—197 " 256,800.—6^e " Onvoorziene behoeften. Art. 198 " 80,000.—

f 20,425,593.21

29 Januari 1892. WET, tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1892. S. 35.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1892, voor zooveel de uitgaven betreft; definitief vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afdceeling: Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst	f 129,209.10
2 ^e " Justitie en politie	" 378,880.12
3 ^e " Administratie van Financiën	" 166,610.62
4 ^e " Immigratie en kolonisatie	" 74,231.—
5 ^e " Eeredienst, onderwijs, armenzorg en burgerlijke geneeskundige dienst.	" 393,001.86
6 ^e " Bouwdepartement	" 122,241.—
7 ^e " Koloniale vaartuigen, betonning, bebakening en seinwezen	" 152,626.45
8 ^e " Pensioenen, wachtgeldcn, toelagen en onderstanden	" 209,721.44 ⁵
9 ^e " Onvoorziene uitgaven	" 80,000.—
	f 1,646,521.09 ⁴

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijvingen van- en betalingen uit de onvoorziene uitgaven Bij Art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

- A. Directe en indirecte belastingen. C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist.
B. Inkomsten van onderscheiden aard.

29 Januari 1892. WET, tot vaststelling van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 36.

Bij deze wet wordt het Xde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het Departement van Koloniën, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.: Kosten van het Departement	f 209,248.—
2 ^e " Uitgaven ten behoeve van de kolonie Suriname	" 653,814.—
3 ^e " Uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao.	" 251,673.—
4 ^e " Pensioenen en gagementen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea ea van hunne nagelaten betrekkingen	" 20,293.—
5 ^e " Pensioenen, wachtgeldcn en gratificatiën, alsmede daarmede in verband staande uitgaven	" 27,193.—
6 ^e " Onvoorziene uitgaven	" 40,000.—
	f 1,202,221.—

5 Februari 1892. BESLUIT, betreffende de uitloting en aflossing van $3\frac{1}{2}$ percents schuld-bekentenissen van het voormalig Amortisatie Syndicaat voor 1892. S. 37.

Van de schuldbekentenissen van het voormalig Amortisatie-Syndicaat, rentende $3\frac{1}{2}$ ten honderd, uitgegeven krachtens de wet van den 27sten Mei 1830, S. 10, en het Koninklijk besluit van den 1sten Juni 1830, S. 13, wordt met den eersten April 1892 een kapitaal van f 800,000 na voorafgaande uiloting tegen pari aflosbaar gesteld.

9 Februari 1892. BESLUIT, betreffende de verwisseling van drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, nitgegeven krachtens de wet van den 28sten December 1891 (*Staatsblad* n°. 230), tegen inschrijving op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 38.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien het bepaalde bij art. 5 der wet van 28 December 1891 (*Staatsblad* n°. 230);

Op de voordracht van den Minister van Financiën, dd. 4 Februari jl., n°. 75, Generale Theaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De krachtens de wet van 28 December 1891 (*Staatsblad* n°. 230) nitgegeven drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, waarvoor verwisseling tegen inschrijving op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld wordt verlangd, kunnen tot dat einde, zoolang zij niet zijn uitgeloot, vergezeld van alle daarbij behorende onverschenen coupons en van het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons, op alle werkdagen van des voormiddags tien tot des namiddags twee uur worden ingeleverd ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.

Zij worden vermeld op daarnovens te voegen, behoorlijk ingevulde en door den inleveraar onderteekende nommerlijsten, waarvan de formulieren tegen betaling van vijf cent per stuk ten kantore van dien Agent verkrijgbaar zijn.

Indien de Agent aanleiding vindt om niet dadelijk bij de overneming der schuldbekentenissen tot de afgifte van het bij artikel 2, letter a van dit besluit bedoelde bewijs over te gaan, geeft hij voor de ingeleverde stukken een bewijs van overneming af, dat van den derden werkdag

na dien der afgifte af, tegen het eerstgenoemde bewijs kan worden verwisseld.

De voor deze schuldbekentenissen afgegeven volgestorte receipten kunnen, zoolang de gelegenheid tot inwisseling daarvan tegen definitieve schuldbekentenissen niet is opgesteld op dezelfde wijze als hiervoren is bepaald, tot verwisseling tegen inschrijving op het hiervoren genoemde Grootboek bij den Agent worden ingeleverd.

2. Voor het bedrag van elke ingeleverde, in orde bevonden partij schuldbekentenissen of volgestorte receipten worden door den Agent voornoemd aan den inleveraar afgegeven:

a. een gedagteekend bewijs recht gevende op inschrijving tot gelijk nominaal bedrag als dat der overgenomen schuldbekentenissen of receipten, in het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, met ingang van rente als volgt:

indien de afgifte geschiedt van 8 Maart tot en met 7 September, op den tusschen die beide dagen vallenden eersten dag der maand April; en indien de afgifte geschiedt van 8 September tot en met 7 Maart op den tusschen die beide dagen vallenden eersten dag der maand October;

b. een door den inleveraar in te vullen en te onderteekenen formulier van verklaring tot het bekomen der verlangde inschrijving met duplicaat daarvan.

Voor de sub b bedoelde formulieren wordt vijf cents per exemplaar betaald.

Indien de afgifte geschiedt vóór den 8 Maart 1892 zal door den inleveraar moeten worden bijbetaald vier maanden rente ad $3\frac{1}{2}$ ten honderd over het tijdvak 1 October 1891 tot 1 Februari 1892.

3. Wanneer de afgifte der in het voorgaande artikel onder litt. a en b vermelde stukken geschiedt van 8 Maart tot en met 31 Maart en van 8 September tot en met 30 September, wordt de respectievelijk op 1 April en op 1 October daaraanvolgende verschijnende coupon van de ter overschrijving aangeboden schuldbekentenissen of receipten aan den inleveraar teruggegeven.

4. De kapitalen waarvoor de bij letter a van artikel 2 bedoelde bewijzen zijn afgegeven, worden door de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld amts halve in het Grootboek ingeschreven onder een hoofd van rekening, luidende:

„Schuldbekentenissen (schuld voortspruitende uit de verwisseling van krachtens de wet van den

28sten December 1891, Staatsblad n°. 230, *mitgegeven*”.

De dagteekening van dit besluit en het nummer, waaronder het in het *Staatsblad* is geplaatst, worden mede in dat hoofd van rekening uitgedrukt.

5. De bij art. 2 bedoelde bewijzen worden, vergezeld van de daarbij behorende formulieren nadat deze behoorlijk zijn ingevuld en ondertekend, ingeleverd bij de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld, die daarna op den voet der bepalingen, vastgesteld bij het Vorstelijk besluit van den 8sten December 1814 (*Staatsblad* n°. 111), door afschrijving van het hoofd van rekening, vermeld bij art. 4, de verlangde inschrijving bewerkstelligt.

6. Indien tengevolge van vertraagde inlevering der bij artikel 2 vermelde stukken of door onjuiste of onvolledige invulling en ondertekening van het bij dat artikel bedoelde formulier de verlangde inschrijving eerst kan geschieden met lateren ingang van rente dan in de afgegeven bewijzen is nitgedrukt, kan door den Minister van Financiën machtiging worden gegeven tot uitbetaling der verschuldigd gebleven renten voor zoover deze niet zijn verjaard.

7. Door den Agent van het Ministerie van Financiën te *Amsterdam* wordt dagelijks aan de Algemeene Rekenkamer opgave gedaan van de volgens dit besluit door hem overgenomen schuldbekentenissen of recepissen en daarvoor afgegeven bewijzen recht gevende op inschrijving.

De overgenomen schuldbekentenissen of recepissen worden dadelijk na afgifte der bij het voorgaande lid bedoelde bewijzen, door voornoemden agent voorzien van een kenteeken dat zij van onwaarde zijn om alzoo later bij de Algemeene Rekenkamer te worden overgebracht.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 9den Februari 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(*Uitgeg.* 17 Febr. 1892.)

9 Februari 1892. RESOLUTIE van den Minister van Oorlog, betreffende verstrekking van materieel enz. aan verenigingen tot vrijwillige oefeningen in den wapenhandel.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, de bestaande bepalingen betreffende het verleen van medewerking

aan verenigingen tot vrijwillige oefeningen in den wapenhandel in ééne beschikking samen te vatten en in bedoelde bepalingen nog enkele wijzigingen te brengen;

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken de beschikkingen van 25 Februari 1887, IVe Afd., Art., n°. 82 en van 3 April 1888, IVe Afd., Art., n°. 86;

B. Ter uitvoering van het Koninklijk besluit van 12 Mei 1867 (*Staatsblad* n°. 49), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 December 1886 (*Staatsblad* n°. 215), te bepalen:

1°. Aan de bevelhebbers in de militaire afdelingen wordt door den Minister van Oorlog kennis gegeven van de verenigingen, die met Koninklijke toestemming zijn opgericht, of zoodanige toestemming nader hebben verkregen, voor zoover althans die kennisgeving niet reeds vroeger is geschied.

2°. Aan het bestuur van elke vereniging kan voor ieder geweerdragend lid een geweer G. Kal. worden verstrekt, alsmede enkele geweren M. 71 en geweren tot kamerschietoefeningen met toebehooren.

3°. Voor ieder geweerdragend lid eener vereniging kunnen jaarlijks worden verstrekt 10 scherpe- en 10 losse patronen tot achterlaadgeweren, doch geen patronen voor kamerschietoefeningen.

Door bovenvermeld aantal patronen moet ook worden voorzien in de behoefte aan patronen voor eventueel te houden huishoudelijke korpswedstrijden.

Voor schietwedstrijden, waaraan meerdere verenigingen, schutterijen of korpsen van het leger deelnemen, kunnen door het bestuur, dat zoodanigen algemeenen wedstrijd organiseert, door tusschenkomst van den bevelhebber in de betrokken militaire afdeling en onder overlegging van het programma van den te houden wedstrijd, aan het Departement van Oorlog patronen worden gevraagd. Aan zoodanige aanvraag kan echter alleen worden voldaan, voor zoover de patronen zullen dienen voor korps- en personeels wedstrijden, aangezien voor zoogenaamde wedstrijden op *vrije baan*, waarvoor tegen betaling kaarten verkrijgbaar zijn, *nimmer* Rijksmunitie beschikbaar kan worden gesteld.

4°. Wenschet het bestuur eener vereniging van Rijkswege geweren te ontvangen, dan moet de aanvraag daartoe door den burgemeester der gemeente, waar de vereniging gevestigd is, worden goedgekeurd en, ten blijke daarvan, door dien burgemeester voor „Gerien” geteekend worden.

Het bestuur zendt de aanvraag daarna aan den bevelhebber in de militaire afdeling, waarin de vereeniging gevestigd is. De bevelhebber zendt de aanvraag, na daarop zijne consideratiën en advies te hebben gesteld, ter beslissing aan den Minister van Oorlog.

Komen op de aanvraag geweren M. 71 voor, dan moet zij vergezeld zijn van eene verklaring, opgemaakt overeenkomstig het hierachter gevoegde Model A.

Indien de aanvraag niet voorzien is van de handteekening van den betrokken burgemeester, dan mag door den bevelhebber de opzending aan den Minister niet geschieden.

50. De aanvraag om patronen zal, na op gelijke wijze als de sub 40. genoemde aanvraag om geweren van de goedkeuring des betrokken burgemeesters te zijn voorzien, door het bestuur der vereeniging worden gezonden aan den bevelhebber in de militaire afdeling. Indien bij genoemden bevelhebber tegen de afgifte der patronen geen bezwaar bestaat, zendt hij de aanvragen ter gevolgeving aan den commandeerende-officier van het korps of onderdeel, dat de gevraagde soort van patronen gebrukt en het meest nabij de standplaats der betrokken vereeniging in garnizoen is. Betreft het echter patronen van eene soort, niet bij het leger in gebruik, dan moeten de aanvragen ter beslissing aan het Departement van Oorlog worden gezonden.

60. De verzending der patronen geschiedt door de autoriteit, die met de verstrekking is belast tenzij daartegen voor den dienst bij het korps of het magazijn bezwaar bestaat, in welk geval die autoriteit zich bepaalt tot de afgifte. Hiervan moet alsdan worden kennis gegeven aan het bestuur, dat de aanvraag heeft ingezonden.

De verzendingskosten, vallende op het ontvangen en inleveren van patronen en geweren, zijn steeds voor rekening van de vereeniging.

70. Bij elke vereeniging, die van Rijkswege patronen ontvangt, moet worden aangehouden een munitie-livret van het hierachter gevoegde Model B, waarin de patronen moeten worden verantwoord. Deze munitie-livretten moeten op het titelblad voorzien zijn van de handteekening van den bevelhebber in de betrokken militaire afdeling, terwijl elk blad door deze autoriteit gefolieerd en geparafeerd moeten worden. Ze worden door hem kosteloos aan het bestuur der vereeniging verstrekt.

Het bestuur der vereeniging zendt het munitie-

livret jaarlijks vóór den 15den Januari aan den betrokken bevelhebber om te worden nagezien en voor akkoord-bevinding te worden geteekend.

Aangesien door de sub 50. bedoelde autoriteiten geen patronen mogen worden afgegeven, zonder dat hiervan door hunne handteekening op het munitie-livret blijkt, moet dit laatste, om vertraging in de afgifte der patronen te voorkomen, steeds gevoegd worden bij de aanvraag daartoe.

80. De aanvragen om patronen moeten in den regel slechts ééns per jaar, en wel in de maand Maart, geschieden. Uitzondering kan hierop worden gemaakt voor nieuw opgerichte vereenigingen en voor het geval, dat het ledental van bestaande vereenigingen in den loop van het jaar zeer belangrijk, d. i. met minstens een vierde van het aantal der in den aanvang van het jaar bestaande leden, is gestegen.

90. De vereeniging, die van rijkswege patronen ontvangt, is *verplicht* de hulzen der verbrukte patronen ééns per jaar, en wel in den loop der maand Januari, rechtstreeks in de stapelmagazijnen, vrachtvrij in te leveren. Bedoelde hulzen mogen niet worden schoongemaakt, doch behooren te worden ingeleverd in den toestand, waarin zij zich na het schieten bevinden.

Van de inlevering der hulzen moet op het munitie-livret aanteekening geschieden.

Blijkt uit het munitie-livret niet, dat aan de verplichting tot inlevering der hulzen naar behooren is voldaan, dan zullen geene patronen aan de betrokken vereeniging worden afgegeven, voor en aler die inlevering is geschied.

Als regel zal hierbij gelden, dat van elke 100 verbruikte patronen omstreeks 95 hulzen moeten zijn ingeleverd.

Bij het inpakken van de hulzen moet nauwlettend worden toegezien, dat in dezelfde kist of ton alléén hulzen van verschoten scherpe- of wel alléén hulzen van verschoten losse patronen worden gepakt. Tevens moet er ten strengste voor worden gewaakt, dat geen *scherpe of losse patronen*, en *geheel of gedeeltelijk gevulde hulzen*, alsmede *hulzen met slaghoedjes* onder de in te leveren hulzen worden gemengd.

100. Patronen, die geweigerd hebben, moeten, zonder nadere machtiging, in de stapelmagazijnen worden ingeleverd met aanteekening daarvan op het munitie-livret.

Zoodanige inlevering moet tegelijk met die van de hulzen plaats hebben, echter met dien verstande, dat bedoelde patronen *afzonderlijk* worden ingepakt.

DATUM VAN ONTVANGST.	PATRONEN.			Korps waarvan of Artillerie-magazijn waar- uit ontvangen en handteekening van de autoriteit die heeft afgegeven.
	Scherpe-		Losse-	
	N ^o .	N ^o .		
Voorhanden op 1 Ja- nuari 1892 . . .	850		200	2 ^e Bat. 3 ^e Reg. Inf. De Commandeerende- Officier. (Handteekening) Stapelmagazijnen. De Magazijnmeester. (Handteekening)
10 Maart 1892. . .	3500		400	
20 September 1892.	1000			
Totaal . . .	5350		600	
Uitgegeven . . .	4850		535	
Blijft op 1 Januari 1893	500		75	

Gezien en akkoord bevonden.

. 20 Januari 18 . .

De Bevelhebber in de . . . Militaire Afdeling,

DATUM VAN UITGAAF.	PATRONEN.			Hulzen afkomstig van verschoten		Beknopte omschrij- ving van de reden voor de uitgaaf der patronen. De ontvangst der ingeleverde hulzen en patronen gewaarmerkt door den betrokken Magazijnmeester.
	Scherpe-		Losse-	Scherpe	Losse	
	N ^o .	N ^o .				
31 Maart 1892.	800		100			Verbruikt voor schiet- oefeningen gedurende het 1ste kwartaal.
30 Juni "	1075		100			Idem gedurende het 2de kwartaal.
10 Mei "	800		50			Verbruikt bij een huis- houdelijken schiet- wedstrijd.
30 September "	1125		75			Verbruikt voor schiet- oefeningen gedurende het 3de kwartaal.
20 December "	25		10	4818	510	Ingeleverd in de Sta- pelmagazijnen te <i>Delft</i> . De patronen hebben geweigerd. Ontvangen door den Magazijnmeester. (Handteekening)
31 " "	1025		190			Verbruikt voor schiet- oefeningen gedurende het 4de kwartaal.
Totaal . . .	4850		525	4818	510	

De ondergeteekende verklaart, dat de invulling van het bovenstaande naar waarheid is geschied en dat de overgebleven munitie, vermeld op de vorige bladzijde, werkelijk bij de Vereeniging aanwezig is.

. 1 Januari 1893

De Voorzitter (Commandant)

(Handteekening.)

10 Februari 1892. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 7 Mei 1888 (*Staatsblad* n°. 83), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te *Zutphen*. S. 39.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 Februari 1892, n°. 319, afdeling Medische Politie;

Gelet op art. 43, juncto art. 8, 4°. van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46°. van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eenig artikel.

Het eerste lid van art. 1 van het Koninklijk besluit van 7 Mei 1888 (*Staatsblad* n°. 83), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te *Zutphen*, wordt gelezen als volgt: „In het krankzinnigengesticht te *Zutphen* mogen niet meer dan 500 krankzinnigen, 245 mannen en 255 vrouwen, verpleegd worden.”

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 10den Februari 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) T A K V A N P O O R T V L I E T.

(*Uitgeg.* 13 Febr. 1892.)

11 Februari 1892. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 14 Februari 1890 (*Staatsblad* n°. 25), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te *Franeker*. S. 40.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 8 Februari 1892, n°. 320, afdeling Medische Politie;

Gelet op art. 43, juncto art. 8, 4°. van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46°. van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: 1892.

Eenig artikel.

Artikel 1 van het Koninklijk besluit van 14 Februari 1890 (*Staatsblad* n°. 25), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te *Franeker*, wordt gelezen als volgt:

„In het krankzinnigengesticht te *Franeker* mogen niet meer dan 130 mannen en 170 vrouwen verpleegd worden.”

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 11den Februari 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) T A K V A N P O O R T V L I E T.

(*Uitgeg.* 16 Febr. 1892.)

11 Februari 1892. BESLUIT, ter bepaling van den dag, waarop de wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87), tot regeling der brievenposterij, in werking treedt. S. 41.

Bepaald op 1 April 1892.

11 Februari 1892. BESLUIT, tot uitvoering van onderscheidene bepalingen der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87), tot regeling der brievenposterij. S. 42.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 29 October 1891, L. K., afdeling Posterijen;

Gelet op de artikelen 1 b, 6 voorlaatste lid, 8, 10, 11, 15, 18, 19, 20, 21, 22 en 28 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 December 1891, n°. 9);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 5 Februari 1892, n°. 168, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. Met gedrukte stukken worden gelijkgesteld: geautografeerde stukken, alsmede die met en relief ingedrukte punten, ten gebruike der blinden, voorts alle op eenige andere wijze, dan door boek-, plaat-, steen- of lichtdruk, werktuigelijk vermenigvuldigde stukken (die, door de schrijfmachine verkregen, nitgezonderd), mits zij bij ten minste 20 volkomen gelijklopende, met

elkander overeenkomende exemplaren, gelijktijdig ter post bezorgd worden.

2. 1°. De frankeering van nieuwsbladen, bij abonnement, kan niet anders geschieden, dan over een geheel abonnementskwartaal. Loopt het abonnement van een nieuwsblad over een geheel jaar, dan geschiedt de heffing der frankeergelden toch per kwartaal, te rekenen van het tijdstip van ingang van het jaarabonnement.

2°. De berekening van het bij wijze van abonnement te heffen port der nieuwsbladen zal geschieden naar het aantal exemplaren door den uitgever aan de abonneuten verzonden, volgens den bij hem berustenden legger, waarvan desverkiezende inzage moet worden verleend aan den daarvoor aangewezen postambtenaar.

3°. Bij den aanvang van elk kwartaal wordt het verschuldigde over dat kwartaal bij benadering vastgesteld. Het geraamde bedrag moet niterlijk ~~in~~ dagen daarna betaald worden.

Na afloop van het kwartaal vindt er eene nadere verrekening plaats van het verschil tusschen het voornitbetaalde bedrag en hetgeen, volgens het aantal verzonden exemplaren, werkelijk verschuldigd is.

Het eventueel bij te betalen bedrag moet niterlijk op den vijfden dag der eerste maand van het nieuwe kwartaal voldaan zijn.

4°. Nieuwsbladen, waarvan het port bij abonnement wordt betaald, behooren voor elk kantoor aan bestemming afzonderlijk bijeengebonden ter post te worden bezorgd. Bovendien moeten de exemplaren elk van zijn eigen adres voorzien zijn, tenzij door den meergenoemden Minister is toegestaan dat, in plaats daarvan, aan de kantoren, welke met de bestelling zijn belast, eene lijst wordt verstrekt dier adressen.

5°. De bevoegdheid tot het voldoen der porten van nieuwsbladen bij abonnement kan worden ingetrokken, indien daartoe, op grond van gebleken onjuiste opgaven of andere onregelmatigheden, aanleiding bestaat.

3. 1°. De bijvoegingen en aanduidingen in het algemeen op de adresstrook of den omslag der gedrukte stukken, nieuwsbladen en monsters, of op die stukken zelve toegelaten, zijn: de handteekening van den afzender of de vermelding van zijnen naam of zijne firma, die van zijn beroep en woonplaats, alsmede van den dag der afzending.

Indien een gedrukt stuk evenwel door de handteekening van den afzender of de vermelding van diens naam het karakter verkrijgt van eene be-

stelling, een opdracht of dergelijke, is, behoudens de gevallen hierna genoemd, het port der brieven daarop toe te passen.

Bovendien zijn nog ten aanzien der hierna vermelde stukken de daarbij aangeduide bijvoegingen en veranderingen geoorloofd.

A. GEDRUKTE STUKKEN.

1°. de doorhaling of verbetering van enkele woorden, tot herstelling van fouten of verduidelijking van den tekst;

2°. in circulaires:

a. de handteekening der verschillende firmanten of leden eener vennootschap;

b. de naam of de veranderde naam van een handelaar, vertegenwoordiger of agent eener firma en het tijdstip, waarop hij den geadresseerde zal bezoeken of de plaats waar hij te spreken is;

c. de namen van ter vertrek gereedliggende schepen, van de havens van vertrek en aankomst en de tijdstippen van vertrek en aankomst;

d. de plaats, de dag, het uur en de aanduiding met een enkel woord van het doel eener bijeenkomst, alsmede de naam van hem, die tot deelneming aan eene vergadering of aan eene feestelijke of andere bijeenkomst wordt uitgenoodigd. Deze circulaires mogen de onderteekening van den afzender dragen, doch behooren bij ten minste tien volkomen gelijklopende exemplaren tegelijkertijd ter post bezorgd te worden;

3°. in drukproeven:

de aanvijzingen tot verbetering van den gedrukten tekst;

de aantekeningen van den corrector, drukker of letter, op de proef betrekking hebbende;

4°. in beursberichten, catalogussen en prijscouranten:

de prijzen of de veranderde prijzen, alsmede de aanduiding met welk bedrag de prijs van zeker artikel verhoogd of verlaagd is;

de doorhaling of bijbeschrijving van enkele artikelen; de bijvoeging van een enkel woord, als: willig, gedrukt, dalend, stijgend, kalm, overvoerd, veel of weinig aanvoer en dergelijke, de algemeene stemming der markt aanduidende.

Tegelijk met prijscouranten en catalogussen kunnen tevens kleine stalen, die als eene toelichting van den tekst zijn aan te merken, worden verzonden;

5°. in boek-, muziek- en plaatwerken:

de naam van hem, voor wien het boek of werk bestemd is, en dien van den zender;

de woorden: Present-exemplaar van den schrijver of nitgever, in ruil, ter bezichtiging of dergelijke, op een der eerste bladen of op den omslag;

de aanwijzing of verbetering van drukfonten;

de onderstreping of aanduiding op andere wijze van enkele gedeelten van den tekst, waarop de aandacht gevestigd wordt, de bijvoeging der rekening of factuur, mits daarop geene andere opgaven vermeld zijn dan de naam van den afzender en van hem aan wien geleverd wordt, het aantal, de titels en de prijzen van het geleverde.

In plaats van eene rekening of factuur kan ook een ingevulde postwissel, bestemd tot overmaking van het bedrag en voorzien van de noodige frankerzegels ter voldoening van het recht, bij de zending worden gevoegd.

60. in kaartformulieren tot bestelling of aanbidding van boeken, plaat-, muziekwerken, tijdschriften, landkaarten en couranten, alsmede van prospectussen, betrekking hebbende op, en van losse banden, bestemd voor die boeken, werken of tijdschriften:

de handteekening van den afzender; de titel of de titels, alsmede het getal, de prijs of de prijzen van het bestelde of aangeboden;

en in bestelkaarten bovendien:

de wijze van verzending van het bestelde, namelijk met welke gelegenheid of aan wien;

de voet, waarop het verlangd wordt, namelijk: voor rekening, in commissie, ten volgorde, ter bezichtiging, tegen aanbiddingsprijs of wegens te weinig ontvangen;

de aanduiding of het boek gebonden, ingenaaid, gecartonneerd of los verlangd wordt.

De hierbedoelde kaarten moeten overigens voldoen aan de eischen, wat den vorm betreft, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen.

70. in zoogenaamde leeslijstjes:

de titel of de titels van de bijbehorende boeken of tijdschriften;

de aanduiding van het aantal leesdagen; de dagteekeningen van ontvangst en verzending; de bijbeschrijving of doorhaling van de namen van enkele lezers, alsmede hanteekening of hanteekening van naamcijfer;

80. op naam- of zoogenaamde visitekaartjes:

de aanduiding door enkele letters van de reden der toezending, als: t.g., t.r., t.a., of p.f., p.c., p.p.c. en dergelijke.

Geschreven naam- of zoogenaamde visitekaartjes

zijn mede op den voet van drukwerk toegelaten, tenzij blijkt van een overleg tusschen den afzender en den geadresseerde, om door middel van namen die eene zekere betekenis hebben, elkander mededeelingen te doen.

B. NIEUWSBLADEN.

Een gedeelte van den tekst, waarop men de aandacht wil vestigen, mag worden onderstreept, omhaald of op andere wijze aangeduid, terwijl op het blad, de strook of den omslag mede mag worden vermeld het tijdstip, waarop het abonnement eindigt.

C. MONSTERS.

Op de strook, den omslag of eene bij de zending gevoegde open mededeeling mogen vermeld worden: de nummers, prijzen en handelsmerken, alsmede het gewicht, de afmetingen, de beschikbare hoeveelheid, de hoedanigheid en de bijzondere benaming der goederen, waarop de monsters betrekking hebben.

Andere dan de snb A, B en C vermelde bijvoegingen of aanduidingen, hetzij door schrift dan wel door druk of stempels, door middel van doorhaling, overplakking, uitsnijding of op welke andere wijze ook aangebracht, zijn verboden.

Het gewicht, dat eene zending gedrukte stukken, nieuwsbladen of monsters, onder een afzonderlijk adres niet mag te boven gaan, en het maximum der afmetingen van elk dier stukken, wordt vastgesteld:

voor gedrukte stukken en nieuwspapieren, het gewicht op 3 kilogram; de afmetingen op 45 centimeter langs een der zijden, of, indien zij zijn opgerold, op 75 centimeter in de lengte en 10 in doorsnede.

Op kaartpapier gedrukte stukken, los, d. i. zonder omslag of adresstrook verzonden, mogen niet kleiner dan 9 centimeter in lengte en 6 centimeter in breedte en niet grooter dan 18 centimeter in lengte en 13 in breedte zijn;

voor monsters, het gewicht op 350 gram en de afmetingen op 30 centimeter in lengte, 20 in breedte en 10 in hoogte, of, indien zij in een rol zijn bijeengevoegd, 30 centimeter in lengte en 15 in doorsnede.

Zoowel de gedrukte stukken en nieuwsbladen als de monsters moeten, hetzij onder kruisband, kruistouw of strook, hetzij in een open omslag of in het algemeen op zoodanige wijze ingepakt zijn, dat de ambtenaren zich zonder bezwaar kun-

nen overtuigen, dat zij aan de gestelde eischen voldoen.

Indien de aard van het stuk het toelaat, kan de verzending ook geheel open of los, d. i. zonder omslag of strook, plaats hebben.

4. Een brief mag het gewicht van 3 kilogram niet te boven gaan.

5. 10. Behalve het gewone port, is voor aangeteekende brieven met aangegeven geldswaarde een opklimmend recht verschuldigd van 2½ cent voor elke honderd gulden of elk gedeelte van honderd gulden aangegeven waarde, met een minimum van 12½ cent voor elken brief.

30. De aangeteekende brieven met aangegeven geldswaarde moeten gesloten zijn in een omslag, voorzien van twee of meer zegels in lak, zoodanig geplaatst dat niets uit den brief kan worden gelicht, zonder de zegels te verbreken of den omslag te schenden.

De zegels moeten aan elkander gelijk zijn en een gealachtwapen, naamcijfer of eenig ander onderscheidend kenmerk van den afzender vertoonen.

Ten aanzien van gewone aangeteekende brieven is de verzegeling niet verplicht.

30. De uitreiking van aangeteekende stukken geschiedt alleen aan den geadresseerde persoonlijk of aan diens gemachtigde tegen ontvangstbewijs.

Dit bewijs moet in tegenwoordigheid van den postambtenaar, die het stuk uitrekt, ondertekend worden.

Kan de geadresseerde niet schrijven, dan moet zijn handmerk door twee ten postkantore bekende getuigen gewaarmerkt worden.

De tot het in ontvangst nemen van aangeteekende stukken vereischte machtiging wordt verstrekt door eene notarieele of geregistreerde onderhandsche volmacht tot dat einde, of wel door een nittreksel uit een algemeene volmacht.

De machtiging tot het in ontvangst nemen van gewone aangeteekende stukken en van aangeteekende brieven, eene aangegeven geldswaarde van f 600 niet te boven gaande, kan nochtans ook geschieden door gebruikmaking van het formulier van lastgeving, voorkomende op de kennisgeving, waarbij de aanwezigheid van een aangeteekend stuk den geadresseerde wordt bericht.

Deze lastgevingen zijn van zegelrecht vrijgesteld.

40. Indien de geadresseerde van een aangeteekenden brief met of zonder aangegeven waarde, of zijn gemachtigde mocht vermoenen, dat de brief zich niet in een ongeschonden staat bevindt,

behoort daarvan dadelijk bij de uitreiking door hem opgave te geschieden.

De brief wordt dan, met inachtneming van de noodige voorzorgen, door den postambtenaar, in tegenwoordigheid van den geadresseerde of zijn gemachtigde, geopend, en van de bevinding proces-verbaal opgemaakt.

Daarna wordt de brief (desverlangd) uitgereikt, doch de omslag wordt bij het proces-verbaal overgelegd.

50. Brieven met eene hoogere aangegeven waarde dan van f 6000 worden ter verzending niet aangenomen.

6. 10. Hij, die van eenig stuk eene expresse bestelling verlangt, moet van dat verlangen doen blijken door eene in het oog loopende aanwijzing: "Expresse bestelling" aan de adreszijde van het stuk.

Het is geoorloofd expresse stukken in de postbussen te werpen, mits het verschuldigde port en recht volledig door postzegels is gekweten.

20. Voor de expresse bestelling is verschuldigd:

a. indien de geadresseerde woont binnen de plaats waar een postkantoor gevestigd is, of op een afstand van niet meer dan ¼ uur van een hulpkantoor, een recht van 15 cent;

b. voor elke bestelling buiten die plaats of boven dien afstand, behalve het recht sub a bedoeld, 15 cent, indien de afstand van het post- of hulpkantoor niet meer dan ½ uur bedraagt, en voorts voor elken afstand van ¼ of gedeelte van ¼ uur, daarenboven 15 cent meer.

Dit recht is in voorkomende gevallen te verhoogten met eventueel verschuldigde veer- of overvaartgelden.

30. Het sub a vermelde recht van 15 cent is, evenals het port, bij voornitbetaling te voldoen.

Is dit niet geschied, dan wordt aan het verlangen tot expresse bestelling niet voldaan.

Het boven dat bedrag verschuldigde recht kan ten laste van den geadresseerde worden gelaten, met verplichting nochtans op den afzender, om dat recht nader te voldoen, indien de geadresseerde de aanneming van het stuk mocht weigeren.

40. Belanghebbenden zijn mede bevoegd te verlangen, dat een voor hen bestemd, duidelijk aan te wijzen stuk, per expresse besteld worde.

De kosten dier expresse bestelling naar het bovenvermeld tarief kunnen bij het indienen van het verzoek gevorderd worden.

7. 10. Het bij voornitbetaling verschuldigde recht der postbewijzen bedraagt 2½ cent; dat der postwissels voor een bedrag:

tot en met f 5	2 $\frac{1}{2}$ cent
boven f 5 . tot en met f 12.50.	5 " "
" " 12.50 " " " " 25 .	10 " "
" " 25 " " " " 37.50.	15 " "
" " 37.50 " " " " 50 .	20 " "
" " 50 " " " " 75 .	25 " "

en voorts 5 cent voor elke som van f 25 of gedeelte van f 25 boven f 75 tot en met f 500.

Boven dit bedrag is voor elke f 100 of gedeelte van f 100 een recht van 10 cent te heffen.

Bovendien is voor elk postbewijs en voor elken postwissel een halve cent wegens kosten van het formulier verschuldigd.

29. Het maximum bedrag der postbewijzen is f 10.

De postwissels zijn dadelijk betaalbaar gedurende de maand, waarin zij zijn afgegeven en de geheel edaaropvolgende maand; de postbewijzen gedurende zes maanden, te rekenen van het tijdstip, waarop zij zijn nitgegeven.

Na verloop dier termijnen kan de uitbetaling der postwissels en postbewijzen alleen verkregen worden met machtiging van het Hoofdbestuur der Posterijen en behoudens het bepaalde bij het laatste lid van art. 18 der wet. De wijze van verzending der postwissels en der postbewijzen, mitgaders hunne vervanging in geval van verlies, worden door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid geregeld.

8. Het bedrag dat op quitantiën, wisselbrieven, assignatiën en ander handelspapier wordt ingevorderd, mag, voor ieder stuk afzonderlijk, de som van f 500 niet te boven gaan.

9. 1°. Aan ieder, die dit verlangt, wordt de gelegenheid gegeven de voor hem bestemde stukken, na aankomst van elke post, gedurende de uren, dat het kantoor voor het publiek is opengesteld, aan dat kantoor af te halen of te doen afhalen, tegen vooruitbetaling van een recht per kalenderkwartaal van:

f 3.75 voor de kantoren Amsterdam en Rotterdam;

f 2.00 voor de overige kantoren;

f 0.25 voor alle kantoren, indien slechts verlangd wordt de met elke post aankomende nieuwsbladen te doen afhalen.

Boven dit recht is nog een recht van gelijk bedrag verschuldigd:

a. indien de belanghebbende stukken, aankomende met eene post, die denzelfden dag niet meer besteld wordt, na de sluiting van het kantoor des avonds, mits vóór elf uur, wenscht af te halen, of te doen afhalen;

b. indien hij de porten der aankomende ongefrankeerde of ontoereikend gefrankeerde stukken bij de in ontvangstneming ten kantore niet dadelijk betaalt, doch die maandelijks wenscht af te rekenen.

Voor de berekening van het bovenvermeld recht gelden gedeelten van een kwartaal voor een geheel.

2°. Het recht is nochtans, bij afhaling aan het kantoor, niet verschuldigd voor:

a. de stukken, bestemd voor Ons en de leden van het Koninklijk Huis;

b. de stukken, bestemd voor militairen der land- en zeemacht, die door middel der militaire factours of andere daarvoor aangewezen militairen worden afgehaald;

c. de portvrije dienstbrieven;

d. de stukken, welke des Zondags aankomen, doch niet denzelfden dag besteld worden, mits afgehaald op de daarvoor door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid bepaalde uren en voor zoover daartoe door hem bij bijzondere beschikking toestemming is verleend;

e. de door de postkantoren geleverde nieuwsbladen en tijdschriften.

Bovendien kan, in gevallen van geheel bijzonderen aard, ter beoordeeling van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid:

1°. met afwijking van het bepaalde bij § 1 sub a, ook na elf uur des avonds gelegenheid worden gegeven tot het afhalen of doen afhalen van stukken;

2°. vrijstelling van de betaling van busrecht worden verleend.

3°. De levering van binnen- en buitenlands verschijnende nieuwsbladen en tijdschriften geschiedt door de postkantoren tegen vooruitbetaling van den abonnementsprijs.

Abonnementen voor minder dan 3 maanden worden niet aangenomen, tenzij dit uitdrukkelijk door den uitgever is toegestaan. Overigens regelt zich het tijvak van het abonnement naar de abonnementsvoorwaarden, door de uitgevers gesteld.

De korting door de uitgevers op den abonnementsprijs der binnenlandsche bladen toegestaan, vertegenwoordigt het door het postbestuur te heffen recht.

Tenzij bij bijzondere schikkingen of overeenkomsten met buitenlandsche postbesturen anders is overeengekomen, bedraagt het recht wegens abonnement op buitenlandsche bladen 10 pCt. van den kostenden prijs, met inbegrip van het verschuldigde port.

10. 1°. De op het tijdstip der invoering van de in den aanhef van dit besluit vermelde wet in gebruik zijnde postzegels van $\frac{1}{3}$, 1, 2, $2\frac{1}{3}$, 5, $7\frac{1}{2}$, 10, $12\frac{1}{2}$, 15, 20, $22\frac{1}{2}$, 25 en 50 cent, f 1.— en f 2.50, postbladen, voorzien van een zegelafdruk van 5 cents, briefomslagen, voorzien van een zegelafdruk van 5 of $12\frac{1}{2}$ cent, enkele of dubbele briefkaarten, elke kaart voorzien van een zegelafdruk van $2\frac{1}{2}$ of 5 cent, alsmede postbewijsformulieren, voorzien van een zegelafdruk van $2\frac{1}{2}$ cent, blijven in gebruik.

Voorts worden nieuwe postzegels van drie cent in gebruik gesteld.

2°. De postzegels, postbladen, gezegelde briefomslagen en briefkaarten worden uitgegeven aan alle kantoren der posterijen.

Zij worden voorts verkrijgbaar gesteld bij de deponhouders en de mede door den Hoofd-directeur der Posterijen daartoe aangewezen bestellende beamten, tegen betaling van de door het zegel nitgedrukte geldswaarde.

Voor elke briefkaart en voor iedere 2 briefomslagen wordt echter bovendien $\frac{1}{2}$ cent in rekening gebracht.

3°. De postzegels behooren te worden vastgehecht aan de adreszijde der stukken.

Postzegels tot aanvulling van het verschuldigde port of recht op postbladen, briefkaarten en gezegelde omslagen, worden zooveel mogelijk nevens den postzegelafdruk geplaatst.

Indien ter voldoening van het port en recht op aangeteekende stukken meer dan één postzegel bezigtig wordt, behooren die zegels op eenigen afstand van elkander geplaatst te worden.

4°. De postzegels worden op het kantoor van afzending onbruikbaar gemaakt op de wijze door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te bepalen.

Op de adreszijde der briefkaarten mag niets anders dan het adres, alsmede de naam, het beroep en de woonplaats van den afzender vermeld worden.

De van postbladen, gezegelde omslagen, briefkaarten en postbewijzen afgescheiden postzegelafdrukken mogen niet voor de frankeering van andere stukken gebruikt worden.

5°. Stukken, voorzien van postzegels of postzegelafdrukken, die nagemaakt of vervalscht zijn, of die, hoewel echt, aanleiding geven tot het vermoeden, dat getracht is de daarop vroeger afgedrukte poststempels weg te nemen, worden in beslag genomen en in handen gesteld van de amb-

tenaren, die bij de wet belast zijn met het opsporen en vervolgen van misdrijven.

6°. Het is geoorloofd, briefkaartformulieren te bezigen, die niet van Rijksweg zijn uitgegeven, mits zij met deze overeenstemmen, wat betreft de gedrukte opschriften, de afmetingen en de stevigheid van het papier.

11. De opening der onbesteld gebleven stukken, nadat zij gedurende drie maanden ter beschikking van den afzender of geadresseerde bewaard zijn, geschiedt door den ambtenaar bij het Hoofdbestuur der Posterijen, belast met het beheer der geweigerde en onbestelbare brieven en verdere stukken, daarin bijgestaan door een of meer door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen ambtenaren.

De brieven, waarvan bij de opening blijkt dat zij geen geldswaardig papier of voorwerpen van waarde bevatten, worden dadelijk, zonder dat van den inhoud wordt kennisgenomen, verscheurd en in balen verzameld.

Die balen worden verzegeld en de inhoud wordt later, op de wijze, door den voornoemde Minister te bepalen, na ontzegeling der balen, vernietigd.

Van den inhoud der brieven, waarin geldswaardig papier of voorwerpen van waarde gevonden zijn, wordt geen kennis genomen verder dan noodig is om te bepalen, wie de afzender is.

De in de vorige alinea bedoelde papieren en voorwerpen worden met de daarbij behorende brieven of andere stukken in een register ingeschreven en in een draadvrije bergplaats weggeborgen, waarvan de sleutels berusten onder den ambtenaar met het beheer der geweigerde en onbestelbare brieven belast.

Na verloop van den bij de wet vastgestelden termijn van bewaring worden de niet-geldswaardige voorwerpen en stukken op gelijke wijze vernietigd, als bij de tweede alinea is bepaald.

Een daarvoor door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen ambtenaar is belast, zoowel met het toezicht op de opening der brieven, als met de verificatie van het voormelde register en de daarin ingeschreven geldswaardige papieren en voorwerpen van waarde.

12. Tot het doen der lastgeving, bedoeld aan het slot van het eerste lid van artikel 28 der in het hoofd van dit besluit vermelde wet, worden de hierna genoemde ambtenaren aangewezen:

de Procureurs-Generaal bij de Gerechtshoven;
de Officiëren van Justitie bij de Arrondissementsrechtbanken.

Voorts:

a. van de Posterijen:

- de Hoofddirecteur der Posterijen;
- de Inspecteurs der Posterijen;
- de Directeuren der Postkantoren;

b. van de Belastingen:

- de Provinciale Inspecteurs en de Controleurs der Directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

13. Dit besluit treedt in werking op denzelfden dag, waarop de wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87) wordt ingevoerd.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van:

- 28 Juni 1850 (*Staatsblad* n°. 34);
- 12 November 1851 (" n°. 143);
- 30 " 1870 (" n°. 182, 183 en 185);
- 17 Juni 1871 (" n°. 56);
- 12 April 1877 (" n°. 81);
- 16 Januari 1878 (" n°. 1);
- 31 Juli 1881 (" n°. 145);
- 1 Juni 1883 (" n°. 48);
- 7 October 1884 (" n°. 215);
- 25 Maart 1887 (" n°. 43);
- 12 " 1888 (" n°. 30);
- 3 Augustus 1888 (" n°. 101).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 11den Februari 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 29 Febr. 1892.)

13 Februari 1892. BESLUIT, waarbij, met vervallenverklaring van het Koninklijk besluit, dd. 10 Januari 1891 (*Staatsblad* n°. 24), houdende vergunning aan F. KORTLANG te *Ermelo* om het landgoed 's *Heeren Loo* aldaar in te richten tot een gesticht voor idioten, gelijke vergunning wordt verleend aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*. S. 43.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 10 Februari 1892, n°. 430, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek

van de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, over eene gewijzigde inrichting van het gesticht voor idioten op het landgoed 's *Heeren Loo* te *Ermelo*;

Gelet op artt. 7 en 8 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46°. van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64); Gezien het Koninklijk besluit van 10 Januari 1891 (*Staatsblad* n°. 24);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, wordt vergunning verleend; het landgoed 's *Heeren Loo* te *Ermelo* in te richten tot een gesticht voor idioten, overeenkomstig de door haar bestuur overgelegde teekeningen en beschrijving.

2. In het gesticht, bestaande uit het gebouw, krachtens de vergunning, verleend bij Koninklijk besluit van 10 Januari 1891 (*Staatsblad* n°. 24), ingericht voor de verpleging van twintig mannen, benevens een paviljoen voor zestien mannen, een paviljoen voor zes en dertig vrouwen en de noodige dienstgebouwen, mogen niet meer dan 72 idioten, 36 mannen en 36 vrouwen, verpleegd worden.

3. In elk voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

4. Zonder goedkenning van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsnimte of den aanvoer van versehe lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

5. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt aan ten minste één geneeskundige opgedragen.

6. Het Koninklijk besluit van 10 Januari 1891 (*Staatsblad* n°. 24), waarbij aan F. KORTLANG te *Ermelo* vergunning wordt verleend het landgoed 's *Heeren Loo* aldaar in te richten tot een gesticht voor idioten, vervalt.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 13den Februari 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 19 Febr. 1892.)

15 Februari 1892. BESLUIT, houdende vaststelling van een reglement op het baggeren, graven en visschen van voorwerpen en het werpen van grond of andere zinkende stoffen in de rivieren onder beheer van het Rijk, en langs de zee-kusten, onder het beheer van het Rijk. S. 44.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Mei 1891, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Jnli 1891, n°. 10);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister, van 11 Februari 1892, n°. 132, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 31 Maart 1887 (*Staatsblad* n°. 46), vast te stellen het navolgende:

REGLEMENT op het baggeren, graven en visschen van voorwerpen en het werpen van grond of andere zinkende stoffen in de rivieren, onder beheer van het Rijk, en langs de zee-kusten, onder beheer van het Rijk.

Over het baggeren en graven in de rivieren, onder beheer van het Rijk, en het daarin werpen van zinkende stoffen.

Art. 1. Voor het baggeren en graven in den *Boven- en Neder-Rijn*, de *Lek*, de *Waal*, den *IJssel* met zijne nitmondingen in de *Zuiderzee*, de *Oude en Nieuwe Merwede*, het *Wanty*, de *Killen* van het *Bergsche Veld*, de *Noord* met hare armen, de *Dordtsche Kil* met *Mallegat* en *Krabbe*, de *Amer* met de monden van het *Oude Maasje* en de *Donge* benevens de aangrenzende *Killen*, het *Hollandsch Diep*, de *Maas*, de *Oude* en de *Nieuwe Maas* met hare armen, benevens het *Spui*, het *Hartelsche Gat* en het *Scheur*, de *Hollandsche IJssel* met de *Sliksloot*, het *Zwarte Water* en het *Zwolesche Diep*, gelden de voorschriften in de artt. 2 tot en met 7 opgenomen.

2. Het is verboden, zonder voorzien te zijn van eene schriftelijke vergunning van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, te baggeren of te graven:

1°. landwaarts van eene lijn, getrokken op 20 M.

rivierwaarts van en evenwijdig aan den oever ter hoogte van den middelbaren rivier- of ebbestand;

2°. landwaarts van een lijn of de lijnen, getrokken op 35 M. rivierwaarts en evenwijdig aan: a. de lijn, die de uiteinden van de kribben en andere werken ter hoogte van den middelbaren rivier- of ebbestand verbindt, indien die kribben of andere werken niet verder van elkander verwijderd zijn dan 600 M.;

b. de lijnen, die het uiteinde van eene krib of van eenig ander werk ter hoogte van den middelbaren rivier- of ebbestand verbinden met twee punten op den oever, gelegen het eene 300 M. boven het boveinde, het andere 300 M. beneden het benedeinde van de krib of het werk.

Het voorschrift sub b geldt niet ter plaatse, waar het baggeren of graven, krachtens het voorschrift sub a, reeds is verboden.

Zonder van zoodanige vergunning voorzien te zijn, is het mede verboden te baggeren of te graven binnen den afstand van 20 M.

3°. nit de ankerplaatsen der brugschepen van schipbruggen, gjerbruggen en veerponten;

4°. nit de vaste voorwerpen of ankerplaatsen van badinrichtingen;

5°. uit de landhoofden, jukken, pijlers, ijsbrokers, remmingwerken, dukdalven of andere vaste voorwerpen of gedeelten van bruggen en sluisen;

6°. boven of beneden gezonken of onder water gespannen telegraafkabels, gerekend naar de lijn door de waarschnwingsborden aangewezen.

3. Het is gedurende den tijd, dat de visscherij met de groote zalmzegen mag worden uitgeoefend, verboden te baggeren of met haggervartaugien of -werktaugien of vaartnigen, dienende tot opneming van baggerspecie, voor anker te liggen in een rivier- of vaartvak waarin die visscherij met spil en vaste ophaalplaats of plaatsen wordt uitgeoefend, alsmede binnen den afstand van twee honderd (200) meter boven en vijf honderd (500) meter beneden dat vak.

De grenzen van het vak, waarin die visscherij wordt uitgeoefend, worden aangewezen door de lijnen loodrecht op de as der rivier getrokken nit de plaats, waar de zegen wordt nitgebracht (ingeschoten) en nit de benedenste ophaalplaats.

De voorschriften van dit artikel gelden alleen voor de rivier- of vaartvakken en voor den tijd, waarin de visscherij met de zegen werkelijk wordt uitgeoefend.

4. Het is verboden van één uur nà zonsopgang tot één uur vóór zonsopgang in de rivier- of vaartvakken, waarin de visscherij met drijfswant of

vrouwen wordt uitgeoefend, te baggeren; of in de dreven of worpen zelve met baggervaartuigen of -werktuigen of vaartuigen, dienende tot opening van baggerspecie, voor anker te liggen.

Gedurende dien tijd moeten de vaartuigen, waarmede gebaggerd wordt, en die waarin de gebaggerde specie tot vervoer wordt overgeladen, zoodanig worden gelegd dat geen hinder aan de visscherij wordt toegebracht.

De voorschriften van dit artikel gelden alleen voor de riviervakken en voor den tijd, waarin de visscherij met drijfnetten werkelijk wordt uitgeoefend.

5. Het is verboden, zonder voorzien te zijn van eene schriftelijke vergunning van den voornoemden Minister:

1°. te baggeren met andere werktuigen dan met den gewonen hand- of hijschbeugel;

2°. met baggervaartuigen of werktuigen in het vaarwater te ankeren.

Bij de aan de vergunning te verbinden voorwaarden kan van de bepalingen van de artikelen 2, 3 en 4 worden afgeweken.

6. Het baggeren alsmede het graven van platen, onder beheer van het Rijk, kan door den voornoemden Minister voor sommige riviervakken geheel worden verboden.

De aanwijzing der riviervakken waarvoor dat verbod geldt, wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend gemaakt.

Het is verboden te handelen in strijd met zoodanig verbod.

7. Wanneer van platen, onder beheer van het Rijk, gegraven wordt, moet dat regelmatig geschieden.

De randen der putten moeten bijgevlakt en de hoogten, die daarbij mochten ontstaan, over de platen geslecht en daarmede gelijkgemaakt worden.

8. Zonder voorzien te zijn van eene schriftelijke vergunning van den voornoemden Minister, is het verboden, in een der rivieren, in art. 1 genoemd, of in de daartoe behorende wateroppervlakten grond of baggerspecie, puin of andere zinkende stoffen te storten.

Over het baggeren en graven langs de onder beheer van het Rijk zijnde kusten der zee en het vissen van steen, schelpen, oesters of mosselen en het verrichten van andere handelingen langs die kusten.

9. Zonder voorzien te zijn van een schriftelijke vergunning van den Minister van Waterstaat, 1892.

Handel en Nijverheid, is het verboden langs de kusten der Noord- en der Zuidzee, met inbegrip van hare zeeboezems, benevens in den Mond van de Maas, in het Haringvliet, het Goereesche Gat, het Volkerak, de Krammer, de Grevelingen, het Brouwershavensche Gat, de Ooster- en Westerschelde, de overige Zeeuwsche stroomen en in al de onder beheer van het Rijk zijnde vertakkingen en inhammen van bovengenoemde wateren:

1°. binnen den afstand van vijf honderd (500) meter, zeewaarts gemeten nit de paalwerken, de koppen der hoofden, of waar die ontbreken uit den buitenteen der dijken, duinen en zee-weringen of binne denzelfden afstand ter wadersijden van gesonken telegraafkabels, te baggeren, te graven, te slikkeren, korntetten of rijken, te aalspen, steen, oesters of mosselen te vischen, te aalgeeren of vaste vischtuigen te stellen. Onder dit verbod is niet begrepen het stellen van aalfuiken, het vissen van schelpen en het rapen van schelpdieren of mosselzaad;

2°. op de werken, onder beheer van het Rijk schelpen te vischen of schelpdieren of mosselzaad te rapen.

De met het beheer van zeeeringen belaste besturen mogen de slikken, platen en losse steenen, voor zoover die met laagwater droogloopen, tot herstel en verbetering der achterliggende dijken en zeeeringen bezigen.

Voor zoover de slikken en platen met laag water droog loopen, mogen tot bevordering van aanwas, slikgruppen gedolven worden binnen den genoemden afstand van 500 meter.

10. Het verbod van art. 8 is ook toepasselijk op onder beheer van het Rijk zijnde toegangen tot havens en op uitwateringsgeulen, onder beheer van het Rijk, die zich langs de kusten en in de wateren, genoemd in art. 9, bevinden.

Algemeene bepalingen.

11. De bepalingen van dit reglement zijn niet van toepassing op bagger- en graafwerken, tot wegneming van droogten uit eeatigeulen en op die welke van Rijkswege of ingevolge eene door Ons verleende concessie van een werk van openbaar nut worden uitgevoerd.

12. De krachtens art. 8 van het bij Koninklijk besluit van 21 April 1862 (*Staatsblad* n°. 41) vastgesteld reglement door Gedeputeerde Staten verleende vergunningen blijven van kracht, met verplichting tot naleving der bij die vergunningen gestelde bijzondere bepalingen.

13. Het is verboden, in strijd te handelen met de voorwaarden der krachtens dit reglement door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid of der bij art. 12 bedoelde, door Gedeputeerde Staten verleende vergunningen.

14. Tot het opmaken van proces-verbaal wegens overtreding van dit reglement zijn bevoegd de ambtenaren van den waterstaat in Rijk- of Provinciaal dienste, de ambtenaren van waterschappen, de bakenmeesters, alsmede de beamten der Rijk- en gemeentepolitie.

15. De processen-verbaal wegens overtreding van dit reglement worden gezonden aan den rechterlijken ambtenaar, met de vervolging belast, en in afschrift aan den hoofdingenieur van 's Rijks waterstaat, onder wiens beheer de rivier of stroom of de zeeknaat, waar de overtreding plaats heeft, staat.

16. De ambtenaren van den waterstaat in Rijkdienst zijn bevoegd tot de handelingen, in art. 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven.

17. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van art. 6, laatste lid, art. 8 en 10 en van art. 13, voor zooveel de overtreding betreft eene vergunning, krachtens art. 8 of 10 verleend;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig gulden*, de overtreding van art. 2, 3, 4, en 9 en van art. 13, voor zooveel de overtreding betreft eene vergunning, krachtens art. 2 of 9 verleend;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, de overtreding van art. 5 en 7 en van art. 13, voor zooveel de overtreding betreft eene vergunning, in art. 5 of 12 van dit reglement bedoeld.

Met het niet voorzien zijn van eene vergunning, als in dit reglement bedoeld, wordt gelijkgesteld het niet vertoonen der vergunning, wanneer dit door een der ambtenaren, in art. 14 vermeld, wordt gevorderd.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 15den Februari 1892.

(*got.*) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*got.*) C. LELY.

(*Uitg.* 20 Febr. 1892.)

19 Februari 1892. **BESLUIT** bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 4 Mei 1891 tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst tot wijziging van artikel 59 van het *Nederlandsch-Belgisch* reglement van 20 Mei 1843, betreffende het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht op de *Schelde* en de andere daarin genoemde wateren. S. 45.
IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 4 Mei 1891 tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst tot wijziging van artikel 59 van het *Nederlandsch-Belgisch* reglement van 20 Mei 1843, betreffende het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht op de *Schelde* en de andere daarin genoemde wateren, van welke overeenkomst de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in Hoopst Derzelve naam Hare Majesteit de Koningin Regentes van het Koninkrijk, en Zijne Majesteit de Koning der Belgen;

Besloten hebbende Hunne goedkeuring te hechten aan de beschikkingen, vastgesteld op 12 Februari 1891 door de Nederlandsche en Belgische permanente commissarissen voor het gemeenschappelijk toezicht over de betoning, bebakening en het loodswezen op de *Schelde*, strekkende tot wijziging van art. 59 van het Internationaal Reglement van 20 Mei 1843, betreffende het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht, hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin Regentes van het Koninkrijk der Nederlanden, Jonkheer CORNELIS HARTSEN, commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, ridder der tweede klasse van de orde van den Gouden Leeuw van het Huis van Nassau, enz., enz., Minister van Buitenlandsche Zaken van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, en

den Heer GERARD KRUYTS, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, officier der orde van de Eikenkroon van Luxemburg, enz., kapitein ter zee, Minister van Marine van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen, Baron D'ANETHAN, groot-officier van Hoogstdezelfs orde van Leopold, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, grootkruis der orde van de

Eikenkroon van Luxemburg, enz., enz., Hoogst-deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij het Koninklijk Hof der Nederlanden; die, na wederkeerige mededeeling hunner in goede orde bevonden volmachten, omtrent de navolgende bepalingen zijn overeengekomen:

Art. 1. De beschikkingen, ondertekend te Antwerpen, in Nederlandschen en Franschen tekst den 12 Februari 1891 door de Nederlandsche en Belgische permanente commissarissen voor het gemeenschappelijk toezicht voor de betoning, bebakening en het loodswezen op de Schelde en in afschrift hierbij aangehecht, zijn goedgekeurd.

Zij zullen geacht worden woordelijk in deze overeenkomst te zijn ingelascht en van die overeenkomst een onafscheidelijk deel uit te maken.

2. Deze in dubbel exemplaar opgemaakte overeenkomst zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig doenlijk te 's Gravenhage worden nitgewisseld.

Ten blikke waarvan de voorzegde gevolmachtigden die hebben ondertekend en er hunne cachetten op hebben afgedrukt.

Gedaan te 's Gravenhage, den 4 Mei 1891.

(L. S.) (get.) HAERTSEN.
" " KRUYTS.
" " Bon. D'ANETHAN.

OVEREENKOMST.

De Nederlandsche en Belgische Regeeringen, in overweging genomen hebbende, dat artikel 59 van het Gemeenschappelijk Reglement voor het Loodswezen op de Schelde van 20 Mei 1843, wijsiging behoeft ten gevolge van de invoering in Nederland van het nieuwe Wetboek van Strafrecht, wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35), waardoor met 1 September 1891 de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) zal komen te vervallen, hebben voor de totstandbrenging daarvan aangewezen en benoemd:

De Nederlandsche Regeering; de heeren J. SPANJAARD en J. C. DE RUYTER DE WILDT, vaste commissarissen voor het gemeenschappelijk toezicht op de Scheepvaart en het Loodswezen voor de Schelde;

De Belgische Regeering; de heeren N. ALLO en P. PETIT, vaste commissarissen voor het gemeenschappelijk toezicht op de Scheepvaart en het Loodswezen voor de Schelde;

die, ingevolge de wederzijds aan hen verleende volmachten te Antwerpen vergaderd, omtrent het navolgende zijn overeengekomen, als:

Art. I. Van af den 1sten September 1891 zal artikel 59 van bovenvermeld Internationaal Reglement van 20 Mei 1843 luiden als volgt:

„De overtredingen van het Reglement, welke begaan worden door de loodsen of andere bij het loodswezen in dienst zijnde personen, zullen worden beoordeeld en gestraft volgens de wetten van kracht in het land, waarin de hoofdzetel gelegen is van de administratie, waartoe de overtreder of overtreeders behooren, onverminderd de disciplinaire straffen, welke elke administratie aan hare loodsen enz. zal kunnen opleggen.”

II. De tegenwoordige overeenkomst treedt niet in werking, dan nadat zij door de wederzijdsche Regeeringen is goedgekeurd.

Aldus in dubbel opgemaakt te Antwerpen, den 12 Februari 1891.

De Nederlandsche Permanente Commissarissen.

(get.) J. SPANJAARD.

" J. C. DE RUYTER DE WILDT.

De Belgische Permanente Commissarissen.

(get.) N. ALLO.

" P. PETIT.

Voor eensluidend afschrift,

De Secr.-Gen. van het Ministerie van Buitenl. Zaken

(get.) E. ZILCKEN.

Gezien de wet van 2 Januari 1892 (*Staatsblad* n°. 11), houdende goedkeuring van bovenstaande overeenkomst;

Gelet dat de akten van bekrachtiging van gezegde overeenkomst door Ons, in naam der Koningin, den 5den Februari 1892 en door Zijne Majesteit den Koning der Belgen op 27 Augustus 1891 ondertekend, den 11den Februari 1892 te 's Gravenhage zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 16den Februari 1892, Algemeen Secretariaat, n°. 2061;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking der bovenstaande overeenkomst met de vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de nitvoering der voorschreven overeenkomst.

's Gravenhage, den 19den Februari 1892.

(get.) E. M. A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

(Uitgeg. 1 Maart 1892.)

26 Februari 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de wet van 24 Januari 1815 (*Staatsblad* n°. 5) door hare afkondiging verbindende kracht heeft verkregen, niettegenstaande het formulier van afkondiging eenige afwijkingen in de redactie bevat van het formulier bij art. 47 der Grondwet van 1814 voorgeschreven; dat die wet niet is afgeschaft bij art. 2 der wet van 16 Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 83); dat zij, voor zooverre zij niet bij art. 757 B. R. bepaaldelijk is gehandhaafd, door dat wetboek hare kracht niet heeft verloren en dat art. 1 der wet geen onderscheid maakt ten aanzien van den aard der vorderingen, die hij, te wiens laste overigens beslag zou kunnen worden gelegd, op den Staat bezit.

De Hooge Raad enz.,
Partijen gehoord;
Gezien de stukken;

Overwegende ten aanzien der feiten en procedure: dat de eischeres bij dagvaarding en conclusie van eisch heeft gesteld, dat bij behoorlijk geregistreerd exploit van den denrwaarder VAN BATENBURG te 's Gravenhage, den 12den April 1887 onder handen van den gedaagde (den Staat der Ned.), krachtens het in executorialen vorm uitgegeven afschrift der akte den 23sten Juni 1879 voor den te Bommel gevestigden notaris J. STOLK verleden, waarbij J. R. VAN DER HOEK te Catwijk, gemeente Lindend, aan de eischeres verklaarde schuldig te zijn f 35,000, rentende jaarlijks op 18 Juni 4½ ten honderd, — arrest is gelegd op alle gelden of goederen die de ged. schuldig was of zou worden aan of onder zich had of zou hebben van genoemden J. R. VAN DER HOEK, geschiedende dat arrest voor de som van f 11,631.25 met de rente ad 4½ ten honderd sedert den 16den November 1886, welke som genoemde J. R. VAN DER HOEK per resto aan de eischeresse schuldig was en is gebleven; dat dit arrest bij behoorlijk geregistreerd exploit door den denrwaarder DE ROOX te 's Hertogenbosch den 19den April 1887 aan genoemden J. R. VAN DER HOEK is betekend, en dat deze tegen dit beslag niet in verzet is gekomen;

en dat de eischeresse op deze gronden van den ged. heeft gevorderd in de terechtzitting van den Hoogen Raad eene schriftelijke en door hem onderteekende verklaring af te leggen van hetgeen hij van voornoemden J. R. VAN DER HOEK onder zich heeft, of hem verschuldigd is, onder andere

krachtens de wet van 23 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 58) of nit welken anderen hoofde ook, voorts om, nadat die verklaring door den ged. zal zijn afgelegd en door eischeresse goedgekeurd, of, in geval van tegenpraak, door den Hoogen Raad zal zijn bepaald het bedrag of de hoedanigheid van hetgeen de ged. verschuldigd is aan, of onder zich heeft van meergenoemden J. R. VAN DER HOEK, bij arrest van den Hoogen Raad te worden veroordeeld om zoodanige gelden of goederen aan de eischeresse af te geven, of ter executie over te geven, ten einde zij daaraan hare voormelde vordering met de interesten en kosten kunne verhalen, ten bedrage boven vermeld, immers na aftrek van de aan zijde van ged. en derden gearresteerde gemaakte kosten tot het doen der verklaring; en om bij gebreke van het doen der voormelde verklaring te worden veroordeeld tot de voldoening van het bedrag van de vordering der eischeresse met de interesten en kosten, als ware hij ged. daarvan zuiver schuldenaar, en met veroordeeling in dit geval van den ged. in de kosten van het geding;

dat de ged. hierop bij conclusie heeft geantwoord, dat de wet van 24 Januari 1815 (*Staatsblad* n°. 5) verbiedt het leggen van arrest op de gelden of goederen, bernstende onder de hoofden van Landsadministratie of op eenige bureaux of kantoren tot de algemeene Landsadministratie behoorende, en belanghebbenden den weg wijst dien zij hebben in te slaan, indien zij, ter voldoening aan eene vordering aanspraak maken op bedoelde gelden of goederen, welke weg door de belanghebbende niet is ingeslagen; dat het in deze gelegd arrest dus is in strijd met de wet, en de ged. alzoo, overeenkomstig art. 745 B. R., wettige gronden heeft om het doen der verklaring tegen te spreken; dat hij voor zooveel noodig reconventioneel vordert, dat het bij exploit van 12 April 1887 door eischeresse onder den ged. gelegd arrest zal worden verklaard nietig en van onwaarde, en op deze gronden heeft geconcludeerd dat de Hooge Raad het bij exploit van 12 April 1887 door de eischeresse onder ged. gelegd arrest zal verklaren nietig en van onwaarde, in elk geval de eischeresse zal verklaren niet-ontvankelijk in hare vordering, althans haar die zal ontzeggen, cum expensis, en voor zooveel noodig zal toewijzen de vordering in reconventie tot nietig-verklaring van voorschreven arrest, cum expensis;

dat de eischeres deze verwerping bij conclusie van repliek heeft bestreden, op grond dat voornoemde

wet van 24 Januari 1815 nimmer kracht van wet kan hebben gehad, omdat bij hare afkondiging niet werd gevolgd de sacramentele formule voorgeschreven bij art. 47 der toen geldende Grondwet, en zij alsoo niet behoorlijk is afgekondigd; dat die wet, indien zij al van kracht is geweest, is afgeschaft door art. 2 der wet van 16 Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 83), althans met uitzondering van de bepalingen omtrent tractementen en pensioenen, tengevolge van de invoering van het Wetb. van B. R., dat bovendien het beslag niet alleen is gelegd op de gelden, effecten, papieren of goederen onder den Staat berustende en toebehoorende aan gemelden VAN DER HORCK, maar ook, krachtens art. 475 B. R. op de inschulden, welke deze van den ged. mocht te vorderen hebben, en de gemelde wet van 1815 het beslag daarop, behalve wegens tractementen, soldijen of pensioenen of ter voldoening van aanneming of leverantie, niet verbiedt; dat daarna de zaak door wederzijdsche partijen is bepleit;

O. alsnu in rechte, dat moet worden onderzocht: 1°. of de wet van 24 Januari 1815 (*Staatsblad* n°. 5) door behoorlijke afkondiging kracht van wet heeft verkregen;

2°. of zij later is afgeschaft;

3°. of zij van toepassing is op de aan den gearresteerde van den Staat toekomende inschulden;

O. ad luum, dat het formulier, waarbij de voornoemde wet van 24 Januari 1815 is afgekondigd, wel, evenals dat van meerdere wetten die onder de werking van de Grondwet van 1814 zijn uitgevaardigd, enige afwijking in de redactie bevat van het formulier bij art. 47 van gemelde Grondwet voorgeschreven, maar alles inhoudt wat het volgens dat formulier zou moeten inhouden; dat voorts de afwijking in de redactie en de bijvoeging van enkele woorden geene verandering brengen in den zin van het formulier en derhalve, bij het ontbreken der enige bepaling, die de verbindbaarheid der wetten van de stipte naleving van gemeld art. 47 afhankelijk stelde, de gedane afkondiging niet krachteloos maken;

O. ad Zum, dat bij art. 2 der wet van 16 Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 83), met den dag der invoering van het Burg. Wetb. der Nederlanden te gelijk met het toen geldende wetboek op de manier van procederen in burgerlijke zaken, tevens zijn afgeschaft de besluiten en verordeningen daartoe betrekkelijk, doch dat de genoemde wet van 1815, als niet strekkende tot uitvoering van bepalingen van laatstgenoemd wetboek en niet daarop gegrond,

niet onder de daartoe betrekkelijke besluiten en verordeningen kan worden gerangschikt;

dat zij ook niet is afgeschaft door het Wetb. van B. R., maar voor zooverre de tractementen en pensioenen wegens ambten en bedieningen betreft, bij art. 757 van dat wetboek bepaaldelijk is gehandhaafd, en ook overigens, als regelende een bijzonder onderwerp, en niet in strijd met de bepalingen van genoemd wetboek, hierdoor evenmin stilzwijgend als uitdrakkelijk hare kracht heeft verloren;

O. ad Sum dat art. 1 der meergemelde wet van 1815 geheel algemeen verbiedt elk beslag op gelden, effecten, papieren of goederen, berustende onder de hoofden van 's Landsadministratie of op eenige bureaux of kantoren tot de algemeene Landsadministratie behoorende en op eenige ordonnantiën van betaling, zoo ter zake van tractementen, soldijen of pensioenen, als ter voldoening van aannemingen, leverantiën als anderszins, zonder dat daarbij onderscheid is gemaakt ten aanzien van den aard der vorderingen, die hij, te wiens laste overigens beslag zou kunnen worden gelegd, op den Staat bezit;

dat derhalve ook is verboden het beslag op de inschulden, die de gearresteerde tegenover den Staat zou kunnen doen gelden, en alzoo het door de eischeresse onder den Staat gelegd arrest is nietig en van onwaarde;

Verklaart mitsdien de eischeresse niet-ontvankelijk in haren eisch;

Verklaart nietig en van onwaarde het arrest bij exploit van 12 April 1887 door de eischeresse onder de ged. gelegd;

Veroordeelt de eischeresse in de kosten van het geding.

27 Februari 1892. BESLUIT, betreffende de lichte der nationale militie van het jaar 1892. S. 46.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van 22 Februari 1892, afdeling Militie en Schutterij, n°. 51, van 23 Februari 1892, n°. 254 M, afdeling Militie en Schutterij, en van 23 Februari 1892, Bureau B, n°. 35;

Gelet op de wet van den 19den Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: Art. 1. De lichte der militie van het jaar

1892 bedraagt 11,000 man, waarvan 600 man voor den dienst ter zee bestemd worden.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke provincie in die lichting te dragen, wordt aangegeven in de 4de kolom van den staat, bij dit besluit behorende.

3. De lotelingen, voor den dienst ter zee te bestemmen, worden daartoe gekozen uit degenen, die zich, overeenkomstig art. 150 van voren genoemde wet, aangemeld hebben om bij de zeemilitie te dienen.

Het aantal, door elke provincie te leveren in het voor den dienst ter zee bestemde deel der lichting, wordt bepaald, immers voor zoover mogelijk, naar 'de verhouding, welke bestaat tusschen het getal dergenen, die zich in de provincie voor den dienst bij de zeemilitie hebben

aangemeld, en het gezamenlijk getal van hen, die in het geheele Rijk zich daarvoor hebben opgegeven.

4. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na de dagtekening van het *Staatsblad*, waarin het geplaatst is.

De Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 27sten Februari 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSEN.

(Uitgeg. 11 Maart 1892.)

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 27sten Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 46).

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichting der nationale militie van 1892, ten bedrage van 11,000 man.*

PROVINCIEËN.	Aantal ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provincie, volgens art. 2 der wet, is berekend.	UITSLAG DER GLOBALE		Opmerkingen.
		BEREKENING.	OPGELEGD AANDEEL.	
Noordbrabant	4700	1259 $\frac{14373}{41063}$	1259	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend, tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland	4761	1275 $\frac{28425}{41063}$ *	1276	
Zuidholland	8434	2259 $\frac{35273}{41063}$ *	2260	
Noordholland	7249	1942 $\frac{14074}{41063}$	1942	
Zeeland	1935	518 $\frac{19546}{41063}$ *	519	
Utrecht	1889	506 $\frac{6182}{41063}$	506	
Friesland	3243	868 $\frac{38996}{41063}$ *	869	
Overijssel	2807	752 $\frac{5144}{41063}$	752	
Groningen	2486	666 $\frac{4702}{41063}$	666	
Drenthe	1210	324 $\frac{8928}{41063}$	324	
Limburg	2339	626 $\frac{29822}{41063}$ *	627	
TOTAAL	41053	10995 $\frac{205205}{41063}$	11000	

Ons bekend,

(get.)

De Minister van Oorlog,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Minister van Marine,

SEYFFARDT.
TAK VAN POORTVLIET.
J. C. JANSEN.

29 Februari 1892. BESLUIT, houdende nadere bepalingen betreffende den dienst van den Rijkswaterstaat. S. 47.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 13 Jannari 1892, L. E, afdeeling Waterstaat;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Februari 1892, n°. 13);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister, van 26 Februari 1892, L. A, afd. Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging van art. 1 van het Koninklijk besluit van 3 Mei 1881 (*Staatsblad* n°. 56), te bepalen, dat het 10de district van den Rijkswaterstaat zal behooren tot de eerste Inspectie, en het 8ste district tot de tweede Inspectie.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 29sten Februari 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(*Uitgeg.* 4° Maart 1892.)

3 Maart 1892. BESLUIT, houdende uitspraak dat beslissingen over geschillen van bestuur als bedoeld in art. 70 der Grondwet, haren grond moeten ontleenen aan eene wettelijke bepaling en dat zoodanige bepaling niet aanwezig is ten aanzien van geschillen over de opheffing van eene gemeenschappelijke regeling krachtens artt. 121 en 122 der gemeentewet.

Zie het besluit van 19 December 1890, S. 185, waarbij, met afwijking van het advies van den Raad van State, een andere leer is gehuldigd.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de aan Ons overgelegde stukken in zake het geschil omtrent de tusschen de gemeentebesturen van Wonseradeel, Bolsward en Harlingen bestaande gemeenschappelijke regeling van het beheer van den kunstweg Bolsward—Harlingen.

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Januari 1892, n°. 281;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Februari 1892, n°. 558, afd. B. B.;

Overwegende, dat de raden der gemeenten Wonseradeel, Bolsward en Harlingen in 1852 voor gemeenschappelijke rekening hebben aangelegd en daarna door eene gemeenschappelijke commissie hebben doen beheeren den kunstweg welke, grotendeels over het gebied van eerstgenoemde gemeente loopende, de beide andere gemeenten als eindpunten verbindt;

dat dit gemeenschappelijk beheer thans is geregeld door eene verordening, overeenkomstig het bepaalde bij art. 121, eerste lid der gemeentewet, na verkregen machtiging van Gedeputeerde Staten van Friesland vastgesteld door de drie gemeenteraden en goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten voornoemd op 16 October 1884, in welke verordening niets is bepaald omtrent de wijze, waarop de opheffing van het gemeenschappelijk beheer tot stand zoude kunnen komen,

dat de raad der gemeente Wonseradeel in het jaar 1890 aan Gedeputeerde Staten voornoemd den wensch heeft te kennen gegeven, dat tot zoodanige opheffing zoude worden overgegaan, waarop gemeld college tot de besturen van Bolsward en Harlingen de vraag heeft gericht of er bij hen bezwaar bestond om tot die opheffing mede te werken, op welke vraag door beide besturen in bevestigenden zin is geantwoord;

dat de raad der gemeente Wonseradeel door Gedeputeerde Staten met deze antwoorden in kennis gesteld, op 13 Juni 1891 heeft besloten: 1°. aan de gemeenteraden van Bolsward en Harlingen te kennen te geven: a. dat de raad het gemeenschappelijk beheer van den bedoelden kunstweg niet verder wenscht te bestendigen en vordert dat het met ingang van den 12^{en} Mei 1892 worde beëindigd; b. dat de raad bereid is de ontbinding van de gemeenschappelijke regeling te doen plaats hebben op de door Gedeputeerde Staten van Friesland vast te stellen voorwaarden; c. dat, indien de raden van Bolsward en Harlingen eene splitsing van den weg en onderdeelen minder wensche-lijk mochten keuren, de raad van Wonseradeel genegen is op de door Gedeputeerde Staten van Friesland te bepalen voorwaarden voor zijne gemeente in onderhoud te aanvaarden niet alleen het gedeelte van den weg dat op haar terrein ligt, maar den geheelen weg van de spoorbaan te Harlingen tot de Marnezijl te Bolsward; alzoo met uitzondering alleen van het gedeelte van laatstgemelde zijl tot de Blauwpoortsbuig te Bolsward; 2°. de gemeenteraden van Bolsward en Harlingen te verzoeken om voor Augustus 1891

te willen berichten of zij bereid zijn tot de ontbinding der gemeenschappelijke regeling op de aangegeven wijze en voorwaarden of wel op welke andere wijze en voorwaarden mede te werken;

dat de raden der gemeenten Bolsward en Harlingen de mededeeling van dit besluit van den raad der gemeente Wonseradeel voor kennisgeving hebben aangenomen, hetgeen zoowel door laatstgenoemden raad als door Gedeputeerde Staten als eene weigering om in de gedane vordering te berusten is beschouwd;

dat Gedeputeerde Staten, aannemende dat hier aanwezig was een geschil van bestuur als bedoeld in art. 147 der provinciale wet, ter voldoening aan het voorschrift van dat wetsartikel hebben gepoogd, den raad van *Wonseradeel* te bewegen om niet te blijven aandringen op de opheffing van het gemeenschappelijk beheer, maar liever mede te werken tot eene wijziging der verordening waarbij dat gemeenschappelijk beheer is geregeld;

dat deze poging tot bijlegging van het geschil zonder het gewenschte gevolg is gebleven, waarop Gedeputeerde Staten dat geschil aan Ons ter beslissing hebben voorgedragen.

Overwegende, dat weliswaar krachtens art. 70 der Grondwet de geschillen tusschen gemeenten onderling, niet behoorende tot die in de artikelen 153 en 154 bedoeld, door Ons worden beslist, en volgens art. 147 in verband met art. 161 der provinciale wet de tusschen gemeentebesturen ontstane geschillen van bestuur in welke bijlegging de Gedeputeerde Staten eener provincie niet zijn bevoegd, door deze aan Ons ter beslissing worden voorgedragen, maar dat uit deze aanwijzing van het beslissend gezag niet volgt en uit den aard der zaak niet kan volgen, dat de door Ons aangaande de bedoelde geschillen te nemen beslissingen aan geene wettelijke bepaling haren grond zouden behoeven te ontleenen;

dat derhalve in elk voorkomend geval onderzoek moet worden of ten aanzien daarvan zoodanige bepaling aanwezig is;

dat deze vraag ten aanzien van het aan Ons voorgedragen geschil betreffende de hier bedoelde gemeenschappelijke regeling ontkennend moet worden beantwoord;

dat toch de grondslag voor eene gemeenschappelijke regeling gelegen is in de artikelen 121 en 122 der gemeentewet en dat bij die artikelen tevens Onze bevoegdheid te deser zake is omschreven en afgebakend;

dat, volgens art. 121, tweede lid, niet wel,

zoo Gedeputeerde Staten weigeren machtiging tot of goedkeuring op eene gemeenschappelijke regeling te verleenen, die machtiging of die goedkeuring van Ons kan worden gevraagd;

dat in den zin van gemeld wetsartikel onder regelen wel kan worden begrepen het wijzigen of opheffen eener gemaakte regeling, en dat hiernit wel volgt dat, zoo de gemeentebesturen *gemeenschappelijk* tot zoodanige wijziging of opheffing wenschen over te gaan en Gedeputeerde Staten hanne goedkeuring daarop weigeren, die goedkeuring door ons als nog kan worden verleend, doch dat daarnit niet volgt dat door Ons, overeenkomstig den wensch van slechts één der gemeentebesturen, hetzij de opheffing hetzij de bestendiging der wettig tot stand gekomen gemeenschappelijke regeling kan worden bevolen;

dat immers Onze tusschenkomst krachtens art. 121 der gemeentewet slechts als een hooger beroep, naee ne voorafgaande beslissing in eersten aanleg van Gedeputeerde Staten kan worden ingeroepen;

dat bij art. 122 dier wet de artt. 147 en 161 der provinciale wet wel van toepassing worden verklaard voor het geval, dat er een geschil ontstaat omtrent de kosten door de betrokken gemeenten te dragen en de verdeeling van die kosten naar het belang dat elke gemeente daarbij heeft, doch dat het onderwerpelijke geschil niet betreft de verdeeling der kosten maar de geheele opheffing der gemeenschappelijke regeling;

dat derhalve geene wetsbepaling aanwezig is, waarop bij de door Ons te nemen beslissing een bevel hetzij tot opheffing hetzij tot bestendiging der gemeenschappelijke regeling zich zou kunnen gronden;

Gezien de betrekkelijke artikelen der Grondwet, der Provinciale wet en der Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de opheffing of de bestendiging van de tusschen de gemeentebesturen van *Wonseradeel*, *Bolsward* en *Harlingen* bestaande gemeenschappelijke regeling van het beheer van den kunstweg *Bolsward—Harlingen* niet door Ons kan worden bevolen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.
's Gravenhage, den 3 Maart 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

4 Maart 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de korting bedoeld bij artt. 3 vlg. der wet van 24 Januari 1815 (*Staatsblad* n°. 5) opboudt te werken, zoodra zij op wiens tractement of pensioen zij is verleend in staat van kennelijk onvermogen is verklaard.

De Hooge Raad enz.,

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende wat de feiten betreft :

dat de vordering strekt tot betaling van f 67.50 met renten en kosten, op grond dat de Minister van Oorlog bij beschikking van 12 Mei 1890 aan eischeresse, als creditrice van na te melden gepensioneerde, heeft verleend $\frac{1}{2}$ korting op het pensioen van den gewezen kapitein der infanterie J. P. KRAAK voor eene som van f 2403.67 $\frac{1}{2}$;

dat dezelfde Minister bij schrijven van 17 September 1891 aan de eischeresse heeft medegedeeld, dat hij op dien dag de te haren behoefte verleende korting had buiten werking gesteld op verzoek van Mr. L. V. VAN ROSSEM als curator in den op 31 Juli 1891 nitgesproken staat van kennelijk onvermogen van J. P. KRAAK; dat gezegde Minister dienovereenkomstig heeft nagelaten de korting over het 3^e kwartaal van het jaar 1891 ten bedrage van f 67.50 aan eischeresse te voldoen; — dat deze echter hiertoe bleef gerechtigd niettegenstaande voormelden staat van kennelijk onvermogen en niettegenstaande het op verzoek van den curator door gezegden Minister onbevoegdlijk, en dus zonder rechtgevolg, buiten werking stellen der verleende korting;

dat de ged. hierop heeft geantwoord, dat elke vordering van den in staat van kennelijk onvermogen verklaarde behoort aan diens boedel om gelijkelijc onder de schuldeischers te worden verdeeld, tenzij de vordering van den gepensioneerden kapitein J. P. KRAAK niet is vervreemd noch verpand, hetgeen trouwens in strijd met de wet zou zijn, en dus nog steeds toekomt aan den kennelijk onvermogende; dat de betaling, althans van het gekort bedrag, dus moet geschieden aan den curator, zoodra deze daarop aanspraak maakt, hetgeen hier het geval is, en niet aan de eischeresse, daar anders, met verbreking van den concursans deze bate des boedels ten bate van een enkelen schuldeischer komen zoude; dat de Regering daarenboven bevoegd is de korting buiten werking te stellen, gelijk om die te verleenen; — op welke gronden de ged. heeft geconcludeerd

tot niet-ontvankelijk-verklaring, althans ontzegging der vordering cum expensis;

O. in rechte:

dat de wet van 24 Januari 1815 (*Staatsblad* n°. 5) in de artt. 3 en vlgg. eene regeling bevat omtrent het verleenen van korting op de tractementen en pensioenen van officieren, die ten gevolge heeft dat de betaling daarvan tot het toegestaan bedrag geschiedt aan hem, die de korting verkregen heeft; maar zij overigens in de rechtsverhouding van den officier tot den Staat geene verandering brengt, en bepaaldelijk uit geen harer voorschriften kan worden afgeleid dat hier aane eene cessie of schuldvernieuwing zou te denken zijn;

dat de officier zelf dus gerechtigd blijft tot het tractement of pensioeu, en dit recht behoort tot de baten van zijn boedel, waarop, indien hij in staat van kennelijk onvermogen verklaard wordt, de curator ten behoeve der gezamenlijke schuldeischers aanspraak kan maken;

dat evenmin uit eenige bepaling der genoemde wet volgt, dat de korting zou gelijk staan met eene verpanding, of de schuld, waarvoor korting wordt verleend, daardoor bevoorrecht zou worden; zoodat het in strijd zou wezen met de gelijkheid die tussehen de concurrente schuldeischers behoort te bestaan, indien hij, wien eene korting verleend werd, ook nadat de officier in staat van kennelijk onvermogen werd verklaard, volledige betaling zou ontvangen;

dat op deze gronden moet worden aangenomen dat de korting ophoudt te werken zoodra de officier zelf geen recht meer zou hebben om betaling te vorderen, en de Minister derhalve te recht de korting heeft ingetrokken uadat hij kennis had bekomen, dat J. P. KRAAK in staat van kennelijk onvermogen was verklaard;

Gezien art. 56 B. R.;

Verklaart de eischeresse niet-ontvankelijk in hare vordering en veroordeelt haar in de kosten.

8 Maart 1892. BESLUIT tot wijziging van het Koninklijk besluit van 11 September 1875 (*Staatsblad* n°. 169), houdende vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van beweegbare spoorwegbruggen en tot wijziging van dat reglement. S. 48.
IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 31 December 1891, La. G, afdeeling Handel en Nijverheid;

Gezien het Koninklijk besluit van 11 September 1875 (*Staatsblad* n°. 169), tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van beweegbare spoorwegbruggen;

Gelet op art. 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67);

Den Raad van State gehoord (advies van den 9 Februari 1892, n°. 12);

Gezien het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 4 Maart 1892, n°. 144, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Met wijziging in zoverre van het Koninklijk besluit van 11 September 1875 (*Staatsblad* n°. 169), de snb 1, a en d bevolen nitzonderingen der toepasselijkheid van het bij dat besluit vastgestelde reglement te doen vervallen, behalve voor zooveel betreft de sub d genoemde kraanbrug over de *Steenwijker Aa*.

2°. Vast te stellen de navolgende wijzigingen in het snb 1°. genoemde reglement, als:

In het hoofd vervallen sub 1°. de woorden „met uitzondering van de kraanbrug over het *Zijsterdiep*”; en wordt het omschrevene sub 4°. vervangen door „in den Staatsspoorweg van *Deventer* naar *Leeuwarden*, met uitzondering van de kraanbrug over de *Steenwijker Aa*”.

In art. 13, tweede zinsede, wordt „art. 11” vervangen door „art. 3”.

Art. 16 vervalt.

Art. 17 wordt art. 16.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 8sten Maart 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 17 Maart 1892.)

8 Maart 1892. BESLUIT houdende nadere bepalingen omtrent de zeebrieven en jaarpassen in *Nederlandsch-Indië*. S. 49.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Koloniën, van 10 Februari 1892, litt. A¹, n°. 38;

Den Raad van State gehoord (advies van den 26 Februari 1892, n°. 8);

Gezien het nader rapport van den voornoemden Minister, van 4 Maart 1892, litt. A¹, n°. 60;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het Koninklijk besluit van 30 Januari 1874 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 15, *Indisch Staatsblad* n°. 113), houdende bepalingen omtrent de zeebrieven en jaarpassen in *Nederlandsch-Indië*, gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 14 Mei 1876 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 104, *Indisch Staatsblad* n°. 195), 29 Augustus 1878 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 134, *Indisch Staatsblad* n°. 304) en 27 Maart 1888 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 68, *Indisch Staatsblad* n°. 109), wordt nader gewijzigd als volgt:

1°. In het laatste lid van art. 10 en in het eerste lid van artikel 12 wordt in plaats van „hoofd van gewestelijk bestuur” gelezen „hoofd van gewestelijk of van plaatselijk bestuur”.

2°. In het eerste lid van artikel 16 wordt in plaats van „hoofden van gewestelijk bestuur” gelezen „hoofden van gewestelijk bestuur en de door den Gouverneur-Generaal aangewezen hoofden van plaatselijk bestuur”.

3°. In het tweede lid van artikel 16 wordt in plaats van „hoofden van gewestelijk bestuur” gelezen „hoofden van gewestelijk of van plaatselijk bestuur”.

4°. Het eerste lid van artikel 21, zooals dit artikel luidt ingevolge artikel 3 van het hierboven vermelde Koninklijk besluit van 27 Maart 1888, wordt gelezen als volgt:

„Tot het verlenen van een eersten jaarpas zijn bevoegd de hoofden van gewestelijk bestuur, en de daartoe door den Gouverneur-Generaal aangewezen hoofden van plaatselijk bestuur”.

De Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift wordt gezonden aan de Ministers van Financiën en van Britenlandsche Zaken en aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 8sten Maart 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.
(Uitgeg. 17 Maart 1892.)

11 Maart 1892. BESLUIT, houdende organisatie van het wapen der Koninklijke marechaussee.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Oorlog dd. 29 Februari 1892, IIe Afd., n°. 13;

Gezien het rapport van den Minister van Justitie dd. 4 Maart 1892, Afd. 2c, n°. 161;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen dat de Tabel, Bijlage A, behoorende bij het

Koninklijk besluit van 4 November 1889, n°. 14, wordt gewijzigd als volgt:

I. *sub 1. "De 1ste divisie".*

het aantal marechaussees te voet der 1ste en der 2de klasse wordt gebracht van "89" op "93", in verband waarmede het totaal van de kolom "onderofficieren en minderen te voet" in plaats van "123" zal bedragen "127";

II. *sub 2. "De 2de divisie".*

achter "marechaussees der { 1ste klasse"
2de klasse",

zal in de 3de, de 4de en de 6de kolom, in plaats van "75", "83" en "75" respectievelijk worden gelezen "89", "89" en "80"; terwijl, in verband daarmede, de totalen in de evenvermelde kolommen, in plaats van "99", "48" en "99", respectievelijk zullen bedragen: "113", "54" en "113";

III. *sub 4. "Het wapen der Koninklijke marechaussee",*

a. achter "1. De 1ste divisie", wordt in de 4de kolom, het getal "123" gewijzigd in "127";

b. achter "2. De 2de divisie" worden, in de 3de, de 4de en de 6de kolom, de getallen "99", "48" en "99" respectievelijk gewijzigd in "113", "54" en "113";

c. de algemeene totalen in de 3de, de 4de en de 6de kolom, thans bedragende "390", "174" en "390", worden respectievelijk gewijzigd in "404", "184" en "404".

De Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 11den Maart 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

11 Maart 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende bevestiging dat uit de art. 192 der Grondwet van 1848 en 188 der Provinciale wet de bevoegdheid voortvloeit van Provinciale Staten, om onder goedkeuring des Konings eene vroeger als veenschap georganiseerde vereeniging van gronden door reorganisatie in een waterschap te doen opgaan en dat met de in het middel van cassatie aangehaalde artikelen niet in strijd is 's rechters beslissing dat de Staten, door te bepalen dat de schulden, baten en vorderingen en de eigendommen van het veen-

schap overgaan op het waterschap, zich bewegen binnen den kring hunner bevoegdheid.

De Hooge Raad enz.,

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

O. dat als middel van cassatie is voorgesteld:

Schenking en verkeerde toepassing van de artt. 136 en 138 der Provinciale wet, in verband met de artt. 192 en 193 Grondwet van 1848, omdat het Hof ten onrechte heeft beslist en hierop zijne decisie heeft gebouwd, dat de bevoegdheid der Prov. Staten van Groningen, ontleend aan de voormelde wetsbepalingen, tot het onder goedkeuring des Konings oprichten en reglementeeren van een waterschap a fortiori nit kracht dierzelfde wetsbepalingen de bevoegdheid medebrengt om het veenschap "Alteveer" te metamorphoseeren in een waterschap van dienzelfden naam, en in verband hiermede de goederen en schulden van het veenschap te doen overgaan op het waterschap;

O. dat dit middel is gericht tegen de overwegingen in het bestreden arrest: "dat de Prov. Staten, krachtens art. 192 Grondwet in verband met art. 138 der Provinciale wet bevoegd tot het oprichten en reglementeeren van een waterschap, en alzoo bevoegd om aaneengelegen gronden, tot dusver nog niet georganiseerd, door organisatie tot een publiekrechtelijk lichaam, tot een waterschap te verheffen, evenzeer en a fortiori uit kracht dierzelfde wetsbepalingen bevoegd waren, om eene tot dusverre als veenschap georganiseerde vereeniging van gronden door reorganisatie in een waterschap te doen opgaan", en: "dat de Provinciale Staten bij het doen opgaan van het veenschap in het waterschap door het maken der bepaling (dat alle schulden, baten en vorderingen wegens nog verschuldigde gelden van het vroeger veenschap "Alteveer", zoomede de eigendommen van dat veenschap overgaan op het waterschap "Alteveer") overeenkomstig den rechtsregel "accessorium sequitur suum principale" zich bewegen binnen den kring hunner bevoegdheid."

O. daaromtrent, dat het Hof terecht heeft geoordeeld, dat uit art. 192 Grondwet en art. 138 der Provinciale wet de bevoegdheid van Prov. Staten voortvloeit, om onder goedkeuring des Konings eene vroeger als veenschap georganiseerde vereeniging van gronden door reorganisatie in een waterschap te doen opgaan, omdat in die artikelen waarbij aan de Staten de bevoegdheid is gegeven tot het oprichten van waterschappen, geen onderscheid wordt gemaakt tusschen het geval, dat er

in het geheel geene georganiseerde vereeniging van gronden bestaat, en het geval dat de gronden reeds onder den naam van veenschap zijn vereenigd, maar de Staten ten aanzien van de bepaling, welke gronden het waterschap zullen vormen, geheel zijn vrijgelaten, zoodat door deze beslissing van het Hof de aangehaalde artikelen niet zijn geschonden of verkeerd zijn toegepast;

O. dat — wat betreft de beslissing van het Hof, dat de Staten, door te bepalen dat de schulden, baten en vorderingen en de eigendommen van het veenschap overgaan op het waterschap, zich bewogen binnen den kring hunner bevoegdheid, — deze almede niet in strijd is met de in het middel aangehaalde artikelen, omdat die artikelen geen bepalingen bevatten, waarin aan de Prov. Staten wordt voorgeschreven hoe zij met opzicht tot de eigendommen en schulden der waterschappen hebben te handelen;

O. dat alzoo het aangevoerde cassatiemiddel is ongegrond;

Verwerpt het beroep en veroordeelt den eischer in de kosten.

11 Maart 1892. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende art. 127 der wet op de nationale militie.

Ten einde zekerheid besta, dat tusschen de dagteekening van de bewijsstukken, overgelegd door militieplichtigen, die ontheffing van den werkelijken dienst vragen op grond van de eerste zinsnede van art. 127 der militiewet, en het tijdstip van inlevering dier stukken bij den burgemeester der gemeente, binnen welke de belanghebbenden voor de militie zijn ingeschreven, geen verandering te kunnen aanzien is ontstaan, waardoor voormelde wetbepaling niet meer op hen van toepassing ware, is bij circulaire van mijn ambtsvoorganger van 20 Februari 1867, n°. 166, 4° afd. M., medegedeeld, dat bezwaar zon moeten worden gemaakt, bewijsstukken als waarvan hierboven sprake is, als geldig aan te nemen, die niet zoo kort mogelijk vóór het inleveren er van bij den burgemeester zijn afgegeven, en is U.H.E.G. verzocht het noodige te verrichten, opdat voortaan niet als geldig worden aangenomen bewijsstukken, tusschen wier dagteekening en het tijdstip hunner inlevering een geruimen tijd als daar bedoeld, verloop is.

Voor hen, aan wie vóór hunne inlijving bij de militie voor één jaar ontheffing van den werke-

lijken dienst is verleend, moet de ontheffing gerekend worden aan te vangen op den dag hunner inlijving.

Voor hen daarentegen, aan wie na hunne inlijving voor één jaar ontheffing is toegekend, kan deze niet vroeger zijn ingegaan dan met de dagteekening van het Koninklijk besluit, waarbij zij is verleend, ook al zijn de belanghebbenden tusschen hunne inlijving en de dagteekening van het ontheffingsbesluit in het genot geweest van tijdelijk verlof. In laatstbedoeld geval verkeeren thans een aantal ingelijfden bij de militie.

Voor velen is het tijdstip hunner inlijving verscheidene maanden vroeger dan de dagteekening van het Koninklijk besluit, waarbij hun voor het eerst één jaar ontheffing is toegestaan.

Voor de beide bovengenoemde categoriën van ingelijfden begint, ingeval van vernieuwde ontheffing, deze met den dag waarop de vorige eindigt.

Het doel van den maatregel, bij de aangehaalde circulaire aanbevolen, wordt met betrekking tot hen, wier eerste ontheffing niet in Mei van het daarop volgend jaar afloopt, niet bereikt, indien de inlevering van de aanvraag om vernieuwing der ontheffing en van het vereischte bewijsstuk plaats heeft binnen den bij art. 71 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46) aangewezen tijd. Die tijdsbepaling houdt verband met den tijd van aflevering, bij art. 112 der militiewet voorgeschreven, en kan alzoo slechts betrekking hebben op het gewoon geval, n.l. dat de inlijving van den belanghebbende plaats zal hebben, of, bij aanvraag om vernieuwde ontheffing, plaats had binnen den bij voormeld wetsartikel gestelden tijd.

Voor gevallen, waarin de ontheffing op een ander tijdstip moet aanvangen of voor het eerst een aanvang nam, kan uit den aard der zaak de tijdsbepaling van art. 71 van genoemd Koninklijk besluit niet gelden. In laatstbedoelde gevallen ware het doel, dat bij de circulaire van 20 Februari 1867 wordt beoogd, naar het mij voorkomt, het best verzekerd en zou tevens ordelijke afdoening van zaken worden bevorderd, indien door hen, die voor vernieuwing van ontheffing van den werkelijken dienst, op grond van de eerste zinsnede van art. 127 der militiewet, in aanmerking wenschen te komen, de aanvraag hiertoe met het vereischte bewijsstuk bij den burgemeester der gemeente, binnen welke zij voor de militie zijn ingeschreven, werd ingeleverd in de laatste tien dagen van de tiende maand van het

jaar, waarvoor hun ontheffing van dienst werd verleend. De burgemeester, bij wien de stukken dienovereenkomstig zijn ingeleverd, kan deze dan aan U inzenden vóór den 6^{en} van de elfde maand, terwijl door U te dien aanzien vóór of op den 10^{en} van laatstgenoemde maand gevolg kan worden gegeven aan art. 73 van voormeld Koninklijk besluit van 8 Mei 1862.

Ik heb de eer U.H.E.G. te verzoeken te bevorderen, dat in bovenbedoelde gevallen voortaan in dezen zin worde gehandeld.

Tevens zal het mij aangenaam zijn dat met betrekking tot de bewijsstukken en de staten model n°. 24 en 25, voorgeschreven bij art. 71 van evenaangehaald Koninklijk besluit, in acht worden genomen de aanbevelingen, vervat in de brieven van mijn departement van 13 Januari 1888 en 7 Januari 1886, afdeling M. S., n°. 63bis en 29 M.

De Minister van Binnenlandsche Zaken
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

11 Maart 1892. BESLUIT, betreffende vrijdom van briefport.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gelet op art. 1 van het Koninklijk besluit van 7 November 1876 (*Staatsblad* n°. 192) omtrent de vrijstelling van briefport;

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 7 Maart 1892, n°. 154, afd. Post;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de aan den inspecteur van het militair onderwijs toegekende vrijstelling van briefport nit te breiden, tot de briefwisseling over dienstzaken van gemelden inspecteur met:

de inspecteurs van het geneeskundig Staats-toezicht;

den inspecteur van 's Rijks landbouwscholen;
den directeur der instelling voor onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde te Delft;
den directeur van 's Rijks veeartsenijsschool;
den directeur der Polytechnische school en de hoofden der bijzondere scholen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Minister van Oorlog.

's Gravenhage, den 11den Maart 1892.

(get.) EMMA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) LELY.

14 Maart 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat in eene vergadering als bedoeld bij art. 49, laatste lid der gemeentewet alleen over die zaken besloten kan worden die vermeld waren in de oproepingsbriefjes voor de drie in genoemd artikel bedoelde vergaderingen; dat onder de nitdrukking "eerstvolgende vergadering" voorkomende in art. 187 al. 3 der voormelde wet is bedoeld die eerstvolgende vergadering, waarin een besluit van bekrachtiging wettig kan genomen worden.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie door de requiranten voorgesteld bij memorie, luidende dat: de rechtbank heeft geschonden, behalve art. 1 Strafrecht, de door haar toegepaste artikelen en door niet-toepassing de door den kantonrechter wel toegepaste artikelen, waarmede kennelijk is bedoeld schending of verkeerde toepassing van de artt. 28, 47, 443 Strafrecht, 42, 49, 187 3° lid der gemeentewet en 216, 2° lid en 253 Strafvord.;

Overwegende dat ten laste van de requiranten, overeenkomstig de dagvaarding, is bewezen verklaard: dat zij, terwijl den 21 Augustus jl. door den heer burgemeester van 's Hertogenbosch, krachtens art. 197 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85) was nitgevaardigd een algemeen voorschrift van politie, waarbij elke samscholing van meer dan 3 personen van des avonds 8 tot des morgens 3 uur was verboden, welk voorschrift op 21 Augustus 1891 was afgekondigd, op 22 Augustus 1891, des avonds ruim 10½ uur, te 's Hertogenbosch op de openbare straat (Hoogen Steenweg) te zamen en in vereeniging met een groot aantal personen, in elk geval meer dan 3 personen, hebben samengeschoold;

O. dat de kantonrechter die feiten heeft bewezen verklaard, doch niet strafbaar heeft geoordeeld, op grond: dat het voorschrift, hetwelk overtreden was, reeds tijdens het plegen van het feit was vervallen volgens art. 187 3° lid, der gemeentewet, doordat het niet door den raad van 's Hertogenbosch was bekrachtigd in zijne vóór den avond geëindigde vergadering van 22 Augustus 1891, de eerstvolgende waarin het bekrachtigd had kunnen zijn, na de aftondiging;

O. dat de rechtbank in hooger beroep het vonnis des kantonrechters heeft bevestigd voorzover de aanklacht daarin is bewezen verklaard, doch geoordeeld heeft, dat de bekrachtiging van het algemeen voorschrift van politie, waarvan de dag-

vaarding spreekt, rechtens niet had kunnen worden vermeld op het oproepingsbriefje tot de vergadering op 22 Augustus gehouden, en dat, dit zoo zijnde, de bekrachtiging in die vergadering rechtens onmogelijk was en daarom ook niet geacht kan worden in art. 187, 3^e lid der gemeentewet te zijn gevorderd;

O. dat blijkens het aangevallen vonnis en het daarbij bevestigde gedeelte van dat des kantonrechtters feitelijk vaststaat:

a. dat door den gemeenteraad van 's Hertogenbosch op den 19 Augustus j.l. eene vergadering is gehouden, waarin wegens het niet opkomen van het bij art. 48 der gemeentewet vereischt getal leden, niet is kunnen beraadslaagd en besloten worden;

b. dat op 21 Augustus j.l. des middags te 12 uren is afgekondigd het ingevolge art. 187 der gemeentewet uitgevaardigd voorschrift van politie in de dagvaarding genoemd;

c. dat op 21 Augustus des namiddags te 3 uren, ingevolge art. 49, al. 1, der gemeentewet, opnieuw eene raadsvergadering is gehouden, waartoe de oproepingsbriefjes vóór voornoemde afkondiging waren rondgezonden, op welke de bekrachtiging van voornoemd politievoorschrift niet voorkwam;

d. dat ook deze vergadering wegens onvoldoende opkomst der leden niet bevoegd is geweest tot beraadslaging en besluiten;

e. dat na deze mislukte bijeenkomst op 22 Augustus eene derde vergadering is gehouden ingevolge art. 49, alinea's 2 en 3, op welke oproepingsbriefjes voornoemde bekrachtiging ook niet als punt van behandeling was geplaatst en in welke die bekrachtiging ook niet is verleend;

f. dat na afloop dezer 3^e vergadering die vóór den avond geëindigd was, in den avond van denzelfden dag omstreeks 10½ uur zijn gepleegd de feiten in de dagvaarding vermeld;

O. ten aanzien van het voorgestelde middel: dat de tegenwoordige zaak betreft de overtreding van een algemeen voorschrift van politie krachtens de gemeentewet in buitengewone omstandigheden door den burgemeester uitgevaardigd en afgekondigd, hoedanig voorschrift blijkens art. 187, 3^e lid, der gemeentewet vervalt, indien het niet door den raad, in zijne eerstvolgende vergadering is bekrachtigd; dat het vanzelf spreekt dat de gemeentewet hier bedoelt die eerstvolgende vergadering, waarin een besluit van bekrachtiging wettig kan genomen worden;

O. dat, blijkens hetgeen hierboven als feitelijk

vaststaande is vermeld, na de afkondiging van het politievoorschrift op 21 Augustus, des middags te 12 uren en vóór het overtreden daarvan op 22 Augustus des avonds ruim 10½ uur zijn gehouden 2 raadsvergaderingen, te weten: die van 21 Augustus, des namiddags 3 uren en die van 22 Augustus, in geene van welke beide de bekrachtiging is verleend;

O. dat de bekrachtiging in de vergadering van 21 Augustus, al ware zij ook op eenig oproepingsbriefje daartoe vermeld, niet wettig had kunnen plaats hebben, omdat niet opgekomen was het getal leden bij art. 48 der gemeentewet vereischt;

O. wat betreft de vergadering van 22 Augustus, dat ook in deze, al ware de bekrachtiging als punt van behandeling in hare oproepingsbriefjes vermeld (hetgeen het geval niet was), geen wettig besluit dienaangaande had kunnen genomen worden; dat toch deze vergadering was de 3^e, gehouden na 2 andere voorafgegane, die van 19 en 21 Augustus, waarin geen genoegzaam getal raadsleden was opgekomen en alzoo was eene zoodanige als in art. 49, lid 3, is bedoeld, waarin de tegenwoordige leden besluiten over de in de oproepingsbriefjes vermelde onderwerpen;

O. dat uit de algemeenheid der uitdrukking "de oproepingsbriefjes" volgt, dat met dit woord bedoeld moeten zijn de oproepingsbriefjes voor de 3 in genoemd artikel bedoelde vergaderingen; dat daaraan de beteekenis te hechten van oproepingsbriefjes alleen tot de 3^e vergadering, het gevolg zou hebben dat in art. 49, al. 3, de vermelding van oproepingsbriefjes geheel overbodig zou zijn, daar reeds in art. 42, 2^e lid, gezegd is, dat in die 3^e vergadering niet mag beraadslaagd en besloten worden over andere zaken dan op de oproepingsbriefjes vermeld; dat bovendien uit het verband der bepalingen van art. 49 voortvloeit, dat de 3^e vergadering is eene herhaling van de mislukte 2^e, en deze eene herhaling van de mislukte 1^e, en deze alle 3 dus belegd moeten worden voor de behandeling derzelfde zaken; dat deze uitlegging steun vindt in de 2^e zinsnede van art. 64 van het reglement voor het bestuur der steden, van 4 Januari 1824 luidende: "Indien evenwel de vergadering, 2 achtereenvolgende malen zijnde bijeengeroepen, telkens geen getal presente leden, bij dit artikel vereischt mocht opgeleverd hebben, zal er na eene 3^e oproeping, met het getal presente leden, zooals dat zijn zal, kunnen worden geconcludeerd, voorzoverre bij de 2^e en 3^e oproepingsbijljetten de onderwerpen waarvoor zal gedelibereerd

worden, zullen zijn opgegeven geworden, er bij de bijjetten tevens aan de bepalingen van het tegenwoordig artikel zal zijn herinnerd, en er tusschen iedere oproeping en den tijd daarbij voor de bijeenkomst der vergadering bepaald, telkens een tusschentijd van ten minste 24 uren zal zijn verlopen", welke bepaling volgens de Memorie van Toelichting in art. 49 der gemeentewet is behouden; dat wel deze bepaling slechts spreekt van 2^e en 3^e, en niet ook van 1^e oproepingsbiljetten, doch dat dit daarin zijne verklaring vindt, dat in voornoemd reglement niet voorkwam de bepaling van art. 42 lid 1, 2^e zinsnede der gemeentewet, die als regel vermelding van de zaken die te behandelen zijn op de oproepingsbriefjes voor elke vergadering voorschrijft, terwijl het reglement, dat wel voor elke vergadering oproepingsbiljetten wilde, vermelding der punten van behandeling alleen in 2^e en 3^e oproepingsbiljetten in art. 64 bedoeld en niet in 1^e vorderde;

O. dat ook niet aan eenig verzuim van den burgemeester, die blijkt art. 41 der gemeentewet met de uitvaardiging der oproepingsbriefjes is belast, te wijten is dat de meergenoemde bekrachtiging niet was vermeld op de briefjes rondgezonden voor de vergaderingen van 19, 21 en 22 Augustus; dat immers eerst na de vergadering van 19 Augustus de afkondiging van het politievoorschrift plaats heeft gehad; dat wijders na die afkondiging, op 21 Augustus ten 12 uren des middags geschied, voor eene vergadering tenzelfden dage te 3 uren belegd, de termijn van 24 uren bij art. 49 der gemeentewet niet kon in acht genomen worden; dat eindelijk, ten gevolge van dit een en ander, ook de oproepingsbriefjes ter vergadering van 22 Augustus niet voor het eerst die bekrachtiging als punt van behandeling konden vermelden met de mogelijkheid rechtens om daaromtrent in laatstgenoemde vergadering te besluiten;

O. dat bij het vonnis dus terecht is geoordeeld, dat tijdens het plegen der ten laste gelede feiten het overtreden politievoorschrift nog van kracht was, zoodat het voorgestelde middel van cassatie is ongegrond;

O. ambtshalve: dat het hier aanwezige feit is strafbaar gesteld bij art. 443 Strafrecht en volgens de opschriften van het boek en van den titel waarin dat artikel in dat Wetboek voorkomt, is eene *overtreding*; dat art. 214 Strafvordering, bij art. 253 op het rechtsgeding bij het kantongereeth toepasselijk verklaard, hoofdelijke verwijzing in de kosten alleen toelaat voor het geval,

dat medebeklaagden wegens hetzelfde misdrijf worden veroordeeld en dat het woord *misdrijf* in het Wetboek van Strafvordering geene andere beteekenis kan hebben dan die welke het heeft in het Wetboek van Strafrecht; dat de rechtbank derhalve, door de requiranten solidair te veroordeelen in de kosten van eersten aanleg en hooger beroep, art. 214 in verband met de artt. 253 en 256 Strafvord. heeft geschonden;

Vernietigt het beklagde vonnis, doch alleen voor zooveel betreft de uitspraak omtrent de kosten;

Te dien aanzien rechtdoende krachtens art. 106 R. O. en gezien art. 370 Strafvord.;

Veroordeelt de requiranten gezamenlijk in de kosten van het geding, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep gevallen;

Verklaart deze veroordeeling uitvoerbaar ook bij lijfswang van ten langste één dag;

Verwerpt overigens het beroep;

Veroordeelt de requiranten gezamenlijk in de daarop gevallen kosten.

16 Maart 1892. BESLUIT van den Minister van Oorlog, houdende vaststelling van een voorschrift op de verstrekking en de verantwoording der munitien tot draagbare vuurwapenen.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, de wijzigingen en aanvullingen, die door verschillende niet in het Recueil Militair geplaatste aanschrijvingen zijn gebracht in het *Voorschrift op de verstrekking en de verantwoording van munitien tot draagbare vuurwapenen*, in dat *Voorschrift* te doen opnemen en daarin verder nog eenige veranderingen te doen aubringen;

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken:

de beschikking van 11 November 1887, IVe afd., Art., n°. 37, met het daarbij behorende voorschrift en de bijlagen;

B. Vast te stellen:

het hierbij gevoegde *Voorschrift op de verstrekking en de verantwoording van munitien tot draagbare vuurwapenen*.

(get.)

SEYFFARDT.

VOORSCHRIFT op de verstrekking en de verantwoording van munitien tot draagbare vuurwapenen.

Art. 1. a. Voor alle korpsen en inrichtingen van het leger kunnen worden aangevraagd zooveel

scherpe en losse patronen en patronen voor kamerschietoefeningen als voor den dienst en de oefeningen vereischt worden, alsmede de benoedigde behoeften tot het opnieuw inpakken van patronen.

b. Voor de dienstdoende schutterijen kunnen jaarlijks voor ieder officier en voor ieder *afgeëxercerden* onderofficier en mindere worden aangevraagd:

1°. *Zestig* scherpe patronen;

2°. *Tien* losse patronen;

3°. *Dertig* patronen voor kamerschietoefeningen.

Voor schutterijen, die geene schietbaan ter beschikking hebben, kunnen, *in plaats van* de patronen bedoeld onder punt 1, worden aangevraagd: *zestig* patronen van de soort onder punt 3 genoemd.

2. De voor de korpsen en inrichtingen van het leger vereischte *scherpe* patronen moeten door de korpscommandanten — ook voor de gedeelten van hun korps buiten hunne standplaats in garnizoen —, alsmede door de hoofden van inrichtingen, rechtstreeks worden aangevraagd aan den commandant der vesting-artillerie; de vereischte *losse* patronen en de patronen *voor kamerschietoefeningen*, moeten op dezelfde wijze worden aangevraagd aan den directeur der artillerie-inrichtingen.

Die aanvragen moeten zijn ingericht overeenkomstig het hierbij gevoegde model n°. 1 en op den laten eener maand — in tweevoud — worden ingezonden; alleen bij hooge uoodzakelijkheid mag de inzending tusschentijds plaats hebben, als wanneer op de aanvraag in het kort de reden daarvan moet worden vermeld.

De commandant der vesting artillerie is bevoegd vorenbedoelde aanvragen om scherpe patronen, in verband met de in een magazijn voorhanden hoeveelheid patronen, die aan de beurt zijn om te worden afgegeven, eenigszins te wijsigen, ten einde verzendingen van kleine hoeveelheden zooveel mogelijk te voorkomen.

De behoeften tot het opnieuw inpakken, zoowel van *scherpe*- als van *losse* patronen worden uit de stapel-magazijnen verstrekt en kunnen door de korpscommandanten aan den directeur der artillerie-inrichtingen worden gevraagd, op gelijke wijze als de losse patronen.

De verzending van de patronen en behoeften geschiedt door de zorg van den magazijnmeester der artillerie, aan wien de verstrekking is opgedragen, tenzij die patronen en behoeften bestemd zijn voor een korps of inrichting ter standplaats van bedoelden magazijnmeester, of wel, wanneer

zij kunnen worden afgebaald, zonder dat daaraan kosten verbonden zijn; in de beide genoemde gevallen bepaalt zich de betrokken magazijnmeester tot de afgifte.

Betreffende de verstrekking van patronen en behoeften worden door de betrokken magazijnmeesters, zoowel bij verzending als bij afgifte, facturen en receptissen opgemaakt, evenals bij verstrekking van ander materieel is voorgeschreven.

3. De voor de dienstdoende schutterijen vereischte patronen moeten door de commandanten van die schutterijen worden aangevraagd aan den commanderende-officier der infanterie of vesting-artillerie in het garnizoen, waaruit volgens den hierachter gevoegden staat letter A, aan de betrokken schutterij patronen moeten worden verstrekt.

De aanvragen moeten zijn ingericht overeenkomstig het hierbij gevoegde model n°. 2 en door den burgemeester der gemeente, waartoe de schutterij behoort, voor „Gezien” getoekend worden.

Het ontvangstbewijs aan den voet der aanvraag gesteld, dat getoekend moet worden door den persoon met het overnemen der munitien belast, dient tot verantwoording van de autoriteit, die de munitie verstrekt.

De met de verstrekking belaste autoriteiten bepalen zich tot het *afgeven* van de aangevraagde munitien; de *verzending* dezer munitien moet geschieden door de zorg van hem, die de aanvraag doet.

Mocht de verzending per spoorweg geschieden, dan zal hiervan door den commandant der schutterij, die de aanvraag doet, kennis worden gegeven aan de voor de verstrekking aangewezen autoriteit, die alsdan zorg moet dragen, dat het inpakken der munitien plaats heeft volgens de daaromtrent bestaande voorschriften.

4. Omtrent de kogels en hulzen, afkomstig van de gebruikte patronen, gelden voor de korpsen van het leger de navolgende bepalingen:

1°. De loden kogels moeten na het schieten zooveel doenlijk teruggezocht, en de hulzen, zoowel van scherpe als van losse patronen, moeten verzameld en zooveel mogelijk ongeschonden bewaard worden.

2°. De teruggevonden kogels moeten bij de korpsen op de meest voordeelige wijze te gelde gemaakt worden.

3°. De teruggebrachte hulzen moeten gepakt worden in kisten of paktonnen ten einde in den toestand, waarin zij na afloop der schietoefeningen zijn gevonden, te worden ingeleverd. Het zuiveren

der hulzen met petroleum of met eenig ander middel is verboden.

4°. Op de kisten en tonnen, waarin hulzen zijn gepakt moet, vóór het inleveren, een etiqnette worden geplakt, aanduidende het aantal en de soort van hulzen, het korps en e. q. het onderdeel of de onderdeelen, waarvan zij afkomstig zijn, alsmede den datum, waarop de inlevering geschiedt. Het inpakken der hulzen moet steeds geschieden in tegenwoordigheid van een officier, bij voorkeur den officier van wapening, die nauwlettend moet toezien, dat in dezelfde kist of ton alléén hulzen van verschoten scherpe of wel alléén hulzen van verschoten losse patronen worden gepakt. Tevens moet er ten strengste voor worden gewaakt, dat geen *scherpe* of *losse patronen*, en *geheel* of *gedeeltelijk gevulde hulzen*, alsmede *hulzen met slaghoedjes* onder de in te leveren hulzen worden gemengd.

5°. De inlevering der hulzen moet door alle korpsen van het leger geschieden, rechtstreeks in de *stapelmagazijnen*, gedurende de eerste maand van elk kwartaal. Wat echter betreft de korpsen, waarbij slechts kleine hoeveelheden — minder dan 1000 stuks — per jaar voorhanden komen, moet de inlevering slechts ééns in 't jaar geschieden en wel in de maand Januari.

6°. Voor de inlevering van elke 10 hulzen van patronen tot geweren en karabijnen of 15 hulzen van patronen tot revolvers zal 1 cent worden vergoed.

7°. De betalingen voor de inleveringen van hulzen geschieden door het hoofd der stapelmagazijnen aan de korps- of detachementscommandanten.

8°. De opbrengst van die inleveringen, alsmede de gelden, voortgekomen van den verkoop der teruggevonden kogels, moeten besteed worden op de wijze, in de voorschriften betreffende de wapenen en schietoefeningen aangegeven.

9°. Ledige kisten en tonnen worden, op rechtstreeksche aanvraag van de korps- of detachementscommandanten, uit de stapelmagazijnen verstrekt. Alleen in de garnizoenen, waar artillerie-magazijnen gevestigd zijn, geschiedt die aanvraag aan de magazijnmeesters der artillerie, die alsdan tot het verstrekken gerechtigd zijn.

5. De hulzen, afkomstig van de door de dienstdoende schutterijen verschoten patronen moeten eveneens in de stapelmagazijnen te *Delft* worden ingeleverd; het gestelde in de punten 3, 4, 5, 6 en 7 van art. 4 is ook voor de dienstdoende schutterijen van toepassing.

1892.

6. *Beschadigde* en *geweigerd hebbende* munitien worden ingeleverd in de stapelmagazijnen te *Delft*.

7. Bij de korpsen en inrichtingen van het leger geschiedt het opleggen en het beheer der munitien overeenkomstig het *Voorschrift op het beheer der munitie ten dienste der schietoefeningen met draagbare vuurwapenen, in de verbruiksmagazijnen der korpsen van het leger opgelegd*, vastgesteld bij beschikking van 24 Juli 1889, IIe afd., Gen. Staf, n°. 74.

8. Bij elke dienstdoende schutterij moet een dagboek aangehouden worden, waarin aan de eene zijde aantekening moet worden gedaan van alle ontvangen munitien en behoeften en aan de andere zijde moet worden vermeld, wanneer en tot welk einde een en ander is uitgegeven of waarom het is ingeleverd.

De folio's van genoemd boek moeten geparafeerd worden door de commandanten der dienstdoende schutterijen.

Mij bekend,

De Secr.-Generaal van het Departement van Oorlog,
(get.) KRAMER.

Behoort bij de beschikking van 16 Maart 1892,
IVe Afd., n°. 54.

STAAT LETTER A.

STAAT, aanduidende de garnizoenen waaruit de dienstdoende schutterijen de noodige munitien tot draagbare vuurwapenen (1) moeten ontvangen.

Schutterijen.	Infanterie of vesting-artillerie in garnizoen te (2)
<i>Zuidholland.</i>	
Brielle	Hellevoetsluis.
Delft	Delft.
Dordrecht	idem.
Gorinchem	Gorinchem.
Gouda	Gouda.

(1) Onder deze munitien zijn niet begrepen de scherpe patronen n°. 7 (tot g. kal. geweren) en losse patronen n°. 4 (tot g. kal. geweren). Mochten deze patronen worden verlangd, dan moeten zij rechtstreeks aan het Departement van Oorlog worden gevraagd.

(2) Zijn in één garnizoen infanterie en vesting-artillerie gevestigd, dan moet de verstrekking der patronen geschieden door de infanterie.

Schutterijen.	Infanterie of vesting-artillerie in garnizoen te	Schutterijen.	Infanterie of vesting-artillerie in garnizoen te
's Gravenhage	's Gravenhage.	Vlissingen	Vlissingen.
Hellevoetsluis	Hellevoetsluis.	Zierikzee	Middelburg.
Katwijk	Leiden.		
Leiden.	idem.	<i>Limburg.</i>	
Maassluis	Delft.	Maastricht	Maastricht.
Middelharnis.	idem.	Roermond	idem.
Oud-Beijerland	idem.	Sittard	idem.
Rotterdam	idem.	Venlo	idem.
Schiedam	's Gravenhage.	<i>Gelderland.</i>	
Schoonhoven	Delft.	Arnhem	Arnhem.
Vlaardingeng	Gorinchem.	Culenburg.	Utrecht.
Woerden	Delft.	Doesburg.	Doesburg.
	Utrecht.	Harderwijk	Harderwijk.
<i>Noordholland.</i>		Nijkerk	idem.
Alkmaar	den Helder.	Nijmegen.	Nijmegen.
Amsterdam	Amsterdam.	Tiel	idem.
Beverwijk	Haarlem.	Zaltbommel	idem.
Edam	Hoorn.	Zutphen	Deventer.
Enkhuizen	idem.	<i>Overijssel.</i>	
Haarlem	Haarlem.	Deventer	Deventer.
den Helder	den Helder.	Enschede.	idem.
Hilversum	Naarden.	Kampen	Kampen.
Hoorn.	Hoorn.	Oldenzaal	Deventer.
Hoizen	Naarden.	Rijssen	idem.
Purmerend	Hoorn.	Stad-Almelo	Kampen.
Weesp.	Naarden.	Steenwijk	Leeuwarden.
Wormerveer	Haarlem.	Zwartsluis	Kampen.
Zaandam	Amsterdam.	Zwolle	idem.
		<i>Friesland.</i>	
<i>Utrecht.</i>		Bolsward	Leeuwarden.
Amersfoort	Utrecht.	Dokkum	idem.
Utrecht	idem.	Franeke	idem.
Zeist	idem.	Harlingen	idem.
<i>Noordbrabant.</i>		Haskerland	idem.
Bergen-op-Zoom	Bergen-op-Zoom.	Leeuwarden	idem.
Breda	Breda.	Lemsterland	idem.
Eindhoven	's Hertogenbosch.	Sneek	idem.
Grave	idem.	<i>Groningen.</i>	
Helmond	idem.	Groningen	Groningen.
's Hertogenbosch	idem.	Nieuwe-Pekela	idem.
Oosterhout	Geertruidenberg.	Oude-Pekela	idem.
Rosendaal	Breda.	Veendam	idem.
Tilburg	idem.	Wildervank	idem.
Waalwijk.	Geertruidenberg.	Winschoten	idem.
Zevenbergen	Breda.	<i>Drenthe.</i>	
		Assen	Assen.
<i>Zeeland.</i>		Hoogeveen	idem.
Goes	Middelburg.	Meppel	idem.
Middelburg	idem.		

Behoort bij de beschikking van 16 Maart 1892, IVe afd., n°. 54.

MODEL n°. 1.

(Benaming van het korps of de inrichting.)

Aanvraag tot het ontvangen van patronen.

AANTAL EN SOORT.	Plaats, waarheen de patronen, enz. moeten verzonden worden.	BESLISSING VAN DEN Commandant der Vesting-Artillerie. Directeur der Artillerie-Inrichtingen.
... Patronen scherpe- losse- n ^o	Breda.	
... Patronen scherpe- losse- n ^o	Geertruidenberg.	
N.B. Worden uit de stapelmagazijnen behoeften tot het opnieuw inpakken van patronen verlangd, dan kunnen deze eveneens in deze kolom worden vermeld.		

..... den 1sten 18 . . .
De Commandant van

Behoort bij de beschikking van 16 Maart 1892, IVe afd., n°. 54.

MODEL n°. 2.

Dienstdoende schutterij te

STERKTE:

Officiers	} (a)
Afgeëxerceerde onderofficiers en minderen	
Totaal	
Kan over $\frac{\text{een}}{\text{geen}}$ schietbaan beschikken. (b)	

Aanvraag tot het bekomen van munitien ten behoeve van bovengenoemde schutterij voor den dienst van 18 . . . , op grond van art. 1 van het voorschrift, vastgesteld bij beschikking van 16 Maart 1892, IVe afd., n°. 54.

..... Patronen. Scherpe- n^o
..... idem. Losse- n^o

Aldus opgemaakt te den 18 . . . , zijnde (c) gemachtigd tot het in ontvangst nemen van het aangevraagde.

De Commandant der dienstdoende schutterij,

Gezien door mij, Burgemeester,

ONTVANGBEWIJS.

Ik ondergeteekende, daartoe gemachtigd door bovengemelden Commandant, verklaar ontvangen te hebben van (d) de munitie hierboven omschreven.

..... den 18 . . .

- (a) Invullen de sterkte.
- (b) Doorhalen het overcompletee woord *een* of *geen*.
- (c) Invullen den naam en betrekking van den persoon met het in ontvangst nemen belast.
- (d) Invullen de autoriteit, die de munitie verstrekt.

28 Maart 1892. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 9 October 1885 (*Staatsblad* n°. 184), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen voor het krankzinnigengesticht te *Rosmalen*. S. 50.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 Maart 1892, n°. 1102, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46°, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, met in-trekking van het Koninklijk besluit van 4 November 1890 (*Staatsblad* n°. 159), te bepalen, dat artikel 1 van het Koninklijk besluit van 9 October 1885 (*Staatsblad* n°. 184), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen voor het krankzinnigengesticht te *Rosmalen*, wordt gelezen als volgt:

„In het krankzinnigengesticht te *Rosmalen* mogen niet meer dan 293 krankzinnige mannen en 227 krankzinnige vrouwen verpleegd worden.”

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 28sten Maart 1892.

(*get.*) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitgeg.* 5 April 1892.)

29 Maart 1892. BESLUIT, ter bekendmaking van de op het den 4den Juli 1891 te *Weenen* gehouden congres der Algemeene Postvereniging gesloten verdragen, overeenkomsten en slotprotocollen, voor zoover daarbij *Nederland* en *Nederlandsch Oost- en West-Indië* betrokken zijn. S. 51.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA ENZ.

Gezien:

1°. het Algemeen Postverdrag, met het slot-protocol;

2°. de overeenkomst betreffende de uitwisseling van brieven en dozen met aangegeven waarde;

3°. de overeenkomst betreffende den dienst der postwissels;

4°. het verdrag wegens de uitwisseling van pakketten met de post, met het slotprotocol;

5°. de overeenkomst betreffende den dienst der invordering van gelden op quitantiën en handelspapier, en

6°. de overeenkomst betreffende de levering van dagbladen en tijdschriften door tusschenkomst van de post;

gesloten te *Weenen* den 4den Juli 1891 op het congres der Algemeene Postvereniging, van welke verdragen, overeenkomsten en slotprotocollen een gewaarmerkte afdruk, met vertaling, gehecht blijft aan dit besluit en daarvan een onafscheidelijk deel uitmaakt, en van welke de 1ste, 3de en 4de zijn ondertekend voor *Nederland* en voor *Nederlandsch Oost- en West-Indië*, de 5de voor *Nederland* en voor *Nederlandsch Oost-Indië* en de 2de uitsluitend voor *Nederland*, dat bovendien den 24sten Februari 1892 is toegetreten tot het zede der voornoemde stukken;

Gelet dat de meergenoemde verdragen, overeenkomsten en slotprotocollen door Ons, namens de Koningin, den 3den Maart 1892 zijn bekrachtigd, alsmede dat de akte houdende die bekrachtiging den 8sten d. a. v. te *Weenen* in de archieven der Oostenrijksche Regeering is nedergelegd;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 9den Maart 1892, n°. 2953, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van de in den aanhef dezes vermelde verdragen, overeenkomsten en slotprotocollen, met de vertaling daarvan, te doen geschieden door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in dit besluit vervat.

's Gravenhage, den 29sten Maart 1892.

(*get.*) EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) VAN TIENHOVEN.

(*Uitgeg.* 4 April 1892.)

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Algemeen Postverdrag

GESLOTEN TUSSEN

Duitschland en de Duitse protectoraten, de Vereenigde Staten van Amerika, de Argentijnsche

Republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Bolivia, Brazilië, Bulgarije, Chili, de Republiek Columbia, den Onafhankelijken Congo-staat, de Republiek Costa-Rica, Denemarken en de Deensche koloniën, de Dominicaansche Republiek, Egypte, Ecuador, Spanje en de Spaansche koloniën, Frankrijk en de Fransche koloniën, Groot-Brittannië en verschillende Britsche koloniën, de Britsche koloniën in Australië, Canada, Britsch-Indië, Griekenland, Guatemala, de Republiek Haïti, het Koninkrijk Hawaï, de Republiek Honduras, Italië, Japan, de Republiek Liberia, Luxemburg, Mexico, Montenegro, Nicaragua, Noorwegen, Paraguay, Nederland en de Nederlandsche koloniën, Peru, Perzië, Portugal en de Portugeesche koloniën, Roumanië, Rusland, Salvador, Servië, het Koninkrijk Siam, de Zuid-Afrikaansche Republiek, Zweden, Zwitserland, het Regentschap Tunis, Turkije, Uruguay en de Vereenigde Staten van Venezuela.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de regeeringen der hierboven vermelde landen, in congres te Weenen bijeengekomen, hebben, krachtens art. 19 van het, den 1sten Juni 1878 te Parijs gesloten verdrag, in gemeen overleg en onder voorbehoud van nadere bekrachtiging, gemeld Verdrag, alsmede de daartoe betrekkelijke, te Lissabon, den 31 Maart 1885 gesloten aanvullingsakte herzien, overeenkomstig de volgende bepalingen:

Art. 1. De landen, tusschen welke het tegenwoordig Verdrag gesloten is, alsmede die welke later tot dat Verdrag zullen toetreden, maken onder de benaming van *Algemeene Postvereeniging* een enkel postgebied uit voor de wederzijdsche nitwisseling der brieven en verdere stukken tusschen hunne postkantoren.

2. De bepalingen van dit Verdrag betreffen de brieven, de briefkaarten, zoowel de enkele als die met betaald antwoord, de gedrukte stukken van allerlei aard, de akten en geschreven bescheiden en de stalen van koopwaren, afkomstig uit een der landen van de Vereeniging en bestemd voor een ander dezer landen. Zij zijn insgelijks van toepassing op de nitwisseling per post van de hierbovengenoemde voorwerpen, tusschen de landen der Vereeniging en de landen die niet tot de Vereeniging behooren, telkens wanneer deze nitwisseling de tusschenkomst van minstens twee der contracteerende partijen vereischt.

3. 1. De postadministratiën van aangrenzende landen of die, welke, zonder de tusschenkomst van eene derde postadministratie, eene rechtstreeksche postgemeenschap met elkander kunnen onderhouden, stellen, in gemeen overleg, de voorwaarden vast voor het vervoer hunner wederzijdsche brievenmalen over de grenzen, of van de eene grens naar de andere.

2. Tenzij daaromtrent anders is overeengekomen, wordt het vervoer over zee rechtstreeks tusschen twee landen, door middel van pakketbooten of vaartuigen, tot een dier landen behoorende, mede als dienst, door derden bewezen, beschouwd, en dit vervoer, zoowel als dat tusschen twee kantoren van hetzelfde land, ter zee of te land door tusschenkomst van een ander land bewerkstelligd, is aan de bepalingen van het navolgende artikel onderworpen.

4. 1. Binnen het geheele gebied der Vereeniging is vrijheid van transit gewaarborgd.

2. Dientengevolge kunnen de verschillende postadministratiën der Vereeniging wederkeerig, door tusschenkomst van eene administratie of van meerdere, zoowel gesloten brievenmalen als brieven, en verdere stukken, stuksgewijze, volgens de behoeften van het verkeer en de eischen van den postdienst, aan elkander toezenden.

3. De brieven en verdere stukken, die, hetzij stuksgewijze, hetzij in gesloten brievenmalen, tusschen twee administratiën der Vereeniging, door de middelen van eene of meer andere administratiën der Vereeniging, worden gewisseld, zijn, ten voordeele van elk der landen, waarover het vervoer plaats heeft, of door de middelen waar van in het vervoer wordt voorzien, aan de navolgende kosten van transit onderworpen, te weten:

1°. Wegens het vervoer over land, 2 franken per kilogram voor brieven of briefkaarten, en 25 centimes per kilogram voor andere voorwerpen;

2°. wegens het vervoer over zee, 15 franken per kilogram voor brieven of briefkaarten, en 1 frank per kilogram voor andere voorwerpen.

4. Hierbij is eebter in acht te nemen:

1°. dat, waar het vervoer thans kosteloos of op voordeliger voorwaarden geschiedt, daarmede op denzelfden voet wordt voortgegaan, behoudens het geval, voorzien bij punt 3 hierna;

2°. dat, in de gevallen waarin de kosten van vervoer over zee thans 5 frank per kilogram

voor brieven of briefkaarten en 50 centimes per kilogram voor andere voorwerpen bedragen, die prijzen behouden blijven;

- 3°. dat elk vervoer over zee, over eenen afstand van niet meer dan 300 zeemijlen, kosteloos geschiedt, indien de betrokkene administratie reeds, wegens het vervoer over land, voor dezelfde verzendingen op de daartoe staande kosten van transit aanspraak heeft. Is dit niet het geval, zoo wordt wegens gemeld zeevervoer 2 franken per kilogram voor brieven of briefkaarten en 25 centimes per kilogram voor andere voorwerpen vergoed;
- 4°. dat, wanneer het vervoer over zee door twee of meer Administratiën plaats heeft, de gezamenlijke kosten van dat vervoer de som van 15 franken per kilogram voor brieven of briefkaarten en 1 frank per kilogram voor verdere voorwerpen niet mogen te boven gaan. Die kosten worden tusschen bedoelde Administratiën naar evenredigheid van de afgelegde afstanden verdeeld, tenzij daaromtrent andere schikkingen tusschen de betrokken partijen zijn getroffen;
- 5°. dat de in dit artikel opgegeven prijzen niet van toepassing zijn op het vervoer door middel van diensten, ingesteld door Administratiën, die niet tot de Vereeniging behooren, noch op het vervoer binnen de Vereeniging, door middel van buitengewone diensten, nitsluitend ingesteld of in stand gehouden door eene Administratie, hetzij in het belang, hetzij op het verzoek van eene of meer andere Administratiën. In beide gevallen worden de voorwaarden van dat vervoer in gemeen overleg tusschen de betrokken Administratiën vastgesteld.
5. De kosten van transit zijn ten laste van de Administratie van het land van oorsprong.
6. De algemeene verrekening dezer kosten geschiedt naar den grondslag van opnamen, die om de drie jaar, gedurende een tijdvak van 28 dagen, in het bij artikel 20 hierachter bedoelde Reglement van nitvoering te bepalen, zullen plaats hebben.
7. Van alle kosten van vervoer over land of over zee zijn vrijgesteld de briefwisseling tusschen de Postadministratiën onderling, de antwoordbriefkaarten, die naar het land van oorsprong teruggezonden worden, de nagezonden of verkeerd gezonden stukken, de rebuten, de berichten van

ontvang, de postwissels en alle andere stukken op den postdienst betrekking hebbende.

5. 1. De porten voor het vervoer per post binnen het geheele gebied der Vereeniging, daaronder begrepen de bestelling aan de huizen der geadresseerden in de landen der Vereeniging, waar de dienst der bestelling is of later mocht worden geregeld, worden vastgesteld:

1°. voor de brieven, op 25 centimes, in geval van frankering, en op het dubbele daarvan, in het tegenovergestelde geval, voor elken brief en voor elk gewicht van 15 grammes of gedeelte van 15 grammes;

2°. voor de briefkaarten, op 10 centimes voor de enkele kaart of voor elk der twee deelen van de briefkaart met betaald antwoord.;

De ongefrankeerde briefkaarten worden belast met het port der ongefrankeerde brieven.

3°. voor de gedrukte stukken van allerlei aard, de akten en geschreven bescheiden en de stalen van koopwaren, op 5 centimes voor elk voorwerp of pakket, van een afzonderlijk adres voorzien, en voor elk gewicht van 50 grammes of gedeelte van 50 grammes, mits dat voorwerp of pakket geen brief bevat, noch eenige schriftelijke aanwijzing, die het karakter bezit van eene briefwisseling over zaken van actueelen en persoonlijken aard. Het moet voortfs in dier voege zijn ingepakt, dat een onderzoek van den inhoud gemakkelijk kan geschieden;

Het port der akten en geschreven bescheiden mag niet minder zijn dan 25 centimes en dat der stalen van koopwaren niet minder dan 10 centimes voor elke verzending.

2. Boven de in de voorgaande paragrafen vastgestelde porten kan worden geheven:

1°. voor elke verzending, waarvoor een zee-transit van 15 franken per kilogram voor brieven of briefkaarten, en 1 frank per kilogram voor andere voorwerpen is verschuldigd, en in elk verkeer, waarop die transitkosten van toepassing zijn, een gelijk verhoogd port van hoogstens 25 centimes per enkel port voor brieven, 5 centimes voor briefkaarten en 5 centimes per 50 grammes of gedeelte van 50 grammes voor andere voorwerpen;

2°. voor elk voorwerp, waarvan het vervoer geschiedt door middel van diensten, inge-

steld door Administratiën, die niet tot de Vereeniging behooren, of, binnen de Vereeniging, door middel van buitengewone diensten, waarvoor afzonderlijke kosten moeten worden vergoed, een verhoogd port naar evenredigheid van die kosten.

3. Bij ontoereikende frankering wordt wegens alle voorwerpen in het postverkeer, van de geadresseerden een port van tweemaal het ontbrekende bedrag geheven, maar niet te boven gaande het port, dat in het land van bestemming op de ongefrankeerde brieven en verdere voorwerpen van denzelfden aard, hetzelfde gewicht en denzelfden oorsprong, verschuldigd is.

4. Andere voorwerpen dan brieven en briefkaarten moesten ten minste gedeeltelijk gefrankeerd zijn.

5. In pakketten met stalen van koopwaren mogen zich geen voorwerpen bevinden die handelswaarde bezitten; zij mogen niet meer dan 250 grammen wegen, noch grootere afmetingen hebben dan 30 centimeters in de lengte, 20 in de breedte en 10 in de hoogte, of, in eene rol samengevoegd, 30 centimeters in de lengte en 15 centimeters middellijn. De betrokken Administratiën kunnen echter voor hare weerszijdsche verzendingen, in gemeen overleg, hogere maxima voor gewicht of afmetingen dan de hierboven vastgestelde, aannemen.

6. De akten of geschreven bescheiden en de drukwerken mogen niet meer dan 2 kilogrammen wegen, noch langs een hunner zijden grootere afmetingen hebben dan van 45 centimeters. Zij kunnen echter voor het vervoer met de post in den vorm eener rol worden toegelaten, wanneer de middellijn niet meer dan 10 centimeters en de lengte niet meer dan 75 centimeters bedraagt.

6. 1. De in artikel 5 genoemde voorwerpen kunnen aangeteekend verzonden worden.

2. Voor elke aangeteekende verzending is door den afzender verschuldigd:

1°. de gewone prijs van frankering, naar den aard der verzending;

2°. een vast aantekengeld van hoogstens 25 centimes, daaronder begrepen het aan den afzender uit te reiken bewijs van de ter post bezorging.

3. De afzender van een aangeteekend voorwerp kan een bericht van ontvangst van dat voorwerp bekomen, tegen vooruitbetaling van een vast recht van hoogstens 25 centimes.

7. 1. Er kunnen aangeteekende stukken met

verrekening, tot een bedrag van 500 franken, worden verzonden in het verkeer tusschen de landen, wier administratiën overeenkomen dezen dienst in te voeren. Deze voorwerpen zijn aan de voorwaarden en het tarief der aangeteekende stukken onderworpen.

2. Het van den geadresseerde ingevorderde bedrag moet aan den afzender door middel van een postwissel worden overgemaakt, na aftrek van het recht der gewone postwissels en van een recht van invordering van 10 centimes.

8. 1. Wanneer een aangeteekend stuk verloren gaat, het geval van overmacht uitgezonderd, heeft de afzender, of, op diens verzoek, de geadresseerde recht op eene schadeloosstelling van 50 francs.

2. De verplichting tot betaling der schadeloosstelling rust op de Administratie, waaronder het afzendend kantoor behoort. Deze Administratie heeft verhaal op de verantwoordelijke Administratie, namelijk die, op het grondgebied of in den dienst, waarvan het verlies heeft plaats gehad.

3. Tot het tegendeel is bewezen, rust de verantwoordelijkheid op de Administratie, die het stuk, zonder aanmerking te maken, ontvankelijk heeft, en noch de nitroeking aan den geadresseerde, noch, indien hiertoe aanleiding bestaat, de regelmatige verzending aan de verder gelegen Administratie kan bewijzen. Wat de poste-restante zendingen betreft, houdt de verantwoordelijkheid op bij de nitroeking aan een persoon, die, volgens de in het land van bestemming bestaande bepalingen, de overeenstemming van zijnen naam en zijne kwaliteit met de aanwijzingen op het adres heeft doen blijken.

4. De betaling van de schadeloosstelling door het afzendend Officie moet zoo spoedig mogelijk geschieden en, niterlijk binnen een jaar, te rekenen van den dag waarop de aanvraag is ingekomen. Het verantwoordelijk Officie is gehouden aan het afzendend Officie onmiddellijk het bedrag van de door dit Officie betaalde schadeloosstelling terugbetalen. Indien het verantwoordelijk Officie het afzendend Officie heeft doen weten dat betaling is achterwege te laten, moet het aan laatstgemeld Officie de kosten, uit de niet-betaling voortvloeiende, vergoeden.

5. Er is overeengekomen, dat de aanvraag alleen geldig is, indien zij binnen een jaar, te rekenen van den dag waarop het aangeteekend stuk ter post is bezorgd, wordt ingediend; is die tijd verlopen, dan heeft de aanvrager geen recht op eenige schadeloosstelling.

6. Indien het verlies heeft plaats gehad, zonder dat het mogelijk is te bepalen op welk grondgebied het feit heeft plaats gehad, dragen de betrokken Administratiën de schade, ieder voor een gelijk deel.

7. De verantwoordelijkheid der Administratiën houdt op, zoodra de rechthebbenden de aangeeekende stukken tegen ontvangstbewijs hebben in ontvangst genomen.

9. 1. De afzender van een brief of eenig ander stuk kan dit terugvorderen of het adres doen wijzigen, zoolang daarvan geene nitreiking aan den geadresseerde is geschied.

2. Het te dien einde in te dienen verzoek wordt per post of per telegraaf overgebracht, op kosten van den afzender, die daarvoor heeft te betalen:

1°. voor elk verzoek per post, het port voor een aangeteekenden brief van enkel gewicht;

2°. voor elk verzoek per telegraaf, de seinkosten volgens het gewone tarief.

3. De bepalingen van dit artikel zijn niet verplichtend voor die landen, wier wetgeving den afzender niet toelaat over een reeds verzonden brief of ander stuk te beschikken.

10. Die landen der Vereeniging, welke niet de frank voor munteenheid hebben, stellen hunne porten in hunne eigene munt vast op het bedrag, het naastbijkomende aan de bij de voorafgaande artikelen 5 en 6 bepaalde prijzen. Zij zijn bevoegd de breuken in ronde getallen te herleiden, overeenkomstig de tabel, opgenomen in het bij art. 20 van het tegenwoordig Verdrag bedoelde Reglement van uitvoering.

11. 1. De frankeering van alle verzendingen zonder onderscheid mag niet anders geschieden dan met postzegels, die in het land van oorsprong voor de frankeering der brieven en verdere stukken door particulieren worden gebruikt. Evenwel worden insgelijks als voldoende gefrankeerd beschouwd de antwoordbriefkaarten, voorzien van postzegels van het land, dat deze kaarten heeft uitgegeven.

2. De officiele brieven en verdere stukken betreffende den postdienst, tusschen de postadministratiën gewisseld wordende, genieten alleen portvrijdom, en zijn dus van de bovengemelde verplichting vrijgesteld.

3. De brieven en verdere stukken, in volle zee in de bus van een pakketboot gedaan of aan de scheepsgezagvoerders ter hand gesteld, kunnen worden gefrankeerd met postzegels en volgens het

tarief van het land waartoe die pakketboot behoort of in den dienst waarvan zij staan. Indien de bezorging aan boord plaats heeft gedurende het oponthoud aan eene der eindstations, of op eene tusschenliggende aanlegplaats, is de frankeering dan alleen geldig, wanneer zij geschiedt door middel van postzegels en volgens het tarief van het land, in welks wateren de pakketboot zich bevindt.

12. 1. Elke Administratie behoudt ten haren voordeele alle porten en rechten, die zij krachtens de voorafgaande artikelen 5, 6, 7, 10 en 11 heeft geheven, behalve de vergoeding, verschuldigd voor de postwissels, bedoeld bij artikel 7, paragraaf 2.

2. Dientengevolge heeft daarvan geen afrekening tusschen de verschillende Administratiën der Vereeniging plaats, behoudens de vergoeding, bedoeld bij paragraaf 1 van dit artikel.

3. De brieven en verdere stukken kunnen noch in het land van oorsprong, noch in dat van bestemming, wegens hunne verzending per post, met enig ander port of recht hoegenaamd, dan bij de bovengenoemde artikelen is bepaald, ten laste van de afzenders of van de geadresseerden worden belast.

13. 1. De brieven en alle andere stukken worden in die landen der Vereeniging, welke zich in hun onderling verkeer met dien dienst wenschen te belasten, op verzoek der afzenders door een bijzondere bode, onmiddellijk na aankomst, ten huize van de geadresseerden uitgereikt.

2. Deze "expresse-zendingen" zijn onderworpen aan een bijzonder port voor de bezorging ten huize van den geadresseerde. Het zal 30 centimes bedragen en moet door den afzender boven het gewone port, ten volle en vooraf betaald worden. Het blijft ten voordeele van de Administratie van het land van oorsprong.

3. Indien de zending bestemd is voor eene lokaliteit, waar geen postkantoor bestaat, kan de Administratie van het land van bestemming een aanvullingsport heffen, tot een bedrag, gelijk aan het port dat in het binnenlandsch verkeer voor expresse-bestellingen is vastgesteld, na aftrek van het recht, dat door den afzender betaald is, of van het daarmede overeenstemmend bedrag in de munt van het land, dat aanvullingsport heft.

4. De expresse-brieven en andere stukken, waarvoor het vooruit te betalen port en recht niet volledig voldaan is, worden door de gewone middelen besteld.

14. 1. Wegens de binnen het gebied der Vereeniging met nader adres verzonden voorwerpen wordt geen nieuw port geheven.

2. Wegens de in rebut gevallen stukken kan geen teruggaaf worden gevorderd van de kosten van vervoer, die voor de vroegere verzending der bedoelde stukken aan de betrokken Administratiën zijn vergoed.

3. Voor de ongefrankeerde brieven en briefkaarten en de onvoldoend gefrankeerde stukken van allerlei aard, die ten gevolge van nader adres of als rebut naar het land van oorsprong worden teruggezonden, is door de geadresseerden of de afzenders hetzelfde port verschuldigd als voor gelijke stukken, rechtstreeks van het land van eerste bestemming naar het land van oorsprong gezonden.

15. 1. Er kunnen gesloten brievenmalen worden gewisseld tusschen de postkantoren van een der contracteerende landen en de bevelhebbers van eskaders of oorlogschepen van dat land, die zich in den vreemde ophouden en zulks door middel van door andere landen ingestelde diensten te land en te water.

2. De stukken van allerlei aard in die brievenmalen gesloten, moeten nitsluitend zijn gericht aan of afkomstig zijn van de officieren en de verdere bemanning der schepen die de brievenmalen ontvangen of verzenden; de tarieven en de voorwaarden van verzending, daarop toepasselijk, worden door de Postadministratie van het land, waartoe de schepen behooren, volgens hare eigene reglementaire bepalingen vastgesteld.

3. Tensij daaromtrent tusschen de belanghebbende Officiën anders is overeengekomen, is het Postoffice, dat de hierbedoelde brievenmalen verzendt of ontvangt, aan de tusschenliggende Officiën transit verschuldigd, overeenkomstig de bepalingen van art. 4.

16. 1. Geene verzending vindt plaats:

a. van akten en geschreven bescheiden, van stalen van koopwaren en van drukwerken, die niet ten minste gedeeltelijk gefrankeerd zijn of die niet in dier voege zijn ingepakt, dat een onderzoek naar den inhoud gemakkelijk kan geschieden;

b. van stukken van denzelfden aard, die de grenzen van gewicht en afmeting, bij art. 5 bepaald, overschrijden;

c. van stalen van koopwaren, die handelswaarde bezitten.

2. In voorkomende gevallen worden de bij de voorafgaande paragraaf bedoelde stukken volgens

den stempel naar het kantoor van oorsprong teruggezonden en zoo mogelijk weder aan den afzender uitgereikt.

3. Het is verboden:

1°. met de post te verzenden:

a. stalen van koopwaren en andere stukken, die, door hunnen aard, gevaar kunnen opleveren of welke de brieven en andere stukken aan verontreiniging of beschadiging zouden kunnen blootstellen;

b. ontplofbare, ontvlambare of gevaarlijke stoffen; diëren en insecten, levend of dood, behoudens de uitzonderingen in het Reglement van uitvoering vastgesteld.

2°. in gewone of-aangeteekende stukken in te sluiten:

a. in omloop zijnde muntstukken;

b. voorwerpen, welke aan in- of uitvoerrechten onderhevig zijn;

c. gouden of zilveren voorwerpen, edelgesteenten, juweelen of andere kostbaarheden, doch alleen in het geval dat de insluiting of verzending der genoemde voorwerpen volgens de wetgeving der betrokken landen verboden is.

4. De voorwerpen, vallende onder de verbodsbepalingen van de voorafgaande paragraaf 3 en die ten onrechte ter verzending mochten zijn toegelaten, moeten aan het kantoor van oorsprong worden teruggezonden, behoudens het geval dat de Administratie van het land van bestemming, volgens hare wetgeving of reglementen, gerechtigd ware er anders over te beschikken.

5. Buitendien blijft onverkort het recht der Regeering aan elk land der Vereeniging om op haar grondgebied geen verzending of uitreiking te doen plaats hebben, zoowel van voorwerpen, tegen verminderd port toegelaten, waaromtrent niet is voldaan aan de wetten, verordeningen of besluiten, die hunne uitgifte of verspreiding in dat land regelen, als van brieven en verdere stukken van allerlei aard, welke op in het oog vallende wijze zijn voorzien van opschriften, teekeningen enz., die bij de in dat land van kracht zijnde wettelijke of administratieve voorschriften zijn verboden.

17. 1. De Officiën der Vereeniging, die betrekkingen onderhouden met landen buiten de Vereeniging, staan aan alle andere Officiën der Vereeniging toe van die betrekkingen gebruik te maken voor de uitwisseling van brieven en verdere stukken met de bedoelde landen.

2. De brieven en verdere stukken, die een land

der Vereeniging en een land buiten de Vereeniging elkander door tuschenkomst van een ander land der Vereeniging *stuksgewijze* toezenden, zijn, wat het vervoer buiten de grenzen der Vereeniging betreft, te behandelen overeenkomstig de verdragen, schikkingen en bijzondere bepalingen, welke het postverkeer tusschen laatstbedoeld land en het land buiten de Vereeniging regelen.

3. Wat de kosten van transit binnen het gebied der Vereeniging betreft, worden de brieven en verdere stukken, afkomstig uit of bestemd voor een land buiten de Vereeniging, gelijk gesteld met die van of voor het land der Vereeniging dat de betrekkingen met het eerstgemelde land onderhoudt.

4. Wat de kosten van transit buiten de grenzen der Vereeniging betreft, worden de brieven en verdere stukken, bestemd voor een land buiten de Vereeniging, ten behoeve van het land der Vereeniging dat de betrekkingen met het land buiten de Vereeniging onderhoudt, aan de volgende kosten van transit onderworpen, te weten:

a. voor het vervoer over zee buiten de Vereeniging, 20 franken per kilogram voor brieven of briefkaarten, en 1 frank per kilogram voor andere stukken;

b. voor het vervoer over land buiten de Vereeniging, in voorkomende gevallen de, door het land der Vereeniging dat de betrekkingen met het tuschenbeide gelegen land buiten de Vereeniging onderhoudt, opgegeven kosten van transit.

5. Wanneer het vervoer over zee door twee of meer Administratiën plaats heeft, mogen de gezamenlijke kosten van dat vervoer, binnen het gebied der Vereeniging en daarbuiten, de som van 20 franken per kilogram voor brieven of briefkaarten, en 1 frank per kilogram voor verdere stukken, niet te boven gaan. Die kosten worden tuschen bedoelde Administratiën naar evenredigheid van de afgelegde afstanden verdeeld, tenzij daaromtrent andere schikkingen tusschen de betrokken partijen zijn getroffen.

6. De bovenbedoelde kosten van transit buiten de Vereeniging zijn ten laste van de Administratie van het land van oorsprong. Daaraan zijn onderworpen zoowel de brieven en verdere voorwerpen, die stuksgewijze, als die welke in gesloten brievenmalen worden verzonden. Wanneer echter gesloten brievenmalen worden gezonden door een land der Vereeniging, bestemd voor een land buiten de Vereeniging, of door een land buiten de Vereeniging, bestemd voor een land der Vereeniging,

behoort vooraf omtrent de wijze van betaling der kosten van transit tusschen de belanghebbende Administratiën te worden overeengekomen.

7. De geheele verrekening der kosten van transit, wegens de brieven en verdere stukken, die in een land der Vereeniging en een land buiten de Vereeniging elkander, door tuschenkomst van een ander land der Vereeniging, toezenden, geschiedt naar den grondslag van statistieke opnamen, die tegelijkertijd met die, krachtens art. 4 voor de berekening van het transit binnen de Vereeniging gehouden wordende, zullen plaats vinden.

8. De porten, door een land der Vereeniging te heffen op brieven en andere stukken, bestemd voor of afkomstig van een land buiten de Vereeniging, en door tuschenkomst van een ander land der Vereeniging verzonden wordende, mogen in geen geval minder bedragen dan volgens het gewone tarief der Vereeniging verschuldigd is. Deze porten blijven geheel ten voordeele van het land dat ze heft.

18. De hooge contracteerende partijen verbinden zich de noodige maatregelen te nemen, of aan de wetgevende macht van hun land voor te stellen, dat straffen worden gesteld op het frauduleus gebruik van nagemaakte of reeds gebruikte postzegels, dienende tot het frankeren van brieven en andere stukken. Zij verbinden zich mede de noodige maatregelen te nemen, of aan de wetgevende macht van hun land voor te stellen, om de frauduleuse vervaardiging, den verkoop, het rondventen of verspreiden van vignetten en zegels, bij den postdienst in gebruik, die op zoodanige wijze vervalst of nagemaakt zijn dat zij met de door de Administratie van een der landen der Vereeniging uitgegeven vignetten en zegels eene sterke overeenkomst vertoonen, te verbieden en tegen te gaan.

19. De uitwisseling van brieven en doozen met aangegeven geldswaarde, alsmede van postwissels, van voorwerpen der pakketpost, van intevorderen waarden, van indentiteitsboekjes, van abonnementen op dagbladen, enz., maakt het onderwerp uit van bijzondere schikkingen tusschen de verschillende landen of groepen van landen der Vereeniging.

20. 1. De Postadministratiën van de verscheidene tot de Vereeniging behoorende landen zijn bevoegd om, in gemeen overleg, door middel van een Reglement van uitvoering, alle maatregelen van orde en van ondergeschikten aard vast te stellen, die noodig geoordeeld zullen worden.

2. Die Administratiën kunnen bovendien onder elkander de noodige schikkingen maken omtrent onderwerpen, die niet de Vereeniging in haar geheel betreffen, mits die schikkingen niet met de beginselen van het tegenwoordig Verdrag in strijd zijn.

3. Het staat nochtans aan de belanghebbende Administratiën vrij, zich onderling te verstaan, omtrent het heffen van een verlaagd port binnen een kring van 30 kilometers.

21. 1. Het tegenwoordig Verdrag laat de wetgeving in elk land onaangetoerd, voor zooveel betreft de onderwerpen, waarin door dit Verdrag niet is voorzien.

2. Het recht der contracteerende partijen tot het handhaven en sluiten van verdragen, noch dat om kleinere vereenigingen in stand te houden of in het leven te roepen, een en ander met het doel om in het postverkeer verbeteringen aan te brengen, wordt evenmin door dit Verdrag beperkt.

22. 1. Het onder den naam van *Internationaal Bureel van de Algemeene Postvereeniging* ingesteld centraal officie, onder het hooge toezicht van de Zwitsersche postadministratie, wordt in stand gehouden, met bepaling dat de kosten daarvan door alle Administratiën der Vereeniging zullen gedragen worden.

2. Dit Bureel blijft belast met het opvragen, verzamelen, uitgeven en rondzenden van de berichten van allerlei aard, die voor het internationaal postverkeer belangrijk zijn; met het nitbrengen van advies in zaken van verschil, wanneer de betrokken partijen zulks verlangen; met de voorbereidende behandeling van voorstellen tot wijziging der akten van het Congres nitgegaan; met het mededeelen der tot stand gebrachte wijzigingen, en in het algemeen met het onderzoeken en in behandeling nemen van alle onderwerpen, waarmede het in 't belang der Postvereeniging mocht gemoeid worden.

23. 1. In geval van verschil tusschen twee of meer leden der Vereeniging, omtrent de nitlegging van het tegenwoordig Verdrag of omtrent de verantwoordelijkheid van eene Administratie, bij verlies van eene aangeteekende zending, wordt het punt in geschil door scheidsrechters nitgemaakt. Tot dat einde kiest ieder der betrokken Administratiën een ander lid der Vereeniging, dat bij de zaak geen rechtstreeksch belang heeft.

2. De scheidsrechters beslissen bij volstreekte meerderheid van stemmen.

3. Wanneer de stemmen staken, kiezen de scheidsrechters, tot oplossing van het geschil, eene andere Administratie, die insgelijke bij de zaak geen belang heeft.

4. De bepalingen van dit artikel zijn insgelijks van toepassing op alle overeenkomsten, gesloten krachtens art. 19 hiervoren.

24. 1. De landen die het tegenwoordig Verdrag niet hebben onderteeekend, zullen, op hun verzoek, daaraan alsnog kunnen toetreden.

2. Die toetreding wordt, langs den diplomatieken weg, aan de Regeering van den Zwitserschen Bond en, door die Regeering, aan alle andere landen der Vereeniging medegedeeld.

3. Zij brengt, rechtens, goedkeuring van alle bepalingen van dit Verdrag en het genot van alle daaraan verbonden voordeelen, mede.

4. De Regeering van den Zwitserschen Bond bepaalt, in gemeen overleg met de Regeering van het betrokken land, het aandeel dat door de Administratie van laatstbedoeld land in de kosten van het Internationaal Bureel moet worden bijgedragen, en zoo noodig, in verband met art. 10 hierboven, de porten door die Administratie te heffen.

25. 1. Tot het beleggen van congres van gevolmachtigden der contracteerende landen, dan wel van eene eenvoudige administrative conferentie, al naar gelang van het gewicht der op te lossen vraagstukken, wordt overgegaan, wanneer het verzoek daartoe wordt gedaan of goedgekeurd door minstens twee derden der Regeeringen of Administratiën, al naar omstandigheden.

2. In elk geval wordt minstens eenmaal in de vijf jaren een congres gehouden.

3. Ieder land kan zich doen vertegenwoordigen, hetzij door een of meer gedelegeerden, hetzij door de delegatie van een ander land. Evenwel kan de delegatie van een land slechts belast worden met de vertegenwoordiging van twee landen, dat, hetwelk zij rechtstreeks vertegenwoordigt, daaronder begrepen.

4. Wat de beraadlaging betreft, heeft elk land eene enkele stem.

5. Ieder congres bepaalt de plaats van samenkomst van het eerstvolgend congres.

6. De plaatsen tot het houden van conferentiën worden door de Administratiën, op voorstel van het internationaal Bureel, aangewezen.

26. 1. Gedurende den tijd die tusschen de samenkomsten verloopt, heeft iedere Postadministratie van een land der Vereeniging het recht

om aan de andere. Postadministratiën der Vereeniging, door tusschenkomst van het Internationaal Bureel, voorstellen betreffende de voor de Vereeniging geldende bepalingen te doen.

2. Elk voorstel wordt op de volgende wijze behandeld:

Een tijdsverloop van vijf maanden wordt aan de Administratiën der Vereeniging gelaten om de voorstellen te onderzoeken en aan het Internationaal Bureel hare opmerkingen, amendementen of tegenvoorstellen te doen toekomen. Het Internationaal Bureel verzamelt de antwoorden en deelt ze aan de Administratiën mede, met nitnoodiging hare stem uit te brengen. Zij, die binnen zes maanden, te rekenen van den datum van de tweede circulaire van het Internationaal Bureel, waarbij haar de gemaakte opmerkingen zijn medegedeeld, hare stem niet hebben doen kennen, worden aangemerkt, als zich te onthouden.

3. Om echter ten uitvoer te kunnen worden gelegd, moeten die voorstellen op zich vereenigen, te weten:

1°. Alle stemmen, wanneer zij eene bijvoeging van nieuwe artikelen of een wijziging betreffen van dit artikel en van de voorafgaande artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15 en 18;

2°. Twee derden der stemmen, wanneer zij eene wijziging betreffen van andere bepalingen van het Verdrag dan die van de artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 18 en 26;

3°. de eenvoudige volstrekte meerderheid, wanneer zij de uitlegging der bepalingen van het Verdrag betreffen, behoudens het geval van verschil, voorzien bij art. 23 hiervoren.

4. Aan de geldige besluiten wordt kracht van uitvoering verzekerd, in de beide eerste gevallen, door eene diplomatieke verklaring, door de Regeering van den Zwitserschen Bond op te maken en aan alle Regeeringen der contracteerende landen toe te zenden, en in het derde geval, door eene eenvoudige mededeeling door het Internationaal Bureel aan alle Administratiën der Vereeniging.

5. De aangenomen wijzigingen of besluiten mogen niet eerder dan minstens twee maanden na hunne afkondiging worden ten uitvoer gelegd.

27. Bij de toepassing van de artikelen 22, 25 en 26 hiervoren worden, als nitmakende een enkel land, of naar omstandigheden eene enkele Administratie, besthouwd:

1°. Het Britsch-Indische Rijk;

2°. Het Gebied (Dominion) van Canada;

3°. De gezamenlijke britsche koloniën van Australië;

4°. de gezamenlijke deensche koloniën;

5°. de gezamenlijke spansche koloniën;

6°. de gezamenlijke fransche koloniën;

7°. de gezamenlijke nederlandsche koloniën;

8°. de gezamenlijke portugeesche koloniën.

28. Het tegenwoordig Verdrag treedt in werking op den 1sten Juli 1892 en blijft voor onbepaalden tijd van kracht; maar elke contracteerende partij heeft het recht uit de Vereeniging te treden, mits van het voornemen daartoe een jaar te voren door hare Regeering aan de Regeering van den Zwitserschen Bond worde kennis gegeven.

29. 1. Te rekenen van den dag, waarop het tegenwoordig Verdrag in werking treedt, komen alle bepalingen der verdragen, overeenkomsten of andere akten, te voren tusschen de verschillende landen of Administratiën gesloten, te vervallen, voor zoover zij met het tegenwoordig Verdrag niet overeenstemmen, en onverminderd de bij art. 21 hierboven voorbehouden rechten.

2. Het tegenwoordig Verdrag wordt zoodra mogelijk geratificeerd. De akten van ratificatie zullen te Weenen worden uitgewisseld.

3. In oirkonden hiervan hebben de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen het tegenwoordig Verdrag te Weenen op den vierden Juli achttien honderd een en negentig onderteekend.

(Volgen de onderteekeningen.)

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Slot-protocol.

Willende overgaan tot de onderteekening van de Verdragen, door het Algemeene Postcongres van Weenen vastgesteld, zijn de ondergeteekende gevolmachtigden omtrent het navolgende overeengekomen:

I. Met afwijking van de bepaling van art. 6 van het Verdrag, waarbij het maximum van het recht van aantekening op 25 centimen is vastgesteld, wordt overeengekomen, dat de Staten buiten Europa dit maximum op 50 centimen kunnen blijven vaststellen, daaronder begrepen het aan den afzender uit te reiken bewijs van de ter post bezorging.

II. Met afwijking van de bepalingen van art. 8 van het Verdrag, wordt overeengekomen, dat als maatregel van overgang, aan de Administratiën der landen buiten Europa, in wier wetgeving het beginsel der aansprakelijkheid nog niet is opgenomen, wordt toegestaan, om de toepassing van dat beginsel uit te stellen, tot dat zij van de Wetgevende Macht de machtiging daartoe zullen hebben verkregen. Tot zoolang zijn de andere Administratiën der Vereeniging niet gehouden eene schadeloosstelling te betalen voor het verlies, in hunnen dienst, van aangeteekende stukken, bestemd naar of afkomstig van de bedoelde landen.

III. Voor Bolivia, Chili, Costa-Rica, de Dominicaansche Republiek, Ecuador, Haïti, Honduras en Nicaragua, die hoewel tot de Postvereeniging behoorende, zich niet op het Congres hebben doen vertegenwoordigen, blijft het protocol geopend voor het toetreden tot de Verdragen, die aldaar gesloten zijn, dan wel tot slechts een of meer dier Verdragen.

Het protocol blijft insgelijks geopend ten behoeve van de Britsche koloniën van Australië, wier afgevaardigden ten Congresse het voornemen dier landen hebben kenbaar gemaakt, om met ingang van 1 October 1891 tot de Algemeene Postvereeniging toe te treden.

Het blijft alsmede open voor de Zuid-Afrikaansche Republiek, wier afgevaardigde ten Congresse het voornemen van dat land heeft geopenbaard, om tot de Algemeene Postvereeniging toe te treden, onder voorbehoud, van later het tijdstip harer toetreding tot die Vereeniging te bepalen.

Eindelijk blijft het protocol ook opengesteld voor de landen buiten de Algemeene Postvereeniging, ten einde hanne toetreding tot die Vereeniging te vergemakkelijken.

IV. Het protocol blijft open ten behoeve van de landen, wier vertegenwoordigers heden alleen het Hoofdverdrag of een zeker aantal van de door het Congres vastgestelde Verdragen hebben ondertekend, ten einde hun de gelegenheid te geven, tot alle, of een of meer der andere, heden ondertekende Verdragen, toe te treden.

V. Van de toetredingen, bij art. III hiervoren bedoeld, moet door de betrokken Regeeringen, langs den diplomatieken weg, aan de Keizerlijke en Koninklijke Regeering van Oostenrijk-Hongarije worden kennis gegeven. De voor deze kennisgeving toegestane termijn vervalt den 1sten Juni 1892.

Ingeval eene of meer der contracteerende partijen deze of gene der heden te Weenen ondertekende Verdragen niet mochten ratificeeren, is dat Verdrag niettemin geldig voor de Staten, die het wel hebben geratificeerd.

In oirconde hiervan hebben de hieronder vermelde gevolmachtigden het tegenwoordige slotprotocol opgemaakt, dat dezelfde kracht en dezelfde waarde heeft alsof de bepalingen, daarin vervat, in den tekst der Verdragen zelfs, waarop het betrekking heeft, waren opgenomen, en hebben zij het in simple ondertekend; zullende dit stuk in de archieven van de Oostenrijksche Regeering worden nedergelegd, en in afschrift aan ieder der betrokken partijen worden ter hand gesteld.

Gedaan te Weenen, den vierden Juli achttienhonderd een en negentig.

(Volgen de ondertekeningen.)

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Overeenkomst betreffende de uitwisseling van brieven en doosjes met aangegeven waarde,

GESLOTEN TUSSEN

Duitschland, de Argentijnsche Republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Brasilië, Bulgarije, de Republiek Costa-Rica, Denemarken en de deensche koloniën, Egypte, Spanje, Frankrijk en de fransche koloniën, Italië, de Republiek Liberia, Luxemburg, Noorwegen, Nederland, Portugal en de portugeesche koloniën, Roumanië, Roeland, Salvador, Servië, Zweden, Zwitserland, het Regentschap Tunis en Turkije.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de Regeeringen der hierboven vermelde landen, gezien art. 19 van het Hoofdverdrag, hebben, in gemeen overleg en onder voorbehoud van nadere bekrachtiging, de navolgende overeenkomst vastgesteld:

Art. 1. 1. Er kunnen uit een der hierboven vermelde landen naar een ander dier landen, brieven, geldwaardig papier, en doosjes, juweelen en kostbaarheden bevattende, waarvan de waarde is aangegeven, onder verzekering van het aangegeven bedrag verzonden worden.

De deelneming aan den dienst der verzending

van doosjes met aangegeven waarde is beperkt tot het verkeer tusschen diegene der toetredende landen, welker Administratiën zijn overeengekomen dien dienst in hun onderling verkeer in te voeren.

2. Het maximum gewicht der doosjes is voor elke zending op een kilogram bepaald.

3. De verschillende Officiën hebben de bevoegdheid in hunne onderlinge betrekkingen een maximum voor de aangegeven waarde te bepalen, dat in geen geval minder dan 10,000 franken voor elke zending mag bedragen, terwijl voorts is overeengekomen, dat de verschillende Administratiën, die hare tusschenkomst voor het vervoer verleenen, slechts aansprakelijk zijn tot het bedrag van het maximum, dat zij voor hunne eigene betrekkingen hebben aangenomen.

4. De brieven en doosjes met aangegeven waarde kunnen, op de voorwaarden bij artikel 7 van het Hoofdverdrag vermeld, met een verrekenbedrag van ten hoogste 500 franken belast worden.

2. 1. Over het grondgebied van elk der toetredende landen is vrijheid van transit gewaarborgd, en de Officiën, die aan dat vervoer deelnemen, zijn verantwoordelijk binnen de grenzen, door art. 11 hierna gesteld.

Hetzelfde geldt voor het vervoer over zee, bewerkstelligd of verzekerd door de Officiën der toetredende landen, voor zoover deze Officiën de verantwoordelijkheid voor de waarden, aan boord der pakketboten of vaartuigen, waarvan zij gebruik maken, kunnen op zich nemen.

2. Tenzij daaromtrent anders tusschen de Officiën van oorsprong en van bestemming wordt overeengekomen, geschiedt de uitlevering der aangegeven waarden tusschen landen, die niet aan elkander grenzen, stukgewijze en langs de wegen, die voor het gewone postverkeer gebesigd worden.

3. Voor de nitwisseling van brieven en doosjes met aangegeven waarde tusschen twee landen, die, in hun gewoon postverkeer, van de tusschenkomst van een of meer niet aan de tegenwoordige Overeenkomst deelnemende landen, of van diensten over zee, waaraan geen verantwoordelijkheid is verbonden, gebruik maken, kunnen bijzondere maatregelen genomen worden, te treffen tusschen de Administratiën der landen van oorsprong en van bestemming, zooals het gebruik maken van eenen omweg, de verzending in gesloten brievenmalen, enz.

3. 1. Aan de Officiën door wier tusschenkomst

het vervoer der brieven met aangegeven waarde, hetzij stukgewijze, hetzij in gesloten brievenmalen plaats heeft, worden de bij art. 4 van het Hoofdverdrag vastgestelde kosten van transit nitgekeerd.

2. Voor elk doosje met aangegeven waarde is een port van 50 centimes verschuldigd door het Officie van oorsprong aan de Administratie van het land van bestemming, en, zoo dit te pas komt, aan elk der Administratiën, die aan het vervoer over land deelnemen. Het Officie van oorsprong moet bovendien, in voorkomende gevallen, een port van een frank betalen aan elk der Administratiën, die aan het zeevervoer deelnemen.

3. Behalve deze kosten en porten, is door de Administratie van het land van oorsprong, als recht van verzekering, aan de Administratie van het land van bestemming, en, in voorkomende gevallen, aan elk der Administratiën, die onder verantwoordelijkheid aan het vervoer over land deelnemen, een evenredig recht van 5 centimes voor elk aangegeven bedrag van 300 franken of elk gedeelte van 300 franken te vergoeden.

4. Wanneer bovendien vervoer over zee plaats heeft onder gelijken waarborg, is de Administratie van oorsprong, aan elk der Officiën aan dat vervoer deelnemende, een recht van verzekering wegens dat zeevervoer verschuldigd van 10 centimes voor elk bedrag van 300 franken of elk gedeelte van 300 franken.

4. 1. Het port voor de brieven en doosjes met aangegeven waarde moet bij vooruitbetaling worden voldaan en is samengesteld als volgt:

1°. voor de brieven, nit het port en het vaste recht, waaraan een aangetekende brief van hetzelfde gewicht en voor dezelfde bestemming onderworpen is, welk port en recht geheel ten voordeele van het afzending Officie blijven; voor de doosjes, nit een port van 50 centimes voor elk land, dat aan het vervoer over land deelneemt en, in voorkomende gevallen, nit een port van een frank voor elk land, dat aan het zeevervoer deelneemt;

2°. voor de brieven en de doosjes, nit een evenredig recht van verzekering, van 10 centimes voor elke 300 franken of elk gedeelte van 300 franken der aangegeven waarde, wat betreft landen die aan elkander grenzen of rechtstreeks over zee eene postgemeenschap met elkander onderhouden, en van

25 centimes voor zooveel de andere landen aangaat; met bijvoeging, als daartoe termen zijn, in beide gevallen, van het recht van verzekering wegens het vervoer over zee, bedoeld bij de laatste alinea van art. 3 hiervoren.

Echter wordt, als maatregel van overgang, aan elk der contracteerende partijen, met het oog op haar muntstelsel of om andere redenen, de bevoegdheid toegekend om een ander recht, dan het hiervoren vermelde, te heffen, mits dit recht $\frac{1}{2}$ pCt. der aangegeven waarde niet te boven ga.

2. De afzender van een brief of doosje met aangegeven waarde ontvangt kosteloos, bij de terpostbezorging, een beknopt bewijs van ontvangst zijner zending.

3. Er wordt bepaaldelijk overeengekomen dat, behalve in het geval van eene nieuwe verzending, bedoeld bij paragraaf 2 van art. 9 hierna, de brieven en doosjes met aangegeven waarde met geen ander recht van wege de postertijen, ten laste der geadresseerden, mogen worden belast, dan met dat wegens de bezorging aan huis, waar zulks te pas komt.

5. De brieven met aangegeven waarde, die tusschen de Postadministratiën onderling gewisseld worden, zijn vrijgesteld van port en recht van verzekering, onder de voorwaarden, bij art. 11 § 2 van het Hoofdverdrag vastgesteld.

6. 1. De afzender van een brief of doosje met aangegeven waarde kan, op dezelfde voorwaarden als bij art. 6 van het Hoofdverdrag ten opzichte van de aangeteekende voorwerpen zijn vastgesteld, van de bezorging daarvan aan den geadresseerde bericht ontvangen.

2. De opbrengst van het recht wegens de berichten van ontvangst blijft geheel ten voordeele van het Officie van het land van oorsprong.

7. 1. Eene zending met aangegeven waarde kan, zoolang zij niet aan den geadresseerde is uitgereikt, door den afzender teruggevorderd of het adres er van gewijzigd worden voor eene nadere verzending, hetzij binnen het land van oorspronkelijke bestemming, hetzij naar een der contracteerende landen, op de voorwaarden en met het voorbehoud, voor de gewone en aangeteekende stukken bij art. 9 van het Hoofdverdrag vastgesteld. Deze bevoegdheid is, wat de wijziging van het adres betreft, beperkt tot stukken, waarvan de aangegeven waarde 500 franken niet te boven gaat.

2. Hij kan eveneens verlangen dat de uitreiking ten huize van den geadresseerde dadelijk na aankomst door een opzettelijk daarmede te belasten persoon plaats hebbe, op de voorwaarden en onder het voorbehoud, bij art. 13 van het bovenvermelde Verdrag vermeld.

Indien de binnenlandsche bepalingen daartoe aanleiding geven, is het Officie ter plaatse van bestemming echter bevoegd, in de plaats van het stuk zelf, het bericht der aankomst per expresse te doen nitreiken.

8. 1. Elke valsche aangifte van waarde, die de werkelijke waarde, welke in eenen brief of in een doosje is gesloten, te boven gaat, is verboden.

In geval van valsche aangifte van dezen aard, verliest de afzender alle recht op de schadeloosstelling, onverminderd de rechterlijke vervolging, die de wetgeving van het land van oorsprong mocht vorderen.

2. Het is eveneens verboden, in doosjes met aangegeven waarde, brieven of schrifturen, die het kenmerk van briefwisseling dragen, gangbare munten, bankbiljetten of andere waarden aan toonder, titels en stukken, behoorende tot de klasse der akten en geschreven bescheiden, in te sluiten.

Voorwerpen onder deze verbodsbepaling vallende, worden niet verzonden.

9. 1. Geen aanvullingsport is verschuldigd wegens brieven of doosjes met aangegeven waarde, die, wegens verandering van woonplaats van de geadresseerden, binnen het land van bestemming eene nieuwe verzending erlangen.

2. In geval van eene nieuwe verzending naar een ander der contracteerende landen dan dat van bestemming, worden de rechten van verzekering, bedoeld bij paragraaf 3 en 4 van art. 3 der tegenwoordige Overeenkomst, uithoofde dier nieuwe verzending, van den geadresseerde geheven ten behoeve van ieder der Officiën, die tot het nieuwe vervoer hunne medewerking verleenen. Betreft het een doosje met aangegeven waarde, dan wordt bovendien het port geheven, bedoeld bij paragraaf 2 van bovenvermeld art. 3.

3. Wanneer een brief of doosje verkeerd verzonden of in rebat gevallen is, geeft de nadere verzending geen aanleiding tot de heffing van een nieuw port ten laste van afzender of geadresseerde.

10. 1. De doosjes met aangegeven waarde zijn onderworpen aan de wetgeving van het land van oorsprong of van bestemming, voor zooveel bij dien uitvoer, de teruggaaf der waarborgrechten,

en bij den invoer, de uitoefening van toezicht op den waarborg en de vrijmaking betreft.

2. De rechten en keurloonen bij den invoer verschuldigd, worden bij de nitreiking van de geadresseerden geheven. Indien, tengevolge van verandering van woonplaats van den geadresseerde, uithoofde van weigering of om eenige andere reden, een doosje met aangegeven waarde nader adres erlangt voor een ander land, dat aan den dienst deelneemt, of teruggesonden wordt aan het land van oorsprong, worden de hierbedoelde kosten, die niet terugbetaald worden bij den wederuitvoer, van het eene Officie op het andere overgedragen, ten einde van den geadresseerde of den afzender te worden ingevorderd.

11. 1. Wanneer een brief of doosje met aangegeven waarde is verloren geraakt, beroofd of beschadigd, het geval van overmacht uitgezonderd, heeft de afzender of, op diens verzoek, de geadresseerde, recht op eene schadeloosstelling, gelijkstaande met het werkelijk bedrag van het verlies, de berooving of de schade, tenzij de schade veroorzaakt is door de schuld of de nalatigheid van den afzender, of een gevolg was van den aard van het voorwerp. De schadeloosstelling kan echter in geen geval het bedrag der aangegeven waarde te boven gaan.

2. De landen, bereid de kansen te loopen, die het gevolg kunnen zijn van vergoeding, ook voor het geval van overmacht, mogen uit dien hoofde een verhoogd recht heffen, binnen de grenzen, bij de laatste alinea van de 1ste paragraaf van art. 4 der tegenwoordige Overeenkomst bepaald.

3. De verplichting tot het nitbetalen van schadeloosstelling rust op de Administratie, waartoe het afzendend kantoor behoort. Aan deze blijft het verhaal op de verantwoordelijke Administratie voorbehouden, dat wil zeggen, op die Administratie, op het grondgebied of in den dienst van welke het verlies of de berooving heeft plaats gehad.

Indien het verantwoordelijke Officie aan het Officie van afzending mocht hebben te kennen gegeven, de betaling niet te doen plaats hebben, moet het aan het laatstbedoelde Officie de kosten vergoeden, welke uit de niet-betaling mochten voortvloeien.

4. Totdat het bewijs van het tegendeel is geleverd, rust de verantwoordelijkheid op de Administratie, die het voorwerp, zonder aanmerking te maken, heeft in ontvang genomen en nòch de

afgifte aan den geadresseerde, nòch, waar dit te pas komt, de behoorlijke uitlevering aan de volgende Administratie kan aantoonen.

5. De betaling van de schadeloosstelling door het afzendend Officie heeft zoo spoedig mogelijk plaats, en op zijn laatst binnen den tijd van een jaar, te rekenen van den dag, waarop de klacht is ingediend. Het verantwoordelijk Officie is gehouden, zonder uitstel, aan het afzendend Officie het bedrag der door dat Officie gekwetene schadeloosstelling door middel van een wissel of postwissel terug te betalen.

6. De reclamatie wordt slechts toegelaten als zij is ingediend binnen den tijd van een jaar, te rekenen van den dag, waarop het pakket ter post is bezorgd; na dien termijn heeft de reclamant geen recht op eenige schadeloosstelling.

7. De Administratie, voor wier rekening het bedrag der aangegeven waarde, dat niet in handen van den geadresseerde is gekomen, werd terugbetaald, treedt in al de rechten van den eigenaar.

8. Indien het verlies, de berooving of de beschadiging heeft plaats gehad gedurende het vervoer tusschen de kantoren van uitwisseling van twee aangrenzende landen, zonder dat kan worden uitgemaakt op het grondgebied van welk der twee landen het feit is geschied, dragen de twee betrokken Administratiën de schade, ieder voor de helft.

Dezelfde regel geldt in geval van nitwisseling in gesloten brievenmalen, waanneer het verlies, de berooving of de beschadiging op het grondgebied of in den dienst van een tusschen beide gelegen, niet verantwoordelijk Officie heeft plaats gehad.

9. De Administratiën houden op verantwoordelijk te zijn voor de aangegeven waarden, gesloten in stukken, waarvoor de rechthebbenden een bewijs van goeden ontvang hebben afgegeven.

12. 1. Aan elk land is het recht voorbehouden om op de stukken met aangegeven waarde, bestemd voor of afkomstig uit andere landen, zijne in het binnenlandsche verkeer geldende wetten of verordeningen toe te passen, voor zoover daardoor niet van de bepalingen der tegenwoordige Overeenkomst wordt afgeweken.

2. De bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst laten onverkort het recht der contracterende partijen om bijzondere overeenkomsten in stand te houden en te sluiten, alsmede om, met het oog op eene verbetering van den dienst der verzending van brieven en doosjes met aangegeven waarde, vereenigingen van meer beperkten

omvang in stand te houden en in het leven te roepen.

13. Elk der contracteerende landen is bevoegd, onder buitengewone omstandigheden, van zoodanigen aard, dat zij den maatregel rechtvaardigen, den dienst der aangegeven waarden, zowel wat de verzending als den omvang betreft, geheel of gedeeltelijk tijdelijk te staken, mits daarvan onmiddellijk, des noodig door middel van de telegraaf, aan de belanghebbende Administratie of Administratiën worde kennis gegeven.

14. De landen der Vereenigen, die geen deel hebben genomen aan de tegenwoordige Overeenkomst, kunnen daaraan, op hun verzoek, en op de wijze als ten opzichte van de toetreding tot de Algemeene Postvereening is voorgeschreven bij artikel 24 van het Hoofdverdrag, deelnemen.

15. De Postadministratiën der contracteerende landen regelen de wijze van verzending der brieven en doosjes met aangegeven waarde en stellen alle andere maatregelen van ondergeschikten aard of van orde vast, voor de uitvoering der tegenwoordige Overeenkomst vereischt.

16. 1. In het tijdsverloop tusschen de bijeenkomsten, bedoeld bij artikel 25 van het Hoofdverdrag, heeft iedere Postadministratie van een der contracteerende landen het recht aan de andere Administratiën, die aan deze Overeenkomst deelnemen, door tusschenkomst van het Internationaal Bureel, voorstellen betreffende den dienst der verzending van brieven en doosjes met aangegeven waarde te doen.

2. Met ieder voorstel wordt gehandeld overeenkomstig de bepalingen van § 2 van artikel 26 van het Hoofdverdrag.

3. Om ten uitvoer te kunnen worden gelegd, moeten de voorstellen op zich vereenigen, te weten:

1°. Alle stemmen, wanneer het betreft de bijvoeging van nieuwe artikelen of eene wijziging der bepalingen van het tegenwoordig artikel en der artikelen 1., 2, 3, 4, 5, 7, 11 en 17;

2°. twee derden der stemmen, wanneer zij eene wijziging van andere bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst betreffen dan die van de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 16 en 17;

3°. de volstreekte meerderheid, wanneer zij de uitlegging der bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst betreffen, behoudens het geval van verschil, voorzien bij artikel 23 van het Hoofdverdrag.

1892.

4. Aan de geldige besluiten wordt kracht van uitvoering verzekerd, in de beide eerste gevallen, door eene diplomatieke verklaring en, in het derde geval, door eene mededeeling langs administratieve weg, op de wijze als is voorgeschreven bij artikel 26 van het Hoofdverdrag.

5. De aangenomen wijzigingen of besluiten kunnen niet vroeger worden ten uitvoer gelegd, dan ten minste twee maanden na hunne aankondiging.

17. 1. De tegenwoordige overeenkomst zal in werking treden op den 1sten Juli 1892 en zal denzelfden duur hebben als het Hoofdverdrag, onverminderd het recht, aan elk land voorbehouden, om zich aan deze Overeenkomst te onttrekken, mits van het voornemen daartoe, een jaar te voren, door zijne Regeering aan de Regeering van den Zwitserschen Bond worde kennis gegeven.

2. Te rekenen van den dag waarop de tegenwoordige Overeenkomst in werking treedt, komen alle bepalingen, waaromtrent te voren tusschen de verschillende contracteerende landen of tusschen hunne Administratiën is overeengekomen, te vervallen, voor zoover zij met de tegenwoordige Overeenkomst niet overeenstemmen, en onverminderd de bepalingen van art. 12 hiervoren.

3. De tegenwoordige Overeenkomst zal zoodra mogelijk worden geratificeerd. De akten van ratificatie zullen te Weenen worden uitgewisseld.

In oorkonde hiervan hebben de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen de tegenwoordige Overeenkomst te Weenen, op den vierden Juli achttienhonderd een en negentig, onderteekend.

(Volgen de onderteekeningen.)

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING

Overeenkomst betreffende den dienst der postwissels,

GESLOTEN TUSSEN

Duitschland, de Argentijnsche Republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Brazilië, Bulgarije, Chili, de Republiek Costa-Rica, Denemarken en de Deensche koloniën, Egypte, Frankrijk en de Fransche koloniën, Italië, Japan, de Republiek Liberia, Luxemburg, Noorwegen, Nederland en de Nederlandsche koloniën, Portugal en de Portugeesche koloniën, Roumanie, Salvador, het Konink-

rijk Siam, Zweden, Zwitserland, het Regentschap Tunie, Turkije en Uruguay.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de Regeeringen van de hierboven vermelde landen,

Gezien artikel 19 van het Hoofdverdrag, hebben, in gemeen overleg en onder voorbehoud van nadere bekrachtiging, de volgende Overeenkomst vastgesteld:

Art. 1. De overmaking van gelden door middel van postwissels, tusschen de contracteerende landen, die dezen dienst verlangen in werking te brengen, is aan de bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst onderworpen.

2. 1. In beginsel wordt vastgesteld, dat het bedrag der postwissels in specie door de afzenders moet worden gestort en aan de belanghebbenden nitbetaald; maar iedere Administratie heeft de bevoegdheid om daarvoor in ontvangst te nemen en te bezigen elk soort van papieren geld, dat in haar land wettig betaalmiddel is, mits in voorkomende gevallen, het koersverschil in rekening gebracht worde.

2. Geen postwissel mag de som van 500 franken of eene in de munt van elk land daarmede genoeg overeenstemmende som te boven gaan.

3. Tenzij daaromtrent tusschen de belanghebbende Administratiën anders is overeengekomen, wordt het bedrag van elken wissel in de speciemunt van het land, waar de betaling moet plaats hebben, uitgedrukt. Tot dat einde bepaalt de Administratie van het land van oorsprong zelve, wanneer het te pas komt, den maatstaf van herleiding harer munt in de speciemunt van het land van bestemming.

De Administratie van het land van oorsprong bepaalt, zoo noodig, eveneens den koers, door den afzender te betalen, wanneer dit land en het land van bestemming hetzelfde muntstelsel hebben.

4. Aan elk der contracteerende landen is het recht voorbehouden om toe te laten, dat de eigendom der postwissels, uit een van de andere landen afkomstig, binnen zijn eigen gebied, door middel van endossement, op een ander worde overgedragen.

3. 1. Het door den afzender voor elke, krachtens het vorig artikel bewerkstelligde overmaking van gelden, te betalen algemeene recht bedraagt, in specie, 25 centimen voor elke 25 franken of elk gedeelte van 25 franken, of het daarmede in de munt van elk der contracteerende landen overeenkomend bedrag, met bevoegdheid, in voor-

komende gevallen, om de breuken tot een geheel aan te vullen.

De dienstpostwissels, betrekking hebbende op den postdienst, die tusschen de Administratiën onderling gewisseld worden, zijn van elk recht vrijgesteld.

2. De Administratie, die postwissels heeft afgegeven, keert aan de Administratie, die ze heeft nitbetaald, een recht ad $\frac{1}{3}$, pct. uit van het totaal bedrag der uitbetaalde postwissels, na aftrek van de dienstpostwissels.

3. De postwissels en de daarop gestelde quitantiën, alsmede de aan de afzenders uitgereikte bewijzen van storting, kunnen, ten laste van de afzenders of van de geadresseerden der gelden, aan geen ander recht of port, hoe ook genaamd, boven het, krachtens paragraaf 1 van het tegenwoordig artikel geheven recht, onderworpen worden. Het bestelgeld voor de betaling aan huis, waar dit te pas komt, is daarvan echter uitgezonderd.

4. De afzender van een postwissel kan een bericht van nitbetaling van dien postwissel verkrijgen, door voornitbetaling van een recht, ten voordeele van de Administratie van het land van oorsprong, gelijk aan dat, hetwelk in bedoeld land wordt geheven voor de berichten van ontvangst wegens aangeteekende stukken.

5. De afzender van een postwissel kan, zoolang deze niet aan den geadresseerde is nitgereikt, dien terugvorderen of het adres er van doen wijzigen, op de voorwaarden en met het voorbehoud voor de brieven en andere stukken, bij art. 9 van het Hoofdverdrag vastgesteld.

6. De afzender kan eveneens, op de voorwaarden, vastgesteld bij art. 13 van genoemd Verdrag, verlangen dat dadelijk na aankomst van den postwissel, deze ten huize van den geadresseerde worde uitbetaald door een opzettelijk daarmede te belasten persoon.

7. De Administratie van het land van bestemming is echter bevoegd, om in plaats van de gelden, een bericht van aankomst van den postwissel, of wel den postwissel zelf, bij den geadresseerde per expresse te doen bestellen, wanneer de reglementen op den binnenlandschen dienst hiertoe aanleiding geven.

4. 1. In het verkeer tusschen de Officiën van landen, die door middel van een Staatstelegraaf zijn verbonden, of die de telegraaf eener bijzondere onderneming daartoe willen gebruiken, kunnen postwissels door middel van de telegraaf worden overgebracht. Dergelijke wissels worden telegraphische postwissels genoemd.

2. Voor de telegraphische postwissels kan, evenals voor de gewone telegrammen en op dezelfde voorwaarden, worden verlangd: dringende overbrenging, betaald antwoord, collationnement, bericht van ontvangst, bestelling per post of per bode. Er kan bovendien bericht van betaling worden gevraagd, dat door de post wordt afgeleverd en verzonden.

3. De afzender van een telegraphischen postwissel heeft te voldoen:

a. het gewone recht der postwissels, zoomede, indien een bericht van betaling verlangd wordt, het vaste recht voor zoodanig bericht;

b. de kosten van het telegram.

4. De telegraphische postwissels kunnen met geen andere kosten belast worden dan die bij het tegenwoordig artikel zijn vastgesteld, of die overeenkomstig de internationale telegraaf-reglementen kunnen geheven worden.

5. Bij verandering van woonplaats van een geadresseerde kunnen de gewone postwissels van een der landen, die tot de Overeenkomst zijn toegetreden, naar een ander dier landen, met nader adres, worden verzonden. Wanneer het land der nieuwe bestemming een ander muntstelsel heeft dan het land van oorspronkelijke bestemming, herleidt dit het bedrag van den postwissel in de munt van eerstgenoemd land, naar den maatstaf van herleiding, aangenomen voor de wissels, bestemd voor dat land en afkomstig uit het land van oorspronkelijke bestemming. Er wordt voor die nadere verzending geen nieuw recht geheven, maar de Administratie van het land van nieuwe bestemming heft in elk geval te haren voordeele het aandeel in het recht, dat haar zou zijn toegekend, indien de postwissel oorspronkelijk voor haar bestemd ware geweest, zelfs dan, indien op grond eener bijzondere overeenkomst tusschen het land van oorsprong en dat van oorspronkelijke bestemming, het geheven recht minder zou bedragen dan dat, bedoeld bij artikel 3 der tegenwoordige Overeenkomst.

6. 1. De Postadministratiën der contracteerende landen maken, op de tijdstippen, bij het hierna volgende Reglement vastgesteld, rekeningen op, waarin al de door hare kantoren betaalde sommen worden opgenomen; deze rekeningen worden, tenzij daaromtrent anders is overeengekomen, na van weerszijden onderzocht en vastgesteld te zijn, door de Administratie, die blijkt aan eene andere Administratie schuldig te zijn; binnen den daarvoor bij het Reglement vastgestelden termijn,

voldaan in de goudmunt van het land, dat te vorderen heeft.

2. Tot dat einde wordt, bij verschil van munt ten aanzien der uitbetaalde postwissels, de kleinste vordering tot dezelfde munt als de grootste vordering herleid. Tot grondslag dier herleiding geldt de gemiddelde wisselkoers, in de hoofdstad van het land, 't welk te betalen heeft, gedurende het tijdvak waarover de rekeuing loopt.

3. Indien het saldo eener rekening binnen de daarvoor gestelde termijnen niet betaald is, is voor dat saldo interest verschuldigd, te rekenen van den dag, waarop gezegde termijnen zijn verstreken, tot aan den dag waarop de betaling plaats heeft. Deze interest wordt berekend tegen 5 pCt. 's jaars en, ten laste van de Administratie die achterstallig is, in de volgende rekening opgenomen.

7. 1. De sommen, waarvoor postwissels zijn afgegeven, worden aan hen, die ze gestort hebben, gewaarborgd tot op het oogenblik waarop zij beoorloijk aan de geadresseerden of aan hunne lasthebbenden zijn uitbetaald.

2. De bij elke Administratie, tegen afgifte van postwissels, gestorte sommen, waarvan het bedrag niet door de rechthebbenden binnen de door de wetten of verordeningen van het land van oorsprong gestelde termijnen is opgeëischt, vervallen voor goed aan de Administratie, die de postwissels heeft afgegeven.

8. De bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst laten onverkort het recht der contracteerende partijen om bijzondere overeenkomsten in stand te houden of te sluiten, alsmede om meer beperkte vereenigingen in stand te houden en in het leven te roepen, met het doel om aan verbetering in den dienst der internationale postwissels tegemoet te komen.

9. Elke Administratie is bevoegd om, onder buitengewone omstandigheden, van zoodanigen aard, dat zij den maatregel rechtvaardigen, den dienst der internationale postwissels geheel of gedeeltelijk tijdelijk te staken, onder voorwaarde daarvan onmiddellijk, zoo noodig door middel van de telegraaf, aan de belanghebbende Administratie of Administratiën kennis te geven.

10. De landen der Vereeniging, die geen deel hebben genomen aan de tegenwoordige Overeenkomst, kunnen daaraan, op hun verzoek, en op de wijze als ten opzichte van de toetreding tot de Algemeene Postvereeniging is voorgeschreven bij artikel 24 van het Hoofdverdrag, deelneemen.

11. De Postadministratiën der contracteerende landen wijsen, ieder voor zooveel haar betreft, de kantoren aan, die de, krachtens de voorgaande artikelen, in gebruik te stellen postwissels moeten afgeven en betalen. Zij bepalen den vorm en de wijze van overmaking der postwissels, den vorm der in artikel 6 bedoelde rekeningen en iederen anderen maatregel van ondergeschikten aard of van orde, voor de uitvoering der tegenwoordige Overeenkomst vereischt.

12. 1. In het tijdsverloop tusschen de overeenkomst, bedoeld bij artikel 26 van het Hoofverdrag, heeft iedere Postadministratie van elk der contracteerende landen het recht, aan de andere deelnemende Administratiën, door tusschenkomst van het Internationaal Bureau, voorstellen betreffende den dienst der postwissels te doen.

2. Met elk voorstel wordt gehandeld overeenkomstig het bepaalde bij § 2 van artikel 26 van het Hoofverdrag.

3. Om ten uitvoer te kunnen worden gelegd, moeten de voorstellen op zich vereenigen:

- 1°. alle stemmen, wanneer zij eene bijvoeging van nieuwe artikelen of eene wijziging van de bepalingen van dit artikel of der artikelen 1, 2, 3, 4, 6 en 13 betreffen;
- 2°. twee derden der stemmen, wanneer zij eene wijziging der bepalingen van andere dan de vorengenoemde artikelen betreffen;
- 3°. de volstreckte meerderheid, wanneer zij betreffen de uitlegging van de bepalingen der tegenwoordige Overeenkomst, behoudens het geval van verschil, voorzien bij artikel 28 van het Hoofverdrag.

4. Aan de geldige besluiten wordt kracht van nitvoering verzekerd, in de beide eerste gevallen, door eene diplomatieke verklaring, en, in het derde geval door eene mededeeling langs administratieve weg, op de wijze als bij artikel 26 van het Hoofverdrag is voorgeschreven.

5. Elke aangenomen wijziging of nadere regeling kan niet vroeger ten uitvoer worden gelegd, dan ten minste twee maanden na de kennisgeving.

§ 3. 1. De tegenwoordige Overeenkomst treedt in werking op den 1sten Juli 1892.

2. Zij zal denzelfden duur hebben als het Hoofverdrag, onverminderd het recht, aan ieder land voorbehouden, om zich aan deze Overeenkomst te onttrekken, mits van het voornemen daartoe een jaar te voren door zijne Regeering aan de Regeering van den Zwitserischen Bond worde kennis gegeven.

3. Te rekenen van den dag, waarop de tegenwoordige Overeenkomst in werking treedt, komen alle bepalingen, waaromtrent te voren tusschen de verschillende regeeringen of Administratiën der contracteerende partijen is overeengekomen, te vervallen, voor zoover zij niet met de tegenwoordige Overeenkomst overeenstemmen; alles onverminderd de bij artikel 8 voorbehouden rechten.

4. De tegenwoordige Overeenkomst zal zoodra mogelijk worden geratificeerd. De akten van ratificatie zullen te Weenen worden uitgewisseld.

In oirkoude hiervan, hebben de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen de tegenwoordige Overeenkomst te Weenen, op den vierden Juli achttien honderd een en negentig, ondertekend.

(Volgen de ondertekeningen.)

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Verdrag wegens de uitwisseling van pakketten met de post

GESLOTEN TUSSEN

Duitschland, de Argentijnsche Republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Brazilië, Bulgarije, Chili, de Republiek Columbia, de Republiek Costa-Rica, Denemarken en de Deensche koloniën, Egypte, Spanje, Frankrijk en de Fransche koloniën, Griekenland, Italië, de Republiek Liberia, Luxemburg, Montenegro, Noorwegen, Paraguay, Nederland en de Nederlandsche koloniën, Portugal en de Portugeesche koloniën, Roumanië, Salvador, Servië, het Koninkrijk Siam, Zweden, Zwitserland, het Regentschap Tunis, Turkije, Uruguay en de Vereenigde Staten van Venezuela.

De ondergetekenden, gevolmachtigden van de hierboven genoemde landen, gezien art. 19 van het Hoofverdrag, hebben, in gemeen overleg en onder voorbehoud van nadere bekrachtiging, het navolgende Verdrag vastgesteld:

Art. 1. 1. Onder de benaming van voorwerpen der pakketpost kunnen van het eene naar het andere der bovenvermelde landen worden verzonden pakketten met of zonder aangifte van waarde, het gewicht van 5 kilogrammen niet te boven gaande. Deze pakketten kunnen met een van den gedresseerde in te vorderen bedrag worden belast.

Bij uitzondering staat het aan ieder land vrij:

- a. het gewicht der in zijn dienst toe te laten pakketten te beperken tot 3 kilogrammen;
- b. zich niet te belasten met pakketten met aangegeven waarde, verreken-pakketten of hinderlijke pakketten.

Ieder land bepaalt voor zichzelf de hoogste aangegeven waarde en het hoogste verrekenbedrag, dat in geen geval minder dan 500 francs zal mogen bedragen.

In het verkeer tusschen twee of meer landen, die verschillende maxima hebben aangenomen, moet het laagste bedrag over en weder worden in acht genomen.

2. Bij het Reglement tot uitvoering worden de overige voorwaarden vastgesteld, waarop de pakketten voor de verzending zijn toegelaten en wordt mede bepaaldelijk omschreven, welke pakketten als hinderlijk behooren te worden beschouwd.

2. 1. Over het grondgebied van elk der toegetreden landen is vrijheid van transit gewaarborgd, en de Officiën, die aan het vervoer deelnemen, zijn verantwoordelijk hinnen de grenzen, door art. 13 hierna gesteld.

2. Tenzij daaromtrent tusschen de belanghebbende Officiën anders is overeengekomen, worden de pakketten tusschen landen, die niet aan elkander grenzen, stuksgewijze uitgeleverd.

3. 1. De Administratie van het land van oorsprong is aan elk der Administratiën, die aan het vervoer over land deelnemen, een recht van 50 centimes per pakket verschuldigd.

2. In geval van vervoer over zee, hezij eenmaal of meer dan eenmaal, is door de Administratie van het land van oorsprong daarenboven aan elk der Officiën met de diensten waarvan het vervoer over zee geschied, een recht verschuldigd, dat, per pakket, is vastgesteld als volgt:

op 25 centimes, voor elk vervoer over eenen afstand van niet meer dan 500 zeemijlen;

op 50 centimes, voor elk vervoer over eenen afstand boven de 500, tot en met 1000 zeemijlen;

op 1 frank, voor elk vervoer over eenen afstand boven de 1000 tot en met 3000 zeemijlen;

op 2 franken, voor elk vervoer over eenen afstand boven de 3000 tot en met 6000 zeemijlen;

op 3 franken, voor elk vervoer over eenen grooteren afstand dan 6000 zeemijlen.

In voorkomende gevallen wordt, voor het vervoer over zee, de gemiddelde afstand tusschen de havens der twee met elkander in betrekking staande landen gerekend.

3. Voor de hinderlijke pakketten worden de bij de voorgaande paragrafen 1 en 2 vastgestelde vergoedingen vermeerderd met 50 ten honderd.

4. Behalve deze kosten van vervoer, is door de Administratie van het land van oorsprong, als recht van verzekering voor de pakketten met aangegeven waarde, aan elk der Administratiën, die aan het vervoer over land of over zee onder verantwoordelijkheid deelnemen, een evenredig recht te vergoeden, gelijk aan dat, hetwelk voor de brieven met aangegeven waarde bepaald is.

4. De frankering der pakketten is verplichtend.

5. 1. Het port der pakketten bestaat uit een recht, dat, voor elk pakket, zooveel maleq 50 centimes of de naastbijkomende waarde in de munt van elk land bedraagt, als er Officiën aan het vervoer over land deelnemen, met bijvoeging, waar het te pas komt, van het recht voor het vervoer over zee, bedoeld bij § 2 van art. 3 bovengemeld, en van de porten en rechten in de hieruavolgende paragrafen vermeld. De naastbijkomende muntwaarden worden in het Reglement van uitvoering vastgesteld.

2. De hinderlijke pakketten zijn onderworpen aan een aanvullingsport van 50 ten honderd, zoo noodig af te ronden tot 5 centimes.

3. De pakketten met aangegeven waarde zijn boven het port aan een recht van verzekering onderworpen, gelijk aan dat, hetwelk voor de brieven met aangegeven waarde geheven wordt.

4. Van den afzender van een verrekenpakket wordt een bijzonder recht geheven, dat 20 centimes van elke 20 francs of gedeelte van 20 francs van het in te vorderen bedrag niet kan te boven gaan.

Het Officie van het land van oorsprong vergoedt aan het Officie van het land van hestemming een half ten honderd van elk verrekenbedrag, met aanvulling van de breuken van 5 centimes tot het volle bedrag van 5 centimes. Het aandeel van het Officie van bestemming is nimmer lager dan 10 centimes voor elk verrekenbedrag.

5. Als maatregel van overgang, is elk der contracteerende landen bevoegd om de pakketten, afkomstig van of bestemd voor zijne kantoren, met een verhoogd port van 25 centimes per pakket te belasten.

Bij uitzondering mag dat verhoogde port, wat de Argentijnsche Republiek, Brazilië, Chili, Columbia, de Nederlandsche koloniën, Paraguay, Perzië, Salvador, Siam, Aziatisch Turkije, Uruguay, Zweden en Venezuela betreft, ten hoogste 75 centimes bedragen.

6. Voor het vervoer tusschen het vaste land van Frankrijk, ter eene, en Algerië en Corsica ter andere zijde, wordt eveneens een verhoogd port van 25 centimes per pakket geheven.

7. Door vooruitbetaling van een recht van ten hoogste 25 centimes, kan de afzender van een pakket daarvan een bericht van ontvangst erlangen. Dit recht blijft geheel ten voordeele van de Administratie van het land van oorsprong.

6. Het Officie van afzending vergoed voor elk pakket:

a. aan het Officie van bestemming 50 centimes, met bijvoeging, voor zooveel het te pas komt, van de verhoogde porten, bedoeld bij de §§ 2, 5 en 6 van het voorafgaand artikel 5; van het aandeel in het recht van verrekening, bedoeld bij § 4 van dit artikel, en van een recht van 5 centimes voor iedere 300 francs of gedeelte van 300 francs aangegeven waarde;

b. in voorkomende gevallen, aan elk tusschenbeide liggend Officie, de bij art. 8 bepaalde rechten.

7. Het staat aan het land van bestemming vrij om voor de bestelling en voor de inkleding en vrijmaking een recht te heffen, waarvan het gezamenlijk bedrag 25 centimes per pakket niet mag te boven gaan.

Tenzij daaromtrent tusschen de belanghebbende Officiën anders is overeengekomen, wordt dit recht, bij de afgifte van het pakket, van den geadresseerde ingevorderd.

8. 1. In de landen der Vereeniging, wier Administratiën zich in hunne wederzijdsche betrekkingen met dien dienst belasten, geschiedt, op verzoek van de afzenders, de bestelling der pakketten, onmiddellijk na aankomst, door eenen opzettelijk daarmede te belasten persoon.

Deze zendingen, *expresse*-zendingen genoemd, zijn onderworpen aan een bijzonder recht; dit recht bedraagt 50 centimes en moet, boven het gewone port, door den afzender in zijn geheel bij vooruitbetaling worden voldaan, onverschillig of in het land van bestemming het pakket, dan wel slechts het bericht van aankomst van het pakket *per expresse* bij den geadresseerde wordt bezorgd. Dit recht maakt deel uit van de aan dit land toegekende vergoedingen.

2. Wanneer het pakket bestemd is voor een plaats, waar geen postkantoor is gevestigd, mag het land van bestemming voor de bestelling van het pakket of van het bericht, waarbij de ge-

adresseerde wordt uitgenoodigd om het te komen afhalen, een nader recht heffen, gelijkstaande met het loon, dat in het binnenlandsch verkeer voor de expressebestelling is vastgesteld, na aftrek van het vaste recht, dat door den afzender is betaald, of van het daarmede overeenstemmend bedrag in de munt van het land, hetwelk het nader recht heft.

8. De bestelling of de toezending van eene uitnoodiging tot afhalen wordt slechts eenmaal gedaan. Is dit zonder gevolg gebleven, dan wordt het pakket verder niet meer als expresse-zending beschouwd, en geschiedt de bestelling op dezelfde wijze als die der gewone pakketten.

4. Indien een pakket, als in dit artikel bedoeld, ten gevolge van verandering van woonplaats van den geadresseerde, naar een ander land wordt gezonden, zonder dat expressebestelling werd beproefd, wordt het door den afzender betaalde vaste recht aan het nieuwe land van bestemming te goed gedaan, indien dit laatste zich met expressebestelling belast; in het tegenovergestelde geval behoudt het officie van het land van eerste bestemming het recht, zooals mede geschiedt ten opzichte van de in *rebus* gevallen pakketten.

9. 1. De pakketten, waartoe het tegenwoordig Verdrag betrekking heeft, mogen niet geen ander recht van wege de posterijen belast worden, dan met dat, bedoeld bij de voorafgaande artt. 3, 5 en 7, en art. 11 hierachter.

2. De invoerrechten moeten door de geadresseerden der pakketten worden betaald.

Nochtans kunnen, in het verkeer tusschen de officieën, die daaromtrent zijn overeengekomen, de afzenders de hierbedoelde rechten voor hunne rekening nemen, indien zij vooraf hun wensch daartoe aan het kantoor van afzending te keunen geven. In dat geval moeten zij later, op aanvraag van het kantoor van bestemming, het door dat kantoor opgegeven bedrag betalen.

10. 1. De afzender van een pakket kan dit terugvorderen of het adres er van doen wijzigen, op de voorwaarden en met het voorbehoud, vastgesteld bij art. 9 van het Hoofdverdrag voor de brieven en andere stukken, met dien verstande, dat, indien de afzender terugzending of verzending aan een nader adres verlangt van een pakket, hij gehouden is borg te blijven voor de betaling van het voor de nieuwe verzending verschuldigde port.

2. Elke Administratie kan verlangen, dat het recht tot wijziging van het adres worde beperkt tot de pakketten, waarvan de aange-

geven waarde het bedrag van 600 francs niet te boven gaat.

11. 1. Wegens de verzending der pakketten met nader adres van het eene land naar het andere, ten gevolge van verandering van woonplaats der geadresseerden, almede wegens de terugzending der in rebus gevallen pakketten, gebiedt opnieuw eene heffing van de porten, bedoeld bij §§ 1, 2, 3, 5 en 6 van art. 5, ten laste der geadresseerden of, in voorkomende gevallen, ten laste van de afzenders, onverminderd de teruggave der betaalde invoerrechten of andere bijzondere kosten (bewaringskosten, kosten van inkleding en vrijmaking, enz.).

2. Bij verzending aan een nieuw adres van een pakket met verrekening, moet het door het Officie van oorsprong aan het Officie der eerste bestemming te vergoeden aandeel in het recht voor de verrekening door dit laatste Officie aan dat der nieuwe bestemming worden tegoe gedaan.

12. 1. Het is verboden met de post pakketten te verzenden, bevattende, hetzij brieven of schrifturen, die het kenmerk van briefwisseling dragen, hetzij voorwerpen, niet bij de wetten en reglementen, betreffende den in- en uitvoer of andere, toegelaten. Eveneens is het verboden om munstukken, gouden en zilveren werken, of andere kostbaarheden te verzenden in pakketten zonder aangegeven waarde, met bestemming naar landen, welke aangifte van waarde toelaten.

Nochtans is het geoorloofd de open factuur, alleenlijk de gewone opgaven van een dergelijk stuk bevattende, in het pakket te sluiten.

2. Indien een pakket, waarop een dezer verbodsbepalingen van toepassing is, door een der Administratiën van de Vereeniging aan eene andere wordt uitgeleverd, handelt deze op de wijze en in den vorm, door hare wetgeving en binnenlandsche reglementen voorgeschreven.

13. 1. Wanneer een pakket verloren geraakt, beroofd of beschadigd is, het geval van overmacht uitgezonderd, heeft de afzender en, bij gebreke of op het verzoek van dezen, de geadresseerde, recht op eene schadeloosstelling, gelijkaard aan het werkelijk bedrag van het verlies of de schade; die schadeloosstelling kan echter voor de gewone pakketten, al naar gelang hun gewicht minder of meer dan 3 kilogrammen bedraagt, 15 francs of 25 francs, en voor die met aangegeven waarde, het bedrag dier waarde niet te boven gaan.

De afzender van een verloren pakket heeft

daarenboven recht op de terugbetaling van de kosten van verzending.

2. De landen, bereid de kansen te loopen, die het gevolg kunnen zijn van vergoeding, ook voor het geval van overmacht, mogen uit dien hoofde, voor de pakketten met aangegeven waarde, een verhoogd recht te heffen, op de wijze als is vastgesteld bij art. 11 § 2 van de Overeenkomst, betreffende de nitwisseling van brieven en dozen met aangegeven waarde.

3. De verplichting tot het nitbetalen der schadeloosstelling rust op de Administratie, waartoe het kantoor van afzending behoort. Aan deze blijft het verhaal op de verantwoordelijke Administratie voorbehouden, dat wil zeggen, op die Administratie, binnen het grondgebied of in den dienst waarvan het verlies, de berooving of de beschadiging heeft plaats gehad.

Indien het verantwoordelijke Officie aan het Officie van afzending mocht hebben te kennen gegeven, de betaling niet te doen plaats hebben, moet het aan dit laatste Officie de kosten vergoeden, welke uit de niet-betaling mochten voortvloeien.

4. Totdat het bewijs van het tegendeel is geleverd, rust de verantwoordelijkheid op de Administratie, welke het pakket, zonder aanmerking te maken, heeft in ontvang genomen, en noch de afgifte aan den geadresseerde, noch, waar dit te pas komt, de behoorlijke uitlevering aan de volgende Administratie kan aantoonen.

5. De betaling der schadeloosstelling door het Officie van afzending heeft zoo spoedig mogelijk plaats, en op zijn laatst, binnen den tijd van een jaar, te rekenen van den dag waarop de klacht is ingediend. Het verantwoordelijke Officie is gehouden om, zonder uitstel, aan het Officie van afzending het bedrag der door dat Officie gekweten schadeloosstelling terug te betalen.

6. De reclamatie wordt slechts toegelaten als zij is ingediend binnen den tijd van een jaar, te rekenen van den dag waarop het pakket ter post is bezorgd; na dien termijn heeft de reclamant geen recht op eenige schadeloosstelling.

7. Indien het verlies of de beschadiging heeft plaats gehad gedurende het vervoer tusschen de kantoren van uitwisseling van twee aangrenzende landen, zonder dat kan worden nitgemaakt op het grondgebied van welk der twee landen het feit is geschied, dragen de twee betrokken Administratiën de schade, ieder voor de helft.

8. De Administratiën houden op verantwoorde-

lijk te zijn voor de pakketten, die door de recht- hebbenden zijn in ontvang genomen.

14. Elke valsche aangifte van waarde, die de werkelijke waarde van den inhoud van een pak- ket te boven gaat, is verboden. In geval van valsche aangifte van dezen aard, verliest de af- zender alle recht op eene schadeloosstelling, on- verminderd de rechterlijke vervolging, die de wetgeving van het land van oorsprong mocht vorderen.

15. Elke Administratie kan in buitengewone gevallen, die de toepassing van dien maatregel rechtvaardigen, den dienst tot verzending van pakketten tijdelijk, geheel of gedeeltelijk staken, onder voorwaarde, daarvan onmiddellijk, zoo noodig door middel van de telegraaf, aan de belanghebbende Administratie of Administratiën kennis te geven.

16. De binnenlandsche wetgeving van elk der contracteerende landen blijft van toepassing ten aanzien van alle onderwerpen, waarin niet is voorzien door de bepalingen van het tegenwoordig Verdrag.

17. 1. De bepalingen van het tegenwoordig Verdrag laten onverkort het recht der contrac- teerende partijen, om bijzondere verdragen in stand te houden of te sluiten, alsmede om, met het oog op eene verbetering van den dienst der pakketpost, vereenigingen van meer beperkten omvang in stand te houden of in het leven te roepen.

2. Nochtans staan de Officiën der landen, die tot het tegenwoordig Verdrag zijn toegetreden, en eene uitwisseling van pakketten onderhouden met niet contracteerende landen, aan alle andere Officiën toe gebruik te maken van deze betrek- kingen tot nitwisseling van pakketten met de laatstbedoelde landen.

18. 1. De landen der Algemeene Postvereeni- ging, die geen deel hebben genomen aan het tegenwoordig Verdrag, kunnen daaraan op hun verzoek en op de wijze, voorgeschreven bij art. 24 van het Hoofdverdrag, betrekkelijk de toetredingen tot de Algemeene Postvereening, deelnemen.

2. Indien echter het land, dat tot het tegen- woordig Verdrag wenscht toe te treden, de be- voegdheid verlangt om een verhoogd port van meer dan 25 centimes per pakket te heffen, wordt de aanvraag om toetreding door de Regeering van den Zwitserschen Bond aan alle contractee- rende landen onderworpen. Die aanvraag wordt

geacht te zijn toegestaan, indien binnen den tijd van zes maanden geen bedenking daartegen is ingebracht.

19. De postadministratiën der contracteerende landen wijzen de kantoren of plaatsen aan, die voor den dienst der internationale nitwisseling van de pakketten zijn toegelaten; zij regelen de wijze van verzending van deze pakketten en stellen alle andere maatregelen van ondergeschikten aard en van orde vast, voor de uitvoering van het tegenwoordig Verdrag vereischt.

20. Het tegenwoordig Verdrag is onderworpen aan de voorwaarden van herziening, vastgesteld bij art. 25 van het Hoofdverdrag.

21. 1. In het tijdsverloop tusschen de bijeen- komsten, bedoeld bij art. 25 van het Hoofdver- drag, heeft iedere postadministratie van een der contracteerende landen het recht aan de andere Administratiën, die aan dit Verdrag deelnemen, door tusschenkomst van het internationaal Bureau, voorstellen betreffende den dienst der postpakketten te doen.

2. Met ieder voorstel wordt gehandeld overeen- komstig het bepaalde bij § 2 van art. 26 van het Hoofdverdrag.

3. Om ten uitvoer te kunnen worden gelegd, moeten die voorstellen op zich vereenigen:

- a. alle stemmen, wanneer zij eene bijvoeging van nieuwe artikelen of eene wijziging van dit artikel of der bepalingen van de artt. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 20 en 22 van het tegenwoordig Ver- drag betreffen;
- b. twee derden der stemmen, wanneer zij eene wijziging van de bepalingen van andere dan die van de voormelde artikelen van het tegenwoordig Verdrag en van dit artikel betreffen;
- c. de volstreckte meerderheid, wanneer zij de nitlegging van de bepalingen van het tegen- woordig Verdrag betreffen, behoudens het geval van verschil, voorzien bij art. 23 van het Hoofdverdrag.

4. Aan de geldige besluiten wordt kracht van nitvoering verzekerd, in de beide eerste gevallen door eene diplomatieke verklaring, en in het derde geval, door eene mededeeling langs admi- nistratieven weg, op de wijze als is voorgeschreven in art. 26 van het Hoofdverdrag.

Iedere wijziging of ieder besluit kan niet vroeger worden ten uitvoer gelegd, dan ten minste twee maanden na hare aankondiging.

22. 1. Het tegenwoordig Verdrag treedt in werking op den 1sten Juli 1892.

2. Het zal denzelfden duur hebben als het Hoofdverdrag, behoudens het recht, hetwelk aan elke contracteerende partij wordt gelaten, om zich aan het Verdrag te onttrekken, mits van het voornemen daartoe een jaar te voren, door hare Regeering aan de Regeering van den Zwitserschen Bond worde kennis gegeven.

3. Te rekenen van den dag waarop het tegenwoordig Verdrag in werking treedt, komen alle bepalingen, waaromtrent te voren tusschen de verschillende contracteerende landen of tusschen hunne Administratiën is overeengekomen, te vervallen, voor zoover zij met het tegenwoordig Verdrag niet overeenstemmen, en onverminderd de bij de voorgaande artikelen 16 en 17 voorbehouden rechten.

4. Het tegenwoordig Verdrag zal zoodra mogelijk worden geratificeerd. De akten van ratificatie zullen te Weenen worden nitgewisseld.

In oirkonde hiervan hebben de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen het tegenwoordig Verdrag te Weenen op den vierden Juli achttienhonderd een en negentig onderteekend.

(Volgen de onderteekeningen.)

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Slot-Protocol.

Alvorens over te gaan tot de onderteekening van het Verdrag, op den datum van heden gesloten, betrekkelijk de uitwisseling van pakketten met de post, zijn de ondergeteekende gevolmachtigden, overeengekomen hetgeen volgt:

Elk land, waar de post op dit oogenblik niet is belast met het vervoer van kleine pakketten, en dat tot het bovengemelde Verdrag toetreedt, is bevoegd om de uitvoering van de bepalingen daarvan op te dragen aan de spoorwegondernemingen en aan de ondernemingen voor het vervoer te water. Het kan dien dienst ook beperken tot de pakketten, afkomstig of bestemd voor plaatsen, welke door die ondernemingen bediend worden.

De Postadministratie van dat land moet zich met de spoorwegondernemingen en met de ondernemingen voor het vervoer te water verstaan, ter verzekering van de volledige uitvoering door

die ondernemingen, van alle bepalingen van bovengemeld Verdrag, in het bijzonder wat betreft de regeling van den dienst der nitwisseling aan de grenzen.

Zij verleent hare tusschenkomst voor de behandeling van alle zaken met de Postadministratiën van de andere contracteerende landen en met het Internationaal Bureau.

In oirkonde hiervan hebben de hierna genoemde gevolmachtigden het tegenwoordig slot-protocol opgemaakt, dat dezelfde kracht en dezelfde waarde heeft alsof de bepalingen daarvan in het Verdrag waren opgenomen, en hebben zij in het simple onderteekend, zullende dit stuk in de archieven van de Oostenrijksche Regeering worden nedergelegd en in afschrift aan ieder der betrokken partijen worden ter hand gesteld.

Weenen, den vierden Juli achttienhonderd een en negentig.

(Volgen de onderteekeningen.)

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Overeenkomst betreffende den dienst der invordering van gelden op quitantiën en handelspapier,

GESLOTEN TUSSEN

Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Brazilië, de Republiek Costa-Rica, Egypte, Frankrijk, Italië, de Republiek Liberia, Luxemburg, Noorwegen, Nederland en Nederlandsch Oost-Indië, Portugal en de Portugeesche koloniën, Roumanie, Salvador, Zwitserland, het Regentschap Tunis en Turkije.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de hierboven genoemde landen, gezien art. 19 van het Hoofdverdrag, hebben, in gemeen overleg en onder voorbehoud van nadere bekrachtiging, de navolgende Overeenkomst vastgesteld:

Art. 1. De uitwisseling van waarden, ter invordering door de post, tusschen die landen der Vereeniging, wier Administratiën zich wederzijds met dien dienst belasten, geschiedt overeenkomstig de bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst.

2. 1. Ter invordering zijn toegelaten: quitantiën, rekeningen, orderbriefjes, wissels, en in 't algemeen

alle handels- of ander papier, hetwelk zonder kosten betaalbaar is, en waarvan het bedrag, per zending, 1000 franken of de overeenkomstige waarde in de munt van ieder land niet te boven gaat. De Postadministratiën van twee met elkander in betrekking staande landen, kunnen, in gemeen overleg, een hooger maximum aannemen.

2. De Postadministratiën der contracteerende landen kunnen zich desgelijks belasten met het doen protesteeren van handelspapier, en, in gemeen overleg, ten aanzien van dien dienst de noodige schikkingen treffen. Ook kunnen zij rente- en winstaandeelbewijzen, alsmede afgeloste stukken, ter invordering toelaten.

3. Het bedrag der waarden, ter invordering door de post, moet worden opgegeven in de munt van het land, dat met de invordering is belast.

4. 1. De ter invordering bestemde waarden worden door den bewaargever rechtstreeks, per aangeteekenden brief, toegezonden aan het postkantoor, dat de invordering moet bewerkstelligen.

2. Dezelfde zending mag meerdere, door hetzelfde postkantoor, ten bate van denzelfden persoon, van verschilleude schuldenaren in te vorderen waarden bevatten.

5. 1. Voor elke zending, uitgevoerd in overeenstemming met het voorafgaande art. 4, is een port te heffen, gelijkstaande met dat, voor een aangeteekenden brief van hetzelfde gewicht verschuldigd. Dit port blijft geheel ten voordeele van de Postadministratie van het land van oorsprong.

2. Aan den belanghebbende wordt, bij de ter postbezorging, kosteloos een bewijs van ontvangst uitgereikt.

6. Gedeeltelijke betaling is niet toegelaten. Iedere vordering moet geheel en in eenmaal worden voldaan, anders wordt de betaling beschouwd als geweigerd.

7. 1. De met de invordering belaste Postadministratie heft van het bedrag van ieder ingevorderd stuk een recht van 10 centimen, of van het overeenkomstige bedrag in de munt van het land van bestemming.

2. De opbrengst van dit recht geeft tot geenerlei verrekening tusschen de betrokken Administratiën aanleiding.

8. De Administratiën, in wier verkeer op 't oogeblik een hooger invorderingsrecht wordt geheven dan dat, bij het voorgaande artikel vastgesteld, hebben de bevoegdheid, om voorloopig met de heffing van het bestaande recht voort te gaan, mits in hetzelfde verkeer het bij art. 5 bedoelde

port worde beperkt tot een vast recht van 25 centimen.

9. 1. Na aftrek :

a. van het recht, vastgesteld bij art. 7, of van dat, vastgesteld bij art. 8, al naar omstandigheden,

b. van het gewone recht der postwissels, en

c. indien daartoe aanleiding bestaat, van de voor de waarden betaalde belasting,

wordt het ingevorderde bedrag door het kantoor van invordering per postwissel aan den bewaargever overgemaakt. De toezending van den postwissel geschiedt kosteloos.

2. De waarden, die niet zijn kunnen worden ingevorderd, worden vrachtvrij en zonder met eenig recht, van welken aard ook, bezwaard te zijn, aan het kantoor van afzending teruggezonden. De met de invordering belaste Postadministratie is niet verplicht, de stukken te doen bewaren, of de niet-betaling op eenigerlei wijze te doen staven.

10. 1. Op de, krachtens het voorgaande art. 9, opgemaakte postwissels, ter overmaking van door de post ingevorderde bedragen, zijn de bepalingen van de Overeenkomst, betreffende de uitwisseling van postwissels, van toepassing, voor zoover zij niet in strijd zijn met de tegenwoordige Overeenkomst.

De in rebut gevallen postwissels, ter overmaking van ingevorderde gelden, worden niet terugbetaald, doch blijven ter beschikking van het Officie van het land van afzending der waarden.

2. Deze postwissels zijn toegelaten tot het krachtens de 1ste paragraaf van artikel 2 vastgestelde maximum.

11. 1. Wanneer een aangeteekende brief, ter invordering bestemde waarden inhoudende, verloren gaat, het geval van overmacht uitgezonderd, wordt aan den bewaargever eene schadeloosstelling van 50 franken uitbetaald, op de wijze als bij het Hoofdverdrag is voorgeschreven. Het in het slotprotocol van dat Verdrag bedoelde voorbehoud is echter op deze aangeteekende stukken niet van toepassing.

2. Indien ingevorderde bedragen verloren gaan, is de Administratie, in welke dienst het verlies heeft plaats gehad, gehouden, de verloren sommen in haar geheel terug te betalen.

12. De Administratiën dragen geenerlei verantwoordelijkheid, wegens vertraging in de overkomst, 't zij van de aangeteekende brieven, welke waarden ter invordering bevatten, 't zij van de waarden zelf, of van de ter betaling daarvan opgemaakte postwissels.

13. De bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst laten onverkort het recht der contracteerende partijen, om bijzondere Overeenkomsten in stand te houden of te sluiten, alsmede om, met het oog op eene verbetering van den internationalen dienst der invordering van gelden, vereenigingen van meer beperkten omvang in stand te houden of in het leven te roepen.

14. Bovendien laat de tegenwoordige Overeenkomst de wetgeving in elk der contracteerende landen onaangeroerd, voor zooveel betreft de onderwerpen, waarin door deze Overeenkomst niet is voorzien.

15. 1. Er wordt overeengekomen, dat, bij gebreke van stellige bepalingen in de tegenwoordige Overeenkomst, omtrent eenig onderdeel, elke Administratie de bevoegdheid heeft, om de op dit stuk in haren binnenlandschen dienst bestaande bepalingen toe te passen.

2. Nochtans is het ten stelligste verboden, om, 't zij in het land van oorsprong, 't zij in het land van bestemming, eenig ander port of recht, van welken aard ook, te heffen, dan dat hetwelk in deze Overeenkomst is genoemd.

16. Elke Administratie kan in buitengewone gevallen, die de toepassing van dien maatregel rechtvaardigen, den dienst der invordering van gelden tijdelijk, geheel of gedeeltelijk staken, onder voorwaarde, daarvan onmiddellijk, zoo noodig door middel van de telegraaf, aan de belanghebbende Administratie of Administratiën kennis te geven.

17. 1. De Postadministratiën der contracteerende landen stellen alle kantoren, welke met den dienst der internationale postwissels zijn belast, open voor den dienst der invordering van gelden.

2. Zij regelen, in gemeen overleg, de wijze van bezorging en verzending der in te vorderen waarden, en stellen alle maatregelen van ondergeschikten aard en van orde vast, voor de uitvoering van deze Overeenkomst vereischt.

18. De landen der Vereeniging, die geen deel hebben genomen aan de tegenwoordige Overeenkomst, zullen daaraan, op hun verzoek en op de wijze, voorgeschreven bij het Hoofdverdrag, betrekkelijk de toetredingen tot de Algemeene Postvereeniging, kunnen deelnemen.

19. 1. In het tijdsverloop tusschen de bijeenkomsten, bij het Hoofdverdrag bedoeld, heeft iedere Postadministratie van een der contracteerende landen het recht, aan de andere Administratiën, die aan deze overeenkomst deelnemen, door tusschen-

komt van het Internationaal Bureel, voorstellen betreffende den dienst der invordering van gelden te doen.

2. Met ieder voorstel wordt gehandeld overeenkomstig het bepaalde bij § 2 van artikel 26 van het Hoofdverdrag.

3. Om ten uitvoer te kunnen worden gelegd, moeten de voorstellen op zich vereenigen:

1°. alle stemmen, wanneer zij eene bijvoeging van nieuwe artikelen of eene wijziging van de bepalingen van dit artikel en van de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 en 20 van de tegenwoordige Overeenkomst betreffen;

2°. twee derden der stemmen, wanneer zij eene wijziging van de bepalingen van artikel 17 betreffen;

3°. de volstrekte meerderheid, wanneer zij de uitlegging van de bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst betreffen; behoudens het geval van verschil voorzien bij artikel 23 van het Hoofdverdrag.

4. Aan de geldige besluiten wordt kracht van uitvoering verzekerd, in de beide eerste gevallen door eene diplomatieke verklaring, en in het derde geval, door eene mededeeling langs administratieven weg, op de wijze als bij het Hoofdverdrag is voorgeschreven.

5. Iedere aangenomen wijziging, of ieder aangenomen besluit kan niet vroeger worden ten uitvoer gelegd, dan ten minste twee maanden na hare of zijne afkondiging.

20. 1. De tegenwoordige Overeenkomst treedt in werking op den 1sten Juli 1892.

2. Zij zal denzelfden duur hebben als het Hoofdverdrag, onverminderd het recht, aan elk land voorbehouden, om zich aan deze Overeenkomst te onttrekken, mits van het voornemen daartoe een jaar te voren door zijne Regeering aan de Regeering van den Zwitserschen Bond worde kennis gegeven. Gedurende dit laatste jaar behoudt de Overeenkomst hare volle kracht, onverminderd de opmaking en de betaling der rekeningen, na afloop van den genoemden termijn.

3. Te rekenen van den dag, waarop de tegenwoordige Overeenkomst in werking treedt, komen alle bepalingen, waaromtrent te voren tusschen de verschillende Regeeringen of Administratiën is overeengekomen, te vervallen, voor zoover zij met de tegenwoordige Overeenkomst niet overeenstemmen, en onverminderd de bij artikel 18 voorbehouden rechten.

4. De tegenwoordige Overeenkomst zal zoodra mogelijk worden geratificeerd. De akten van ratificatie zullen te Weenen worden nitgewisseld.

In oirkode hiervan hebben de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen de tegenwoordige Overeenkomst te Weenen op den vierden Juli achttienhonderd een en negentig onderteekend.

(*Volgen de onderteskeningen.*)

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Overeenkomst betreffende het leveren van abonnementen op dagbladen en tijdschriften, door tusshenkomst van de post,

GESLOTEN TUSCHEN

Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Brazilië, Bulgarije, de Republiek Columbia, Denemarken, Egypte, de Republiek Liberia, Luxemburg, Noorwegen, Perzië, Portugal en de Portugeesche koloniën, Roumanië, Zweden, Zwitserland, Turkije en Uruguay.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden der Regeringen van de hierboven vermelde landen,

Gezien art. 19 van het Hoofdverdrag, hebben, in gemeen overleg en onder voorbehoud van nadere bekrachtiging, de volgende Overeenkomst vastgesteld:

Art. 1. De dienst tot het leveren van abonnementen op dagbladen en tijdschriften door tusshenkomst van de post tusshen die contracteerende landen, wier Postadministratiën omtrent de wederzijdsche inrichting van dezen dienst overeenkomen, wordt nitgevoerd volgens de bepalingen van deze Overeenkomst.

2. De postkantoren van elk land nemen de abonnementen van het publiek aan op de dagbladen en tijdschriften, die in de verschillende contracteerende landen worden uitgegeven.

Deze dienst strekt zich mede uit tot de dagbladen en tijdschriften in andere landen verschijnende, waarvan sommige Administratiën de levering op zich zonden kunnen nemen, onder voorbehoud van toepassing der bepalingen van art. 16 van het Hoofdverdrag.

3. 1. De abonnementsprijs wordt ingevorderd bij de bestelling en voor den geheelen duur van het abonnement.

2. De abonnementen kunnen alleen genomen worden voor de tijdvakken, in de officieele lijsten opgegeven.

4. Bij het verleenen van hare tusshenkomst tot het leveren van abonnementen, nemen de Postadministratiën gemeerlei verantwoordelijkheid op zich ten aanzien der lasten en verplichtingen der uitgevers.

Zij zijn tot gemeerlei terugbetaling verplicht, indien de uitgifte van een dagblad of tijdschrift gedurende den loop van het abonnement gestaakt of geschorst wordt.

5. De internationale dienst der abonnementen wordt nitgevoerd door tusshenkomst van de door elke Administratie daartoe aan te wijzen kantoren van uitwisseling.

6. 1. Elke Administratie stelt de prijzen vast, waarvoor zij aan de andere Administratiën de dagbladen en tijdschriften van haar land en, in voorkomende gevallen, die van elken anderen oorsprong levert.

Deze prijzen mogen echter in geen geval hooger zijn dan die, welke door de geabonneerden in het binnenland worden betaald, behoudens bijvoeging, voor zooveel het verkeer tusshen niet aangrenzende landen betreft, van de aan de tusshenliggende Officiën verschuldigde transitrechten.

2. De transitrechten worden vooruit bij raming vastgesteld, door de tijdstippen van nitgifte, vereenigd met het gemiddelde gewicht der dagbladen, tot grondslag te nemen.

7. 1. De Postadministratie van het land van bestemming stelt den prijs vast, die door den geabonneerde is te betalen, door bij den kostenden prijs, krachtens het voorgaande artikel 6 vastgesteld, zoodaig port, commissieloon of bestelgeld te voegen, als zij noodig zal achten, te heffen; deze kosten mogen echter die, welke voor de abonnementen in het binnenland worden geheven, niet te boven gaan. Zij voegt er, in voorkomende gevallen, het zegelrecht bij, dat door de wetgeving van haar land is vastgesteld.

2. Wanneer twee landen, die met elkander in betrekking staan, niet hetzelfde muntstelsel hebben, wordt de kostende prijs door het Officie van het land van bestemming in de munt van dit land herleid. Indien de Administratiën tot de Overeenkomst betreffende de postwissels zijn getreden, geschiedt de herleiding naar den maatstaf, die voor de postwissels van toepassing is, tenzij door haar omtrent eenen gemiddelden maatstaf van herleiding wordt overeengekomen.

8. De porten of rechten, krachtens de artikelen 6 en 7 hiervoren vastgesteld, geven tot geenerlei verrekening tusschen de met elkander in betrekking staande Officiën aanleiding.

9. Bij het opmaken van de gewichtstaten, dienende voor het vaststellen van de rekeningen der transitkosten (artikelen XXIV en XXV van het Reglement houdende bepalingen van ondergeschikten aard en van orde, ter uitvoering van het Hoofdverdrag), worden de bij abonnement door de post geleverde dagbladen in de wegingen van de dagbladen en gedrukte stukken van allerlei aard begrepen.

10. De Postadministratiën zijn gehonden aan elke gegronde klacht omtrent vertragingen of andere onregelmatigheden, van welken aard ook, in de levering der abonnementen, zonder kosten voor den geabonneerde, gevolg te geven.

11. 1. De rekeningen wegens de geleverde en gevraagde abonnementen worden driemaandelijks opgemaakt. Na wederzijds te zijn onderzocht en vastgesteld, wordt het saldo van deze rekeningen bepaald in de metaalwaarde der munt van het land, dat te ontvangen heeft.

2. Behoudens het geval dat daaromtrent door de betrokken Officiën anders is overeengekomen, wordt, wanneer twee met elkander in betrekking staande landen niet hetzelfde muntstelsel hebben, te dien einde de kleinste vordering in de munt van de grootste vordering herleid, overeenkomstig artikel 6 van de Overeenkomst betreffende de postwissels, en het verschil zoo spoedig mogelijk per postwissel betaald.

3. De uit dien hoofde opgemaakte postwissels zijn aan geenerlei recht onderworpen en mogen het bij die Overeenkomst bepaalde maximum overschrijden.

4. Wegens achterstallige betalingen is eene interest van 5 pCt. 's jaars verschuldigd, ten voordeele van de Administratie, die te vorderen heeft.

12. De bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst laten onverkort het recht der contracteerende partijen, om bijzondere overeenkomsten in stand te houden of te sluiten, met het doel om den dienst der internationale abonnementen te verbeteren of te vereenvoudigen.

13. De landen der Vereeniging, die geen deel hebben genomen aan de tegenwoordige Overeenkomst, kunnen daaraan, op hun verzoek en op de wijze, voorgeschreven bij artikel 24 van het Hoofdverdrag betrekkelijk de toetredingen tot de Algemeene Postvereeniging, deelnemen.

14. De Postadministratiën der contracteerende landen stellen den vorm der bij art. 11 hiervoren bedoelde rekeningen, alsmede de tijdstippen, waarop zij moeten worden opgemaakt, vast, en nemen alle verdere maatregelen van orde en van ondergeschikten aard, voor de uitvoering der tegenwoordige Overeenkomst vereischt.

15. Er wordt overeengekomen, dat, bij gebreke van stellige bepalingen in de tegenwoordige Overeenkomst omtrent eenig onderdeel, elke Administratie de bevoegdheid heeft, om de op dit stuk in haren binnenlandschen dienst bestaande bepalingen toe te passen.

16. 1. In het tijdsverloop tusschen de bijeenkomsten, bedoeld bij het Hoofdverdrag, heeft elke Postadministratie van een der contracteerende landen het recht aan de andere Administratiën, die aan deze Overeenkomst deelnemen, door tusschenkomst van het Internationaal Bureau, voorstellen betreffende den dienst der abonnementen op dagbladen te doen.

2. Met elk voorstel wordt gehandeld overeenkomstig het bepaalde bij § 2 van artikel 26 van het Hoofdverdrag.

3. Om ten uitvoer te kunnen worden gelegd, moeten de voorstellen op zich vereenigen, te weten:

1°. alle stemmen, wanneer zij eene bijvoeging van nieuwe artikelen of eene wijziging van de bepalingen van dit artikel en van de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17 en 18 van de tegenwoordige Overeenkomst betreffen;

2°. twee derden der stemmen, wanneer zij eene wijziging van artikel 14 betreffen;

3°. de volstrekte meerderheid, wanneer zij de nitlegging van de bepalingen van de tegenwoordige Overeenkomst betreffen, behoudens het geval van verschil, voorzien bij artikel 23 van het Hoofdverdrag.

4. Aan de geldige besluiten wordt kracht van uitvoering verzekerd, in de beide eerste gevallen, door eene diplomatieke verklaring, en in het derde geval, door eene mededeeling langs administratieven weg, op de wijze als is voorgeschreven in artikel 26 van het Hoofdverdrag.

5. Iedere aangenomen wijziging of ieder aangenomen besluit kan niet vroeger worden ten uitvoer gelegd, dan ten minste twee maanden na hare aankondiging.

17. De tegenwoordige Overeenkomst treedt in werking op den 1sten Juli 1892. Zij zal denzelfden duur hebben als het Hoofdverdrag, onver-

minderd het recht, aan elk land voorbehouden, om zich aan deze Overeenkomst te onttrekken, mits van het voornemen daartoe, een jaar te voren, door zijne Regeering aan de Regeering van den Zwitserschen Bond worde kennis gegeven.

In voorkomende gevallen moeten de loopende abonnementen op de voorwaarden, bij de tegenwoordige Overeenkomst vastgesteld, worden geleverd tot het verstrijken van den termijn, waarvoor zij zijn aangevraagd.

18. Te rekenen van den dag, waarop de tegenwoordige Overeenkomst in werking treedt, komen alle schikkingen, omtrent dit onderwerp te voren tusschen de Regeeringen of Administratiën der contracteerende partijen getroffen, te vervallen, voor zoover zij met de tegenwoordige Overeenkomst niet overeenstemmen, en onverminderd de bepalingen van artikel 12.

De tegenwoordige Overeenkomst zal zoodra mogelijk worden geratificeerd. De akten van ratificatie zullen te Weenen worden uitgewisseld.

In Oirkonde hiervan hebben de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen de tegenwoordige Overeenkomst te Weenen, op den vierden Juli achttien honderd een en negentig, onderteekend.
(Volgen de onderteekeningen.)

1 April 1892. WET, tot goedkenning van het Protocol der op 2 Januari 1892 aan het Departement van Buitenlandsche Zaken te Brussel gehouden zitting ter uitvoering van artikel XCIX der op 2 Juli 1890 aldaar onderteekende Algemeene Akte der Internationale Conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel. S. 52.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alsoo Wij in overweging hebben genomen, dat het op 2 Januari 1892 door den Nederlandschen Gezant te Brussel mede-onderteekende Protocol de bij de wet van 24 Juni 1891 goedgekeurde Algemeene Akte der te gemelder plaats gehouden Internationale Conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel wijzigt met betrekking tot de geldigheid der geheele Akte voor allé toetredenen Staten gelijkelijk; Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Konig artikel.

Goedkenning wordt verleend aan de bepalingen, vervat in het nevens deze wet in afdruk gevoegde Protocol der op 2 Januari 1892 aan het Departement van Buitenlandsche Zaken te Brussel gehouden zitting ter uitvoering van art. XCIX der op 2 Juli 1890 aldaar onderteekende Algemeene Akte der Internationale Conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel, in zoverre die bepalingen eene wijziging bevatten van genoemde Algemeene Akte.

Laaten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 1sten April 1892.

(*get.*) E. M. M. A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) VAN TIENHOVEN.

De Minister van Justitie, (*get.*) SMIDT.

(*Uitgag.* 11 April 1892.)

PROTOCOLE de la séance tenue à Bruxelles, au Département des Affaires Étrangères, le 2 janvier 1892, en exécution de l'article XCIX de l'Acte Général de Bruxelles et du Protocole du 2 juillet 1891.

Étaient présents :

Pour l'Allemagne:

M. le Prince DE LA TOUR ET TAXIS, Chargé d'affaires d'Allemagne à Bruxelles.

Pour l'Autriche-Hongrie:

Son Excellence M. le Comte KHEVENHÜLLER-METSCH, Ministre d'Autriche-Hongrie à Bruxelles.

Pour la Belgique:

M. le Baron LAMBERMONT, Ministre d'État.
M. É. BANNING, Directeur Général au Ministère des Affaires Étrangères.

Pour le Danemark:

M. F. G. SCHACK DE BROCKDORFF, Consul Général de Danemark à Anvers.

Pour l'Espagne:

Son Excellence M. GUTIERREZ DE AGÜERA, Ministre d'Espagne à Bruxelles.

Pour l'État Indépendant du Congo:

M. VAN ESTVELDE, Secrétaire d'État de l'Intérieur de l'État Indépendant du Congo.

Pour la France:

Son Excellence M. BOURÉE, Ministre de France à Bruxelles.

Pour la Grande-Bretagne:

Son Excellence LORD VIVIAN, Ministre de Sa Majesté Britannique à Bruxelles.

Sir JOHN KIRK.

Pour l'Italie :

Son Excellence M. le Baron DE RENZIS, Ministre d'Italie à Bruxelles.

Pour les Pays-Bas :

Son Excellence M. le Baron GERICKE DE HEWYNEN, Ministre des Pays-Bas à Bruxelles.

Pour le Portugal :

Son Excellence M. D'ANTAS, Ministre de Portugal à Bruxelles.

Pour la Russie :

Son Excellence M. le Prince OUBOUSOFF, Ministre de Russie à Bruxelles.

Pour la Suède et la Norvège :

Son Excellence M. DE BURENSTAM, Ministre de Suède et de Norvège à Bruxelles.

Pour la Turquie :

Son Excellence CARATHÉODORY EFENDI, Ministre de Turquie à Bruxelles.

Pour le Zanzibar.

Sir JOHN KIRK.

Les soussignés se sont réunis au Ministère des Affaires Étrangères à Bruxelles, conformément à l'article XCIX de l'Acte Général du 2 juillet 1890 et en exécution du Protocole du 2 juillet 1891, afin de dresser acte du dépôt des ratifications de celles des Puissances signataires qui n'ont pas accompli cette formalité à la réunion du 2 juillet 1891.

Son Excellence le Comte KHEVENHÜLLER-METSOH fait connaître à l'Assemblée que l'instrument des ratifications de Sa Majesté I. et R. Apostolique sur l'Acte Général et la Déclaration du 2 juillet 1890, a été déposé au Ministère des Affaires Étrangères de Belgique le 3 juillet 1891.

Son Excellence le Prince OUBOUSOFF dépose l'instrument des ratifications de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies sur l'Acte Général et la Déclaration du 2 juillet 1890.

Son Excellence CARATHÉODORY EFENDI dépose l'instrument des ratifications de Sa Majesté l'Empereur des Ottomans sur l'Acte Général et la Déclaration du 2 juillet 1890.

Son Excellence déclare, conformément à une communication qui a été portée à la connaissance des Puissances signataires, sans soulever d'objection de leur part, que le Gouvernement impérial ottoman interprète l'article XXXIV de l'Acte Général en ce sens que les inscriptions prescrites par cet article seront faites, en ce qui concerne les navires ottomans, en caractères et en chiffres turcs. La Sublime Porte, toutefois, n'a pas d'objection

à ce qu'une traduction en caractères latins soit ajoutée aux inscriptions faites en caractères turcs.

Il est donné acte à M. le Ministre de Turquie de sa déclaration.

Il est donné également acte à MM. les Ministres d'Autriche-Hongrie, de Russie et de Turquie du dépôt des ratifications de leurs Souverains.

Son Excellence M. BOURÉE dépose l'instrument des ratifications du Président de la République française sur l'Acte Général et la Déclaration du 2 juillet 1890.

Son Excellence déclare que le Président de la République, dans ses ratifications sur l'Acte Général de Bruxelles, a provisoirement réservé, jusqu'à une entente ultérieure, les articles XXI, XXII et XXIII, ainsi que les articles XLII à LXI.

Les Représentants des Puissances donnent acte à M. le Ministre de France du dépôt des ratifications du Président de la République française, ainsi que de l'exception portant, sur les articles XXI, XXII et XXIII, et sur les articles XLII à LXI.

Il est entendu que les Puissances ayant ratifié l'Acte Général dans son entier se reconnaissent réciproquement liées entre elles pour toutes ses clauses.

Il est également entendu que ces Puissances ne seront tenues à l'égard de celle qui a ratifié partiellement que dans la limite des engagements souscrits par cette dernière.

Enfin, il reste bien entendu qu'à l'égard de la Puissance ayant ratifié partiellement, les matières faisant l'objet des articles XLII à LXI continueront, jusqu'à un accord ultérieur, à être régies par les stipulations et arrangements actuellement en vigueur.

M. le Baron LAMBERMONT, l'un des Représentants de la Belgique, communique à l'Assemblée la lettre suivante, qui a été adressée à M. le Ministre des Affaires Étrangères de Belgique par S. E. M. le Ministre de France :

« Légation de France
en Belgique.

« Bruxelles, le 31 décembre 1891.

« Prince,

« Dans la note verbale en date du 18 de ce mois, remise le même jour à M. le Ministre des Affaires Étrangères de France par M. le Baron BEYENS, le Gouvernement Belge a appelé l'attention du Gouvernement de la République sur les conditions dans lesquelles pourraient être appli-

qués, dans certaines possessions françaises, les articles XXX à XLI de l'Acte Général de la Conférence de Bruxelles. Ces articles concernent la concession du pavillon aux bâtiments indigènes, le rôle de l'équipage et le manifeste des passagers noirs. En constatant l'importance de ces articles et en rappelant qu'ils étaient dus à l'initiative de la France, le Gouvernement du Roi LÉOPOLD a fait observer qu'ils n'étaient applicables que dans les ports de la zone visée par l'article XXI, lequel est réservé par la France. Il a demandé, en conséquence, que le Représentant de la République à Bruxelles fût autorisé à faire connaître les intentions du Cabinet de Paris à ce sujet.

D'ordre de mon Gouvernement et conformément aux vœux exprimés dans la note précitée, j'ai l'honneur de faire savoir à Votre Excellence que les dispositions contenues dans les articles XXX à XLI de l'Acte Général de Bruxelles seront appliquées spontanément par le Gouvernement de la République dans le territoire d'Obock et, suivant les nécessités, dans l'île de Madagascar et les Comores.

Veuillez agréer, Prince, les assurances de ma haute considération".

(Signé) A. BOURÉE.

Son Excellence

*Monsieur le Prince de Chimay, Ministre
des Affaires Étrangères, etc., etc., etc.*

Son Excellence le Baron GERICKE VAN HERWYNEN déclare, au nom de son Gouvernement, qu'en signant le Protocole de ce jour, il est tenu de faire observer que les dispositions constitutionnelles qui régissent les Pays-Bas exigent que ce Protocole reçoive l'approbation des États Généraux. Cette approbation n'ayant pu être demandée avant le 2 janvier, le Gouvernement de la Reine Régente se propose d'y pourvoir dès la rentrée des Chambres.

Il est donné acte à M. le Ministre des Pays-Bas de sa déclaration.

Les ratifications de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche-Hongrie, du Président de la République française, de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, de Sa Majesté l'Empereur des Ottomans sont, après examen, trouvées en bonne et due forme. Ces documents, conformément aux prescriptions de l'article XCIX, resteront déposés, avec les instruments des ratifications qui ont été remis le 2 juillet 1891, dans les archives du Gouvernement du Royaume de Belgique.

Les Représentants des Puissances donnent acte aux Représentants de la Belgique de ce dépôt.

Son Excellence M. D'ANTAS déclare que les circonstances n'ayant pas permis aux Chambres portugaises de se prononcer sur l'Acte Général et la Déclaration du 2 juillet 1890, il est chargé par son Gouvernement de demander que le Protocole demeure ouvert pour le dépôt des ratifications de Sa Majesté Très Fidèle jusqu'à la date du 2 Février 1892.

L'Assemblée donne son assentiment à la prorogation de délai proposée par M. le Ministre de Portugal.

En foi de quoi a été dressé le présent Protocole, dont une copie certifiée sera transmise par les soins du Gouvernement de Sa Majesté le Roi des Belges à chacune des autres Puissances ayant signé l'Acte Général et la Déclaration du 2 juillet 1890.

Fait à Bruxelles, le 2 janvier 1892.

Prince F. DE LA TOUR ET TAXIS.
R. KHEVENHÜLLER.
LAMBERMONT.
É. BANNING.
SCHACK DE BROCKDORFF.
J. G. DE AGUÉRA.
EDM. VAN EETVELDE.
A. BOURÉE.
VIVIAN.
JOHN KIRK.
F. DE RENZI.
L. GERICKE.
M. D'ANTAS.
L. OUBOUSOFF.
BURENSTAM.
ÉT. CARATHÉODORY.
JOHN KIRK.

Pour la Perse :

Son Excellence le Général NAZARE-AGA, Ministre de Perse à Bruxelles.

Le 3 janvier 1892.

NAZARE-AGA.

4 April 1892. WET, houdende goedkeuring van de op 20 Juni 1891 te Londen tusschen Nederland en Groot-Brittannië en Ierland gesloten overeenkomst tot vaststelling der grenzen tusschen de Nederlandsche bezittingen op het eiland Borneo en de Staten op dat eiland, die onder Britsch protectoraat staan. S. 53.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 20 Juni 1891 te Londen gesloten overeenkomst tot vaststelling der grenzen tusschen de Nederlandsche bezittingen op het eiland *Borneo* en de Staten op dat eiland, die onder Britsch protectoraat staan, wijzigingen van het grondgebied van den Staat inhoudt;

Gelet op het 2de gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De nevens deze wet in afdruk gevoegde overeenkomst, den 20sten Juni 1891 te Londen tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië en Ierland* gesloten tot vaststelling der grenzen tusschen de Nederlandsche bezittingen op het eiland *Borneo* en de Staten op dat eiland, die onder Britsch protectoraat staan, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 4den April 1892.

(*get.*) EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) VAN TIENHOVEN.

De Minister van Koloniën, (get.) V. DEDEM.

(*Uitgeg.* 19 April 1892.)

Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes der Nederlanden, in naam van Hare Majesteit WILHELMINA, Koningin der Nederlanden, en Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië, wenschende de grenzen vast te stellen tusschen de Nederlandsche bezittingen op het eiland Borneo en de Staten op dat eiland, die onder Britsch protectoraat staan, hebben goedgevonden tot dat doel een verdrag te sluiten, en hebben te dien einde als Hare Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes der Nederlanden, graaf CHARLES MALCOLM ERNEST GEORGES VAN BYLANDT, Ridder-Grootkruis van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Harer Majesteits Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij het Hof van St. James; en Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië, den heer ROBERT ARTHUR TALBOT GASCOYNE CECIL, Markies van SALISBURY, Graaf van Salisbury, Burggraaf Cranborne, Baron Cecil, 1892.

Pair van het Vereenigd Koninkrijk, Ridder van de Orde van den Kouseband, lid van Harer Majesteits Geheimen Raad, Harer Majesteits voornaamsten Secretaris van Staat voor Buitenlandsche Zaken, enz.; welke, na elkander hunne wederzijdsche volmachten, die in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, te hebben medegedeeld, het volgende hebben bepaald:

Art. I. De grens tusschen de Nederlandsche bezittingen op Borneo en die der tot het Britsch protectoraat behoorende Staten op dat eiland zal aanvangen op 4° 10' noorderbreedte op de oostkust van Borneo.

II. De grenslijn zal van 4° 10' noorderbreedte westwaarts vervolgd worden, en in eene west-noord-westelijke richting loopen tusschen de Simengaris en Soedang-rivieren tot het punt waar de meridiaan van 117° oosterlengte van Greenwich de parallel 4° 20' noorderbreedte snijdt, met het doel om de Simengaris-rivier tot het Nederlandsch grondgebied te doen behooren. De grenslijn zal dan westwaarts de parallel 4° 20' noorderbreedte volgen totdat zij het hoogste punt bereikt van de bergketen, welke op die parallel de waterscheiding vormt tusschen de rivieren die naar de noordwestkust en die welke naar de oostkust van Borneo afstroomen, met dien verstande, dat ingeval de Simengaris-rivier of eenige andere rivier, welke ten zuiden van 4° 10' noorderbreedte in zee valt, na opneming, de gestelde grenslijn blijkt te overschrijden binnen een afstand van 5 geographische mijlen, de lijn zoodanig zal gewijzigd worden dat zulke kleine gedeelten of bochten van rivieren in het Nederlandsch grondgebied worden ingesloten; eene gelijke concessie wordt door de Nederlandsche Regering gedaan ten aanzien van eenige rivier welke uitmondt benoorden 4° 10' op het gebied der Britsche Noord-Borneo-maatschappij, doch zuidwaarts de grenslijn overschrijdt.

III. Van het hoogste punt van de bergketen bedoeld in artikel II tot Tandjong-Datoe aan de westkust van Borneo zal de grenslijn de waterscheiding volgen van de rivieren die afstroomen naar de noordwest- en westkusten benoorden Tandjong-Datoe, en van die, welke afstroomen naar de westkust bezuiden Tandjong-Datoe, de zuidkust en de oostkust bezuiden 4° 10' noorderbreedte.

IV. Van 4° 10' noorderbreedte ter oostkust zal de grenslijn oostwaarts vervolgd worden langs die parallel over het eiland Sebitik; het gedeelte

van dat eiland dat gelegen is ten noorden van die parallel zal onvoorwaardelijk toebehooren aan de Britsche Noord-Borneo-maatschappij en het gedeelte ten zuiden van die parallel aan Nederland.

V. De juiste ligging van de grenslijn in de vier voorgaande artikelen omschreven, zal later in onderling overleg worden aangewezen op de tijdstippen die de Nederlandsche en Britsche Regeeringen daarvoor geschikt zullen oordeelen.

VI. De scheepvaart op alle rivieren die tusschen Batoe-Tinagat en de Siboe-koe-rivier in zee uitmonden zal vrij zijn, uitgezonderd voor het vervoer van oorlogsmaterieel; en op het vervoer van andere goederen, welke deze rivieren opgevoerd worden, zullen geen rechten geheven worden.

VII. Gedurende vijftien jaren, gerekend van den dag der ondertekening van deze conventie, zal het aan de bevolking van Boelongan vrijstaan boschproducten te verzamelen in het gebied tusschen de Simengaris- en Tawao-rivieren, vrij van belasting of welke andere heffing ook.

VIII. Deze conventie zal bekrachtigd worden en zij zal in werking komen drie maanden na de uitwisseling der ratificatiën, die zal plaats hebben te Londen eene maand, of zoo mogelijk vroeger, nadat de conventie de goedkenning der Nederlandsche Staten-Generaal zal hebben verkregen.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden deselve hebben ondertekend en met hunne wapens bezegeld.

Gedaan, in dubbel, te Londen den 20 Junii 1891.

(L. S.) (get.) C. VAN BYLANDT.

" " SALISBURY.

4 April 1892. WET, houdende goedkeuring der op den 25sten Maart 1891 te 's Gravenhage gesloten overeenkomst met het den 30sten November daaraanvolgende geteekend additioneel artikel, betreffende wijziging en verbetering van de verlichting en betonning der *Wester-Schelde*. S. 54.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 25 Maart 1891 te 's Gravenhage gesloten overeenkomst met het den 30sten November daaraanvolgende geteekend additioneel artikel, betreffende wijziging en verbetering van de verlichting en betonning der *Wester-Schelde*, aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Enig artikel.

De nevens deze wet in afschrift gevoegde overeenkomst, den 25sten Maart 1891 te 's Gravenhage tusschen de gevolmachtigden van *Nederland* en van *België* gesloten, met het additioneel artikel, den 30sten November daaraanvolgende door de gevolmachtigden derzelfde landen aldaar geteekend, betreffende wijziging en verbetering van de verlichting en betonning der *Wester-Schelde*, wordt goedgekeurd.

Laaten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 4den April 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSEN.

(Uitgeg. 28 Maart 1892.)

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et en Son nom Sa Majesté la Reine Régente du Royaume, et Sa Majesté le Roi des Belges, ayant pris connaissance de la convention tendant à améliorer l'éclairage et le balisage de l'Escaut, conclue à Flessingue le 30 octobre 1890 par les délégués Néerlandais et Belges, ont résolu de consacrer cet acte par une convention diplomatique et ont nommé à cet effet pour Leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté la Reine Régente du Royaume des Pays-Bas:

le Jonkheer CORNELIS HAERTSEN, Commandeur de l'ordre du Lion Néerlandais, Chevalier de deuxième classe de l'ordre du Lion d'Or de la Maison de Nassau, etc., etc., Ministre des Affaires Etrangères de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas;

le Sieur HENRI DYSEBINCK, Chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais etc., Contre-amiral, Ministre de la Marine de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas, et

Sa Majesté le Roi des Belges:

le Baron d'ANETHAN, Grand-Officier de Son ordre de Léopold, Chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais, Grand-Croix de l'ordre de la Couronne de Chêne etc., Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Cour Royale des Pays-Bas;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1. Est approuvée la convention ci-annexée

en copie, conclue, en textes Néerlandais et Français à Flessingue le 30 octobre 1890 par les Commissaires Permanents des deux pays pour la surveillance commune de la navigation et des services de pilotage etc. dans l'Escoot et à ses embouchures.

Elle sera considérée comme insérée mot à mot dans la présente convention et comme faisant partie intégrante de cette convention.

2. La présente convention, dressée en deux exemplaires, sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à la Haye aussitôt que possible.

En foi de quoi les plénipotentiaires susdits l'ont signée et y ont apposé leur cachets.

Fait à la Haye, le 25 mars 1891.

(L. S.) (get.) HARTSEN.

" " DYSERINCK.

" " Baron d'ANETHAN.

OVEREENKOMST.

De Belgische Regeering en de Nederlandsche Regeering, verbetering wenshende aan te brengen in de verlichting en betoning der Wester-Schelde, hebben aangewezen om de voorwaarden van die werken te regelen:

De Belgische Regeering:

de heeren N. ALLO en L. PETIT;

de Nederlandsche Regeering:

de heeren J. SPANJAARD en F. J. P. M. MULDER,

Permanente Commissarissen der beide landen voor het gemeenschappelijk toezicht op de scheepvaart en het loodswezen enz. op de Schelde en in hare mondingen, die, na zich te Vlissingen vereenigd te hebben krachtens hun verleende machtiging, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

Verlichting.

A. Reede van Antwerpen.

Art. 1. Des nachts de plaats aanduiden bestemd voor den dienst van den overtocht door twee roode geleidelichten, geplaatst op den rechteroever boven en beneden deze plaats.

De dagmerken worden geplaatst op den linker-oever.

B. Reede van Austruweel.

Op de sluis van de Schijn een wit licht plaatsen, voorzien van een rood scherm ter bedekking der Palenhoofden.

C. Fort Philippe.

Een wit licht plaatsen op de peilschaal rechter-oever.

D. Frédéric.

Een licht van grootere sterkte plaatsen in den zuidelijken opstand.

Het thans in gebruik zijnde hooge licht zal worden benut voor het lage geleidelicht.

E. Bath.

Een licht van grootere sterkte plaatsen in den noordelijken opstand, die verhoogd zal moeten worden.

Het thans in gebruik zijnde licht zal benut worden voor het lage licht.

F. Rilland.

De lichtsterkte van beide thans in gebruik zijnde lichten vergrooten.

G. Groenendijk.

Het thans in gebruik zijnde hooge licht, verwisseld met een licht van grootere sterkte, zal benut worden als geleidelicht in de plaats van het thans in gebruik zijnde lage licht.

H. Hoedekenskerke.

Het plaatsen van een tweede licht zoodanig, dat het met het bestaande licht in één den te volgen koers naar de roode ton 14 aangeeft.

I. Eendragt-polder.

Een licht plaatsen zoodanig, dat het met het zuidelijke licht in één het vaarwater aanduidt.

J. Othenepolder.

Twee geleidelichten plaatsen tot het aangeven van den te volgen weg om zich van uit het Pas van Terneuzen in de Everingen te begeven, door het nieuwe vaarwater over de Margrietplaat.

K. Borsela.

Een tweede licht zoodanig te plaatsen, dat het met het bestaande licht in één juist aangeeft het midden van het vaarwater stroomopwaarts.

Betoning.

2. De afmetingen der tonnen zullen worden vergroot van af Frédéric tot aan Vlissingen.

Te behouden voor de zwarte tonnen (3de grootte) den tegenwoordigen vorm en de witte tonnen (3de grootte) te vervangen door ankerboei-tonnen.

Bebakening.

3. 1 ^o .	een baken te plaatsen op den berm van	Welsorden.
2 ^o .	id.	Biezelingen.
3 ^o .	id.	Margrietpolder.
4 ^o .	id.	Lage Springer.

Peilschalen.

4. Peilschalen te plaatsen:

1°. bij de sluis van de Pipe de Tabac;2°. bij den Doel;3°. bij den Eendragtpolder, tegenover het middelste licht;4°. Bij Borsele.

Daarop zullen merken geplaatst worden.

5. Elk der beide landen zal de lichten, bakens en peilschalen, bestemd voor zijn grondgebied, doen maken en plaatsen.

6. De plannen en begrotingen van alle nit te voeren werken voor den aanmaak der lichten, bakens en peilschalen zullen aan de goedkeuring der Permanente Commissarissen onderworpen en in gemeen overleg vastgesteld worden.

7. Alle werken, betreffende de plaatsingen op Nederlandsch grondgebied, zullen zooveel mogelijk in het openbaar aubesteed worden en de inschrijvingen zullen niet worden toegewezen, dan nadat zij door de beide Regeeringen zullen zijn goedgekeurd.

8. De Belgische Commissarissen zullen het recht hebben de op Nederlandsch grondgebied uit te voeren werken en het onderhoud daarvan te onderzoeken en daarop toe te zien.

9. De beide Regeeringen verbinden zich al de vereischte maatregelen te nemen om de werken te bespoedigen, opdat de lichten, boeien, bakens en peilschalen binnen zoo korten tijd mogelijk zullen zijn geplaatst.

10. Alle onkosten, welke door de Nederlandsche Regeering voor de verschillende plaatsingen en voor het onderhoud daarvan op het Nederlandsch gedeelte der rivier gemaakt zullen worden, met uitzondering van wat betreft de varen van Rilland en van Borsele, haar toebehoorende, zullen door de Belgische Regeering op de in de voorwaarden der aanneming te bepalen tijdstippen betaald worden; die betalingen zullen plaats hebben eene maand nadat de Nederlandsche Regeering aan de Belgische declaratiën, vergezeld van de bescheiden tot staving, zal hebben doen toekomen.

11. De Nederlandsche Regeering zal zorgen, dat de lichten, de bakens en peilschalen in goeden staat worden onderhouden.

Zij zal die zonder toestemming van België niet kunnen wegnemen, noch aan hunne bestemming onttrekken.

De op Nederlandsch grondgebied te plaatsen lichten, bakens en peilschalen zullen het eigendom

blijven van de Regeering der Nederlanden, zoo lang zij gebruikt worden voor het doel waarvoor zij bestemd zijn, maar in geval van wijzigingen, die tot de opheffing of buiten gebruikstelling van een of ander dier voorwerpen leiden, dan zullen deze aan België worden teruggegeven.

12. Alle op Nederlandsch grondgebied voor het onderhoud der lichten, bakens en peilschalen te maken onkosten, zullen in gemeen overleg door de Permanente Commissarissen der beide landen geregeld worden.

13. De Commissarissen der beide landen zullen de bevoegdheid hebben om in gemeen overleg aan de bebakening de wijzigingen aan te brengen, die ten gevolge van verandering in de richting der vaarwaters noodzakelijk mochten worden.

14. Deze overeenkomst zal niet verbindend zijn dan nadat zij door de wederzijdsche Regeeringen zal zijn goedgekeurd.

Aldus in dubbel opgemaakt te Vlissingen, den 30sten October 1890.

De Nederlandsche Permanente Commissarissen,

(get.) J. SPANJAARD.

" F. MULDER.

De Belgische Permanente Commissarissen,

(get.) N. ALLO.

" L. PETIT.

Certifié pour copie conforme,

(get.) HARTSEN.

" DYSERINCK.

" BARON D'ANETHAN.

Article additionnel ajouté à la convention pour l'amélioration de l'éclairage et du balisage de l'Escaut, signée à La Haye le 25 mars 1891.

Les feux de Rilland et de Borsele, mentionnés aux lettres F et K de l'article 1 de la convention tendant à améliorer l'éclairage et le balisage de l'Escaut, couclne à Flessingue le 30 octobre 1890, étant exclusivement aux frais du Gouvernement des Pays-Bas, les stipulations de cette convention ne leur seront point applicables.

Il est en outre bien entendu que le second paragraphe de l'article 11 de cette convention ne vise pas le cas de guerre ou de danger éventuel de guerre.

Le présent article additionnel aura la même force et la même valeur que s'il était inséré

mot à mot dans la convention susdite du 25 mars 1891.

Arrêté et signé en double, à La Haye, le 30 novembre 1891 entre les Sieurs VAN TIENHOVEN et JANSSEN, Ministres des Affaires Etrangères et de la Marine de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et le Baron d'ANETHAN, Envoyé extraordinaire et Ministre pléipotentiaire de Sa Majesté le Roi des Belges.

(Signés) VAN TIENHOVEN.
 " JANSSEN.
 " BARON D'ANETHAN.
 —

4 April 1892. WET, tot instelling der Orde van Oranje-Nassau. S. 55.

Bijl. Hand. 2e Kamer 1891/92, n°. 74, 1—4.

Hand. id. 1891/92, bladz. 853—861.

Hand. 1e Kamer 1891/92, bladz. 198, 205.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is door het instellen van eene nieuwe Ridderorde de gelegenheid te vermeerderen tot het verleenen van vereerde onderscheidingen;

Gelet op artikel 66 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Er wordt eene Orde ingesteld, strekkende tot vereerde onderscheiding van Nederlanders of vreemdelingen, die zich jegens Ons en den Staat of jegens de Maatschappij op bijzondere wijze hebben verdienstelijk gemaakt.

2. Deze Orde draagt den naam van „de Orde van Oranje-Nassau”.

3. Het Grootmeesterschap van deze Orde is onafscheidelijk aan de Kroon der Nederlanden verbonden.

4. Deze Orde bestaat uit vijf klassen en eene eeremedaille is daaraan verbonden.

5. Alle benoemingen in deze Orde geschieden bij Koninklijk besluit.

6. De Ridders der eerste klasse dezer Orde dragen den naam van Grootkruizen;

die van de tweede klasse dragen den naam van Groot-Officieren;

die van de derde klasse dragen den naam van Kommandeurs;

die van de vierde klasse dragen den naam van Officieren, en

die van de vijfde klasse dragen enkel den naam van Ridders.

7. Het versiersel dezer Orde bestaat in een

kruis met acht gepareelde punten en een doorloopenden laurierkrans tusschen de armen en gedekt met eene Koninklijke Kroon, alles van goud voor de eerste vier klassen en van zilver voor de vijfde klasse; de armen van het kruis zijn wit geëmailleerd met blauw geëmailleerd hart; in het midden van het kruis bevindt zich een blauw geëmailleerd rond schild, omgeven door een wit geëmailleerd rand, beide met goud omlijst, aan de eene zijde op het ronde schild de Leeuw, zooals hij in het wapen van het Rijk voorkomt, en op den rand in gouden letters de woorden „Je maintiendrai”, en aan de tegenzijde op het ronde schild eene met eene gouden Koninklijke Kroon gedekte gouden W en op den rand in gouden letters de woorden „God zij met ons”.

Voor militairen worden, in stede van den laurierkrans, aan het versiersel aangebracht twee zilveren zwaarden met gouden gevest, schuin gekruist achter het ronde schild.

Het lint is oranje tusschen twee strepen van Nassausch blauw, de kleuren gescheiden door eene smalle witte streep.

8. Het teeken van onderscheiding is:

VOOR DE GROOTKRUIZEN:

eene achthoekige zilveren ster, hebbende in het midden het ronde schild met rand, waarop de Leeuw en de woorden „Je maintiendrai” gevonden worden, te dragen op de linkerborst en het versiersel van de Orde aan een lint, honderd een millimeter breed, te dragen als sjerp van den rechterschouder naar de linkerheup.

Op de ster bestemd voor militairen worden buitendien onder het ronde schild twee schuin gekruiste zilveren zwaarden met gouden gevest aangebracht.

VOOR DE GROOT-OFFICIEREN:

eene vierhoekige zilveren ster, hebbende in het midden het ronde schild met rand, waarop de Leeuw en de woorden „Je maintiendrai” gevonden worden, te dragen op de linkerborst en het versiersel van de Orde aan een lint, vijf en vijftig millimeter breed, te dragen om den hals.

Op de ster bestemd voor militairen worden buitendien onder het roudde schild twee schuin gekruiste zilveren zwaarden met gouden gevest aangebracht.

VOOR DE KOMMANDEURS:

het versiersel van de Orde aan een lint, vijf en vijftig millimeter breed, te dragen om den hals.

VOOR DE OFFICIEREN:

een kleiner versiersel van de Orde aan een lint, zeven en dertig millimeter breed, te dragen aan het linker knoopsgat, en op het lint eene rozet.

VOOR DE RIDDERS:

een versiersel van de Orde van dezelfde grootte als dat voor de Officiëren, maar met kroon, geparelde punten, omlijsting van de armen van het kruis en laurierkrans van zilver, aan een lint, zeven en dertig millimeter breed, te dragen aan het linker knoopsgat.

9. De eere medaille, welke in brons, zilver en goud kan verleend worden, is rond, gedekt met eene Koninklijke Kroon van hetzelfde metaal als de medaille, en vertoont aan de eene zijde het orde kruis, versierd, naar gelang van omstandigheden, met den laurierkrans of de gekruiste zwaarden; aan de tegenzijde eene W, met het handschrift „God zij met ons”; zij wordt gedragen aan het ordelint, zeven en twintig millimeter breed, aan het linker knoopsgat. Het lint mag evenwel niet zonder de medaille gedragen worden.

10. Tot goedmaking der onkosten der Orde wordt jaarlijks eene som op de Staatsbegroting gebracht.

11. Het lidmaatschap en versiersel dezer Orde kan niet worden verloren, dan ten gevolge van eene ouherroepelijke veroordeeling tot gevangenisstraf van drie jaren of tot zwaardere straf.

12. De Kanselier van de Orde van den Nederlandschen Leeuw is tevens Kanselier dezer Orde.

13. Het versiersel dezer Orde wordt aan den benoemde gelijktijdig met het afschrift van het Koninklijk besluit zijner benoeming uitgereikt en bij bevordering tot hooger rang of overlijden aan den Kanselier teruggezonden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 4den April 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

(Uitgeg. 26 April 1892.)

4 April 1892. WET, houdende voorziening ter tijdelijke versterking van de nationale militie. S. 56.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1891/92, n°. 63, 1—19.

Hand. id. 1891/92, bladz. 716—735, 738—752, 761.

Hand. 1^e Kamer 1891/92, bladz. 199—202, 206.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de nationale militie tijdelijk te versterken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In de na te noemen artikelen der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militie, gewijzigd en aanvuld bij of ten gevolge van de wetten van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 44), 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35), gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 6) en van 31 December 1887 (*Staatsblad* n°. 265), art. 3; 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92), art. 18; 24 April 1884 (*Staatsblad* n°. 70) en 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), gewijzigd bij de wet van 19 April 1886 (*Staatsblad* n°. 92), worden tijdelijk de hierna omschreven aanvullingen en wijzigingen aangebracht.

Deze aanvullingen en wijzigingen gelden niet langer dan tot 1° Mei 1895, met welk tijdstip alle de bij deze wet gewijzigde wettelijke bepalingen weder in werking treden. Van dit tijdstip af worden de ingelijfd en ontslagen, wanneer zij bij de militie te land een vijfjarigen, of bij de militie ter zee een vierjarigen dienstdiensttijd volbracht hebben.

a. Art. 1. De eerste zinsnede vervalt.

Derde zinsnede. De woorden: „die hun 20ste jaar zijn ingetreden” worden vervangen door: „die voor de ligting van het volgend jaar zijn ingeschreven”.

b. Art. 2. Derde zinsnede. De woorden: „in het vorig jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten December van dat jaar in leven waren” worden vervangen door: „in het loopend jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten Augustus van dat jaar in leven waren”.

c. Art. 3. Eerste zinsnede. De woorden: „in het vorig jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten December van dat jaar in leven waren” worden vervangen door: „in het loopend jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten Augustus van dat jaar in leven waren.”

d. Art. 6. Eerste zinsnede wordt gelezen:

„Behoudens de uitzonderingen bij de wet gemaakt, duurt de dienst voor de ingelijfd en de militia te land zeven, voor die bij de militia te zee vijf jaren.”

e. Art. 11. Eerste zinsnede. In plaats van „optreding” wordt beide malen gelezen „toelating” en in plaats van „20ste” wordt gelezen „19de”.

f. Art. 22. In plaats van „December” wordt gelezen „Augustus.”

g. Art. 25. Eerste zinsnede. In plaats van „December” wordt gelezen „Augustus”.

h. Art. 26. Eerste zinsnede. In plaats van: „vóór den 7den Januarij van het jaar, volgende op dat der inschrijving” en „vóór den 22sten Januarij” wordt onderscheidelijk gelezen: „vóór den 7den September van het jaar der inschrijving” en „vóór den 22sten September.”

Tweede zinsnede. In plaats van „Januarij” wordt gelezen „September”.

i. Art. 27 wordt gelezen:

„De loting der vóór den 1sten September van het jaar voor de militia ingeschrevenen geschiedt tusschen den 7den October en den 7den November.”

j. Art. 46. Eerste zinsnede. De woorden: „van het jaar waarin”, waar die woorden voor de eerste maal voorkomen, worden vervangen door: „voor welke”.

k. Art. 50, 70., de woorden: „zijnen vijfjarigen diensttijd”, worden vervangen door: „eenen diensttijd van ten minste vijf jaren”.

l. Art. 58. Eerste zinsnede. De woorden: „vijf jaren” worden vervangen door: „zeven jaren”.

Tweede zinsnede. De woorden: „van het jaar waarin”, waar die woorden voor de eerste maal voorkomen, worden vervangen door: „voor welke”.

Vierde zinsnede. De woorden: „van het jaar waarin”, worden vervangen door: „voor welke”.

m. Art. 59. Laatste zinsnede. In plaats van: „waarin”, wordt gelezen: „waartoe de ligting behoort, voor welke”.

n. Art. 86. Tweede zinsnede. In plaats van „Maart” en van „April” wordt onderscheidenlijk gelezen: „December” en „Januarij”.

Derde zinsnede. Vervalt.

o. Art. 112 wordt gelezen:

„Behoudens de uitzonderingen bij de wet gemaakt, geschiedt jaarlijks tusschen 1 en 15 Maart de aflevering van de tot de dienst aangewezen en in de ligting van het jaar begrepen lotelingen, van hunne plaatsvervangens of nummervwisselaars en van de vrijwilligers voor de ligting van dat jaar.”

p. Art. 117. Tweede zinsnede. In plaats van: „waarin” wordt gelezen: „waartoe de ligting behoort, voor welke”.

q. Art. 123. Eerste zinsnede. De woorden: „vijf ligtingen” worden vervangen door: „jongste vijf ligtingen”.

r. Art. 125. In plaats van de woorden: „De militia te land komt” wordt gelezen: „De manschappen der militia te land die niet in werkelijke dienst zijn en hun vijfde dienstjaar niet hebben volbragt, komen”.

s. Art. 146, de woorden: „vijf jaren”, worden vervangen door: „zeven jaren”.

t. Art. 150. Eerste zinsnede. In plaats van „Maart” en van „April” wordt onderscheidenlijk gelezen „Januarij” en „Februarij”.

Tweede zinsnede. In plaats van „April” wordt gelezen „Februarij”.

u. Art. 158, de woorden: „vier jaren”, worden vervangen door: „vijf jaren”.

v. Art. 165. Eerste zinsnede. De woorden: „vijf jaren” worden vervangen door: „zeven jaren”.

Derde zinsnede. De woorden: „van het jaar, waarin” waar die woorden voor de eerste maal voorkomen, worden vervangen door: „voor welke”.

w. Art. 171. Eerste zinsnede. De woorden: „vijf jaren”, worden vervangen door: „zeven jaren”.

x. Art. 173. Eerste zinsnede. De woorden: „vijf jaren” worden vervangen door: „zeven jaren”.

Tweede zinsnede. De woorden: „dien ganschen tijd”, worden vervangen door: „de eerste vijf jaren”.

y. Art. 177. Eerste zinsnede. De woorden: „voor vijf jaren ingelijfd en gedurende dien ganschen tijd onder de wapenen gehouden” worden vervangen door: „voor zeven jaren ingelijfd en gedurende de eerste vijf jaren onder de wapenen gehouden”.

z. Art. 178. Derde zinsnede. De woorden: „vijf jaren” worden vervangen door: „zeven jaren”.

2. In het *Eenig artikel* der wet van 22 April 1864 (*Staatsblad* n°. 22), worden de woorden: „vier jaren” vervangen door: „vijf jaren”.

Op deze wijziging is de tweede zinsnede van den aanhef van artikel 1-toepasselijk.

3. De wijzigingen in artikel 1, onder de letters *a*, tweede zinsnede, *b*, *c*, *e*, *f*, *l*, tweede en derde zinsneden, *m*, *n*, *o*, *p*, *t*, tweede zinsnede, en *v*, tweede zinsnede, vermeld, zijn niet van toepassing op of ten aanzien van hen, die voor de ligting van 1892 zijn ingeschreven. Voor deze ingeschrevenen blijven gelden de onder de aangehaalde letters vermelde bepalingen, welke gegal-

den zouden hebben, ware bij deze wet daarin geen verandering gebracht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 4den April 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSSEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 12 April 1892.)

4 April 1892. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het stichten van een nieuw post- en telegraafkantoor te Amsterdam en voor de verbreding van de Huiszittensteeg en van de Korte Huiszittensteeg aldaar. S. 57.

4 April 1892. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg en de verbetering van straten en riolen in Klarendal, gemeente Arnhem. S. 58.

4 April 1892. WET, tot wijziging, aanvulling en verhooging van het zevende hoofdstuk A der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892. S. 59.

Bij deze wet wordt na wijziging, aanvulling en verhooging van eenige artikelen, het totaal der 1ste Afd. nader vastgesteld op f 32,197,166.71*; dat der 2de Afd. op f 24,923,052 en het geheele hoofdstuk op f 57,120,218.71*.

4 April 1892. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 24 Juli 1869 (Staatsblad n°. 142) houdende herziening van het Koninklijk besluit van 2 Juli 1849, n°. 55, omtrent het toekennen van wachtgeldten aan burgerlijke ambtenaren. S. 60.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat het noodzakelijk is, sommige artikelen van het Koninklijk besluit van 24 Juli 1869 (Staatsblad n°. 142) in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de wet van 9 Mei 1890 (Staatsblad n°. 78);

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 1sten December 1891, n°. 41, Generale Thesaurie, gedaan in gemeen overleg met de Hoofden der overige Departementen van Algemeen Bestuur;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5den Januari 1892, n°. 23);

Gezien het nader rapport van den Minister van Financiën, van den 31sten Maart 1892, n°. 125, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het Koninklijk besluit van den 24sten Juli 1869 (Staatsblad n°. 142) wordt gewijzigd in voege als bij de volgende paragrafen is bepaald, te weten:

§ 1. Artikel 1 van dat besluit wordt gelezen als volgt:

Aan burgerlijke ambtenaren, die wegens opheffing van eene door hen bekleed wordende betrekking of ten gevolge van eene reorganisatie van het dienstvak waartoe zij behooren, eervol, doch niet op eigen verzoek worden ontslagen, wordt wachtgeld toegekend, indien zij geen aanspraak hebben op pensioen of indien het pensioen, waarop zij aanspraak kunnen doen gelden, minder bedraagt dan het bij artikel 3 eerste lid van dit besluit bepaalde bedrag.

Wachtgeld kan mede worden toegekend aan burgerlijke ambtenaren, die om andere dan de in het eerste lid van dit artikel genoemde redenen eervol, doch niet op eigen verzoek worden ontslagen, indien zij geen aanspraak hebben op pensioen.

§ 2. In artikel 2 wordt het cijfer "10" veranderd in "9"

§ 3. Artikel 3 wordt gelezen als volgt:

De wachtgeldten, te verlenen aan de bij het eerste lid van artikel 1 bedoelde ambtenaren, bedragen de helft van den laatsten pensioensgrondslag, welke voor die ambtenaren bepaald was wegens de betrekking waarnit zij zijn ontslagen.

De ingevolge het tweede lid van artikel 1 te verlenen wachtgeldten worden, wat de berekening van het bedrag en de toerekening van den diensttijd betreft, geregeld volgens de op 1 Januari 1891 van kracht zijnde of later te maken wettelijke bepalingen voor de regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren.

Zij bedragen echter minstens één derde en hoogstens de helft van den laatsten pensioensgrondslag, welke voor de bij het tweede lid van artikel 1 bedoelde ambtenaren bepaald was wegens de betrekking, waarnit zij zijn ontslagen.

Ongeacht de bovenstaande bepalingen kan een wachtgeld, zoomede het vereenigd bedrag van hetgeen door een ambtenaar wegens wachtgeld en pensioen wordt genoten, eene som van drie duizend gulden 's jaars niet overschrijden.

Geen wachtgeld wordt toegekend, tenzij de belanghebbende, indien hij valt in de termen van het eerste lid van artikel 1, minstens vijf jaren, en, valt hij in de termen van het laatste lid van dat artikel, minstens tien jaren als burgerlijk ambtenaar gediend hebbe.

§ 4. Aan artikel 4 wordt als eerste lid toegevoegd de zinsnede:

De wachtgeldten worden verleend bij Koninklijk besluit.

§ 5. Artikel 5 wordt gelezen als volgt:

De wachtgeldten worden verleend tot wederopzeggens toe.

Wachtgeldten, toegekend aan ambtenaren, die op den dag waarop hun ontslag ingaat den vollen leeftijd van veertig jaren nog niet hebben bereikt en ontslagen zijn om andere redenen dan wegens opheffing hunner betrekking of reorganisatie van het dienstvak, waartoe zij behoorden, worden verleend tot het bij artikel 3, derde lid, bepaalde maximum.

Onverminderd het bepaalde in het eerste lid van dit artikel en in artikel 8, vervallen de wachtgeldten na vijf jaren, indien zij zijn toegekend:

a. aan ambtenaren, die op den dag, waarop hun ontslag ingaat, den vollen leeftijd van veertig jaren nog niet hebben bereikt;

b. aan ambtenaren, die na tien jaren of langer gediend te hebben, ontslagen worden wegens opheffing hunner betrekking of reorganisatie van het dienstvak, waartoe zij behooren.

Behoudens het bepaalde bij artikel 10 en bij het eerste lid van dit artikel worden de wachtgeldten, die na vijf jaren niet vervallen, herzien en, te rekenen van dat tijdstip, wat de berekening van het bedrag en de toerekening van den diensttijd betreft, nader geregeld volgens de op 1 Januari 1891 van kracht zijnde of later te maken wettelijke bepalingen voor de regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren. Deze herziening blijft achterwege, indien zij verhooging van het wachtgeld tengevolge zou moeten hebben.

De in het vorige lid bedoelde wachtgeldten vervallen op den dag, waarop de belanghebbenden nit hoofde van hunnen leeftijd aanspraak verkrijgen op pensioen.

§ 6. Artikel 6 vervalt; artikel 7 wordt artikel 6.

§ 7. Artikel 8 wordt artikel 7; dit artikel wordt gelezen als volgt:

De bepalingen van de artikelen 22 en 23 der

wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78) zijn op de wachtgeldten toepasselijk.

§ 8. Artikel 9 wordt artikel 8; artikel 10 wordt artikel 9; artikel 11 wordt artikel 10.

§ 9. Artikel 12 wordt artikel 11; in het tweede lid van dit artikel wordt, in plaats van „De artikelen 8, 9 en 10 enz.“, gelezen: De artikelen 7, 8 en 9 enz.

§ 10. Artikel 13 wordt artikel 12; artikel 14 wordt artikel 13; artikel 15 wordt artikel 14.

2. De bepalingen van dit besluit zijn mede toepasselijk op hen, aan wie vóór de in werking treding daarvan eervol ontslag is verleend, doch wier wachtgeld nog niet is geregeld.

Het bepaalde bij dit besluit is niet van toepassing op de wachtgeldten, welke vóór de in werking treding van dit besluit zijn verleend. Daarvoor blijft van kracht het Koninklijk besluit van 24 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 142).

3. Dit besluit treedt in werking met den vijfden dag na dien zijner afkondiging.

De Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, betwelk gelijktydig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 4den April 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) P I E R S O N.

(Uitgeg. 12 April 1892.)

4 April 1892. BESLUIT, houdende vaststelling van bepalingen omtrent de eerbewijzingen aan vaandels van schutterijen.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W I J E M M A, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Oorlog en van Binnenlandsche Zaken, van 23 Maart 1892, afl. Generale Staf, n°. 29, en van 31 Maart 1892, n°. 483 S, afdeling Militie en Schutterijen;

Gezien het Koninklijk besluit van 29 Juli 1888, n°. 20, houdende vaststelling van bepalingen omtrent de eerbewijzingen, welke aan vaandels van schutterijen behooren te worden verleend;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat art. 2 van voormeld besluit zal worden gelezen als volgt:

Art. 2. Aan vaandels, door particulieren aan

schutterijen geschonken, worden — bijaldien zij met Onze toestemming worden gevoerd — dezelfde eerbewijzingen gegeven als aan die, bedoeld bij art. 1 van dit besluit.

De voornoemde Ministers zijn, ieder voor zoveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, den 4den April 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

5 April 1892. WET, houdende goedkeuring van de op 26/30 November 1888 tusschen Nederland en Oostenrijk-Hongarije nitgewisselde verklaring nopens de van weerszijden te nemen maatregelen tot het tegengaan van den zoogenaamden bandel in vrouwen en meisjes. S. 61.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in de op 26/30 November 1888 tusschen Nederland en Oostenrijk-Hongarije nitgewisselde verklaring, nopens de in gemeen overleg te nemen maatregelen tot bescherming van zekere categorieën van ontuchtige vrouwen, eene bepaling voorkomt, waarbij aan het Rijk geldelijke verplichtingen worden opgelegd;

Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Benig artikel.

De nevens deze wet in afschrift gevoegde verklaring, den 26/30 November 1888 tusschen Nederland en Oostenrijk-Hongarije uitgewisseld, nopens de in gemeen overleg te nemen maatregelen tot bescherming van zekere categorieën van ontuchtige vrouwen, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den April 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) VAN TIENHOVEN.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

(Uitgeg. 16 April 1892.)

AFSCHRIFT.

Le Gouvernement de Sa Majesté le Roi des Pays-Bas et le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., etc., et Roi Apostolique d'Hongrie, désirant prendre, d'un commun accord et de la manière prévue par les articles suivants, des mesures de protection concernant certaines catégories de prostituées, sont convenus de ce qui suit:

Les Gouvernements de la Monarchie Austro-Hongroise et des Pays-Bas, désirant prendre, de commun accord, des mesures de protection concernant certaines catégories de prostituées, sont convenus de ce qui suit:

Art. 1. Les Gouvernements des Pays-Bas et de la Monarchie Austro-Hongroise s'engagent à concourir, autant que possible, dans les limites légales, à ce que les femmes et les filles, appartenant à l'un de ces pays, et qui, contre leur volonté seraient réduites à se livrer à la prostitution dans l'autre pays, soient, sur leur demande ou sur la demande des personnes ayant autorité sur elles, renvoyées du pays où elles se trouvent dans le pays auquel elles appartiennent.

2. Les dits Gouvernements s'engagent également à concourir, autant que possible, dans les limites légales, à ce que les filles mineures selon les lois de leur pays, qui de leur propre consentement, se livrent à la prostitution dans l'autre pays, soient à la demande de leurs parents ou tuteurs, renvoyées dans leur pays d'origine.

3. Le renvoi aura lieu sans qu'il soit tenu compte des prétentions que des tiers élèveraient contre ces femmes ou filles par suite des relations résultant de l'état de prostitution sauf le cas où l'exécution d'une ordonnance judiciaire s'opposerait au renvoi.

4. Avant d'effectuer le renvoi d'une femme mariée ou d'une fille mineure selon les lois de son pays, l'administration adressera aux personnes ayant autorité sur elles un avis mentionnant la date à laquelle le renvoi sera opéré et la localité sur laquelle la femme ou fille sera dirigée.

5. Au cas où la femme ou fille qui doit être renvoyée ne pourrait rembourser elle-même les frais de son transfert et qu'elle n'aurait ni mari, ni parents ou tuteurs qui payeraient pour elle,

les frais occasionnés par le renvoi seront à la charge de chacun des pays respectifs en tant qu'il s'agira du transfert sur son territoire.

Les frais de transit à travers le territoire d'une tierce Puissance seront supportés dans ce cas par le pays auquel la femme ou fille renvoyée appartient.

En foi de quoi le soussigné, Ministre des Affaires Étrangères de Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, a signé et mané du cachet de ses armes la présente déclaration, qui entrera en vigueur après avoir été échangée contre une déclaration analogue, émanée du Gouvernement de la Monarchie Austro-Hongroise.

Fait à La Haye, le
26 Novembre 1888.
(L.S.) (get.) HARTSEN.

En foi de quoi le soussigné, Ministre de la Maison Impériale et des Affaires Étrangères de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, a apposé sa signature et le sceau du Ministère Impérial et Royal des Affaires Étrangères à la présente déclaration qui sera échangée contre une déclaration analogue de Son Excellence Monsieur le Ministre des Affaires Étrangères de Sa Majesté le Roi des Pays-Bas.

Fait à Vienne, le
30 Novembre 1888.
(L.S.) (get.) GUSTAVE
Comte KALNOXY.

5 April 1892. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van een stuk grond bij de *Galileërkerk* te *Leeuwarden*, aan de *Nederlandsch Hervormde gemeente* aldaar. S. 62.

5 April 1892. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van eene strook grond langs den Rijksweg van *Delft* naar *Maassluis*, aan de *Delftsche distilleerderij, gist- en spiritusfabriek*. S. 63.

5 April 1892. WET, tot nadere schorsing der heffing van het uitvoerrecht van suiker in *Nederlandsch-Indië*. S. 64.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
Wf EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het niet raszaam is in 1892 de heffing van uitvoerrecht van suiker in *Nederlandsch-Indië* te hervatten, die ingevolge de wet van 25 December 1886 (*Staatsblad* no. 248) geschorst is voor

een tijdvak van vijf jaren, te rekenen van 1 Juni 1887;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Benig artikel.

Van 1 Juni 1892 af is gedurende een jaar het bij de wet van 16 April 1886 (*Staatsblad* no. 72) vastgestelde recht bij den uitvoer van suiker niet verschuldigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den April 1892.

(get) EMMA.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.
(Uitgeg. 12 April 1892.)

5 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1886. S. 65.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1886 wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt f 1,474,378.89^a.

De ontvangst bedraagt f 1,232,739.92^a.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo f 241,638.97, welk bedrag dientengevolge tot aanvulling der koloniale middelen over het dienstjaar 1886 is noodig geweest.

5 April 1892. WET, tot verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 66.

5 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1871. S. 67.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1871 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen f 185,580,969.85.

De uitgaven bedragen f 115,836,024.34^a.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt alzoo f 19,694,945.00^a.

6 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1872. S. 68.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1872 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen *f* 188,207,777.41.

De uitgaven bedragen *f* 127,945,185.44.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 10,262,591.97.

6 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1873. S. 69.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1873 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen *f* 146,430,870.16.

De uitgaven bedragen *f* 142,896,971.42^s.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 3,533,898.73^s.

6 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1874. S. 70.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1874 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen *f* 146,842,607.52^s.

De uitgaven bedragen *f* 187,038,590.30^s.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 9,804,017.22.

6 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1875. S. 71.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1875 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen *f* 165,786,235.05^s.

De uitgaven bedragen *f* 154,249,593.27^s.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 11,536,641.78.

6 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1876. S. 72.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1876 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen *f* 150,659,576.72^s.

De uitgaven bedragen *f* 158,518,757.94^s.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 7,859,181.22.

7 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1877. S. 73.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1877 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen *f* 162,648,860.25^s.

De uitgaven bedragen *f* 159,080,553.90^s.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 3,568,306.35.

7 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1878. S. 74.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1878 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen *f* 149,473,104.57^s.

De uitgaven bedragen *f* 148,729,472.19.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 743,632.38^s.

7 April 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1879. S. 75.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1879 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedragen *f* 144,515,944.37.

De uitgaven bedragen *f* 156,043,419.72.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 11,527,474.85.

7 April 1892. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Anton Hubert Hensen. S. 76.

Eduard Herrmann Ruhl. S. 77.

Carl Johann Heinrich Müller. S. 78.

Friedrich August Erdmann. S. 79.

7 April 1892. BESLUIT, tot nadere aanvulling van artikel 5 van het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (*Staatsblad* n°. 248), houdende bepalingen ter uitvoering der overeenkomst tot wering der druifluiss (phyloxera). S. 80.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Water-

staat, Handel en Nijverheid en van Financiën, van 20 Februari 1892, litt. C, afdeling Handel en Nijverheid, en van 20 Februari 1892, n°. 91, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op de wet van 6 December 1883 (*Staatsblad* n°. 181) en op het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (*Staatsblad* n°. 248);

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 Maart 1892, n°. 6);

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers, van 30 Maart 1892, n°. 169, afdeling Handel en Nijverheid, en van 5 April 1892, n°. 43, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met nadere aanvulling van artikel 5 van het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (*Staatsblad* n°. 248), wordt het donanekantoor (*Hansweert*) opgenomen onder de kantoren, welke voor den in- en doorvoer langs de rivieren en kanalen van de in dat artikel bedoelde planten, heesters en andere gewassen zijn opengesteld.

2. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien zijner afkondiging.

De voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 7den April 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 17 April 1892.)

8 April 1892. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Friedrich Carl Hirschfeld. S. 81.

Dr. Friedrich Julius Peter van Calker. S. 82.

Reinhold Krüger. S. 83.

Hinderk Roberts Leemhuis. S. 84.

9 April 1892. WET, tot aanvulling van art. 23 van het bij Koninklijk besluit van 30 Augustus 1864 (*Staatsblad* n°. 91) vastgesteld reglement voor de Rijk's hoogere burgerscholen. S. 85.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 3 Februari 1892, n°. 382, afdeling Onderwijs;

Gezien het Koninklijk besluit van 30 Augustus 1864 (*Staatsblad* n°. 91), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 13 Augustus 1873 (*Staatsblad* n°. 121) en van 9 April 1879 (*Staatsblad* n°. 55);

Overwegende, dat de wenschelijkheid is gebleken, om door aanvulling van art. 23 van het bij de bovengemelde besluiten vastgesteld reglement voor de Rijk's hoogere burgerscholen, onvermogen jongelieden, zonder betaling van schoolgeld, tot het volgen der lessen op de Rijk's hoogere burgerscholen te kunnen toelaten;

Den Raad van State gehoord (advies van den 4 Maart 1892, n°. 11);

Gezien het nader rapport van den voornoemden Minister, van 26 Maart 1892, n°. 1162, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, het bovvermeld artikel 23 te doen luiden als volgt:

„Het bedrag van het schoolgeld zoowel voor hen die het geheele onderwijs volgen, als voor hen, die slechts enkele lessen bijwonen, wordt door den Minister voor elke hoogere burgerschool afzonderlijk vastgesteld.

Zij, die zich door bijzonderen aanleg onderscheiden, doch onvermogen zijn schoolgeld te betalen, kunnen daarvan door den Minister op de bij dit reglement gevoegde voorwaarden worden vrijgesteld.

Aan hen, te wier behoefte vrijstelling van de betaling van schoolgeld is verleend, kunnen boeken en leermiddelen kosteloos van Rijkswegen worden verstrekt.”

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den April 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 14 April 1892.)

VOORWAARDEN *betreffende de kosteloze toelating van leerlingen op de Rijk's hoogere burgerscholen, bedoeld in art. 23 van het reglement voor de Rijk's hoogere burgerscholen.*

Art. 1. Zij, die hetzij tot het volledig onderwijs, hetzij tot het volgen van enkele lessen, zonder betaling van schoolgeld, op eene Rijk's hoogere burgerschool wenschen te worden toege-

laten, kunnen zich daartoe in de maand Juni van elk jaar aanmelden bij den directeur.

2. Om vrijstelling van de betaling van schoolgeld te erlangen, wordt vereischt, dat

a. de ouders van den leerling doen blijken van hun eigen onvermogen, zoowel als van dat van hnn kind en de voogd van het onvermogen van zijn papil;

b. uit een onderzoek blijke, dat de leerling van goed gedrag is, door aanleg nitmunt, en door zijne ontwikkeling en positieve kennis in allen deele in staat is het onderwijs te volgen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken staat, behondens de bepaling van art. 3, de vrijstelling toe voor hen, die aan deze voorwaarden voldoen.

3. Mocht in verband met het aantal betalende leerlingen, dat tot de school toegang heeft erlangd, en met de beschikbare plaatruimte en de beschikbare leerkrachten bezwaar bestaan tegen de toelating van alle bij het sub art. 2 bedoelde onderzoek geschikt bevonden candidaten, dan wordt door den Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald, tot welk maximum zij zullen worden toegelaten.

De uitkomst van het onderzoek beslist in dit geval omtrent de volgorde der plaatsing.

4. De directeur doet iedere drie maanden aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs een staat toekomen van de cijfers, die aan de leerlingen, te wier behoefte vrijstelling van de betaling van schoolgeld is verleend, voor ieder vak of voor het enkele vak, dat zij volgen, zijn toegekend. Deze opgave doet hij vergezeld gaan van een verslag omtrent den ijver en het gedrag dier leerlingen. De inspecteur zendt deze opgaven met de opmerkingen, waartoe zij hem aanleiding geven, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

5. Vrijstelling van de betaling van schoolgeld wordt ingetrokken:

a. zoo de ouders van den leerling of deze zelf ophouden onvermogen te zijn;

b. zoo het blijkt, dat hij, die kosteloos onderwijs ontvangt, zich aan wangedrag schuldig maakt.

Zij kan bovendien worden ingetrokken, wanneer de driemaandelijksche rapporten over de vorderingen, den aanleg en de vlijt van den leerling daartoe aanleiding geven.

6. Wanneer aan het einde van den cursus de vorderingen van eenen leerling te wiens behoefte vrijstelling van de betaling van schoolgeld is verleend, niet van dien aard zijn, dat hij tot eene hoogere klasse kan worden bevorderd, mag hij

slechts met vergunning van den Minister andermaal een jaar in diezelfde klasse vertoeven.

Behoort bij Koninklijk besluit van 9 April 1892 (*Staatsblad* n°. 85).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

11 April 1892. BESLUIT van den Minister van Oorlog, betreffende het verleen van toestemming tot het huwen van ingelijfden bij de militie te land.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken: de beschikkingen van den Minister van Oorlog dd. 24 Mei 1884, n°. 68, en 15 October 1884, n°. 80; en

B. Te bepalen: dat de commandeerende officieren der korpsen en inrichtingen van het leger bevoegd zijn om, met inachtneming van het hierna voorgeschrevene, de toestemming tot het aangaan van een hnwelijk, namens den Minister van Oorlog, schriftelijk te verleenen aan iederen tot het korps onder hnn bevel of de inrichting onder hun beheer behoorenden militieplichtige, die zich niet in werkelijken dienst bevindt.

In het schriftelijk bewijs van die toestemming moet er nitdrukkelijk aan herinnerd worden, dat de verlofganger door zijn hnwelijk in geen geval wordt ontheven van het volbrengen der verplichtingen, welke hij krachtens de militiewet heeft te vervullen, zoodat hij deswege ook niet zal worden vrijgesteld van den werkelijken dienst waartoe hij, voor herhalingsoefeningen of uit anderen hoofde, mocht worden opgeroepen.

Is de uitrusting- en reserverekening van den verlofganger, die zijn vierde dienstjaar nog niet heeft volbracht, bezwaard met schuld als bedoeld onder de punten a en b van art. 81 van het reglement van administratie bij de landmacht, dan zal hem de vergunning tot het aangaan van een hnwelijk slechts mogen worden verleend nadat bedoeld gedeelte van de schuld is- aangezuiverd.

Aan den militieplichtige die zijn vierde dienstjaar heeft volbracht moet, in gewone tijden, meerbedoeld schriftelijk bewijs steeds worden uitgereikt, zoodra door hem of te zijnen behoefte daartoe aanvrage wordt gedaan.

(get.)

SEYFFARDT.

12 April 1892. **BESLUIT**, ter vervanging van het Koninklijk besluit van 6 Januari 1888 (*Staatsblad* n°. 1), tot bekrachtiging van een reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn* en andere rivieren. S. 86.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken, van 16 December 1891, I^a. C, afdeling Waterstaat, en van 16 December 1891, n°. 12305, 2de afdeling;

Gezien de artt. 1, 32 en 46 der herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37), alsmede het door de centrale commissie voor de Rijnvaart in hare zitting van 3 September 1887 vastgesteld en bij het Koninklijk besluit van 6 Januari 1888 (*Staatsblad* n°. 1) bekrachtigd reglement;

Overwegende, dat het noodig is de politie-bepalingen, van kracht voor andere rivieren dan voor den *Rijn*, de *Waal* en de *Lek*, bij afzonderlijk besluit vast te stellen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 Maart 1892, n°. 5);

Gelet op de nadere voordracht van de voornoemde Ministers, van 2 April 1892, I^a. E, afdeling Waterstaat, en 8 April 1892, 2de afdeling, n°. 3972;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 6 Januari 1888 (*Staatsblad* n°. 1), te bepalen, dat het bovengenoemde hierbij gevoegde reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart van kracht zal zijn op den *Rijn*, met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 12den April 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. L E L Y.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

(Uitg. 30 April 1892.)

REGLEMENT van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn.

EERSTE AFDEELING.

BEPALINGEN VOOR DEN GEHEELEN LOOP DER RIVIER.

Algemeene voorschriften.

Art. I. 1°. De schippers van vaartuigen van allerlei soort, de vlotvoerders, de bezitters van veerponten, molens op vaartuigen, badplaatsen en andere inrichtingen, aan of op den Rijn, en insgelijks zij, die belast zijn met het toezicht op of de opening van schipbruggen moeten waken dat alle schaden en belemmeringen wederkeerig worden vermeden.

2°. De vlotvoerders zijn gehouden om hun vlot te doen voorafgaan door een schnitje met een waarschuwer. Dit schnitje moet ten minste één uur voor het vlot uitvaren en eene vlag voeren, bestaande uit zestien ruiten afwisselend rood en wit, wanneer het vlot door eene stoomboot gesleept wordt en anders afwisselend rood en zwart. De vlotvoerder moet op de vlotverklaring (artikel 25 van de herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868) den naam van den waarschuwer vermelden, of dien daarop doen vermelden door de politie van de eerste haven, waar het vlot aankomt.

Indien het vlot door eenige onvoorziene omstandigheid niet kan doornvaren, moet de vlotvoerder terstond een tweeden waarschuwer zenden om de belanghebbenden te verwittigen dat het vlot niet komt. De verplichting, om zich van een waarschuwer te doen voorafgaan, vervalt:

a. op het riviervak boven Mannheim voor vloten welke tot 30 M. lang, 4.5 M. breed en stevig gebouwd zijn;

b. op de riviervakken beneden Mannheim voor vloten, waarvan de verplichte bemanning volgens artikel XXII, 1°, niet meer dan 5 man bedraagt.

De voerders van zoodanige vloten zijn echter gehouden om de boven voorgeschreven vlag op het vlot zelf te plaatsen.

3°. Geen schip mag zoodanig geladen zijn, dat zijn diepgang de lijn overschrijdt welke de uiterste daarvoor toegelaten grens aanwijst.

De ter aanwijzing van den grootsten toegelaten diepgang dienende krammen moeten door de schippers duidelijk zichtbaar gehouden worden met witte of gele kleur op een donkeren of met zwarte kleur op een lichten grond.

4. Vaartuigen zonder vast dek, die bij hun grootsten toegelaten diepgang geen scheepsboordhoogte van ten minste 30 c.M. boven water hebben, moeten, ook wanneer zij stilliggen, voorzien zijn van een toestel van ten minste 30 c.M. hooge sterke, dichte planken, die aan den golfslag voldoende weerstand biedt.

5°. Op stoom- en zeilschepen moet het materieel met het oog op de veiligheid van het verkeer in den Staat, waar zij te huis behooren, voorgeschreven en in het scheepspatent vermeld, gedurende de vaart steeds volledig en in goeden staat aanwezig zijn.

Is voor een Duitsch schip het scheepspatent in Nederland uitgereikt, dan moet het patent bij het eerste aanleggen op de standplaats eener overheid voor het onderzoeken van schepen van den Staat, waar het te huis behoort, aan deze in elk geval echter binnen een jaar na de uitreiking aan eene overheid voor het onderzoeken van schepen, in een Duitschen oeverstaat voorgelegd worden, ten einde daarop de vereischte vermelding te stellen.

6°. Op stoombooten van elke grootte moet de naam van de boot of de naam en woonplaats van den eigenaar aan weerszijden op duidelijk zichtbare wijze aangebracht zijn.

VOORSCHRIFTEN BIJ DE VAART IN ACHT TE NEMEN.

In het algemeen.

II. 1°. Geen schip mag bij het vertrek of gedurende de vaart, de koerslijn, die een ander schip of vlot volgt, snijden en dit in zijn vaart belemmeren.

2°. De vaartuigen van allerlei soort, die de koerslijn eener stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen, overdwars kruisen, moeten zich, wanneer die stoomboot de rivier opvaart, minstens eene halve stroombreedte, wanneer zij de rivier afvaart minstens eene volle stroombreedte van haren boegspriet verwijderd houden.

3°. Op plaatsen, waar de rivier sterke bochten vormt en waar geen standplaats van waarschnwers bestaat, moeten alle stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen, de rechter (stuurboords) zijde van het vaarwater houden, tot dat men van het roer de doorvaart in rechte lijn kan doorzien. De afvarende stoombooten moeten bovendien hare vaart verminderen.

4°. Op gedeelten waar vaartuigen aan steigers of kaaien liggen of aan den oever bezig zijn met laden of lossen, mogen stoombooten met of zonder

gesleept wordende vaartuigen in het voorbijgaan of wenden tusschen die vaartuigen en het midden van de rivier met geen grooter kracht varen, dan het goed staren der boot en hare voortbeweging vereischen. Op dezelfde wijze moeten zij hare vaart verminderen bij het voorbijgaan van vaartuigen, die op de rivier liggen voor de uitvoering van verbeteringswerken, peilingen of metingen.

Hetzelfde geldt bij het voorbijvaren langs vlotten, die aan den oever gebouwd of gebroken worden, wanneer daarop bij het naderen van eene stoomboot door het zwaaien eener roode vlag, een teeken gegeven wordt.

Liggen zulke vaartuigen achter kribben of in het algemeen zóó dat zij van de aankomende stoombooten niet kunnen gezien worden, dan zijn deze slechts dan verplicht met verminderde snelheid te varen, wanneer hiertoe van de vaartuigen bij dag door het uitsteken van eene van verre zichtbare vlag, des nachts door het aanbrengen van eene groene lantaarn, een teeken gegeven is.

Voor de aan een kabel of ketting zonder awendung van de schroef varende stoombooten geldt deze verplichting alleen bij het varen langs vaartuigen, die ter uitvoering van verbeteringswerken, peilingen of metingen, op de rivier liggen.

5°. Gedurende de vaart mogen nimmer meer dan twee schepen nevens elkander gekoppeld zijn.

6°. Behoudens het geval van overmacht is het aan alle vaartuigen verboden om zich dwars over de rivier te laten afdrijven.

7°. De schippers en vlotvoerders zijn verplicht op de door tonnen, bakens of andere teekenen voor de scheepvaart aangeduide riviervakken, wier geringe diepte of breedte of wel tijdelijke verondieping bijzondere voorzichtigheid bij de doorvaart noodig maakt, de aanwijzingen en bevelen door de beamtten der rivierpolitie nopens de vaart op deze riviervakken gegeven, op te volgen.

De vaart bij nacht of met te diep gaande vaartuigen kan op deze riviervakken door genoemde politiebeamtten verboden worden.

Dergelijk verbod wordt door openbare aankondiging tijdig ter kennis van de belanghebbenden bij de scheep- en vlotvaart gebracht.

WANNEER SCHEPEN ELKANDER VOORBIJVAREN.

I. *In verschillende vaarwaters.*

III. Schepen in verschillende vaarwaters, die elkander voorbijgaan in dezelfde of in tegenovergestelde richting, moeten het vaarwater blijven volgen, waarin zij zich bevinden.

II. In hetzelfde vaarwater.

A. Bij voldoende breedte.

Algemeene bepalingen.

IV. Schepen, die zich in een en hetzelfde vaarwater bevinden, hetzij in dezelfde richting varende of niet mogen elkander niet voorbijgaan, tenzij, naar den waterstand op dat tijdstip, het vaarwater blijkbaar voldoende is voor eene gelijktijdige doorvaart. In dit geval moeten zij zich gedragen naar de volgende voorschriften (artt. V en VI).

Voorbijvaren in hetzelfde vaarwater in dezelfde richting.

V. 1°. Wanneer een stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen, tot een afstand van 80 M. eene andere stoomboot of een sleepkonvooi genaderd is, mag zij niet naderbij komen.

Indien evenwel de schipper der achterste stoomboot wil voorbijvaren, moet hij vijf klokklagen geven, en bij dag eene blauwe vlag, des nachts een helder brandende lantaarn met wit glas ter halver maat doen hijschen, op welk sein bij het voorbijvaren de voorste stoomboot hare kracht moet verminderen en links (bakboord) nitwijken, de andere daarentegen rechts (stuurboord) uitwijken moet.

De schippers, die gedeelten der rivier beneden het Spijksche veer bevaren, moeten 's nachts de lantaarn niet ter halver maat, maar onder den boegspriet doen ophangen.

2°. Wanneer een schip, voor den wind zeilende, een ander schip dat insgelijks voor den wind zeilt, bereikt en het voorbij wil varen, moet de schipper van het achterste schip tijdig zijn voornemen te kennen geven, door te praaien; het voorste schip houdt dan onder den wind af, terwijl het achterste schip aan de windzijde voorbijvaart.

Voorbijvaren in hetzelfde vaarwater, in tegenovergestelde richting.

VI. 1°. Stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen en schepen, voor den wind zeilende, moeten bij het ontmoeten rechts (stuurboord) nitwijken.

2°. Kan een schipper zich door bijzondere omstandigheden niet naar bovenstaanden regel gedragen, dan is hij gehonden de seinen te geven, 1892.

voorgescreven bij artikel V; de twee schepen moeten dan links (bakboord) nitwijken.

Bij nacht gelden de voorschriften van artikel XV, 5°.

B. Bij onvoldoende breedte.

VII. 1°. Wanneer er te weinig ruimte is om elkander voorbij te varen (art. IV), moet het opwaartsgaande schip, wanneer het te voorzien is dat het in de engte een afwaartsgaand schip zal ontmoeten, beneden de engte ophouden, totdat het andere deze is doorgevaren. Indien een opwaartsgaand schip zich reeds in de engte bevindt, moet het afwaartsgaande schip voor deze ophouden en wachten, totdat het eerste er doorgekomen is.

2°. Wanneer eene stoomboot opwaarts gaande zonder enig vaartuig te slepen, het laatste schip van een sleepkonvooi beneden de engte tot op 120 M. heeft ingehaald, mag dit sleepkonvooi de engte niet binnenvaren, dan nadat de eerste stoomboot het voorbij is.

3°. Geene stoomboot mag een schip, dat haar in de engte voor is, tot meer dan 80 M. naderen.

III. Bijzondere voorschriften.

Sleepkonvooien.

VIII. 1°. Sleepkonvooien mogen nimmer terzelfder hoogte varen, behalve wanneer zij elkander voorbijgaan.

2°. Alle stoombooten, die geen vaartuig slepen, evenals alle schepen die met gunstigen wind varen, moeten het vaarwater aan sleepkonvooien afstaan, als de ruimte het toelaat. Bij gebreke van voldoende ruimte moeten de schippers der sleepbooten en der gesleept wordende schepen, zelfs wanneer hnn geen sein gegeven is, uitwijken overeenkomstig de voorschriften van de artt. V en VI.

3°. De schippers van sleepbooten met konvooi moeten hnnne vaart verminderen gedurende het voorbijvaren van andere stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen. Ingelijks mogen stoombooten, die geen vaartuig slepen, slechts met verminderde kracht varen, zoolang zij sleepkonvooien voorbij varen.

Schepen langs den oever getrokken.

IX. 1°. Wanneer een schip langs den oever getrokken wordt, mag men slechts aan de tegenovergestelde zijde voorbijvaren. De getrokken schepen moeten, op de seinen, voorgeschreven

bij artikel V, zoo dicht mogelijk hun oever naderen.

2°. Het voorbijvaren tusschen een schip en den oever, van welken het getrokken wordt, is alleen geoorloofd, ingeval van noodzaak, aan eene afwaartgaande stoomboot, die geen vaartuig sleept, en ook dan slechts, nadat van deze de seinen gegeven zijn, voorgeschreven in art. V en wanneer het getrokken schip zich buiten het gewone vaarwater voor de opvaart bevindt, zoodat het onmogelijk is aan de rivierzijde er om heen te varen.

Op het sein, gegeven door de stoomboot, is de schipper van het getrokken schip verplicht de lijn te strijken en moet de stoomboot over deze heendrijven, terwijl zij zoolang mogelijk de werktuigen doet stoppen.

3°. Bij het jagen der schepen mogen nooit meer dan drie paarden aan hetzelfde sleeptouw gespannen zijn.

Schepen, die voor stroom drijven.

X. Elke stoomboot is verplicht uit te wijken voor een schip, dat voor stroom drijft zonder hulp van zeilen. Bij gebreke van voldoende ruimte is het voor stroom drijvend schip op de seinen, gegeven overeenkomstig artikel V, verplicht met behulp van riemen en ankers zooveel mogelijk uit te wijken.

Laveerende schepen.

XI. Schepen die laveeren, mogen niet doorvaren tusschen eene stoomboot met of zonder geleept wordende vaartuigen en den oever, welken die stoomboot houdt. Die schepen zijn dus verplicht te wenden, vóórdat zij de koerslijn der naderende stoomboot kruisen.

Vaartuigen van een ladingsvermogen van minder dan 600 centenaar (30,000 K.G.) en diep geladen vaartuigen.

XII. 1°. De schippers van vaartuigen van alle soort, welker ladingsvermogen minder dan 600 centenaar (30,000 K.G.) bedraagt, mogen varende stoombooten of sleepkonvooen niet nabij komen en moeten zich buiten den daardoor veroorzaakten golfslag houden, totdat deze genoeg verminderd is, om de slingering niet gevaarlijk meer te doen zijn.

2°. Indien niettemin zulk een vaartuig een stoomboot of sleeptrein zoo nabij komt, dat het

oogenschijnlijk gevaar loopt, dan mag de schipper van de stoomboot met geen grootere kracht varen, dan voor hare vaart en voor het goed sturen noodig is, en moet hij, zoo noodig, stoppen, indien hij dit zonder gevaar voor zijne boot en de geleept wordende vaartuigen kan doen.

3°. In de nabijheid van varende, diep geladen vaartuigen van een ladingsvermogen van 600 centenaar (30,000 K.G.) of meer, moeten stoomschepen met of zonder geleept wordende vaartuigen steeds met verminderde kracht varen.

De aan een kabel of ketting zonder aanwending van de schroef varende stoombooten zijn aan deze verplichting niet onderworpen.

Doorvaart van schepen en vlotten bij bruggen en veerponten.

XIII. 1°. Ieder schipper en ieder vlotvoerder is verplicht zich te onderwerpen aan de bijzondere maatregelen, voorgeschreven ten opzichte van de bruggen en de veerponten.

2°. De schippers van gierponten en van veerponten, die zich bewegen langs een dwars door den Rijn gelegden kabel, zijn verplicht voor varende schepen en vlotten uit te wijken, en zulks in het algemeen naar de zijde tegenovergesteld aan het vaarwater dat door deze gevolgd wordt.

Voor stoombooten, die geen vaartuig slepen, moeten daarentegen de bovengenoemde ponten uitwijken, naar den oever, waar de ponten hare voor den nacht bepaald aangewezen ligplaats hebben.

3°. De schippers van ponten, bij 2°. genoemd, zijn verplicht voor de schepen en vlotten, die boven of beneden de gezegde ponten van den wal afsteken, uit te wijken en wel voor de stoombooten met of zonder geleept wordende vaartuigen na de seinen, voorgeschreven bij art. V en voor de andere vaartuigen en vlotten, nadat deze door den roeper gepraaid of een roode vlag geheschen hebben.

4°. De stoombooten met of zonder geleept wordende vaartuigen mogen de doorvaartopeningen der schipbruggen slechts met verminderde kracht doorgaan, tenzij de volle kracht noodig is voor de goede bestaring der boot.

De aan een kabel of ketting zonder aanwending van de schroef varende stoombooten zijn aan deze verplichting niet onderworpen.

Bij het voorbijvaren van veerponten, die zich langs een dwars door den Rijn gelegden kabel

bewegen, moet de kracht der werktuigen zoodanig worden verminderd, dat die ponten niet in gevaarlijke schommelingen geraken.

5°. Des nachts maken de schippers van stoombooten door een kanonschot hun voornemen, om door eene schipbrug of langs een der bij 2°. genoemde punten te varen, kenbaar en stoppen zij totdat de seinlantaarns op de brug geheschen zijn.

In plaats van het schot kan een ander sein worden voorgeschreven, wanneer het bevoegde gezag het voornemen van den schipper eener stoomboot, om door een schipbrug te varen, bij die brug door middel van electro-magnetische seintoestellen doet aanmelden.

Het stoppen van stoombooten voor het vervoer van reizigers.

XIV. 1°. Elke stoomboot voor reizigers, die aan eene landingsplaats wil aanleggen, is verplicht de klok te luiden. Als het oponthoud moet plaats hebben op een station, dat door schnuten bediend wordt, geeft zij daartoe het sein door bij dag eene witte vlag en des nachts een helder brandende lantaarn met wit glas te hijschen. Dezelfde seinen worden gebruikt door de schuitenvoerders, die de stoomboot willen aandoen.

2°. Bij het naderen eener schnut moet de stoomboot in tijds stoppen en mag men de werktuigen niet weder aanzetten voordat de schuit geheel bniten gevaar is.

De schuitenvoerder moet tijdig aankomen, zijne schuit evenwijdig houden met den koers, welken de stoomboot volgt, en de laatste niet eer aandoen dan nadat hare werktuigen tot stilstand zijn gebracht.

3°. Zij die zich in de schuit bevinden, moeten dadelijk gehoorzamen aan het verzoek van den schipper om te gaan zitten.

4°. De schuit moet bestuurd worden door twee kloeke varensgezellen, bedreven in hun vak en als matig bekend. Zij moet in een goeden staat zijn en voorzien zijn van al het noodige tuig en van de aanwijzing van haren grootsten geoorloofden diepgang.

5°. Het plaatselijk bestuur ziet toe op de stipte uitvoering der voorschriften bij 4°. gegeven, treft naar omstandigheden dadelijk de noodige voorzieningen en geeft daarvan kennis aan het bestuur der stoombooten.

6°. Geen ander dan de daartoe bepaald aangewezen schuitenvoerders mag reizigers of goederen

aan boord der stoombooten brengen of ze van daar afhalen.

7°. Bij gelijktijdige aankomst aan eene landingsplaats van twee stoombooten in tegenovergestelde richting mag de schipper der opwaartsvarende boot de andere in het wenden niet hinderen en moet bij haar laten voorbijgaan.

Indien twee stoombooten in dezelfde richting varende aan dezelfde landingsplaats willen aanleggen, gaat de eerste voor en mag zij bij dat aanleggen niet door de andere worden belemmerd.

Voorschriften voor de vaart bij nacht en bij mistig weder.

XV. 1°. Op het gedeelte der rivier boven het Spijske veer moet elke stoomboot, die bij nacht vaart, dat is tusschen zonsondergang en zonsopgang, voorzien zijn van twee boven elkander hangende helder brandende lantaarns, bevestigd aan den top van den mast, of als er geen mast is boven aan den schoorsteen en bij het afwaarts varen bovendien van eene derde lantaarn onder den boegspriet. De aan een kabel of ketting varende stoombooten moeten aan den top van den mast of boven aan den schoorsteen in plaats van twee, drie lantaarns voeren. Voor de stoombooten die geen vaartnig alepen, moeten de aan den top van den mast of boven aan den schoorsteen bevestigde lantaarns wit, voor de stoombooten die vaartuigen alepen, moeten zij rood zijn.

De lantaarns onder den boegspriet moeten een wit licht vertoonen. De gealept wordende vaartuigen evenals alle schepen, die zonder stoom varen, moeten van eene aan den top van den mast of ten minste 6 M. boven het scheepsboord aan een stok hangende witte lantaarn, de afwaarts gaande bovendien nog van een dergelijke lantaarn onder den boegspriet voorzien zijn.

Schuiten die gedurende den nacht varen, moeten voorzien zijn van een helder brandende lantaarn van wit glas, ten minste op manshoogte boven boord aangebracht.

2°. Op het gedeelte der rivier beneden het Spijske veer moeten de stoombooten die tusschen zonsondergang en zonsopgang varen, voorzien zijn van twee helder brandende lantaarns, een van rood glas aan den bezansmast of wanneer deze niet aanwezig is aan den vlaggestok op het achterschip of ook bij gemis daarvan op eene andere plaats op het achterschip, de andere van groen glas aan den fokkemast en beide op eene

voldoende hoogte gesteld om op een geschikten afstand te kunnen waargenomen worden.

Alle zeilschepen, die gedurende dien tijd het bovengenoemde gedeelte der rivier bevaren, zijn verplicht bij het naderen van een stoom- of zeilschip en hetzij ze al of niet in dezelfde richting varen als dit laatste eene helder brandende lantaarn van wit glas te voeren, hoog genoeg om het naderend of genaderd wordende vaartuig de gelegenheid te geven, om zich tijdig voor alle gevaar van aandrijving te hoeden.

Gesleept wordende vaartuigen behoeven slechts één helder brandende lantaarn van wit glas te voeren, die aan den top van den grooten mast of bij gemis daarvan op andere wijze hoog genoeg bevestigd moet zijn, om van alle zijden goed gezien te kunnen worden.

3°. Sleepkonvoeien mogen bij nacht niet varen, dan wanneer de hemel door sterren of maan verlicht is.

Zoodra de lucht betreft, moeten de vaartuigen hunne vaart staken en op de eerste geschikte plaats aanleggen.

4°. Bij mistig weder mogen alle stoombooten, met of zonder gesleept wordende vaartuigen, slechts met halve kracht varen en moeten de schippers onafgebroken de scheepsklok doen kleppen, terwijl schippers van zeilschepen onafgebroken met den roeper moeten waarschuwen.

Wanneer de mist zoo zwaar wordt, dat geen der beide oevers meer kan worden gezien, zijn de varende schepen verplicht op de eerste geschikte plaats te gaan vastliggen; van dezen maatregel zijn uitgezonderd de veerpouten door stoom gedreven.

5°. Wanneer schepen elkander des nachts in hetzelfde vaarwater (artikel IV) tegenkomen, moet bij het voorbijvaren steeds rechte uitgeweken worden (artikel VI, 1°).

Wordt echter de schipper van eene opwaarts-varende stoomboot met gesleept wordende vaartuigen door bijzondere omstandigheden verhinderd dit voorschrift na te komen, dan moet hij vijf klokklagen doen hooren, en aan stuurboordzijde met een helder brandende lantaarn van wit glas doen zwaaien, waarop beide vaartuigen links moeten nitwijken.

6°. Vloten mogen hunne ligplaats niet vroeger verlaten dan één uur voor zonsopgang. Zij mogen hunne reis niet later voortzetten dan één uur na zonsondergang, ten ware zij door onvoorziene omstandigheden verhinderd worden om vóór dat tijdstip de aanlegplaats te bereiken.

In dergelijk geval moeten na het vallen van den avond aan de zijde van het vaarwater twee helder brandende lantaarns van wit glas naast elkander op het voorste gedeelte en twee zulke lantaarns op het achterste gedeelte van het vlot geplaatst worden ter hoogte van minstens 4 M. en naast elkander.

Bij mist, sneeuwjacht, storm, drijfsijs en tsgang mogen vloten niet varen.

Worden zij onderweg door dergelijk weder overvallep, dan moeten zij op de eerste bereikbare aanlegplaats gaan liggen.

Voorschriften bij hoogen waterstand.

XVI. 1°. Op het gedeelte der rivier beneden Maxan dient de verhouding van den waterstand tot de merken I, II en III aan de aanlegplaatsen te Maxan, Spiers, Ludwigshafen, Mannheim, Mainz, Biebrich, Coblenz, Keulen, Dusseldorp, Ruhrort, Wezel, Emmerik, Nijmegen, Arnhem, Vreeswijk, Tiel en Bommel tot maatstaf voor de stoombooten gedurende de vaart van een dezer plaatsen tot de volgende naar de onderstaande voorschriften:

a. Bij een waterstand die merk I bereikt of te boven gaat, moeten de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen bij de afvaart het midden der rivier houden en bij de opvaart ten minste 80 M. van den gewonen oever verwijderd blijven. Wanneer het gedurende de vaart of om te landen noodig wordt den oever nader te komen, moet de snelheid verminderd worden. De aan een kabel of ketting zonder aanwending van de schroef varende stoombooten zijn aan deze verplichting niet onderworpen.

b. Bij een waterstand die merk II bereikt of te boven gaat, mogen de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen, des nachts in 't geheel niet, bij dag echter, voor zoover zij zich niet zonder aanwending der schroef langs een kabel of een ketting voortbewegen, alleen in het midden der rivier varen, met beperking, als zij stroomafwaarts gaan, van hare kracht tot hetgeen de goede besturing eischt. Zij mogen de stations naderen, wanneer de dienst het vereischt en daarbij aanleggen, mits zij hare beweegkracht verminderen.

c. Bij een waterstand die merk III bereikt of te boven gaat, is de stoomvaart verboden, behalve om van den eenen oever naar den anderen te gaan.

2°. Op het gedeelte der rivier boven Maxan is de stoomvaart verboden, bij een waterstand

van meer dan 5.50 M. boven het nulpunt van de peilschaal te Straatsburg.

3°. Vloten mogen niet vertrekken, wanneer de waterstand van den Rijn aan de naastbijgelegen peilschaal bij wassend water reeds de hierna te melden hoogten bereikt heeft en bij vallend water nog niet tot die hoogten gedaald is en wel aan de peilschaal te:

	bij wassend water.	vallend water.
Huningen	3.9 M.	4.2 M.
Breisach (linkeroever)	3.4 "	3.7 "
Schönau	3.8 "	4.1 "
Gerstheim	3.7 "	4.0 "
Straatsburg.	4.5 "	4.8 "
Selz	4.8 "	5.1 "
Maxau-Maximiliansau	5.3 "	5.6 "
Spies	5.5 "	5.8 "
Mannheim-Ludwigshaven	5.5 "	5.8 "
Mainz	3.0 "	3.2 "
Rüdesheim	3.6 "	3.9 "
Coblenz	4.1 "	4.4 "
Keulen	4.4 "	4.7 "
Dusseldorf	4.4 "	4.7 "
Ruhrort	4.6 "	5.1 "
Wezel	4.1 "	4.7 "
Emmerik	4.4 "	5.0 "
Nijmegen (plaatselijke peilschaal).	4.5 "	5.0 "
Arnhem (idem)	3.5 "	4.0 "

Wanneer op een der genoemde plaatsen de waterstand zoodanig is dat de vloten niet mogen vertrekken, moeten de vloten die daar aankomen op de naaste geschikte aanlegplaats stilsthouden.

Voorschriften bij lagen waterstand.

XVII. Zoodra de waterstand op het vak beneden St. Goar gedaald is tot 1.8 M. aan de peilschaal te Keulen, en op het vak boven St. Goar tot 1 M. aan de peilschaal te Mainz, moeten de vaartuigen door stoombooten gealeept, voortdurend op eene rij achter elkander gehouden worden.

Gedurende den nacht is het slepen door stoombooten bij deze waterstanden geheel verboden.

Voorschriften ingeval van vastvaren en sinken.

XVIII. 1°. De schipper van een vaartuig of de voerder van een vlot, dat aan den grond zit of gezonken is, moet op eene geschikte plaats aan den Rijn een wachter of waarschuwer stellen, die in last heeft om de andere schippers en vlot-

voerders te praeien en hen bekend te maken met den aard en de plaats van het ongeval.

Deze wachter moet geplaatst worden op minstens een uur gaans boven de plaats van het ongeval. Zoodanige wachter wordt ook geplaatst aan de uitmondingen van de bevaarbare nevenrivieren, die zich binnen gelijken afstand van die plaats bevinden.

Gezegde waarschuwers moeten op hun post blijven totdat zij bericht hebben gekregen, dat het vaartuig of vlot weder drijvende gemaakt is of totdat het bericht, dat onmiddellijk aan de politie moet worden gegeven, door eene bekendmaking dienovereenkomstig gevolgd is.

2°. Wanneer stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen bij de opvaart gekomen zijn aan de plaats waar een schip of vlot aan den grond zit of gezonken is, moeten zij hare kracht verminderen tot op hetgeen hare vaart en hare goede besturing vereischen. Bij de afvaart moeten zij zoolang mogelijk met stilstaande werktuigen voorbijdrijven.

3°. Ieder schipper van een vaartuig en ieder voerder van een vlot dat aan den grond zit of gezonken is, moet 's nachts de ligging daarvan aantoonen door eene helder brandende lantaarn van wit glas en zorg dragen, dat het licht in dien toestand onderhouden worde van zonsopgang tot zonsopgang.

De hoogte en plaatsing der lantaarn moet zoodanig zijn dat men haar duidelijk uit alle richtingen kan waarnemen. In het geval dat vaartuigen of vloten zich geheel onder water bevinden, moet de schipper of vlotvoerder ook bij dag een schuit of drijvend baken met een witte vlag daarboven plaatsen en houden.

4°. De schipper of vlotvoerder is daarenboven verplicht onmiddellijk kennis te geven aan het bestuur der meest nabij gelegen plaats, dat en waar een vaartuig of vlot op het droge zit of gezonken is.

Ten gevolge dezer kennisgeving of wanneer zij van het ongeval langs eenen anderen weg mocht kennis dragen, moet de plaatselijke politie maatregelen nemen om, indien dit niet reeds is geschied, het beletsel te doen aanduiden op de wijze, voorgeschreven onder 3°. ten koste van den schipper van het vaartuig of van den voerder van het vlot.

5°. Wanneer een vaartuig of vlot, dat op het droge zit of gezonken is, belemmering of gevaar voor de scheepvaart oplevert, moet de schipper, vlotvoerder of eigenaar onmiddellijk de noodige

maatregelen nemen om het weder vlot te maken of uit het water op te halen.

6°. De bepalingen van 1°. tot 5°. moeten insgelijks in acht worden genomen, wanneer werken op de rivier (badinrichtingen, molens enz.) gezonken zijn.

De bezitters van deze zijn onderworpen aan dezelfde bepalingen als de schippers en de vlotvoerders.

Voorschriften in acht te nemen bij het stilliggen.

XIX. 1°. Wanneer vaartuigen, vloten, baggermachines of soortgelijke werktuigen buiten de havens stil of voor anker liggen, moeten zij behoorlijk vastgemeerd en te allen tijde zoodanig geplaatst zijn, dat de weg voor de scheepvaart geopend blijft en dat zij geen gevaar loopen van door den golfslag tegen den wal gestooten of anderszins beschadigd te worden.

Op de vloten moet bovendien bij dag en bij nacht steeds een voldoende getal wakers aanwezig zijn, eveneens op schepen, baggermolens en dergelijke werktuigen, wanneer zij in het vaarwater of in de nabijheid daarvan stilliggen op plaatsen, die in den regel niet als ligplaats gebezigd worden.

Wanneer ankers worden uitgeworpen in het vaarwater of in de nabijheid daarvan, dan moet de plaats door drijfstonnen worden aangewezen. Deze tonnen moeten bij baggermolens en dergelijke toestellen, alle, bij andere vaartuigen en vloten slechts voor zoover zij de plaatsen van zijankers aanwijzen, van zonsondergang tot zonsopgang van een helder brandende lantaarn van wit glas voorzien zijn.

2°. Buiten de havens mogen in het algemeen niet meer dan drie schepen in de richting der breedte van de rivier naast elkander liggen.

Waar de gesteldheid van het vaarwater niet toelaat dat de stoombooten op een afstand van meer dan 40 M. van den wal blijven, mag slechts eene enkele rij schepen langs den oever liggen.

De schepen en vloten mogen zich niet ophouden of stilliggen in de engten der rivier, noch in de mondingen van de bevaarbare nevenrivieren of van de kanalen die met den Rijn in verbinding staan, noch in het vaarwater van gierponten, of van ponten die zich bewegen langs een dwars door den Rijn gelegden kabel, noch in het vaarwater dat de stoombooten volgen om tot de landingsplaats te komen of deze te verlaten, noch in het vaarwater om de schipbruggen door

te varen. Het is hun insgelijks verboden boven of beneden de landingsplaatsen stil te liggen, zoodat zij geheel of gedeeltelijk voorbij deze uitsteken.

Schepen en vloten, welke aan de door borden aangeduide aanlegplaatsen van schuitenveren aanleggen, moeten zoover van den oever verwijderd blijven, dat de veerschuiten ongehinderd kunnen af- en aanvaren.

3°. Bij het voorbijvaren van schepen die van den wal worden getrokken, moeten de schepen, die aan den oever liggen, den mast strijken of zich ver genoeg van den wal verwijderen om de treklijn onder zich te kunnen doen doorgaan. De bemanning van het stilliggend schip moet behulpzaam zijn bij het op deze wijze voorbijgaan van de lijn.

De vloten, die langs de jaagpaden liggen, moeten voorzien zijn van volledige leiders of sleepleuningen voor de treklijnen.

Wanneer zij niet varen, mogen zij niet meer dan 80 M. in de rivier uitsteken. De vlotvoerders moeten de bindbalken geheel gelijk met de breedte van het vlot doen afsnijden, en de ankers zoodanig nitwerpen dat daardoor de scheepvaart niet belemmerd wordt.

De bemanning van de vloten is verplicht om met de jaaglijn de schepen te trekken, die anders niet in staat zonden zijn om de vloten voorbij te varen.

4°. Wanneer schepen of vloten voor anker zijn gegaan op plaatsen die daartoe in den regel niet gebruikt worden of in het algemeen buiten de havens in het vaarwater of in zijne nabijheid stil liggen, moeten bij mistig weder de stoombooten ten minste elke vijf minuten de klok luiden en alle andere schepen en vloten even dikwijls met den roeper seinen.

5°. Alle schepen, vloten en andere inrichtingen (badplaatsen, molens enz.) buiten de havens in open water gelegen, moeten 's nachts verlicht zijn door lantaarns, van zonsondergang tot zonsopgang. Op de schepen moet een helder brandende lantaarn van wit glas ten minste 4 M. boven het scheepsboord zoodanig aangebracht zijn, dat zij aan de zijde van het vaarwater hangt en voortdurend zichtbaar is, zoowel bij het op- als bij het afvaren.

Gelijke wijze van verlichting is voorgeschreven voor de molens op den Rijn of andere inrichtingen op de rivier. De molens moeten hunne lichten en minste 4 M. bovendeks hebben. Op de vloten moeten aan elk der hoeken aan de zijde

van het vaarwater twee lantaarns naast elkander gehangen worden, hoog genoeg om van verre te worden gezien.

Op de schepen, die buskruit of ongezuiverde petroleum geladen hebben, en waarop om die reden geen licht mag worden ontstoken, moet des nachts onafgebroken een waker zijn om de naderende schepen door tijdig praaien met den roeper te waarschnwen.

6°. De bepalingen van dit artikel betreffende de vlotvaart, gelden mede voor de vlotten, die in aanbouw zijn.

7°. Wanneer baggerwerktuigen of soortgelijke toestellen aan het werk zijn op een gedeelte van de rivier, waar zij door de aankomende schepen niet tijdig gezien kunnen worden, moeten zij vóór en achter hunne ligplaats eene roode ton leggen. Deze bakens moeten op zoodanigen afstand gelegd worden, dat de schepen tijdig hunnen koers kunnen nemen door een vaarwater, dat door het werktuig niet versperd is. Liggen zulke werktuigen of toestellen in het vaarwater, dan moeten zij aan den kant, langs welken schepen en vlotten het best kunnen voorbijvaren, eene roode en witte vlag uitsteken.

Bepalingen betreffende de veren en andere inrichtingen.

XX. 1°. De gierponten en hare schuitjes, zoomede de veerponten die zich bewegen langs een dwars door den Rijn gelegden kabel, moeten des nachts zóó liggen, dat het vaarwater vrij blijft.

2°. De onder 1°. genoemde vaartuigen moeten des nachts door den beheerder van het veer op eene hoogte van ten minste 8 M. en op het gedeelte der rivier beneden het Spijksche veer van ten minste 6 M. boven water van eene lantaarn met groen glas en 1 M. loodrecht daaronder van een tweede lantaarn met wit glas voorzien worden. Bij gierponten moet het bovenste schuitje en wanneer in plaats van schuitjes boeien gebezigd worden, de bovenste boven water uitstekende boei van eene lantaarn met wit glas voorzien zijn, welke bij schuitjes ten minste 3 M. boven water moet hangen. Deze lantaarns moeten den ganschen nacht helder brandende en zichtbaar worden gehouden.

3°. Op de vaste bruggen moet het middelpunt der openingen, bestemd voor de doorvaart van stroomopwaarts en afwaarts gaande vaartuigen,

insgelijks door helder brandende lantaarns met rood glas verlicht worden.

4°. Wanneer de gewone plaats voor het nachtverblijf der ponten onder 1°. genoemd, ten gevolge van buitengewone omstandigheden veranderd is, moet de pont bij het naderen van een vaartuig ten spoedigste verwijderd worden, ten einde het vaarwater vrij te laten. De stoombooten moeten door luiden met de klok, andere vaartuigen door praaien met den roeper het verlangen daartoe te kennen geven en hunne vaart verminderen totdat het vaarwater weder vrij geworden is.

5°. De bad- en andere inrichtingen, die aan den jaagoever liggen en het optrekken belemmeren, moeten door de zorg des beheerders voorzien zijn van leiders of sleepleuningen voor de treklijnen.

6°. Het is verboden op het jaagpad inrichtingen te plaatsen of voorwerpen neer te leggen, die het trekken der schepen kunnen belemmeren.

Bepalingen betreffende de vlotten.

Aanduiding en beperking van de breedte en lengte der vlotten.

XXI. Ieder vlot moet op het midden der lengte en ten minste 3 M. boven de oppervlakte twee aan de lengte-as evenwijdig boven elkander vast aangebrachte witte borden voeren, waarvan op het bovenste in rood de eerste letters der voornamen, de geslachtsnaam en de woonplaats van den ondernemer van het vervoer en op het onderste in zwart dezelfde opgaven betrekkelijk den vlotvoerder, alles in latijnsche letters van ten minste 30 cM. hoogte en 5 cM. breedte, moeten zijn vermeld en wel op de beide vlakken der borden.

De breedte van de vlotten, die den Rijn bevaren, mag niet te boven gaan op het riviervak:

van Bazel tot Kehl	6 M.
„ Kehl tot Steinmauern	17 „
„ Steiumauern tot Germersheim	27 „
„ Germersheim tot Mannheim	36 „
„ Mannheim tot Coblenz	63 „
beneden Coblenz	72 „

Bovendien mag de lengte der vlotten niet te boven gaan voor het riviervak:

van Bazel tot Kehl	27 M.
„ Kehl tot Steinmauern	90 „

Aan de zijanten van de vlotten mogen geen deelen van het vlot of andere voor de schepen, bruggen enz. hinderlijke voorwerpen uitsteken.

Bemannig, uitrusting en bepaling van het gewicht der vloten.

XXII. 1°. Elk vlot moet ten minste eene bemanning hebben van een man voor elke 25 M². hard hout en eveneens van een man voor elke 50 M². zacht hout.

Als hard hout wordt hierbij beschouwd eiken-, beuken-, olmen-, eschen-, kersen-, peren-, appel- en kornoeljhout, als zacht daarentegen, popel-, elzen-, dennen-, sparren-, pijnboomen- en lorken-hout, alsmede andere barsachtige houtsoorten.

2°. Beneden Wezel mag de hierboven onder 1°. bepaalde verplichte bemanning met een derde worden verminderd.

3°. Voor vloten, die door stoombooten gesleept worden, zijn boven Bingen en van Coblenz tot Wezel, twee derden, beneden Wezel een derde der onder 1° genoemde verplichte bemanning voldoende, mits het vlot aan de voorzijde van eene doelmatige stuurinrichting voorzien zij en de sleepboot de volgende kracht bezitte:

a. bij vloten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. niet meer dan 50 man bedraagt, ten minste 25 werkelijke paardenkrachten;

b. bij vloten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 50 tot en met 80 man bedraagt, ten minste 35 werkelijke paardenkrachten;

c. bij vloten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 80 man bedraagt, ten minste 45 werkelijke paardenkrachten.

4°. Geen vlot mag eene bemanning van minder dan 3 man hebben, den vlotvoerder inbegrepen.

5°. Vloten van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 4 man bedraagt, moeten voorzien zijn van het materieel vermeld in de bijlage.

6°. Ter bepaling van het in de vlotverklaring op te geven gewicht der vloten, wordt de kubieke meter hard hout tegen 15 centenaar (750 K.G.) en de kubieke meter zacht hout tegen 11 centenaar (550 K.G.) berekend.

Onderzoek der vloten.

XXIII. Alle vloten bij artikel XXII bedoeld, moeten vóór hun vertrek en de op een der nevenrivieren gebouwde vóór dat zij de reis op den Rijn voortzetten, aan een onderzoek worden onderworpen. Dit onderzoek loopt over de samenstelling van de vloten, hunne hechtheid en de aanwezigheid van

de voorgeschreven bemanning en van het materieel overeenkomstig den inhoud der bijlage dezes.

Het onderzoek geschiedt door bevoegde ambtenaren of door deskundigen, die daarvoor beëdigd zijn.

De vlotvoerder moet vóór het vertrek van het vlot het onderzoek aanvragen bij de overheid, die daarmede belast is. Deze zorgt dat het onderzoek zoo spoedig mogelijk en in elk geval binnen vier en twintig uren na ontvangst der aanvraag geschiedt.

De plaatsen waar het onderzoek kan geschieden, de personen die daarmede zijn belast en de overheid, bij wie het moet worden aangevraagd, worden openlijk bekend gemaakt.

XXIV. Leidt het onderzoek tot geenerlei aanmerking, dan vermelden de daarmede belaste personen zulks op de vlotverklaring, die de vlotvoerder moet medevoeren (art. 25 der herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868). De vlotvoerders, op wier vlotverklaring zoodanige vermelding ontbreekt, mogen niet vertrekken.

XXV. De bepalingen van de artikelen XXIII en XXIV zijn mede van toepassing voor het geval dat een vlot gedurende de reis:

a. zoodanig vergroot wordt, dat overeenkomstig den inhoud van de bijlage dezes vermeerdering van materieel vereischt wordt;

b. verkleind wordt en de vlotvoerder dientengevolge vermindering wil brengen in zijn uitrustingsmaterieel.

Geschieden die veranderingen op eene plaats, waar het vlot niet kan worden onderzocht, dan moet de vlotvoerder het onderzoek dadelijk aanvragen bij zijne aankomst op de naaste plaats waar eene daartoe bevoegde overheid aanwezig is.

Bevoegdheid der overheid en der ambtenaren.

XXVI. De havenpolitie en alle ambtenaren, belast met het politietoezicht over de rivier, zijn bevoegd om te onderzoeken of de bemanning en het materieel, bij artikel XXII voorgeschreven, op het vlot aanwezig zijn en om, indien dit niet het geval is, te bevelen dat het vlot op de naaste aanlegplaats zal stilstaan.

De reis wordt alsdan niet voortgezet dan nadat de bemanning of het materieel zijn aangevuld.

XXVII. Voor het onderzoek, voorgeschreven bij de artikelen XXIII en XXV of voor dat, voorzien bij art. XXVI, kan geenerlei recht geheven worden.

TWEDE AFDEELING.

BIJZONDERE BEPALINGEN VOOR ENKELE VAKKEN
DER RIVIER.*Posten van waarschuwers.*

XXVIII. Voor de veiligheid der scheepvaart worden op het gedeelte der rivier van Bingen tot beneden Bonn posten van waarschuwers gevestigd op de volgende plaatsen:

- 1° In het Bingerloch op de Muizentoren;
- 2°. Aan de Wirbellay;
- 3°. Bij Oberwessel op den Ossentoren;
- 4°. Tegenover den Kammereck op den rechteroever;

5°. Boven St. Goar aan de Bank;

6°. Voor den Engersgrund bij St. Sebastian Engers, bij een waterstand beneden 3.2 M. aan de peilschaal te Coblenz;

7°. Voor de Rheindorferkehle boven de vroegere uitmonding der Sieg, bij een waterstand beneden 3.5 M. aan de peilschaal te Bonn

De posten op die plaatsen zijn verplicht het naderen van alle stroomafwaarts gaande vaartuigen te seinen door het hijschen van vlaggen naar de volgende onderscheidingen en wel:

- a. eene roode vlag als een schip nadert;
- b. eene witte vlag als een sleepkonvooi nadert;
- c. eene roode en eene witte vlag als een vlot nadert.

Elk dezer seinen dient tevens om aan te toonen dat de afvaart vrij is, terwijl het niet geven van een sein aantoonde dat de toegang voor de opvaart vrij is.

Voor het vertrek van een schip van Bingen stroomafwaarts moet de schipper tien minuten te voren van zijn voornemen kennis geven aan de waarschuwers van den post op den Muizentoren, door eene witte vlag ter halve mast te hijschen.

Hij mag niet afvaren dan na het vereischte seinteken van den Muizentoren te hebben ontvangen.

Behalve deze vaste posten is er voor den stoomsleepdienst stroomopwaarts een afzonderlijke waarschuwer tusschen St. Goar en Kammereck. Hij gaat voor het sleepkonvooi nit, en geeft, wanneer vaartuigen afwaarts komen, aan den bestuurder van dat konvooi het noodige sein met eene roode vlag.

Bijzonder openbaar gemaakte tarieven bepalen de rechten, welke de schippers moeten betalen voor den dienst der waarschuwers.

Voor het vak tusschen Bingen en St. Goar.

XXIX. 1°. Op het vak der rivier tusschen Bingen en St. Goar is het nooit geoorloofd een vaartuig aan de raderkaat eener stoomboot te meren, behalve wanneer beschadigde vaartuigen niet anders kunnen vervoerd worden.

2°. Eene stoomboot die stroomopwaarts vaart, mag op het vak der rivier, aangewezen onder 1°., niet meer dan drie vaartuigen sleepen, die in eene rij achter elkander moeten gehouden worden, en eene die stroomafwaarts gaat, niet meer dan vier, twee aan twee samen gekoppeld.

Voor het vak boven Mannheim.

XXX. a. Betreffende de posten van waarschuwers der vloten:

Op het gedeelte van den Rijn tusschen Kehl en Steinmauern behoeven de vloten geen waarschnwingsboot vooruit te zenden, wanneer zij tot waarschnwing der vloten gebruik maken van de aldaar langs den Rijn aangebrachte electro-magnetische seininrichting.

Zoodra de aanstaande komst van een vlot aan een der schipbruggen bij Freistett-Offendorf, Greffern-Drüsenheim of Plittersdorf-Sels door de telegraaf is aangekondigd, wordt op die brug nabij den rechteroever de in artikel I, 2°. voorgeschreven waarschnwingsvlag geheschen en eerst wanneer het vlot door de brug gevaren is, weder ingehaald.

Onder gelijk voorbehoud kan bij uitbreiding der bovengenoemde seininrichting beneden Plittersdorf, ook hier het waarschnwen der vloten langs telegraphischen weg geschieden.

Wanneer vlotvoerders geen gebruik van de telegraaf willen maken of wel bij storing in de geleiding, moet het waarschnwen op de in art. I, 2°. bepaalde wijze geschieden. Echter mogen de vlotvoerders zich daarvoor, in plaats van eene schnit, van een drijvend raam van rondhout of planken bedienen.

b. Betreffende de bemanning, de uitrusting en het onderzoek der vloten:

De bepalingen in de artt. XXII en XXV zijn niet van toepassing op de uitoefening van de vlotvaart boven Mannheim. Wanneer vloten van dit riviervak Mannheim voorbijvaren, wordt deze plaats voor de toepassing van genoemde bepalingen als punt van afvaart beschouwd.

Daarentegen moeten:

1°. Op het riviervak van Kehl tot Steinmauern op vlotten die hoogstens 12 koppen bemanning hebben, één kabel, op grootere vlotten twee kabels elke van minstens 40 M. lengte, op het riviervak van Steinmauern tot Mannheim op ieder vlot een groote kabel van 160 tot 180 M. lengte en een hulpkabel van 15 tot 20 M. lengte aanwezig zijn.

2°. Op het riviervak tusschen Kehl en Steinmauern alle vlotten bemand zijn met minstens een man per 15 M². inhoud der aaneengekoppelde houtmassa.

3°. Op het riviervak van Steinmauern tot Germersheim moet de bemanning der vlotten bestaan uit:

A. Bij vlotten van onbezaagd hout:

a. van licht hout, minstens één man per 15 M². inhoud;

b. van zwaar hout, minstens één man per 20 M². inhoud.

B. Bij vlotten van bezaagd hout:

a. tot 180 M². inhoud, minstens één man per 30 M².;

b. van 180 tot 300 M². inhoud, minstens één man per 25 M².

C. Boven 300 M². inhoud, minstens één man per 30 M².

4°. Op het riviervak van Germersheim tot Mannheim mag deze bemanning overal met een vierde verminderd worden.

5°. De kleine, van het voortzenden van een waarschuwer vrijgestelde vlotten (artikel 1, 2°, al. 3) moeten ten minste met drie vlotter — den vlotvoerder medegerekend — bemand zijn.

De brugwachters moeten bij het doorvaren der vlotten door de bruggen onderzoeken of de noodige bemanning en de voorgeschreven kabels aanwezig zijn en wanneer de uitrusting of bemanning der vlotten niet overeenkomstig de voorschriften is, het vastleggen der vlotten aan de naastbijzijnde aanlegplaats gelasten. De vaart mag eerst na het aanvullen der uitrusting of bemanning voortgezet worden.

Voor het vak tusschen Mannheim en Mainz.

XXXI. 1°. Op het riviervak tusschen Mannheim en Mainz behoeven vlotten, van welke de verplichte bemanning volgens artikel XXII, 1°. niet meer dan 10 man bedraagt, niet voorzien te zijn van de in de bijlage van dat artikel

voorgeschreven ankerschuitjes en ankers, wanneer hunne bemanning minstens het dubbel bedraagt van die, voorgeschreven in artikel XXII, 1°. en de vlotvoerder kan bewijzen, dat voor alle door te varen bruggen de voorgeschreven schuitjes en ankers hem tegemoet zullen gezonden worden.

2°. De vlotten, die op het vak tusschen Mannheim en Mainz gebouwd zijn op plaatsen waar het bij artikel XXIII voorgeschreven onderzoek niet kan geschieden, worden te Mainz aan dat onderzoek onderworpen.

Voor afgescheiden en tot landaanwinning bestemde gedeelten en afsnijdingen van den Rijn.

XXXII. 1°. Het is aan alle vaartnigen, met uitzondering van schnitjes, verboden te varen op door kunstwerken afgescheiden gedeelten der rivier, voldoende door bakens aangewezen en bestemd tot landaanwinning.

2°. Geen scheep- of vlotvaart mag plaats hebben op afsnijdingen van den Rijn dan nadat eene kennisgeving, afgekondigd door het bevoegd bestuur, deze voor de vaart geopend verklaard heeft.

DERDE AFDEELING.

SLOTBEPALINGEN.

Verplichting der schippers en vlotvoerders om voorzien te zijn van een exemplaar van dit reglement.

XXXIII. Ieder schipper en ieder vlotvoerder moet gedurende de uitoefening van zijn beroep een exemplaar van dit reglement bij zich hebben en het aan de beampten der politie, der invoerrechten, der havens en van den waterstaat op hun verzoek vertoonen.

Strafbepalingen.

XXXIV. Ten aanzien van de straffen, toepasselijk voor de overtredingen van het tegenwoordig reglement, wordt verwezen naar artikel 32 van de herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 12 April 1892 (Staatsblad n°. 86).

Ons bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.)

C. LELY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.)

VAN TIEKHOVEN.

BIJLAGE van artikel XXII van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn.

omschrijving van het vereischte materieel.

Voor vloten waar- van de verplichte bemannings volgens artikel XXII, 1 ^o . bedraagt:	Groote anker- schuiten.	Kleine anker- schuiten.	Groote kabels.	Kleine kabels.	Ankers.	Kettingen.
5 tot 9 man.	1	1	1	2	2	1
10 " 13 "	1	1	1	1	3	1
14 " 25 "	2	1	1	1	4	1
26 " 35 "	2	1	2	2	6	1
36 " 40 "	3	1	2	3	7	1
41 " 45 "	3	1	3	3	8	1
46 " 50 "	3	2	3	3	9	1
51 " 60 "	4	2	3	3	10	2
61 " 70 "	4	2	4	3	11	2
71 " 80 "	4	2	4	4	12	3
81 " 90 "	5	2	5	4	13	3
91 " 100 "	5	2	5	4	14	3
101 " 110 "	6	2	6	5	16	4
111 " 120 "	6	2	6	5	18	4
121 " 130 "	7	2	7	5	20	4
131 " 140 "	7	2	7	5	22	5
141 " 150 "	7	2	8	5	24	5
151 " 160 "	8	2	8	5	26	5
161 " 170 "	8	2	8	5	28	7
171 " 180 "	8	2	8	5	30	7
181 " 190 "	9	3	9	6	32	8

Anmerkingen.

1°. De groote ankerschuiten zijn die van een ladingvermogen van 50 tot 60 centenaar (2500 tot 3000 K.G.); de kleine schuiten, die van een ladingvermogen van 30 tot 35 centenaar (1500 tot 1750 K.G.).

2°. De vloten, waarvan de verplichte bemanning volgens artikel XXII, 1°, niet meer dan 7 man bedraagt, mogen in plaats van de kleine ankerschuiten een schuitje hebben, zoogenaamd „Dreibord" van 8 M. lengte en van 1 tot 1.4 M. breedte aan den bovenkant.

3°. De schuit van den waarschuwer is niet in het bovengenoemd getal schuitjes begrepen.

Behoort bij het Reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 12 April 1892 (*Staatsblad* n°. 86).

Ons bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) VAN TIENHOVEN.

16 April 1892. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1883 (*Staatsblad* n°. 133), houdende vaststelling van nieuwe regelen omtrent de benoembaarheid en uitzending van rechterlijke en administratieve ambtenaren voor den dienst in *Nederlandsch-Indië*. S. 87.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Koloniën, van 16 Maart 1892, letter D, n°. 40;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5 April 1892, n°. 9);

Gezien het nader rapport van den Minister van Koloniën, van 11 April 1892, litt. D, n°. 65; Hebben goedgevonden en verstaan, met aanvulling van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1883, n°. 25 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 133, *Indisch Staatsblad* n°. 249), te bepalen, dat tot aflegging van het groot-ambtenaarsexamen voor den Indischen dienst ook kunnen worden toegelaten zij die voldaan hebben aan het examen, dat wordt afgenomen van hen, die onderwijs hebben genoten in den voorbereidenden cursus aan de Rijke Landbouwschool, bedoeld bij het Koninklijk besluit van 9 Januari 1891, n°. 10 (*Indisch Staatsblad* n°. 104).

De Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 16den April 1892.

(get.) EMMA.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.
(Uitg. 27 April 1892.)

19 April 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement van politie voor de schipbrug en het veer over de rivier *de Lek* tusschen *Vreeswijk* en *Vianen*. S. 88.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 24 October 1891, Litt. G, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister van 12 April 1892, n°. 157, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgend:

REGLEMENT *van politie voor de schipbrug en het veer over de rivier de Lek tusschen Vreeswijk en Vianen.*

§ 1. *Gebruik der brug.*

Art. 1. Het is verboden, zonder vergunning van den brugwachter, zich buiten de brugleuningen te begeven en de brugschepen af te dalen, en in het algemeen op de brug langer te vertoeven dan voor den overtocht noodig is. Wanneer de brug tot het doorlaten van vaartuigen of vloten geopend is, mag het geopende vak genaderd worden tot den afsluitboom of den ketting, behalve in buitengewone omstandigheden ter beoordeeling van den brugwachter, wanneer de geheele brug moet vrij blijven.

De afsluiting mag niet zonder vergunning van den brugwachter geopend worden.

Vrachtgoederen of andere voorwerpen mogen niet op de brug of op de brugschepen worden hedergelegd.

2. Voetgangers, ruiters, rij- of voertuigen, elkander op de brug ontmoetende, zijn gehouden voldoende uit te wijken, en wel van de hand of naar de rechterzijde.

De rij- of voertuigen mogen niet anders nitwijken dan boven een der brugschepen.

Het laatst op de brug gekomen rij- of voertuig zal te dien einde op de brug moeten stilstaan tot het andere is voorbijgereden.

Het overgaan over de uitdrijfvakken, alvorens zij aan de brug zijn aangesloten en de kleppen zijn neergelaten, is verboden.

3. Over de brug moet stapvoets en, het geval van uitwijken uitgezonderd, op het midden worden gereden.

Opvolgende rij- of voertuigen mogen de vooruitrijdenden niet dichter naderen dan tot op een afstand van drie brugschepen.

In geen geval mag worden toegelaten dat meer dan drie rij- of voertuigen tegelijk zich in dezelfde richting op de brug bewegen.

Wanneer een met meer dan twee paarden bepannen rij- of voertuig zich op de brug bevindt, mag geen soortgelijk rij- of voertuig, van de tegenovergestelde zijde komende, zich daarop begeven, zoolang het eerste de brug niet is overgetrokken.

In dezelfde richting rijdende, mogen deze rij-

of voertuigen elkander niet dichter volgen dan op den afstand van ten minste een derde der lengte van de brug.

Wanneer het uithoofde van de zwaarte of den aard der bevrachting of om eenige andere reden door den brugwachter geraden wordt geoordeeld, om niet meer dan een enkel rij- of voertuig tegelijk op de brug toe te laten, moeten de voerlieden zich gedragen naar de daaromtrent door den brugwachter te geven bevelen, die in dat geval de beurten van overtocht zal regelen naar de orde van aankomst der rij- of voertuigen.

Het is verboden over de brug eene vracht te vervoeren waarvan het gewicht, naar het oordeel van den brugwachter, de brug aan beschadiging blootstelt.

4. Kudden rund- of ander vee, zich in tegen-gestelde richting bewegende, mogen zich niet gelijktijdig op de brug bevinden, tenzij het vee stuk voor stuk bij de hand geleid wordt.

In geen geval mogen meer dan zes paarden aaneengekoppeld of meer dan twaalf stuks hoorn-vee tegelijk over de brug geleid of vervoerd worden.

Het overvoeren moet altijd geschieden onder de hoede of het geleide van twee personen, waarvan een voor en een achter het vee behoort te gaan.

De drijvers of geleiders van groote kudden moeten zorgen, dat zoowel het terugblijvende als het overgevoerde vee onder behoorlijk toezicht zij.

Gevaarlijke dieren mogen nimmer anders dan aan de hand geleid en onder behoorlijke hoede over de brug worden gevoerd.

De geleiders zijn in het algemeen verplicht de maatregelen te nemen die verder bij het overvoeren van kudden vee of van gevaarlijke dieren, ter voorkoming van onheilen, door den brugwachter worden noodig geacht.

5. Al hetgeen bij hoogen of lagen waterstand, of wegens andere oorzaken tot voorkoming van beschadiging der brug door den brugwachter zal noodig worden geoordeeld, waaronder het afladen of remmen van zwaar geladen rij- of voertuigen, het staken van den overgang over de brug enz. zal op zijne eerste aanmaning moeten worden in acht genomen.

Het is verboden vuur over de brug te dragen, of in het algemeen iets te doen wat aan de brug of de daartoe behorende voorwerpen en gereedschappen schade zou kunnen veroorzaken, of ook de brugschepen los te maken.

6. Zoodra des avonds de lantaarns op de brug ontstoken zijn, zullen, ter voorkoming van ongelukken, de hekken worden gesloten en gesloten blijven totdat de dag aanbreekt.

De brugwachter is echter verplicht om, wanneer des nachts voetgangers, rij- of voertuigen de brug willen overtrekken, op het eerste geroep of gelui met de daar aanwezige bel de hekken te openen en ze na den doortocht weder te sluiten.

§ 2. *Doorvaart van vaartuigen, vloten enz.*

7. Bij het naderen der brug moeten de schippers van vaartuigen en vloten op genoegzamen afstand de zeilen strijken, en in het algemeen de vaart zoodanig verminderen, dat zij des noods het anker kunnen uitwerpen en stilliggen, tot de brug geopend is.

Bij fellen bovenwind of storm moeten de schippers der vaartuigen steeds de zeilen strijken, het anker nitwerpen en overstuur of achteruit aan een tros op de voorste bolders door de brug vieren.

Bij het naderen der brug wordt, bij tijds, geroepen of met de stoomfluit of bel gewaarschuwd, om door den brugwachter te worden opgemerkt en doorgelaten. Wanneer twee of meer vaartuigen tegelijk de brug naderen, regelt de brugwachter de volgorde waarin zij mogen naderen, en den afstand dien zij daarbij onderling moeten bewaren.

De schippers der vloten zijn verplicht al de voorzorgsmaatregelen te nemen die hun door den brugwachter in het belang der veiligheid van de brug zullen worden voorgeschreven.

In het algemeen moeten de schippers zich gedragen naar de waarschuwingseinen, omschreven in het Koninklijk besluit van 14 April 1880 (*Staatsblad* n°. 40), gewijzigd bij dat van 29 December 1888 (*Staatsblad* n°. 229), welke seinen zijn als volgt:

a. Voor het doorvaren der brug:

bij dag: een rood-witte vlag aan ieder van de beide zijden der opening geplaatst;

bij nacht: twee roode lantaarns, boven elkander geplaatst, aan ieder van de beide zijden der opening;

b. Voor het belet zijn van de doorvaart door storm, voorkomen van beschadiging enz.:

bij dag: door een blaauw-witte vlag;

bij nacht: door twee groene lantaarns boven elkander geplaatst;

c. Tot het verwittigen der naderende schepen op grooteren afstand, dat zij de brug kunnen doorvaren:

1°. ten teeken van doorvaart opwaarts,

bij dag: eene witte vlag;

bij nacht: twee roode lantaarns;

2°. ten teeken van doorvaart afwaarts,

bij dag: eene roode vlag;

bij nacht: een roode lantaarn.

Indien door mist of andere oorzaken de boven-gevoemde seinen niet duidelijk te onderscheiden of niet zichtbaar zijn, mag niet doorgevaren worden, voordat van den brugwachter op andere wijze vergunning is verkregen.

8. Bij hoogwater en bij sterken bovenwind worden door de schippers der van de aanlegplaats afvarende passagiersbooten de noodige voorzorgen genomen, om niet door den stroom tegen de brug aan te drijven of schuin voor de opening te komen.

9. Geen aan of nevens elkander of aan stoombooten gekoppelde vaartuigen mogen tegelijk, zonder vergunning van den brugwachter, door de brug varen.

Bij het naderen der brug moeten de aan elkander verbonden vaartuigen worden losgemaakt.

Deze bepaling is niet toepasselijk op stoombooten, waaraan niet meer dan één vaartuig op zijde gekoppeld is, indien de brugwachter tegen de doorvaart geen bezwaar maakt.

10. Het is verboden met haken of boomen in de schepen, leggers of lenningen der brug te steken of daaraan, zonder vergunning van den brugwachter, eenig vaartuig of vlot vast te maken.

11. Boomen, balken, schuiten, booten of andere drijvende voorwerpen moeten door de eigenaars of door de schippers der vaartuigen en vloten, waartoe zij behooren, steeds zoodanig worden vastgemaakt of bevestigd, dat zij niet door den stroom tegen de brug kunnen worden aangedreven.

12. Ingeval hevige wind, hooge waterstand of andere omstandigheden, ter beoordeeling van den brugwachter, het openen van de brug voor de doorvaart beletten of dit ter voorkoming van beschadiging ongeraden voorkomt, zal dit worden aangeduid door het vertoonen der seinen, omschreven in art. 7 sub b. De schippers der stoombooten, vaartuigen en vloten moeten dan de vaart tijdig en op zoodanigen afstand van de brug stoppen, dat geene aanvaring kan plaats hebben.

13. Bij het doorlaten van vaartuigen en inzonderheid van vloten zorgen de schippers, dat daaruit voor de gemeenschap tusschen de beide oevers, zoo min mogelijk oponthoud ontsta, en zijn zij verplicht de deeweg door den brugwachter te geven bevelen op te volgen.

Wanneer de brugwachter het noodig acht, alvorens de brug te openen, de kleine veerpont en de noodige roeiboeten in gereedheid te doen brengen, om de aankomende personen, rij- of voertuigen te kunnen overzetten, moeten de vaartuigen en vloten blijven liggen, tot de brug voor hen geopend wordt.

Voor de doorvaart van vloten wordt het aantal vakken, dat zal worden uitgedreven, door den brugwachter bepaald.

§ 3. *Gebruik van het veer.*

14. De aan het veer komende personen, zoo reizigers als geleiders van dieren en van rij- of voertuigen, worden tegelijk met hunne goederen, dieren of rij- of voertuigen overgevoerd naar de orde van aankomst en moeten zich gedragen naar de deswege door den brugwachter te geven bevelen.

Het is verboden rij- of voertuigen, vrachtgoederen of eenig ander voorwerp op de bruggen der ponten te plaatsen, terwijl in het algemeen bij elke reis, ter beoordeeling van den brugwachter, niet meer rij- of voertuigen, dieren of vrachtgoederen zullen mogen worden ingescheept of ingeladen, dan het ruim der pont gevoegelijk kan bevatten en wel zoodanig, dat de reizigers en geleiders behoorlijk plaats vinden om in de pont te staan.

Paarden, runderen, schapen en varkens mogen alleen met de pont worden overgebracht.

15. Ingeval bij hoogwater en bij harden wind, paarden of hoornvee worden overgevoerd, mogen geene reizigers gelijktijdig in de pont, anders dan in hun rijtuig gezeten, plaats nemen, maar moeten zij, zulks verlangende, met de boot worden overgebracht.

16. Zoo de overtocht aan het veer met de pont of roeiboet moet geschieden, zijn de voetgangers en voerlieden in het algemeen verplicht de aanwijzingen na te komen van den brugwachter, die deze, zoowel in het belang van de veiligheid van den overgang over de rivier, als ter voorkoming van beschadiging van het veermaterieel, zal verstreken.

§ 4. *Algemeene bepalingen.*

17. Klachten over de bediening van de brug en het veer kunnen worden opgeteekend in het ten veerhuize aanwezig register, gewaarmerkt door den betrokken ontvanger der registratie en domeinen, hetwelk iedere maand aan den betrokken

opzichter van den waterstaat moet worden ver- toond en door dezen wordt afgeteekend.

18. De handhaving van dit reglement is onder de bevelen van de betrokken ambtenaren van 's Rijks waterstaat opgedragen aan den brugwachter.

Deze ambtenaren zijn bevoegd tot de handelingen in art. 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven.

Zij zijn, evenals de ambtenaren der Rijks- en gemeentepolitie, bevoegd tot het opmaken van proces-verbaal van de overtredingen van dit reglement en tot de handelingen in art. 6 der aangehaalde wet omschreven.

De processen-verbaal worden gezonden aan den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht en door tusschenkomst van den arrondissements-ingenieur in afschrift medegedeeld aan den betrokken hoofd-ingenieur van 's Rijks waterstaat.

19. Van alle schade, welke aan de brugwerken, ponten, boeten met toebehooren enz. wordt toegebracht, wordt door den brugwachter proces-verbaal opgemaakt. Dit proces-verbaal houdt in den staat, waarin het beschadigde zich vóór het ongeval bevond, de omstandigheden waaronder de beschadiging heeft plaats gehad, de vermoedelijke kosten der herstelling, den persoon die tot de vergoeding gehouden wordt geacht, en het bedrag dat door dezen is verschuldigd. Tot vaststelling van dit bedrag wordt acht geslagen op den toestand waarin de werken zich vóór dat de schade was toegebracht, bevonden.

Dit proces-verbaal wordt door tusschenkomst van den ingenieur gezonden aan den hoofd-ingenieur, en in afschrift aan den betrokken schipper medegedeeld.

20. Dit reglement wordt gedrukt en bij den brugwachter verkrijgbaar gesteld.

Aan beide uiteinden der brug en aan het veerhuis zal een duidelijke afdruk worden opgehangen.

21. Van de bevelen der ambtenaren van 's Rijks waterstaat en van den brugwachter is, onverminderd de verplichting om daaraan onmiddellijk te voldoen, hooger beroep op Onzen Commissaris in de provincie.

22. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van artikel 3, laatste lid, 4, vijfde en zesde lid, 5, 7, eerste, tweede, derde, vierde en laatste lid, 8, 9, eerste lid, 11, 12,

laatsten volzin, 13, eerste en tweede lid en, 14 tweede en derde lid;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 1, tweede en derde lid, 2, laatste lid, 4, tweede, derde en vierde lid, 10, 14, eerste lid en 16;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 1, eerste lid, 2, eerste, tweede en derde lid, 3, eerste, tweede, vierde, vijfde en zesde lid, 4, eerste lid en 15.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip is het Koninklijk besluit van 24 November 1840 (*Staatsblad* n°. 75) buiten werking gesteld.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 19den April 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(*Uitgeg. 27 April 1892.*)

19 April 1892. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Algemeen Reglement voor den dienst op de spoorwegen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 October 1875 (*Staatsblad* n°. 183) S. 89.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid; van 16 Maart 1892, litt. D, afdeling Handel en Nijverheid;

Gezien het Koninklijk besluit van 27 October 1875 (*Staatsblad* n°. 183), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 11 September 1882 (*Staatsblad* n°. 126), aangevuld bij Koninklijk besluit van 25 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 10), nader gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1885 (*Staatsblad* n°. 196) en bij dat van 26 Maart 1887 (*Staatsblad* n°. 44) en nader aangevuld en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 140);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 April 1892, n°. 5);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 16 April 1892, L. G, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Artikel 3, 2de lid, van het algemeen reglement voor den dienst op de spoorwegen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 October 1875 (*Staatsblad* n°. 183), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 11 September 1882 (*Staatsblad* n°. 126), aangevuld bij Koninklijk besluit van 25 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 10), nader gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1885 (*Staatsblad* n°. 196) en bij dat van 26 Maart 1887 (*Staatsblad* n°. 44) en nader aangevuld en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 104), te wijzigen en te lezen als volgt:

„Elk station moet voorzien zijn van een goed loopend uurwerk, geregeld naar den middelbaren tijd van Greenwich”.

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking zal treden op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin dit besluit geplaatst is.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 19den April 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(*Uitgeg. 26 April 1892.*)

19 April 1892. BESLUIT, tot wijziging van het Algemeen Reglement voor den dienst en het vervoer op de spoorwegen, bedoeld in artikel 1 der wet van 28 October 1889 (*Staatsblad* n°. 146). S. 90.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 16 Maart 1892, litt. D, afdeling Handel en Nijverheid;

Gezien het Koninklijk besluit van 26 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 93);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 April 1892, n°. 5);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 16 April 1892, litt. G, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Artikel 64, tweede lid van deel A van

het algemeen reglement voor den dienst en het vervoer op de spoorwegen, bedoeld in art. 1 der wet van 28 October 1889 (*Staatsblad* n°. 146), vastgesteld bij het Koninklijk besluit van den 26 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 93), te wijzigen en te lezen als volgt:

„Elk station en elke halte moet voorzien zijn van een goed loopend uurwerk, geregeld naar den middelbaren tijd van *Greenwich*”.

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking zal treden op den vijfden dag na dien der dagtekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin dit besluit geplaatst is.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 19den April 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(*Uitgeg.* 26 April 1892.)

21 April 1892. BESLUIT, houdende intrekking der bestaande voorschriften omtrent den postwisseldienst tuschen *Nederland* en *Nederlandsch-Indië*. S. 91.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Koloniën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 7 April 1892, litt. A^s, n°. 29, en van 12 April 1892, litt. A, afdeeling Posterijen;

Overwegende, dat de Overeenkomst van *Wenen* van 4 Juli 1891, betreffende de uitwisseling van postwissels (*Staatsblad* 1892, n°. 51), de intrekking noodig maakt van de bestaande voorschriften omtrent den postwisseldienst tuschen *Nederland* en *Nederlandsch-Indië*;

En lettende op art. 25 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het Koninklijk besluit van 13 Maart 1874 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 27, *Indisch Staatsblad* n°. 153), met de daarin bij Koninklijke besluiten van 10 September 1881 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 155, *Indisch Staatsblad* n°. 230) en 17 Januari 1888 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 4, *Indisch Staatsblad* n°. 49) gebrachte aan-

vullingen en wijzigingen, wordt ingetrokken en buiten werking gesteld.

2. Het tegenwoordig besluit treedt in werking op den 1sten Juli 1892.

De Ministers van Koloniën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 21sten April 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(*Uitgeg.* 27 April 1892.)

21 April 1892. MISSIVE van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de gemeentebesturen in die provincie, betreffende benoeming en ontslag van auditurs en officieren bij schutterijen.

In verband met de wetten op het recht van zegel, de registratie en de heffing van leges heb ik de eer U te verzoeken, om, voor zoover dit tot dusver niet geschiedde, bij de inzending van voordrachten van kandidaten ter benoeming van auditurs bij de schuttersraden en van adjudanten, kwartiermeesters en officieren van gezondheid bij dienstdoende en rustende schutterijen, te zorgen dat blijkde, of eene jaarlijksche bezoldiging van gemeentewege aan de betrekking verbonden is; c. q. met opgaaf van het bedrag dier bezoldiging tijdens het opmaken der voordracht.

Ook bij Uwe berichten omtrent aanvragen om eervol ontslag uit bovenbedoelde betrekkingen zal ik gaarne voortaan opgegeven zien, of de titularis eene jaarlijksche bezoldiging van gemeentewege geniet.

Bij gemis van voldoende gegevens bestond meermalen twijfel, of aan officieren der schutterij, die den leeftijd van 34 jaren niet hebben volbracht en wegens hunne plaatsing op de *bijzondere* schuttersrol tot dienst verplicht zijn, het door hen, om andere redenen dan woonplaatsverandering, gevraagd eervol ontslag behoorde te worden verleend, onder gehoudenheid tot het volbrengen van de uit kracht der wet nog op hen rustende verplichtingen als gewoon lid der schutterij. Zekerheid hieromtrent zou worden verkregen, indien het jaar werd opgegeven, waarin de verzoeker overeenkomstig artikel 23 der schutterijwet naar de reserve is overgegaan of zal overgaan.

Eene voorwaarde, als boven bedoeld is niet

noodig voor zooveel officieren betreft, wiens dienstplicht niet het gevolg is van hunne plaatsing op de *bijzondere* schuttersrol; evenmin voor hen die den leeftijd van 34 jaren hebben volbracht. De stukken bevatten evenwel niet altijd de gegevens om te kunnen bepalen, of de voorwaarde gesteld behoort te worden.

Door opgaf van het jaar van overgang naar de reserve en van den datum, de maand en het jaar van geboorte van den verzoeker ware alle twijfel dienaangaande te voorkomen.

Vermelding in het Koninklijk besluit, dat aan een officier der schutterij eervol ontslag wordt verleend „wegens woonplaatsverandering” is overbodig, indien hij, wien het geldt, het 35ste levensjaar is ingetreden en uit dien hoofde in zijne nieuwe woonplaats geen verplichtingen ten aanzien van de schutterij te vervullen kan hebben.

Worden met betrekking ook tot hem, die om bovengenoemde reden eervol ontslag vraagt, datum, maand en jaar van geboorte, in Uw bericht vermeld, dan ware mede te dien opzichte alle onzekerheid opgeheven.

Aangenaam zal het mij zijn, als voortaan overkomstig het bovenstaande worde behandeld.

De Comm. der Koningin in de prov. Overijssel,
(get.) GEERTSEMA.

21 April 1892. **BESLUIT**, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de algemeene akte van de te *Brussel* gehouden internationale conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel, en van de daarbij behorende verklaring, beide gedagteekend 2 Juli 1890, alsmede van het protocol van 2 Januari 1892. S. 92.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de algemeene akte van de te *Brussel* gehouden Internationale Conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel en de daarbij behorende verklaring, beide gedagteekend 2 Juli 1890, alsmede het Protocol van 2 Januari 1892, van welke akte, (1) verklaring en Protocol de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

(1) Deze akte is opgenomen in de wet van 21 Juni 1891, S. 142, en wordt derhalve hier achterwege gelaten.
1892.

VERTALING.

VERKLARING.

De te Brussel in conferentie vergaderde Mogendheden, die de Algemeene Akte van Berlijn van 26 Februari 1885 hebben geratificeerd of daartoe zijn toegetreden;

Na in de Algemeene Akte van heden in gemeen overleg een samenstel van maatregelen te hebben aangenomen en geteekend, met het doel een einde te maken aan den slavenhandel te land en ter zee en de moreele en materiële levensvoorwaarden der inlandische volkeren te verbeteren;

Overwegende dat de nitvoering der door hen met dat doel genomen maatregelen aan sommige hunner, die bezittingen hebben of protectoraten nitofenen in het conventioneel Congobekken, verplichtingen oplegt, welker nakoming nieuwe inkomsten gebiedend noodzakelijk maakt;

Zijn omtrent de volgende verklaring overeengekomen:

De Mogendheden, die ondertekend hebben of zijn toegetreden en die tevens bezittingen hebben of protectoraten nitofenen in genoemd conventioneel bekken, zijn, voor zoover zij daarvoor vergunning noodig hebben, gerechtigd aldaar bij invoer van goederen rechten te heffen volgens een tarief, dat niet hooger mag gaan dan een percentage, gelijkstaande met 10 pCt. van de waarde in de haven van invoer. Hiervan zijn nitgezonderd spiritueliën, die onderworpen zijn aan de bepalingen van hoofdstuk VI der Algemeene Akte van heden.

Na de ondertekening van gemelde Algemeene Akte zullen onderhandelingen geopend worden tusschen de Mogendheden die de Algemeene Akte van Berlijn hebben geratificeerd, of die daartoe zijn toegetreden, ten einde binnen de grens aangegeven door het maximum van 10 pCt. ad valorem het in het conventioneel Congobekken in te voeren douanestelsel nader vast te stellen.

Het is echter wel verstaan dat:

- 1°. Geen differentieële behandeling mag plaats hebben, noch doorvoerrechten mogen worden geheven;
- 2°. Dat bij de toepassing van het aan te nemen douanestelsel iedere Mogendheid zich er op zal toeleggen de formaliteiten zoo eenvoudig mogelijk te maken en het handeldrijven te vergemakkelijken;
- 3°. Dat de schikking, welke het gevolg zal zijn van bedoelde onderhandelingen, gedurende 15 jaar, te rekenen van de ondertekening deser verklaring, van kracht zal blijven. Als bij afloop van dien termijn geene nieuwe schikking is getroffen,

zullen de contracteerende Mogendheden zich weder in den toestand bevinden, voorzien bij art. IV van de Algemeene Akte van Berlijn, met dien verstande, dat de bevoegdheid om tot een maximum van 10 pCt. invoerrechten te heffen op de in het conventioneele Congobekken ingevoerde goederen hun blijft verzekerd.

De ratificatiën dezer verklaring zullen terzelfder tijd worden uitgewisseld als die van de Algemeene Akte van denzelfden dag.

Ter oorkonde waarvan de ondergeteekenden Gevolmachtigden deze verklaring hebben opgemaakt en van hun zegel voorzien.

Gedaan te Brussel den tweeden dag der maand Juli achttienhonderd negentig.

(L.S.) (get.) L. GERICKE.
 " " ALVENSLEBEN.
 " " GÖHRING.
 " " R. KHEVENHÜLLER.
 " " LAMBERMONT.
 " " E. BANNING.
 " " SCHACK DE BROCKDORFF.
 " " J. D. DE AGÜERA.
 " " EDM. VAN EETVELDE.
 " " A. VAN MALDEGHEM.
 " " A. BOURÉÉ.
 " " G. COGORDAN.
 " " VIVIAN.
 " " JOHN KIRK.
 " " F. DE RENZIS.
 " " F. CATALANI.
 " " HENRIQUE DE MACEDO PEREIRA
 COTINHO.
 " " L. OUBOUSOFF.
 " " MARTENS.
 " " BURENSTAM.
 " " E. CARATHÉODORY.
 " " JOH. KIRK.
 " " GÖHRING.

VERTALING.

PROTOKOL van de op 2 Januari 1892 aan het Departement van Buitenlandsche Zaken te Brussel gehouden zitting, ter uitvoering van artikel XCIX van de Algemeene Akte van Brussel en van het Protokol van 2 Juli 1891.

Tegenwoordig waren:

voor Duitschland:

Prins van Turn en Taxis, zaakgelastigde van Duitschland te Brussel;

voor Oostenrijk-Hongarije:

Zijne Excellentie Graaf KHEVENHÜLLER-METSCH, Gezant van Oostenrijk-Hongarije te Brussel;

voor België:

Baron LAMBERMONT, Minister van Staat, de heer E. BANNING, Directeur-Generaal aan het Departement van Buitenlandsche Zaken;

voor Denemarken:

de heer F. G. SCHACK DE BROCKDORFF, Consul-Generaal van Denemarken te Antwerpen;

voor Spanje:

Zijne Excellentie de heer GUTIERREZ DE AGÜERA, Gezant van Spanje te Brussel;

voor den Vrĳen Congo-Staat:

de heer VAN EETVELDE, Secretaris van Staat voor Binnenlandsche Zaken van den Vrĳen Congo-Staat; -voor Frankrijk:

Zijne Excellentie de heer BOURÉÉ, Gezant van Frankrijk te Brussel;

voor Groot-Brittannië:

Zijne Excellentie Lord VIVIAN, Gezant van Hare Britsche Majesteit te Brussel,

Sir JOHN KIRK;

voor Italië:

Zijne Excellentie Baron DE RENZIS, Gezant van Italië te Brussel;

voor Nederland:

Zijne Excellentie Baron GERICKE VAN HERWIJNEN, Gezant der Nederlanden te Brussel;

voor Portugal:

Zijne Excellentie de heer D'ANTAS, Gezant van Portugal te Brussel;

voor Rusland:

Zijne Excellentie Prins OUBOUSOFF, Gezant van Rusland te Brussel;

Voor Zweden en Noorwegen:

Zijne Excellentie de heer DE BURENSTAM, Gezant van Zweden en Noorwegen te Brussel;

voor Turkije:

Zijne Excellentie CARATHÉODORY EFENDI, Gezant van Turkije te Brussel;

voor Zanzibar:

Sir JOHN KIRK.

De ondergeteekenden zijn, overeenkomstig artikel XCIX van de Algemeene Akte van 2 Juli 1890 en ter uitvoering van het Protokol van 2 Juli 1891 bijeengekomen aan het Departement van Buitenlandsche Zaken te Brussel, ten einde de akte van depôt op te maken der ratificatiën van die Mogendheden, welke de Algemeene Akte hebben ondertekend, doch de ratificatie niet hebben gedeponneerd ter zitting van 2 Juli 1891.

Zijne Excellentie Graaf KHEVENHÜLLER-METSCH brengt ter kennis der vergadering dat de akte van ratificatie van Zijne Majesteit den Keizer van Oostenrijk-Hongarije, betreffende de Algemeene Akte en de Verklaring van 2 Juli 1890 den 5den Juli 1891 gedeponereerd is bij het Belgische Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

Zijne Excellentie Prins OUBROSOFF deponereert de akte van ratificatie van Zijne Majesteit den Keizer van Rusland, betreffende de Algemeene Akte en de Verklaring van 2 Juli 1890.

Zijne Excellentie CARATHÉODORY EFENDI deponereert de akte van ratificatie van Zijne Majesteit den Sultan van Turkije, betreffende de Algemeene Akte en de Verklaring van 2 Juli 1890.

Zijne Excellentie verklaart in overeenstemming met eene mededeeling, die ter kennis der geteekend hebbende Mogendheden gebracht is, zonder harezijds bedenking te ontmoeten, dat de Keizerlijke Ottoomaansche Regeering artikel XXXIV van de Algemeene Akte in dien zin opvat, dat voor de aanwijzingen bij dat artikel voorgeschreven bij Turksche schepen Turksche letters en cijfers zullen gebezigd worden. De Verheven Porte heeft er overigens geen bezwaar tegen dat eene overzetting in latijnsche letters worde toegevoegd aan de aanwijzingen in Turksche letters.

Den Gezant van Turkije wordt Akte verleend van zijne verklaring. Ook wordt den Gezanten van Oostenrijk-Hongarije, Rusland en Turkije Akte verleend van het deponereeren der ratificatiën hunner Souvereinen.

Zijne Excellentie de heer BOURÉE deponereert de Akte van ratificatie van den President der Fransche Republiek betreffende de Algemeene Akte en de verklaring van 2 Juli 1890.

Zijne Excellentie verklaart dat de President der Republiek bij zijne ratificatie der Algemeene Brusselsche Akte voorloopig en tot tijd en wijle nadere overeenstemming zal zijn verkregen heeft aangehouden de artikelen XXI, XXII en XXIII alsmede de artikelen XLII tot LXI.

De vertegenwoordigers der Mogendheden verleen den Franschen Gezant Akte van het deponereeren der ratificatiën van den President der Fransche Republiek alsmede van de uitzondering die gemaakt is ten opzichte der artikelen XXI, XXII en XXIII en van de artikelen XLII tot LXI.

Het is wel verstaan, dat de Mogendheden, die de Akte in haar geheel hebben geratificeerd, zich jegens elkander verbonden achten ten opzichte van al hare bepalingen.

Ook is wel verstaan dat bedoelde Mogendheden ten opzichte van de Mogendheid, welke de Akte slechts gedeeltelijk heeft geratificeerd, slechts verbonden zijn voor zooveel betreft de door de laatste onderteekende verplichtingen.

Ten slotte blijft het wel verstaan dat ten opzichte der Mogendheid, die slechts gedeeltelijk heeft geratificeerd, de onderwerpen die behandeld worden in de artikelen XLII tot LXI tot tijd en wijle nadere overeenstemming zal zijn verkregen, zullen geregeld blijven door de thans van kracht zijnde bepalingen en schikkingen.

Baron LAMBERMONT, een der beide vertegenwoordigers van België, deelt der vergadering den volgenden brief mede van den Franschen Gezant aan den Minister van Buitenlandsche Zaken van België.

„GEZANTSCHAP VAN FRANKRIJK
IN BELGIË”.

„Brussel, 31 December 1891.”

„PRINS”.

„Bij de „note verbale” van 18 dezer, welke dienzelfden dag door Baron BEIJENS aan den Franschen Minister van Buitenlandsche Zaken is overhandigd, heeft de Belgische Regeering de aandacht van de Regeering der Republiek gevestigd op de voorwaarden, waarop de artikelen XXX tot LXI van de Algemeene Acte der Brusselsche Conferentie toegepast zouden kunnen worden in sommige Fransche bezittingen.

Die artikelen hebben betrekking op de vergunning aan inlandsche vaartuigen tot het voeren der vlag, op de monsterrol en het manifest betreffende de aan boord zijnde negers. Na op het belang dier bepalingen gewezen te hebben en er voorts aan te hebben herinnerd dat zij te danken zijn aan het initiatief van Frankrijk, heeft de Belgische Regeering de opmerking gemaakt dat gemelde bepalingen slechts van toepassing zijn op de havens, gelegen in het gebied omschreven bij artikel XXI, welk artikel door Frankrijk is aangehouden. Genoemde Regeering heeft met het oog daarop verzoekt, dat de vertegenwoordiger der Republiek te Brussel gemachtigd zou worden tot de mededeeling van de zienswijze der Fransche Regeering in deze aangelegenheid.

„In opdracht mijner Regeering en overeenkomstig den wensch, uitgedrukt in opgemaakte „note verbale” heb ik de eer ter kennis van Uwe Excellentie te brengen, dat de bepalingen, vervat in de artikelen XXX tot LXI van de Algemeene Akte van Brussel, uit eigen beweging door de

Regeering der Republiek zullen worden toegepast in het gebied van Obock en voor zooveel noodig op het eiland Madagascar en de Comoren.

„Gelief, Prins, de verzekering mijner hoogachting te aanvaarden.”

„(get.) A. BOURÉL.”

„Zijne Excellentie

Prins van Chimay, Minister van Buitenslandsche Zaken, enz., enz., enz.”

Zijne Excellentie Baron GERICKE VAN HERWIJNEN verklaart namens zijne Regeering, dat hij bij de ondertekening van het Protokol van heden verplicht is er op te wijzen, dat, ingevolge de grondwettelijke bepalingen, in Nederland van kracht, het Protokol behoort te worden goedgekeurd door de Staten-Generaal. Daar die goedkeuring niet vóór 2 Januari is kunnen gevraagd worden, is Harer Majesteits Regeering voornemens daarin te voorzien zoodra de Kamers weder bijeen komen.

Den Gezant der Nederlanden wordt akte verleend van zijne verklaring.

De ratificatiën van Zijne Majesteit den Keizer van Oostenrijk-Hongarije, van den President der Fransche Republiek, van Zijne Majesteit den Keizer van Rusland en van Zijne Majesteit den Sultan van Turkije zijn na onderzoek in goeden en behoorlijken vorm bevonden. Overeenkomstig het bepaalde bij artikel XCIX zullen die akten even als de akten van ratificatie, die den 2den Juli 1891 zijn gedeponceerd, worden neêrgelegd in de archieven der Belgische Regeering.

De vertegenwoordigers der Mogendheden verleen den Belgischen vertegenwoordiger akte van dit dépôt.

Zijne Excellentie de heer D'ANTAS verklaart, dat aangezien de omstandigheden de Portugeesche Kamers belet hebben zich nopens de Algemeene Akte en de Verklaring van 2 Juli 1890 nit te spreken, hij van zijne Regeering de opdracht heeft ontvangen te verzoeken dat het Protokol geopend blijve voor het deponceeren der ratificatiën van Zijne Majesteit den Koning van Portugal tot den 2den Februari 1892.

De vergadering hecht hare goedkeuring aan de door den Gezant van Portugal voorgestelde verlenging van uitstel.

Ter oorkonde waarvan dit Protokol is opgemaakt, waarvan een gewaarmerkt afschrift door tusschenkomst der Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen zal gezonden worden aan elke der Mogendheden, die de Algemeene Akte

en de Verklaring van 2 Juli 1890 hebben ondertekend.

Gedaan te Brussel, den 2den Januari 1892.

(get.) PRINS F. VAN TURN EN TAXIS.

• R. KHEVENHÜLLER.

• LAMBERMONT.

• E. BANNING.

• SCHACK DE BROCKDORFF.

• J. G. DE AGÜERA.

• EDM. VAN ERTVELDE.

• A. BOURÉL.

• VIVIAN.

• JOHN KIRK.

• F. DE RENZIS.

• L. GERICKE.

• M. D'ANTAS.

• L. OUBROSOFF.

• BURENSTAM.

• ET. CARATHÉODORY.

• JOHN KIRK.

Voor Perzie:

Zijne Excellentie Generaal NAZARE-AGA, Gezant van Perzië te Brussel.

Den 3 Januari 1892.

(get.) NAZARE-AGA.

Gezien de wetten van 24 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 142) en van 1 April 1892 (*Staatsblad* n°. 52), houdende goedkeuring van bovenstaande Algemeene Akte en Protokol;

Gelet dat de akten van bekrachtiging van al de Staten, welke de voorsz. Algemeene Akte en de daarbij behoorende Verklaring hebben ondertekend, in de archieven van het Koninkrijk van België zijn nedergelegd geworden, alsmede dat de dag der inwerkingtreding der Algemeene Akte en van het Protokol is bepaald op 2 April 1892;

Op de voordracht van den Minister van Buitenslandsche Zaken van 12 April 1892, n°. 4171, afdeeling A. S.;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van meerbedoelde Algemeene Akte, Verklaring en Protokol te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voornoemde stukken vervat.

's Gravenhage, den 21sten April 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Buitenslandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

(Uitg. 27 Mei 1892.)

22 April 1892. **BESLUIT**, tot intrekking van het Koninklijk besluit van 17 Juli 1889 (*Staatsblad* n°. 95) en tot vaststelling van een reglement voor de Rijkslandbouwproefstations. S. 93.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 16 Februari 1892, n°. 584^a, afdeeling Onderwijs, en Littera I, afdeeling Handel en Nijverheid;

Gezien het Koninklijk besluit van 17 Juli 1889 (*Staatsblad* n°. 95);

Overwegende, dat het noodig is de organisatie der Rijkslandbouwproefstations op nieuw te regelen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 Maart 1892, n°. 16);

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers, van 19 April 1892, n°. 1544^a, afdeeling Onderwijs, en van 20 April 1892, I^a. R, afdeeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. met intrekking van het Koninklijk besluit van 17 Juli 1889 (*Staatsblad* n°. 95), vast te stellen het bij dit besluit gevoegde Reglement voor de Rijkslandbouwproefstations;

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking zal treden op den vijftien dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 22sten April 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 28 April 1892.)

REGLEMENT voor de Rijkslandbouwproefstations.

§ 1. Plaats, doel en werkring der stations.

Art. 1. Er zijn van Rijkswege landbouwproefstations gevestigd te *Wageningen*, te *Groningen*, te *Hoorn* en te *Breda*.

2. De proefstations hebben ten doel:

a. het ten behoeve van den landbouw onderzoeken van grond- en watersoorten, meststoffen,

voedingstoffen, zaden en alle andere landbouwgrondstoffen en voortbrengselen, op aanvraag van de Regeering of van bijzondere personen en instellingen;

b. het verrichten van cultuur- of bemestingsproeven op de daarvoor door de Regeering of door bijzondere personen en instellingen beschikbaar gestelde proefvelden;

c. het instellen van wetenschappelijke onderzoekingen van meer algemeen aard den landbouw betreffende.

Voor bepaalde richtingen op dit gebied kunnen door den Minister van Binnenlandsche Zaken een of meer der proefstations met bijzondere hulpmiddelen worden voorzien.

Het proefstation te *Wageningen* kan daarenboven, wanneer de directeur der Rijkslandbouwschool aldaar zulks verlangt en de werkzaamheden het naar het oordeel van den directeur van het proefstation niet verhinderen, dienstbaar worden gemaakt aan het onderwijs, dat aan de Rijkslandbouwschool wordt gegeven.

3. Elk proefstation is bestemd voor bepaalde door den Minister van Binnenlandsche Zaken in overleg met de in artikel 9 genoemde commissie van toezicht aan te wijzen kringen.

§ 2. Van het beheer en het personeel.

4. Aan het hoofd van elk proefstation staat een directeur die door Ons wordt benoemd, geschorst en ontslagen.

5. Behalve den directeur zijn aan elk proefstation werkzaam:

a. een of meer vaste adassistenten;

b. voor zooveel noodig, tijdelijke adassistenten, die door den Minister van Binnenlandsche Zaken van het eene naar het andere station kunnen worden verplaatst;

c. een amanuensis.

Deze ambtenaren worden door den Minister van Binnenlandsche Zaken benoemd, geschorst en ontslagen, op voordracht van den directeur van het betrokken proefstation en de commissie van toezicht gehoord.

Aan elk proefstation kunnen bovendien volontairs worden toegelaten op door den Minister van Binnenlandsche Zaken, den directeur en de commissie van toezicht gehoord, te maken bepalingen.

6. De directeuren, adassistenten en amanuenses oefenen hunne functiën uit volgens eene instructie door den Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen.

7. De directeuren der proefstations vormen een college, waarvan een door den Minister van Binnenlandsche Zaken tot voorzitter wordt benoemd. Deze heeft, in geval van staking van stemmen, eene beslissende stem.

De vergaderingen van dat college worden ten minste tweemaal 's jaars gehouden, met kennisgeving door den voorzitter van tijd en plaats aan het dagelijksch bestuur der commissie van toezicht.

In een dezer vergaderingen wordt vastgesteld:

a. de methoden van onderzoek, die voor een tijdruimte van niet meer dan een jaar zullen geldig zijn;

b. een het afgeloopen kalenderjaar omvattend verslag, bevattende staten ingericht naar een door den Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen model, betreffende de inrichting, het personeel, de werkzaamheden en de geldelijke verantwoording, benevens den inventaris met de opmerkingen en voorstellen, daaruit voortvloeiende.

§ 3. Van het toezicht.

8. Het rechtstreeksch toezicht op de proefstations wordt door Ons opgedragen aan eene commissie, bestaande uit ten minste vijf en ten hoogste negen leden.

De leden der commissie worden door Ons benoemd en ontslagen en uit hun midden de voorzitter en de secretaris door Ons aangewezen.

De voorzitter en de secretaris maken met een van de andere leden der commissie door haar zelve aan te wijzen, het dagelijksch bestuur nit, hetwelk bevoegd is de zaken te behandelen en te beslissen, welke daarvoor door den Minister van Binnenlandsche Zaken vatbaar worden geacht.

Het dagelijksch bestuur is van zijne handelingen mededeeling en verantwoording verschuldigd aan de commissie van toezicht.

De zetel van het dagelijksch bestuur is gevestigd te Amsterdam.

De leden der commissie treden volgens eenen door den Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen rooster om de vijf jaar af, doch zijn opnieuw benoembaar.

De commissie stelt voor hare werkzaamheden een huishoudelijk reglement vast, dat, om in werking te treden, de goedkenning van den Minister van Binnenlandsche Zaken behoeft.

9. De commissie van toezicht waakt voor de handhaving der bepalingen betreffende de proefstations, en stelt aan den Minister van Binnen-

landsche Zaken de verbeteringen voor die zij noodig acht.

Jaarlijks brengt zij aan den Minister van Binnenlandsche Zaken een algemeen verslag uit over den toestand der proefstations gedurende het afgeloopen kalenderjaar, vergezeld van de beschouwingen en voorstellen waartoe dit haar aanleiding geeft.

10. De leden der commissie hebben te allen tijde toegang tot de proefstations.

De directeuren zijn verplicht hnn steeds de gevraagde inlichtingen te verstrekken, zoowel ten opzichte van hunne werkzaamheden als van de administratie.

§ 4. Van de onderzoekingen.

11. De Staat is niet verantwoordelijk voor de van de proefstations uitgaande mededeelingen, adviezen en verslagen.

12. De onderzoekingen, bedoeld in artikel 2, sub a, behalve die, welke op aanvraag der Regeering plaats hebben, geschieden in den regel alleen aan het proefstation, gelegen binnen den kring waarin de aanvrager zijn bedrijf uitoefent.

Iugeval de aanvrager bijzondere redenen meent te hebben om een onderzoek aan een ander proefstation te verlangen, richt hij daartoe een gemotiveerd verzoek aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

De sub b en c in artikel 2 bedoelde werkzaamheden en onderzoekingen geschieden op last van den Minister van Binnenlandsche Zaken, en op aanvragen door bijzondere personen of instellingen aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te richten. Alvorens op deze aanvragen te beslissen, wint de Minister het gevoelen in der commissie van toezicht.

13. De methoden, volgens welke de onderzoekingen plaats hebben, behoeven, nadat zij door het college van directeuren zijn vastgesteld, de goedkenning van den Minister van Binnenlandsche Zaken. Zij worden, voor zoover de handel en de landbouw bij de kennis daarvan belang hebben, tijdig in de *Staatscourant* medegedeeld.

14. De in artikel 2 sub a bedoelde onderzoekingen worden betaald naar door den Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen voor alle proefstations gelijke tarieven.

De proeven en onderzoekingen door de Regeering bevolen en die bedoeld in artikel 2 sub c, geschieden kosteloos.

15. Voor het onderzoeken ten behoeve der

openbare controle worden door den Minister van Binnenlandsche Zaken reglementaire bepalingen vastgesteld.

16. Wanneer een aanvrager met de nitkomst eener onderzoeking als bedoeld in art. 2 sub a geen genoegen neemt, kan hij daarvan in beroep komen bij den voorzitter van het collegé van directeuren, die alsdan voor een tweede onderzoek een der andere proefstations aanwijst.

De gemiddelde uitkomst der beide onderzoekingen wordt als de juiste aangemerkt.

De kosten van beide onderzoekingen komen voor rekening van den aanvrager.

De voorzitter van het collegé van directeuren geeft van elk zoodanig voorgekomen geval kennis aan den voorzitter der commissie van toezicht.

Behoort bij Koninklijk besluit van 22 April 1892 (*Staatsblad* n°. 93).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) T. VAN POORTVLIET.

22 April 1892. BESLUIT, houdende wijziging van het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 4 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 145). S. 94.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 11 April 1892, l^a. C, afdeling Posterijen;

Gezien de wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48);

Gezien Ons besluit van 4 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 145);

In aanmerking nemende, dat wijziging van het bij dat besluit goedgekeurde reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf noodig is, om den West-Europeeschen tijd voor de Nederlandsche Rijkstelegraafkantoren te kunnen invoeren;

Den Raad van State gehoord (advies van 19 April 1892, n°. 8);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister, van 20 April 1892, l^a. V, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. het Reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 4 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 145), te wijzigen als volgt:

Art. 4, derde lid, wordt gelezen aldus:

„De kantoren met doorlopenden dagdienst van 7½ uur des morgens tot 8½ uur des avonds (middelbare tijd van *Greenwich*).”

Art. 4, zesde lid, wordt gelezen aldus:

„De middelbare tijd van *Greenwich* geldt voor al de Nederlandsche Rijkstelegraafkantoren”.

Artikel 39, vierde lid, wordt gelezen aldus:

„Bestelling door de kantoren met nachtdienst tusschen 10½ ure des avonds en den volgenden morgen ten 6 ure des zomers en 7 ure des winters (volgens den middelbaren tijd van *Greenwich*), geschiedt slechts dan, wanneer zij door het gewicht van het in het telegram behandeld onderwerp kennelijk gevorderd wordt, of wanneer de onmiddellijke bestelling door de belanghebbenden uitdrukkelijk is verlangd.”

2°. te bepalen, dat dit besluit zal in werking treden op den vijftien dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 22sten April 1892.

(get.) EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 26 April 1892.)

22 April 1892. BESLUIT, tot wijziging van art. 19 van het Koninklijk besluit van 2 September 1873 (*Indisch Staatsblad* n°. 217^a), houdende herziening der bepalingen omtrent ontginning van delfstoffen bevattende gronden in *Nederlandsch-Indië*. S. 95.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Koloniën, van 11 Maart 1892, litt. A¹, n°. 27;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 April 1892, n°. 10);

Gezien het nader rapport van den voornoemden Minister, van 16 April 1892, litt. A¹, n°. 38;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat de vierde alinea van artikel 19 van het Koninklijk besluit van 2 September 1873 (*Indisch Staatsblad* n°. 217^a) wordt gelezen als volgt:

*Gronden, waarop derden rechten uitoefenen worden ten behoeve eener onderneming van mijnontganning niet in gebruik genomen dan met toestemming der rechthebbenden, of, indien deze toestemming niet te verkrijgen is, en het gebruik van den grond voor langer dan drie jaren verlangd wordt, dan wel na de ingebruikneming op den voet van de volgende alinea reeds drie jaren of langer gedurd heeft, overeenkomstig de bepalingen regelende de onteigening ten algemeenen nutte in *Nederlandsch-Indië*.

Is geene overeenstemming tusschen den concessionaris en de rechthebbenden op den grond verkregen en wordt het gebruik van den grond niet voor langer dan drie jaren verlangd, dan geschiedt de tijdelijke inbesitneming daarvan op dezelfde wijze als voor het tijdelijk gebruik van grond ten behoeve van mijnbouwkundige opsporingen bij dit besluit is bepaald."

De Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* wordt geplaatst, en waarvan afschrift wordt gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 22sten April 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.

(Uitgeg. 27 April 1892.)

23 April 1892. *MISSIVE* van den Minister van Oorlog aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de spelling enz. van plaatsnamen enz.

Naar aanleiding van eene met Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandse Zaken gevoerde briefwisseling, heb ik de eer, U te doen kennen, dat ik — met wijziging in zooverre van het bepaalde bij punt 3 der dezersijdsche aanschrijving van 28 December 1882, I^e afd., Secretariaat, n°. 48 — heb goedgevonden te bepalen, dat de inschrijving van namen van personen in registers, stamboeken, strafboeken, enz., in het vervolg behoort te geschieden geheel overeenkomstig de overgelegde extracten uit het geboorteregister, en voor zooveel militieplichtigen betreft, overeenkomstig de extract-*staten* model n°. 19.

Het verdient aanbeveling, dat met het vorenstaande ook bij uwe gewone dienstcorrespondentie *naaming* wordt gehouden.

Van deze gelegenheid wensch ik gebruik te maken, er uwe aandacht op te vestigen, dat, bij het vermelden van namen van gemeenten des Rijkja moet worden gevolgd de spelling aangenomen in

de tabel, vastgesteld bij Artikel VII van de Additionele Artikelen der Grondwet, waarvan de tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 30 November 1887 (*Staatsblad* n°. 212).

De Minister van Oorlog; (get.) SEYFFAERT.

25 April 1892. *ARREST* van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het voor de overtreding van de verplichting opgelegd bij de 2^e zinsnede van art. 10 al. 1 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) onverschillig is welke de oorzaak zij van het niet vertoonen van de kaart, tenzij die niet aan hem, die daartoe verplicht is, mocht te wijten zijn.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie: Schending van art. 10 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48);

Overwegende dat den gereq. bij dagvaarding is ten laste gelegd: "dat hij, als hoofd eener bakkerij te Hoorn op 27 Maart 1891 des voormiddags omstreeks half elf, aan den agent van politie tevens onbezoldigd rijksveldwachter O. D. J. te Hoorn, op diens aanvraag, niet heeft vertoond de kaart, houdende, o. m. den naam en de voornamen, den dag en de plaats van geboorte van F. H., geboren den 1 April 1878, die toen reeds sedert eenigen tijd in beklaagdes bakkerij ten behoeve van zijn bedrijf arbeid verrichtte;"

O. dat de kantonrechter te Hoorn, dit feit heeft bewezen verklaard, doch niet strafbaar geoordeeld heeft, op grond dat aan het slot van het eerste lid van art. 10 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), houdende bepalingen tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jengdige personen en van vrouwen aan de hoofden van ondernemingen, waarin of waarvoor een persoon beneden 16 jaren arbeid verricht in een fabriek of werkplaats, ten plicht wordt gesteld de in de eerste zinsnede van gemeld eerste lid bedoelde, door den burgemeester afgegeven arbeidekaart, in welker bezit de hoofden der ondernemingen in dat geval moeten zijn, aan de met het toezicht belaste ambtenaren op aanvraag te vertoonen, doch dat, nu ten processe vaststond dat de gereq., toen hem de kaart betreffende F. H. werd afgevraagd, dusdanige kaart nog niet had bekomen, er te zijnen aanzien geen plaats was voor het gebod van vertooning der kaart,

en dientengevolge de geref. door de niet-vertooning geen strafbaar feit heeft gepleegd;

O. dat de kantonrechter mitsdien den geref. van alle rechtsvervolgving heeft ontslagen, en dat in hooger beroep de arrondissements-rechtbank te Alkmaar zich met deze rechtsbeschouwing verenigd en het vonnis van den eersten rechter bevestigd heeft, en dat tegen deze beslissing het middel van cassatie is gericht;

O. dat volgens de eerste zinsnede van art. 10 der aangehaalde wet, het hoofd of de bestuurder van een bedrijf of eene onderneming waarin of waarvoor een persoon beneden 16 jaren arbeid verricht in fabrieken en werkplaatsen, in het bezit moet zijn van eene aldaar nader omschrevene kaart, welke, volgens het 2° lid van het artikel wordt afgegeven door of van wege den burgemeester der gemeente binnen welke de jeugdige persoon arbeid zal verrichten, en dat in de 2° zinsnede van gemeld eerste lid van het aangehaald wetsartikel wordt bepaald: „Deze” (dat is het hoofd of de bestuurder van het bedrijf of de onderneming) „is verplicht die kaart aan de bij art. 18 bedoelde ambtenaren op aanvraag te toonen;”

O. dat het voor de overtreding van laatstgemeld voorschrift onverschillig is welke de oorzaak zij van het niet vertoonen van de kaart, tenzij die niet aan hem, die daartoe verplicht is, mocht te wijten zijn, waarvan in deze niet is gebleken;

O. dat mitsdien het voorgestelde middel van cassatie is gegrond;

Gezien de artt. 105 R. O., 10 en 17 der aangehaalde wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), 23 Strafrecht, 214, 215, 247, 253, 256, 257 en 370 Strafvordering;

Vernietigt de vonnissen door de arrondissementsrechtbank te Alkmaar en den kantonrechter te Hoorn respectievelijk op 29 December en 9 October 1891 in deze zaak gewezen, voor zoover daarbij het bewezen verklaard feit niet strafbaar is verklaard;

Verklaart dat dit feit moet worden gequalificeerd: het als hoofd van een bedrijf, waarin een persoon beneden 16 jaren arbeid verricht in eene werkplaats, niet op aanvraag vertoonen van de in art. 10 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) bedoelde kaart aan een bij art. 18 dier wet bedoelden ambtenaar;

Verklaart den geref. J. N. daaraan schuldig;

Veroordeelt hem in eene geldboete van f 1 en

in de kosten van het geding, nitvoerbaar, behalve die in cassatie gevallen, bij lijfswang gedurende ten langste 2 dagen;

Bepaalt dat de geldboete, bij gebreke van betaling binnen 2 maanden na den dag waarop dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd, zal worden vervangen door hechtenis van één dag.

29 April 1892. BESLUIT, ter bekendmaking van de tusschen *Nederland* en de *Dominicaansche Republiek* op 1 Mei 1891 te 's Gravenhage gesloten consulaire overeenkomst. S. 96.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA ENZ.

Gezien de tusschen *Nederland* en de *Dominicaansche Republiek* op 1 Mei 1891 te 's Gravenhage gesloten consulaire overeenkomst, waarvan een gewaarmerkte afdruk, met de vertaling, gehecht blijft aan dit besluit, en daarvan een onafscheidelijk deel uitmaakt;

Gelet dat de Nederlandsche en Dominicaansche akten van bekrachtiging, respectievelijk gedagteekend van 11 Juli en 30 September 1891, den 18den Maart 1892 te *Parijs* zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van 25 April 1892, n°. 3443, afdeling Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde overeenkomst en van de vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de nitvoering der bepalingen in voornoemde overeenkomst vervat.

's Gravenhage, den 29sten April 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) VAN TIENHOVEN.

(*Uitgeg.* 3 Mei 1892.)

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in H.D. naam,

Hare Majesteit de Koningin-Regentes der Nederlanden, de vriendschapsbanden, die tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en de Dominicaansche republiek bestaan, wenshende toe te halen, en aan de handelsbetrekkingen, die zoo gelukkig tusschen de beide natien tot stand zijn gebracht, de meest mogelijke uitbreiding willende verzekeren,

heeft, ten einde dat doel te bereiken en om te voldoen aan een door de Regeering van genoemde republiek te kennen gegeven verlangen, toegestemd in het toelaten van Dominicaansche consuls in de voornaamste havens der Nederlandsche koloniën, onder voorbehoud evenwel deze vergunning tot het onderwerp te maken eener nitdrukkelijke overeenkomst, waarbij de rechten, verplichtingen en vrijdommen dier consuls in de gezegde koloniën duidelijk en nauwkeurig worden omschreven.

Te dien einde heeft Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk der Nederlanden benoemd:

Jonkheer C. HARTSEN, commandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, ridder tweede klasse der Orde van den Gouden Leeuw van het Huis van Nassau, enz., enz., en

Baron A. MACKAY, commandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz., enz., Ministers van Britenlandsche Zaken en van Koloniën van Hare Majesteit Koningin **WILHELMINA**; en de President der Dominicaansche republiek:

Baron E. VAN ALMEDA, Grootkruis der Orde van Isabella la Catholica, commandeur der Orde van het Legioen van Eer, enz., enz., Britengezant en Gevolmachtigd Minister der Dominicaansche republiek bij het Koninklijk Hof der Nederlanden;

die, na wederkeerige mededeeling hunner volmachten, welke in goeden en behoorlijken staat zijn bevonden, omtrent de navolgende artikelen sijn overeengekomen:

Art. 1. Er worden Dominicaansche consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten toegelaten in al de havens van de overzeesche bezittingen of koloniën der Nederlanden, welke open zijn voor de schepen van alle landen.

2. De Dominicaansche consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten worden beschonwd als handels-agenten, ter bescherming van den zeehandel hunner landgenooten, in de havens van het ressort van hnn consular arrondissement.

Zij zijn onderworpen zoowel aan de burgerlijke als aan de strafwetten des lands, waar zij gevestigd zijn, onverminderd de uitzonderingen, die de tegenwoordige overeenkomst in hnn belang vaststelt.

3. De consuls-generaal, consuls en vice-consuls, alvorens tot de nitoeffening hunner werkzaamheden te worden toegelaten en het genot te hebben van de vrijdommen, die daaraan verbonden zijn,

leggen aan de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden eene commissie in behoorlijken vorm over.

Nadat het exequatur, 't welk zoo spoedig mogelijk door den Gouverneur der kolonie zal worden mede-onderteevend, is verleend, hebben gezegde consulaire ambteuaren van allen rang recht op de bescherming der Regeering en op den bijstand der plaatselijke overheid voor de vrije nitoeffening hunner betrekking.

De Regeering behoudt zich, bij het verleenen van het exequatur, de bevoegdheid voor dit weder in te trekken of door den Gouverneur der kolonie te doen intrekken, met opgave der redenen van dien maatregel.

4. De consuls-generaal, consuls en vice-consuls zijn gerechtigd boven de buitendeur hunner woning het wapen van hunne Regeering te plaatsen, met het opschrift: Consulaat of Vice-Consulaat der Dominicaansche republiek.

Het is uitdrukkelijk verstaan, dat dit uitwendig teeken nimmer kan worden aangemerkt als gevende het jus aayli, noch als kennende de woning en hare bewoners onttrekken aan de vervolging der plaatselijke justitie.

5. Het staat echter vast, dat de archieven en bescheiden betreffende de consulaire zaken tegen elk onderzoek zullen beschermd zijn, en dat geen overheid of ambtenaar de bevoegdheid zal hebben, die op eenigerhande wijze of onder eenig voorwendsel te onderzoeken, in beslag te nemen of daarvan inzage te hebben.

6. De consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten zijn met geenerhande diplomatieke waardigheid bekleed.

Iedere aanvraag, die aan de Nederlandsche Regeering moet worden gedaan, geschiedt door tusshenkomst van den diplomatieken agent, geaccrediteerd bij het Koninklijk Hof of bij de Regeering der Nederlanden.

Bij gebreke van dezen en in spoedvereischende gevallen, kan de consul-generaal, consul of vice-consul zelf de aanvraag doen aan den Gouverneur der kolonie, daarbij het dringende der zaak bewijzende en de redenen uiteenzettende, waarom de aanvraag niet aan de ondergeschikte overheid kan worden gedaan, of aantoonende, dat de vroegere aanvragen, aan deze overheden gedaan, zonder gevolg zijn gebleven.

7. De consuls-generaal en de consuls zijn bevoegd consulaire agenten te benoemen in de havens, vermeld in art. 1.

De consulaire agenten kunnen zonder onderscheid zijn Nederlandse onderdanen, Dominicaansche onderdanen of onderdanen van elk ander land, gevestigd of kunnende volgens de bepalingen der plaatselijke wetten worden toegelaten tot het zich vestigen in de havens, waar de consulaire agent wordt aangesteld. Deze consulaire agenten, wier benoeming onderworpen is aan de goedkeuring van den Gouverneur der kolonie, worden voorzien van eene aanstelling, afgegeven door den consul, onder wiens bevelen zij werkzaam moeten zijn.

De Gouverneur der kolonie kan in ieder geval de goedkeuring, waarvan zoo even is gesproken, aan de consulaire agenten ontnemen, onder mededeeling der redenen van zoodanigen maatregel aan den consul-generaal of consul.

8. De paspoorten, door consulaire ambtenaren van allen rang afgegeven of govisoerd, ontlaan gezinszins van de verplichting om zich te voorzien van al de stukken, door de plaatselijke wetten tot het reizen of zich vestigen in de koloniën gevorderd.

Het recht om het verblijf in de kolonie te ontzeggen, of de verwijdering te bevelen van den persoon, aan wien een paspoort is afgegeven, blijft den Gouverneur der kolonie voorbehouden.

9. Wanneer een Dominicaansch schip op de kusten van een der Nederlandsche koloniën komt te stranden, neemt, bij afwezigheid of met toestemming van den kapitein, de consul-generaal, consul, vice-consul of consulaire agent, aanwezig ter plaatse van de schiphrenk of van de berging, al de noodige maatregelen tot redding van schip, lading en alles wat daartoe behoort.

Bij afwezigheid van den consul-generaal, consul, vice-consul, of consularen agent, neemt de Nederlandsche overheid der plaats, waar het schip is gestrand, de maatregelen bij de wetten der kolonie voorgeschreven.

10. De consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten kunnen, voor zoover de uitlevering van deserteurs van Dominicaansche koopvaardij- of oorlogschepen bij tractaat is bedongen, de hulp der plaatselijke overheid inroepen tot het aanhouden, gevangen nemen en in verzekerde bewaring houden van deserteurs dier schepen. Zij wenden zich te dien einde tot de bevoegde ambtenaren en eischen de gezegde deserteurs schriftelijk op, mits uit de scheepsregisters, monsterrollen of ieder ander authentiek stuk bewijzende, dat de opgeëischte personen be-

hoort hebben tot de manschap. Wanneer de opëisching op deze wijze is gesmaad, wordt de uitlevering toegestaan. De plaatselijke overheid is gehonden gebruik te maken van al de middelen in hare macht, ten einde de uitlevering der deserteurs geschiede. Na hunne aanhouding worden de deserteurs gesteld ter beschikking van de gezegde consulaire ambtenaren, en kunnen, op aanvraag en op de kosten van degenen die hen opeischen, worden opgesloten in de openbare gevangenissen, ten einde te worden gezonden naar de schepen, waartoe zij behooren, of naar andere schepen van dezelfde natie. Indien dese deserteurs echter binnen drie maanden, na den dag hunner aanhouding, niet teruggezonden zijn, worden zij in vrijheid gesteld, en kunnen zij om dezelfde reden niet weder in hechtenis worden genomen.

Het staat echter vast, dat, indien de deserteur bevonden werd eenige misdaad, wanbedrijf of overtreding te hebben gepleegd, zijne uitlevering kan worden uitgesteld totdat de betrokken rechtbank uitspraak hebbe gedaan en deze ten uitvoer gelegd zij.

11. Wanneer een Dominicaansch onderdaan komt te overlijden, zonder bekende erfgenamen of niterste wilsnitvoerders na te laten, geven de Nederlandsche ambtenaren, die krachtens de wetten der kolonie met het beheer van den boedel zijn belast, daarvan kennis aan de consulaire ambtenaren, ten einde de noodige mededeeling aan de belanghebbers te doen geworden.

12. De Dominicaansche consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten hebben als zoodanig voor zoover de Dominicaansche wetgeving zulks toelaat, het recht om tot scheidsmannen te worden benoemd in de geschillen, die tusschen de bevelvoerders en de manschap der Dominicaansche schepen mochten ontstaan, en zulks zonder tusschenkomst der plaatselijke overheid, tenzij het gedrag der manschap of van den bevelvoerder van dien aard zij geweest, dat het de orde en de rust van het land kunne storen, of dat de consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten den bijstand inroepen der gezegde overheid, om hunne uitspraken ten uitvoer te leggen of het gezag daarvan te handhaven.

Het staat echter vast, dat deze bijzondere vorm van rechtspleging of van uitspraak door scheidsmannen de twistende partijen het recht niet ontnemt om daarvan, na hunne terugkomst, bij de rechterlijke macht van hun eigen land in hooger

beroep te komen, wanneer de wetgeving van dit laatste haar dat recht toekent.

13. De consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten, die geen onderdanen zijn der Nederlanden, noch, op het oogenblik hnnuer benoeming, als ingezetenen gevestigd zijn in het Koninkrijk der Nederlanden of zijne koloniën, en die bovendien, behalve hun consulaire beroep, noch eene betrekking hebben, noch beroep of handel nitoeefenen, zijn, voor zoover in de Dominicaansche republiek dezelfde gunsten aan de consuls-generaal, consuls en vice-consuls der Nederlanden zijn toegestaan, vrijgesteld van de inkwartiering, van de personeele belasting en daarenboven van alle lands- of gemeentelijke belastingen, die worden aangemerkt als van personeelen aard. Deze vrijdom kan zich nimmer uitstrekken tot de in- en uitgaande rechten of andere indirecte of reële belastingen.

De consuls-generaal, consuls, vice-consuls of consulaire agenten, die geen ingezetenen of erkende onderdanen zijn der Nederlanden, maar die gelijktijdig met hunne betrekking van consul, eenig beroep of eenigen handel mochten uitoeefenen, zijn gehonden de lasten te dragen en de rechten en belastingen te voldoen, evenals alle Nederlandsche onderdanen en andere inwoners.

De consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten die onderdanen zijn der Nederlanden, maar aan wie is toegestaan eene consulaire betrekking waar te nemen, door de Dominicaansche Regering opgedragen, zijn gehonden alle rechten en belastingen van welken aard ook te voldoen.

14. De Dominicaansche consuls-generaal, consuls en vice-consuls genieten in de Nederlandsche koloniën alle andere voorrechten, vrijstellingen en vrijdommen, die in het vervolg aan de agenten van gelijken rang van de meest bevooroordeelde natie mochten worden toegestaan.

15. De tegenwoordige overeenkomst zal van kracht blijven gedurende vijf jaren, te rekenen van de uitwisseling der akten van bekrachtiging, welke zoo spoedig doenlijk zal plaats hebben.

Ingeval geene der contracteerende partijen twaalf maanden vóór het verloop van den gezegden tijd van vijf jaren haar voornemen te kennen geeft, om de werking er van te doen ophouden, zal de overeenkomst gedurende nog een jaar van kracht blijven, te rekenen van den dag, waarop een der beide partijen haar zal hebben opgezegd.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevol-

machtigden de tegenwoordige overeenkomst hebben ondertekend en met hunne wapens bezegeld.

Gedaan te 's Gravenhage, in dubbel, den 1 Mei 1891.

(L. S.) (get.) HARTSEN.

" " MACKAY.

" " EMANUEL DE ALMEDA.

Voor eensluidend afdruk,

De Secretaris-Generaal van het Departement van Buitenlandsche Zaken,

(get.) E. ZILCKEN.

30 April 1892. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende vaststelling eener instructie voor de Rijks-landbouwoleeraren.

INSTRUCTIE voor de Rijkslandbouwoleeraren.

Art. 1. De taak van den Rijks-landbouwoleeraar omvat:

- a. het houden van landbouwkundige voordrachten binnen zijn amtsgebied;
- b. het regelen en het controleeren der van Rijkswege gesubsidieerde proefvelden.

Bovendien is hij gehouden al die werkzaamheden te verrichten, welke hem door den Minister van Binnenlandsche Zaken worden opgedragen.

2. Het plan voor de gesubsidieerde proefvelden wordt door den Rijks-landbouwoleeraar opgemaakt in overleg met de commissie van toezicht, welke door Gedeputeerde Staten in iedere provincie wordt benoemd.

Dit alzoo opgemaakte plan wordt vóór 1 Augustus bij den Minister van Binnenlandsche Zaken ingediend.

Het toezicht op deze proefvelden, zoomede de regeling der daaraan verbonden werkzaamheden, is aan den Rijks-landbouwoleeraar opgedragen.

3. Voor het nitvoeren van scheikundige analyses ten behoeve der te nemen proeven kan hij de hulp inroepen van het proefstation tot welks kring zijn amtsgebied behoort.

4. Jaarlijks vóór 1 Januari brengt hij aan den Minister van Binnenlandsche Zaken een rapport uit over al hetgeen op de proefvelden in zijn amtsgebied is verricht, inhoudende eene volledige omschrijving van de genomen proeven, van het doel daarmede beoogd en van de uitkomsten daardoor verkregen.

Afschrift van dit rapport wordt door hem ge-

zonden aan de commissie van toezicht op de proefvelden en aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs belast met het toezicht op de landbouwscholen.

5. Het plan van de hoofdzakelijk tusschen 1 October en 1 April te houden landbouwkundige voordrachten onderwerpt hij met vermelding der plaats en der te behandelen onderwerpen vóór den 1sten September aan de goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Bij de keuze der plaatsen is rekening te houden met hare geschikte ligging, wat betreft de openbare middelen van vervoer, met de behoefte aan ontwikkeling, benevens de belangstelling der landbouwende bevolking en met de nabijheid van proefvelden.

De voordrachten worden, met inachtneming van plaatselijke toestanden en gebruiken, op zulke dagen en uren gesteld, dat het bijwonen daarvan voor de landbouwende bevolking zoo min mogelijk bezwaren oplevert.

De keuze der onderwerpen geschiedt in overeenstemming met den aard van den landbouw en met de behoeften van de streek.

Waar proefvelden in de nabijheid zijn, worden deze aan de voordrachten dienstbaar gemaakt, terwijl omgekeerd de voordrachten strekken tot toelichting van den arbeid op die velden.

De voordrachten zijn kosteloos voor ieder toegankelijk.

Na elke voordracht wordt gelegenheid gegeven tot gedachtenwisseling over vragen den landbouw betreffende.

6. De Rijks-landbouwleeraar licht den Minister van Binnenlandsche Zaken voor omtrent alle landbouwkundige onderwerpen, zoowel van technischen als van economischen aard.

Bovendien is hij gehonden, des gevraagd, inlichtingen te verstrekken en te dienen van advies omtrent alle belangen, op den landbouw betrekking hebbende aan:

a. de Commissarissen der Koningin van de provinciën, die geheel of gedeeltelijk tot zijn ambtsgebied behooren;

b. de burgemeesters van de in zijn ambtsgebied liggende gemeenten;

7. Behalve het rapport over de proefvelden vermeld in art. 4 dezer instructie, zendt hij vóór 1 Februari van elk jaar aan den Minister van Binnenlandsche Zaken een beredeneerd en door cijfers toegelicht verslag aangaande den toestand van den landbouw in zijn ambtsgebied gedurende

het afgelopen jaar. Daarin is gewag te maken van de bestaande gebreken en behoeften, zoowel op technisch als op economisch gebied, met aanwijzing, zooveel mogelijk, van de maatregelen, die tot voorziening of tot verbetering aangewend kunnen worden.

8. Hij is verplicht alle aangelegenheden, die met het landbouwonderwijs in verband staan, ten spoedigste ter kennis te brengen van den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, of van de daarbij betrokken inspecteurs van het lager onderwijs — elk hunner voor zoover hun werkkring en ambtsgebied aangaat.

9. Vóór 15 Juni wordt door hem aan den Minister van Binnenlandsche Zaken eene begrooting van kosten voor de materiele behoeften van het volgende dienstjaar aangeboden.

10. In de maand Jannari zendt hij aan den Minister van Binnenlandsche Zaken eene rekening en verantwoording van zijn beheer over de gelden, in het afgelopen dienstjaar door hem nitgegeven.

11. Het is den Rijks-landbouwleeraar verboden eenig ambt of eenige betrekking te bekleeden zonder machtiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Noch middellijk noch onmiddellijk neemt hij deel aan een landbouwbedrijf of aan eene onderneming van landbouwnijverheid.

12. Het staat hem niet vrij langer dan twee achtereenvolgende dagen buiten zijn ambtsgebied te vertoeven, zonder verlof van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

13. Deze instructie treedt in werking op 1 Mei 1892.

Vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 April 1892 n°. 1828, Afd. O.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal, (get.) DIJCKMEESTER.

3/6 Mei 1892. BESLUIT van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, betreffende in- en doorvoer van van vee afkomstige artikelen.

De Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 8 December 1870 (*Staatsblad* n°. 194) en van 14 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 142);

Gelet op de bekendmaking van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën van 11 Maart 1885 (opgenomen in de *Nederlandsche Staatscourant* van 12 Maart daaraanvolgende n°. 60) en op die van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Augustus 1888 (opgenomen in de *Nederlandsche Staatscourant* van 23 Augustus daaraanvolgende n°. 199);

Brengen ter kennis van belanghebbenden:

dat ten aanzien van de vraag tot den Commissaris der Koningin van welke provincie belanghebbenden zich moeten wenden tot verkrijgen van eene der in bovengenoemde bekendmakingen bedoelde vergunningen, voortaan de volgende regelen zullen gelden:

1°. op verzoeken om vergunning tot *invoer* van de van vee afkomstige artikelen, genoemd in de Koninklijke besluiten van 8 December 1870 (*Staatsblad* n°. 194) en van 14 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 142), wordt, indien de plaats van bestemming daarbij wordt opgegeven, beschikt (voor zoover daartoe machtiging is verleend) door den Commissaris der Koningin in die provincie, waarin de plaats van bestemming der in te voeren artikelen ligt;

2°. in de beschikking van den Commissaris der Koningin wordt de plaats van bestemming vermeld; wordt de plaats van bestemming bij het verzoek niet opgegeven, dan wordt daarop beschikt door den Commissaris der Koningin in die provincie, waarin de verzoeker (persoon of vennootschap, al of niet rechtstreeksch belanghebbende) gevestigd is;

3°. is de verzoeker buiten 's lands gevestigd dan moet bij het verzoek steeds de plaats van bestemming worden opgegeven, opdat daarop worde beschikt overeenkomstig het bepaalde sub. 1°;

4°. blijkt uit de stukken, die bij den invoer worden vertoond, dat de artikelen bestemd zijn tot invoer in eene andere provincie dan die welke Commissaris de vergunning heeft verleend, dan wordt de vergunning als niet geldig beschouwd;

5°. op verzoeken om vergunning tot *doorvoer* van bovenbedoelde artikelen, wordt beschikt door den Commissaris der Koningin in die provincie, waarin het kantoor van invoer ligt;

6°. een verzoek om een der bovenbedoelde vergunningen, kan worden gedaan door personen of vennootschappen (al of niet rechtstreeksch belanghebbende bij den in- of doorvoer) en kan worden gesteld op *ongezegeld* papier.

Vroegere beslissingen omtrent een der boven-

genoemde punten, worden, voor zoover zij met het bovenstaande in strijd zijn, ingetrokken.

's Gravenhage 3/6 Mei 1892.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

4 Mei 1892. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de toepassing der wet op het zegel.

Naar aanleiding van eene met Zijne Excellentie den Minister van Financiën gevoerde briefwisseling heb ik de eer, U met de navolgende beslissingen van mijn genoemden ambtgenoot ten aanzien van de toepassing der zegelwet in kennis te stellen.

1°. De aanvragen om verlof, ingediend door of voor officieren, burgerlijke ambtenaren en militairen beneden den rang van officier — miliciens-verlofgangers daaronder begrepen —, zijn niet aan het recht van zegel onderworpen.

2°. Vermits *alle* akten en stukken, voortvloeiende uit de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militie, (met uitzondering van de overeenkomsten van vervanging in den dienst) vrij van zegel kunnen worden geacht op grond van artikel 10 dier wet, zijn daaronder b. v. ook begrepen de verzoeken van en voor miliciens, gegrond op de artikelen 129 en 136 van meergemelde wet, alsmede de verzoeken van bij de militie ingelijden om toestemming tot het aangaan van een huwelijk.

3°. In den aanhef van de eerste alinea en in de tweede alinea van artikel 27 A, n°. 12, der wet van 3 October 1843 (*Staatsblad* n°. 47) is vrijstelling van zegelrecht verleend voor de toestemmingen tot het aangaan van huwelijken, de aanstellingen, getuigenschriften, reis- en ontslag- of afscheidsbrieven, welke van regeeringswege worden verleend of uitgereikt aan personen beneden den rang van officier, tot de landmacht behoorende, alsmede voor de verlofpassen en reisbrieven, aan alle personen zonder onderscheid, tot de landmacht behoorende, uitgereikt wordende.

Het ligt in de bedoeling van deze wetsbepalingen, dat de vrijstelling ook wordt toegepast op de stukken, welke ter verkrijging van de gemelde bescheiden *moeten* worden opgemaakt.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFAERT.

5 Mei 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat ingevolge art. 80 der Grondwet en art. VII der additioneele artikelen, van de uitoefening van het kiesrecht niet is uitgesloten, hij die in staat van faillissement is verklaard, wanneer een door hem aan zijne schuldeischers aangeboden accoord bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis is gehomologeerd.

De Hooge Raad enz.,

Gezien het verzoekschrift door A. VAN KEMPEN, koopman en winkelier te Roermond op 20 April 1892 ter griffie van den Hoogen Raad nedergelegd, waarbij hij zich in cassatie voorziet tegen een vonnis van de arrondissements-rechtbank te Roermond van 9 April bevorens, bij welk vonnis is gehandhaafd een besluit van den gemeenteraad van Roermond van 30 Maart 1892, afwijzende het verzoek van adressant om op de lijsten van kiezers van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, der Provinciale Staten en van den gemeenteraad te worden gebracht;

Gezien het vonnis der arrondissements-rechtbank te Roermond voormeld;

Overwegende dat als middel van cassatie is voorgesteld: scheiding, althans verkeerde toepassing van de artt. 80 en VII der additioneele artikelen der Grondwet van 1887, art. 1 der wet regelende het kiesrecht, art. 11 der wet houdende algemeene bepaling der wetgeving van het Koninkrijk zoo afzonderlijk als in hun onderling verband;

O. daaromtrent, dat bij het vonnis, waartegen het verzoekschrift is gericht, wordt aangenomen, dat de verzoeker bij vonnis van de rechtbank te Roermond van 12 Augustus 1890 in staat van faillissement is verklaard, en dat een door den verzoeker aan zijne schuldeischers aangeboden accoord bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis dier rechtbank van 9 October d. a. v. is gehomologeerd;

O. dat de rechtbank, terecht aannemende dat de verzoeker door deze homologatie de beschikking en het beheer over zijne goederen heeft terug bekomen, van oordeel is dat hij evenwel behoort tot de personen, die de beschikking en het beheer over hunne goederen hebben verloren, moet gebracht worden onder hen die bij art. 80 der Grondwet en VII der additioneele artikelen van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten;

O. dat de rechtbank hiermede voorbijziet dat terugbekoming van de beschikking en het beheer over de goederen en ophouden van het verlies van

beschikking en beheer over de goederen slechts verschillende nitdrukkingen zijn voor een zelfde begrip, en zij mitsdien heeft geschonden de gemelde artt. 80 der Grondwet en VII der additioneele artikelen;

O. dat deze grond de eenige is, op welke aan verzoeker de uitoefening van het kiesrecht is ontzegd en vaststaat dat hij in het bezit is van de overige vereischten daarvoor;

Vernietigt mitsdien het vonnis door de arrondissements-rechtbank te Roermond op 9 April 1892 in deze zaak gewezen;

Beveelt dat de naam van den verzoeker alsnog op de lijsten der kiezers van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad in de gemeente Roermond zal worden geplaatst;

Verwijst den Staat, de provincie Limburg en de gemeente Roermond ieder in een derde der kosten.

6 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op de *Merwede*, de *Noord* en de *Nieuwe Maas*. S. 97.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 Januari 1892, L^a. D. afdeling Waterstaat;

Gelet op het Koninklijk besluit van 12 April 1892 (*Staatsblad* n°. 86), houdende nadere bekrachtiging van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn, met inbegrip van de Waal en de Lek;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Overwegende, dat het noodig is, zooveel mogelijk in overeenstemming met bovengenoemd reglement, politiebepalingen vast te stellen voor de scheepvaart en de vlotvaart op de *Merwede*, de *Noord* en de *Nieuwe Maas*;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 Maart 1892, n°. 4);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 29 April 1892, n°. 168, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgend:

REGLEMENT van politie voor de scheep-
en vlootaart op de Merwede, de Noord
en de Nieuwe Maas.

Algemeene bepalingen.

Art. I. Dit reglement is toepasselijk:

1°. op de rivier de Merwede tot aan den mond der Wollaveershaven te Dordrecht;

2°. op de rivier de Noord;

3°. op de rivier de Nieuwe Maas tot de lijn gericht van 100 M. boven den Oostmond van het Mallegat, onder de gemeente Rotterdam, op hoekpuntpaal CCCXXXI der herziene rivierkaart onder de gemeente Kralingen.

II. 1°. De schippers van vaartuigen van allerlei soort, de vlotoevers, de bezitters van veerponten, badplaatsen en andere inrichtingen, aan of op de in artikel I genoemde rivieren, moeten waken dat alle schaden en belemmeringen wederkeerig worden vermeden.

2°. De vlotoevers zijn gehouden om huu vlot te doen voorafgaan door een schnitje met een waarschnwer. Dit schnitje moet ten minste één nur voor het vlot nitvaren en eene vlag voeren, bestaande uit zestien ruiten afwisselend rood en wit, wanneer het vlot door eene stoomboot gesleept wordt en anders afwisselend rood en zwart. De vlotoeverder moet op de vlotverklaring [artikel 25 van de herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37)] den naam van den waarschnwer vermelden, of dien daarop doen vermelden door de politie van de eerste haven, waar het vlot aankomt.

Indien het vlot door eenige onvoorziene omstandigheid niet kan doorvaren, moet de vlotoeverder terstond een tweeden waarschnwer zenden om de belanghebbenden te verwittigen dat het vlot niet komt. De verplichting om zich van een waarschnwer te doen voorafgaan vervalt voor vloten, waarvan de verplichte bemanning, volgens artikel XXI, 1°. niet meer dan 5 man bedraagt.

De voersers van zoodanige vloten zijn echter gehouden om de boven voorgeschreven vlag op het vlot zelf te plaatsen.

3°. Geen schip mag zoodanig geladen zijn dat zijn diepgang de lijn overschrijdt welke de uiterste daarvoor toegelaten grens aanwijst.

De ter aanwijzing van den grootsten toegelaten diepgang dienende krammen moeten door de schippers duidelijk zichtbaar gehouden worden

met witte of gele kleur op een donkeren of met zwarte kleur op een lichten grond.

4°. Vaartuigen zonder vast dek, die bij hun grootsten toegelaten diepgang geen scheepsboordhoogte van ten minste 30 cM. boven water hebben, moeten, ook wanneer zij stilliggen, voorzien zijn van een toestel van ten minste 30 cM. hoogte sterke, dichte planken, die aan den golfslag voldoende weerstand biedt.

5°. Op stoom- en zeilschepen moet het materieel met het oog op de veiligheid van het verkeer in den Staat, waar zij tehuis behooren, voorgeschreven en in het scheepspatent vermeld, gedurende de vaart steeds volledig en in goeden staat aanwezig zijn.

6°. Op stoombooten van elke grootte moet de naam van de boot of de naam en woonplaats van den eigenaar aan weerszijden op duidelijk zichtbare wijze aangebracht zijn.

Voorschriften, bij de vaart in acht te nemen.

IN HET ALGEMEEN.

III. 1°. Geen schip mag bij het vertrek of gedurende de vaart, de koerslijn, die een ander schip of vlot volgt, snijden en dit in zijn vaart belemmeren.

2°. De vaartuigen van allerlei soort, die de koerslijn eener stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen, overdwars kruisen, moeten zich, wanneer die stoomboot de rivier opvaart, minstens eene halve stroombreedte, wanneer zij de rivier afvaart, minstens eene volle stroombreedte van hare boegspriet verwijderd houden.

3°. Op plaatsen, waar de rivier sterke bochten vormt en waar geen standplaats van waarschnwers bestaat, moeten alle stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen, de rechter (stuurboords) zijde van het vaarwater houden, totdat men van het roer de doorvaart in rechte lijn kan doorzien. De afvarende stoombooten moeten bovendien hare vaart verminderen.

4°. Op gedeelten waar vaartuigen aan steigers of kaaien liggen of aan den oever bezig zijn met laden of lossen, mogen stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen in het voorbijgaan of wenden tusschen die vaartuigen en het midden van de rivier met geen grooter kracht varen, dan het goed sturen der boot en hare voortbeweging vereischen. Op dezelfde wijze moeten zij hare vaart verminderen in het voorbijgaan van vaar-

tuigen, die op de rivier liggen voor de uitvoering van verbeteringswerken, peilingen of metingen.

Hetzelfde geldt bij het voorbijvaren langs vloten, die aan den oever gebouwd of gebroken worden, wanneer daarop bij het naderen van eene stoomboot door het zwaaien eener roode vlag, een teeken gegeven wordt.

Liggen zulke vaartuigen achter kribben of in het algemeen zóó, dat zij van de aankomende stoombooten niet kunnen gezien worden, dan zijn deze slechts dan verplicht met verminderde snelheid te varen, wanneer hiertoe van de vaartuigen bij dag door het uitsteken van eene van verre zichtbare vlag, des nachts door het aanbrenge van eene groene lantaarn, een teeken gegeven is.

5°. Gedurende de vaart mogen nimmer meer dan twee schepen nevens elkander gekoppeld zijn.

6°. Behoudens het geval van overmacht is het aan alle vaartuigen verboden om zich dwars over de rivier te laten afdriften.

7°. De schippers en vlotvoerders zijn verplicht op de door tonnen, bakens of andere teekenen voor de scheepvaart aangeduide riviervakken, wier geringe diepte of breedte of wel tijdelijke verondieping bijzondere voorzichtigheid bij de doorvaart noodig maakt, de aanwijzingen en bevelen, door de beamtenden der rivierpolitie nopens de vaart op deze riviervakken gegeven, op te volgen.

De vaart bij nacht of met te diep gaande vaartuigen kan op deze riviervakken door genoemde politiebeamtenden verboden worden.

Dergelijk verbod wordt door openbare aankondiging tijdig ter kennis van de belanghebbenden bij de scheep- en vlotvaart gebracht.

Het is verboden, in strijd met zoodanig verbod te handelen.

WANNEER SCHEPEN ELKANDER VOORBIJVAREN.

I. In verschillende vaarwaters.

IV. Schepen in verschillende vaarwaters, die elkander voorbijgaan in dezelfde of in tegenovergestelde richting, moeten het vaarwater blijven volgen, waarin zij zich bevinden.

II. In hetzelfde vaarwater.

A. Bij voldoende breedte.

Algemeene bepalingen.

V. Schepen, die zich in een en hetzelfde vaarwater bevinden, hetzij in dezelfde richting varende of

niet, mogen elkander niet voorbijgaan, tenzij, naar den waterstand op dat tijdstip, het vaarwater blijkbaar voldoende is voor eene gelijktijdige doorvaart. In dit geval moeten zij zich gedragen naar de volgende voorschriften (artt. VI en VII).

Voorbijvaren in hetzelfde vaarwater in dezelfde richting.

VI. 1°. Wanneer eene stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen, tot een afstand van 80 M. eene andere stoomboot of een sleepkonvooi genaderd is, mag zij niet naderbij komen.

Indien evenwel de schipper der achterste stoomboot wil voorbijvaren, moet hij vijf kloklagen geven, en bij dag eene blauwe vlag, des nachts een helder brandende lantaarn met wit glas ter halver mast doen hijschen, op welk sein bij het voorbij varen, de voorste stoomboot hare kracht moet verminderen en links (bakboord) nitwijken, de andere daarentegen rechts (stuurboord) nitwijken moet.

De schippers moeten 's nachts de lantaarn niet ter halver mast, maar onder den boegspiet doen ophangen.

2°. Wanneer een schip, voor den wind zeilende, een ander schip, dat insgelijks voor den wind zeilt, bereikt, en het voorbij wil varen, moet de schipper van het achterste schip tijdig zijn voor-nemen te kennen geven, door te praaien, het voorste schip houdt dan onder den wind af, terwijl het achterste schip aan de windzijde voorbijvaart.

Voorbijvaren in hetzelfde vaarwater, in tegenovergestelde richting.

VII. 1°. Stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen en schepen, voor den wind zeilende, moeten bij het ontmoeten rechts (stuurboord) nitwijken.

2°. Kan een schipper zich door bijzondere omstandigheden niet naar bovenstaanden regel gedragen, dan is hij gehouden de seinen te geven, voorgeschreven bij artikel VI; de twee schepen moeten dan links (bakboord) nitwijken.

Bij nacht gelden de voorschriften van artikel XVI, 4°.

B. Bij onvoldoende breedte.

VIII. 1°. Wanneer er te weinig ruimte is om elkander voorbij te varen (art. V), moet het opwaarts gaande schip, wanneer het te voorzien is dat het in de engte een afwaarts gaand schip zal ontmoeten, beneden de engte ophouden, tot-

dat het andere deze is doorgevaren. Indien een opwaartsgaand schip zich reeds in de engte bevindt, moet het afwaartsgaande schip voor deze ophouden en wachten totdat het eerste er doorgekomen is.

2°. Wanneer eene stoomboot opwaarts gaande zonder eenig vaartuig te slepen, het laatste schip van een sleepkonvooi beneden de engte tot op 120 M. heeft ingehaald, mag dit sleepkonvooi de engte niet binnenvaren, dan nadat de eerste stoomboot het voorbij is.

3°. Geene stoomboot mag een schip, dat haar in de engte voor is, tot meer dan 80 M. naderen.

III. *Bijsonders voorschriften.*

Sleepkonvooien.

IX. 1°. Sleepkonvooien mogen nimmer tusschen zelfder hoogte varen, behalve wanneer zij elkander voorbijgaan.

2°. Alle stoombooten, die geen vaartuig slepen, evenals alle schepen die met gunstigen wind varen, moeten het vaarwater aan sleepkonvooien afstaan, als de ruimte het toelaat. Bij gebreke van voldoende ruimte moeten de schippers der sleepbooten en der gesleept wordende schepen, zelfs wanneer hun geen sein gegeven is, nitwijken overeenkomstig de voorschriften van de art. VI en VII.

3°. De schippers van sleepbooten met konvooi moeten hunne vaart verminderen gedurende het voorbijvaren van andere stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen. Insgelijks mogen stoombooten, die geen vaartuig slepen, slechts met verminderde kracht varen, zolang zij sleepkonvooien voorbij varen.

Schepen langs den oever getrokken.

X. 1°. Wanneer een schip langs den oever getrokken wordt mag men slechts aan de tegenovergestelde zijde voorbijvaren. De getrokken schepen moeten, op de seinen, voorgeschreven bij artikel VI, zoo dicht mogelijk hun oever naderen.

2°. Het voorbijvaren tusschen een schip en den oever, van welken het getrokken wordt, is alleen geoorloofd, in geval van noodzaak, aan eene afwaartsgaande stoomboot, die geen vaartuig sleept, en ook dan slechts, nadat van deze de seinen gegeven zijn, voorgeschreven in art. VI en wanneer het getrokken schip zich buiten het gewone vaarwater voor de opvaart bevindt, zoodat het onmogelijk is aan de rivierzijde er om heen te varen.

Op het sein, gegeven door de stoomboot, is de schipper van het getrokken schip verplicht de

hij te strijken en moet de stoomboot over deze heendrijven, terwijl zij zoo lang mogelijk de werktuigen doet stoppen.

3°. Bij het jagen der schepen mogen nooit meer dan drie paarden aan hetzelfde sleeptouw gespannen zijn.

Schepen die voor stroom drijven.

XI. Elke stoomboot is verplicht uit te wijken voor een schip dat voor stroom drijft zonder hulp van zeilen. Bij gebreke van voldoende ruimte is het voor stroom drijvend schip op de seinen, gegeven overeenkomstig artikel VI, verplicht met behulp van riemen en ankers zooveel mogelijk uit te wijken.

Laveerende schepen.

XII. Schepen, die laveeren, mogen niet doorvaren tusschen eene stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen en den oever, welken die stoomboot houdt. Die schepen zijn dus verplicht te wenden vóórdat zij de koerslijn der naderende stoomboot kruisen.

Vaartuigen van een ladingsvermogen van minder dan 600 centenaar (30,000 K.G.) en diep geladen vaartuigen.

XIII. 1°. De schippers van vaartuigen van alle soort, welker ladingsvermogen minder dan 600 centenaar (30,000 K.G.) bedraagt, mogen varende stoombooten of sleepkonvooien niet nabij komen en moeten zich buiten den daardoor veroorzaakten golfslag houden, totdat deze genoeg verminderd is om de slingering niet gevaarlijk meer te doen zijn.

2°. Indien niettemin zulk een vaartuig een stoomboot of sleeptreiu zoo nabij komt, dat het oogenschijnlijk gevaar loopt, dan mag de schipper van de stoomboot met geen grootere kracht varen dan voor hare vaart en voor het goed sturen noodig is en moet hij, zoo noodig, stoppen, indien hij dit zonder gevaar voor zijne boot en de gesleept wordende vaartuigen kan doen.

3°. In de nabijheid van varende, diep geladen vaartuigen van een ladingsvermogen van 600 centenaar (30,000 K.G.) of meer, moeten stoomschepen met of zonder gesleept wordende vaartuigen steeds met verminderde kracht varen.

Doorvaart van schepen en vlotten bij bruggen en veerponten.

XIV. 1°. Ieder schipper en ieder vlotvoerder is verplicht zich te onderwerpen aan de bijzondere

maatregelen, voorgeschreven ten opzichte van de bruggen en de veerponten.

2°. De schippers van veerponten, die zich bewegen langs een dwars door de rivier gelegden kabel, zijn verplicht voor varende schepen en vloten uit te wijken, en zulks in het algemeen naar de zijde tegenovergesteld aan het vaarwater dat door deze gevolgd wordt.

Voor stoombooten, die geen vaarttuig alepen, moeten daarentegen de bovengenoemde ponten nitwijken, naar den oever waar de ponten hare voor den nacht bepaald aangewezen ligplaats hebben.

3°. De schippers van ponten bij 2°. genoemd zijn verplicht voor de schepen en vloten, die boven of beneden de gezegde ponten van den wal afsteken, nit te wijken en wel voor de stoombooten met of zonder gealeept wordende vaartnigen na de seinen, voorgeschreven bij artikel VI en voor de andere vaartnigen en vloten, nadat deze door den roesper gepraaid of eene roode vlag gheschen hebben.

4°. Bij het voorbijvaren van veerponten die sich langs een dwars door de rivier gelegden kabel bewegen, moet de kracht der werktuigen zoodanig worden verminderd, dat die ponten niet in gevaarlijke schoumelingen geraken.

Het stoppen van stoombooten voor het vervoer van reizigers.

XV. 1°. Elke stoomboot voor reizigers die aan eene landingplaats wil aanleggen, is verplicht de klok te luiden. Als het oponthoud moet plaats hebben op een station dat door schuiten bediend wordt, geeft zij daartoe het sein door bij dag eene witte vlag en des nachts een helder brandende lantaarn met wit glas te hijschen. Dezelfde seinen worden gebruikt door de schuitenvoerders, die de stoomboot willen aandoen.

2°. Bij het naderen eener schuit moet de stoomboot in tijds stoppen en mag men de werktuigen niet weder aanzetten voordat de schuit geheel buiten gevaar is.

De schuitenvoerder moet tijdig aankomen, zijne schuit evenwijdig houden met den koers, welken de stoomboot volgt, en de laatste niet eer aandoen dan nadat hare werktuigen tot stilstand zijn gebracht.

3°. Zij die zich in de schuit bevinden, moeten dadelijk gehoorzamen aan het verzoek van den schipper om te gaan zitten.

4°. De schuit moet bestaard worden door twee kloeke varengesellen, bedreven in hun vak en als matig bekend. Zij moet in een goeden staat

zijn en voorzien zijn van al het noodige tuig en van de aanwijzing van haren grootsten geoorloofden diepgang.

5°. Het plaatselijk bestuur ziet toe op de stipte uitvoering der voorschriften bij 4°. gegeven, treft naar omstandigheden dadelijk de noodige voorzieningen en geeft daarvan kennis aan het bestuur der stoombooten.

6°. Geen ander dan de daartoe bepaald aangewezen schuitenvoerders mag reizigers of goederen aan boord der stoombooten brengen of ze van daar afhalen.

7°. Bij gelijktijdige aankomst aan eene landingplaats van twee stoombooten in tegenovergestelde richting mag de schipper der opwaarts varende boot de andere in het wenden niet hinderen en moet hij haar laten voorgaan.

Indien twee stoombooten in dezelfde richting varende aan dezelfde landingplaats willen aanleggen, gaat de eerste voor en mag zij bij dat aanleggen niet door de andere worden belemmerd.

Voorschriften voor de vaart bij nacht en bij mistig weder.

XVI. 1°. De stoombooten, die tusschen zons- ondergang en zonsopgang varen, moeten voorzien zijn van twee helder brandende lantaarns, een van rood glas aan den bezaansmast of wanneer deze niet aanwezig is aan den vlaggestok op het achterschip of ook bij gemis daarvan op eene andere plaats op het achterschip, de andere van groen glas aan den fokkemast en beide op eene voldoende hoogte gesteld om op een geschikten afstand te kunnen waargenomen worden.

Alle schippers van zeilschepen, die gedurende dien tijd varen, zijn verplicht bij het naderen van een stoom- of zeilschip en hetzij ze al of niet in dezelfde richting varen als dit laatste hun schip eene helder brandende lantaarn van wit glas te doen voeren, hoog genoeg om het naderend of genaderd wordende vaarttuig de gelegenheid te geven om zich tijdig voor alle gevaar van aandrijving te hoeden.

Gealeept wordende vaartnigen behoeven slechts één helder brandende lantaarn van wit glas te voeren, die aan den top van den grooten mast of bij gemis daarvan op andere wijze hoog genoeg bevestigd moet zijn, om van alle zijden goed gezien te kunnen worden.

2°. Sleepkonvoien mogen bij nacht niet varen, dan wanneer de hemel door sterren of maan verlicht is. Zoodra de lucht betrekt moeten de

vaartuigen hunne vaart staken en op de eerste geschikte plaats aanleggen.

3°. Bij mistig weder mogen alle stoombooten, met of zonder gesleept wordende vaartuigen, slechts met halve kracht varen en moeten de schippers onafgebroken de scheepsklok doen kleppen, terwijl de schippers van zeilschepen onafgebroken met den roeper moeten waarschuwen.

Wanneer de mist zoo zwaar wordt, dat geen der beide oevers meer kan worden gezien, moeten de varende schepen op de eerste geschikte plaats worden vastgelegd. Van dezen maatregel zijn uitgezonderd de veerponten door stoom gedreven.

4°. Wanneer schepen elkander des nachts in hetzelfde vaarwater (artikel V) tegenkomen, moet bij het voorbijvaren steeds rechts nitgeweken worden (artikel VII 1°).

Wordt echter de schipper van eene opwaartsvarende stoomboot met gesleept wordende vaartuigen door bijzondere omstandigheden verhinderd dit voorschrijf na te komen, dan moet hij vijf klokklagen doen hooren, en aan stuurboordzijde met een helder brandende lantaarn van wit glas doen zwaaien, waarop beide vaartuigen links moeten uitwijken.

5°. Vlotvoerders mogen met hunne vlotten de ligplaats daarvan niet vroeger verlaten dan één uur vóór zonsopgang. Zij mogen hunne reis niet later voortzetten dan één uur na zonsopgang, ten ware zij door onvoorzene omstandigheden verhinderd worden om vóór dat tijdstip de aanlegplaats te bereiken.

In dergelijk geval moeten na het vallen van den avond aan de zijde van het vaarwater twee helder brandende lantaarns van wit glas naast elkander op het voorste gedeelte en twee zulke lantaarns op het achterste gedeelte van het vlot geplaatst worden ter hoogte van minstens 4 M. en naast elkander.

Bij mist, sneeuwjacht, storm, drijftjs en ijs-gang mogen vlotten niet varen. Worden zij er onderweg door overvallen, dan moeten zij op de eerste bereikbare aanlegplaats worden ten anker gebracht of vastgemeerd.

Voorschriften in geval van vastvaren en sinken.

XVII. 1°. De schipper van een vaartuig of de voerder van een vlot, dat aan den grond zit of gezonken is, moet op eene geschikte plaats aan de rivier eene wachter of waarschuwer stellen, die in last heeft om de andere schippers en vlot-

voerders te praaien en hen bekend te maken met den aard en de plaats van het ongeval.

Deze wachter moet geplaatst worden op minstens één uur gaans boven de plaats van het ongeval. Zoodanige wachter wordt ook geplaatst aan de uitmondingen van de bevaarbare nevenrivieren, die zich binnen gelijken afstand van die plaats bevinden.

Gezegde waarschuwers moeten op hun post blijven totdat zij bericht hebben gekregen, dat het vaartuig of vlot weder drijvende gemaakt is of totdat het bericht dat onmiddellijk aan de politie moet worden gegeven, door eene bekendmaking dienovereenkomstig gevolgd is.

2°. Wanneer stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen bij de opvaart gekomen zijn aan de plaats, waar een schip of vlot aan den grond zit of gezonken is, moeten zij hare kracht verminderen tot op hetgeen hare vaart en hare goede besturing vereischen. Bij de afvaart moeten zij zoolang mogelijk met stilstaande werktuigen voorbijdrijven.

3°. Ieder schipper van een vaartuig en ieder voerder van een vlot dat aan den grond zit of gezonken is, moet 's nachts de ligging daarvan aantoonen door eene helder brandende lantaarn van wit glas en zorg dragen dat het licht in dien toestand onderhouden worde van zonsopgang tot zonsopgang.

De hoogte en plaatsing der lantaarn moeten zoodanig zijn, dat men haar duideljk nit alle richtingen kan waarnemen. In het geval, dat vaartuigen of vlotten zich geheel onder water bevinden, moet de schipper of vlotvoerder ook bij dag een schuit of drijvend baken met eene witte vlag daarboven plaatsen en houden.

4°. De schipper of vlotvoerder is daarenboven verplicht onmiddellijk kennis te geven aan het bestuur der meest nabij gelegen plaats, dat en waar een vaartuig of vlot op het droge zit of gezonken is.

Ten gevolge deser kennisgeving of wanneer zij van het ongeval langs eenen anderen weg mocht kennis dragen, moet de plaatselijke politie maatregelen nemen om, indien dit niet reeds is geschied, het beletsel te doen aanduiden op de wijze, voorgeschreven onder 3°. op kosten van den schipper van het vaartuig of van den voerder van het vlot.

5°. Wanneer een vaartuig of vlot, dat op het droge zit of gezonken is, belemmering of gevaar voor de scheepvaart oplevert, moet de schipper,

vlotvoerder of eigenaar onmiddellijk de noodige maatregelen nemen om het weder vlot te maken of nit het water op te halen.

6°. De bepalingen van 1°. tot 5°. moeten insgelijks in acht worden genomen, wanneer werken op de rivier (badinrichtingen enz.) gezonken zijn. De bezitters van deze zijn onderworpen aan dezelfde bepalingen als de schippers en de vlotvoerders.

Voorschriften, in acht te nemen bij het stilliggen.

XVIII. 1°. Wanneer vaartuigen, vloten, baggermachines of soortgelijke werktuigen buiten de havens stil of voor anker liggen, moeten zij behoorlijk vastgemeerd en te allen tijde zoodanig geplaatst zijn, dat de weg voor de scheepvaart geopend blijft en dat zij geen gevaar loopen van door den golfslag tegen den wal gestooten of anderszins beschadigd te worden. Op de vloten moet bovendien bij dag en bij nacht steeds een voldoende getal wakers aanwezig zijn, eveneens op schepen, baggermolens en dergelijke werktuigen, wanneer zij in het vaarwater of in de nabijheid daarvan stilliggen op plaatsen, die in den regel niet als ligplaats gebezigd worden.

Wanneer ankers worden uitgeworpen in het vaarwater of in de nabijheid daarvan, dan moet de plaats door drijftonnen worden aangewezen. Deze tonnen moeten bij baggermolens en dergelijke toestellen, alle, bij andere vaartuigen en vloten slechts voor zoover zij de plaatsen van zijankers aanwijzen, van zonsondergang tot zonsopgang van een helder brandende lantaarn van wit glas voorzien zijn.

2°. Buiten de havens mogen in het algemeen niet meer dan drie schepen in de richting der breedte van de rivier naast elkander liggen.

Waar de gesteldheid van het vaarwater niet toelaat dat de stoombooten op een afstand van meer dan 40 M. van den wal blijven, mag slechts eene enkele rij schepen langs den oever liggen.

De schepen en vloten mogen zich niet ophouden of stilliggen in de engten der rivier, noch in de mondingen van de bevaarbare nevenrivieren of van de kanalen die met de rivier in verbinding staan, noch in het vaarwater van ponten die zich bewegen langs een dwars door de rivier gelegden kabel, noch in het vaarwater dat de stoombooten volgen om tot de landingsplaats te komen of deze te verlaten. Het is hun insgelijks verboden boven of beneden de landingsplaatsen stil te liggen, zóódat zij geheel of gedeeltelijk voorbij deze uitsteken.

Schepen en vloten, welke aan de door borden aangeduide aanlegplaatsen van schuitenveren aanleggen, moeten zoo ver van den oever verwijderd blijven, dat de veerschuiten ongehinderd kunnen af- en aanvaren.

3°. Bij het voorbijvaren van schepen die van den wal worden getrokken, moeten de schepen, die aan den oever liggen, den mast strijken of zich ver genoeg van den wal verwijderen om de treklijn onder zich te kunnen doen doorgaan. De bemanning van het stilliggend schip moet behulpzaam zijn bij het op deze wijze voorbijgaan van den lijn.

De vloten die langs de jaagpaden liggen, moeten voorzien zijn van volledige leiders of sleeplunningen voor de treklijnen.

Wanneer zij niet varen, mogen zij niet meer dan 80 M. in de rivier uitsteken. De vlotvoerders moeten de bindbalken geheel gelijk met de breedte van het vlot doen afsnijden, en de ankers zoodanig uitwerpen, dat daardoor de scheepvaart niet belemmerd wordt.

De bemanning van de vloten is verplicht om met de jaaglijn de schepen te trekken, die anders niet in staat zouden zijn om de vloten voorbij te varen.

4°. Wanneer schepen of vloten voor anker zijn gegaan op plaatsen, die daartoe in den regel niet gebruikt worden of in het algemeen buiten de havens in het vaarwater of in zijne nabijheid stil liggen, moeten bij mistig weder de stoombooten ten minste elke vijf minuten de klok luiden en alle andere schepen en vloten even dikwijls met den roeper seinen.

5°. Alle schepen, vloten en andere inrichtingen (badplaatsen enz.) buiten de havens in open water gelegen, moeten 's nachts verlicht zijn door lantaarns, van zonsondergang tot zonsopgang. Op de schepen moet een helder brandende lantaarn van wit glas ten minste 4 M. boven het scheepsboord zoodanig aangebracht zijn, dat zij aan de zijde van het vaarwater hangt en voortdurend zichtbaar is, zoowel bij het op- als bij het afvaren.

Gelijke wijze van verlichting is voorgeschreven voor andere inrichtingen op de rivier. Op de vloten moeten aan elk der hoeken aan de zijde van het vaarwater, twee lantaarns naast elkander gehangen worden, hoog genoeg om van verre te worden gezien.

Op de schepen, die buskruit of ongezuiverde petroleum geladen hebben en waarop om die reden geen licht mag worden ontstoken, moet des nachts

onafgebroken een waker zijn om de naderende schepen door tijdig praaien met den roeper te waarschuwen.

6°. De bepalingen van dit artikel, betreffende de vlotvaart, gelden mede voor de vloten, die in aanbouw zijn.

7°. Wanneer baggerwerktuigen of soortgelijke toestellen aan het werk zijn op een gedeelte van de rivier, waar zij door de aankomende schepen niet tijdig gezien kunnen worden, moeten zij vóór en achter hunne ligplaats een roode ton leggen. Deze bakens moeten op zoodanigen afstand gelegd worden, dat de schepen tijdig hunne koers kunnen nemen door een vaarwater dat door het werktuig niet versperd is. Liggen zulke werktuigen of toestellen in het vaarwater, dan moeten zij aan den kant, langs welken schepen en vloten het best kunnen voorbij varen, eene roode en witte vlag nitsteken.

Bepalingen betreffende de veren en andere inrichtingen.

XIX. 1°. De veerponten die zich bewegen langs een dwars door de rivier gelegden kabel, moeten des nachts zóó liggen, dat het vaarwater vrij blijft.

2°. De onder 1 genoemde vaartuigen moeten des nachts door den beheerder van het veer op eene hoogte van ten minste 6 M. boven water van eene lantaarn met groen glas en 1 M. loodrecht daaronder van eene tweede lantaarn van wit glas voorzien worden. Deze lantaarns moeten den ganschen nacht helder brandende en zichtbaar worden gehouden.

3°. Op de vaste bruggen moet het middelpunt der openingen, bestemd voor de doorvaart van stroomopwaarts en afwaarts gaande vaartuigen, inagelijks door helder brandende lantaarns met rood glas verlicht worden.

4°. Wanneer de gewone plaats voor het nachtverblijf der ponten onder 1°. genoemd, ten gevolge van buitengewone omstandigheden veranderd is, moet de pont bij het naderen van een vaartuig ten spoedigste verwijderd worden, ten einde het vaarwater vrij te laten. De stoombooten moeten door luiden met de klok, andere vaartuigen door praaien met den roeper het verlangen daartoe te kennen geven en hunne vaart verminderen totdat het vaarwater weder vrij geworden is.

5°. De bad- en andere inrichtingen, die aan den jaagoever liggen en het optrekken belemmeren, moeten door de zorg des beheerders voorzien zijn van leiders of sleepleuningen voor de treklijnen.

6°. Het is verboden op het jaagpad inrichtingen te plaatsen of voorwerpen neer te leggen, die het trekken der schepen kunnen belemmeren.

BEPALINGEN BETREFFENDE DE VLOTEN.

Aanduiding en beperking van de breedte en lengte der vloten.

XX. Ieder vlot moet op het midden der lengte en ten minste 3 M. boven de oppervlakte twee aan de lengte-as evenwijdige boven elkander vast aangebrachte witte borden voeren, waarvan op het bovenste in rood de eerste letters der voornamen, de geslachtsnaam en de woonplaats van den ondernemer van het vervoer en op het onderste in zwart dezelfde opgaven betrekkelijk den vlotvoerder alles in latijnsche letters van ten minste 30 cM. hoogte en 5 cM. breedte moeten zijn vermeld en wel op de beide vlakken der borden.

De breedte van de vloten mag niet te boven gaan 72 M.

Aan de zijkanen van de vloten mogen geen deelen van het vlot of andere voor de schepen, bruggen enz. hinderlijke voorwerpen nitsteken.

Bemannig, uitrusting en bepaling van het gewicht der vloten.

XXI. 1°. Elk vlot moet ten minste eene bemanning hebben van twee man voor elke 75 M². hard hout en eveneens van twee man voor elke 150 M². zacht hout.

Als hard hout wordt hierbij beschouwd eiken-, benken-, olmen-, eschen-, kersen-, peren-, appelen kornoeljehout, als zacht daarentegen, popel-, elsen-, dennen-, sparren-, pijnboomen- en lorkenhout, alsmede andere harsachtige houtsoorten.

2°. Voor vloten, die door stoombooten gealept worden, is de helft der onder 1°. genoemde verplichte bemanning voldoende, mits het vlot aan de voorsijde van eene doelmatige stuurinrichting voorzien zij en de sleepboot de volgende kracht besitte:

a. bij vloten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. niet meer dan 50 man bedraagt, ten minste 25 werkelijke paardenkrachten;

β. bij vloten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 50 tot en met 80 man bedraagt, ten minste 35 werkelijke paardenkrachten;

γ. bij vloten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 80 man bedraagt, ten minste 45 werkelijke paardenkrachten.

3°. Geen vlot mag eene bemanning van minder dan 3 man hebben, den vlotvoerder inbegrepen.

4°. Vloten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 4 man bedraagt, moeten voorzien zijn van het materieel, vermeld in de bijlage.

5°. Ter bepaling van het in de vlotverklaring op te geven gewicht der vloten, wordt de kubieke meter hard hout tegen 15 centenaar (750 K.G.) en de kubieke meter zacht hout tegen 11 centenaar (550 K.G.) berekend.

Onderzoek der vloten.

XXII. Alle vloten, bij artikel XXI bedoeld, moeten vóór hun vertrek en de op een der neven-rivieren gebouwde vóór dat zij de reis op de rivier voortzetten, aan een onderzoek worden onderworpen. Dit onderzoek loopt over de samenstelling van de vloten, hunne hechtheid en de aanwezigheid van de voorgeschreven bemanning en van het materieel overeenkomstig den inhoud der bijlage dezes.

Het onderzoek geschiedt door bevoegde ambtenaren of door deskundigen, die daarvoor beoefend zijn.

De vlotvoerder moet vóór het vertrek van het vlot het onderzoek aanvragen bij de overheid die daarmede belast is. Deze zorgt, dat het onderzoek zoo spoedig mogelijk en in elk geval binnen vier en twintig uren na ontvangst der aanvraag geschiedt.

De plaatsen waar het onderzoek kan geschieden, de personen die daarmede zijn belast en de overheid, bij wie het moet worden aangevraagd, worden openlijk bekend gemaakt.

XXIII. Leidt het onderzoek tot geenerlei aanmerking, dan vermelden de daarmede belaste personen zulks op de vlotverklaring, die de vlotvoerder moet medevoeren [art. 25 der herziene Rijnvaart-akte van 17 October 1868, voor zoo veel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (Staatsblad n°. 37)]. De vlotvoerders, op wier vlotverklaring zoodanige vermelding ontbreekt, mogen niet vertrekken.

XXIV. De bepalingen van de artikelen XXII en XXIII zijn mede van toepassing voor het geval dat een vlot gedurende de reis:

a. zoodanig vergroot wordt, dat overeenkomstig den inhoud van de bijlage dezes vermeerdering van materieel vereischt wordt;

b. verkleind wordt en de vlotvoerder dientengevolge vermindering wil brengen in zijn uitrustingsmaterieel.

Geschieden die veranderingen op eene plaats

waar het vlot niet kan worden onderzocht, dan moet de vlotvoerder het onderzoek dadelijk aanvragen bij zijne aankomst op de naaste plaats waar eene daartoe bevoegde overheid aanwezig is.

Bevoegdheid der overheid en der ambtenaren.

XXV. De havenpolitie en alle ambtenaren belast met het politietoezicht over de rivier, zijn bevoegd om te onderzoeken of de bemanning en het materieel, bij artikel XXI voorgeschreven, op het vlot aanwezig zijn en om, indien dit niet het geval is, te beveelen dat het vlot op de naaste aanlegplaats zal stilstaan.

De reis wordt alsdan niet voortgezet dan nadat de bemanning of het materieel zijn aangevuld.

XXVI. Voor het onderzoek, voorgeschreven bij de artikelen XXII en XXIV of voor dat, voorzien bij artikel XXV, kan geenerlei recht geheven worden.

Bijzondere bepaling voor afgescheiden en tot landaanwinning bestemde gedeelten van de rivier.

XXVII. Het is aan de schippers van alle vaartnigen, met uitzondering van schuitjes, verboden te vareu op door kunstwerken afgescheiden gedeelten der rivier, voldoende door bakens aangegeven en bestemd tot landaanwinning.

SLOTBEPALINGEN.

Verplichting der schippers en vlotvoerders om voorzien te zijn van een exemplaar van dit reglement.

XXVIII. Ieder schipper en ieder vlotvoerder moet gedurende de uitoefening van zijn beroep een exemplaar van dit reglement bij zich hebben en het aan de beambten der politie, der invoerrechten, der havens en van den waterstaat op hun verzoek vertoonen.

Strafbepalingen.

XXIX. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *derdijf* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden, de overtreding van artikel III 7°. eerste en laatste lid, XVI en XVII 3°;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van artikel II 1°, 3° eerste lid en 5°; III, 1°—6°; IV; V; VIII; IX; XI; XII; XIII; XIV; XV 2° en 7°;

XVII 1°, 2°, 4°, 5° en 6°; XVIII; XIX 1°, 5°;
XX tweede lid; XXII derde lid; XXIII; XXIV;
XXV tweede lid, en XXVII;

c. met geldboete van ten hoogste vijf en zoven-
tig gulden, de overtreding van artikel II 2°;
X 1°; XX eerste en derde lid; en XXI;

d. met geldboete van ten hoogste vijftig gulden,
de overtreding van artikel II 3° tweede lid, 4°
en 6°; XV 1°, 3°, 4° en 6°;

e. met geldboete van ten hoogste vijf en twintig
gulden, de overtreding van artikel X 2° tweede
lid, en 3°; XIX 6°; en XXVIII.

Dit besluit treedt in werking op 1 Septem-
ber 1892.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijver-
heid is belast met de uitvoering van dit besluit,
dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad
van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 6den Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 27 Mei 1892.)

BIJLAGE van artikel XXI van het regle-
ment van politie voor de scheepvaart en
de slotvaart op de Merwede, de Noord
en de Nieuwe Maas.

Omschrijving van het vereischte materieel.

Voor vloten waar- van de verplichte bemannung volgens artikel XXI, 1 ^o , bedraagt:		Groote anker- schuiten.	Kleine anker- schuiten.	Groote kabels.	Kleine kabels.	Ankers.	Kettingen.
5 tot	9 man.	"	1	"	2	2	"
10 "	13 "	"	1	1	1	3	"
14 "	25 "	"	2	1	1	4	"
26 "	35 "	2	1	2	2	6	1
36 "	40 "	3	1	2	3	7	1
41 "	45 "	3	1	3	3	8	1
46 "	50 "	3	2	3	3	9	1
51 "	60 "	4	2	3	3	10	2
61 "	70 "	4	2	4	3	11	2
71 "	80 "	4	2	4	4	12	3
81 "	90 "	5	2	5	4	13	3
91 "	100 "	5	2	5	4	14	3
101 "	110 "	6	2	6	5	16	4
111 "	120 "	6	2	6	5	18	4
121 "	130 "	7	2	7	5	20	4
131 "	140 "	7	2	7	5	22	5
141 "	150 "	7	2	8	5	24	5
151 "	160 "	8	2	8	5	26	5
161 "	170 "	8	2	8	5	28	7
171 "	180 "	8	2	8	5	30	7
181 "	190 "	9	3	9	6	32	8

AANMERKINGEN.

1°. De groote ankerschuiten zijn die van een
ladingsvermogen van 50 tot 60 centenaar (2500
tot 3000 K.G.) de kleine schuiten, die van een
ladingsvermogen van 30 tot 35 centenaar (1500
tot 1750 K.G.).

2°. De vloten, waarvan de verplichte beman-
ning volgens artikel XXI 1°. niet meer dan 7 man
bedraagt, mogen in plaats van de kleine anker-
schuit een schuitje hebben, zoogenaamden "Drei-
bord" van 8 M. lengte en van 1 tot 1.4 M.
breedte aan den bovenzant.

3°. De schuit van den waarschuwer is niet in
het bovengenoemd getal schuitjes begrepen.

Behoort bij het Reglement van politie voor de
scheepvaart en de vlotvaart op de *Merwede*, de
Noord en de *Nieuwe Maas*, vastgesteld bij Konink-
lijk besluit van 6 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 97).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

6 Mei 1892. BESLUIT, strekkende tot vervanging
van het Koninklijk besluit van 22 Novem-
ber 1886 (*Staatsblad* n°. 182), tot vaststelling
van het reglement van politie op het ankeren
op de rivieren de *Beneden-Merwede* en de
Oude Maas, van de kerk te *Papendrecht* tot
het veer van *Zwijndrecht* op *Dordrecht*. S. 98.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Water-
staat, Handel en Nijverheid, van 18 Januari 1892
litt. D, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staats-
blad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van den
22 Maart 1892, n°. 4);

Gelet op het nader rapport van voornoemden
Minister, van 29 April 1892, n°. 168, afdeling
Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van het Koninklijk besluit van
22 November 1886 (*Staatsblad* n°. 182), vast-
stellen het navolgend

REGLEMENT VAN POLITIE op
het ankeren op de rivieren de *Beneden-
Merwede* en de *Oude Maas*, van de kerk
te *Papendrecht* tot het veer van *Zwijndrecht*
op *Dordrecht*.

Art. 1. Het is den schippers van vaartnigen

of andere drijvende voorwerpen verboden, daarmede in het riviervak tusschen de kerk te *Papendrecht* en het veer van *Zwijndrecht* op *Dordrecht* voor anker te komen of te liggen, buiten de vijf hieronder beschreven ankerplaatsen:

1°. van het verlengde der dwarskrib bij de kerk te *Papendrecht* tot het verlengde der dwarskrib aan de slephelling te *Papendrecht*, langs den noordelijken oever, over de halve breedte der rivier of tot 100 M. nit de koppen der dwarskribben;

2°. langs den noordelijken oever in eene driehoekige ruimte binnen de grenslijnen, getrokken: aan de *oostzijde* van den zuidwestelijken hoek van het woonhuis bij den trasmolen, nabij de veerstoep te *Papendrecht*, op den noordoostelijken hoek van de woning van den directeur der gasfabriek te *Dordrecht*;

aan de *zuidzijde* door de zwarte ankerbaken, aan weerszijden van den mond van *de Noord*;

3°. langs den zuidelijken oever in eene driehoekige ruimte *rievierwaarts* begrensd door de lijn der witte ankerbaken op het gors de *Staat* en *westwaarts* door het verlengde der lijn, getrokken van den dnkdalf aan de pnt van de *Staat* op den benedenhoek van de houtloods, boven den mond der *Rietdijkshaven*;

4°. voor de *Merwedekade* binnen de grenslijn, getrokken:

aan de *oostzijde* van den noordoostelijken hoek der woning van den directeur der gasfabriek te *Dordrecht* op den zuidwestelijken hoek van het woonhuis bij den trasmolen, nabij de veerstoep te *Papendrecht*;

aan de *noordzijde* door de witte ankerbaken op het gors de *Staat*;

aan de *westzijde* door de hoekpntpalen 336 en 333;

aan de *zuidzijde* op 50 M. afstand van en evenwijdig aan den kaaimuur;

5°. langs den linkeroever, beneden den mond der *Wollesovershaven*, begrensd:

aan de *noordzijde* door de lijn, die den hoek van het Damiatenbolwerk vereenigt, met hoekpntpaal 339;

aan de *noordwestzijde* door de lijn, getrokken op ongeveer 100 M. uit en evenwijdig aan de rechter normaal-oeverlijn van de *Oude Maas* en aangegeven door den lichtopstand op den kop van den dam aan de westzijde van den mond van *de Noord* en het witte ankerbaken op het Slobbengors;

aan de *zuidwestzijde* door de lijn uit hoekpntpaal 340, loodrecht op de richting van den kaaimuur getrokken.

De anjpunten der grenslijnen van elke ankerplaats worden, zooveel mogelijk, aangegeven door groen geverfde boeien of door baken op den wa.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is bevoegd om, in overleg met het gemeentebestuur van *Dordrecht*, tijdelijk, ten hoogste gedurende drie maanden, wijziging in de aangegeven ankerplaatsen te brengen. Hiervan geschiedt mededeeling in de *Staatscourant*.

2. Vaartuigen, dienende voor opnemingen en peilingen, baggervartuigen, grondschouwen en lichtervartuigen tot het opruimen van gezonken voorwerpen, in 's Rijks dienst of met schriftelijke vergunning van den ingenieur van den waterstaat werkzaam, zijn niet aan de in art. 1 beschreven ankerplaatsen gebonden.

3. Het is den schippers van vaartuigen, geladen met buskruit, andere ontplofbare stoffen, petroleum, benzine (naphta) of terpentijnolie, verboden daarmede te ankeren op de ankerplaatsen, in art. 1 genoemd.

4. De schippers en schepelingen zijn verplicht de bevelen te gehoorzamen, die hnn door de ambtenaren, in art. 6 genoemd, worden gegeven, ten aanzien van het leggen en verhalen hunner vaartuigen, in verband met het daaromtrent bepaalde in dit reglement.

Als overtreding van dit reglement wordt aangemerkt het niet voldoen aan eenig bevel van bedoelde ambtenaren, ter uitvoering van het reglement of in het belang der goede orde gegeven.

5. Dit reglement wordt algemeen verkrijgbaar gesteld.

Elke schipper, die van de in art. 1 genoemde ankerplaatsen gebruik maakt, moet van een exemplaar van dit reglement voorzien zijn en dit, desgevorderd, vertoonen aan de ambtenaren; genoemd in art. 6.

6. De handhaving van dit reglement is opgedragen aan de ambtenaren en beampten der Rijks- en gemeentepolitie, aan die van den waterstaat, aan de havenmeesters der gemeente *Dordrecht*, aan de commissarissen der overzetteren van *Papendrecht* en *Zwijndrecht* op *Dordrecht* v. v., aan de schippers der stoomvaartuigen, varende in die veren, en aan de Rijksambtenaren, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met eenig toezicht of beheer over het geheel of over eenig gedeelte belast.

De ambtenaren en beambten, in het eerste lid bedoeld, zijn bevoegd tot de handelingen in art. 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven, en de ambtenaren van den waterstaat, de havenmeesters, de commissarissen der overzetveren en de Rijksambtenaren, in het slot van het eerste lid bedoeld, zijn bevoegd tot de handelingen, in art. 3 der genoemde wet omschreven.

De opgemaakte processen-verbaal worden gezonden aan de betrokken ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht en in afschrift aan den betrokken hoofdingenieur van den waterstaat medegedeeld.

7. Overtreding van dit reglement wordt, voor zooveel daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van artt. 1, 3 en 4;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 5, tweede lid.

8. Dit reglement verstaat onder *schippers* hen, die op het vaarttuig of over eenig ander drijvend voorwerp het gezag uitoefenen of met de leiding belast zijn.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitroering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 6den Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. L E L Y.

(Uitgeg. 16 Mei 1892.)

11 Mei 1892. BESLUIT, houdende toekenning van vrijdom van briefport.

Bij Koninklijk besluit van 13 April 1892, n°. 9, is vrijdom van port verleend voor de briefwisseling over dienstzaken van de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen met alle ambtenaren van het veerartsenijkandig Staatstoezicht, en zulks met uitbreiding van het bepaalde bij het Koninklijk besluit van 10 Januari 1890, n°. 22.

12 Mei 1892. MISSIVE van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de burgemeesters in die provincie, betreffende onderzoek van verlofgangers.

Ten vervolge op het schrijven van Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 October 1891, n°. 1227, afdeling M. en S., deelt de Minister mij mede, dat het aangehaalde schrijven slechts betrekking heeft op verlofgangers, die het beroep van binnenvaarders uitoefenen en aan wie is vergund, om op een ander tijdstip het onderzoek, bedoeld in art. 138 der militiewet, te ondergaan, of op verlofgangers, aan wie door den Minister *zelf* de vergunning is gegeven, om zich naar een verder verwijderd land te begeven en bij welke vergunning de opkomst ter inspectie is uitgesteld.

Indien zoodanige verlofgangers, aan wie dit uitstel is verleend, vóór den termijn, waarop het *uitgestelde* onderzoek zou moeten plaats hebben, inmiddels aan eene, krachtens art. 125 der militiewet, bevolen oproeping tot opkomst onder de wapenen hebben voldaan, kunnen zij, na bekomen machtiging, van dat onderzoek geheel worden *vrijgesteld*.

Ik merk hierbij op dat voor het overige hierdoor de verleende machtigingen geene uitbreiding ondergaan en mitsdien ook die, verstrekt bij beschikking van het departement van oorlog, dd. 2 October 1863, met de daarin vermelde verplichtingen onveranderd in stand blijft.

Zij dus, aan wie wordt vergund zich naar een aangrenzend rijk te begeven, moeten aan de oproeping voor het bedoelde onderzoek voldoen en voor hen geldt deze gunstige bepaling niet.

De Comm. der Koningin in de prov. Overijssel,
(get.) GEERTSEMA.

13 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder Reglement van politie voor de voorloopig opengestelde gedeelten van het kanaal van *Amsterdam* naar de *Merve*. S. 99.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJZ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 5 December 1891, I. A. C., afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158); Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 15);

Gelet op de nadere voordracht van den voor-

noemden Minister van 6 Mei 1892, n°. 115, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de voorloopig opengestelde gedeelten van het kanaal van Amsterdam naar de Merwede.

Art. 1. Onder het in dit reglement bedoeld kanaal worden verstaan de gedeelten van het kanaal van Amsterdam naar de Merwede, aanvangende aan het Noordzeekanaal bij de Stads Rietlanden te Amsterdam en eindigende in de rivier de Lek, ten westen van Vreeswijk, benevens de vertakking naar de Oude Vecht bij Nigtevecht.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte	80.00 M.
breedte	10.50 "
diepgang	2.60 "

3. Met de nieuwe Rijksschutsluis te Vreeswijk wordt niet meer geschut, wanneer het water in de rivier de Lek aan die sluis den stand heeft bereikt van 4.95 M. boven Amsterdamsch peil.

4. Met uitbreiding van art. 18 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal bepaald dat, na de in dat artikel genoemde vaartuigen, ook recht op voorschutting hebben de naar den Duitschen Rijn bestemde of van daar komende vaartuigen met hunne sleepers.

5. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

- voor stoomvaartuigen van meer dan 2.50 M. diepgang, 125 M.;
- voor stoomvaartuigen tusschen 2.00 en 2.50 M. diepgang, 150 M.;
- voor stoomvaartuigen tusschen 1.25 en 2.00 M. diepgang, 175 M.;
- voor stoomvaartuigen van minder dan 1.25 M. diepgang, 200 M.

6. De grootste geoorloofde afmetingen der vloten zijn:

lengte	125.00 M.
breedte	7.00 "
diepgang	1.50 "

De grootste snelheid, waarmede vloten veroverd mogen worden, bedraagt 75 M. per minuut.

Met afwijking van het bepaalde in artikel 71 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal bepaald, dat elk vlot van 35 M. of mindere lengte door ten minste twee bekwame mannen

moet bestuurd worden en voor elke 45 M. meerdere lengte of gedeelte daarvan één man meer ter besturing moet aanwezig zijn.

7. Het grootste getal vaartuigen dat gelijktijdig door eene sleepboot mag worden gesleept, bedraagt twaalf.

8. Bij bruggen met twee doorvaartopeningen moeten alle vaartuigen en vloten de opening aan stuurboordswal doornvaren.

Gelijke bepaling geldt voor het doornvaren der twee openingen van de dubbele schutsluis nabij St. Antoniedijk onder de gemeente Diemen.

9. Voor bruggen met twee doorvaartopeningen wordt artikel 22, 1° lid, van het Algemeen reglement gelezen als volgt:

„Telkenmale, nadat twee vaartuigen achtereen eene brugopening zijn doorgevaren, wordt de brug, zoo noodig, ten behoeve der voetgangers en rijen voertuigen gesloten”.

10. De eerste twee volzinnen van artikel 15 van het Algemeen reglement zijn ook van toepassing bij het naderen van in overvaart zijnde ponten.

11. Het is verboden vaartuigen te jagen of te trekken, anders dan langs het daarvoor aan de westzijde van het kanaal bestemde jaagpad.

Aan de oostzijde wordt het jagen of trekken toegelaten tusschen:

a. de pont in den Aetsveldschen polder en de sluis te Nigtevecht;

b. de draaibrug in den Grooten weg van Utrecht naar Vreeswijk en den Vaartschen Rijn.

12. Met uitbreiding van het tweede lid van art. 91 van het Algemeen reglement, wordt voor dit kanaal bepaald, dat het proces-verbaal omtrent aan de kanaalwerken toegebrachte schade in afschrift zal worden medegedeeld:

a. wegens schade aan werken onder beheer van het Departement van Oorlog, aan den betrokken eerstaanwezend officier der genie;

b. wegens schade aan werken van bijzondere besturen of personen, aan die besturen of personen.

13. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van art. 8;

b. met geldboete van ten hoogste vijf en seventig gulden, de overtreding van art. 6, laatste lid;

c. met geldboete van ten hoogste vijftig gulden, de overtreding van artt. 10 en 11.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 13den Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 25 Mei 1892.

13 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de *Keulsche Vaart*. S. 100.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 5 December 1891, 1^e C, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 15);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister, van 6 Mei 1892, n°. 115, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de *Keulsche vaart*.

Art. 1. Onder de *Keulsche Vaart* wordt verstaan het vaarwater, loopende van de booge *Amstelbrug* te *Amsterdam* door den *Amstel*, de *Weespertrekvaart*, *Weesp*, de *Vecht*, de grachten buiten het westelijk gedeelte van *Utrecht*, door den *Vaartschen Rijn* tot aan de rivier de *Lek* te *Vreeswijk*, met dien verstande, dat het gedeelte *Vaartecken Rijn*, tusschen het Huis de *Liesbosch* en het Huis te *Wiers*, hetwelk gemeen ligt met het *Merwedekanaal*, gerekend wordt niet tot de *Keulsche Vaart* te behooren.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte	52.00 M.
breedte	7.50 "
diepgang	2.10 "

3. Wanneer het water in de *Vecht*, aan de sluis te *Weesp*, hooger staat dan 0.22 M. boven *Amsterdamsch peil*, kan het schutten aldaar worden beperkt. Bij een waterstand hooger dan 0.40 M. boven *Amsterdamsch peil*, wordt aan die sluis niet geschut.

De schuttingen door de *Waerdsuis* kunnen gestaakt worden, wanneer het water in den *Vaartschen Rijn* hooger staat dan 0.80 M. boven *Amsterdamsch peil*, en beperkt, wanneer het water hooger staat dan 0.60 boven *Amsterdamsch peil*.

Met de schutluis der gemeente *Utrecht* te *Vreeswijk* wordt niet meer geschut, wanneer het water in de rivier de *Lek*, aan die sluis hooger staat dan 4.32 M. boven *Amsterdamsch peil*.

4. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen van meer dan 1.50 M. diepgang, 180 M.;

voor stoomvaartuigen van niet meer dan 1.50 M. diepgang, 150 M.;

voor stoomvaartuigen van niet meer dan 1.25 M. diepgang, 170 M.;

voor stoomvaartuigen van niet meer dan 1.00 M. diepgang, 180 M.;

5. Stoomvaartuigen mogen in de bebouwde kommen der gemeenten met geen grootere snelheid varen dan 75 M. in de minuut.

Bij bruggen met twee doorvaartopeningen moeten alle vaartuigen en vloten de opening aan stuurboordwal doorvaren.

6. Voor dit kanaal wordt voor bruggen met twee doorvaartopeningen het eerste lid van art. 22 van het Algemeen reglement gelezen als volgt:
"Telkenmale, nadat twee vaartuigen achtereen eene gruppening zijn doorgevaren, wordt de brug, zoo noodig, ten behoeven der voetgangers en rij- en voertuigen gesloten."

7. De grootste geoorloofde lengte der vloten bedraagt 125, de breedte 5, de diepte 1.25 M.

Bij vloten, waarop eene hut voor de bemanning is geplaatst, mag het gedeelte, hetwelk door die hut wordt ingenomen, eene breedte hebben van ten hoogste 6.50 meter.

De vloten worden met geen grootere snelheid vervoerd, dan van 75 M. in de minuut.

Met afwijking van artikel 71 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal bepaald, dat elk vlot van 35 M. of mindere lengte door ten minste twee bekwame mannen moet worden bestuurd en, voor elke 45 M. meerdere

lengte of gedeelte daarvan, één man meer ter besturing moet aanwezig zijn.

8. Ligplaatsen voor de vloten zijn:

te *Vreerwijk*: de oostelijke oever van het kanaal;

onder *Achttienhoven*: de linkeroever;

tusschen *Nieuwerluis* en *Loenen*: de rechteroever;

te *Weesp*: de linkeroever der *Vecht* en de noordelijke oever der *Weespervaart*;

te *Amsterdam*: de oostelijke kanaaloever of *Weesperzijde*.

9. Het grootste aantal vaartuigen, dat gelijk-tijdig door eene stoomboot mag worden geleept, bedraagt twaalf.

10. Met uitbreiding van artikel 78 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal bepaald, dat de eigenaren of gebrnikers van aan het kanaal gelegen gronden of erven bevoegd zijn vóór hunnen grond vaartuigen tijdelijk ligplaats te doen nemen tot laden en lossen, mits zij het kanaalprofiel zoodanig verruimen, dat de vaartuigen den wal tot op 1.50 M. afstand, gemeten op den waterspiegel, kunnen naderen.

11. Met uitbreiding van het tweede lid van artikel 91 van het algemeen reglement wordt voor dit kanaal bepaald, dat het proces-verbaal omtrent aan de kanaalwerken toegebrachte schade in afschrift zal worden medegedeeld:

a. wegens schade aan werken, onder beheer van het Departement van Oorlog, aan den betrokken erstaanwezend officier der genie;

b. wegens schade aan werken van bijzondere besturen of personen, aan die besturen of personen.

12. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden de overtreding van artikel 5, tweede lid;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en seventig* gulden, de overtreding van artikel 7, tweede en laatste lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van artikel 10.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van:

8 April 1880 (*Staatsblad* n°. 38),

6 Januari 1885 (*Staatsblad* n°. 1) en

28 October 1887 (*Staatsblad* n°. 174).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit,

dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 13den Mei 1892.

(get.)

E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.)

C. LELY.

(*Uitgeg. 25 Mei 1892.*)

18 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het *Zederikkanaal*. S. 101.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 5 December 1891, L^r. C., afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en artikel 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, haven, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 15);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 6 Mei 1892, n°. 115, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het *Zederikkanaal*.

Art. 1. Onder het *Zederikkanaal* wordt verstaan het kanaal, aanvangende aan de rivier de *Merveede*, buiten de keersluis te *Gorinchem*, van daar de rivier de *Linge* volgende tot den *Arkel-schendam* en vervolgens de *Zederik* tot in de rivier de *Lek* buiten de *Wilhelminasluis* te *Vianen*.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte	53.00 M.
breedte	7.50 "
diepgang	2.10 "

3. Met de op het kanaal liggende sluisen zal worden gesluisd, telkens naar beide zijden:

a. driemaal per dag, waanneer de waterstand op de *Linge* 1.42 M. of meer boven Amsterdamsch peil teekent;

b. doorgaande, waanneer de *Linge* lager dan 1.42 M. boven Amsterdamsch peil staat.

De waterstand wordt waargenomen voor de

schuttingen te *Gorinchem*, aan de *Korenbrugsluis*; voor de schuttingen te *Arkel* en te *Vianen*, aan de sluis van den *Arkelschendam*.

De uren waarop de sub *a* bedoelde schuttingen zullen plaats hebben, worden door den hoofd-ingenieur geregeld.

In spoedeischede gevallen zullen buitengewone schuttingen plaats hebben, tenzij dit door den ingenieur tijdelijk verboden wordt.

4. Er zal niet worden gescht:

voor de rivier de *Lek*, aan de *Wilhelminasluis* te *Vianen*, zoodra het water den stand 4.238 M. boven het Amsterdamsch peil heeft bereikt;

voor de rivier de *Linge*, aan de sluis bij den *Arkelschendam*, bij een waterstand van 2.52 M. boven Amsterdamsch peil;

voor de rivier de *Merve*, aan de buitensluis in den mond van de haven te *Gorinchem*, bij eenen waterstand van 3.514 M. boven Amsterdamsch peil.

5. Voor enkele vaartuigen, die om bijzondere redenen behoefte aan voorschutting hebben, kan bij tijdige aanvraag het recht van voorschutting, op bepaald aangewezen dagen, door den Minister worden verleend.

6. In de haven te *Gorinchem* mogen de vaartuigen, die niet laden of lossen, niet langer vertoeven dan voor de doorvaart noodig is, tenzij met vergunning en volgens aanwijzing van den Rijkshavenmeester.

Indien in de haven te *Gorinchem* twee vaartuigen op dezelfde plaats gelijktijdig gelost of geladen moeten worden, heeft de schipper van het eerst aangekomen vaartuig het recht, om met zijn vaartuig langs de kade te liggen. Bij verschil besluit de havenmeester.

De aan de kade liggende schipper moet gedoogen, dat van het andere vaartuig over het zijne gelost of geladen wordt, mits de goederen draagbaar zijn en het laden en lossen geschiedt over behoorlijke planken, welke daartoe over het aan de kade liggende vaartuig worden gelegd.

7. Bij bruggen met twee doorvaartopeningen moeten alle vaartuigen en vloten de opening aan stuurboordwal doorvaren.

8. Voor dit kanaal wordt voor bruggen met twee doorvaartopeningen het eerste lid van art. 22 van het Algemeen reglement gelezen als volgt:

„Telkenmale nadat twee vaartuigen achtereen eene brugopening zijn doorgevaren, wordt de brug, zoo noodig, ten behoeve van voetgangers en rijen voertuigen, gesloten”.

9. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen van meer dan 1.50 M. diepgang, 125 M.;

voor stoomvaartuigen van niet meer dan 1.50 M. diepgang, 150 M.;

voor stoomvaartuigen van niet meer dan 1.00 M. diepgang, 180 M.

10. De grootste geoorloofde afmetingen der vloten zijn:

lengte 80.00 M.

breedte 7.00 "

diepgang 1.25 "

De vloten worden met geen grootere snelheid vervoerd dan van 75 M. in de minuut.

In de schutsluizen worden geen grootere lengten dan van 45 M. toegelaten.

11. Het grootste aantal vaartuigen, dat gelijktijdig door eene stoomboot mag worden gesleept, bedraagt zes.

12. Met afwijking in zooverre van het tweede lid van artikel 91 van het Algemeen reglement wordt bepaald dat, zoo de schade aan een gedeelte der vestingwerken is toegebracht, het proces-verbaal door tussehenkomst van den ingenieur aan den eerstaanwezend officier der genie wordt gezonden, om daaraan verder het noodige gevolg te geven.

13. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van artikel 7;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van artikel 6, eerste lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van artikel 6, derde lid.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 9 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 28).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 13den Mei 1892.

(*get.*)

EMMA,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*)

C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 Mei 1892.)

16 Mei 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat onder de woorden "zegendreef of zegenworp" in art. 1 lit. c van het Kon. besluit van 21 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 123) moet worden verstaan dat gedeelte der rivier, dat ingenomen wordt door een zegen, tijdens dat voorwerp daarin geworpen is of drijft.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, namens de requiranten voorgesteld bij pleidooi: Schending en verkeerde toepassing van art. 1 in verband met de artt. 4 en 14 van het K. B. van 21 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 123), op grond dat in het vonnis, waarvan cassatie, wordt beslist dat onder *zegendreef* moet worden verstaan "het gedeelte der rivier, dat ingenomen wordt door een zegen tijdens dat voorwerp daarin geworpen is of drijft, in dien zin dat men door het de eerste maal in een riviervak, te water brengen van eene zegen dat vak maakt tot eene *zegendreef*;"

Overwegende dat bij het beklagde vonnis bezeugen is verklaard dat de requiranten op 28 Augustus 1891, des voormiddags te omstreeks half 10 ure, in de rivier de Lek, onder de gemeente Jaarsveld, te zamen en in vereeniging hebben gevischt met eene zalm- of elftzeigen, door aldaar eene zegen te water te brengen, weder op te halen en nadat zij opgehaald was, weder in dezelfde zegendreef uit te werpen en daarna op te halen;"

O. dat de rechtbank heeft geoordeeld, dat hierdoor overtreden was het verbod vervat in art. 4 van het K. B. van 21 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 123), omdat de zegen, door de wijze, waarop daarmede was gevischt, ingevolge art. 1, I, lit. c van dat besluit werd gekenmerkt als eene zalm- of elftzeigen, waarmede art. 4 het visschen in het tijdvak van 16 Augustus tot en met 15 October verbiedt;

O. dat deze beslissing bij het middel wordt bestreden op grond dat het woord *zegendreef* in art. 1, I, lit. c niet de beteekenis zou hebben, die de rechtbank daaraan hecht van "het gedeelte der rivier dat ingenomen wordt door een zegen tijdens dat voorwerp daarin geworpen is of drijft," maar dat — gelijk voor de requiranten ook bij de rechtbank was beweerd en bij de toelichting van het middel is herhaald — onder *zegendreef* was te verstaan een zoodanig gedeelte van de rivier, waar de zalmvisscherij in het groot, in niet verboden tijd, gewoonlijk, zoo niet uitsluitend, wordt uitgeoefend;

O. dienaangaande, dat het K. B. van 21 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 123) strekt ter uitvoering van art. 10 der wet van 13 Juli 1857 (*Staatsblad* n°. 87), zooals dit art. is gewijzigd bij de wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 61), en dat laatstgenoemde wet een uitvloeisel is van de overeenkomst op 30 Juni 1885 tusschen Nederland, Duitschland en Zwitserland gesloten tot regeling van de zalmvisscherij in het stroomgebied van den Rijn; van welke overeenkomst de inhoud is bekend gemaakt door plaatsing in het *Staatsblad* van 1886 n°. 118;

O. dat bij art. III van dit tractaat o. a. is overeengekomen dat in den Rijn, zijne nitmondingen en zijrivieren "elke zalmvisscherij met zegens" jaarlijks gedurende den tijd van 2 maanden zal zijn verboden; dat dit verbod op Nederlandsch gebied zal omvatten den tijd van 16 Augustus tot en met 15 October, en dat de regeeringen van de daarbij betrokken oeverstaten, ieder voor haar gebied, zullen vaststellen, welke visscherijen aan dit voorschrift moeten onderworpen worden en daarbij zorgen dat niet onder voorgeving van te visschen op andere vischsoorten, werkelijk zalmvisscherij worde uitgeoefend;

O. dat, nu ter voldoening aan dit artikel der overeenkomst, bij art. 4 van bovengenoemd K. B. van 21 Juli 1886 het visschen met de zalm- of elftzeigen in het tijdvak van 16 Augustus tot en met 15 October is verboden en bij art. 1 is omschreven wat voor de toepassing van dit besluit als eene zalm- of elftzeigen wordt beschouwd, deze bepalingen geene andere strekking kunnen hebben dan om — zooals art. 3 der overeenkomst luidt — "elke zalmvisscherij met zegens", en alzoo elke wijze van visschen met de zegen op zalm, in het als verboden tijd aangewezen tijdvak hier te lande met het verbod te treffen;

O. dat reeds uit dezen hoofde onaannemelijk is de uitlegging bij de toelichting van het middel gegeven aan art. 1, I, lit. c van het besluit, als zoude de daarin vervatte bepaling medebrengen, dat buiten de riviervakken, die meer in het bijzonder voor de zalmvisscherij in het groot zijn ingericht en door de benaming van *zegendreeven* zouden worden aangeduid, het met de zegen visschen op zalm ook in het tijdvak van 16 Augustus tot en met 15 October overal elders zou zijn toegelaten, mits dit visschen niet geschiedde met zegens ingericht op de wijze bedoeld in lit. a, of met zegens die niet de lengte hebben, bepaald in lit. b van dat artikel;

O. dat voor zoodanige met het tractaat strijdige uitlegging ook geen grond is te vinden in het hierboven vermeld K. B.;

O. toch, dat hetgeen de zegen als zalm- of elftzegeu voor de toepassing van dat besluit kenmerkt, niet ligt in de plaats waar zij is gebezigd, maar, volgens art. 1 hetzij in de inrichting tot het in- en ophalen van de zegen of in het gebruik maken van stoom- of paardenkracht bij het nitbrengen, afdriven of inhalen (lit. a) hetzij in de lengte van de zegen (lit. b), hetzij in de wijze waarop met de zegen wordt gevischt (lit. c);

O. dat, zooals met juistheid door de rechtbank is opgemerkt »de bij lit. c omschreven wijze van visschen wel geschikt is voor het bemachtigen van zalm, zijnde trekvisch, doch haar doel zoude missen bij het visschen naar andere vischsoorten, wier vangst, nadat zij door het nitwerpen en inhalen van de zegen van die plaats verdreven zijn, bij een tweede uitwerpen *ter zelfder plaatse* hoogst onwaarschijnlijk zou zijn,» waaruit volgt dat door de bij lit. c gemaakte bepaling is gezorgd *eensdeels* dat de zegenvisscherij op andere vischsoorten door de regeling van de zalmvisscherij niet zal worden bemerd, *anderdeels* dat, overeenkomstig art. II, lit. c van het slotprotocol van het bovenvermeld tractaat, geen handzegenvisscherij die de zalmvangst beoogt aan de beperkende bepalingen van art. 3 van het tractaat onttrokken zal zijn en dat niet »onder voorgeven van te visschen op andere vischsoorten werkelijk zalmvisscherij zal worden uitgeoefend»;

O. dat deze overeenstemming tusschen het besluit en het tractaat bij de uitlegging die door de requiranten aan het woord *zegendreef* in art. 1, I, lit. c, van het besluit wordt gegeven, vervalt om plaats te maken voor een stelsel, dat niet alleen met het tractaat, maar ook met zich zelf in strijd is, daar toch geen reden kan bestaan waarom in het bij art. 4 bedoelde tijdvak het gebruik van een zegen langer dan 100 meter op elk gedeelte van den Rijn of van een zijner vertakkingen of uitmondingen hier te lande zou zijn verboden, en daarentegen het gebruik van eene zegen die deze lengte niet ten volle bereikt, met uitzondering alleen van de voor de groote zalmvisscherijen ingerichte riviervakken, allerwege zou zijn toegelaten ook dan wanneer de wijze waarop met zoodanige zegen wordt gevischt, geen twijfel overlaat dat daarmede de zalmvisscherij wordt uitgeoefend;

O. dat het woord *zegendreef* in het aangehaald artikel niet tot deze opvatting behoeft te leiden;

dat toch taalkundig de beperking tot de een of andere plaats waar de zegen drijft, in het woord zelf niet ligt opgesloten;

dat, zooals door de rechtbank terecht is opgemerkt, de samenkoppeling der uitdrukkingen *zegendreef* en *zegenwoep* in de bedoelde bepaling zich tegen die beperking verzet, en dat de woorden *dreven* en *werpen* in den zin die daaraan bij het vonnis is gehecht, ook in de wetgeving niet onbekend zijn, daar zij in denzelfden zin voorkomen in het K. B. van 9 April 1878 (*Staatsblad* n°. 22);

O. dat het middel mitsdien is ongegrond;

Gezien art. 370 Strafvord.;

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt de requiranten in de kosten daarop gevallen.

18 Mei 1892. — **BESLUIT**, tot vaststelling van een reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan. S. 102.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJL EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van Marine en van Justitie, van 8 December 1891, L^r G., afdeling Waterstaat, van 16 December 1891, Bureau B, n°. 39, en van 6 Januari 1892, 2de afdeling A, n°. 148;

Den Raad van State gehoord (advies van 15 Maart 1892, n°. 13);

Gezien de nadere voordracht van de voornoemde Ministers van 20 April 1892, L^r Q., afdeling Waterstaat, van den 28sten April 1892, bureau B, n°. 26, en van den 13den Mei 1892, n°. 110, 2de afdeling A;

Gelet op art. 1 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 91);

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. met intrekking van de Koninklijke besluiten van 13 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 119) en van 30 November 1878 (*Staatsblad* n°. 171), vast te stellen het Reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan, gelijk het hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen dat dit reglement in werking zal treden op 1 September 1892.

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van Marine en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het

Staatsblad zal worden geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld.

Sand, den 18den Mei 1892.

(*get.*)

E. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*)

C. LELY.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSEN.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

(*Uitg. 4 Juni 1892.*)

REGLEMENT *ter voorkoming van aanvaring
of aandrijving op openbare wateren in het
Rijk, die voor de scheepvaart openstaan.*

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Voor de toepassing van dit reglement geldt:

ieder vaartnig bestemd om de zee te bevaren als zeeschip, en ieder vaartuig niet bestemd om de zee te bevaren als binnenvaartuig;

ieder stoomvaartuig onder zeil en niet onder stoom als zeilvaartuig, en ieder stoomvaartuig onder stoom, al of niet zeilvoerende, als stoomvaartuig;

ieder vaarwater waarvan de doorgaande bevaarbare breedte tusschen de betooning, en bij gebreke daarvan in de vaargeul, minder dan 300 meter bedraagt, als nauw vaarwater;

de tijd tusschen zonsopgang en zonsondergang als dag;

de tijd tusschen zonsondergang en zonsopgang als nacht.

2. Dit reglement geldt, binnen de uitertonnen, voor alle wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan; met uitzondering van de rivieren, genoemd in de Koninklijke besluiten van 12 April 1892 (*Staatsblad* n°. 86) en van 6 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 97).

Voor niet betonde toegangen tot zee geldt als grens de dieptelijn van 80 decimeter, indien deze binnen de territoriale grens ligt, anders die territoriale grens zelve.

3. De schepelingen zijn verplicht te gehoorzamen aan alle bevelen, die hun ter uitvoering van dit reglement door den schipper worden gegeven.

4. Bij de toepassing van dit reglement moeten de schippers letten op de eischen van goede zeemanschap, indien deze, onder bijzondere omstandigheden, afwijking van de daarin vervatte bepalingen medebrengen.

1892.

5. De handhaving van dit reglement is opgedragen aan de ambtenaren en beambten der Rijksgemeentepolitie, aan die van den waterstaat en het loodswezen, aan de ambtenaren door of van wege den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met eenig toezicht of beheer over de vaarwaters of eenig deel daarvan belast, aan de ambtenaren van de ambulante recherche te water en aan de ambtenaren belast met het toezicht op de visscherij.

De schippers zijn verplicht op de vaarwaters, wier geringe diepte of breedte of wel tijdelijke verondieping bijzondere voorzichtigheid bij de doorvaart noodig maakt, de voorschriften en bevelen op te volgen, door de daartoe aangewezen ambtenaren en beambten met betrekking tot de doorvaart te geven.

HOOFDSTUK II.

Voorschriften omtrent het voeren van lichten en signalen.

6. De schippers zorgen dat hunne vaartnigen des nachts, welke ook de weersgesteldheid zij, de lichten voeren voorgeschreven in de volgende artikelen.

Het voeren van andere lichten is verboden.

7. 1. Ieder stoomvaartuig onder stoom moet voeren:

a. Aan of voor den fokkemast op eene hoogte boven den romp van niet minder dan de breedte van het vaartnig, doch in geen geval lager dan 3 meter, eene lantaarn, die een gelijkmatig en onafgebroken helder wit licht doet schijnen, hetzelfde rondschijnend, of ten minste over een boog van den horizon van 20 kompasstreken, en in het laatste geval zoodanig geplaatst dat zij licht werpt over ten minste 10 streken ter wederzijde van het vaartnig, te weten van recht vooruit tot 2 streken achterlijker dan dwars, aan elke zijde.

Het licht moet bij donkeren nacht en goed zicht op een afstand van ten minste 2 zeemijlen (van 60 in den breedtegraad, 3704 meter) zichtbaar zijn.

b. Aan stuurboordzijde eene lantaarn, die een gelijkmatig en onafgebroken groen licht doet schijnen over eene boog van den horizon van 10 kompasstreken, en wel van recht vooruit tot twee streken achterlijker dan dwars.

c. Aan bakboordzijde eene lantaarn, die een gelijkmatig en onafgebroken rood licht doet schijnen over een boog van den horizon van 10 kompas-

atreken, en wel van recht vooruit tot 2 streken achterlijker dan dwars.

De lichten onder *b* en *c* vermeld moeten bij donkeren nacht en goed zicht, op een afstand van ten minste 1 zeemijl (van 60 in den breedtegraad, 1852 meter) zichtbaar zijn. Zij moeten zoo gesteld zijn, dat het bakboords of roode licht van stuurboordszijde, en het stuurboords of groene licht van bakboordszijde niet kan gezien worden.

Deze lichten mogen op kleine stoomvaartuigen gevoerd worden in ééne lantaarn bij den voorstevan, mits voldaan worde aan de bovengestelde eischen van zichtbaarheid.

3. Ieder stoomvaartuig moet gedurende het nitoevenen van eenigen sleepdienst, behalve de lichten hierboven voorgeschreven, een tweede wit toplicht voeren.

Dit licht moet in alle deelen overeenkomen met het toplicht onder 1°. *a* omschreven, en op een afstand van niet minder dan 0,5 meter, en niet meer dan 1 meter, loodrecht boven het eerstgenoemde gehangen worden.

8. 1°. Alle vaartuigen die onder zeil of drijvende zijn, of gesleept, gejaagd, geroeid, geboomd of getrokken worden, moeten een helder wit licht van den grooten top voeren. Van de vaartuigen die onder zeil zijn of gesleept worden, moet het licht bij donkeren nacht en goed zicht, op ten minste 1 zeemijl (van 60 in den breedtegraad, 1852 meter) zichtbaar zijn.

Vaartuigen met gestreken mast moeten het licht ter hoogte van ten minste 3 meter boven den romp voeren. Op vaartuigen zonder mast moet het licht zoodanig zijn aangebracht, dat het van alle zijden goed zichtbaar is.

Zeilvaartuigen mogen op ruime vaarwaters, in stede van het boven bepaalde toplicht, de in art. 7 genoemde zijlichten voeren.

2°. Visschersvaartuigen die in span aan de netten liggen moeten een helder wit licht aan den voorstevan voeren.

9. Gierponten, zoomede de veerponten die zich bewegen langs een dwars door het vaarwater gelegden kabel, moeten des nachts, op eene hoogte van ten minste 6 meter boven water, van een helder groen licht, en 1 meter loodrecht daaronder, van een helder wit licht voorzien worden.

Bij gierponten moet bovendien het bovenste schuitje, en wanneer in plaats van schuitjes boeien bezesigd worden, de bovenste boven water uitstekende boei, van een helder wit licht voorzien

zijn, dat bij schuitjes ten minste 8 meter boven water moet hangen.

Voor de naleving van de bovenstaande bepalingen wordt de veerman als schipper beschouwd.

De schippers van stoomvaartuigen, den dienst doende in overzetveren, moeten, in stede van de lichten in art. 7 voorgeschreven, de lichten, die hierboven voor gierponten en veerponten zijn bepaald, doen voeren.

10. Vlootten, onverschillig waar zij zich bevinden, of zij stil liggen dan wel in de vaart zijn, moeten zoowel bij voor- als achtereinde, aan den kant van het vaarwater twee helder witte lichten voeren, naast elkander gehesohen, met niet meer dan 4 en niet minder dan 2 meter tusschenruimte, en niet lager dan 4 meter boven het vlot.

11. Vaartuigen in eenig vaarwater ten anker of gemeerd liggende, mogen niet de lichten voeren, die voor in de vaart zijnde schepen zijn voorgeschreven. Zoodanig vaartuig voert ter plaatse waar zulks het beste kan gezien worden, evenwel niet lager dan 3 meter en niet hooger dan 6 meter boven den romp, een helder wit licht, dat aan alle zijden goed zichtbaar is.

Dit licht moet bij donkeren nacht en goed zicht op ten minste 1 zeemijl (van 60 in den breedtegraad, 1852 meter) zichtbaar zijn.

Dit artikel is niet van toepassing op vaartuigen, liggende:

1°. in vaarwaters, waarin de vaart door ijs of andere oorzaken gestremd is;

2°. aan een behoorlijk verlichte lig-, laad- of losplaats.

12. De schippers van baggervvaartuigen, werkvaartuigen en dergelijke moeten al hunne ankers, die in of nabij het vaarwater nitstaan, aanduiden door eene roode ton, des nachts van een helder wit licht voorzien.

Deze verplichting rust, voor zooverre de zij-ankers betreft, op de schippers van alle vaartuigen die zulke ankers hebben nitstaan in of nabij het vaarwater.

Indien het niet doenlijk is, de ankers of zij-ankers des nachts door een licht aan te duiden, zorgen de schippers dat op hunne vaartuigen de lichten worden geplaatst, voorgeschreven in het laatste lid van art. 13, voor vaartuigen geplaatst bij wrakken.

13. Een vaartuig, dat in het vaarwater vastzit of waarmede door eenige oorzaak niet kan worden gemanoeuvreed, voert des daags de vlag in sjouw, en mag des nachts niet de licht n voeren, die

voor in de vaart zijnde schepen zijn voorgeschreven, doch moet in stede daarvan het licht voeren in art. 11 bepaald, en loodrecht daarboven, met eene tusschenruimte van niet minder dan 0.50 meter en niet meer dan 1 meter, een rood licht, dat aan de eischen voldoet voor het witte licht voorgeschreven.

Gelijke bepaling geldt voor wrakken, met dien verstande dat de lichten, zoo zij niet op het wrak zelf geheschen kunnen worden, in nauwe vaarwaters op een boven het wrak geplaatst vaartuig worden vertoond.

Wordt het vaartuig geplaatst ter zijde van het wrak, dan voert het, behalve de hierboven omschreven lichten, aan de zijde waar het vaarwater niet vrij is, een rood licht. Des daags worden deze lichten vervangen door zwarte bollen.

14. Van alle vaartuigen zonder onderscheid, hetzij zij in de vaart zijn of stil liggen, die door een ander vaartuig in eene richting genaderd worden, waarin hun licht of hunne lichten moeilijk of in het geheel niet kan of kunnen gezien worden, moeten de schippers tijdelijk een helder wit licht vertoonen, in zoodanigen stand dat dit van het naderende vaartuig tijdig kan worden waargenomen.

15. Wanneer door mist, sneeuwjacht of andere oorzaken het goed zicht belemmerd wordt, zorgen de schippers van vaartuigen, die zich in het vaarwater bevinden, dat zoowel bij dag als bij nacht de volgende seinen van hunne vaartuigen gegeven worden :

a. Een stoomvaartuig onder stoom doet met de stoomfuit, met tusschenpoozen van niet meer dan 2 minuten, een aangehouden stoot hooren ;

b. Ieder ander vaartuig, dat varende is, doet met den misthoorn korte stooten geven, met kleine tusschenpoozen ;

c. Ten anker liggende vaartuigen doen ten minste iedere minuut, en tevens wanneer geluidsignalen de nadering van andere vaartuigen aanduiden, de klok luiden of dergelijk geluid hooren.

Waar in dit en volgende artikelen gesproken wordt over een aangehouden stoot, wordt daarmee bedoeld een geluidsignaal van ten minste 5 seconden duur. Met korte stooten worden bedoeld geluidsignalen, die niet langer dan 2 seconden duren.

16. De schippers van stoomvaartuigen, die in het zicht van elkander naderen met gevaar van aanvaring, kunnen door de volgende seinen aanwijzing doen omtrent de plaats hebbende manoeuvre:

Een korte stoot beteekent: „Ik wijk naar stuurboord uit.”

Twee korte stooten beteekent: „Ik wijk naar bakboord uit”.

Drie korte stooten beteekent: „Ik sla met volle kracht achteruit.”

Indien een vaartuig niet manoeuvreeren kan, is de schipper bevoegd om dit door vier korte stooten te kennen te geven; welk sein alsdan zoowel tegenover het stoom- als tegenover het zeilvaartuig beteekent:

„Gij moet nitwijken, ik kan niet manoeuvreeren”.

17. Tot verkenning tusschen den schipper der sleepboot en die der gesleept wordende vaartuigen wederzijds, dient eene roode vlag met een wit vierkant in het midden.

Als seinen worden bepaald: *de vlag in top* beduidt op de sleepboot, dat de machine met volle kracht zal werken; en op de gesleept wordende vaartuigen, verzoek of goedkeuring dat met volle kracht gewerkt zal worden;

de vlag half gestreken beduidt op de sleepboot, dat de machine slechts met halve kracht zal werken; en op de gesleept wordende vaartuigen, verzoek of goedkeuring dat met halve kracht gewerkt zal worden;

de vlag geheel gestreken beduidt op de sleepboot, dat de machine dadelijk gestopt zal worden; en op de gesleept wordende vaartuigen, verzoek of goedkeuring dat de machine dadelijk gestopt zal worden.

18. De schippers van zeeschepen moeten de lichten doen voeren en de seinen geven, voorgeschreven bij het Koninklijk besluit van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 168) tot vaststelling van gewijzigde bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee, of wel die, welke bij latere besluiten voor die vaartuigen mochten worden voorgeschreven.

De schippers van kleine en van onoverdekte vaartuigen, bedoeld in de artt. 7 en 10 van bovengenoemd besluit, doen echter de lichten voeren en de seinen geven, voorgeschreven bij dit reglement, tenzij die vaartuigen van vaste zijlichten zijn voorzien.

Worden die zijlichten aan boord bevestigd gevoerd, dan blijven de schippers, voor zooveel betreft het voeren van lichten en het geven van seinen, onderworpen aan de voorschriften van het in het eerste lid van dit artikel genoemde Koninklijk besluit.

De bevoegdheid bij de artt. 7 en 10 van be-

doeld besluit verleend, om losse lichten te voeren, vervalt voor de aldaar genoemde vaartnigen binnen het gebied van dit reglement.

HOOFDSTUK III.

Voorschriften omtrent de vaart, het uitswijken en ankeren.

19. De schipper van elk stoomvaartuig, dat een ander vaartuig nadert, moet, wanneer er gevaar voor aanvaring bestaat, zijne vaart verminderen, of zoo noodig stoppen en de werktuigen achteruit doen slaan.

20. Wanneer door mist, sneeuwjacht of andere oorzaken het goed zicht belemmerd wordt, matigen de schippers de snelheid zooveel als de omstandigheden mede brengen.

21. De schipper van een stoomvaartuig doet de machines stilstaan vóórdat de booten langs zijde komen om af te halen of aan boord te brengen.

22. De schippers van vaartuigen, die onder zeil of stoom zijn, of gesleept, geroeid of beiden langs denzelfden oever gejaagd worden, moeten, indien de vaartuigen elkander in tegenovergestelde of bijna tegenovergestelde koersen tegemoet gaan, zoodat zij gevaar loopen elkander aan te vareu, beiden ter voorkoming daarvan naar stuurboord houden, en elkander aan bakboord voorbijvaren.

Wanneer echter een vaartuig, dat gejaagd wordt, een ander vaartuig, niet aan de lijn, in tegenovergestelden koers ontmoet, houdt de schipper van het gejaagde binnen door langs het jaagpad, en die van het vaartuig dat niet gejaagd wordt buitenom.

23. Wanneer twee zeilvaartuigen met kruisende koersen elkander naderen, zoodat gevaar voor aanvaring bestaat, moeten de schippers zich houden aan de volgende regelen:

a. een vaartuig dat met ruimen wind zeilt, moet wijken voor een vaartuig dat bij den wind zeilt;

b. een vaartuig dat over stuurboord bij den wind ligt, moet wijken voor een vaartuig dat over bakboord bij den wind ligt;

c. wanneer beiden met ruimen wind zeilen, doch over verschillende boegen liggen, moet het vaartuig dat over stuurboord ligt wijken voor het vaartuig dat over bakboord ligt;

d. wanneer beiden met ruimen wind zeilen, over denzelfden boeg liggende, moet het loefwaartsche vaartuig wijken voor het lijwaartsche vaartuig;

e. een vaartuig dat voor den wind zeilt moet voor ieder ander zeilvaartuig wijken.

24. Wanneer in ruime vaarwaters twee stoomvaartuigen met zoodanige koersen elkander naderen, dat het blijven volgen dier koersen gevaar van aanvaring oplevert, moet de schipper van het vaartuig dat het andere aan stuurboord van zich heeft, wijken.

Naderen een stoomvaartuig en een zeilvaartuig onder die omstandigheden elkander in zoodanige koersen, dat daaruit gevaar voor aanvaring ontstaat, dan is de schipper van het stoomvaartuig verplicht voor het zeilvaartuig te wijken.

25. Op plaatsen, waar het nauwe vaarwater sterke bochten vormt, moeten de schippers van alle stoomvaartuigen de stuurboordszijde van het vaarwater, en die van zeilvaartuigen, indien de windrichting het toelaat, het midden van het vaarwater of stuurboordswal houden.

26. Indien in nauwe vaarwaters stoomvaartuigen de stuurboordszijde van het vaarwater houden, moeten de schippers van alle andere vaartuigen, uitgezonderd die bedoeld in het tweede lid van art. 22 en de stoomvaartuigen bedoeld in het eerste lid van art. 27, zich zorgvuldig wachten van tusschen de stoomvaartuigen en den wal dien deze houden, te geraken.

De schippers van stoomvaartuigen, die in een nauw vaarwater den stuurboordswal niet kunnen houden, moeten wijken voor laveerende vaartuigen.

Stoken zij het nauwe vaarwater geheel of gedeeltelijk over, dan mogen zij de koerslijnen niet snijden van andere vaartuigen, indien deze daardoor verplicht zouden worden van den koers af te wijken om aanvaring te voorkomen.

De schippers van twee stoomvaartuigen, die beiden het vaarwater geheel of gedeeltelijk oversteken, gedragen zich onderling naar de regelen gesteld in het eerste lid van art. 24.

De schippers van met ruimen wind zeilende vaartuigen moeten, bij het geheel of gedeeltelijk oversteken van een nauw vaarwater, wijken voor stoomvaartuigen, die zich in de richting van het vaarwater bewegen.

27. De schipper van een stoomvaartuig, dat een ander stoom- of zeilvaartuig oploopt en voorbij vaart, moet het vaartuig, dat voorbij gevaren wordt, aan bakboord houden.

Loopt een zeilvaartuig een ander vaartuig op en voorbij, dan moet de schipper van het eerste boven 's winds voorbijvaren.

Wordt het opgelopen vaartuig, dat voorbijge-

varen moet worden, gejaagd, dan houdt dit den wal van het jaagpad.

Bij het oploopen en voorbijvaren van een vaartuig aan de lijn door een ander vaartuig aan de lijn, houdt de schipper van het voorbijvarende binnendoor, en laat die van het andere vaartuig in tijds de lijn vallen.

De schipper van het opgelopen vaartuig is verplicht, het oplopende vaartuig de ruimte te laten en, zeil voerende, naar omstandigheden zeil te verminderen.

De schipper van een vaartuig, dat een ander vaartuig oploopt en wil voorbij varen, geeft, op een afstand van ten minste 200 meter, van zijn verlangen kennis door praaien, roepen of door een aangehouden stoot op de stoomfluit. Zoo noodig wordt dit sein herhaald.

28. Indien de omstandigheden den schipper van eenig stoomvaartuig noodzaken om naar bakboord nit te wijken, is hij in dit opzicht niet gehonden aan de voorschriften der artikelen 22, 25 en 27 eerste lid, en geeft hij van zijn voornemen tijdig kennis, des daags door het vertoonen eener blauwe vlag op een goed zichtbare plaats; des nachts door telkens herhaalde twee korte stooten. Bovendien moet hij, in de gevallen van afwijking van de artikelen 22 en 25, de vaart aanmerkelijk verminderen.

29. Wanneer in vaarwaters alwaar stroom loopt, twee vaartuigen elkander bij eene engte, brug of bocht ontmoeten, waarvan de doortocht zoo nauw is dat het doorvaren van beiden tegelijk gevaar zou opleveren, moet de schipper van het stroomopvarend vaartuig het gaande houden, totdat het stroomafvarend vaartuig de engte, brug of bocht is doorgevaren.

Wanneer in een vaarwater waar geen stroom loopt, vaartuigen bij eene bocht elkander ontmoeten, zoodat er gevaar bestaat indien de vaartuigen elkander in die bocht voorbijgaan, moeten de schippers van het vaartuig of van de vaartuigen, die de groote bocht aan hunne stuurboordzijde hebben, den weg vervolgen, en de schippers van het andere of van de andere vaartuigen wachten totdat de bocht vrij is.

De schipper van een vaartuig is verplicht uit te wijken voor vaartuigen, die voor stroom afdriften. Bij gebrek aan voldoende ruimte, is de schipper van het voor stroom drijvende vaartuig verplicht, ruimte te laten door hulp van ankers of riemen.

31. Het is op nauwe vaarwaters verboden een vaartuig dwarsstrooms te laten afdriften.

32. De schippers van veerponten die zich bewegen langs een dwars door het vaarwater gelegden kabel, benevens die van gierponten, moeten bij het oversteken voor alle vaartuigen het vaarwater vrijlaten.

33. Wanneer overeenkomstig de bovenstaande voorschriften een der beide vaartuigen moet wijken, moet de schipper van het andere zijnen koers blijven volgen.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 18 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 102).

Ons bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSSEN.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

18 Mei 1892. BESLUIT, houdende vernietiging van een besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, tot toelating van Dr. C. L. VAN DER BURG als lid van den raad der gemeente Rheden.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den gemeenteraad van Rheden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, d.d. 5 Januari 1892, n°. 63, waarbij uitspraak wordt gedaan omtrent de toelating van Dr. C. L. VAN DER BURG als lid van den raad der gemeente; Den Raad van State enz.

Overwegende, dat op den 7 Maart 1891 het lid van den gemeenteraad van Rheden C. THOMASSEN is overleden, welk raadslid met de leden A. P. J. VAN BARNEVELD, C. J. DE BORDES, H. G. ONDERWAATER en R. F. J. SEVENSTERN in de periodieke aftreding van dat jaar viel, terwijl op den 31 Maart 1891 J. H. TIMME, die in 1895 aan de beurt van aftreding zou zijn, als raadslid zijn ontslag nam;

dat op 21 Juli 1891, zijnde de derde Dinsdag dier maand, de verkiezing plaats had, in dier voege, dat overeenkomstig de vooraafgegane openbare bekendmaking en de aan de kiezers toegezonden oproepingsbrieven op het *witte* stembiljet voor *tijf* leden wegens periodieke aftreding en op het *gelo* stembiljet voor een lid ter vervulling eener vacature is gestemd;

dat bij die verkiezing voor de periodieke aftreding de vier bovengenoemde aftredende leden bevens Dr. C. L. VAN DER BURG en voor de door het ontslag nemen van J. H. TIMME ont-

stane vacature M. G. KLOOT tot leden van den gemeenteraad werden benoemd;

dat Dr. C. L. VAN DER BURG voormeld den 13 Augustus 1891 als raadslid is toegelaten en den 1 September 1891, zijnde de eerste Dinsdag dier maand, na eedsaflegging, zitting heeft genomen;

dat Gedeputeerde Staten van Gelderland mede naar aanleiding van de uitdrukking, voorkomende in het raadsbesluit van 13 Augustus 1891, n°. 6, tot toelating van Dr. C. L. VAN DER BURG, dat deze namelijk was gekozen in de plaats van het op 7 Maart 1891 overleden raadslid C. THOMASSEN — van oordeel waren, dat Dr. C. L. VAN DER BURG, volgens art. 30 der gemeentewet, slechts tot den eersten Dinsdag in September zitting had, zoodat er alsdan wederom eene vacature in den gemeenteraad zou ontstaan, weshalve zij er op aandrongen, dat eene nieuwe verkiezing zou worden uitgeschreven;

dat, toen burgemeester en wetbouders van Rheden weigerachtig waren daartoe over te gaan, door den Commissaris der Koningin in Gelderland, krachtens art. 127 der gemeentewet, bij besluit van 13 November 1891, de verkiezing van een lid van den gemeenteraad van Rheden ter vervulling van de op den eersten Dinsdag van September 1891, door de periodieke afreding van Dr. C. L. VAN DER BURG, opengevallen plaats in dien raad, op Dinsdag 8 December 1891, werd bepaald;

dat, toen zoowel de gemeenteraad als het college van dagelijks bestuur, waarin de burgemeester de minderheid nitmaakte, weigerachtig waren de leden der stembureaux te benoemen; de Commissaris der Koningin daartoe is overgegaan;

dat, aangezien al de raadsleden, op twee na, ongenegen waren in de stembureaux zitting te nemen, de Commissaris der Koningin die bureaux aldus heeft samengesteld, dat voor het bureau te Rhedersteeg, tevens belast met het openen der stembriefjes, tot voorzitter de burgemeester en tot leden de twee bovenbedoelde raadsleden, en voor de bureaux te Velp en te Dieren tot voorzitters en leden daartoe genegen bevonden ingezetenen der gemeente, kiezers zijnde, werden benoemd;

dat de uitslag van de op 8 December 1891 gehonden verkiezing is geweest, dat Dr. C. L. VAN DER BURG met volstrekte meerderheid van stemmen tot lid van den gemeenteraad werd benoemd;

dat de gemeenteraad in zijne vergadering van

22 December 1891 besloten heeft tot niet-toelating van den aldus benoemde, hoofdzakelijk op grond, dat deze dezelfde was als het reeds zitting hebbende raadslid Dr. C. L. VAN DER BURG, die derhalve in dwaling heeft verkeerd met de aanneming van deze benoeming en de inzending van zijn geloofsbrief; dat de verkiezing onnooedig was, omdat er geene vacature in den gemeenteraad bestond, en onwettig, omdat, daargelaten de vraag, of art. 127 der gemeentewet in dezen al of niet juist was toegepast, de artt. 42, 3° lid, laatste zinsnede en 43 der kieswet, alsmede art. 61, 2° lid, dier wet niet waren nageleefd;

dat Gedeputeerde Staten van Gelderland bij hun besluit van 5 Januari 1892, n°. 63, ambtshalve uitspraak doende, hebben verklaard, dat Dr. C. L. VAN DER BURG als lid van den gemeenteraad van Rheden behoort te worden toegelaten, daar zij van oordeel bleven, dat het ter vervanging van wijlen C. THOMASSEN gekozen raadslid Dr. C. L. VAN DER BURG, krachtens art. 30 der gemeentewet met den eersten Dinsdag van September 1891 opgehouden had lid van den gemeenteraad te zijn, terwijl voorts, volgens hen, hier niet te denken viel aan schending van eenige formaliteit, die nietigheid der verkiezing kon medebrengen en art. 61, 2° lid, der kieswet hier niet toepasselijk kon zijn, vermits Dr. C. L. VAN DER BURG op 8 December 1891 geen lid van den gemeenteraad was;

dat de gemeenteraad van Rheden van deze uitspraak bij Ons in beroep is gekomen en op grond van de in het besluit tot niet-toelating aangevoerde motieven, welke in een bij het adres van beroep overgelegde memorie nader worden toegelicht, van Ons de vernietiging van de bestreden uitspraak van Gedeputeerde Staten heeft verzocht;

Overwegende, dat het opgeworpen geschil hierop neerkomt, dat, volgens den gemeenteraad, de op 21 Juli 1891 gehonden verkiezing van Dr. C. L. VAN DER BURG, als opvolger van C. THOMASSEN, gestrekt heeft ter vervulling van eene op den eersten Dinsdag van September 1891 periodiek openvallende plaats in den gemeenteraad, terwijl naar het oordeel van Gedeputeerde Staten die verkiezing slechts heeft gestrekt tot voorziening in de door het overlijden van C. THOMASSEN op 7 Maart 1891 ontstane vacature, zoodat de gemeenteraad de zienswijze verdedigt, dat Dr. C. L. VAN DER BURG, na op den 13 Augustus 1891 te zijn toegelaten, op den

eersten Dinsdag van September 1891 als raadslid is opgetreden, terwijl door Gedeputeerde Staten het standpunt wordt ingenomen, dat het mandaat van genoemden Dr. VAN DER BURG op den eersten Dinsdag van September 1891 is vervallen;

dat art. 7 der gemeentewet voorschrijft, dat op den derden Dinsdag der maand Juli voorzien wordt in de vervulling van de plaatsen der leden, die met den volgenden eersten Dinsdag van September, volgens den bij art. 27 bedoelden rooster, moeten aftreden;

dat art. 8 dier wet bepaalt, dat de verkiezing ter vervulling der plaatsen, die door overlijden openvallen, binnen zes maanden na dat openvallen geschiedt;

dat alzoo vóór den 7 September 1891 in de door het overlijden van C. THOMASSEN op 7 Maart bevorens opengevallen plaats behoorde te worden voorzien, terwijl op den derden Dinsdag van Juli 1891 de plaats van genoemden C. THOMASSEN, die volgens den rooster met den eersten Dinsdag van September d. a. v. moest aftreden, behoorde te worden vervuld;

dat het in een geval als het onderwerpelijke regelmatig en wenschelijk is op den derden Dinsdag van Juli eene tweevondige stemming met briefjes van verschillende kleuren met verschillende stembussen te doen plaats hebben, ten einde de kiezers in de gelegenheid te stellen hem, dien zij benoemd wenschen te zien als opvolger van het in de periodieke aftreding vallende overleden raadslid, gelijktijdig op het bijlet voor de buitengewone vacature en op dat voor de periodieke aftreding te stemmen;

dat echter in elk geval de verkiezing ter vervulling van de plaatsen van hen, die volgens den rooster voor de periodieke aftreding zijn aangewezen, op den derden Dinsdag van Juli moet geschieden en dus ook, wanneer op dat tijdstip de termijn, bij art. 8 der gemeentewet voor de vervulling eener buitengewone vacature toegestaan, nog loopende is;

dat in dit geval, blijkens de voorgesagde openbare bekendmaking en blijkens de aan de kiezers toegezonden oproepingsbrieven, de verkiezing van Dr. C. L. VAN DER BURG op 21 Juli 1891 enkel gestrekt heeft ter vervulling van eene van de vijf met den eersten Dinsdag van September d. a. v. periodiek openvallende plaatsen in den gemeenteraad van Rheden;

dat wel is waar in de door het overlijden van C. THOMASSEN ontstane buitengewone vacature niet

is voorzien, doch dat deze leemte na den eersten Dinsdag van September 1891, het tijdstip, waarop de door periodieke aftreding opengevallen plaatsen weder waren ingenomen, niet meer konden worden aangevuld;

dat, nu het vaststaat, dat bij de op 21 Juli 1891 gehouden verkiezing door de kiezers is gestemd ter vervulling van eene met den eersten Dinsdag van September periodiek openvallende plaats in den gemeenteraad en Dr. C. L. VAN DER BURG op die wijze is benoemd, de bewering van Gedeputeerde Staten, dat het mandaat van genoemden Dr. VAN DER BURG op den eersten Dinsdag van September 1891 was vervallen en er met dien dag weder eene vacature in den gemeenteraad was ontstaan, onjuist is en dat derhalve ten onrechte eene nieuwe verkiezing tegen 8 December 1891 is uitgeschreven;

dat dan ook Dr. C. L. VAN DER BURG, die reeds wettig zitting had als lid van den gemeenteraad, niet nogmaals als zoodanig kan worden toegelaten en dat Mitsdien het door den gemeenteraad van Rheden tegen de bestreden nitspraak van Gedeputeerde Staten van Gelderland ingesteld beroep gegrond is;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland d.d. 5 Januari 1892, n°. 63, te vernietigen.

20 Mei 1892. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 20 Juni 1891 te Londen tusschen Nederland en Groot-Britannië en Ierland gesloten overeenkomst tot vaststelling der grenzen tusschen de Nederlandsche bezittingen op het eiland *Borneo* en de staten op dat eiland, die onder Britsch protectoraat staan. S. 103.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 20 Juni 1891 te Londen tusschen Nederland en het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland gesloten overeenkomst tot vaststelling der grenzen tusschen de Nederlandsche bezittingen op het eiland *Borneo* en de staten op dat eiland die onder Britsch protectoraat staan, waarvan een gewaarmerkte afdruk aan dit besluit gehecht blijft en daarvan een onafscheidelijk deel uitmaakt;

Gezien de wet van 4 April 1892, n°. 6 (*Staats-*

blad n°. 53) houdende goedkeuring van voornoemde overeenkomst;

Gelet dat meergenoemde overeenkomst door Ons namens de Koningin den 9den April 1892 is bekrachtigd, alsmede dat de akte houdende die bekrachtiging den 11den Mei d.a.v. te Londen is uitgewisseld tegen de Britsche akte van bekrachtiging gedagteekend van 30 April 1892;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van 14 Mei 1892, n°. 5447, A. S.;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoeld grensverdrag (1) te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voornoemde overeenkomst vervat.

Sand, den 20sten Mei 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) VAN TIENHOVEN.

(Uitg. 25 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het kanaal van *Dokkum* naar het voormalig *Gerben-Aller-verlaat* aan het *Kolonelsdiep* met zijtak naar *Kollum* in de provincie *Friesland*. S. 104.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

(1) Zie dat verdrag, opgenomen in de wet van 4 April 1892, S. 53.

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het kanaal van *Dokkum* naar het voormalig *Gerben-Aller-verlaat* aan het *Kolonelsdiep* met zijtak naar *Kollum* in de provincie *Friesland*.

Art. 1. De in dit reglement bedoelde kanalen zijn:

a. het kanaal van *Dokkum* naar het *Gerben-Aller-verlaat*, beginnende bij de Stadsgracht te *Dokkum*, op 239 meter uit de as der *Woudpoortbrug* aldaar en eindigende aan het *Kolonelsdiep* gemeente *Achtkarspelen*;

b. de zijtak van het onder a genoemde kanaal naar *Kollum*, beginnende bij de *Kollumerbrug* over dat kanaal en eindigende bij de *Koemarkt* te *Kollum*.

2. Voor zeilvaartuigen bedraagt de grootste geoorloofde diepgang 1.40 meter, de grootste geoorloofde breedte 5 meter, voor stoomvaartuigen de grootste geoorloofde diepgang 1.20 meter, de grootste geoorloofde breedte 3.40 meter.

Bij waterstanden lager dan Friesch zomerpeil wordt de geoorloofde diepgang evenveel verminderd.

Bij waterstanden hooger dan Friesch zomerpeil kan de diepgang voor zeilvaartuigen zooveel meer bedragen als de waterstand boven peil staat.

3. De grootste geoorloofde snelheid van stoomvaartuigen bedraagt 125 meter per minuut.

De stoomvaart op het kanaal is alleen geoorloofd bij dag.

4. De grootste geoorloofde lengte der vlotten bedraagt 250 meter, de breedte 4 meter.

Zij worden met geen grootere snelheid vervoerd dan van 50 meter per minuut.

Bij het naderen van en varen door bruggen moeten de schippers de vlotten afsteken in deelen van ten hoogste 85 meter lengte.

Met afwijking van art. 71 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal bepaald, dat elk vlot, bij eene lengte van 35 tot 50 meter, door ten minste twee daartoe bekwame mannen moet bestuurd worden, en dat voor elke 50 meter meerdere lengte of een gedeelte daarvan, ten minste één bekwam persoon meer ter besturing aanwezig moet zijn.

5. Vlotten mogen niet stil liggen aan de trekwegszijden, bij aanlegplaatsen of in buurten.

6. Het grootste aantal vaartuigen, dat gelijktijdig door eene sleepboot mag worden gesleept, bedraagt tien.

7. Overtredingen van de bepalingen van dit

bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden, de overtreding van art. 3, tweede lid;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 4, vierde lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 5.

Dit besluit treedt in werking met 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 12 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 80) en 8 April 1881 (*Staatsblad* n°. 48).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 4 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het *Apeldoornsche kanaal*. S. 105.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. WIF EMMA, KON.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het Apeldoornsche kanaal.

Art. 1. Onder het *Apeldoornsche kanaal* wordt verstaan: het kanaal aanvangende aan de rivier

den *IJssel* buiten de sluis te *Dieren* tot aan die rivier beneden *Hattem*.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

Voor de kanaalvakken van de rivier den *IJssel* te *Dieren* tot de *Apeldoornsche* aluis en van de *Hezenberger* aluis tot de rivier den *IJssel* beneden *Hattem*:

lengte 30.00 M.;

breedte 5.90 "

diepgang 1.56 "

Voor het kanaalvak van de *Apeldoornsche* tot de *Hezenberger* aluis:

lengte 30 M.;

breedte voor door stoomkracht voortbewogen vaartuigen 4.15 M.;

breedte voor niet door stoomkracht voortbewogen vaartuigen 5 M.;

diepgang 1.88 M.

3. Indien een ledig vaartuig een geladen vaartuig tegenkomt op eene plaats waar zij elkander niet kunnen voorbijvaren, moet het eerste terstond terugkeeren tot de naaste wissel of keerplaats, en moet het andere de vaart zooveel mogelijk bespoedigen.

Indien de vaartuigen beide ledig of beide geladen zijn, moet het in de richting van *Hattem* naar *Dieren* varende vaartuig, naar de naaste wissel- of keerplaats terugkeeren, en het andere de vaart zooveel mogelijk bespoedigen.

Bovenstaande bepalingen gelden voor vaartuigen, breed 4.15 M. en daar beneden; zij zijn ook van toepassing bij de ontmoeting van sleeptreinen onderling.

Bij de ontmoeting van een vaartuig met een sleeptrein, op eene plaats waar zij elkander niet kunnen voorbijvaren, moet het eerste terstond tot de naaste wissel- of keerplaats terugkeeren, om den sleeptrein te laten voorbijvaren.

Indien twee vaartuigen, beide of een van beide breder dan 4.15 M., elkander tegenkomen op eene plaats, waar zij elkander niet kunnen voorbijvaren, moet het breedste der beide vaartuigen, terstond tot de naaste wissel- of keerplaats terugkeeren, en het andere de vaart zooveel mogelijk bespoedigen.

Wanneer een vaartuig breder dan 4.15 M. wordt ingehaald door een minder breed vaartuig op eene plaats waar het volgende vaartuig het voorgaande niet kan voorbijvaren, moet het bredere vaartuig aan de eerste wissel- of keerplaats wachten, om het achteropkomende vaartuig voorbij te laten varen.

4. Ingeval het tot waterbesparing noodig is, de schuttingen te beperken, is de ingenieur bevoegd daartoe de noodige voorschriften te geven, welke door aanplakking aan de sluisen zullen worden bekend gemaakt.

5. Van één uur na zonsopgang tot één uur vóór zonsopgang wordt aan de sluis te *Dieren* niet geschut.

Bij buitengewone omstandigheden, als: begin van sterke vorst, ijsgang of zeer sterk wassend water in den *IJssel* mag, ter beoordeeling van den sluiswachter, hierop uitzondering worden gemaakt.

6. De grootste snelheid waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

Bij kanaalstanden gelijk aan of hooger dan de hieronder opgegevene:

voor de kanaalvakken boven de *Apeldoornsche* en beneden de *Hezenberger* sluis:

voor stoomvaartuigen van meer dan 1.25 M. diepgang 80 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.25 M. diepgang 95 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1 M. diepgang 110 M.;

voor de kanaalstanden tusschen de *Apeldoornsche* en *Hezenberger* sluis:

voor stoomvaartuigen met meer dan 1.25 M. diepgang 55 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.25 M. diepgang 65 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1 M. diepgang 75 M.

Bij kanaalstanden beneden de hieronder opgegevene, worden deze snelheden verminderd en onderscheidenlijk teruggebracht tot 60 M., 70 M. en 83 M. en tot 40 M., 50 M. en 58 M.

Van de sluis te *Dieren* tot K. M. paal 2 mag nimmer met grooter snelheid dan van 50 M. in de minuut gevaren worden.

De bovenbedoelde kanaalstanden zijn:

voor het pand van de *Dierensche* tot de *Apeldoornsche* sluis 13.42 M. + A. P.;

van de *Apeldoornsche* tot de *Koudhoornsche* sluis 11 M. + A. P.;

van de *Koudhoornsche* tot de *Vaassensche* sluis 8.45 M. + A. P.;

van de *Vaassensche* tot de *Bonenberger* sluis 5.75 M. + A. P.;

van de *Bonenberger* tot de *Hezenberger* sluis 4.12 M. + A. P.;

beneden de *Hezenberger* sluis: A. P.

7. De grootste geoorloofde afmetingen der vloten zijn:

lengte 27 M.;

diepgang 1 M.;

breedte:

voor de kanaalvakken boven de *Apeldoornsche* en beneden de *Hezenberger* sluis 4.50 M.;

voor de kanaalvakken tusschen de *Apeldoornsche* en *Hezenberger* sluis 3.50 M.

De vloten worden met geen grooter snelheid vervoerd dan van 60 M. per minuut.

8. Des nachts moeten de vloten behoorlijk aan de westzijde van het kanaal gemeerd worden.

De reis der vloten moet tusschen *Dieren* en *Apeldoorn* in ten hoogste drie, en tusschen *Apeldoorn* en den *IJssel* bij *Hattum* of tusschengelegen plaatsen in ten hoogste vier dagen worden afgelegd, tenzij buitengewone omstandigheden, ter beoordeeling van den ingenieur, zulks verhinderen.

9. De westelijke kanaaldijk mag niet als jaagpad gebezigd worden.

Bij hevige westelijke winden kan door de kanaalbeambten afwijking van dit voorschrift worden toegestaan.

10. Het grootste getal vaartuigen dat gelijktijdig door eene sleepboot mag worden geleept, bedraagt twee.

11. In de voorhaven van de *Dierensche* sluis mogen de vaartuigen en vloten niet langer vertoeven dan noodig is om geschut te worden of de haven te verlaten.

Binnen den afstand van 60 meter uit genoemde voorhaven, mag in den *IJssel* niet worden geankerd en mogen geen vaartuigen of vloten aan den wal worden vastgelegd.

12. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 11, tweede lid;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 11, eerste lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van artt. 3 en 8;

d. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 9, eerste lid.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 17 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 33).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LEEY.

(Uitgeg. 4 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de *Drentsche Hoofdvaart* en het *Veenhuizerkanaal* (Norgerv- en Kolonievvaart.) S. 106.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIL EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 *Staatsblad* n°. 69 en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 18 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemen Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de Drentsche Hoofdvaart en het Veenhuizerkanaal (Norgerv- en Kolonievvaart).

Art. 1. Onder de in dit reglement bedoelde kanalen worden verstaan:

1°. De geheele *Drentsche Hoofdvaart*, van en met de havenkolk te *Assen* tot en met de *Veen- of Galgenkampsbrug* te *Meppel*, met:

a. de *Molenwijk*, van de *Hoofdvaart* tot en met de *Molenwijksluis*;

b. de *Wittewijk*;

c. de *Beilervaart*, van de *Hoofdvaart* tot en met de havenkolk te *Beilen*;

d. het gedeelte der *Lokvaart*, van de *Hoofdvaart* tot en met de *Loksluis*;

2°. Het *Veenhuizerkanaal*, bestaande uit:

a. de *Norgervaart*, van de *Drentsche Hoofdvaart* tot aan de *Koloniesluis*;

b. de *Kolonievvaart*, van en met de *Kolonis-*

sluis tot aan de *Haulerwijkstervaart*, met het zijkanaal naar de Rijkswerkinrichting n°. 1 te *Veenhuizen*, het zijkanaal naar de eerste wijk te *Veenhuizen*, de tweede wijk, de vijfde wijk en de zesde wijk te *Veenhuizen*, voor zoover deze aan den Staat behooren.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

diepgang: 1.25 meter, behalve op het gedeelte kanaal tusschen de *Venebrug* en den steiger der bij die brug geplaatste bergloods, op welk gedeelte de diepgang 1.60 meter kan bedragen;

breedte: met inbegrip van die der lading 0.10 meter minder dan de breedte der door te varen sluisen en bruggen;

lengte: naar gelang der schutkolken.

3. Van één uur na zonsopgang tot één uur vóór zonsopgang wordt niet door de sluisen gescht dan op vertoon van eene schriftelijke vergunning van den hoofdingenieur of van den ingenieur.

4. Recht op voorschutting hebben, behalve de vaartuigen, bedoeld in art. 18 van het Algemeen reglement, ook die, geladen met biezen, russen en bijen.

Om het recht op voorschutting te kunnen doen gelden, moeten de vaartuigen bij den strijkpaal zijn vóór dat een ander vaartuig, dat dit recht niet heeft, tot op 10 meter van de sluis is genaderd.

De sluiswachter mag ten behoeve van een vlot, tusschen 1 Maart en 1 October en zoolang de diepgang krachtens artikel 63, tweede lid van het Algemeen reglement op minder dan 1.25 meter is bepaald, alleen dan de sluis omzetten, — dat is eene schutkolk water onbenut laten wegvloeien — wanneer van de tegenovergestelde zijde geen vaartuig in het gezicht is.

In tijden, wanneer de waterbesparing noodig is, moet met de schutting van een bij of in de sluis aanwezige vaartuig worden gewacht:

1°. op een ander van dezelfde zijde aankomend vaartuig dat met het reeds aanwezige tegelijk in de schutkolk kan en niet meer dan 500 meter van de sluis verwijderd is;

2°. wanneer de waterstand in de schutkolk niet gelijk is met dien van het pand, waarin het reeds aanwezige vaartuig zich bevindt, en een van de tegenovergestelde zijde aankomend vaartuig niet meer dan 500 meter van de sluis verwijderd is, wordende dit laatste dan vóór het eerstgenoemde gescht.

5. Het is verboden, vaartuigen, geladen met buskruit of andere ontplofbare of licht ontvlambare stoffen in het kanaal of zijne havens te laten overnachten, anders dan aan de zijde tegenover het jaagpad of op een afstand van ten minste 500 meter van bruggen, sluizen, schutten en woningen.

6. Het maximum van snelheid waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen bedraagt per minuut:

Op de *Hoofdvaart* en op het *Veenhuizerkanaal* voor stoomvaartuigen die in sleepdienst zijn 80 meter;

Op de *Hoofdvaart* tusschen *Assen* en de *Veenesluis* en op het *Veenhuizerkanaal* voor stoomvaartuigen met meer dan 1 meter diepgang 100 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1 meter diepgang 125 meter.

Tusschen de *Veenesluis* en de *Galgenkampsbrug*: voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.25 meter diepgang 125 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1 meter diepgang 150 meter.

7. De grootste geoorloofde lengte der vlotten is 43 meter.

Bij het doorvaren der sluizen moeten zij; voor zooveel nodig, worden gepluist.

De grootste breedte is 4 meter.

De grootste diepgang 0.25 meter minder dan die voor de vaartuigen voorgeschreven.

Zij worden met geen grooter snelheid vervoerd dan van 80 meter in de minuut.

Met afwijking van art. 71 van het Algemeen reglement wordt voor de in dit reglement bedoelde kanalen bepaald, dat voor 35 meter of minder lengte van een vlot, twee bekwame mannen, en voor meerdere lengte één man meer ter besturing aanwezig moet zijn.

8. De vlotten moeten 's nachts behoorlijk worden vastgelegd aan de zijde van het kanaal, waar niet of gewoonlijk het minst wordt gejaagd, ter beslissing der kanaalbeamten.

9. Het is verboden om de jaagpaarden te doen loopen over den berm van den grooten weg tusschen *Assen en Meppel*, en van den weg lange het *Veenhuizerkanaal*, behalve waar dit bij tolboomen, jaaghekken of andere plaatsen onvermijdelijk is.

10. Het grootste getal vaartuigen dat tegelijk door een stoomvaartuig mag worden gesleept, bedraagt vier.

11. Behoudens verkregen rechten, is het verboden zonder vergunning van den Minister:

Dammen, kaden, stuw- of kanaaldijken, stuw-schutten of andere werken, dienende tot keering van water, op te graven, door te steken, te openen, te verzwakken of hun waterkeerend vermogen te verminderen.

12. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden, de overtreding van art. 5 en art. 11;

b. met geldboete van ten hoogste *vijfen zeventig* gulden, de overtreding van art. 7, laatste lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 8;

d. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 9.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 15 November 1882 (*Staatsblad* n°. 145).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

C. LELY.

(Uitgeg. 4 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het *Meppelderdiop*. S. 107.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 18 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voor-

noemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het Meppelerdiep.

Art. 1. Onder het *Meppelerdiep* wordt verstaan: 1°. het vaarwater van de *Voens- of Galgenkampsbrug* in den Rijks grooten weg van *Meppel* naar *Assen*, tot het *Zwarte Water* te *Zwartsluis*;

2°. het vaarwater, aanvangende aan de *Meppelersluis* te *Meppel*, en op korten afstand beneden die plaats, in het sub 1 genoemde vaarwater nitkomende.

Onder "vaarwater" wordt in dit artikel verstaan de vaargeul in de kortste richting tusschen de genoemde plaatsen, met uitsluiting alzoo van hetzij opene, hetzij gedeeltelijk afgedamde bochten van het vroegere vaarwater van het *Meppelerdiep*.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte	60.00 meter;
breedte	7.80 "
diepgang	1.80 "

3. Geen vaartuig wordt door de sluisen te *Zwartsluis* gelaten, wanneer het buitenwater gelijk staat met, of hooger dan 1.60 meter boven Amsterdamsch peil.

4. Recht op voorschutting hebben, behalve de vaartuigen, bedoeld in art. 18 van het Algemeen reglement, ook die, geladen met biezen, russchen en bijen.

5. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 1.50 meter diepgang 125 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.50 meter diepgang 130 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.25 meter diepgang 150 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.00 meter diepgang 200 meter.

6. De grootste geoorloofde afmetingen der vloten zijn:

lengte	45.00 meter;
breedte	5.60 "
diepgang	1.25 "

De vloten worden met geen grotere snelheid vervoerd, dan van 60 meter in de minuut.

Met afwijking van art. 71 van het Algemeen

reglement wordt voor de in dit reglement bedoelde vaarwaters bepaald dat voor 35 meter of minder lengte van een vlot, twee bekwame mannen en voor meerdere lengte één man meer ter besturing aanwezig moet zijn.

7. Vaartuigen mogen, buiten gevallen van noodzakelijkheid ter beoordeeling van de kanaalambten, aan de jaagpadzijde niet anders stil liggen, dan wanneer zij in lading of in lossing zijn, of wanneer zij verplicht zijn te wachten om door eene sluis of eene brug te worden doorgelaten.

De vloten moeten des nachts behoorlijk worden vastgelegd aan de zijde van het kanaal, waar niet gejaagd wordt.

8. Het grootste getal vaartuigen, dat tegelijk door eene stoomboot mag worden gesleept, bedraagt zes.

9. In de voorhavens te *Zwartsluis* mag niet worden geankerd, zonder vergunning van den sluismeester.

10. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 9;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 6; laatste lid en art. 7, eerste lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 7, tweede lid.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 6 April 1880 (*Staatsblad* n°. 37).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) C. LELY.

(Uitg. 4 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de *Willemsvaart*. S. 108.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153; afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de Willemsvaart.

Art. 1. Onder de *Willemsvaart* wordt verstaan het kanaal van zijne vereeniging met de stadsgracht te *Zwolle*, bij de keersluis aldaar, tot de rivier den *IJssel* bij het *Katerveer*.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte	94.75 meter;
breedte	11.80 "
diepgang	3.00 "

3. In de voorhavens te *Katerveer* mag niet worden geankerd, zonder vergunning van den sluismeester.

4. Met de sluizen te *Katerveer* wordt niet gescht:

1°. wanneer de keersluis te *Zwolle* gesloten is;

2°. wanneer het water op den *IJssel* hooger is dan 3 meter boven *Amsterdamsch* peil;

3°. wanneer het verschil in hoogte der waterspiegels op den *IJssel* en op de *Willemsvaart* meer bedraagt dan 2.25 meter.

5. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 1.50 meter diepgang 100 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.50 meter diepgang 125 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.25 meter diepgang 150 meter.

6. De grootste geoorloofde afmetingen der vloten zijn:

lengte	60.00 meter;
breedte	6.00 "
diepgang	1.60 "

De vloten mogen met geen grooter snelheid worden vervoerd dan van 60 meter in de minnt.

Met afwijking van art. 71 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal bepaald dat voor 85 meter of minder lengte van een vlot, twee bekwame mannen, en voor meerdere lengte één man meer ter besturing aanwezig moet zijn.

7. Vloten mogen in het kanaal niet stil liggen dan tusschen de beide merkteekenen, staande op den noordelijken wal op de afstanden van ongeveer 150 en 275 meter, gemeten uit het binnenfront der groote sluis te *Katerveer*. De vloten moeten zoo na mogelijk tegen den wal liggen.

Naast elkander stilliggende vloten van kleiner breedte dan het in art. 6 genoemde maximum, mogen te zamen niet meerder breedte hebben dan zes meter.

8. Door een stoomvaartuig mogen niet meer dan vier binnenvaartuigen of één zeeschip te gelijk gesleept worden.

9. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden de overtreding van art. 3;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 6, laatste lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 7.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 17 April 1880 (*Staatsblad* n°. 42) en 15 November 1881 (*Staatsblad* n°. 176).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

C. LELY.

(Uitgeg. 4 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het *Afwateringskanaal*. S. 109.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen regle-

ment van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het Afwateringskanaal.

Art. 1. Onder het *Afwateringskanaal* wordt verstaan het kanaal tusschen de *Noordervaart* en den Rijks grooten weg van *Neeritter* naar *Venlo*.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte 24.00 meter;

breedte 3.70 "

diepgang 1.00 "

hoogte van schip met opperlast, boven peil 2.35 meter.

3. De bepaling van art. 15 van het Algemeen reglement, betreffende de aanwijzing der jniste plaats van doorvaring des nachts door groene lichten, is op dit kanaal niet van toepassing.

4. De stoomvaart op het kanaal is verboden.

5. De grootste geoorloofde afmetingen der vlot-
ten zijn:

lengte 24.00 meter;

breedte 2.00 "

diepgang 0.80 "

De vloten mogen met geen grooter snelheid worden vervoerd dan van 60 meter in de minuut.

6. Overtreding van art. 4 van dit bijzonder reglement wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 27 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 99).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 4 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de *Noordervaart*. S. 110.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de Noordervaart.

Art. 1. Onder de *Noordervaart* wordt verstaan het kanaal tusschen de *Zuid-Willemsvaart*, beneden sluis n°. 15 en den provincialen kiezeweg te *Beringen*, gemeente *Helden*.

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte 50 meter;

breedte 6 "

diepgang van sluis 15 tot de *Helenaart* 1.65 meter,

diepgang van de *Helenaart* tot *Beringen* 1.50 meter,

hoogte van schip met opperlast, boven peil 3.50 meter.

3. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 1.50 meter diepgang 60 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.50 meter diepgang 75 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.25 meter diepgang 90 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.00 meter diepgang 100 meter.

4. De grootste geoorloofde afmetingen der vloten zijn:

lengte 40 meter;

breedte 5 "

diepgang 1.25 meter op het gedeelte der vaart van *Nederweert* tot de *Helenavaart*, en 1.10 meter op het gedeelte van de *Helenavaart* tot *Beringen*.

De vlotten mogen met geen grooter snelheid worden vervoerd dan van 60 meter in de minuut.

5. Het grootste aantal vaartuigen, dat tegelijk door een stoomvaartnig mag worden gesleept bedraagt acht.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 27 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 98).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Saad, den 23sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De *Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid*.

(get.) C. LELY.

(*Uitgeg. 4 Juni 1892.*)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een

Bijzonder reglement van politie voor den gekanaliseerden *Hollandschen IJssel*. S. 111.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor den gekanaliseerden *Hollandschen IJssel*.

Art. 1. Onder den gekanaliseerden *Hollandschen IJssel* wordt verstaan het vaarwater van den *Vaartschen Rijn*, aan den *Doorslag*, onder *Jutphaas*, tot 75 meter beneden het benedenfront

der *Waaier-schutsluis* boven *Gouda* (gemeente *Haastrecht*).

2. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte 26.00 meter;

breedte 5.30 "

diepgang 1.70 "

beneden *Oudewater*;

diepgang 1.50 meter

boven *Oudewater*.

3. Wanneer het water in den *Beneden- of Open-IJssel* hooger staat dan 1.75 meter boven Amsterdamsch peil, wordt aan de *Waaiersluis* niet geschut.

4. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, is per minuut:

van den *Doorslag* tot *Oudewater*:

voor stoomvaartuigen met meer dan 1.20 M.

diepgang 100 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.20 M.

diepgang 120 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.00 M.

diepgang 150 M.

van *Oudewater* tot de *Waaiersluis*:

voor stoomvaartuigen met meer dan 1.50 M.

diepgang 100 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.50 M.

diepgang 120 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.20 M.

diepgang 150 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.00 M.

diepgang 180 M.

5. Stoomvaartuigen mogen in de bebouwde kommen der gemeenten met geen grootere snelheid varen, dan van 75 meter in de minuut.

6. De grootste geoorloofde afmetingen der vlotten zijn:

lengte 100 meter;

breedte 4 "

diepgang 1 "

Bij het dooryaren van sluisen moeten de vlotten zooveel noodig worden gesplitst.

Zij worden met geen grooter snelheid vervoerd dan van 50 meter in de minuut.

7. Als ligplaats voor de vlotten wordt aangezien de oever tegenover het jaagpad, buiten de bebouwde kommen der gemeenten, met uitzondering van de oevervakken van 50 meter boven tot 50 meter beneden uitwateringsluizen of duikers.

8. Het grootste getal vaartuigen, dat gelijktijdig door een stoomvaartuig mag worden gesleept, bedraagt acht.

9. Sleeptreinen mogen niet sneller varen dan 100 meter per minuut.

10. Met uitbreiding van art. 78 van het Algemeen reglement wordt aan eigenaren of gebruikers van langs het kanaal gelogen gronden of erven vergund vóór deze gronden of erven vaartuigen tijdelijk ligplaats te doen nemen tot laden en lossen, mits zij het kanaalprofiel zoodanig veruimen, dat de vaartuigen den wal tot op 1.50 meter afstand, gemeten op den waterspiegel, kunnen naderen, en voorts den oever, voor zoover het jaagpad op genoemde gronden en erven ligt, zoodanig voorzien, dat het boord van het jaagpad niet in het kanaal uitzakke of door den golfslag worde weggeslagen.

11. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van artikel 9;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van artikel 10.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 17 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 34) en 22 Maart 1882 (*Staatsblad* n°. 47).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 28sten Mei 1892.

(*get.*)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*)

C. LELY.

(*Uitgeg. 4 Juni 1892.*)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het Noordhollandsch kanaal. S. 112.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158); 1892.

Den Raad van State gekoörd (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende :

BIJZONDER REGLEMENT *van politie voor het Noordhollandsch kanaal.*

Art. 1. Onder het Noordhollandsch kanaal wordt verstaan het kanaal van het afgesloten IJ tegenover Amsterdam, tot de haven het Nieuwediep, met inbegrip van de Koopvaarders-binnenhaven, de voorhaven der Koopvaarderssluis en de Willems-slois havens.

2. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Engelsche, Hoogduitsche, Fransche en Noorsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. Op het kanaal en in de havens worden alleen toegelaten vaartuigen, die geen grootst diepgang hebben dan 4.80 meter.

Met schriftelijke vergunning van den ingenieur mogen, wanneer de waterstand dit gedooft, vaartuigen van ten hoogste 5 meter diepgang worden toegelaten.

In nood verkeerende vaartuigen en vaartuigen, die uit de zeehaven het Nieuwediep naar de Spoorweghaven of de Koopvaardersbinnenhaven te Nieuwediep bestemd zijn, of omgekeerd, kunnen met zoodanigen diepgang gescht worden, als de stand van het buiten- of binnenwater gedooft, ter beoordeeling van den havenmeester en van den opzichter van den waterstaat.

Vaartuigen, die het geheele kanaal moeten bevaren, mogen geen grootere lengte hebben dan 64 meter en geen grootere breedte dan 15 meter.

Van Nieuwediep tot benoorden de schutsluis te Purmerend worden vaartuigen van 68 meter lengte, en van de Willemsluisen tot de voormalige keersluis te Buiksloot vaartuigen van 110 meter lengte toegelaten.

Van Nieuwediep tot benoorden de draaibrug aan de Friesche poort te Alkmaar worden vaartuigen van 16 50 meter breedte toegelaten.

Door de schutsluis Willem III worden vaartuigen tot eene breedte van 18 meter gescht.

4. Een zeeschip dat een ander zeeschip opvaart, mag dit niet voorbijvaren wanneer het minder dan 1500 meter verwijderd is van eene door te varen sluis of brug.

Vaartuigen, onder welke ook stoomvaartuigen

worden gerekend, niet bestemd om de zee te bevaren, die elkander of een zeeschip opvaren, mogen niet voorbijvaren, wanneer zij minder dan 200 meter verwijderd zijn van eene door te varen sluis of brug.

Deze laatste bepaling geldt ook voor een zeeschip dat een vaartuig als daarbij genoemd opvaart.

5. In de voorhavens van de Willemssluisen en van de Koopvaarders-schutsluis mogen de vaartuigen en vlotten, zonder vergunning van den haven- of sluismeester, geen ligplaats nemen en daarin niet langer vertoeven dan voor het doorschutten noodig is.

6. De orde van aankomst waarnaar de vaartuigen geschut worden, bedoeld in art. 17 van het Algemeen reglement, wordt bij de Koopvaarders-schutsluis te Nieuwediep bepaald als volgt:

Voor binnenkomende vaartuigen door de volgorde, waarin de schippers zich tot schutten bij den sluiswachter aanmelden, waarbij de gezagvoerders van zeeschepen zich door den eersten stuurman kunnen doen vervangen.

Voor uitgaande vaartuigen, van het kanaal komende, door de orde van het voorbijvaren van den handwijzer.

Van het kanaal, uit de binnenhaven en uit de spoorweghaven, wordt om beurten naar buiten geschut.

Geen binnenkomend vaartuig wordt in de voorhaven of de sluis toegelaten, zonder het haakbriefje aan den sluiswachter te hebben vertoond.

Wanneer, ingevolge art. 64 van het Algemeen reglement, door den haven- of sluismeester vergunning is verleend, om met een of meer ankers buiten boord te schutten, moeten deze in de ankerkettingen vóór de kluis hangen, met de kat er op, als borg.

Alvorens, na geschut te zijn, de vaartuigen het kanaal opvaren, of bij aankomst in de Koopvaardersbinnenhaven, moeten de ankers terstond worden ingezet.

7. Het schutten van zeeschepen mag van één uur na zonsondergang tot een uur vóór zonsopgang niet geschieden zonder vergunning van den havenmeester of van den opzichter van den waterstaat.

Door de Koopvaarders-schutsluis en de sluis aan het Nieuwe werk te Nieuwediep wordt niet geschut zoodra en zoolang het buitenwater hooger staat dan 0.65 meter boven volzee.

8. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 2.75 meter diepgang, 125 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.75 meter diepgang, 150 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.40 meter diepgang, 200 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.00 meter diepgang, 250 meter.

9. De grootste geoorloofde lengte der vlotten bedraagt 100 meter, mits zoodanig samengesteld, dat zij in vakken van ten hoogste 50 meter kunnen worden gesplitst.

De grootste geoorloofde breedte is 7.50 meter.

De grootste geoorloofde diepgang is 2.00 meter.

De vlotten worden met geen groter snelheid vervoerd dan van 80 meter in de minuut.

10. Elk zeeschip ter grootte van 1100 M². en daarboven wordt afzonderlijk gesleept.

Meer dan twee zeeschepen mogen door hetzelfde stoomvaartuig niet gelijktijdig gesleept worden en de gezamenlijke inhoud mag niet meer bedragen dan 1550 M².

Bij het sleepen van vaartuigen of lichters, niet bestemd om de zee te bevaren, mag hun gezamenlijk aantal niet meer dan zeven bedragen, tenzij geen der vaartuigen of lichters langer dan 13 meter is; in dit geval mag hun aantal tien bedragen.

Met afwijking van art. 7 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal bepaald dat zandbakken, na bekomen vergunning van den havenmeester, twee aan twee naast elkander gekoppeld gesleept mogen worden; het sleepen van meer dan zes zandbakken, gekoppeld of niet, is verboden.

De hoofdingenieur is bevoegd het aantal tegelijk te sleepen vaartuigen, niet bestemd om de zee te bevaren, te beperken.

11. De grootste snelheid, waarmede vaartuigen mogen worden gesleept, bedraagt, onverminderd het bepaalde bij art. 8 omtrent de snelheid van stoomvaartuigen met meer dan 2.75 meter diepgang, 150 meter, en van één uur na zonsondergang tot één uur vóór zonsopgang, 100 meter in de minuut.

12. Eene sleepboot, die een vlot sleept, moet bij het naderen van een tegenkomend zeil- of stoomzeeschip, of van gesleepte zeeschepen en sleep-konvoien van meer dan drie vaartuigen in tijds stoppen en met het vlot zoolang aan den wal vastgemeerd worden, totdat het schip of sleepkonvooi gepasseerd is.

Eenzoo moet gehandeld worden wanneer men met een achteropkomend dergelyk schip of sleepvoort het gealeept wordende vlot wensch voorbij te varen.

13. Behondens de bepaling van art. 78 van het Algemeen reglement is het stil liggen en overnachten van vaartuigen en vloten verboden:

aan de west- en zuidzijde van het kanaal, tusschen de Willemsluizen en de vlotbrug te Westgraftdijk en van de vlotbrug te Koedijk tot de brug bij den ingang der spoorweghaven te Helder;

aan de oost- en noordszijde, tusschen de vlotbrug te Westgraftdijk en de vlotbrug te Koedijk.

14. Het is verboden vaartuigen, geladen met ontplofbare of licht ontvlambare stoffen, te laten overnachten anders dan op de volgende plaatsen:

a. aan de oostzijde van het kanaal op 800 meter benoorden den kilometerpaal 6, dat is bij den rijzendam aan het Slochter;

b. aan de oostzijde van het kanaal, op 800 meter benoorden den kilometerpaal 9, dat is benoorden Ipendam;

c. aan de noordzijde, aan het Vinkenhop, tusschen Spijkerhoor en Westgraftdijk;

d. langs den rijzen schutdam aan het Alkmaardermeer bij het eiland Sakerley;

e. aan de oostzijde van het kanaal door de Zijpe, tusschen de Jacob-Klaassensluis en de vlotbrug in den Burgerweg;

f. aan de oostzijde van het kanaal in het Kooirak bij den kilometerpaal 76.

15. De vaartuigen in de Koopvaardersbinnenhaven liggende, zijn vrijgesteld van het voorschrijf van art. 8 van het Algemeen reglement, om eene natievlag, of dieper gaande dan 4 meter, eene kleine vlag aan den fokkemast te voeren.

16. Bij het lossen of laden van zand, ballast, graan, steenkolen en soortgelijke ladingen moeten de schippers een zeil of kleed van den wal op het scheepsboord, of van het eene vaartuig op het andere doen leggen.

Van één uur na zonsondergang tot één uur voor zonsopgang mag geen zand, ballast of lading ingenomen of gelost worden, dan met schriftelijke vergunning van den havenmeester, met inachtneming van hetgeen door dezen wordt voorgeschreven, en onder het door dezen te bepalen toezicht op kosten der schippers.

17. Aan boord van elk zeeschip moet de schipper, zoowel des daags als des nachts, behoorlijk de wacht doen houden.

18. Bij het gebruik maken van uithouders mogen deze niet anders dan op de daarvoor bestemde stoelen gestut worden.

Met afwijking van art. 76 van het Algemeen reglement wordt bepaald dat de trossen, kettingen en touwen, die ten dienste van het vieren van vaartuigen in- of het halen van vaartuigen uit de Koopvaarders-sluis worden aangebracht op de bij die sluis staande dukdalven, niet behoeven losgegooid te worden, tenzij de sluiswachter zulke gelast.

Een aankomend vaartuig, dat niet achter die dukdalven kan doorvaren, moet op ten minste 100 meter vóór die trossen, kettingen of touwen stoppen.

19. Ten einde aan vaartuigen, welke uit de noordzijde der haven het Nienwediep of uit de Koopvaarders-binnenhaven de Koopvaarders-sluis naderen, kenbaar te maken of deze sluis gereed is tot doorschutting, is op elk der sluis-hoofden een seintoestel geplaatst.

Het ronde bord van dezen toestel is aan de eene zijde wit, aan de andere zijde rood geverfd.

Indien aan de naderende vaartuigen de witte zijde wordt vertoond, beteekent zulks, dat de sluis van die zijde tot schutten gereed is; de roode zijde duidt aan, dat de sluis daartoe niet gereed is.

Indien, ingevolge art. 7 van dit reglement, schutting van zeeschepen bij nacht is toegestaan, worden de bedoelde seinen aan dezelfde toestellen gegeven door middel van wit en rood licht.

20. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden, de overtreding van art. 14;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 4, 10, vierde lid, 11, 12 en 17;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 5;

d. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 6, zesde en zevende lid, 18 en 18;

e. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 16.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervaft het Koninklijk besluit van 6 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 157).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(*gst.*) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*gst.*) C. LELY.

(*Uitgeg. 4 Juni 1892.*)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het *Noordzeekanaal*. S. 118.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het Noordzeekanaal.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op:

- a. de buitenhaven in de Noordzee;
- b. het buitenkanaal of het kanaalpand tusschen de buitenhaven en de Noordzeesluizen;
- c. de Noordzeesluizen;
- d. het hoofdkanaal, strekkende van de Noordzeesluizen tot de lijn getrokken loodrecht op de as van het kanaal, den zuidelijken dijk snijdende op 2500 M. Noordwest van het Blauwhoofd;
- e. de zijkanalen:
 - A. naar *Beverwijk*;
 - B. en C. naar *Spaarndam*;
 - D. naar *Nauerna*;
 - E. naar *Westzaan*;
 - F. naar *Halfweg*;
 - G. naar *Zaandam*, over eene lengte van 1000 M. gemeten nit de as van het hoofdkanaal;
 - H. naar de Molensluis (Barndegat);

I. naar *Oostzaan*;

K. naar *Nieuwendam*;

f. eene strook water, breed 100 M., grenzende tegen de gronden, gelegen tusschen zijkanaal K naar *Nieuwendam* en de Oranjesluizen;

g. de Oranjesluizen;

h. de vaargeulen binnen en buiten de Oranjesluizen, ter lengte van 500 M., zooals die bij den aanleg van het kanaal zijn gevormd;

i. eene strook water, breed 100 M. langs de oostzijde van den afsluitdijk te *Schellingwoude*, van het noordelijk uiteinde van dien dijk tot den strekdam in het *Open IJ*, gelegen zuidwaarts van de Oranjesluizen, en eene strook water breed 100 M. langs de westzijde van dien afsluitdijk, voor zoover die dijk Rijkseigendom is.

Het gebied waarop dit reglement van toepassing is, wordt op de aangehechte kaart door eene blauwe kleur aangegeven. (1)

2. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Engelsche, Hoogduitsche, Fransche en Noorsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De minste diepte in de buitenhaven en het buitenkanaal wordt, in verband met het getij, door den kustseinpост aangegeven.

Op het kanaal worden alleen toegelaten vaartuigen, die, onverschillig waar gemeten, geen grooter diepgang hebben dan:

voor het hoofdkanaal en het zijkanaal naar *Zaandam*:

- 7.30 M. bij een waterstand van 0.30 M. — A. P. en hooger;
- 7.20 M. bij een waterstand van 0.40 M. — A. P.;
- 7.10 M. bij een waterstand van 0.50 M. — A. P.;
- 3.00 M. voor de zijkanalen, leidende naar *Spaarndam*, *Nauerna* en naar *Halfweg* tot 1100 M. benoorden de sluis aldaar;
- 3.50 M. voor het vaarwater beoosten *Amsterdam* tot en met de Oranjesluizen;
- 2.80 M. voor het zijkanaal naar *Nieuwendam*;
- 2.20 M. voor het zijkanaal naar *Westzaan*;
- 1.50 M. voor het zijkanaal naar *Beverwijk*;
- 1.30 M. voor de kanalen naar de Molensluis (Barndegat) en het zuideljkate gedeelte van dat naar *Halfweg*;
- 1.80 M. voor het zijkanaal naar *Oostzaan*.

(1) Deze kaart is, met uitzondering dat het kanaal ongeveer ter halverwege van den Noorder-IJpolder tot aan het vaarwater van Amsterdam, niet blauw is gekleurd, gelijk aan die behoorende bij het besluit van 31 Maart 1884, S. 43, waarnaar wordt verwezen.

De voor het hoofdkanaal aangegeven diepgangen gelden ten westen van *Amsterdam* voor de waterstanden afgelezen aan de peilschalen aan de Noordzeeluzen; ten oosten van *Amsterdam* voor de waterstanden afgelezen aan de peilschalen aldaar of aan de Oranjesluizen. Als maatstaf van den diepgang, dien binnekomende vaartuigen op het kanaal zullen verkrijgen, wordt aangenomen hnn diepgang in de buitenhaven of het buitenkanaal, vermeerderd met 0.10 M.

De voor de zijkanalen aangegeven diepgangen gelden alle bij een waterstand van 0.50 M. — A. P., en hooger, afgelezen aan de peilschaal te *Amsterdam* of aan de Oranjesluizen.

De maximum-breedte der vaartuigen bedraagt: 17,75 M. voor het hoofdkanaal en het water beoosten *Amsterdam*;

9,75 M. voor het oostelyk zijkanaal naar *Spaarndam*.

Het westelyk zijkanaal naar *Spaarndam* is alleen toegankelijk voor vaartuigen met gestreken maat, die niet meer dan 1,50 M. boven den waterspiegel uitsteken.

De maximum-lengte bedraagt:

115 M. voor de vaart door de Noordzeeluzen; en

90 M. voor de vaart door de Oranjesluizen.

Met schriftelijke vergunning van den havenmeester kunnen, wanneer de omstandigheden zulks toelaten, vaartuigen van grootere lengte worden toegelaten.

De havenmeester kan in bijzondere omstandigheden vaartuigen tijdelijk ophouden, wanneer hij dit in het belang der scheepvaart noodig oordeelt.

4. Uit zee komende en in de buitenhaven varende of liggende vaartuigen ontvangen, wanneer de havenmeester dat noodig oordeelt, zijne orders door middel van signalen, volgens het algemeen seinboek voor alle natiën, en geschehen aan den mond van het buitenkanaal.

5. Schippers die met hunne vaartuigen in het buitenkanaal moeten of wenschen te vertoeven, mogen den afstandspaal, geplaatst op ongeveer 500 M. bewesten de Noordzeeluzen niet voorbijvaren, noch bewesten dien paal vastmeren, zonder van of van wege den havenmeester de noodige bevelen te hebben ontvangen omtrent de in te nemen ligplaats.

6. Art. 7 van het Algemeen reglement is niet van toepassing op naast elkander vastgemaakte vaartuigen, die te zamen geen meerdere breedte innemen dan 7,50 M. en tevens voor en achter behoorlijk aan elkander zijn vastgemaakt.

7. Art. 8, 2de lid van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal gelezen als volgt:

„Vaartuigen van 6 M. of meer diepgang voeren bovendien aan den fokkemast bij dag vlag P. van het internationaal seinboek en bij nacht twee onder elkander geplaatste roode lantaarns. Voor vaartuigen van minder dan 6 M. diepgang is dit verboden.

„De bovengenoemde signalen worden bij vastgemeerde vaartuigen halverwege nedergehaald”.

8. Art. 65 van het Algemeen reglement is niet van toepassing op vaartuigen in de buitenhaven.

9. Wanneer bij ijsbezetting in het hoofdkanaal een slop is gemaakt, is het verboden buiten dat slop te varen, tenzij met machtiging van of van wege den havenmeester.

10. Alle schepen moeten bij het varen langs de in het kanaal liggende stoombaggervaartuigen den wal houden, welke bij dag door eene blanke vlag, des nachts door een blauw licht wordt aangewezen. Bovendien moet bij het naderen van een stoombaggervaartuig, aan boord der schepen met de scheepklok, de stoomfluit of den misthoorn, of wel door roepen gewaarschuwd worden.

11. Een vaartuig dat een ander vaartuig oploopt mag niet voorbij varen, wanneer het minder dan vijftienhonderd meter (1500 M.) verwijderd is van eene over of in het kanaal liggende brug of sluis.

12. Indien met meer dan ééne sluis gespuid wordt, zullen de bij art. 14 van het Algemeen reglement bepaalde seinen voor iedere spuiende sluis afzonderlijk geschehen worden.

Na het hijschen der spuisseinen is het verboden, zonder vergunning van den sluismeester, de Noordzeeluzen dichters te naderen dan tot een op vijfhonderd meter (500 M.) afstand geplaatst bord.

Wanneer aan de Oranjesluizen het spuissein is geschehen, zullen de sluis of sluisen, waardoor gespuid wordt, zorgvuldig worden vermeden, met inachtneming van het voorschrift, gegeven bij art. 14, 3de lid van dit reglement.

13. Zoodra het buitenwater de hoogte bereikt heeft van 66u meter vijf en twintig centimeter (1.35 M.) boven Amsterdamsch peil, wordt het schutten gestaakt.

Voorts wordt door de groote sluisopeningen niet geschut wanneer door de ebdrenen meer dan één meter water moet worden gekeerd.

14. Wanneer het roode seinbord bij dag, of het roode licht bij nacht, bedoeld in art. 15 van het Algemeen reglement vertoond wordt,

moet de schipper zijn vaarttuig op 100 M. afstand van de sluis doen stoppen.

De voor de invaart bestemde sluis wordt des daags zooveel noodig door een wit seinbord, en des nachts door groene lichten aan elke zijde aangewezen.

Indien op de Oranjesluizen eene roode vlag met wit cirkelvlak in het midden geheschen wordt, moet een naderend vaarttuig zonder verwijl ten anker gaan. Bij nacht wordt die vlag vervangen door twee boven elkander geheschen roode lichten.

Indien dezelfde seinen op de Noordzeesluizen worden vertoond, zal een naderend vaarttuig het op vijfhonderd meter (500 M.) van de sluis geplaatste bord niet mogen voorbij varen, maar veilig moeten vastgemaakt worden.

Bij mistig weder worden bij den buitensten lichttoren te *IJmuiden* signalen gegeven met een misthoorn en wordt op de Oranjesluizen eene klok geluid als verkenningsteeken voor in de nabijheid varende vaartuigen.

15. De regeling bedoeld bij art. 16 van het Algemeen reglement, geschiedt bij de Noordzeesluizen door den havenmeester of den sluismeester.

16. Het eerste lid van art. 17 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal gelezen als volgt:

„Het schutten wordt geregeld door de sluismeesters, waarbij zooveel mogelijk gelet zal worden op de orde van aankomst der vaartuigen.”

17. Het schutten van zeeschepen door de Noordzeesluizen mag van één nur ná zonsoudergang tot één uur vóór zonsopgang niet geschieden zonder vergunning van den havenmeester of, bij diens afwezigheid, van den opzichter van den waterstaat.

Deze vergunning moet door den schipper door tusshenkomst van den sluismeester worden aangevraagd.

18. Met afwijking van art. 18 van het Algemeen reglement wordt voor de Noordzeesluizen de volgorde, waarin vaartuigen recht op voorschutting hebben, geregeld als volgt:

1°. vaartuigen die den wimpel voeren;

2°. Rijksvaartuigen en vaartuigen dienende tot vervoer van in dienst zijnde ambtenaren van den waterstaat of kanaalbeambten;

3°. stoomschepen in geregelden dienst varende op de havens aan de Nederlandsche, Belgische of Britsche kust, op Fransche havens benoorden die van *Brest*, op de havens van *Noorwegen*,

Zweden en *Denemarken*, op die aan de Oostzee en op de Duitche havens aan de Noordzee;

4°. stoomschepen Nederlandsche brievenmalen vervoerende of hoofdzakelijk tot vervoer van personen ingericht en in geregelden dienst varende op havens buiten *Europa*;

5°. Vaartuigen met verschen visch geladen.

Vaartuigen met buskruit, vuurwerken, schietkatoen, nitro-glycerine of andere ontplofbare of licht ontvlambare stoffen geladen, worden zooveel mogelijk vóór alle andere en steeds afzonderlijk geschut.

Stoomschepen in geregelden dienst varende op havens in *Europa*, niet vallende onder de termen van 3°, en stoomschepen, geen Nederlandsche brievenmalen vervoerende en niet hoofdzakelijk tot vervoer van personen ingericht, maar in geregelden dienst varende op havens buiten *Europa*, kunnen op daartoe gedaan met redenen omkleed verzoek, bij beschikking van den Minister tot wederopzegging gelijkgesteld worden, respectievelijk met de stoomschepen onder 3 en 4 genoemd.

Van vaartuigen in geregelden dienst varende, moet de dienstregeling door bijzondere kennisgeving van den ondernemer aan den havenmeester en door afkondiging in ten minste twee Nederlandsche dagbladen aan het publiek bekend gemaakt worden. Afwijkingen [van de in deze dienstregeling vermelde vertrekdagen van *Amsterdam* of andere plaatsen langs het *Noordzeekanaal* of een der zijkanalen, moeten ten minste eene week te voren op gelijke wijze ter kennis van den havenmeester en van het publiek gebracht worden.

Ingeval de genoemde bekendmakingen niet hebben plaats gehad of van de daarin aangekondigde vertrekdagen wordt afgeweken, behoeft geen voorschutting verleend te worden.

19. Bij het lossen of laden van zand, ballast, graan, steenkolen en soortgelijke ladingen, moeten de schippers een zeil of kleed van den wal op het scheepaboord of van het eene vaarttuig op het andere doen leggen.

Van één nur ná zonsoudergang tot één nur vóór zonsopgang, mag geen zand, ballast of lading ingenomen of gelost worden, dan met schriftelijke vergunning van den havenmeester, met inachtneming van hetgeen door dezen wordt voorgeschreven en onder het door dezen te bepalen toezicht, op kosten der schippers.

20. Het tweede lid van art. 23 van het Algemeen reglement blijft voor dit kanaal buiten toepassing; het eerste lid wordt aldaar alleen op

vaartuigen van 10 M^a. en meer inhoudsgrootte toegepast.

21. Het is verboden vaartuigen, geladen met buskruit, ongebluschte kalk of licht ontvlambare of ontplofbare goederen, of welke dergelijke stoffen overnemen, te laten overnachten of ligplaats nemen anders dan in de gedeelten van het hoofdkanaal tussehen de zijkanalen naar *Westaan* en *Halfwoeg*, tussehen het westelijk zijkanaal naar *Spaarndam* en *Buizenhuizen*, of op andere daartoe aangegeven plaatsen.

Die vaartuigen moeten steeds aan den opperwal gemeerd zijn.

22. Bij mistig of donker weder mag een vaartuig met buskruit of andere ontplofbare stoffen geladen, ook niet bij dag in het kanaal varen, zoolang zijne vlaggen of seinen niet op een afstand van ten minste vijfhonderd meter (500 M.) gemakkelijk gezien kunnen worden.

23. Aan boord van elk zeeschip op het kanaal of in de havens, moet de schipper des nachts behoorlijk de wacht op het dek doen houden.

24. Aan boord van elk vaartuig moeten steeds, ter beoordeeling van den havenmeester, de noodige manschappen en hulpmiddelen aanwezig zijn om belemmering der scheepvaart en schadevaring te voorkomen.

25. Ingeval aan boord van eenig vaartuig in een der havens of in de kanalen brand ontstaat, zijn de schippers der niet bedreigde vaartuigen verplicht, op aanvraag van den havenmeester of andere kanaalbeambten, terstond de helft hunner aanwezige manschappen af te staan ter betengeling van den brand en tot het verrichten van hetgeen de havenmeester of andere kanaalbeambten, om verder onheil af te wenden, zullen noodig oordeelen.

26. Art. 82 van het Algemeen reglement is voor dit kanaal niet van toepassing. De hoofd-ingenieur is evenwel bevoegd om, ingeval dit voor het vlotbrengen van een aan den grond geraakt vaartuig door hem wordt noodig geoordeeld, het kanaal op te zetten.

27. De groote snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 3 M. diepgang, 150 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 3 M. diepgang, 200 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.50 M. diepgang, 250 M.

28. De grootste snelheid, waarmede mag worden gesleept, bedraagt 150 M.; maar van één uur na zonsoudergang tot één uur vóór zonsopgang, 100 M. in de minuut.

29. Elk zeeschip ter grootte van 1100 M^a, en daarboven wordt afzonderlijk gesleept.

Meer dan twee zeeschepen mogen door hetzelfde stoomvaartuig niet gelijktijdig gesleept worden, en de gezamenlijke inhoud mag niet meer bedragen dan 1550 M^a.

Bij het sleepen van vaartuigen of lichters niet bestemd om de zee te bevaren mag hun gezamenlijk aantal niet meer dan tien bedragen. De hoofd-ingenieur is bevoegd het aantal tegelijk te sleepen vaartuigen als genoemd te beperken.

30. De grootste geoorloofde lengte der vloten bedraagt 100 meter, unts zoodanig samengesteld, dat zij in vakken van ten hoogste 50 meter kunnen worden gesplitst.

De grootste geoorloofde breedte is 7.50 meter.

De grootste geoorloofde diepgang is 1.00 meter.

De vloten worden met geen grooter snelheid vervoerd dan van 80 meter in de minuut.

31. Eene sleepboot, die een vlot sleept, moet bij het naderen van een tegenkomend zeil- of stoomzeeschip, of van gesleepte zeeschepen en sleepkonvoien van meer dan drie vaartuigen, in tijds stoppen en met het vlot zoolang aan den wal vastgemeerd worden, totdat het schip of het sleepkonvooi voorbij is.

Evenzoo moet gehandeld worden, wanneer men met een achteropkomend dergelijk schip of sleepkonvooi het gesleept wordende vlot wenscht voorbij te varen.

32. Des nachts moeten de vloten ligplaats nemen aan de zijde van het kanaal, waar niet of gewoonlijk het minst gejaagd wordt.

33. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden, de overtreding van art. 5, 21, 22 en 25;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 9, 10, 11, 12, tweede en derde lid, 14, eerste, derde en vierde lid, 23, 24 en 31;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 19.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 31 Maart 1884 (*Staatsblad* n°. 43) en 2 September 1887 (*Staatsblad* n°. 160).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(*get.*) EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgag.* 13 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het kanaal door *Voorne*. S. 114.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. WIS EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons beault van 18 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BLIJZONDER REGLEMENT van politie voor het kanaal door *Voorne*.

Art. 1. Onder het kanaal door *Voorne* wordt verstaan: het kanaal van de *Nieuwe Maas*, bij *Nieuwe Sluis* tot het *Haringvliet* bij *Hellevoetsluis*.

2. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Engelsche, Hoogduitsche, Fransche en Noorsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte.	110.00 meter.
breedte	13.70 "
diepgang.	6.00 "

4. Vaartuigen, die wegens hunne lengte eene gelijkwaterschutting vereischen en grooteren diepgang hebben dan 5.90 meter achter, en 5.70 meter vóór, worden op het kanaal niet toegelaten.

5. Vaartuigen, welker lengte het schutten tusschen eb- en vloeddenen toelaat, worden zoowel des daags als des nachts geschut. Zeilvaartuigen echter dan alleen des nachts, wanneer de diepgang 5.60 meter niet overtreft.

6. Stoomvaartuigen, ter lengte van ten hoogste 84 meter, worden des nachts geschut, indien de diepgang 5.70 meter achter, en 5.50 meter vóór niet overtreft.

7. Schuttingen met open deuren, van stoomvaartuigen van meer lengte of diepgang dan in het voorgaande artikel is bepaald, worden alleen des daags verricht.

8. Gelijkwaterschuttingen geschieden op rechtstreeksche aanvraag aan den opzichter-havenmeester te *Hellevoetsluis*, de schuttingen met open deuren niet anders dan onder zijne persoonlijke leiding.

9. De opzichter-havenmeester is bevoegd, bij gunstige omstandigheden, van de in de artt. 5, 6 en 7 gestelde voorschriften af te wijken, zoowel door het toelaten van meer diepgang, als door het toestaan van nachtschutting.

10. Met geen der sluisen wordt geschut, zoodra het buitenwater hooger is dan 1.40 meter boven Amsterdamsch peil, of bij sterken was nagenoeg dezen stand heeft bereikt.

11. Indien een opgelopen vaartuig dieper gaat dan 4 meter, moet daarmede, wanneer het oplopend vaartuig gelijken of meer diepgang heeft, aan de eerstvolgende, daartoe geschiktte meerpalen worden gestopt en het opgelopen vaartuig worden vastgemeerd aan den oever, dien het moet houden.

Dit behoeft niet te geschieden, wanneer het opgelopen vaartuig minder dan 800 meter verwijderd is van eene over het kanaal liggende brug of eene sluis.

12. Zeeschepen mogen de in dezelfde richting voor hen uitvarende zeeschepen, die zij niet willen of kunnen voorbijvaren, slechts op een afstand van 200 meter naderen.

13. In verband met art. 13 van het Algemeen reglement, wordt bepaald, dat de roode vlag door eene gele wordt vervangen wanneer de haven, hoewel niet geheel vrij, toch toegankelijk is.

14. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

. voor stoomvaartuigen met meer dan 3 M. diepgang 125 M.

. voor stoomvaartuigen met niet meer dan 3 M. diepgang 150 M.

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2 M. diepgang 200 M.

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.50 M. diepgang 250 M.

15. De grootste geoorloofde afmetingen der vloten zijn:

lengte	50,00 M.
breedte	7,50 "
diepgang	2,00 "

Zij worden met geen grooter snelheid vervoerd dan van 80 meter in de minnt.

16. Vloten mogen bij nacht niet anders dan in de wisselplaatsen en de scheepskommen te *Nieuwe sluis* en *Hellevoetsluis* vertoeven.

Zij moeten, gejaagd wordende, voor elk voorbijvarend zeeschip van meer diepgang dan 4 meter, aan den oever worden vastgemeerd.

17. Een stoomvaartuig mag gelijktijdig niet meer dan één zeeschip of acht binnenvaartuigen aleepen.

18. Met elk opgaand, dat is van *Hellevoetsluis* komend vaartuig, dat dieper gaat dan 4 meter en gejaagd of gealeept wordt, moet voor elk tegenliggend vaartuig van gelijken of meerderen diepgang worden gestopt en moet het opgaand vaartuig worden vastgemeerd aan den oever, dien het moet houden.

Met elk gejaagd of gealeept zeilvaartuig, dieper gaande dan 4 meter, moet voor elk tegemoetkomend zeestoomvaartuig worden gestopt en het eerstgemelde worden vastgemeerd aan den oever dien het moet houden.

19. Zoodra een vaartuig aan een der havens van het kanaal gekomen is, moet de schipper zich bij den sluis-havenmeester vervoegen, om diens bevelen te ontvangen, met betrekking tot de plaatsing en behandeling van het vaartuig, de doorschutting enz.

De gezagvoerders van zeeschepen kunnen zich door den eersten stuurman doen vervangen.

20. Vaartuigen mogen alleen vertoeven in de wisselplaatsen en de scheepskommen te *Nieuwe sluis* en *Hellevoetsluis*, en niet anders dan in de genoemde scheepskommen overwinteren.

Vaartuigen van geringen diepgang mogen met vergunning van den opzichter-havenmeester of bij zijne afwezigheid met vergunning van den sluis-havenmeester, voor korten tijd in de havens vertoeven.

21. Aan boord van elk zeeschip op het kanaal of in de havens, moet de schipper des nachts behoorlijk de wacht op het dek doen houden.

22. Vaartuigen en vloten, zich buiten de havens doch binnen den afstand van 160 M. uit de zee-einden der havendammen bevindende, mogen aldaar niet ten anker liggen of aan den wal worden vastgelegd.

23. Het proces-verbaal, bedoeld bij art. 91 van het Algemeen reglement wordt, zoo de schade aan een gedeelte der vestingwerken is toegebracht, door tusschenkomst van den ingénieur aan den eerstaanwezend officier der genie gezonden, om daaraan verder het noodige gevolg te geven, en in afschrift aan den betrokken schipper medegedeeld.

24. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 21;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 19;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 11, 12, 16, 18, 20 en 23.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 9 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 27).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(*Uitgely.* 7 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het kanaal door het benedeneind van *Rozenburg*. S. 115.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het kanaal door het benedeneind van Rozenburg.

Art. 1. Onder het kanaal door het benedeneind van *Rozenburg* wordt verstaan het kanaal van het *Scheur*, nabij den bovenmond der doorgraving van den *Hoek van Holland* naar de *Brielsche Maas*, met de schutsluis en de noord- en zuidwaarts van de sluis gelegen voorhavens.

2. Vóór de vaartuigen, dienende tot geregeld vervoer van personen, genoemd in artikel 18 van het Algemeen reglement, hebben recht op voorschutting vaartuigen, dienende tot het vervoeren van grond, bouwstoffen enz., ter uitvoering der werken voor de verbetering en het onderhoud der Rijkswaterstaatswerken.

3. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte	100.00 meter;
breedte	8.95 "
diepgang	4.00 "

4. Aan de bepalingen van artikel 15 van het Algemeen reglement wordt voor dit kanaal toegevoegd de bepaling, dat bij dag het hijschen van eene driehoekige, blauwe vlag te kennen geeft, dat de waterstand aan de sluis lager is dan 0.50 meter benedeu Amsterdamsch peil.

Met afwijking van het vóórlaatste lid van dat artikel wordt bepaald, dat de juiste plaats van voorvaring des nachts door witte lichten wordt aangegeven.

5. In de voorhavens mag niet worden geankerd zonder vergunning van den sluismeester.

Grondschouwen mogen niet in de noordelijk van de sluis gelegen voorhaven vertoeven, dan aan den wal vastgemeerd of van eene sleepboot voorzien.

6. Er wordt niet geschut:

- 1°. wanneer de waterstand op de *Brielsche Maas* hooger is dan 2 meter boven Amsterdamsch peil;
- 2°. van 11 uur des avonds tot 4 uur 's morgens.

De ingenieur kan, onder door hem te stellen voorwaarden, schriftelijk vergunning geven tot afwijking van deze bepalingen.

7. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartnigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut 200 meter.

8. Door een stoomvaartuig mogen in de voorhavens niet meer dan tien grondschouwen, zes vaartuigen niet bestemd om de zee te bevaren, of één zeeschip te gelijk gesleept worden. Tot het binnenvaren van de schutkolk of het daaruit sleepen, mogen door een stoomvaartuig niet meer dan drie grondschouwen, twee vaartnigen niet bestemd om de zee te bevaren, of één zeeschip te gelijk gesleept worden.

De ingenieur is echter bevoegd, hierop schriftelijk uitzondering te vergunnen voor vaartuigen kleiner dan 75 M². inhoud.

9. Geen vloten mogen het kanaal of de voorhavens bevaren, noch daarin worden geborgen.

10. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van artikel 5;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van artikel 9.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 4 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 116).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. L E L Y.

(*Uitgeg.* 7 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het kanaal door *Walcheren*. S. 116.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W I J E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het kanaal door Walcheren.

Art. 1. Onder het kanaal door *Walcheren* worden verstaan: de Rijkskanalen op het eiland *Walcheren* tusschen de *Wester-Schelde* te *Vlissingen*, het Veergat te *Veere*, *Arnemuiden* en *Nieuwland*.

2. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Engelsche, Hoogduitsche, Fransche en Noorsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

voor den scheepvaartweg tusschen de *Wester-Schelde* te *Vlissingen* en het Veergat te *Veere*:

lengte	130.00 meter;
breedte	19.75 "
diepgang	7.10 "

voor het verbindingskanaal en het Natte dok te *Vlissingen*:

lengte	130.00 meter;
breedte	19.75 "
diepgang	6.00 "

voor het zijkanaal naar *Arnemuiden* en *Nieuwland*:

lengte	50.00 meter;
breedte	7.50 "
diepgang	3.75 "

4. Met de sluisen wordt niet geschut, als het verval tusschen het buiten- en binnenwater grooter is dan 3.25 M. bij schutting met de ebdren en 3 M. bij schutting met de vloeddeuren.

5. De bruggen te *Vlissingen* en te *Middelburg* zijn gesloten gedurende 15 minuten vóór den tijd van vertrek van elken persontrein van het localstation te *Vlissingen* en het station te *Middelburg*, alsmede gedurende 10 minuten na aankomst van elken persontrein aan die stations.

De brug te *Vlissingen* is mede gesloten van 20 tot 5 minuten vóór den tijd van vertrek van elken persontrein van het havenstation.

De tijd, waarin zij niet gesloten moeten blijven, wordt des daags aangeduid door een witten bol of een wit bord.

6. De havenmeester kan vergunnen af te wijken

van het bepaalde bij art. 11, 1ste lid en art. 20, 1ste lid van het Algemeen reglement.

7. Wanneer bij de roode vlag of het roode licht bedoeld in art. 13 van het Algemeen reglement nog eene groene vlag of een groen licht is geplaatst, is het aandoen der buitenhaven te *Vlissingen* voor vaartuigen van niet meer dan zes meter diepgang geoorloofd.

8. Wanneer opsetting of aflatng van het kanaal wordt gewenscht, wordt het verzoek daartoe aan Onzen Commissaris in de provincie gedaan, die daarop, den hoofdingenieur gehoord, beschikt.

9. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 2.75 meter diepgang, 125 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.75 meter diepgang, 150 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2 meter diepgang, 250 meter.

10. Het tweede lid van art. 8 van het Algemeen reglement is op dit kanaal niet van toepassing.

11. Art. 7, eerste lid van het Algemeen reglement is niet van toepassing op vóór en achter aan elkander vastgemaakte vaartuigen, die te samen geene meerdere breedte innemen dan 7.50 meter.

12. De grootste geoorloofde lengte der vlotten is 100, de breedte 7.50 meter, de diepgang 1.00 meter.

Zij worden met geen grooter snelheid vervoerd dan van 75 meter per minnt.

13. Slechts bij gedwongen oponthoud mogen vlotten in het kanaal vertoeven, en dan alleen aan de oostzijde, in de binnenhaven te *Veere* bij de keersluis of in de binnenhavens te *Vlissingen*.

14. Het grootste aantal vaartuigen, dat te gelijk door een stoomvaartuig mag worden gesleept, bedraagt twaalf, of zooveel minder als de hoofdingenieur zal bepalen.

15. Het is verboden, in de binnenhavens te *Vlissingen*, zonder vergunning van den havenmeester, van 9 ure 's avonds tot 6 ure 's morgens, vuur aan boord te hebben, en van middernacht tot 6 ure 's morgens licht te branden, behalve één licht in eene behoorlijk gesloten lantaarn.

16. Overtreding van art. 15 van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 28 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 100).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(*Uitgeg.* 7 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het kanaal door Zuid-Beveland. S. 117.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 168);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het kanaal door Zuid-Beveland.

Art. 1. Onder het kanaal door Zuid-Beveland wordt verstaan het kanaal van de *Wester-Schelde* bij *Hansweert* tot de *Ooster-Schelde* bij *Wemeldinge*.

2. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Engelsche, Hoogduitsche, Fransche en Noorsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte	100.00 meter;
breedte	15.75 "
diepgang	6.20 "

4. Met de sluizen wordt niet gescht, zoolang het buitenwater hooger staat dan 2.50 meter boven Amsterdamsch peil, of lager dan 2.50 meter beneden Amsterdamsch peil, of, zoo grooter verval bestaat, bij keering met de vloeddeuren, dan

2.75 meter, en bij keering met de ebdeuren, dan 3 meter.

5. De havenmeester kan vergunnen, af te wijken van het bepaalde bij art. 11, 1ste lid en art. 20, 1ste lid van het Algemeen reglement.

6. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 2.75 meter diepgang, 125 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.75 M. diepgang, 150 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.00 M. diepgang, 250 meter.

7. De grootste geoorloofde lengte der vloten is 100, de breedte 7.50 meter, de diepgang 1 meter.

Zij worden met geen grooter snelheid vervoerd dan van 75 meter in de minuut.

8. Slechts bij gedwongen oponthoud mogen vloten in het kanaal vertoeven, en dan alleen in de verbredingen bij de bruggen en bij de sluizen.

9. Het grootste aantal vaartuigen, dat te gelijk door een stoomvaartuig mag worden geslept, bedraagt achtien. De hoofdingenieur is bevoegd het aantal te beperken.

10. Het is verboden in het kanaal te visschen en langs de werken, behoorende tot het kanaal, schelpdieren te vangen of te rapen.

11. Vaartuigen mogen in het kanaal niet langer vertoeven dan voor de doorvaart, de lossing of lading van goederen noodig is, ter beoordeeling van den havenmeester.

Tot het vertoeven in eene der buitenhavens kan de havenmeester vergunning verleenen.

Een vaartuig, door overmacht of na verkregen vergunning in eene der buitenhavens vertoevende, moet op de eerste aanzegging van den havenmeester naar binnen schutten of de haven verlaten.

12. Overtreding van de artt. 10 en 11 van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft:

art. 10 met geldboete van ten hoogste vijf en twintig, en

art. 11 met geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gldden.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 28 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 101).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 28sten Mei 1892.

(*gsl.*)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*gsl.*)

C. LELY.

(*Uitgeg.* 7 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor sluizen en beweegbare bruggen, onder beheer van het Rijk in de provincie *Friesland*. S. 118.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor sluizen en beweegbare bruggen, onder beheer van het Rijk in de provincie Friesland.

Art. 1. Dit reglement is toepasselijk op de hieronder vermelde sluizen en beweegbare bruggen in de provincie *Friesland*, die bij het Rijk in beheer en onderhoud zijn.

A. Zeesluizen.

1°. De schut- en nitwateringsluis de Nieuwe Zijlen onder *Engwierum* en *Oostdongeradeel*, met dubbele draaibrug.

2°. De nitwateringsluis de Molkwermerzijl in *Hemelumer Oldephaert* en *Noordwoude*.

3°. De schut- en nitwateringsluis de Schoterzijl in *Weststellingwerf*.

B. Binnensluizen.

4°. De waarborgsluis de Munnikeszijl in *Kollumerland* en *Nieuw-Kruisland*.

5°. De in de *Leeuwarder-Harlinger* trekvaart

gelegen waarborgsluis de Kiestrazijl met draaibrug in *Franekeradeel*.

6°. De in den *Koudumer Slapersdijk* gelegen waarborgsluisen te *Galamadammen* met draaibrug in *Hemelumer Oldephaert* en *Noordwoude*.

7°. De in denzelfden dijk en gemeente gelegen waarborgsluis de Noordersluis.

8°. De waarborgsluis de Koudumersluis in dezelfde gemeente.

C. Beweegbare bruggen.

9°. De draaibrug de Hoeksterpoortsbrug in den Rijksweg *Leeuwarden-Groningen*.

10°. De draaibrug te *Oude Schouw* in den Rijksweg *Leeuwarden-Meppel*.

11°. De draaibrug te *Akkrum* in denzelfden Rijksweg.

12°. De ophaalbrug te *Hommerts* in den Rijksweg van *Leeuwarden* naar *Lemmer*.

13°. De draaibrug de Jeltslootbrug in denzelfden Rijksweg.

14°. De draaibrug de Wellebrug in denzelfden Rijksweg.

15°. De draaibrug de Follegabrug in denzelfden Rijksweg.

16°. De draaibrug de Kaatsveldsbrug te *Franeker*, in den Rijksweg van *Leeuwarden* naar *Harlingen*.

17°. De draaibrug over de doortrekking van de Meinersloot in den Rijkstraatweg bij *Akkrum* in *Utingeradeel*.

2. Het voor elke sluis of brug toegelaten maximum van de geoorloofde afmetingen der vaartuigen komt overeen met dat, bepaald voor het kanaal, waarin de sluis of brug is gelegen, of regelt zich, waar zoodanige bepaling niet bestaat, naar de wijde en diepte der sluis of brug.

Het is verboden eene sluis of brug door te varen met vaartuigen van grootere afmetingen, dan volgens het voorgaande is toegelaten.

3. Vaartuigen, die overladen zijn, in ziekenden toestand verkeerren, of naar het oordeel der beambten onvoldoende bemand of getuigd zijn, worden niet in eene sluis of brug toegelaten.

4. Bij het ploegen van de geulen voor de sluizen, moeten alle vaartuigen en vloten uit die geulen verwijderd worden.

5. Met afwijking van art. 15 van het Algemeen reglement wordt bepaald dat bij het naderen van eene der sluizen of bruggen, in dit reglement bedoeld, de schipper de vaart van het vaartuig zoodanig moet verminderen, dat het desnoods op 50 meter afstand van de sluis of brug kan stoppen.

Des nachts wordt bij de gestelde handwijzers gestopt, totdat de beambte tegenwoordig is, tenzij de brug voor het vaartuig niet behoef te worden geopend of door Onzen Commissaris in de provincie bekend is gemaakt, dat de brug 's nachts in geopenden stand wordt gehouden.

6. Wanneer twee vaartuigen van verschillende kanten gelijktijdig aankomen, om door eene brug of door denzelfden koker eener geheel openstaande sluis te varen, moet de schipper, die het laatst aan de gestelde handwijzers of waarschuwingsborden is genaderd, zijn vaartuig doen stoppen totdat het andere vaartuig is doorgevaren.

7. Met aanvulling van art. 18 van het Algemeen reglement wordt bepaald dat bovendien recht op vóórshutting hebben:

vaartuigen in dienst van de provincie Friesland; schepen geladen met bijen en biezen; marktschepen.

8. De eerste alinea van art. 22 van het Algemeen reglement wordt voor de bruggen, in art. 1 van dit reglement genoemd, gelezen als volgt:

„Telkenmale nadat drie vaartuigen onmiddellijk achtereen eene brug zijn doorgevaren, wordt deze, zoo noodig, ten behoeve der voetgangers en rijen voertuigen gesloten.”

9. Behalve hetgeen in art. 84 van het Algemeen reglement is genoemd, is het nog verboden: met vaartuigen aan de vleugels eener sluis of brug aan te leggen of te meren, of tijdens het verblijf in de sluis of in de brug te lossen of te laden;

met paarden of ander vee, of met eenig rij- of voertuig over eene brug te gaan, terwijl een vaartuig waarvoor de brug geopend moet worden, tot de gestelde handwijzers is genaderd;

paarden of ander vee aan de lenningen bij eene sluis of van eene brug vast te maken, of daarmee op de bruggen te blijven staan.

10. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 2, tweede lid;

b. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 4, 5, 6 en 9, tweede zinsnede;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 9, derde en vierde zinsneden.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 15 April 1885 (*Staatsblad* n°. 77) en 13 April 1886 (*Staatsblad* n°. 55).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

C. LELY.

(Uitg^eg 7 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor sluisen en bruggen, onder beheer van het Rijk, in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam* S. 119.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158); Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor sluisen en bruggen, onder beheer van het Rijk, in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*.

Art. 1. Dit reglement is toepasselijk op de Rijkssluisen en Rijk;bruggen in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*, zijnde:

de *Mallegatsluis* te *Gouda*;

De brug aan het *Rabat* te *Gouda*;

de *schntsluis* in den hoogen Rijnlijk ouder *Alphen* genaamd de *Gouwselsuis*.

2. Het maximum der geoorloofde afmetingen der vaartuigen is:

breedte 7.50 meter;

diepgang 2.10 meter bij een waterstand op

Rijnlands boezem 0.60 M. + A. P. of daarboven, aan de *Mallegatsluis* te Gouda.

Bij lagere waterstand wordt de geoorloofde diepgang zooveel minder als de waterstand beneden 0.60 M. + A. P. is gedaald.

Bij uitzondering worden vaartuigen van de Koninklijke Nederlandsche Marine toegelaten, mits de grootste breedte-afmeting nergens meer bedraagt dan 7.65 M. en onder gehoudenheid om de doorvaart met de grootst mogelijke omzichtigheid te doen plaats hebben.

3. Met de *Mallegatsluis* wordt niet geschut, wanneer het water in den *IJssel* aan de peilschaal van *Rijnland* te Gouda is geklommen tot 1.10 meter boven A. P.

Met de *Mallegatsluis* en de *Gouwesluis* wordt niet geschut:

a. wanneer uit een buitengewoon spoedigen val van het water in de *Gouwe* af te leiden is, dat er eene doorbraak in eene der Gouwekaden is gevallen;

b. wanneer door of van wege den hoofdingenieur van den Rijkswaterstaat het schutten is verboden.

Kennisgeving van dit verbod wordt onmiddellijk gedaan aan den Minister en aan Onze Commissarissen in *Zuid- en Noord-Holland*.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 13 Juni 1882 (*Staatsblad* n°. 74) en 13 April 1886 (*Staatsblad* n°. 54).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.)

E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

C. LELY.

(Uitgog. 7 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de haven te *Moerdijk*. S. 120.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 6) en art. 1 van het Algemeen reglement

van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de haven te *Moerdijk*.

Art. 1. Over het gedeelte der haven, ten dienste der spoorwegen bestemd, moet door de spoorwegmaatschappij, die het aangaat, behoudens gevallen van overmacht, steeds vrijelijk kunnen worden beschikt.

2. Het is verboden met meer dan halve kracht de haven in- of uit te stoomen.

3. Het laden en lossen aan dat gedeelte der haven, dat tot het voor den dienst der spoorwegen bestemde terrein behoort, wordt door de directie der spoorwegmaatschappij, die het aangaat, geregeld. Deze is verplicht te zorgen, dat de op publieken grond nedergelegde goederen, onverschillig op welke wijze zij verder moeten worden gevoerd, ten spoedigste en in ieder geval binnen een termijn, te stellen door den met de functiën van havenmeester belasten ambtenaar, worden verwijderd.

4. Het is in het algemeen verboden de ter lading bestemde of geloste voorwerpen langer dan één nacht op de steigers, kaden of bermen van eenig deel der haven te laten staan.

5. Het is verboden op de kaden of bermen van den publieken grond buiten de spoorregels zonder vergunning hout of andere voorwerpen te plaatsen.

6. Aan boord van ieder overdekt vaartuig, dat in de haven vertoeft, moet steeds een man van het scheepsvolk of een bewaker aanwezig zijn, om voor het vaartuig te zorgen, het zoo noodig te verhalen, en aan de bevelen, in art. 90 van het Algemeen reglement bedoeld, gevolg te geven.

Voorts moet aan boord van ieder zoodanig vaartuig gedurende den nacht steeds eene behoorlijk toebeheerde lantaarn voorhanden zijn, die ingeval van brand of andere buitengewone omstandigheden moet worden aangestoken, om daarmede zoo noodig dienst en hulp te bewijzen.

De schippers zijn voor een en ander verantwoordelijk.

7. Is tengevolge van werkzaamheden in de haven het nitvaren der vaartuigen, of de invaart in de haven tijdelijk onveilig, dan wordt dit aangeduid: des daags door eene roode bolvormige mand aan den vlaggestok, geplaatst op het Oosterhavenhoofd, en des nachts door een wit licht, onmiddellijk onder het roode licht van genoemd hoofd.

De schippers zijn dan verplicht bij het in- en uitvaren der haven de noodige voorzorgen ter voorkoming van schade of onheilen in acht te nemen.

8. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* guldens, de overtreding van art. 2;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd* guldens, de overtreding van art. 6 en art. 7, tweede lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig* guldens, de overtreding van art. 8, tweeden volzin en art. 4;

d. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* guldens, de overtreding van art. 5.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 11 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 91) en 18 April 1886 (*Staatsblad* n°. 59).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

Sand, den 28sten Mei 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 7. Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de havens der eilanden *Terschelling, Vlieland, Wieringen, Urk en Marken*. S. 191.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W. J. EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staats-*

blad n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemd Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de havens der eilanden *Terschelling, Vlieland, Wieringen, Urk en Marken*.

Art. 1. Bij het binnenkomen van den havenmond moeten de schippers de zeilen hunner vaartuigen strijken of met halve kracht stoomen; zoo er een stroom gaat, die de vaartuigen terug kan doen drijven, mogen de zeilen worden toegegeef of mag meerdere stoomkracht worden aangewend.

De boegspriet moet zijn getopt en de ankers, haken en boomen moeten binnen boord liggen.

De schipper van een vaartuig, dat de haven of den havenmond zal verlaten, is verplicht, indien er gelijktijdig vaartuigen in de haven komen, die eerst binnen te laten.

2. Het is verboden de te laden of geloste voorwerpen gedurende den nacht, op de steigers kaden of havenbermen te laten staan.

Het geloste moet vóór den nacht verwijderd en het ter lading aangevoerde vóór dien tijd aan boord van het vaartuig gebracht zijn.

3. Bij naast elkander liggende vaartuigen zijn de schippers der vaartuigen, die het buitenste liggen, verplicht door het nitbrengen van trossen of van ankers op het diep de vereischte voorzorgen te nemen, dat de lichters der binnenwaarts gelegen vaartuigen, bestemd voor de lading of lossing, geen schade bekomen.

4. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *vijftig* guldens, de overtreding van art. 1 en 3;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* guldens, de overtreding van art. 2.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 29 December 1861 (*Staatsblad* n°. 181).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(*get.*) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg. 7 Juni 1892.*)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de schutsluis te *St. Andries* en hare havens. S. 122.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. W. V. E. M. M. A., ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 18 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de schutsluis *St. Andries* en hare havens.

Art. 1. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte 62.00 meter
breedte 7.60 "

2. Zoodra en zolang het water ter beoordeeling van den sluismeester, aan eene der peil-schalen 7.50 meter of meer boven A. P. teekent, welk cijfer de hoogte van het schutpeil aanwijst, blijft de sluis voor den doortocht van vaartuigen gesloten.

3. Schuttingen geschieden des noodig te allen tijde, uitgezonderd des nachts bij hoog opperwater, wanneer de dammen naar de sluis onder water staan.

Bij vriezend weder, wanneer de monden van

de sluis en de schutkolk zijn dichtgevroren, wordt in geen geval des nachts geschut, en bij dag alleen, wanneer de sluismeester daarin geen bezwaar ziet.

4. Het varen des nachts kan door den ingenieur met het toezicht over de sluis belast, worden belet voor vaartuigen, waarmede aan de kunst- of andere werken van de sluis, ten gevolge van de weinige zorg der schippers bij de vaart des nachts, schade is toegebracht.

5. Het is verboden vóór den mond der toeleidingskanalen te ankeren.

Vaartuigen die de toeleidingskanalen binnen loopen, moeten stoppen aan de daartoe bestemde meerpalen.

Niet meer dan twee vaartuigen mogen naast elkander in de buitenhavens liggen; de voorste vaartuigen moeten ten minste 30 meter van de sluis verwijderd blijven; de overige vaartuigen moeten buiten deze havens wachten, en steeds ter beoordeeling en volgens de bevelen van den sluismeester, het vaarwater vrij houden.

Vaartuigen, die vóór de sluis komen, mogen, om meer nabij den ingang der sluis te geraken, de meer voorop gelegen vaartuigen niet voorbijvaren.

Vaartuigen die niet spoedig geschut behoeven te worden, moeten ten minste 50 meter van den mond der buitenhavens verwijderd blijven.

Vaartuigen of vloten mogen in de buitenhavens niet worden vastgelegd of geankerd, of aldaar verblijven.

6. Overtreding van de bepalingen van art. 5 van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 15 Juni 1886 (*Staatsblad* n°. 111).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst, en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(*get.*) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg. 7 Juni 1892.*)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het *Bergsche Veld*, ten zuiden van de rivier de *Merwede*, met hare havens. S. 123.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. WIJ EMMA, KON.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons bevelit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 153);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister, van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het Bergsche Veld, ten zuiden van de rivier de Merwede, met hare havens.

Art. 1. De in het hoofd dezes bedoelde schutsluizen en havens zijn met hare verdere werken:

1°. de schutsluis met ophaalbrug te *Werkendam*, tusschen de *Boven-Merwede* en het kanaal van *Werkendam* naar het *Steuwgat*, met inbegrip van hare havendijken, binneu- en buitenhavens;

2°. de *Helsluis* tegenover *Sliedrecht*, tusschen de *Beneden-Merwede* en de *Helsloot*, met inbegrip van hare toeleidingskanalen, leidammen en andere werken;

3°. de *Ottersluis* nabij den kop van het eiland *Dordrecht*, tusschen de *Nieuwe Merwede* en het *Otterskanaal*, met den havendam bezuiden die sluis en de wederzijds gelegen toegangskanalen naar genoemde vaarwaters;

4°. de *Spiersluis* tusschen het *Spierskanaal*, uitkomende in de *Nieuwe Merwede*, en het *Gat van de Bakens*, met inbegrip van de draaikom beoosten die sluis en de havenbollen en leidaden.

2. Met de genoemde sluisen wordt dag en nacht gescht.

De schuttingen geschieden kosteloos; het in

den sluisbeambten streng verboden, giften, fooien of drinkgelden aan te nemen.

3. Des nachts wordt door eene lantaarn met wit licht op de sluizen aangewezen, aan welke woning de schippers der vaartuigen zich moeten vervoegen om den dien nacht met de schutting belasten beampte om doorschutting te kunnen vragen.

Des daags zijn de sluiswachters steeds de personen tot wie zij zich hebben te vervoegen.

4. Wanneer de sluizen openstroomden, mogen geene vaartuigen daardoor varen, voordat de schippers de vergunning van den sluiswachter of zijn plaatsvervanger hebben verkregen, deze zich van de grootte en de bemanning van het vaartuig heeft overtuigd en daaruit over het al of niet gevaarlijke van den doortocht heeft beslist.

Wanneer de *Ottersluis* doorstroomt, wordt dit des nachts door eene lantaarn met rood licht en over dag door een geheschen roode vlag aangewezen, welk teeken tevens eene waarschuwing is voor de schippers dat er gevaar is en voorzichtigheid gevorderd wordt bij het naderen der sluis.

5. Zoodra het verval voor de sluizen meer dan twee meter bedraagt, wordt niet meer gescht. Het schutten wordt eveneens gestaakt op lastgeving van den betrokken ingenieur, indien deze dit om andere redenen noodig oordeelt.

6. Bij vriezend weder, wanneer het water voor de sluizen en de schutkolken is dichtgevroren, wordt in geen geval des nachts gescht en bij dag alleen, wanneer de sluiswachters daarin geen bezwaar zien.

7. Het varen des nachts kan door den ingenieur, met het toezicht over de sluizen belast, worden belet voor vaartuigen, waarmede aan de kunst- of andere werken van de sluizen, ten gevolge van weinige zorg der schippers bij de vaart des nachts, schade is toegebracht.

8. Het is verboden op minder dan 50 M. afstand vóór den moud der havens of toeleidingskanalen te ankeren.

Vaartuigen, die de toeleidingskanalen binnenloopen, moeten stoppen aan de daartoe bestemde meerpalen.

Vaartuigen, die voor de sluizen komen, mogen, om meer nabij den ingang der sluizen te geraken, de meer voorop gelegen vaartuigen niet voorbij varen.

9. Behalve in de buitenhaven te *Werkendam*, mogen in de schutkolken, havens en toeleidingskanalen geen stoom- of zeilvaartuigen overwinteren.

In de buitenhaven te *Werkendam* mag dit alleen geschieden voor zooveel er, volgens oordeel van den sluiswachter of zijn plaatsvervanger, daartoe voldoende ruimte is.

Voor de Rijksleepbooten en stoombaggervaartuigen moeten steeds de noodige ligplaatsen, volgens aanwijzing van den ingenieur, worden beschikbaar gehouden. De overige in de buitenhaven liggende vaartuigen moeten daarvoor plaats maken en zoo noodig de haven verlaten.

10. In de havens, zijkanalen en toeleidingskanalen moeten boeseprieten of kluisverboomen worden weggenomen of getopt en voor andere vaartuigen hinderlijke gieken of uitstekende boomen binnenboord worden gehaald.

Zij-ankers of over de haven gespannen kettingen of touwen mogen niet worden aangebracht, dan ingeval van nood ter beoordeeling van den sluiswachter of den betrokken waterstaatsambtenaar.

11. Met afwijking van art. 90, 2de lid, van het Algemeen reglement, wordt van elke beslissing van de sluiswachters of hnnne plaatsvervangers beroep toegelaten op den hoofdingenieur, belast met het beheer der *Merveeds* en killen, en van de uitpraak van dezen op den Minister, waardoor echter in geen geval de verplichting, om aan de beslissing van de sluiswachters of hnnne plaatsvervangers onverwijld gevolg te geven, wordt opgeheven.

12. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

- a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 4, eerste lid;
- b. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 8, 9 en 10.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dit tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 8 November 1878 (*Staatsblad* n°. 166) en 13 April 1886 (*Staatsblad* n°. 56).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Saad, den 23sten Mei 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. L. L. V.

(*Uitgeg. 7 Juni 1892.*)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de draaibrug over de rivier de *Donge* te *Raamsdonk*, gelegen in den Rijks grooten weg der 1ste klasse, n°. 3, van *Sleuwoijk* naar *Breda*. S. 124.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT *van politie voor de draaibrug over de Donge te Raamsdonk, gelegen in den Rijks grooten weg der 1ste klasse n°. 3 van Sleuwoijk naar Breda.*

Art. 1. De brug wordt ten behoeve van het vervoer over den weg zooveel mogelijk gesloten gehouden en alleen geopend wanneer er vaartuigen of vlotten moeten doorvaren.

Zij is gesloten van vijf minuten vóór de aankomst van elken trein van de stoomtramlijn, waarvan het tijdstip der aankomst aan de *Donge*-brug bij de nit te geven dienstregeling openlijk is afgekondigd, totdat de trein de brug is overgetrokken.

2. De in de eerste alinea van art. 15 van het Algemeen reglement genoemde afstand van 100 M. wordt voor deze brug bepaald op 50 M.

Deze afstand wordt ter wederzijden van de brug aangegeven door eenen stoppaal, voorzien van het woord „halt”.

In geen geval mogen bij gesloten stand van de brug of vóór dat de vergunning tot doorvaren is gegeven, de vaartuigen of vlotten de brug dichter dan tot aan die palen nederen.

3. De opperlast der vaartuigen of vlotten mag bij het doorvaren der brug nergens meer breedte hebben dan 6.50 M.

4. Bij aankomst van den stoomtram, wanneer

deze in het gezicht is en binnen vijf minuten aan de brug gewacht wordt, zal laatstgenoemde gesloten worden of blijven totdat de stoomtram voorbij is.

5. Vaartuigen en vloten, waarvan het niet te vreezen is dat zij in de brugopening zullen bekneld raken, kunnen met voorafgaande vergunning van den brugwachter door de brug, tijdens die gesloten is, doorevaren.

6. Waar in dit en het Algemeen reglement gesproken wordt van brugwachter, wordt daaronder voor de hierbedoelde brug verstaan de pachter van de brug of de persoon die den pachter rechtens vervangt of bijstaat.

7. Overtreding van art. 2, laatste lid, van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 23 October 1882 (*Staatsblad* n°. 137).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) E. M. M.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 7 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de rolbrug over de rivier de Dongs bij Geertruidenberg. S. 125.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 120, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 18 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de rolbrug over de rivier de Dongs bij Geertruidenberg.

Art. 1. De brug wordt ten behoeve van het vervoer over den weg zooveel mogelijk gesloten gehouden en alleen geopend, wanneer er vaartuigen of vloten moeten doorevaren.

Zij is of wordt niet geopend:

1°. gedurende den tijd dat de naastgelegen spoorwegbrug is of wordt gesloten;

2°. gedurende vijf minuten vóór het op de elkenstregelingen vermelde tijdstip van vertrek van elken personentrein der stoomtramlijn Geertruidenberg—Breda;

3°. gedurende tien minuten vóór hetzelfde tijdstip van vertrek van locaaltrains aan het station van den Staatspoorweg te Geertruidenberg in de richting naar Zwabroe.

2. De opperlast der vaartuigen of vloten mag bij het doorevaren der brug nergens meer breedte hebben dan 11 M.

3. Vaartuigen of vloten, waarvan niet te vreezen is, dat zij in de brugopening bekneld garaken, kunnen met voorafgaande vergunning van den brugwachter door de brug varen tijdens zij gesloten is.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 7 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor de schipbrug en het veer over de rivier de Maas tusschen Hedel en Empel. S. 126.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 October 1891, n°. 122, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen regle-

ment van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Den Raad van State geboord (advies van den 8 Maart 1892, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 16 Mei 1892, n°. 153, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de schipbrug en het veer over de rivier de Maas tusschen Hedel en Empel.

§ 1. Gebruik der brug.

Art. 1. Het is verboden zich buiten de brugleeningen te begeven, in de brugschepen af te dalen en in het algemeen op de brug langer te vertoeven dan voor den overtocht noodig is.

Wanneer de brug tot het doorlaten van vaartuigen en vloten geopend is, mag het nitdrijfvak genaderd worden tot den afsluitboom of de ketting, behalve in buitengewone omstandigheden ter beoordeeling van den brugwachter, wanneer de geheele brug moet vrij blijven.

Vrachtgoederen of andere voorwerpen mogen niet op de brug worden nedergelegd.

2. Voetgangers, ruiters, rij- of voertuigen, elkander op de brug ontmoetende, zijn gehouden voldoende uit te wijken, en wel van de hand, of naar de rechterzijde.

De rij- of voertuigen mogen niet anders uitwijken dan boven een der brugschepen. Het laatst op de brug gekomen rij- of voertuig zal te dien einde op de brug moeten stilstaan tot het andere is voorbijgereden.

Het overgaan over de drijfvakken, alvorens zij aan de brug zijn aangesloten en de kleppen zijn neergelaten, is verboden.

3. Over de brug moet stapvoets en, het geval van uitwijken uitgezonderd, op het midden der brug worden gereden.

Opvolgende rij- of voertuigen mogen de vooruitrijdenden niet dicht naderen dan tot op een afstand van ten minste drie brugschepen.

In geen geval mag worden toegelaten dat meer dan drie rij- of voertuigen te gelijk zich in dezelfde richting op de brug bewegen.

Wanneer een met meer dan twee paarden gespannen rij- of voertuig zich op de brug bevindt

mag geen soortgelijk rij- of voertuig, van de tegenovergestelde zijde komende, zich daarop begeven, zoolang het eerste de brug niet is overgetrokken.

In dezelfde richting rijdende, mogen deze rij- of voertuigen elkander niet dicht volgen, dan op een afstand van ten minste een derde der lengte van de brug.

Wanneer het door den brugwachter geraden wordt, geoordeeld, om niet meer dan een enkel rij- of voertuig te gelijk op de brug toe te laten, moeten de voerlieden zich gedragen naar de daarentrent door den brugwachter te geven bevelen, die in dat geval de beurt van overtocht zal regelen, naar de orde van aankomst der rij- of voertuigen.

4. Kudden rund- of ander vee, zich in de tegengestelde richting bewegende, mogen zich niet gelijktijdig op de brug bevinden, tenzij het vee stuk voor stuk bij de hand geleid wordt.

In geen geval mogen meer dan zes paarden aaneengekoppeld of meer dan twaalf stuks hoornvee tegelijk over de brug geleid of vervoerd worden.

Het overvoeren moet altijd geschieden onder de hoede of het geleide van twee personen, waarvan een voor en een achter het vee behoort te gaan.

De drijvers of geleiders van groote kudden moeten zorgen, dat zowel het terugblijvende als het overgevoerde vee onder behoorlijk toezicht zij.

Gevaarlijke dieren mogen nimmer anders dan aan de hand geleid en onder behoorlijke hoede over de brug worden gevoerd.

De geleiders zijn in het algemeen verplicht de maatregelen te nemen, die verder bij het overvoeren van kudden vee of van gevaarlijke dieren ter voorkoming van onheilen door den brugwachter worden noodig geacht.

5. Al hetgeen bij hoogen of lagen waterstand of wegens andere oorzaken, tot voorkoming van beschadiging der brug door den brugwachter zal worden noodig geoordeeld, waaronder het afladen en remmen van zwaar geladen rij- of voertuigen, het staken van den overgang over de brug enz., zal op zijne eerste aanmaning moeten worden in acht genomen.

Het is verboden, vuur over de brug te dragen of in het algemeen iets te doen, wat aan de brug of de daartoe behoorende voorwerpen en gereedschappen schade zou kunnen veroorzaken, of ook de brugschepen los te maken.

6. Zoodra des avonds de lantaarns op de brug ontstoken zijn, zullen, ter voorkoming van ongelukken, de hekken worden gesloten, en gesloten blijven tot de dag aanbreekt.

De brugwachter is echter verplicht om, wanneer des nachts voetgangers, rij- of voertuigen de brug willen overtrekken, op het eerste geroep of gelui met de daar aanwezige bel, de hekken te openen en ze na den doortocht weder te sluiten.

§ 2. *Doorvaart van vaartuigen, vloten, enz.*

7. Bij fellen bovenwind of storm moeten de schippers der vaartuigen altijd de zeilen strijken, het anker nitwerpen, en overstuur of achteruit aan een tros op de voorste bolders door de brug vieren.

8. Bij hoog water en bij sterken bovenwind, zullen de schippers der van de aanlegplaats afvarende passagiersbooten verplicht zijn de noodige voorzorgen te nemen, om niet door den stroom tegen de brug te worden aangedreven of schuin voor de opening te komen.

9. Geen aan- of neven elkander of aan stoombooten gekoppelde vaartuigen mogen tegelijk zonder vergunning van den brugwachter door de brug varen, en bij het naderen der brug moeten de aan elkander gekoppelde vaartuigen worden losgemaakt.

Deze bepaling is niet toepasselijk op stoombooten, waaraan niet meer dan één vaartuig op zijde gekoppeld is, indien de brugwachter tegen de doorvaart geen bezwaar maakt.

10. Boomen, balken, schuiten, booten of andere drijvende voorwerpen moeten door de eigenaars of door de schippers der vaartuigen en vloten, waartoe zij behooren, steeds zoodanig worden vastgemaakt of bevestigd, dat zij niet door den stroom tegen de brug kunnen worden aangedreven.

11. Bij het doorlaten van vaartuigen en inzonderheid van vloten zorgen de schippers, dat daaruit voor de gemeenschap tusschen de beide oevers zoo min mogelijk oponthoud ontsta en zijn zij verplicht de deswege door den brugwachter te geven bevelen op te volgen.

Wanneer de brugwachter het noodig acht, alvorens de brug te openen, de kleine veerpont en de noodige roeibooten in gereedheid te doen brengen, om de aankomende personen, rij- of voertuigen te kunnen overzetten, moeten de vaartuigen en vloten blijven liggen tot de brug voor hen geopend wordt.

Voor de doorvaart van vloten wordt het aan-

tal vakken dat zal worden uitgedreven, door den brugwachter bepaald.

§ 3. *Gebruik van het veer.*

12. De aan het veer komende personen, rij- of voertuigen en geleiders van vee en andere dieren worden tegelijk met hunne goederen overgevoerd naar de orde van aankomst, en moeten zich gedragen naar de deswege door den brugwachter te geven bevelen.

Het is verboden rijtuigen, vrachtgoederen of eenig ander voorwerp op de bruggen der ponten te plaatsen, terwijl in het algemeen bij elke reis ter beoordeeling van den brugwachter niet meer rijtuigen, dieren of vrachtgoederen zullen mogen worden ingescheept of ingeladen, dan het ruim der pont gevoegelijk kan bevatten, en wel zoodanig dat de reizigers behoorlijk plaats vinden om in de pont te staan.

13. Ingeval bij hoogwater en bij harden wind paarden of hoornvee worden overgevoerd, mogen geen reizigers gelijktijdig in het vaartuig plaats nemen, maar moeten zij, zulks verlangende, afzonderlijk met de boot worden overgebracht.

14. Zoo de overtocht aan het veer met de pont of roeiboot moet geschieden, zijn de voetgangers en voerlieden in het algemeen verplicht de aanwijzingen na te komen van den brugwachter, die deze zoowel in het belang van de veiligheid van den overtocht over de rivier, als ter voorkoming van beschadiging van het veermaterieel zal verstreken.

§ 4. *Algemeene bepalingen.*

15. Klachten over de bediening van de brug en het veer kunnen worden opgeteekend in het ten veerhuize aanwezig register, gewaarmerkt door den getrokken ontvanger der registratie en domeinen, hetwelk iedere maand aan den betrokken opzichter van den waterstaat moet worden vertoond en door dezen wordt afgeteekend.

16. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 4, vijfde en zesde lid, 5, 7, 8, 9, 10, 11, eerste en tweede lid, en 12, tweede lid;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 1, laatste lid,

2, laatste lid, 4, tweede, derde en vierde lid, 12, eerste lid, en 14;

c. met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden, de overtreding van art. 1, eerste lid, 2, eerste, tweede en derde lid, 3, 4, eerste lid, en 18.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 20 December 1862 (*Staatsblad* n°. 232), 19 April 1864 (*Staatsblad* n°. 19) en 10 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 51).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELT.

(Uitgeg. 9 Juni 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 4 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 81), houdende voorschriften ter uitvoering van art. 14 der wet op het notarisambt, en van het daarbij vastgestelde programma. S. 127.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Justitie, van den 24sten Maart 1892, 1ste afdeling, n°. 129;

Gelet op art. 14, tweede lid, van de wet op het notarisambt, zooals dit is vastgesteld bij de wet van 6 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 29);

Overwegende, dat het wenschelijk is wijziging te brengen in het bij artikel I van het Koninklijk besluit van 6 Februari 1883 (*Staatsblad* n°. 21) gewijzigde artikel 3 van het Koninklijk besluit van 4 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 81), houdende voorschriften ter uitvoering van voormeld artikel der wet op het notarisambt, en in het bij eerstgemeld besluit vastgestelde programma;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3den Mei 1892, n°. 26);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister, van den 16den Mei 1892, 1ste afdeling, n°. 198;

Hebben besloten en besluiten:

1°. de tweede zinsnede van het laatste lid van art. 3 van het Koninklijk besluit van 4 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 81), gewijzigd bij artikel I

van dat van 6 Februari 1883 (*Staatsblad* n°. 21), wordt gelezen:

„Het schriftelijk werk moet op één dag worden gereed gemaakt en aan de commissie ingeleverd”.

2°. In het bij laatstgemeld besluit vastgestelde programma van het derde gedeelte van het examen wordt het tweede lid gelezen:

„Daartoe behoort het schriftelijk beantwoorden van ten minste ééne eenvoudige rechtsvraag, die met de notariële praktijk in verband staat, en het ontwerpen van ten minste twee notariële akten, waarvan ééne van meer ingewikkelden aard”.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Sand, den 23sten Mei 1892.

(get.) EMMA.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.
(Uitgeg. 31 Mei 1892.)

23 Mei 1892. BESLUIT, houdende toekenning van vrijdom van briefport.

Bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892, n°. 25, is vrijdom van port verleend voor de brieven, die over dienstzaken gewisseld worden tusschen de burgemeesters en de directiën van stoombootdiensten, spoor- en tramwegmaatschappijen.

25 Mei 1892. BESLUIT, tot vaststelling van Bijzondere reglementen van politie voor de scheepvaart door de *Koningshaven* en de *Nieuwe Maas* onder de gemeente *Rotterdam* en op de rivieren beneden *Rotterdam* tot in zee. S. 128.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 Januari 1892, litt. D, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en artikel I van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 168);

Gelet op Ons besluit van 6 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 97), tot vaststelling van een Reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op de *Merwede*, de *Noord* en de *Nieuwe Maas*;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 Maart 1892, n°. 4);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister, van 20 Mei 1892, litt. A, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen de navolgende bijzondere reglementen van politie voor de scheepvaart door de *Koningshaven* en de *Nieuwe Maas* onder de gemeente *Rotterdam* en op de rivieren beneden *Rotterdam* tot in zee.

I. BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de scheepvaart door de *Koningshaven* en de *Nieuwe Maas* onder de gemeente *Rotterdam*.

§ 1. Van het varen.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing:

1°. op de *Koningshaven* te *Rotterdam*, met uitzondering van eene strook langs de kaden, ter breedte van 25 meter;

2°. op de *Nieuwe Maas*, van de lijn, gericht van 100 meter boven den oostmond van het *Mallegat*, onder de gemeente *Rotterdam*, op hoekpuntpaal CCCXXXI der herziene rivierkaart onder de gemeente *Kralingen* tot de westelijke grens der gemeente *Rotterdam* bij de westpunt der *Ruigeplaat* en het tot den linkerover doorgetrokken zuidelijke verlengde dier grenslijn, over de geheele breedte der rivier. Het reglement is niet van toepassing op de vaartuigen, liggende aan kaden, aanlegsteigers en meerpalen, die aan de gemeente *Rotterdam* behooren.

2. Vaartuigen, waarvoor de golfslag gevaarlijk kan zijn, mogen niet dieper zijn geladen dan tot eene lijn, die bij geheel open vaartuigen, op 50 c.M. onder het boord en, bij vaartuigen, die met luiken worden gesloten, op 30 c.M. onder het boord ligt.

3. Het is verboden de stoomfluit voor andere doeleinden te gebruiken, dan tot het geven van de seinen bij dit reglement voorgeschreven, van die bij gemeenteverordening vastgesteld voor het binnenvaren van *Binnenhaven* en *Spoorweghaven*, en van die opgenomen in de Bepalingen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan.

4. De schipper van elk zeeschip draagt zorg, dat des nachts steeds een man op het dek aanwezig zij, die de wacht houdt, en die bij het aanroepen van het vaartuig door de havenpolitie verplicht is antwoord te geven.

5. Elk zeeschip moet van een voldoende aantal goede trossen, ankers en kettingen voorzien zijn.

De ankers moeten zoodanig bezorgd zijn, dat geen hand langs de zijde van het vaartuig nitsteekt; de ankers kunnen voor de kluzen gevierd worden, mits de handen zoodanige plaats innemen, dat zij bij aanvaring niet lichtelijk op of beneden de waterlijn in het vaartuig kunnen dringen.

6. Wanneer door de ligging van eenig vaartuig of vlot, de beweging van een der bruggen verhinderd wordt, moet de schipper dadelijk zoodanige maatregelen nemen, als door de havenpolitie worden noodig geacht om de beweging te kunnen bewerkstelligen.

7. Vaartuigen, geladen met buskruit of andere ontplofbare of licht ontvlambare stoffen moeten steeds door stoomkraacht worden voortbewogen van 100 M. boven de machinefabriek te *Fijenoord* tot 100 M. beneden het petroleum-entrepôt onder *Charlois* en hun weg nemen onder door de vaste bruggen over de *Nieuwe Maas*.

Zij mogen alleen door de *Koningshaven* varen, wanneer de mast niet kan gestreken worden.

Bij mistig of bij duister weder mogen geene vaartuigen, geheel of grotendeels met buskruit of andere licht ontvlambare of ontplofbare stoffen geladen, tusschen 100 M. boven de machinefabriek te *Fijenoord* en 100 M. beneden het petroleum-entrepôt onder *Charlois* varen.

8. Bij aankomst te *Rotterdam* moeten de vaartuigen, die meer dan 30,000 liter petroleum, terpentijn, naphtha of dergelijke licht ontvlambare stoffen aan boord hebben, hiervan onmiddellijk kennis geven aan de havenpolitie. Vaartuigen met bovengenoemde stoffen geladen, mogen alleen liggen aan de kade voor de petroleum-bergplaatsen en op de plaatsen door de havenpolitie daartoe nader aan te wijzen, onder nakoming van de door haar te stellen voorwaarden.

9. Het is verboden zonder vergunning der havenpolitie met een vaartuig geheel of gedeeltelijk ligplaats te nemen:

1°. In de *Nieuwe Maas* beoosten de spoorwegbrug:

a. In het vaarwater, loopende langs de afgebakende ankerplaats, ten dienste der Rijnvaart, tusschen de machinefabriek te *Fijenoord* en het *Zuid-Dieppe* boven en beneden het *Mallegat* langs de machinefabriek te *Fijenoord* naar het Maasstation en naar de bruggen over de rivier.

De zuidelijke grens van dat vaarwater is bij de bovenpunt van het *Noordereiland* 150 meter

van dat eiland verwijderd en eindigt geleidelijk ombuigende tegen den zuidelijken pijler der midden-opening van de spoorwegbrug over de rivier op 120 meter afstand van het *Noordereiland*.

δ. Voor den oostelijken mond der *Koningshaven*, tusschen de lijnen getrokken van de noordoostpunt van het *Noordereiland* naar den oostelijksten hoek van het hoofdgebouw op het Maasstation en die van den zuidoosthoek der *Koningshaven* naar het *Vrouwenbrugje* aan de westzijde van de *Oude Plantage*.

2°. In de *Nieuwe Maas* bewesten de spoorwegbrug:

a. van de spoorwegbrug tot 100 M. beneden de gemeenteburg over de rivier;

δ. tusschen de lijn van de ligplaatsen aan de kaden langs den rechteroever tot de westelijke ligplaats langs de kade aan den *Heuvel*, van daar naar boei 18 en langs de boeien voor de *Ruigeplaat* naar de invaart van de schutsluis in die plaat, loopende verder westwaarts langs den rechteroever en de lijn getrokken van den zuidelijken pijler der midden-opening van voornoemde spoorwegbrug, naar en langs de boeien op de rivier tot de gemeentelijke *Droogdokhaven* en verder westwaarts langs den linker-rivieroever;

c. voor den westelijken mond der *Koningshaven*, tusschen die haven en de lijn, die boei 9 vereenigt met den westelijken hoek van de *Rijnhaven*, zoomede in het vaarwater loopende van eerstgenoemde haven, tusschen boei 9 en 8 door en tusschen boei 4 en 5 naar de *Lewehaven*. De verboden ankerplaats wordt aan de noordzijde begrensd door de lijn die de *Prins Hendrikade* met boei 8 vereenigt.

Aleen aan de vaartuigen die wenschen te stoppen om door de *Koningshaven* te gaan bij de eerstvolgende opening van de spoorwegbrug over die haven, kan volgens aanwijzing van de havenpolitie gelegenheid gegeven worden, om zoo dicht mogelijk bij de *Wilhelminakade* te ankeren;

3°. In de *Koningshaven*, zooals die is omschreven in art. 1 sub 1 en voor den mond der *Spoorweghaven*.

Van de verbodsbepaling in dit artikel zijn nitgezonderd de vaartuigen, dienende voor opnemingen en peilingen, baggerwerktuigen, grondschonwen, sleepbooten en andere vaartuigen werkzaam in dienst van het Rijk of van de gemeente *Rotterdam*.

Wanneer vaartuigen op de in verband met het bovenstaande vergunde ankerplaatsen voor anker liggen, moeten zij te allen tijde zoodanig geplaatst

zijn, dat de weg voor de scheepvaart geheel open blijft.

De vaartuigen, die zich in de beoosten de spoorwegbrug in de *Nieuwe Maas* vrijgelaten ankerplaatsen bevinden, moeten zoo zijn verankerd of bevestigd, dat zij bij de tijkentering niet binnen het aangewezen vaarwater kunnen zwaaien.

10. Vaartuigen, met vergunning der havenpolitie in het vaarwater ten anker liggende, mogen aldaar geen getijde overblijven. Vóór de kentering van het getijde, moeten zij naar de voor hen bestemde ligplaats gaan, of bij gebreke van dien, gemeerd worden aan de boeien of langs de kaden, of wel buiten het vaarwater gebracht worden.

Zeeschepen, buiten de in art. 9 omschreven vaarwaters ten anker liggende en aldaar een getijde overblijvende, moeten behoorlijk vertuid zijn en steeds klare kluizen hebben.

11. De schipper van een ten anker of gemeerd liggend vaartuig moet toestaan, dat een ander vaartuig langs zijde van zijn vaartuig ten anker kome en daaraan vastgemaakt worde.

Een vaartuig mag nimmer aan een zeeschip, dat op de boeien ligt of gaat liggen, worden vastgemaakt, vóórdat het zeeschip vooruit en achteruit behoorlijk vastgemeerd ligt.

12. Zonder schriftelijke vergunning van de havenpolitie mag geen vlot de *Koningshaven* bevaren.

Die vergunning houdt in de afmetingen, die worden toegestaan en de verdere voorwaarden, waaronder die verleend wordt.

13. Vloten mogen op de *Nieuwe Maas* beneden het *Vrouwenbrugje* geen grootere afmetingen hebben dan 70 meter lengte en 18 meter breedte.

Vloten van grootere afmetingen, die van boven komen, moeten tegen den rechteroever der *Nieuwe Maas* boven het *Vrouwenbrugje* achter elkander blijven liggen en aldaar worden gebroken tot bovenstaande of kleinere afmetingen, alvorens zij hunne reis mogen vervolgen.

De eerste Rijkshavenmeester is bevoegd schriftelijk toestemming te verleenen, om met vloten van iets grooter afmetingen dan de hierboven genoemde, bij gunstige gelegenheid, te zijner beoordeeling, langs *Rotterdam* te varen.

14. De schippers moeten maatregelen nemen, opdat bij kentering van het getijde hun vaartuig niet tegen een ander vaartuig of tegen de werken kunne aanzwaaien.

15. Geen trossen of kettingen mogen over het vaarwater worden uitgezet, dan in buitengewone

gevallen en alleen met schriftelijke vergunning van de havenpolitie.

Bij het naderen van vaartuigen moeten die trossen of kettingen losgelegd en zoo ver worden uitgestoken, dat de doorvaart onbelemmerd zij.

De havenpolitie is bevoegd trossen te kappen en kettingen los te gooien, die over het vaarwater zijn uitgezet, wanneer die niet dadelijk op haar bevel genoegzaam worden uitgestoken en des gevoerd ingenomen.

16. Bij lossing of lading moeten, ten genoegen der havenpolitie, de noodige voorzorgen worden genomen, opdat niets van de lading of van andere zinkende stoffen in het water kan vallen.

17. Drijvende of opgevischte voorwerpen, waarvan de eigenaar onbekend is, moeten aan de havenpolitie worden afgegeven.

§ 2. Van de Koningshaven.

18. Het is, behoudens uitzondering toe te staan door de havenpolitie, verboden in de *Koningshaven*:

a. met vaartuigen te drijven, te roeien, te verhalen, te boomen, te zeilen, of die door roei-booten te laten boegseeren;

b. met een vaartuig varende of liggende, zoodanige richting ten opzichte van dien vaarweg te nemen, dat de vaart van andere vaartuigen kan worden bemoeielijkt, ter beoordeeling van de havenpolitie.

Met roei-booten niet grooter dan 25 M². inhoud, mag alleen dan in de *Koningshaven* worden geroeid, als zij op de grens blijven van de strook in artikel 1 sub 1 genoemd, en niet door de midden-openingen der bruggen varen.

Zij mogen slechts dan dwars over de *Koningshaven* varen, als een aankomend vaartuig er geen belemmering door kan ondervinden.

19. Aan alle vaartuigen, die door de bepalingen van het vorig artikel belet of belemmerd worden in de *Koningshaven* te varen, ter beoordeeling der havenpolitie, wordt door hare zorg gelegenheid gegeven, om kosteloos door die haven te worden geselept.

20. Zonder vergunning der havenpolitie mag door de *Koningshaven* eene sleepboot niet meer tegelijk op sleeptouw hebben dan: één zeeschip of drie binnenvaartuigen of vier baggeraken.

21. In de *Koningshaven* moeten de in oostelijke richting gaande vaartuigen, de zuidelijke, en de in westelijke richting gaande vaartuigen de noordelijke zijde van het vaarwater houden, voor zoover zij niet door de gepende noordelijke

draaibrug in de gemeentebrug kunnen worden doorgelaten.

De vaartuigen mogen niet naast elkander vastgemaakt varen, wanneer zij te zamen eene breedte innemen van meer dan 16 meter.

De zeeschepen mogen niet meer vaart hebben dan noodig is om te sturen.

Geen vaartuig mag in het vaarwater der *Koningshaven*, vooral niet in of nabij de bruggen, het geval van overmacht nitgezondert, stoppen, of zooveel langzamer varen, dat daardoor gevaar of belemmering voor een achteropkomend vaartuig kan ontstaan, ter beoordeeling der havenpolitie.

Een vaartuig mag de richting van den algemeenen vaarweg der *Koningshaven* niet kruisen of overgaan vóór den boeg van een ander vaartuig, dat dien vaarweg houdt.

22. Schippers van zeeschepen, die de *Spoorweghaven* of de *Binnenhaven* aandoen, moeten in verband met het voorschrift in artikel 21 de noodige maatregelen nemen, om de vaart in de *Koningshaven* zoo kort mogelijk te belemmeren.

Zij moeten van eene sleepboot gebruik maken die aan het gedeelte van het vaartuig, dat in het doorgaande vaarwater uitsteekt, is vastgemaakt, ten einde het besturen van het vaartuig gemakkelijk te maken.

De havenpolitie is bevoegd, vooral bij kleinere zeeschepen, vrijstelling te verleenen van deze laatste bepaling.

Het in de *Koningshaven* komen van uit die havens, is alleen geoorloofd bij gesloten stand der gemeentebrug over de *Koningshaven*, of wanneer geen vaartuigen in aantocht zijn, die daardoor belemmering kunnen ondervinden.

23. Het is, behoudens voor zooveel noodig bij het in- en nitvaren der *Spoorweghaven* of de *Binnenhaven*, verboden, in den algemeenen vaarweg der *Koningshaven* met een vaartuig te zwaaien.

Alleen in de volgende gevallen wordt aan vaartuigen, die verhinderd zijn buiten de *Koningshaven* te zwaaien, bij omstreks stil water zwaaien toegestaan:

a. des nachts van anderhalf uur na zonsopgang tot anderhalf uur vóór zonsopgang.

b. voor den overigen tijd, gedurende de tijden, wanneer de spoorwegbrug, volgens de aankondiging in de dagbladen, bedoeld bij art. 29, ten minste een half uur gesloten is.

De schipper van het te zwaaien vaartuig moet bij het zwaaien twee sleepbooten bezigen, en zijne

maatregelen zoodanig nemen, dat het zwaaien in den kortst mogelijken tijd geschiedt, en dat in het sub 5 genoemde geval het vaartuig bij het opendraaien der spoorwegbrug weder geheel binnen de lijn van 25 meter van den oever verwijderd is. De schipper moet van zijn voornemen om te zwaaien, ten minste één uur te voren, kennis geven aan den onderhavenmeester aan de *Koningshaven* gestationneerd.

Binnenvaartnigen, met bestemming door de bruggen der *Koningshaven* te varen, die door het alniten der bruggen of door eene belemmering in den vaarweg tijdelijk verhinderd worden hunne reis te vervolgen, mogen, wanneer ter beoordeeling der havenpolitie de veiligheid dit vordert, in de *Koningshaven* rondzwaaien.

§ 8. Van de bruggen.

24. Het is verboden in een der brugopeningen langer te vertoeven dan voor de doorvaart noodzakelijk is, of te beproeven door eene niet geheel geopende brug te varen met eene grootere hoogte van schip of tuig, dan de afstand bedraagt van de brugoverspanning tot het water.

25. Bij het varen door de middelste doorvaartopeningen der bruggen over de *Nieuwe Maas*, houden de oostwaarts varende vaartuigen de zijde van den zuidelijken pijler en de westwaarts varende, die van den noordelijken pijler.

26. Bij het doorvaren der bruggen over de *Koningshaven* gaan de oostwaarts varende vaartuigen door de zuidelijke en de westwaarts varende door de noordelijke openingen der draaibruggen, tenzij bij voorkomende belemmering de vaart door een der openingen is gestremd, in welk geval gehandeld moet worden volgens artikel 31.

27. De noordelijke draaibrug in de gemeentebrug over de *Koningshaven* wordt alleen geopend tusschen een half uur vóór zonsopgang en een half uur na zonsondergang en is bestemd voor vaartuigen, die met gestreken tuig of schoorsteen niet onder het draaiend gedeelte der spoorwegbrug kunnen doorvaren, doch wel onder het vaste gedeelte dier brug.

Met vaartuigen die hun mast of schoorsteen niet kunnen strijken en in bovengenoemd geval verkeerren, kan mede van de noordelijke draaibrug gebruik worden gemaakt. Schippers van vaartuigen in dat geval verkeerende, den wil hebbende van die opening gebruik te maken, geven daarvan bij het binnenkomen der *Koningshaven* sein

door het toonen eener roode vlag aan een stok, die op het voorschip in beweging wordt gehouden.

Niet voordat de brugwachter der gemeentebrug toont het sein te hebben gezien door het toonen eener witte vlag op de noordelijke draaibrug, mag men met het vaartuig naderen.

Wanneer schippers van twee in tegengestelde richting komende vaartuigen den wil hebben van die draaibrug gebruik te maken, stopt het vaartuig dat het in stroom heeft, en bij stil water het opvarende.

28. Bij het bevaren der *Koningshaven* moeten de schippers letten op de seinen, die van de bruggen worden gegeven en zich dienovereenkomstig gedragen.

Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

Schippers van stoomvaartuigen, die doof de brugopeningen in de *Koningshaven* willen varen, mogen van hun voornemen kennis geven door de bel.

Bij besloten water of bij ijsgang kan de vaart door de bruggen over de *Koningshaven* worden verboden, zoolang naar het oordeel van de havenpolitie gevaar bestaat, dat het vaartuig in de brugopeningen kan worden opgehouden.

Het is verboden in strijd met zoodanig verbod te handelen.

Bij zwaren mist worden op de bruggen nachtseinen gegeven.

Wanneer de seinen op de hoogte van de handwijzers niet zichtbaar zijn, moeten de schippers hunne vaartuigen met de meest mogelijke behoedzaamheid de bruggen doen naderen, totdat de seinen zichtbaar worden.

Door het luiden met de bel en andere geluidseinen wordt de doorvaart aan den brugwachter gevraagd en het vaartuig inmiddels gestopt, totdat de brugwachter zijne orders gegeven heeft.

29. De tijdstippen van openen en sluiten der spoorweg-draaibrug, die een gevolg zijn van de vastgestelde dienstregeling, worden in de dagbladen bekend gemaakt.

De seinen voor de scheepvaart worden op de spoorweg-draaibrug over de *Koningshaven* gegeven aan twee seinpalen, staande bij de brughuisjes, op den middelsten pijler.

Aan den seinpaal, bewesten de brug, worden de seinen gegeven voor de oostwaarts varende en aan die, beoosten de brug, voor de westwaarts varende vaartuigen.

Tot verlichting der doorvaartopeningen, ten

dienste der scheepvaart, wordt aan de seinpalen op zeven meter boven de spoorstaaf, een wit licht geplaatst, en langs de draaibrugzijden, beneden het vlak van de draaibrug, in het midden der doorvaartopeningen, mede een wit licht.

Is de doorvaart vrij, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden rooden bol aan de seinpalen;

bij nacht: door het groene licht van de lantaarn, aangebracht onder het bovenste witte licht.

Op 200 M. afstand boven en beneden de draaibrugger, zijn op de beide oevers handwijzers geplaatst, waarop zijn gesteld de woorden: *niet voorbij varen*.

30. De sluiting der spoorwegdraaibrug wordt aangekondigd, doordat drie minuten vóór met het sluiten wordt aangevangen, aan de beide seinpalen *bij dag* de roode bol wordt neergelaten, en *bij nacht* een rood licht gevende lantaarn bet groene licht vervangt.

Wordt het aankondigingssein getoond, dan mogen de vaartuigen, die niet onder de gesloten spoorwegdraaibrug kunnen of willen doorvaren, de handwijzers in artikel 29 bedoeld, niet voorbij varen in de richting naar de brug.

Vaartuigen, die bij het vertoonen van dat sein de brug reeds tot twee honderd meter zijn genaderd, varen nog door de brug, wanneer de vaargelegenheid zoo gunstig is, dat de schippers zeker zijn binnen het tijdsverloop van drie minuten de spoorweg-draaibrug te kunnen doorvaren.

Alle overige vaartuigen stoppen buiten de handwijzers.

31. Is het vaarwater door een der brugopeningen onbevaarbaar, dan wordt dit kenbaar gemaakt door het vertoonen van een rooden bol *bij dag* en een rood licht gevende lantaarn *bij nacht*, aangebracht beneden de spoorweg-draaibrug tusschen de pijlers der spoorwegbrug, midden over het vaarwater, waarin de belemmering aanwezig is.

De vaart mag dan alleen plaats hebben door de beschikbare doorvaartopening, volgens aanwijzing van de havenpolitie, met inachtneming der hierna vermelde seinen.

Bij den geopenden stand eener spoorweg-draaibrug, is de nadering der brug toegelaten aan die zijde, waar de roode bol bij dag of de groene lantaarn bij nacht aan den seinpaal is geheschen. De nadering is alsdan verboden van die zijde, waar bij dag de roode bol is neergelaten en bij nacht het roode licht aan den seinpaal getoond wordt.

Bij gesloten stand der brug en bij het openen en sluiten, is de nadering der brug bij dag toegelaten voor vaartuigen, die onder de gesloten draaibrug kunnen doorvaren, doch slechts van die zijde, waar geen groene vlag aan den seinpaal is geheschen. De nadering is dan verboden van die zijde, waar een groene vlag aan den seinpaal is geheschen.

Bij nacht is bij gesloten spoorweg-draaibrug en bij het openen en sluiten aan elke zijde de nadering verboden; de vaartuigen moeten dan wachten, tot dat de spoorweg-draaibrug weder geopend is en aan hunne zijde groen licht aan den seinpaal wordt getoond.

Ingeval van belemmering in een der doorvaartopeningen, mag des nachts dus nimmer een vaartuig de brug naderen van die zijde, waar rood licht aan den seinpaal wordt getoond.

Vaartuigen, aan welke de nadering der brug is verboden, stoppen buiten de handwijzers.

32. De gesloten stand der gemeentebrug over de *Koningshaven* wordt aangeduid:

bij dag, door vertoon van een roode vlag op de brug in het midden van elke doorvaartopening;

bij nacht, door aldaar geplaatste lichtgevende lantaarne.

De geopende stand wordt aangeduid door de afwezigheid van die seinen.

Bij geopenden stand wordt 3 minuten nadat het sein van gesloten zijn geheschen is, de brug dichtgedraaid.

Voor losse sleepbooten en kleine rivierstoomvaartuigen wordt de brug alleen dan tijdig geopend, wanneer dit naar het oordeel van den brugwachter met het belang van het gewoon verkeer over de brug is overeen te brengen.

33. In de *Koningshaven* mogen in dezelfde richting varende vaartuigen elkander niet voorbij varen tusschen de ter wederzijde der bruggen geplaatste handwijzers.

34. Aan de schippers van groote zeeschepen kan de vaart vóór stroom door de bruggen door de havenpolitie worden verboden. Het in strijd handelen met zoodanig verbod is verboden.

Wanneer die vaart wordt toegelaten moeten alle zeeschepen vóór stroom eene sleepboot achter zich hebben, in staat en gereed om het vaartuig bij de bestaande gelegenheid van wind en stroom spoedig genoeg te kunnen stoppen, wanneer eene belemmering in den vaarweg zich mocht voordoen.

Bij het doorvaren der bruggen moeten de raas zooveel mogelijk angebrast of getopt zijn, en de

over de boorden nitstekende deelen, zooveel mogelijk, zijn ingenomen.

§ 4. Algemeene bepalingen.

35. Met afwijking van artikel 91 van het Algemeen reglement wordt bepaald, dat het proces-verbaal eerst wordt gezonden aan den eersten Rijkshaveumeester, die met toezending van het proces-verbaal van elke schade onverwijld kennis geeft aan den ingenieur.

36. Met nitbreiding van artikel 88 van het Algemeen reglement, is de handhaving van dit bijzonder reglement ook opgedragen, voor zooveel betreft de bepalingen ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de *Koningshaven* met hare seinmiddelen, telegraafleidingen en vaartuigen, aan de brugwachters, daarbij door de exploiteerende spoorwegonderneming aangesteld.

37. Met nitbreiding van artikel 90 van het Algemeen reglement, zijn de schippers verplicht te gehoorzamen aan alle bevelen, die tot uitvoering van het reglement of in het belang der goede orde of veiligheid door een der ambtenaren, bij gemeld artikel en bij artikel 36 van dit reglement bedoeld, worden gegeven.

Onder die bevelen zijn ook te verstaan de tijdelijke, algemeene voorschriften, die in bijzondere gevallen in het belang der goede orde of veiligheid door den eersten Rijkshavenmeester, bij openbare aankondiging, vooraf aan de schippers zijn bekend gemaakt. De wijze, waarop die aankondiging moet geschieden, wordt door den Minister vastgesteld.

38. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden, de overtreding van artikelen 7, 8 en 9, eerste lid;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van artikelen 2, 4, 6, 9, derde en vierde lid, 10, eerste lid, 12, eerste lid, 13, eerste en tweede lid, 14; 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, eerste, vijfde, zevende en achtste lid, 30, tweede en vierde lid, 31, tweede en laatste lid, 34, eerste lid en 37;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van artikelen 10, tweede lid, 18 en 34, tweede lid;

d. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden,

de overtreding van artikelen 5, 11, 15, eerste en tweede lid en 33;

e. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van artikelen 3, 16, 17 en 34, derde lid.

II. BIJZONDER REGLEMENT van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden Rotterdam tot in zee.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op:

A. de *Nieuwe Maas* beneden *Rotterdam*, het *Scheur*, den *Nieuwen Waterweg*;

B. de *Bottlek*, de *Nieuwe Maas* langs *Nieuwe-sluis* en *Brielle*; en

C. de monden der beide rivieren; van de westelijke grens der gemeente *Rotterdam* bij de westpunt der *Ruigplaat* en het tot den linkeroever doorgestrokken zuidelijk verlengde dier grenslijn tot aan de lijn van 120 d.M. diepte beneden gewoon laag water in zee.

2. De schipper van elk zeeschip draagt zorg, dat des nachts steeds een man op het dek aanwezig zij, die de wacht houdt en die bij het aanroepen van het vaartuig door het daartoe bevoegd gezag verplicht is antwoord te geven.

3. Vaartuigen, waarvoor de golfslag gevaarlijk kan zijn, mogen niet dieper zijn geladen dan tot eene lijn, die bij geheel open vaartuigen op 50 c.M., onder het boord en bij vaartuigen, die met luiken kunnen worden gesloten, op 80 c.M. onder het boord ligt.

4. Met nitsondering van vaartuigen, dienende voor opnemingen en peilingen, baggervvaartuigen en grondschoonwen, werkzaam in Rijksdienst, mag geen vaartuig in het vaarwater ankeren.

Ook moet zooveel mogelijk vermeden worden, dat de vaartuigen dwars van elkander komen te liggen.

Het is bovendien verboden te ankeren, waar zoodanig verbod door borden is aangewezen.

Bij het ankeren gedragen de schippers der vaartuigen zich naar de aanwijzing der ambtenaren, met de handhaving van dit reglement belast.

5. Het ten anker komen van vaartuigen moet in het algemeen zooveel mogelijk aan dezelfde zijde van het vaarwater geschieden.

6. Ophooping van vaartuigen moet tusschen de hoofden van den *Nieuwen Waterweg* aan den *Hoek van Holland* zooveel mogelijk worden vermeden.

De loodsen zijn verplicht, bij ongunstige gelegenheid van wind en weder, zoodanige ophoo-

ping te voorkomen, door tijdig eene meer geschikte plaats aan te wijzen, waar de schippers hunne vaartuigen dan ten anker moeten brengen.

7. Met buskruit, andere ontplofbare stoffen, petroleum, benzine (naphtha) of terpentijnolie geladen vaartuigen, die gedurende het getijde moeten stoppen, mogen niet anders stilliggen dan op een afstand van ten minste 1000 meter van andere vaartuigen, behoudens de bevoegdheid van de ambtearen der Rijkspolitie, om vaartuigen met petroleum of andere oliën geladen, zoo noodig, een minderen afstand te vergunnen.

8. Het is verboden, zonder vergunning van de Directie van den waterstaat, voor een ander doel dan het lossen of laden van ontplofbare stoffen, vaartuigen van minder dan 64 dM. diepgang te leggen op de Rijksligplaats aan de dukdalven, nabij den bovensten strekdam aan den linkeroever van het *Scheur* beneden *Vlaardingens*.

De vaartuigen mogen nooit met trossen, kettingen of op andere wijze aan de dukdalven worden vastgemaakt.

Bij het aanleggen moeten door het uitzetten van ankers en zoo noodig het bezigen van een sleepbootje alle voorzorgen worden inachtgeuomen ter voorkoming van schade.

De schipper is verplicht te zorgen, dat het vaartuig, zoolang het eene ligplaats aan de dukdalven inneemt, behoorlijk aan de meerpalen is vastgemaakt, ter beoordeeling van de ambtenaren met de handhaving van dit reglement belast, op wier bevel ook een anker op stroom en achteruit een zwaar werpanker moet worden uitgezet.

De schipper moet in het algemeen, zowol bij dag als bij nacht, zorg dragen voor het behoorlijk bevestigingen en vieren op de meerpalen en zorgen voor oordeelkundige ligging van het roer.

Een vaartuig vertoevende op de in dit artikel bedoelde ligplaats moet, zoo zulks geschiedt voor het laden of lossen van ontplofbare stoffen, bij dag de buskruitvlag aan den voortop voeren.

De aanvraag, om van de ligplaats of van de in art. 9 genoemde boeien gebruik te maken, moet tijdig aan genoemde Directie geschieden.

De vaartuigen worden op de ligplaats toegelaten, naar orde van aankomst. Melden zich twee of meer vaartuigen aan, om voor hetzelfde tij van de aanlegplaats gebruik te maken, dan staat de beslissing aan den ingenieur te *Rotterdam*.

Geen vaartuig mag langer dan vijftien uren op die ligplaats vertoeven.

9. Het is verboden, de ankerboeien in den

bovenmond van het *Scheur*, nabij de oostpunt van *Rosenburg*, te bezigen tot het vastmeren van vaartuigen, die geen ontplofbare stoffen hebben te lossen of te laden.

Evenmin mag van die ankerboeien gebruik worden gemaakt, om door het uitbrengen van een tros, bij aankomst of vertrek van een vaartuig, te zwaaien.

Vaartuigen, die ontplofbare stoffen hebben te lossen of te laden en wier lengte het meren op een der beide stellen ankerboeien toelaat, mogen geen gebruik maken van de in artikel 8 bedoelde Rijksligplaats.

Vaartuigen, wier lengte het meren aan het zuidelijk stel ankerboeien toelaat, mogen niet op het noordelijk stel meren, tenzij het eerstgenoemde reeds is ingenomen.

Zoolang de aan de oostpunt van *Rosenburg* voor binnenvaartuigen, die ontplofbare stoffen hebben te lossen of te laden, bestemde haven, wegens nitdieping of uitvoering van werken, tijdelijk niet gebruikt kan worden, mogen de binnenvaartuigen, aan het zuidelijk stel ankerboeien meren, zijnde zulks op andere tijden niet geoorloofd.

Gedurende het lossen of laden van ontplofbare stoffen uit of in vaartuigen, die van de in artikel 8 genoemde Rijkslosplaats gebruik maken, mogen binnenvaartuigen ook tusschen die schepen en den wal liggen.

10. Het is verboden, zonder vergunning van den Minister, de Rijksveerhoofden te *Maassluis* en op *Rosenburg*, of de daartoe behoorende werken te bezigen tot aanlegplaats of tot het vastmaken van vaartuigen, welke niet tot den Rijksdienst of tot dien van het veer behooren.

11. Het is verboden gedeelten der lading of ballast in het water te werpen, tenzij zulks vergund wordt door den betrokken loodscommissaris in gevallen, waarbij het behoud van het vaartuig van het over boord zetten der lading of ballast afhangt.

12. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden, de overtreding van artikel 7;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden de overtreding van artikelen 2, 3 en 4;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van artikelen 8, 9 en 10;

d. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van artikel 5;

e. met geldboete van ten minste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van artikel 11.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 25 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 51), 31 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 104), 19 December 1882 (*Staatsblad* n°. 234) en 13 April 1886 (*Staatsblad* n°. 52)

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 25sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(*Uitgeg.* 9 Juni 1892.)

25 Mei 1892. BESLUIT, houdende intrekking van de bestaande regeling omtrent het port der brieven en verdere stukken, die met de zoogenaamde "*mails*" (dat is: op andere wijze dan langs den rechtstreekschen zeeweg) tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in *Oost- en West-Indië* worden uitgewisseld. S. 129.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Koloniën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 17 Mei 1892, litt. A^o, n°. 9, en van 21 Mei 1892, litt. A, afdeling Posterijen;

Overwegende, dat het Algemeen Postverdrag van *Wenen* van 4 Juli 1891 (*Staatsblad* 1892, n°. 51) de intrekking noodig maakt van de bestaande regeling omtrent het port der brieven en verdere stukken, die met de zoogenaamde "*mails*" (dat is: op andere wijze dan langs den rechtstreekschen zeeweg) tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in *Oost- en West-Indië* worden uitgewisseld;

En lettende op art. 25 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het Koninklijk besluit van 17 Januari 1879, n°. 31 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 4, *Indisch Staatsblad* n°. 115, *Surinaamsch Gouvernementsblad* n°. 5 en *Curaçaosch Publicatieblad* n°. 4), zooals het gewijzigd is bij de Koninklijke

besluiten van 20 Januari 1888, n°. 7 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 6, *Indisch Staatsblad* n°. 62, *Surinaamsch Gouvernementsblad* n°. 9 en *Curaçaosch Publicatieblad* n°. 1), en van 24 Mei 1889, n°. 21 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 68, *Indisch Staatsblad* n°. 161, *Surinaamsch Gouvernementsblad* n°. 23 en *Curaçaosch Publicatieblad* n°. 18), wordt ingetrokken en buiten werking gesteld, behoudens dat de artikelen 3 en 4 van eerstbedoeld besluit voorloopig nog van toepassing blijven op de aangeteekende brieven en verdere aangeteekende stukken en op de berichten van ontvangst voor dusdanige brieven en stukken, die rechtstreeks over zee (dat is: met de zoogenaamde "*seepost*") tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in *Oost- en West-Indië* worden verzonden.

2. Het tegenwoordig besluit treedt in *Nederland* in werking op den 1sten Juli 1892 en in de Nederlandsche koloniën en bezittingen in *Oost- en West-Indië* op den dag, door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch Indië* en de Gouverneurs van *Suriname* en van *Curaçao* respectievelijk vast te stellen

De Ministers van Koloniën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Sand, den 25sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(*Uitgeg.* 3 Juni 1892.)

27 Mei 1892. BESLUIT, tot gedeeltelijke vernietiging der verordening, regelende het openbaar onderwijs in de gemeente *Schoterland*, vastgesteld door den gemeenteraad bij besluit van 22 Mei 1891. S. 130.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 12 April 1892, n°. 1119^a, afdeling Onderwijs, tot gedeeltelijke vernietiging der verordening, regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente *Schoterland*, vastgesteld door den gemeenteraad bij zijn besluit van 22 Mei 1891, waarvan de artikelen 5 en 6 bepalingen omtrent het leerplan behelzen en art. 7 de vacantiën regelt;

Overwegende, dat volgens art. 21 der wet op het lager onderwijs de vaststelling van het leerplan en de regeling van de vacantiën behooren te geschieden door het hoofd der school en, zoo de regeling voor meerdere scholen gelijkelijk werkt, door de hoofden dier scholen gezamenlijk, onder goedkeuring van burgemeester en wethouders en van den districts-schoolopziener;

dat derhalve voormelde artikelen 5, 6 en 7 in strijd zijn met de wet;

Gelet op art. 21 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175);

Gezien art. 153 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Mei 1892, n°. 82);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 18 Mei 1892, n°. 2126, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, de artikelen 5, 6 en 7 van bovenvermelde verordening der gemeente *Schoterland*, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Sand, den 27sten Mei 1892.

(get.)

E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitgeg. 14 Juni 1892.*)

27 Mei 1892. BESLUIT van den Minister van Oorlog, betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der nationale militia.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, het voorschrift betreffende dienstreizen van manschappen der nationale militia, en het betalen en verrekenen der kosten daarvan, voor zooveel de zorg voor een en ander aan de burgemeesters der gemeenten is opgedragen" op nieuw vast te stellen;

Gelet op het bepaalde bij *a* van artikel 29 van het reglement van administratie bij de landmacht;

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken:

de Beschikking van 16 April 1888, VIe afd., n°. 60.

B. Vast te stellen het hierbij gevoegde Voor-

schrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der nationale militia, en het betalen en verrekenen der kosten daarvan, voor zooveel de zorg voor een en ander aan de burgemeesters der gemeenten is opgedragen.

En enz.

(get.)

SEYFFARDT.

VOORSCHRIFT betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der nationale militia, en het betalen en verrekenen der kosten daarvan, voor zooveel de zorg voor een en ander aan de burgemeesters der gemeenten is opgedragen.

I. Opkomst ter inlijving.

§ 1. De dienstplichtigen, ter aflevering voor de nationale militia bestemd, genieten, zoo zij dit verlangen, op den dag der aflevering aan de militaire autoriteit, en op de dagen der reis van hunne woonplaats naar de plaats van die aflevering, een daggeld van 25 cent, waarvan het bedrag hun door den burgemeester hunner woonplaats wordt betaald.

Zij, die, vóór de overgave aan de militaire autoriteit, gedurende de reis, of na volbrachte reis in de plaats, voor de aflevering bestemd, moeten overnachten, worden voor Rijks rekening bij de ingezetenen gehuisvest en gevoed. Daarvan worden verklaringen opgemaakt volgens een der modellen n°. 1 of 2, (1) naar gelang het overbrengen naar de ter aflevering bestemde plaats al of niet onder geleide geschiedt.

§ 2. De reis van de woonplaats naar de plaats, voor de aflevering bestemd, wordt, in den regel te voet afgelegd.

Is de afstand te groot om — zoo de reis op den dag der inlijving wordt aangevangen — de bedoelde plaats op het bepaalde uur te voet te bereiken, dan worden de manschappen, zoo daartoe gelegenheid bestaat, voor Rijks rekening over spoor- of tramwegen of met stoombooten daarheen overgebracht. Dit geschiedt ook, dan, wanneer daardoor het aantal marschdagen kan worden verminderd.

Bij de keuze van de vervoermiddelen moet de

(1) Deze en al de overige in dit voorschrift genoemde modellen worden hierachter niet opgenomen, omdat ze, voor zooveel nodig, steeds gedrukt bij de gemeentebesturen voorhanden zijn.

(Red.)

voorkeur worden gegeven aan die, waaraan de minste kosten zijn verbonden.

§ 3. In verband met het slot van § 2 wordt opgemerkt, dat voor het vervoer over spoorwegen van krijgsvolk, (1) in het belang van 's Rijks dienst reizende, omtreks de helft van den vrachtprijs volgens tarief verschuldigd is, en dat in overleg met verschillende tramweg- en stoombootmaatschappijen tarieven voor militair vervoer zijn vastgesteld. Voor zooveel de burgemeesters van laatstbedoelde tarieven geene kennis dragen, kunnen daaromtrent aan den Commissaris der Koningin in de provincie inlichtingen worden gevraagd. Ten einde de Commissarissen der Koningin tot het geven van die inlichtingen in staat te stellen, worden de tarieven voor militair vervoer over tramwegen en met stoombooten door het departement van Oorlog ter hunner kennis gebracht. Vermits de bij die tarieven bepaalde prijzen slechts dan van invloed op de keuze van de vervoermiddelen kunnen zijn, wanneer gelegenheid bestaat, van meer dan één middel gebruik te maken, behoeven die prijzen niet ter algemeene kennis van de burgemeesters gebracht te worden.

§ 4. Voor het vervoer over spoor- en tramwegen van meer dan 10 dienstplichtigen uit eenzelfde gemeente herkomstig, die in werkelijken dienst of ter inlijving opkomende, op hetzelfde tijdstip en in dezelfde richting reizen, moet door den burgemeester van de gemeente kennis worden gegeven aan de bestuurders der ondernemingen.

De burgemeester zorgt dat die kennisgeving minstens 24 uren vóór den dag, waarop het vervoer zal geschieden, bij de bestuurders per dienstbrief of per telegram is ingekomen.

In de kennisgeving wordt opgaaf gedaan van het aantal dienstplichtigen, van het station van vertrek, van de plaats waarheen het vervoer moet geschieden en, zoo mogelijk, ook van de treinen, door hem voor het vervoer aangewezen.

Doorloopt het vervoer, in de kennisgeving vermeld, wat de spoorwegen betreft, van het station van vertrek tot dat van bestemming, lijnen van meer dan één spoorwegdienst, onderling door sporen verbonden (2), dan geschiedt de

(1) Onder "krijgsvolk" worden hier ook verstaan de ter inlijving opgeroepen, alsmede de niet van uniform voorziene dienstplichtigen der nationale militia.

(2) De stoombootveerdienst *Enkhuizen—Stavoren* wordt ten deze beschouwd als met de spoorwegen te zijn verbonden.

kennisgeving *alleen* aan de bestuurders van den spoorwegdienst van *die* lijn, waarop het vervoer begint; dezen zorgen dan, voor zooveel noodig, voor de kennisgeving aan de opvolgende spoorwegdiensten.

Is het vervoer *niet aansluitend* (3), dan moet de kennisgeving bovendien geschieden aan de bestuurders van de niet aansluitende lijn of lijnen.

De kennisgevingen, aan bestuurders van spoorwegdiensten en tramwegen te zenden, moeten op het adres behelzen de woorden "Militair vervoer", en worden gericht voor elke der door de maatschappijen geëxploiteerde lijnen:

a. Voor de spoorwegen, aan:

1°. de Nederlandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij te *Amsterdam*;

2°. de Nederlandsche Centraal Spoorwegmaatschappij te *Utrecht*;

3°. de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen te *Utrecht*;

4°. de Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorwegmaatschappij te *Gennep*.

Hetzelfde geschiedt:

voor de Spoorwegmaatschappij *Grand Central Belge*, aan den inspecteur dier maatschappij te *Maastricht*;

voor de Spoorwegmaatschappij *Luik—Maastricht*, aan den stationschef dier maatschappij te *Maastricht*;

voor elk der spoorwegen *Terneuzen—Mechelen* en *Terneuzen—Gend*, aan den stationschef te *Neusen*.

b. Voor de tramwegen:

aan het adres der directie ter plaatse, waar die, volgens de tarieven, bij § 3 bedoeld, is gevestigd.

§ 5. Tot verrekening van de kosten van het vervoer over spoor- en tramwegen en met stoombooten worden door den burgemeester ingevulde bewijzen (model n°. 8) verstrekt, en wel:

(3) Het vervoer wordt als *niet aansluitend* beschouwd, wanneer overgang plaats heeft:

a. te 's *Gravenhage*, van het station van den *Hollandschen IJzeren* op dat van den *Staatspoorweg*, en omgekeerd;

b. te *Utrecht*, van het station van den *Hollandschen IJzeren Spoorweg* op het vereenigd station van den *Staatspoorweg* en van den *Nederlandschen Centraalpoorweg*, en omgekeerd;

c. te *Rotterdam*, van het station *Maas* van den *Hollandschen IJzeren* en *Staatspoorweg* op de stations *Delftsche-Poort* en *Beurs* van den *Staats- en den Hollandschen IJzeren Spoorweg*, en omgekeerd.

a. zoo de dienstplichtigen zonder geleide reizen, aan ieder hunner één of meer bewijzen, en

b. zoo zij onder geleide worden overgebracht, aan den geleider één of meer bewijzen voor alle dienstplichtigen onder zijn geleide. De geleider zelf mag hierop niet voorkomen.

§ 6. Ten aanzien van het aantal op te maken bewijzen gelden de navolgende regelen:

a. bij vervoer over tramwegen of met stoombooten worden voor elke tramweg- of stoombootmaatschappij, van welker middelen men zich bedient, afzonderlijke bewijzen opgemaakt;

b. bij aansluitend vervoer over spoorwegen (4) wordt slechts één bewijs opgemaakt, ook al wordt voor de reis gebruik gemaakt van twee of meer spoorwegmaatschappijen;

c. bij niet aansluitend vervoer over spoorwegen (zie noot 3) wordt voor elken overgang eveneens een nieuw bewijs opgemaakt.

§ 7. Die bewijzen worden steeds afgegeven:

a. bij vervoer over spoor- en tramwegen, aan den chef van het station in het hoofd van het bewijs aangegeven als station van vertrek, of aan den beambte belast met het afgeven van plaatsbewijzen;

b. bij vervoer per stoomboot aan den gezagvoerder of aan den beambte met het afgeven van plaatsbewijzen belast.

§ 8. De formulieren voor bewijzen, bij § 5 bedoeld, moeten gedrukt zijn, en worden door het departement van Oorlog op aanvraag verstrekt aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, die de burgemeesters, op hunne aanvraag, daarvan voorzien. De gemeenten kunnen de formulieren ook voor eigen rekening doen drukken, mits ze in afmeting, vorm en inhoud gelijk zijn aan die, door het departement van Oorlog verstrekt. (5)

§ 9. Bij vervoer over spoorwegen nemen de dienstplichtigen plaats in rijtuigen der 3de klasse. Voor het geval echter, dat het — zoowel om de dienstplichtigen tijdig op hunne bestemmingsplaats te doen aankomen, als om hen in één dag de reis te kunnen doen volbrengen — volstrekt noodzakelijk is, gebruik te maken van een trein, waarin geene rijtuigen der 3de klasse zijn opgenomen, kan het

(4) Het vervoer met den stoombootveerdienst *Stavoren—Stavoren* wordt als aansluitend en in het algemeen als vervoer *per spoorweg* beschouwd.

(5) Zoolang de thans aanwezige voorraad formulieren van het bestaande model niet is uitgeput, moet daarvan gebruik worden gemaakt. De namen der dienstplichtigen moeten op de achterzijde der formulieren vermeld worden.

vervoer in rijtuigen der 2de klasse plaats hebben. Alsdan wordt door den burgemeester, die het bewijs afgeeft, op dat stuk eene aantekening gesteld, als volgt: *Te vervoeren van naar in een rijtuig der 2de klasse met den trein van uur minuten, tegen de hiervoor verschuldigde hoogere vracht.*

Bij vervoer over tramwegen en met stoombooten wordt in de laagste klasse plaats genomen.

§ 10. De voldoening der vrachtkosten voor de bewijzen, onder de §§ 5 tot en met 9 bedoeld, geschiedt, zonder verdere tuschenkomst der burgemeesters, door de zorg van het departement van Oorlog.

§ 11. Komt het in bijzondere gevallen noodig voor om, tot vervoer van de dienstplichtigen, van andere middelen dan van spoor- en tramwegen of stoombooten gebruik te maken, dan wordt deswege door de burgemeesters, door tuschenkomst van den Commissaris der Koningin in de provincie, een voorstel aan den Minister van Oorlog ingediend, met opgave van den aard der te bezigen vervoermiddelen, van de redenen, die het gebruik daarvan noodig maken, en van de kosten, aan het vervoer verbonden. Het bepaalde bij het slot van § 2 is ook hier van toepassing.

Na bekomen machtiging worden die kosten door de burgemeesters betaald, en gestaafd door quitantiën model n°. 4, welke — zoo het te betalen bedrag de som van f 10 overtreft, en het vervoer met andere dan openbare vervoermiddelen heeft plaats gehad — op zegel worden opgemaakt. (6)

II. *Opkomst onder de wapenen, zoo van de miliciens, die bij hunne intijding niet dadelijk in werkelijken dienst zijn gesteld, als van hen, die van groot verlof (7) onder de wapenen worden geroepen.*

§ 12. De tot den werkelijken dienst geroepen miliciens die bij de intijding tot nadere oproeping met verlof zijn gezonden, mitgaders zij, die van groot verlof onder de wapenen worden geroepen en in de plaats, voor de opkomst onder de wapenen aangewezen, wonen, vervoegen zich op het bepaalde tijdstip bij het korps. Aan hen wordt geen daggeld verstrekt.

(6) Zie omtrent den vrijdom van zegelrecht van stukken, betreffelijk openbare middelen van vervoer, hierna § 25.

(7) Bepaald verlof, niet op verzoek verleend, wordt, wat de toepassing van dit Voorschrift betreft, beschouwd als groot verlof.

§ 13. De miliciens, opgeroepen als in de vorige § bedoeld, die buiten de plaats, voor de opkomst onder de wapenen aangewezen, wonen, begeven zich rechtstreeks derwaarts.

Aan hen, die daartoe een afstand van 30 kilometer of minder moeten afleggen, wordt, zoo zij dit verlangen, op den dag der reis, een daggeld toegelegd van 25 cent, hun door den burgemeester der gemeente te betalen. (8) Zij hebben geen recht op vervoer voor Rijks rekening.

Op hen, die daartoe een afstand van meer dan 30 kilometer hebben af te leggen, is het bepaalde bij de §§ 1 tot en met 11 van toepassing, met dien verstande, dat het daggeld, bij § 1 bedoeld, bedraagt 25 cent, ongeacht den graad, door de miliciens bekleed.

§ 14. Op reizen van miliciens, die, uithoofde van ziekte, zich niet naar hunne korpsen kunnen begeven, doch naar eene militaire zieken-inrichting moeten worden gezonden, is almede het bepaalde bij de §§ 1 tot en met 11 van toepassing.

Is het, in verband met den aard der ziekte, noodig, voor eene reis, die volgens § 2 te voet zou moeten worden afgelegd, van vervoermiddelen gebruik te maken, dan wordt door den burgemeester in het vervoer voorzien. Alsdan is, bij het bezigen van vervoermiddelen volgens § 11, de daarbij bedoelde machtiging niet noodig. Tot staving der noodzakelijkheid van het vervoer wordt op de daarvoor af te geven bewijzen of te nemen quitantiën door den burgemeester eene verklaring gesteld en bekrachtigd, inhoudende, dat de belanghebbende buiten staat is, de reis te voet af te leggen, en het noodig is, dat hij per (*spoorweg, tramweg, stoomboot, trekschuit, diligence, wagen of kar met één paard, ens.*) naar de bestemming wordt overgebracht.

§ 15. De miliciens, bij de §§ 12, 13. en 14 bedoeld, moeten, vóór hun vertrek, door den burgemeester hunner woonplaats op hunne verlofpassen den dag van vertrek doen vermelden.

Zij moeten op den dag, voor de opkomst in werkelijken dienst bepaald, vóór vier uur na den middag bij het korps aanwezig zijn. Kan echter daardoor het onderweg inkwartieren van de miliciens, of het geval bedoeld bij § 9 worden vermeden, dan kan de aankomst later op den dag plaats hebben. In dat geval wordt op den verlofpass door den burgemeester eene aantekening gesteld en bekrachtigd, als volgt: *„Kan niet vóór*

..... uur in den namiddag bij zijn korps aankomen.”

§ 16. Bij eene opkomst met spoed is het bepaalde bij § 15 niet van toepassing, en worden de vervoerbewijzen en het daggeld, bedoeld bij § 13, niet door den burgemeester verstrekt.

Bij die opkomst wordt gehandeld als volgt:

a. De miliciens, die in de plaats voor de opkomst bestemd, wonen melden zich op het in hun zakboekje daartoe aangewezen tijdstip bij hun korps aan, en hebben geen recht op daggeld.

b. De miliciens, die — om de plaats, voor de opkomst bestemd, te bereiken — een afstand van niet meer dan 20 kilometer moeten afleggen, begeven zich eveneens rechtstreeks daarheen en moeten zich op het in hun zakboekje daartoe aangewezen tijdstip bij hun korps aanmelden. Behoudens het bepaalde bij a, hebben zij geen recht op vervoer voor Rijks rekening. Zoo noodig, maken zij evenwel gebruik van het passage-biljet of de passage-biljetten, daartoe in hun zakboekje voorkomende.

c. De miliciens, die — om de plaats, voor de opkomst bestemd, te bereiken — een afstand van meer dan 20 kilometer hebben af te leggen, begeven zich eveneens rechtstreeks daarheen, overeenkomstig de reisroute, in hun zakboekje aangewezen. Zij maken voor de reis gebruik van de bons of passage-biljetten, daartoe in dat zakboekje voorhanden.

d. Opkomende groot-verlofgangers, die niet vrijwillig door de ingezetenen met rijtuigen, wagens, enz. naar de voor hen aangewezen plaats van opkomst of plaats van vertrek worden vervoerd, moeten, wanneer zij een afstand van meer dan 10 kilometer hebben af te leggen, zoo eenigzins mogelijk, door de zorg van den burgemeester, voor Rijks rekening daarheen worden vervoerd.

De voor een en ander gemaakte kosten worden gestaafd door bewijzen model n°. 4 en komen ten laste van het Rijk.

Bij afzonderlijke kennisgeving maken de burgemeesters bekend, van waar zulke bijzondere vervoermiddelen naar de stations, aanlegplaatsen of plaatsen van opkomst vertrekken, en waar zij tot het opnemen van opkomende groot-verlofgangers zullen voorbij komen.

Hierbij wordt echter den dienstplichtigen nadrukkelijk in herinnering gebracht, dat de hiervoor bedoelde hulp hen geenszins ontheft van de verplichting om op het aangegeven uur op de aangewezen plaatsen van vertrek of in de aangewezen plaatsen van opkomst aanwezig te zijn, ook dan

(8) Zie ook § 16, e.

wanneer ten gevolge van eene of andere oorzaak, WELKE OOK, van die hulp geen gebruik kan worden gemaakt of deze niet wordt verleend.

a. Het daggeld, waarop de miliciens volgens § 13 recht hebben, wordt hun, onmiddellijk na aankomst bij en door de zorg van het korps betaald.

§ 17. Is een milicien, als onder *b* of *c* van § 16 bedoeld, bij eene opkomst met spoed niet in het bezit van zijn zakboekje, of zijn daarin de vereischte bons en passage-biljetten niet voorhanden, dan worden hem door de zorg van den burgemeester, in overeenstemming met het daar bepaalde, voor zooveel noodig, passage-biljetten (punt *b*) of vervoerbewijzen en passage-biljetten (punt *c*) verstrekt volgens de modellen n°s. 3 en 5.

Kan een milicien zich niet met de overige miliciens op reis begeven, dan voorziet de burgemeester hem — zoodra de reis kan worden aangevaard — van de noodige vervoerbewijzen en passagebiljetten, om de plaats, voor de opkomst bestemd, te bereiken. Is vervoer in de aangewezen richting niet meer mogelijk, dan moet de milicien zich op de meest doelmatige wijze begeven naar de het best te bereiken standplaats van afdelingen van het leger, en zich aldaar bij de militaire autoriteit aanmelden. De burgemeester voorziet hem daartoe, zoo noodig, van vervoermiddelen of van vervoerbewijzen en passagebiljetten.

III. Algemeens bepalingen en toelichtingen.

§ 18. Voor het gedeelte der reis, dat volgens dit Voorschrift door de miliciens te voet wordt afgelegd, hebben zij recht op vrijen overtocht van rivieren en stroomen; — voor het passeeren van veren, bruggen, enz. worden passagebiljetten (model n°. 5) aan de miliciens afgegeven door den burgemeester; het geval bij § 16 bedoeld (opkomst met spoed) uitgezonderd. (Zie echter ook § 17.)

§ 19. Door den burgemeester van de woonplaats der belanghebbenden worden, zoo noodig, passagebiljetten voor veren, op de heen- en terugreis over te gaan, afgegeven aan de miliciens, die door den militie-commissaris moeten worden onderzocht, en zich daartoe, in uniform gekleed, begeven naar de plaatsen, waar het onderzoek moet geschieden of daarvan terugkeeren.

Daarvan de in deze bedoelde miliciens door stremming der communicatie verhinderd, na het onderzoek naar hunne woonplaats terug te keeren, en moeten zij dus op reis overnachten, dan worden zij voor rekening van het Rijk bij de ingezetenen

gehuusvest en gevoed. Daarvoor worden verklaringen model n°. 2 opgemaakt.

§ 20. De voorschotten, volgens dit Voorschrift door de burgemeesters te doen, worden door het Rijk terugbetaald. Daartoe worden, voor elk departement van Algemeen Bestuur afzonderlijk, declaratiën (model n°. 6) in tweevoud opgemaakt.

Die declaratiën worden, door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin en van diens goedkeurend visum voorzien, aan het departement van Oorlog, van Marine, enz. gezonden (9).

§ 21. Door woonplaats wordt in dit Voorschrift verstaan de gemeente, waarin de dienstplichtigen binnenlands gevestigd zijn (10).

§ 22. Op de verlofpassen wordt door den burgemeester aanteekening gedaan van de betaalde daggelden en van de verstrekte vervoerbewijzen.

Tot het bekomen van inkwartiering moet de verlofpass worden vertoond.

§ 23. De bewijzen moeten met de meeste nauwkeurigheid, overeenkomstig de modellen, opgemaakt en, voor zooveel ze door de burgemeesters in hunne betrekking als zoodanig worden bekrachtigd, van een afdruk van den gemeentestempel voorzien worden.

§ 24. Dit Voorschrift is ook van toepassing op manschappen der nationale militie, voor den dienst ter zee bestemd.

§ 25. In verband met de bepalingen van dit Voorschrift wordt opgemerkt, dat vrijstelling van zegelrecht is verleend voor:

a. alle declaratiën en quitantiën van gemeentebesturen, wegens schuldvorderingen, waarvan het bedrag bij voorschot uit de kassen der gemeenten ten behoeve van de land- of zeemacht is betaald, nitgaders declaratiën en quitantiën wegens alle voor de land- en zeemacht gedane nitschotten, die door het Rijk moeten terugbetaald worden;

b. alle bescheiden, ten gevolge van de voorschriften der tweede en derde hoofdstukken van de wet op de inkwartiering en van de reglementaire bepalingen, in art. 3 dier wet bedoeld, opgemaakt, voor zoo verre zij geene overeenkomsten inhouden of geene betrekking hebben op rechts-gedingen;

(9) Zie ten dese ook de missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1862, Vde afd. n°. 137.

(10) Zij, die, bij vertrek met verlof, niet naar hunne vroegere woonplaats, doch naar eene andere plaats wenschen te reizen, worden door de zorg van de korpsen naar deze laatste plaats gedirigeerd.

c. alle stukken, noodig voor het vervoer van militairen en militaire goederen met alle openbare middelen van vervoer te land en te water, het overzetten van veren daaronder begrepen, mitsgaders voor de declaratiën, verklaringen, ordonnantiën van betaling, quitantiën en verdere stukken benodigd tot de voldoening van de kosten van vervoer van militairen en militaire goederen met gemelde middelen.

Mij bekend,

De Secr.-Generaal van het Departement van Oorlog,
(get.) KLEYN, l. s. g.

29 Mei 1892. BESLUIT, houdende intrekking der bestaande voorschriften omtrent de overmaking van gelden door middel van postwissels tusschen *Nederland* en de koloniën in *West-Indië*. S. 131.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Koloniën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 7 April 1892, litt. A^a, n°. 30, en van 12 April 1892, litt. A, afd. Posterijen; Den Raad van State gehoord (advies van 17 Mei 1892, n°. 11);

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers, van 20 Mei 1892, litt. A^a, n°. 19; en van 25 Mei 1892, litt. X, afd. Posterijen;

Overwegende, dat de Overeenkomst van *Wenen* van 4 Juli 1891, betreffende de nitwisseling van postwissels (*Staatsblad* 1892 n°. 51), de intrekking noodig maakt van de bestaande voorschriften omtrent de verzending van gelden, door middel van postwissels, tusschen *Nederland* en de koloniën in *West-Indië*;

En lettende op art. 25 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het Koninklijk besluit van 4 November 1887 (*Staatsblad* n°. 176, *Gouvernementsblad van Suriname* 1888 n°. 2 en *Publicatieblad van Curaçao* 1887 n°. 21), met de daarin bij Koninklijk besluit van 26 Januari 1891 (*Staatsblad* n°. 29, *Gouvernementsblad* n°. 9 en *Publicatieblad* n°. 5) gebrachte wijzigingen, wordt ingetrokken en buiten werking gesteld.

2. Het tegenwoordig besluit treedt hier te lande in werking op den 1sten Juli aanstaande, en in *West-Indië* op den dag, door de Gouverneurs van *Suriname* en van *Curaçao* respectievelijk te bepalen.

De Ministers van Koloniën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Frankfort, den 29sten Mei 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) V. DERDEN.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 10 Juni 1892.)

30 Mei 1892. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende de kosten der regeeringstelegrammen van burgemeesters aan ambtenaren van het openbaar Ministerie.

De Minister van Justitie vestigt mijne aandacht op de omstandigheid, dat de weigering van sommige burgemeesters om de kosten voor te schieten van als regeeringstelegrammen behandelde antwoorden op de regeeringstelegrammen, bedoeld in art. 7, lett. i, van het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, goedgekeurd bij Kon. besluit van 4 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 145), ongerief veroorzaakt en den dienst der Justitie belemmert. Bij regeeringstelegrammen, door burgemeesters verzonden, kan overseining in *afrekening* niet worden verlangd en naar het gevoelen van den Minister van Justitie, bestaat daaraan ook geen behoefte, dewijl de geringe kosten zonder bezwaar voorgeschoten kunnen worden in die bijzondere gevallen, waarin ze niet voor rekening der gemeente behooren te komen. Zoo daartoe termen zijn, worden de voorgeschoten seinkosten door het departement van Justitie vergoed.

Ik kan mij met het gevoelen van den Minister van Justitie wel vereenigen en heb de eer U uit te noodigen de burgemeesters in Uwe provinciën te verzoeken in voorkomende gevallen dienovereenkomstig te handelen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

30 Mei 1892. VONNIS der arrondissements-rechtbank te 's-Gravenhage, houdende beslissing dat de gemeenteraad bevoegd is in het belang der openbare orde en van het verkeer, voorschriften te geven, omtrent het venten en verspreiden van gedrukte stukken op de openbare straat; dat derhalve de bepaling

der gemeenteverordening van 's-Gravenhage, waarbij dit venten en verspreiden op de openbare straat verboden is, zonder vergunning van den hurgemeester, niet is in strijd met het in art. 7 der Grondwet gewaarborgd beginsel der vrijheid van drukpers.

De rechtbank enz.,

Gehoord het verslag van den rechter-rapporteur Jhr. Mr. J. J. DE LA BASSECOUR CAAN;

Gehoord de opgaven van de beklagde;

Gehoord de vordering van den officier van justitie, strekkende dat de hekl. worde schuldig verklaard aan de overtreding van: het op de openbare straat te 's-Gravenhage verspreiden van gedrukte stukken zonder vergunning van den burgemeester, zulks met vernietiging van het vonnis van den kantonrechter te 's-Gravenhage, dd. 17 Maart 1892, waarvan appèl en dientengevolge veroordeeld tot betaling eener geldboete ten bedrage van f 3, met bepaling dat de boete, zoo de veroordeelde haar niet betaalt binnen 2 maanden enz., zal vervangen worden door hechtenis voor den tijd van 2 dagen, en de veroordeelde worden verwezen in de kosten enz.;

Gehoord den bekl. in zijne verdediging;

Gezien de stukken;

Overwegende dat de bekl. in eersten aanleg en in hooger beroep is gedagvaard, ter zake van op 8 Februari 1892, des namiddags ten omstreeks 1½ ure, op de openbare straat, de Groote Markt te 's-Gravenhage, zonder vergunning van den burgemeester dier gemeente, gedrukte biljetten aan de voorbijgangers aangeboden te hebben;

O. dat de kantonrechter te 's-Gravenhage, bij vonnis van 17 Maart 1892, de aan hekl. ten laste gelegde feiten bewezen, doch niet strafbaar heeft verklaard, en hem te dier zake heeft ontslagen van alle rechtsvervolgung, de kosten te dragen door den Staat, met bevel tot teruggave der inbeslag genomen biljetten, en dat de ambtenaar van het openbaar ministerie bij dat kantongerecht van dat vonnis is gekomen in hooger beroep;

O. dat bekl. ter terechtzitting heeft erkend, dat hij op 8 Februari 1892, des namiddags ongeveer 1½ ure op de openbare straat de Groote Markt te 's-Gravenhage, gedrukte biljetten, en wel de ter terechtzitting vertoonde oproepings-briefjes voor eene vergadering, aan de voorbijgangers heeft aangeboden, en dat hij geenerlei vergunning had van den burgemeester van 's-Gravenhage gedrukte stukken op de openbare straat te verspreiden;

O. dat de in eersten aanleg voorgelezen stukken inhouden: het procesverbaal op ambtseed van den agent van politie en gemeente-veldwachter W. L., dat deze heeft waargenomen dat A. L., dien namiddag op de openbare straat de Groote Markt te 's-Gravenhage, gedrukte biljetten aan de voorbijgangers aanbod, en relatant 7 dier biljetten in beslag heeft genomen;

en de verklaring op ambtseed van den burgemeester van 's-Gravenhage, dat door hem geen vergunning werd verleend aan A. L., om op 8 Februari 1892, gedrukte stukken te verspreiden op de openbare straat de Groote Markt te 's-Gravenhage;

O. dat de bekentenis van hekl. daardoor in alle deele wordt bevestigd en door die hewijsmiddelen het volledig overtuigend bewijs is geleverd, der aan bekl. ten laste gelegde feiten en van zijne schuld aan die feiten;

O. dat het aan de voorbijgangers aanbieden van gedrukte stukken is het verspreiden daarvan, en de bewezen feiten derhalve zijn strafbaar gesteld bij art. 11a j^o. 32 der algemeene politieverordening van de gemeente 's-Gravenhage;

O. dat bekl. tot zijne verdediging heeft aangevoerd, dat dit art. 11a der verordening, in strijd zoude zijn met art. 7 der Grondwet en dus niet verbindend, en de kantonrechter dit aannemende de ten laste gelegde feiten niet strafbaar heeft geacht en den hekl. te dier zake heeft ontslagen van rechtsvervolgung;

O. dat art. 11a der verordening luidt:

„Het is verboden zonder vergunning van den burgemeester geschreven of gedrukte stukken op de openbare straat aan te kondigen, te venten, te verspreiden of te koop aan te bieden;”

O. dat dit artikel in de algemeene politieverordening voor 's-Gravenhage is opgenomen in de eerste afdeeling, houdende „Maatregelen ter bevordering van openbare orde en veiligheid” van hoofdstuk I „van straatpolitie”, en in die afdeeling verschillende maatregelen werden verordend en voorschrijven gegeven tot handhaving der openbare orde en het onbelemmerd verkeer op de openbare straat;

O. dat dit art. 11a derhalve, blijkens den inhoud en het verband met de andere artikelen der verordening, is vastgesteld in het belang der orde en van het verkeer op de openbare straat, en de gemeenteraad aan welken volgens art. 135 der gemeentewet behoort het maken van de verordeningen die in het belang der openbare orde,

zedelijkheid en gezondheid worden vereischt", allezins bevoegd is daaromtrent voorschriften te geven;

O. dat dit voorschrift van art. 11a geen inbreuk maakt op het beginsel der vrijheid van drukpers, in art. 7 der Grondwet gewaarborgd;

dat daarbij geene censuur op de drukpers wordt ingesteld, noch de vrijheid om zonder voorafgaand verlof, gedachten of gevoelens door de drukpers te openbaren, wordt aangerand;

O. toch dat ieder vrij blijft zijne denkbeelden door de drukpers te verkondigen, doch hij alleen bij het venten en verspreiden van drukwerken op de openbare straat zich moet gedragen naar de maatregelen en voorschriften door de bevoegde macht, den gemeente-wetgever, vastgesteld tot handhaving van het onbelemmerd verkeer en de openbare orde op de straat, en de gemeenteraad bevoegd is de beoordeeling, of dat venten en verspreiden, in het belang der orde en van het verkeer, op de straat kan worden toegelaten, in ieder gegeven geval aan den burgemeester over te laten, en het gebruik der openbare straat tot dat doel van die vergunning des burgemeesters afhankelijk te stellen;

O. dat art. 11a der algemeene politieverordening voor 's-Gravenhage, derhalve niet in strijd is met art. 7 der Grondwet, en als door de bevoegde macht nitgevaardigd verbindende kracht heeft, zoodat de bewezen feiten behooren te worden gequalificeerd als de overtreding van het te 's-Gravenhage zonder vergunning van den burgemeester op de openbare straat verspreiden van gedrukte stukken;

O. dat derhalve het vonnis van den kantonrechter, waarbij aan dat artikel verbindende kracht wordt ontsegd, behoort te worden vernietigd;

Gezien de artt. 11a en 32 der algemeene politieverordening van 's-Gravenhage van 21 October 1890, gewijzigd en aangevuld bij verordening van 15 December 1891; 23 Strafrecht, 214, 216, 219, 266 en 257 Strafvordering;

Rechtdoende in hooger beroep:

Vernietigt het vonnis door den kantonrechter te 's-Gravenhage den 17 Maart 1892, in de zaak tegen dezen bekl. gewezen;

Verklaart den bekl. A. L. schuldig aan de hem ten laste gelegde feiten, dus aan gemelde overtreding;

Veroordeelt den bekl. tot betaling van eene geldboete van f 1, en in de kosten van het geding, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep

gevallen, nitvoerbaar ook bij lijfswang, gedurende ten hoogste 2 dagen;

Bepaalt dat de boete, zoo de veroordeelde haar niet betaalt, binnen 2 maanden na den dag, waarop dit vonnis kan worden ten nitvoer gelegd, vervangen zal worden door eene hechtenis van een dag;

Beveelt dat de bijjetten, welke in deze zaak als stukken van overtuiging hebben gediend, na verloop van 8 dagen, enz., zullen worden teruggegeven aan bekl., bij wien ze in beslag zijn genomen.

2 Juni 1892. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de inrichting van de lijst voorgeschreven bij art. 11 der wet van 5 Mei 1889, S. 48 (wet op den arbeid)

De meest gebruikelijke inrichting van de lijst, voorgeschreven bij art. 11 der arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48) blijkt menigmaal oorzaak te zijn van veel omslag en last voor werkgevers en administratie, terwijl pogingen tot vermijding daarvan aangewend ten gevolge hadden, dat het voorschrift van genoemd artikel niet behoorlijk wordt in acht genomen, en derhalve niet aan het doel beantwoordden.

Het is niet te ontkennen, dat het volledig bijhouden van die lijst met niet geringe bezwaren gepaard gaat, indien zij op die wijze is ingericht, dat nieuwe waarmerking door of van wege den Burgemeester noodig is, telkens wanneer een persoon beneden zestien jaren of eene vrouw in dienst wordt genomen. De met die waarmerking belaste ambtensaar ontvangt dan herhaaldelijk dezelfde lijst tot dat doel, en van hem kan niet wel gevorderd worden dat hij steeds en vooral des avonds na afloop van den werktijd in de fabriek, gereed sta zijne medewerking te verleenen. Het gevolg is derhalve, dat de lijst telkens een of meer dagen uit de fabriek verwijderd blijft, wat in strijd is met de wet en de controle op hare naleving zeer bemoeilijkt. Niet minder ernstig is het ongerief voor de werkgevers, vooral in bedrijven waarin het arbeiderspersoneel veelvuldig pleegt te wisselen, en inzonderheid voor degenen, die op verre afstand van het gemeentehuis verwijderd zijn. Het is begrijpelijk, dat in deze omstandigheden de aanbieding ter waarmerking wel eens achterwege blijft waar zij ter voldoening aan het wettelijk voorschrift vereischt wordt, en dat men door bijzondere inrichting van de lijst

tracht die herhaalde waarmeding overbodig te maken.

Een en ander heeft mij geleid tot overweging van de mogelijkheid om de lijst zóó samen te stellen, dat zij voldoet aan de wettelijke bepaling en aan het daardoor beoogde doel, zonder dat telkens bij elke verandering in het arbeiderspersoneel nieuwe waarmeding wordt gevorderd.

Het komt mij voor, dat het hierbij gevoegde model beide hoedanigheden in zich vereenigt. De waarmeding betreft daar de regeling van den arbeid niet voor met name aangeduide individuen, maar enkel voor de groepen, waarin deze zijn te verdeelen. Het hoofd of de bestuurder van het bedrijf of de onderneming vult zelf in de kolommen onder de waarmeding de namen der personen in, met aanwijzing van de groep, waartoe ieder behoort en met opgave van den aanvang en het einde van ieders werktijd, van de werkuren en van den wekelijkchen rustdag voor ieder in het bijzonder, welke opgaven dan in overeenstemming moeten zijn met die, aan het hoofd der lijst voor ieders groep.

Voor enkele bedrijven (botvisserij, glasblazerijen die met één ploeg werken, nettenboeterijen, steen-, pannen- en met een van deze vereenigde tegelfabrieken, fabrieken van verduurzaamde levensmiddelen en van vruchtensappen, vischrookerijen, drogerijen en zouterijen, alsmede inrichtingen gedreven door wind- of waterkracht), is bij het Koninklijk besluit van 9 December 1889 (*Staatsblad* n°. 176) en bij latere aanvullingen daarvan vrijstelling verleend van de verplichting om de werkuren op de lijst te vermelden; in deze en eventueel alsnog aan te wijzen bedrijven blijft dus de daarvoor bestemde kolom oningevuld, tenzij aan die vrijstelling de voorwaarde is verbonden, dat, in plaats van de werkuren, vermeld worden de tijden gedurende welke in gewone omstandigheden rust wordt gegeven, in welk geval deze in die kolom moeten worden aangeduid met verandering van het opschrift of met opgave in de kolom „aanmerkingen” dat de opgegeven uren niet zijn werkuren, maar rusttijden. (Deze voorwaarde is tot dusver gesteld voor nettenboeterijen, steen-, pannen- en met een van deze vereenigde tegelfabrieken, werkende met één ploeg, fabrieken van verduurzaamde levensmiddelen en van vruchtensappen, alsmede voor inrichtingen gedreven door wind- of waterkracht). Ten overvloede zij opgemerkt, dat die vrijstelling in sommige bedrijven (steen-, pannen- en tegelfabrieken,

vischrookerijen, drogerijen en zouterijen), slechts geldt voor personen, die een bepaald aangewezen soort van arbeid verrichten.

Natuurlijk behooren zooveel groepen te worden gemaakt als er klassen van beschermde personen zijn, wier werktijd of werkuren of rustdag afwijkt van die van andere beschermde personen in dezelfde fabriek of werkplaats. Waar de regeling van den arbeid voor hen allen eenvormig is, en dus de opgaven voor allen dezelfde moeten zijn, wordt het geheele beschermde personeel in één groep samengevat. Indien voor sommigen van hen de regeling van den arbeid op bepaalde dagen anders is dan die op de overige dagen der week, moeten achter de groep, waartoe zij behooren, en achter hunne namen, de beide regelingen worden vermeld met opgave van de dagen waarvoor elke regeling geldt.

Op deze wijze ingericht behoeft de lijst alleen dan opnieuw te worden gewaarmed, indien men in de regeling van den arbeid voor zekere groep, zooals zij in de kolommen is vermeld, eenige verandering wenscht te brengen, of indien eene nieuwe groep moet worden bijgevoegd.

De aanwijzingen aan den voet der lijst strekken slechts om de verplichtingen der werkgevers, bij art. 11 der wet opgelegd, zoo noodig in herinnering te brengen en hun zekerheid te geven omtrent naam en standplaats van den ter plaatse bevoegden Inspecteur van den arbeid.

Ik heb de eer UHEG. nit te noodigen aan den Burgemeester van elke gemeente in Uwe provincie twee exemplaren dezer circulaire met bijbehorende model-lijst te doen toekomen, ten einde daarvan zooveel mogelijk mededeeling geschiede aan belanghebbenden en verder daarvan zoodanig gebruik worde gemaakt als geraden zal voorkomen.

Een voldoende getal afdrucken gaat daartoe hiernevens.

De ondervinding heeft geleerd, dat het niet overbodig is sommige Burgemeesters te wijzen op de noodzakelijkheid, dat geen lijst door of van hunnentwege worde gewaarmed, tenzij men zich overtaigd hebbe dat de opgaven, daarin vervat, volkomen beantwoorden aan de eischen der wet of der daaruit voortgevloede maatregelen van bestuur.

Ik verzoek UHEG. beleeft dit bij de bovenbedoelde toezending te willen doen en daarbij tevens de noodige aanwijzing te willen verstrekken ter richtige invulling van naam en standplaats van den Inspecteur van den arbeid.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

(Behoort bij de circulaire van den Minister van Justitie aan de Commissarissen der Koningin dd. 2 Juni 1892, 2^e afd. A, n°. 134).

L I J S T bedoeld bij art. 11 der wet van 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48), van personen beneden den leeftijd van 16 jaar en van vrouwen welke arbeid verrichten in de van te

	Van den werktijd.		Werkuren. (Uren waarin gewerkt wordt.)	Eetmaal bestemd tot wekelijk- schen rustdag.	AANMERKINGEN.
	Aanvang.	Einde.			
Voor de hieronder genoemde personen is de arbeid geregeld als hiernaevens is vermeld:					
Voor groep I					
Voor groep II					
Voor groep III. . . .					

Gewaarmerkt te den 189 .

De Burgemeester,

Nummer der groep.	Arbeid verrichtende personen beneden 16 jaar en vrouwen.		Van den werktijd.		Werkuren. (Uren waarin gewerkt wordt).	Eetmaal bestemd tot wekelijk- schen rustdag.	AANMERKINGEN.
	NAAM.	VOORNAMEN.	Aanvang.	Einde.			

Het hoofd
De bestuurder van het bedrijf of de onderneming.

NB. Volgens art. 11 der bovenaangehaalde wet, is het hoofd of de bestuurder van een bedrijf of eene onderneming verplicht te zorgen, dat op deze lijst steeds vermeld staan: de namen en de voornamen van *al* de in zijn fabriek of werkplaats arbeid verrichtende personen beneden 16 jaar en vrouwen.

Achter den naam van iederen jeugdigen persoon en van iedere vrouw in het bijzonder moeten, overeenkomstig de hierboven door of van wege den burgemeester gewaarmerkte opgaven, vermeld staan de aanvang en het einde van zijnen of haren werktijd, zijne of hare werkuren, en voorts het etmaal voor ieder bestemd tot wekelijkschen rustdag.

Bij wijziging van de gewaarmerkte opgaven in het hoofd dezer lijst moeten die onmiddellijk opnieuw door of van wege den burgemeester gewaarmerkt worden.

Deze lijst moet in de fabriek of werkplaats, op een plaats, waar arbeid verricht wordt, zichtbaar zijn opgehangen.

De ter plaatse bevoegde inspecteur van den arbeid is te

3 Juni 1892. **BESLUIT**, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatspoorweg *Schiedam—Hoek van Holland*, over de haven te *Vlaardingen*. S. 132.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 30 Januari 1892, litt. A., afdeling Handel en Nijverheid;

Gelet op artikel 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67);

Den Raad van State gehoord (advies van den 23 Februari 1892, n°. 15);

Gezien het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 28 Mei 1892, n°. 181, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het bij dit besluit gevoegde reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare brug in den Staatspoorweg *Schiedam—Hoek van Holland*, over de haven te *Vlaardingen*;

2°. te bepalen, dat dit reglement in werking zal treden den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin dit besluit is geplaatst.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Honnaf, den 5den Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 16 Juni 1892.)

REGLEMENT voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare brug in den Staatspoorweg *Schiedam—Hoek van Holland* over de haven te *Vlaardingen*.

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. De beweegbare brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden. Is er tijdelijk geen scheepvaart te verwachten, dan kan de brug gesloten blijven.

Met het sluiten van de brug wordt aangevangen vijftien minuten vóór het tijdstip waarop de komst van eenen trein is bepaald of aan-

gekondigd. Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden de sluiting vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk kan vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen, als voor de tijdige sluiting noodig is.

Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug. De brug kan in het belang van den dienst worden gesloten gehouden, wanneer de scheepvaart door ijs of om andere redenen niet kan plaats hebben.

Alvorens over te gaan tot het sluiten der brug, geeft de brugwachter het sein dat de doorvaart gestremd is. Bij de brug is een seinpaal geplaatst, hoog 4.80 Meter boven de spoorstaven, voorzien van een rood geschilderden bol, die langs den paal bewogen wordt, en van een lantaarn met groen en rood licht, ter hoogte ten minste van 3.50 Meter boven de spoorstaven.

Is de brug geopend, dan wordt dit aangeduid:

bij dag door den geheel opgehaalden rooden bol;

bij nacht door het groen licht, gekeerd naar de zijden van de scheepvaart.

Is de brug gesloten dan wordt dit aangeduid:

bij dag door den neergelaten bol;

bij nacht door het roode licht, naar de zijden van de scheepvaart gekeerd.

Nachteinen worden gegeven van een half uur ná zonsopgang tot een half uur vóór zonsopgang.

3. Bij het doornemen van de brug gedragen de schippers zich naar de bepalingen betreffende de bevaring van de haven, voor zoover zij niet met dit reglement in strijd zijn, en naar de bevelen van den brugwachter.

4. Bij het naderen van de brug moeten de schippers de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgende artikel is bepaald of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, den stoom geheel of gedeeltelijk afsluiten, de trek-dieren zeer langzaam laten stappen en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het buiten de muurwerken aan de oostzijde van de haven kan worden stilgehouden, ingeval de brugwachter dit noodig acht.

Bij harden wind, sterken stroom of bij snelle vaart van het schip, zijn de schippers verplicht, door het achteruitbrengen van een lijn of tros, of van kettingen of door het terugwerken met stoom, de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

In geen geval mogen gedurende het gesloten zijn of gedurende het sluiten der brug, de schepen zonder schriftelijke vergunning van den brug-

wachter dichter dan de boven aangegeven muurwerken tot de brug naderen.

De schippers moeten door geluidseinen of door roepen den brugwachter tijdig waarschnwen, dat hnn schip de brug nadert.

Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoo langzaam voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingen door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

Indien door mist of andere oorzaken de bol of de lantaarn aan den seinpaal niet duidelijk te onderscheiden of niet zichtbaar zijn, zullen de schepen buiten de muurwerken aan de oostzijde worden gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

5. Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen, door trek-dieren niet dan stapvoets en stoombooten met verminderde kracht.

Zeilende schepen moeten zoodanig van zeil verminderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

De schooten moeten zooveel aangehaald en de raas gebrast of getopt worden, dat bij het doorvaren geen touwen of zeilen met de brug- of remmingwerken in aanraking kunnen komen.

Bij het doorvaren mogen van de schepen ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij met de brug- of remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de remmingwerken, schuifhouten, haalpenen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

Het verminderen der vaart of het vastmaken der schepen geschiedt alleen door het uitbrengen van kettingen of tonwen aan de meerpalen (die voor niets anders mogen gebruikt worden), tenzij het uitbrengen van een anker onvermijdelijk is.

De schippers zorgen dat geene schade wordt toegebracht aan de vaartuigen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater nabij de brug.

6. Het is verboden:

schepen in de opening van de brug stil te houden, schepen aan eenig deel der brug vast te leggen of te verhalen.

7. Voor het openen der brug wordt geene betaling gevorderd.

8. Een schip mag binuen de muurwerken, in art. 4 bedoeld, niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

Binnen de brug varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

Binnen de muurwerken, in art. 4 bedoeld, varen de schippers elkander in de richting naar de brugopening niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

Buiten de muurwerken wachten de schippers totdat de schepen welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaaren.

Rijksvaartuigen, of die in dienst zijn van den Staat, stoombooten en beurtschepen worden voor alle andere schepen doorgelaten.

Voor gelijk aankomende schepen is de voorrang van doorvaren toegekend aan de binuenkomende, zoodat de uitgaande buiten het muurwerk moeten wachten.

Bij geschil beslist de brugwachter.

9. Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor de gesloten brug aankomt, zullen de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aankomende blijven, ten einde geene opstopping of verwarring te doen ontstaan.

10. Bij het weder openen der brug varen de schepen door met vergunning van den brugwachter volgens art. 4, van dezelfde zijde, naar volgorde van aankomst en van verschillende zijden, met inachtneming van den voorrang als in art. 8 is omschreven.

11. Wanneer een schipper weigert zijn schip in de opening van of nabij de brug naar de aanwijzing van den brugwachter te stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze bevoegd, desnoods ondersteund door den sterken arm, op kosten van den onwillige, het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

12. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten der brug ten dienste van den spoorrein verhindert, is de spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente *Vlaardingen* en op kosten van den gezagvoerder of eigenaar van het schip, de oorzak of oorzaken van die verhindering te doen opruimen.

13. Schepen waarvan niet te vreezen is dat zij in de brugopening zullen beklemd raken, kunnen met bijzondere verguuning van den brugwachter onder de brug, tijdens die gesloten is, doorvaren.

14. Door schepen worden in dit reglement bedoeld alle soorten van vaartuigen en houtvloten,

Door schippers worden bedoeld zij, die op het schip of houtvlot gezag nitoeefenen, of met de leiding daarvan belast zijn.

Onder brugwachter worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen of hem behulpzaam zijn.

15. Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

De brugwachter, de ambtenaren in art. 8 sub 1°—6° van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren van den Staat en van de spoorwegonderneming aan wie het toezicht op de brug is opgedragen, de rijksveldwachters en de plaatselijke politie beambten in de gemeente *Vlaardingen*, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

De processen-verbaal van overtreding worden opgemaakt op den eed bij den aanvang hunner bediening afgelegd, of binnen acht en veertig uren ten overstaan van den rechter van het kanton of van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de overtreding is begaan, met eede bevestigd.

16. De overtreders, tegen wie proces-verbaal is opgemaakt, mogen met de sbeopen hunne reis niet vervolgen, dan na ten genoegen van het hoofd van het bestuur der gemeente *Vlaardingen*, borgtocht te hebben gesteld tot verzekering van de vergoeding der door hen veroorzaakte schade.

Aan de ambtenaren van den spoorweg met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente *Vlaardingen* en door alle ambtenaren met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

17. Als overtreding van deze bepalingen wordt aangemerkt het niet voldoen aan eenig bevel van den brugwachter, tot uitvoering of naar aanleiding van deze bepalingen gegeven.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 3 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 132).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

7 Juni 1892. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 27 April 1891 (*Staatsblad* n°. 93), houdende vaststelling van het invoerrecht voor drop. S. 133.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Finan-

ciën, van 21 April 1892, n°. 71, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op artikel 5 der wet van 29 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 142);

Herzien het Koninklijk besluit van 27 April 1891 (*Staatsblad* n°. 93);

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Mei 1892, n°. 33);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister, van 2 Juni 1892, n°. 33, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De eerste zinsnede van art. 1 van het Koninklijk besluit van 27 April 1891 (*Staatsblad* n°. 93) wordt gelezen als volgt:

„Het invoerrecht voor drop bedraagt per 100 kilogram:

a. bij een gehalte van meer dan 13 en niet meer dan 33 ten honderd f 6.00

b. bij een gehalte van meer dan 33 en niet meer dan 52 ten honderd 12.00

c. bij een hooger gehalte 25.00”

In artikel 2 van dat besluit wordt in plaats van „10” gelezen „13”.

2. Dit besluit komt in werking op den vijfden dag na zijne afkondiging.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 7den Juni 1892.

(get.)

E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 18 Juni 1892.)

7 Juni 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat in art. 7 der wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110) onder het woord „erf” alleen is te verstaan de aanhoorigheid eener woning.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op de middelen van cassatie, namens den req. voorgesteld bij pleidooi luidende:

Schending en verkeerde toepassing van art. 350, al. 2, Strafrecht in verband met art. 7, al. 2, der wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110), door ten onrechte de plaats waar het ten laste gelegde feit werd gepleegd, niet aan te nemen als vallende onder het begrip „erf” van het laatst-aangehaald wetsartikel.

Overwegende dat bij het aangevallen arrest, op

grond van wettige bewijsmiddelen, wettig en overtuigend bewezen is verklaard het aan den req. ten laaste gelegde feit en zijne schuld daaraan, welk feit daarin bestaat, dat hij op 6 Februari 1891 op het landgoed „het Elze”, onder Bafde, gemeente Gorsel, en wel op het gedeelte, gelegen nabij den door een ijzerdraadbespanning van gezegd landgoed afgescheiden openbaren zandweg, den Voortmansweg, buiten de aanhoorigheid van het huis 't Elze, een aan H. J. H. althane aan een ander dan hem req., toebehorende licht-bruineu hond opzettelijk en wederrechtelijk heeft doodgeschoten;

O. dat verder bij het arrest is beslist dat het doodschieten van den hond heeft plaats gehad op des req.'s landgoed „het Elze” (gemeente Gorsel), en wel op de grens daarvan, ter plaatse waar het door eene ijzerdraadbespanning is afgescheiden van den openbaren weg (den Voortmansweg); dat die plaats is gelegen in een akkermaalsbosch, ingericht als wandelpark, waarin zich banken bevinden en dat door 2 bruggetjes verbonden is met de waterpartij bij het woonhuis „het Elze”; dat de afstand van die plaats tot gezegde woning bedraagt 150 à 200 meters; dat verder genoemd bosch van de naaste omgeving van den huize het Elze is afgesloten door een oprijlaan, die van den openbaren weg naar de woning voert, en voorts door gezegde waterpartij of gracht;”

O. dat het Hof geoordeeld heeft dat de dus omschrevene plaats niet is een „erf” in den zin van art. 7, al. 2, der wet van 5 Juni 1875 (Staatsblad n°. 110), zoodat een daarop zonder opzicht rondlopende hond door of van wege den bewoner of bruiker niet straffeloos mag worden gedood, want dat volgens de constante jurisprudentie tot een „erf” in dat artikel bedoeld alleen behoort de aanhoorigheid eener woning en daaronder slechts begrepen zijn de tuinen of hoven en binnenplaatsen die *onmiddellijk* aan het huis verbonden zijn;

O. dat tegen deze beslissing, op grond van welke des req.'s verdediging, dat de door hem gepleegde handeling niet strafbaar zou zijn, verworpen werd, het voorgestelde middel is gericht;

O. dat tot staving daarvan in hoofdzaak is aangevoerd: dat in de bestaande jurisprudentie (waarop het Hof zich beroept) ter vaststelling der beteekenis van het woord „erf”, zooals die door het Hof is aangenomen, ten onrechte een grond wordt ontleend aan het spraakgebruik; dat 's Hofe

enge opvatting van dat woord geen steun vindt in de bepalingen der voornoemde wet van 1875, noch in hare geschiedenis;

O. dienaangaande, dat welke ruime beteekenis het woord „erf” ook moge hebben in verschillende bij pleidooi aangehaalde wetten die geheel andere onderwerpen betreffen, het in de volkstaal gebruikelijk is er ook den zin aan te hechten van aanhoorigheid eener woning; dat hetzelfde woord in dien zin ook voorkomt in art. 4 derzelfde wet, waarbij wordt bepaald dat de ambtenaren van politie voor de uitvoering dezer wet bevoegd zijn de erven, woningen en andere gebouwen zelfs zonder toestemming van den eigenaar binne te treden, mits voorzien van een schriftelijke lastgeving van den burgemeester of commissaris van politie; dat in art. 7 zelf in de eerste plaats van de „bewoners” gesproken wordt; dat niet aan te nemen is dat hetzelfde woord „erf” in de beide artt. 4 en 7 derzelfde wet eene verschillende beteekenis zou hebben;

dat eindelijk bij de verdediging van het later wet geworden ontwerp in de Eerste Kamer der Staten-Generaal de toenmalige Minister van Binnenlandsche Zaken, gevraagd naar de beteekenis van het woord „erf” in art. 7 al. 2, uitdrukkelijk verklaard heeft: dat het taaleigen weinig twijfel overlaat of het woord „erf” beteekent het terrein of grondstuk bij eene woning behoorende, ook wanneer het erf openstaat of zelfs geen hek aanwezig is, mits het maar zij de aanhoorigheid van eene woning;

O. dat medien het middel is ongegrond;

Gezien art. 370 Strafvord.;

Verwerpt het beroep en veroordeelt den req. in de kosten.

7 Juni 1892. *MISSIVE* van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal fungerende directoren van politie, betreffende uitvoering der verklaringen met België, Duitschland en Oostenrijk, omtrent den handel in vrouwen en meisjes.

De droevige handel in vrouwen en meisjes, die over geheel Europa door bordeelhouders onderling en door deze en hunne overal verspreide agenten wordt gedreven, heeft, en terecht, sedert lang de aandacht getrokken. Ook bij verschillende Regeeringen is naar aanleiding daarvan ernstig overwogen door welke middelen men dien in het geheim gedreven handel zou kunnen tegengaan en

de slachtoffers dier afschuwelijke industrie voor de gevolgen zooveel mogelijk zou kunnen beschermen.

Gelijk u bekend is, zijn als nitvloeiSEL daarvan op initiatief van de Nederlandsche Regeering verklaringen tot stand gekomen met België, Duitschland en Oostenrijk, en het komt mij niet ondienstig voor eenige voorschriften en weenen te geven met betrekking tot de nitvoering daarvan.

Op den voorgrond stel ik daarbij, dat, gelijk meermalen is gebleken, de groote kracht van den bordeelhouder tegenover zijn slachtoffer daarin gelegen is, dat de vreemde prostituée, eenmaal in hnis opgenomen, zich door hem voor de keuze geplaatst ziet om of daar te blijven of door de politie over de grenzen te worden gezet. Vandaar dan ook dat men allereerst daarop bedacht is geweest om aan die vrouwen en meisjes, welke tegen wil en bedoeling naar elders zijn gebracht of met het ontechtig leven willen breken, den terugkeer naar haar land en familie gemakkelijk en mogelijk te maken. Een eerste plicht der politie is dus wel deze, dat zij de meisjes en vrouwen, gekomen uit landen waarmede verklaringen zijn gewisseld, allereerst ter gelegenheid van de toepassing van art. 452 Wetboek van Strafrecht maar ook later bij elke voorkomende gelegenheid, er aan herinnere dat het schrikbeeld van het hulpeloos over de grens zetten voor haar niet bestaat.

De bedoelde verklaringen zijn opgenomen in het *Staatsblad*, die met België van 1887 n°. 2, die met het Dnitsche Rijk van 1891 n°. 85, en die met Oostenrijk-Hongarije van 1892 n°. 61.

De drie verklaringen hebben deze bepaling gemeen, dat de Regeeringen der beide contracteerende Staten zich verbinden binnen de wettelijke grenzen zooveel mogelijk te bevorderen, dat de vrouwen en meisjes, die tegen haren wil er toe gebracht mochten zijn zich in het voor haar vreemde der beide landen aan ontucht over te geven, op haar eigen verzoek of op dat van echtgenoot, ouders of voogd worden teruggezonden naar haar eigen land. Indien deze personen, die gezag over haar uitoefenen, niet zelve voor geleide zorgen, moet het vervoer plaats hebben door politie-beambten, die elkaar zoo noodig op verschillende punten van het traject kunnen vervangen. In dit geval behooren voor Belgische en Dnitsche vrouwen en meisjes de bemoeiingen der Nederlandsche overheid in dezen zich niet verder nit te strekken dan tot de Nederlandsch-Belgische of de Nederlandsch-Dnitsche grens, ter-

wijl omgekeerd Nederlandsche vrouwen en meisjes, die uit België of Duitschland herwaarts moeten komen, aan de grens van het Rijk moeten worden afgehaald. Daar de terugzending van Oostenrijksche en Hongaarsche vrouwen en meisjes over Duitsch grondgebied moet geschieden en dit transit niet is geregeld, is het wenschelijk ook met het oog op de verrekening van kosten, zooveel mogelijk hare afhaling hier te lande, althans aan de Nederlandsch-Dnitsche grens te verzekeren. Vronwen en meisjes uit Oostenrijk-Hongarije onder politiegeleide herwaarts terug te brengen, zullen, indien zij niet hierheen gebracht worden, aan de Oostenrijksch Dnitsche of Oostenrijksch Zwitsersche grens moeten worden overgenomen door Nederlandsche beambten. Op vreemd grondgebied behooren deze zich in geen geval in nniform gekleed te begeven.

Het vervoer op Nederlandsch grondgebied heeft per spoortrein kosteloos plaats, indien het onder geleide van het Nederlandsch openbaar gezag geschiedt, daar voor personen onder verzekerde bewaring reizende en voor de geleiders kosteloos vervoer op de spoorwegen is toegestaan.

Intnsehen kunnen de vrouwen en meisjes zelve of hare echtgenooten, ouders of voogden de reiskosten voor hunne rekening nemen, wat bijv. noodzakelijk zal zijn, indien hef reizen in de late of 2de klasse van den spoortrein wordt verlangd. Indien Nederlandsche beambten ter uitvoering van de verklaring met Oostenrijk-Hongarije op vreemd grondgebied moeten reizen, en de daardoor veroorzaakte kosten niet door de te geleiden personen of door hare betrekkingen worden betaald, komen die ten laste van den Staat, waartoe die personen behooren. Voor wat het vervoer naar Nederland betreft, kunnen de verblijfkosten op het gebied van een derden Staat voor den vergezellenden beambte op den voet van het bij het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4) vastgesteld tarief aan mijn departement worden in rekening gebracht. De reiskosten op dat grondgebied voor den beambte en voor de te vervoeren persoon, alsmede de verblijfkosten van deze laatste, kunnen tot het werkelijk uitgegeven bedrag daarbij worden gedeclareerd.

Bij terngbrenging van meisjes of vrouwen naar Oostenrijk of Hongarije door Nederlandsche beambten zullen deze hunne kostenrekening voor wat de reis door een derden Staat betreft, bij hetzelfde departement indienen, waar het noodige zal worden verricht tot terngbekoming van de voorgeschoten gelden van de Oostenrijksch-Hon-

gaarsche Regeering. Voor eene reis over het territoir van een derden Staat kan aan mijn departement door uwe tusschenkomst een voorschot worden gevraagd.

In de verklaringen met Duitschland en Oostenrijk-Hongarije is tevens bepaald, dat gelijke terugzending zal geschieden van meisjes, die volgens de wetten van haar eigen land minderjarig zijn en zich in het andere land vrijwillig aan ontucht overgeven, indien hare ouders, of voogden die terugzending verzoeken. De boven gegeven voorschriften gelden voor zoover toepasselijk, ook bij deze terugzending.

Bij de overweging van de vraag of aan een verzoek om terugzending zal worden gevolg gegeven — hetwelk steeds zal behooren te geschieden indien de betrokken persoon verkeert in een geval als in toepasselijke verklaring bedoeld, en geen wettelijk voorschrift of rechterlijk bevel zich daartegen verzet — mag in geen geval rekening worden gehouden met aanspraken van derden op de vrouw of het meisje tengevolge van betrekkingen uit ontucht voortvloeiende. De verklaring met Oostenrijk-Hongarije zegt dit ten overvloede uitdrukkelijk.

De verklaring met Duitschland houdt nog de bepaling in, dat de kosten van het onderhoud der uit te leiden personen bij gebreke van voldoende door deze zelve of door hare betrekkingen door den terugzendingen Staat zullen worden gedragen tot de Rijksgrens. Zoodanige kosten behoeven evenwel hier te lande niet te worden gemaakt, daar de bedoelde personen in afwachting van het transport en zoo noodig ook onderweg worden opgenomen in een passantenbuis of een huis van bewaring op grond van art. 3 n°. 3 der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3). Het behoort intusschen geen betoog, dat de terugzending niet langer mag vertraagd worden dan bepaald noodzakelijk is voor de behoorlijke regeling daarvan.

Alvorens een gehuwde vrouw of een minderjarig meisje naar België of naar Oostenrijk-Hongarije terug te zenden, moet door de overheid hier te lande aan dengene, die over haar gezag uitoefent (echtgenoot, ouders of voogd) in het land, waar zij tehuis behoort, tijdig worden kennis gegeven van den dag en de plaats wanneer en waar zij kan worden afgehaald. Als die plaats worde opgegeven het meest geschikte grensstation op Nederlandch gebied.

Als de overheid, van welke die kennisgeving behoort uit te gaan, en die voor de terugzending

zelve heeft te zorgen, is, in verband met de wet van 13 Augustus 1849 (*Staatsblad* n°. 39), als van zelve aangewezen het hoofd van politie der gemeente, waar de vrouw of het meisje verblijft.

Bij onbekendheid met het juist adres van degenen, tot wie de kennisgeving moet gericht worden, is het wenschelijk de tusschenkomst in te roepen in België van den Directeur de la Sureté te Brnseel, in Oostenrijk-Hongarije van den Nederlandschen Gezant te Weenen; de hulp van den laatste kan door middel van mijn departement en dat van Buitenlandsche Zaken worden verzocht.

Indien eene Deutsche vrouw of een Duitsch meisje er hier te lande tegen haren wil toe mocht gebracht zijn, zich aan ontucht over te geven, en indien een minderjarige van dezelfde nationaliteit hier te lande vrijwillig ontucht pleegt, zal hare terugzending niet geschieden, dan nadat door dezelfde overheid tijdig dag en plaats van overgave aan de Nederlandsch-Deutsche grens (laatste Nederlandsche grensstation) zullen zijn medegedeeld aan degene, welke over die persoon gezag uitoefent. Deze mededeeling zal steeds geschieden door tusschenkomst van de overheid in Duitschland. Mocht het onzeker zijn tot de overheid van welke gemeente zich te wenden, dan kan voor de overbrenging de medewerking van de departementen van Justitie en van Buitenlandsche Zaken worden ingeroepen.

Mochten de betrekkingen van de vrouw of het meisje, dat naar België, Duitschland of Oostenrijk-Hongarije moet worden teruggezonden, zich ook na ontvangst van de kennisgeving niet aan haar laten gelegen liggen, dan zal toch de terugzending, indien mogelijk en volgens de wet geoorloofd, worden ten uitvoer gebracht met behulp van de autoriteiten van het land waartoe de vrouw of het meisje behoort.

Indien omgekeerd eene kennisgeving als hier bedoeld uit België, Duitschland of Oostenrijk-Hongarije eene Nederlandsche overheid bereikt, zal deze, indien zij is het hoofd van politie der gemeente van verblijf, naar aanleiding daarvan de noodige maatregelen nemen, zoo mogelijk na overleg met de betrekkingen van de herwaarts terug te zenden persoon, en zoodra mogelijk naar gelang van omstandigheden antwoorden aan de vreemde overheid, van wie de kennisgeving werd ontvangen, is de kennisgeving aan eene andere overheid gezonden, dan zal deze die aan de bevoegde autoriteit doen toekomen, die alsdan overeenkomstig de voorschriften heeft te handelen.

Ten aanzien van Duitsche vrouwen en meisjes, die zich hier te lande aan ontucht overgeven, is ook al is geen verzoek tot opsending gedaan, nog eene andere formaliteit in acht te nemen. Binnen de wettelijke grenzen, d. i. voor zoover niet eenig wettelijk voorschrift daaraan in den weg staat, bijv. de onschendbaarheid der woning of het verbod van vrijheidsrooving, moet elke vrouwelijke persoon van Duitsche nationaliteit, zoodra blijkt dat zij zich in Nederland ontuchtig gedraagt en onverschillig of zij in een bordeel of elders vertoeft, in de gemeente van haar verblijf gehoord worden, ten einde zoo mogelijk haar identiteit vast te stellen en te doen blijken vanwaar zij komt en wie haar heeft doen besluiten haar land te verlaten.

In den regel zal dit verhoor kunnen geschieden ter plaatse en door den ambtenaar bedoeld in art. 452 Wetboek van Strafrecht. Het hoofd van politie der betrokken gemeente heeft in elk geval te zorgen dat het verhoor zoo mogelijk worde afgenomen. Ten aanzien van in bordeel en op te nemen personen kan het gelijktijdig geschieden met de bekendmaking, voorgeschreven bij evenvermeld artikel van het Strafwetboek.

Alvorens iemand, gelijk voormeld, te hooren, moet natuurlijk vast staan dat zij zich aan prostitutie overgeeft, en ook dan nog moeten daarbij de noodige tact en omzichtigheid worden in acht genomen.

Van elk verhoor worde een behoorlijk proces-verbaal opgemaakt, waarvan zoodra mogelijk afschrift worde gezonden aan mijn departement, hetwelk voor de mededeeling daarvan aan de Duitsche overheid zal zorg dragen.

Van hetgeen bij zulk een verhoor blijkt kan uit den aard der zaak menigmaal een verzoek tot terugzending van de betrokken persoon het gevolg zijn, hetzij dit van haar zelve nitgaat, hetzij van hare betrekkingen, als deze van het proces-verbaal hebben kennis genomen.

Telkens wanneer de terugzending, hetzij naar of uit Nederland van een meisje of eene vrouw, op grond van eene der hier behandelde verklaringen heeft plaats gehad of vruchteloos is beproefd, zal daarvan aan mijn departement bericht worden ingewacht van het hoofd van politie der betrokken gemeente, onder mededeeling van hetgeen ten deze is verriekt en van den uitslag der bemoeiingen.

In gevallen, waarin geene der bedoelde verklaringen konden worden toegepast, kan, indien

daartoe overigens termen zijn, op de gewone wijze overeenkomstig de vreemdelingen-wet worden gehandeld. Tot geene uitleiding op grond van deze wet behoort evenwel te worden overgegaan, indien een der verklaringen op het gegeven geval toepasselijk is, zoolang niet alle pogingen om overeenkomstig deze de vrouw of het meisje uit het land te verwijderen vruchteloos zijn gebleken.

UW.E.G. zal wel bereid zijn ter verzekering van de richtige nitvoering van de verklaringen, de gewenschte inlichtingen en zoo noodig den bijstand van de beambten der Rijksveldwacht te verschaffen, terwijl door Uwe tuschenkomst ook mijn departement desverlangd kan worden geraadpleegd.

Van deze circulaire wordt het vereischte getal gedrukte exemplaren hiernevens gevoegd voor de burgemeesters der voornaamste gemeenten en voor de hoofd-commissarissen en de commissarissen van politie in Uw ressort, terwijl zij tevens in het *Algemeen Politieblad* zal worden geplaatst.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

8 Juni 1892. BESLUIT tot aanwijzing van plaatsen, waar inrichtingen tot vervaardiging van rookzwak buskruit kunnen worden opgericht. S. 134. IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Oorlog van 13 April 1892, I^a. K, afdeling Handel en Nijverheid en van 13 April 1892, afdeling Secretariaat, n°. 6;

Gelet op art. 24, 3de lid, der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), tot regeling van het toezicht bij het oprichten van inrichtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken;

Den Raad van State gehoord, advies van den 24 Mei 1892, n°. 18;

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers van 31 Mei 1892, I^a. D, afdeling Handel en Nijverheid, en van 3 Juni 1892, 1ste afdeling, n°. 6;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan te wijzen als de plaatsen waar, overeenkomstig door Ons goed te kennen planuen en met inachtneming van door Ons te stellen voorwaarden, mogen worden opgericht en in werking gebracht:

1°. Inrichtingen voor de vervaardiging van rookzwak buskruit, geen nitro-glycerine bevattende;

voor de vervaardiging tot vóór de droog van rookzwak buskruit, nitro glycerine bevattende;

en voor de verwerking van droog schietkatoen, het terrein kadastraal bekend als gemeente *Muiden*, sectie A, n°. 55, 213—215, 240—262, 265—302, 308—348, 350—353, op welk terrein krachtens Koninklijk besluit van 11 November 1883 (*Staatsblad* n°. 155) de buskruitfabriek „de Krijgsmann” gevestigd en in werking is;

2°. Inrichtingen voor de vervaardiging van schietkatoen;

voor de vervaardiging van nitro-glycerine en voor de gelatineering daarvan met schietkatoen; en voor het drogen en bewaren van rookzwak buskruit, nitro-glycerine bevattende, het terrein kadastraal bekend als gemeente *Nieuwer-Amstel*, sectie H, n°. 451, 452, sectie I, n°. 646, 652, 653, 749, sectie H, n°. 807, sectie I, n°. 838, sectie H, n°. 445, 446, sectie I, n°. 625, 626, 634, 837, sectie H, n°. 1070, sectie I, n°. 1143, 1145, 635, 637, 1184—1193, 1183, 1664, 1665, 1667 en 1678.

De voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 8sten Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.
(Uitg. 20 Juni 1892.)

9 Juni 1892. BESLUIT, houdende bepalingen ter uitvoering van art. 9 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70), tot inrichting van een dienst, ter verzending met de post van pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande. S. 135.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. WJZ EMMA, KON.

Gelet op art. 9 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70), tot inrichting van een dienst, ter verzending met de post van pakketten, het gewicht van 5 kilogrammen niet te bovengaande

Gelet op het Verdrag van *Wenen* van 4 Juli 1891, wegens de uitwisseling van pakketten met de post, en op het Slot-protocol van dezelfde dagteekening, van welke beide stukken de plaatsing in het *Staatsblad* werd bevolen bij Ons besluit van 29 Maart 1892 (*Staatsblad* n°. 51);

Op de voordracht van den Minister van Water-

staat, Handel en Nijverheid van 3 Juni 1892, n°. 231, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. In het verkeer tusschen *Nederland* en de landen, welke tot het genoemde Verdrag van *Wenen* zijn toetreden of nader zullen toetreden, kunnen, door tusschenkomst van den dienst der posterijen, pakketten worden verzonden tot een gewicht van 5 kilogram of 3 kilogram, al naar gelang het eene of het andere gewicht als maximum door die landen is aangenomen.

2. Pakketten met aangegeven waarde tot een bedrag van ten hoogste 1000 francs en verreken-pakketten met een te verrekenen bedrag van ten hoogste 1000 francs zijn mede toegelaten in het verkeer met die landen, die zich daartoe tegenover *Nederland* bereid hebben verklaard.

Onder hetzelfde voorbehoud is expresse-bestelling toegelaten, alsmede uitreiking der pakketten aan den geadresseerde vrij van invoerrechten of eenig ander port of recht.

3. Voor een bericht van ontvang, indien dit verlangd wordt, is een vooruit te betalen port van 10 cent verschuldigd.

4. Van de verzending zijn uitgesloten:

a. pakketten, waarvan een der vlakken eene grootere afmeting dan 60 c.M. heeft, en pakketten, nit *Nederland* over zee te verzenden, waarvan de inhoud 20 d.M³. te boven gaat;

b. levende dieren, met uitzondering van bijen;

c. zelfstandigheden, die aan ontploffing of zelfontbranding bloot staan, of op eenigerlei wijze gevaar kunnen opleveren;

d. pakketten, welke brieven of schriftelijke mededeelingen, eenen brief vervangende, bevatten;

Bijvoeging eener open factuur der gezonden goederen is geoorloofd.

e. voorwerpen, welke in het land van bestemming of in een land waarover het vervoer geschiedt moet, op grond van bestaande wettelijke of reglementaire bepalingen, niet zijn toegelaten.

5. Het tarief der porten, die voor de pakketten naar de verschillende landen verschuldigd zijn, wordt, overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vastgesteld.

Het recht van verzekering voor de pakketten met aangegeven waarde is hetzelfde als dat, voor brieven naar het buitenland vastgesteld, met uitzondering van het recht voor de pakketten met

aangegeven waarde bestemd voor *België*, dat op 5 cent per 300 francs of gedeelte van 300 francs is bepaald.

Voor verrekenpakketten is, behalve het port, een recht verschuldigd van 1 ten honderd van het verrekenbedrag, met aanvulling der breuken van $2\frac{1}{2}$ cent tot het volle bedrag van $2\frac{1}{2}$ cent. Dit recht bedraagt echter nimmer minder dan 10 cent.

De afzender van een pakket kan, tegen betaling van 5 cent, een bewijs van terpostbezorging daaraan bekomen. Wegens pakketten met aangegeven waarde en wegens verrekenpakketten wordt dit bewijs kosteloos nitgereikt.

6. Wegens het verloren geraken of het beschadigen van een pakket, waarvan de waarde niet is aangegeven, het geval van overmacht nitgezond, wordt schadeloosstelling verleend tot het werkelijk bedrag der geleden schade.

De schadeloosstelling gaat echter het bedrag van f 12.50 of f 7.50, al naar gelang het land van bestemming of van afzending van het verloren geraakte of beschadigde pakket, als maximum voor het gewicht der pakketten 5 kilogram of 3 kilogram heeft aangenomen, in geen geval te boven.

De nitbetaling van de schadeloosstelling geschiedt aan den afzender of, met diens bewilliging, aan den geadresseerde.

De aanvraag om schadeloosstelling moet zijn ingediend binnen één jaar, te rekenen van den dag der terpostbezorging van het pakket; anders komen alle aanspraken daarop te vervallen.

7. Het bestuur der posten belast zich met de vervulling van alle douane-formaliteiten, die bij den in- of doorvoer van pakketten nit het buitenland hier te lande gevorderd worden.

Het betaalt de verschuldigde belasting en vordert het bedrag daarvan terug van den geadresseerde, bij de aanbieding van het pakket.

Weigert de geadresseerde de terugbetaling van deze gelden, dan wordt het pakket nit uitgereikt.

8. De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid wordt gemachtigd tot het nemen der verdere maatregelen, die voor de uitvoering van het Verdrag van *Wenen*, in het hoofd van dit besluit vermeld, worden vereischt.

9. Dit besluit treedt in werking met 1 Juli 1892, met welk tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 23 Februari 1882 (*Staatsblad* n°. 89) en van 3 Februari 1886 (*Staatsblad* n°. 34).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit,

hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 9den Juni 1892.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

C. LELY.

(Uitgeg. 26 Juni 1892.)

10 Juni 1892. BESLUIT, houdende nadere aanvulling van het Koninklijk besluit van 9 December 1889 (*Staatsblad* n°. 176), tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij de artikelen 5, 7 en 11 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48). S. 186.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIL EMMA ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Justitie, van den 19den April 1892, 2de afdeling A, n°. 116;

Gesien art. 5, tweede lid, der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48);

Den Raad van State gehoord (advies van den 24sten Mei 1892, n°. 15);

Gesien het nader rapport van voornoemden Minister, van den 1sten Juni 1892, 2de afdeling A, n°. 181;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In artikel 1 van het Koninklijk besluit van 9 December 1889 (*Staatsblad* n°. 176) wordt na „XI. *Vischrookertijen, -drogerijen en -soutertijen*” eene nieuwe bepaling ingevoegd, luidende:

XIa. *Wasch- en bleekinrichtingen.*

Het is vergund in of voor dit bedrijf, indien het zonder krachtwerktuig wordt uitgeoefend en daarin of daarvoor niet meer dan vijf personen beneden zestien jaren of vrouwen arbeid verrichten, den arbeid van eene vrouw boven zestien jaren te doen eindigen in het tijdvak van 15 September tot 15 Maart op zijn laatst te 8 uren des namiddags en in het tijdvak van 15 Maart tot 15 September op zijn laatst te 9 uren des namiddags, onder voorwaarde, dat na een werktijd van ten hoogste vier uren haar ten minste een half uur rust worde gegeven.

2. In artikel 1 van het Koninklijk besluit van 9 December 1889 (*Staatsblad* n°. 176) wordt onder „XIV. *Zijden vischnetten. (Fabrieken van)*” gelezen:

„Tot 1 Juli 1896 is het vergund den arbeid van een mannelijken persoon tusechen veertien en zestien jaren op zoodanige uren te doen aan-

vangen en te doen eindigen als het bedrijf eischt, onder voorwaarde, indien die uren andere zijn dan de in art. 5, eerste lid, der wet genoemde, dat na een werktijd van ten hoogste 5 uren hun ten minste een half uur rust worde gegeven en dat, waar met afwisselende dag- en nachtploeg wordt gewerkt, dezelfde personen slechts om de andere week in de nachtploeg arbeid verrichten."

3. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien zijner afkondiging.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 10den Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.
(*Uitgeg 18 Juni 1892.*)

10 Juni 1892. BESLUIT, waarbij de Abdij van *Berne*, te *Heeswijk* wordt opgenomen onder de in de eerste zinsnede van art. 127 der wet van den 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72) bedoelde erkende inrichtingen van onderwijs, waar studenten in de godgeleerdheid tot geestelijke of bedienaar van den godsdienst bij erkende kerkgenootschappen worden opgeleid. S. 137.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Oorlog en van Marine, van 18 Maart 1892, afdeling Militie en Schutterijen, n°. 297 M, van 23 Maart 1892, VIIde afdeling, n°. 59, en van den 30sten Maart 1892, Bureau B, n°. 31, betreffende een verzoek van J. BAZELMANS, prelaat en bestuurder der Abdij van *Berne*, te *Heeswijk*, om opneming alsnog van die Abdij onder de in de eerste zinsnede van art. 127 der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72) bedoelde erkende inrichtingen van onderwijs, waar studenten in de godgeleerdheid tot geestelijke of bedienaar van den godsdienst bij erkende kerkgenootschappen worden opgeleid;

Gezien de eerste zinsnede van art. 127 der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72) betrekkelijk de Nationale Militie;

Gezien het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46);

Den Raad van State gehoord (advies van 17 Mei 1892, n°. 12);

Gezien het nader rapport van de voormelde

Ministers van 25 Mei 1892, n°. 829 M, afdeling Militie en Schutterijen, van 31 Mei 1892, VIIde afdeling, n°. 90 en van 3 Juni 1892, Bureau B, n°. 11;

Hebben goedgevonden en verstaan, met nitbreiding van art. 68 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46) te bepalen, dat met opzicht tot de toepassing van de eerstzinsnede van art. 127 der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), mede als studenten in de godgeleerdheid worden beschouwd zij, die met het stellig gebleken voornemen om zich aan den geestelijken stand toe te wijden, hunne opleiding tot bedienaar van den godsdienst bij het Roomsch-Katholiek kerkgenootschap ontvangen in de Abdij van *Berne*, gevestigd te *Heeswijk*.

De Ministers voornoemd zijn, ieder voor zoveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Minister van Justitie en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Soestdijk, den 10den Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSSEN.
(*Uitgeg. 4 Juli 1892.*)

13 Juni 1892. BESLUIT, tot vernietiging van het door den raad der gemeente *Dokkum* op 3 October 1891 genomen besluit tot toekenning van een subsidie van f 350 aan de regelingscommissie der in Augustus van dat jaar aldaar gehouden landbouwtentoonstelling. S. 138.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 9 Mei 1892, n°. 2195, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het door den raad der gemeente *Dokkum* op 3 October 1891 genomen besluit tot toekenning van een subsidie van f 350 aan de regelingscommissie der in Augustus van dat jaar aldaar gehouden landbouwtentoonstelling;

Overwegende, dat bij dit raadsbesluit met zes tegen vier stemmen besloten is, dat subsidie aan gemelde commissie toe te kennen, tot dekking van het tekort op de rekening dier tentoonstelling; dat van de zes raadleden, die zich voor de

toekenning van het subsidie verklaard, deel uitmaakten der gemelde commissie;

dat de leden dier commissie persoonlijk aansprakelijk waren voor de schulden der instelling en derhalve de toekenning van het subsidie eene zaak was die hen persoonlijk aanging;

dat art. 46 der Gemeentewet voorschreef, dat raadaleden zich onthouden van medestemmen over de zaken, die hen persoonlijk aanging;

dat derhalve voormeld raadsbesluit, tot stand gekomen tengevolge van de medewerking van raadsliden wie de zaak, waarover gestemd werd, persoonlijk aanging, is in strijd met art. 46 der Gemeentewet;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Gehoord den Raad van State (advies van 31 Mei 1892, n°. 18);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 9 Jnni 1892, n°. 2696, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, voormeld besluit van den raad der gemeente *Dokkum* van 3 October 1891, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de nitvoering van dit beslnit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 13den Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitgeg. 4 Juli 1892.*)

16 Juni 1892. BESLUIT, houdende toekenning van vrijdom van briefport.

Bij Koninklijk besluit van 16 Juni 1892, n°. 106, is vrijdom van briefport verleend voor de brieven die voor dienstzaken gewisseld worden tusschen de kamers van koophandel en fabrieken met het bestuur der gemeente of de besturen der gemeenten waaronder zij ressorteeren.

18 Juni 1892. WET, nopens eene overeenkomst met de Billiton-maatschappij, betreffende eene nieuwe concessie tot het winnen van tin op het eiland *Billiton*. S. 139.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1890/91, n°. 170, 2; 1891/92 n°. 48, 1—8.

Hand. id. 1891/92 blads. 1020—1044.

Hand. 1^e Kamer 1891/92 blads. 249—253, 261—263.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
Wij EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is bij de wet te bekrachtigen de overeenkomst, welke onder het voorbehoud van die bekrachtiging is gesloten tusschen den Minister van Koloniën en de Billiton-maatschappij, betreffende de tinontginning op Billiton na 22 Maart 1892;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De in afschrift aan deze wet gehechte overeenkomst met de Billiton-maatschappij dd. 14 Maart 1892, betreffende eene nienwe concessie tot het winnen van tin op het eiland *Billiton*, wordt goedgekeurd.

2. De in het vorige artikel bedoelde overeenkomst is vrij van leges en wordt kosteloos geregistreerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Leeuwarden, den 18den Jnni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.
(*Uitgeg. 27 Juni 1892.*)

AFSCHRIFT.

Tusschen den Minister van Koloniën, handelende namens de Regeering van Nederlandsch-Indië, ter eene zijde, en de Billiton-maatschappij (in dit contract verder de Maatschappij genoemd), vertegenwoordigd door haren waarnemenden directeur R. baron VAN TUYL VAN SEROOSKERKEN te 's Gravenhage, is, behoudens goedkenning bij besluit van de vergadering der aandeelhouders van voornoemde Maatschappij en behoudens nadere bekrachtiging door de wet, overeengekomen als volgt:

Art. 1. Aan de Maatschappij wordt door de Regeering voor een tijdvak van vijf en dertig jaren, en wel van 1 Mei 1892 tot en met 30 April 1927, concessie verleend voor het winnen van tin op het eiland Billiton.

2. Van de ontginning blijven de hoofdplaatsen der districten uitgesloten, volgens de situatieplannen, waarvan de Maatschappij een exemplaar ontvangt.

3. De Maatschappij betaalt jaarlijks aan de Regeering vijf achtste gedeelten van het voordeelig saldo, waarmede de winst-en-verliesrekening der Maatschappij wordt afgesloten.

De wiust-en-verliesrekening wordt goedgeschreven voor alle inkomsten, welke door de Maatschappij,

uit welken hoofde ook, in het betrekkelijk boekjaar genoten zijn.

De winst-en-verliesrekening mag niet worden belast met:

de f 124,000, die ingevolge de artikelen 4 en 29 van de statuten der Maatschappij wordt nitgekeerd aan de houders van aandelen der eerste rubriek;

de uitkeering die ingevolge de artikelen 13 en 29 der statuten geschiedt aan de rechtverkrjgenden van P. J. LANDEY;

aflossingen op aandelen;
eventueele afschrijvingen op de concessie;
rente en aflossing wegens geldleeningen welke voorwaarden van uitgifte niet door den Minister van Koloniën zijn goedgekeurd;

tantièmes en andere van de hoegrootheid der winst afhankelijk gestelde nitkeeringen, tensij met schriftelijke goedkeuring van den Minister van Koloniën, of ten behoeve van en tot herstel van het reservefonds tot het bij de statuten bepaalde maximum van f 1,000,000.

De balans en de winst-en-verliesrekening worden aan den Minister van Koloniën ter goedkeuring aangeboden. Geschillen over de vraag, of deze stukken in overeenstemming met de bepalingen van deze concessie zijn opgemaakt, worden beslist door drie scheidslieden, die als goede mannen naar billijkheid oordeelen, te benoemen, indien de Minister van Koloniën, en de Maatschappij niet tot eenheid komen, door den Hoogen Raad der Nederlanden, op verzoek van de meest gereede partij.

4. Het aan de Regeering toekomend aandeel in de winsten der Maatschappij wordt door deze betaald ten kantore van den betaalmeester te 's Gravenhage, op de dagen waarop, en voor geen kleiner deel dan waarvoor het dividend ten behoeve van aandeelhouders betaalbaar wordt gesteld.

5. De Maatschappij is verplicht na het eindigen, om welke reden ook, der concessie, ten spoedigste uiterlijk binnen drie jaren, te liquideeren, behoudende gedurende die liquidatie de in art. 6 bedoelde commissarissen alle hun bij dat artikel toegekende bevoegdheid.

Zij betaalt aan de Regeering, met inachtneming van het bepaalde bij art. 4, $\frac{1}{2}$ gedeelte van de zuivere opbrengst der liquidatie, voor zooverre die opbrengst overschrijdt de waarde, die, op 1 Mei 1892, de bezittingen der Maatschappij, — met uitzondering van de op dien datum aanwezige tin en uitgegraven tinerts en van hare vorderingen

op derden, doch met inbegrip van de haar gedane remissie, alsmede van de gelden door of uit het reservefonds ter leen verstrekt, en van de mijn-schulden — zullen blijken te hebben volgens de schatting die daarvan sal plaats hebben met inachtneming der volgende regelen, voor zoover de Minister van Koloniën en de Maatschappij het omtrent de waardebepaling dier bezittingen of sommige harer, in der minne niet eens worden.

6. De schatting van de waarde dier bezittingen op 1 Mei 1892 geschiedt zoo spoedig mogelijk na de goedkeuring deser overeenkomst, en zulks, wat betreft de bezittingen in Nederland aanwezig, door drie deskundigen, te benoemen, zoo partijen niet overeenkomen, door den Hoogen Raad, en, wat betreft de bezittingen in Indië aanwezig, te benoemen, zoo partijen niet overeenkomen, door het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië, alles ten verzoeke van de meest gereede partij.

Bij die schatting wordt door deskundigen aldus gehandeld, dat zij bepalen de bedragen waarvoor de te schatten bezittingen nieuw worden kunnen worden aangeschaft, en die bedragen verminderen met hetgeen geacht moet worden door gebruik, verloop van tijd en dergelijke oorzaken te zijn verloren gegaan.

Ten opzichte van elk der geschatte bezittingen zal als geschatte waarde gelden: zoo alle drie deskundigen of twee hunner het eens zijn, hunne schatting, en, zoo alle drie van gevoelen verschillen, de helft van de som der twee schattingen, waartusschen het kleinste verschil bestaat, tensij het verschil tusschen de laagste en de middelste schatting gelijk is aan dat tusschen de middelste en de hoogste, in welk geval de middelste zal gelden.

De schatting geschiedt op inventarissen door de Maatschappij zoowel van de bezittingen in Indië als van die in Nederland op te maken, behoudens het recht der Maatschappij van aanvulling met hetgeen daarop vergeten mocht zijn, en behoudens het recht der Regeering, om, bij het opmaken van het in de volgende alinea bedoeld proces-verbaal, het in aanmerking komen van den eenen of anderen post te betwisten.

Na de schatting wordt bij proces-verbaal, door partijen te teekenen, de, ingevolge het bovenstaande, aan de in alinea 2 bedoelde bezittingen der Maatschappij op 1 Mei 1892 toe te kennen waarde geconstateerd.

Kunnen partijen het omtrent die teekening niet eens werden, dan worden alle geschillen deswege

bealist door drie scheidslieden, die zullen oordeelen en zullen benoemd worden zooals is bepaald bij art. 3, laatste alinea.

6. De Regeering kan zoowel in Nederland als in Nederlandsch-Indië een commissaris en een plaatsvervangend commissaris bij de Maatschappij benoemen. Hunne belooning komt ten laste van den lande.

Deze commissarissen hebben het recht kennis te nemen van alle handelingen der Maatschappij. Zij hebben toegang tot de bezittingen, de kantoren en de archieven der Maatschappij en kunnen van al hare boeken, bescheiden en schrifturen inzage nemen.

De Maatschappij verschaft alle door hen gevraagde inlichtingen, ook schriftelijke. De Regeering kan, op hare kosten, afschriften doen nemen van alle bescheiden (waaronder ook kaarten), waarvan afschrift verlangd wordt.

De commissaris in Nederland is bevoegd de algemeene vergaderingen van aandeelhouders der Maatschappij, zoome de vergaderingen van commissarissen, te wonen en daarin eene raadgevende stem uit te brengen.

7. De Maatschappij moet zich in Nederlandsch-Indië behoorlijk doen vertegenwoordigen. Als vertegenwoordigers kunnen alleen Nederlanders in aanmerking komen.

8. Zoolang de concessie geldt, wordt geen woeste grond op het eiland Billiton in erfpacht uitgegeven, dan nadat de Maatschappij daarover is gehoord en met inachtneming van de bij deze concessie aan haar gegeven rechten.

De Maatschappij heeft, zoolang hare concessie duurt, op gelijke voorwaarden als door derden zijn aangeboden, de voorkeur voor concessiën tot ontginning van andere delfstoffen dan tin op het eiland Billiton.

Zij heeft gedurende denzelfden termijn de bevoegdheid tot het kappen van het voor de houtskoolbranderijen benoedigde hout in de aan de Regeering toebehoorende bosschen op het eiland Billiton.

9. Het is aan de Maatschappij vrijgelaten voor hare onderneming vrije werklieden van elders aan te voeren, behoudens de verplichting der Maatschappij te zorgen, dat zoodanige van elders aangevoerde personen nimmer komen ten laste van het Gouvernement.

10. De Maatschappij verbindt zich om geene bij de mijnen op Banka behoorende Chineesche mijnwerkers in dienst te nemen, zonder speciale

vergunning van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

Bijaldien zoodanige Chineezzen in dienst der Maatschappij worden aangetroffen, zullen zij op hare kosten naar Banka worden teruggezonden.

11. Gronden, woningen, erven, beplantingen en andere bezittingen der inlandsche bevolking worden door de Maatschappij ten behoeve harer onderneming niet in gebruik genomen dan na voorafgaande schadeloosstelling, en met toestemming van de rechthebbenden, of, indien deze toestemming niet te verkrijgen is, overeenkomstig de algemeene verordening, regelende de onteigening ten algemeenen nutte in Nederlandsch-Indië. De bepaling, dat de onteigening van al de binnen Billiton gelegene voor het werk noodige eigendommen te gelijker tijd gevraagd moet worden, is niet van toepassing.

12. De Maatschappij mag de rechten en het genot, uit deze concessie voortvloeiende, noch geheel noch gedeeltelijk aan anderen overdragen, dan met toestemming van de Regeering.

In geen geval mag die overdracht geschieden aan anderen dan aan Nederlanders, ingezetenen van Nederland of van Nederlandsch-Indië, of vennootschappen in Nederland of in Nederlandsch-Indië gevestigd.

13. De Maatschappij is verplicht duidelijke kaarten op de schaal 1 : 5000, aansluitende aan de van landswege verrichte topographische opneming, op te maken en bij te houden van alle door haar in gebruik genomen gronden.

Deze kaarten worden vóór ultimo April 1894 in kopie tegen reçu aan den chef van den dienst van het mijnwezen in Nederlandsch-Indië afgeleverd en daarna telken jare door een bijgewerkt exemplaar tegen inwisseling van het gedeponeerde vervangen.

Jaarlijks, te beginnen met 1893, worden voorts over het afgelopen jaar ingediend opgaven vermeldende de diepte van elke werkplaats, de oppervlakte van de uitgewerkte stukken, de hoeveelheid daaraan verkregen tin, en het aantal werklieden, benevens boorlijsten en boorkaarten op de schaal en in den vorm als bij de Maatschappij gebruikelijk, of, zoo noodig, door de Regeering, de Maatschappij gehoord, aan te geven.

Wijders zal de Maatschappij binnen twee maanden na elk boekjaar aan het hoofd van gewestelijk bestuur op Billiton een kort verslag indienen, vermeldende de productie, de werkkrachten en de verdere bijzonderheden der ontginning gedurende dat jaar.

14. Op alle terreinen, welke op 1 Mei 1892 door de gebouwen en inrichtingen der Maatschappij op het eiland Billiton zullen zijn ingenomen, wordt kosteloos, voor den duur dezer concessie, recht van opstal verleend.

Bij het eindigen, om welke reden ook, van de concessie kan de Regeering de aan de Maatschappij toebehoorende, op het eiland Billiton aanwezige en voor het drijven der ontginning bestemde roerende en onroerende goederen, welke de Regeering verlangt, overnemen tegen de waarde, welke die voorwerpen alsdan zullen bezitten. Die waarde wordt geschat door drie deskundigen, te benoemen, zoo partijen niet overeenkomen, door het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië, ten verzoeke der meest geresede partij. Teu opzichte dier schatting geldt voorts hetgeen bij alinea 4 en 5 van artikel 5 is voorgeschreven.

15. De Regeering behoudt zich het recht voor, de bewerking van eene mijn, van eene werkplaats of van een terrein te verbieden, indien daarbij grond wordt gespoeld of geworpen op nabij gelegen terreinen, tot schade van de eventueels latere ontginning dier terreinen, of wanneer de Maatschappij, alvorens op zulke nabij gelegen terreinen grond te spoelen of te werpen, niet behoorlijk heeft onderzocht of die terreinen wegens ertsarmoede of erteloosheid voor ontginning niet in aanmerking komen.

Bij geschil over een en ander wordt dit bealst door drie scheidslieden, die zullen oordeelen als goede mannen naar billijkheid, en benoemd zullen worden, zoo partijen niet tot overeenstemming komen, door het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië. Indien scheidslieden het noodzakelijk achten een plaatselijk onderzoek in te stellen, wordt het daartoe benodigde personeel en materieel beschikbaar gesteld door de Maatschappij. De kosten van een en ander worden gedragen door de partij die door de scheidslieden in het ongelijk wordt gesteld.

16. De Maatschappij verbeurt, behoudens overmacht:

1°. eene boete van één ten honderd van alle ingevolge art. 3 aan den lande verschuldigde sommen, voor elke maand achterstand, zullende het gedeelte eener maand voor eene geheele maand worden gerekend;

2°. twintig gulden voor elken dag versuim in de indiening van het jaarverslag bedoeld bij art. 13;

3°. telkens tien gulden per dag voor elke niet ingeleverde kaart bedoeld bij art. 13;

4°. bij inbezitneming van gronden en andere eigendommen zonder voorafgaande schadeloosstelling, tienmaal het bedrag daarvan, onverminderd de uitkeering van schadevergoeding aan rechtshabbeenden.

17. De Regeering kan deze concessie intrekken, wanneer de Maatschappij, behoudens overmacht, de ontginning gedurende drie achtereenvolgende jaren heeft gestaakt, of zoodanig heeft beperkt dat de gemiddelde jaarlijksche opbrengst gedurende drie achtereenvolgende jaren niet meer heeft bedragen dan vijf duizend pikols tin, of wel, wanneer zij een vol jaar, na ingebrekestelling, eenige bepaling dezer concessie niet heeft nageleefd.

18. Alle wijzigingen in de op de dagteekening dezer geldende statuten der Maatschappij worden aan de goedkeuring van den Minister van Koloniën onderworpen, tot zekerheid dat daarin niets voorkomt, waardoor inbreuk wordt gemaakt op de rechten der Regeering, uit deze concessie voortvloeiende.

19. Door deze overeenkomst vervalt elk recht, dat de Maatschappij zou meenen te kunnen ontleenen aan de overeenkomst namens den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië op 7 Januari 1882 door den directeur van onderwijs, eeredienst en nijverheid, met den vertegenwoordiger der Maatschappij in Indië gesloten.

Overgangsbepaling.

De bestaande overeenkomst van 23 Maart 1852, gelijk die is gewijzigd bij akte van 10 October 1864, wordt gerekend voort te duren tot en met 30 April 1892.

De op 1 Mei 1892 aanwezige hoeveelheid tin en nitgegraven tinerts wordt in een door partijen op te maken proces-verbaal geconstateerd.

Door de Maatschappij wordt aangelegd eene rekening, waarop worden gebracht, aan de eene zijde de opbrengst van de in art. 5, alinea 2, nitgezonderde tin en tinerts, zoomede het bedrag der in die alinea nitgezonderde vorderingen op derden, en aan de andere zijde de sommen die de Maatschappij op 1 Mei 1892 zal verschuldigd zijn (waaronder te begrijpen het bedrag waarvoor de reserve-assurantie-rekening is goedgegheven), alsmede de bedragen welke voor de afwerking, de verzending en den verkoop der op 1 Mei 1892 voorradige tin en tinerts zullen worden gevorderd.

Deze rekening wordt aan den Minister van Koloniën ter goedkeuring aangeboden, en bij ver-

schil is daarop van toepassing het bepaalde bij art. 3, laatste alinea.

Het saldo dat die rekening aanwijst, en waaronder dus is begrepen het saldo der winstrekening voor 1891/1892, blijft ter uitsluitende beschikking der Maatschappij en mitadien is op de nitkeering daarvan aan de aandeelhouders het bepaalde van art. 3, alinea 1, van toepassing.

Alsge overeengekomen en in twevoud geteekend te 's Gravenhage, den 14den Maart 1892.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.
De waarnemende Directeur der Billiton-maatsch., (get.) R. VAN TUYLL.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Departement van Koloniën, (get.) H. VAN DER WIJCK.

18 Juni 1892. WET, tot voorsiening in het kas-tekort van den Indischen dienst over 1892. S. 140.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wijze behoort te worden geregeld, waarop in afwijking van artikel 26, laatste alinea, der wet van 23 April 1864 (Staatsblad n°. 35) voor het jaar 1892 zal moeten worden te gemoet gekomen in het kas-tekort van den Indischen dienst hier te lande;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De Minister van Financiën wordt bevoegd verklaard om bij het openen van kredieten aan den Minister van Koloniën gedurende het jaar 1892 het bedrag der volgens artikel 33 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad n°. 35) in 's Rijks schatkist gestorte gelden te boven te gaan met eene som van ten hoogste zes miljoen gulden.

De Minister van Financiën zal in dat voorshot aan de Indische kas mogen voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen.

2. Deze wet treedt in werking op den dag van hare afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Leeuwarden, den 18den Juni 1892. (get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM. (Uitgeg. 7 Juli 1892.)

18 Juni 1892. WET, tot verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 141.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk verhoogd:

Art. 61 met f 250,000. Art. 141 met f 50,000.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen, wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 1,205,037.20; dat der 5de Afd. op f 8,863,540.64 en het eindcijfer nader vastgesteld op f 12,082,054.84.

18 Juni 1892. WET, tot bekrachtiging van den onderhandschen verkoop van een stuk grond bij het station Meppel aan R. DONKER aldaar. S. 142.

18 Juni 1892. WET, houdende wijziging van artikel 190 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (Staatsblad n°. 38). S. 143.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het in het belang van het internationaal spoorwegverkeer wenschelijk is art. 190 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (Staatsblad n°. 38) te wijzigen:

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Aan het eerste lid van art. 190 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (Staatsblad n°. 38) wordt het volgende toegevoegd:

„De ambtenaren zijn eveneens bevoegd alle personen te visiteeren, die met spoortreinen het Rijk binnenkomen, ter plaatse waar de trein voor het eerst op Nederlandsch grondgebied stilsthoudt of volgens de bekend gemaakte dienstregeling moet stilsthouden, ongeacht den afstand van het vreemd grondgebied.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Leeuwarden, den 18den Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

(Uitgeg. 2 Juli 1892.)

18 Juni 1892. WET, tot regeling der pensioenen en onderstanden van het personeel van den loodsdiens voor zeeschepen en aan de weduwen en kinderen van dat personeel. S. 144.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1891/92 n°. 68, 1—11.

Hand. id. 1891/92 bladz. 968—979.

Hand. 1^e Kamer 1891/92 bladz. 224, 234.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat nader bij de wet behoort geregeld te worden het verleenen van pensioen en onderstand aan schippers, loodsen, loodskweekelingen, hulploodsen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen bij den loodsdiens voor zeeschepen, mitsgaders aan hunne weduwen en kinderen;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

1STE AFDEELING.

Van de pensioenen en onderstanden der schippers, loodsen, loodskweekelingen, hulploodsen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen.

Art. 1. Ten laste van den Staat wordt pensioen of onderstand verleend aan schippers, loodsen, loodskweekelingen, hulploodsen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen bij den loodsdiens voor zeeschepen; in de gevallen, onder de voorwaarden en naar de regelen bij deze wet bepaald.

2. Het recht op pensioen wordt, na bekomen ontslag, verkregen:

a. ter zake van *vijf en vijftig*jarigen ouderdom, mits de belanghebbende een diensttijd kan doen gelden van *tien* jaren in den loodsdiens;

b. ter zake van *verwonding, verminking, ziels- of lichaamsgebreken*, door den belanghebbende bekomen in de *uitoefening van den loodsdiens*, of veroorzaakt door *georderde of bevolen diensten het loodsmansberoep betreffende*, of wel door den belanghebbende bekomen bij *eene poging tot redding van schipbreukelingen in dienst eener redding-maatschappij*, voor zooveel die verwonding, verminking of gebreken den belanghebbende binnen *een* jaar na het ontstaan tot de verdere waarneming zijner werkzaamheden voor altijd ongeschikt maken. Van den termijn van *een* jaar mag alleen worden afgeweken, wanneer bij het nader te noemen geneeskundig onderzoek blijkt, dat de ongeschiktheid het onmiddellijk gevolg is van vroeger bekomen verwonding, verminking of gebrek;

c. ter zake van *ongeschiktheid* van den belanghebbende voor altijd tot de verdere waarneming zijner werkzaamheden, hoeeer ontstaan door andere oorzaken dan die onder lit. b vermeld, doch niet het gevolg van *eigen moedwillige han-*

delingen of ongeregeld gedrag, en voor zooveel die ongeschiktheid hem tevens buiten staat stelt om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, zoomede wanneer hij, na bij aanneming voor den loodsdiens te zijn goedgekeurd, later wegens *gebreken aan het gerichtvermogen*, voor den loodsdiens is afgekeurd en ontslagen, tenzij die gebreken *blijven* ontstaan te zijn door eigen toedoen, een en ander mits de belanghebbende minstens een diensttijd van *tien* jaren kan doen gelden in den loodsdiens.

3. De oorzaak, de aard en de gevolgen van de verwonding, verminking, ziels- of lichaamsgebreken, die recht op pensioen geven, moeten bij commissoriaal militair geneeskundig onderzoek zijn erkend.

4. Voor de regeling van het pensioen komt als diensttijd in aanmerking de tijd, vóór en na de invoering dezer wet doorgebracht:

a. bij 's Rijks loodsdiens voor zeeschepen;

b. bij de gemeentelijke binnenloodsdiensten, vermeld in art. 20 der wet van 20 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 93) tot regeling van den loodsdiens voor zeeschepen;

c. in 's Rijks militairen en burgerlijken dienst, zoo in Nederland, als in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen, voor zooverre deze aanspraak geeft op pensioen en niet reeds met pensioen is vergolden.

Diensten bij het loodswezen beneden den ouderdom van *achtien* jaren verricht, komen alleen in aanmerking bij het verleenen van pensioen op grond van art. 2, lit. b.

De maand, waarin de diensttijd aanvang neemt en die waarin deze eindigt, worden ten volle berekend.

Bij weder-indiensttreding na ontslag op verzoek, komen de vóór het ontslag bewezen diensten bij de berekening van het pensioen weder in aanmerking, mits het verzoek om ontslag is geschied overeenkomstig door ons te stellen regelen.

5. Alle recht op pensioen gaat verloren voor hem, die, behalve in de gevallen bij art. 2 voorzien, ontslagen wordt op eigen verzoek, dié bij rechterlijke nitspraak van zijn ambt wordt ontsent, of die nit hoofde van wangedrag, onbetrouwelijkheid, verregaande achteloosheid of plichtverzuim nit zijne betrekking ontslagen wordt.

6. Het pensioen ter zake van art. 2, lit. a, wordt, als maximum, voor *vijf en dertig* dienstjaren, vastgesteld, voor een:

schipper der 1^e klasse (zeedienst), op f 700

zeeloods, op	f 630
schipper der 2 ^e klasse (afhaal- en binnendienst)	} op " 490
binnenloods	
kwartiermeester	} op " 420
loodskweekeling der 1 ^e klasse	
roeier, op	" 420
loodskweekeling der 2 ^e klasse	} op " 350
hulploods	
matroos, op	" 280

Bij de berekening van het pensioen wordt voor elk dienstjaar het 1/35 van het maximum bedrag genomen.

Ingeval het pensioen, in dit artikel bedoeld, minder dan *honderd vijftig* gulden zou moeten bedragen, wordt het op die som bepaald.

7. Het pensioen, ter zake van art. 2, lit. *b*, wordt vastgesteld op gelijk bedrag als voor lit. *a*, met dien verstande, dat bij minderen diensttijd dan *twintig* jaren, het pensioen wordt berekend, als had de belanghebbende *twintig* dienstjaren vervuld, behoudens het bepaalde in art. 8.

8. Wanneer de *verwonding, vermindering, ziels- of lichaamsgebreken*, bedoeld bij art. 2, lit. *b*, den belanghebbende voor altijd buiten staat stellen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, wordt, ongeacht den diensttijd, het pensioen bepaald op het bedrag, waarop na een diensttijd van *vijf en dertig* jaren recht zou zijn verkregen.

9. Het pensioen, ter zake van art. 2, lit. *c*, wordt vastgesteld op *drie vierden* van het bedrag in art. 7 voor lit. *b* bepaald, onder dien verstande dat, mocht het minder dan *honderd vijftig* gulden bedragen, het op die som wordt gesteld.

10. Aan hem, die reeds in het genot is van Rijkspensioen, wordt, wanneer hij komt te verkeeren in een der gevallen, vermeld in art. 2, voor de diensten, na zijne pensionneering bezwezen, toegekend een afzonderlijk pensioen, berekend overeenkomstig de regelen dezer wet, doch met weglating der bepaling omtrent het minimum van het pensioenbedrag.

11. Aan hem, die minstens tien jaren in den loodsdienst is werkzaam geweest, wordt, bij ontslag ten gevolge van een maatregel van bestuur, door den Minister van Marine afgegeven een bewijs, dat hij, bij het bereiken van den ouderdom van *vijf en vijftig* jaren, aanspraak heeft op een pensioen, berekend op den voet van art. 6, doch met weglating der bepaling omtrent het minimum van het pensioenbedrag.

Deze aanspraak vervalt wanneer hij herplaatst is in eene Rijksbetrekking, waaraan het uitzicht verbonden is op een pensioen, bij welks berekening de diensttijd, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, in aanmerking wordt genomen, of wanneer hem vóór het bereiken van den ouderdom van *vijf en vijftig* jaren reeds zoodanig pensioen is verleend.

Bij herplaatsing van den in het eerste lid van dit artikel genoemde bij het loodswezen wordt art. 5 weder op hem van toepassing.

12. Met uitzondering van het pensioen, bedoeld in art. 11, neemt het pensioen aanvang met den dag volgende op dien van het ontslag.

13. Het pensioen, toegezegd bij art. 11, wordt verleend op aanvraag van den belanghebbende.

Deze zendt daartoe, binnen *één* jaar nadat hij den ouderdom van *vijf en vijftig* jaren heeft bereikt, een verzoek in aan het Departement van Marine, als wanneer het pensioen aanvangt met den dag, waarop hij daarop aanspraak heeft verkregen.

Wanneer de aanvraag niet binnen *één* jaar na de verkregen aanspraak is ingediend, gaat het pensioen eerst in met het vierendeeljaars, volgende op dat waarin de aanvraag gedaan is.

Is de aanvraag niet ingediend binnen *vijf* jaar na de verkregen aanspraak, dan is alle recht op dit pensioen verbeurd.

14. Hij, die uit zijne betrekking is ontslagen, zonder dat hem pensioen is toegekend, kan het nog verkrijgen, wanneer later blijkt, dat hij daarop tijdens zijn ontslag recht had.

Dat recht vervalt wanneer de aanvraag om pensioen niet binnen den tijd van *één* jaar na het ontslag aan het Departement van Marine is ingezonden.

15. Hij, die onder toekenning van pensioen is ontslagen, doch recht kan doen gelden op hooger pensioen dan aan hem is verleend, wordt alsnog in het genot van dat hooger pensioen gesteld, mits de aanvraag daartoe binnen den tijd van *één* jaar, nadat het pensioen is aangevangen, aan het Departement van Marine zij ingezonden.

Die verhooging gaat in: indien zij wordt verleend, op grond dat de bekomen verwonding, vermindering of gebreken verergerd of toegenomen zijn, met den dag waarop de aanvraag bij het Departement van Marine is ontvangen; en in alle andere gevallen met den dag, volgende op dien waarop het ontslag is ingegaan.

IIDE AFDEELING.

Van de pensioenen en onderstanden der weduwen en kinderen van schippers, loodsen, loodskweekelingen, hulploodsen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen.

16. Ten laste van den Staat wordt pensioen of onderstand verleend aan de weduwen en kinderen van schippers, loodsen, loodskweekelingen, hulploodsen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen bij den loodsdienst voor zeeschepen, in de gevallen, onder de voorwaarden en naar de regelen, bij deze wet bepaald.

17. Recht op pensioen wordt toegekend:

a. aan de weduwen van schippers, loodsen, loodskweekelingen, hulploodsen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen, wier mannen *in de uitoefening van den loodsdienst*, of bij de uitvoering van gevorderde of bevolen diensten het loodsmansberoep betreffende, of wel bij eene poging tot redding van schipbreukelingen in dienst eener reddingmaatschappij zijn omgekomen, dan wel aan de onmiddellijke gevolgen van daarin of daarbij ontsane verwonding, verminking, siels- of lichaamsgebreken, binnen een jaar na het ontstaan daarvan zijn overleden, mits het huwelijk niet na de verwonding, verminking, siels- en lichaamsgebreken is voltrokken. Van den termijn van een jaar mag alleen dan worden afgeweken, indien uit het getuigschrift van een geneeskundige blijkt, dat de dood het onmiddellijk gevolg was van vroeger aldus bekomen verwonding, verminking of gebrek;

b. aan de weduwen van schippers, loodsen, loodskweekelingen, hulploodsen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen, wier mannen *niet* onder de bij lit. a van dit artikel vermelde omstandigheden zijn overleden, doch tijdens hun overlijden reeds in het genot van pensioen waren gesteld of daarop recht verkregen hadden, dan wel een diensttijd van tien jaren in den loodsdienst konden doen gelden, mits het huwelijk niet na de openstelling van den man is voltrokken.

18. Het weduwenpensioen wordt bepaald:

a. in gevallen, bedoeld bij art. 17, lit. a, op twee derden van het pensioensbedrag, dat de echtgenoot zou hebben gekregen, ware hij gepensionneerd overeenkomstig art. 8 dezer wet;

b. in gevallen, bedoeld bij art. 17, lit. b, op de helft van het pensioensbedrag dat den echtgenoot reeds was toegekend, of, indien hij tijdens

zijn overlijden nog in dienst bij het loodswezen was, op de helft van het pensioensbedrag waarop hij aanspraak, overeenkomstig art. 6 dezer wet, had kunnen maken, indien hij op den dag van zijn overlijden ware gepensionneerd.

19. Het weduwenpensioen neemt aanvang met den dag, volgende op dien, waarop de bezoldiging of het pensioen van den echtgenoot ophoudt.

Wanneer de aanvraag tot het bekomen van weduwenpensioen niet binnen één jaar, nadat recht daarop is verkregen, aan het Departement van Marine is ingezonden, gaat het pensioen eerst in met het vierendeeljaars, volgende op dat, waarin de aanvraag is gedaan.

Is de aanvraag niet binnen vijf jaren, nadat op het pensioen aanspraak is gekregen, ingediend, dan is alle recht op weduwenpensioen verbeurd. Bij hertrouwen houdt het weduwenpensioen op met den dag, waarop het huwelijk is voltrokken.

20. Wanneer de schipper, loods, loodskweekeling, hulploods, kwartiermeester, roeier en matroos, die op eene der wijzen of in een der gevallen in art. 17 omschreven, het leven heeft verloren, geen weduwe, maar een of meer kinderen achterlaat, geboren uit een vóór het ontstaan der bij evengemeld artikel omschreven omstandigheden voltrokken wettig huwelijk, of vóór dat tijdstip gewettigd, wordt aan dat kind of die kinderen, zoolang zij beneden den ouderdom van achttien jaren en ongehuwd zijn, en de Staat niet op andere wijze in hun onderhoud voorziet, een onderstand verleend tot gelijk bedrag als het pensioen, dat aan de weduwe zou zijn toegekend. Zoodra een der kinderen ophoudt recht te hebben op onderstand, gaat zijn aandeel over op de overblijvende daarop recht hebbende kinderen.

Op den onderstand der kinderen zijn ook de bepalingen van het 1^e, 2^e en 3^e lid van art. 19 van toepassing.

21. Eene op pensioen rechthebbende weduwe ontvangt boven haar pensioen een onderstand van tien gulden 's jaars voor elk harer kinderen, beneden den leeftijd van achttien jaren, gesproten uit een wettig huwelijk met of gewettigd door dengene, door wiens overlijden zij recht op pensioen bekomen heeft.

22. Aan de vrouw of wettige en gewettigde kinderen van een schipper, loods, loodskweekeling, hulploods, kwartiermeester, roeier en matroos, kan tijdelijk een onderstand worden verleend in het geval, dat haar echtgenoot of hun vader bij de uitoefening van zijn dienst is vermist geraakt.

Het bedrag van dien onderstand zal gelijk zijn aan het bedrag van het pensioen of den onderstand, waarop de weduwe of de kinderen bij het overlijden van haren echtgenoot of hunnen vader recht mochten hebben.

De bepalingen betreffende de overige pensioenen en onderstanden zijn ook op dezen onderstand, tijdelijk daarvoor in de plaats tredende, toepasselijk.

23. Bijaldien eene weduwe, die in het genot is van een weduwenpensioen, een huwelijk aangaat, of wanneer eene weduwe gepensionneerd of op weduwenpensioen recht hebbende, is overleden en een of meer kinderen aanwezig zijn, geboren uit een wettig huwelijk met of gewettigd door hem, die op eene der wijzen of in een der gevallen genoemd in art. 17, het leven heeft verloren, wordt aan het kind of die kinderen, onder dezelfde voorwaardelijke bepalingen en op denzelfden voet als in art. 20 zijn vastgesteld, de daarbij bepaalde onderstand toegelegd, met ingang van den dag, waarop het weduwenpensioen of de bezoldiging heeft opgehouden.

24. Ingeval de schipper, loods, loodskweekeling, hulploods, kwartiermeester, roeier en matroos, die op eene der wijzen of in een der gevallen bij art. 17 omschreven, het leven heeft verloren, behalve eene weduwe, ook één of meer kinderen, door hem in vroeger huwelijk verwekt, of vóór het aangaan van het laatste huwelijk gewettigd, achterlaat, wordt het aan de weduwe toe te kennen pensioen, zolang dat kind of die kinderen in die omstandigheden verkeerden, op grond waarvan zij, krachtens de bij art. 20 vastgestelde bepalingen, op onderstand recht hebben, op naam en ten behoeve van de weduwe voor de ééne helft van gemeld kind of kinderen voor de wederhelft verleend.

Van den dag dat het kind of de kinderen opgehouden op onderstand recht te hebben, wordt de weduwe ook in het bezit van de tweede helft van het pensioen gesteld.

Bij overlijden van de weduwe of wanneer zij in het huwelijk treedt, gaat de door haar genotene helft op voormeld kind of de voormelde kinderen over, voor zoverre zij krachtens de bij art. 20 vastgestelde bepalingen nog op onderstand recht hebben.

Mochten er echter één of meer kinderen aanwezig zijn, voortgesproten uit haar huwelijk met den in het eerste lid van dit artikel bedoelden schipper, loods, loodskweekeling, hulploods, kwartiermeester, roeier of matroos, of bij of tijdens

dat huwelijk gewettigd, dan gaan hare rechten, krachtens de bij art. 20 vastgestelde bepalingen, op deze kinderen over.

25. Eene weduwe hertrouwd, doch opnieuw weduwe geworden en krachtens haar tweede of nader huwelijk tot Rijkspensioen niet of tot minder bedrag gerechtigd, treedt weder in het genot van haar vorig pensioen.

De ingang daarvan wordt, behoudens het voorgeschrevene in het 2° en 3° lid van art. 19, bepaald op den dag, volgende op dien, waarop haar laatste echtgenoot is gestorven, of waarop later het Rijkstraktement of pensioen, waarvan laatstgemelde in het bezit mocht zijn geweest, heeft opgehouden.

Ingeval er één of meer kinderen, bij haar in vroeger huwelijk verwekt of bij of tijdens dat huwelijk gewettigd, krachtens art. 23 in het genot zijn van onderstand, wordt de weduwe niet eerder in haar vorig pensioen hersteld, dan met den dag, volgende op dien, waarop de onderstand aan het kind of de kinderen toegekend, geheel heeft opgehouden.

26. Bij het overlijden van een schipper, loods, loodskweekeling, hulploods, kwartiermeester, roeier of matroos, wiens huwelijk door echtscheiding ontbonden is, worden de wettige en gewettigde kinderen, met betrekking tot het recht op onderstand, met onderlooze kinderen gelijkgesteld.

27. Wanneer de in de 2° afdeeling deser wet bedoelde personen recht op hooger pensioen of onderstand mochten kunnen doen gelden dan aan hen is verleend, worden zij alsnog in het genot van dat hooger pensioen of dien hoogeren onderstand gesteld, mits de aanvraag daartoe binnen den tijd van een jaar, nadat het pensioen of de onderstand is aangevangen, aan het Departement van Marine zij ingezonden.

Die verhooging gaat in met den dag, waarop de aanvraag bij genoemd Departement is ontvangen.

III^{de} AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

28. Wanneer de rangschikking van een schipper of loods, hetzij onder den zeeloodsdienst, hetzij onder den binnenloodsdienst, en mitsdien de berekening van het aan hem, zijne weduwe, kind of kinderen toe te kennen pensioen, aan twijfel onderhevig mocht zijn, wordt, op voordracht van den Minister van Marine, voor elk bijzonder geval, door Ons beslist.

29. De pensioenen, onderstanden en verhoogingen worden, op voordracht van den Minister van Marine, door Ons toegekend.

Van de gronden, waarop het pensioen of de onderstand is verleend, wordt in Ons besluit melding gemaakt.

Jaarlijks wordt, bij de indiening der begrooting van Staatsuitgaven, aan de Staten-Generaal eene lijst overgelegd van de sedert de indiening der vorige begrooting verleende pensioenen en onderstanden.

Deze lijst bevat:

a. de namen der gepensioneerden of onderstand genietenden;

b. hun onderdom en hante laatste betrekking;

c. de gronden waarop het pensioen of de onderstand is verleend;

d. de artikelen der wet, krachtens welke het pensioen of de onderstand is verleend;

e. het bedrag van het pensioen of den onderstand.

30. De pensioenen en onderstanden worden in volle guldens verleend.

Onderdeelen van een gulden komen daarbij voor een gulden in berekening.

31. De pensioenen en onderstanden worden op naam van de belanghebbenden, ten laste van den Staat, in het Grootboek der pensioenen ingeschreven en van die inschrijving wordt een bewijs nitgereikt.

De nitbetaling geschiedt volgens de regelen door Ons te stellen.

32. Bij overlijden van den titularis wordt het pensioen of de onderstand nitbetaald tot het einde van het kwartaal, waarin het overlijden heeft plaats gehad.

33. De soldij en toelage, verbonden aan de Militaire Willemsorde en aan de benoeming van broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw, worden te gelijk met het pensioen en den onderstand genoten.

34. Indien met de beslissing op eene aanvraag tot toekenning of verhooging van een pensioen of onderstand, waarop naar de bepalingen deser wet aanspraak kan worden gemaakt, door den of de belanghebbende geen genoegen wordt genomen, is deze bevoegd, binnen drie maanden nadat die beslissing te zijner of harer kennis is gebracht, te verzoeken dat omtrent de bezwaren het gevoelen wordt ingewonnen van de afdeeling van den Raad van State, bedoeld bij het 2° lid van art. 13 der wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129).

Wanneer ingevolge het bepaalde bij dit artikel

het gevoelen van den Raad van State, bedoeld bij het 2° lid van art. 13 der wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129) wordt ingewonnen, wordt de zaak behandeld op de wijze, vastgesteld voor de behandeling van geschillen van bestuur.

35. De pensioenen en onderstanden zijn onvervreemdbaar.

De titularis kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

Indien hij last geeft om het pensioen of den onderstand voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen.

Alle overeenkomsten, hiermede strijdig, zijn nietig. Deze bepalingen worden op het bewijs van inschrijving van het pensioen of den onderstand uitgedrukt.

De voorschotten der gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkeude instellingen, hetzij rentelooos, hetzij tegen matige rente, op voorschreven pensioenen of onderstanden verstrekt en tot zekerheid waarvan de bewijzen van inschrijving in het bezit van die lichamen worden gesteld, zijn niet onder de bij deze wet verboden beleeningen begrepen, mits de voorwaarden, volgens welke die voorschotten geschieden, zijn goedgekeurd door den Minister van Financiën.

36. Op de pensioenen kunnen, ten behoeve van particuliere schuldeischers, alleen kortingen worden toegestaan, ter zake van gelden ver schuldigd wegens woning, kleeding en verdere noodwendige levensbehoefte, verstrekt ten behoeve van den gepensioneerde of zijn gezin.

Voor de genoemde onderwerpen kan de Minister van Marine, onverschillig de hoegrootheid der verschuldigde som, na een ingesteld onderzoek, in den geest der bepalingen van de wet van 24 Januari 1815 (*Staatsblad* n°. 5) korting verleenen, hoogstens tot een zesde van de pensioeneu, meer bedragende dan *honderd* gulden in het jaar, en hoogstens tot een *achtste* van die van *honderd* gulden of daar beneden.

Indien de schuldeischer, naar aanleiding van het voorschreven onderzoek, naar den rechter verwezen en de schuldenaar tot het betalen der proceskosten veroordeeld is, kan de korting tevens worden verleend voor het beloop der kosten door den schuldeischer gemaakt.

Op de onderstanden der kinderen kan geen korting ten behoeve van particuliere schuldeischers worden verleend.

37. Het pensioen en de onderstand vervallen, wanneer de titularis:

a. naturalisatie in een vreemd land aanneemt;

b. buiten Onze toestemming, hetzij zich in vreemd krijgsgedienst begeeft, hetzij een orde- teeken, titel, rang, waardigheid of openbare be- diening aanneemt, welke door eene vreemde Mogend- heid of Begeering zijn verleend of opgedragen.

38. Hij, die tot gevangenisstraf van drie jaren of zwaardere straf onherroepelijk is veroordeeld, mist van het tijdstip af, waarop die veroordeeling onherroepelijk is geworden, totdat hij de straf zal hebben ondergaan of daarvan kwijtschelding zal hebben bekomen, het genot van pensioen. Wij behouden Ons voor, daartoe termen vindende, over het pensioen van den veroordeelde, zoolang deze van het genot daarvan verstoken is, te be- schikken ten behoeve van zijne vrouw of wel van zijne kinderen, die beneden den leeftijd van *achtien* jaren en ongehuwd zijn.

Betreft de bepaling, in het eerste lid voor- komende, het pensioen eener weduwe, dan kan daarover door Ons, op dezelfde wijze en onder dezelfde bepalingen als in het tweede lid zijn vermeld, ten behoeve van de kinderen, die daarop in geval van haar overlijden aanspraak zouden hebben, worden beschikt.

Het eerste lid van dit artikel geldt niet voor veroordeelden, die voorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld, gedurende den tijd dat zij zich voor- waardelijk in vrijheid bevinden.

39. De termijnen van een pensioen of onder- stand, welke niet zijn ingevorderd binnen een jaar na den eersten dag der betaalbaarstelling, worden niet meer uitbetaald.

In de invordering achterwege gebleven gedurende vijf achtereenvolgende jaren, dan is het pensioen of de onderstand vervallen.

Wij behouden Ons voor, de titularissen, die dit mochten verzoeken, in het genot van hun vervallen pensioen of onderstand te herstellen.

Dit genot zal in het hierbedoeld geval ingaan met het vierendeeljaars, volgende op dat, waarin het verzoek gedaan is.

SLOTBEPALING.

40. Deze wet treedt in werking den 1sten Juli 1892. Zij is alsdan ook van toepassing op de weduwen, wier echtgenoot — en de kinderen wier vader na 2 November 1891 is overleden.

De pensioenen en onderstanden van de in art. 1 bedoelde personen en van hunne weduwen en kinderen, die vóór 2 November 1891 in het genot van pensioen of onderstand zijn gesteld,

worden verhoogd met *rie vierden* van het ver- schil tusschen het bedrag daarvan en dat, hetwelk zij genoten zouden hebben volgens de bepalingen dezer wet.

Bij de inwerkingtreding dezer wet vervallen de wetten van: 20 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 94) en 27 April 1876 (*Staatsblad* n°. 92); onder voorbehoud echter, dat zij van kracht blijven, voor zoverre de op 1 Juli 1892 bij het loods- wezen in dienst zijnde schippers, loodsen, hulp- loodsen, loodskweekelingen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen en hunne tegenwoordige of latere vrouwen en kinderen, op grond van die wetten, op hooger pensioen dan volgens deze wet, of wel op onderstandgelden aanspraak zouden kunnen maken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Leenwarden, den 18den Junni 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSEN.

(Uitg. 22 Juli 1892.)

18 Juni 1892. WET, houdende goedkeuring der op 14 October 1890 te Bern gesloten inter- nationale overeenkomst omtrent het goederen- vervoer op spoorwegen. S. 145.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de internationale overeenkomst omtrent het goe- derenvervoer op spoorwegen, op 14 October 1890 te Bern gesloten, aan het Rijk eene geldelijke verplichting oplegt en bepalingen inhoudt, welke wettelijke rechten betreffen;

Gelet op het tweede gedeelte van art. 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De nevens deze wet in afdruk gevoegde over- eenkomst, (1) in de Duitse en in de Franse taal, den 14den October 1890 te Bern, tusschen *Nederland, België, Duitschland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Oostenrijk-Hongarije, Rusland en Zwitserland* gesloten, omtrent het goederenvervoer op spoorwegen, de lijst der spoorweglijnen, waarop de overeenkomst toepasselijk is, het reglement betreffende de instelling van een Centraal Bureau, de uitvoeringsbepalingen der overeenkomst en het

(1) Deze overeenkomst wordt hierna niet opge- nomen, omdat de bekendmaking van den Neder- landschen tekst bij Koninklijk besluit nog volgt.

slotprotocol van 14 October 1890 worden goedgekenrd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Leeuwarden, den 18den Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

(Uitgeg. 15 Juli 1892.)

18 Juni 1892. WET, tot aanvulling van de artikelen 980 en 988 van het Burgerlijk Wetboek. §. 146.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1891/92, n°. 133, 1—7.

Hand. id. 1891/92, bladz. 941—945, 948—954.

Hand. 1° Kamer 1891/92, bladz. 224, 227—234, 244.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat eene aanvulling van de artikelen 980 en 988 van het Burgerlijk Wetboek wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Aan artikel 980 van het Burgerlijk Wetboek wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„De als olographische niterste wil door den notaris in bewaring genomen akte wordt, tot het bewijs van het tegendeel, vermoed met de hand van den erfater geheel geschreven en geteekend te zijn.”

2. Aan artikel 988 van gemeld Wetboek wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„De niterste willen, in het voorgaande en in dit artikel bedoeld, worden, tot het bewijs van het tegendeel, vermoed door den erfater onder-teekend, laatstgemelde niterste willen daareboven met zijne hand geheel geschreven en gedagteekend te zijn”.

3. Het bij deze wet aan artikel 980 en aan artikel 988 van gemeld Wetboek toegevoegd tweede lid is ook van toepassing op de in de beide voorgaande artikelen bedoelde testamenten, die vóór het in werking treden dezer wet bij eenen notaris zijn in bewaring gegeven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Leeuwarden, den 18den Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

(Uitgeg. 4 Juli 1892.)

21 Juni 1892. BESLUIT, tot regeling van de porten en rechten der brieven en verdere stukken, die tusschen *Nederland* ter eene en de landen, tot de algemeene postvereeniging, alsmede de landen, niet tot die ver- eeniging behorende, worden nitgewisseld. S. 147.

° IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Water- staat, Handel en Nijverheid, van 25 Mei 1892, L^a. Y, afdeeling Posterijen;

Gelet op artikel 25 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87);

Gelet op het den 4den Juli 1891 te *Weenen* gesloten Algemeen postverdrag en de overeen- komsten:

a. tot uitwisseling van brieven en doosjes met aangegeven waarde;

b. betreffende den dienst der postwissels;

c. betreffende den dienst der invordering van gelden op quitantiën en handelspapier; welk ver- drag en welke overeenkomsten, blijkens het Konink- lijk besluit van 29 Maart 1892 (*Staatsblad* n°. 51), zijn bekrachtigd.

Den Raad van State gehoord, advies van 14 Juni 1892, n°. 7;

Gelet op het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 20 Juni 1892, L^a. A, afdeeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. BEPALINGEN NAAR AANLEIDING VAN HET ALGEMEEN POSTVERDRAG.

Art. 1. Het in *Nederland* te heffen port der brieven en verdere stukken naar en uit de Neder- landsche koloniën en bezittingen in *Oost- en West- Indië* op andere wijze dan langs den rechtstreek- schen zeeweg uitgewisseld, alsmede naar en uit de andere landen der Algemeene postvereeniging bedraagt:

1°. voor brieven per 15 gram of gedeelte van 15 gram:

a. naar en uit *België* 10 cent voor een ge- frankeerden en twintig cent voor een ongefran- keerden brief;

b. naar en uit alle overige landen 12½ cent voor een gefrankeerden en 25 cent voor een on- gefrankeerden brief;

c. met afwijking van het bepaalde sub a en b, voor brieven naar en uit *België* en *Duitschland*, verzonden tusschen kantoren, die, in eene rechte

lijn gemeten, niet meer dan 30 kilometer van elkander verwijderd zijn: 5 cent voor een gefrankeerden en 10 cent voor een ongefrankeerden brief;

2°. voor briefkaarten naar alle landen 5 cent voor elke kaart bij vooruitbetaling te voldoen. Ongefrankeerde briefkaarten worden belast met het port der ongefrankeerde brieven;

3°. voor gedrukte stukken:

a. naar België:

voor nieuwsbladen, ten minste eenmaal per week verschijnende:

tot een gewicht van 40 gram 1 cent.

boven 40 tot en met 100 " $2\frac{1}{2}$ "

" 100 " " 200 " 5 "

en voorts voor elk gewicht van 100 gram of gedeelte van 100 gram $2\frac{1}{2}$ cent meer;

voor andere gedrukte stukken:

tot een gewicht van 15 gram 1 cent.

boven 15 tot en met 50 " $2\frac{1}{2}$ "

" 50 " " 100 " 5 "

en voorts voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram $2\frac{1}{2}$ cent meer.

De bovenvermelde porten worden uitsluitend geheven van nieuwsbladen en gedrukte stukken, die onder kruisband of strook of wel geheel open in den vorm van kaarten, verzonden worden. Bij het bezigen van een open omalag is het hierna vermelde port sub b te heffen.

b. naar alle overige landen:

$2\frac{1}{2}$ cent voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram;

4°. voor papieren en bescheiden: naar alle landen $12\frac{1}{2}$ cent voor een gewicht van niet meer dan 250 gram en voorts voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram daarboven $2\frac{1}{2}$ cent meer;

5°. voor monsters of stalen van koopwaren: naar alle landen, 5 cent voor een gewicht tot en met 100 gram en voorts voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram daarboven $2\frac{1}{2}$ cent meer.

De porten sub 3, 4 en 5 vermeld zijn bij vooruitbetaling verschuldigd en worden voor elke afzonderlijke verzending berekend.

Bijenvoeging van de in de laatste zinsnede bedoelde stukken onder één omslag is geoorloofd. Het port moet dan berekend worden naar $2\frac{1}{2}$ cent voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram met dien verstande, dat ten minste 5 cent verschuldigd is, indien de zending monsters of stalen van koopwaren en ten minste $12\frac{1}{2}$ cent, indien zij papieren of bescheiden bevat.

2. Met afwijking van het bepaalde bij het voorafgaand artikel, zijn de nieuwsbladen en tijdschriften, die door Nederlandsche aan Duitse of omgekeerd, door Duitse aan Nederlandsche postkantoren, bij wijze van abonnement, worden geleverd, in beide richtingen onderworpen aan een port gelijk aan dat, hetwelk volgens de wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87) voor nieuwsbladen en gedrukte stukken, bij verzending binnen 's lands, verschuldigd is.

3. Alle andere stukken dan brieven en briefkaarten moeten althans gedeeltelijk gefrankeerd zijn. Indien zij ongefrankeerd ter post worden bezorgd, blijft de verzending achterwege.

Bij ontoereikende frankeering is voor alle stukken, bij artikel 1 genoemd een port van den geadresseerde te heffen ten bedrage van tweemaal het ontbrekende port, met aanvulling der beuken van $2\frac{1}{2}$ cent tot het volle bedrag van $2\frac{1}{2}$ cent.

4. Behalve de stukken bedoeld bij het 1ste lid, 2de zinsnede van artikel 3 blijft mede de verzending achterwege van:

gedrukte stukken, papieren en bescheiden en monsters, die de gestelde grenzen voor afmetingen en gewicht te boven gaan of in eenig ander opzicht niet beantwoorden aan de bepalingen;

stukken te wier aanzien zekerheid of vermoeden bestaat, dat zij stoffen bevatten, die gevaar voor de postambtenaren of schade aan de gelijktijdig te verzenden stukken kunnen doen ontstaan;

gangbare muntstukken en voorwerpen waarvoor bij in- of uitvoer belasting verschuldigd is.

5. De stukken vermeld in artikel 1 kunnen op verzoek van den afzender worden aangeteekend, tegen vooruitbetaling van het gewone port en een vast recht van 10 cent.

Wanneer een aangeteekend stuk verloren gaat, het geval van overmacht uitgezonderd, heeft de afzender of met diens bewilliging de geadresseerde recht op eene schadeloosstelling van f 25, mits de aanvraag daartoe binnen een jaar na de terpostbezorging van het stuk is ingediend. De gemelde schadeloosstelling is echter niet verschuldigd, als het stuk verloren is gegaan binnen het grondgebied van een land, in welks wetgeving het beginsel van schadeloosstelling niet is opgenomen.

6. De afzender van een aangeteekend stuk kan daarvan een bericht van ontvangst bekomen tegen vooruitbetaling van een recht van 5 cent.

7. Expresse-bestelling van de in artikel 1 vermelde stukken kan verlangd worden in het ver-

keer met die landen, welke zoodanige bestelling toelaten tegen betaling van een vast recht van 15 cent.

Indien de bestelling moet geschieden buiten de plaats, waar een postkantoor gevestigd is, of op een grooter afstand dan $\frac{1}{4}$ uur van een hulpkantoor, dan is hetgeen boven het vaste recht van 15 cent verschuldigd is, van den geadresseerde te heffen.

8. Voor de overbrenging van een verzoek om terugzending van een stuk of om wijziging van het adres, voor zooveel betreft de Nederlandsche koloniën in *Oost- en West-Indië* en de landen, die zoodanige verzoeken toelaten, is verschuldigd het port en recht van een gewonen aangeteekenden brief van enkel gewicht.

Geschiedt het verzoek per telegraaf dan zijn daarvoor nitsluitend verschuldigd de kosten van het desbetreffend telegram.

9. Het in *Nederland* te heffen port voor de stukken vermeld in artikel 1, sub 1, 3, 4 en 5, bestemd voor of afkomstig uit landen, niet tot de algemeene postvereniging behorende, bedraagt:

1°. voor brieven, 20 cent voor een gefrankeerden en 40 cent voor een ongefrankeerden brief, voor zoover de hierbedoelde landen ongefrankeerde brieven toelaten, voor elk gewicht van 15 gram of gedeelte van 15 gram;

2°. voor elke afzonderlijke zending van gedrukte stukken, papieren en bescheiden en monsters bij vooruitbetaling, 5 cent voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram, met een minimum van 20 cent voor eene zending met papieren en bescheiden.

Ongefrankeerd ter post bezorgd, blijft de verzending achterwege.

Voor aanteekening van de bovenvermelde stukken, voor zoover de in dit artikel bedoelde landen aanteekening toelaten, is een recht verschuldigd als bij artikel 5 is bepaald.

II. BEPALINGEN NAAR AANLEIDING DER OVEREENKOMST TOT UITWISSELING VAN BRIEVEN EN DOOSJES MET AANGEGEVEN WAARDE.

10. Tuschen *Nederland* en de landen die toegetreden zijn of nader zullen toetreden tot de bovenvermelde overeenkomst, kunnen verzonden worden brieven met geldswaardige papieren, eene aangegeven waarde van 10,000 franken niet te boven gaande.

De artikelen 6, 7 en 8 van dit besluit zijn op deze brieven van toepassing.

11. De brieven met aangegeven geldswaarde zijn onderworpen:

1°. aan het port en recht vermeld in de artikelen 1 en 5 van dit besluit;

2°. aan een recht van verzekering ten bedrage van $2\frac{1}{2}$ cent voor *België*, 5 cent voor *Duitschland* en $12\frac{1}{2}$ cent voor de overige landen, voor elk bedrag van 300 franken of gedeelte van 300 franken aangegeven waarde.

Dit recht wordt verhoogd met 5 cent per 300 franken of gedeelte van 300 franken voor elk zeevervoer.

Het port en het sub 1 en 2 vermelde recht, zijn bij vooruitbetaling te voldoen.

12. Bij verlies, berooving of beschadiging van een aangeteekenden brief met aangegeven waarde heeft de afzender, of, met diens bewilliging, de geadresseerde recht op eene schadeloosstelling, gelijkstaande met het werkelijk bedrag van het verlies, de berooving of de schade, doch niet te boven gaande dat der aangegeven waarde.

Schadeloosstelling wordt echter niet verleend, indien:

1°. de schade veroorzaakt is door de schuld of de nalatigheid van den afzender of een gevolg is van den aard van het verzonden voorwerp;

2°. de aanvraag om schadeloosstelling niet binnen een jaar na de terpostbezorging is ingediend;

3°. door den afzender eene hoogere waarde is aangegeven dan in den brief gesloten was.

III. BEPALINGEN NAAR AANLEIDING DER OVEREENKOMST BETREFFENDE DEN DIENST DER POSTWISSELS.

13. Voor elke afzonderlijke verzending van gelden per postwissel naar de Nederlandsche koloniën en bezittingen in *Oost- en West-Indië* en naar de tot de bovenvermelde overeenkomst toegetreden of nader toe te treden landen, die zich tot de invoering van den dienst der postwissels in het verkeer met *Nederland* bereid hebben verklaard of dit nader zullen doen, is bij vooruitbetaling verschuldigd een recht van $12\frac{1}{2}$ cent voor elk bedrag van f 12.50 of gedeelte van f 12.50.

Voor telegraphische postwissels naar landen, waarheen die wissels zijn toegelaten, zijn bovendien seinkosten verschuldigd.

Een postwissel mag het bedrag van 500 franken, of een daarmede gelijkstaand bedrag in andere munt, niet te boven gaan.

De artt. 7 en 8 van dit besluit zijn op de postwissels van toepassing.

14. De afzender van een postwissel kan een bericht van uitbetaling van dien wissel bekomen, tegen vooruitbetaling van een recht van 10 cent.

IV. BEPALINGEN NAAR AANLEIDING DER OVEREENKOMST BETREFFENDE DE INVORDERING VAN GELDEN OP QUITANTIËN EN HANDELSPAPIER.

15. De invordering van gelden op quitantiën en handelspapier kan geschieden in het verkeer met *Nederlandsch Oost-Indië* en met de tot de bovenvermelde overeenkomst toegetreden of nader toe te treden landen, die zich tot de invoering van den dienst der invordering in het verkeer met *Nederland* bereid hebben verklaard of dit nader zullen doen.

Ter invordering toegelaten zijn alleen quitantiën en handelspapier zonder kosten, voor elke zending een bedrag van 1000 franken of een daarmede overeenkomend bedrag in andere munt niet te boven gaande.

De verzending geschiedt rechtstreeks aan het kantoor met de invordering belast, tegen vooruitbetaling van een port en recht als bij de artt. 1 en 5 van dit besluit voor een aangeteekenden brief van gelijk gewicht is vastgesteld.

Het tweede lid van art. 5 van dit besluit is op deze zendingen van toepassing.

16. Het ingevorderde bedrag wordt aan de belanghebbenden door middel van een postwissel overgemaakt na aftrek van:

1°. een recht van 5 cent voor elk ingevorderd stuk;

2°. een recht, als volgens art. 13 van dit besluit, verschuldigd is voor een postwissel van gelijk bedrag.

Op deze postwissels is het bepaalde bij het voorlaatste lid van gemeld artikel niet van toepassing.

Niet ingevorderde stukken worden portvrij tergezonden.

17. De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is gemachtigd tot het nemen der maatregelen van ondergeschikten aard en van orde, die voor de uitvoering der in het hoofd dezer vermelde verdragen en overeenkomsten gevorderd worden.

18. Dit besluit treedt in werking op 1 Juli 1892, op welk tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 14 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 43

en 44); 14 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 45), gewijzigd bij die van 14 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 8) en 28 Juli 1888 (*Staatsblad* n°. 100); 9 Juli 1880 (*Staatsblad* n°. 118); 14 November 1880 (*Staatsblad* n°. 191) en 15 Februari 1881 (*Staatsblad* n°. 30).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Groningen, den 21sten Juni 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELX.

(Uitgeg. 26 Juni 1892.)

21 Juni 1892. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Jan Joseph Antoon Cornelis Martens. S. 148.

Dirk Adolf van den Broek. S. 149.

Gustav Heinrich Schenck. S. 150.

Paul Carapiet, zich noemende Paulus Carapiet Paulus. S. 151.

Jacob Guerschenowitch Jacobson, zich noemende Jacob Sachs. S. 152.

Henri Victor Monsanto. S. 153.

Siebold Bohlken. S. 154.

Bernhard Hebinck. S. 155.

23 Juni 1892. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Johann Lucas Hagen. S. 156.

Wilhelmus Crijns. S. 157.

Louis Marie Lyon, zich noemende Louis Marie Barnet Lyon. S. 158.

Joseph Klever. S. 159.

Emil Friedrich Egener. S. 160.

Hermann Reerink. S. 161.

Theophilus Petrus Franciscus van Haelst. S. 162.

Max Louis Stöwer. S. 163.

24 Juni 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat art. 243, al. 2, der gemeentewet alleen verbiedt dat als grondslagen van de hoofdelijke omslagen en andere plaatselijke directe belastingen een of meer grondslagen van de personeele belasting *uitsluitend* worden aangenomen.

De Hooge Raad enz.,
Partijen gehoord;
Gezien de stukken;

Overwegende dat als eerste middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van art. 243 der gemeentewet (wet van 29 Juni 1851, *Staatsblad* n°. 85), waarvan het tweede lid is gewijzigd bij art. 4 der wet van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 79), omdat het hof ten onrechte bealst, dat de verordening tot heffing eener plaatselijke directe belasting te Utrecht niet uitsluitend berust op een of meer grondslagen van de personeele belasting;

O. dat dit middel is gericht tegen de overweging in het bestreden arrest: „dat de mastaf der heffing” (in de bedoelde verordening) „is het inkomen, blijkende uit elks vertering, in verband met het getal personen, waaruit zijn gezin bestaat; dat wel ter berekening van het inkomen, als een der factoren dienst doet de aanslag op de kohieren der rijksbelasting op het personeel, echter niet uitsluitend, niet onveranderd, maar vermenigvuldigd met een der cijfers aangenomen voor eene der 14 klassen, waarin de aangeslagenen zijn ingedeeld, en de aldus verkregen som verminderd of vermeerderd, naarmate het gezin uit meer of minder dan 5 personen bestaat;”

O. dat bij het middel niet wordt beweerd, dat hierdoor eenig artikel der verordening zoude zijn geschonden of verkeerd toegepast en dat van schending of verkeerde toepassing van art. 243 der gemeentewet geen sprake kan zijn, omdat, gelijk het hof mede te recht overweegt, de tweede zinsnede van art. 243 dier wet niet verbiedt als grondslagen van de hoofdelijke omalagen en andere plaatselijke directe belastingen een of meer grondslagen van de personeele belasting aan te nemen, maar slechts om die *uitsluitend* daartoe aan te nemen;

O. dat derhalve het eerste cassatiemiddel is ongegrond;

O. dat als tweede middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van art. 15 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22), en art. 260 der gemeentewet, art. 2 R. O., in verband met art. 158 der tegenwoordige en art. 148 der vroegere Grondwet en der artt. 1895, 1898 en 1401 B. W. en art. 154 B. R. omdat, waar het onverschillig is, of het als onverschuldigd betaalde is ontstaan uit privaatrechtelijke of wel publiekrechtelijke rechtsbetrekking, het hof zich ten onrechte ook wat betreft deze vordering ten deele onbevoegd heeft verklaard;

O. dat dit middel zijn feitelyken grondslag mist, daar het hof zich niet op grond dat de ingestelde vordering uit eene publiekrechtelijke rechtsbetrekking zoude zijn ontstaan, ten deele onbevoegd heeft verklaard, maar alleen heeft overwogen dat de sub 4°., 5°., 6°., 7°. en 8°. aangevoerde gronden alle tegen de wettigheid of de hoegrootheid van den aanslag zijn gericht, en dat om dezelfde reden ook het sub 10°. vermeld beweren geuu pant van onderzoek kan uitmaken, en zich op dien grond onbevoegd heeft verklaard daarvan kennis te nemen en dat hierdoor art. 15 der wet van 22 Mei 1845 niet is geschonden, maar integendeel met juistheid is toegepast;

O. dat dus ook het tweede cassatiemiddel niet kan opgaan;

Verwerpt het beroep en veroordeelt den eischer in de kosten.

24 Juni 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat onder vigneur der Grondwet van 1848, de Provinciale Staten de bevoegdheid hadden om bestaande waterschappen op te heffen en nieuwe op te richten.

De Hooge Raad enz.,
Partijen gehoord;
Gezien de stukken;

Overwegende dat als eenig middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van art. 192 der Grondwet van 1848 en van art. 138 der Provinciale wet (wet van 6 Juli 1850, *Staatsblad* n°. 39), door te beslissen dat aan de Provinciale Staten in 1880 en 1882, de macht niet toekwam om een nieuw waterschap op te richten;

O. dat dit middel is gegrond;
dat toch bij art. 192 der Grondwet van 1848 aan de Provinciale Staten de bevoegdheid is gegeven, om niet alleen veranderingen te maken in de bestaande inrichtingen der waterschappen, maar ook nieuwe vast te stellen;

dat het recht om bestaande reglementen te veranderen en nieuwe vast te stellen, daarnaast uitdrukkelijk werd vermeld;

dat het recht om waterschappen op te heffen en op te richten, aan geene andere Staatsmacht bepaaldelijk opgedragen was; en derhalve moet worden aangenomen, dat de Grondwetgever het onder de algemeene nitdrukking van het vaststellen van nieuwe inrichtingen heeft willen begrijpen;

Vernietigt het bestreden vonnis;

En opnieuw rechtdoende:

Verklaart den verweerder in cassatie, kwaad opposant, tegen het hem betekend dwangbevel, met last dat dit volledige nitwerking zal hebben;

Veroordeelt den opposant in de kosten van het proces.

24 Juni 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat een waterschap, welks doel in de eerste plaats is bevordering van waterschapsbelang, zijn karakter als zoodanig niet verliest doordien het in de tweede plaats is bestemd tot bevordering der scheepvaart.

De Hooge Raad enz.,

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als eenig middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van de artt. 1, 2, 3, 16, 124, 241, 246 tot en met 252 van het Reglement van het waterschap van den Oude IJssel, vastgesteld bij besluit van de Prov. Staten van Gelderland van 15 Juli 1880, goedgekeurd bij K. B. van 25 Juli 1882, n°. 24 (*Prov. blad van Gelderland* 1882, n°. 99) j^o. art. 192 der Grondwet van 1848, de artt. 138 en 158 der Prov. wet (wet van 6 Juli 1850, *Staatsblad* n°. 39) en de artt. 1, 2 en 3 der wet van 9 October 1841 (*Staatsblad* n°. 42), omdat de rechtbank het waterschap van den Oude IJssel niet als waterschap aanmerkt, aan hetwelk de bevoegdheid om waterschapslasten bij dwangbevel in te vorderen toekomt, op grond dat naast waterschapszorg ook scheepvaartzorg is opgedragen en dit laatste zelfs de hoofdtaak van het waterschap zoude zijn, hoewel als eenmaal het bevoegd gezag eene instelling als waterschap heeft opgericht, dit geen punt meer van nader onderzoek kan uitmaken bij den rechter, en al ware dit anders, blijkens de aangehaalde bepalingen van het waterschapsreglement, waterschapszorg de hoofdbestemming der instelling uitmaakt, en deze dus als waterschap moet worden aangemerkt, terwijl geene bepaling der Grondwet van 1848 of der wet van 9 October 1841 medebrengt dat, waar een bepaald scheepvaartbelang binnen den kring van het waterschap is opgedragen aan het waterschap, het daarom zijn karakter zou verliezen, alsmede de bevoegdheid om bij dwangbevel waterschapslasten te heffen;

O. dat bij het bestreden vonnis is aangenomen, dat het waterschap van den Ouden IJssel is opgericht zoowel tot verbetering van den Ouden IJssel als kanaal van scheepvaart als van waterafvoer, en op grond daarvan is beslist dat dit waterschap niet kan geacht worden een waterschap nit te maken bedoeld bij de wet van 1841 in verband met art. 192 der Grondwet van 1848;

O. dat bij art. 1 van het reglement voor het waterschap van den Ouden IJssel wordt bepaald: „Het waterschap heeft ten doel: de verbetering en het onderhoud van de rivier den Oude IJssel met den zijtak de Aa als kanalen van uitwatering en wat den Ouden IJssel betreft bovendien als kanaal van scheepvaart;”

O. dat mitsdien het doel van het waterschap in de eerste plaats is waterschapsbelang en in de tweede plaats een scheepvaartbelang;

dat toeh de hoofdbestemming der vereeniging is verbetering der waterlossing en regeling der nitwatering;

dat wel is waar bovendien de verbetering en het onderhoud van de rivier den Oude IJssel als kanaal van scheepvaart als nevendoeel is aangewezen, maar dat dit nevendoeel, daargelaten of het ook op zich zelf niet als waterschapsbelang zoude kunnen worden beschouwd, de hoofdbestemming niet wegneemt en aan de vereeniging het karakter van waterschap niet ontnemt, terwijl nergens aan de bevoegde macht is verboden een waterschap in te richten niet alleen tot waterkeering en waterlossing, maar ook tot bevordering der scheepvaart;

O. dat de beslissing der rechtbank mitsdien is onjuist, en de aangehaalde artikelen daardoor zijn geschonden;

Vernietigt het vonnis op 19 November 1891 door de arrondissements-rechtbank te Arnhem tusschen partijen gewezen;

En op nieuw rechtdoende:

Verklaart den verweerder kwaad opposant tegen het hem betekent dwangbevel;

Beveelt dat dit volledig effect zal sorteeren;

Veroordeelt den verweerder in cassatie in al de kosten van dit rechtsgeding, zoo in eersten aanleg als in cassatie gevallen.

27 Juni 1892. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 24 October 1884 (*Staatsblad* n°. 219) tot intrekking van het Koninklijk besluit van 18 December 1886

(*Staatsblad* n°. 214) en tot vaststelling van programma's voor de examens, bedoeld in art. 65bis der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), ter verkrijging van akten van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in de vakken, vermeld onder *k* en *t* in art. 2 der eerstgenoemde wet, tot regeling van de wijze van afneming en van hetgeen verder tot deze examens betrekking heeft. S. 164.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Mei 1892, n°. 2046*, afdeling O.;

Overwegende dat het wenschelijk is het Koninklijk besluit van 24 October 1884 (*Staatsblad* n°. 219) gewijzigd bij Koninklijk besluit van 18 December 1886 (*Staatsblad* n°. 214) ter uitvoering van art. 65bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, te hersien voor zooveel betreft de bepalingen voor de examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in de vakken vermeld onder *k* en *t* in art. 2 van genoemde wet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 Juni 1892, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van den voornoemde Minister van 23 Juni 1892, n°. 2714, afdeling O.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het getal der commissiën, belast met het afnemen der examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in de vakken onder *k* en *t* in art. 2 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), genoemd, bedraagt voor ieder van die vakken een of zooveel meer als de Minister, die met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs belast is, telken jare naar bevind van zaken raadzaam zal oordeelen.

2. Elke commissie bestaat uit ten minste 4 leden: een voorzitter, tevens lid, en ten minste 3 vrouwelijke leden.

Aan iedere commissie kunnen een plaatsvervanger van den voorzitter en twee vrouwelijke plaatsvervangende leden worden toegevoegd.

3. Bij het afnemen dier examens zullen als

leiddraad strekken de programma's, aan dit besluit gehecht.

4. Om te worden toegelaten tot het examen in het vak onder *k* in art. 2 van voormelde wet genoemd, moeten de aspiranten op 31 Maart van het jaar, waarin het examen wordt gehouden, den 17-jarigen leeftijd volbracht hebben of volbrengen.

Om te worden toegelaten tot het examen in het vak onder *t* in dat wetsartikel genoemd, moeten de aspiranten op 31 Maart van het jaar, waarin het examen wordt gehouden, den 18-jarigen leeftijd volbracht hebben of volbrengen.

5. De voornoemde Minister maakt door middel van de *Nederlandsche Staatscourant* het tijdstip bekend, waarop de werkzaamheden der commissiën zullen aanvangen en den termijn binnen welken ieder, die tot het afleggen van examen verlangt te worden toegelaten, zich schriftelijk kan aanmelden bij den voorzitter der commissie, voor welke zij verlangt te verschijnen.

De dag en de plaats van het examen worden door den voorzitter aan de aspiranten bekend gemaakt.

6. De examens worden niet in het openbaar gehouden. Die voor het vak, onder *k* in art. 2 van voorschreven wet genoemd, loopen voor ieder der aspiranten binnen één dag, die voor het vak, onder *t* in dat wetsartikel genoemd, voor ieder der aspiranten in twee dagen af.

7. De voornoemde Minister wijst de plaatsen aan, waar de commissiën hare zittingen zullen houden.

De lokalen, waar de examens worden afgenomen, worden door den voorzitter van elke commissie aangewezen.

8. De voorzitter van elke der commissiën roept de leden vóór den aanvang der examens bijeen ter plaatse, waar die zullen worden gehouden. In deze bijeenkomst wordt het plan voor de inrichting der examens vastgesteld.

9. Het werk wordt door de geëxamineerden onder voortdurend toezicht gemaakt.

Haar, die zich aan eenig bedrog bij het examen schuldig maken, wordt terstond de verdere deelneming aan het examen ontzegd.

10. Het oordeel over de kennis en de bekwaamheid der geëxamineerden in elk vak wordt nitgedrukt door een der cijfers 1 tot 10, aan welke de volgende beteekenis is te hechten:

10 uitmuntend	7 ruim voldoende
9 zeer goed	6 voldoende
8 goed	5 twijfelachtig

4 onvoldoende 2 gering
3 zeer onvoldoende 1 zeer gering.

11. Omtrent het toekennen der in het vorige artikel vermelde cijfers en den uitslag van het examen, wordt bij meerderheid der uitgebrachte stemmen beslist. Staking van stemmen wordt geacht eene beslissing te zijn in den voor de geëxamineerden minst gunstigen zin.

12. De uitslag van het examen wordt dadelijk aan de geëxamineerden, die zich ter plaatse bevinden, medegedeeld. De toegekende akten worden zoo spoedig doenlijk kosteloos uitgereikt.

13. Elke commissie zendt aan den voornoemden Minister een procesverbaal van hare zittingen, eene lijst, bevattende de namen en voornamen, de geboorte- en woonplaatsen en de dagteekeningen van geboorte der toegelatene geëxamineerden, benevens eene opgaaft van het getal der afgewezenen en van het getal dergenen, die zich tijdens het examen hebben teruggetrokken.

14. De voorzitters, de leden en de plaatsvervangende leden der commissiën genieten nit 's Rijks kas vacatiegelden ten bedrage van zes gulden voor elken dag, waarop zij het examen of een daartoe betrekkelijke vergadering der commissie bijwonen.

15. Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1893.

Met gelijke dagteekening worden ingetrokken:

1°. de bepalingen van het Koninklijk besluit van 24 October 1884 (*Staatsblad* n°. 219) voor zooveel die betrekking hebben op de examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in de vakken, vermeld onder *k* en *l* in art. 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs;

2°. het Koninklijk besluit van 18 December 1886 (*Staatsblad* n°. 214).

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 27sten Juni 1892.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 19 Juli 1892.)

PROGRAMMA'S van de examens, ter verkrijging eener akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in een of meer der vakken genoemd onder *k* en *l* in art. 2 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), naar aanleiding van art. 65bis der eerstgenoemde wet.

I. NUTTIGE HANDWERKEN VOOR MEISJES.

De vereischten zijn:

a. Juiste denkbeelden omtrent het geven van grondig, ook klassikaal onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes.

b. Bedrevenheid in breien, mazen, stoppen, naaien en knippen.

II. FRAAIE HANDWERKEN VOOR MEISJES.

De vereischten zijn:

a. Juiste denkbeelden omtrent het geven van grondig, ook klassikaal, onderwijs in de fraaie handwerken voor meisjes.

b. Bedrevenheid in borduren, haken, breien, knopen, guipure, kantsteken, Holbein en patroon-teekenen.

c. Het aangeven van de wijze, waarop de verschillende handwerken worden aangevangen en voltooid.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 27 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 164).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

27 Juni 1892. BESLUIT, tot wijziging der artikelen 2, 4 en 12 van het Koninklijk besluit van 17 December 1890 (*Staatsblad* n°. 182), betreffende het examen, bedoeld in art. 65bis der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), ter verkrijging eener akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in het vak, vermeld onder *j* in art. 2 der eerstgenoemde wet. S. 165.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIL EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Mei 1892, n°. 2038^a, afdeling Onderwijs;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 Juni 1892, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister van 23 Juni 1892, n°. 2713, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen: De artikelen 2, 4 en 12 van het Koninklijk besluit van 17 December 1890 (*Staatsblad* n°. 182), tot vaststelling van een programma voor het examen, bedoeld in art. 65bis der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals deze is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), ter verkrijging eener akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in het vak, vermeld onder *j* in art. 2 der eerstgenoemde wet, tot regeling van de wijze van afneming en hetgeen verder tot dit examen betrekking heeft, worden gelezen als volgt:

Art. 2. Elke commissie bestaat uit ten minste vijf leden, en wel ten minste drie mannelijke leden, van wie één tevens het voorzitterschap bekleedt, en twee vrouwelijke leden.

De commissie verdeelt zich in twee afdelingen, eene voor het onderzoek van de mannelijke aspiranten, waarin de mannelijke leden zitting nemen, eene voor het onderzoek der vrouwelijke aspiranten, waarin de vrouwelijke leden zitting nemen, de voorzitter heeft als lid en voorzitter in beide afdelingen zitting.

Aan de commissie kunnen worden toegevoegd twee mannelijke plaatsvervangende leden, van wie één kan worden aangewezen als plaatsvervanger van den voorzitter, en een vrouwelijk plaatsvervangend lid.

Art. 4. De voornoemde Minister maakt door middel van de *Nederlandsche Staatscourant* het tijdstip bekend, waarop de werkzaamheden der commissien zullen aanvangen en den termijn binnen welken ieder, die tot het afleggen van examenen verlangt te worden toegelaten, zich schriftelijk kan aanmelden bij den voorzitter der commissie, voor welke hij verlangt te verschijnen.

De dag en de plaats van het examen worden door den voorzitter aan de aspiranten bekend gemaakt.

Art. 12. De voorzitters, de leden en de plaatsvervangende leden der commissien genieten uit 's Rijks kas vacatiegelden, ten bedrage van zes gulden voor elken dag, waarop zij het examen of eene daartoe betrekkelijke vergadering der commissie bijwonen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast

met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 27sten Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 14 Juli 1892.)

27 Juni 1892. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 22 September 1887 (*Staatsblad* n°. 164) houdende vergunning tot oprichting van een krankzinnigengesticht te *Haarlem*, aan de Nieuwe Gracht, en bepaling van het maximum van het aantal verpleegden en het minimum van het getal geneeskandigen. S. 166.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Juni 1892, n°. 2238, afdeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46°, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eenig artikel.

In het Koninklijk besluit van 22 September 1887 (*Staatsblad* n°. 164), waarbij aan C. A. HEIJDE, weduwe van E. M. VAN HILLE, te *Haarlem*, vergunning is verleend tot oprichting van een krankzinnigengesticht aan de Nieuwe Gracht aldaar, wordt voor „31 December 1892” gelezen: „31 December 1893.”

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 27 Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 11 Juli 1892.)

27 Juni 1892. BESLUIT, tot vaststelling van nadere bepalingen tot het tegengaan van de verbreiding van het mond- en klauwzeer onder het vee. S. 167.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat het noodzakelijk is, de mogelijkheid te openen tot het nemen van buitengewone maatregelen om te voorkomen, dat het

mond- en klauwzeer, welke ziekte thans is waargenomen bij vee in het zuidelijk gedeelte van *Limburg* en in Duitse en Belgische gemeenten niet ver van de Nederlandsche grenzen, zich onder den veestapel in *Nederland* verbreide;

Gezien art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juni 1892, n°. 2261, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 Juni 1892, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister van 24 Juni 1892, n°. 2417, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het is verboden uit de kringen, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, te vervoeren: herkauwende dieren en varkens, benevens de, door voornoemden Minister nader aan te wijzen, in art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) bedoelde voorwerpen.

2. Het houden van markten, verkoopingën, tentoonstellingen en andere vereenigingen van herkauwende dieren en varkens is verboden in gemeenten of gedeelten van gemeenten, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen.

3. De in artikelen 1 en 2 bedoelde aanwijzingen worden door plaatsing in de *Staatscourant* en zoo mogelijk in één of meer plaatselijke nieuwsbladen ter algemeene kennis gebracht.

Daarbij worden tevens voorschriften gegeven omtrent uitzonderingen, die op het uitvaardigde verbod zullen worden toegelaten.

De intrekking of wijziging van de in art. 1 en 2 bedoelde aanwijzingen worden op dezelfde wijze ter algemeene kennis gebracht.

4. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien der' afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 27sten Juni 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) T A K V A N P O O R T V L I E T.

(Uitg. 1 Juli 1892.)

27 Juni 1892. BESLUIT, tot wijziging van de linien van toezicht in *Zesland* en *Noord-Brabant*. S. 168.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W I J E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 17den Mei 1892, n°. 43 (Invoerrechten en Accijnzen);

Herzien de Koninklijke besluiten van 27 November 1822 (*Staatsblad* n°. 48), 6 Juli 1835 (*Staatsblad* n°. 22) en 28 April 1843 (*Staatsblad* n°. 18);

Gelet op de artikelen 162 en 177 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) en op het Koninklijk besluit van 9 Februari 1831 (*Staatsblad* n°. 27);

Den Raad van State gehoord (advies van den 10den Juni 1892, n°. 8);

Gezien het nader rapport van den Minister van Financiën, van den 24sten Juni 1892, n°. 39 (Invoerrechten en Accijnzen);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het hoofd van art. 2, litt. b van het Koninklijk besluit van 6 Juli 1835 (*Staatsblad* n°. 22), en de eerste vijf zinsneden van dat artikel te vervangen door hetgeen volgt:

b. voor *Zuid-Beveland* en den rechteroever der *Westerschelde*.

Van *Bath*, uitgaande van de linie landszijde aldaar, in eene noordelijke richting langs den oostelijken dijk van den Reigersbergschen polder en Eersten Bathpolder tot aan den spoorwegdijk en dezen in eene westelijke richting volgende, zoodanig, dat deze dijk buiten het terrein van toezicht blijft, tot dáár, waar de spoorweg, even voorbij het dorp *Kapelle*, den Dijkwelschen zandweg snijdt, dezen weg links volgende, loopt de linie langs den weg van *Dijkwel* naar de zoogenaamde *„Vier Wegen”* en den *Breedeweg* naar den *Zaaidijk* onder *’s Gravenpolder* en dezen dijk kruisende langs den zoogenaamden *Lanzenweg* tot aan de buitenplaats *„de Favorite”*.

2. Het Koninklijk besluit van 28 April 1843 (*Staatsblad* n°. 18) te wijzigen en aantevullen als volgt:

a. de laatste zinsnede van artikel 1 van voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

De loop der linie zal zich verder richten langs die baan tot aan de *Vianenstraat* om die te volgen tot aan den straatweg van *Bergen op Zoom* naar *Antwerpen*. Voorts lang dien straatweg tot aan de *Steenstraat* om die te volgen tot aan het aan-

rakingspunt met de *Boschestraat* en, van daar links omgaande, langs den *Molenweg* naar den *Nieuwenweg* ook wel genoemd *Woensdrechtse straat*. Voorts langs dien weg tot aan de woning Sectie G, n°. 509 A (*Woensdrecht*) van CORNELIS BASTIAANSE en van daar in eene rechte lijn naar het punt van den nabij gelegen waterloop waar deze eene westelijke richting aannemt.

Dezen waterloop in diezelfde richting volgende tot aan den *Polderweg* genaamd "zomerbaan van *Bergen op Zoom* naar *Antwerpen*" en er dwars overgaande, recht toe, over den *Agger*, naar de Oude haven van *Woensdrecht*, zoodanig dat het huis genaamd "*Laatste Sluis*" Sectie B, n°. 211, *Woensdrecht*, buiten de linie valt. Van dat punt langs den *Steenweg* door den *Damespolder* tot aan de *Nieuwe haven* van *Woensdrecht* en vervolgens langs den zeedijk van den *Damespolder* tot aan den spoorwegdijk *Roozendaal-Vlieninge*; voorts langs dien dijk, die buiten het terrein van toezicht blijft, en de dijken van den *Eersten Bathpolder* en den *Reigersbergschen polder* tot aan het punt waar thans de linie van *Zeeland* eindigt.

b. de laatste vijf woorden van art. 2 van voormeld besluit worden vervangen door hetgeen volgt:

Van daar de rivier de *Eendragt* kruisende, met dien verstande, dat genoemd veer, gelijk mede het ten zuiden daarvan gelegen gedeelte der genoemde rivier, in het terrein van toezicht wordt opgenomen, voorts langs den westelijken oever van de genoemde rivier tot aan de Zuid-oostelijkste punt van den *Deurloopolder*.

Van daar de *Oosterscheide* in eene rechte lijn kruisende, zoodanig dat het oostwaarts gelegen gedeelte dier rivier, gelijk het daarin gelegen gedeelte van het verdronken land van *Zuid-Beveland* in het terrein van toezicht wordt opgenomen tot *Roselhoek*, voorts langs den westelijken dijk van den *Oostpolder* (*Krabbendijk*) tot daar waar deze door den spoorweg gesneden wordt, en aldaar aansluitende aan de zeelinie, zoodat genoemde dijk, evenals het ten oosten van dien dijk gelegen gedeelte van den *Oostpolder* in het terrein van toezicht valt.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 27sten Juni 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitg. 9 Juli 1892.)

27 Juni 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 92) niet van toepassing is op een Koninklijk besluit, de opdracht bevattende aan de tot zeker dienstvak behoorende ambtenaren om toezicht te houden op de naleving van voorschriften; betreffende een onderwerp, buiten den kring hunner gewone werkzaamheden gelegen, en op den afgelegden ambtseed van de overtreding dier voorschriften procesverbaal op te maken; dat voor dergelijke Koninklijke besluiten, die niet zijn algemeene maatregelen van bestuur, geene bepaalde wijze van afkondiging of bekendmaking is voorgeschreven; dat de bij art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) aan den Koning voorbehouden macht om, bij het bestaan buitenslands van besmettelijke veeziekte, invoer van vee te verbieden en verbods- en andere bepalingen vast te stellen omtrent aangifte, verkoop, behandeling en visitatie, mede brengt de bevoegdheid om beambten aan te wijzen aan wie het toezicht op de naleving van die bepalingen zal zijn opgedragen en dat de aldus bij wettige verordening aangewezen beambten zijn aan te merken als ingevolge art. 8, n°. 7, Wetboek van Strafvordering, met de opsporing van de overtredingen van die bepalingen belast, zoodat de door hen ter zake van zoodanige overtredingen op den ambteed opgemaakte processenverbaal als wettig moeten worden erkend.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, namens de req. voorgesteld bij pleidooi:

Schending en verkeerde toepassing van art. 401, art. 8 n°. 7 Strafvordering, art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), de artt. 1 en 2 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 92), 391, 397, 211, 216 en 231 Strafvordering en het Koninklijk besluit van 25 Februari 1877 (*Algemeen Politieblad* n°. 2820), omdat aan de verklaring van een enkelen get. volledige bewijskracht is toegekend, aan een Koninklijk besluit, dat niet is afgekondigd overeenkomstig de voorschriften der wet van 1852, verbindende kracht is geschonken, en art. 15 der wet van 20 Juli 1870 aan den Koning de macht niet toekent aan de ambtenaren bij 's Rijks belastingen het toezicht op te dragen op verboden invoer van vee;

Overwegende dat bij het bekl. vonnis bewezen is verklaard dat de req. -op 18 November 1891 te Smeermaas, onder de gemeente Oud-Vroenhoven, nabij grenspaal n°. 106, van uit België, in Nederland en wel in bovengenoemde gemeente heeft ingevoerd een varken, door betzelve van uit België op Nederlandsch grondgebied te drijven”;

O. dat de rechtbank heeft verklaard, dat het bewijs van dit feit verkregen was door een op den ambtsead opgemaakt en ter terechtzitting in eersten aanleg voorgelezen procesverbaal van een kommissie bij 's Rijks belastingen, houdende dat hij dit feit had waargenomen;

O. dat derhalve de eerste bewering, waarop het middel berust, als zoude in strijd met de artt. 391 en 397 Strafvordering aan de verklaring van een enkelen get. volledige bewijskracht zijn toegekend, door den inhoud van het vonnis wordt wederlegd;

O. dat voorts op tweeërlei grond de verbindende kracht wordt betwist van het Koninklijk besluit van 25 Februari 1877, waarbij aan de ambtenaren van 's Rijks belastingen is opgedragen om te waken voor de handhaving van de maatregelen, genomen of nog te nemen ter bestrijding der besmettelijke veesiekte en van elke overtreding van de tot die ziekte betrekkelijke verordeningen procesverbaal op te maken op den eed bij den aanvang hinner bediening afgelegd;

O. dat de eerste dezer gronden is gelegen in het gemis van afkondiging van het besluit op de wijze voorgeschreven bij de wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 92);

O. dat deze wet, ter voldoening aan art. 117 der toenmalige Grondwet, de afkondiging regelt van de algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat”;

dat het hierboven vermelde Koninklijk besluit van 25 Februari 1877, (opgenomen in het *Algemeen Politieblad* van dat jaar, bladz. 311), de opdracht bevat aan de tot zeker dienstvak behoorende ambtenaren, om toezicht te houden op de naleving van voorschriften betreffende een onderwerp, buiten den kring hinner gewone werkzaamheden gelegen, en op den afgelegden ambtsead van de overtreding dier voorschriften procesverbaal op te maken;

dat deze bijzondere, tot een bepaald onderwerp beperkte opdracht niet is een algemeene maatregel van bestuur;

dat derhalve de aangehaalde wet van 26 April 1852, op het Koninklijk besluit van 25 Febru-

ari 1877 niet toepasselijk is, en dat ten aanzien van Koninklijke besluiten, die niet zijn algemeene maatregelen van bestuur, geen bepaalde wijze van afkondiging of bekendmaking is voorgeschreven;

O. dat de verbindende kracht van het besluit van 1877 in de tweede plaats wordt bestreden, op grond dat het door de rechtbank aangehaald art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181), aan den Koning de macht niet toekent, aan de ambtenaren bij 's Rijks belastingen, het toezicht op te dragen op verboden invoer van vee;

O. dat de bij genoemd wetsartikel aan den Koning voorbehouden macht om, bij het bestaan buitenslands van besmettelijke veesiekte, invoer van vee te verbieden en verbods- en andere bepalingen vast te stellen, omtrent aangifte, verkoop, behandeling en viaitatie, medebrengt de bevoegdheid om beamtben aan te wijzen aan wie het toezicht op de naleving van die bepalingen zal zijn opgedragen, met het rechtgevolg, dat de aldus bij wettige verordening aangewezen beamtben zijn aan te merken als ingevolge art. 8 n°. 7 Strafvordering, met de opsporing van de overtredingen van die bepalingen belast en dat de door hen ter zake van zoodanige overtredingen op den ambtsead opgemaakte processenverbaal krachtens art. 401 in verband met art. 392 n°. 2 van dat wetboek als wettig bewijsmiddel moeten worden erkend;

O. dat het middel mitsdien in al zijne onderdeelen is ongegrond;

Gezien art. 370 van genoemd wetboek;

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt de req. in de kosten daarop gevallen.

27 Juni 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het niet is vereenigbaar met de artt. 135 en 139 litt. a der gemeentewet dat ingevolge de bepalingen eener plaatselijke politieverordening het bouwen van woonhuizen in bijna alle onderdeelen is onderworpen aan bepalingen niet gemaakt door den gemeenteraad, maar aan regelen door burgemeester en wethouders naar hnu inzicht voor ieder bijzonder geval te stellen.

De Hooge Raad enz.

Gelet op de middelen van cassatie, namens den req. voorgesteld bij pleidooi:

1°. Schending of verkeerde toepassing van de artt. 144 der Grondwet, 135 en 179 der ge-

meentewet, art. 625 B. W. in verband met de artt. 8, 13, 19, 20 en 30 der Algemeene verordening van politie der gemeente Zwolle van 18 Jnni 1888, en zulke door de 4 eerstgenoemde artt. der politieverordening als verbindende bepalingen toe te passen;

2°. Schending of verkeerde toepassing van art. 23 Strafrecht in verband met art. 20 der gemelde politieverordening;

O. dat aan req. bij dagvaarding was ten laste gelegd, dat hij — zooals in den namiddag van 11 December 1890 is bevonden — als eigenaar van 4 nieuw gebouwde woonhuizen onder één dak, gelegen in Dieze, onder de gemeente Zwolle, nabij het anjpunt van den Langenholterweg en den Middelweg, die 4 woonhuizen in gebruik had genomen, althans had toegelaten dat dezelve door de personen, aan wie hij die huizen verhuurd had, in gebruik waren genomen, immers toen bewoond werden, vóór dat de schriftelijke verklaring van den gemeente-architect van Zwolle was verkregen, dat aan de bij de vergunning voor de oprichting gestelde voorwaarden was voldaan;

O. dat het hof deze ten laste gelegde feiten en des requirants schuld daaraan bewezen heeft verklaard, en tevens als voldoende gebleken heeft aangenomen des requirants opgave, dat de gemeente-architect het afgeven van de bij dagvaarding bedoelde schriftelijke verklaring enkel heeft geweigerd omdat bij den bouw der huizen niet voldaan was aan eene door burgemeester en wethouders bij het verleenen van vergunning tot dien bouw gestelde voorwaarde betreffende het maken van een riool tot afvoer van menagewater;

dat echter bij het beklagde arrest is verworpen de door den req. aan deze toedracht van zaken ontleende verdediging, dat burgemeester en wethouders niet bevoegd waren dnsdanige voorwaarden aan den bouw te verbinden en dus het te zijnen laste bewezen feit niet strafbaar is;

dat tegen dese verwerping het eerste cassatiemiddel is gericht, in hoofdzak berustende op beweerde onwettigheid van art. 8 der Zwolsche politieverordening; hetwelk voorkomt in het hoofdstuk *Bouwpolitie* en, voor zoover het in deze zaak van toepassing is, aldus luidt: „Het is verboden zonder vergunning van burgemeester en wethouders:

a. een woonhuis te bouwen of een bestaand gebouw tot woning in te richten;

b. enz.;

„B. en W. kunnen vóór het verleenen der vergunning overlegging vorderen van de ter beoordeeling noodige schetsteekening en aan hunne vergunning voorwaarden verbinden, en wel in de gevallen onder letter a en b vermeld, ten aanzien van richting of rooijing, peil, hoogte, licht- en luchttoevoer, uiterlijken vorm en inrichting, zoodeme van afvoer van water, vuilnis en faecaliën”, — met bepaling voorts ten aanzien van dit laatste onderdeel, dat niet kan worden toegestaan het afvoeren van faecaliën in riolen of in een pnt, waarvan de bodem en zijwanden niet volkomen waterdicht zijn; — dat de onwettigheid dezer bepaling, op welke, in verband met art. 19, de toepassing van de artt. 13 en 20 op den req. berust, namens hem wordt aangedrongen met de bewering, dat door art. 8 daadwerkelijk aan burgemeester en wethouders is opgedragen het zelfstandig regelen van bijna alles wat tot den aanbouw van woningen te Zwolle betrekkelijk is, ofschoon door de gemeentewet hun slechts de uitvoerende macht is opgedragen en de regerende macht aan den gemeenteraad, zoodat het art. bevat eene ongeoorloofde delegatie, door den raad, van de alleen bij dezen berustende macht op het college van burgemeester en wethouders;

O. dienaangaande dat — behalve 2 in hetzelfde art. voorkomende bepalingen omtrent de ontoelaatbaarheid van houtwerk in schoorsteenen en van niet waterdichte riolen of putten voor den afvoer van faecaliën, waarop volgens de feitelijke realisering de hier gestelde voorwaarden geen betrekking hadden — de verordening nergens elders enig voorschrift bevat ten aanzien van richting of rooijing, peil, hoogte, licht- en luchttoevoer, uiterlijken vorm of inrichting van te bouwen woonhuizen, noch omtrent den afvoer van water, vuilnis en faecaliën, zoodat met betrekking tot dit alles het verbod om een woonhuis te stichten sonder vooraangaande vergunning van burgemeester en wethouders en, ingevolge art. 13, de vermindering van alle gebruik van een gesticht woonhuis, zoolang het bewijs niet is bijgebracht dat de aan die vergunning verbonden voorwaarden zijn nageleefd, feitelijk medebrengen dat te Zwolle het bouwen van woonhuizen in bijna alle onderdeelen is onderworpen aan bepalingen niet gemaakt door den gemeenteraad, maar aan regelen door burgemeester en wethouders naar hun inzicht voor ieder bijzonder geval te stellen;

dat de opdracht aan burgemeester en wethouders, om zonder eene daarvoor in 's raads ver-

ordering vervatte regeling bijzondere voorschriften te geven voor ieder voorkomend geval, gelijk staat met eene opdracht tot regeling van dit onderwerp, zoodat in anderen vorm burgemeester en wethouders zouden hebben te verrichten wat door art. 135 der gemeentewet nitdrukkelijk is opgedragen aan eene andere macht;

dat volgens evengenoemd wetsartikel aan den raad behoort de regeling van hetgeen vereischt wordt in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid, en burgemeester en wethouders door art. 179, litt. a wel geroepen zijn om bij wijze van uitvoering, in ieder bijzonder geval te beslissen wat in overeenstemming met 's raads regeling behoort te geschieden, doch geenszins om, zonder dergelijke regeling, zelfstandig te oordeelen omtrent hetgeen ten aanzien van dit een en ander noodig kan zijn;

dat wel door het hof wordt overwogen dat, ofschoon omtrent vele der bij art. 8 opgenoemde punten, waaromtrent burgemeester en wethouders aan het verlot tot bouwen voorwaarden kunnen verbinden, niets in de verordening te vinden is, omtrent den afvoer van menagewater en dus juist omtrent de hier opgelegde door den req. niet nagekomen voorwaarde dit wel het geval is, blijkens art. 30, luidende:

„Ieder hoofdbewoner of gebruiker, of hij gebreke van dien ieder eigenaar of beheerder van in de gemeente gelegene gebouwen of onbebouwde erven is verplicht:

„a. die woningen of terreinen, indien zij van geene behoorlijke afwatering zijn voorzien, op de eerste aanzegging van burgemeester en wethouders zoodanig in te richten, dat het menage-, schroben regenwater daarvan behoorlijk in goten, riolen, slooten of waterleidingen kan afloopen”;

dat evenwel het hof zich ten onrechte op dit artikel beroept;

O. toch, dat, terwijl art. 8 als voorschrift van *buigepolitie* en onder de voor *deze* politie in art. 20 gestelde strafrechtelijke sanctie handelt over hetgeen, krachtens de door burgemeester en wethouders bij hunne daartoe strekkende vergunning gestelde voorwaarden, moet worden in acht genomen bij het bouwen, dat is *stichten*, van een woonhuis, met aansprakelijkstelling van den eigenaar of vruchtgebruiker van het nieuw verzezen huis, art. 30, deel uitmakende van het hoofdstuk *Reinheids- en gezondheidspolitie* en gesteld onder de sanctie van de voor *die* politie bij art. 38 uitgevaardigde strafbepalingen, handelt over de

gehoudenheid in de eerste plaats des hoofdbewoners of gebruikers van eene reeds bestaande woning (of van een onbewoond erf) om, indien die woning van geen behoorlijke afwatering voorzien is, haar op eerste aanzegging overeenkomstig dit artikel in te richten; dat zoowel de bijvoeging dat deze verplichting eerst ontstaat nadat aanzegging daartoe van burgemeester en wethouders is ontvangen, als de vermelding dat op den hoofdbewoner of gebruiker voormelde verplichting alleen komt te rusten in geval eene behoorlijke afwatering aan het huis ontbreekt, aantoonen dat art. 30 vreemd is aan hetgeen art. 8 als voorschrift van bouwpolitie op het oog heeft: de verzekering der belangen van openbare orde, zedelijkheid en gezondheid bij de stichting van woonhuizen te Zwolle;

en dat, nu dus ook art. 30 geenerlei van den gemeenteraad afkomstig voorschrift tot waarborging van de belangen bij den aanbouw bevat, 's hofs opmerking dat art. 8 omtrent den afvoer van menagewater, waartoe de door req. niet nageleefde voorwaarde betrekkelijk was, voorschrijft dat hurgemeester en wethouders hierop hebben te letten, slechts bevestigt dat ook dienaangaande door het artikel in handen van burgemeester en wethouders is gelegd de volgens de wet bij den Raad berustende macht om dit onderwerp van gemeentebelang te *regelen*, en niet slechts hun is overgelaten om, ingevolge art. 179 a voor de *uitvoering* van 's raads regeling te zorgen;

O. dat dus het eerste cassatiemiddel is gegrond; dat deze gegrondheid medebrengt dat, vermits de req. wegens de te zijnen laste bewezen verklaarde feiten niet tot straf kan worden verwezen op grond der op hem toegepaste verordening, en die feiten ook niet nit anderen hoofde strafbaar zijn, hij zal behooren te worden ontslagen van rechtsvervolgung;

Vernietigt, behoudens de daarbij uitgesproken vernietiging van het vonnis des kantonrechtters te Zwolle het arrest den 1 Maart 1892 door het gerechtshof te Arnhem in deze zaak gewezen;

En ten principale rechtdoende:

Gezien de artt. 105 R. O. en 370 Strafvordering;

Verklaart de bewezen verklaarde feiten niet strafbaar;

Ontlaat den req. te dier zake van alle rechtsvervolgung; de kosten, ook voor zoover die ingevolge 's raads arrest van 18 Januari 1892 zijn voorbehouden, te dragen door den Staat.

28 Juni 1892. BESLUIT, tot bepaling van den dag waarop het Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), tot vaststelling van een Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, in werking treedt en tot intrekking van bestaande bepalingen. S. 169.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Mei 1892 I. A., afdeling Waterstaat;

Gelet op Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), tot vaststelling van een Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk;

Overwegende dat omtrent de invoering van genoemd Algemeen reglement op de rivier de *Maas*, op het Nederlandsche gedeelte van het kanaal van *Luik* naar *Maastricht*, op dat van de *Zuid-Willemsvaart* en de gekanaliseerde *Diese* en op dat van het kanaal van *Gent* naar *Ter Neuzen* overleg met de Belgische Regeering heeft plaats gehad;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 Juni 1892, n°. 6);

Gezien het nader rapport van den voornoemden Minister van 23 Juni 1892, n°. 121, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), tot vaststelling van een Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van:

27 October	1866	(<i>Staatsblad</i> n°. 170)
5 Februari	1879	(" " 30)
27 December	1880	(" " 233)
2 Maart	1885	(" " 70)
18 April	1885	(" " 99)
13 "	1886	(" n°. 51, 53, 57 en 58).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit,

dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

Soestdijk, den 28sten Juni 1892.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

C. LELY.

(*Uitgeg.* 2 Juli 1892.)

28 Juni 1892. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op den 25sten Maart 1891 te 's *Gravenhage* gesloten overeenkomst met het den 30sten November daaraanvolgende geteekend additionneel artikel, betreffende wijziging en verbetering van de verlichting en betonning der *Wester-Schelde*. S. 170.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 25 Maart 1891 te 's *Gravenhage* tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst, strekkende tot verbetering van de verlichting en betonning der *Wester-Schelde* en het den 30 November daaraanvolgende eveneens te 's *Gravenhage* geteekend additionneel artikel, waarvan een gewaarmerkte afdruk met geschreven vertaling aan dit besluit gehecht is en daarvan een onafscheidelijk deel uitmaakt;

Gezien de wet van 4 April 1892 (*Staatsblad* n°. 54), houdende goedkeuring van voornoemde overeenkomst met additionneel artikel;

Gelet dat meergenoemde overeenkomst met additionneel artikel door Ons namens de Koningin den 14den April 1892 is bekrachtigd, alsmede dat de akte houdende die bekrachtiging den 15den Juni daaraanvolgende te 's *Gravenhage* is nitgewisseld tegen de Belgische akten van bekrachtiging, gedagteekend van 22 Augustus 1891 en 31 Mei 1892;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van 24 Juni 1892, n°. 6989, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van bedoelde overeenkomst en additionneel artikel met de vertaling dier stukken te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de nitvoering der bepalingen in voornoemde overeenkomst en additionneel artikel vervat.

Soestdijk, den 28sten Juni 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.)

VAN TIENHOVEN.

(*Uitgeg.* 14 Juli 1892.)

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in Hoogstderzelver naam Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk, en Zijne Majesteit de Koning der Belgen, kennis genomen hebbende van de op den 30sten October 1890 door de Nederlandsche en Belgische gedelegeerden te *Vlissingen* gesloten overeenkomst, welke ten doel heeft de verbetering van de verlichting en de betonning der Schelde, hebben besloten dat stuk te bekrachtigen bij eene diplomatieke overeenkomst en te dien einde tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk der Nederlanden:

Jonkheer CORNELIS HARTSEN, commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, ridder 2de klasse der orde van den Gouden Leeuw van Nassau, enz., enz., Minister van Buitenlandsche Zaken van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

den heer HENDRIK DYSERINCK, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Schout bij Nacht, Minister van Marine van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, en

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

Baron D'ANETHAN, groot-officier van Hoogstdeezelfs orde van Leopold, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, grootkruis der orde van de Eikenkroon, enz., Hoogstdeezelfs Buitengewoon Gesant en Gevolmachtigd Minister bij het Koninklijk Hof der Nederlanden;

welke, na elkander onderling hunne volmachten te hebben medegedeeld en deze in goeden en behoorlijken vorm te hebben bevonden, zijn overeengekomen omtrent de navolgende artikelen.

Art. I. Wordt goedgekeurd de in afschrift hierbij gevoegde overeenkomst, den 30sten October 1890, in Nederlandschen en Franschen tekst te *Vlissingen* gesloten.

Zij zal geacht worden woordelijk in de tegenwoordige overeenkomst te zijn opgenomen en er een integreerend deel van uit te maken.

II. De tegenwoordige overeenkomst in twee exemplaren opgemaakt zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging er van zullen zoo spoedig mogelijk te 's Gravenhage worden uitgewisseld.

Ten blyke waarvan de voornoemde Gevolmach-

tigden haar onderteekend en daarop hun zegel gesteld hebben.

Gedaan te 's Gravenhage, den 25sten Maart 1891.

(L. S.) (get.) HARTSEN.

" " DYSERINCK.

" " BARON D'ANETHAN.

Voor eenluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Departement van Buitenlandsche Zaken,

(get.)

E. ZILOKEN.

OVEREENKOMST.

De Belgische Regeering en de Nederlandsche Regeering, verbetering wenschende aan te brengen in de verlichting en betonning der Wester-Schelde, hebben aangewezen om de voorwaarden van die werken te regelen:

De Belgische Regeering:

de heeren N. ALLO en L. PETIT;

de Nederlandsche Regeering:

de heeren J. SPANJAARD en F. J. P. M. MULDER.

Permanente Commissarissen der beide landen voor het gemeenschappelijk toezicht op de scheepvaart en het loodswezen enz. op de Schelde en in hare mondingen, die, na zich te *Vlissingen* vereenigd te hebben krachtens hun verleende machtiging, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

Verlichting.

A. Reede van Antwerpen.

Art. 1. Des nachts de plaats aanduiden bestemd voor den dienst van den overtocht door twee roode geleidelichten, geplaatst op den rechteroever boven en beneden dese plaats.

De dagmerken worden geplaatst op den linkeroever.

B. Reede van Austruweel.

Op de sluis van de Schijn een wit licht plaatsen, voorzien van een rood scherm ter bedekking der Palenhoofden.

C. Fort Philippe.

Een wit licht plaatsen op de peilschaal (rechteroever).

D. Frédéric.

Een licht van grootere sterkte plaatsen in den zuidelijken opstand.

Het thans in gebruik zijnde hooge licht zal worden bennt voor het lage geleidelicht.

E. Bath.

Een licht van grootere sterkte plaatsen in den noordelijken opstand, die verhoogd zal moeten worden.

Het thans in gebruik zijnde licht zal benut worden voor het lage licht.

F. Rilland.

De lichtsterkte van beide thans in gebruik zijnde lichten vergrooten.

G. Groenendijk.

Het thans in gebruik zijnde hooge licht, verwisseld met een licht van grootere sterkte, zal benut worden als geleidelicht in de plaats van het thans in gebruik zijnde lage licht.

H. Hoedekenskerke.

Het plaatsen van een tweede licht zoodanig, dat het met het bestaande licht in één den te volgen koers naar de roode ton 14 aangeeft.

I. Eendragt polder.

Een licht plaatsen zoodanig, dat het met het zuidelijke licht in één het vaarwater aanduidt.

J. Othenepolder.

Twee geleidelichten plaatsen tot het aangeven van den te volgen weg om zich van nit het Pas van Terneuzen in de Everingen te begeven, door het nieuwe vaarwater over de Margrietplaat.

K. Borsele.

Een tweede licht zoodanig te plaatsen, dat het met het bestaande licht in één juist aangeeft het midden van het vaarwater stroomopwaarts.

Betoning.

2. De afmetingen der tonnen zullen worden vergroot van af Frédéric tot aan Vliasingen.

Te behouden voor de zwarte tonnen (3de grootte) den tegenwoordigen vorm en de witte tonnen (3de grootte) te vervangen door ankerboei-tonnen.

Bebakening.

3.	1 ^o .	een baken plaatsen op den berm van	Welseorden.
	2 ^o .	id.	Biezelingen.
	3 ^o .	id.	Margrietpolder
	4 ^o .	id.	Lage Springer.

Peilschalen.

4. Peilschalen te plaatsen:

- 1°. bij de sluis van de Pipe de Tabac;
 - 2°. bij den Doel;
 - 3°. bij den Eendragt polder, tegenover het middelste licht;
 - 4°. bij Borsele.
- Daarop zullen merken geplaatst worden.

5. Elk der beide landen zal de lichten, bakens en peilschalen, bestemd voor zijn grondgebied, doen maken en plaatsen.

6. De plannen en begrotingen van alle nit te voeren werken voor den aanmaak der lichten, bakens en peilschalen zullen aan de goedkeuring der Permanente Commissarissen onderworpen en in gemeen overleg vastgesteld worden.

7. Alle werken, betreffende de plaatsingen op Nederlandsch grondgebied, zullen zooveel mogelijk in het openbaar aanbesteed worden en de inschrijvingen zullen niet worden toegewezen, dan nadat zij door de beide Regeeringen zullen zijn goed-gekeurd.

8. De Belgische Commissarissen zullen het recht hebben de op Nederlandsch grondgebied uit te voeren werken en het onderhoud daarvan te onderzoeken en daarop toe te zien.

9. De beide Regeeringen verbinden zich al de vereischte maatregelen te nemen om de werken te bespoedigen, opdat de lichten, boeien, bakens en peilschalen binnen zoo korten tijd mogelijk zullen zijn geplaatst.

10. Alle onkosten, welke door de Nederlandsche Regeering voor de verschillende plaatsingen en voor het onderhoud daarvan op het Nederlandsch gedeelte der rivier gemaakt zullen worden, met uitzondering van wat betreft de varen van Rilland en van Borsele, haar toebehoorende, zullen door de Belgische Regeering op de in de voorwaarden der aanneming te bepalen tijdstippen betaald worden; die betalingen zullen plaats hebben eene maand nadat de Nederlandsche Regeering aan de Belgische declaratiën, vergezeld van de bescheiden tot staving, zal hebben doen toekomen.

11. De Nederlandsche Regeering zal zorgen, dat de lichten, de bakens en peilschalen in goeden staat worden onderhouden.

Zij zal die zonder toestemming van België niet kunnen wegnemen, noch aan hunne hestemming onttrekken.

De op Nederlandsch grondgebied te plaatsen lichten, bakens en peilschalen zullen het eigendom blijven van de Regeering der Nederlanden, zoo lang zij gebruikt worden voor het doel waarvoor zij bestemd zijn, maar in geval van wijzigingen, die tot de opheffing of buiten gebruikstelling van een of ander dier voorwerpen leiden, dan zullen deze aan België worden teruggegeven.

12. Alle op Nederlandsch grondgebied voor het onderhoud der lichten, bakens en peilschalen te maken onkosten, zullen in gemeen overleg door

de Permanente Commissarissen der beide landen geregeld worden.

13. De Commissarissen der beide landen zullen de bevoegdheid hebben om in gemeen overleg aan de bebakening de wijzigingen aan te brengen, die ten gevolge van verandering in de richting der vaarwaters noodzakelijk mochten worden.

14. Deze overeenkomst zal niet verbindend zijn dan nadat zij door de wederzijdsche Regeeringen zal zijn goedgekeurd.

Aldus in dubbel opgemaakt te Vlissingen, den 30sten October 1890.

De Nederlandsche Permanente Commissarissen:

(get.) J. SPANJAARD.

" F. MULDER.

De Belgische Permanente Commissarissen:

(get.) N. ALLO.

" L. PETIT.

Bekrachtigd voor kopie conform.

(get.) HARTSEN.

" DYSERINCK.

" BARON D'ANETHAN.

VERTALING.

ADDITIONNEEL ARTIKEL gevoegd bij de, den 25sten Maart 1891 te 's Gravenhage geteekende, overeenkomst voor de verbetering van de verlichting en de betooning der Schelde.

Aangezien de vuren van Rilland en van Borsele, vermeld onder letter F en K van artikel 1 der den 30sten October 1890 te Vlissingen gesloten overeenkomst, welke ten doel heeft de verbetering van de verlichting en de betooning der Schelde, nitsluitend door de Nederlandsche Regeering worden bekostigd, zullen de bepalingen dier overeenkomst niet daarop toepasselijk zijn.

Het is voorts wel verstaan, dat de tweede paragraaf van artikel 11 dier overeenkomst niet ziet op het geval van oorlog of mogelijk oorlogsgevaar.

Het tegenwoordig additionneel artikel zal dezelfde kracht en dezelfde geldigheid hebben alsof het woordelijk in de opgemelde overeenkomst van 25 Maart 1891 ware opgenomen.

Vastgesteld en in dubbel ondertekend te 's Gravenhage den 30sten November 1891 tusschen de heeren VAN TIENHOVEN en JANSSEN, Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Marine van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, en Baron D'ANETHAN, Buitengewoon Gezant en

Gevolmachtigd Minister van Zijne Majesteit den Koning der Belgen.

(get.) VAN TIENHOVEN.

" JANSSEN.

" BARON D'ANETHAN.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Departement van Buitenlandsche Zaken,

(get.)

E. ZILCKEN.

30 Juni 1892. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Arnhem* van 28 April 1892, tot vaststelling eener verordening op de gemeentegasfabriek. S. 171. *Gechorst tot 1 October 1892.*

1 Juli 1892. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van het op 23 Juni 1892 te 's-Gravenhage tusschen *Nederland* en *België* gesloten postverdrag, ter vervanging van dat van 5 Maart 1879 en der additionneele schikking van 10 Juli 1888. S. 172.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. WIF EMMA, KON.

Gezien het op 23 Juni 1892 te 's Gravenhage tusschen *Nederland* en *België* gesloten postverdrag ter vervanging van dat van 5 Maart 1879 en der additionneele schikking van 10 Juli 1888, van welk verdrag een afschrift met de vertaling aan dit besluit gehecht is en daarvan een onafscheidelijk deel uitmaakt;

Gelet dat meergenoemd postverdrag door Ons namens de Koningin den 29sten Juni 1892 is bekrachtigd, alsmede dat de akte houdende die bekrachtiging denzelfden dag te 's-Gravenhage is uitgewisseld tegen de Belgische akte van bekrachtiging, gedagteekend van 26 daar te voren;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 30sten Juni 1892, no. 7208, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van bedoeld verdrag met de vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voornoemd postverdrag vervat.

Soestdijk, den 1sten Juli 1892.

(get.) E M M A:

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

(Uitg. 14 Juli 1892.)

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in Hoogstderzelver naam de Koningin, Regentes van het Koninkrijk en Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

Wenshende aan hunne wederzijdsche onderdanen meer nitgebreide voordeelen te verzekeren dan die, welke uit de akten, gesloten op het Post-congres, voortvloeien, hebben besloten een bijzonder verdrag te sluiten naar aanleiding van artikel 21 van het den 4den Juli 1891 te Weenen gesloten verdrag, artikel 12 van de overeenkomst betreffende de brieven met aangegeven waarde en artikel 8 der overeenkomst betreffende de postwissels mede op denzelfden dag te Weenen onder teekend en hebben tot dat einde tot hunne gevolmachtigden benoemd:

Hare Majesteit de Koningin, Regentes van het Koninkrijk der Nederlanden: de heeren VAN TURNHOVEN en LELY, Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Waterstaat, Handel en Nijverheid van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; en

Zijne Majesteit de Koning der Belgen, den baron D'ANETHAN, Hoogstdezelfs buitengewoon Gezant en gevolmachtigd Minister bij het Nederlandsche Hof;

die, daartoe behoorlijk gemachtigd, omtrent de navolgende artikelen zijn overeengekomen:

A. Gewone brieven en verdere stukken.

Art. 1. Het te heffen port voor brieven uit Nederland naar België of uit België naar Nederland verzonden, wordt bepaald voor een brief van enkel gewicht op 10 cents of 20 centimes in geval van frankering en op 20 cents of 40 centimes in geval van niet-frankeering.

2. Het bij vooruitbetaling te heffen port der gedrukte stukken van allerlei aard uit Nederland naar België of uit België naar Nederland verzonden, wordt voor elke verzending of elk stuk onder een afzonderlijk adres bepaald als volgt:

1°. voor de nieuwsbladen en tijdschriften ten minste eenmaal per week verschijnende:

tot en met een gewicht van 40 gram 1 cent of 2 centimes;

boven 40 tot en met 100 gram $2\frac{1}{2}$ cent of 5 centimes;

voor elk gewicht van 100 gram of gedeelte van 100 gram daarboven $2\frac{1}{2}$ cent of 5 centimes;

2°. voor de andere gedrukte stukken:

1892.

tot en met een gewicht van 15 gram 1 cent of 2 centimes;

boven 15 gram tot en met 50 gram $2\frac{1}{2}$ cent of 5 centimes;

voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram daarboven $2\frac{1}{2}$ cent of 5 centimes.

3. Op de gedrukte stukken, die onder een open omalag verzonden worden, is het tarief bij artikel 2 vastgesteld niet van toepassing.

Zij zijn onderworpen aan het algemeene port van 5 centimes per 50 gram, bij artikel 5 van het den 4den Juli 1891 te Weenen geteekende verdrag der Algemeene Postvereniging voor gedrukte stukken vastgesteld.

4. De vrijdom van port genietende dienstbrieven, die verzonden worden in de brievenmalen, welke tusschen Belgische kantoren over Nederland of in die welke tusschen Nederlandsche kantoren over België worden gewisseld, genieten vrijstelling van alle kosten van vervoer over het grondgebied van het tusschenliggend office.

Het gewicht dezer brieven wordt niet begrepen in de statistieke opnamen, die tot vaststelling van de rekening ter zake der transitrechten dienen.

B. Aangegeven waarden en postwissels.

5. Het recht van verzekering der brieven met aangegeven waarde uit Nederland naar België of uit België naar Nederland verzonden, wordt vastgesteld op $2\frac{1}{2}$ cent of 5 centimes voor elke 300 franken of gedeelte van 300 franken.

In de onderlinge betrekkingen der beide landen heeft geenerlei verrekening ter zake van het recht van verzekering der brieven met aangegeven waarde meer plaats.

6. Met afwijking van het bepaalde bij art. 3 der overeenkomst van Weenen wordt het te heffen recht voor elken postwissel van België naar Nederland bepaald op 25 centimes voor elke 50 franken.

De Nederlandsche Regeering behoudt zich de bevoegdheid voor om insgelijks het te heffen recht voor postwissels te verminderen tot $12\frac{1}{2}$ cent voor elke 25 gulden.

Zoolang deze Regeering evenwel geen gebruik heeft gemaakt van de bovenvermelde bevoegdheid, blijft het recht voor de postwissels, die wederkeerig worden nitgegeven ter zake van invordering van gelden, vastgesteld op het bedrag dat bij artikel 3 der overeenkomst van Weenen betreffende de postwissels is bepaald.

De administratie, die postwissels heeft afgegeven, keert aan de administratie, die ze heeft

nitbetaald, een recht van $\frac{1}{4}$ percent uit van het totaal bedrag der nitbetaalde postwissels na aftrek der dienstpostwissels.

Dit recht wordt bepaald op $\frac{1}{4}$ percent van het bedrag der nitbetaalde postwissels voor die ter zake van invordering van gelden.

C. *Algemeene bepalingen.*

7. De stukken van allerlei aard kunnen in het verkeer tusschen Nederland en België door een bijzonderen bode worden uitgereikt op de voorwaarden bij de overeenkomsten van Weenen vastgesteld.

8. De Nederlandsche en Belgische Postadministratiën worden gemachtigd om in gemeen overleg alle andere maatregelen van ondergeschikten aard en van orde vast te stellen, die voor de uitvoering van het tegenwoordig verdrag vereischt worden.

9. Het tegenwoordig verdrag treedt in werking op den 1sten Juli 1892. Het maakt met het verdrag en de overeenkomsten, door het Postcongres den 4den Juli 1891 te Weenen gesloten, de gezamenlijke voorschriften nit, waardoor het postverdrag van 5 Maart 1879 en de aanvullingsovereenkomst van 10 Juli 1888 komen te vervallen.

10. Het tegenwoordig verdrag zal worden geratificeerd en de ratificatiën zullen zoodra mogelijk worden nitgewisseld.

In oironde hiervan hebben de wederzijdsche gevolmachtigden het tegenwoordig verdrag onteekend en van hun zegel voorzien.

Aldus in dubbel opgemaakt den 23sten Juli 1892.

(L. S.) (get.) VAN TIENHOVEN.

„ „ C. LELY.

„ „ BARON D'ANETHAN.

6 Juli 1892. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het Koninklijk besluit van 13 October 1885 (*Staatsblad* n°. 186), het maximum van het getal verpleegden en het minimum van het getal geneeskundigen bepaald wordt voor het krankzinnigengesticht „Huize Padua” te *Boekel*. S. 173.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 2 Juli 1892, n°. 2378, afdeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staats-*

blad n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zoverre van het Koninklijk besluit van 13 October 1885 (*Staatsblad* n°. 186), te bepalen:

Art. 1. In het krankzinnigengesticht „Huize Padua” te *Boekel* mogen niet meer dan 150 krankzinnige mannen worden verpleegd.

2. In elk voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van verse lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt aan ten minste één geneeskundige opgedragen, die vóór 1 Mei 1893 gevestigd moet zijn in eene woning nabij het krankzinnigengesticht, en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk mag nit oefenen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 6den Juli 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

(*Vitg.* 14 Juli 1892.)

7 Juli 1892. BESLUIT, houdende toekening van vrijdom van briefport.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gelet op art. 1 van het Koninklijk besluit van 7 November 1876 (*Staatsblad* n°. 192);

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, d.d. 2 Juli 1892, afd. Post;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vrijdom van port te verleenen voor de briefwisseling over dienstzaken van den Directeur der magazijnen van militaire kleeding en uitrusting en van de magazijnmeesters, hoofden der centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting te Amsterdam, Delft en Woerden ter eene, met: de gemeentebesturen;

de colleges van Regenten over de gevangenis- en de Rijksopvoedingsgestichten; den Hoofddirecteur der Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen;

de ontvangers der registratie en domeinen; den Raad van toezicht op de spoorwegdiensten; de besturen of Directiën van spoorwegmaatschappijen;

de besturen van stoombootdiensten.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Minister van Oorlog.

Soestdijk, den 7den Juli 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. L. E. L. Y.

8 Juli 1892. BESLUIT, houdende beslissing dat van het jaar 1891 af iedere bijzondere lagere school, wil zij voor de Rijkbijdrage in aanmerking komen, een eigen hoofd moet hebben waarnit volgt, dat art. 23 der wet op het lager onderwijs ook niet toelaat, dat het hoofd eener openbare school tevens is hoofd eener bijzondere school, onverschillig of voor deze laatste aanspraak wordt gemaakt op de Rijkbijdrage.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W. J. E. M. M. A., ENZ.

Beschikkende op het beroep door den inspecteur van het lager onderwijs in de 1^e inspectie ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg van 19 Februari 1892, 1^e afdeling A, Lⁿ. 766/4 D1, waarbij beschikt is op de aanvraag van het bestuur van de congregatie der zusters van het arme kind Jezus te Simpelveld, om over 1891 de Rijkbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs ten behoeve van de bijzondere lagere school dier congregatie te Roermond in de Neerstraat n°. 128.

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur gehoord, advies van 22 Juni 1892, n°. 49;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandse Zaken van 4 Juli 1892, n°. 4609, afd. A. Z. C.;

Overwegende dat het bestuur der bovengenoemde school, die op 15 Januari 1891, 75 leerlingen telde, bij Gedeputeerde Staten van Limburg over 1891 eene Rijkbijdrage heeft aangevraagd van

f 550, als f 250 voor het hoofd der school en tweemaal f 150 voor twee onderwijzeressen, zijnde allen gedurende het geheele jaar 1891 aan de school werkzaam geweest;

dat Gedeputeerde Staten van Limburg bij hun boven aangehaald besluit hebben verklaard, dat deze school voldoet aan de eischen en voorwaarden in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs gesteld en de Rijkbijdrage op het aangevraagde bedrag van f 550 hebben bepaald;

dat de inspecteur van het lager onderwijs in de 1^e inspectie van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen en aanvankelijk heeft gesteld, dat, aangezien het hoofd dezer school, mejuffrouw M. C. WISSMANN, tevens hoofd is van de kosteschool dierzelfde congregatie, de Rijkbijdrage met f 250 behoort te worden verminderd, doch nader heeft betoogd, dat hier in het geheel geene bijdrage kan worden verleend, op grond dat de wet op het lager onderwijs niet toelaat, dat het hoofd eener bijzondere lagere school, wier bestuur op de Rijkbijdrage aanspraak maakt, tevens hoofd eener andere bijzondere school is, 't geen krachtens art. 88 der wet nog slechts voor het jaar 1890 was toegelaten, en dat, aangezien de school in quaestie geacht moet worden over 1891 geen eigen hoofd te hebben gehad, die school niet heeft voldaan aan punt 4 van art. 54bis der wet op het lager onderwijs, voor zooveel betreft den bij art. 23 dier wet gestelden eisch, waardoor de aanspraak op eenige Rijkbijdrage voor deze school over 1891 verloren is gegaan;

dat Gedeputeerde Staten van Limburg, op dit beroep gehoord, o. a. hebben aangevoerd, dat het feit, dat het hoofd eener gesubsidieerde bijzondere school buiten de bij art. 54bis, n°. 3 bedoelde lesuren, nog eene andere school bestuurt, geene reden kan zijn om aan eerstbedoelde school het subsidie te onthouden, zeer zeker dan niet wanneer laatstbedoelde school eene niet-gesubsidieerde is, en voorts ontkennen, dat de school in quaestie over 1891 haar eigen hoofd niet zou hebben gehad;

Overwegende dat bij art. 54 der wet op het lager onderwijs voor de bijzondere scholen wel is waar niet is voorgeschreven, zooals bij art. 23 voor de openbare, dat aan het hoofd van elke school een onderwijzer moet geplaatst zijn, in dien zin dat niet het bestuur der lessen aan meer dan ééne school aan denzelfden persoon kan zijn opgedragen;

dat echter, wanneer eene bijzondere school op

de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet, aanspraak wil maken, volgens dit artikel het aantal onderwijzers aan de school moet voldoen aan de eischen, voor de openbare scholen gesteld bij artt. 23 en 24, het 3° lid uitgezonderd en dat deze bepaling, voor zooveel art. 23 betreft, krachtens art. 88 met 1 Januari 1891 in werking is getreden;

dat derhalve sedert 1 Januari 1891 aan het hoofd van elke bijzondere school, wier bestuur aanspraak maakt op de Rijksbijdrage, bij art. 54bis bedoeld, een onderwijzer geplaatst moet zijn, aan wien niet tevens het bestuur der lessen aan eene andere school is opgedragen;

dat de school, waarvoor de aanvraag is gedaan, mitsdien aan den eisch van art. 54bis 4°. niet voldoet en voor de Rijksbijdrage niet in aanmerking mag komen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177).

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg, te verklaren dat de aanvraag van het bestuur van de congregatie der zusters van het arme kind Jezus te Simpelveld, om de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over het jaar 1891 ten behoeve van de bijzondere lagere school dier congregatie te Roermond in de Neerstraat n°. 128, niet kan worden toegestaan.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur. Soestdijk, den 8ten Juli 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

9 Juli 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsche gedeelte van het kanaal van *Luik* naar *Maastricht*. S. 174.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
Wij EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Juni 1892, I. A. C, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staats-*

blad n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 18 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 168);

Overwegende dat omtrent de vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsche gedeelte van het kanaal van *Luik* naar *Maastricht*, overleg met de Belgische Regeering heeft plaats gehad;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Juni 1892, n°. 7);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemde Minister van 6 Juli 1892, I. A. E, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het Nederlandsche gedeelte van het kanaal van *Luik* naar *Maastricht*.

Art. 1. Onder het Nederlandsche gedeelte van het kanaal van *Luik* naar *Maastricht* wordt verstaan het gedeelte van de Belgische grens, bij *Klein Lanaye* tot het bassin binnen de hoofdslooi der *Zuid-Willemsvaart* te *Maastricht*.

2. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Fransche en Hoogduitsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

lengte	50.00 meter.
breedte	5.00 "
diepgang	1.90 "
hoogte van schip met opperlast boven peil	4.80 "

Bovendien wordt op dit kanaalgedeelte eene breedte van meer dan 5 meter tot 6.60 meter toegelaten, onder voorwaarde dat door den schipper worden opgevolgd de voorzorgsmaatregelen door de kanaalbeambten in het belang der vaart voor te schrijven.

De bepaling omtrent de hoogte van den opperlast is alleen van toepassing voor kanaalvakken, waar vaste of ophaalbruggen moeten worden doorgevaaren.

Met afwijking van art. 5 van het Algemeen reglement wordt bepaald, dat de waterdichte borden, boorden of wanden ten minste 0.20 meter boven den waterspiegel moeten reiken.

4. Het varen bij nacht zonder schriftelijke ver-

gunning van de administratie der belastingen is verboden.

Vaartnigen, welke door het uur van sluiting overvallen worden, moeten zich begeven naar de naastbijzijnde wijde kanaalgedeelten of naar de plaatsen, daartoe door de kanaalheambten aan te wijzen.

5. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 1.65 meter diepgang, 100 meter;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.65 meter diepgang, 120 meter;

De hoofdingenieur is bevoegd voor stoomvaartuigen, die blijkens gedane proeftochten geen schadelijken invloed op de oevers of den bodem uitoefenen, schriftelijk eene grootere snelheid te vergunnen tot een maximum van 180 meter in de minuut.

Dergelijke vergunningen moeten, des verlangd, aan de ambtenaren van politie, van den waterstaat en aan de kanaalbeambten worden vertoond.

6. De grootste geoorloofde afmetingen der vlotten zijn:

lengte 40.00 M.

breedte 5.00 "

diepgang 1.50 "

De vlotten worden met geen grooter snelheid vervoerd dan van 60 meter in de minuut.

7. Als ligplaatsen voor vlotten worden aangegeven de verbredingen in het kanaal.

8. Voor het jagen op het gedeelte kanaal tusschen den grondndiker over de *Jeker* en de havenkom te *Maastricht* mogen geen trekdieren gebezigd worden.

9. Het grootste aantal vaartuigen dat te gelijk door een stoomvaartig mag worden gesleept bedraagt twee tusschen de sluisen n°. 5 en 6, en vier op het overige gedeelte van het kanaal.

De ambtenaren van den waterstaat zijn echter bevoegd hierop schriftelijk uitzonderingen te vergunnen voor kleinere vaartnigen dan van 15 M^s. inhoud.

10. Art. 4, eerste lid, en art. 31 van het Algemeen reglement zijn voor de vaart op dit kanaal niet van toepassing.

11. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 4, eerste lid;

b. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 3, laatste lid, en art. 4, tweede lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 5, derde lid en art. 8.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 2 November 1882 (*Staatsblad* n°. 140).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 9den Juli 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 19 Juli 1892.)

9 Juli 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte der *Zuid-Willemsvaart* en de gekanaliseerde *Dieze*. S. 175.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Juni 1892, I^a. C, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Overwegende dat omtrent de vaststelling van een Bijzonder reglement van politie van het Nederlandsch gedeelte van de *Zuid-Willemsvaart* en de gekanaliseerde *Dieze*, overleg met de Belgische Regeering heeft plaats gehad;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Juni 1892, n°. 7);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 6 Juli 1892, I^a. E, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het Nederlandsch gedeelte van de *Zuid-Willemsvaart* en de gekanaliseerde *Dieze*.

Art. 1. Onder het Nederlandsch gedeelte der *Zuid-Willemsvaart* wordt verstaan:

1°. het gedeelte van den mond der buitenhaven aan de *Maas* te *Maastricht* tot de Belgische grens bij *Smeermaas*, met inbegrip van de beide havenkommen en het *Voedingskanaal* te *Maastricht*;

2°. het gedeelte van de Belgische grens nabij *Loozen* tot de gekanaliseerde *Dieze* te 's *Hertogenbosch*.

Onder de gekanaliseerde *Dieze* wordt verstaan het gedeelte van de *Dieze* van hare vereeniging met de *Zuid-Willemsvaart* te 's *Hertogenbosch* tot de scheepvaartgeul in de rivier de *Maas* bij het fort *Crevecoeur*.

2. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Fransche en Hoogduitsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De grootste geoorloofde afmetingen van vaartuigen zijn:

Lengte:

Voor de *Zuid-Willemsvaart* . . . 50 M.

Voor de gekanaliseerde *Dieze* en het benedengedeelte der *Zuid-Willemsvaart* tot de brug bij de *Ortho-poort* 56 "

Breedte:

Voor de *Zuid-Willemsvaart* . . . 5 "

Voor de gekanaliseerde *Dieze* en gedeelte der *Zuid-Willemsvaart* als boven 11.80 "

Diepgang 1.90 "

Hoogte van schip met opperlaast boven peil 3.50 "

Bovendien wordt in de *Zuid-Willemsvaart* eene breedte van meer dan 5 M. tot 6.60 M. toegelaten, onder voorwaarde, dat door den schipper worden opgevolgd de voorzorgmaatregelen, door de kanaalbeambten in het belang der vaart voor te schrijven.

De bepaling omtrent de hoogte van den opperlaast is alleen van toepassing voor kanaalvakken, waar ophaalbruggen moeten worden doorgevaren.

Bovendien wordt bij den gewelfden doorgang en onder de vaste bruggen te *Maastricht*, bij eene breedte der vaartuigen van niet meer dan 5 meter, een opperlaast van 4.30 meter boven peil toegelaten.

Bij hooger en stand van de gekanaliseerde *Dieze* dan het peil van 2.10 M. boven Amsterdamsch peil, gemeten aan de boven- of binnenzijde der schutluis te *Crevecoeur*, mag dit kanaal, ook zonder vergunning van den hoofdingenieur met evenveel dieper gaande vaartuigen bevaren worden.

Met afwijking van art. 5 van het Algemeen

reglement wordt bepaald, dat voor het kanaalgedeelte van de hoofdluis te *Maastricht* tot de Belgische grens te *Smeermaas* de waterdichte borden, boorden of wanden ten minste 0.20 M. boven den waterspiegel moeten reiken.

4. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

Op de *Zuid-Willemsvaart* . . . 120 M.

Op de gekanaliseerde *Dieze* . . . 180 "

De hoofdingenieur is bevoegd voor stoomvaartuigen, die blijkens gedane proeftochten geen schadelijken invloed op de oevers of op den bodem uitoefenen, op de *Zuid-Willemsvaart* schriftelijk eene grotere snelheid te vergunnen, tot een maximum van 180 M. in de minuut.

Dergelijke vergunningen moeten, des verlangd, aan de ambtenaren van de politie, van den waterstaat, en aan de kanaalbeambten, worden vertoond.

5. De grootste geoorloofde afmetingen der vlotten zijn:

lengte 40.00 M.

breedte 5.00 "

diepgang 1.50 "

De vlotten worden met geen grotere snelheid vervoerd dan van 60 M. in de minuut.

6. Als ligplaatsen voor vlotten worden aangewezen de verbredingen in de *Zuid-Willemsvaart*.

In de gekanaliseerde *Dieze* liggen de vlotten op die plaatsen, waar de scheepvaart noch de uitwatering der op het kanaal uitloozende polders daardoor kunnen worden benadeeld, ter beoordeeling van de kanaalbeambten.

7. Het grootste aantal vaartuigen dat te gelijk door een stoomvaartuig mag worden gesleept, bedraagt vier voor de *Zuid-Willemsvaart* en zes voor de gekanaliseerde *Dieze*.

De ambtenaren van den waterstaat zijn echter bevoegd hierop schriftelijk uitzonderingen te vergunnen voor kleinere vaartuigen dan van 15 M². inhoud.

De grootste snelheid, waarmede mag worden gesleept is per minuut:

op de *Zuid-Willemsvaart* 90 M.

op de gekanaliseerde *Dieze* 120 "

8. In de grachten van vestingen, in verbinding met de gekanaliseerde *Dieze*, mag niet worden gevaren, of stil gelegen dan met toestemming van den eerstaanwezend officier der genie.

Door het fort *Crevecoeur* mag geen vaartuig worden gevoerd, waarop vuur of licht is, wanneer op de borstwering van dat fort ten teeken,

dat daar buskruit wordt gekeerd, een roode vlag waait.

9. Art. 4, eerste lid en art. 31 van het Algemeen reglement zijn voor de vaart op het gedeelte van het kanaal, in art. 1, sub 1 omschreven, niet van toepassing.

10. Overtreding van de bepalingen van dit Bijzonder reglement wordt, voor zoover daartoe niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van art. 7, derde lid en van art. 8 tweede lid.

b. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van art. 8 eerste lid;

c. met geldboete van ten hoogste vijftig gulden, de overtreding van art. 8, laatste lid, en van art. 4, derde lid.

Dit besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 2 November 1882 (*Staatsblad* n°. 139).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 9den Juli 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) C. L. E. L. T.

(Uitgeg. 19 Juli 1892.)

9 Juli 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van Gent naar Ter Neuzen. S. 176.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ E. M. M. A., ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Juni 1892, L^a. C, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, slnizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158);

Overwegende dat omtrent de vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van Gent naar Ter Neuzen overleg met de Belgische Regeering heeft plaats gehad;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Jnni 1892, n°. 7);

Gelet op de naders voordracht van den voornoemden Minister van 6 Juli 1892, L^a. E, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van Gent naar Ter Neuzen.

Art. 1. Onder het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van Gent naar Ter Neuzen wordt verstaan het volgende:

1°. het hoofdkanaal van de Belgische grens bij Sas van Gent tot en met de westschutsluis te Ter Neuzen;

2°. de westelijke kanaalarm te Sas van Gent, van het separatiepunt tusschen het hoofdkanaal en dien arm op het bovenpand tot het separatiepunt tusschen het hoofdkanaal en dien arm op het benedenpand;

3°. de oostelijke kanaalarm te Ter Neuzen van het separatiepunt tusschen het hoofdkanaal en dien arm tot en met de oostschutsluis te Ter Neuzen;

4°. de zijtak van het hoofdkanaal tot de Passhuis;

5°. de zijtak van het hoofdkanaal te Sluiskil tot de Axelsche Sassing;

6°. de vluchthaven te Ter Neuzen, tusschen het hoofdkanaal en den oostelijken kanaalarm, en 7°. de buitenhaven te Ter Neuzen, van de west- en oostschutsluis tot de Wester-Schelde.

2. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Fransche, Engelsche, Dnitsche en Noorsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

voor het Nederlandse gedeelte van het hoofdkanaal van het bovenpand:

diepgang. 6.30 M.

voor den westelijken kanaalarm te Sas van Gent (bovenpand):

diepgang. 4.20 M.

voor de oostschutsluis te Sas van Gent:

lengte 110.00 M.

breedte 11.50 "

diepgang 5.85 "

voor de westschutsluis te Sas van Gent:

lengte 90.00 M.

breedte 11.50 "

diepgang 4.15 "

voor het hoofdkanaal van het benedenpand:	
diepgang	5.85 M.
voor den oostelijken kanaalarm te <i>Ter Neuzen</i> :	
diepgang	5.85 M.
voor de westschutsluis te <i>Ter Neuzen</i> :	
lengte	90.00 M.
breedte	11.50 "
diepgang	5.61 "
voor de oostschutsluis te <i>Ter Neuzen</i> :	
lengte	125.00 M.
breedte	7.80 "
diepgang	5.66 "

voor den zijtak van het hoofdkanaal naar de

Passluis:

breedte	6.50 M.
diepgang	3.58 "

voor den zijtak van het hoofdkanaal naar de

Axelsche Sassing:

diepgang	3.55 M.
--------------------	---------

voor de vluchthaven tusschen het hoofdkanaal en den oostelijken kanaalarm te *Ter Neuzen*:

diepgang	5.95 M.
--------------------	---------

4. Met de sluisen te *Sas van Gent* wordt niet geschut, zoodra het verschil tusschen den waterstand boven en beneden de sluisen meer bedraagt dan 2.50 M.

Met de westsluis te *Ter Neuzen* wordt niet geschut voor dat het buitenwater tot het Amsterdamsch peil is gewassen, en nadat het buitenwater tot 0.50 M. boven dat peil is gevallen.

Met de oostsluis te *Ter Neuzen* wordt niet geschut voor dat het buitenwater tot 0.50 M. onder het Amsterdamsch peil is gewassen en nadat het buitenwater tot het Amsterdamsch peil is gevallen.

Met de sluisen te *Ter Neuzen* wordt niet geschut zoolang het buitenwater hooger staat dan 2.50 M. boven het Amsterdamsch peil.

Bij gebrek aan voedingswater voor het kanaal worden de schuttijden naar omstandigheden beperkt.

De schuttijd voor de sluisen te *Ter Neuzen* wordt aangeduid door de Nederlandsche vlag des daags en door een wit licht des nachts in den top van een vlaggestok op de buitensluishoofden.

Die roode vlag en het roode licht, bedoeld in art. 15 van het Algemeen reglement, worden tijdens den schuttijd geheeschen halfstok onder de Nederlandsche vlag en onder het witte licht.

5. Vaartuigen, wier afmetingen de grootste geoorloofde afmetingen voor de westschutsluis te *Ter Neuzen* overtreffen, alsmede die zeeschepen welke niet bij de eerstvoorkomende gelegenheid

wenschen op te schutten, mogen, gevallen van nood-dwang uitgezonderd, de buitenhaven te *Ter Neuzen* niet binnen komen zonder vergunning van den havenmeester.

Bijleggers moeten, indien de havenmeester zulks gelast, bij de eerstvoorkomende gelegenheid uit die buitenhaven op het kanaal schutten.

Laat de rijzing van het buitenwater niet toe een vaartuig, dat in de buitenhaven te *Ter Neuzen* is aangekomen, op het kanaal te schutten, dan mag de lading van dat vaartuig niet worden gelicht zonder vergunning van den havenmeester en moet daartoe, indien hij zulks gelast, dadelijk worden overgegeaan.

6. De ijzeren draaibruggen te *Sas van Gent* over het hoofdkanaal en over den westelijken kanaalarm zijn gesloten van 20 minuten vóór tot 5 minuten vóór den tijd van vertrek van elken persontrein.

De ijzeren draaibrug te *Sluiskil* blijft gesloten, zoolang de spoorwegbrug aldaar gesloten is.

De ijzeren draaibrug over den oostelijken kanaalarm te *Ter Neuzen* is gesloten:

a. van 20 minuten vóór tot 5 minuten vóór den tijd van vertrek van elken persontrein; en

b. van 5 minuten na tot 20 minuten na den tijd van aankomst van elken persontrein.

7. De havenmeester of de sluismeester kan vergunnen af te wijken van het bepaalde bij art. 11, 1ste lid, en art. 20, 1ste lid, van het Algemeen reglement.

8. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 2.75 M. diepgang 145 M.

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.75 M. diepgang 170 M.

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2 M. diepgang 200 M.

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 1.50 M. diepgang 250 M.

9. De grootste geoorloofde lengte der vloten is 50 M.; de breedte 7.50 M., de diepgang 3.50 M.

Te zamen gekoppelde vloten mogen niet langer zijn dan 100 M.

De vloten mogen met geene grootere snelheid worden vervoerd dan van 75 M. in de minnut.

10. Het grootste aantal vaartuigen dat tegelijk door een stoomvaartuig mag worden gesleept, bedraagt twaalf.

11. Het is verboden langs de werken, behoorende tot het kanaal, schelpdieren te vangen of te rapen, tenzij met vergunning van den hoofd-ingenieur.

12. De ligplaats der vaartuigen die van de stationsplaatse te *Ter Neuzen* gebrnik maken, wordt, behoudens goedkeuring van den Rijks havenmeester, geregeld door den stationschef.

13. Overtreding van art. 11 van dit Bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*.

Dij besluit treedt in werking op 1 September 1892.

Met dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 11 Augustus 1885 (*Staatsblad* n°. 174).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegebeeld zal worden.

Soestdijk, den 9den Juli 1892.

(get.)

E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 19 Juli 1892.)

13 Juli 1892. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 177.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is, wegens het voorkomen van gele koorts, Aziatische cholera en pokken in verscheidene plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 11 Juni 1892, n°. 2259, afd. Medische Politie, en van den Minister van Financiën, van 15 Juni 1892, n°. 75, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1892.

1884 (*Staatsblad* n°. 164), en op het Koninklijk besluit van 28 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 155);

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Juni 1892, n°. 6);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 Juli 1892, n°. 2538, afd. Medische Politie, en van den Minister van Financiën, van 9 Juli 1892, n°. 92, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kledingstukken en ongewassen lif- en beddegoed is verboden nit landen of plaatsen door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens, ten minste drie dagen vóór dat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

De voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen of en in hoever de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen; de beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

2. Het tegenwoordig besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

De Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 13den Juli 1892.

(get.)

E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

De Minister van Financiën. (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 7 Aug. 1892.)

14 Juli 1892. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Schiedam* van 1 Juli 1892, waarbij is vastgesteld een nieuw reglement van orde voor dien Raad. S. 178.

Geschorst tot 1 November 1892.

22 Juli 1892. BESLUIT, houdende tijdelijke wijziging van eenige bepalingen van de Koninklijke besluiten van 17 December 1861 (*Staatsblad* n°. 127) en van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46), betreffende voorschriften tot uitvoering der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de Nationale Militie. S. 179.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken, van 5 Mei 1892, Kabinet List^a. IJ^a, van 5 Mei 1892, Bureau B, n°. 20, en van 6 Mei 1892, n°. 749 M, afdeling Militie en Schutterijen;

Overwegende, dat de wet van 4 April 1892 (*Staatsblad* n°. 56), houdende «voorziening ter tijdelijke versterking van de Nationale Militie», tijdelijke wijziging noodig maakt van eenige bepalingen van de Koninklijke besluiten van 17 December 1861 (*Staatsblad* n°. 127) en van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46), houdende voorschriften tot uitvoering der wet betrekkelijk de Nationale Militie van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), en van eenige bij die besluiten behorende modellen, en dat het wenschelijk is, ook sommige andere bepalingen van voormelde besluiten en daarbij vastgestelde modellen tijdelijk te wijzigen en aan te vullen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 Juni 1892, n°. 8);

Gezien het nader rapport van de voormelde Ministers, van 23 Juni 1892, Kabinet List^a. U^a, 25 Juni 1892, Bureau B, n°. 16, en 2 Juli 1892, n°. 1029 M, afdeling M. S., alsmede dat van 12 Juli 1892, Kabinet List^a. V^a, van 18 Juli 1892, Bureau B, n°. 40, en van 19 Juli 1892, n°. 1099 M, afdeling Militie en Schutterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In de na te noemen artikelen der Koninklijke besluiten van 17 December 1861 (*Staatsblad* n°. 127) en van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46) en in de na te melden, bij die besluiten vastgestelde, modellen worden de hierna omschreven wijzigingen en aanvulling aangebracht.

Koninklijk besluit van 17 December 1861

(*Staatsblad* n°. 127).

a. Art. 1. In plaats van: «zenden Onze Commissarissen in de provinciën jaarlijks vóór den

10den Februarij, te beginnen met het jaar 1868, aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken eene opgave van het getal der in het vorige jaar in elke provincie voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten December van dat jaar» wordt gelezen: «zendt Onze Commissaris in elke provincie jaarlijks vóór den 10den October aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken eene opgave van het getal der in het loopend jaar in zijne provincie voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten Augustus van dat jaar».

b. Art. 9. *Eerste zinsnede*. In plaats van: «Februarij» wordt gelezen: «November».

c. Art. 21. In plaats van: «vóór den laten Januarij van het jaar, volgende op dat» wordt gelezen: «vóór den laten September van het jaar».

d. Model N°. 1, litt. c. (*Tweede geval*). In plaats van: «als tot op den 31sten December van het jaar, waarin hij zijn 20ste jaar heeft volbragt» wordt gelezen: «als tot op het tijdstip waarop hij zijn 20ste jaar heeft volbragt».

e. Model N°. 4. *Opschrift*. In plaats van: «Januarij» wordt gelezen: «September».

Sluiting voor goed. In plaats van: «31sten December ...» wordt gelezen: «31sten Augustus ...».

Koninklijk besluit van 8 Mei 1862

(*Staatsblad* n°. 46).

f. Art. 2. In plaats van: «der in het vorig jaar» wordt gelezen: «der vóór den laten September van het jaar».

g. Art. 5. *Eerste zinsnede*. In plaats van: «tusschen den 1sten Januarij van het jaar, volgende op dat» wordt gelezen: «tusschen den 1sten September van het jaar».

h. Art. 23. *Eerste zinsnede*. In plaats van: «hun 20ste jaar zijn ingetreden» en van «het vorige jaar» wordt onderscheidenlijk gelezen: «hun 19de jaar zijn ingetreden» en «het loopend jaar».

i. Art. 24. *Tweede zinsnede*. In plaats van: «art. 23» wordt gelezen: «art. 22».

j. Art. 49. *Tweede zinsnede*. In plaats van: «October» wordt gelezen: «Januarij».

k. Art. 62. *Eerste zinsnede* wordt gelezen als volgt:

«De loting geschiedt:

bij de infanterie voor elk bataillon afzonderlijk, bij de vesting-artillerie voor elke compagnie afzonderlijk en bij de overige korpsen voor het geheele korps».

l. Art. 67. *Eerste zinsnede*. Tusschen de

woorden "bataillon" en "behooren" wordt ingelast: ", en wat de vesting-artillerie betreft, tot dezelfde compagnie".

Tweeds zinsede. In plaats van: "of van het bataillon, waartoe zij behooren" wordt gelezen: "of van het onderdeel waarvoor is geloot. De kommandant van het korps kan de nummervisseling ook later toestaan".

m. Art. 71. In plaats van: "Maart" en van "April" wordt onderscheidenlijk gelezen: "Jannarij" en "Februarij".

n. Art. 72. *Eerste zinsede.* In plaats van: "April" wordt gelezen: "Februarij".

o. Art. 73. In plaats van: "April" wordt gelezen: "Februarij".

p. Art. 79. In plaats van: "in de maand Junij" wordt gelezen: "in de maand Junij, indien en voor zoover bijzondere gevallen Ons geen aanleiding geven daartoe een anderen tijd te bepalen".

q. Art. 90. In plaats van: "October" en van "het loopende jaar" wordt onderscheidenlijk gelezen: "Jannarij" en "het vorig jaar".

r. Model N°. 18. Het woord "Mei" wordt vervangen door ".....".

s. Model N°. 21. Het woord "Mei" wordt vervangen door ".....".

t. Modellen N°. 23, litt. A — O. Het woord "Maart" wordt vervangen door ".....".

2. Dit besluit wordt vóór 1 Mei 1895 herzien.

De Ministers voornoemd zijn, ieder voer zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 22sten Juli 1892.

(*get.*) E M M A.

De Min. van Oorlog, (*get.*) SEYFFAARDT.

De Min. van Marine, (*get.*) J. C. JANSEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitgeg.* 5 Aug. 1892.)

28 Juli 1892. **BESLUIT**, tot onteigening van gronden in de gemeente *Uitgeest* en *Heemskerk*, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van forten aan *den Ham*, bij *Krommeniedijk* en beweaten de hofstede *Veldhuis*. S. 180.

10 Augustus 1892. **WET**, tot nadere verlenging van den termijn, gedurende welken artikel 1 van de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) van kracht blijft. S. 181.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMM A, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is den laatstelijk bij de wet van 20 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 116) verlengden termijn, gedurende welken artikel 1 van de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) van kracht blijft, alsnog te verlengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Benig artikel.

Wordt gelezen:

In het eerste lid van artikel 22 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), gewijzigd bij de wetten van 19 April 1886 (*Staatsblad* n°. 92), van 4 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 103), van 28 Augustus 1889 (*Staatsblad* n°. 112), van 17 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 108) en van 20 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 116), in plaats van "1892" "1893".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 10den Augustus 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Justitie, (*get.*) SMIDT.

(*Uitgeg.* 11 Aug. 1892.)

10 Augustus 1892. **WET**, tot verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 182.

Bij deze wet wordt na verhooging van eenige artikelen het totaal der 4de Afd. van dit hoofdstuk nader gebracht op f 959,271; dat der 8ste Afd. op f 712,722 en het eindeijfer van dat hoofdstuk op f 5,340,679.

11 Augustus 1892. **WETTEN**, houdende naturalisatie van:

Lambert Berns. S. 183.

Stephan Bernhard Wilhelm Berns. S. 184.

Anton Heinrich Alphons Maria Grätering. S. 185.

Gerhard Heinrich Voss. S. 186.

August Heinrich Carl Christian Engelmann. S. 187.

Wilhelm Carl Hubert van de Loo. S. 188.

Gottlieb Florens Hieronymus Friedrich Metger. S. 189.

Leopold Eli Baar. S. 190.

Evert Theodoor Young. S. 191.

Gerhard Eugen Strootmann. S. 192.

Cornelis Douwes. S. 193.

Victor Ludwig Biermann. S. 194.
 Richard Friedrich Biermann
 S. 195.
 Wilhelm Kevelmann. S. 196.
 Heinrich Falke. S. 197.

11 Augustus 1892. BESLUIT, houdende vaststelling van een nieuw reglement op het bevisschen van de *Schelde en Zeeuwsche Stroomen*. S. 198.
 IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
 WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken, dd°. 31 Januari 1890, n°. 55, Domeinen, dd°. 17 Februari 1890, n°. 155, Handel en Nijverheid en dd°. 22 Mei 1890, 2de afdeling, n°. 4905;

Gelet op art. 9 der wet van den 21sten Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), houdende bepalingen omtrent de zeevisscherijen;

Gelet op het reglement betreffende de visscherij van 20 Mei 1843, ter uitvoering van art. 9 van het tractaat tusschen *Nederland en België* van 19 April 1839, en behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45) en gewijzigd bij de verklaring van 27 Februari 1890, afgekondigd bij Koninklijk besluit van 1 Maart 1890 (*Staatsblad* n°. 29);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Juli 1890, n°. 6);

Gelet op het nader rapport van de Ministers van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken dd°. 18 Juli 1892, n°. 21, Domeinen, dd°. 1 Augustus 1892, L. B, afdeling Handel en Nijverheid, dd°. 8 Augustus 1892, n°. 8536, 2de afdeling;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het reglement, behoorende bij het Koninklijk besluit van den 17den Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 134), gelijk het is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 18 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 114), wordt ingetrokken en vervangen door het hieraan gehecht reglement op het bevisschen van de *Schelde en Zeeuwsche Stroomen*, behoudens het bepaalde bij art. 22 van het hierbij behoorende reglement.

2. Overtreding van dat reglement wordt gestraft ingevolge art. 20 der wet van den 15den April 1886 (*Staatsblad* n°. 64).

3. Dit besluit treedt in werking met den 1sten September 1892.

De Ministers van Financiën, van Waterstaat,

Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.
 Soestdijk, den 11den Augustus 1892.

(get.)

EMMA.

De Min. van Financiën, (get.) PIERSON.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) C. LELY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, (get.) VAN TIENHOVEN.

(Uitgeg. 27 Aug. 1892.)

REGLEMENT op het bevisschen van de *Schelde en Zeeuwsche Stroomen*, overtreding waarvan wordt gestraft ingevolge art. 20 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64).

Art. 1. Ieder die de *Schelde* en *Zeeuwsche Stroomen* bevischt, moet voorzien zijn van een door het Bestuur afgegeven consent, op de eerste aanvraag te vertoonen aan de ambtenaren belast met het toezicht, vermeld in art. 18.

Voor het bevisschen van die wateren met den hengel in de hand wordt geen consent vereischt.

2. Er zijn 2 soorten van consenten:

a. groote consenten, geldig voor een jaar;

b. kleine consenten, geldig voor ten hoogste 12 en ten minste 3 maanden.

Een groot consent geeft aan den honger of zijnen daarop te vermelden vervanger het recht om alle visscherij uit te oefenen, en wel, als zij met een vaartuig geschiedt, met behulp van de aan boord zijnde bemanning en anders van de in zijn dienst zijnde, hem vergezellende werklieden, behoudens dat voor het rapen van oesters, mosselen of kreukels op niet volgens art. 10 in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen voor ieder persoon afzonderlijk een groot consent, hetzij als honger of vervanger, of een klein consent, geldig voor 12 maanden, wordt vereischt.

Een klein consent geeft alleen de bevoegdheid om zonder vaartuig of vaste inrichting de visscherij uit te oefenen; het laat geene vervanging toe.

De consenten gaan in met den eersten dag der eerste maand van het tijdperk, waarin de aanvragers ze willen gebruiken.

Voor een groot consent wordt betaald f 5 per jaar, voor een klein f 0.25 per kwartaal.

3. Consentten worden alleen afgegeven:

a. aan hen, die volgens de wet ingezetenen van het Koninkrijk der Nederlanden zijn;

δ. aan ingezetenen van het Koninkrijk België, doch slechts voor de wateren, bedoeld in art. 1 van het reglement ter uitvoering van art. 9 van het tractaat tusschen Nederland en België van 19 April 1839, betreffende de uitoefening van het recht der visscherij en van den vischhandel, behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45).

Zij worden geweigerd aan:

1°. personen jonger dan 16 jaren, voor zoover het groote consenten betreft;

2°. personen, die tot gevangenisstraf van drie jaren of meer, of wegens diefstal, heling of verduistering van visch of vischtuig veroordeeld zijn, gedurende drie jaren na het ondergaan der straf, na welk tijdvak het Bestuur bevoegd is hun weder een consent uit te reiken;

3°. personen, die wegens pacht of retributie betrekkelijk de visscherij nog iets aan den Staat verschuldigd zijn.

Aan hen, die wegens overtreding van dit reglement veroordeeld zijn, kan een consent geweigerd worden gedurende een jaar nadat het vonnis der veroordeeling onherroepelijk is geworden, en eveneens gedurende drie jaar na evenbedoeld tijdstip, aan hen die wegens strooperij veroordeeld zijn.

Evenzoo kan een consent gedurende een jaar geweigerd worden aan hen, die met personen wegens diefstal of strooperij veroordeeld, binnen een jaar nadat deze hunne straf hebben ondergaan, de visscherij uitoefenen.

Consenten reeds afgegeven aan personen, wien uit kracht der bovenstaande bepalingen geen consent mag nitgereikt worden, *moeten*, en die afgegeven aan personen, wien een consent kan geweigerd worden, *kunnen* door het Bestuur worden ingetrokken.

Een klein consent is steeds intrekbaar en kan zonder opgave van redenen worden geweigerd.

4. Aanvragen om consenten worden gericht aan het Bestuur, aan een zijner leden, aan den secretaris-penningmeester of aan door het Bestuur aangewezen personen.

Ingezetenen van België kunnen hunne aanvragen ook richten aan den agent te Bath, bedoeld in art. 4 van het sub δ van het vorig artikel genoemde reglement.

Aanvragen om groote consenten houden in:

a. naam, voornaam, ouderdom en woonplaats van den aanvrager;

δ. naam, voornaam, ouderdom en woonplaats van één vervanger, zoo die verlangd wordt;

c. indien de aanvrager de visscherij met vaarttuig wensch uit te oefenen, het letterteeken en nummer bedoeld in art. 9 van dit reglement, of, voor het geval dat het vaarttuig bestemd is voor dat gedeelte van de Schelde en Zeeuwache Stroomen, dat begrepen is in art. 1 van het Reglement ter uitvoering van art. 9 van het tractaat met België van 19 April 1839, den naam, het letterteeken en het nummer bedoeld bij de artt. 6 tot en met 11 der internationale overeenkomst tot regeling van de visscherij op de Noordzee, den 2den Mei 1882 te 's Gravenhage gesloten;

δ. opgave van het water of de wateren en van het tijdvak, waarvoor het gevraagd wordt.

Aanvragen om kleine consenten houden in:

a. naam, voornaam en woonplaats van den aanvrager;

δ. den tijd, waarvoor het consent verlangd wordt;

c. opgave van het water of de wateren en het tijdvak, waarvoor het gevraagd wordt.

5. Ingeval van verlies van consent is het Bestuur bevoegd afschrift daarvan aan den belanghebbende uit te reiken, welk afschrift van gelijke waarde is als het oorspronkelijke.

Het draagt aan het hoofd de woorden: "afschrift, ter vervanging van het oorspronkelijke".

6. Op verzoek van de erfgenamen van den consenthouder schrijft het Bestuur het consent over ten name van één der erfgenamen, of van diens voogd, mits de persoon te wiens name het consent zal worden gesteld, de vereischten bezitte, noodig ter verkrijging van een zelfde consent.

Onder hetzelfde voorbehoud wordt gelijke overschrijving gedaan bij eigendomsovergang van een vaarttuig ten name van den nieuwen eigenaar, op diens verzoek.

7. De bepalingen van art. 8 gelden ook ten opzichte van den in art. 4 bedoelden vervanger. Deze laatste moet ingezetene zijn van hetzelfde land als de houder van het consent.

8. Is niet bij de afgifte van een groot consent daarop een vervanger of het sub c van art. 4 bedoelde letterteeken en nummer vermeld, zoo kan die melding alsnog door het Bestuur of een zijner leden geschieden.

Op dezelfde wijze kan de doorhaling geschieden van den naam van den vervanger met in de plaatsstelling van dien van een anderen vervanger.

9. Elk visschersvaartuig moet het letterteeken

voeren door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid daarvoor bepaald en in de *Staatscourant* bekend gemaakt, en het nummer van inschrijving in het door den burgemeester der gemeente, waar het vaartuig thuis behoort, daartoe bestemde register.

Het letterteeken en het nummer van het vaartuig moeten staan ter weerszijde van den boeg, 8 tot 10 centimeter onder het potdeksel, of indien, hetzij het boord van het vaartuig niet genoeg ruimte onder het potdeksel aanbiedt, hetzij het vaartuig geen potdeksel heeft, dan op de bovenboei.

Het letterteeken en het nummer, geschilderd in witte olieverf op een zwarten grond, moeten voor vaartuigen van 42 kubieke meters en meer, eene hoogte van 45 en eene dikte van 4 centimeter hebben.

Het letterteeken en het nummer moeten evenzeer in olieverf geschilderd staan aan weerszijden op het grootzeil van het vaartuig, onmiddellijk boven den hoogsten rifband en op zoodanige wijze dat zij zeer zichtbaar zijn. Zij moeten op witte zeilen zwart en op getaande zeilen wit zijn.

Het letterteeken en het nummer op het zeil moeten voor vaartuigen van 42 kubieke meters en meer, eene hoogte van 60 en eene dikte van 8 centimeter, voor vaartuigen van minder dan 42 kubieke meters eene hoogte van 35 en eene dikte van 5 centimeter hebben.

Is het visschersvaartuig eene roeiboort, dan moeten letterteeken en nummer staan op het bovenboord en eene hoogte hebben van 15 en eene dikte van 2,5 centimeter.

Behoort de roeiboort tot een ander visschersvaartuig, dan moet zij het letterteeken en nummer van het laatste voeren op de wijze en ter grootte als in de vorige zinsnede is voorgeschreven.

De opgegeven maten zijn minima. De letters en cijfers moeten goed gevormd en duidelijk zijn. Hun onderlinge afstand mag niet minder dan 10 centimeter zijn.

De visschersvaartuigen mogen geene andere letterteekens of nummers voeren dan die, welke zij naar de vooraangaande bepalingen moeten voeren.

Het is verboden het letterteeken of het nummer nit te wisschen, te veranderen, onkenbaar te maken, te bedekken of te verbergen door welk middel ook, of het verminkt, onherkenbaar of verborgen te voeren.

De schipper van het visschersvaartuig is, voor zooveel hij daartoe niet reeds krachtens wettelijk

voorschrift gebonden is, voor de naleving van de vooraangaande bepalingen aansprakelijk.

10. Waar de visscherij aan den Staat behoort en zulks niet door de in art. 3 aangehaalde overeenkomst met België verboden is, kunnen plaatsen voor de visscherij, bij openbare mededinging door loting of verpachting voor een bepaalden tijd in nitsluitend gebruik gegeven worden, en kan het stellen van vaste inrichtingen voor andere visscherij dan die op anjovis, oesters of mossels, kosteloos vergund worden, hetzij bij loting, hetzij aan den eersten aanvrager of bij keuze.

Uit de hand kunnen verpacht worden perceelen, waarop bij openbare mededinging niet of te weinig is geboden, en uit de hand kunnen in concessie worden gegeven perceelen, die bij loting wegens gebrek aan mededingers niet zijn toegewezen, of die door iemand zijn opgezocht, wiens perceel onbruikbaar is geworden, of die, hoewel hij aan de laatste verloting had deelgenomen, nog geen perceel heeft verkregen.

11. Waar de visscherij aan den Staat behoort is het plaatsen of hebben van vaste inrichtingen verboden aan ieder, die daartoe niet op eene der in het vorige artikel vermelde wijzen het recht heeft verkregen. Bij het eindigen van dat recht, hetzij door verloop van den termijn, waarvoor het verkregen is, hetzij door opzegging, moeten die inrichtingen geheel en al zijn opgeruimd, zonder dat er iets in den grond overblijft.

Het Bestuur is bevoegd de inrichtingen die, waar de visscherij aan den Staat behoort, zonder zijne vergunning geplaatst zijn, of die binnen acht dagen na het eindigen van het recht niet of niet geheel zijn weggernimd, op kosten van den nalatige te doen opruimen.

12. Op plaatsen in nitsluitend gebruik gegeven, is aan anderen dan de rechthebbenden alle visscherij verboden, mits die plaatsen zijn afgezet met over dag duidelijk zichtbare boeien of bakens.

13. Het is aan anderen dan de rechthebbenden verboden:

1°. zich te begeven binnen de vleugels van fuiken en daarmede in verband staande schuttingen;

2°. inrichtingen voor de visscherij, voor de vangst ongeschikt te maken.

14. Het is verboden:

1°. andere netten of ander vischtuig aan boord te hebben of te gebruiken dan de navolgende:

a. voor de botvisscherij: de weer met fuik, waarvan de mazen ten minste 8 c.M. wijd moeten zijn, terwijl het hout of riet met tusschenruimten

van minstens 1 centimeter moet geplaatst worden, het schutnet en het prammnet, waarvan de mazen eveneens ten minste 8 centimeter wijd moeten zijn;

b. voor de scharvisserij: de scharkor, scharbengel en scharkuil, waarvan de mazen ten minste 8 centimeter wijd moeten zijn;

c. voor de wijting (molenaar) visserij: de zegen of het sleepnet en de fuik, waarvan de mazen ten minste 2 centimeter wijd moeten zijn;

d. voor de spieringvisserij: de zegen, waarvan de mazen ten minste 2 centimeter wijd moeten zijn;

e. voor de garnalvisserij: het garnalennet en de garnalkor, waarvan de mazen over $\frac{1}{2}$ van de lengte van het net ten minste $2\frac{1}{2}$ centimeter wijd moeten zijn en over de andere $\frac{1}{4}$ ten minste $1\frac{1}{2}$ centimeter;

f. voor de haringvisserij: de baringweer of stal met fuik, waarvan het hout met tusschenruimten van ten minste 1 centimeter moet geplaatst worden, en het sleepnet; de mazen van de fuik en van het sleepnet moeten ten minste $3\frac{1}{2}$ centimeter wijd zijn;

g. voor de sprol (schardeijn) visserij: de schardeijnkuil, waarvan de mazen ten minste $1\frac{1}{2}$ centimeter wijd moeten zijn;

h. voor de anjovisvisserij: de weer met fuik waarvan de mazen ten minste $1\frac{1}{2}$ centimeter wijd moeten zijn, en het sleepnet, waarvan de mazen ten minste dezelfde wijdte moeten hebben;

i. voor de herdervisserij: het sleepnet en het staand herdernet, waarvan de mazen ten minste 8 centimeter wijd moeten zijn;

k. voor de palingvisserij: de fuik en het krnisnet, waarvan de mazen ten minste $1\frac{1}{2}$ centimeter wijd moeten zijn en de paling- of aalkorf;

l. voor de rogvisserij: de harpoen, de rogkor en het schutnet of staand rognat, waarvan de mazen ten minste 30 centimeter wijd moeten zijn;

m. voor de oostervisserij: de kor, waarvan de mazen ten minste 8 centimeter wijd moeten zijn, terwijl door de ijzeren netten, waarvan de essen de maas moeten maken en de ringen geen grooter doorsnede mogen hebben dan 2 centimeter, geen touw of iets dat de mazen zou kunnen verkleinen, mag gevlochten worden;

n. voor de mosselvisserij: de slagrijf, waarvan de mazen ten minste 6 centimeter wijd moeten zijn, en, zoo de banken in diep water liggen, en daartoe in het bijzonder vergunning is gegeven, de kor, waarvan de mazen ten minste 6 centimeter wijd moeten zijn. Op voor de publieke

visserij opengestelde mosselzaadbanken is het gebruik van slagrijven met kleinere mazen geoorloofd.

2°. Visschen aan boord te hebben beneden de navolgende maat of het navolgend gewicht:

bot 18 centimeter;

schar 16 centimeter;

herder $\frac{1}{2}$ kilogram;

oesters 8 centimeter op de smalste zijde gemeten;

mosselen 4 centimeter.

3°. Bot en herder aan boord te hebben of de bot- en herdervisserij nit te oefenen tusschen 15 November en 1 April.

Oesters aan boord te hebben of de oostervisserij uit te oefenen, tusschen ultimo Februari en 1 October.

Tusschen 1 Juli en 1 April de schardeijnkuil en het sleepnet op de anjovisvisserij te bezigen.

4°. In de stroomrichting voor weeren of stallen op minder dan 1000 meters afstand met schutnet of met herdernetten te visschen, en van ebbe in de stroomrichting voor anjovisweeren binnen dien afstand met korren te visschen.

5°. Gevangen zeesterren over boord te werpen.

Gedurende den gesloten tijd mogen ter plaatse, waar de sluiting toepasselijk is, geene vaste inrichtingen gesteld of netten of andere vischuigen te water zijn, welke dienen kunnen voor de gesloten visserij, en kunnen de vaste inrichtingen van wege den Staat worden opgeruimd en de netten worden verwijderd.

Visch beneden de hierboven voor iedere vischsoort genoemde grootte of gewicht en visch, op welke de visserij gesloten is, gevangen wordende, moet onmiddellijk weder in het water worden geworpen.

Onder de wijdte eener maas wordt verstaan de lengte van twee harer zijden, met inbegrip van den knoop tusschen die zijden, nat gemeten. Ook na de krimpung van het net moeten de mazen de voorschreven wijdte hebben.

Bij de ijzeren netten wordt de maat genomen uit het midden der ringen aan het einde van twee essen met inbegrip van den tusschen gelegen ring.

Door de grootte van een visch wordt verstaan de lengte van het dier, gemeten van de punt van den kop tot het einde van de staartvin.

15. Artikel 14 is, met uitzondering van het verbod sub 4°, niet toepasselijk op de visserij van schelpdieren op de in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen.

16. Het is verboden:

a. op eenige voor de vangst en teelt van oesters

gewoonlijk verpachte plaats zich met eene stoomboot aan den grond te laten vallen of voor anker te komen dan met die, welke door of van wege den pachter van die plaats voor de vischerij wordt gebruikt;

b. op zoodanige plaats zich met eene stoomboot aan den grond te laten vallen of voor anker te komen op minder dan op 25 meters uit de grenzen van eens anders vischplaats;

c. op zoodanige plaats met eene schroefstoomboot te visschen, op welker voor- en achtergedeelte de diepgang niet met duidelijke cijfers is aangegeven, of de schroef in beweging te brengen, voordat ten minste een voet water onder het diepst stekend gedeelte van het vaartuig is;

d. op zoodanige plaats te visschen met eene kor, die in haar geheel meer weegt dan 35 kilogram;

e. op zoodanige plaats eenige opgehaalde vruilnis buiten boord te laten of over boord te werpen of te laten vallen.

17. De ambtenaren, met het toezicht op de vischerij belast, zijn bevoegd om aan boord der voor de vischerij gebezigde vaartuigen te komen, die vaartuigen te doorzoeken, de verboden netten en vischtnigen en de in strijd met art. 14 aanwezige visschen alsmede alle voorwerpen, die kennelijk afkomstig zijn van eene in nitsluitend gebruik gegeven vischplaats, en waarvan de schipper het bezit niet ten genoegen van die ambtenaren reehtvaardigen kan, in beslag te nemen, en om zich te begeven op de in nitsluitend gebruik gegeven vischplaatsen.

De schippers der vaartuigen zijn verplicht bij te draaien, wanneer zij daartoe door die ambtenaren worden aangemaand. Als zoodanige aanmaning geldt het in top hijschen van eene witte vlag.

Zoo noodig brengen de genoemde ambtenaren het vaartuig, waarmede de overtreding is gepleegd, naar een der Nederlandsche havens aan de *Schelde* en *Zeeuwische Stroomen* te hunner keuze, om daar de inbeslagneming naar behooren nit te voeren.

18. Behalve de beambten der Rijks- en gemeentelijke politie en de maréchaussée zijn met het toezicht op de vischerij belast, de Hoofdopsiener der Vischerijen op de *Schelde* en *Zeeuwische Stroomen* en de gewone en buitengewone opsieners dier Vischerijen.

19. De ambtenaren van het Bestuur in het vorige artikel bedoeld, maken van elke door hen waargenomen overtreding proces-verhaal op, dat door den Voorzitter van het Bestuur wordt op-

gezonden aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie wien het aangaat.

20. In dit reglement wordt verstaan:

a. onder *visch* mede alle eetbare week- en schaaldieren;

b. onder *visschen* ook het rapen van visch op de bij eb droogvallende gronden, het uitzaaien van oester- en mosselzaad, het te water brengen of hebben en het lichten of ophalen van vischnetten, korren of andere vischtnigen en van pannen of andere verzamelaars van oesterbroed, en het bezigen van vaste inrichtingen om visch te vangen;

c. onder *vaste inrichtingen*:

1°. weeren en stallen, voor de vangst van welke vischsoort ook gebezigd;

2°. inrichtingen voor de teelt van schelpdieren; en in het algemeen alle netten en andere inrichtingen voor de vangst van welke vischsoort ook gebezigd, die niet op eene of andere wijze worden voortbewogen, uitgezonderd het schutwant voor de bot- en herdervangst en de scharkuil;

d. onder de *Schelde* en *Zeeuwische Stroomen*:

1°. de buitendijks en buiten de havenhoofden stroomende wateren in de provincie *Zeeland*;

2°. de tot de provincie *Noord-Brabant* behorende gedeelten van de *Wester-Schelde*, de *Ooster-Schelde*, de *Bendracht* en het *Stlaak*;

3°. de tot de provincie *Zuid-Holland* behorende gedeelten van het *Brouwershavensche Gat*, het *Springersdiep*, de *Vlieger*, de *Hals*, de *Binningen* of *Gravelingen* en de *Krammer*, oostwaarts tot aan de verlengde oostgrens van de provincie *Zeeland*;

e. onder het *Bestuur*, het Bestuur der Vischerijen op de *Schelde* en *Zeeuwische Stroomen*.

21. Tot 31 December 1900 is art. 1, 1ste lid, van dit Reglement niet toepasselijk voor de pachters der vischerijen en der kweekerij en vangst van schelpdieren van den Staat in het Zuid-Hollandsch deel van de wateren, in het vorige artikel sub litt. d, n°. 3, genoemd, voor zooveel die verpacht zijn en voor zooveel de uitoefening aangaat van hunne hierbedoelde thans loopende pacht, noch voor de personen, die voor deze pachters of krashtens kunne vergunning in het gepachte water visschen.

Overgangsbepaling.

22. Voor de met 1 September 1892 reeds in de vaart zijnde vischersvaartuigen zijn de voorschriften van art. 9 omtrent de onderscheidings-teekenen in het zeil, vóór 1 September 1894 niet van kracht, wanneer het zeil onderscheidingstee-

kenen draagt, voldoende aan de voorschriften van art. 10 van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 Juli 1875 (*Staatsblad* n°. 134) of aan het bij Koninklijk besluit van 18 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 114) aan dat reglement toegevoegde artikel.

Behoort bij Koninklijk besluit van 11 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 198).

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) VAN TIENHOVEN.

11 Augustus 1892. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147), tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestaer, als bedoeld bij artikel 4 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48). S. 199.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Justitie en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, dd^o. 21 Mei 1892, 2de afdeling A, n°. 76, en dd^o. 21 Mei 1892, I. A. H, afdeling Handel en Nijverheid;

Gezien art. 4 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) en het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147);

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Juni 1892, n°. 12);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers, van den laten Augustus 1892, 2de afdeling A, n°. 184, en van den 8ten Augustus 1892, I. A. A, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Artikel 1 A, sub c, tweede lid van het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147) wordt gelezen als volgt:

„Als arbeid, welke gevaar kan veroorzaken, wordt beschouwd:

1°. die, welke als zoodanig door den bevoegden inspecteur is aangewezen;

2°. die, welke verricht wordt door personen beneden zestien jaren of door vrouwen, dragende wijde mouwen, hals- of hoofddoeken met loshangende slippen, mutsen met loshangende slippen of banden of lose boezelaars.”

Hetzelfde artikel sub d wordt gelezen als volgt:

„d. aan in rust zijnde werktuigen arbeid te doen verrichten, welke gevaar kan veroorzaken, als:

smeren, reinigen, onderzoeken, herstellen, vooral lang het drijfwerk, waardoor die werktuigen plagen te worden in beweging gebracht, nog in gang is.

Dit verbod geldt evenwel niet, indien de werktuigen behoorlijk afgekoppeld of zoodanig vastgezet zijn, dat zij alleen door eene onvoorziene omstandigheid in beweging kunnen komen.

Ten aanzien van het afkoppelen en het vastzetten kan de bevoegde inspecteur voorschriften geven, welker niet-inachtname met niet behoorlijk afkoppelen of niet op de boven omschreven wijze vastzetten wordt gelijk gesteld.”

Hetzelfde artikel sub e wordt gelezen als volgt:

„e. arbeid te doen verrichten bij werktuigen, waarvan sommige deelen gevaar kunnen veroorzaken, zooals: tandraden, spieën, stelschroeven, krukken, uitstekende zniigerstangen, vliegwielen, laag liggende riemschijven en drijfriemen en touwen; bij waterraderen; bij drijfwerken, waarvan de onderkant minder dan 1.60 M. van den werkvloer is verwijderd; bij weefgetouwen, waarvan de spoelen kunnen nitschieten, tenzij een en ander behoorlijk beschermt is, voor zoover het bedrijf zulks toelaat, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur.”

In hetzelfde artikel sub f, eerste lid, worden de woorden „wier snijdende, snelloopende deelen of wier plettende deelen gevaar opleveren” vervangen door „waarvan snijdende, snelloopende of plettende deelen gevaar kunnen veroorzaken”.

Hetzelfde artikel sub h wordt gelezen als volgt:

„h. arbeid te doen verrichten in een werklokaal, waar aanwezig is een onder druk werkend en volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur bij ontploffing gevaar opleverend kook- of ander toestel of droogcilinder, tenzij een of ander op verzoek van het hoofd of den bestuurder van het bedrijf of de onderneming volgens art. 10, eerste lid, der wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 97) door de ambtenaren van het stoomwezen is onderzocht en goedgekeurd en voorts telkens na eene belangrijke herstelling en in elk geval niet langer dan twee jaren nadat het laatste onderzoek heeft plaats gehad, inwendig of op andere wijze onderzocht en opnieuw goedgekeurd is, steeds van de vereischte, goed werkende veiligheidsmiddelen voorzien is en de belasting van de veiligheidskleppen in overeenstemming is met de gegeven voorschriften.

Omtrent de wijze van onderzoek, het bewijs van de toegestane werkelijke drukking, de vereischte veiligheidsmiddelen en de belasting van de veiligheidskleppen worden voorschriften gegeven

door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid."

Hetzelfde artikel sub *i* wordt gelezen als volgt:

"*i*. arbeid te doen verrichten bij vaste kuipen of bakken, met heete vloeistof of gesmolten metaal gevuld en bij onbedekte grondkuipen, die gevaar kunnen veroorzaken en niet door voldoende heiningen of gordingen omschut zijn, alles volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur."

In hetzelfde artikel A vervalt het voorlaatste lid.

2. In artikel III B, n°. 12, wordt in plaats van "sigarenfabrieken" gelezen "sigarenmakerijen."

3. In artikel IV *a*, tweede lid, van het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147) worden de woorden "bij die vordering aangewezen jeugdige persoon of vrouw lichamelijke geschiktheid bezit voor den door hem of haar verrichten arbeid" vervangen door "lichamelijke gesteldheid van den jeugdigen persoon of van de vrouw, bij die vordering aangewezen, niet van dien aard is, dat de arbeid voor hem of voor haar bijzonder gevaar oplevert".

Hetzelfde artikel sub *b*, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

"dat, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, zoo noodig na overleg met den geneeskundigen ambtenaar, geen gevaar van vergiftiging bestaat of, indien dit bestaat, daartegen voldoende maatregelen genomen zijn."

In hetzelfde artikel sub *d*, 3°. worden achter het woord "werklokalen" ingevoegd de woorden "door personen beneden zestien jaren of door vrouwen".

In hetzelfde artikel vervalt het voorlaatste lid.

4. Artikel VIII, tweede lid, van het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147) wordt gelezen als volgt:

"Dat hoofd of die bestuurder kan zijne bezwaren binnen veertien dagen schriftelijk inbrengen bij den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid. Deze stelt het bezwaarschrift met het daarop ingewonnen rapport van den bevoegden inspecteur om advies in handen van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, in de gemeente waar de fabriek of de werkplaats is gelegen, en bij gebreke van zoodanig college in handen van burgemeester en wethouders dier gemeente."

In hetzelfde artikel, derde lid, wordt het woord "Deze" vervangen door "De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid".

Aan het slot van hetzelfde artikel wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

"Gedurende den termijn van veertien dagen, gesteld in het tweede lid van dit artikel, en, indien een bezwaarschrift, als daar bedoeld, is ingebracht, zolang niet aan het vorige lid van dit artikel is voldaan, volgt uit de aanwijzing, het voorschrift of het oordeel van den inspecteur generlei verplichting voor het hoofd of den bestuurder van het bedrijf of de onderneming."

5. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien zijner afkondiging.

De Ministers van Justitie en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst. Soestdijk, den 11den Augustus 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Justitie, (*get.*) SMIDT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgog.* 27 Aug. 1892.)

15 Augustus 1892. BESLUIT, tot onteigening van gronden in de gemeenten *Assendelft* en *Wijk aan Zee* en *Duin*, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van forten in den *Zuidwijkermoorpolder* en aan den *St. Aagtendijk*. S. 200.

15 Augustus 1892. WET, tot wijziging der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 65), gewijzigd bij de wet van 14 April 1890 (*Staatsblad* n°. 42). S. 201.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WJZ EMMA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de regeling der consulaatrechten herziening behoeft;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 1 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 65), gewijzigd bij de wet van 14 April 1890 (*Staatsblad* n°. 42), wordt gelezen als volgt:

"Voor de expeditie van een schip, waaronder te verstaan is het geheel der formaliteiten door den consulaire ambtenaar te vervullen bij aankomst en vertrek van een schip, het opnemen der scheepsverklaring, bedoeld bij art. 379 Wetboek van Koophandel, de visering van scheeps-papieren, de afgifte en visering des gevorderd van een gezondheidsapient en van manifesten van in- en uitklaring, zullen Onze consulaire ambtenaren aan de scheepsgezagvoerders in rekening brengen eene som van f 2.50 bij schepen met

een netto inhoud van meer dan 300 M² en van f 1 bij kleinere schepen, met dien verstande dat schepen, die niet meer meten dan 170 M² netto geheel zullen zijn vrijgesteld en dat eenzelfde schip in dezelfde haven niet meer dan f 25 per jaar zal behoeven te voldoen."

2. Artikel 2 van voornoemde wet wordt gelezen als volgt:

"Van deze betaling sijn vrijgesteld schepen in rechtstreeksche vaart van Nederlandsche havens op de rivieren de Eems, den Rijn, de Maas en de Schelde met hare nevenwateren, benevens op de kanalen tusschen Nederland en Duitschland en België en vice versa."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 15den Augustus 1892.

(*get.*) EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) VAN TIENHOVEN.

(*Uitgeg.* 3 Sept. 1892.)

15 Augustus 1892. WET, tot verhooging van het derde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 202.

Bij deze wet wordt het totaal der 2de Afd. gebracht op f 621,350 en het eindcijfer op f 765,800.

15 Augustus 1892. WET, houdende gemeentelijke indeeling van het eiland "Fort aan het Pampus" met een gedeelte der Zuiderzee. S. 203.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is te bepalen tot welke provincie en gemeente het eiland: "Fort aan het Pampus" met een gedeelte der Zuiderzee zal behooren;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Aan het grondgebied van de gemeente Muiden, provincie Noordholland, wordt toegevoegd het gedeelte van de Zuiderzee met het eiland: "Fort aan het Pampus", gelegen tusschen de volgende grenzen:

ten zuiden: de bestaande grens der gemeente Muiden langs de Zuiderzee;

ten westen: eene rechte lijn, getrokken van den toren der Hervormde kerk te Weesp naar den toren der Hervormde kerk te Monnikendam;

ten noorden: het in oostelijke richting verlengde van de lijn, getrokken van den Westertoren te Amsterdam naar den Vuurtoren te Durgerdam;

ten oosten: eene lijn, getrokken van den toren

der Hervormde kerk te Monnikendam naar den toren van de Hervormde kerk te Muiderberg.

2. Hij, die tot dusverre, bij gebreke van een gemeentelijke indeeling van het hiervoren genoemde eiland, eenigerlei aangifte voor den burgerlijken stand niet overeenkomstig de wet heeft kunnen doen, is verplicht, binnen eene maand na het in werking treden van deze wet, die aangifte alsnog te doen.

De akten van den burgerlijken stand worden ingeschreven in de loopende registers met aantekening op den kant, dat de inschrijving krachtens deze wet geschiedt.

3. Voor de toepassing van alinea 1 van artikel 2 der kieswet wordt het in artikel 1 dezer wet omschreven gebied geacht steeds tot de gemeente Muiden, provincie Noordholland, te hebben behoord.

4. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 15den Augustus 1892.

(*get.*) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) TAK VAN POORTVLIET.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

(*Uitgeg.* 10 Sept. 1892.)

15 Augustus 1892. WET, tot verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 204.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 64 met f 15,000. Art. 111 met f 128,000.

b. Achter art. 53 wordt het volgende artikel geplaatst:

Art. 53bis. Kosten van de centrale commissie voor de statistiek f 6000.

Tengevolge van voorschreven verhoogingen wordt het totaal der 2de Afd. verhoogd met f 6000; dat der 3de Afd. met f 15,000; dat der 5de Afd. met f 128,000 en het eindcijfer met f 149,000.

15 Augustus 1892. WET, tot beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Marine gedane verstrekingen, voor den dienst van 1892. S. 205.

Bij deze wet worden de gelden tot een bedrag van f 108,783.06², voorhanden zijnde in 's Rijks schatkist, wegens door het Departement van Marine gedane verstrekingen, ten behoeve van gemeld

Departement voor den dienst van 1892 beschikbaar gesteld.

15 Augustus 1892. WET, tot goedkeuring van eene overeenkomst betreffelijk den onderhandschen verkoop van een stuk geslechten vestinggrond te *Breda*, van de Roomsch-Katholieke Parochie van den Heiligen Antonius aldaar, en de opheffing van erfdiensbaarheden, gevestigd op aan het Bisdom van *Breda* behoorende perceelen aldaar. S. 206.

15 Augustus 1892. WET, tot goedkeuring van den onderhandschen verkoop van den grond en de vóór 30 Mei 1816 opgerichte gebouwen van de buitenplaats genaamd „het Hof van *Bovendonk*” te *Hoeven*, aan het Seminarie van het Roomsch-Katholieke Bisdom van *Breda*, gevestigd te *Hoeven*. S. 207.

15 Augustus 1892. WET, tot beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1892. S. 208.

Bij deze wet worden de gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, in 's Rijkse schatkist ten bedrage van f 235,815.81 voorhanden, ten behoeve van dat Departement, tot het doen van betalingen voor den dienst van 1892 beschikbaar gesteld.

15 Augustus 1892. WET, houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van vorderingen, ten laste van het dienstjaar 1891. S. 209.

Bij deze wet wordt de Algemeene Rekenkamer gemachtigd tot verevening ten laste van artikel 4 der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1891, van twee vorderingen, tot een gezamenlijk bedrag van f 29,530.63, ter zake van den zeeden en den laatsten termijn, van het maken van een slaperdijk in den *Haarlemmermeerpolder* (1ste gedeelte), welke vorderingen niet meer kunnen worden gekweten uit den dienst van 1890, ten laste van welk dienstjaar zij hadden behooren te zijn gebracht.

15 Augustus 1892. WET, tot bekrachtiging eener overeenkomst met de gemeente *Amsterdam* tot ruiling van grond en aankoop eener loods op het *Damrak*. S. 210.

15 Augustus 1892. WET, tot het toestaan van kredieten ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor 1892, ter betaling van tot afgesloten dienstjaren behoorende onverevende vorderingen. S. 211.

Bij deze wet worden tot voldoening van de vorderingen betreffende de begrooting van *Nederlandsch-Indië* over de jaren 1878 tot en met 1882 en 1886 tot en met 1890 op de bij deze wet gevoegde dertien staten vermeld en niet vóór de afsluiting der betrokken diensten verevend, opnieuw kredieten toegestaan en wel voor zooveel betreft den dienst van 1878 tot een bedrag van f 1271.25, van 1879 van f 738, van 1880 van f 814.50, van 1881 van f 170, van 1882 van f 291, van 1886 van f 2153.35, van 1887 van f 1614.65, van 1888, van f 220.40, van 1889 van f 39,830.22, van 1890 van f 112, te bestrijden uit de sommen voor onvoorzien uitgaven toegestaan bij de onderafdeelingen van het Iste of het IIde hoofdstuk der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor 1892.

17 Augustus 1892. BESLUIT, waarbij aan het Bestuur van het krankzinnigengesticht „het St. Elisabeth's Gasthuis” te *Deventer* vergunning wordt verleend op het landgoed „de Brinkgreve”, gemeente *Deventer*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 212.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Augustus 1892, n°. 4078, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van het bestuur van het krankzinnigengesticht „het St. Elisabeth's Gasthuis” te *Deventer*, om vergunning tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen op het landgoed „de Brinkgreve”, gemeente *Deventer*;

Gelet op artt. 7 en 8 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96) gewijzigd bij art. 10, sub 46°, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Aan het bestuur van het krankzinnigengesticht „het St. Elisabeth's Gasthuis” te *Deventer*, wordt vergunning verleend, op het landgoed „de Brinkgreve”, gemeente *Deventer*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten overeenkomstig de door dat bestuur overgelegde teekeningen en beschrijving.

2. In het gesticht, bestaande uit drie paviljoenen voor mannen, drie paviljoenen voor vrouwen en de noodige dienstgebouwen, waartoe ook zal worden ingericht het thans aldaar krachtens het 2de lid van art. 1 van het Koninklijk besluit van 9 Augustus 1885 (*Staatsblad* n°. 173) voor 80 krankzinnige mannen bestemde gebouw, mogen niet meer dan 200 krankzinnigen, 100 mannen en 100 vrouwen, verpleegd worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt na de voltooiing van elk paviljoen het tijdstip, waarop dit in gebruik mag worden genomen en het maximum van het getal verpleegden, dat daarin mag worden opgenomen.

3. In elk voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal patienten aangewezen, waarvoor het bestemd is.

4. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hune bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versehe lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

5. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt aan ten minste één geneeskundige opgedragen, die gevestigd moet zijn in eene woning op het terrein van het krankzinnigengesticht en buiten het gesticht geen geneeskundige praktijk mag nitofenen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 17den Augustus 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitgeg.* 8 Sept. 1892.)

24 Augustus 1892. BESLUIT, houdende vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Arnhem*, van 23 April 1892, tot vaststelling van eene verordening op de gemeentegasfabriek. S. 213.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIF EMMA ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 12 Juli 1892, n°. 3188, afdeling Binnenlandsch Bestuur, ter vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente

Arnhem, van 23 April 1892, tot vaststelling van eene verordening op de gemeentegasfabriek, hetwelk bij Koninklijk besluit van 30 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 171) is geëschort;

Overwegende, dat bij de op 23 April 1892 door den gemeenteraad van *Arnhem* vastgestelde verordening wordt geregeld het beheer der gemeentegasfabriek, welke aldaar van wege en op kosten der gemeente door het gemeentebestuur is ingericht en waarvan het beheer alzoo is een deel van de huishouding der gemeente, welke huishouding gevoerd moet worden volgens de regelen, daaromtrent door de gemeentewet gesteld;

dat volgens die verordening wordt ingesteld eene commissie voor de gemeentegasfabriek, waarvan de werkring en bevoegdheid door verschillende bepalingen in dier voege worden omschreven, dat zij niet rechtstreeks aan Burgemeester en Wethouders ondergeschikt en verantwoordelijk zonde wezen, maar met Burgemeester en Wethouders zoudt samenwerken en in het bijzonder volgens de artt. 8 en 9 der verordening zelfstandig en onmiddellijk de rekening en begrooting der gasfabriek zoudt inzenden aan den gemeenteraad en dezen zoudt dienen van advies;

dat deze Commissie derhalve is te beschouwen als eene Commissie, bestemd om Burgemeester en Wethouders bij te staan in het beheer van een bepaalden tak der gemeentehuishouding;

dat in art. 54 der gemeentewet de inrichting van commissiën van bijstand wordt toegelaten en omachreven;

dat volgens genoemd wetsartikel, 2de en 3de lid, al de leden van eene zoodanige commissie jaarlijks moeten worden benoemd uit de leden van den Raad;

dat echter volgens art. 2 der bovenvermelde verordening slechts twee leden der Commissie raadsleden behoeven te zijn, terwijl zij volgens art. 3 om de vier jaren aftreden;

dat derhalve die verordening is in strijd met art. 54, 2de en 3de lid, der gemeentewet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 9 Augustus 1892, n°. 18);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 Augustus 1892, n°. 4068, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan: bovegenoemd besluit van den Raad der gemeente *Arnhem*, van 23 April 1892, te vernietigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk

in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 24sten Augustus 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) T A K V A N P O O R T V L I E T.

(*Uitg.* 8 Sept. 1892.)

27 Augustus 1892. BESLUIT, houdende bekendmaking van den tekst der wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), houdende bepalingen betreffende de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en de transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, zooals die wet is gewijzigd bij de wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 64) en 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 88). S. 214.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W I J E M M A, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 23 Juni 1892, 1ste afdeling n°. 55, van 23 Juli 1892, n°. 3098, afdeling Binnenlandsch Bestuur, en van 1 Augustus 1892, n°. 18, Kabinet;

Gelet op de wetten van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 88);

Hebben goedgevonden en verstaan, den tekst der wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), houdende bepalingen betreffende de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en de transporten en leverantiën, voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, zooals die wet bij de verder hierboven genoemde wetten is gewijzigd, algemeen bekend te maken, door bijvoeging van den gewijzigden tekst in zijn geheel, bij dit besluit.

De Minister van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 27sten Augustus 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Oorlog, (*get.*) S E Y F F A E R D T.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) T A K V A N P O O R T V L I E T.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. L E L Y.

(*Uitg.* 18 Nov. 1892.)

TEKST der wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), houdende bepalingen, betreffende de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, de transporten en leverantiën, voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, zooals die wet is gewijzigd bij de wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 88).

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Onder de in deze wet voorkomende benaming van *krijgsvolk* zijn begrepen de militairen der zee- en landmacht, mitsgaders de personen, die nit den aard hunner betrekking moeten geacht worden bij het krijgsvolk te behooren.

2. In den zin dezer wet is krijgsvolk: *in garnizoen*, ter plaatse waar het tot de blijvende bezetting behoort; *gekantonneerd*, wanneer het, zonder voor eene blijvende bezetting bestemd te zijn, sich gedurende eenige tijdruimte in eene plaats ophoudt; *op marsch*, wanneer het sich, op daartoe bekomen last, van de eene plaats naar de andere begeeft, tot het zijne bestemming heeft bereikt.

Met krijgsvolk *op marsch* worden gelijkgesteld de manschappen der nationale militia, die ter aflevering of ter inlijving worden opgezonden, alsmede zij, die met onbepaald verlof vertrekken of weder onder de wapenen opkomen.

3. De reglementaire bepalingen, waarnaar in de artt. 4, 6, 9, 12, 24, 25 en 32bis wordt verwezen, worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur. (1)

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en van de transporten en leverantiën, voor de legers en verdedigingswerken gevorderd, in tijden van vrede.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

4. De *aanroag* aan eene gemeente tot inkwartiering en onderhoud van het krijgsvolk, tot transporten en leverantiën van welken aard ook, voor

(1) Laatstelijk vastgesteld bij besluit van 10 November 1892, S. 253.

Onze legers of verdedigingswerken, geschiedt aan den burgemeester door hem, die, krachtens de voorschriften bij reglement vast te stellen, tot het doen dier aanvraag bevoegd is, en op vertoon van eene' marsch-order of van de bescheiden, bij dat reglement voorgeschreven.

De burgemeester voldoet aan de aanvraag in de gevallen, waarin volgens deze wet de vorderingen kunnen worden gedaan, bij het volgende artikel bedoeld.

5. De *vorderingen*, te dier zake aan de inwoners der gemeente te doen, geschieden door den burgemeester onder uitreiking van een schriftelijken last.

In geen geval mogen van militaire zijde regtstreeks van de inwoners eener gemeente verstrekkingen worden geëischt.

6. Het doen der verstrekkingen naar de voorschriften dezer wet geeft recht op het ontvangen van schadeloosstelling, op den voet bij reglement bepaald.

Nadat de verstrekking geschied is, wordt het bedrag der schadeloosstelling door of van wege dengene, die de aanvraag gedaan heeft, ter beschikking gesteld van den burgemeester, en door diens tuschenkomst ten spoedigste aan de belanghebbenden zelve uitbetaald.

De schadeloosstelling voor die verstrekkingen, welke door onvoorziene omstandigheden niet dadelijk kunnen worden betaald, wordt, zoo mogelijk, bij wijze van voorschot uit de gemeentekas voldaan.

7. Wanneer krijgsvolk ingekwartierd wordt, verschaft de burgemeester, des noodig, lokalen geschikt tot het betrekken van wachten en tot berging van de goederen, ammunitie uitgezonderd, alsmede geschikte terreinen tot het plaatsen van het materieel der troepen.

Zijn tot dat einde door hem kosten gemaakt, dan worden die door het Rijk vergoed.

8. In geval van inkwartiering treft de burgemeester met betrekking tot de zieke krijgslieden, die niet onmiddellijk naar eene voor hunne verpleging bestemde inrichting kunnen worden overgebracht, zoodanige schikkingen, als de goede zorg voor de verpleging vordert.

De kosten daarvan worden door het Rijk vergoed.

TWEDE AFDEELING.

Van de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk.

9. *Inkwartiering en onderhoud* omvat naar mate van de aanvraag:

1°. de huisvesting van krijgsvolk, met verstrekking van nachtligging, van vuur en licht of plaats aan den gemeenen haard ter keuze van den inwoner, en voorts met of zonder voeding; in het laatste geval, des noodig, met verschaffing van hetgeen tot het gereedmaken van spijzen vereischt wordt;

2°. het stallen van dienstvaarden;

3°. in bijzondere omstandigheden, het verschaffen van spijs en drank, zonder huisvesting en stalling.

Bij reglement wordt bepaald wat in elk dezer gevallen moet worden verschaft.

10. Aan krijgsvolk, dat op marsch of gekantonneerd is, wordt op de aanvraag in art. 4 vermeld, inkwartiering en onderhoud verschaft op eene der wijzen in art. 12 bepaald. Onder die verstrekking is niet begrepen voeding, wanneer het krijgsvolk veldrantsouen of reisgeld ontvangt.

De officieren zorgen zelve voor hunne voeding, voor zoo verre er gelegenheid bestaat zich die tegen betaling te verschaffen, en wanneer zij afzonderlijk in dienst reizen ook voor hunne huisvesting.

11. Ten behoeve van krijgsvolk in garnizoen wordt inkwartiering en onderhoud dan alleen door de gemeente of inwoners verschaft, wanneer door onvoorziene omstandigheden de gebouwen, voor kazernering en stalling bestemd, geheel of gedeeltelijk onbruikbaar zijn geworden of geene genoegzame ruimte bevatten. Die verpligting bestaat slechts zoo lang, tot dat inmiddels op eene andere wijze in de vereischte localiteit zal zijn voorzien en in geen geval langer dan den tijd, benodigd om de gebouwen weder in bruikbaren toestand te brengen.

Officieren, die, bij benoeming of verplaatsing, in de voor hen bestemde garnizoensplaats aankomen, hebben aanspraak op verstrekking, door de gemeente of inwoners, van huisvesting zonder voeding, en van stalling voor hunne dienstvaarden, doch niet langer dan voor de drie eerste dagen en nachten.

Van dit voorregt zijn verstoken officieren, die uit kampen, kantonnementen en in detachementen marcherende, naar hunne garnizoensplaatsen terugkeeren, indien die terugkeer kon worden voorzien.

12. Inkwartiering en onderhoud kan ten grieve der inwoners van wege de gemeente verschaft worden:

1°. in gebouwen ter beschikking van de gemeente, mits deze van het noodige voorzien en op geen verderen afstand dan 3 mijlen buiten de bebouwde kom der gemeente gelegen zijn;

2°. bij zoodanige personen, die bereid zijn zich vrijwillig met inkwartiering en onderhoud van krijgsvolk te belasten en die behoorlijk kunnen voldoen aan hetgeen, volgens het bepaalde bij art. 9, moet worden verschaft.

Worden de onder n°. 1 en 2 vermelde wijzen van wege de gemeente niet toegepast, dan wordt de inkwartiering en het onderhoud verschaft door de inwoners zelven, aan wie echter vrijheid moet worden gegeven tot ruiling met of nitbesteding bij de personen, voorkomende op de lijst in art. 17 vermeld, mits zij van den wensch daartoe kennis geven aan den burgemeester vóór dat de uitreiking der biljetten aan de manschappen is geschied, bij gebreke waarvan zij verplicht zijn aan de vordering tot inkwartiering en onderhoud te voldoen in hunne woning.

Krijgsvolk, hetwelk buiten zijn garnizoen gevorderd is tot handhaving of herstel der openbare orde, behoort door de zorg van den burgemeester, in overleg met den commandant van den troep, zooveel mogelijk in openbare of andere gebouwen, als bedoeld onder n°. 1 te worden ondergebracht. De bepaling, dat deze gebouwen op geen verderen afstand dan 3 mijlen buiten de bebouwde kom der gemeente mogen gelegen zijn, is voor dit geval niet toepasselijk. De kosten, welke de gemeente, overeenkomstig bij reglement vastgestelde regelen, voor deze huisvesting heeft moeten maken, worden door het Rijk vergoed.

13. De vordering van inkwartiering en onderhoud geschiedt:

voor het krijgsvolk, bij bewoners van huizen of van gedeelten van huizen, ter zake waarvan aanslag in de personele belasting plaats heeft, naar eene huurwaarde, welke bedrag, volgens de wet, op het middel, geen aanspraak geeft op verminderde belasting;

voor de dienstpaarden, bij alle personen, die over gebouwen of getimmerten beschikken, bruikbaar tot stalling van paarden en waarin onbezette plaatsen zijn.

14. Huisgezinnen, waar zich eene kraamvrouw of een lijk bevindt, of waarin personen aan ernstige ziekten lijden, worden tijdelijk van inkwartiering vrijgesteld.

In huizen, waarin eene besmettelijke ziekte heerscht, mag geene inkwartiering geschieden.

Deze omstandigheden worden vóór het nitreiken der biljetten aan de kwartiermakers, of bij detachementen aan de manschappen, medegedeeld aan den burgemeester.

De inwoner, die deswege in gebreke blijft, is gehouden de ingekwartierden voorloopig in zijne woning (mits daarin geene besmettelijke ziekte heersche) op te nemen en ten spoedigste, voor eigen rekening, in hunne behoorlijke huisvesting en onderhoud elders in de gemeente te voorzien.

Deze laatste verplichting vervalt, wanneer het gemis der bedoelde opgaaf buiten de schuld ligt van den inwoner, in welk geval, op diens latere mededeeling der reden van vrijstelling, de burgemeester een ander kwartier aanwijst.

Huisgezinnen zonder mannelijke personen boven de 20 jaren worden niet met inkwartiering belast.

Ontstaat eene reden van vrijstelling tijdens de inkwartiering, dan wordt door den burgemeester, na kennisneming daarvan, een ander kwartier aangewezen.

15. Ingeval krijgsvolk op marsch, bij het afleggen van groote afstanden, of door buitengewone omstandigheden, onder weg eenige spijis of drank mogt behoeven, kan, op de aanvraag, vermeld in art. 4, van de inwoners, in de termen van art. 13 vallende, het verstrekken daarvan gevorderd worden.

16. De inkwartiering en het onderhoud worden bij gelijke beurten onder de inwoners verdeeld, met dien verstande evenwel, dat de krijgslieden, tot dezelfde compagnie of hetzelfde escadron behoorende, zooveel doenlijk in de nabijheid van elkander en van hunne paarden worden ingekwartierd.

17. Door burgemeester en wethouders wordt eene lijst aangelegd, de namen bevattende der inwoners, die voor het verleenen van inkwartiering en onderhoud in aanmerking komen, met aanduiding van de mate, waarin ieder hunner, naar gelang van de beschikbare ruimtes zijner woning en van de gebouwen en getimmerten voor stalling bruikbaar, geacht wordt daarin te kunnen voorzien.

Deze lijst wordt door burgemeester en wethouders jaarlijks, kort na het tijdstip dat volgens plaatselijk gebruik als de algemeene verhuistijd kan worden aangemerkt, herzien.

Gedurende den loop van het jaar worden overigens in de lijst geene andere veranderingen gemaakt dan ter zake van:

1°. het nieuw aankomen, of het verhuizen in en het verlaten van de gemeente;

2°. gegrond bevonden klagen, ingediend en afgedaan in overeenstemming met de artt. 19 en 20.

18. Zoowel na het opmaken als na de herziening der lijst, in art. 17 vermeld, wordt deze aangeplakt en gedurende 14 dagen op de secretarie

der gemeente voor een ieder ter inzage neêrgelegd. Van een en ander geschiedt te gelijktijd openbare kennisgeving.

Wegens de veranderingen, die tusschentijds plaats hebben, geschiedt geene kennisgeving aan de inwoners, maar een ieder heeft de bevoegdheid van zoodanige verandering ter secretarie der gemeente kennis te nemen.

19. De bezwaren der inwoners worden schriftelijk aan burgemeester en wethouders ingediend, binnen 14 dagen na afloop van den tijd voor de inzage der lijst bestemd, en indien het eene verandering tusschentijds geldt, binnen 4 weken na de aangifte ter secretarie van eene der omstandigheden, bij n°. 1 van art. 17, laatste lid, vermeld.

Klagten van inwoners over onbillijke behandeling, bij eene vordering tot inkwartiering en onderhond, moeten binnen 14. dagen, nadat aan de vordering voldaan is, aan burgemeester en wethouders worden medegedeeld.

Door burgemeester en wethouders wordt, tegen ontvangstbewijs, eene schriftelijke beslissing uitgekeerd binnen 14 dagen na de indiening der bezwaren en klagten.

Van die beslissing is beroep op den raad binnen 14 dagen na de nitreiking daarvan.

Het besluit van den raad wordt genomen binnen 3 weken na de indiening van het beroep.

Hangende de beslissing in eersten en tweeden aanleg over ingediende bezwaren en klagten, blijft de lijst van kracht.

20. De beslissing, ingevalge art. 19 door burgemeester en wethouders of door den raad der gemeente te nemen, heeft voornamelijk de strekking, dat, ten aanzien van gegrond bevonden bezwaren, de lijst worde gewijzigd, en ten aanzien van regmatige klagten, de klager zooveel malen van het verschaffen van inkwartiering en onderhond worde vrijgesteld, als het blijken mogt dat hij daarmede ten onrechte is bezwaard geweest.

21. Burgemeester en wethouders kunnen van de inwoners zoodanige opgaven vorderen als tot het zamenstellen der in art. 17 voorgeschreven lijst benoedigd mogten zijn.

DERDE AFDEELING.

Van de transporten.

§ 1. Algemeene bepalingen.

22. De vordering van transporten strekt tot het verschaffen of beschikbaar houden van tot het 1892.

doel geschikte middelen van vervoer met geleiders en wat verder tot het gebruik daarvan noodig is.

23. Wanneer in het doen van transporten te land of te water niet door het Rijk is voorzien, en ook van wege de gemeente geene schikkingen te dier zake met bijzondere personen zijn getroffen, geschiedt, op de aanvraag vermeld in art. 4, de vordering aan de inwoners, die in het bezit zijn van vervoermiddelen, doch in de eerste plaats aan hen, die wegens hun beroep of bedrijf het best in staat zijn aan de vordering te voldoen.

De vorderingen mogen niet leiden tot storing in de Rijks-, provinciale of gemeentelijke dienst, noch in de begrafenissen of de geregelde dienst der pnblike vervoermiddelen, noch in de uitoefening van de eeredienst of geneeskunde.

Klagten van inwoners over onbillijke behandeling ten opzichte van eene vordering van transporten worden op dezelfde wijze afgedaan als de klagten, vermeld in artt. 19 en 20.

24. Bij de vordering van middelen van vervoer wordt plaats en uur van beschikbaarstelling opgegeven, zoomede waarheen het transport moet geschieden.

Mogt van de middelen van vervoer geen gebruik zijn gemaakt, dan wordt niettemin voor de beschikbaarstelling schadevergoeding volgens reglement verstrekt.

25. Indien op de plaats der bestemming, bij de vordering aangeduid, de vereischte middelen voor verder vervoer niet te bekomen zijn, dan wordt de vordering gesacht door te loopen tot de volgende plaats of tot die, waar weder in de behoefte aan middelen van vervoer kan worden voorzien.

Is dit slechts noodig voor een deel der verstrekte middelen van vervoer, dan wordt bij loting aangewezen ten aanzien van welke middelen van vervoer de vordering zal doorloopen.

Voor het aldus langer in dienst blijven wordt mede schadevergoeding volgens reglement verleend.

§ 2. Van de transporten te land.

26. Onverminderd de verplichting, vervat in art. 45 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), worden de transporten te land, naar mate van de vordering, verschaft voertuigen, met of zonder paarden, of paarden alléén, een en ander met geleiders en geschikt tot het verroeren van krijgsvolk met bagage, van geschut en ander krijgsmaterieel, en van alle verdere behoeften Onzer legers en verdedigingswerken, alsmede tot

het overbrengen van zieke krijgslieden en van personen met spoedvereischende militaire dienstverrigtingen belast.

§ 8. *Van de transporten te water.*

27. Voor het vervoer te water van de personen en goederen, in art. 26 bedoeld, worden verschaft de noodige vaartnigen of slechts zooveel scheepsruimte als vereischt wordt, met geleiders en verder daarbij behoorend personeel.

VIERDE AFDEELING.

Van de leverantiën.

28. In onvermijdelijke en dringende omstandigheden, zoo als bij brand, oproer, watersnood of dergelijke, kan, op de aanvraag vermeld in art. 4, het doen van leverantiën, van welken aard ook, ten behoeve van de krijgdiensn gevorderd worden van iederen inwoner, die houder is van het benoedigde.

29. Klagten van inwoners over onbillijke behandeling ten opzichte van eene vordering van leverantiën worden op dezelfde wijze afgedaan als de klagten in artt. 19 en 20 vermeld.

30. Onverminderd het bepaalde bij art. 26, ten aanzien van transporten, is art. 28 niet van toepassing op paarden, rund- en ander vee.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en van de transporten en leverantiën, voor de legers en verdedigingswerken gevorderd, ingeval van oorlog of oorlogsgevaar.

31. Behoudens de hierna volgende uitzonderingen, gelden al de voorafgaande bepalingen dezer wet, en dus ook die betreffende het regt op het ontvangen van schadeloosstelling, mede in geval van oorlog of oorlogsgevaar.

32. Naar mate van de behoeften van Onze legers en verdedigingswerken, waarin niet op eene andere wijze voorzien is, rust in geval van oorlog of oorlogsgevaar op de gemeenten en inwoners de verplichting tot het doen van leverantiën van allerlei aard ten behoeve van de krijgdiensn. Deze verplichting bestaat alsdan ook ten aanzien van paarden, rund- en ander vee.

Daarbij wordt evenwel gelet op de belangen der burgerij en gezorgd dat de eischen de krachten der gemeenten en der inwoners niet te boven gaan.

32bis. Wanneer door Ons in tijd van vrede eene kenning van paarden wordt noodig gesocht, opdat tijdig aan de verpligting, bedoeld bij art. 32 kunne worden voldaan, is de eigenaar van het paard, hetwelk op vordering van den burgemeester aan de keuring moet worden onderworpen, verplicht, dat paard, op het voor de keuring aangewezen tijdstip, op de daarvoor vastgestelde plaats aanwezig te doen zijn en toe te laten dat het paard door de daarvoor bestende commissie wordt gekeurd.

Burgemeester en wethouders kunnen van de inwoners zoodanige opgaven vorderen, als benoedig mogten zijn voor het zamenstellen en bijhouden van de lijsten der in hunne gemeente te keuren of voor de krijgdiensn geschikt bevonden paarden.

Voor de uitvoering van de keuring, alsmede voor het zamenstellen en bijhouden van de lijsten in het vorig lid bedoeld, worden bij reglement de noodige bepalingen vastgesteld.

33. In geval van oorlog of oorlogsgevaar kan door Ons aan den opperbevelhebber van het veldleger, doch alleen voor zoover betreft de landstreek, waar dat leger of afdelingen daarvan zich bevinden, alsmede aan den opperbevelhebber eener in staat van oorlog of beleg verkeerende linie, vesting of sterkte, doch alleen voor zoover betreft het terrein, waarover de staat van oorlog of beleg zich uitstrekt, magtiging verleend worden, om op zoodanige wijze in de behoeften van inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën van allerlei aard (ook aan paarden, rund- en ander vee) te voorzien of door zijne ondergeschikten te doen voorzien, als hem, op zijne verantwoordelijkheid, het meest geraden voorkomt, hetzij door het benoedigde, na eene voorafgaande vordering van sijnenwege, te doen verstrekken of, in dringende omstandigheden, zonder voorafgaande vordering, door zijne ondergeschikten, in gebruik of in eigendom te doen nemen, hetzij door goedkeuring van hetgeen te dien opzichte, zonder sijn last, in het belang van de krijgdiensn is verrigt.

34. De tweede en derde alinea van art. 6 sijn niet toepasselijk ten aanzien van de schadeloosstellingen, verschuldigd voor de verstrekkingen, welke overeenkomstig art. 33 plaats hebben, of wegens het in dat artikel bedoelde in gebruik of in eigendom nemen zonder voorafgaande vordering.

Het bedrag der schadeloosstelling wordt, zoo mogelijk, terstond door de militaire autoriteit, die de vordering deed of iets in gebruik of in eigendom neemt, tegen quitantie aan den regt-

hebbende uitbetaald. Is dit niet mogelijk, dan geeft die autoriteit hem een bewijs van ontvangst, waarop tevens vermeld staat welke militaire autoriteit, tegen overlegging van dat bewijs, voor de betaling van het verschuldigde zorg moet dragen.

De Nederlandsche Staat is in elk geval aansprakelijk voor de betaling van het verschuldigde aan den regthebbende.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van weigering tot of nalatigheid in het voldoen aan de verplichtingen uit deze wet voortvloeiende.

35. Wanneer aan de vorderingen, door de bevoegde overheid overeenkomstig de bepalingen dezer wet gedaan, geen gevolg is gegeven, hetzij door weigering, hetzij door nalatigheid, wordt door die overheid daarin voorzien ten koste van den inwoner, aan wien de vordering gericht was.

Op gelijke wijze wordt gehandeld bij niet behoorlijke naleving van het bepaalde in de 4de alinea van art. 14.

36. Indien de weigering of nalatigheid betrekking heeft op middelen van vervoer of op leverantiën van voorwerpen, die niet onverwijd ten koste van den weigerachtige of nalatige te verkrijgen zijn, kan hij, die de vordering gedaan heeft, zich in het bezit van het benodigde stellen. Hij kan tot dat einde des noods last geven tot het binnentreden der woning van den weigerachtige of nalatige, diens ondanks.

Dit binnentreden geschiedt niet anders dan in tegenwoordigheid, hetzij van den kantonregter, hetzij van een der leden van het gemeentebestuur.

Daarvan, alsmede van de redenen, die tot het binnentreden geleid hebben, wordt door hem, die krachtens de bovenstaande bepaling daarbij tegenwoordig is geweest, binnen tweemaal 24 uren proces-verbaal opgemaakt en aan den ingezetenen, wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

In geval van oorlog of oorlogsgevaar blijven de beide voorgaande alinea's buiten toepassing.

37. Het bedrag der kosten, veroorzaakt door de maatregelen in art. 35 vermeld, wordt aan den schuldenaar of aan zijne woning door eenen gemeentebode of veldwachter betekend, benevens eene waarschuwing om binnen 3 dagen deze som te voldoen ter plaatse, in die waarschuwing aan te wijzen.

Indien de schuldenaar daaraan niet voldoet,

wordt hij schriftelijk aangemaand om binnen nieuwe drie dagen het verschuldigde te betalen, onder kennisgeving dat hij daartoe anders door middelen, bij de wet bepaald, zal worden gedwongen.

38. Bij niet-voldoening aan de aanmaning, in het tweede lid van art. 37 vermeld, wordt het verschuldigde ingevorderd bij dwangbevel, af te geven door den gemeente-ontvanger, en verder op dezelfde wijze als is voorgeschreven met betrekking tot de invordering van 's Rijks directe belastingen, behoudens het bepaalde in art. 39.

39. De executeur-verklaring van het dwangbevel geschiedt door den regter van het kanton, waaronder de gemeente behoort, doch kan niet anders plaats hebben dan:

1°. nadat het gevisceerd is door de overheid, die de vordering gedaan heeft;

2°. op vertoon van eene schriftelijke verklaring des burgemeesters omtrent het bedrag van de som, welke ingevorderd wordt.

Verzet tegen de tenuitvoerlegging geschiedt bij de regtbank van het arrondissement, waaronder de gemeente behoort, doch wordt niet toegelaten:

a. op grond van het niet ontvangen der waarschuwing en aanmaning, in art. 37 vermeld;

b. met betrekking tot de hoegrootheid der te betalen som.

40. Voor de berekening en betaling der kosten, vallende op de invordering van het verschuldigde in art. 37 bedoeld, gelden de bepalingen betrekkelijk de kosten, vallende op de invordering van 's Rijks directe belastingen.

41. Die eigendunkelijk:

1°. nalaaft of weigert geheel of gedeeltelijk te voldoen aan de vorderingen, hem krachtens deze wet gedaan, of deze voldoening verhindert of belemmert,

2°. het gebruik der openbare wegen of andere middelen van gemeenschap en van daartoe behoorende werken aan het krijgsvolk of de militaire transporten weigert, of dat gebruik verhindert of belemmert,

wordt gestraft met eene geldboete van ten minste vijftig cent en ten hoogste vijfen zeventig gulden.

In geval van oorlog of oorlogsgevaar, alsmede in de omstandigheden, vermeld in art. 28, is het bovenstaande ook van toepassing ten opzichte van niet openbare wegen.

Die zonder geldige redenen binnen den door burgemeester en wethouders gestelden termijn een der opgaven, in art. 31 of art. 32bis vermeld, niet doet, wordt gestraft met eene geldboete van

ten minste *vijftig* cent en ten hoogste *vijf en twintig* gulden.

42. Van de overtredingen, in art. 41 met straf bedreigd, worden de processen-verbaal opgemaakt door den burgemeester of door hen, die de vordering gedaan hebben.

De processen-verbaal moeten binnen tweemaal 24 uren na de ontdekking van het strafbaar feit worden opgemaakt.

43. Wanneer uithoofde van verschil tusschen de burgerlijke en militaire overheid omtrent het gevolg geven aan de *aanroag*, voor eene der partijen geldelijk nadeel mogt zijn ontstaan, komt dit ten laste van de gemeente of het Rijk, al naar mate bij de beslissing van het *geschil van bestuur* door den Koning, op de wijze, voorgescreven bij de wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129), de burgemeester of de militaire gezagvoerder in het ongelijk wordt gesteld, en behoudens verhaal van iedere partij op den persoon, die voor haar gehandeld heeft, zoo diens handelingen daartoe termen opleveren.

44. Met de straffen, voorkomende in de reglementen van krijgstucht voor het krijgsvolk te water en te lande, wordt, behoudens de toepassing van zwaardere straffen overeenkomstig de algemeene of militaire strafwet, gestraft elk krijgsman, die in de woning, waar hij ingekwartierd is, of met betrekking tot geleverde middelen van vervoer en de daarbij behoorende personen, of ten opzichte van de leverantiën, zedeloze, baldadige of kwellende handelingen heeft gepleegd of doen plegen.

De manschappen der nationale militie, die ter aflevering of ter inlijving worden opgezonden en zich aan de bovenstaande strafbare feiten schuldig maken, worden gestraft met hechtenis van *één* tot *vijf* dagen, behoudens de toepassing van zwaardere straffen, volgens het algemeen strafwetboek.

Bij dergelijke handelingen wordt de ingekwartierde, op verzoek van den inwoner, dadelijk uit het kwartier verwijderd.

Slotbepalingen.

45. De wettelijke bepalingen omtrent het zegel en de registratie der stukken, de invordering van 's Rijks directe belastingen ten onderwerp hebbende, zijn mede van toepassing op de stukken, vereischt tot de invordering der kosten in art. 37 bedoeld.

Alle bescheiden, ten gevolge van de voorschriften der tweede en derde hoofdstukken dezer wet en van de reglementaire bepalingen, in art. 3 bedoeld, opgemaakt, zijn vrij van zegel en van registratie,

voor zoover zij geene overeenkomsten inhouden of geene betrekking hebben op regtsgedingen.

46. Deze wet treedt in werking op het nader door Ons te bepalen tijdstip, waarop alsdan tevens vervallen alle vroegere wetten, besluiten en verordeningen omtrent de onderwerpen, bij deze wet geregeld.

47. In deze wet worden onder besmettelijke ziekten verstaan de ziekten, welke bij of krachtens wettelijke bepalingen nopens dit onderwerp als besmettelijk worden aangewezen.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 27 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 214).

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

30 Augustus 1892. MISSIVE van den Minister van Justitie, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitvoering der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48).

Ik heb de eer UHEG. te verzoeken door toezending van een exemplaar dezer circulaire, waarvan een voldoende getal hierbij gaat, de aandacht der burgemeesters in Uwe provincie te vestigen op het Koninklijk besluit van den 11 dezer (*Staatsblad* n°. 199), tot wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147), houdende vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij art. 4 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), betreffende het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jengdige personen en van vrouwen. Gelieve de burgemeesters tevens uit te noodigen de hoofden of bestuurders van bedrijven of ondernemingen in hunne gemeente op den inhoud daarvan opmerkzaam te maken, voor zoover de kennisneming daarvan voor deze, met het oog op de inrichting van hunne fabrieken of werkplaatsen of de daar verricht wordende werkzaamheden, van belang is te achten.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik de welwillende tussehenkomst van UHEG. in te roepen om de burgemeesters in Uwe provincie opmerkzaam te maken op de wenschelijkheid, dat in enkele opzichten door de gemeentebesturen, meer dan thans geschiedt, worde medegewerkt tot ver-

gemakkelijking van de contrôle op de naleving van enkele bepalingen der arbeidswetgeving.

Bij circulaire van mijn ambtsvoorganger, dd. 28 Juli 1892, 2° afd. A, n°. 113, werd den burgemeesters verzocht, belanghebbenden opmerksaam te maken op de hen betreffende bepalingen van het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147). Het is intusschen gebleken, dat er nog verscheidene werkplaatsen zijn, welke in weerwil van de wenken, die vermoedelijk wel door de burgemeesters ingevolge die circulaire zullen gegeven zijn, niet voldoen aan de voorschriften van evengenoemd Koninklijk besluit. Met name worden in menige gemeente sigarenmakerijen en letterzetterijen aangetroffen, waarvan de hoogte tuschen vloer en zoldering minder dan drie meter bedraagt, of die minder dan zeven M². vrije luchtruimte opleveren voor iederen aldaar arbeid verrichtenden persoon, en waar toeh, zonder dat van de gestelde voorwaarden vrijstelling is verleend — alzoo in strijd met art. III B, n°s. 12 en 14, in verband met art. IV d, n°s. 1 en 2 van bedoeld Koninklijk besluit — personen beneden zestien jaren of vrouwen arbeid verrichten.

Het is niet wel mogelijk, zonder de hulp van de plaatselijke autoriteit, die inrichtingen, meestal van kleinen omvang, te ontdekken en de hoofden of bestuurders van het bedrijf aan te sporen hnnne werkplaatsen te veranderen of de vereischte vrijstelling aan te vragen.

Ter bevordering van de handhaving der wettelijke bepalingen is het zeer wenschelijk, dat in elke gemeente de politie naga of er sigarenmakerijen of letterzetterijen zijn, die, om op den bestaanden voet te mogen doorwerken, de bovenbedoelde vrijstelling behoeven, en in dat geval bij de hoofden of bestuurders van het bedrijf aandringer op het verzoeken daarvan.

De vrijstelling, waarvan hierboven sprake is, kan alleen verleend worden voor fabrieken en werkplaatsen, in werking geweest zijnde vóór 1 November 1891. Het is voor belanghebbenden, die arbeid wenschen te doen verrichten door personen beneden zestien jaren of door vrouwen, derhalve van groot belang bij de oprichting van nieuwe fabrieken of werkplaatsen te letten op de voorwaarden bij het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147), zooals dit is gewijzigd en aangevuld bij Koninklijk besluit van 11 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 199), gesteld.

Inzonderheid hebben zij, die sigarenmakerijen, lettergieterijen of letterzetterijen inrichten, er op

te letten, dat hnnne lokalen ten minste drie meter hoog zijn, eene vrije luchtruimte van ten minste zeven M². opleveren voor iederen aldaar arbeid verrichtenden persoon, en dat er, indien de jeugdige werklieden en de vrouwen niet elders kunnen schaften, eene gelegenheid buiten de werklokalen daartoe behoort gegeven te worden, omdat schaften van die personen in die lokalen verboden is.

Tevens is het wenschelijk dat den bevoegden inspecteur van den arbeid kennis worde gegeven van elke oprichting van eene fabriek of werkplaats, waarop het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147) toepasselijk kan zijn.

Ik vertrouw dat de burgemeesters een en ander wel nader zullen willen bevorderen en heb de eer daartoe de gewaardeerde medewerking van UHEG. in te roepen.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

4 September 1892. BESLUIT, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 215.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Overwegende dat buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van de Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 31 Augustus 1892, n°. 4437, afdeling Medische Politie, van 31 Augustus 1892, n°. 23, Invoerrechten en Accijnzen, en van 31 Augustus 1892, L^a. E., afd. Handel en Nijverheid, 2de onderafdeeling;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80) aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Den Raad van State gehoord (advies van den 2 September 1892, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van de Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 3 September 1892, n°. 4560, afdeling Medische Politie, van 3 September 1892, L^a. F., Invoerrechten en Accijnzen, en van 3 September 1892, L^a. W., afd. Handel en Nijverheid, 2de onderafdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Onverminderd het Koninklijk besluit van 13 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 177), hou-

dende verbod van in-, door- en vervoer van lommen, gebruikte kledingstukken en ongewassen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen verboden uit landen of plaatsen door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

De voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken; de beschikking over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

2. De gemeentebesturen en de burgemeesters, ieder voor zooveel hem aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 38), en 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64).

Uittreksels nit den tekst dier wet, voor zoover de bepalingen op Aziatische cholera toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens nit den tekst van het tegenwoordig besluit, worden van wege den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

3. Een ieder is verplicht, de inlichtingen door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van het tegenwoordig besluit, nauwkenrig en naar waarheid onverwijld te geven.

4. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geene personen, over de grenzen nit het buitenland komende, toegelaten, dan na geneeskundig onderzoek en, zoo noodig, ontsmet te zijn. Het onderzoek geschiedt door een geneeskundige, die daartoe door den Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van eene door dezen te bepalen vergoeding, tot wederopzegging wordt aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde gemeenten wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag vóórdat zij in werking treedt.

Uitzonderingen op het verbod worden niet toegestaan dan met inachtneming van de voorschriften daaromtrent door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

5. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon, langs land- of waterweg Nederland binnenkomende, aan Aziatische cholera lijdt of ziekteverschijnselen vertoont, welke het ontstaan van Aziatische cholera doen verwachten, of die waarneemt, dat goederen vatbaar voor de overbrenging van de besmetting van Aziatische cholera, waarvan de invoer verboden is, langs land- of waterweg in Nederland worden ingevoerd, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of — wanneer het goederen betreft — aan den meest nabij zijnden ambtenaar van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

6. De burgemeester is bevoegd op de in het eerste lid van artikel 5 bedoelde personen de, na ingewonnen advies van een geneeskundige door hem noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen.

De hierbedoelde zieke of verdachte personen zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

7. Op de in het eerste lid van artikel 5 van het tegenwoordig besluit bedoelde goederen is artikel 5 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

8. Ieder die een of meer personen, komende uit landen of plaatsen, door den Minister van Binnenlandsche Zaken in de *Nederlandsche Staatscourant* aangewezen, in zijne woning huisvest, is verplicht onmiddellijk na aankomst van dien persoon of die personen daarvan kennis te geven aan den burgemeester, en evenzoo kennis te geven aan den burgemeester van elk verdacht ziektegeval in zijne woning, mitagaders van het vertrek van bovenbedoelde personen en van de plaats waarheen zij alsdan vertrokken zijn.

De burgemeester doet door eenen door hem aangewezen geneeskundige op elk der bovenbedoelde personen, gedurende vijf dagen na zijne aankomst, toezicht houden.

Bedoelde personen zijn verplicht dien genees-

knndige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van het tegenwoordig besluit, betzj mondeling, hetzj schriftelijk te verschaffen.

Vertrekt een persoon als bovenbedoeld, binnen vijf dagen na zijne aankomst weder naar eene andere gemeente, dan geeft de burgemeester onverwijd daarvan kennis aan zijnen ambtgenoot in die gemeente, die op gelijke wijze, en onder gelijke verplichting van den bedoelden persoon, dezen onder geneeskundig toezicht kan stellen.

9. De burgemeester is bevoegd, na advies van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte en voor het overbrengen van besmetting bijzonder vatbare voorwerpen, van welken aard ook, uit een hnis, erf of vaarttuig, waar een geval van Aziatische cholera voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

10. In spoedeischede gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester, aan dezen onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijders aan Aziatische cholera of daarvan verdachten, of voor ontsmetting of vervoer van besmette goederen.

Bij weigering of geschil wordt onverwijd de bealising ingeroepen van het Hoofd van het Departement waaronder de inrichting ressorteert.

11. Aan elk der door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen grensstations der spoor- of tramwegen wordt geneeskundig toezicht gehouden op de personen en goederen, per spoor-trein of tram Nederland binnenkomende, door een geneeskundige, die daartoe door den Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenuing van eene door dezen te bepalen vergoeding, tot wederopzeggng wordt aangewezen.

12. De in art. 11 bedoelde geneeskundige is aanwezig bij de aankomst van elken persontrein of tram uit het buitenland.

13. Dadelijk na de aankomst van elken persontrein of tram nit het buitenland worden de reizigers door den geneeskundige onderzocht op de wijze, die hem, na overleg met den stationschef en den hoogst in rang zijnde der aanwezige ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen, het meest doeltreffend voorkomt.

De goederen (met inbegrip van de bagages door reizigers medegebracht) worden, voor zoover de geneeskundige het noodig oordeelt, zoo spoedig mogelijk na aankomst door of namens hem onderzocht op de wijze, die hem, na overleg met den stationschef en den hoogst in rang zijnde der aanwezige ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen, het meest doeltreffend voorkomt.

14. Reizigers, die door den geneeskundige bevonden worden niet aan Aziatische cholera te lijden noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, worden terstond tot voortzetting der reis toegelaten.

Komen zij evenwel uit een der landen of plaatsen, bedoeld in art. 8 van het tegenwoordig besluit, dan wordt, door de zorg van den geneeskundige, de burgemeester van de plaats hunner bestemming per telegraaf van hunne aankomst verwittigd.

15. De reizigers, die door den geneeskundige bevonden worden aan Aziatische cholera te lijden, of verschijnselen van die ziekte te vertoonen, worden, indien de geneeskundige het noodig oordeelt, onverwijd met inachtneming van art. 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der gemeente, waarin het grensstation ligt, volgens art. 18 van het tegenwoordig besluit, aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte en daar afgezonderd en verpleegd.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed.

Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd, voor zoover niet de kosten daarvan krachtens de wet tot regeling van het armbestuur ten laste eener gemeente moesten worden gebracht.

16. De spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) nit het buitenland binnenkomende en de goederen (met inbegrip van de bagages door reizigers medegebracht) uit het buitenland aangevoerd, mogen niet verder worden vervoerd dan na, voor zoover de geneeskundige dit noodig oordeelt, te zijn ontsmet op de wijze door hem voorgeschreven.

Acht de geneeskundige het noodzakelijk, dan worden zij overeenkomstig het bepaalde in art. 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) onteigend en vernietigd.

Bagages, door reizigers medegebracht en voor de ontsmetting aangehouden, worden desverlangd aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagesonden.

17. Slaapwagens (wagons-lits) met inbegrip van

rijtuigen met slaapcompartimenten, die uit het buitenland aan een der in art. 11 bedoelde grensstations binnenkomen, mogen niet verder gebruikt worden en worden na aankomst aan het grensstation onmiddellijk gesloten en zoo spoedig mogelijk ternggezonden, desnoods na, indien de geneeskundige het noodig oordeelt, op de door hem voorgeschreven wijze te zijn ontsmet.

18. De burgemeester van elke gemeente, waarin een grensstation ligt als in art. 11 van dit besluit is bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk op Rijkskosten, in overleg met den krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige:

a. voor de inrichting van eene gelegenheid tot afzoudering en verpleging van de in art. 15 van het tegenwoordig besluit bedoelde reizigers, lijdende aan of verdacht van Aziatische cholera;

b. voor eene geschikte plaats voor de ontsmetting of de vernietiging van de in art. 16 van het tegenwoordig besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzoudering, de ontsmetting of het vervoer van personen en goederen, bedoeld in de artt. 13, 14, 15, 16 en 17 van het tegenwoordig besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruikt gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht ter voldoening aan art. 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt de Minister van Binnenlandsche Zaken, de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

19. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen en de stationschefs en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens art. 4 of art. 11 van het tegenwoordig besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzoudering, de ontsmetting, behandeling en verpleging, en het vervoer van personen of van goederen.

De conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram zijn verplicht den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij

reizigers hebben waargenomen, en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

20. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 4, 13, 14, 15, 16 en 17 van het tegenwoordig besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zoover in genoemde artikelen niet anders is bepaald en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling ten laste van anderen moeten worden gebracht.

21. De krachtens art. 4 of art. 11 van het tegenwoordig besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die de Minister van Binnenlandsche Zaken of de inspecteur of adjunct-inspecteur van het geneeskundig Staatstoezicht, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem, voor zoover zij dit noodig achten, zullen geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van de invoerrechten en accijnzen, den stationschef en den overigen geëmployeerden bij een spoor- of tramwegonderneming met zijn advies terzijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften, betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd art. 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan den inspecteur of den adjunct-inspecteur voor het geneeskundig Staatstoezicht.

22. De Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd, om, waar noodig met medewerking van de Ministers van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, tot wering van de besmetting van Aziatische cholera toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing — voor zoover mogelijk en noodig — van de artikelen 11 tot en met 16, en 18 tot en met 21 van het tegenwoordig besluit.

23. Het tegenwoordig besluit, dat, indien het niet eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

De Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staats-*

courant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 4den September 1892.

(*get.*) E. M. M. A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) T. A. VAN POORTVLIET.

De Minister van Financiën, (*get.*) N. J. P. IJSSON.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid

(*get.*) C. J. L. E. L. Y.

(*Uitgeg.* 6 Sept. 1892.)

5 September 1892. **BESLUIT**, houdende bepalingen omtrent de Rijnschippers en scheeps-patenten en omtrent de instelling van commissiën van deskundigen voor de *Rijnvaart*. S. 216.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W. J. EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken van 7 Mei 1892, I. A. L., afdeling Waterstaat en van diezelfde dagteekening n°. 5284, IIde afdeling;

Den Raad van State gehoord, advies van den 28 Juni 1892, n°. 10;

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers van 16 Augustus 1892, I. A. O., afdeling Waterstaat en van 31 d. a. v. n°. 2168, 2de afdeling;

Gezien de artikelen 15 tot en met 23 der herziene Rijnvaartakte, den 17 October 1868 te *Mannheim* gesloten tusschen de wederzijdsche gevolmachtigden der Regeeringen van *Nederland*, *Baden*, *Beijeren*, *Frankrijk*, *Hessen* en *Pruissen* zoomede op n°. 4 I. A. A., en n°. 5 en 6 van het bij die akte behoorende slotprotocol, welke bepalingen zooveel noodig zijn goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 87);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Zij, die een Rijnschipperspatent wenschen te bekomen, wenden zich daartoe schriftelijk tot den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

2. Bij het verzoek volgens art. 1, worden overgelegd;

a. eene verklaring van den burgemeester zijner woonplaats, ten bewijze, dat de aanvrager hier te lande zijne werkelijke woonplaats heeft;

b. eene opgaaft van denzelfden burgemeester omtrent het signalement van den aanvrager;

c. eene verklaring van eene der na te noemen commissiën van deskundigen, ten bewijze dat de

aanvrager een leer- of diensttijd in het schippersbedrijf van ten minste vier jaar heeft doorgebracht, waarvan ten minste twee jaar aan boord van vaartuigen, die den *Rijn* bevaren, hetzij in zijne geheele lengte, hetzij over het gedeelte, waarvoor het patent gevraagd wordt.

Onder „doorbrengeu aan boord van vaartuigen” wordt niet het eenvoudig verblijf op stilliggende schepen maar uitsluitend de werkelijke vaartijd bedoeld.

Zoo een patent tot het voeren van stoomschepen wordt verlangd, moet uit de verklaring, bedoeld onder litt. c blijken, dat de aanvrager ten minste één jaar de stoomvaart practisch heeft beoefend.

3. Het bepaalde bij art. 1 is mede van toepassing bij het vragen eener verklaring overeenkomstig art. 18 der herziene Rijnvaartakte door schippers, die de nevenrivieren van den *Rijn* of de binnenwateren tusschen de *Schelde* en den *Rijn* bevaren.

Bij het verzoek tot het bekomen van zoodanige verklaring worden overgelegd:

a. het aan te vullen buitenlandsch patent;

b. een door den burgemeester der gemeente van binnenkomst of van een der gemeenten, genoemd in art. 8 van dit besluit, opgemaakt signalement van den aanvrager;

c. eene verklaring als in art. 2, litt. c, bedoeld.

4. Tot het aantekenen volgens art. 15 laatste zinsnede der herziene Rijnvaartakte van de nieuwe woonplaats van Rijnschippers op patenten, door andere oeverstaten afgegeven, wordt het patent gezonden aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, onder overlegging van eene verklaring volgens art. 2, litt. a, af te geven door den burgemeester der nieuwe woonplaats, die daarbij tevens het signalement van den schipper voegt.

5. Veranderingen in het signalement van den schipper worden, volgens art. 17 der genoemde akte, door den burgemeester der werkelijke woonplaats of van een der gemeenten, genoemd in art. 8 van dit besluit, op het patent aange teekend.

6. Scheepspatenten voor den *Rijn* worden schriftelijk aangevraagd aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Bij het verzoek om zoodanig patent moet de eigenaar of schipper eene verklaring van eene der hierna te noemen commissiën van deskundigen overleggen, ten bewijze, dat het schip de hechtheid en het tuig bezit, noodig voor den vaart op den geheelen *Rijn*, of op dat gedeelte, waarvoor het patent wordt gevraagd. Bij die ver-

klaring worden tevens de grootste geoorloofde diepgang en het laadvermogen opgegeven.

7. Het Rijnschippers- en het scheepspatent moeten door den schipper op de eerste aanvraag aan de politie- of havenbeambten worden vertoond.

8. In elk der gemeenten *Amsterdam*, *Rotterdam* en *Dordrecht* wordt eene commissie van deskundigen voor de Rijnvaart ingesteld, waarvan de leden voor een tijdvak van vijf jaren door Burgemeester en Wethouders worden benoemd.

9. De commissie van deskundigen bestaat uit:

1°. den havenmeester der gemeente of een door Burgemeester en Wethouders aan te wijzen persoon als voorzitter;

2°. een scheepsbouwkundige, bekend zoowel met den bouw van houten als van ijzeren schepen;

3°. een scheepvaartkundige, bekend met de vaart op den *Rijn* en zijne nevenrivieren.

Voor de benoeming van ieder der beide laatsten ontvangen Burgemeester en Wethouders eene aanbeveling van ten minste twee personen, opgemaakt door de in hunne gemeente gevestigde Rijnvaartcommissie.

10. De commissie van deskundigen staat onder toezicht van de Rijnvaartcommissie.

De voorzitter der Rijnvaartcommissie heeft de bevoegdheid de commissie van deskundigen bijeen te roepen en te hooren, zoo dikwijls hij zulks in het belang der Rijnvaart noodig acht.

De commissie van deskundigen is verplicht, aan de Rijnvaartcommissie de inlichtingen te geven, die door haar worden verlangd en zendt aan die commissie een afschrift van elke door haar opgemaakte verklaring, vermeld in art. 2 litt. *c*, art. 3 litt. *c*, en art. 6 van dit besluit.

11. Alvorens hunne benoeming te aanvaarden, leggen de leden der commissie van deskundigen in handen van den Burgemeester den eed (belofte) af „dat zij de werkzaamheden, verbonden aan de betrekking van lid van de commissie van deskundigen voor de Rijnvaart, overeenkomstig de te dier zake bestaande of nader vast te stellen wetten, besluiten en voorschriften met nauwgezeten ijver, stipte onpartijdigheid en eerlijkheid naar hun beste vermogen zullen waarnemen.”

12. Aan de commissiën van deskundigen is opgedragen:

a. het onderzoek der bewijzen door belanghebbenden aan te bieden ter verkrijging der bij art. 2, litt. *c*, van dit besluit bedoelde verklaringen;

b. het onderzoek naar de hechtheid der Rijn-

schepen en het voldoende hunner nitrasting, zoodat het bepalen en aanwijzen van hun grootsten geoorloofden diepgang en de schatting van hun laadvermogen;

c. het stellen der noodige aantekeningen op het scheepspatent ook na een nieuw onderzoek volgens art. 22, 4de en 5de lid der Herziane Rijnvaartakte.

13. De door de commissie van deskundigen te onderzoeken bewijzen, bedoeld in art. 12, litt. *a* van dit besluit, tot het bekomen van een schipperspatent, bestaan uit de getuigenschriften van schippers of gezagvoerders bij wie de aanvrager den voorgeschreven leer- of dienattijd (slotprotocol der Herziane Rijnvaartakte art. 15, sub 4A) heeft doorgebracht.

Bij twijfel omtrent de deugdelijkheid dier bewijzen moet de commissie van deskundigen, alvorens de verklaring, bedoeld in art. 2, litt. *c*, en art. 3, litt. *c* van dit besluit, af te geven, zich daaromtrent trachten te vergewissen.

Bij gebreke van getuigenschriften kan de verklaring door de commissie worden afgegeven op grond van de schriftelijke getuigenis van ten minste twee bij haar bekende, vertrouwde Rijn-schippers.

De getuigenschriften, in dit artikel genoemd, moeten ten overstaan van een openbaar ambtenaar opgemaakt zijn.

14. De eigenaars of schippers der volgens art. 22 der Herziane Rijnvaartakte te onderzoeken schepen moeten zich bij eene der commissiën van deskundigen aanmelden en hunne schepen aanwijzen, met opgave van soort, bestemming, hoofdafmetingen, hoofdbouw materiaal, tijd en plaats van den bouw en geschat laadvermogen.

De schippers verlenen de noodige hulp bij het in te stellen onderzoek en dragen zorg dat alle ruimten van het schip toegankelijk zijn.

De ligplaats van het schip moet zoodanig zijn, dat het, naar het oordeel van de deskundigen, aan alle zijden kan worden onderzocht.

Indien de commissie van deskundigen van oordeel is dat de verklaring, bedoeld in art. 6 van dit besluit wegens gebreken in de samenstelling of in de nitrasting van het schip niet kan worden afgegeven, dan kan de schipper of eigenaar schriftelijk bij de Rijnvaartcommissie een nieuw onderzoek van door haar aan te wijzen deskundigen uitlokken. De leden der bestaande commissie van deskundigen kunnen aan dit nieuw onderzoek geen deelnemen.

Dit onderzoek is beslissend en het verslag daarvan treedt in de plaats van de verklaring, bedoeld in art. 6 van dit besluit.

15. Wanneer het schip en het tuig door de commissie van deskundigen zijn goedgekeurd, wordt door haar de grootste toe te laten diepgang bepaald, en daarna de verklaring, bedoeld in art. 6 van dit besluit, opgemaakt.

De kleur der diepgangskrammen, zooals deze van wege de commissie van deskundigen is aangebracht, moet door de schippers duidelijk kenbaar worden onderhouden.

16. Na elke belangrijke herstelling of verandering van het schip, bedoeld in art. 22, 4de lid, der Herziane Rijnvaartakte, moet de schipper of eigenaar, alvorens zijn schip weder in de vaart te brengen, een nieuw onderzoek door de commissie van deskundigen aanvragen. Hij geeft daarbij schriftelijk op de herstelling of verandering, die het schip ondergaan heeft en legt zijn scheepspatent aan de commissie over.

Artikel 14, 2de, 3de, 4de en 5de lid van dit besluit zijn bij dit nieuwe onderzoek toepasselijk.

Als belangrijke herstellingen worden onder anderen beschouwd:

bij *houten* schepen: vernieuwing der inhouten, der buitenhuid, der gangboorden, der Tennebaum en vernieuwing van vóór en achterdek;

bij *ijzeren* schepen: vernieuwing der spanten, der buitenhuid, der Tennebaum en het verlengen van het schip;

bij *houten* en *ijzeren* schepen: het lichten en herstellen van een gebroken of gezonken schip.

17. Wenscht de schipper of eigenaar van zijne bevoegdheid om zijn schip te doen ijken gebruik te maken, dan geschiedt dit op zijne kosten. Hij wendt zich daartoe tot een der ambtenaren, voor die verrichting door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen.

18. In de scheepspatenten van geijkte schepen moeten, behalve het door den ijk bepaalde grootste laadvermogen, ook de dagteekening en het nummer van den ijkbrief, zoomede de zetel der overheid, die hem nitreikte, vermeld worden.

Wordt een schip, waarvan het laadvermogen alleen door schatting bepaald is, later, hetzij geijkt, hetzij 'op nieuw geschat, of wel een geijkt schip, op verzoek van den schipper of eigenaar, hetzij op nieuw geijkt of alleen geschat, dan moet het scheepspatent telkens dienovereenkomstig gewijzigd worden.

19. Wordt een geijkt schip, op grond van de

bepalingen van art. 22, 4de en 5de lid der Herziane Rijnvaartakte onderzocht en blijkt daarbij, dat zijn laadvermogen ten gevolge van wijziging in den bouw veranderd is, dan wordt dat vermogen, tenzij de schipper of eigenaar er de voorkeur aan geeft om het schip opnieuw te laten ijken, in het scheepspatent alleen naar schatting opgegeven.

20. De commissiën van deskundigen oefenen hunne werkzaamheden uit in de gemeenten, waarvoor zij zijn ingesteld.

Op verzoek van belanghebbenden kan het onderzoek der schepen ook bij uitzondering plaats hebben in eene andere gemeente, na vooraf bekomen machtiging van de Rijnvaartcommissie.

In dat geval worden de door de commissie gemaakte reis- en verblijfskosten door de aanvragers gedragen.

Een nieuw onderzoek naar de hechtheid en de voldoende uitrusting van Rijnschepen, overeenkomstig art. 22, 4de lid, 2de zin der Herziane Rijnvaartakte, geschiedt op kosten van den bevrachter; een nieuw onderzoek tot het bekomen van een scheepspatent, bedoeld in het laatste lid van art. 14 van dit besluit, geschiedt op kosten van den aanvrager.

De kosten van vernieuwing der diepgangskrammen worden door den schipper of eigenaar gedragen, tenzij deze vernieuwing het gevolg is van eene belangrijke herstelling of verandering van het schip, overeenkomstig art. 22, 4de lid der Herziane Rijnvaartakte.

21. De belanghebbenden, op wier verzoek de werkzaamheden, vermeld in art. 20, 4de lid van dit besluit, plaats hebben, zijn daarvoor aan de betrokken commissiën van deskundigen de volgende vergoedingen verschuldigd:

voor een schip van ten hoogste 2000 centenaars	f 3.—
van 2001 tot en met 4000 centenaars	5.—
van 4001 tot en met 6000 centenaars	7.50
van 6001 centenaars en meer	10.—

overminderd de betaling van het ijkloon, bij het ijken te voldoen aan den ijkcommissaris.

De formulieren, noodig tot uitvoering van bovenstaande bepaling, worden door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vastgesteld.

22. Door de commissie van deskundigen worden geen andere, dan de in art. 20 van dit besluit genoemde kosten aan belanghebbenden in rekening gebracht.

23. De werkzaamheden der commissie van des-

kundigen, benevens de hun door het Rijk toe te kennen belooningen worden geregeld bij een instructie door Ons vast te stellen.

24. Binnen drie maanden na het in werking treden van dit besluit worden de bestaande commissien van deskundigen ontbonden en nieuwe commissien benoemd.

25. Met de inwerkingtreding van dit besluit vervalt het Koninklijk besluit van 29 Juni 1869 (*Staatsblad* n°. 110).

De bestaande commissien van deskundigen blijven hare functien volgens dat besluit uitoefenen, tot dat zij door nieuwe commissien zijn vervangen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 5den September 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

(Uitgeg. 30 Sept. 1892.)

5 September 1892. BESLUIT, tot wijziging van het Bijzonder reglement van politie voor het kanaal van *Dokkum* naar het voormalig *Gerben-Aller-verlaat* aan het *Kolonelsdiep* met zijtak naar *Kollum* in de provincie *Friesland*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892, (*Staatsblad* n°. 104). S. 217.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 3 Augustus 1892, litt. H, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en art. 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 58);

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Augustus 1892, n°. 23);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister, van 2 September 1892, litt. O, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het tweede lid van art. 3 van het bij Ons besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 104) vastgesteld Bijzonder reglement van politie voor

het kanaal van *Dokkum* naar het voormalig *Gerben-Aller-verlaat* aan het *Kolonelsdiep* met zijtak naar *Kollum* in de provincie *Friesland*, luidende: "De stoomvaart op het kanaal is alleen geoorloofd bij dag", vervalt.

2. In art. 7 van dat Bijzonder reglement vervallen de woorden: "a. met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van art. 3, tweede lid".

Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 5den September 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 16 Sept. 1892.)

7 September 1892. BESLUIT, betreffende toepassing van art. 54bis der wet op het lager onderwijs.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Inspecteur van het lager onderwijs in de 3^e inspectie tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel van 3 Maart 1892, n°. 224/100, genomen op de aanvraag van het bestuur der bijzondere lagere school in de Bitterstraat te Zwolle van het Departement Zwolle der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, om de Rijksubijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1891;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Juli 1892, n°. 36;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 September 1892, n°. 5856, afdeling A.Z.C.;

Overwegende, dat het bestuur dezer op 15 Januari 1891, 82 leerlingen tellende school — waarin onderwijs is gegeven in de vakken a—i, l en o — overeenkomstig de wettelijke voorschriften aanvraag heeft gedaan om over 1891 een Rijksubijdrage te bekomen van f 700, als: voor het hoofd en twee onderwijzers, gedurende het geheele

jaar aan de school verbonden geweest, respectievelijk f 250 en f 300, en voor een onderwijzer, werkzaam geweest van 15 Augustus tot ultimo December, f 150;

dat Gedeputeerde Staten van Overijssel bij hun bestreden besluit hebben overwogen, dat de school staat onder het bestuur eener vereeniging, welke, als zijnde opgericht vóór de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* n°. 32), rechtspersoonlijkheid bezit, en dat zij ook overigens voldoet aan de eischen en voorwaarden, tot het verleenen eener Rijksbijdrage gesteld, doch dat voor den onderwijzer, werkzaam van 15 Augustus tot ultimo December, in geen geval eene bijdrage over meer dan vier maanden en dus van f 50, doch ook deze niet kan worden berekend, vermits in verband met het aantal schoolgaande kinderen aan deze school op grond van art. 24 der onderwijswet slechts één onderwijzer van bijstand werd vereischt, terwijl ingevolge art. 45, 1°. c, slechts voor één onderwijzer meer de bijdrage kon worden verleend, weshalve genoemd college het bedrag der Rijksbijdrage heeft bepaald op f 550;

dat de Inspecteur van het lager onderwijs in de 3° inspectie tegen deze beslissing bij Ons in beroep is gekomen, bij zijn adres aanvoerende, dat, blijkens de aanvraag en eene nadere opgave van den districts-schoolopziener, door één der beide onderwijzers, welke gedurende het geheele jaar aan deze school zijn verbonden geweest, elken Maandag van 8 tot 10 uur als leeraar in het schoonschrijven les gegeven is aan de Rijke hogere burgerschool te Zwolle, terwijl, blijkens den rooster van lesuren, het onderwijs in de hierbedoelde bijzondere lagere school dagelijks ten 9 ure aanvangt; dat nu wel, blijkens denzelfden rooster, de tegenwoordigheid van bedoelden onderwijzer in de bijzondere school des Maandags eerst ten 11 ure gevorderd werd, omdat zijne klasse op dien dag van 9—11 ure les ontving in de Fransche taal van een vakonderwijzer, buiten het kader der gewone onderwijzers staande, maar dat uit het besluit van Gedeputeerde Staten zou kunnen worden afgeleid, het algemeen beginsel, dat een onderwijzer periodiek zou mogen worden vervangen door een ander, met behoud van zijn karakter van aan de school verbonden onderwijzer, welk beginsel, aangenomen en doorgevoerd zijnde, tot grove misbruiken aanleiding zou kunnen geven, in strijd met de kennelijke bedoeling der wet, weshalve de Inspecteur voornoemd Onze beslissing inroept omtrent de vraag, of de hierbedoelde onderwijzer

bij de berekening der aan deze school te verleenen Rijksbijdrage in aanmerking kan worden genomen.

Overwegende, dat art. 45, 1°. b, der wet eene bijdrage toekent voor elk der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, voor zoover die bijstand volgens art. 24 verplichtend is en dat art. 45, 1°. c, zulke eveneens doet voor de aldaar omschreven gevallen, indien het aan de school verbonden onderwijzend personeel het minimum van onderwijzers, bij art. 24 gesteld, overschrijdt;

dat art. 24, voorschrijvende door hoeveel onderwijzers het hoofd der school naarmate van het getal schoolgaande kinderen ten minste moet worden bijgestaan, kennelijk bedoelt, dat daarbij alleen in aanmerking kunnen komen die onderwijzers, die gedurende den geheelen, bij den rooster van lesuren vastgestelden schooltijd uitsluitend aan de eene school, door dat hoofd bestuurd, zijn verbonden in dien zin, dat zij gedurende dien geheelen tijd voor het aan *die* school te geven onderwijs beschikbaar zijn en steeds beschikbaar blijven, hetgeen niet langer het geval zoude wezen, indien zij gedurende denzelfden tijd, al ware het slechts voor enkele uren, verbonden waren aan eene andere school;

dat immers bij eene andere opvatting der wet hare bedoeling, om aan elke school voldoende leerkracht te verzekeren, zoude kunnen worden verijdeld, waartegen alleen door de vaste handhaving van den evengemelden regel kan worden gewaakt;

dat ten aanzien van onderwijzers, voor wie op grond van art. 45, 1°. c, eene bijdrage wordt toegekend, uit den aard der zaak dezelfde eisch moet worden gesteld;

dat derhalve voor den aan de school, welke het hier geldt, verbonden onderwijzer, die wekelijks gedurende een der schooluren tevens verbonden was aan eene andere school, op de Rijksbijdrage geene aanspraak kan worden gemaakt;

dat tengevolge dezer beslissing voor die Rijksbijdrage wel in aanmerking behoort te worden genomen de onderwijzer, die aan de hierbedoelde bijzondere school van 15 Augustus tot ultimo December, dus gedurende vier volle maanden, is werkzaam geweest, vermits hij alleen moet geacht worden het minimum van onderwijzers, bij art. 24 gesteld, te hebben overschreden;

dat ingevolge het bovenstaande het bedrag der Rijksbijdrage, gelijk dit door Gedeputeerde Staten is bepaald, moet worden vermindert met f 150

voor den eerstbedoelden en vermeerderd met f 50 voor den laatstbedoelden onderwijzer;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177):

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel het bedrag der Rijksbijdrage, over 1891 toekomende aan het voornoemde bestuur der bedoelde school, vast te stellen op f 450.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 7den September 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

7 September 1892. ARREST van het gerechtshof te Arnhem, houdende beslissing dat de tijdelijke opneming en ter zijdestelling door een gemeentebestuur van door een concessionaris van een tramweg krachtens zijne concessie van de gemeente in een openbare straat gelegde spoorstaven, zonder eenige beschadiging daarvan, geen onrechtmatige daad oplevert wanneer zulke geschiedt ten einde volgens een raadsbesluit in een gezondheidsbelang in die straat een riool te leggen en de concessionaris tot tijdelijke wegneming dier spoorstaven onwillig is.

Het Hof enz.,

Gehoord der partijen conclusien en pleidooien;

Mede gehoord de conclusie van den heer procureur-generaal, strekkende tot bevestiging van het vonnis op 12 November 1891 tusschen partijen gewezen, waarvan is geappelleerd, en veroordeeling van de appellante ook in de kosten dezer instantie;

Gezien de stukken voor zooveel vereischt geregistreerd;

Ten aanzien der daadzaken en procedurē:

Overwegende dat het hof zich vereenigt met en alsoo overneemt hetgeen daaromtrent voorkomt in voormeld tusschen de appellante als eischeres en den geint, als ged. door de arrondissementsrechtbank te Arnhem uitgesproken vonnis *a quo*, waarbij aan appellante hare vordering tot schade-

vergoeding wegens onrechtmatige daad is ontzegd en zij in de proceskosten is veroordeeld;

O. dat de appellante, zich met dat vonnis bezwaard achtende, daarvan is gekomen in hooger beroep met dagvaarding van den ged. voor dit Hof, en vervolgens bij ter rolle genomene conclusie hare bezwaren tegen het vonnis heeft aangevoerd en heeft geconcludeerd tot vernietiging van het vonnis en veroordeeling van geint, om aan haar te vergoeden alle schaden, kosten en interessen, geleden door de in de oorspronkelijke dagvaarding omschreven daden, nader op te maken, bij staat, alsmede in de kosten zoo van hooger beroep als van eersten aanleg;

O. dat de geint, bij zijne conclusie van antwoord het bestreden vonnis tegen de bezwaren der appellante heeft verdedigd met conclusie tot bevestiging er van en veroordeeling van appellante ook in de kosten van deze instantie;

Wat het recht betreft:

O. dat tusschen partijen is in *confesso*:

1°. dat door den raad der gemeente Arnhem bij besluit van 24 Mei 1879 aan D. N. P. VAN DER HEYDEN voor den tijd van 30 jaren concessie is verleend voor een paardentramweg in die gemeente, loopende o. a. door de Steenstraat, met vergunning tot het leggen van spoorstaven aldaar, alles onder de voorwaarden in dat besluit opgenomen, waaronder niet voorkomt een voorbehoud aan de gemeente van de bevoegdheid om ten behoeve van publieke gemeentewerken de gelegde spoorstaven tijdelijk op te nemen en ter zijde te leggen;

2°. dat bij besluit van denzelfden gemeenteraad dd. 5 Juli 1879 is goedgekeurd de overdracht der concessie door den concessionaris aan de appellante in deze, welke vervolgens de spoorstaven voor haren paardentramweg onder anderen in de Steenstraat met inachtneming van de voorwaarden der concessie heeft gelegd;

3°. dat de raad der gemeente Arnhem bij besluit van 29 October 1887 heeft besloten tot den aanleg van een groot riool, gaande van Klarendal naar den Rijn en loopende onder anderen door de Steenstraat, met bepaling dat dit werk bij gedeelten zou worden uitgevoerd, en dat voorts het gemeentebestuur het gedeelte van dit werk, de Steenstraat betreffende, op 1 Maart 1890 in het openbaar heeft aanbesteed en gegund met bepaling onder anderen in het bestek, dat de uitvoering zoodanig moest worden geregeld dat de weg over hoogstens 75 meter lengte, in één stuk gemeten,

ongeschikt is voor het leggen der trambaan, alsmede dat het opbreken en weder leggen van de trambaan niet behoort tot de verplichting van den aannemer;

4°. dat het werk, hetwelk eene breede en zeer diepe ingraving in de straat noodzakelijk maakte, niet zonder tijdelijke wegneming der daar liggende spoorstaven der app. kon worden uitgevoerd, en dat het gemeentebestuur, in weerwil van appellants protest daartegen, op 21 Maart 1890 in het eerst onderhanden genomen gedeelte van de Steenstraat, en vervolgens in de telkens opvolgende gedeelten dier straat gezegde spoorstaven tijdelijk heeft doen opnemen en ter zijde leggen, waartoe app., ofschoon schriftelijk gewaarschuwd, onwillig was, doch ook, na afwerking van het telkens onderhanden genomen gedeelte der straat, dadelijk weder heeft doen leggen, een en ander echter met het gevolg dat van 21 Maart 1890 tot 10 Mei d. a. v. steeds een gedeelte der trambaan door de Steenstraat opgebroken was en door app. niet met hare tramrijtügen kon worden bereden; en

5°. dat het opnemen, ter zijde leggen en weder leggen der spoorstaven is geschiedt zonder eenige beschadiging daarvan en geheel ten kosten der gemeente;

O. dat de app., bewerende dat het gemeentebestuur tijdens den duur der haar verleende concessie tot het tijdelijk opnemen en ter zijde leggen van hare rails, welke krachtens die concessie waren gelegd, en het alzoo tijdelijk onbruikbaar maken van gedeelten van hare trambaan niet bevoegd was en daardoor heeft gepleegd eene onrechtmatige daad, aangezien geene wetsbepaling aan het gemeentebestuur het recht gaf om appellantes eigendom, de door haar gelegde rails, aan te tasten of bare krachtens de concessie gelegde spoorbaan over eenig gedeelte voor korten of langen tijd op te breken, en ook in de concessie de bevoegdheid om dat in het belang van gemeentewerken te doen niet is voorbehouden, en voorts stellende dat zij door die beweerde onrechtmatige daad van het gemeentebestuur in de exploitatie harer onderneming schade heeft geleden, op die gronden in prima de vergoeding van die schade van gaint. heeft gevorderd en thans in hooger beroep het deze vordering ontszegd hebbende vonnis bestrijdt;

O. omtrent deze bestrijding van dat vonnis; dat de tijdelijke opneming en terzijdelegging door het gemeentebestuur van appellantes, krachtens hare concessie in meergenoemde openbare straat

gelegde spoorstaven, zonder eenige beschadiging daarvan in de gegevene omstandigheden geenszins als eene aantasting van appellantes eigendom, maar slechts als eene tijdelijke verhindering voor haar om van hare spoorstaven het bij de concessie bedoelde gebruik te maken kan worden beschouwd, tot welke handeling, nu bij raadsbesluit van 29 October 1887, blijkbaar in een gezondheidsbelang, besloten was in gezegde straat een groot riool te leggen, welk werk wegens de daarvoor vereischte breede en diepe opgraving der straat zonder tijdelijke opneming en terzijdelegging der spoorstaven niet kon worden nitgevoerd, gelijk is onbetwist, terwijl de app. tot die tijdelijke wegneming der spoorstaven onwillig was, het gemeentebestuur allessins was bevoegd, zoodat het daardoor geen onrechtmatige daad heeft gepleegd;

O. toeh dat blijkens art. 135 der gemeentewet aan den raad behoort het maken van de verordeningen, die in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid worden vereischt, welke wetsbepaling ongetwijfeld aan den raad niet enkel de bevoegdheid tot het maken van zoodanige verordeningen geeft, maar daarmede tevens de publiekrechtelijke verplichting daartoe oplegt, aan wier nakoming de raad zich op geenerlei wijze vermag te onttrekken;

O. dat dezelfde wetsbepaling de beoordeeling van de vraag of zekere verordening in het belang der openbare orde, zedelijkheid of gezondheid in de gemeente wordt vereischt, klaarblijkelijk aan den raad overlaat, waarnit volgt dat bij het bestaan eener desbetreffende verordening geen nader bewijs voor het vereischt zijn er van in gezegd belang behoeft te worden geleverd;

O. voorts dat volgens art. 150 der gemeentewet onder plaatselijke verordeningen alle voorschriften en beschikkingen van den raad worden verstaan, zoodat het raadsbesluit tot het leggen van meergezegd riool is eene verordening van den raad, tot wier uitvoering in eene openbare straat, het publiekrechtelijk eigendom der gemeente, haar dagelijkse bestuur, volgens art. 179 der gemeentewet, publiekrechtelijk was verplicht, welke verplichting noodzakelijk medebracht de bevoegdheid tot de voor het leggen van het riool volstrekt vereischte tijdelijke opneming en ter zijde legging van de in de straat liggende spoorstaven der app. die hoezeer gewaarschuwd, naliet zelve dat te doen;

O. dat hiertegen niets kan afdoen dat de spoorstaven daar lagen krachtens de voor den tijd van 30 jaren verleende concessie en dat in deze geen

voorbond voorkomt voor de gemeente van de bevoegdheid om in het belang van publieke gemeentewerken die spoorstaven tijdelijk op te nemen en ter zijde te leggen, hoedanig voorbebond geheel overbodig zou zijn geweest, aangezien de raad door het verleenen der concessie noch zijne publiekrechtelijke bevoegdheid om tot den aanleg van meergezegd riool in genoemde openbare straat te besluiten, noch de publiekrechtelijke verplichting van het dagelijksch bestuur om dat besluit uit te voeren heeft kunnen opheffen, zoo zelfs dat, al ware zoo iets nitdrukkelijk in de concessie opgenomen of uit sommige harer bepalingen af te leiden, gelijk app., doch ten onrechte, in prima schijnt te hebben gemeend, zulks van nul en geener waarde zal zijn geweest en desniettemin die bevoegdheid en verplichting van den raad en het dagelijksch bestuur onverminderd zouden zijn blijven voortbestaan;

O. dat in deze beschouwing ook geen gegrond bezwaar voor app. gelegen is, omdat zij bij hare overneming der verleende concessie wist, althans weten moest, dat deze op de publiekrechtelijke bevoegdheden en plichten van het gemeentebestuur geen inbreuk kon maken of ten gevolge hebben;

O. dat uit het aangevoerde voortvloeit, dat de door app. als onrechtmatig gewraakte handeling der gemeente Arnhem door deze met volkomen bevoegdheid en volle recht is verricht, derhalve niet onrechtmatig is en als zoodanig geen grond voor schadevergoeding kan opleveren en alzoo app. door het bestreden vonnis niet is bezwaard;

Op voorschreven gronden:

Rechtdoende in hooger beroep;

Bevestigt het vonnis *a quo*, op 12 November 1891 door de arrondisements-rechtbank te Arnhem tusschen partijen geweest:

Veroordeelt de app. in de kosten van het hooger beroep en bepaalt die voor zooveel zij vóór deze uitspraak zijn gemaakt door geïnt. op de som van f 153.—.

8 September 1892. BESLUIT, tot vaststelling van een Bijzonder reglement van politie voor den gekanaliseerden *Krommen Rijn*. S. 218.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 25 Juni 1892, Vde afd., n°. 32, en van 29 Juni 1892, n°. 161, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 23 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Gelet op art. 1 van het Koninklijk Besluit van 18 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), tot vaststelling van een Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen, en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16 Augustus 1892, n°. 15);

Gezien het nader rapport van genoemde Ministers van 1 September 1892, Vde afd., n°. 104, en van 5 September 1892, I. A. H. afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgend Bijzonder reglement van politie voor den gekanaliseerden *Krommen Rijn*.

Art. 1. Onder het gekanaliseerd gedeelte van den *Krommen Rijn* wordt verstaan het vaarwater van de schutsluis te *Wijk bij Duurstede* langs de schutsluizen te *Cothen* en te *Werkhoven* tot de uitmonding aan de *Langbroeksche wetering*, alsmede het Kanaal van de schotbalksluis achter de Innadatiesluis te *Wijk bij Duurstede* tot bovengenoemd vaarwater, alles met de hiertoe behoorende werken.

2. De bij art. 68 en 69 van het Algemeen reglement bedoelde grootste afmetingen zijn:

a. voor vaartuigen:

lengte 25 meter;

breedte 4.50 " ;

diepgang 0.85 " ;

met uitzondering van die vaartuigen, welke de schutsluis te *Wijk bij Duurstede* moeten doorvaren en waarvan de lengte niet meer dan 17 en de breedte niet meer dan 3.70 M. mag bedragen;

b. voor vloten:

lengte 50 meter;

breedte 4.50 " ;

diepgang 0.85 " .

Bij het doorvaren van sluizen moeten de vloten, zooveel noodig ten genoegen van den sluiswachter worden gesplitst.

3. Stoomvaart, uitgezonderd voor Rijksvaartuigen, is verboden.

4. Het samenoppelen van vloten en vaartuigen is verboden.

5. Door den Minister van Oorlog worden de uren vastgesteld, gedurende welke door de sluizen zal worden gesluisd.

Het hieromtrent vastgestelde en de daarin later

te maken wijzigingen worden tijdig vooraf aan de sluisen door aanplakking en door mededeeling in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend gemaakt.

6. Bij het elkander voorbijvaren van vaartuigen en vloten wordt door de schippers het volgende in acht genomen:

a. de schippers van de vaartuigen en vloten, die de jaagpadsjide mogen houden, dragen zorg voor het overbrengen der jaaglijnen van de vaartuigen die buitenom varen;

b. die van vaartuigen en vloten met staande mast of hoogen bovenlast moeten steeds *buitenom* houden.

7. Met uitbreiding van het bepaalde bij art. 78 van het Algemeen reglement, wordt aan de eigenaren of gebruikers van aan dit water gelegen gronden of erven vergund, vóór hnnuen grond vaartuigen of vloten tijdelijk ligplaats te doen nemen, mits de scheepvaart hierdoor niet gestremd of in belangrijke mate gehinderd worde; een en ander ter beoordeeling van den eerstaanwend-ingenieur der genie te *Utrecht*.

Het is verboden vloten langer dan *drie* etmalen te doen stil liggen, behoudens vergunning van voornoemden ingenieur.

8. Met afwijking van het Algemeen reglement worden voor dit vaarwater de functiën volgens dat reglement opgedragen aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en aan Onzen Commissaris in de provincie, nitgeoefend door den Minister van Oorlog; die, opgedragen aan den hoofd-ingenieur en ingenieur, door den eerstaanwend-ingenieur der genie te *Utrecht*; en die, opgedragen aan de ambtenaren van den waterstaat, door den inspecteur der genie, den commandant in het lete genie-commandement en de onder hem reassorteerende officieren en opzichters van fortificatiën.

9. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen, of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden*, de overtreding van art. 3;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig gulden*, de overtreding van art. 4 en art. 7 laatste lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig gulden*, de overtreding van een der bepalingen van art. 6.

Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en 1892.

van de *Staatscourant*, waarin het besluit is geplaatst.

De Ministers van Oorlog en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de nitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 8ten September 1892.

(get.) EMM A.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 19 Oct. 1892.)

14 September 1892. BESLUIT, tot herziening van het Koninklijk besluit van 15 September 1886 (*Staatsblad* n°. 164), hondeade nadere regeling der voorwaarden, waarop, met medewerking der gemeenten, rijkstelegraafkantoren en rijkstelefoonkantoren in kleinere plaatsen kunnen worden opgericht en in stand gehouden. S. 219.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA ENZ.

Gelet op de wenschelijkheid eener herziening van het Koninklijk besluit van 15 September 1886 (*Staatsblad* n°. 164), met betrekking tot de vergoeding door gemeenten van hetgeen de opbrengst van Rijkstelegraafkantoren minder bedraagt dan de kosten van instandhouding dier kantoren;

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 September 1892, n°. 208, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Artikel 1, lett. *d*, van opgemeld besluit is te lezen als volgt:

„De gemeente verbindt zich, uiterlijk binnen zes maanden na den afloop van elk vol dienstjaar, aan het Rijk te vergoeden:

a. gedurende de eerste tien jaren, hetgeen de opbrengst van het telegraafkantoor over het dienstjaar minder dan 800 gulden zal hebben bedragen, en

b. gedurende de volgende jaren, hetgeen die opbrengst over het dienstjaar minder dan 400 gulden zal hebben bedragen.”

De verbintenis wordt na afloop van het eerste tienjarig tijdvak geacht telkens voor één jaar verlengd te zijn, tenzij de gemeente haar uiterlijk drie maanden te voren heeft opgezegd, na welke opzegging het telegraafkantoor wordt opgeheven”;

2°. Het bepaalde bij artikel 1, lett. *f*, van opgemeld besluit wordt buiten werking gesteld.

3°. De derde alinea van artikel 3 van opgemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Aan de gemeenten, die de vergoeding, welke voor haar gevorderd werd, gedurende tien jaren of langer zullen betaald hebben, zal, te beginnen met het jaar 1892, evenals aan de gemeenten, vermeld in artikel 1, worden in rekening gebracht, hetgeen de opbrengst over het dienstjaar minder dan 400 gulden zal hebben bedragen.”

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. Soestdijk, den 14den September 1892.

(*get.*) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 22 Sept. 1892.)

19 September 1892. RESOLUTIE van den Minister van Oorlog, houdende vaststelling van een voorschrift betreffende oproeping in werkelijken dienst, opkomst onder de wapenen en vertrek met groot verlof van ingelijfd en bij de militie te land.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, het voorschrift, gevraagd geweest bij de beschikking van 16 Juni 1883, VIIe afd., Militie en Schutterij, n°. 43, in verband met de later daarin aangebrachte wijzigingen te herzien;

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken:

de beschikking van 16 Juni 1883, VIIe afd., Militie en Schutterij, n°. 43, met het daarbij behorende voorschrift;

de beschikking van 10 Januari 1885, VIIe afd., Militie en Schutterij, n°. 44;

de beschikking van 29 December 1885, VIIe afd., Militie en Schutterij, n°. 23;

de aanschrijving van 18 November 1886, VIIe afd., Militie en Schutterij, n°. 72;

de aanschrijving van 30 April 1889, VIIe afd., Militie en Schutterij, n°. 97;

de aanschrijving van 18 Maart 1891, VIIe afd., Militie en Schutterij, n°. 33;

B. Vast te stellen het hierbij gevoegde voorschrift;

C. In verband met den inhoud van het evenbedoelde voorschrift, bepaaldelijk wat betreft de daarin vermelde openbare kennisgevingen, het navolgende mede te deelen:

1°. Bij circulaire van den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn de Commissarissen der Koningin in de onderscheidene provinciën nitgenoodigd, den onder hen staande burgemeesters aan te schrijven, om, wanneer commandeerende officieren van korpsen dit aanvragen, hun afschrift te doen toekomen van alle openbare kennisgevingen waarbij miliciens-verlofgangers onder de wapenen zijn geroepen.

Bovendien is daarin bepaald, dat die afschriften — welke, bij vervolging van achtergebleven verlofgangers ter zake van desertie, kunnen strekken tot bewijs dat behoorlijke oproeping heeft plaats gehad — voorzien moeten zijn van eene door den burgemeester ondertekende verklaring dat de openbare kennisgeving is gedaan *bij aanplakking*, ter plaatse als daartoe bij gemeentelijke verordening aangewezen of algemeen gebruikelijk is.

2°. Bij nadere circulaire van voornoemden Minister is verder bepaald, dat, in verband met de jurisprudentie door het hoog militair gerechtshof in deze aangenomen, *in gewone omstandigheden* bij oproeping onder de wapenen van miliciens-verlofgangers en andere ingelijfd en bij de militie, steeds een termijn van *ten minste* tien dagen behoort te worden gelaten tusschen de afkondiging der openbare kennisgeving en den datum, voor de opkomst in werkelijken dienst vastgesteld, zullende noch de dag van de aanplakking der openbare kennisgeving noch de datum, voor de opkomst bepaald, in dien termijn van tien dagen mogen worden medegerekend.

Wijders is gewezen op de omstandigheid dat in sommige openbare kennisgevingen eene clausule voorkomt, waarbij nadere hoofdelijke oproeping of kennisgeving in uitzicht wordt gesteld.

Bij het afschrift van eene in dien zin gedane openbare kennisgeving zou dan, in geval van vervolging ter zake van desertie, een authentiek bewijs moeten worden overgelegd, dat ook die hoofdelijke oproeping of nadere kennisgeving werkelijk heeft plaats gehad.

Ten einde bij eene eventueele terechtstelling van achtergebleven verlofgangers moeilijkheden te voorkomen ten aanzien van de vraag, of de oproeping van zoodanige manschappen in behoorlijken vorm is geschied, wordt het wenschelijk geacht dat de clausule, waarbij nadere hoofdelijke oproeping of kennisgeving in uitzicht wordt gesteld, achterwege blijve.

Voorts is bepaald, dat eene oproeping steeds den datum behoort te vermelden, waarop de op-

groepeue zich bij zijn korps moet bevinden, en dat niet kan worden volstaan, zooals soms heeft plaats gehad, met de vermelding in de openbare kennisgeving dat de verlofganger, wien het aangaat, zich "zoo spoedig mogelijk" naar zijn korps moet begeven.

Nog is voorgeschreven dat openbare kennisgevingen, om als rechtsgeldig bewijs te kunnen dienen dat de oproeping onder de wapenen van verlofgangers in behoorlijken vorm heeft plaats gehad, een woordelijken last tot opkomst in werkelijken dienst van den burgemeester moeten inhouden.

Eindelijk is er de aandacht op gevestigd dat de afschriften der openbare kennisgevingen, ten blijke dat zij met den inhoud dezer laatsten overeenstemmen, voor gelijkniidend afschrift moeten zijn onderteekend, terwijl in de openbare kennisgevingen, krachtens een der artt. 137, 143 en 144 der militiewet te doen, bij de namen en voornamen der opgeroepen verlofgangers ook moeten worden vermeld de lichting en het korps, waartoe zij behooren.

De Min. van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

Behoort bij de beschikking van den Minister van Oorlog van 19 September 1892, VIIe afd., n°. 86.

VOORSCHRIFT, hoe te handelen ten aanzien van de manschappen der milities te land die dadelijk na hunne inlijving bij de korpsen tot eerste oefening in dienst worden gesteld, of daartoe later moeten opkomen, zoodat omtrent het met verlof huiswaarts zenden van die manschappen, het weder oproepen en de opkomst onder de wapenen van verlofgangers, krachtens de artikelen 123, 124, 125, 137 en 144 der wet van 19 Augustus 1861 (Staatsblad n°. 72), en ten opzichte met het doen opkomen der verlofgangers met spoed.

§ 1. *Behandeling bij de korpsen van de miliciens die dadelijk na hunne inlijving, of later, tot eerste oefening in werkelijken dienst worden gesteld.*

Art. 1. De miliciens van het wapen der infanterie en die van de korpsen der vestingartillerie worden ter plaatse, werwaarts zij zijn opgezonden, gekleed, nitgerust en, wat betreft die der infanterie, eventueel met inachtneming van de groeps-

indeeling, welke tot grondslag voor de indeeling der lichting dient, over de onderscheidene compagnieën verdeeld, ten einde daarbij te worden geoefend.

Alleen dan, wanneer zulks wegens plaatselijke of andere omstandigheden aan bezwaren onderhevig is, kan hiervan worden afgeweken, echter met dien verstaude, dat de manschappen, na geoefend te zijn, steeds bij de compagnieën worden ingedeeld, waarvoor zij aanvankelijk bestemd waren.

De hevelhebber in de militaire afdeeling geeft dienaangaande alsdan de noodige bevelen.

2. De miliciens, bij het wapen der cavalerie ingelijfd, worden bij de depots gekleed, nitgerust en geoefend, doch eerst door de commandanten der korpsen, in verhouding tot de formatie, verdeeld over de onderscheidene veld-eskadrons, waartoe zij ook gedurende den tijd hunner africhting bij de depots blijven behooren.

3. De miliciens, bij de korpsen der bereden-artillerie, het korps genietroepen, het korps pontonniers of het korps torpedisten ingelijfd, worden bij aankomst bij het korps door den commandant van het korps over de onderscheidene batterijen en compagnieën verdeeld.

4. Alvorens te worden gekleed ondergaan de miliciens bij het korps een nauwkeurig geneeskundig onderzoek.

5. Ten aanzien van lotelingen, nummervisselaars en zonder loting ingelijfden die voor den dienst ongeschikt worden bevonden, wordt, zoo er geen vier maanden na hunne aflevering ter inlijving verlopen zijn, eene herkenning op grond van artikel 116 der militiewet aangevraagd.

Die aanvraag geschiedt op de wijze als is voorgeschreven in de beschikking dd. 7 Juni 1862, n°. 56 B, "Ad art. 116 der wet", en in de beschikking dd. 31 Augustus 1876, n°. 71 P.

6. De plaatsvervangers die bij hunne aankomst bij het korps of later, zoodat de lotelingen, nummervisselaars en zonder loting ingelijfden, die, hetzij later dan vier maanden na hunne aflevering, hetzij na bij herkeuring voor Gedeputeerde Staten te zijn goedgekeurd, desniettemin bij het korps voor den dienst ongeschikt worden bevonden, worden door den korpcommandant dadelijk tot ontslag uit den dienst in aanmerking gebracht.

7. De miliciens worden na hunne inlijving, om het even of zij terstond in werkelijken dienst zijn gesteld, dan wel tot nadere oproeping met

verlof zijn gezonden, dadelijk op het stamboek van het korps ingeschreven naar het nittreksel uit den staat, model n°. 19, bij de inlijving afgegeven.

8. Aan de miliciens die dadelijk na hunne komst bij het korps voor den dienst ongeschikt worden geoordeeld, wordt slechts de hoogst noodige kleeding verstrekt.

9. Binnen 24 uren na de aankomst van de manschappen bij het korps worden hun de krijgskartikelen voorgelezen en teekenen zij de bewijzen daarvan, een en ander op de wijze als in het reglement op den inwendigen dienst is voorgeschreven.

Mocht een milicien weigeren het bewijs van voorlezing te teekenen, dat wordt op dat stuk van die weigering melding gemaakt en deze bijvoeging door twee meerderjarige getnigen onderteekend.

10. Binnen acht dagen na de aankomst van de miliciens bij de korpsen wordt onderzocht en aangeteekend, wie van hen kunnen lezen en schrijven, of alleen lezen, en wie niet.

Bij het onderzoek, dat plaats heeft bij de compagnieën, eskadrons en batterijen, door een van de officieren, mag niet op de bloote verklaring van den man worden afgegaan, doch moet deze van zijne kennis van lezen of schrijven doen blijken.

De geleverde proeven in het schrijven, waarbij behoort gevoegd te worden eene nominatieve opgave van de miliciens, die verklaarden niet te kunnen schrijven of lezen, moeten gedurende drie maanden bewaard blijven.

§ 2. Oproeping onder de wapenen tot eerste oefening van miliciens, die niet dadelijk bij hunne inlijving in werkelijken dienst zijn gesteld, voor zoover hun geen verlof tot een bepaald datum is verleend geworden.

11. De bevelhebbers in de militaire afdelingen ontvangen van het Departement van Oorlog opgave van den dag, waarop de tot opkomst in werkelijken dienst verplichte miliciens, die bij de inlijving tot nadere oproeping met verlof zijn gezonden, zich bij hun korps moeten bevinden.

Bedoelde bevelhebbers brengen zulks ter kennis van de commandanten der korpsen, waarbij de miliciens moeten opkomen, voor zooveel de staven dier korpsen in hunne militaire afdeling gevestigd zijn.

12. De commandanten der korpsen doen van

al de op te roepen miliciens nominatieve staten opmaken, in dubbel en voor elke provincie afzonderlijk, met aanduiding tevens van de standplaats, waarheen de manschappen moeten worden gezonden.

Zij zenden zoo spoedig mogelijk, in gewone omstandigheden binnen tien dagen nadat de oproeping te hunner kennis is gekomen, één van die staten aan den bevelhebber in de militaire afdeling en den anderen aan den Commissaris der Koningin in de provincie, waaruit de miliciens herkomstig zijn.

13. Veertien dagen na den bepaalden dag tot opkomst onder de wapenen van miliciens die bij hunne inlijving dadelijk tot nadere oproeping met verlof zijn gezonden, wordt door den korpscommandant bij den Commissaris der Koningin, wien het aangaat, onderzoek gedaan naar de reden van het achterblijven van de maanschappen, die niet aan de oproeping hebben voldaan.

14. De korpscommandant verzoekt ten aanzien van diegenen onder evenbedoelde manschappen, die wegens ziekte zijn achtergebleven aan den Commissaris der Koningin, wien het aangaat, te willen zorgen dat zij, zoodra hun toestand zulks gedoogt, zich naar het korps begeven.

Bijaldien door een behoorlijk geneeskundig getuigschrift wordt gestaafd dat zij daartoe niet in staat zijn, kunnen zij ter zake van de opkomst voorloopig voor diligent worden gehonden, zonder dat het noodig zij hen al dadelijk naar eene militaire ziekeninrichting te doen overbrengen.

15. Zes weken na den bepaalden dag tot opkomst onder de wapenen van miliciens die bij hunne inlijving dadelijk tot nadere oproeping met verlof zijn gezonden, wordt door de korpscommandanten aan de Commissarissen der Koningin, wien het aangaat, verzocht, dat de wegens ziekte achtergebleven miliciens door de zorg van het bestuur hunner woonplaats naar de naastbij gelegen militaire ziekeninrichting worden overgebracht.

16. De korpscommandant vraagt de bevelen van den Minister van Oorlog, wanneer het blijkt dat op den tijd, bij het vorig artikel bepaald, de toestand van eenen milicien zoodanig is dat hij niet zonder nadeel voor zijne gezondheid kan worden vervoerd; terwijl, wanneer hij in eene militaire ziekeninrichting mocht zijn opgenomen, daarvan aan het Departement van Oorlog kennis gegeven behoort te worden.

17. Miliciens die, krachtens het bepaalde bij

art. 127 der militiewet, voor eenen bepaalden tijd van den werkelijken dienst ontheven zijn en binnen ééne maand na het verstryken van den termijn, voor welken de ontheffing is verleend, daarin niet zijn gehandhaafd, worden door tussekomst van den Commissaris der Koningin in de provincie, waaruit zij herkomstig zijn, tegen eenen bepaalden datum onder de wapenen geroepen, ten einde alsnog den eerste oefeningstijd te volbrengen zooals deze bepaald werd voor de lichting, waartoe zij behooren.

§ 3. *Het met verlof huiswaarts zenden van de manschappen bij de §§ 1 en 2 bedoeld.*

18. De manschappen die in het tijdvak, bij art. 112 der militiewet vermeld, zijn afgeleverd en dadelijk bij hunne inlijving in werkelijken dienst zijn gesteld, of daarvoor eerst later zijn opgeroepen, worden, zoo zij niet in de termen vallen van de tweede zinsnede van art. 60 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46), na afloop van den tijd, voor eerste oefening bepaald, of indien zij voor het blijvend gedeelte zijn aangewezen, op daartoe door het Departement van Oorlog te geven bijzonderen last, met groot verlof huiswaarts gezonden.

19. De manschappen die jaarlijks vóór het tijdstip der loting voor het blijvend gedeelte bij de korpen zijn ingelijfd, nemen aan de loting deel voor zoover zij niet behooren tot de klassen, bij art. 128 der militiewet vermeld.

Van manschappen die na den afloop der evenbedoelde loting worden ingelijfd, worden de niet voor broeders opgetreden plaatsvervangers, voor zooveel zij niet voor het blijvende gedeelte moeten worden bestemd, steeds gedurende een jaar onder de wapenen gehouden; terwijl de overigen, nitgezonderd immers de ingelijfden op wie artt. 165, of het eerste gedeelte der tweede zinsnede van de artt. 171 en 173, de eerste zinsnede van art. 177, of de derde zinsnede van art. 178 der militiewet betrekking hebben, met groot verlof huiswaarts worden gezonden zodra zij den bepaalden oefeningstijd onder de wapenen hebben doorgebracht.

20. Voor de miliciens wier eerste oefeningstijd op negen maanden, dan wel op één jaar is bepaald, en die in het tijdvak, bij art. 112 der militiewet vermeld, zijn ingelijfd en in dienst gesteld, wordt die oefeningstijd gerekend te zijn aangevangen op den 1sten der in gezegd artikel genoemde maand.

Alle overige miliciens worden, bijaldien zij niet

voor het blijvend gedeelte zijn aangewezen, in het genot van groot verlof gesteld bij het verstryken van hunnen eersten oefeningstijd gerekend van den datum, hetzij hunner inlijving, hetzij hunner indienststelling.

Is de dag, waarop bedoelde miliciens recht verkrijgen op groot verlof, een Zondag of een algemeen erkende Christelijke feestdag, dan wordt dat verlof op den naastvoorgaanden werkdag verleend.

Voor de Israëlietische miliciens wordt het vertrek met groot verlof zoo noodig nog zooveel vervroegd, dat zij niet op een Zaterdag of op een hunner kerkelijke feestdagen hebben te reizen.

21. Aan de miliciens moeten op den dag van hun vertrek met groot verlof, of daags te voren, worden herinnerd de verplichtingen, welke op hen als verlofganger rusten en in hun zakboekje of op de keerzijde van den verlofpas zijn vermeld. Bij die gelegenheid moet hun tevens de goede zorg voor hunne kleeding en uitrusting nadrukkelijk worden aanbevolen.

Worden de miliciens, ook zij die voor herhalingsoefeningen onder de wapenen zijn geweest, herinnerd aan de verplichtingen, hun bij de artt. 133 en 134 der militiewet opgelegd, dan moet hun worden geraden, zich terstond na aankomst in de gemeente, waar zij zich metterwoon gaan vestigen of uiterlijk den volgenden dag in persoon aldaar ter secretarie te vervoeuen, tot het voor gezien laten teekenen van hunnen verlofpas door den burgemeester.

22. In de zakboekjes der miliciens moet de staat, aanwijzende welke kleedingstukken bij vertrek met groot verlof zijn medegenomen, nauwlettend worden ingevuld, opdat de militie-commissarissen bij het jaarlijksch onderzoek kunnen beoordeelen of de verlofgangers art. 140 der militiewet naleven.

23. In de verlofpassen, aan miliciens nit te reiken, moet als de plaats, waarheen zij zich begeven, de naam der gemeente worden ingevuld waar de man vóór zijne opkomst onder de wapenen woonde, tenzij hij verlangt zich in eene andere gemeente te vestigen, in welk geval de naam dezer laatste in den verlofpas behoort te worden gesteld.

Voor zoover de gemeente, werwaarts de verlofganger vertrekt, eene andere is dan die waarvoor hij is opgetreden, zal ook de naam dezer laatste in den verlofpas behooren te worden vermeld.

24. Op den verlofpas, zoowel van den nummer-

verwisselaar als van den plaatsvervanger, moeten ook vermeld worden de geslachtsnaam en voornamen van den loteling, voor wien hij is opgetreden, en op dien van den plaatsvervanger moet tevens ingevuld worden het lotingsnummer van den vervangen loteling, een en ander opdat de 6° en 7° kolom van het register der verlofgangers model n°. 26, voorgeschreven bij art. 75 van het Koninklijk besluit van 6 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46), met behulp van den verloop naar behooren kunnen worden ingevuld.

25. Nopens de wijze, waarop de burgemeesters der gemeenten van het zenden met verlof, krachtens art. 131 der militiewet, de miliciens behooren te worden onderricht, bevat art. 76 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46) het noodige voorschrift.

In den staat model litt. *aa*, ter uitvoering van evenbedoeld voorschrift vastgesteld bij de beschikking van het Departement van Oorlog dd. 7 Juni 1862, n°. 56 B, moet in de kolom "aanmerkingen" aanteekening geschieden van de gemeente in welke de verlofganger opreeft zich te zullen gaan vestigen, bijaldien deze eene andere is dan die, waarvoor hij is opgetreden.

§ 4. *Oproeping en opkomst onder de wapenen van verlofgangers, krachtens de artt. 123, 124, 125, 137 en 144 der militiewet, en bij opkomst met spoed.*

26. Moeten verlofgangers worden opgeroepen om, krachtens de artt. 123 en 124 der militiewet, het een zevende van de jongste vijf lichtingen der militia te land, dat steeds onder de wapens kan wezen, aan te vullen, of moeten de manschappen der militia te land, die daartoe krachtens art. 125 dier wet gehonden zijn, alle of ten deele worden samengeroeven om in den wapenhandel te worden geoefend, dan ontvangen de bevelhebbers in de militaire afdelingen van den Minister van Oorlog opgave van het aantal miliciens of van de lichteing of lichtingen, die moeten worden opgeroepen en van den dag, waarop de manschappen, bij de oproeping betrokken, zich bij hunne korpsen moeten bevinden.

Bedoelde bevelhebbers brengen een en ander ter kennis van de commandanten der korpsen waarbij de miliciens moeten opkomen, voor zooveel de staven dezer korpsen in hunne militaire afdeling gevestigd zijn.

27. Bij eene oproeping van verlofgangers tot aanvaling van het blijvend gedeelte bij de artt. 123

en 124 der militiewet bedoeld, moet steeds in acht genomen worden dat het bepaalde getal worde opgeroepen naar volgorde van de klassen, bij art. 124 der wet aangewezen, en van de nummers vroeger door hem bij de loting voor het blijvend gedeelte getrokken.

28. Wordt voor de samenkomst, bij art. 125 der militiewet bedoeld, slechts het gedeelte eener lichteing opgeroepen, dan worden daartoe in de eerste plaats aangewezen de manschappen die indertijd niet tot samenstelling van het blijvend gedeelte hebben gestrekt; terwijl voorts, zoo noodig, zooveel van de overige miliciens dier lichteing tot de opkomst in werkelijken dienst worden bestemd, als vereischt worden om aan de bataljons, eskadrons of compagnieën de bepaalde sterkte te geven, een en ander met inachtneming van het bepaalde bij het slot van het vorig artikel.

29. Wanneer de militia, hetzij in haar geheel, hetzij voor een gedeelte, *met spoed* onder de wapenen moet komen, worden de burgemeesters in de onderscheidene gemeenten van het Rijk rechtstreeks door het Departement van Oorlog *per telegram* ("militiotelegram") nitgenoodigd, onverwijd de verlofgangers van de aangewezen lichtingen in werkelijken dienst op te roepen.

Gelijktijdig met de uitnoodiging tot oproeping aan de burgemeesters worden de Commissarissen der Koningin in onderscheidene provinciën, alsmede de plaatselijke- en garnizoens-commandanten door het Departement van Oorlog op dezelfde wijze van die oproeping onderricht.

De plaatselijke- en garnizoens-commandanten dragen zorg, dat onmiddellijk na ontvangst van het bericht der oproeping, *al* de militaire autoriteiten in hunne standplaats daarmede in kennis worden gesteld.

Voornoemde commandanten treffen daartoe de vereischte voorbereidende maatregelen. Op hun bureel is eene lijst voorhanden, vermeldende aan welke autoriteiten de mededeeling moet worden gedaan, alsmede door hoeveel ordonnansen dit moet geschieden, terwijl de kennisgevingen reeds van te voren zooveel mogelijk gereed moeten worden gemaakt.

De oproeping geschiedt volgens het register der verlofgangers, model n°. 26, in de gemeenten voorhanden, althans indien zij niet bij algemeene aanwijzing van de op te roepen lichtingen wordt bewerkstelligd.

Voor de oproeping is afkondiging bij *openbare kennisgeving* rechtens voldoende.

Ofschoon derhalve de openbare kennisgeving den verlofganger bij niet-opkomst in verzuim stelt, en deze kennisgeving dient als uitsluitend rechtsgeldig bewijs, dat de oproeping behoorlijk is geschied, wordt den burgemeesters niettemin dringend aanbevolen, alle zoodanige maatregelen te nemen, waardoor de oproeping op de snelste en zekerste wijze ter kennis komt van den opgeroepene, bijvoorbeeld:

a. door het alarmeeren van de bevolking door het doen luiden der klokken van alle torens;

b. door omroeping in de kom der gemeente;

c. door waarschuwing van de op te roepen verlofgangers door boden, die te voet gaan, te paard zijn gezeten of wel gebruik maken van rijtuigen of andere middelen van versneld vervoer. Het verdient daarbij aanbeveling het uur van oproeping schriftelijk aan de boden op te geven, ten einde vergissing te voorkomen.

De openbare kennisgeving, waarvan aan de burgemeesters door het Departement van Oorlog een voldoende aantal exemplaren is verstrekt, worden ingevuld overeenkomstig het *militietelegram*.

Als *uur van oproeping* wordt in de openbare kennisgeving aangegeven het in het militietelegram aangeduide uur, waarop dit telegram te 's *Gravenhage* aan het Rijkstelegraafkantoor is aangeboden.

30. De commandeerende officieren van korpsen doen van al de op te roepen miliciens nominatieve staten opmaken, in dubbel, voor elke provincie afzonderlijk en, voor zooveel de korpsen der infanterie betreft, bataljonsgewijze ingericht, waarin in het algemeen behoort te worden aangeduid naar welke standplaats die manschappen moeten worden opgezonden.

Met deze staten wordt op gelijke wijze gehandeld als bij art. 12, tweede zinsnede, van dit voorschrift is bepaald.

Bij eene oproeping evenwel als in art. 29 van dit voorschrift bedoeld, blijft het opmaken dezer staten achterwege.

31. De oproeping van verlofgangers die ingevolge art. 137 of art. 144 der militiewet onder de wapenen moeten komen, geschiedt door de korpscommandanten, na daartoe bekomen machtiging, door tusschenkomst van de Commissarissen der Koningin.

32. De manschappen die op grond van art. 137 der militiewet onder de wapenen komen, worden, in overeenstemming met gezegd artikel, gedurende drie maanden in werkelijken dienst gehouden.

Ten aanzien van degenen die ingevolge art. 144 dier wet moeten worden opgeroepen, wordt door het Departement van Oorlog telkens bepaald hoe lang zij onder de wapenen moeten blijven.

33. Aan de miliciens die bij de opkomst onder de wapenen bevonden worden hunne kleeding en nitrusting te hebben verwaarloosd of zoek gemaakt wordt eene disciplinaire straf opgelegd, althans voor zooveel zij, op grond van art. 144 der militiewet opgeroepen, daarvoor door den militie-commissaris niet zijn gestraft.

Ten opzichte van de ingevolge laatstbedoeld wetsartikel opgeroepen verlofgangers wordt overigens in acht genomen:

1°. dat aan hen die door den militie-commissaris met provoostarrest zijn gestraft, doch dat arrest niet hebben ondergaan, de bedoelde straf dadelijk na hunne opkomst bij het korps ten uitvoer gelegd worde;

2°. dat zij die bij de opkomst nitrustingsstukken missen, of van wie deze onbruikbaar worden geacht, van andere voorwerpen van nitrusting, echter van geene dan de volstrekt noodige, worden voorzien;

3°. dat zij die in evengemeld geval verkeeren, tot aanzuivering zooveel mogelijk van de schuld, nit de voormelde verstrekking voortgevoerd, zoo noodig tot zes maanden toe of tot de expiratie van hunnen diensttijd, zoo deze vroeger invalt, in werkelijken dienst worden gehouden.

34. De art. 13 tot en met 16 van dit voorschrift, betrekking hebbende op manschappen die tot de eerste oefening in werkelijken dienst worden gesteld, zijn mede van toepassing op alle miliciens, die van verlof weder onder de wapenen zijn geroepen, met dien verstande, dat bij opkomst *met spoed* de termijn, bij art. 15 vastgesteld, tot op eene maand moet worden bekort.

35. De milicien die, krachtens art. 125 der militiewet opgeroepen om in den wapenhandel te worden geoefend, zonder geldige reden — ter beoordeling van den commandeerende officier van het korps — niet op den bepaalden tijd onder de wapenen komt, wordt, zoo hij later opkomt, gedurende zes weken in werkelijken dienst gehouden.

36. De bepalingen van dit voorschrift, welke betrekking hebben op de oproeping en de opkomst in werkelijken dienst, voor het geval dat de verlofgangers *met spoed* onder de wapenen moeten komen, met name derhalve ook de daartoe betrekkelijke bepalingen, vervat in de artt. 29, 34, 42, 46,

47 en 48, gelden, immers voor zooverre toepasselijk, eveneens voor de verlofgangers der zeemilitie. In verband hiermede worden ook de directeuren en commandanten der marine te *Willemsoord*, *Amsterdam* en *Hellevoetsluis* op de in de tweede zinsnede van artikel 29 medegedeelde wijze van de oproeping onderricht.

Voormelde directeuren en commandanten der marine zijn door den Minister van Marine nitgenoodigd bij eene eventueele mobilisatie zich naar bedoelde bepalingen te gedragen en de taak in de artt. 34, 42 en 46 aan de korpscommandanten opgedragen, voor zooveel de zeemilitie betreft, over te nemen, met dien verstande, dat, waar in deze drie artikelen sprake is van het doen van opgaven aan het Departement van Oorlog, deze moeten geschieden aan het Departement van Marine.

37. Indien een der ziekten, vermeld onder *B*, *b* en *c*, der beschikking van den Minister van Oorlog, d.d. 24 Mei 1882, 1° afd., n° 56, — mazelen uitgezonderd — in eene gemeente epidemisch heerschende is verklaard, mogen verlofgangers der militie te land, in die gemeente woonachtig, niet onder de wapenen komen zoolang die epidemie aldaar blijft aanhouden, ook al mochten zij daartoe krachtens door het Departement van Oorlog gegeven bevel bereids zijn opgeroepen.

Deze bepaling geldt echter niet ingeval bij mobilisatie van het leger de militie *met spoed* onder de wapenen moet komen.

§ 5. *Verslagen en verdere bescheiden, welke nopens de indeeling van de miliciens en hunne opkomst onder de wapenen door de verschillende militaire autoriteiten aan het Departement van Oorlog moeten worden ingezonden, alsmede kennisgeving dienaangaande aan burgerlijke autoriteiten.*

38. De bevelhebbers in de militaire afdelingen zenden jaarlijks aan het Departement van Oorlog:

1°. een onder dagteekening van den 1sten October door den provincialen-adjudant opgemaakt beknopt verslag, behelzende de opmerkingen en voorstellen waartoe de loop der indeeling van de miliciens, die als aandeel van elke provincie in de lichting van dat jaar zijn geleverd, aanleiding heeft gegeven;

2°. een onder dagteekening van den 31sten December door den provincialen-adjudant opgemaakt tabellarisch overzicht, ingericht volgens het hierbij

gevoegd model litt. *a*, (1) aanduidende de indeeling bij de korpsen van de manschappen, in het aandeel der provincie begrepen, vergezeld van een staat, opgemaakt volgens het hierbij gevoegd model litt. *b*, vermeldende het beroep van de bij de militie ingelijfd.

39. De commandeerende officieren der korpsen, gedeeltelijk uit militie samengesteld, doen tweemaal 's jaars onder dagteekening van 1 Mei en van 1 October, staten opmaken, bevattende opgaven der woonplaatsen van de verlofgangers der militie die, sedert de vorige opgave, voor de *eerste maal* in het genot van *groot-verlof* werden gesteld en onder wie derhalve niet te begrijpen zijn de manschappen die, bij de bereiden korpsen ingedeeld, na hunne inlijving tot nadere oproeping met verlof gezonden worden.

40. De in het voorgaand artikel bedoelde staten worden ingericht volgens het hierbij gevoegd model litt. *c*.

Zij worden voor elk korps, elk garnizoen en elke provincie afzonderlijk opgemaakt, voor de infanterie bataljonsgewijze, voor de artillerie compagnies- of batterijsgewijze.

Zij worden op de in gezegd artikel gemelde data gezonden aan den bevelhebber in de militaire afdeling, waartoe het garnizoen behoort.

Voor de volgorde van de invalling der kolom "*woonplaats*" moet gevolgd worden de alphabetische lijst der gemeenten van de inkwartieringstafelen, gevoegd geweest bij het *E. M.* van 1881.

De bevelhebbers in de militaire afdelingen doen van de ontvangens opgaven voor elk garnizoen één verzamelingstaat opmaken, met dien verstande, dat van de numerieke opgaven, welke de woonplaatsen betreffen van miliciens-verlofgangers die bij mobilisatie onder de wapenen moeten komen in eene andere plaats, dan waarin het onderdeel van het korps, waartoe zij behooren, in gewone tijden in garnizoen ligt, afzonderlijke verzamelingstaten worden opgemaakt.

Al de verzamelingstaten van de ontvangen opgaven vergezeld, worden respectievelijk op den 5den Mei en den 5den October daaraanvolgende aan het Departement van Oorlog ingezonden.

41. Jaarlijks wordt onder dagteekening van 31 December door de commandeerende-officieren

(1) Deze en de overige in dit voorschrift bedoelde modellen zijn hierna niet opgenomen, omdat zij tot de militaire administratie behooren en daar voorhanden zijn. (*Red.*)

der corpsen rechtstreeks aan het Departement van Oorlog mededeeling gedaan van den uitslag van het onderzoek, bedoeld bij art. 10 van dit voorschrift, ten aanzien van al de in den loop van het jaar in werkelijken dienst gestelde ingelijfden bij de militia, daaronder dus ook begrepen de in dienst gestelde ingelijfden die inmiddels nit den dienst ontslagen zijn.

De mededeeling geschiedt door middel van eenen numerieken staat, ingericht naar het hierbij gevoegd model litt. *d*. In dien staat worden voor elke provincie de gemeenten waar de miliciens, volgens hunne verklaring, de schooljaren of het grootste gedeelte dier jaren hebben doorgebracht, vermeld in de volgorde van de in het vorig artikel bedoelde alphabetische lijst.

Voor elk van de drie categorieën van ingelijfden — lotelingen, nummervwisselaar en plaatsvervangers — worden daarin de opgaven afzonderlijk verstrekt.

42. Zes weken na den tijd, bepaald voor de opkomst in werkelijken dienst van de ingelijfden bij de militia, die bij hunne indeeling tot nadere oproeping met verlof zijn gezonden of die krachtens art. 123, art. 124 of art. 125 der militiewet onder de wapenen worden geroepen, wordt door de commandeerende-officieren van de corpsen nopens de opkomst van de opgeroepen miliciens rechtstreeks aan het Departement van Oorlog een verslag ingezonden overeenkomstig het hierbij gevoegd model litt. *e*.

Bij dat verslag moeten aangaande de reden van het niet opkomen van miliciens volledige inlichtingen worden gegeven, en zooveel noodig en mogelijk de stukken tot staving van de wettigheid van het achterblijven worden overgelegd.

Bij opkomst *met spoed* behoort gelijk verslag te worden ingezonden binnen eene maand na den tijd voor de opkomst in werkelijken dienst bepaald.

43. Zijn de manschappen in art. 17 van dit voorschrift bedoeld, binnen drie dagen na den tijd, voor hunne opkomst vastgesteld, niet bij het korps aangekomen, dan wordt daarvan door den commandeerende-officier van het korps rechtstreeks aan het Departement van Oorlog rapport gedaan.

44. Gelijk rapport als in het voorgaande artikel bedoeld, wordt aan het Departement van Oorlog ingezonden, indien verlofgangers, krachtens art. 137 of art. 144 der militiewet opgeroepen, binnen drie dagen na den tijd, voor hunne opkomst vastgesteld, niet bij het korps zijn aangekomen.

45. Komt een verlofganger der militia te land

overeenkomstig art. 126 der militiewet vrijwillig onder de wapenen, dan wordt door den commandeerende-officier van het korps van zoodanige opkomst onmiddellijk en rechtstreeks kennis gegeven aan den burgemeester der gemeente, welke blijkens den verlofpas van den opgekomen milicien als diens laatste woonplaats moet worden aangemerkt.

46. Onverminderd het bepaalde bij de artt. 13 en 34 van dit voorschrift, behoort door den commandeerende-officier van het korps, den derden dag na dien voor de opkomst in werkelijken dienst vastgesteld, van het niet voldoen aan de gedane oproeping door verlofgangers der militia te land mededeeling te geschieden aan den burgemeester der gemeente, voor welke de verlofganger bij de militia is ingelijfd.

47. Voor iederen verlofganger die, zonder geldige reden, aan de te zijner aanzien gedane oproeping voor den werkelijken dienst niet voldaan heeft, behoort een afschrift van de openbare kennisgeving te worden aangevraagd bij den burgemeester van de laatste wettig erkende verblijfplaats van den verlofganger, om het even of deze daar al dan niet verlijft houdt.

Dit afschrift behoort te worden overgelegd, of bij het verslag bedoeld in art. 42, of bij het rapport vermeld in art. 44 van dit voorschrift.

Als laatste wettig erkende verblijfplaats van eenen verlofganger moet worden aangemerkt de gemeente, waarin het laatst door den burgemeester zijn verlofpas werd afgeteekend en hij derhalve het laatst ingeschreven werd op het register der verlofgangers, model nr. 26, voorgeschreven bij art. 75 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46).

Deze verblijfplaats behoort steeds bekend te zijn aan den burgemeester van de gemeente, waarvoor de verlofganger bij de militia is ingelijfd.

48. Het afschrift in het voorgaande artikel bedoeld, dat den commandeerende-officier van het korps wordt teruggezonden bij den last tot afvoering als deserteur van den nalatigen verlofganger, behoort in het archief van het korps te blijven berusten, ten einde te kunnen dienen bij de vervolging ter zake van desertie.

Voorts worden betreffende den verlofganger die niet voldaan heeft aan eens te zijnen aanzien gedane oproeping voor den werkelijken dienst krachtens art. 144 der militiewet bewerkstelligd, aan den commandeerende-officier van het korps door het Departement van Oorlog toegezonden de af-

schriften der openbare kennisgevingen van de oproepingen ter inspectie en ter na-inspectie; deze stukken behooren eveneens te worden bewaard tot gelijk einde als in de vorige zinsede is vermeld.

Mij bekend,

De Secr.-Generaal van het Departement van Oorlog,
(get.) **KRAMER.**

22 September 1892. **BESLUIT**, houdende vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Goedereede*, van 29 Februari 1892, waarbij vergunning is verleend aan F. C. GOEDKOOP aldaar tot verkoop van sterken drank in het klein. S. 220.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 12 Juli 1892, n°. 3272, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Goedereede*, van 29 Februari 1892, waarbij aan F. C. GOEDKOOP aldaar, vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein werd verleend voor het pakhuis, behoorende bij de woning, gemerkt n°. 183, in die gemeente;

Overwegende, dat toen bedoelde vergunning werd verleend, het volgens de wet vastgestelde maximum der te *Goedereede* te verlenen vergunningen aldaar reeds was overschreden;

dat in de lokaliteit, waarvoor de bedoelde vergunning is verleend, wel op 1 Mei 1881 sterke drank in het klein werd verkocht, maar dat na de invoering der drankwet geene vergunning is gevraagd om dien verkoop daarin voort te zetten, terwijl daarin met den verkoop van sterken drank bij hoeveelheden van meer dan twee liter is voortgegaan;

dat alzoo art. 26 der drankwet hier niet van toepassing is;

dat voormeld besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Goedereede* mitsdien is in strijd met art. 3, in verband met art. 2 der drankwet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Gehoord den Raad van State (advies van den 23 Augustus 1892, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 September 1892, n°. 4234, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, bovenvermeld besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Goedereede*, van 29 Februari 1892, te vernietigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.
's Gravenhage, den 22sten September 1892.

(get.) **EMMA.**

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) **TAK VAN POORTVLIET.**
(Uitgeg. 30 Sept. 1892.)

22 September 1892. **BESLUIT**, tot vaststelling van een reglement voor den Hoofdcursus. S. 221.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog en van Koloniën, dd. 9/23 Mei 1892, Kabinet, Litt. U 26 en O 7;

Overwegende, dat, ingevolge art. 48 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), tot regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken, de reglementaire bepalingen bedoeld bij de artt. 7, 9, 35, 38 en 39 der wet, voor zooveel den Hoofdcursus betreft, bij algemeenen maatregel van bestuur moeten worden vastgesteld en dat ingevolge art. 5, eerste lid van voormelde wet, aan de vakken waarin aan genoemde inrichting onderwijs wordt gegeven, mede bij algemeenen maatregel van bestuur, andere vakken kunnen worden toegevoegd;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23 Augustus 1892, n°. 17);

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers, dd. 17 September 1892, Kabinet, Litt. O¹¹ en 19 September 1892, Litt. C, N°. 22;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het bij dit besluit gevoegde *Reglement voor den Hoofdcursus*;

2°. te bepalen, dat dit Reglement in werking treedt op 1 November 1892.

De Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk met het daarbij behoorend Reglement in het *Staatsblad* zal

worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 22sten September 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) SKYFFARDT.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.

(Uitgeg. 24 Sept. 1892.)

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 23 September 1892 (Staatsblad n°. 221).

REGLEMENT VOOR DEN HOOFDCURSUS, houdende bepalingen tot uitvoering van art. 43 der wet van 21 Juli 1890 (Staatsblad n°. 126), tot regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht, voor zover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hooger vorming van den officier zijn betrokken, tevens houdende bepalingen ingevolge art. 5, eerste lid, dier wet.

EERSTE HOOFDSTUK.

INWENDIGE REGELING.

§ 1. Algemeene bepalingen.

Art. 1. Hier te lande wordt het toelatingsexamen tot den Hoofdcursus jaarlijks afgenomen in de maanden Juli en Augustus; het tijdstip waarop dit examen een aanvang neemt, wordt door den Minister van Oorlog bepaald.

Volgens bij Koninklijk Besluit, in overeenstemming met dit reglement vast te stellen bepalingen, kan voorts aan onderofficieren van het leger in *Nederlandsch-Indië* worden vergund, aldaar het toelatingsexamen tot den Hoofdcursus af te leggen.

Het aantal ten behoeve van deze onderofficieren open te stellen plaatsen, wordt door den Minister van Koloniën, in overleg met den Minister van Oorlog bepaald, met dien verstande, dat dit aantal in den regel niet meer dan zes per jaar zal bedragen en dat, ingeval een of meer der opengestelde plaatsen niet wordt of worden vervuld, dese eventueel kan of kunnen worden ingenomen door onderofficieren welke hier te lande aan het examen hebben voldaan.

Het examen moet in *Indië* op zoodanig tijdstip aanvangen dat de onderofficieren, die tot den Hoofdcursus worden toegelaten, niterlijk op 1 Augustus in *Nederland* aanwezig kunnen zijn. Zij worden alsdan tot het tijdstip van hunne plaatsing

op den Hoofdcursus, hier te lande bij door den Minister van Oorlog aan te wijzen korpsen van het wapen der infanterie gedetacheerd, ten einde de voor dat wapen van kracht zijnde reglementen en voorschriften theoretisch en practisch te beoefenen.

2. De deelneming aan het toelatingsexamen wordt slechts vergund aan onderofficieren die ongehuwd zijn.

Ten aanzien van een onderofficier die aan dat examen wenschte deel te nemen, met het doel om voor den dienst hier te lande te worden opgeleid, doch die de hoedanigheid van Nederlander, volgens de ter zake bestaande wettelijke bepalingen niet bezit, moet eene gelegaliseerde verklaring worden overgelegd, waaruit blijkt, dat het dien onderofficier bekend is, dat hij eventueel niet tot officier kan worden benoemd, dan nadat hij *genaturaliseerd* zal zijn.

Is een zoodanig onderofficier meerderjarig, dan moet de bedoelde verklaring door hem persoonlijk, is hij minderjarig, dan moet zij door zijnen vader, zijne moeder of zijnen voogd zijn ondertekend.

Het geneeskundig onderzoek waaraan de aspiranten, die aan het toelatingsexamen deelnemen, moeten worden onderworpen, heeft vóór den aanvang van dat examen plaats.

De samenstelling der commissiën met bovenbedoeld geneeskundig onderzoek te belasten, alsmede de tijdstippen waarop en de plaatsen waar dat onderzoek zal worden gehonden, worden door den Minister van Oorlog bepaald.

3. De toelating tot den Hoofdcursus heeft jaarlijks plaats op den 1sten October.

Op dien datum begint het leerjaar voor de beide studiejaren.

4. Behalve in de bij art. 33 der wet genoemde vakken, wordt aan den Hoofdcursus onderwijs gegeven in:

de Engelsche taal,
de scheikunde, en
het paardrijden.

5. In het eerste studiejear wordt aan de leerlingen, behoudens het bepaalde bij art. 35, onderwijs gegeven van 1 October tot omstreeks 15 Juni d. a. v.

Het overgangsexamen heeft in de maand Juni plaats.

Gedurende de vier weken, die aan dat examen onmiddellijk voorafgaan, wordt door vermindering van het aantal lessen de gelegenheid tot eigen studie voor de leerlingen nitgebreid.

Van 1 Juli tot 15 September worden de leerlingen, behoudens het bepaalde bij art. 55, gedetacheerd in den zin van 38 der wet. Bijaldien op laatstgenoemden datum de najaarsoefeningen van het leger nog niet zijn geëindigd, kunnen deze detacheringen duren tot na afloop van die oefeningen, mits niet langer dan tot 20 September.

Voor zooveel door hen, die niet in allen deelen aan het overgangsexamen hebben voldaan, een nader examen in een vak of in meer vakken moet worden afgelegd, heeft dat nader examen plaats onmiddellijk vóór den aanvang van het nieuwe leerjaar.

6. In het tweede studiejaar wordt aan de leerlingen, behoudens het bepaalde bij art. 35, onderwijs gegeven van 1 October tot omstreeks 15 Augustus d. a. v.

Het eindexamen wordt afgenomen in de maanden Augustus en September en neemt een aanvang op een door den Minister van Oorlog te bepalen tijdstip, met dien verstande dat het vóór 20 September moet zijn afgelopen.

Gedurende de vier weken die aan het examen onmiddellijk voorafgaan, wordt door het verminderen van het aantal lesuren, die gelegenheid tot eigen studie voor de leerlingen uitgebreid.

Het geneeskundig onderzoek waaraan de leerlingen die aan het eindexamen deelnemen, moeten worden onderworpen, heeft vóór den aanvang van dat examen plaats. De regeling geschiedt, voor zooveel noodig, overeenkomstig het bepaalde in de laatste alinea van art. 2.

Aan hen die bij dat onderzoek voor den militairen dienst ongeschikt worden bevonden, kan niettemin worden vergund het eindexamen af te leggen, indien zij het verlangen daartoe schriftelijk aan den directeur te kennen geven.

7. Na afloop van het eindexamen worden aan de leerlingen van het tweede studiejaar de navolgende bestemmingen gegeven:

a. Zij die volgens de uitspraak der examencommissie aan de eischen van het eindexamen hebben voldaan en ook in verband met het bepaalde bij art. 39 der wet in alle andere opzichten voor eene benoeming tot officier in aanmerking kunnen worden gebracht, keeren, in afwachting van die benoeming, naar hun korps terug, om daarbij in hunnen graad dienst te verrichten, met dien verstande, dat zij die voor de militaire administratie zijn opgeleid, met administratieve werkzaamheden worden belast.

Deaverlangd wordt aan de bij dit bedoelde

onderofficieren gedurende ten hoogste één maand verlof verleend.

b. Zij, die aan de eischen van het eindexamen hebben voldaan, doch wier praktische geschiktheid en bruikbaarheid onvoldoende zijn geoordeeld of die wegens hun gedrag niet voor eene benoeming tot tweede-luitenant kunnen worden voorgedragen worden gedurende een door den Minister van Oorlog te bepalen tijdperk, gedetacheerd op den voet van art. 54 of van art. 55.

c. Zij, die het eindexamen met onvoldoenden nitalag hebben afgelegd, worden deaverlangd tot aan het begin van het nieuwe leerjaar in het genot van verlof gesteld, tenzij deze nitalag aan gebrek aan ijver is te wijten, in welk geval zij tot aan vermeld tijdstip op den voet van art. 54 of van art. 55 worden gedetacheerd.

8. Ten aanzien van de bij art. 7 onder b bedoelde leerlingen, wordt, tegen het einde van het aldaar bedoelde tijdperk, door den commandant van het korps, onder wiens bevelen zij zijn geplaatst, aan den Minister van Oorlog een rapport uitgebracht aangaande hun gedrag en hunne praktische geschiktheid en bruikbaarheid.

Dit rapport wordt ingezonden door tusschenkomst en vergezeld van de adviezen van de militaire autoriteiten, onder wie dat korps is gesteld; voorts van den inspecteur van het Militair Onderwijs en — voor zooveel het leerlingen betreft, die voor den dienst der militaire administratie hier te lande zijn opgeleid — ook van den Hoofdentendant.

Naar aanleiding van de in bedoeld rapport uitgebrachte beoordeeling en van de door vermelde autoriteiten uitgebrachte adviezen, wordt door den Minister van Oorlog beslist of een leerling, als hier bedoeld, al dan niet voor eene benoeming tot tweede-luitenant in aanmerking komt.

Is die beslissing ontkennend, dan is de leerling gehouden zijn nog loopend dienstverband te volbrengen. Ten aanzien van een leerling, die als onderofficier van het Nederlandsch-Indisch leger, op den voet van het bepaalde bij art. 1, tot den Hoofdenrsus is toegelaten, beslist de Minister van Oorlog, na overleg met den Minister van Koloniën, of hij al dan niet naar Indië zal worden teruggezonden.

Aan leerlingen als in het vorig lid bedoeld, kan evenwel, op den voet van het bepaalde bij art. 20 en 21, ontheffing van de dienstverbinde worden verleend.

§ 2. *Werkkring en bevoegdheid van den Directeur.*

9. De directeur van den Hoofdcursus wordt bij Koninklijk Bealuit als zoodanig benoemd en ont-lagen.

10. Hij staat onmiddellijk onder de bevelen van den inspecteur van het Militair Onderwijs, aan wien hij voor de behoorlijke vervulling van zijnen werkkring verantwoordelijk is.

Hij zendt aan genoemden inspecteur alle van hem nitgaande voorstellen, aanvragen, rapporten, verzoeken en voordrachten — ook die waaromtrent de beslissing niet tot diens bevoegdheid behoort — zoomede de door den Minister van Oorlog aan te wijzen periodieke stukken.

Van belangrijke buitengewone voorvallen bij den Hoofdcursus brengt hij onverwijld rapport nit aan den inspecteur.

11. Hij oefent het gezag nit van korpseommandant over het aan de inrichting verbonden militair personeel, voor zooveel het niet rechtstreeks onder de bevelen van eene andere militaire autoriteit is gesteld; met dien verstande evenwel, dat hij niet bevoegd is aan het personeel beneden den rang van officier een graad of hogere graden toe te kennen of de straf van degradatie op te leggen.

12. Hij regelt het onderwijs in overeenstemming met het vastgestelde leerplan.

Hij zorgt voor den goeden gang van dat onderwijs en bakent in verband daarmede, na de betrokken leeraren te hebben gehoord, de grenzen af van in elkander grijpende studievakken.

Hij stelt jaarlijks vóór den aanvang van den zomer- en vóór den aanvang van den winterdienst, in overleg met de betrokken leeraren het tableau van werkzaamheden samen en onderwerpt dit tijdig aan de goedkenning van den inspecteur van het Militair Onderwijs.

Hij overtnigt zich of de officieren en de burger-leeraren zich naar behooren van hunne verplichtingen kwijten.

In verband met de beschikbaar gestelde gelden, draagt hij zorg voor aanschaffing der benoedigde hulpmiddelen voor het onderwijs.

13. Hij voert het administratief beheer van den Hoofdcursus.

Hij waakt voor den goeden staat van het gebouw en van het materieel.

Hij doet, in den regel bij de indiening van de jaarlijksche begrooting van kosten voor den Hoofdcursus, aan den inspecteur van het Militair Onder-

wijs de noodige voorstellen voor het onderhoud van een en ander.

14. Hij kan zich in zijn persoonlijk belang gedurende vier dagen van zijne standplaats verwijderen, mits binnenslands blijvende.

Van zijne afwezigheid geeft hij vooraf kennis aan den inspecteur van het Militair Onderwijs.

Voor langer binuenlandsch verlof behoeft hij de vergunning van dien inspecteur.

Bij ziekte of afwezigheid van den directeur wordt in afwachting dat in zijnen dienst zal zijn voorzien, het bestuur van den Hoofdcursus waargenomen en de dienstcorrespondentie *op last* gevoerd, door den hoogst en oudst in rang zijnden van de aan die inrichting verbonden officieren.

§ 3. *Personeel aan den Hoofdcursus te verbinden of daarbij in te deelen.*

15. De bij dit reglement gevoegde *Tabel* wijst aan:

1°. de samenstelling van het aan den Hoofdcursus verbonden onderwijzend personeel;

2°. de in acht te nemen regelen bij de vaststelling van:

a. de toelagen van den directeur en de officieren-leeraren van het leger hier te lande;

b. de traktementen en de toelagen voor de officieren-leeraren van het Nederlandsch-Indische leger;

c. de toelagen van gepensioneerde kapiteins of luitenants, tijdelijke leeraren;

d. het aan de vaste burgerleeraren toe te kennen traktement, zoomede de geldelijke vergoedingen, te verleenen aan de burgerleeraren niet behoorende tot het vaste personeel en aan de burgerbeambten die in het belang van het onderwijs bij den Hoofdcursus diensten bewijzen;

e. de aan militaire onderwijzers beneden den rang van officier, niet behoorende tot het vaste personeel, te verleenen toelagen;

3°. de bevoegdheid van den directeur tot het houden van een dienstpaaud;

4°. de samenstelling van het bij den Hoofdcursus in te deelen vast militair personeel beneden den rang van officier, benevens de in acht te nemen regelen bij de aan dat personeel toe te kennen soldijverhoogingen.

§ 4. *Leerlingen.*

16. In verband met het bepaalde bij art. 11 der wet worden de leerlingen, te rekenen van het tijdstip hunner toelating tot den Hoofdcursus en

voor den duur van hun verblijf bij die inrichting, bij hun korps boven de formatie gevoerd; met dien verstande, dat zij, die tot het vaste kader van het Instructie-Bataljon behooren, zoodmede de leerlingen die als onderofficier van het Nederlandsch-Indische leger, op den voet van het bepaalde bij art. 1, tot den Hoofdcursus zijn toegelaten, bij de regimenten infanterie moeten worden overgeplaatst, of daarbij worden ingedeeld.

Alle leerlingen worden gedurende hunne aanwezigheid bij den Hoofdcursus, daarbij als *gedetacheerd* gevoerd.

17. De dagelijksche soldij, zoodmede de verdere verstrekkingen en vergoedingen, worden door de leerlingen genoten, tot de bedragen en de hoeveelheden bij Koninklijk besluit bepaald.

18. Door den Minister van Oorlog kunnen, zoodveel noodig in overleg met den Minister Koloniën, leerlingen van het 1ste studiejaar, van wie blijkt, dat zij de studiën voor het wapen of het dienstvak waarvoor zij worden opgeleid, bezwaarlijk kunnen blijven volgen, worden aangewezen om voor eene andere bestemming te worden opgeleid, wanneer zij daarvoor geschikt worden geoordeeld en waarborgen aanwezig zijn dat zij alsdan den officiersrang zullen bereiken.

Eene zoodanige verwisseling van bestemming kan aan leerlingen van het 1ste studiejaar op hun verzoek worden toegestaan, doch slechts om dringende redenen, ter beoordeeling van den Minister van Oorlog, zoodveel noodig in overleg met den Minister Koloniën.

19. Een onderofficier wordt als leerling van den Hoofdcursus ontalagen en naar zijn korps teruggezonden:

a. op verzoek;

b. indien hij het overgangs- of het eindexamen voor de tweede maal met ongunstigen uitslag heeft afgelegd en die uitslag niet kan worden toegeschreven aan de omstandigheid, bedoeld bij de 2de alinea van art. 9 der wet;

c. indien hij door gemis van aanleg niet in staat blijkt de studiën te volgen.

20. Een leerling wordt van zijne dienstverbintenis ontheven:

a. wegens lichaams- of zielsgebreken, die hem ongeacht maken voor den militairen dienst;

b. op verzoek, mits de door den Staat te zijnen behoeve gemaakte kosten, tot een door den Minister van Oorlog, zoodveel noodig in overleg met den Minister van Koloniën, te bepalen bedrag, worden terugbetaald.

21. Het ontlag van den Hoofdcursus en de opheffing van de dienstverbintenis, bedoeld bij de artt. 19 en 20, worden door den Minister van Oorlog, zoodveel noodig in overleg met den Minister van Koloniën, verleend.

Ten aanzien van een leerling die als onderofficier van het Nederlandsch-Indische leger, op den voet van het bepaalde bij art. 1, tot den Hoofdcursus is toegelaten, wordt, — ingeval hij van den Hoofdcursus wordt ontalagen en hem niet, krachtens art. 20 onder b ontheffing van zijne dienstverbintenis wordt verleend — door den Minister van Oorlog, in overleg met den Minister van Koloniën, bepaald, of hij naar *Indië* zal worden teruggezonden, dan wel of hij zijne dienstverbintenis hier te lande zal ten einde brengen.

22. De directeur, alsmede de officieren en de burgerleeraren bij den Hoofdcursus werkzaam, wijden bijzondere zorg aan de zedelijke en de karaktervorming der leerlingen.

Gelijke verplichting rust, gedurende het tijdperk van de bij art. 5 vermelde detacheringen, op de officieren onder wier bevelen de leerlingen alsdan zijn gesteld.

Van handelings- of tekortkomingen der leerlingen, die, nit een militair of een zedelijk oogpunt beschoofd, op hun gedrag of hun karakter een minder gunstig licht doen vallen, wordt aan den directeur of — gedurende de bovenbedoelde detacheringen — aan de betrokken militaire autoriteit kennis gegeven.

23. De leerlingen worden op Zon- en feestdagen in de gelegenheid gesteld de godsdienstoefening van hunne gezindte bij te wonen.

De minderjarige leerlingen zijn verplicht deze godsdienstoefening bij te wonen, tenzij hunne ouders of voogden aan den directeur schriftelijk hebben te kennen gegeven, dat zij uitdrukkelijk verlangen, hunne zonen of pupillen daarvan te zien vrijgesteld.

24. Tot het doen geven van godsdienstonderwijs, als bedoeld bij art. 5 der wet, treedt de directeur in overleg met de godsdienstleeraren der betrokken gezindte in de gemeente *Kampen*.

Zij die met het geven van dat onderwijs worden belast, worden jaarlijks door den directeur bij den Minister van Oorlog in aanmerking gebracht voor eene vergoeding te dier zake.

Het bedrag dier vergoedingen voor allen te zamen, mag een bij Koninklijk Besluit te bepalen som niet te boven gaan.

25. In de cantinezal van den Hoofdcursus wordt

aan de leerlingen gelegenheid tot uitspanning gegeven.

Daarbij zijn evenwel alle hazardspelen ten strengste verboden.

26. Aan de leerlingen kan worden vergund in hunnen vrijen tijd voor eigen rekening les te nemen in de muziek.

27. De directeur kan aan leerlingen die zich gunstig onderscheiden, bijzondere voorrechten toekennen.

Een leerling van het tweede studiejaar, die, gedurende zijn verblijf aan den Hoofdcursus zeer bijzonder boven alle anderen heeft nitgemunt, zoowel wat gedrag als studien betreft, wordt, wanneer hij na voleindigde opleiding den Hoofdcursus verlaat, door den directeur bij den Minister van Oorlog tot het bekomen van eenen eereprijs in aanmerking gebracht.

De op de verstrekking van zoodanige eereprijzen vallende kosten, worden ten laste van 's Rijks schatkist verrekend.

28. Het opleggen van straffen aan de leerlingen geschiedt overeenkomstig het reglement van krijgstuicht.

29. Een leerling die met provoost is gestraft, woont de lessen, de exercitiën en de inspectiën, zoomede de godsdienstoefeningen, niet bij.

30. Een leerling wordt van den Hoofdcursus verwijderd en naar zijn korps teruggezonden:

a. wegens zedenbederf en ondeugden die hem voor anderen gevaarlijk zouden kunnen doen worden;

b. wegens slecht gedrag;

c. wanneer hij door den militairen of den burgerlijken rechter is gevonnisd en zijne verwijdering in het belang van de overige leerlingen noodzakelijk is;

d. indien hij, wegens gemis aan ijver, de studien niet kan volgen;

e. wanneer zulks in het belang van de handhaving van de krijgstuicht noodzakelijk is.

Het bepaalde bij het laatste lid van art. 21 is, ten aanzien van leerlingen die van den Hoofdcursus worden verwijderd, toepasselijk.

31. Omtrent het verwijderen van leerlingen van den Hoofdcursus beslist de Minister van Oorlog.

§ 5. Hulpmiddelen bij het onderwijs.

32. De aan den Hoofdcursus verbonden bibliotheek, zoomede de kaarten, de instrumenten, de modellen en de andere hulpmiddelen voor het onderwijs, daarbij voorhanden, zijn ten dienste

van de leeraren en de leerlingen, overeenkomstig de bepalingen, dienaangaande te stellen in het voorschrift op den inwendigen dienst bedoeld bij art. 37.

Ingevolge bestaande of nader te treffen overeenkomsten tusschen het Departement van Oorlog en de gemeente *Kampen*, kan worden gebruik gemaakt:

a. voor het onderwijs in de natuurkunde, de scheikunde en de warenkennis: van de voor dat onderwijs bestemde lokalen in het hoogere burgerschool- en gymnasiumgebouw ter plaatse, zoomede van de zich daarin bevindende instrumenten en andere hulpmiddelen;

b. voor het onderwijs in de gymnastiek: van de aan genoemde gemeente toebehoorende en tot dat doeleinde ingerichte loods, alsmede van de zich daarin bevindende werktuigen en toestellen.

33. In den regel wordt bij het onderwijs van leerboeken of autographieën gebruik gemaakt, slechts bij uitzondering van dictaten.

34. De leerlingen moeten zich op eigen kosten van de door den directeur te bepalen boeken, atlansen, schrijf- en teekenbehoeften voorzien.

§ 6. Verloven.

35. Binnenlandsch verlof kan worden verleend:

a. Aan den directenr, de leeraren en de leerlingen en, voor zooveel de belangen van den dienst het toelaten, aan het vaste personeel beneden den rang van officier:

1°. tegen het einde van het jaar voor den duur van 10 à 12 dagen;

2°. van Goëden Vrijdag tot en met den dag na Paschen;

3°. Op Zon- en algemeen erkende Christelijke feestdagen;

4°. aan hen, die den Israëlietischen godsdienst belijden, ook op de voor dien godsdienst geldende feestdagen.

b. Aan den directenr, zoomede aan officieren en vaste burgerleeraren, in het tijdperk van 1 Juli tot 1 October, ieder voor den duur van ten hoogste ééne maand.

Gedurende de bij a en b bedoelde dagen en tijdperken zal echter, bijaldien de directeur met verlof is, steeds ten minste één der officieren, als waarnemend directenr, te *Kampen* aanwezig moeten zijn.

c. Aan burgerleeraren, niet behoorende tot het vaste personeel, gedurende het tijdperk waarin, overeenkomstig het bepaalde bij de artt. 5 en 6,

aan den Hoofdcursus geen onderwijs wordt gegeven en het overgangs- of eindexamen niet plaats heeft.

d. Aan leerlingen :

1°. in het eerste studiejaar onmiddellijk na afloop der detachering, bedoeld in de slotlinea van art. 5, tot den aanvang van het nieuwe leerjaar;

2°. in het tweede studiejaar op den voet als bij art. 7 is bepaald.

e. Aan de onderofficieren en de korporaals van het vaste personeel :

jaarlijks gedurende één maand, hetzij in eens, hetzij in twee termijnen.

f. Aan de oppassers :

jaarlijks gedurende 14 dagen.

De onderofficieren en de verdere militairen beneden den rang van officier, behoorende tot het vaste personeel van den Hoofdcursus, blijven, gedurende een hun, krachtens dit artikel verleend verlof, gehandhaafd in het genot van soldij.

In verband met het bepaalde bij art. 55, kan aan de leerlingen, die voor de militaire administratie van het Nederlandsch-Indische leger worden opgeleid, ingeval zij niet worden gedetacheerd, het onder *d* bedoelde verlof, voor den tijd van 14 dagen worden verleend en wel in het, met het oog op hunne praktische vorming bij den Hoofdcursus meest geschikte tijdperk, vallende tuschen 15 Juli en ultimo September.

Overigeus mag alleen in dringende gevallen verlof verleend worden.

§ 7. Administratie.

36. De Hoofdcursus wordt in administratie gevoerd bij het korps, daartoe door den Minister van Oorlog aangewezen.

§ 8. Inwendige dienst.

37. De inwendige dienst bij den Hoofdcursus wordt geregeld bij een afzonderlijk voorschrift, hetwelk aan de goedkeuring van den Minister van Oorlog wordt onderworpen.

§ 9. Kleeding.

38. Bij Koninklijk Besluit wordt de kleeding vastgesteld van het aan den Hoofdcursus verbonden of daarbij gedetacheerde militair personeel.

TWEEDE HOOFDSTUK.

TOELATINGSEXAMEN.

§ 1. Samenstelling der examen-commissie.

39. De commissie, die met het afnemen van het toelatingsexamen tot den Hoofdcursus zal worden belast, wordt jaarlijks door den Minister van Oorlog benoemd.

Deze commissie wordt samengesteld als volgt:

Lid en voorzitter: een hoofdofficier van het wapen der infanterie;

Leden:

a. Een door den Minister van Oorlog te bepalen aantal kapiteins en luitenanten van het wapen der infanterie, niet verbonden aan den Hoofdcursus of aan eenen Cursus hij een der korpsen van het wapen;

b. Een door den Minister van Oorlog te bepalen aantal leeraars, verbonden aan den Hoofdcursus.

Een van de onder *a* vermelde officieren of een officier-leeraar als onder *b* bedoeld, is tevens secretaris der commissie.

§ 2. Programma.

40. Het programma van examen voor toelating tot den Hoofdcursus omvat het navolgende:

a. Schrijven.

Het schrift van den aspirant moet duidelijk en goed leesbaar zijn.

b. Rekenkunde.

De kennis van de getallen; de hoofdbewerkingen; de deelbaarheid; de leer van de verhoudingen en van de evenredigheden; de vierkants- en derde-machtsworteltrekking; de benoemde getallen; het oplossen van vraagstukken, waaronder eenvoudige berekeningen in den handel en in het dagelijksch leven voorkomende; de samengestelde interest-rekening, ook met toepassing van de logarithmen. (Bekendheid met de leer en de toepassing der verkorte bewerkingen wordt niet gevorderd.)

c. Stelkunst.

De behandeling van geheele, gebroken en wortelvormen; de gebroken en de negatieve exponenten; de vergelijkingen van den eersten graad met één onbekende en met meer onbekenden; de vergelijkingen van den tweeden graad met één onbekende; de logarithmen; de reken- en de meetkundige reeksen; de exponentiaal- en de onbepaalde vergelijkingen.

d. Vlakke meetkunst.

De vlakke meetkunst in haar geheelen omvang (kennis van de leer der transversalen en de harmonische snijding wordt niet gevorderd).

e. Nederlandsche taal.

Kennis van de hoofdregels der spraakleer en vaardigheid om zich, zoowel mondeling als schriftelijk, in zilver en beschaafd Nederlandsch nit te drukken.

f. Fransche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en mondeling vertalen van het gelezene; het schriftelijk vertalen van een niet te gemakkelijk stuk proza van het Fransch in het Nederlandsch en van een gemakkelijk stuk van het Nederlandsch in het Fransch. (Bij eerstvermelde vertaling mag *niet*, bij laatstvermelde mag *wel* van een woordenboek worden gebruik gemaakt.

g. Aardrijkskunde.

De natuur- en de staatkundige aardrijkskunde van *Nederland*, alsmede die zijner koloniën en bezittingen.

h. Geschiedenis.

1°. De nieuwe geschiedenis van de vorming van het eerste Fransche Keizerrijk tot 1848;

2°. de vaderlandsche geschiedenis met inbegrip van die der Nederlandsche koloniën en bezittingen in andere werelddeelen van 1795 tot 1848.

Bij het examen in de geschiedenis zal meer gelet worden op de kennis van de ontwikkeling der maatschappelijke en staatkundige toestanden en van het onderling verband der gebeurtenissen, dan op eene volledige bekendheid met de bijzonderheden der gevoerde oorlogen.

i. Dienst- en exercitie-reglementen en dienstvoorschriften.

Voor zoover de kennis van die reglementen en voorschriften van een sergeant der Infanterie wordt gevorderd, met dien verstande, dat zij, die uitsluitend voor eene opleiding tot tweede-luitenant bij de militaire administratie in aanmerking wenschen te komen, van het afleggen van examen in deze reglementen en voorschriften zijn vrijgesteld.

41. Voor aspiranten die het onderwijs op een Cursus niet hebben gevolgd, strekt het examen behalve over de hiervoren bij art. 40 omschreven vakken, zich uit over:

a. Aardrijkskunde.

De natuur- en de staatkundige aardrijkskunde van de vijf werelddeelen, doch slechts in hoofdzaken.

b. Geschiedenis.

I. Een zeer algemeen overzicht van de oude- en de middel-geschiedenis, als inleiding tot de nieuwe geschiedenis;

II. een algemeen overzicht van de nieuwe geschiedenis tot aan de wording van het eerste Fransche Keizerrijk, waarbij voornamelijk zullen worden gevorderd, voor zooveel betreft:

1°. het tijdperk van 1492—1789:

de kennis van personen en gebeurtenissen, die, hetzij een overwegenden invloed op de ontwikkeling der volken hebben uitgeoefend, hetzij meer in het bijzonder op *Nederland* betrekking hebben gehad;

2°. de Fransche Staatsomwenteling van 1789: een duidelyk begrip van de oorzaken en het algemeen verloop dier staatsomwenteling, zoomede de gevolgen daarvan uit een maatschappelyk oogpunt;

3°. het tijdperk van 1789—1804:

bekendheid met de voornaamste daarin voorgevallen gebeurtenissen.

III. de vaderlandsche geschiedenis:

1°. tot 1568 in groote trekken;

2°. van 1568—1795 meer in bijzonderheden, vooral wat de verhouding van *Nederland* tot andere Enropeseche Staten betreft;

3°. overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling der koloniën en bezittingen van *Nederland* in andere werelddeelen tot 1795.

42. Behalve in de bij artt. 40 en 41 bedoelde vakken kunnen de aspiranten, desverlangd, ook proeven van bekwaamheid afleggen in de Duitsche en in de Engelsche talen en in onderdeelen der wijskunde, welke niet in het programma zijn vermeld.

§ 8. Regelen bij het toelatingsexamen hier te lande in acht te nemen.

A. Algemeene bepalingen.

43. De aspiranten leggen zoowel schriftelyk als mondeling proeven van bekwaamheid af en wel:

a. *schriftelyk* en *mondeling* in:

de rekenkunde;

de stelkunst;

de meetkunst;

de Nederlandsche taal;

de Fransche taal;

de aardrijkskunde;

de geschiedenis;

het voorschrift op den velddienst voor de onderofficieren en korporaa's van het Leger; zoomede in de vakken of onderdeelen van vakken, bedoeld bij art. 42, waarin het examen niet verplichtend is;

b. mondeling:

in de bij art. 40 vermelde exercitie- en dienstreglementen en dienstvoorschriften, met uitzondering van het voorschrift op den velddienst onder a genoemd.

Het bepaalde bij dit artikel kan door den Minister van Oorlog worden gewijzigd.

44. Het schriftelijk gedeelte van het examen heeft gelijktijdig plaats in alle garnizoenen waar een Cursus gevestigd is.

Het mondeling gedeelte van het examen wordt te *Kampen* afgenomen.

45. In verband met den uitslag van het schriftelijk gedeelte van het examen, wordt, naar door den Minister van Oorlog te stellen bepalingen, door de examen-commissie beslist, wie der aspiranten tot het mondeling gedeelte van het examen worden toegelaten.

46. De examen-commissie verdeelt zich voor het afnemen van het examen, in sub-commissiën voor elk der onderscheidene vakken; elk dezer sub-commissiën bestaat ten minste uit twee leden.

B. Wijze van beoordeeling der aspiranten.

47. De beoordeeling der aspiranten geschiedt door middel van de cijfers 10—1, welke daarbij de beteekenis hebben, hieronder naast elk dier cijfers aangeduid:

10 uitmuntend;	5 even voldoende;
9 zeer goed;	4 onvoldoende;
8 goed;	3 gering;
7 ruim voldoende;	2 slecht;
6 voldoende;	1 zeer slecht.

48. De leden van de bij art. 46 vermelde sub-commissiën beoordeelen ieder voor zich, welk cijfer den aspirant voor elk door hem schriftelijk of mondeling gegeven antwoord naar billijkheid toekomt.

Daarna wordt door die leden in onderling overleg bepaald, welk cijfer aan den aspirant voor elk antwoord wordt toegekend. Oordeelen zij daaromtrent niet eenstemmig, dan wordt het gemiddelde van de door ieder hunner toegekende cijfers aan den aspirant toegewezen.

49. Het gemiddelde van de beoordeelingcijfers, overeenkomstig het bepaalde bij art. 48 toegekend, voor de onderscheidene antwoorden in eenig-

vak, wordt tot in één decimaal nauwkeurig berekend. Daarbij worden de cijfers, toegekend voor de gedeelten van vakken, bedoeld bij art. 41, beschonwd als voor een afzonderlijk vak te gelden.

Het bedoelde gemiddelde wordt met 10 vermenigvuldigd; het daarbij gevonden geheele getal is het eindcijfer voor dat vak.

C. Beslissing omtrent den uitslag van het examen.

50. Aan het examen worden geacht te voldoen:

a. de aspiranten die voor alle vakken als eindcijfer 50 of meer hebben behaald;

b. de aspiranten die één of meer der vakken het eindcijfer 50 wel is waar niet hebben bereikt, doch van wie de commissie het examen, over het geheel genomen, niettemin als voldoende beschouwt.

Alvorens omtrent den uitslag van het examen van de onder b bedoelde aspiranten te beslissen, overweegt de commissie de beteekenis van het vak of van de vakken, waarin zij niet aan de eischen van het programma hebben voldaan, voor het onderwijs aan den Hoofdcursus; voorts neemt zij in aanmerking den uitslag van het examen in de overige vakken en — zooveel de leerlingen van een Cursus betreft — de cijfers welke hunne studielijsten over het afgelopen leerjaar aanwijken.

De hiervoren bedoelde beslissing wordt bij meerderheid van stemmen genomen; bij staking van stemmen wordt de uitslag van het examen als onvoldoende beschouwd.

D. Rangschikking der aspiranten. Opmaken van het verslag.

51. De rangschikking van de aspiranten die, in verband met het bepaalde bij art. 50, aan het examen hebben voldaan, geschiedt naar de som van de door hen behaalde eindcijfers in de bij art. 40 bedoelde vakken.

Is deze som voor twee of meer aspiranten gelijk, dan is hunne plaats op de ranglijst opvolgenderwijs afhankelijk van:

a. het totaal aantal punten door hen behaald, vooreerst in de in art. 42 bedoelde vakken; daarna in de exercitie- en dienstreglementen en de dienstvoorschriften;

b. den door hen hekleeden graad en hun ouderdom in dien graad;

c. het lot.

De volgorde van de niet geslaagde aspiranten wordt op overeenkomstige wijze bepaald.

Van de rangschikking worden voor de geslaagde en voor de niet geslaagde aspiranten afzonderlijke lijsten in tweevoud opgemaakt, waaruit, in verband met het bepaalde bij art. 40 onder *i* moet kunnen worden nagegaan wie der aspiranten zich voor opleiding, al dan niet nitaluitend tot tweede-luitenant bij de militaire administratie hebben aangemeld.

In deze lijsten wordt tevens vermeld wie van de geslaagde aspiranten in de omstandigheid verkeeren, bedoeld in de slotzinsede van art. 36 der wet.

52. Dadelijk nadat de in art. 51 bedoelde lijsten en het verslag bedoeld bij art. 8 der wet door de commissie zijn vastgesteld, wordt een en ander toegezonden aan den inspecteur van het Militair Onderwijs, die van de lijsten onmiddellijk één exemplaar aan den Minister van Oorlog doet toekomen.

In het verslag, hetwelk door genoemden inspecteur later aan den Minister van Oorlog wordt gezonden, worden door de commissie de opmerkingen en de voorstellen opgenomen, waartoe zij in het belang van het onderwijs op de Cursussen aanleiding mocht vinden.

Al de hiergenoemde bescheiden worden, namens de commissie, door den voorzitter en den secretaris der commissie ondertekend.

53. De bepalingen bij het afnemen zoowel van het schriftelijk als van het mondeling gedeelte van het toelatingsexamen op te volgen, worden, voor zoover de voorgaande artikelen daarin niet voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

DERDE HOOFDSTUK.

PRACTISCHE VORMING.

§ 1. *Eerste studiejaar.*

54. De detacheringen bedoeld bij art. 5, hebben plaats:

a. voor de leerlingen die worden opgeleid voor den officiersrang bij de infanterie:

bij één of meer der regimenten van dat wapen; deze leerlingen nemen gedurende die detacheringen deel aan alle dienstverrichtingen der onder-officieren van hinnen graad;

b. voor de leerlingen die worden opgeleid voor den officiersrang bij de administratie van het leger hier te lande:

bij één of meer der korpsen van het leger, ten einde zich daarbij in administratieve werkzaamheden te bekwamen.

De onder *a* en onder *b* bedoelde detacheringen worden geregeld door den inspecteur van het Militair Onderwijs, in overleg met den inspecteur van het betrokken wapen en wat de onder *b* vermelde leerlingen betreft, ook met den Hoofdentendant.

Bij voorkeur geschieden de detacheringen bij korpsen, die bestemd zijn om deel te nemen aan oefeningen op groote schaal.

55. De Minister van Oorlog bepaalt, zoo noodig jaarlijks, in overleg met den Minister van Koloniën, of leerlingen, die voor de militaire administratie van het Nederlandsch-Indische leger worden opgeleid, gedurende het bij art. 5 vermelde tijdperk zullen worden gedetacheerd, dan wel of die leerlingen, gedurende dat tijdperk aan den Hoofdcursus zullen verblijven, ten einde daarbij, hoofdzakelijk practisch, in militaire administratieve werkzaamheden te worden geoefend.

56. Na afloop der detacheringen wordt door den commandant der compagnie, waarbij een leerling was ingedeeld, of door den officier, onder wiens leiding hij administratieve werkzaamheden heeft verricht, te zijnen aanzien een rapport uitgebracht.

Dit rapport wordt vergezeld van de opmerkingen of beschouwingen van de autoriteiten onder wier gezag deze onderofficier tijdelijk was gesteld, door tusschenkomst van den inspecteur van het betrokken wapen aan den inspecteur van het Militair Onderwijs gezonden.

§ 2. *Tweede studiejaar.*

57. De leerlingen van het tweede studiejaar, die voor tweede-luitenant der infanterie worden opgeleid, wonen, gedurende een door den Minister van Oorlog te bepalen tijd, de practische oefeningen bij van het wapen der artillerie en van het Korps Genietroepen.

Voorts wordt aan deze leerlingen gelegenheid gegeven, eenige duurzame verdedigingswerken en eenige voor hunne opleiding van belang zijnde burgerlijke of militaire inrichtingen te bezichtigen.

VIERDE HOOFDSTUK.

EINDEXAMEN.

§ 1. *Samenstelling der Commissie.*

58. De commissie voor het afnemen van het eindexamen aan den Hoofdcursus wordt jaarlijks bij Koninklijk Besluit benoemd.

Zij wordt samengesteld als volgt:

a. Lid en voorzitter: de inspecteur van het Militair Onderwijs of een ander opper- of hoofd-officier;

b. Leden:

1°. de directeur van den Hoofdcursus en twee of meer der officieren van deze inrichting, die aan het tweede studiejaar onderricht geven;

2°. vier of meer officieren, niet tot het personeel van den Hoofdcursus behoorende, onder wie ten minste twee van het Nederlandsch-Indische leger.

Een der onder b, bij 2°, bedoelde officieren, is tevens secretaris der commissie.

Aan de commissie kunnen door den Minister van Oorlog leeraren van den Hoofdcursus, die niet als lid der commissie optreden, worden toegevoegd, ten einde de leden bij het nazien en de beoordeeling van het schriftelijk werk of bij het afnemen van het mondeling examen ter zijde te staan.

§ 2. Programma.

59. Het programma van het eindexamen aan den Hoofdcursus omvat het navolgende:

A. Infanterie van het leger hier te lande.

a. Natuurkunde.

Een juist begrip van de hoofdzaken uit de leer van de warmte, de electriciteit en het licht, zonder dat daarbij de kennis van formules wordt geëischt.

b. Landmeten en waterpassen.

Kennis van de inrichting, de regeling en het gebruik der voornaamste meetinstrumenten, benevens die van een der waterpasinstrumenten in het leerplan omschreven; de wijze waarop een terrein moet worden opgemeten en in teekening gebracht.

c. Nederlandsche taal.

Vaardigheid om zich, zowel mondeling als schriftelijk, volgens de regelen der spraakkunst en van den stijl, in zuiver en beschaafd Nederlandsch uit te drukken, waarvan o. a. uit een te vervaardigen opstel moet blijken.

d. Fransche taal.

Lezen met beschaafde nitspraak en voor de vuist vertalen van Fransch proza; schriftelijk vertalen van het Fransch in het Nederlandsch en omgekeerd. Alleen bij laatstbedoelde vertaling mag van een woordenboek worden gebruik gemaakt.

e. Hoogduitsche taal.

Lezen met beschaafde nitspraak en voor de vuist vertalen van Hoogduitsch proza; voldoende bekendheid met die taal om een Hoogduitsch prozastuk schriftelijk te kunnen vertalen in het Nederlandsch, zonder behulp van een woordenboek; het schriftelijk vertalen van eenvoudige volzinnen uit het Nederlandsch in het Hoogduitsch, met behulp van een woordenboek.

f. Aardrijkskunde.

1°. Kennis van de militaire aardrijkskunde van *Nederland*: geographische toestanden uit een militair oogpunt beschouwd; algemeen overzicht van het verdedigingsstelsel van *Nederland*;

2°. de staatsinrichting van *Nederland*: in hoofdtrekken;

3°. de natuur en de staatkundige aardrijkskunde van de Nederlandsche koloniën en bezittingen in andere werelddelen;

4°. de wiskundige aardrijkskunde: algemeene bekendheid met ons zonnestelsel en de voornaamste werelddichamen daarbuiten; de gedaante en de bewegingen der aarde; de verschijnselen, welke uit die bewegingen en uit de beweging van de maan om de aarde ontstaan; de bepaling van plaatsen op aarde; het oplossen van vraagstukken met behulp van de aardglobe.

g. Tactiek.

Kennis van de elementaire tactiek, de gevechtsleer en de toegepaste tactiek.

h. Oorlogsgebruiken.

Een beknopt overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

i. Militair strafrecht.

Kennis van het reglement van krijgstucht voor het krijgsvolk te lande; het crimineel wetboek voor het krijgsvolk te lande; de rechtspleging bij de landmacht.

k. Wapenleer.

I. Grondige kennis van de blanke wapenen, zoodmede van de inrichting, de munitie en het schot der handvuurwapenen bij het Nederlandsche leger en het Nederlandsch-Indische leger in gebruik;

II. bekendheid met:

1°. de inrichting en de uitwerking van de voornaamste der overige tegenwoordig in gebruik zijnde geweren;

2°. de inrichting van het geschut der Nederlandsche landmacht en van de daarbij behorende projectielen en ontstekingsmiddelen,

de wijze van vuren uit dat geschut en de nitwerking der projectielen;

3°. de inrichting der affuiten en de wijze van bediening van het onder 2°. vermelde geschut, zoomede de ont- en de verbranding van het buskruit in vuurmonden en draagbare wapenen;

4°. het gebruik van het geschut bij den aanval op en de verdediging van liniën en stellingen.

l. Pionier- en versterkingskunst.

I. Pionierkunst: de door infanterie te verrichten pionierarbeit;

II. Veldversterkingskunst: de dekkingen tegen front- en andere vuren; het tracé; de inrichting en het opwerpen van vluchtige versterkingen; de aanval op en het verdedigen van dergelijke versterkingen;

III. Tijdelijke en duurzame versterkingskunst:

1°. een algemeen overzicht van de inrichting der voornaamste tijdelijke, duurzame en kustversterkingen, (meer uitvoerig de inrichting van een der voornaamste forten in *Nederland*);

2°. het in staat van verdediging brengen der versterkingen, zoomede een denkbeeld omtrent de wijze waarop de verdediging van en de aanval op duurzame werken worden gevoerd.

m. Rechtlĳnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van topographische teekeningen en van constructiën op het gebied van pionieren versterkingskunst; het lezen van eenvoudige fortificatieteekeningen en topographische kaarten.

n. Dienst- en exercitie-reglementen benevens dienstvoorschriften.

1°. De dienst- en de exercitie-reglementen voor het wapen der Infanterie;

2°. de dienstvoorschriften: voor zoover de kennis dezer voorschriften van den luitenant der infanterie, bij de vervulling van de hem opgedragen diensten moet gevorderd worden.

o. Militaire wetten.

Bekendheid met de voornaamste bepalingen uit de wetten, welke met de inrichting van het Nederlandsche krijgswezen verband houden.

p. Dienst-correspondentie.

q. Militaire administratie.

De administratieve voorschriften, waarvan de

kennis van den luitenant der infanterie moet gevorderd worden.

r. Exercitiën en velddienstoefeningen.

s. Gymastiek en schermen.

t. Paardrijden.

De onder *n* bedoelde dienst- en exercitie-reglementen en dienstvoorschriften, de onder *o* bedoelde militaire wetten, benevens de administratieve voorschriften, waarvan onder *q* sprake is, worden in het leerplan voor den Hoofdcursus nader omschreven.

B. Militaire administratie van het leger hier te lande.

a. Natuurkunde.

Als bij A onder *a*.

b. Nederlandsche taal.

Als bij A onder *c*.

c. Fransche taal.

Als bij A onder *d*.

d. Hoogduitsche taal.

Als bij A onder *e*.

e. Aardrijkskunde.

Als bij A onder *f*.

f. Oorlogsgebruiken.

Als bij A onder *h*.

g. Militair strafrecht.

Als bij A onder *i*.

h. Warenkennis.

1°. De melk: hare verontreinigingen en vervalschingen;

2°. kenmerken van ouderdom en gezondheids-toestand van slachtvee; de behandeling van het vee vóór het slachten; de slachtwijzen;

3°. de anatomie van het rund, voor zoover de kennis daarvan noodig is ter onderscheiding van de verschillende deelen van het geslachte dier; de voornaamste kenmerken van gezond vleesch en spek;

4°. doelmatige oplegging en bewaring van voedingsmiddelen;

5°. de grondbeginselen der voedingsleer.

i. Boekhouden.

Grondbegrippen van het boekhouden; de inrichting en het gebruik van de hoofdboeken bij het enkel en het dubbel boekhouden; de behandeling van de voornaamste rekeningen, voorkomende bij het dubbel boekhouden; het journaliseeren; het afsluiten en heropenen van de rekeningen.

k. Dienstreglementen en dienstvoorschriften.

Voor zoover de kennis van deze reglementen en voorschriften van den luitenant-kwartiermeester bij de vervulling van de hem opgedragen diensten moet gevorderd worden.

l. Militaire wetten.

Als bij A onder o.

m. Dienst-correspondentie.

n. Militaire administratie.

1°. Grondige kennis van alle reglementen en voorschriften betreffende de administratie bij de korpsen van het leger en vaardigheid in de toepassing daarvan bij de uitvoering van schriftelijke opdrachten;

2°. grondige kennis van de werkzaamheden en de verplichtingen van den luitenant-kwartiermeester, als secretaris eener garnizoensvoedingscommissie;

3°. kennis van de te verrichten werkzaamheden bij de hoofdadministratie van korpsen en van de voorschriften betreffende het beheer van militaire bakkerijen, het garnizoensnachtleger, de garnizoens-kleedingmagazijnen en de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmacht;

4°. kennis van de verplichtingen van den luitenant-kwartiermeester, als verplegingsofficier bij troepen te velde en in versterkte plaatsen.

o. Gymnastiek en schermen.

p. Paardrijden.

De onder *k* bedoelde dienstreglementen en dienstvoorschriften en de onder *l* bedoelde militaire wetten, worden in het leerplan voor den Hoofdcursus nader omschreven.

C. Infanterie van het Leger in Nederlandsch-Indië.

a. Natuurkunde.

Als bij A onder a.

b. Landmeten en waterpassen.

Als bij A onder b.

c. Nederlandsche taal.

Als bij A onder c.

d. Fransche taal.

Als bij A onder d.

e. Maleische taal.

Het behoorlijk kunnen lezen van een eenvoudig, met Maleische karakters geschreven stuk; de kennis van de meest voorkomende regels der spraakkunst, blijkende uit het vertalen van het Maleisch in het Nederlandsch en omgekeerd van eenvoudige volzinnen, waarbij van latijnsche

karakters en van een woordenboek gebruik kan worden gemaakt.

f. Land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

In hoofdtrekken; de land- en volkenkunde van *Nederlandsch-Indië*; in bijzonderheden die van *Java* en *Sumatra*.

g. Aardrijkskunde.

1°. De Koloniën van *Nederland* in *West-Indië* en van andere rijken in *Azië* en *Australië*; de aardrijkskunde van *Achter-Indië*, *China* en *Japan* in algemeene trekken;

2°. de wiskundige aardrijkskunde: als bij A, onder *f*, bij 4°.

h. Taktiek.

Als bij A onder *g*.

i. Oorlogsgebruiken.

Als bij A onder *h*.

k. Militair strafrecht.

1°. Als bij A onder *i*;

2°. algemeene kennis van het reglement op de 2de klasse van militaire discipline en het reglement voor de strafdetachementen; zoo als een en ander voor het Indische leger van kracht is.

l. Wapenleer.

I. Als bij A onder *k*, bij I en II, 1°.

II. Bekendheid met:

1°. de inrichting van het geschut der Nederlandsch-Indische landmacht en de daarbij behoorende projectielen en ontstekingsmiddelen; de wijze van vuren met dat geschut en de uitwerking der projectielen;

2°. de inrichting der affuiten van de onder 1°. vermelde vuurmonden en van de wijze van bedienen dezer vuurmonden;

3°. de inrichting en de uitwerking der vuurmonden bij de Nederlandsche landmacht in gebruik;

4°. de ont- en de verbranding van het buskruit in vuurmonden en draagbare wapenen.

m. Pionier- en versterkingskunst.

1°. Pionierkunst: als bij A onder *l* bij I, doch in overeenstemming met de daaromtrent in *Indië* bestaande voorschriften;

2°. veldversterkingskunst: als bij A onder *l* bij II; bovendien de algemeene inrichting van versterkingen tegen inlandsche vijanden;

3°. tijdelijke en duurzame versterkingskunst:

een algemeen overzicht van de inrichting van tijdelijke en duurzame werken, inzonderheid van kunstversterkingen, verder als bij A onder l, bij III onder 2°.

n. Rechtlĳnig en topographisch teekenen.

Als bij A onder m.

o. Dienst- en exercitie-reglementen benevens dienstvoorschriften.

1°. De exercitie reglementen als bedoeld bij A onder n bij 1°;

2°. de dienstreglementen en dienstvoorschriften als bij A onder n bij 1°. en 2°., doch in overeenstemming met hetgeen nitsluitend voor den Indischen dienst wordt gevorderd.

p. Militaire administratie.

De administratieve voorschriften, waarvan de kennis van den luitenant der infanterie moet gevorderd worden.

q. Dienst-correspondentie.

r. Exerctiën en velddienstoefeningen.

s. Gymnastiek en schermen.

t. Paardrijden.

De onder o bedoelde dienst- en exercitie-reglementen en dienstvoorschriften, benevens de administratieve voorschriften, waarvan onder p sprake is, worden in het leerplan voor den Hoofdcursus nader omschreven.

D. Militaire administratie van het leger in Nederlandsch-Indië.

a. Natuurkunde.

Als bij A onder a.

b. Nederlandsche taal.

Als bij A onder c.

c. Fransche taal.

Als bij A onder d.

d. Engelsche taal.

Genoegzame bekendheid met die taal, om een eenvoudig werk te kunnen lezen en het gelezene met behulp van een woordenboek te kunnen vertalen.

e. Maleische taal.

Als bij C onder e.

f. Land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

Als bij C onder f.

g. Aardrijkskunde.

Als bij C onder g.

h. Oorlogsgebruiken.

Als bij A onder h.

i. Militair strafrecht.

Als bij C onder k.

k. Warenkennis.

Als bij B onder l.

l. Boekhouden.

Als bij B onder i.

m. Dienstreglementen en dienstvoorschriften.

Voor zoover de kennis dezer reglementen en voorschriften van den luitenant-kwartiermeester moet gevorderd worden; (in het leerplan voor den Hoofdcursus nader te omschrijven).

n. Militaire administratie.

1°. Grondige kennis van alle instructiën en voorschriften, zoomede van de algemeene en bijzondere legerorders betreffende de administratie bij de compagnieën, korpsen en garnizoenen; ziekeninrichtingen, garnizoens- en gewestelijke magazijnen van kleeding en uitrusting en vaardigheid in de toepassing daarvan bij het maken van schriftelijk werk;

2°. grondige kennis van de bepalingen omtrent de openbare aanbestedingen en van de algemeene voorwaarden voor leveringen ten behoeve der militaire administratie, van de bepalingen betreffende marcheerende troepen en alleen reizende militairen, zoomede van die aangaande de uitgaven voor geniewerken;

3°. kennis van de reglementen op de militaire pensioenen en gagementen en van die betreffende de militaire en eiviele weduwen- en weezenfondsen.

o. Dienst-correspondentie.

p. Gymnastiek en schermen.

q. Paardrijden.

§ 3. Regelen volgens welke het examen wordt afgenomen.

A. Algemeene bepalingen.

60. Het eindexamen wordt afgenomen:

a. nitsluitend *mondeling* in:

de exercitie- en de dienstreglementen en in de toegepaste tactiek;

b. *schriftelijk* en *mondeling* in:

de aardrijkskunde en de talen, voor zooveel de aspirant-kwartiermeesters betreft, bovendien in de militaire administratie;

c. *schriftelijk* of *mondeling* in:

de dienstvoorschriften;

d. *practisch* in:

de exercitiën, de gymnastiek, het schermen en het paardrijden;

e. uitsluitend *schriftelijk*:

in alle overige vakken.

De bedrevenheid der aspiranten in het teekenen wordt beoordeeld uit de door hen over te leggen lijn- en topographische teekeningen. Deze teekeningen moeten onder het toezicht van de betrokken leeraren zijn vervaardigd, waarvan uit eene daarop gestelde verklaring moet blijken.

Het bepaalde bij dit artikel kan door den Minister van Oorlog gewijzigd worden.

61. De examen-commissie verdeelt zich voor het afnemen van het examen, in sub-commissiën voor de onderscheidene vakken; ieder dier sub-commissiën bestaat ten minste uit twee leden.

B. Wijze van beoordeeling der aspiranten.

62. De beoordeeling der aspiranten geschiedt volgens het bepaalde bij art. 47.

63. De leden van de bij art. 61 bedoelde sub-commissiën handelen bij de beoordeeling der aspiranten zooals in art. 48 voor de aldaar bedoelde sub-commissiën is voorgescreven.

64. Het eindcijfer der beoordeeling in de onderscheidene vakken wordt berekend op overeenkomstige wijze als bij art. 49 is bepaald.

C. Beslissing omtrent den uitslag van het examen.

65. Aan het examen worden geacht te voldoen:

a. de aspiranten die voor alle vakken als eindcijfer 50 of meer hebben behaald;

b. de aspiranten die in een of meer der vakken het eindcijfer 50 wel is waar niet hebben bereikt, doch van wie de commissie het examen, over het algemeen genomen, niettemin als voldoende beschouwt.

Alvorens omtrent den uitslag van het examen van de onder *b* bedoelde aspiranten te beslissen, overweegt de commissie de beteekenis van het vak of de vakken waarin zij een onvoldoend examen aflegden, met het oog op de eischen van den dienst bij het wapen of het dienstvak waarvoor de aspirant is opgeleid; voorts wordt daarbij in aanmerking genomen, zoowel de stand van het door hem afgelegd examen in de overige vakken, als die van de driemaandelijke studielijsten in het laatste leerjaar.

De hiervoren bedoelde beslissing wordt bij meerderheid van stemmen genomen; bij staking van stemmen wordt de uitslag van het examen als onvoldoende beschouwd.

D. Rangschikking der aspiranten.

66. De rangschikking van de aspiranten die, in verband met het bepaalde bij art. 65, aan het examen hebben voldaan, geschiedt naar de som van de door hen behaalde eindcijfers, nadat vooraf de eindcijfers in de daarvoor aangewezen vakken, vermenigvuldigd zijn met de coëfficiënten, vermeld bij art. 67.

De vorenbedoelde som wordt vermeerderd met de som der gemiddelde beoordeelingscijfers, aan de leerlingen gedurende den loop van het laatste leerjaar op de studielijsten toegekend, nadat vooraf ook deze beoordeelingscijfers, voor zooveel noodig, met de voormelde coëfficiënten zijn vermenigvuldigd.

Is dit totaal voor twee of meer aspiranten gelijk, dan is hunne plaats op de ranglijst opvolgenderwijs afhankelijk van:

a. de som der gemiddelde beoordeelingscijfers, bedoeld in de 2de alinea van dit artikel;

b. het totaal aantal punten, bij het examen behaald in de vakken bedoeld in art. 60 onder *d*;

c. den door hen bekleeden graad en hunnen onderdom in dien graad;

d. het lot.

De volgorde van de niet geslaagde aspiranten wordt op overeenkomstige wijze bepaald.

67. De bij art. 66 bedoelde coëfficiënten zijn:

a. voor alle aspiranten:

gymnastiek en schermen $\frac{1}{4}$
paardrijden $\frac{1}{4}$.

b. voor de aspiranten die voor het wapen der Infanterie zijn opgeleid:

teekenen $\frac{1}{4}$.

c. voor de aspiranten die voor de militaire administratie zijn opgeleid:

boekhouden $\frac{1}{4}$.

Bij Koninklijk Besluit kunnen de voormelde coëfficiënten worden gewijzigd en dan ook voor andere vakken een zoodanige coëfficiënt worden bepaald.

E. Uitspraak betreffende de aspiranten. Opmaken van het verslag.

68. Na afloop van het examen stelt de commissie de algemeene ranglijst vast, alsmede het ingevolge art. 8 der wet te maken verslag.

In verband met het bepaalde bij art. 39 der wet beslist de commissie vervolgens of de leerlingen voldoende practische geschiktheid en bruikbaarheid bezitten en van goed gedrag zijn.

Afgescheiden van de door den directeur van den

Hoofdcursus nopens de hierbedoelde leerlingen te verstrekken mondelinge of schriftelijke inlichtingen, worden tot voorschreven einde de rapporten, bedoeld bij art. 56, tijdig door den inspecteur van het Militair Onderwijs aan de leden der commissie ter inzage verstrekt.

69. In het bij art. 68 bedoelde verslag vermeldt de commissie voorts de opmerkingen en de voorstellen, waartoe zij in het belang van het onderwijs op den Hoofdcursus aanleiding mocht vinden.

Van de beslissing bedoeld bij het tweede lid van art. 68, wordt in een afzonderlijk met redenen omkleed rapport aan den Minister van Oorlog mededeeling gedaan; daarbij worden betreffende alle examinandi overgelegd:

a. extracten-stamboek en

b. extracten-strafregister;

voorts nopens die examinandi welke voor den dienst hier te lande zijn opgeleid:

c de bewijzen van Nederlandschap, dan wel de schriftelijke verklaring bedoeld bij art. 2.

Vorenbedoeld verslag en rapport benevens de ranglijst der aspiranten worden in tweevoud opgemaakt, en, wanneer de inspecteur van het Militair Onderwijs niet is voorzitter der commissie, worden de laatstbedoelde twee stukken ten spoedigste aan dien inspecteur gezonden.

De inspecteur doet daarvan, evenals van het, eventueel later bij hem ingekomen verslag, onmiddellijk een exemplaar aan den Minister van Oorlog toekomen.

Treedt genoemde inspecteur op als voorzitter der commissie, dan handelt hij in laatstbedoelden zin.

Al de hiergenoemde bescheiden worden, namens de commissie door den voorzitter en den secretaris ondertekend.

70. Aan de leerlingen die aan het eindexamen hebben voldaan, doch om eenige reden — mits niet ter zake van minder gunstig gedrag — niet voor eene benoeming tot officier in aanmerking kunnen worden gebracht, kan, desverlangd, op voordracht der examen-commissie en van den inspecteur van het Militair Onderwijs, door den Minister van Oorlog een *bewijs* worden nitgereikt, vermeldende dat zij bedoeld examen met voldoende nitslag hebben afgelegd.

71. De regelen bij het afnemen van het eindexamen in acht te nemen, worden, voor zoover daarin bij de voorgaande artikelen niet is voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) SKYFFARDT.

De Minister van Koloniën, (get.) V. DEDEM.

Behoort bij het REGLEMENT VOOR DEN HOOFDCURSUS, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 22 September 1892 (*Staatsblad* n°. 221).

TABEL, aanduidende de samenstelling van het aan den Hoofdcursus te verbinden personeel, zoomede de regelen voor de vaststelling der traktementen, toelagen en andere vergoedingen en soldijverhoogingen van dat personeel.

PERSONEEL.	Rangen, graden, betrekkingen of bestemmingen.	Sterkte.	Bijzondere bepalingen.
Directeur	Hoofdofficier of Kapitein van het Wapen der Infanterie. (1)	1	a. De toelagen van den directeur en van de officieren-leeraren, behoorende tot het leger hier te lande, worden, even als de traktementen en de toelagen van de officieren-leeraren, behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger; de toelagen van gepensioneerde kapiteins en luitenanten tijdelijke leeraren, als bedoeld onder <i>s</i> ; de traktementen van de vaste burgerleeraren en de soldijverhoogingen van het vast militair personeel beneden den rang van officier, bij Koninklijk Besluit geregeld.
Leeraren in militaire en in niet militaire vakken:			
Leger hier te lande . . .	Kapitein. (1)	1	
Leger hier te lande . . .	Luitenant. (1) (2)	8	
Leger in Nederlandsch-Indië.			

PERSONEEL.	Rangen, graden, betrekkingen of bestemmingen.	Sterkte.	Bijzondere bepalingen.
<i>Leeraren in de militaire administratieve vakken:</i>			
Leger hier te lande . . .	Luitenants. (1) (*)	2	
Leger in Nederlandsch-Indië.			
<i>Leeraren in de Nederlandsche, de Fransche, de Duitsehe en de Engelsche talen.</i>	Vaste burgerleeraren. (2)	2	
<i>Leeraars in de natuurwetenschappen, de warentennis en het boekhouden.</i>	Burger-leeraren niet behorende tot het vaste personeel. (3)	3	
<i>Leeraar in het paardrijden.</i>	Burger-leeraren niet behorende tot het vaste personeel. (4)	1	
<i>Militaire onderwijzers beneden den rang van officier, niet behorende tot het vaste personeel:</i>			
Onderwijzer in de gymnastiek.	Onderofficier.	1	
Onderwijzer in het schermen.	Onderofficier.	1	
Onderwijzer in het zwemmen.	Onderofficier.	1	
<i>Vast militair personeel beneden den rang van officier (*):</i>			
Adjutant-onderofficier, tevens werkzaam op het bureau van den directeur . . .	Adjutant-onderofficier.	1	
Administrateur	Sergeant-majoor.	1	
Menage-meester, concierge en bibliothecaris	Sergeanten en fourier. (*)	3	
Personeel voor huishoudelijke diensten.	Korporaals.	2	
Oppassers.	Tamboers of hoornblazers.	2	
	Soldaten.	30	

Ons bekend:

De Minister van Oorlog, (geteekend) SEYFFARDT.
De Minister van Koloniën, " VAN DEDEM.

22 September 1892. **BESLUIT**, tot aanwijzing van de korpsen van het Wapen der Infanterie, waarbij een Cursus wordt ingesteld. S. 222.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Oorlog van 21 Juni 1892, Kabinet, Litt. G²²;

Overwegende, dat, ingevolge art. 4 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), bondende regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken, de korpsen van het Wapen der Infanterie waarbij een Cursus wordt ingesteld, als bedoeld onder b van art. 2 dier wet, bij algemeenen maatregel van bestuur moeten worden aangewezen;

Den Raad van State gehoord, (advies van 2 Augustus 1892, n°. 7);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 19 September 1892, Kabinet, Litt. G²²;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Een Cursus, als bedoeld onder b van van art. 2 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), wordt ingesteld bij het Regiment Grenadiers en Jagers, bij elk der acht overige regimenten van de Infanterie en bij het Instructie-Bataljon.

2. Dit Besluit treedt in werking op 1 November 1892.

De Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 22sten September 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.
(Uitg. 24 Sept. 1892.)

24 September 1892. **MISSIVE** [van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de burgemeesters in die provincie, houdende mededeeling van het formulier der verklaring te stellen op declaratiën wegens gedane voorschotten in zake onteigening van besmette goederen.

Ingevolge opdracht van Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken, gedaan bij schrijven van 22 dezer n°. 6300, afd. A.Z.C., heb ik de eer

U te verzoeken voortaan de verklaring op declaratiën wegens gedane voorschotten in zake onteigening van goederen wegens epidemische en besmettelijke ziekten onder menschen aan te vullen en die te doen luiden als volgt:

„De ondergeteekende, burgemeester der gemeente, verklaart op zijn ambts-eed, dat deze declaratie is deugdelijk en onvergolden tot een bedrag van (in schrijffletters) en dat wegens schadeloosstelling voor onteigende goederen en voor verdere kosten van de onteigening niets wordt in rekening gebracht dan hetgeen werkelijk verschuldigd is en volgens het bij artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk verklaarde art. 72 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125) betaald is of geconsigneerd.”

Voorts is gelijke verklaring te stellen op declaratiën wegens vorderingen, voortgevoerd uit de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80) en de op die wet gegronde algemeene maatregelen van bestuur, voor zoover die vorderingen ten laste van het Rijk komen.

De Comm. der Koningin in de prov. Overijssel,
(get.) GEERTSEMA.

26 September 1892. **MISSIVE** van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal te 's Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden, betreffende aanmonstering van schepelingen ter koopvaardij.

Het is mij gebleken, dat bij monstering van schepelingen ter koopvaardij, het veelal gebeurt dat deze onkundig blijven ten deele van datgene waartoe zij zich verbinden, meer bepaaldelijk van den door hen bij de monsterrol gedanen afstand van enkele rechten, o. a. vermeld in art. 440 van het Wetboek van Koophandel.

Ter vermindering van deze verkeerdheid, die later niet zelden tot telenstelling, ongerief en desertie aanleiding geeft, is het mijn verlangen:

1°. dat voortaan wanneer schepelingen bij de monsterrol afstand doen van eenig recht, hun bij het Wetboek van Koophandel toegekend, niet slechts naar het betreffelijk wetsartikel worde verwezen, maar de inhoud van iede bepalingen, waarvan afstand geschiedt, woordelijk in de monsterrol worde ingelascht;

2°. dat door den waterschout of anderen ambtenaar, te wiens overstaan de monsterrol wordt opgemaakt, de te monsteren schepelingen nitdrukkelijk worden opmerkzaam gemaakt op de

hoofdbepalingen der overeenkomst en inzonderheid, op elk beding, waarbij zij van eenig recht afstand doen, en op de gevolgen daarvan te hunnen opzichte, en dat de ambtenaar zich vergewisse dat de te monstere personen de strekking van die bepalingen en bedingen begrijpen;

3°. dat van de voldoening aan het sub 2°. bepaalde, nit de monsterrrol zelve blijke door de opnemmg aan het slot der akte van eene desbetreffende verklaring.

Dat niet van elk recht afstand kan worden gedaan, schijnt ook niet overal in het oog te worden gehouden. Een beding b. v. houdende afstand van het bij n°. 7 van art. 440, Wetboek van Koophandel bepaalde, hetwelk in sommige monsterrrollen voorkomt, zou als niet verbindend moeten worden beschouwd, als zijnde die bepaling van publieke orde.

Ik heb de eer UW.E.G. te verzoeken de ambtenaren in Uw ressort met de monsterring van scheepsvolk belast, met een en ander in kennis te stellen en hen aan te schrijven, dat zij zich aan de hierboven gegeven voorschriften stipt hebben te houden.

Een voldoende aantal exemplaren dezer circulaire gaat te dien einde hiernevens.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

27 September 1892. WET, op de vermogensbelasting. S. 223.

Bijlagen Handel. 2° Kamer 1891/92, n°. 125, 1—24.

Handel. idem 1891/92, bladz. 1047—1055, 1058—1135, 1187—1150, 1152—1180, 1182—1248, 1250—1318, 1322—1353, 1357—1367, 1389.

Handelingen 1° Kamer 1891/92, bladz. 266, 268—280; 1892/93 bladz. 5—19, 23—66.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is eene vermogensbelasting te heffen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. Onder den naam van "vermogensbelasting" wordt eene directe belasting geheven van ieder, die binnen het Rijk woont, of die zich in den loop van het jaar binnen het Rijk metterwoon vestigt.

Of en waar iemand binnen het Rijk woont wordt naar de omstandigheden beoordeeld.

2. Ieder is belastingplichtig naar de waarde

van zijn vermogen, opgevat en berekend naar de bepalingen dezer wet.

Tot grondslag der berekening van het vermogen wordt genomen de toestand bij den aanvang van het belastingjaar of, voor hen, die zich eerst in den loop van het jaar binnen het Rijk metterwoon gevestigd hebben, het tijdstip van vestiging.

Hij, die zich eerst in den loop van het belastingjaar binnen het Rijk vestigt, is belastingplichtig voor zooveel twaalfde gedeelten van het belastingjaar als het aantal geheele maanden belooft, die tijdens zijne vestiging nog niet zijn ingetreden.

3. Onroerend goed wordt geacht vermogen te zijn van hem, die daarop recht van opstal of erfpacht uitoefent of het in dusgenaamde vaste huur of pacht besit.

Wegens ander vruchtgenot van vermogen is hij, die het vruchtgenot heeft, belastingplichtig als ware hij voor vier vijfde gedeelten de eigenaar van dat vermogen.

Voorts wordt als vermogen beschouwd een bij deze wet vast te stellen veelvoud van het bedrag of de geldswaarde der jaarlijksche ontvangsten ter zake van in opstal, erfpacht en dusgenaamde vaste huur of pacht uitgegeven goederen; ter zake van tiend, grondrente of andere op onroerende goederen gevestigde schuldpllichtigheid; en ter zake van gevestigde of alijdurende renten en nitkeeringen van polderkassen.

4. Het vermogen der vrouw wordt, behoudens de uitzonderingen, in de voorlaatste zinsnede van dit artikel omschreven, geacht een geheel uit te maken met dat van den man.

De man is, behoudens verhaal, naar de waarde van dat geheele vermogen belastinggechuldig.

In de gevallen van scheiding van tafel en bed, van scheiding van goederen, en in het geval dat de vrouw krachtens art. 195 Burgerlijk Wetboek zich het beheer van hare roerende en onroerende goederen en het vrije genot van hare inkomsten bedongen heeft, is de vrouw naar de waarde van haar eigen vermogen zelve belastingplichtig.

Niettemin wordt in de twee laatste gevallen bij de berekening van de verschuldigde belasting geene splitsing van de vermogens van man en vrouw toegelaten, maar de uitkomst der berekening wordt dan in evenredigheid tot het batig bedrag van ieders vermogen over beide omgeslagen.

5. Het belastingjaar begint den Isten Mei en eindigt den 30sten April.

6. Onder vermogen wordt niet begrepen:

a. menbelen, kleederen, levensmiddelen, voorwerpen van kunst of wetenschap, goud- en zilverwerk, paarden en edelgesteenten, geen handelsvoorraad zijnde;

b. polissen van nog loopende levensverzekeringen;

c. het recht op lijfrenten en pensioenen;

d. goederen, waarvan anderen het vruchtgenot hebben;

e. nog niet vorderbare termijnen van renten, van uitkeeringen, van bezoldigingen en van andere inkomsten.

7. Voor de regeling der belasting wordt de waarde van het vermogen bepaald als volgt:

A. Voor gebouwde en ongebouwde eigendommen op het twintigvoud hunner belastbare opbrengst naar de jongste schatting, tenzij de belastingplichtige mocht verkiezen zijne goederen dezer soort, geene nitgezonderd, naar hunne verkoopwaarde te schatten. Maakt hij van die bevoegdheid gebruik, dan vermeldt hij dit bij de aangifte, onder overlegging van een staat, aanwijzende welke waarde hij aan zijne gezamenlijke goederen heeft toegekend.

Indien de waarde wordt bepaald op het twintigvoud van de belastbare opbrengst, wordt die opbrengst vooraf verminderd:

1°. met de Rijksgrondbelasting en de daarvan geheven opcenten over het loopende jaar;

2°. met de polder- en waterschapslasten volgens den laatstbekenden jaarlijkschen omslag, voor zoover deze de som te boven gaat, welke bij de regeling der belastbare opbrengst is afgetrokken;

3°. met het bedrag of de geldswaarde der jaarlijksche uitkeeringen ter zake van opstal, erfpacht, dusgenaamde vaste huur of pacht, tiend, grondrente of andere op de goederen gevestigde schuldpligtigheid. Is de uitkeering afwisselend, dan wordt het gemiddeld per jaar van de drie laatste belastingjaren gerekend, of indien de uitkeering nog geen drie jaren is geschied, het gemiddeld per jaar sedert zij een aanvang nam.

De bedragen of geldswaarden der af te trekken uitkeeringen worden verhoogd met vijf ten honderd, indien buitengewone uitkeering bij overgang of andere gebeurtenis verschuldigd is.

Bij schatting van de waarde wordt met de bij 1°.—3°. bedoelde lasten, uitkeeringen, huren en pachten rekening gehouden.

B. Voor:

bouwterreinen, daaronder niet begrepen erven en tuinen, aanhoorigheden zijnde van gebouwde eigendommen, gronden aangelegd tot parken,

zoomede gronden, die minder verkoopwaarde hebben dan één gulden de centiare;

gebouwde en ongebouwde eigendommen, waarvan vrijdom van grondbelasting genoten wordt;

ongebouwde eigendommen in veenpolders, waarvoor bij de laatste schatting de oude belastbare opbrengst behouden is;

gebouwde eigendommen, waarvoor de belastbare opbrengst wegens stichting, herbouw of verandering nog moet worden geregeld of opnieuw geregeld;

als zoodanig waarde hebbende venen, terpen, steengroeven en groeven van andere delfstoffen; onroerende goederen buiten het Rijk gelegen en rechten op die goederen gevestigd,

wordt de waarde bepaald naar de bekende verkoopwaarde van soortgelijke of daarmede het meest overeenkomende eigendommen, goederen of rechten.

C. Het bij het derde lid van art. 3 bedoelde veelvoud wordt gesteld op het twintigvoud van het bedrag of de geldswaarde der jaarlijksche ontvangsten. Zijn deze afwisselend, dan wordt het gemiddeld per jaar van de drie laatste belastingjaren gerekend, of indien de ontvangst nog geen drie jaren heeft plaats gevonden, het gemiddeld per jaar sedert zij een aanvang nam.

Het bedrag, waarvan het twintigvoud wordt berekend, wordt met vijf ten honderd verhoogd, indien bij overgang of andere gebeurtenis buitengewone uitkeering wordt genoten.

D. Effecten worden geschat op hunne geldswaarde naar de laatste bekende gegevens.

Onder effecten worden verstaan inschrijvingen in Grootboeken van Nationale en buitenlandsche Staatsschuld, aandeelbewijzen en obligatiën, ook die, welke in den vorm van certificaten of receptissen zijn opgemaakt.

E. Hypothecaire en andere schuldvorderingen niet reeds onder **D** begrepen worden geschat op het bedrag van het kapitaal.

Schuldvorderingen op tijd, waarover geen rente wordt berekend, wissels en ander handelspapier worden op hunne contante waarde geschat.

Indien de schuldvordering of de betaling der rente niet voldoende verzekerd is, wordt de waarde begroot.

F. Schepen, vaartuigen en schuiten met toebehooren;

vaste en losse werktuigen en gereedschappen in fabrieken en werkplaatsen;

paarden en voertuigen, tot welke doeleinden ook gebezigd;

vee en voorwerpen van het landbouwbedrijf; handelsvoorraden en alle overige zaken, worden geschat naar hunne geldswaarde in verband met hunne bestemming.

8. Het vermogen, overeenkomstig de bepalingen dezer wet berekend, wordt verminderd met:

1°. het bedrag der schuldvorderingen ten laste van den belastingplichtige.

Schuldvorderingen op tijd, waarover geen rente wordt berekend, wissels en ander handelspapier worden op hunne contante waarde geschat:

2°. het twintigvoudig jaarlijksch bedrag der verschuldigde lijfrenten, pensioenen en gevestigde of altijddurende renten; benevens het twintigvoudig jaarlijksch bedrag der uitgaven van den belastingplichtige voor verschuldigde verstrekkingen van levensonderhoud, huisvesting of andere zaken.

Is het bedrag van dit een en ander afwisselend, dan wordt het gemiddeld per jaar van de drie laatste belastingjaren gerekend, of, indien de schuld nog geen drie jaren bestaat, het gemiddeld per jaar sedert haar bestaan.

Wegens premien voor levensverzekering, voor pensioen of voor lijfrente, wegens onverschuldigde uitkeeringen en wegens nitgaven voor onderhoud en opvoeding van kinderen wordt niets in mindering gebracht.

9. Zij wier vermogen geheel of ten deele belegd is in een of meer ondernemingen, hetzij door hen zelve, al of niet in vereeniging met anderen, hetzij door anderen geheel of ten deele voor hunne rekening gedreven, kunnen, indien zij geen verhandelbare aandeelbewijzen daarvan bezitten, het aldus belegd vermogen schatten overeenkomstig de laatste door of namens hen vastgestelde of goedgekeurde balans; mits deze balans den stand van zaken aanwijze, op een tijdstip ten vroegste nit het afgelopen belastingjaar, en mits des gevorderd blyke, dat bij hare opmaking de baten en lasten geschat zijn naar regels, welke toepassing geen lager kapitaalsaldo oplevert, dan verkregen zou zijn bij toepassing der regels in de twee vorige artikelen vermeld.

Het aldus geschatte bedrag wordt vermeerderd of verminderd met de kapitalen, welke door den belastingplichtige aan de onderneming of ondernemingen sedert het tijdstip der balans zijn toegevoegd of outtrokken.

10. Indien de waarde van het vermogen, overeenkomstig de vorige artikelen bepaald, minder bedraagt dan f 18,000, is geen belasting verschuldigd. Is zij f 18,000 of meer, doch min-

der dan f 14,000, dan is verschuldigd f 2. Is zij f 14,000 of meer, doch minder dan f 15,000, dan is verschuldigd f 4. Is zij f 15,000 of meer, doch niet meer dan f 200,000, dan is verschuldigd f 1.25 van elke geheele som van f 1000, waarmede zij het bedrag van f 10,000 te boven gaat. Is zij grooter dan f 200,000, zoo is een vast bedrag van f 237.50 verschuldigd, benevens f 2 van elke geheele som van f 1000, waarmede de waarde van het vermogen het bedrag van f 200,000 te boven gaat.

11. Van de belasting zijn vrijgesteld vreemdelingen hier te lande als consuls of consulaire agenten toegelaten, mits zij onderdanen zijn van den Staat die hen benoemde en geen ander beroep of bedrijf uitoefenen en wederkeerig in de door hen vertegenwoordigde landen, aan Nederlanders aldaar op gelijken voet toegelaten, vrijstelling van belasting naar vermogen of inkomsten worde gegeven.

12. De belastingplichtige wordt aangeslagen in de gemeente, waar hij woont bij het begin zijner belastingplichtigheid in het loopend belastingjaar.

De woonplaats van den man wordt geacht ook de woonplaats te zijn van zijne vrouw, van wie hij niet van tafel en bed gescheiden is.

Minderjarigen, onder curateele gestelden of krankzinnigen, aan wie een aanslag moet worden opgelegd, worden aangeslagen in de gemeente waar hunne wettelijke vertegenwoordigers wonen.

Wonen deze huitenlands, zoo geschiedt de aanslag in de gemeente waar de minderjarige, onder curateele gestelde of krankzinnige gewoonlijk verblijft hondt.

Bij verschil van gevoelen over de plaats waar een belastingplichtige moet worden aangeslagen, beslist de Minister van Financiën.

AANSLAG.

13. De aanslag in de belasting is opgedragen aan de inspecteurs der registratie, ieder in den kring van zijne divisie.

De gemeentebesturen zijn gehouden aan de inspecteurs op hun verzoek kosteloos inzage van de kobieren der hoofdelijke omslagen naar het inkomen te geven, en toe te laten dat zij daarvan uittreksels of afschrift nemen of doen nemen.

De ambtenaren, ressorteerende onder het Departement van Financiën, geven aan die inspecteurs, voor zooveel noodig, inlichtingen uit de archieven van hunne kantoren, volgens regelen door den Minister van Financiën te stellen.

14. Jaarlijks vóór den 15 Mei doet de inspecteur der registratie voor elke gemeente of voor elk gedeelte eener gemeente van zijne divisie, na overleg met den burgemeester of die hem vervangt, eene lijst opmaken van de namen der personen, die aldaar, naar zij vermoeden, volgens deze wet moeten worden aangeslagen, en hunner wettelijke vertegenwoordigers.

De inlichtingen, welke de burgemeester of die hem vervangt en de ambtenaren belast met de regeling van de plaatselijke directe belasting nopens het vermogen van ieder kunnen geven, worden daarbij tevens aangeteekend.

Meent de inspecteur in den loop van het jaar, dat iemands naam nog op de lijst moet worden gebracht, dan wordt de lijst op dezelfde wijze aangevuld.

De burgemeester doet telkens opgaaf aan den inspecteur van de namen der ingezetenen, die, naar zijn oordeel, nog op de lijst moeten worden gebracht.

15. Aan ieder wiens naam op de lijst is vermeld of aan zij wettelijken vertegenwoordiger doet de inspecteur vóór het einde van Mei een biljet toekomen, ingericht volgens formulier door Ons vastgesteld, bevattende summier aanwijzing van de bestanddeelen van het vermogen.

Aan hen, die zich in den loop van het belastingjaar metterwoon binnen het Rijk vestigen, wordt zoo spoedig mogelijk een biljet gezonden.

De lijst, aangevuld met eene ambtelijke verklaring dat de biljetten nitgereikt zijn, geldt als bewijs van uitreiking op den daarbij genoemden dag.

16. Hij, aan wien blijkens de lijst een biljet is gezonden, is verplicht, binnen twintig dagen na de uitreiking, op dat biljet en volgens de daarop gedrukte aanwijzingen aangifte van zijn vermogen te doen.

Deze termijn kan door den inspecteur verlengd worden.

Indien het vermogen van hem, aan wien een biljet is gezonden, minder dan f 13,000 bedraagt, of indien hij geen vermogen heeft, verklaart hij dit een of ander op het biljet, dat aldus als aangifte onderteekend wordt.

Indien de vrouw krachtens art. 195 of art. 241 Burgerlijk Wetboek zelve het beheer over hare roerende en onroerende goederen en het vrije genot van hare inkomsten heeft, is elk der echtelieden verplicht aangifte te doen van zijn vermogen, al bedraagt dat minder dan f 13,000.

Hij, aan wien een biljet is gezonden, en die

over het loopend jaar in eene andere gemeente van het Rijk is aangeslagen of dáár reeds aangifte heeft gedaan, vermeldt dit op het biljet met opgaaf van den naam dier gemeente.

Het biljet wordt onderteekend.

Hij die, hoewel naar deze wet belastingplichtig, geen biljet heeft ontvangen, is verplicht vóór den vijftienden Juni van het belastingjaar of wel, bij vestiging binnen het Rijk in den loop van het belastingjaar, binnen twee maanden na die vestiging aangifte te doen, op de wijze bij dit artikel bepaald.

Tot dat einde worden biljetten kosteloos verkrijgbaar gesteld, zowel op de kantoren van de registratie en successierechten als op de secretariën der gemeenten.

De namen van hen, aan wie op verzoek biljetten zijn gegeven, worden door den inspecteur op de lijst ingeschreven.

17. Indien de man verhinderd is aangifte te doen, is de vrouw gehouden namens hem aangifte te doen.

Wettige vertegenwoordigers van minderjarigen, onder enrateele gestelden of krankzinnigen, aan wie een aanslag moet worden opgelegd, zijn verplicht voor deze aangifte te doen. De hoedanigheid wordt bij de onderteekening der aangifte vermeld.

Voor een overleden belastingplichtige kan de aangifte onderteekend worden door één der erfgenamen, den executeur-testamentair of den bewindvoerder over de nalatenschap.

Voor hem, die niet in staat is aangifte te doen, kan de aangifte door een ander, namens hem, worden gedaan,mits onder bijvoeging eener schriftelijke vergunning van den inspecteur.

18. De aangifte wordt door of van wege den aangever bezorgd in een der bussen in het volgende artikel bedoeld, of rechtstreeks, kosteloos aangeteekend per post, toegezonden aan den ontvanger der successierechten, tot wiens kantoor, of aan den inspecteur, tot wiens divisie de gemeente behoort.

19. In de kantoren van de registratie- en successierechten en in de secretarie van elke gemeente, door den Minister van Financiën aan te wijzen, worden van Rijkwege vaststaande, gesloten bussen geplaatst, voor de ontvangst der aangiften bestemd.

De sleutel van de bus wordt bewaard door den inspecteur der registratie of op zijn last door den ontvanger der successierechten.

De burgemeester zorgt dat de bus, in de secretarie zijner gemeente geplaatst, gedurende de kantooruren tot ontvangst van aangiften toegankelijk is. Hij, die zich met eene aangifte aanmeldt, wordt nietgenoodigd die persoonlijk in de bus te doen.

20. De inspecteur der registratie of de ambtenaar die hem vervangt, verzamelt de aangiften.

De namen der aangevers en het bedrag van het aangegeven vermogen worden vermeld in een proces-verbaal, dat door den ambtenaar op zijn ambtseed wordt opgemaakt.

Aangiften welke in behandeling behooren te komen bij een der ambtgenooten van den inspecteur worden door hem aan dien ambtgenoot gezonden.

Aan hem wiens naam op de lijst is vermeld en van wien geen aangifte is ingekomen, kan de inspecteur kosteloos eene verzegelde uitnoodiging doen toekomen om de aangifte alsnog, binnen een door den inspecteur te bepalen termijn, bij hem zelf te bezorgen.

Indien de inspecteur nadere toelichting der aangifte noodig acht, kan hij den aangever daartoe in de gelegenheid stellen.

21. Indien de inspecteur geen beduiking tegen de aangifte van het vermogen heeft, wordt de aanslag door hem in overeenstemming met die aangifte bepaald.

Aan aangiften van hen, wien naar de meening van den inspecteur geen aanslag moet worden opgelegd, wordt geen verdere behandeling gegeven.

De inspecteur is bevoegd den aanslag te bepalen naar een grooter vermogen of naar een hogere waarde van vermogen dan aangegeven is, indien de aangifte hem te laag voorkomt of indien de waarde naar de regels dezer wet, volgens zijn oordeel, te laag is bepaald.

Indien de aangever gebruik heeft gemaakt van de bij art. 7, A, verleende bevoegdheid tot schatting, kan bij den aanslag aan het totaal zijner onroerende goederen geene hogere waarde worden toegekend dan waarop zij bij toepassing van den regel der wet zouden zijn te bepalen.

Hij, die geene aangifte heeft gedaan, wordt door den inspecteur ambtshalve aangeslagen.

22. De inspecteur, naar deze wet zelf tot aangifte verplicht, zendt die aan zijn door den Minister van Financiën aan te wijzen ambtgenoot.

Deze bepaalt zijn aanslag volgens de regelen dezer wet en doet daarvan opgaaf aan den ontvanger der successierechten, onder wiens kantoor de aanslag op het hierna vermelde register moet worden gebracht.

23. De aanslagen in de belasting worden voor den kring van elk kantoor van successierechten opgenomen in een gemeentegewijs aan te leggen register, dat door den inspecteur voor elke groep van gelijktijdig bepaalde aanslagen wordt vastgesteld.

Terstond na de vaststelling zendt de ontvanger, tot wiens kring van kantoor het register behoort, kosteloos voor de aangeslagenen, aan ieder hunner eene verzegelde uitnoodiging om te zijnen kantore het bedrag te betalen, waarvoor hij in de belasting is aangeslagen.

Aan hen, wier aanslag hooger is gesteld dan hunne aangifte of die bij gebreke van aangifte ambtshalve zijn aangeslagen, wordt de uitnoodiging tot betaling aangeteekend per post gezonden.

Het volgnummer van het register wordt op de uitnoodiging vermeld; op de keerzijde worden de bepalingen dezer wet nopens betaling, invordering, bezwaren, ontheffing en beroep gedrukt.

BEZWAREN TEGEN DE AANSLAGEN.

Ontheffing.

24. Hij, wiens aanslag hooger is gesteld dan zijne aangifte, kan, in geval van bezwaar tegen zijn aanslag, zelf of door een gemachtigde binnen dertig dagen na de aanteekening van de uitnoodiging tot betaling een gemotiveerd bezwaarschrift in gesloten omslag per post aangeteekend zenden, of tegen gedagteekend ontvangbewijs bezorgen bij den ontvanger, die de uitnoodiging tot betaling heeft gedaan.

Indien de aangeslagene of zijn gemachtigde het verlangen daartoe heeft te kennen gegeven, wordt hij, te zijner keus, door den inspecteur of den ontvanger in persoon nopens zijne bezwaren gehoord.

25. Aan hem, die in den loop van het belastingjaar het Rijk metterwoon verlaat, wordt op zijn verzoekschrift ontheffing verleend voor zooveel twaalfde gedeelten van zijn aanslag als het aantal geheele maanden van het jaar beloopt, die tijdens zijn vertrek of — indien het verzoekschrift eerst na het vertrek is ingediend — tijdens de indiening nog niet zijn ingetreden.

Aan hem, die aangeslagen is wegens een vruchtgenot, dat in den loop van het belastingjaar eindigt, wordt ontheffing verleend voor zooveel geheele maanden als bij het indienen van zijn verzoekschrift niet verstreken zijn.

De verzoekschriften worden ingediend op de

wijze en bij den ambtenaar in het vorig artikel bepaald.

26. Op de bezwaarschriften en verzoekschriften wordt uitspraak gedaan door den inspecteur, voor zooveel noodig op den voet van het volgend artikel gemachtigd.

Hij zendt de uitspraak in gesloten omslag, aangeteekend per post of tegen gedagteekend ontvangbewijs, kosteloos, aan den aangeslagene.

27. Op machtiging van een door Ons aan te wijzen hoofdambtenaar der registratie, kan de inspecteur, overschillig of al dan niet een bezwaarschrift is ingediend, ontheffing van belasting verlenen, indien hem in den loop van het belastingjaar blijkt dat hij den aanslag van een belastingplichtige, die aangifte heeft gedaan, te hoog heeft bepaald.

Gelijke machtiging heeft de inspecteur noodig voor ontheffing op bezwaar- en verzoekschriften.

Beroep.

28. De aangeslagene, die bezwaar heeft tegen de uitspraak van den inspecteur omtrent den aanslag of tegen den aanslag hem ambtshalve opgelegd, kan in beroep komen bij den Raad, krachtens het volgend artikel ingesteld.

Het beroep geschiedt door indiening bij dien Raad van een bezwaarschrift, dat tegen gedagteekend ontvangbewijs bezorgd moet worden bij den voorzitter of bij den ontvanger der successierechten, of wel aan een van hen aangeteekend per post moet worden toegezonden.

Hij, die aangifte heeft gedaan, doch wiens aanslag krachtens eene uitspraak van den inspecteur hooger dan de aangifte is gesteld, kan het bezwaarschrift indienen uiterlijk dertig dagen nadat hem de uitspraak van den inspecteur is toegezonden.

Als datum van toezending geldt die der aanteekening per post of die van het gedagteekend ontvangbewijs bedoeld bij art. 26 tweede lid.

Bij de indiening van het bezwaarschrift moet tevens de uitspraak van den inspecteur worden overgelegd.

Hij, die geene aangifte heeft gedaan, kan het bezwaarschrift indienen uiterlijk dertig dagen nadat hem de uitnodiging tot betaling, bedoeld bij artikel 23 derde lid, is toegezonden. Als datum van toezending geldt die der aanteekening per post.

29. In elke provincie of in elk gedeelte eener provincie, door Ons aan te wijzen, wordt voor de uitspraak op de bezwaarschriften, bedoeld bij 1892.

het vorig artikel, een Raad van beroep ingesteld, welks standplaats door Ons wordt aangewezen.

De Raad bestaat uit drie leden, van wie één wordt benoemd door Gedeputeerde Staten der provincie, één door de rechtbank, tot wier rechtsgebied de standplaats van den Raad behoort, en één door den Minister van Financiën.

Op dezelfde wijze wordt voor ieder lid een plaatsvervanger benoemd, en bij ontslag of overlijden in eene vacature voorzien.

Om de twee jaren treedt een der leden en een der plaatsvervangers af volgens rooster door den Raad op te maken.

De aftredenden zijn herbenoembaar. Zoowel genoemde collegies als de Minister kunnen ieder het door hen benoemde lid of den plaatsvervanger ook tusschentijds ontslaan.

De voorzitter van den Raad wordt door Ons benoemd en ontslagen. Hij heeft alleen raadgevende stem.

Rijksambtenaren, ressorteerende onder het Departement van Financiën, zijn niet tot voorzitter, lid of plaatsvervanger benoembaar.

De Raad kiest uit zijn midden een secretaris, vergadert op plaats en tijd door den voorzitter te bepalen en beslist bij meerderheid van stemmen.

Op verzoek van den Raad kan de Minister van Financiën een ambtenaar aanwijzen om den secretaris bij te staan.

De Raad beslist bij meerderheid van stemmen der drie tegenwoordige leden of plaatsvervangers.

30. De voorzitter, de leden en de plaatsvervangerende leden van den Raad leggen alvorens hunne betrekking te aanvaarden ten overstaan van Onzen Commissaris in de provincie den volgenden eed of belofte af:

„Ik zweer (beloef) dat ik als voorzitter (lid, plaatsvervangend lid) van den Raad van beroep voor de vermogensbelasting, overeenkomstig de bepalingen der wet met nauwgezetheid en onpartijdigheid en volgens mijn geweten zal handelen, en dat ik hetgeen mij in mijn ambt nopens den aanslag van een ingezetene of diens vermogen blijkt of medegedeeld wordt, zal geheim houden.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat beloef ik!)”.

Van de handeling wordt proces-verbaal opge maakt.

Wegens het afleggen van den eed of belofte en het opmaken van het proces-verbaal zijn geen kosten verschuldigd.

31. Alvorens op een bezwaarschrift uitspraak te doen hoort de Raad mondeling den aangeslagene die het mocht verlangen, als ook den inspecteur of den Rijksambtenaar die hem vervangt.

Elk bezwaarschrift wordt ten minste twintig dagen vóór de behandeling aan den inspecteur ter beoordeeling gezonden.

Zowel de aangeslagene als de inspecteur worden door den voorzitter ten minste vijf dagen vóór de vergadering schriftelijk opgeroepen.

Bij verhindering van den aangeslagene om zelf in de vergadering van den Raad te verschijnen kan diens gemachtigde worden toegelaten, indien de redenen van verhindering aan den voorzitter gegrond voorkomen.

De behandeling der zaak wordt, zoo noodig, door den voorzitter verdaagd.

De aangeslagene en de inspecteur kunnen schriftelijke toelichtingen aan den Raad overleggen.

32. De inspecteur, of de rijksambtenaar die hem vervangt, is bevoegd zijn advies op het bezwaarschrift toe te lichten uit memoriën van aangifte voor het recht van successie of uit andere gegevens, waaromtrent hem geheimhouding is opgelegd.

33. De Raad is bevoegd bij zijne uitspraak een aanslag op te leggen, afwijkende zoowel van de aangifte als van den ambtshalve opgelegden aanslag en van het advies van den inspecteur.

De Raad is echter onbevoegd den aanslag, opgelegd aan hem, die geene aangifte heeft gedaan, te verlagen, tenzij de aangeslagene hebbe aangetoond dat de aanslag te hoog was.

Bij de behandeling zijner zaak kan den aangeslagene worden toegestaan om zijne aangifte te verbeteren.

Indien omtrent de juistheid der aangifte twijfel overblijft en bezwaar is tegen toepassing van het eerste lid van dit artikel, kan de Raad den aangeslagene, die bij zijne aangifte volhardt, uitnoodigen om die in de vergadering van den Raad door een der volgende verklaringen te bevestigen:

„Ik verklaar dat het vermogen bij de aangifte, die hier voor mij ligt, te goeder trouw, naar mijn beste weten, zonder iets te verzwijgen is opgegeven, en dat de waarde van dat vermogen overeenkomstig de wet te goeder trouw, naar mijn beste weten, berekend is.”

„Ik verklaar dat ik te goeder trouw vermeen, dat ik geen vermogen had aan te geven, waarvoor naar de wet belasting verschuldigd is.”

Van de handeling wordt proces-verbaal opge-

maakt, waarin de verklaring opgenomen en door den aangever ondertekend wordt.

Het proces-verbaal wordt door den voorzitter en de leden van den Raad ondertekend.

In de bevestigde aangifte wordt bernst.

De aanslag van hem, die weigert of, daartoe overeenkomstig het in alinea 3 van art. 31 bepaalde opgeroepen, in gebreke blijft de verklaring af te leggen en te onderteekenen, wordt gehandhaafd.

In geval van ziekte, afwezigheid buiten het Rijk of andere wettige reden van verhindering, kan de verklaring met toelating van den Minister van Financiën, krachtens eene bijzondere volmacht, worden afgelegd. Het verzoekschrift om toelating wordt door tusschenkomst van den voorzitter van den Raad aan den Minister gezonden.

Op het persoonlijk of door een bijzonder daartoe gemachtigde opzettelijk afleggen eener valsche verklaring is de straf, bepaald bij art. 207, eerste en laatste lid, Wetboek van Strafrecht, van toepassing.

34. De aanslag bij de nitspraak van den Raad vastgesteld of gehandhaafd, wordt verhoogd met: vijf en twintig ten honderd van de hoofdsom van den aanslag, indien de aangeslagene geene aangifte heeft gedaan;

vijf en twintig ten honderd van de verhooging der belasting in hoofdsom, indien de aangifte te laag is gedaan.

35. Bij twijfel nopens de waarde van goederen die als maatstaf ter bepaling van een aanslag moet dienen, kan de Raad zich doen voorlichten door een of meer door hem aan te wijzen deskundigen.

36. De uitspraak van den Raad, door den voorzitter en den secretaris ondertekend, wordt aan den belanghebbende gezonden en in afschrift medegeedeeld aan den inspecteur, die voor zoo veel noodig voor de uitvoering zorgt.

37. Aan den voorzitter en de leden van den Raad wordt door Ons, boven vergoeding van reis- en verblijfskosten, vacatiegeld en aan den secretaris bovendien vergoeding voor bureaunkosten toegeekend.

Aan de deskundigen die den Raad hebben voorgelicht wordt door den voorzitter vergoeding toegekend volgens de artikelen 61, 63 en 66 van het tarief van justiekosten en salarissen in burgerlijke zaken, met dien verstande, dat zijne beoordeeling in de plaats treedt van die van den rechter.

De aan de deskundigen toegekende vergoeding en de kosten van huur, verwarming, verlichting en schoonhouden van het lokaal, waarin de Raad vergadert, en van bediening komen ten laste van het Rijk.

38. Hij, die bezwaar heeft tegen de uitspraak van den inspecteur op een verzoekschrift krachtens art. 25 dezer wet ingediend, kan binnen dertig dagen, nadat hem die uitspraak is toegezonden, daarvan bij ons in beroep komen.

Als datum van toezending geldt die der aantekening per post of die van het gedagteekend ontvangwijfs, bedoeld bij art. 26, tweede lid.

Door Ons wordt beslist, den Raad van State gehoord.

INVORDERING.

39. De aanslag is de belasting moet worden betaald, de helft vóór den eersten November, de wederhelft vóór den eersten April van het belastingjaar, beide helften, indien de aangeslagene het verlangt, in twee gedeelten.

Aanslagen, die eerst na den 1sten November van het belastingjaar zijn opgelegd, moeten worden betaald vóór den 1sten April van dat jaar. Desverkiezende kan de aangeslagene ook deze betaling in twee gedeelten doen.

Zoodra een aangeslagene het Rijk metterwoon verlaat is zijn aanslag invorderbaar, onverminderd zijne aanspraak op ontheffing.

40. Voor de betaling van belasting door middel van postwissels, kosteloos voor aangeslagenen, wonende buiten de gemeente waar het ontvangkantoor gevestigd is, worden door Ons regelen gesteld.

De strook van den wissel, in overeenstemming met dezen ingevuld, door een ambtenaar der posterijen onderteekend en op de uitnoodiging tot betaling vastgehecht, geldt als bewijs van betaling.

41. Indien de aangeslagene de verschuldigde belasting niet vóór of op den verschijndag aanzniverf, zendt de ontvanger hem eene gesloten waarschuwing om binnen drie dagen aan zijne verplichting tot betaling te voldoen.

Indien op de waarschuwing de betaling niet volgt, doet de ontvanger hem eene gesloten aanmaning toekomen om binnen een nieuwen termijn van drie dagen het verschuldigde te betalen, onder mededeeling, dat hij anders daartoe zal worden gedwongen door het middel bij het volgend artikel bepaald.

42. Tegen den aangeslagene die geen gevolg

heeft gegeven aan de aanmaning bij het vorig artikel bedoeld, wordt door den ontvanger een dwangbevel uitgevaardigd, medebrengende het recht van parate executie.

Het dwangbevel wordt executeur verklaard door den kantonrechter in wiens kanton het kantoor der successierechten is gevestigd.

Het wordt beteekend en ten uitvoer gelegd op den voet en de wijze bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten aanzien van de tenuitvoerlegging van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.

De tenuitvoerlegging van het dwangbevel kan niet worden geschorst dan door een verzet met redenen bekleed.

Het verzet wordt beteekend aan den ontvanger die het dwangbevel heeft uitgevaardigd en moet op straffe van nietigheid bevatten kenze van domicilie binnen het arrondissement waarin het kantoor van ontvangst is gevestigd, en dagvaarding voor de rechtbank van dat arrondissement tegen een bepaalden rechtsdag, invallende binnen den veertienden dag na de beteekening der dagvaarding.

De terugvordering van betaalde belasting heeft plaats bij dagvaarding van den Minister van Financiën voor de arrondissementen-rechtbank tot welker gebied het ontvangkantoor behoort. De dagvaarding wordt beteekend aan den ontvanger van dit kantoor.

Verzet en terugvordering kunnen niet het bedrag van den aanslag of de bepaling van het vermogen van den aangeslagene betreffen, noch gegrond zijn op het niet ontvangen van waarschuwing en aanmaning.

De rechtsgedingen worden als summier zaken behandeld.

43. De belasting is verhaalbaar op de goederen van den aangeslagene, zoomede op die der vrouw, wier vermogen voor de regeling der belasting geacht is met dat van den aangeslagene één geheel nit te maken.

44. Bij overlijden van den aangeslagene zijn de erven in al hunne goederen voor het niet aangezuiverde gedeelte van diens aanslag aansprakelijk, voor zoo ver schulden van den boedel van den aangeslagene ten hunnen laste komen.

De vorderingen tot betaling en tot teruggaaf van belasting verjaren na verloop van twee jaar na de vaststelling van den aanslag.

45. Wij behouden Ons voor om in bijzondere gevallen vanwege dwaling of onwillig verzuim

kwijtschelding, vermindering of teruggave van de hoofdsom en van de ingevolge art. 34 opgelegde verhooging te verleenen.

BIJZONDERE BEPALINGEN.

46. Ieder erfgenaam, de executeur-testamentair of de bewindvoerder over de nalatenschap is bevoegd bezwaarschriften in te dienen en in beroep te komen omtrent den aanslag van een overledene, alsof hij zelf de aangeslagene ware.

47. Het is aan ieder verboden om hetgeen hem nit hoofde van zijn hetzij tegenwoordig hetzij vroeger ambt, nopens den aanslag van een ingezetene in deze belasting of diens vermogen gebleken of medegedeeld is, verder bekend te maken dan voor de uitoefening van zijn ambt gevorderd wordt.

Hij, die opzettelijk de bij het vorig lid opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden, met of zonder ontzetting van het recht om ambten te bekleeden.

Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Geen vervolging wordt ingesteld dan op klachte van hem, ten aanzien van wien de geheimhouding is geschonden.

48. De ontvanger der successierechten zendt een afschrift van het register van aanslagen aan zijn ambtgenoot der directe belastingen.

Voor de samenstelling der lijst van de hoogstaangeslagenen geldt het afschrift als een kohier der directe belasting.

49. De stukken krachtens deze wet op te maken en nit te vaardigen, quitantiën van betaalde belasting, zoomede de processtukken, vonnissen en afschriften van vonnissen betreffende de toepassing van deze wet, daaronder begrepen, zijn vrij van zegel en worden, voor zoover aan der formaliteit van registratie onderworpen, kosteloos geregistreerd.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN.

50. In afwachting van nadere wettelijke regeling worden op de vermogensbelasting geen opcenten ten behoeve van gemeenten of provinciën geheven.

51. Zoolang de belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen niet algemeen is herzien en de uitkomsten in de kadastrale leggers zijn opge-

nomen, wordt hunne waarde, bij afwijking van art. 7 dezer wet, voor de regeling der vermogensbelasting bepaald op het vijftienvoud hunner belastbare opbrengst.

Tot dien tijd wordt het bedrag der verminderingen wegens nitkeeringen, welke gebouwde en ongebouwde eigendommen gezamenlijk betreffen, voor elke soort in verhouding van de belastbare opbrengst der eigendommen berekend.

52. Onder vroegere belastingjaren worden in deze wet ook verstaan tijdperken van twaalf maanden, beginnende 1 Mei en eindigende 30 April, vooraftgegaan aan het tijdstip waarop deze wet in werking treedt.

53. De wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen is niet van toepassing op de invordering van de vermogensbelasting.

54. Deze wet treedt in werking den eersten Mei 1892.

Lasten en hevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 27sten September 1892.

(get.)

E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 11 Oct. 1892.)

27 September 1892. WET, tot vermindering van sommige evenredige registratie- en hypotheekrechten. S. 224.

*Bijl. Hand. 3^e Kamer 1891/92, n°. 127, 1—7.
Hand. id. 1891/92, bladz. 1047—1055, 1058—1135, 1137—1150, 1152—1180, 1367—1339.
Hand. 1^e Kamer 1891/92, bladz. 266; 1892/93 bladz. 5—19.*

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, in afwachting eener algebeele herziening der wetgeving op de registratie, sommige evenredige registratie- en hypotheekrechten te verminderen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De rechten van registratie van vier ten honderd, bepaald bij art. 69, § VII, n°. 1, 2, 3, 4 en 6 der wet van den 22 Frimaire an VII (*Bulletin de Lois*, n°. 248) en bij art. 13 der wet van den 16 Juni 1832 (*Staatsblad* n°. 29), worden tot op twee ten honderd verminderd.

Het laatste lid van art. 69, § VII, n°. 1, der voormelde wet van den 22 Frimaire an VII en het laatste lid van art. 13, n°. 1, der voormelde wet van den 16 Juni 1832 vervallen.

2. De rechten, vastgesteld bij art. 69, § V, n°. 1, 2, 4, 5 en 6 der voormelde wet van den 22 Primaire an VII en bij art. 12 der voormelde wet van den 16 Juni 1882, die, ten gevolge van de verhooging bepaald bij art. 19 der wet van den 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92), thans drie ten honderd bedragen, worden op twee ten honderd teruggebracht.

3. De woorden: „vier gulden van de honderd gulden”, voorkomende in art. 14 der voormelde wet van den 11 Juli 1882, worden vervangen door de woorden „twee gulden van de honderd gulden”.

4. Het aantal der jaren, waarvan de uitkeering volgens artikel 11, n°. 3 der wet van den 16den Juni 1882 (*Staatsblad* n°. 29) tot grondslag strekt voor de heffing van het recht wegens nitgiften in erfpachtsrecht of opstal, mitsgaders afstand of terugneming, overdracht en sbrogatie van erfpachtsrecht of opstal, wordt tot twintig beperkt.

5. Het recht van overschrijving, bij art. 22 der wet van den 16 Juni 1882 (*Staatsblad* n°. 29) op een half ten honderd bepaald en bij art. 19 der wet van den 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92) tot drie-vierde ten honderd verhoogd, wordt verminderd tot op vijftien centen van de honderd gulden.

6. Op de rechten en boeten van registratie en van hypotheek worden geen opcenten geheven.

7. Deze wet treedt in werking den 1 Mei 1893. Zij is toepasselijk op alle akten, die na dat tijdstip geregistreerd worden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 27sten September 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 7 Oct. 1892.)

27 September 1892. WET, tot afschaffing van den accijns en wijziging van het invoerrecht op zeep. S. 225.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1891/92, n°. 127, 1—13.

Hand. id. 1891/92, bladz. 1047-1055, 1058-1135, 1187-1150, 1152-1180, 1367-1369, 1889.

Hand. 1° Kamer 1891/92, bladz. 266; 1892/93 bladz. 5—19, 23—66.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den accijns op de zeep af te schaffen en het invoerrecht op zeep te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De wetten omtrent den accijns op de

zeep van 4 Mei 1832 (*Staatsblad* n°. 13) en 14 December 1844 (*Staatsblad* n°. 65), alsmede artikel 1, onderdeel g, der wet van 15 Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 38) worden ingetrokken, onverminderd de betaling van nog verschuldigten accijns en de toepasselijkheid dier wetten, voor zooveel die noodig is tot het beëindigen van aanhangige zaken.

2. De accijns wordt niet ingevorderd voor zeep, tijdens het in werking komen dezer wet bij fabrikanten en handelaars onder doorlopend krediet voorhanden.

3. In de tabel van art. 1 der wet van 15 Augustus 1862 (*Staatsblad* n°. 170) wordt de post Zeep gelezen als volgt:

— Zeep.

geparfumeerde zeep en transparentzeep

100 kilogram f 4.00

andere harde 100 " " 2.00

andere zachte 100 " " 1.00.

Zeepoeder wordt gelijk gesteld met harde zeep.”

4. Deze wet komt in werking op den eersten Mei 1893.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 27sten September 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 7 Oct. 1892.)

27 September 1892. WET, tot verhooging van den accijns op het gedistilleerd. S. 226.

Bijl. Hand 2° Kamer 1891/92, n°. 128, 1—11.

Hand. id. 1891/92, bladz. 1047-1055, 1058-1135, 1187-1150, 1152-1180, 1369-1377, 1889.

Hand. 1° Kamer. 1891/92, bladz. 266; 1892/93 bladz. 5—19.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den accijns op het gedistilleerd te verhoogen;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. De accijns per hectoliter gedistilleerd, ad 50 percent sterkte, bij artikel 1 der wet van 23 December 1886 (*Staatsblad* n°. 223) bepaald op zestig gulden, wordt verhoogd met drie gulden.

2. Deze wet komt in werking op den eersten Mei 1893.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 27sten September 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 7 Oct. 1892.)

27 September 1892. WET, houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout. S. 227.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1891/92, n°. 145, 1—21.

Hand. id. 1891/92, bladz. 1093-1135, 1137-1150; 1152—1180, 1379—1389, 1390—1395, 1404.

Hand. 1^e Kamer 1891/92, bladz. 267; 1892/98, bladz. 5—19.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de wettelijke bepalingen omtrent den accijns op het zout te herzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

HOOFDSTUK I.

Bedrag en verschuldigheid van den accijns.

Art. 1. Er wordt een accijns op het ruwe zout geheven ten bedrage van *drie guldens* per 100 kilogram, en voor kleinere of grootere hoeveelheden naar evenredigheid.

Bij invoer van zouthoudend water is die accijns mede verschuldigd voor het daarin aanwezige zout.

2. Zout, fijner en blanker dan het door den Minister van Financiën vast te stellen standmonster, wordt bij invoer als geraffineerd zout aangemerkt en belast.

Voor niet geraffineerd zout, bestemd voor vrijdomgenietenden, kan die Minister onder de noodige voorwaarden uitzondering hierop toelaten.

3. De accijns is verschuldigd bij den invoer en wordt berekend over het gewicht van het zout, bevonden bij de weging door ambtenaren overeenkomstig de verdere bepalingen dezer wet.

Art. 148, eerste zinsnede der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), betreffende het bepalen van het gewicht van zout naar de maat, vervalt.

4. De accijns wordt betaald bij den invoer, tenzij, volgens de verdere bepalingen dezer wet, doorvoer, entreposeering of opslag met krediet of met vrijdom plaats hebbe.

HOOFDSTUK II.

Lossing; verificatie.

5. Lossing van ruw zout of zouthoudend water uit het vervoermiddel, waarmede de invoer plaats heeft, is alléén toegelaten op eene der daarvoor door Ons in het bijzonder aangewezen losplaatsen en nadat aldaar zekerheid is gesteld voor den accijns.

Voor zout geschiedt die lossing steeds door overlading in afgezonderde en ledige bergplaatsen of in ledige vaartuigen of wagens, door den belanghebbende te verstrekken.

Zouthoudend water wordt ingevoerd in fusten, behoudens uitzondering, in bijzondere gevallen door den Minister van Financiën toe te laten.

De hoeveelheid water wordt geacht gelijk te staan met de geheele inhoudsruimte der fusten. De belanghebbende kan echter de juiste hoeveelheid op zijn kosten door ambtenaren doen opnemen.

6. Bij de overlading, bedoeld bij art. 5, wordt het zout door ambtenaren gewogen.

Voor zout, aangevoerd met schepen, heeft de weging aan den wal of op het bovendeck van het schip plaats.

7. De bevoegdheid tot herweging, volgens art. 150 der voormelde Algemeene Wet, is den ambtenaren voorbehouden, niet alleen ten aanzien van de geheele partij na voleindigde lossing, maar ook gedurende de lossing ten aanzien van zoodanige gedeelten, waaromtrent vermoed wordt dat de eerste weging onaanwakenrig is geschied.

8. Verlangt de belanghebbende herweging volgens art. 150 der voormelde Algemeene Wet, dan moet hij die aanvragen binnen twee uren na afloop van de weging en in elk geval vóór dat het zout van de plaats van lossing weggevoerd wordt.

9. In het geval, bedoeld bij art. 8, zorgt de belanghebbende dat voor de herweging ledige bergplaatsen, vaartuigen of wagens beschikbaar zijn.

Voldoet hij hieraan niet binnen twaalf uren na de aanvraag der herweging, dan vervalt die aanvraag.

Indien de herweging niet geregeld kan worden voortgezet door het ontbreken van voorwerpen of van hulp, waarvoor de belanghebbende heeft te zorgen, dan wordt het werk gestaakt en de uitkomst der eerste weging als juist aangenomen.

10. Bestaat een verschil van meer dan *twee ten honderd* tusschen de uitkomst eener door den belanghebbende gevraagde herweging en die der eerste weging, dan heeft hij, onverminderd het bepaalde bij art. 152 der voormelde Algemeene Wet, aanspraak op vergoeding van de buitengewone uitgaven, die hij heeft moeten doen voor het verstrekken van de bij art. 9 bedoelde bergplaatsen, vaartuigen of wagens.

11. Nadat ter losplaats het gewicht van het zout door weging en, zoo noodig, door herweging bepaald is, kan de belanghebbende dat gedeelte der partij, 't welk door zand of op andere wijs

verontreinigd is, met toestemming van den controleur of — bij ontstentenis — van den eerstaanwezenden ambtenaar der accijnzen, na weging, doen vernietigen. De vernietiging geschiedt overeenkomstig de aanwijzingen van den ambtenaar die de toestemming geeft.

Behalve voor de vraag of de lading of partij zout behoorlijk ingeklaard en ter losplaats aangegeven is, blijft het alzoo vernietigde zout verder buiten aanmerking als ware het niet aanwezig geweest.

12. Is het geloste zout bestemd tot opslag in entrepot, met krediet voor of vrijdom van den accijns, dan wordt door den ontvanger, op aangifte van den belanghebbende, voor ieder geladen vaartuig of iederen geladen wagen een volgbrief afgegeven, waarmede het zout naar de plaats van bestemming moet worden overgebracht. Is deze aangifte niet gedaan vóór of op den eersten werkdag, volgende op dien, waarop de lossing van het zout eindigt, dan wordt de accijns daarvan ingevorderd, zoo noodig na herweging volgens art. 150 der voormelde Algemeene Wet. De controleur kan echter op verzoek van den belanghebbende verlening van dezen termijn toestaan.

13. De Minister van Financiën kan onder de noodige voorzieningen toestaan dat, wanneer de losplaats en de bestemmingsplaats op korten afstand van elkander gelegen zijn en het zout wordt overgebracht met vaartuigen of wagens, waarin steeds dezelfde hoeveelheid geladen wordt, de volgbrieven, bedoeld bij art. 12, namens den ontvanger worden afgegeven door de ambtenaren, belast met het toezicht bij de lossing.

14. Bij de lossing van het zout ter bestemmingsplaats kan de ontbieder eene nieuwe weging door andere ambtenaren vragen. Zoodanige weging kan ook worden gelast door den controleur of den ambtenaar die hem vervangt.

15. Na weging volgens het vorig artikel kan de ontbieder herweging volgens art. 150 der Algemeene Wet vragen indien de lossing ter bestemmingsplaats is geschied overeenkomstig art. 5, tweede zinende.

De artt. 8, 9 en 10 zijn ten dezen toepasselijk.

Geschiedt zoodanige herweging ambtshalve dan geldt art. 7.

16. Voor een ter bestemmingsplaats bevonden tekort wordt de accijns verhaald op de zekerheid, bedoeld bij art. 5.

Is echter het zout naar de bestemmingsplaats overgebracht in vaartuigen of wagens, ingericht

voor verzegeling of sluiting volgens de voorschriften van den Minister van Financiën, en blijkt de sluiting of verzegeling ongeschonden, dan wordt voor dat te kort tot *een ten honderd* van het in den volgbrief vermelde gewicht de accijns niet ingevorderd.

17. Bij invoer van hoeveelheden ruw zout beneden 1000 kilogram langs gewone landwegen heeft de verificatie plaats overeenkomstig de voorschriften van den Minister van Financiën.

HOOFDSTUK III.

Entrepots van ruw zout.

18. In de gemeenten, waar een of meer zontziederijen in werking zijn, kan ruw zout, bij aanvoer van het buitenland, worden opgeslagen in particulier entrepot.

Wij behouden Ons voor, wanneer het belang van handel of nijverheid dit vordert, ook andere plaatsen voor zoodanige opslag aan te wijzen.

19. De voor particulier entrepot te bezigen lokalen moeten daartoe vooraf door den controleur zijn goedgekeurd.

Zij moeten gewelfd of geplafonneerd zijn of wel een met geploegde deelen beschoten dak hebben. De in- en nitgangen mogen niet aan het water maar moeten aan den openbaren aeg zijn. Tuizen of openingen, waardoor pekelen buiten het lokaal kan vloeien, zijn niet toegelaten.

20. Wanneer een entrepot bestemd is tot opslag van meer dan 100,000 kilogram zout moet het inwendig verdeeld zijn in afdelingen, die echter niet vatbaar behoeven te zijn voor afzonderlijke afsluiting.

In elke afdeling mag niet meer dan 100,000 kilogram opgeslagen worden.

De opslag geschiedt derwijze dat genoeg ruimte overblijft om, bij opneming van den voorraad, het zout voor zooveel noodig te kunnen verplaatsen. De belanghebbende gedraagt zich ten dezen naar de aanwijzingen van den hoogsten ambtenaar, belast met het toezicht, behoudens beroep op den controleur.

Bij het niet nakomen der voorschriften van dit artikel worden geen nieuwe inslagen in het entrepot toegelaten.

21. Op de rekening van het entrepot worden gebracht de hoeveelheden zout, op den voet van hoofdstuk II daarin opgeslagen.

De nitkomst van de laatste weging strekt daarbij tot grondslag.

De rekening wordt aangezuiverd door uitslag van zout:

- a. met quitantie van betaalden accijns;
- b. met volgbrief tot opslag onder krediet voor den accijns door een zontzieder of handelaar;
- c. tot inslag met vrijdom van den accijns overeenkomstig de voorschriften, door Ons ingevolge art. 74 vastgesteld.

Elke nitslag volgens l. a of l. b bedraagt ten minste 5000 kilogram, elke nitslag volgens l. c ten minste 2500 kilogram. Het overschot van den voorraad is hiervan uitgezonderd, mits dit in één's worde uitgeslagen met betaling van den accijns.

Voor den nitslag van pekkel worden voorschriften gegeven door den Minister van Financiën.

22. Bij den nitslag wordt het zout door ambtenaren gewogen.

23. Documenten voor nitslagen volgens l. b of l. c van art. 21 worden niet afgegeven dan onder zekerheid van den accijns van het zout.

Komen die documenten niet binnen den daarin bepaalden termijn aan het kantoor van afgifte terug, voorzien van het bewijs dat de aansuivering ter bestemmingsplaats is geschied, dan wordt de accijns van het nitgeslagen zout of van dat gedeelte daarvan waarvoor het bewijs ontbreekt van den afleveraar ingevorderd.

24. Voor zoover dit bij aanpeil van het entrepot noodig blijkt wordt op het opgeslagen zout eene korting verleend van *een tiende ten honderd* per maand.

Deze korting wordt berekend over de hoeveelheid zout, die bij het einde der maand volgens de rekening in het entrepot voorhanden moest zijn.

Pekkel wordt bij den aanpeil voor het daarin aanwezige zout in rekening gebracht.

25. De bij art. 105 der meergenoemde Algemeene Wet voorgeschreven opneming van den voorraad goederen in de maand Januari van elk jaar is niet verplichtend voor de particuliere entrepots van ruw zout.

HOOFDSTUK IV.

Zoutziederijen.

(A. Aangifte van panden.)

26. Hij, die eene zoutziederij drijft, levert binuen acht dagen na het in werking komen dezer wet ten kantore van den ontvanger, tegen bewijs, eene onderteekende aangifte in, vermeldende:

a. den naam der plaats waar en den dag waarop de aangifte wordt gedaan;

b. den naam en de woonplaats van den fabrikant, of, voor eene vennootschap of vereeniging, de namen en woonplaatsen der vennoten onder de firma, der hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten, of der bestuurders, en den naam en de woonplaats van den beheerder der fabriek;

c. den naam der zontziederij en der gemeente, straat, gracht, enz., waar zij gelegen is, alsmede de kadastrale omschrijving;

d. de gebouwen en erven, welke de fabriek nitmaken, honne ingangen en de bestaande gemeenschap met andere panden;

e. de verschillende werkplaatsen, vertrekken en andere gedeelten der fabriek, met opgaaf der ligging en bestemming.

Wanneer een of meer van die gedeelten door den openbaren weg van de hoofdgebouwen gescheiden zijn, wordt dit in de aangifte opgegeven.

27. Hij, die na het in werking komen dezer wet eene bestaande zontziederij in gebruik neemt of eene nienwe in werking wil brengen, levert daarvan vooraf eene gelijke aangifte in als bij het vorig artikel is voorgeschreven.

28. De fabrikant, die verandering wil brengen in hetgeen volgens l. c, d of e van art. 26 is aangegeven, levert daarvan vooraf eene aanvullingsaangifte in bij den ontvanger.

Op gelijke wijs wordt door den fabrikant of zijn rechtverkrigenden mededeeling gedaan van wijzigingen in hetgeen volgens l. b van hetzelfde artikel is aangegeven.

29. Boven den hoofdingang der zoutziederij moet met duidelijk zichtbare letters in olieverf een opschrift geplaatst worden, inhoudende het woord "zoutziederij", den naam der fabriek, den naam van den fabrikant of der vennootschap of vereeniging, alsmede de kadastrale omschrijving.

Voor zontziederijen, na het in werking komen dezer wet op te richten, moet de hoofdingang gelegen zijn aan den openbaren weg, berijdbaar met paard en wagen.

(B. Inslag van zout; krediet.)

30. Inslag van ruw zout in eene zontziederij heeft plaats:

a. van het buitenland, met volgbrief op den voet van hoofdstuk II;

b. uit entrepot, met volgbrief op den voet van hoofdstuk III;

a. nit eene andere zoutziederij, met vervoerbiljet op den voet van art. 57;

een en ander bij hoeveelheden van ten minste 5000 kilogram.

Inslag op andere wijs is verboden.

31. Bij inslag volgens lr. a van het vorig artikel wordt als hoeveelheid aangenomen die, bevonden bij de laatste weging.

In de gevallen, bedoeld bij lrs. b en c van het vorig artikel, wordt het zout ter bestemmingsplaats gelost en ingeslagen onder toezicht van ambtenaren.

32. De zontzieder geniet krediet voor den acijns van het ruwe zout dat hij inslaat.

Dit krediet loopt af in drie termijnen, telkens voor een derde van het bedrag.

De eerste termijn vervalt den 20sten dag der tweede maand, volgende op die waarin het zout werd ingeslagen, de tweede eene maand na den eersten, de derde eene maand na den tweeden.

33. De zoutzieder kan langer krediet voor den acijns verkrijgen dan bij het vorig artikel is bepaald door het zout dadelijk bij de aankomst op te slaan in daarvoor door den controleur goedgekeurde bijzondere bergplaatsen, welke in deze wet en voor de toepassing daarvan, ter onderscheiding van andere bergplaatsen "dennen" genoemd worden.

De dennen moeten zóó zijn ingericht dat zij door de ambtenaren afgesloten kunnen worden.

Zij hebben een doorlopend nummer, dat met het woord "den" op of boven de toegangen met duidelijk zichtbare letters in olieverf wordt vermeld.

In de aangifte bedoeld bij art. 26 wordt onder lr. c de ligging van elke den duidelijk aangegeven.

Is eene den door den openbaren weg van de overige fabriekagebouwen gescheiden, dan moet het opschrift óók vermelden tot welke zoutziederij de den behoort.

34. Wil de zontzieder zout in een of meer dennen opslaan, dan geeft hij vóór den aanvang der lossing van het zout ter bestemmingsplaats daarvan schriftelijk kennis aan de ambtenaren, belast met het toezicht bij den inslag, met opgaaf van de volgnummers der te gebruiken dennen.

35. Een partij zout kan niet gedeeltelijk in een gedeeltelijk bniten dennen worden opgeslagen, tenzij dit in de bij het vorig artikel bedoelde kennisgeving is vermeld en een der twee deelen op kosten van den zontzieder wordt afgewogen.

Door "partij" wordt verstaan al het zout, dat

met een en denzelfden volgbrief of met een en hetzelfde vervoerbiljet in de fabriek wordt ingeslagen.

36. Een partij zout of een overeenkomstig het vorig artikel bepaald gedeelte daarvan mag in verschillende dennen worden opgeslagen.

Voor de toepassing der verdere bepalingen worden dan deze dennen, zoolang die opslag duurt, te zamen als ééne den beschouwd, tenzij de fabrikant het zout op zijn kosten door de ambtenaren heeft doen wegen, zoodat bekend is hoeveel in elke den is gebracht.

37. Wanneer de fabrikant wil beschikken over zout, dat in een of meer dennen is opgeslagen, geeft hij hiervan minstens twee dagen te voren schriftelijk kennis aan den ontvanger, met opgaaf van de volgnummers dier dennen en van den dag, waarop het zout ter beschikking zal worden genomen.

Deze kennisgeving wordt overigens ingericht overeenkomstig de voorschriften van den Minister van Financiën.

De ontvanger zorgt, dat de in de kennisgeving vermelde dennen tijdig door de ambtenaren worden ontsloten.

Door deze ontsluiting wordt het in de dennen aanwezige zout ter beschikking van den fabrikant gesteld.

Deze is echter niet verplicht het zout dadelijk uit de dennen te verwijderen, doch zoolang zij niet ledig zijn mag daarin geen nieuwe opslag met krediet volgens art. 33 plaats hebben.

38. De bij het vorig artikel bedoelde kennisgeving moet voor elke den worden gedaan binnen een jaar nadat het zout daarin werd opgeslagen.

Geschiedde die opslag bij gedeelten dan wordt voor al het in de den voorhanden zout de vermelde termijn van een jaar berekend naar het tijdstip van den eersten opslag.

Bij verzuim van de kennisgeving wordt, zoodra het jaar verstreken is, het zout op last van den ontvanger door ontsluiting van de den ter beschikking van den fabrikant gesteld.

39. Het zout, op den voet van de art. 33 tot en met 36 in dennen opgeslagen, wordt voor het berekenen van den duur van het bij art. 32 bepaalde krediet, geacht eerst in de zoutziederij te zijn ingeslagen op den dag, waarop het volgens art. 37 of art. 38 ter beschikking van den fabrikant komt.

40. Bij vermoeden dat zout nit eene den is genomen vóór dat de daarin aanwezige voorraad volgens art. 37 of art. 38 ter beschikking van

den zoutzieder is gekomen, kan de ontvanger een aanpeil van de den gelasten.

De fabrikant moet alsdan zorgen voor voldoende ruimte om het zout of de weging te verplaatsen.

Wordt bij den aanpeil een tekort van meer dan vijf ten honderd bevonden op de hoeveelheid, welke in de den voorhanden moet zijn, dan wordt de accijns van het ontbrekende dadelijk ingevorderd.

41. Indien dennen gelegen zijn buiten de zoutziederij waartoe zij behooren kan de Minister van Financiën voorschriften geven omtrent het overbrengen van zout daartn naar de zoutziederij.

(C. *Aanslag voor het gebruik van zeewater.*)

42. Behoudens het gebruik van het water waaraan de zoutziederij is gelegen overeenkomstig de artt. 49, 50 en 51, mag de zoutzieder geen zeewater in zijne fabriek inslaan anders dan op den voet van de artt. 43 en 48.

43. De inslag van het zeewater geschiedt met vaartuigen, daarvoor door den zoutzieder bij den ontvanger aangegeven en op diens last door ambtenaren gemeten.

Indien de meting wordt verricht door waterjking verstrekt de zoutzieder overeenkomstig de aanvraag der ambtenaren kosteloos het daarvoor benodigde water, alsmede de vereischte werklieden.

44. Bij de meting wordt het vaartuig door den zoutzieder overeenkomstig de aanwijzingen der ambtenaren inwendig voorzien van drie en, zoo noodig, meer vaste peilschalen, aanwijzende den afstand van den bodem in centimeters. Het vaartuig moet overigens zóó zijn ingericht dat van iedere schaal het gedeelte boven het ingeslagen water steeds dadelijk voor de ambtenaren zichtbaar zij.

De ambtenaren vervaardigen eene tafel, welke voor elke hoogte het getal hecitoliters water aangeeft dat in het vaartuig aanwezig is.

45. Van de uitkomst der meting wordt een proces-verbaal opgemaakt, waarin ook de peilschalen en hare plaatsing omschreven en de voormelde tafel opgenomen worden.

Het proces-verbaal wordt door den zoutzieder mede onderteekend.

Bij weigering kan het vaartuig niet voor den inslag van water gebruikt worden. In het andere geval ontvangt hij een door de ambtenaren gewaarmerkt afschrift van het proces-verbaal.

46. De zoutzieder zorgt dat de peilschalen niet worden verplaatst en dat de daarop voorkomende cijfers en teekens niet worden veranderd of onzichtbaar gemaakt.

Hij mag het laadruim van het vaartuig geene verandering doen ondergaan zonder schriftelijke toestemming van den ontvanger.

47. De controleur kan een reeds gemeten vaartuig opnieuw doen meten.

Hetzelfde kan door den zoutzieder gevraagd worden.

Na iedere verandering van het laadruim is de nienwe meting verplichtend en mag het vaartuig niet gebruikt worden vóór dat deze heeft plaats gehad.

48. Lossing van een vaartuig met zeewater mag niet plaats hebben zonder een biljet van den ontvanger, en nadat de met het toezicht belaste ambtenaren de hoeveelheid water, in het vaartuig aanwezig, hebben bepaald en daarvan de noodig proeven hebben genomen voor het onderzoek van het gehalte.

Na den inslag van het water en de bepaling van het gehalte teekenen de ambtenaren het biljet af en leveren dit weder in bij den ontvanger, die alsdan de hoeveelheid zout, in het water aanwezig, in de bij art. 55 bedoelde rekening hoekt.

49. Ontvangt de fabrikant geen zeewater met vaartuigen, doch is de fabriek gelegen aan water, dat altijd of wel alléén bij vloed zout is, dan wordt wegens het gebruik, 't welk hij geacht wordt daarvan tot het oplossen van het ruwe zout te maken, op zijne bij art. 55 bedoelde rekening eene hoeveelheid van 4 kilogram zout gebracht voor elke 100 kilogram ruw zout, in een driemaandelijksch tijdperk ingeslagen.

De driemaandelijksche tijdperken gaan in op 1°. Januari, 1°. April, 1°. Juli en 1°. October.

Voor de toepassing van dit artikel en van de artt. 50 en 51 wordt door het ruwe zout, in een driemaandelijksch tijdperk ingeslagen, verstaan het totaal der hoeveelheden, die:

a. in het tijdperk op de bij art. 55 bedoelde rekening werden gebracht, voor zoover zij niet tot het einde daarvan in dennen bleven;

b. van vroegere inslagen met opslag in dennen eerst in het tijdperk ter beschikking van den zoutzieder kwamen.

Voormeld totaal wordt echter ten dezen verminderd met de hoeveelheden ruw zout, blijkens de rekening in het tijdperk uit de zoutziederij afgeleverd.

50. Heeft een zoutzieder voor eene aan zout water gelegen fabriek in een driemaandelijksch tijdperk minder zeewater met vaartuigen ontvangen dan in de verhouding van 3/4 hecitoliter per

100 kilogram ingeslagen ruw zout, dan wordt hij geacht ook van het zout water bij de fabriek gebruik te hebben gemaakt.

Wegens dit gebruik wordt op de bij art. 55 bedoelde rekening gebracht 4 kilogram zout voor elke 100 kilogram ingeslagen ruw zout, waarvoor geen $3\frac{1}{2}$ hectoliter zeewater met vaartuigen werd aangebracht

51. De Minister van Financiën en ook de zoutzieder kan den bij de artt. 49 en 50 bedoelden aanslag wegens het gebruik van het water, waaraan de fabriek gelegen is, doen vervangen door een aanslag, berekend naar het gemiddeld zoutgehalte van dat water en naar een gebruik van $3\frac{1}{2}$ hectoliter per 100 kilogram ingeslagen ruw zout.

In het geval van het vorig artikel wordt ook deze aanslag alléén berekend over het ingeslagen zout, waarvoor per 100 kilogram geen $3\frac{1}{2}$ hectoliter zeewater met vaartuigen werd ontvangen.

52. Het gemiddeld zoutgehalte, bedoeld bij het vorig artikel, wordt voor iedere zoutziederij door den Minister van Financiën bepaald naar proeven van het water, volgens zijne voorschriften gedurende een jaar op verschillende tijdstippen genomen.

Hij en ook de zoutzieder kunnen ten allen tijde een nieuw onderzoek naar het gemiddelde zoutgehalte van het water vorderen, mits niet vroeger dan vijf jaren nadat dit gehalte de laatste maal werd vastgesteld. In bijzondere gevallen kan de Minister echter van dezen termijn afwijken.

53. Voor zoutziederijen, waarin eene wijs van werken gevolgd wordt, welke het gebruik van zouthoudend water voor de oplossing van het ruwe zout uitsluit, wordt door Ons vrijstelling verleend van den aanslag wegens het water in de nabijheid der fabriek.

54. De zoutzieder geniet voor den accijns van het zout, dat wegens het gebruik van zeewater op zijne rekening is gebracht, krediet tot den 20sten dag der maand, volgende op het driemaandelijksch tijdperk, waarover die aanslag loopt.

(D. Rekeningen; uitslagen; enz.)

55. Voor iedere zoutziederij wordt ten kantore van den ontvanger met den zoutzieder eene rekening voor den accijns gehouden.

Daarop worden in debet gebracht:

a. de hoeveelheden ruw zout, met document in de zoutziederij ingeslagen;

b. de hoeveelheden zout in het zeewater, dat geacht wordt gebruikt te zijn, bepaald overeenkomstig de artt. 48 tot en met 52 en art. 69.

Op de rekening worden in crediet gebracht:

a. de hoeveelheden geraffineerd zout, overeenkomstig de artt. 57 en 65 met overschrijving van den accijns geleverd aan handelaars;

b. de hoeveelheden ruw zout, met overschrijving van den accijns geleverd aan andere zoutzieders;

c. de hoeveelheden geraffineerd zout, uitgevoerd naar het buitenland;

d. de hoeveelheden ruw of geraffineerd zout, uitgeslagen met bestemming tot inslag onder vrijdom van den accijns, overeenkomstig de door Ons ingevolge art 74 vastgestelde bepalingen;

e. de hoeveelheden zout, waarvoor de zoutzieder den accijns aan den ontvanger betaald.

De crediteering strekt altijd tot aanzuivering van de oudste openstaande aanslagen.

Zij geschiedt dadelijk na den uitslag van het zout uit de zoutziederij, doch de zoutzieder blijft aansprakelijk en de door hem gestelde zekerheid blijft verbonden voor den accijns van het uitgeslagen zout, waarvoor het document niet binnen den daarin bepaalden tijd behoorlijk afgeteekend aan het kantoor van afgifte terugkomt.

56. Voor zoover op den vervalldag van het krediet het debet der rekening niet is aangezuiverd, wordt de accijns van het zout, waarvoor de aanzuivering niet heeft plaats gehad, dadelijk door den ontvanger van den zoutzieder ingevorderd.

57. Uitslag van zout volgens art. 55, derde zinsnede, l. a of l. b geschiedt met vervoerbiljet.

De ontvanger kan in het biljet voorschrijven dat het zout bij den uitslag door ambtenaren zal worden gewogen of dat de uitslag onder toezicht van ambtenaren zal plaats hebben.

58. Uitslag van geraffineerd zout tot uitvoer naar het buitenland geschiedt bij hoeveelheden van ten minste 50 kilogram en met inachtneming der bepalingen van het 9de hoofdstuk der voormelde Algemeene Wet.

Wij behouden Ons voor, onder de noodige voorzieningen afschrijving toe te kennen voor het zout, gebruikt tot verpakking in dubbel fust van boter, bestemd voor het buitenland.

59. Uitslag van geraffineerd zout volgens art. 55, derde zinsnede, l. c of l. d is alléén toegelaten wanneer het zout behoorlijk afgewerkt en droog is. Zout, dat meer dan vijf procent

water bevat, wordt ten dezen als niet droog beschouwd.

Het gewicht van het aldus nitgeslagen zout wordt voor de afschrijving op de rekening van den zontzieder verminderd in de verhouding van 100 : 97. Deze vermindering blijft buiten toepassing bij den nitvoer van zout, dat, wat zuiverheid en kristallisatie betreft, minstens voldoet aan de door den Minister van Financiën voor de uitvoering dezer bepaling vastgestelde standmonsters, en dat door den zontzieder als zoodanig is aangegeven. Nadat het zout in dien staat aan de ambtenaren is vertoond kan de zontzieder het onder hun toezicht doen malen. Het blijft daarna tot den nitvoer onder verzegeling.

60. Het is verboden in eene zontziederij, behalve ruw en geraffineerd zout, pekelen en zeewater, stoffen in te slaan of voorhanden te hebben, waaruit chloornatrium te vervaardigen of af te scheiden is.

De Minister van Financiën kan, onder de noodige voorzieningen ter verzekering van den accijns, uitzondering op dit verbod toelaten voor stoffen, die voor de werkzaamheden in de zontziederijen noodig zijn.

61. Het is verboden in eene zontziederij zonthoudend water, dat minder dan 25 kilogram zout per hectoliter bevat, in pannen of andere tot verwarming ingerichte toestellen over te brengen of voorhanden te hebben.

HOOFDSTUK V.

Handelaars.

62. Handelaars in ruw zout kunnen dit bij hoeveelheden van minstens 5000 kilogram met krediet voor den accijns inslaan:

a. van het buitenland, met volgbrief op den voet van hoofdstuk II;

b. uit entrepot, met volgbrief op den voet van hoofdstuk III.

In het geval van lr. b levert de handelaar den volgbrief, voorzien van zijne verklaring dat hij het daarin vermelde zout heeft ingeslagen, in bij den ontvanger, onder wiens kantoor de bergplaats van opslag behoort, en zulks vóór dat de bij het biljet bepaalde tijd voor het vervoer van het zout verstreken is.

63. De tweede en derde zinsnede van art. 32 zijn toepasselijk op het krediet voor het ruwe zout, dat door handelaars wordt ingeslagen.

64. De ontvanger houdt met den handelaar

ééne rekening voor den accijns van al het ruwe zout, door dezen op den voet van dit hoofdstuk onder zijn kantoor ingeslagen.

Die rekening kan worden aangezuiverd:

a. door aflevering van ruw zout met bestemming tot inslag onder vrijdom van den accijns, overeenkomstig de daaromtrent door Ons ingevolge art. 74 vastgestelde bepalingen;

b. door betaling van den accijns.

De laatste twee zinsneden van art. 55 alsmede art. 56 zijn ten dezen toepasselijk.

65. Handelaars in geraffineerd zout kunnen dit bij hoeveelheden van ten minste 2000 kilogram met overschrijving van den accijns nit zontziederijen inslaan.

Ten opzichte van het bij art. 57 bedoelde vervoerbiljet wordt gehandeld overeenkomstig art. 62, laatste zinsnede.

66. De ontvanger houdt met den handelaar ééne rekening voor den accijns van al het geraffineerde zout, door dezen onder zijn kantoor ingeslagen.

Die rekening wordt aangezuiverd op de wijzen, vermeld onder lra. a en b van art. 64.

De tweede zinsnede van art. 58 is ook ten dezen toepasselijk.

67. De handelaar geniet voor den accijns van het ingeslagen geraffineerd zout krediet tot het tijdstip, waarop de termijn of de termijnen vervallen, van welke de afschrijving heeft plaats gehad in de rekening van den zontzieder die het zout heeft afgeleverd.

De laatste twee zinsneden van art. 55 alsmede art. 56 zijn toepasselijk op de rekening van den handelaar.

HOOFDSTUK VI.

Algemeene bepalingen.

68. Alvorens zout met krediet voor den accijns te kunnen inslaan moet de zontzieder of handelaar voor dien accijns zekerheid stellen.

Deze bepaling betreft ook het zout in zeewater.

69. De hoeveelheid zout in pekelen, zeewater of ander zonthoudend water wordt bepaald door scheidkundig onderzoek.

De wijze waarop dit geschiedt en hetgeen verder voor de uitvoering van dit artikel noodig is, worden door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

70. Voor alle wegingen van zout, welke de ambtenaren volgens de wet te verrichten hebben,

moet de invoerder, zontzieder, handelaar of ander belanghebbende ten hunnen genoegen werklieden, alsmede zakken, manden of andere voorwerpen verstrekken om het zout op en van de schaal te brengen.

Bij gebreke van het een of ander wordt hierin door de ambtenaren op kosten van den belanghebbende voorzien.

71. Zontzieders, handelaars en neringdoenden in zout zijn bovendien verplicht, voor de wegingen welke ambtenaren volgens de wet in hunne panden hebben te verrichten, des gevraagd, de benodigde weegschalen en gewichten te verstrekken.

Bij gebreke hieraan is de tweede zinsnede van het vorig artikel toepasselijk.

72. Behoudens het bepaalde bij de artt. 70 en 71 worden voor ambtelijke weging van zout geen kosten gevorderd, tenzij de weging door den belanghebbende is gevraagd.

73. In het geval eener aangevangen doch niet afgehoopen weging in eene zontziederij kan de ontvanger des nachts ambtenaren in die fabriek doen verblijven.

De zontzieder zorgt dan dat de in- en uitgangen onbelemmerd zijn.

74. Wij behouden Ons voor, bij algemeen maatregel van bestuur, onder de noodige voorzieningen tegen misbrnik, vrijdom van accijns toe te staan voor het zout, benodigd voor:

- a. de zeevisscherij;
- b. vischzouterijen aan den wal;
- c. fabrieken en trafieken;
- d. het bemesten van landerijen;
- e. de voeding van vee;
- f. het ontdooid houden van spoorwegrails en het reinigen van openbare wegen;
- g. herzouting van goederen, die worden doorgevoerd.

Bij voormelden maatregel kan, zoo noodig, voor het ruwe zout, bestemd voor de genoemde doeleinden, een langer krediet voor den accijns worden toegestaan dan dat, 't welk door zontzieders en handelaars voor ander ruw zout wordt genoten, en tevens de aflevering door zontzieders aan handelaars of omgekeerd en door den eenen handelaar aan den anderen met overschrijving van den accijns worden vergund.

75. Wij behouden Ons voor, bij algemeen maatregel van bestuur, bijzondere voorschriften vast te stellen omtrent den doorvoer van zout.

76. Voor de toepassing van de artt. 288 en 289 der voormelde Algemeene Wet wordt het

zout, aanwezig in dennen van zontziederijen, beschouwd als opgeslagen onder krediet op termijnen.

77. Gradeerhuizen worden niet opgericht zonder Onze toestemming. Alvorens deze te verleen, worden bij de wet de noodige bepalingen ten opzichte van die inrichtingen vastgesteld.

78. Het is verboden elders dan in zontziederijen southoudend water uit te dampen of uit andere grondstoffen chloornatrium te vervaardigen.

Wij behouden Ons voor, onder de noodige voorzieningen ter verzekering van den accijns, bij algemeen maatregel van bestuur uitzondering op dit verbod toe te laten voor fabrieken, waarin chloornatrium wordt verkregen als byproduct.

79. De ambtenaren zijn bevoegd, bij hante verificatiën of visitatiën voor de nitvoering dezer wet, proeven te nemen van voorhanden zout, zouthoudend water of andere zelfstandigheden, in verband staande met de vervaardiging of bewerking van zout. Zij geven den belanghebbende een bewijs van de proeven, die zij verlangen mede te nemen.

Het nemen van proeven kan ook door den belanghebbende gevorderd worden, mits hij flesschen of andere voorwerpen levere, geschikt tot berging van de hoeveelheid, welke de ambtenaren voor de proeven noodig achten. In geval van bekeuring worden de proeven in dubbel genomen.

De proeven worden dadelijk verzegeld. De belanghebbende wordt uitgenoodigd zijn cachet naast dat der ambtenaren op de proeven te plaatsen of het papier, waarop het cachet gesteld wordt, door zijne handteekening te waarmerken.

80. De bepalingen dezer wet ten aanzien van zontzieders, handelaars of andere personen zijn in de daartoe leidende gevallen ook van toepassing op vennootschappen van koophandel en op vereenigingen, die rechtspersoonlijkheid bezitten.

81. Wanneer aan een belanghebbende ter nitvoering van deze wet eenige aanzegging of nitnoodiging moet worden gedaan of stukken moeten worden uitgereikt, kan dit bij zijne afwezigheid geschieden aan zijn gemachtigde, zijn meesterknecht of, in het algemeen, aan dengene die namens of vanwege hem tegenwoordig is.

82. § 1. De bepalingen van de artt. 166 en 167 der meergenoemde Algemeene Wet omtrent het afgeven van gelebiljetten voor het vervoer van zout in het terrein van toezicht aan de landzijde, omschreven bij art. 177 dier wet, zijn, behoudens de door Ons toegelaten afwijkingen, óók toepasselijk voor de gelebiljetten, vereischt in het-

zelfde terrein aan de zeezijde en in de volgens de wet van 7 December 1880 (*Staatsblad* n°. 221) aangewezen gedeelten van het terrein, omschreven bij art. 162 der Algemeene Wet.

§ 2. Wij behouden Ons voor, bij algemeenen maatregel van bestuur, in die gedeelten van het Rijk, buiten het terrein van toezicht, waarvoor dit tot bestrijding van heimelijken invoer van zout noodig mocht blijken, het vervoer van zout te onderwerpen aan de bepalingen omtrent dekking door document, welke daaromtrent vóór het in werking komen dezer wet bestonden.

§ 3. Biljetten tot vervoer, afgegeven onder voorwaarde van visitatie van het zout bij den uitlag of bij den inslag, verliezen hunne kracht, wanneer zij niet voorzien zijn van de ambtelijke verklaring dat die visitatie heeft plaats gehad.

§ 4. De tijd, voor het vervoer toegestaan, kan in de biljetten gesplitst worden, zóó dat een of meer gedeelten van dien tijd worden aangewezen, binnen welke het vervoer over zekere afstanden zal moeten volbracht zijn.

Het biljet verliest zijne kracht wanneer de tijd, die voor een bepaalden afstand afzonderlijk is aangewezen, wordt overschreden.

83. Wanneer dit in het belang van handel of nijverheid wenschelijk blijkt, kunnen door Ons, bij algemeenen maatregel van bestuur, onder de noodige voorzieningen tegen misbruik, afwijkingen van de voorschriften dezer wet worden toegestaan. Die afwijkingen betreffen noch het beginsel der heffing, noch het bedrag of de grondslagen van den accijns.

84. In de tabel, vastgesteld bij art. 1 der wet van 15 Augustus 1862 (*Staatsblad* n°. 170), wordt de post „zout“ gelezen als volgt: „zout, geraffineerd en keetspek, 100 pond f 4.“

Deze bepaling wordt eerst twee maanden na het in werking komen dezer wet toepasselijk.

85. Wij behouden Ons voor, bij algemeenen maatregel van bestuur, andere dan de in art. 84 genoemde stoffen, die chloornatrium bevatten, bij invoer uit het buitenland te onderwerpen aan een recht in verhouding tot de belasting van de hoeveelheid zout, die daaruit is te verkrijgen.

HOOFDSTUK VII.

Strafbepalingen.

86. De hierna vermelde feiten worden gestraft ala volgt:

§ 1. Het niet overeenkomstig art. 9 of art. 15,

tweede zinsnede zorgen voor ledige bergplaatsen, vaartnigen of wagens voor het overladen van zout, met eene boete van ten minste f 25 en ten hoogste f 200, ten laste van hem, die de herweging van het zout heeft gevorderd.

§ 2. Het niet gezeiverd ten kantore van afgifte terugkomen van een volgbrief, afgegeven volgens art. 12 of art. 13, binnen den in dat document bepaalden tijd, met eene boete, ten laste van hem die de aangifte tot verkrijging van den volgbrief heeft gedaan, ten bedrage van eenmaal den accijns van het daarin vermelde zout, doch niet minder dan f 10, onverminderd het verhaal van den accijns overeenkomstig art. 281 der meergenoemde Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) op de volgens art. 5 dezer wet gestelde zekerheid.

§ 3. Het niet inleveren van de aangifte, voorgeschreven bij art. 26, 27 of 28, met eene boete van ten minste f 200 en ten hoogste f 500, ten laste van hem die tot de aangifte verplicht is. Het inleveren van eene valsche of onjuiste aangifte wordt ten dezer met het niet inleveren gelijkgesteld.

§ 4. Het niet plaatsen van het opschrift, voorgeschreven bij art. 29, met eene boete, ten laste van den zontzieder, van ten minste f 5 en ten hoogste f 20 voor elke week verzuim na ontvangen waarschuwing van den ontvanger.

§ 5. Inslag van ruw zout in eene zoutziederij, in strijd met art. 30, laatste zinsnede, met eene boete, ten laste van den zoutzieder, ten bedrage van vijfmaal den accijns van het alzoo ingeslagen zout, doch niet minder dan f 50.

§ 6. Het niet zorgen voor voldoende ruimte tot verplaatsing van het in eene den voorhanden zout in het geval, bedoeld bij art. 40, met eene boete van ten minste f 50 en ten hoogste f 500, ten laste van den zoutzieder.

§ 7. Het bestaan van een tekort boven *vijf ten honderd*, bij aanpeil van eene den volgens art. 40, laatste zinsnede, met eene boete, ten laste van den zoutzieder, van tweemaal den accijns voor het boven die speling ontbrekende zout, doch niet miuder dan f 25.

§ 8. Het niet nakomen der voorschriften omtrent het overbrengen van zout, bedoeld bij art. 41, met eene boete van ten minste f 25 en ten hoogste f 200, ten laste van den zoutzieder.

§ 9. Inslag van zeewater in eene zoutziederij, in strijd met art. 42, met eene boete, ten laste van den zoutzieder, ten bedrage van tienmaal

den accijns van het zout, in het alzoo ingeslagen zeewater bevat, doch niet minder dan f 200.

§ 10. Het nalaten van hetgeen bij art. 46 voorgeschreven of het doen van hetgeen bij dat artikel verboden is, met eene boete van ten minste f 25 en ten hoogste f 1000, ten laste van den zoutzieder.

§ 11. Het aanbieden ter verificatie voor nitelag volgens art. 59, eerste zinsnede van zout, dat niet aan de daarbij bepaalde vereischten voldoet, met eene boete van vijfmaal den accijns van het zout, doch niet minder dan f 50, ten laste van den zoutzieder. Een verschil van *twee procent* op het watergehalte wordt niet als overtreding beschouwd.

Dezelfde boete is verbeurd wanneer zout, aangegeven als voldoende aan de vereischten vermeld in art. 59, tweede zinsnede, die vereischten niet besit.

§ 12. Het in eene zoutziederij inslaan of voorhanden hebben van stoffen, in strijd met art. 60, eerste zinsnede, met eene boete van ten minste f 200 en ten hoogste f 1000, ten laste van den zoutzieder, en verbeurde van die stoffen.

§ 13. Het in eene zoutziederij in pannen of andere tot verwarming ingerichte toestellen overbrengen of voorhanden hebben van zouthoudend water, in strijd met art. 61, met eene boete van ten minste f 200 en ten hoogste f 1000; ten laste van den zoutzieder.

§ 14. Het niet voldoen aan art. 70, eerste zinsnede, art. 71, eerste zinsnede of art. 78, tweede zinsnede met eene boete van ten minste f 25 en ten hoogste f 200, ten laste van hem, aan wien de daarbij bedoelde verplichting is opgelegd.

§ 15. Het oprichten van een gradeerhuis, in strijd met art. 77, met eene boete van ten minste f 1000 en ten hoogste f 3000, ten laste van den bezitter.

Bovendien kan het gradeerhuis overeenkomstig Onze voorschriften buiten werking worden gehouden of gesteld.

§ 16. Het uitdampen van zonthoudeud water of het vervaardigen van chloornatrium, in strijd met art. 78, met eene boete van ten minste f 1000 en ten hoogste f 3000, ten laste van den gebruiker van het pand waarin dit geschiedt.

§ 17. Het vervoer van zout in strijd met de bepalingen, vastgesteld ingevolge art. 82, § 2 of wel met de wet van 7 December 1880 (*Staatsblad* n°. 221), met eene boete ten bedrage van

tienmaal den accijns van het alzoo vervoerde zout, doch niet minder dan f 25, ten laste van den vervoerder, onverminderd de verbeurde van dat zout.

§ 18. Het doen van hetgeen bij algemeenen maatregel van bestuur, nitgevaardigd krachtens art. 83, is verboden of het niet doen van hetgeen bij dien maatregel is voorgeschreven, met eene boete van ten minste f 50 en ten hoogste f 400, ten laste van den overtreder. Bovendien kan dezen, bij veroordeeling, door Ons het recht op toegelaten afwijkingen van bepalingen dezer wet worden onzeggd.

87. Met wijziging van de laatste zinsnede van art. 216 der meergenoemde Algemeene Wet is de boete in het geval van de tweede zinsnede van dat artikel verbeurd wanneer het tekort *twee ton honderd* van de uitgeslagen hoeveelheid zout te boven gaat.

Deze bepaling geldt ook voor de toepassing van art. 4 der wet van 11 December 1857 (*Staatsblad* n°. 128). In dat artikel vervallen de woorden: "in verband met art. 24 der wet van den 26sten April 1852 (*Staatsblad* n°. 93)".

88. De laatste zinsnede van art. 7 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) is ook toepasselijk op de feiten, strafbaar gesteld bij deze wet.

HOÓFDSTUK VIII.

Overgangsbepalingen.

89. Op den laatsten werkdag vóór het in werking komen dezer wet worden de rekeningen met zoutzieders, handelaars en grossiers wegens in- en uitgeslagen zout en zeewater vereffend overeenkomstig art. 33 der wet van 21 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 35) of art. 51 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 93).

90. De hoeveelheid zout, die alsdan volgens de rekening in eene zoutziederij voorhanden moet zijn, wordt geacht voor *vijf en zeventig ton honderd* uit ruw zout en voor *vijf en twintig ton honderd* uit geraffineerd zout te bestaan.

De Minister van Financiën kan, op verzoek van den zoutzieder, eene andere verhouding bepalen wanneer de juistheid daarvan ten zijnen genoegen wordt aangetoond.

91. Voor het zout, dat volgens de vereffende rekening voorhanden moet zijn, is nog de accijns van *negen gulden* per 100 kilogram verschuldigd, behoudens het bepaalde bij art. 92.

Dat zout kan, op schriftelijke aangifte van den belanghebbende aan den ontvanger, van die rekening worden overgebracht in het debet eener rekening voor krediet op termijnen overeenkomstig deze wet, mits behoorlijke zekerheid voor den accijns gesteld zij.

Het ruwe zout wordt voor den duur van het aflopend krediet en voor zooveel noodig, ook voor de berekening van aanslag voor zeewater geacht te zijn ingeslagen op den dag van het in werking komen dezer wet.

Voor het geraffineerde zout geschiedt de aanzuivering voor de eene helft binnen eene maand en voor de andere helft binnen twee maanden daarna.

92. § 1. Voor het nog onbewerkte ruwe en voor het geraffineerde zout, bij het in werking komen dezer wet in zoutziederijen of bergplaatsen onder doorlopend krediet voorhanden, kan de belanghebbende vermindering van den accijns tot *drie gulden* per 100 kilogram verkrijgen.

Hij heeft daartoe den voorraad bij den ontvanger aan te geven en, des gevraagd, de aanwezigheid van het zout door voorwegen te bewijzen, een en ander overeenkomstig de voorschriften van den Minister van Financiën.

§ 2. Zout, dat met zand, steen of andere vreemde stoffen vermengd is, met de kennelijke bedoeling het gewicht te vergrooten, wordt als niet aanwezig beschouwd.

§ 3. Is de aangegeven hoeveelheid zout grooter dan die, waarvan de aanwezigheid op aanvraag bewezen wordt, en overschrijdt het verschil voor ruw zout *vijf ten honderd*, of voor geraffineerd zout *zeven ten honderd* van eerstgenoemde hoeveelheid, dan verbeurt de angever eene boete van ten minste *f* 20 en ten hoogste *f* 40 per 100 kilogram, berekend over het tekort.

§ 4. Wordt slechts voorweging van een of meer partijen gevraagd, die overeenkomstig de voormelde voorschriften in de aangifte afzonderlijk zijn opgegeven, dan wordt die boete berekend over die partij of partijen.

§ 5. In het geval van art. 91 vervalt het krediet het eerst voor het zout, waarvoor de accijns van *negen gulden* verschuldigd is.

93. De Minister van Financiën kan, onder de noodige voorzieningen, toelaten dat het bij het in werking komen dezer wet in eene zoutziederij voorhanden ruwe zout geheel of gedeeltelijk wordt opgeslagen in dennen, ten einde daarvoor het langer krediet, bedoeld bij art. 33, te genieten.

94. Wanneer voor zout, volgens de overeenkomstig art. 89 vereffende rekening onder doorlopend krediet aanwezig, de aangifte tot overdracht volgens art. 91, tweede zinsnede niet binnen drie dagen na het in werking komen dezer wet is gedaan, of wanneer geene behoorlijke zekerheid voor den accijns onder het nieuwe krediet is gesteld, wordt de accijns van dat zout dadelijk ingevorderd.

95. Voor zout, vóór het in werking komen dezer wet verzonden met volgbrief, vervoerbiljet of concent, is, bij het niet gesniverd terugkomen van het document, de accijns van *negen gulden* per 100 kilogram verschuldigd.

96. De bepalingen dezer wet omtrent de lossing en de verificatie van het ingevoerde ruwe zout zijn niet toepasselijk voor partijen waarvan de lossing uit het van het buitenland komende vervoermiddel vóór het in werking komen dier wet is aangevangen.

Voor die partijen gelden in dit opzicht nog de wettelijke bepalingen, van kracht bij den aanvang der lossing.

97. De processen-verbaal, bedoeld bij art. 3 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 93), geldig op den dag vóór het in werking komen dezer wet, blijven geldig totdat de vaartuigen, waartoe zij betrekking hebben, opnieuw zijn gemeten.

98. Het gemiddeld zontgehalte van het water bij zoutziederijen, bepaald vóór het in werking komen dezer wet, verminderd met *twintig ten honderd*, geldt voor de toepassing van art. 51 der tegenwoordige wet, zoolang geene nieuwe bepaling van dat gehalte heeft plaats gehad.

99. De vrijdom van accijns voor zout, waarvoor op den dag vóór het in werking komen dezer wet aanspraak bestaat, wordt ook verder op denzelfden voet verleend, totdat daaromtrent door Ons ingevolge art. 74 der tegenwoordige wet nadere bepalingen zijn vastgesteld.

Slotbepaling.

100. Deze wet komt in werking op den eersten Mei 1893, behoudens de voorschriften van de artt. 89 en 90.

Op dat tijdstip vervallen de wet van 21 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 35), de wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 93) — met uitzondering van art. 49 — en de artt. 1, 2 en 3 der wet van 11 December 1857 (*Staatsblad* n°. 123), een en ander onverminderd de betaling

van nog verschuldigen accijns en de toepasselijkheid dier wetten, voor zooveel die noodig is tot het beëindigen van aanhangige zaken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 27sten September 1892.
(get.) E M M A.

De Min. van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 13 Oct. 1892.)

29 September 1892. BESLUIT, houdende nadere bepaling van het maximum van het getal notarissen in ieder arrondissement. S. 223.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gelet op artikel 3, tweede lid, der wet op het notarisambt, van den 9den Juli 1842 (*Staatsblad* n°. 20) en op het Koninklijk besluit van den 1sten September 1877 (*Staatsblad* n°. 176);

Op de voordracht van den Minister van Justitie, van den 23sten Augustus 1892, Algemeen Secretariaat, n°. 107;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13 September 1892, n°. 40);

Gezien het nader rapport van den Minister van Justitie, van den 24sten September 1892, Algemeen Seretariaat, n°. 80;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het maximum van het getal notarissen, die voor ieder arrondissement kunnen worden aangesteld, wordt bepaald als volgt:

Ressort van het Gerechtshof te 's Hertogenbosch.

In het arrondissement:

's Hertogenbosch 59 notarissen.
Breda 42 "
Maastricht 29 "
Roermond 30 "

Ressort van het Gerechtshof te Arnhem.

In het arrondissement:

Arnhem 49 notarissen.
Zutphen 34 "
Tiel 25 "
Zwolle 33 "
Ammelo 23 "

Ressort van het Gerechtshof te 's Gravenhage.

In het arrondissement:

's Gravenhage 66 notarissen.
Rotterdam 82 "
Dordrecht 34 "
Middelburg 34 "
Zierikzee 9 "

Ressort van het Gerechtshof te Amsterdam.

In het arrondissement:

Amsterdam 98 notarissen
Alkmaar 34 "
Haarlem 36 "
Utrecht 46 "

Ressort van het Gerechtshof te Leeuwarden.

In het arrondissement:

Leeuwarden 54 notarissen.
Heerenveen 24 "
Groningen 33 "
Winschoten 21 "
Assen 26 "

2. Het Koninklijk besluit van den 1sten September 1877 (*Staatsblad* n°. 176) wordt ingetrokken.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 29sten September 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.
(Uitgeg. 11 Oct. 1892.)

29 September 1892. BESLUIT, ter bekendmaking van den tekst van het Koninklijk besluit van den 15den Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147), tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij art. 4 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), zooals dit Koninklijk besluit is gewijzigd en aangevuld bij dat van den 11den Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 199). S. 229.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Justitie, van den 21sten September 1892, afdeling 2A, n°. 122, en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 24sten September 1892, n°. 156, afdeling Handel en Nijverheid;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147) en 11 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 199);

Hebben goedgevonden en verstaan, den tekst van het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147), zooals dit bij het Koninklijk besluit van 11 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 199) is gewijzigd en aangevuld, algemeen bekend te maken, door bijvoeging van dien gewijzigden en aangevulden tekst in zijn geheel bij dit besluit.

De Ministers van Justitie en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de nitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 29sten September 1892.

(get.) EMM A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(*Uitg.* 11 Oct.-1892.)

TEKST van het Koninklijk besluit van den 15den Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147), tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij art. 4 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), zooals dit Koninklijk besluit is gewijzigd en aangevuld bij dat van den 11den Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 199).

Art. I. Het is verboden in fabrieken en werkplaatsen:

A. een persoon beneden zestien jaren of eene vrouw:

a. arbeid te doen verrichten aan drijfwerk dat in beweging is, als:

1°. smeren, reinigen, onderzoeken, herstellen;

2°. drijf-riemen, touwen of kettingen inkorten of herstellen;

3°. drijf-riemen, touwen of kettingen opleggen of afnemen, tenzij voor wat drijf-riemen betreft, deze niet breeder dan 55 m.M. zijn en het opleggen en afnemen geschiedt zonder dat de daaraan werkzame persoon den vloer verlaat;

b. arbeid te doen verrichten in een werklokaal, waarin niet voldoende beschut gevaarlijk drijfwerk aanwezig is;

Als niet voldoende beschut gevaarlijk drijfwerk wordt beschouwd hetgeen als zoodanig door den bevoegden inspecteur van den arbeid is aangewezen.

c. aan in gang zijnde werktuigen arbeid te doen verrichten, welke gevaar kan veroorzaken, als: smeren, reinigen, onderzoeken, herstellen;

Als arbeid, welke gevaar kan veroorzaken, wordt beschouwd:

1°. die, welke als zoodanig door den bevoegden inspecteur is aangewezen;

2°. die, welke verricht wordt door personen beneden zestien jaren of door vrouwen, dragende wijde mouwen, hals- of hoofddoeken met loshangende slippen, mutsen met loshangende slippen of banden of losse boezelaars;

d. aan in rust zijnde werktuigen arbeid te doen verrichten, welke gevaar kan veroorzaken, als: smeren, reinigen, onderzoeken, herstellen, zoolang het drijfwerk, waardoor die werktuigen plagen te worden in beweging gebracht, nog in gang is;

Dit verbod geldt evenwel niet, indien de werktuigen behoorlijk afgekoppeld of zoodanig vastgezet zijn, dat zij alleen door eene onvoorziene omstandigheid in beweging kunnen komen.

Ten aanzien van het afkoppelen en het vastzetten kan de bevoegde inspecteur voorschriften geven, welke niet-inachtuening met behoorlijk afkoppelen of niet op de boven omschreven wijze vastzetten wordt gelijk gesteld.

e. arbeid te doen verrichten bij werktuigen, waarvan sommige deelen gevaar kunnen veroorzaken, zooals: tandraden, spieën, stelschroeven, krukken, uitstekende zaigerstangen, vliegwielen, laag liggende riemschijven en drijf-riemen en -tonwen; bij waterraden; bij drijfwerken, waarvan de onderkant minder dan 1.60 M. van den werkvloer is verwijderd; bij weefgetouwen, waarvan de spoelen kunnen nitschieten; tenzij een en ander behoorlijk beschermt is, voor zoover het bedrijf zulks toelaat, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur;

f. bij werktuigen, waarvan snijdende, snelloopende of plettende deelen gevaar kunnen veroorzaken, arbeid te doen verrichten, die hem of haar met de gevaar veroorzakende deelen in aanraking kan doen komen, tenzij die deelen volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur zooveel mogelijk van veiligheidsmiddelen voorzien zijn;

Tot deze werktuigen behooren in de eerste plaats cirkel- en lintzagen, frees-, steek-, schaaf- en snijmachines der houtbewerking; voorts stroosnijwerk- en lompen- en papier- en hakesnijwerk- en metaalscharen, duivels (wolven) der spinnerijen, kalanders en walsen en verder die, welke door den bevoegden inspecteur worden aangewezen.

g. arbeid te doen verrichten in een werklokaal, waarin werktuigen worden in beweging gebracht door een krachtwerktuig, tenzij telkens vóór het in gang zetten van dit laatste een in dat werklokaal duidelijk waarneembaar sein worde gegeven;

h. arbeid te doen verrichten in een werklokaal, waar aanwezig is een onder druk werkend en volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur bij ontploffing gevaar opleverend kook- of ander toestel of droogcilinder, tenzij een of ander op

verzoek van het hoofd of den bestuurder van het bedrijf of de onderneming volgens art. 10, eerste lid, der wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 97) door de ambtenaren van het stoomwezen is onderzocht en goedgekeurd en voorts telkens na eene belangrijke herstelling en in elk geval niet langer dan twee jaren nadat het laatste onderzoek heeft plaats gehad, inwendig of op andere wijze onderzocht en opnieuw goedgekeurd is, steeds van de vereischte, goed werkende veiligheidsmiddelen voorzien is en de belasting van de veiligheidskleppen in overeenstemming is met de gegeven voorschriften;

Omtrent de wijze van onderzoek, het bewijs van de toegestane werkelijke drukking, de vereischte veiligheidsmiddelen en de belasting van veiligheidskleppen worden voorschriften gegeven door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

i. arbeid te doen verrichten bij vaste knipen of bakken, met heete vloeistof of gesmolten metaal gevuld, en bij onbedekte grondkuipen, die gevaar kunnen veroorzaken en niet door voldoende heiningen of gordingen omschut zijn, alles volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur;

k. arbeid te doen verrichten in overdekte ovens of andere besloten ruimten, waarin de temperatuur meer dan 82° Celsins bedraagt;

l. arbeid te doen verrichten bij, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, onvoldoende verlichting van het werklokaal;

Als onvoldoende verlichting van een werklokaal wordt ook beschouwd die door middel van kunstlicht gedurende den tijd tusschen 9 uren des voormiddags en 3 uren des namiddags, tenzij de bijzondere weersgesteldheid het gebruik van kunstlicht noodzakelijk make.

Door of van wege den Minister met de uitvoering van dit besluit belast, kan voor fabrieken en werkplaatsen, in werking zijnde vóór 1 November 1891, vrijstelling van een of meer der sub *e*, *k* en *l* gestelde voorwaardelijke verbodsbepalingen worden verleend, uiterlijk tot den 1sten Mei 1895.

B. een persoon beneden zestien jaren:

a. als zelfstandige machinist of stoker arbeid te doen verrichten bij krachtwerktuigen of stoomketels;

b. arbeid te doen verrichten bij het vervaardigen of verwerken van ontplofbare stoffen, tenzij volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur zooveel mogelijk maatregelen tegen ontploffing genomen zijn.

II. Het is verboden een persoon beneden zestien jaren of eene vrouw onderaardschen arbeid te doen verrichten in mijnen.

III. Het is verboden, tenzij met inachtneming van de na te melden voorwaarden, een persoon beneden zestien jaren of eene vrouw arbeid te doen verrichten:

A. in die gedeelten van fabrieken of werkplaatsen waarin:

1. Kwik-verfoeliesel verwerkt wordt of snblimaat of kwikhondende verstoffen bereid worden;
2. Arsenicnilverbindingen bereid worden;
3. Loodwit, loodsuiker, menie of chromaatverstoffen bereid worden;
4. Ziukwit bereid wordt;
5. Spaansch-groen of Schweinfurter-groen bereid wordt;
6. Witte Phosphorus verwerkt wordt;
7. Zwaveligzuur, zwavelkoolstof, koolooxijd, nitrense dampen, vrije ammoniak, chloor of fluorwaterstof gebruikt wordt of ontstaat;

B. in fabrieken en werkplaatsen of gedeelten daarvan, waarin de dampkringslucht verontreinigd wordt met stof.

Deze fabrieken of werkplaatsen of gedeelten daarvan zijn de volgende:

1. Vlaszwingelarijen.
2. Hennepkekarijen.
3. Jutekaarderijen.
4. Lompensorteerderijen.
5. Ruwmolens.
6. Viltmakerijen.
7. Schorsmolens.
8. Kalk-, cement-, tras, krijtmalerijen en -zeefterijen.
9. Specerijmalerijen en -zeefterijen.
10. Slijperijen, langs den drogen weg, van metalen, glas of aardewerk.
11. Bronserijen in letter- en steendrukkerijen.
12. Sigarenmakerijen.
13. Lettergieterijen.
14. Letterzetterijen.

IV. De in artikel III bedoelde voorwaarden zijn:

a. voor alle in artikel III bedoelde bedrijven: dat het hoofd of de bestuurder van het bedrijf of de onderneming binnen vier weken na eene daartoe strekkende schriftelijke en gedagteekende vordering van den bevoegden inspecteur, dezen eene geneeskundige verklaring vertoone, waarnit blijkt, dat de lichamelijke gesteldheid van den jengdigen persoon of van de vrouw, bij die vordering aangewezen, niet van dien aard is, dat

de arbeid voor hem of voor haar bijzonder gevaar oplevert.

b. voor de sub A van artikel III bedoelde bedrijven:

dat, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, zoo noodig na overleg met den gekennedigen ambtenaar, geen gevaar van vergiftiging bestaat of, indien dit bestaat, daartegen voldoende maatregelen genomen zijn.

c. voor de sub B, n°. 1 tot en met 12, van artikel III genoemde fabrieken of werkplaatsen:

dat, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, voldoende maatregelen zijn genomen tot verwijdering of tegen het verspreiden van stof.

d. voor de sub B, n°. 12 tot en met 14, van artikel III genoemde fabrieken of werkplaatsen:

1°. dat de werklokalen voor iederen aldaar arbeid verrichtenden persoon ten minste 7 M². vrije luchtruimte opleveren;

2°. dat de hoogte dezer werklokalen tusschen den vloer en de zoldering ten minste 3 M. bedrage;

3°. dat in deze werklokalen door personen beneden zestien jaren of door vrouwen niet geschaft worde;

4°. dat de vloeren dezer werklokalen ten minste éénmaal per week geschrobd worden.

e. voor de sub B, n°. 4, 11, 13 en 14, van artikel III genoemde fabrieken of werkplaatsen, dat aldaar binnenshuis, in of zeer nabij de werklokalen, eene volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur goede gelegenheid aanwezig zij, waar de arbeid verrichtende personen zich de handen kunnen wasschen en afdrogen.

Door of van wege den Minister met de uitvoering van dit besluit belast, kan voor fabrieken of werkplaatsen, in werking zijnde vóór 1 November 1891, vrijstelling van een of meer der sub c en sub d, n°. 1, 2 en 3, gestelde voorwaarden worden verleend, voor wat betreft die sub c en sub d, n°. 3, nederlijk tot den 1sten Mei 1896.

V. Het is verboden een persoon beneden zestien jaren als zelfstandige machinist of stoker arbeid te doen verrichten op een locomotief of een stoomschip.

VI. Het is verboden een persoon beneden zestien jaren arbeid te doen verrichten, bestaande in het trekken, duwen of dragen van een last, welke kennelijk de krachten van dien persoon te boven gaat.

VII. Het is verboden een persoon beneden zestien jaren arbeid te doen verrichten, bestaande in werkzaamheden tot het uitoefenen van gevaarlijke kunstverrichtingen.

VIII. Indien het hoofd of de bestuurder van een bedrijf of eene onderneming aan den bevoegden inspecteur verklaart, bezwaar te hebben tegen een door dezen ingevolge artikel I of IV gedane aanwijzing, gegeven voorschrift of uitgesproken oordeel, geeft die inspecteur van die aanwijzing, dat voorschrift of dat oordeel eene schriftelijke en gedagteekende mededeeling aan dat hoofd of dien bestuurder.

Dat hoofd of die bestuurder kan zijne bezwaren binnen veertien dagen schriftelijk inbrengen bij den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid. Deze stelt het bezwaarschrift met het daarop ingewonnen rapport van den bevoegden inspecteur om advies in handen van de Kamer van Koophandel en Fabrieken in de gemeente waar de fabriek of werkplaats is gelegen, en bij gebreke van zoodanig college in handen van burgemeester en wethouder dier gemeente.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid beslist daarna of en in hoever de ingebrachte bezwaren gegrond zijn. Worden zij geheel of gedeeltelijk gegrond bevonden, dan treedt 's Ministers bealissing in de plaats van de aanwijzing, het voorschrift of het oordeel van den inspecteur.

Van 's Ministers bealissing wordt afschrift gezonden aan het hoofd of den bestuurder van het bedrijf of de onderneming.

Gedurende den termijn van veertien dagen, gesteld in het tweede lid van dit artikel, en, indien een bezwaarschrift, als daar bedoeld, is ingebracht, zoolang niet aan het vorige lid van dit artikel is voldaan, volgt nit de aanwijzing, het voorschrift of het oordeel van den inspecteur geenerlei verplichting voor het hoofd of den bestuurder van het bedrijf of de onderneming.

IX. Voor de toepassing van dit besluit ten aanzien van de Rijks werkplaatsen en -fabrieken wordt hetgeen daarbij is opgedragen of overgelaten aan den bevoegden inspecteur, geacht te zijn opgedragen of overgelaten aan den ingevolge het laatste lid van artikel 18 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) door het hoofd van het betrokken Departement van Algemeen Bestuur aangewezen ambtenaar.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 29 September 1892 (*Staatsblad* n°. 229).

Ons bekend,

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

30 September 1892. **BESLUIT**, waarbij wordt bepaald dat de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 65) tot regeling der consulaat-rechten, zooals die bij latere wetten is gewijzigd, in haar geheel in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. S. 280.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van 14 September 1892, n°. 9111; Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 27 September 1892, n°. 10550, tweede afdeling;

Gelet op de wetten van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 65), 14 April 1890 (*Staatsblad* n°. 42) en 15 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 201);

Hebben goedgevonden en verstaan, te gelasten dat eerstgenoemde wet, zooals die bij de twee overige hierbovengenoemde wetten is gewijzigd, door bijvoeging in haar geheel bij dit besluit in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 30sten September 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) VAN TILMHOVEN.

(Uitg. 20 Oct. 1892.)

T E K S T der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 65) tot regeling der consulaat-rechten, zooals die is herzien en gewijzigd bij de wetten van 14 April 1890 (*Staatsblad* n°. 42) en 15 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 201).

Art. 1. Voor de expeditie van een schip, waaronder te verstaan is het geheel der formaliteiten door den consulaire ambtenaar te vervullen bij aankomst en vertrek van een schip, het opnemen der scheepsverklaring, bedoeld bij art. 379 Wetboek van Koophandel, de visering van scheeps-papieren, de afgifte en visering des gevorderd van een gezondheidspatent en van manifesten van in- en uitklaring, zullen Onze consulaire ambtenaren aan de scheepsexagvoerders in rekening brengen eene som van f 2,50 bij schepen met een netto inhoud van meer dan 300 M³ en van f 1 bij kleinere schepen, met dien verstande dat schepen, die niet meer meten dan 170 M³ netto, geheel zullen zijn vrijgesteld en dat eenzelfde

schip in dezelfde haven niet meer dan f 25 per jaar zal behoeven te voldoen.

2. Van deze betaling zijn vrijgesteld schepen in rechtstreeksche vaart van Nederlandsche havens op de rivieren de Eems, den Rijn, de Maas en de Schelde met hare nevenwateren, benevens op de kanalen tusschen Nederland en Duitschland en België en vise versa.

3. Onze consulaire ambtenaren zullen in rekening brengen:

a. voor eene tijdelijke vergunning tot het voeren der Nederlandsche vlag, ingevolge art. 12 der wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 96):

voor eene eerste vergunning f 10,00;
in geval van vernieuwing " 5,00;

b. voor aan- en afmonsteringen (de aanteekening op de monsterrol daaronder begrepen), per hoofd " 1,50;

c. voor het opmaken eener scheepsmonsterrol " 1,00;

d. voor hunne verrichtingen ter zake der opsporing en aanhouding van deserteurs van koopvaardij-schepen, per hoofd " 2,50;

e. voor assistentie ter plaatse eener achtribrenk, tot redding van schip en manschap en berging der lading (behalve de reiskosten), per dag " 10,00;

f. voor het opnemen der scheepsverklaring, bedoeld bij art. 383 van het Wetboek van Koophandel " 10,00;

en voor elke bladzijde schrift van minstens 20 regels " 1,00;

g. voor eene consulaire beschikking in scheepvaartzaken, als: benoeming en beëdiging van experts, machtiging tot scheepsreparatie, tot opneming van bodemerij of tot verkoop van het geheel of een deel der lading. " 5,00;

h. voor certificaten van oorsprong en andere certificaten of verklaringen van soortgelijken aard " 2,50.

4. Onze consulaire ambtenaren zullen voortaan in rekening brengen:

a. voor beëdigde akten of processen-verbaal, in gevallen bij dit tarief niet voorzien:

per stuk of per bladzijde van minstens 20 regels f 2,00;

b. voor verzegeling, ontzegeling, inventarisatie, assistentie bij openbaren verkoop

- per vacatie van drie uren of minder f 4,00 ;
 en voor elk volgend nur " 1,00 ;
 c. voor depôt, bewaring en over-
 making van gelden en goederen uit
 onbeheerde nalatenschappen . . . 2 pCt. der waarde ;
 d. voor een paspoort f 5,00 ;
 (gratis aan zeelieden en onvermogenen)
 e. voor het viseeren van een paspoort f 2,50 ;
 (gratis voor onvermogenen)
 f. voor eene attestatie de vita . . . " 1,00 ;
 (gratis voor onvermogenen)
 g. voor eene legalisatie " 1,00 ;
 (gratis voor onvermogenen)

De legalisatie van meerdere hand-
 teekeningen op hetzelfde stuk wordt
 slechts als ééne legalisatie beschouwd.

- h. voor geauthenticeerde afschriften
 van stukken, hoe ook genaamd :
 per stuk of per bladzijde van minstens
 20 regels " 1,00 ;
 i. voor geauthenticeerde vertalingen
 van stukken, hoe ook genaamd, per stuk
 of per bladzijde van minstens 20 regels " 2,00.

5. Onze consulaire ambtenaren mogen van alle
 rechten, door hen krachtens deze wet te heffen,
 vooruitbetaling vorderen.

Voor alle bedragen, door hen te heffen, zullen
 zij eene gedetailleerde quitantie, ondertekend,
 aan de belanghebbenden uitreiken.

Op alle bescheiden, door hen tegen betaling af
 te geven, zal het bedrag der betaalde som worden
 uitgedrukt, met verwijzing naar het desbetreffend
 artikel en onderdeel dezer wet.

6. De consulaire ambtenaren, die voortaan door
 Ons aangesteld worden en eene vaste bezoldiging
 uit 's Rijks schatkist genieten, verantwoordten het
 bedrag der door hen krachtens deze wet geheven
 consulaatrechten op de door Ons vast te stellen
 wijze aan Onzen Minister van Buitenlandsche
 Zaken en brengen dat bedrag in 's Rijks schat-
 kist over.

Onze overige consulaire ambtenaren heffen de
 in deze wet bepaalde rechten ten eigen bate.

7. In werking treding.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 30sten Sep-
 tember 1892 (*Staatsblad* n°. 230).

Mij bekend,

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
 (get.) VAN TIENHOVEN.

4 October 1892. Besluit tot wijziging en aan-
 vulling van het Koninklijk besluit van 4 Mei
 1890 (*Staatsblad* n°. 77), gewijzigd en aan-
 gevuld bij Koninklijk besluit van 27 Novem-
 ber 1891 (*Staatsblad* n°. 178), strekkende
 ter uitvoering van art. 1 der wet van 25 Juli
 1871 (*Staatsblad* n°. 91), houdende regeling
 van de bevoegdheid der consulaire ambte-
 naren tot het opmaken van burgerlijke akten,
 en van de consulaire regtsmagt. S. 231.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
 WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Buiten-
 landsche Zaken van den 24sten Juni 1892, n°. 6725,
 1ste afdeling, en van Justitie van den 28sten Juni
 1892, n°. 127, 1ste afdeling;

Overwegende, dat het Koninklijk besluit van
 4 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 77), gewijzigd en
 aangevuld bij Koninklijk besluit van 27 Novem-
 ber 1891 (*Staatsblad* n°. 178), nadere wijziging
 en aanvulling behoeft;

Den Raad van State gehoord (advies van den
 26 Juli 1892, n°. 31);

Gelet op het nader rapport van de Ministers
 voornoemd, van den 22sten September 1892,
 n°. 9889, 1ste afdeling en den 28 September 1892,
 n°. 113, 1ste afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Konig artikel.

Het Koninklijk besluit van 4 Mei 1890 (*Staats-
 blad* n°. 77), gewijzigd en aangevuld bij dat van
 27 November 1891 (*Staatsblad* n°. 178) wordt
 nader gewijzigd en aangevuld als volgt:

a. In de artikelen 2, n°. 3, 3 n°. 18 en 4
 n°. 9, wordt in plaats van "Consul-Generaal te
 Beyruth" gelezen "Consul te Beyruth".

b. n°. 22 van art. 3 luidende: aan den Consul
 te Aden (ressort Aden), vervalt.

c. In art. 2 wordt na n°. 12, in art. 3 na
 n°. 36 en in art. 4 na n°. 27 ingelascht onder
 de nummers 12a, 36a en 27a.:

"aan den consul te Bender-Bushir (ressort: de
 provinciën Arabistan, Fars, Bender-Bushir met de
 havens aan de Perzische Golf en Beloeidsjistan"
 en onder de nummers 12b, 36b en 27b "aan den
 Consul-Generaal te Teheran (ressort de overige
 provinciën van Perzië)", en wordt in margine van
 die 1ste inlassing gesteld de aanwijzing "Perzië".

De Ministers van Buitenlandsche Zaken en van
 Justitie zijn, ieder voor zooveel hem betreft, be-
 last met de uitvoering van dit besluit, dat in het

Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Weimar, den 4den October 1892.

(*get.*)

EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) VAN TIENHOVEN.

De Minister van Justitie, (get.) SMINT.
(*Uitgeg. 22 Oct. 1892.*)

6 October 1892. BESLUIT, tot instelling van de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 282.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. W. V. EMMA, KON.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 10 Augustus 1892, n°. 4009, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6 September 1892, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 23 September 1892, n°. 5188, afdeling Medische Politie; en van 1 October 1892, n°. 5604, Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen: Art. 1. Er wordt ingesteld eene Centrale Commissie voor de Statistiek, die haar zetel heeft te 's Gravenhage.

2. De Centrale Commissie voor de Statistiek is belast met:

a. het geven van advies en het maken van ontwerpen betreffende de statistiek ten behoeve van de Departementen van Algemeen Bestuur en, op verzoek van zoodanig Departement, ten behoeve van andere openbare besturen en autoriteiten;

b. het verzamelen, bewerken en publiceren van statistische opgaven, die zij voor practijk of wetenschap nuttig acht, voor zoover de te harer beschikking gestelde middelen het toelaten.

3. Zij dient van bericht en raad op alle stukken betreffende de statistiek, die door de Hoofden van de Departementen van Algemeen bestuur in hare handen worden gesteld. Zij vestigt ook harerzijds de aandacht op hetgeen strekken kan tot bevordering van de nauwkeurigheid en volledigheid der van Regeeringswege gepubliceerde statistische opgaven.

Zij overweegt daarbij steeds in het bijzonder de wijze, waarop het zekerst de meest betrouwbare gegevens voor de statistiek worden verkregen.

Spoeidischende gevallen uitgezonderd, wordt van Regeeringswege omtrent een nieuw onderwerp van statistiek geen onderzoek ingeteld, noch in een onderzoek, dat reeds pleegt te geschieden,

verandering gebracht, dan nadat de Centrale Commissie is gehoord.

4. Zij bestaat uit niet minder dan twaalf leden, die benoemd en ontlagen worden door de Koningin. De Koningin wijst uit de te 's Gravenhage gevestigde leden een als voorzitter en een als ondervoorzitter aan.

De Commissie heeft een secretaris, die eveneens benoemd en ontlagen wordt door de Koningin en woonplaats heeft te 's Gravenhage.

Ter beschikking van de Commissie worden de ambtenaren en bedienden gesteld die zij voor de uitvoering van hare taak behoeft, en die werkzaam zijn onder den secretaris.

Dezen worden, na voordracht van de Commissie benoemd en ontlagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken.

5. De leden worden benoemd voor zes jaren. De helft treedt, volgens een door den Minister van Binnenlandsche Zaken goedgekeurden rooster, om de drie jaren af.

De aftredenden zijn dadelijk weder benoembaar.

De eerste aftreding heeft plaats op 1 Januari 1895.

Die ter vervulling eener plaats, buiten den bij den rooster bepaalden tijd opengevallen, tot lid benoemd is, treedt af op het tijdstip waarop degene, in wiens plaats hij is benoemd, moest aftreden.

Bij aftreding, ontslag of overlijden van een der leden zendt de Centrale Commissie, ter vervulling van diens plaats, eene aanbeveling aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

6. De leden en de secretaris genieten reis- en verblijfkosten.

De secretaris geniet eene vaste jaarwedde.

7. De Commissie legt jaarlijks vóór 1 Juni aan den Minister van Binnenlandsche Zaken eene begrooting voor, behelzende de jaarwedden of belooningen der onder den secretaris werkzaam zijnde ambtenaren en bedienden, de reis- en verblijfkosten, de kosten van bureau- en lokaalbehoefden en drukwerk, schrijffloonen, de kosten der bibliotheek en verdere uitgaven voor het volgend dienstjaar.

8. De Commissie correspondeert ter zake van het geven of vragen van adviezen of inlichtingen rechtstreeks met openbare besturen en autoriteiten en bijzondere vereenigingen en personen.

9. Zij verzamelt zooveel doenlijk alle stukken betreffende de statistiek van Nederland en zijne koloniën en overzeesche bezittingen.

Zij ontvangt een exemplaar van alle statistische bescheiden door openbare besturen en autoriteiten uitgegeven.

10. Onder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken stelt zij een reglement van orde vast voor hare werkzaamheden.

11. Zij houdt jaarlijks te 's Gravenhage drie gewone vergaderingen, die geopend worden op de dagen, in het reglement van orde te bepalen.

Buitengewone vergaderingen kunnen worden gehouden op uitnodiging of met goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

12. De dagelijkse leiding en uitvoering van zaken behoort aan den voorzitter of, bij diens ontstentenis, aan den onder-voorzitter, die daarin worden bijgestaan door den secretaris.

Stukken van of namens de Commissie uitgaande, worden door den voorzitter en den secretaris ondertekend.

In elke vergadering der Commissie doet de voorzitter mededeeling van hetgeen door hem sinds de laatste vergadering is verricht.

13. De Commissie kan de voorbereiding van hetgeen, waarover zij heeft te besluiten, aan subcommissiën opdragen.

De vergaderingen der subcommissiën kunnen op hare uitnodiging door andere deskundigen worden bijgewoond.

Met goedvinden van den Minister van Binnenlandsche Zaken kunnen leden eener subcommissie ook elders dan te 's Gravenhage vergaderen of op andere wijze werkzaam zijn ten behoeve van de uitvoering van de haar door de Centrale Commissie opgedragen taak.

14. Jaarlijks vóór 1 Maart doet de Centrale Commissie aan den Minister van Binnenlandsche Zaken verslag van hare werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar, welk verslag in de *Staatscourant* wordt geplaatst.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Weimar, den 6den October 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 14 Oct. 1892.)

17 October 1892. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat het met het begrip der uitdrukking commissie van den Raad en in het algemeen en in art. 101 der gemeentewet in het bijzonder, niet is bestaansbaar als

zoodanig te beschouwen de ambtenaren van den burgerlijken stand.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie door den req. voorgesteld bij memorie, luidende:

Schending van de artt. 366 j^o. 380 Strafrecht door verkeerde toepassing van de artt. 247 j^o. 216 Strafvord.;

Overwegende dat de gereq. is gedagvaard ter zake dat hij op 11 Mei 1889 in de Werken en Sleswijk, in de nitoeffening zijner bediening als secretaris der gemeente, ter gemeentesecretaris aldaar van zekeren F. P. K., toen deze aldaar aangifte kwam doen van zijn voorgenomen huwelijk met M. B. H., als verschuldigd wegens de voor dat huwelijk benoodigde bescheiden, immers als verschuldigd ter zake van dat huwelijk, aan hem secretaris, aan den ambtenaar van den burgerlijken stand der gemeente de Werken en Sleswijk, aan de Staatskas en aan de kassen der gemeenten de Werken en Sleswijk en Werken-dam, eene som van ruim f 5 heeft gevorderd en ontvangen, niettegenstaande dat hij (gereq.) wist dat gezegde B. ter zake als voorschreven slechts f 2.50, in allen gevalle niet meer dan f 3.50 verschuldigd was en het meerdere door hem (gereq.) gevorderd en ontvangen ruim f 2.50, althans ruim f 1.50 bedragende, deswege niet verschuldigd was;

O. dat bij het bekrachtigde vonnis is bewezen verklaard al wat bij de dagvaarding is gesteld, doch niet is aangenomen dat de gereq. de gecrimineerde feiten als ambtenaar in de nitoeffening zijner bediening heeft bedreven, en hij diensvolgens is ontslagen van alle rechttevervolgving;

dat dit ontlag hierop is gegrond dat tot den werkkring van een gemeentesecretaris, volgens de wet, niet behoort zegelrechten en leges door geadministreerden aan den burgerlijken stand verschuldigd te innen, want dat zijne bevoegdheid daartoe niet volgt uit de artt. 101 en 102 der gemeentewet, waarin de werkkring van den gemeentesecretaris wordt omschreven, en dat tot de commissiën benoemd krachtens de artt. 54 tot 57 dier wet zeker niet behooren de krachtens art. 149 dierzelfde wet benoemde ambtenaren van den burgerlijken stand, terwijl verder bij hetzelfde vonnis als feit is nitgemaakt dat ook bij zijne instructie die bevoegdheid aan den gereq. als gemeente-secretaris niet is verleend, en te allen overvloede, dat ook niet blijkt dat hij die bevoegdheid in eene andere hoedanigheid bezat;

O. dat tot staving van het middel is aangevoerd, dat, al behooren de ambtenaren van den burgerlijken stand niet tot de commissien bedoeld in de artt. 54 tot 57 der gemeentewet, zij niettemin begrepen zijn onder „de commissien van den raad” in art. 101 der gemeentewet in het algemeen en zonder eenige beperking genoemd; dat die ambtenaren, door en uit den raad benoemd, zijn „gecommitteerdeu, alias commissie uit den raad tot de zaken van den burgerlijken stand”, en de secretaris mitsdien als zoodanig gehouden hen behulpzaam te zijn in alles wat het hun opgedragen bestuur aangaat;

O. dienaangaande, dat het met het begrip der uitdrukking commissie van den raad en in het algemeen en in art. 101 der gemeentewet in het bijzonder niet bestaanbaar is als zoodanig te beschouwen de ambtenaren van den burgerlijken stand, die wel door den raad uit zijn midden worden benoemd, doch als zoodanig niet gebonden zijn aan eenige door den raad vastgestelde instructie, die niet namens of als vertegenwoordigers of ten behoeve van den raad handelen, die eindelijk geheel zelfstandig en onafhankelijk van den raad hunne bediening uitoefenen, terwijl de raad zelf niet met het bestuur der zaken van den burgerlijken stand is belast en te dien aanzien alle bevoegdheid mist:

dat mitsdien het voorgestelde middel is ongegrond;

Gezien art. 370 Strafvord.;

Verwerpt het beroep, de kosten te dragen door den Staat.

18 October 1892. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Ruinen* van 22 April 1891, waarbij aan H. HARENS aldaar vergunning is verleend tot verkoop van sterken drank in het klein. S. 233.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 9 September 1892, n°. 4104, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Ruinen* van 22 April 1891, waarbij aan H. HARENS aldaar vergunning is verleend tot verkoop van sterken drank in het klein;

Overwegende, dat tijdens het verleenen der vergunning bij H. HARENS als kostganger inwoonde F. HARENS, sluis- en brugwachter;

dat volgens art. 3, n°. 2, der drankwet (bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 10 Mei 1885, (*Staatsblad* n°. 118) de vergunning moet geweigerd worden, wanneer een bewoner van het huis, waarin de sterke drank in het klein zal worden verkocht, sluis- of brugwachter is;

dat derhalve het verleenen van bovenbedoelde vergunning is geschied in strijd met art. 3, n°. 2, dier wet;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Gehoord den Raad van State (advies van den 4 October 1892, n°. 22);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 13 October 1892, n°. 4898, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, het voormeld besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Ruinen*, d.d. 22 April 1891, te vernietigen, wegens strijd met de wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 18den October 1892.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 24 Oct. 1892.)

18 October 1892. BESLUIT, houdende wijziging en aanvulling van het Reglement voor gemeenschappelijke militaire en burgerlijke telegraafdienst in tijden van oorlog en van voorbereiding tot oorlog, goedgekeurd bij het Koninklijk besluit van 10 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 168). S. 234.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Oorlog en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, dd. 10 October 1892, Kabinet, Litt. O^s, en van 13 October 1892, n°. 70, Kabinet;

Overwegende, dat het noodig is eenige wijziging en aanvulling te brengen in het „Reglement voor gemeenschappelijke militaire en burgerlijke telegraafdienst in tijden van oorlog en van oorlogsgevaar”, zooals dat „Reglement” werd vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 10 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 168);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: 1°. aan het slot van Art. 11 van voorschreven

„Reglement” wordt opgenomen de hierna volgende bepaling:

„Tot het aanbieden van militaire diensttelegrammen, welke als Regeeringstelegrammen moeten worden behandeld, ook al zijn zij niet geschreven op gestempelde formulieren, zijn eveneens gemachtigd: alle commandanten van troepenafdeelingen en patrouilles, onverschillig van welken rang of graad, zoomede het personeel van het Wapen der Koninklijke Marechaussee.”

2°. aan meerbedoeld „Reglement” wordt als Art. 20 een nieuw Artikel toegevoegd, luidende als volgt:

„Art. 20. Reeds in tijd van vrede wordt door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan de beambten van telegraafkantoren, aan of nabij de grenzen gelegen, eene Instructie verstrekt, houdende bepalingen, hoe te handelen wanneer de vijand eventueel de grens heeft overschreden en hoe wanneer zij alsdan hunne post moeten verlaten.”

De voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 18den October 1892.

(get.)

E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

C. LELY.

(Uitgeg. 8 Nov. 1892.)

20 October 1892. BESLUIT, betreffende de nitloting en aflossing van 3¼ percents schuld-bekentenissen van het voormalig Amortisatie-Syndicaat voor 1893. S. 235.

Van de schuldbekentenissen van het voormalig Amortisatie-Syndicaat, rentende 3¼ ten honderd, uitgegeven krachtens de wet van 27 Mei 1830, S. 10, en het Koninklijk besluit van 1 Juni 1830, S. 13, wordt met den tweeden Januari 1893 een kapitaal van f 1,850,000, na voorafgaande uitloting, tegen pari aflosbaar gesteld.

21 October 1892. MISSIVE van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de burgemeesters in die provincie, betreffende uitvoering der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48).

Sedert de invoering der wet, houdende bepalingen tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en van

vrouwen, zijn thans twee en een half jaar verlopen. Het valt op te merken, dat hare voorschriften nog niet overal dermate worden nageleefd als naar de bedoeling van wetgever en regeering, ter bereiking van hetgeen zij kennelijk beoogt, noodig is te achten.

Het spreekt wel van zelf dat bij eene wet als deze, die hier meer, daar minder in de wijze van exploitatie van fabrieken en werkplaatsen ingrijpt, de daarop gebaseerde toestanden niet overal even snel tot ontwikkeling geraken, en dit maakt dat de uitvoering en handhaving dezer wet hare eigenaardige moeilijkheden met zich brengen; maar die nieuwe toestanden *moeten* er komen en zij moeten *overal* intreden. Het zou toch niet aangaan, dat het hoofd eener onderneming in de eene gemeente ongemoeid kon voortgaan te doen wat het hoofd eener soortgelijke onderneming in eene andere gemeente nit kracht der wet werd verboden. Daarmede echter wordt van U, als hoofd der politie, tot bevordering van eene behoorlijke naleving der wet, van allen gelijkelijk groote toewijding en niet minder tact geëischt.

Het ligt in de eerste plaats op uwen weg om door een beleidvol optreden zorg te dragen, dat de onder de wet vallende werkgevers zich aan hare bepalingen houden; dat de prikkel om die bepalingen na te komen niet verslapt. Dat optreden behoort tevens zoodanig te zijn, dat de ondernemers niet noodeloos in hun bedrijf worden laestig gevallen. Hun moet het zoo gemakkelijk mogelijk worden gemaakt, zonder dat evenwel aan het doel en de strekking der wet wordt te kort gedaan. Het zij uw streven hen aan de wet te binden, zoodat zij naast, niet tegenover deze staan. Ik meen dat eene zoo nu en dan te verrichten inspectie, liefst in persoon en uitgevoerd zonder opzien te wekken, hier veel goeds kan doen. Wat dit betreft, is het mij geuleken, dat wel hier en daar inrichtingen, welke onder deze wet vallen, door de politie zijn bezocht geworden, maar in vele gemeenten, waar zulk eene inspectie evenzeer noodig is, geschiedde zulks in het geheel niet. Ik noodig U daarom uit hieeraan voortaan meer bijzonder nwe aandacht te wijden, opdat als gevolg daarvan eene goede naleving der wet verzekerd worde.

Een uitstekend middel voorts om die naleving bevorderlijk te zijn, bestaat, naar bevonden is, hierin dat in elke gemeente een register aanwezig zij, waarin het voornaamste, dat met betrekking tot fabrieken en werkplaatsen in verband met de

onderwerpelijke wet voorvalt, kan worden aangeteekend.

Door het aanleggen van een zoodanig register moge aanvankelijk eenige meerdere arbeid gevorderd worden; is er eenmaal znlk een register, dan zal het gemak daarvan, ook waar het nwe bemoeiingen in deze geldt, gevoeld worden. Hier achter wordt het model van zoodanig register aangetroffen.

Ik heb alzoo de eer U te verzoeken znlk een register te doen aanleggen en bijwerken en voor de behoorlijke bijhouding zorg te dragen.

Het register worde zoo ingericht, dat op een blad niet meer vermeld wordt dan wat ten aanzien van ééne fabriek of werkplaats voorvalt.

De eerste helft van het blad geeft niets meer dan wat op de arbeidskaarten wordt ingeschreven en kan dus gemakkelijk worden bijgehouden tegelijk met de nitgifte dier kaarten.

De tweede helft zal in de eerste plaats aantekening behelzen aangaande de lijst van art. 11 der wet. Wat die lijst betreft, vertrouw ik, dat thans allengs daarvan overal het model in gebruik is genomen, hetwelk gevoegd was bij de ministriele circulaire van 2 Juni 1892, n°. 184, welke mijne aanschrijving van den 24sten dier maand, n°. 2220/1141 vergezelde. Het is in afwijking van de vroegere modellen te gemakkelijk om niet de invoering daarvan in alle daarvoor in aanmerking komende fabrieken en werkplaatsen aan te bevelen. Immers, naar dat model ingericht, behoeft de lijst alleen dan op nieuw te worden geaarmerkt, wanneer men in de regeling van den arbeid van zekere groep, zooals die daarop is vermeld, eenige verandering wenscht te brengen of wanneer een nieuwe groep moet worden bijgevoegd. Bij gebruik van elk ander model daarentegen zal telkens waarmerking uwerzijds noodig zijn, wanneer na de eerste waarmerking een persoon beneden 16 jaren of eene vrouw in dienst wordt genomen. Gemakshalve wordt hierachter het bovenbedoelde model voor die lijst nog eens opgenomen. (1)

In de tweede plaats zullen aantekeningen betreffende eventueele ongelukken zijn op te nemen. Te dien aanzien moge ik verwachten, dat hij voorkomende gevallen steeds door U overeenkomstig de bepalingen van art. 15 der wet gehandeld

wordt. Het onderzoek, hetwelk door U op grond van de laatste alinea van dat artikel wordt ingesteld, moet altijd met de grootste nauwkeurigheid geschieden, opdat het daarvan aan den bevoegden inspecteur van den arbeid uit te brengen verslag omtrent oorzaak en gevolg aan dezen een zoo volledig mogelijk beeld van het gebeurde geve.

In de derde plaats zal, waar het bepaalde in het eerste gedeelte van de voorlaatste zinsnede van art. 5 der wet toepassing vindt, daarvan in de betreffende kolom melding zijn te maken.

In de laatste plaats worde dan op het register aantekening gehouden van de plaats gehad hebbende inspectiën. De bedoeling hier is dat hetgeen daarbij omtrent de naleving der wet is bevonden, telkens met een paar woorden wordt medegedeeld.

Ik merk eindelijk op, dat de bruikbaarheid van het register zeer kan worden verhoogd, wanneer daaraan een alphabetische klapper voorafgaat, in welchen de namen der op de bladzijden ingeschreven werkgevers opgenomen worden.

Omtrent het daar straks in de derde plaats genoemde onderwerp vinde hier nog het volgende eene plaats. Terwijl voor het geval door U vergunning tot overwerken wordt verleend, daarvan telkens aan mij mededeeling behoort te worden gedaan, verzoek ik U voortaan tegelijkertijd dezelfde mededeeling te doen toekomen aan den bevoegden inspecteur van den arbeid. In den brief aan mij zal dan met korte woorden zijn te vermelden dat die kennisgeving heeft plaats gehad.

Ten slotte komt het mij niet ondienstig voor U er op te wijzen, dat bij de zorg voor de naleving der onderwerpelijke wet bijzondere aandacht behoort te worden geschonken aan de daarnit voortgevloeide, hoogst belangrijke Koninklijke besluiten, met name het Koninklijk besluit van 9 December 1889 (*Staatsblad* n°. 176), aangevuld bij de Koninklijke besluiten van 30 October 1890 (*Staatsblad* n°. 158), van 17 October 1891 (*Staatsblad* n°. 172) en van 10 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 186), en vooral het Koninklijk besluit van 15 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 147), zooals dat thans gewijzigd en aangevuld is opgenomen in het jongst verschenen *Staatsblad* n°. 229. Hier komt dan in aanmerking de U vroeger geworden circulaires van den Minister van Justitie van 28 Juli 1891 en van 30 Augustus 1892, resp. n°. 118 en 189, 2^e afd. A.

Ik vertrouw, wat de laatste betreft, dat de hoofden of bestuurders van bedrijven of onder-

(1) Deze modellen zijn opgenomen achter de circulaire van den Minister van Justitie van 2 Juni 1892.

MODEL VAN HET REGISTER BETREFFENDE DE ARBEIDSWET.

fol.

Hoofd Bestuurder van het bedrijf of de onderneming: Soort van het bedrijf:
 Straat: Wijk: No.

Wet van 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48).

Aanteekeningen betreffende de arbeid verrichtende personen tusschen 12 en 16 jaren.						Aanteekeningen betreffende									
Volgnummer.	Hunne namen en voornamen.	Datum (met jaartal)	Plaats	Naam	Woon- plaats	Datum van		de Lijst van art. 11.		Ongelukken.			Over- werk.	Inspectiën door of vanwege het hoofd der ge- meente.	
						afgifte der kaart.	terugbe- zorging der kaart	Uren, waarin gewerkt wordt.	Datum der waar- mer- king.	Datum van:				Datum, waarop het is toege- staan.	Datum.
										a.	b.	c.			
				van het hoofd van het gezin bij wien of van het gesticht waarin zij inwonen.											

nemingen door U op den inhoud van laatstegenoemd Koninklijk besluit, voor zoover de kennisgeving daaraan voor hen van belang kon zijn, opmerkzaam zijn gemaakt en dat voortaan door U van de oprichting van onder dat besluit valende fa-

Aanmerkingen.

breken of werkplaatsen, kennis worde gegeven aan den bevoegden inspecteur van den arbeid.
De Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel,
 (get.)
 GEERTSEMA.

24 October 1892. BESLUIT, houdende nadere vaststelling van bepalingen ter uitvoering van artikel 3 der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 89) tot bescherming van diersoorten, nuttig voor landbouw of houtteelt. S. 236.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. WIF EMMA, KON.

Overwegende, dat het wenschelijk is, de bepalingen van het Koninklijk besluit van den 25sten Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 164) ter uitvoering van artikel 3 der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 89) tot bescherming van diersoorten, nuttig voor landbouw of houtteelt, te herzien;

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 Augustus 1892, I^a. B afdeling Handel en Nijverheid en van den Minister van Justitie van den 13 Augustus 1892, n°. 60, 2de afd. C;

Den Raad van State gehoord (advies van den 19 September 1892, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van de voornoemde Ministers, van 7 October 1892, n°. 188, afdeling Handel en Nijverheid en van den 17 October 1892, n°. 172, 2de afd. C;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 25 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 164), te bepalen:

Art. 1. Te allen tijde worden geacht voor landbouw of houtteelt nuttig te zijn:

A. *de volgende insectenetende zoogdieren.*

1. de egel (*Erinaceus Europaeus*),
2. de gewone veldspitsmuis of molmuis (*Sorex vulgaris*),
3. alle soorten van vlermuizen.

B. *de koekeek* (*euculus canorus*).

C. *alle zwaluwvogels*, namelijk:

1. de boerenzwaluw, het zwaalfe (*Hirundo rustica*),
2. de huiszwaluw, het melkstaartje (*Hirundo urbica*),
3. de oeverzwaluw, aard-, tuin-, zand- of waterzwaluw (*Hirundo riparia*),
4. de gierzwaluw, steen- of torenzwaluw, haker, steenkrijter, scheer (*Cypselus apus*),
5. de nachtzwaluw, geitemelker, dagslaper, vliegende pad, vliegende kikvorsch, nachtratel, ratelaar (*Caprimulgus europaeus*).

D. *de klautervogels*, namelijk:

1. het boomkruipertje, klampvogeltje (*Certhia familiaris*),

2. de boomklever, blauwspecht, het brabantertje (*Sitta caesia*).

E. *de volgende spitsbekkige zangvogels:*

1. het winterkoninkje, kleinduimpje (*Troglodytes europaeus*),
2. de zwartkop (*Sylvia atricapilla*),
3. de tuinfluiter, groote hofzanger, kersenpikker (*Sylvia hortensis*),
4. de grasmusch, het erwtenpikkertje of koe-wachtertje (*Sylvia cinerea*),
5. de braamsluiper, het molenaartje, babblaartje, garendiefje, brummeldiefje, de kersen-pikker (*Sylvia curruca*),
6. de fluiter (*Phylloscopus sibilatrix*),
7. de fitis of kleine gele hofzanger (*Phylloscopus trochilus*),
8. de tijftaf of tierentijn (*Phylloscopus rufus*),
9. de spotvogel, het geelborstje, geelbuikje of citroentje, de groote gele hofzanger (*Phylloscopus hypolaïs*),
10. het roodstaartje, de gekraagde roodstaart of muurnachtegaal (*Luscinia phoenicea*),
11. het zwarte roodstaartje (*Luscinia thytis*),
12. het roodborstje (*Luscinia rubecula*),
13. de graspieper of piepleuwerik (*Anthus pratensis*),
14. de boompieper (*Anthus arboreus*),
15. de gele kwikstaart, het koevinkje of gele akkermantje (*Motacilla flava*),
16. de witte kwikstaart, het akkermantje, bouwmeestertje, paardenwachtertje (*Motacilla alba*),
17. de bastaardnachtegaal, winterzanger, boeren-nachtegaal, doornkruiper (*Accentor modularis*),
18. de goudhaatjes (*Regulus cristatus* en *Regulus ignicapillus*).

F. *de meesen*, namelijk:

1. de koolmees, bijmees, plakker, het blok-vinkje (*Parus major*),
 2. de pimpel- of blauwmees (*Parus coeruleus*),
 3. de zwartkopmees, het ossekopje, het korstje-kaas (*Parus palustris*),
 4. de kuifmees (*Parus cristatus*),
 5. de zwarte mees (*Parus ater*),
 6. de staartmees, het langstaartje, pijlstaartje of doodshoofdje, de ijsbeer (*Parus caudatus*).
2. Behoudens de uitzondering in het tweede lid van dit artikel worden mede te allen tijde geacht voor landbouw of houtteelt nuttig te zijn:
1. de kokmeeuw, kapmeeuw, lachmeeuw, kob (*Larus rudibundus*),
 2. de zilvermeeuw, kaap of kobbe (*Larus argentatus*),

3. de mantelmeeuw of zeeskaag (*Larus marinus*),
4. de kleine zeemeeuw, stormmeeuw of wintermeeuw (*Larus canus*),
5. de kleine mantelmeeuw (*Larus fuscus*).

Ten aanzien van deze vogels kan overeenkomstig artikel 3 der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 89) de verbodsbepaling van artikel 2 der wet tijdelijk en onder zekere voorwaarden door Onze Commissarissen in de provinciën worden opgeheven.

3. Gedurende de eerste negen maanden des jaars worden geacht voor landbouw of houtteelt nuttig te zijn:

1. de zwarte lijster, meerl of gieteling (*Turdus merula*),
2. de zanglijster of grauwe lijster (*Turdus naevius*),
3. de veldleeuwerik (*Alanda arvensis*).

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten October 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. L. E. L. Y.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.
(Uitgeg. 7 Nov. 1892.)

24 October 1892. BESLUIT, tot onteigening van gronden in de gemeente *Mijdsrecht*, welke bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van eene damsluis in de *Drecht* en eene inlaatsluis voor den polder *Blokländ*. S. 237.

28 October 1892. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159) tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten. S. 238.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 27 Juli 1892, litt. D, afdeling Handel en Nijverheid;

Overwegende, dat wijziging noodig is van sommige bepalingen van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159) tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten, gelijk dit is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten

van 30 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 166) en 24 October 1885 (*Staatsblad* n°. 190);

Gelet op paragraaf IV van het Koninklijk besluit van 1 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 104) tot nadere wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement voor den dienst op de spoorwegen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 October 1875 (*Staatsblad* n°. 183);

Den Raad van State gehoord (advies van 6 September 1892, n°. 10);

Gezien het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 21 October 1892, n°. 154, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat, met wijziging van de artikelen 8 en 31 en van § 4 van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159), gelijk dit is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 30 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 166) en van 24 October 1885 (*Staatsblad* n°. 190), die artikelen en die paragraaf zullen luiden als volgt:

Art. 8. Zij behoeven, om zich buiten de uitoefening hanner betrekking van haune vaste woonplaats te verwijderen, de toestemming van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Art. 31. Voor den 1sten Mei van elk jaar doet de Raad een omstandig verslag aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, omtrent den toestand van de spoorwegen en de daartoe behoorende werken en gebouwen en omtrent de uitoefening der spoorwegdiensten in hun ganschen omvang, alsmede omtrent het uitgeoefende toezicht in het afgelopen jaar.

De Raad doet daarbij de voorstellen, welke hij noodig acht.

Het verslag wordt ingericht in den vorm, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te bepalen.

De voornoemde Minister legt dit verslag aan Ons over en bericht Ons omtrent den inhoud.

§ 4. Van de ambtenaren met het dagelijksch toezicht belast en van de overige ambtenaren bij den Raad van Toezicht.

Art. 33. Met het dagelijksch toezicht op het rollend materieel en op telegraaf en seinen zijn belast ingenieurs, onderscheidenlijk voor het stoomwezen en het seinwezen der spoorwegdiensten.

Art. 34. Met het dagelijksch toezicht op de uitoefening der spoorwegdiensten in hun geheelen

omvang, op het onderhoud van de spoorwegen en van wat daartoe behoort, alsmede op de uitvoering van werken op in exploitatie zijnde spoorwegen, zijn belast district-inspecteurs der spoorwegdiensten.

Art. 35. Met het dagelijksch toezicht op de middelen, om de eerste hulp aan gekwetsten te verlenen en hen te vervoeren, zijn belast geneeskundige inspecteurs der spoorwegdiensten.

Art. 36. Behalve de ambtenaren met het dagelijksch toezicht belast, worden onder den Raad Rijksingenieurs voor de spoorwegen aangesteld, alsmede de noodige bureelambtenaren.

De Rijksingenieurs zijn belast met het opmaken en onderzoeken van ontwerpen tot wijziging, verbetering en uitbreiding der spoorwegwerken en met het beproeven der groote spoorwegbruggen. De instructiën voor die ambtenaren worden door den Raad, onder goedkeuring van den Minister, vastgesteld.

Art. 37. Op de ambtenaren, in de artikelen 33 en 34 bedoeld, alsmede op de Rijksingenieurs voor de spoorwegen, is van toepassing hetgeen bij artikel 5 ten aanzien van de leden van den Raad en bij artikel 13 ten aanzien van den secretaris is bepaald.

Op de ambtenaren, in de artikelen 33, 34 en 35 bedoeld, is van toepassing hetgeen bij art. 15 ten aanzien van den secretaris is bepaald.

De standplaatsen van de ambtenaren, in de artikelen 33, 34 en 35 bedoeld, en die van de Rijksingenieurs voor de spoorwegen, worden door den Raad, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aangegeven.

Art. 38. De Raad kan aan de ambtenaren met het dagelijksch toezicht belast, de behandeling opdragen van alle zaken, welke daarmede verband houden.

Art. 39. Aan de Rijksingenieurs voor de spoorwegen, de ingenieurs en opzichters van den waterstaat en aan de ingenieurs van het stoomwezen kan door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid een afzonderlijk gedeelte van het dagelijksch toezicht worden opgedragen.

Art. 40. De wijze, waarop het dagelijksch toezicht zal zijn uit te oefenen, wordt geregeld bij instructiën, door den Raad, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen.

De districten, binnen welke de daarmede belastte ambtenaren dagelijksch toezicht hebben te

houden, worden door den Raad, onder goedkeuring van voornoemden Minister bepaald.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 28sten October 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 11 Nov. 1892.)

28 October 1892. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 160) ter uitvoering van art. 16 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), tot regeling van den dienst en het gebruik van spoorwegen. S. 239.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 27 Juli 1892, litt. D, afdeling Handel en Nijverheid;

Overwegende, dat wijziging noodig is van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 160) ter uitvoering van art. 16 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), tot regeling van den dienst en het gebruik der spoorwegen;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 September 1892, n°. 10);

Gezien het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 21 October 1892, n°. 154, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

In art. 1 van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 160) worden de woorden:

„de Rijksopzieners op de spoorwegdiensten”

vervangen door:

„de district-inspecteurs der spoorwegdiensten.”

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 28sten October 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 11 Nov. 1892.)

28 October 1892. BESLUIT van den Minister van Waterstaat Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1893.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 9 November 1869 (*Staatsblad* n°. 167) en 15 October 1873 (*Staatsblad* n°. 187), waarbij de stempelmerken en het afkeuringsmerk voor den ijk der maten, gewichten en gasmeters zijn vastgesteld en op art. 9 van het bij Koninklijk besluit van 12 September 1874 (*Staatsblad* n°. 128) vastgestelde reglement betreffende de samenstelling, het onderzoek en den ijk der gasmeters;

Heeft goedgevonden:

1°. te bepalen, dat het goedkeuringsmerk gedurende het jaar 1893 te bezigen, zal zijn:

bij den ijk en herijk der maten en gewichten de letter *d* in gewonen schriftvorm;

bij den ijk en herijk van gasmeters de *Koninklijke Kroon*;

2°. ter algemeene kennis te brengen, dat het merk van het ijkkantoor waar de eerste stempeling heeft plaats gehad volgens de Ministerieele beschikkingen van 12 Januari 1873, n°. 174 en 22 November 1878, n°. 47 (afdeeling Handel en Nijverheid), voor elk der nagenoemde ijkkantoren bestaat uit het cijfer achter den naam van elk kantoor nitgedrukt;

's Hertogenbosch 1, Breda 2, Arnhem 3, Nijmegen 4, 's Gravenhage 5, Rotterdam 6, Leiden 7, Dordrecht 8, Amsterdam 9, Alkmaar 10, Hoorn 11, Middelburg 12, Utrecht 14, Leenwarden 15, Zwolle 16, Groningen 17, Assen 18, Maastricht 19.

's Gravenhage, 28 October 1892.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BOSCH KEMPER.

29 October 1892. WET, houdende voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen. S. 240.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, om, in afwachting van nadere wettelijke regeling, voorloopige maatregelen te nemen tot behoud van vicariegoederen.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Ten aanzien van goederen van kerke-lijken oorsprong, eertijds hoofdzakelijk voor kerke-

lijke diensten en tot opleiding en onderhoud van de daartoe geroepen geestelijke beneficiaanten bestemd, voor zoover die thans niet van Staatswege of vanwege eenig kerkgenootschap beheerd worden, en die onder de benamingen van vicariegoederen, capellaniegoederen, memoriiegoederen of praebenden bekend staan, gelden de volgende voorschriften.

2. Het verweemden of bezwaren van onroerende zaken en van inschrijvingen op een der Grootboeken van de Nationale Schuld en van andere op naam staande effecten en inschulden, voor zoover deze onroerende zaken, inschrijvingen, effecten en inschulden staan ten name van de in het vorig artikel aangeduide goederen, mag slechts plaats hebben met Onze toestemming, die, zoo noodig, eerst verleend wordt na het vervullen van de voorwaarden voor elk bijzonder geval door Ons te stellen.

3. Alle handelingen en overeenkomsten in strijd met het voorgaand artikel, worden, behalve op de vordering van belanghebbenden, ook op de vordering van het openbaar ministerie nietig verklaard of ontbonden door de rechtbank onder wier rechtsgebied de handeling is gepleegd of de overeenkomst is aangegaan.

Het eindvonnis, waarbij een handeling is nietig verklaard of eene overeenkomst is ontbonden, wordt, wanneer het onroerende zaken betreft, ingeschreven in de registers van de bewaarders der hypotheeken in de arrondissementen, waarin de gronden zijn gelegen, of, wanneer het inschrijvingen betreft op een der Grootboeken van de Nationale Schuld, aan de directie der Grootboeken betekend.

De inschrijving in de registers en de betoekening geschieden door de zorg van het openbaar ministerie binnen 3 maanden nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

4. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging en geldt gedurende een tijdvak van niet langer dan drie jaren.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 29sten October 1892. (get.) E M M A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT. (Uitgeg. 31 Oct. 1892.)

29 October 1892. WET, houdende aanvulling der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3), tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan, en van aanverwante gestichten. S. 241.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken van eene aanvulling der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3) tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangeniStraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan, en van aanverwante gestichten, zooals die reeds is gewijzigd bij de wetten van 28 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 130), 10 December 1888 (*Staatsblad* n°. 176) en 6 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 51); Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het derde lid van artikel 8 der voormelde wet wordt gelezen:

„De Rijksovoedingsgestichten zijn gevestigd: voor de jongens te *Alkmaar*, aan den Kruisberg bij *Doetinchem* en te *Veldzicht*, gemeente *Averest*, voor de meisjes te *Montfoort*.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 29sten October 1892
(get.) E. M. M. A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.
(*Uitgeg.* 2 Nov. 1892.)

20 October 1892. WET, tot aanvulling en verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 242.
Bij deze wet wordt het totaal der 7de Afd. van dit hoofdstuk nader vastgesteld op f 633,421 en het eindcijfer op f 5,300,774.

20 October 1892. WET, tot wijziging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 243.

Bij deze wet wordt het totaal der 3de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 1,644,685; dat der 4de Afd. op f 827,000 en dat der 9de Afd. op f 231,880.

20 October 1892. WET, tot onteigening voor de afsluiting van de rivier de *Maas* beneden *Housden*. S. 244.

20 October 1892. WET, tot verbetering van de *Berkel*, de *Schipbeek* en de *Regge*. S. 245.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de verbetering van de rivieren de *Berkel*, de *Schipbeek* en de *Regge* door eene

geldelijke bijdrage uit 's Rijks schatkist te bevorderen.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist worden bijdragen verleend in de kosten van verbetering:

van de *Berkel*, van de *Pruissische* grens tot aan de nitmonding in den *IJssel*;

van de *Schipbeek*, van de *Pruissische* grens tot de westelijke grens van het waterschap de *Schipbeek*, de *Koerhuisbeek* en de *Bolksbeek*,

en van de *Regge*, van *Westeralier* tot hare uitmonding in de *Vecht*, de *Diepenheimsche Molenbeek* en de *Da* met die vertakkingen, welke bij hooge standen water uit de *Schipbeek* aanvoeren.

2. De in art. 1 bedoelde bijdragen worden tot twee derden van die kosten verleend aan het waterschap van de *Berkel* en aan de waterschappen de *Schipbeek* en de *Regge* en wel:

aan het waterschap van de *Berkel*" van twee derden van ten hoogste f 700,000;

aan het waterschap de *Schipbeek*" van twee derden van ten hoogste f 250,000;

en aan het waterschap de *Regge*" van twee derden van ten hoogste f 550,000.

3. De in art. 1 bedoelde bijdragen worden verleend onder voorwaarde:

a. dat het verbeteringsplan voor elk onderdeel van de bovengenoemde rivieren vooraf door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid worde goedgekeurd;

b. dat de in art. 2 bedoelde waterschappen zich verbinden de verbeterde riviervakken voortdurend in goeden staat te onderhouden.

4. Voor de betaling van de in art. 1 bedoelde bijdragen worden te zijner tijd de vermoedelijk uit te keeren gedeelten op de Staatsbegrooting beschikbaar gesteld.

De aanspraak op die bijdragen vervalt voor elk plan van verbetering, dat niet binnen 15 jaar na de afkondiging dezer wet is uitgevoerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 29sten October 1892
(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(*Uitgeg.* 7 Nov. 1892.)

31 October 1892. WET, tot wijziging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 246.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 3 met *f* 2,000. *Art.* 50 met *f* 4,100.
Art. 68 met *f* 2,400. *Art.* 122 met *f* 3,500.
Art. 138 met *f* 145,000. *Art.* 142 met *f* 7,000.

b. verminderd:

Art. 84 met *f* 19,000.

Tengevolge van voorschreven verhoogingen en vermindering wordt het totaal der 1ste Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 163,047; dat der 2de Afd. op *f* 988,119.30; dat der 4de Afd. op *f* 508,039; dat der 5de Afd. op *f* 8,649,626 en het eindcijfer nader vastgesteld op *f* 11,615,427.30.

31 October 1892. WET, tot verhooging van het zesde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1891. S. 247.

Bij deze wet wordt het totaal der 1ste Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 410,890,42; dat der 2de Afd. op *f* 5,318,705; dat der 3de Afd. op *f* 5,087,835; dat der 4de Afd. op *f* 2,125,894.50 en dat der 5de Afd. op *f* 1,349,917.30.

31 October 1892. WET, tot oteigening voor vaartverbetering in de gemeente *Leiden*. S. 248.

31 October 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1880. S. 249.

Het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1880 wordt vastgesteld als volgt:

De ontvangst bedraagt *f* 146,888,108.01.

De uitgaaf bedraagt *f* 146,936,108.39.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 97,995.38.

31 October 1892. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1887. S. 250.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1887 wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt *f* 1,524,484.54.

De ontvangst bedraagt *f* 1,401,953.50^s.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 122,531.03^s, welk bedrag dientengevolge tot aanvulling der koloniale middelen over het dienstjaar 1887 is noodig geweest.

1 November 1892. BESLUIT, betreffende de lichte der nationale militia van het jaar 1893. S. 251.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
 WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van 26 October 1892, VIIde Afd., N°. 71, van 28 October 1892, Afdeling Militie en Schutrijen, N°. 1599 M en van 29 October 1892, Bureau B, N°. 27;

Gelet op de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militia;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:
Art. 1. De lichte der militia van het jaar 1893 bedraagt 11,000 man, waarvan 600 man voor den dienst ter zee bestemd worden.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke provincie in die lichte te dragen, wordt aangewezen in de 4de kolom van den staat, bij dit besluit behorende.

3. De lotelingen, voor den dienst ter zee te bestemmen, worden daartoe gekozen uit degenen, die zich overeenkomstig artikel 150 van vorengenoemde wet, zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 4 April 1892 (*Staatsblad* n°. 56), aangemeld hebben om bij de zeemilitie te dienen.

Het aantal, door elke provincie te leveren in het voor den dienst ter zee bestemde deel der lichte, wordt bepaald, immers voor zoover mogelijk, naar de verhouding welke bestaat tusschen het getal dergenen, die zich in de provincie voor den dienst bij de zeemilitie hebben aangemeld, en het gezamenlijk getal van hen, die in het geheele Rijk zich daarvoor hebben opgegeven.

4. Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waarin het geplaatst is.

De Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 1sten November 1892.

(get.) EMMA.

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

De Min. van Marine, (get.) J. C. JANSSEN.

(Uitg. 29 Nov. 1892.)

Behoort bij het Koninklijk besluit van 1 November 1892 (*Staatsblad* n°. 251).

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichte der nationale militie van 1893, ten bedrage van 11,000 man.*

PROVINCIEËN.	Aantal ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provincie, volgens art. 2 der wet, is berekend.	UITSLAG DER GLOBALE BEREKENING.	OPGELRGD AANDEEL.	<i>Opmerkingen.</i>
Noordbrabant	4825	1257 $\frac{9488}{49216}$ 21680	1257	* Deze breken zijn, als de hoogste, elk voor <i>een geheel</i> gerekend, tot het vinden van de bij de globale berekening tekort komende manschappen.
Gelderland	4876	1270 $\frac{42216}{33176}$	1270	
Zuidholland	8404	2189 $\frac{42216}{32808}$ *	2190	
Noordholland	7149	1862 $\frac{42216}{1008}$ *	1863	
Zeeland	2061	537 $\frac{42216}{2192}$	537	
Utrecht	1969	513 $\frac{42216}{16066}$	513	
Friesland	3394	884 $\frac{42216}{3736}$	884	
Overijssel	2990	779 $\frac{42216}{25790}$	779	
Groningen	2708	705 $\frac{42216}{21776}$ *	706	
Drenthe	1308	339 $\frac{42216}{2224}$	340	
Limburg	2537	661 $\frac{42216}$	661	
TOTAAL	42216	10996 $\frac{168804}{42216}$	11000	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Minister van Marine,

(get.)

SEYFFARDT.
TAK VAN POORTVLIET.
J. C. JANSEN.

2 November 1892. BESLUIT, tot af- en overschrijving van het IIde op het Iste hoofdstuk der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1891. S. 252.

7 November 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., betreffende art. 7 der Grondwet en art. 11a der Haagsche algemeene politieverordening, houdende *volstrekt verbod* om zonder vergunning van den burgemeester gedrukte stukken op de openbare straat aan te kondigen, te venten, te verspreiden of te koop aan te bieden.

De Hooge Raad enz.

Gelet op de middelen van cassatie, door den req. voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending van art. 7 der Grondwet, doordien het toegepaste artikel van de Haagsche politieverordening preventieve maatregelen voorschrijft die door bedoeld art. 7 der Grondwet uitdrukkelijk worden verboden, en zoo zij al mogen worden voorgeschreven, zulks door de wet alleen kon geschieden, en niet door den gemeenteraad;

en subsidiair:

II. Schending van de artt. 134 en 135 van de gemeentewet, doordien bij het toegepaste artikel der

Haagsche verordening aan den burgemeester eene bevoegdheid is toegekend, die bij bovenbedoelde artt. der gemeentewet alleen aan den raad zelf toekomt;

O. dat den req. bij dagvaarding was ten laste gelegd en bij het bestreden vonnis soowel als bij de door de rechtbank vernietigde uitspraak des kantonrechtters bewezen is verklaard, dat de req. te 's Gravenhage op 8 Febr. 1893, des namiddags te omstreeks half twee uur op de openbare straat, de Grootte Markt te 's Gravenhage, zonder vergunning van den burgemeester dier gemeente, gedrukte biljetten aan de voorbijgangers heeft aangeboden;

dat verder bij beide vonnissen is aangenomen, dat dit feit valt in de verbodsbepaling van art. 11a der algemeene politie-verordening voor 's Gravenhage, luidende:

„Het is verboden, zonder vergunning van den burgemeester, geschreven of gedrukte stukken op de openbare straat aan te kondigen, te venten, te verspreiden of te koop aan te bieden”;

dat echter de kantonrechter den req. van alle rechtsvervolgving heeft ontslagen, op grond dat deze verbodsbepaling verbindende kracht mist, als in strijd met art. 7 der Grondwet;

O. dat de rechtbank zich niet verenigde met deze beslissing, den req. heeft schuldig verklaard aan en veroordeeld ter zake van overtreding van art. 11a vermeld, nit overweging:

dat dit voorschrift geen inbreuk maakt op het beginsel der vrijheid van drukpers, in art. 7 der Grondwet gewaarborgd;

dat daarbij geen censuur op de drukpers wordt ingesteld, noch de vrijheid om zonder voorafgaand verlof gedachten of gevoelens door de drukpers te openbaren, wordt aangerand;

dat toch ieder vrij blijft zijne denkbeelden door de drukpers te verkondigen, doch hij alleen bij het venten en verspreiden van drukwerken op de openbare straat zich moet gedragen naar de maatregelen en voorschriften door de bevoegde macht, den gemeentewetgever, vastgesteld tot handhaving van het onbelemmerd verkeer en de openbare orde op de straat, en de gemeentewetgever bevoegd is de beoordeeling, of dat venten en verspreiden in het belang der orde en van het verkeer op straat kan worden toegelaten, in ieder gegeven geval aan den burgemeester over te laten en het gebruik der openbare straat tot dat doel van de vergunning des burgemeesters afhankelijk te stellen;

dat art. 11a der algemeene politie-verordening voor 's Gravenhage derhalve niet is in strijd met

art. 7 der Grondwet en, als door de bevoegde macht geuitvaardigd, verbindende kracht heeft;

O. dat tegen deze beschouwingen en de daarop gegronde veroordeeling des requirants is gericht het eerste middel van cassatie;

Met betrekking tot dit middel:

O. dat de strafwetgevende bevoegdheid, den gemeenteraden in het algemeen toegekend bij art. 135 in verband met de artt. 161 en 162 der gemeentewet, eene noodwendige beperking vindt in de bijzondere voorschriften der Grondwet, die bij alle strafwetten en strafverordeningen, in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid vastgesteld, moeten worden in acht genomen;

dat derhalve de vraag, of het door den kantonrechter in deze zaak uitgesproken ontslag van rechtsvervolgving al dan niet is gerechtvaardigd, haar antwoord moet vinden in de overweging, of art. 11a der algemeene politie-verordening voor 's Gravenhage al dan niet is in strijd met art. 7 der Grondwet;

O. dienaangaande, dat reeds in de inleiding der acte van staatsregeling voor het Bataafsche volk van 1798 de vrijheid van drukpers door een grondwettelijk voorschrift werd gewaarborgd;

dat immers art. 16 dezer inleiding luidde: „Ieder burger mag zijne gevoelens uiten en verspreiden op zoodanige wijze als hij goedvindt, des niet strijdig met het oogmerk der Maatschappij. De vrijheid van drukpers is heilig, mits de geschriften met den naam van uitgever, drukker of schrijver voorzien zijn. Dezen allen zijn, ten allen tijde, aansprakelijk voor alle zoodanige bedrijven door middel der drukpers, ten aanzien van afzonderlijke personen of der gansche maatschappij, begaan, die door de wet als misdadig erkend zijn”;

dat een voorschrift van gelijke strekking niet voorkwam in de staatsregelingen der Bataafsche Republiek van 1801 en 1805 en in de constitutie van het Koninkrijk Holland van 1806;

dat na de inlijving van dit Koninkrijk in het Fransche Keizerrijk hier te lande werd excoitoir verklaard het Keizerlijk Decreet van 5 Febr. 1810, *contenant règlement sur l'imprimerie et la librairie* (Bulletin des lois, n°. 264), dat, onder andere preventieve maatregelen ter beteugeling van de vrijheid van drukpers, ook in de artt. 10 tot 20, 21, 23 en volgende erkende en regelde de staatscensuur;

dat reeds spoedig na het herstel van Nederlands onafhankelijkheid bij besluit van den Souvereinen Vorst van 24 Jan. 1814 (*Staatsblad* n°. 17), in

art. 4 erkennende ieders verantwoordelijkheid voor hetgeen hij schrijft, drukt of uitgeeft, gelijktijdig met voormeld decreet, in art. 1 werden afgeschaft alle andere Fransche wetten en reglementen, betrekkelijk de boekdrukkerij en den boekhandel, daaronder begrepen die welke de nieuwspapieren betreffen, uit overweging dat die wetten en reglementen „niet alleen in den boekhandel eene zeer nadeelige stremming veroorzaakten, maar eene strekking hadden om de vrijheid van drukpers volkomen te onderdrukken, den voortgang van de verlichting te beletten en alles te onderwerpen aan eene willekeurige censuur, ten eenemale strijdig met de liberale denkwijze, waarop elk regtgeaard Nederlander ten hoogsten prijs stelt, en die steeds het gouvernement dezer lande heeft gekenschet“;

dat echter deze vrijmaking der drukpers van alle preventieve maatregelen niet werd uitgedrukt in de Grondwet der Vereenigde Nederlanden van 29 Maart 1814, maar dat zij voor het eerst na 1798 weder door de hoogste staatswet uitdrukkelijk werd erkend in art. 227 der Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden van 1815, in hoofdzak bepalende, dat het aan een elk geoorloofd is zijne gedachten en gevoelens door de drukpers, als een doelmatig middel tot uitbreiding van kennis en voortgang van verlichting, te openbaren *zonder eenig voorafgaand verlot daartoe noodig te hebben*, behoudens elks verantwoordelijkheid voor hetgeen hij schrijft, drukt, uitgeeft of verspreidt;

dat dit voorschrift bij de grondwetsherziening van 1848 uit het 10de hoofdstuk: „van het onderwijs en het armbestuur“ als art. 8 is overgegaan in het 1ste hoofdstuk: „van het rijk en zijne inwoners“ in strekking geheel onveranderd, maar in gewijzigden en beknopter vorm, omdat de regering meende, „dat wanneer het geldt de vestiging van een beginsel van *vrijheid, behoudens verantwoordelijkheid*, zooals dit het geval is met de vrijheid van drukpers, bij eene Grondwet het voorgestelde denkbeeld niet eenvoudig genoeg kan worden uitgedrukt, opdat bijvoegingen tot geene verkeerde gevolgtrekkingen leiden“;

dat eindelijk art. 8 der hersiene Grondwet van 1848 (nu art. 7) bij de herziening van 1887 geheel ongewijzigd bleef;

O. dat kan worden toegegeven, dat dit grondwettelijke voorschrift, beschouwd in het licht zijner geschiedenis, bepaaldelijk met het oog op de bevoegden van het besluit van 24 Jan. 1814 (*Staatsblad* n°. 17), de staatscensuur, zooals deze

met het Fransche decreet van 5 Febr. 1810 hier te lande was ingevoerd, in de eerste plaats wraakt, maar dat die geschiedenis — onmiskenbaar getuigende van des wetgevers bedoeling om, behoudens ieders verantwoordelijkheid voor hetgeen op zijn last of met zijn toedoen door middel van de drukpers is geopenbaard, die openbaring zelve niet door preventieve maatregelen te belemmeren — geen grond geeft om het voorschrift tot die uitsluiting te beperken, terwijl de woorden, waarin het is vervat, ongetwijfeld verder reiken;

dat toch art. 7 der geldende Grondwet bepaalt, dat niemand voorafgaand verlot noodig heeft om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de wet, zoodat ook nu nog geldt het in de staatsregeling van 1798 gehuldigde en in de oorspronkelijke Grondwet van 1815 eveneens erkende beginsel, dat — terwijl allen, die medewerken tot de openbaarmaking van gedrukte geschriften of deze bevorderen, daarvoor verantwoordelijk zijn volgens door de strafwet en de burgerlijke wet te stellen regels — die openbaarmaking zelve niet door preventieve maatregelen mag worden belet;

dat daardoor niet alleen wordt uitgesloten de censuur, noodig ter verkrijging van het verlot om een tot openbaarmaking bestemd geschrift te drukken of te doen drukken, maar evenzeer het „voorafgaand verlot“ van het openbaar gezag om een gedrukt geschrift, en bijgevolg wat daarin is gedrukt, door het te verspreiden, openlijk ten toon te stellen of aan te slaan of wel door eenig ander middel, openbaar te maken; onverminderd de bevoegdheid van den gemeentelijken wetgever om de verspreiding van een gedrukt geschrift op de openbare straat, zonder haar in het algemeen te verbieden of van een voorafgaand verlot der overheid afhankelijk te stellen, te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde, bepaaldelijk ter beveiliging van het openbaar verkeer;

dat derhalve met de Grondwet in strijd is art. 11a der algemeene politie-verordening voor 's Gravenhage, houdende volstrekt verbod om, zonder vergunning van den burgemeester, gedrukte stukken op de openbare straat aan te kondigen, te venten, te verspreiden of te koop aan te bieden; zoodat dit artikel verbindende kracht mist;

O. dat hiertegen te vergeefs zoude worden aangevoerd, dat, waar de politie-verordening de openbaarmaking van gedrukte stukken door bepaalde middelen op de openbare straat afhankelijk stelt van voorafgaand verlot van den burgemeester, de open-

baarmaking zonder zoodanig verlot kan plaats hebben elders of wel door andere middelen, zoodat zij uit kracht der politie-verordening niet geheel kan worden belet;

dat toch, waar de Grondwet in zeer algemeene termen verbiedt de openbaarmaking van gedachten of gevoelens door de drukpers afhankelijk te stellen van een voorafgaand verlot, dat verbod geldt voor alle middelen van openbaarmaking zoowel op de openbare, voor ieder toegankelijke straat als op alle andere plaatsen;

dat dan ook, nam men het tegendeel in strijd met de duidelijke en algemeene woorden der Grondwet aan, niets gemakkelijker zonde vallen dan het grondwettelijk voorschrift, door verschillende bepalingen in rijkswetten en gemeenteverordeningen ieder op zich zelve beperkt tot enkele daarbij aangewezen middelen van openbaarmaking, geheel te verijdelen;

O. datmitsdien het eerste middel is gegrond, waardoor het onderzoek van het tweede vervalt;

Vernietigt het vonnis door de arrondissementsrechtbank te 's Gravenhage op 30 Mei 1892 in deze zaak gewezen;

Uit kracht van art. 105 der wet op de R. O. en het beleid der justitie ten principale rechtdoende op het bestaande hooger beroep;

Gelet op de artt. 216, 247, 249, 256 en 370 Strafvordering;

Bevestigt het vonnis van den kantonrechter te 's Gravenhage op 17 Maart 1892 in deze zaak gewezen;

De kosten in hooger beroep en in cassatie gevallen te dragen door den Staat.

7 November 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de bepaling voorkomende in eene plaatselijke politie-verordening houdende verbot om aan of op den openbaren weg eenig bedrijf uit te oefenen niet is overeen te brengen met art. 2 der wet op het recht van patent en derhalve zoodanige verbodsbepaling, voor zooverre zij ook het bedrijf van venter betreft, mist verbindende kracht; dat de regeling bij art. 135 der gemeentewet aan den raad opgedragen niet zoover kan gaan dat daardoor iets zou worden verboden, waartoe de wet uitdrukkelijk de bevoegdheid geeft en hiertegen niets kan afdoen de toevoeging aan gemeld verbot, dat van de verbodsbepaling door burgemeester en wethouders ontheffing kan worden verleend.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie:

Schending van art. 99a van de politie-verordening der gemeente Zwolle en art. 216 Strafvord.;

Overwogende, dat bij het beklagde vonnis be-
wezen is verklaard, dat de req. ten tijde en ter
plaats in de dagvaarding vermeld, op den open
baren weg te Zwolle door aldaar een nieuwsblad
te koop aan te bieden en te verkoopen, het be-
drijf van venter heeft uitgeoefend, zonder dat hem
van de desbetreffende verbodsbepaling door bur-
gemeester en wethouders ontheffing was verleend;

O. dat de kantonrechter heeft geoordeeld, dat
daardoor overtreden was art. 99 der algemeene
politie-verordening van genoemde gemeente, lni-
dende: Het is verboden:

„a. aan of op den openbaren weg eenig bedrijf
niet te oefenen; van deze verbodsbepaling kan door
burgemeester en wethouders ontheffing worden
verleend“;

O. dat tot toelichting van het middel is aan-
gevoerd:

1°. dat het toegepast artikel ten onrechte is
opgevat in dien zin, dat het verrichten van eene
handeling, behoorende tot de uitoefening van een
bedrijf reeds op zich zelf als het nitoeefenen van
dat bedrijf zon zijn te beschonwen, terwijl boven-
dien het woord *bedrijf* in dat artikel niet zou om-
vatten elk bedrijf, maar, naar de bedoeling van
het verbot, beperkt zou moeten worden tot het
bedrijf van ambachts- en handwerklieden;

2°. dat in twee van de processen-verbaal, die
van de beweerde overtreding zijn opgemaakt, niet
is vermeld dat geen ontheffing van het verbot
was verleend, zoodat bij die processen-verbaal
geen strafbaar feit is geconstateerd, en dit be-
standdeel der overtreding niet is bewezen;

O. ten aanzien van de tweede bewering, die
den vorm betreft, dat het ten laste gelegde feit
bij het vonnis bewezen is verklaard, niet door
de bedoelde processen-verbaal alleen en op zich
zelf, maar door die processen-verbaal *gesterkt*
door de ambtseedige verklaring van den heer
burgemeester van Zwolle dd. 22 Juni 1892 en
door de bekentenis van bekl.”, en het derhalve
onverschillig is, of door een of meer dier processen-
verbaal, die tot het bewijs slechts hebben mede-
gewerkt, reeds op zich zelf het bewijs kon zijn
geleverd;

O. wat de zaak zelve betreft, ambtshalve, dat
de toegepaste verbodsbepaling in hare algemeenheid

ook op zoodaunig bedrijf van toepassing is, dat, zooals het bedrijf van venter, uit zijn aard niet wel anders dan aan of op den openbaren weg kan worden nitgeoeffend;

O. dat het verbod in zoover niet is overeen te brengen met art. 2 der wet op het recht van patent van 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34);

dat toch, volgens den regel in het eerste lid van dat artikel gesteld, het patent den persoon aan wien het is verleend, bevoegdheid geeft om gedurende den tijd waarover het is nitgegeven, het daarin vermelde bedrijf allerwege nit te oefenen, met dit enkele voorbehoud, dat patenten welke aan eenig persoon mochten zijn nitgereikt wegens beroepen of bedrijven, waarvan hem de uitoefening door of krachtens de wet of door den Koning goedgekeurde verordeningen — waartoe de hier toegepaste verordening niet behoort — is of zou kunnen worden verboden, van geen kracht zullen zijn;

dat voorts het tweede lid van het artikel den gepatenteerde wel verplicht zich in de uitoefening van zijn bedrijf te gedragen naar de verordeningen van algemeene en plaatselijke politie, en dat plaatselijke verordeningen, krachtens art. 135 der gemeentewet, omtrent de uitoefening van elk bedrijf regelen kunnen stellen, die in het belang der openbare orde, zedelijkheid of gezondheid noodig worden geacht, maar dat deze regeling nooit zoo ver kan gaan dat daardoor iets zou worden verboden, waartoe de wet uitdrukkelijk de bevoegdheid verleent;

O. dat hiertegen niet kan afdoen, dat aan het verbod van art. 99a der verordening is toegevoegd, dat aan de verbodsbepaling door burgemeester en wethouders ontheffing kan worden verleend;

dat toch ook met deze uitzondering het verbod blijft in strijd met de wet, terwijl bovendien de uitzondering op zich selve niet is overeen te brengen met de aangehaalde wetsbepaling, die de bevoegdheid tot de vrije uitoefening van het beroep verleent, onafhankelijk van eene vergunning van het plaatselijk bestuur;

O. dat derhalve de verbodsbepaling van art. 99a der algemeene politie-verordening voor de gemeente Zwolle, voor zoover zij ook het bedrijf van venter betreft, als in strijd met de wet, verbindende kracht mist;

dat dit artikel bij het beklagde vonnis alzoo ten onrechte is toegepast, en dat, vermits geen wet of wettige verordening het bewezen verklaarde feit strafbaar stelt, art. 1 Strafrecht is geschonden;

O. dat de eerste grond waarop het middel van cassatie berust, derhalve niet behoeft te worden onderzocht;

Vernietigt het beklagde vonnis;

Rechtdoende ingevolge art. 105 der wet op de B. O. en gezien art. 370 Strafvordering;

Verklaart het bewezen verklaarde feit niet strafbaar;

Ontlaat den req. te dier zake van alle rechtsvervolging;

De kosten van het geding te dragen door den Staat.

10 November 1892. BEALUIT, houdende vaststelling der reglementaire bepalingen ter uitvoering van de Wet betrekkelijk de inkwartieringen en het onderbond van het krijgsvolk, en de transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, van den 14den September 1886 (*Staatsblad* n°. 188), zooals die Wet is gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 58), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 88), en bepalende het tijdstip, waarop de laatstvermelde Wet in werking treedt. S. 253.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Oorlog van 8 Februari 1892, Kabinet litt. Q^e;
van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Februari 1892, n°. 818, afd. BB;
van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 Februari 1892, n°. 18, Kabinet;
van den Minister van Marine van 25 Februari 1892, Bureau B., n°. 22;
van den Minister van Financiën van 1 Maart 1892, Directe belastingen, n°. 38; en
van den Minister van Koloniën van 14 Maart 1892, Litt. C, n°. 20;

Den Raad van State gehoord (advies van 19 April 1892, Geheim IA. H^e.);

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers van 20 Juni 1892, litt. Z^e; 23 Jnli 1892, n°. 3036, afdeling Binnenlandsch Bestuur; 1 Augustus 1892, n°. 18, Kabinet; 5 Augustus 1892, Bureau B, n°. 2; 18 Augustus 1892, n°. 21, Afdelingen Directe Belastingen en Generale Thesaurie en 18 Augustus 1892, Kol., G^e;

Gelet op het nader gemeenschappelijk rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 19 October 1892, n°. 4906, Binnenlandsch Bestuur; van Oorlog dd. 24 October 1892, Kabinet, litt. N^e; van Waterstaat, Handel en Nij-

verheid dd. 25 October 1892, Kabinet n°. 18; van Marine dd. 27 October 1892, Bureau B, n°. 2; van Financiën dd. 2 November 1892, Directe Belastingen en Generale Thesaurie, n°. 42 en van Koloniën dd. 5 November 1892, litt. C, n°. 1;

Overwegende dat, ingevolge het bepaalde bij artikel 8 der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), betrekkelijk de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en de transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, zooals die Wet is gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83), de noodige reglementaire bepalingen ter nitvoering van die Wet behooren te worden vastgesteld bij Algemeenen Maatregel van Bestuur;

Willende voorts het tijdstip bepalen, waarop de laatstvermelde Wet in werking zal treden;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I^o. in te trekken het Koninklijk Besluit van 29 Maart 1867 (*Staatsblad* n°. 18), gewijzigd en aangevuld bij het Koninklijk Besluit van 17 Februari 1875 (*Staatsblad* n°. 19);

II°. vast te stellen de volgende bepalingen:

Art. 1. Tot het doen der *aanvraag* aan eene gemeente tot inkwartiering en onderhoud van het krijgsvolk, tot transporten en leverantiën, van welken aard ook, voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk, zijn bevoegd:

1°. voor krijgsvolk in *garnizoen* of *gekanonneerd*:

de generaals of namens hen, de chefs van hunne staven en de hun toegevoegde officieren;

de directeuren en commandanten der marine;

de commandanten van verdedigingsliniën of stellingen of van onderdeelen van zoodanige liniën of stellingen;

de bevelhebbers in de militaire afdelingen;

de commandanten in de artillerie-commandementen;

de commandanten in de genie-commandementen;

de eerstaanwezend-ingenieurs;

de provinciale adjudanten;

de plaatselijke- en de garnizoens-commandanten;

de militaire intendanten en de verdere officieren, met den dienst der legerverpleging belast;

de dirigeerend-officieren van gezondheid, hoofden in de districten voor den militairen geneeskundigen dienst;

de hoofden van militaire ziekeninrichtingen;

de directeuren en hoofden van inrichtingen en magazijnen van wapenen, kleeding, uitrusting, geneesmiddelen, levensbehoefden of ander oorlogsmaterieel;

de commandanten van korpsen of van onderdeelen daarvan;

de commandanten van of de eerste officieren op schepen en vaartuigen van 's Rijks Zeemacht;

2°. voor krijgsvolk *op marsch*:

de commandanten van korpsen, van detachementen en van escorten of transporten, op vertoon van een *marschorder*, afgegeven door den Minister van Oorlog, door den Minister van Marine, door een generaal — of namens hem, door den chef van zijnen staf of een hem toegevoegd officier — door een directeur en commandant der marine, een provincialen adjudant, of een officier van de Zee- of de Landmacht, hooger in rang dan de commandant van den troep;

de afzonderlijk in dienst reizende officieren, voor zooveel de stalling der door hen medegevoerd wordende dienstvaarden betreft, op vertoon van de betrekkelijke *lastgeving*;

de alleen reizende militairen beneden den rang van officier, op vertoon van een *reiswijzer*, afgegeven door eene, ingevolge de bestaande voorschriften, daartoe bevoegde militaire autoriteit.

De marschorders en reiswijzers, ten behoeve van in detachement of afzonderlijk reizende manschappen der nationale militia, die ter aflevering opkomen of ter inlijving, tot het bijwonen van oefeningen of om andere redenen onder de wapenen komen, kunnen ook worden afgegeven door de burgemeesters van de gemeenten, waar zij verblijven.

Eene *marschorder* moet de aanwijzing bevatten van:

- a. de overheid, die het stnk afgeeft;
- b. den troep, die zich in beweging moet stellen, met vermelding van de sterkte aan officieren, onderofficieren en verdere militairen, paarden en voertuigen;
- c. de plaats, waar de marsch aanvangt en die van bestemming;
- d. de te volgen route, de publieke middelen van vervoer, waarvan moet worden gebruik gemaakt, en de gemeenten, waarin nachtkwartier moet worden gehouden;
- e. het aantal wagens en karren, dat tot het vervoer der bagage noodig is. Aan den commandant van den troep blijft evenwel het recht voorbehouden, om meer transportmiddelen te

vorderen, wanneer dit in het belang van den dienst, tot het vervoer van materieel of van zieke militairen, noodig is.

Een *reiswijzer* moet de aanwijzing bevatten van:

- a. de overheid die het stuk afgeeft;
- b. de namen en de graden der militairen, die zich moeten op reis begeven, en de korpsen waartoe zij behooren, mitsgaders het aantal paarden en Rijkervoertuigen dat zij medevoeren;
- c. de plaats, waar de marsch aanvangt en die van bestemming;
- d. de te volgen route, de publieke middelen van vervoer, waarvan moet worden gebruik gemaakt, en de gemeenten, waarin nachtkwartier moet worden gehonden.

Wanneer een troep op marsch, tijdens den marsch, eene andere bestemming verkrijgt of door bijzondere omstandigheden van de voorgeschreven route moet afwijken, is de militaire overheid ter plaatse waar de troep zich bevindt, of bij ontstentenis de commandant van den troep, bevoegd op de marschorder daarvan zoodanige aanteekening te stellen als noodig is.

Wanneer alleen reizende militairen in voorschreven geval verkeerden, wordt van de bedoelde omstandigheden door de plaatselijke militaire overheid, of bij ontstentenis door den burgemeester, op den reiswijzer eene aanteekening gesteld.

2. Alle *aanvragen* worden schriftelijk gedaan en moeten eene aanwijzing bevatten van:

- a. de overheid, die het stuk afgeeft;
- b. hetgeen wordt aangevraagd;
- c. de bestemming waartoe het aangevraagde moet dienen.

Betreft de vordering middelen van vervoer, dan worden de plaats en het uur van beschikbaarstelling opgegeven, alsmede de plaats waarheen het transport moet geschieden.

Het bepaalde in dit artikel is niet toepasselijk op alleen reizende militairen beneden den rang van officier en op de stalling van de door hen en door officieren, die afzonderlijk in dienst reizen medegevoerd wordende dienstpaarden; in de behoeften van die militairen en van hunne paarden wordt voorzien op mondelinge aanvraag aan den burgemeester met vertoon van den reiswijzer.

In de stalling van dienstpaarden van de bovenbedoelde officieren wordt voorzien op mondelinge aanvraag, met vertoon van de lastgeving.

3. In geval van *inkwartiering zonder voeding* moet worden verschaft:

- a. *Voor een onderofficier of een soldaat:*

huisvesting, een zindelijk strooleger met twee bedlakens, één deken des zomers en twee des winters, eene tafel, een stoel of eene bank, gelegenheid tot reiniging met waschgereedschap en, zooveel noodig, vuur en licht of plaats bij vuur en licht, ter keuze van den inwoner.

- b. *Voor een officier:*

eene kamer voorzien van de noodige meubelen, als: tafel, stoelen, een ledikant of bedstede, met een gevulden stroozak en een matras of een vederen bed, eene hoofdpeluw of een hoofdkussen, twee bedlakens en één deken des zomers en twee des winters, alsmede het noodige waschgereedschap en, zooveel noodig, vuur en licht of plaats bij vuur en licht, ter keuze van den inwoner.

Worden twee officieren in één huis ingekwartierd, dan kan hun gezamenlijk één kamer, doch alsdan met twee afzonderlijke slaappleatsen, worden verschaft.

Voor een opper- of een hoofdofficier behooren, zoo mogelijk, twee kamers te worden verschaft, waarvan één tot slaapvertrek is ingericht.

Wanneer gereedschappen tot het gereedmaken van spijzen en dranken moeten worden verschaft, moeten de daartoe vereischte keukengereedschappen, alsmede de noodige kachels, fornuizen of andere tot het doel geschikte toestellen of inrichtingen, voor zooveel noodig met toebehooren, beschikbaar worden gesteld.

4. In geval van *inkwartiering met voeding* moet, boven en behalve hetgeen in artikel 3 vermeld is, worden verschaft op den dag van aankomst en verder voor iederen dag van verblijf:

- a. *Voor een onderofficier of een soldaat:*

een voedzame maaltijd, bestaande in aardappelen en groenten of droge penlvruchten, en voorts in vleesch, spek of visch, en daarenboven 0.75 K.G. goed gebakken brood, tweemaal per dag thee of koffie, en verder het noodige drinkwater.

- b. *Voor een officier:*

alleen dan, wanneer binnen ten hoogste een half uur gaans van de bebouwde kom, waar hem huisvesting verleend is, geene gelegenheid voor hem bestaat om zich tegen betaling behoorlijke voeding te verschaffen: een voedzame maaltijd, bestaande in vleesch of visch, groenten en aardappelen, benevens 0.75 K.G. tarwebrood en 0.20 K.G. boter, tweemaal per dag thee, koffie of 0.5 L. bier, en verder het noodige drinkwater.

Wanneer het hoofd van het gesin mocht verlangen dat de officier deelname aan de gewone

maaltijden en verversingen van het gezin, behooren deze met bovenstaande omschrijvingen ongevceer overeen te komen en mag de officier geene afzonderlijke maaltijden en verversingen eischen.

5. Tot *stalling* van dienstepaarden moet eene daartoe geschikte ruimte van ten minste 1.5 M. breedte en 3 M. lengte per paard verschaft worden, in stallen, of in gebouwen of getimmerten daarvoor brikbaar. Voorts moeten de noodige stalgereedschappen en middelen tot verlichting der localiteit beschikbaar worden gesteld.

6. Tot het doen verschaffen van:

a. *voeding zonder huisvesting*, en

b. *voeding*, ingeval de *huisvesting* geschiedt overeenkomstig het bepaalde bij de slotsinsede van art. 12 der Wet,

treedt de commandant van den troep in overleg met den burgemeester.

De voeding onder a bedoeld, wordt verschaft door de ingezetenen of door de gemeente; die onder b vermeld, wordt door de gemeente verstrekt.

Wordt de onder a bedoelde voeding door de ingezetenen verschaft, dan geldt te dien aanzien het bepaalde bij art. 4.

Ingval de onder a vermelde voeding door de gemeente wordt verschaft, en ingeval de onder b vermelde voeding wordt verstrekt, wordt, zoo mogelijk, bij minnelijke schikking overeengekomen, welke spijs en drank of welke niet gereed gemaakte levensmiddelen zullen worden verstrekt en welke prijs, gelet op den gewonen of marktprijs, deswege aan de gemeente zal worden voldaan. Daarbij moet worden in acht genomen, dat per etmaal ongeveer de voeding behoort te worden verschaft, omschreven bij art. 4 voormeld.

Indien de zaak niet bij minnelijke schikking kan worden geregeld, kan de aanvraag zich voor iederen militair, *per dag*, uitstrekken tot hoogstens

0.75	K.G. brood;
}	0.25 " vleesch, of
	0.15 " ham of spek;
}	0.5 liter boonen of erwten, of
	0.20 K.G. gort met 0.2 L. melk en 0.06 K.G. siroop, of
}	0.25 K.G. rijst met 0.2 L. melk en 0.02 K.G. sniker, of
	2.25 liter aardappelen;
}	0.05 K.G. rijst (voor soep) en soepgroenten, of
	0.025 " boter, met 0.10 K.G. kaas;

groenten, waar deze bij den middagmaaltijd te pas komen;

koffie, { tot zoodanige hoeveelheden, dat daar-
thee, { van tweemaal per dag kan worden
melk, { verstrekt, in den zin van art. 4 van
dit Besluit.

Worden niet gereedgemaakte levensmiddelen verschaft, dan moeten, zoo noodig, ook brandstoffen, kenkengeredschappen en gelegenheid tot het gereedmaken van de spijsen en dranken, overeenkomstig het bepaalde bij art. 3, beschikbaar worden gesteld; met dien verstande dat, bijaldien in de gebouwen, waarin de huisvesting overeenkomstig de slotsinsede van art. 12 der Wet plaats heeft, zoodanige gelegenheid ontbreekt, kan worden volstaan met het beschikbaar stellen van in de onmiddellijke nabijheid van die gebouwen gelegen terreinen tot het aanleggen van veldkeukens, met de voor het maken en inrichten van zoodanige keukens vereischte gereedschappen en materialen.

7. De gebouwen waarin, overeenkomstig het bepaalde bij de slotsinsede van art. 12 der Wet, het aldaar bedoelde krijgsvolk wordt gehuisvest, moeten van gemeentewege voorzien zijn van een in overleg met den commandant van den troep door den burgemeester te bepalen aantal:

slaapplaatsen met bedlakens en dekens, op den voet als bij art. 3 is voorgeschreven;

tafels;

stoelen of banken;

middelen tot verlichting, tot schoonhouden en — indien het jaargetijde het medebrengt — tot verwarming van de localiteit, en van

het noodige waschgereedschap, waarbij ook de verschaffing van zeep kan worden gevorderd.

Indien de gemeente niet in het besit is van de vorenvermelde benodigdheden, worden door het Gemeentebestuur geen andere voorwerpen gekocht of gehaald dan die door den commandant van den troep uitdrukkelijk noodig worden geoordeeld.

Voor zooveel, met inachtneming van het bepaalde bij de vorige zinsede, in de behoefte aan nachtligging niet kan worden voorzien, kan de gemeente volstaan met het verstrekken, in de bij dit artikel bedoelde gebouwen, van het noodige ligstroot tot het inrichten van stroolegers.

In de stalling van de dienstepaarden, welke door krijgsvolk, als in dit artikel bedoeld, worden medegevoerd, wordt voorzien overeenkomstig het bepaalde bij art. 5; met dien verstande, dat die paarden, zoo eenigszins mogelijk, in of in de onmiddellijke nabijheid van de gebouwen, waarin de militairen worden ondergebracht, moeten wor-

den gestald, en dat voor het aankopen of huren van stalgereedschappen, het bepaalde in de tweede zinsnede van dit artikel van toepassing is.

8. De navolgende schadeloosstellingen worden van Rijksweg betaald:

1°. voor *huisvesting zonder voeding*, hetzij met of zonder verschaffing van hetgeen tot het gereedmaken van spijzen en dranken vereischt wordt:

a. voor een onderofficier of een soldaat: *twintig cent (f 0.20)*;

b. voor een officier: *één gulden (f 1.00)*;

c. voor een opper- of een hoofdofficier: *één gulden en vijftig cent (f 1.50)*;

2°. voor *huisvesting met voeding* van een onderofficier of een soldaat: *tachtig cent (f 0.80)*;

3°. voor *voeding zonder huisvesting, door de ingezetenen*, als bedoeld onder a van artikel 6 van een onderofficier of een soldaat: *zestig cent (f 0.60)*;

4°. voor *voeding van wege de gemeente*, als bedoeld onder a en onder b van art. 6, met of zonder verschaffing van hetgeen tot het gereedmaken van spijzen en dranken vereischt wordt, voor zooveel niet, ingevolge het bepaalde bij dat artikel, bij minnelijke schikking, een andere prijs wordt overeengekomen: de in de gemeente geldende gewone of marktprijs;

5°. voor de hoeveelheid spijs en drank of levensmiddelen, bedoeld in de voorlaatste zinsnede van art. 6, met of zonder verschaffing van hetgeen tot het gereedmaken daarvan vereischt wordt: per man *zestig cent (f 0.60)*.

Wanneer in het hierbedoelde geval eene mindere hoeveelheid spijs en drank is aangevraagd, wordt eene in evenredigheid verminderde schadeloosstelling betaald.

Bij verschil van gevoelen deswege, bepaalt de Commissaris der Koningin in de Provincie het bedrag der schadeloosstelling;

6°. voor het stallen van een dienstpaard: *tien cent (f 0.10)*.

De meest der gestalde paarden blijft ter beschikking van den inwoner, bij wien gestald wordt;

De in de punten 1°, 2°, 3°, 5° en 6° van dit artikel vermelde schadeloosstellingen worden berekend *per dag*; de dag van aankomst wordt daarbij *wel*, die van vertrek wordt daarbij *niet* medegerekend;

7°. voor het verschaffen of beschikbaar stellen van transportmiddelen te land:

a. Tot het vervoeren der bagage van troepen op marsch, het overbrengen van zieke militairen en van personen met spoedvereischende militaire

dienstverrichtingen belast, het vervoeren van geschut of ander krijgsmaterieel en verdere beoeften voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk, van de eene plaats naar de andere, de terugreis daaronder begrepen, voor elken kilometer afstand:

voor een wagen met *twee* paarden en den geleider: *vijf en twintig cent (f 0.25)*;

voor een kar of wagen met *een* paard en den geleider: *twintig cent (f 0.20)*;

voor een voorspan, om gescht, caissons, smidwagens en dergelijken te vervoeren:

1°. van *twee* paarden en den geleider: *twintig cent (f 0.20)*;

2°. van *een* paard en den geleider: *vijftien cent (f 0.15)*.

De schadeloosstelling voor een transport, als hier bedoeld, wordt vermeerderd met eene vaste som, overeenkomende met de vergoeding voor een uur dienst, volgens den maatstaf, vastgesteld voor een transport, bedoeld bij punt c hierna.

Voor de terugreis worden voorts de te betalen tol-, brug- en veergelden vergoed.

b. Zijn bij aankomst op de plaats der bestemming, bij de vordering aangeduid, de vereischte middelen voor verder vervoer niet te bekomen en moet van de gebezigde middelen den volgenden dag gebruik worden gemaakt, dan wordt boven de vergoeding voor den verder af te leggen afstand naar vorenstaanden maatstaf, vergoeding voor nachtverblijf betaald:

voor een wagen met *twee* paarden en den geleider: *één gulden en vijftig cent (f 1.50)*;

voor een kar of een wagen met *een* paard en den geleider: *één gulden (f 1.00)*;

voor een voorspan van *twee* paarden en den geleider: *één gulden en vijftig cent (f 1.50)*;

voor een voorspan van *een* paard en den geleider: *één gulden (f 1.00)*.

c. voor het verschaffen of beschikbaar stellen van voertuigen met paarden en geleiders of van spannen paarden en geleiders, tot het overbrengen van geschut of ander krijgsmaterieel en verdere behoeften voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk, binnen den omtrek eener gemeente, voor elk uur, dat is dienst verricht of beschikbaar is gesteld:

voor een wagen met *twee* paarden en den geleider: *één gulden (f 1.00)*;

voor een kar of een wagen met *een* paard en den geleider: *vijf en tachtig cent (f 0.85)*;

voor een voorspan van *twee* paarden en den geleider: *vijf en tachtig cent (f 0.85)*;

voor een voorspan van *een* paard en den geleider: *zeventig cent* (f 0.70).

Op de in dit artikel bedoelde wagens of karren moet als maximum kunnen worden geladen:

op een wagen met *twee* paarden, 500 K.G. of 8 man;

op een kar of wagen met *een* paard, 350 K.G. of 5 man.

9. Wanneer een officier in het geval verkeert, hiervoren in art. 4 bedoeld, zal hij aan den inwoner, bij wien hij ingekwartierd is, voor zijne voeding betalen: *een gulden vijf en twintig cent* (f 1.25).

10. Ingeval er *transportmiddelen te water* noodig zijn, wordt de schadeloosstelling in billijkheid geregeld door den burgemeester der gemeente, waar de vordering geschiedt.

Wanneer met de door den burgemeester bepaalde schadeloosstelling geen genoegen wordt genomen door de inwoners, die de verstrekking gedaan hebben, of door de militaire overheid, wordt de zaak onderworpen aan de beslissing van den Commissaris der Koningin in de Provincie, die alsdan de schadeloosstelling bepaalt.

11. Het in het vorig artikel vermelde geldt evenzeer ten aanzien van de vergoeding der kosten, bedoeld in het laatste lid van art. 12 der Wet en van de leverantiën, welke krachtens artt. 28 en 32 der Wet worden gevorderd, behoudens hetgeen in art. 40 van dit Besluit omtrent de levering van paarden is bepaald.

12. Wanneer er verstrekkingen overeenkomstig art. 33 der Wet hebben plaats gehad, en de inwoners geen genoegen nemen met de schadeloosstelling, welke hun, overeenkomstig het bepaalde in art. 34 der Wet, dadelijk of later, tegen inwisseling van de afgegeven bewijzen van ontvangst, van wege de militaire overheid is betaald, worden hunne deswege in te dienen bezwaren gezamenlijk door den burgemeester en een door den Minister van Oorlog aan te wijzen militairen commissaris onderzocht en afgedaan.

Bestaat er verschil van gevoelen tusschen den burgemeester en den militairen commissaris omtrent het bedrag van de schadeloosstelling, dan voegen zij zich tot het verkrijgen van eene beslissing eenen derden persoon toe. Kunnen zij het onderling niet eens worden over de kenze van dezen persoon, dan wijzen zij ieder een persoon aan en beslist het lot, wie van deze beiden toegevoegd wordt.

13. In verband met de verplichting tot het doen van leverantiën van paarden, overeenkomstig art. 32

der Wet, wordt, krachtens het bepaalde bij art. 32bis der Wet, telkens wanneer zulks noodig is, bij Koninklijk Besluit, hetwelk in de *Staatscourant* wordt geplaatst, eene keuring van paarden uitgeschreven.

14. Binnen *één* maand, nadat eene nitschrijving als in art. 13 bedoeld is geschied, wordt, door de zorg van het bestuur der gemeente, aan ieder in de gemeente metterwoon gevestigd eigenaar van een paard of van meer paarden, waarvan aangifte voor de kenring moet geschieden, totdat einde een formulier ter invulling gezonden, ingericht volgens het bij dit Besluit gevoegde model litt. A.

De voor dit doel noodige opgaven van eigenaars van paarden worden zooveel mogelijk door den ontvanger der directe belastingen, op aanvraag van het gemeentebestuur verstrekt.

Binnen *acht* dagen na de dagteekening van het formulier moet dit, behoorlijk en naar waarheid ingevuld, en door den gedresseerde ondertekend, door dezen worden ingeleverd aan het bestuur der gemeente.

15. Aangifte ten behoeve van de keuring bedoeld in art. 13 moet worden gedaan van *alle* paarden met uitzondering van:

1°. de paarden, welke behooren aan Ons of aan een der leden van het Koninklijk Huis;

2°. de paarden van de diplomatieke agenten van vreemde Mogendheden;

3°. de paarden, welke officieren en ambtenaren in dienst van den Staat, verplicht zijn te houden.

Het gemeentebestuur doet de juistheid van de gedane opgaven controleeren.

16. Het gemeentebestuur vult de noodige opgaven nopens de in art. 14 bedoelde aangiften in, op verzamellijsten voor *rij-* en voor *trekpaarden*; deze lijsten moeten zijn ingericht volgens de bij dit Besluit gevoegde modellen litt. B I en B II.

Op de verzamellijsten worden *niet* vermeld:

1°. de paarden, welke jonger zijn dan *vijf* of onder dan *veertien* jaar;

2°. hengsten en klophengsten;

3°. schimmels en bonte paarden;

4°. paarden, welke bij eene vroegere keuring voor den militairen dienst voor *altijd ongeschikt* zijn bevonden;

5°. de paarden van niet-Nederlanders, behorende tot een vreemden Staat, alwaar, ingevolge eene soortgelijke bepaling als deze, Nederlanders niet tot levering bij eventueele vordering ten behoeve van den krijgdienst verplicht zijn;

6°. de paarden, welke geneesheeren, veeartsen

of geestelijken besitten tot nitoeffening van hunne praktijk of hunnen dienst, doch niet meer dan één paard voor iederen geneesheer, veearts of geestelijke;

7°. de paarden, welke onmisbaar zijn voor den Rijk-, den provinciaal of den gemeentelijken dienst;

8°. de paarden, welke onmisbaar zijn voor den geregelden dienst der publieke vervoermiddelen.

Of een paard tot een der hiervoren bedoelde categorieën behoort, wordt door het gemeentebestuur beslist.

Van elk der in dit artikel bedoelde verzamellijsten worden ten minste vijf afschriften of afdrucken gemaakt en ingevuld. Een daarvan wordt binnen tien weken, nadat de in art. 13 bedoelde nitschrijving is geschied, aan den Commissaris der Koningin in de Provincie gezonden; de overige worden door het gemeentebestuur bewaard om te dienen tot het doel in art. 23 vermeld.

17. De volgorde, waarin de paarden op de in art. 16 bedoelde verzamellijsten worden gebracht, wordt bepaald bij *loting*, ten overstaan van het gemeentebestuur in het openbaar te houden, en ten minste drie dagen te voren af te kondigen.

De eigenaar van een in te schrijven paard is gerechtigd in persoon voor dat paard te loten; is hij eigenaar van meer dan een in te schrijven paard, dan loot hij voor elk paard afzonderlijk. Is de eigenaar niet bij de loting tegenwoordig, dan loot de burgemeester voor hem.

18. Binnen drie maanden nadat de nitschrijving in art. 13 bedoeld, is geschied, zenden de Commissarissen der Koningin in de Provinciën aan den Minister van Oorlog eene *numerieke* opgave, opgemaakt volgens het bij dit Besluit gevoegde model litt. C., betreffende de op de verzamellijsten ingeschreven paarden.

19. Na ontvangst van de in art. 18 bedoelde numerieke opgaven, bepaalt de Minister van Oorlog, in verband met de behoefte, de door elke provincie bij eventueele vordering ten behoeve van den krijgdiensdienst te leveren aantallen *rij-* en *trekpaarden*; en zulks in evenredigheid van de in die opgaven vermelde hoeveelheden paarden van elk der beide categorieën.

Met betrekking tot het aantal *trekpaarden* wordt daarbij tevens bepaald, het minimum aantal dat daarvan geschikt moet zijn om niet alleen als *treinpaard*, doch ook om als *batterijpaard* te dienen.

Hij stelt den Commissaris der Koningin in kennis met de voor de Provincie bepaalde aan-

tallen en tevens met den dag waarop de keuring der paarden een aanvang zal nemen.

20. De Commissaris der Koningin verdeelt de, blijkens de in art. 19 bedoelde kennisgeving, in het aldaar vermelde geval, door de Provincie te leveren aantallen *rij-* en *trekpaarden* over de verschillende gemeenten, zooveel mogelijk in evenredigheid van de op de verzamellijsten dier gemeenten ingeschreven aantallen van elk dier beide categorieën.

Voor de in de voorgaande zinsnede bedoelde verdeling kan hij, zoo noodig, twee of meer gemeenten samenvoegen.

Voorts stelt hij voor elke gemeente of, ingeval van samenvoeging, voor elke ingevolge de voorgaande zinsnede gevormde groep van gemeenten, het minimum aantal der te leveren voor *batterijpaard* geschikte *trekpaarden* vast; en zulks zooveel mogelijk in verhouding van het aantal *batterijpaarden*, dat onder het voor de provincie bepaalde aantal *trekpaarden* begrepen moet zijn.

Hij zendt aan den Minister van Oorlog eene opgave van de door hem vastgestelde verdeling.

Hij doet aan de betrokken gemeentebesturen mededeeling van het aantal der bij eventueele vordering ten behoeve van den krijgdiensdienst, door de gemeente of door de samengevoegde gemeenten, te leveren *rij-* en *trekpaarden*, met vermelding van het minimum aantal paarden der laatste categorie die geschikt zullen moeten zijn om als *batterijpaard* te dienen; alsmede van den dag en het uur, waarop de keuring van de daarvoor aan te wijzen paarden voor den militairen dienst zal aanvangen.

Bedoelde tijdstippen worden door den Commissaris der Koningin vastgesteld in overleg met de voorzitters der voor de Provincie aangewezen keuringscommissiën.

21. Na ontvangst der in art. 20 bedoelde mededeeling — doch minstens *veertien* dagen vóór het tijdstip der keuring — wordt in elke gemeente in het openbaar afgekondigd, welke paarden op den bepaalde dag en op het bepaalde uur op eene daarbij aan te duiden plaats ter keuring aanwezig moeten zijn. De hierbedoelde plaats wordt door het gemeentebestuur vastgesteld, tenzij de Commissaris der Koningin, in overleg met den voorzitter der betrokken keuringscommissie, ook in verband met de in art. 20 bedoelde samenvoeging van gemeenten, eene plaats heeft aangewezen, waar de keuring der paarden van twee of van meer gemeenten zal geschieden.

De aantallen *rij-* en *trekpaarden*, die ter keuring aanwezig moeten zijn, bedragen het *viervoud* van het door de gemeente of door de groep van gemeenten eventueel te leveren aantal paarden van elk dier categorieën.

In geval van samenvoeging van gemeenten, stelt de Commissaris der Koningin vast, hoeveel paarden van elk der beide categorieën nit elk der tot de groep behorende gemeenten ter keuring aanwezig moeten zijn, en zulks naar den maatstaf van het in elk dier gemeenten volgens de verzamellijst beschikbare aantal. Hij doet hiervan mededeeling aan de betrokken burgemeesters.

De aanwijzing der paarden, die aan de keuring moeten worden onderworpen; geschiedt in de volgorde, waarin zij op de verzamellijsten, bedoeld in art. 16, zijn ingeschreven.

In geval van samenvoeging van gemeenten, als bedoeld in art. 20, bepaalt de Commissaris der Koningin door middel van loting, de volgorde waarin de tot de groep behorende gemeenten beurtelings, met inachtneming van het bepaalde in het vorig lid, telkens een paard ter keuring zullen aanbieden.

22. De keuringscommissiën bestaan uit *twee* officieren, gepensioneerde officieren of eervol ontslagen officieren, aan te wijzen door den Minister van Oorlog, en een burgerlid — bij voorkeur een districtsveearts — aan te wijzen door den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Door den betrokken Minister wordt voor elk der leden eener keuringscommissie een plaatsvervanger aangewezen.

De Minister van Oorlog wijst voor elke keuringscommissie nit de leden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter aan.

De namen van den voorzitter, van den plaatsvervangenden voorzitter, van de leden en van de plaatsvervangende leden der keuringscommissiën worden aan de Commissarissen der Koningin door den Minister van Oorlog medegedeeld.

Bijaldien het burgerlid of zijn plaatsvervanger geen ambtseed of belofte heeft afgelegd, moet hij, alvorens in de commissie zitting te nemen, in handen van den Commissaris der Koningin van de Provincie waarin hij gevestigd is, den eed of de belofte afleggen, volgens het bij dit Besluit gevoegd formulier litt. D.

Elke keuringscommissie wordt belast met het keuren der paarden in eenige aan elkander grenzende gemeenten of groepen van gemeenten, als bedoeld in art. 20.

Voor elke commissie worden door de zorg van den Minister van Oorlog eenige militairen als hulp personeel bij de keuring beschikbaar gesteld.

23. Op den vastgestelden dag worden de paarden, welke aan de keuring moeten worden onderworpen, door of van wege den eigenaar voor de commissie gebracht, in de in art. 21 bedoelde volgorde.

De burgemeester neemt de noodige maatregelen, opdat de keuring geregeld en zoo spoedig mogelijk kan plaats hebben. Hij moet bij de keuring tegenwoordig zijn en voorzien zijn van een exemplaar van de beide verzamellijsten, bedoeld in art. 16, ten behoeve van den gemeentelijken dienst. Hij reikt voorts aan elk der leden van de commissie een exemplaar van deze beide verzamellijsten nit.

De paarden moeten, elk onder geleide van een afzonderlijken persoon, zijn opgesteld, in de volgorde waarin zij op de lijsten voorkomen; de *rij-* en de *trekpaarden* afzonderlijk; bij samenvoeging als bedoeld in art. 20, gemeentesgewijze, met inachtneming van de volgorde in het laatste lid van art. 21 aangegeven.

Elk paard moet voorzien zijn van eene door het gemeentebestuur te verstrekken en aan de linkerzijde van het hoofdstel of van den halster bevestigde kaart, waarop vermeld zijn: de naam der gemeente, de letter R (*rijpaard*), of T (*trekpaard*), en voorts het volgnummer op de verzamellijst.

24. Vrijgesteld van de keuring zijn:

drachtige merriën in de laatste maand van haar drachttijd en veulenmerriën in de eerste *veertien* dagen, nadat zij hebben geworpen. Aangaande deze paarden, even als aangaande paarden, welke wegens ongesteldheid niet voor de commissie kunnen worden gebracht, moet haar eene desbetreffende verklaring van den districtsveearts of van een ander gediplomeerd veears worden vertoond.

De reden waarom een paard niet ter keuring aanwezig is, wordt door de commissie en door den burgemeester op de verzamellijsten aange-tekend.

25. De Ministers van Oorlog en van Binnenlandsche Zaken stellen in onderling overleg de eischen vast, waaraan een paard moet voldoen om geschikt te zijn voor den militairen dienst, hetzij als *rijpaard*, hetzij als *trekpaard*; en voor zooveel het een *trekpaard* betreft, bovendien om als *batterijpaard* te kunnen dienen.

De commissie beslist — zoo zij niet eenparig oordeelt bij meerderheid — omtrent elk gekeurd paard:

of het voor den militair dien *geschikt*,
 " " " " " " *tijdelijk on-*
geschikt,

of het voor den militair dien *voor altijd ongeschikt* is bevonden.

Omtrent elk voor den militair dien geschikt bevonden *trekpaard* beslist de commissie — zoo noodig eveneens bij meerderheid — of het al dan niet geschikt is om als *batterijpaard* te dienen.

26. Met het keuren wordt voortgegaan tot dat het voor de gemeente, of voor de groep van gemeenten als bedoeld in art. 20, vastgestelde aantal *rij-* en *trekpaarden* en van de laatstbedoelden ook dat der *batterijpaarden* — voor elk der vereischte soorten vermeerderd met 50 pct. — geschikt voor den militair dien is bevonden.

Ingeval uit de ter keuring aangewezen paarden geen voldoende aantal goedgekeurd wordt, moet van de paarden, die op de verzamellijsten met de volgende lotingsnummers zijn aangeduid, het vereischte aantal voor de commissie verschijnen, en wordt de keuring zoo noodig op een ander tijdstip voortgezet.

27. De commissie teekent hare beslissingen omtrent de gekeurde paarden op de haar ingevolge art. 23 uitgereikte verzamellijsten aan. De voorzitter stelt den burgemeester in de gelegenheid die aantekeningen zijnerzijds op de verzamellijsten over te nemen.

Na afloop van de keuring zendt de voorzitter de aan de commissie uitgereikte verzamellijsten aan het Departement van Oorlog.

28. Aan den eigenaar van elk paard, hetwelk tot levering ten behoeve van den krijg dien bij eventueele vordering, hetzij *geschikt*, hetzij *tijdelijk ongeschikt* of wel *voor altijd ongeschikt* is bevonden, wordt door den burgemeester schriftelijk van den nitslag der keuring kennis gegeven. Daarbij wordt aan den eigenaar van een *geschikt* of *tijdelijk ongeschikt* bevonden paard, van een ingevolge art. 24 van de keuring vrijgesteld paard, alsmede van een paard, dat niet is behoeven gekeurd te worden omdat het vereischte aantal, bedoeld bij art. 26 reeds bereikt was, medegedeeld dat de kaart bedoeld in art. 23 door hem moet worden bewaard, en bij aanbieding tot levering van het paard ten behoeve van den krijg dien, als bedoeld in art. 26, of bij eene suppletoire kenning als bedoeld in art. 31, weder aan de

linkerzijde van het hoofdstel of van den halster moet bevestigd zijn.

29. Indien de eigenaar van een bij de keuring voor den militair dien geschikt bevonden paard verklaart, dat hij dit paard ingeval van vordering tot levering ten behoeve van den krijg dien wensch te behouden, kan door de commissie na afloop van de keuring worden toegestaan dat een ander, vooralsnog *niet* tot eventueele levering aangewezen paard van dezelfde soort (*rij-, trek-, batterijpaard*), in de plaats en op het volgnummer van het eerstbedoelde paard op de verzamellijst wordt gebracht mits het andere paard geschikt bevonden is of wordt. Komt het aldus aangeboden paard reeds op de verzamellijst der gemeente voor, dan wisselen de beide paarden onderling van volgnummer. Behoort het aangeboden paard niet aan denzelfden eigenaar als datgene in welks plaats het wordt ingeschreven, dan moet, tot het verkrijgen van de toestemming voor de ruiling, de schriftelijke toestemming van den betrokken eigenaar aan de commissie en aan den burgemeester worden vertoond.

30. De eigenaar van een bij de keuring overeenkomstig art. 25 voor den militair dien *geschikt* bevonden paard is verplicht, wanneer hij naar eene andere gemeente verhuist of wanneer het paard, op welke wijze ook, uit zijn bezit is geraakt, daarvan binnen *veertien* dagen aangifte te doen aan het gemeentebestuur; in voorkomend geval met opgave van den naam en de woonplaats van den persoon aan wien het paard in eigendom is overgegaan.

Wanneer de eigenaar van een paard als in het eerste lid bedoeld, sterft, moet daarvan, eveneens binnen veertien dagen, aangifte worden gedaan door hem in wiens bezit het paard is gekomen.

Het gemeentebestuur houdt van zoodanige aangiften aantekening op de verzamellijsten. Is het paard overleden, afgemaakt of overgegaan in handen van een eigenaar, die niet in de gemeente woont, dan wordt de aanduiding van dat paard op de verzamellijst, waarop het vermeld is, doorgeslagen, met vermelding van de reden waarom het van de lijst is afgevoerd.

31. Zoodra ten gevolge van aangiften, als bedoeld in art. 30, het aantal nog voor eventueele levering ten behoeve van den krijg dien beschikbare paarden op de verzamellijsten vermeld, van een of meer der soorten (*rij- trek- of batterijpaarden*), niet meer bedraagt dan *tachtig* procent van het aantal der betrokken soort, dat ingevolge

het bepaalde bij art. 26 *geschikt* is bevonden voor den militairen dienst, geeft de burgemeester, door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin, daarvan kennis aan den Minister van Oorlog.

Genoemde Minister kan in dat geval voor de gemeente of voor de groep van gemeenten eene supplettoire keuring nitschrijven, welke keuring alsdan wordt gehouden op gelijke wijze als in de voorgaande artikelen is voorgeschreven.

32. Ingeval van supplettoire keuring overeenkomstig art. 31, moeten de paarden, die krachtens art. 24 als drachtige of venlenmerriën of wel om reden van ongesteldheid, van de keuring vrijgesteld zijn geweest, doch voor welke eene reden tot vrijstelling alsdan niet meer bestaat, benevens de bij de kenring *tijdelijk ongeschikt* bevonden paarden, in de volgorde van de lotingsnummers, en, voor zooveel betreft eene groep van gemeenten, met inachtneming van de overeenkomstig art. 21 voor de gemeenten bepaalde volgorde, voor de keuringcommissie verschijnen.

Bij de supplettoire keuring worden de bij de eerste keuring gebruikte verzamellijsten gevolgd.

33. De overneming voor het Rijk van ten behoeve van den krijgsveld dienst te leveren paarden, ingeval van vordering krachtens art. 32 der Wet, geschiedt door commissiën, elk bestaande uit twee leden, namelijk één militair lid — zijnde een officier, een gepensionneerd officier of een eervol ontelagen officier — door den Minister van Oorlog en een burgerlid — bij voorkeur een districtsveearts — door den Minister van Binnenlandse Zaken aan te wijzen.

De aanwijzing van de leden dezer commissiën, alsmede die van een plaatsvanger voor elk der bedoelde leden, geschiedt zooveel mogelijk reeds in vredestand. De leden en hunne plaatsvervangers worden in den regel voor den tijd van *drie* jaren als zoodanig benoemd.

De Minister van Oorlog stelt de Commissarissen der Koningin met de samenstelling der commissiën, voor hunne Provincie aangewezen, in kennis.

Bijaldien het burgerlid der commissie of zijn plaatsvervanger geen ambtseed of belofte heeft afgelegd, legt hij bij zijne benoeming in handen van den Commissaris der Koningin van de Provincie in welke hij gevestigd is, den eed of de belofte af, volgens het als bijlage litt. E bij dit Besluit gevoegde formulier.

34. Tot samenwerking met eene commissie van overneming, als in art. 33 bedoeld, worden door

het bestuur van elke gemeente voor welke zij optreedt, voor de schatting van de eventueel door de gemeente te leveren paarden, *drie* taxateurs aangewezen.

Deze taxateurs, beuevens voor ieder hunner een plaatsvervanger, worden, zooveel mogelijk reeds in vredestand, in den regel voor den tijd van *drie* jaren benoemd.

Geene andere dan zaakkundige en te goeder naam bekend staande personen, mogen tot taxateur of tot plaatsvervangend taxateur worden benoemd.

De taxateurs en hunne plaatsvervangers leggen, na hunne aanwijzing, in handen van den burgemeester den eed of de belofte af, volgens het als bijlage litt. F bij dit Besluit gevoegde formulier.

35. De Minister van Oorlog stelt de Commissarissen der Koningin, reeds in vredestand, in kennis met het tijdstip waarop, alsmede met de plaatsen, alwaar de paarden, die bij de keuringen bedoeld in de artt. 25 en 32 voor den militairen dienst geschikt zijn bevonden, ingeval van vordering tot levering ten behoeve van den krijgsveld dienst, ter overneming door het Rijk moeten worden aangeboden.

De Commissarissen der Koningin doen van die plaatsen, mede reeds in vredestand, opgave aan de gemeentebesturen.

36. Wanneer bij Koninklijk Besluit is bepaald, dat krachtens art. 32 der Wet eene levering van paarden ten behoeve van den krijgsveld dienst moet geschieden, geeft de Minister van Oorlog daarvan kennis aan den burgemeester van elke der betrokken gemeenten.

Na ontvangst van deze kennisgeving doet de burgemeester aan de eigenaars dier paarden onverwijld eene lastgeving toekomen om hun paard of hunne paarden, voor zooveel mogelijk voorzien van goed hoefbeslag en in elk geval van een halster, op het aangegeven tijdstip te bepaalder plaatse aanwezig te doen zijn.

Het gemeentebestuur draagt zorg dat de voor deze lastgevingen vereischte formulieren, ingericht volgens het bij dit Besluit gevoegde model Litt. G. te allen tijde voorhanden zijn, en dat steeds het noodige voor de uitreiking daarvan voorbereid zij opdat de levering, zoo noodig, niterlijk 24 uur na de ontvangst van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde kennisgeving kan plaats hebben.

37. De paarden worden door of vanwege den eigenaar ter levering aangeboden in de volgorde, waarin zij vermeld zijn op de verzamellijsten bedoeld in art. 16: in eene groep van gemeenten als bedoeld in artikel 20, met inachtneming van

de overeenkomstig art. 21 voor de gemeenten aangewezen volgorde.

38. Vrijgesteld van aanbieding ter levering, in het geval bedoeld bij art. 36, zijn: drachtige en zoogende merriën, alsmede paarden, die ongesteld zijn in die mate dat zij niet voor de commissie kunnen verschijnen.

Van een of ander moet blijken door het vertoonen van eene verklaring van den districtsveerarts of van een ander gediplomeerd veerarts

De eigenaar, die op het tijdstip van levering der paarden de bedoelde verklaring niet kan vertoonen, is gehouden haar binnen den tijd van twee dagen na dat tijdstip aan den betrokken burgemeester in te zenden.

39. Op het daarvoor bepaalde tijdstip moeten de burgemeesters voorzien zijn van de voor den gemeentelijken dienst bestemde verzamellijsten, waarop de in de artt. 24, 27 en 30 bedoelde aantekeningen moeten zijn gesteld, alsmede de in art. 34 bedoelde taxateurs of hunne plaatsvervangers, op de plaats van aflevering aanwezig zijn.

De leden der commissie van overneming of hunne plaatsvervangers ontvangen van den Minister van Oorlog de vereischte bevelen om zich, eveneens op dat tijdstip, op die plaats te bevinden. Zij zijn voorzien van de, ingevolge art. 23 aan de aldaar bedoelde keuringscommissie uitgereikte verzamellijsten.

Behoudens het bepaalde in het 4de lid van art. 47, neemt de Minister van Oorlog maatregelen, opdat de noodige geleiders voor de te leveren paarden mede op de plaats van aflevering tegenwoordig zijn.

40. De commissie onderzoekt of de ter levering aangeboden paarden nog voor den militairen dienst geschikt zijn.

Bij verschil van meening dienaangaande beslist het militaire lid.

De eischen voor de geschiktheid zijn daarbij dezelfde als die, welke, krachtens art. 25, voor de daarbij bedoelde keuring zijn vastgesteld.

De commissie neemt de geschikt geoordeelde paarden over in de volgorde bedoeld bij art. 37.

De prijs van overneming wordt door de drie taxateurs of hunne plaatsvervangers bepaald. Hiertoe wordt het gemiddelde genomen van de door ieder hunner afzonderlijk aan de commissie en aan den burgemeester op te geven schatting der waarde van het paard. De schattingen en de leveringsprijzen worden door de commissie en door den burgemeester op de verzamellijsten aange teekend.

De leveringsprijs wordt door den burgemeester aan den eigenaar van het paard bekend gemaakt. De schattingen van de taxateurs mogen hem evenwel niet worden medegedeeld.

41. Een taxateur of een plaatsvervangend taxateur neemt geen deel aan het bepalen van den prijs van een paard, hetwelk hem in eigendom mocht toebehooren. Hij wordt daarbij door een plaatsvervangend taxateur vervangen.

42. Gaat de voor een paard bepaalde leveringsprijs een door den Minister van Oorlog vóór de keuring vast te stellen som te boven, dan wordt het paard beschouwd als tijdelijk niet in aanmerking komende voor overneming door het Rijk; tenzij de eigenaar genegen mocht zijn het voor de door den Minister van Oorlog vastgestelde som af te staan.

43. Alle nog geschikt geoordeelde paarden worden getaxeerd, ook als het voor de levering vastgestelde aantal van elke soort (*rij-, trek-, batterij-*paarden) reeds voltallig is.

44. Kan, in het geval bedoeld bij art. 36, in eene gemeente of in eene groep van gemeenten als bedoeld in art. 20, tengevolge van het afkeuren van ter levering aangeboden paarden, het door de gemeente of door de groep van gemeenten van een of meer der soorten (*rij-, trek-, batterij-*paarden) te leveren aantal paarden, die aan de eischen van geschiktheid voor den militairen dienst voldoen, niet worden verkregen, dan moeten uit de gemeente of uit de groep van gemeenten onmiddellijk in de in art. 37 bedoelde volgorde zooveel nog niet gekeurde paarden voor de commissie worden gebracht, tot bedoeld aantal verkregen is. De betrokken gemeentebesturen nemen alsdan onverwijld de vereischte maatregelen tot het doen opvolgen van deze bepaling door de betrokken eigenaars.

45. Ingeval de eigenaar van een voor levering aangewezen paard verklaart dat hij dit paard wenscht te behouden, kan zulks door de commissie worden toegestaan, mits hij in de plaats van het eerstbedoelde een niet voor levering aangewezen paard van dezelfde soort, naar genoegen van de commissie, tegen den te taxeren prijs, aanbiedt.

46. Voor den halster wordt, hoven den leveringsprijs van elk paard, eene door de taxateurs te bepalen billijke vergoeding toegekend. Het bedrag dier vergoedingen wordt door de commissie en door den burgemeester op de verzamellijsten aange teekend.

47. Tot op het oogenblik van de overneming

is de eigenaar aansprakelijk voor de behoorlijke bewaking en voeding van het paard; van dit oogenblik af geldt zulks voor de geleiders bedoeld in art. 39.

Onmiddellijk na de overneming door de commissie, zijn de paarden voor rekening van het Rijk. De Minister van Oorlog draagt zorg dat zij gedirigeerd worden op de korpsen, waarvoor zij bestemd zijn.

Zijn de in art. 39 bedoelde geleiders op het tijdstip der overneming nog niet ter plaatse aanwezig, dan worden de paarden, in afwachting van hunne aankomst, bewaakt en gevoed door de zorg van het gemeentebestuur.

De Minister van Oorlog kan aan het gemeentebestuur opdragen, de paarden, zonder de vorenbedoelde geleiders af te wachten, naar de standplaatsen der betrokken korpsen te doen overbrengen en ze tot het oogenblik van aflevering aan de militaire autoriteit te doen geleiden en voeden. Daartoe moet alsdan voor elk dristal paarden één geleider worden aangewezen. De op de overbrenging en voeding valende kosten worden door het Rijk aan het gemeentebestuur vergoed.

48. Aan den eigenaar van een overgenomen paard wordt door de commissie een bewijs in tweevoud afgegeven, ingericht overeenkomstig het bij dit Besluit gevoegde model, litt. H.

Dea der bewijzen wordt, na door den eigenaar voor gezien geteekend te zijn, door hem aan den burgemeester ter hand gesteld.

De burgemeester zendt deze bewijzen, van alle in de gemeente geleverde paarden, met een verzamelaarslijst, aan het Departement van Oorlog; de commissie zendt de door haar gebruikte exemplaren van de verzamellijsten aan genoemd Departement.

Dit Departement stelt daarop het geheele voor de gemeente verschuldigde bedrag ter beschikking van den burgemeester, door wiens tuschenkomst de belanghebbenden ten spoedigste worden nitbetaald, tegen afgifte van het duplicaatbewijs, waarop door den belanghebbende voor voldaan wordt geteekend.

De burgemeester zendt daarop deze quitantiën gezamenlijk aan het Departement van Oorlog.

49. Is de oorlog geëindigd of oorloggevaar niet langer aanwezig, dan kan de voormalige eigenaar van een ingevoerde art. 40 aan het Rijk geleverd paard, dit paard terugkopen, tegen den door het Rijk daarvoor betaalden prijs, verminderd met $\frac{1}{4}$ indien een der beide genoemde toestanden korter dan zes maanden, en verminderd met $\frac{1}{2}$ indien zulk een toestand zes maanden of langer heeft geduurd.

50. De burgerleden en de plaatsvervangende burgerleden der commissiën in de artt. 22 en 33 bedoeld, de aldaar bedoelde gepensioneerde officieren, alsmede de taxateurs en plaatsvervangende taxateurs, in art. 34 bedoeld, genieten, voor zoover zij niet zijn bezoldigd rijksambtenaar, behalve vergoeding voor reis- en verblijfskosten volgens de daaromtrent geldende bepalingen, een vacatiegeld van zes gulden per dag.

52. De burgemeesters zijn bevoegd, met goedkeuring van den Commissaris der Koningin, de werkzaamheden hun opgedragen bij art. 23, 2de lid en art. 39, 1ste lid, te doen verrichten door een der leden van den gemeenteraad of door den gemeente-secretaris.

52. De Wet van 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83) treedt in werking gelijktijdig met dit Besluit.

De Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken, van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van Marine, van Financiën en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 10den November 1892.

(get.)

E M M A.

De Min. van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

(get.)

C. LELY.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSSEN.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.

(Uitg. 8 Nov. 1892.)

Art. 32bis der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 133), gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

MODEL LITT. A.

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

Art. 14 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

PROVINCIE
GEMEENTE

Aan

Krachtsens art. 32bis der Wet en art. 14 van het Besluit, noodigt het bestuur der gemeente U uit, de onderstaande vragen te beantwoorden.

Dit formulier moet, binnen acht dagen na de dagteekening deser nitnoodiging, behoorlijk en naar waarheid ingevuld en door U ondertekend, aan het gemeentebestuur worden ingeleverd.

Te den
Het bestuur voornoemd,

- 1°. Welke zijn:
a. Uw naam en uwe voornaam?
b. Uw woonplaats (straat en nummer)?
c. Uw beroep of uwe betrekking?

2°. Indien gij niet-Nederlander zijt, aan de wetten van welken Staat zijt gij onderworpen?

3°. Hoe groot is het aantal der U in eigendom toebehoorende paarden?
(Indien gij zijt militair officier of burgerambtenaar van den Staat, hieronder *niet* begrepen, de paarden, welke gij verplicht zijt als zoodanig te houden.)

4°. Welke zijn van elk uwer paarden het *geslacht*, de *kleur* en de *ouderdom* (in jaren)? Wordt het paard gebezigt als *rijpaard* of als *trekpaard*? Is het bij eene vroegere keuring *voor altijd ongeschikt* bevonden voor den militairen dienst, en zoo ja, in welk jaar?

N.B.

- a. Het geslacht in te vullen met "hengst", "klophengst", "ruin" of "morrie".
b. Paarden welke als *rijpaard* en als *trekpaard* tevens worden gebezigt, moeten als RIJPAARD worden ingeschreven.

Volgnummer	Ras	Geslacht	Kleur en verdere kenteekenen	Ouderdom in jaren	Rijpaard of trekpaard.	Voor altijd ongeschikt bevonden voor den militairen dienst bij de keuring in het jaar:
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
enz.						

5°. Indien gij zijt *geneesheer of geestelijke*, wenscht gij, bij levering ten behoeve van den krijgadienst in geval van oorlog of oorlogsgevaar, nu paard of één uwer paarden tot nitoeffening van nwe praktijk of van uwen dienst te behouden?

Indien gij eigenaar zijt van meer dan één paard, *welk* der onder 4°. genoemde paarden? (Aan te duiden door het nummer.)

6°. Zijn er van de onder 4°. genoemde paarden, welke volstrekt noodig zijn voor den *Rijks-*, den *provincialen* of den *gemeentelijken* dienst; of wel voor den geregelden dienst der *publieke vervoermiddelen*?

Zoo ja, welke? (aan te duiden door het nummer) en voor welken tak der hiervoren genoemde diensten wordt elk hunner gebruikt?

(1) Hier te stellen de handteekening van den geadresseerde.

Vorenstaande opgaaft naar waarheid ingevuld.
Te den
(1)

Art. 32bis der Wet van 14 September 1886 (*Staatsblad* n°. 138), gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

MODEL LITF. BI.

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

Art. 16 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

PROVINCIE.
GEMEENTE.

VERZAMELLIJST der Rijpaarden,

opgemaakt naar de op den gehouden loting, voor de *keuring* nitgeschreven bij het Koninklijk Besluit van en te houden op den , vermeldende tevens den uitslag der keuring en het bedrag, in geval van levering overeenkomstig art. 32 der Wet, voor elk der over te nemen paarden en voor den halster aan den eigenaar uit te betalen.

NB. Ingeval van vordering krachtens art. 32 der Wet, moesten ten behoeve van den krijgadienst door de gemeente worden *geleverd*:

. Rijpaarden.

Volgnummer der paarden ingevolgt de loting.

NAAM EN VOOR- NAMEN	Woon- plaats (straat en nummer)	Beroep of betrek- king	Signalement van het paard.				Beslissing van de keuringscom- missie.			OPMERKINGEN: (Hierin kunnen worden ver- meld opmerkingen omtrent den stand, den bouw en den gang der paarden). Indien een paard <i>niet</i> ter keuring aanwezig is, wordt dit in deze kolom met vermelding der reden van de afwezigheid aan- geteekend.	Leveringsprijs			Vergoe- ding voor den halster	Gezamen- lijk bedrag aan den eigenaar van het paard uit te betalen.	
			Gealacht (invullen: <i>ruis</i> of <i>marrie</i>).	Ras.	Kleur en verdere kenteekenen.	Hoogte maat (in Meters).	Onderdom (in jaren).	Het paard is be- vonden te zijn voor den militairen dienst			(te bepalen ingeval van vordering krachtens Art. 32 der Wet).			Bedrag.		
								gesehikt als RIJPAARD.	<i>tijdelijk</i> onge- schikt.		voor <i>altijd</i> on- geschikt.	Schattingen van de drie taxateurs.				<i>Gemid- dels</i> van de schat- tingen der drie taxateurs.
van den eigenaar.									1ste.	2de.	3de.					
										f	f	f	f	f	f	

10 NOVEMBER 1892.

Art. 32bis der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138) gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

Art. 16 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

PROVINCIE

GEMEENTE

VERZAMELIJST der Trekpaarden,

opgemaakt naar de op den gehouden loting, voor de *keuring*, uitgeschreven bij het Koninklijk Besluit van en te houden op den vermeldende tevens den uitalag der keuring en het bedrag, ingeval van levering overeenkomstig art. 32 der Wet, voor elk der over te nemen paarden en voor den halster aan den eigenaar uit te betalen.

NB. Ingeval van vordering krachtens art. 32 der Wet moeten ten behoeve van den krijgsveld dienst door de Gemeente worden *geleverd*:

. Trekpaarden, waarvan ten minste
. geschikt voor Batterijpaard.

Volnummer der paarden ingevolge de loting.

NAAM EN VOOR- NAMEN	Woon- plaats (straat en nummer)	Beroep of betrekking	Signalement van het paard.				Beslissing van de keuringscommissie.		OPMERKINGEN :	Leveringsprijs			Vergoe- ding voor den halster	Gezamen- lijk bedrag aan den eigenaar van het paard uit te betalen.
			Gealacht (invullen: <i>ruis of merrie</i>).				Het paard is bevonden te zijn voor den militairen dienst			(te bepalen ingeval van vordering krachtens Art. 32 der Wet.)				
van den eigenaar.			Ras.	Kleur en verdere kenteekenen.	Hoogte maat (in Meters).	Ouderdom (in jaren).	geschikt als TEEK- PAARD.	NIET WEL	Indien een paard <i>niet</i> ter keuring aanwezig is, wordt dit in deze kolom met vermelding der reden van de afwezigheid aange teekend.	Schatting van de drie taxateurs			Gemid- delde van de schat- tingen der drie taxateurs.	Bedrag.
						geschikt als BATTERIJ- PAARD.		1ste.		2de.	3de.			
										f	f	f	f	f

10 NOVEMBER 1892.

375

MODEL LITT. C.

Art. 22bis der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138) gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van den 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

Art. 18 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

PROVINCIE

NUMERIEKE OPGAAF van de paarden in eigendom toebehoorende aan personen in de provincie metterwoon gevestigd, welke ingevolge art. 32 van bovenvermelde Wet, ingeval van oorlog of oorlogsgevaar, in aanmerking komen voor levering ten behoeve van den krijgdiens.

Er zijn in de Provincie op de verzamelijsten, bedoeld in art. 16 van het bovenvermeld Koninklijk Besluit, in het geheel ingeschreven:

. rijaarden en
. trekpaarden.

Opgemaakt den

De Commissaris der Koningin,

MODEL LITT. D.

Art. 32bis der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138) gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van den 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

Art. 22 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

Ik zweer (verklaar) dat ik om tot lid der

keuringcommissie, bedoeld bij art. 22 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253), te worden benoemd, geene giften of geschenken heb beloofd of gegeven, of geven zal, directelijk of indirectelijk, aan wie ook.

Ik zweer (beloof) dat ik de aan voormelde betrekking verbonden werkzaamheden met ijver en nauwgezetheid zal waarnemen en dat ik bij de te houden keuringen geheel onpartijdig zal te werk gaan, zonder mij door eenige invloeden van welken aard ook te laten beheerschen.

Zoo waarlijk helpe mij God almachtig!
(Dat verklaar en beloof ik.)

MODEL LITT. E

Art. 32bis der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van den 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

Art. 33 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

Ik zweer (verklaar) dat ik om tot lid der commissie, bedoeld bij art. 33 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253), te worden benoemd, geene giften, gaven of geschenken heb beloofd of gegeven, of geven zal, directelijk of indirectelijk, aan wie ook.

Ik zweer (beloof) dat ik de aan voormelde betrekking verbonden werkzaamheden met ijver en nauwgezetheid zal waarnemen; dat ik bij de te houden keuringen geheel onpartijdig zal te werk gaan, zonder mij door eenige invloeden van welken aard ook te laten beheerschen en dat ik datgene, waaromtrent mij in meergemelde betrekking geheimhouding is opgelegd, aan niemand zal mededeelen, behalve aan degenen die daarmede ambtshalve moeten worden in kennis gesteld.

Zoo waarlijk helpe mij God almachtig!
(Dat verklaar en beloof ik.)

MODEL LITT. F.

MODEL LITT. G.

Art. 32bis der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138) gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van den 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

Art. 32 der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van den 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

Art. 34 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

Art. 36 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

PROVINCIE
GEMEENTE

Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot taxateur, bedoeld bij art. 34 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253), te worden benoemd, geene giften, gaven of geschenken heb beloofd of gegeven, of geven zal, directelijk of indirectelijk, aan wie ook.

Aangezien krachtens art. 36 van bovenvermeld Koninklijk Besluit eene levering van paarden ten behoeve van den krijgsdienst is bevolen, gelast het bestuur der gemeente aan (a), wonende te (b) om het paard, op de *Verzamelijst der rij trek paarden* betreffende de op den gehouden keuring, aangeduid met: N°.

Ik zweer (beloof) dat ik de aan voormelde betrekking verbonden werkzaamheden met ijver en nauwgezetheid zal waarnemen; dat ik datgene, waaromtrent mij in meergemelde betrekking geheimhouding is opgelegd, aan niemand zal mededeelen, behalve aan degenen, die daarmede ambts-halve moeten worden in kennis gesteld;

en met het onderstaand signalement:
geslacht:
kleur:
onderdom:

dat ik mij zal onthouden van de taxatie van paarden aan mij in eigendom toebehoorende;

op den te uur $\frac{\text{VOOR}}{\text{NA}}$ middag ter overneming door het Rijk aan te bieden (c) te (d)

dat ik bij de te houden taxatiën geheel onpartijdig zal te werk gaan, zonder mij door eenige invloeden van welken aard ook, te laten beheerschen en dat ik bij het bepalen van den prijs der paarden uitsluitend zal rekening houden met de werkelijke waarde van elk paard in vredestand.

Het paard moet door een afzonderlijken persoon worden geleid, voor zooveel mogelijk voorzien zijn van goed hoefbeslag en in elk geval van een halster, terwijl aan de linkerzijde van den halster de kaart bevestigd moet zijn, die ten behoeve van de vorenbedoelde keuring destijds door het gemeentebestuur is verstrekt.

Te den 18

Zoo waarlijk helpe mij God almachtig!
(Dat verklaar en beloof ik.)

Het Bestuur voornoemd:

- (a) Naam en voornamen van den eigenaar.
- (b) Woonplaats van den eigenaar.
- (c) Nauwkeurige aanduiding van de plaats van aanbidding.
- (d) Gemeente, waarin die plaats is gelegen.

MODEL LITT. H.

Art. 6 der Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138) gewijzigd bij de Wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van den 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83).

[Vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).]

Art. 48 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253).

PROVINCIE
GEMEENTE

Wij ondergeteekenden, nitmakende de commissie, aangewezen tot overneming van, ingevolge art. 32 der genoemde wet, in de gemeente, ten behoeve van het Rijk, te leveren paarden, verklaren op heden van (a) wonende te (b) ten behoeve van het Rijk te hebben overgenomen:

het paard, op de verzamellijst der ^{rij} _{trek} paarden, betreffende de op den gehouden keuring, aangeduid met:

N^o. en met het onderstaand signalement,
geslacht:
kleur:
onderdom:

De prijs, overeenkomstig artikel 40 van genoemd Koninklijk Besluit vastgesteld, bedraagt:

voor het paard (e) f
" den halster (e) "

Samen f

Te den 18

Gezien De Commissie vooruoemd,
(d)

Ontvangen opgemeld bedrag van (e)

Te den 18
(e)

- (a) Naam en voornamen van den verkooper.
- (b) Woonplaats van den verkooper.
- (c) In letters en cijfers.
- (d) Handteekening van den verkooper (te stellen op een der bewijzen bij de levering).
- (e) Handteekening van den verkooper (te stellen op het andere bewijs bij de betaling).

10 November 1892. BESLUIT, betreffende vrijdom van briefport.

Bij Koninklijk besluit van 10 November 1892, n°. 22, is vrijdom van briefport verleend voor de briefwisseling over dienstzaken van de centrale commissie voor de statistiek met alle openbare besturen, autoriteiten, ambtenaren en bijzondere vereenigingen en personen.

17 November 1892. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van het vee voor besmettelijk worden gehouden, en welke der in de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) genoemde maatregelen bij het dreigen of heerschen van elke dier ziekten moeten toegepast worden, gewijzigd door de Koninklijke besluiten van den 12den Mei en den 9den October 1889 (*Staatsblad* n°. 62 en 128) en aangevuld door het Koninklijk besluit van den 20sten Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 92). S. 254.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat aanvulling van het Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), gewijzigd door die van 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 62) en van 9 October 1889 (*Staatsblad* n°. 128) en aangevuld door dat van 20 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 92) noodzakelijk is;

Gezien de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) laatstelijk gewijzigd door die van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 October 1892, n°. 5853, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 18 October 1892, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister, van 14 November 1892, n°. 6370, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. I. Na art. 33 van het Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), gewijzigd door die 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 62) en van 9 October 1889 (*Staatsblad* n°. 128) en aangevuld door dat van 20 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 92), wordt het volgende artikel ingevoegd:

Art. 33bis. In bijzondere gevallen ter beoordeeling van den districtsveearts, kan afmaking van zieke of verdachte dieren worden bevolen. Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegd-

heid volgt de districtsveearts de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

De huiden, hoornen, hoeven en klauwewer afgemaakte zieke of verdachte dieren moeten worden ontsmet. De borst- en buikgewanden en, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geacht, ook de koppen der afgemaakte zieke of van ziekte verdachte dieren moeten worden verbrand of begraven.

II. Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den November 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 24 Nov. 1892.)

17 November 1892. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 27 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 167), waarbij nadere bepalingen worden vastgesteld tot het tegengaan van de verbreiding van het mond- en klauwzeer onder het vee. S. 256.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat aanvulling van het Koninklijk besluit van 27 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 167) noodzakelijk is;

Gezien artikel 15 der wet van 20 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 October 1892, litt. A, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 25 October 1892, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister, van 14 November 1892, n°. 6658, afdeling medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. I. Na art. 3 van het Koninklijk besluit van 27 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 167) wordt het volgende artikel ingevoegd:

Art. 3bis. Waar dit door den districtsveearts, ter voorkoming van de verbreiding van het mond- en klauwzeer noodzakelijk wordt geacht, moeten

de veehouders hun vee, dat zich in weiden of andere opene plaatsen bevindt, op last van den burgemeester opstallen of ophokken.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

II. Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den November 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.
(Uitgeg. 24 Nov. 1892.)

17 November 1892. BESLUIT, betreffende de nitloting en aflossing van de $\frac{3}{4}$ percents schuld-bekentenissen uitgegeven krachtens de wet van den 28sten December 1891 (*Staatsblad* n°. 230). S. 256.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de wet van den 28 December 1891 (*Staatsblad* n°. 230);

Op de voordracht van den Minister van Financiën, dd^e. 12 November 1892, n°. 32 (Generale Thesaurie);

Hebben goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen vast te stellen nopens de nitloting en de aflossing der krachtens de wet van den 28sten December 1891 (*Staatsblad* n°. 230) uitgegeven schuld-bekentenissen aan toonder:

Art. 1. De schuld-bekentenissen uitgegeven krachtens de wet van den 28sten December 1891 (*Staatsblad* n°. 230), tot een nominaal bedrag van f 44,700,000 worden, ten dienste van hare nitlotingen, naar de volgorde harer nummers verdeeld in vier duizend vier honderd zeventig (4470) reeksen, ieder een kapitaal van tien duizend gulden omvattende.

De reeksen, van de nummers der schuld-bekentenissen die in onderdeelen van f 500 en van f 100 zijn uitgegeven, worden onderscheiden door bijvoeging op de eerste van de letters A en B en op de laatste van de letters a—k.

2. De bij het voorgaande artikel bedoelde lotingsreeksen worden op kartonpapier gedrukt,

door twee daartoe door den Minister van Financiën aan te wijzen hoofdamtbenaren nagezien en, na goedbevinding, gestort in eene voor de nitlotingen bestemde om een spil draaiende bus, welke wordt gesloten en verzegeld.

Van die verrichtingen wordt een proces-verbaal in drievoud opgemaakt, waarvan een exemplaar bij de Algemeene Rekenkamer, het tweede bij het Departement van Financiën en het derde bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam blijft berusten.

De sleutel van deze bus blijft onder bewaring van den Administrateur der Generale Thesaurie bij het Departement van Financiën.

3. De uitlotingen dezer schuldbekentenissen geschieden eenmaal in het jaar in het openbaar in een lokaal van het Ministerie van Financiën te 's Gravenhage, ten overstaan van twee leden van de Algemeene Rekenkamer, door een daartoe door den Minister van Financiën aan te wijzen hoofdamtbenaar.

De dag der nitloting wordt minstens eene week te voren door middel van de *Nederlandsche Staatscourant* bekend gemaakt.

De Minister van Financiën stelt het aantal reeksen vast dat in een jaar zal uitgeloot worden.

Van de loting wordt een procesverbaal opgemaakt, terwijl de nitgelote nummers zoo spoedig mogelijk in de *Staatscourant* worden medegedeeld.

4. De aflossing van de nitgelote schuldbekentenissen geschiedt van den daarvoor bestemden dag af, ten kantore van de Nederlandsche Bank te Amsterdam, tegen intrekking van die stukken, voorzien van al de daarbij behoorende nog niet verschenen coupons en van het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons.

Indien een of meer coupons mochten ontbreken, kan de aflossing der schuldbekentenis, onder inhouding van het bedrag der ontbrekende coupons, door den Minister van Financiën worden toegestaan.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 17den November 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

(Uitgag. 29 Nov. 1892.)

21 November 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat telefoonwerken moeten worden begrepen onder de in art. 351 van het Wetboek van Strafrecht genoemde telegraafwerken.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door den reg. voorgesteld bij memorie:

Schending, door verkeerde toepassing, van artikel 226 j^o. 234 Strafvordering en door niet-toepassing van art. 351 Strafrecht;

Overwegende dat in het bestreden arrest wettig en overtuigend bewezen is verklaard het den gerequireerde bij dagvaarding ten laste gelegde opzettelijk en wederrechtelijk beschadigen van een telefoonwerk behoorende tot eene ten algemeenen nutte bestemde en aangelegde telefoon-lijn, door een aan een telefoon-paal bevestigd porseleinen potje met een steen stuk te werpen;

dat het Hof dit feit onstrafbaar heeft geoordeeld, uitsluitend op dezen grond, dat art. 351 Strafrecht betreffende telegraafwerk niet toepasselijk is op telefoonwerk;

dat het middel gericht is tegen deze beslissing, en de req. tot ondersteuning van zijn middel heeft aangevoerd, dat de telefoon valt onder het algemeen hegrip van telegraaf;

O. te dien aanzien:

dat de telefoon is eene soort van elektrische telegraaf, en wel een klanktelegraaf, in tegenstelling van de teeken- of schrifttelegrafen, terwijl tussehen de inrichting van de telefoon en van de overige elektrische telegrafen geen wezenlijk verschil bestaat ten aanzien van het teweegbrengen van klanken of teekens op andere plaatsen door middel van den elektrischen stroom;

dat alzoo telefoonwerken begrepen moeten worden onder de in art. 351 Strafrecht genoemde telegraafwerken;

dat ook de wetgever moet geacht worden dit te hebben bedoeld, omdat er geene reden denkbaar is, waarom hij de bijzondere bescherming van ten algemeenen nutte gebezigde telegraafwerken zou hebben onthouden aan de daarmede niterlijk overeenkomende ten algemeenen nutte gebezigde telefoonwerken;

dat dan ook de Minister van Justitie, bij de beraadslaging over dit artikel in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, verklaarde van oordeel te zijn, dat ook de telefoon onder de omschrijving telegraafwerken valt, waarop het artikel zonder eenige aanmerking werd aangenomen;

dat derhalve het middel is gegrond;

Vernietigt het voormelde op 27 Juli 1892 door het Gerechtshof te Leeuwarden gewezen arrest, met instandhouding van de daarbij uitgesproken vernietiging van het vonnis in eersten aanleg;

En rechtdoende ten principale krachtens art. 105 R. O.;

Gezien de art. 351 Strafrecht, 214, 215, 239 en 370 Strafvordering;

Verklaart dat het bij gemeld arrest bewezen verklaarde feit oplevert het opzettelijk en wederrechtelijk beschadigen van een ten algemeenen nutte bezigdig telegraafwerk;

Verklaart den gereq. daaraan schuldig;

Veroordeelt hem tot eene gevangenisstraf van 3 dagen en in de kosten der procedurc;

Verklaart de niet in cassatie gevallen kosten verhaalbaar ook bij lijfswang van ten hoogste 3 dagen.

28 November 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat wanneer aan het slot van een artikel eener plaatselijke verordening houdende verbods- en strafbepalingen, eene bepaling voorkomt dat burgemeester en wethouders met het oog op de plaatselijke gesteldheid de bevoegdheid hebben om hierin wijziging te brengen, dan moet niet alleen die slotbepaling voor niet geschreven worden gehouden, maar mist het geheele artikel verbindende kracht.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door den gereq. voorgesteld bij memorie:

Schending en verkeerde toepassing van art. 14 der algemeene politie-verordening van de gemeente Wieringen van 14 Aug. 1891 en van artt. 184, 185 in verband met 179 der gemeentewet;

Overwegende dat de gereq. was gedagvaard ter zake van op den 28 Mei 1892, des namiddags omstreeks te 6 uren op den openbaren weg te Oosterklief op Wieringen gereden te hebben met een tweewielige kar, waarvoor twee ongemuilkorfde honden waren gespannen, op welk voertuig hij als bestuurder gezeten was;

O. dat op deze bij het bestreden vonnis ten laste van den gereq. wettig en overtuigend bewezen verklaarde feiten door het openbaar ministerie is gevorderd de toepassing van den aanhef en van de letters *a*, *b* en *d* van art. 14 der algemeene politie-verordening voor de gemeente Wieringen van 14 Augustus 1891, afgekondigd den 7 September 1891,

welk artikel in zijn geheel luidt als volgt: „Voor zoover hierin liet is voorzien bij art. 455 Strafrecht, wordt met boete van ten hoogste f 5 gestraft de bestuurder van een hondenwagen:

a. indien hij, terwijl de wagen in beweging is, zich daarop bevindt;

b. indien hij den als trekkracht voor een tweewieligen wagen gebruikten hond of honden, niet onder den wagen heeft aangespannen;

c. indien de honden op zoodanige wijze zijn aangespannen, dat het gewicht van den wagen op de honden rust;

d. indien de door hem als trekkracht gebruikte honden niet behoorlijk zijn voorzien van een muilkorf volgens het vastgestelde model.

Met het oog op de plaatselijke gesteldheid, hebben burgemeester en wethouders de bevoegdheid om hierin wijziging te brengen”.

O. dat door den kantonrechter een ontslag van rechtsvervolging is uitgesproken, op grond dat art. 14 der algemeene politie-verordening voor Wieringen verbindende kracht mist, terwijl ook op de bewezen verklaarde feiten bij geene andere wet of wettelijke verordening straf is gesteld;

O. dat bij het bestreden vonnis aan art. 14 der verordening in zijn geheel verbindende kracht is ontzegd op grond:

dat door de slotbepaling van dit artikel rechtsonzekerheid bestaat en de wetgevende macht ten aanzien van de in het artikel behandelde materie van den gemeenteraad is overgebracht op burgemeester en wethouders, immers aan het oordeel en goedvinden van dezen is overgelaten, of de in het artikel vervatte verbodsbepalingen wet zullen zijn, al dan niet;

dat bij art. 135 der gemeentewet aan den gemeenteraad het vaststellen van verordeningen in het belang der openbare orde, veiligheid en gezondheid is toegekend, en dat in strijd hiermede in art. 14 der verordening aan burgemeester en wethouders wordt overgedragen wat aan den gemeenteraad behoort;

O. dat tegen het op deze gronden uitgesproken ontslag van rechtsvervolging is gericht het middel van cassatie;

O. dat in de ter verdediging van dit middel ingediende memorie wordt toegegeven, wat dan ook niet voor redelijke betwisting vatbaar is, dat in de slotbepaling van art. 14 der verordening aan burgemeester en wethouders, door de opdracht der bevoegdheid om wijziging te brengen in door den gemeenteraad vastgestelde verbodsbepalingen,

in strijd met de artt. 134 en 135 in verband met art. 179 der gemeentewet, wetgevende, geen uitvoerende macht wordt toegekend;

dat echter volgens de bewering des requirants, het gevolg hiervan alléén is dat de slotbepaling van art. 14 der verordening als in strijd met de wet voor niet geschreven moet worden gehouden, maar dat dit niets te kort doet aan de geldigheid van den overigen inhoud van dit artikel;

O. dat deze bewering is onaannemelijk, vermits de plaatselijke wetgever, naast de strafbepaling en de verbodsbepalingen van voormeld artikel, erkennende de bevoegdheid van burgemeester en wethouders om daarin met het oog op de plaatselijke gesteldheid wijziging te brengen, deze bepaling niet dan onder dit voorbehoud heeft gewild en voorgeschreven, waarnit volgt, dat, indien — wat werkelijk het geval is — de slotbepaling van het artikel in strijd is met de wet, niet alleen die slotbepaling, maar het geheele artikel, als bevattende eene onoplitbare wilsverklaring des wetgevers, verbindende kracht mist;

O. mitadien, dat het voorgestelde middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep, de kosten te dragen door den Staat.

29 November 1892. BESLUIT, waarbij wordt bepaald dat de zorg voor de uitvoering van de wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), houdende bepalingen tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en van vrouwen, en van de daaruit voortvloeiende besluiten, van het Departement van Justitie zal worden overgebracht naar het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid. S. 257.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Justitie, van den 22sten November 1892, 2de afdeling A, n°. 140, en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 26sten November 1892, litt. A, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat met ingang van 1 Januari 1893 de zorg voor de uitvoering van de wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), houdende bepalingen tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en van vrouwen, en van de

daaruit voortvloeiende besluiten, van het Departement van Justitie zal worden overgebracht naar het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voorbehoudens voorziening bij de wet tot vaststelling van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1893.

De voornoemde Ministers zijn, ieder voor zoveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 29sten November 1892.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 10 Dec. 1892.)

30 November 1892. BESLUIT, bepalande de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 14 October 1890 te Bern gesloten internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen. S. 268.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA ENZ.

Gezien de op 14 October 1890 te Bern gesloten internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen, van welke overeenkomst een afdruk met vertaling aan dit besluit gehecht is en daarvan een onafschiedelijk deel nitmaakt;

Gezien de wet van 18 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 145), houdende goedkeuring van voornoemde overeenkomst;

Gelet dat meergenoemde overeenkomst door Ons, namens de Koningin, den 29sten Juni 1892 is bekrachtigd, alsmede dat de akte houdende die bekrachtiging den 30sten September 1892 te Bern in de archieven van het Zwitsersche Bondgenootschap is nedergelegd;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van den 28sten November 1892, Algemeen Secretariaat, n°. 11265;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van de bedoelde overeenkomst met de vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zoo-

veel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in dit besluit vervat.

's Gravenhage, den 30sten November 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.)

VAN TIENHOVEN.

(Uitg. 6 Dec. 1892.)

VERTALING.

INTERNATIONALE OVEREENKOMST omtrent het goederenvervoer op spoorwegen.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz. enz.; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen, in naam van het Duitsche Keizerrijk; de President der Fransche Republiek; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz. enz. en Apostolisch Koning van Hongarije, evenzeer handelende in naam van Zijne Hoogheid den Prins van Lichtenstein; Zijne Majesteit de Keizer aller Russen en de Bondsradaad van het Zwitsersche Bondgenootschap,

Hebben besloten:

eene overeenkomst te sluiten omtrent het internationaal goederenvervoer op spoorwegen, gegrond op het ontwerp dat zij met aller goedvinden hebben doen samenstellen en dat opgenomen is in het protokol van Bern, van 17 Juli 1886, en zij hebben tot hunne gevolmachtigen benoemd te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz. enz.

Voor de Nederlanden:

den heer Mr. T. M. C. ASSER, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur der Orde van de Eikenkroon, enz. raad-adviseur aan het Departement van Buitenlandsche Zaken, hoogleraar in de rechten aan de Universiteit te Amsterdam, en

den heer Jhr. Mr. J. C. M. VAN RIEMSDIJK, chef der algemeene zaken van de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen.

Voor Luxemburg:

den heer WILLEM LEIBFRIED, doctor in de rechten, advocaat te Luxemburg.

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

den heer JOSEPH JOORIS, Commandeur der

Orde van Leopold, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen,

den heer OTTO VON BÜLOW, werkelijk geheimraad en kamerheer van Zijne Majesteit, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

De President der Fransche Republiek:

den heer graaf DE DIEBACH, zaakgelastigde der Fransche Republiek bij het Zwitsersche Bondgenootschap, en

den heer GEORGE, lid van den Senaat, conseiller maître in de Rekenkamer, lid van het adviseerend comité der spoorwegen.

Zijne Majesteit de Koning van Italië:

den heer AUGUSTO baron PEIROLERI, Groot-Officier der orden van de HH. Mauritius en Lazarus en van de Kroon van Italië, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen, enz. enz. en Apostolische Koning van Hongarije:

den heer baron ALOÏS VON SEILLER, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Majesteit de Keizer aller Russen:

den heer ANDRÉ DE HAMBURGER, Hoogstdezelfs staatssecretaris en buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap, en

den heer ISNARD, ingenieur, hofraad, afdelingschef aan het Ministerie der Spoorwegen.

De Bondsradaad van het Zwitsersche Bondgenootschap:

den heer EMILE WELTI, hoofd van het Departement der Posten en Spoorwegen, en

den heer GOTTLIEB FARNER, administratief inspecteur der Zwitsersche spoorwegen;

die, na elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De tegenwoordige internationale overeenkomst is toepasselijk op alle zendingen van goederen, die op den grondslag van eenen rechtstreekschen vrachtbrief van het grondgebied van eenen der contracteerende Staten met bestemming naar het grondgebied van eenen anderen contracteerenden Staat plaats hebben, op de spoorwegen

die vermeld zijn in de hieraan gehechte lijst, onder voorbehoud der wijzigingen die overeenkomstig de bepalingen van art. 58 in die lijst zullen worden aangebracht.

De reglementaire bepalingen welke met onderling goedvinden door de contracteerende Staten vastgesteld worden tot uitvoering der tegenwoordige overeenkomst, zullen dezelfde kracht hebben als de overeenkomst zelve.

2. De bepalingen der tegenwoordige overeenkomst zijn niet toepasselijk op het vervoer der volgende voorwerpen:

1°. de voorwerpen die, zij het ook slechts op het gebied van één der te doorloopen Staten aan het postmonopolie onderworpen zijn;

2°. de voorwerpen, die door hunne afmeting, hun gewicht of hunne gesteldheid niet vatbaar zijn om vervoerd te worden met het oog op den aanleg en de exploitatie ook slechts van een der spoorwegen, welke medewerking voor het vervoer vereischt wordt;

3°. de voorwerpen waarvan het vervoer, op grond der openbare orde, verboden is op het grondgebied van eenen der te doorloopen Staten.

3. De uitvoeringsbepalingen zullen de voorwerpen aanwijzen die wegens hunne groote waarde, hunnen aard of de gevaren die zij voor de regelmatigheid en de veiligheid der exploitatie opleveren, zullen uitgesloten zijn van het door de tegenwoordige overeenkomst geregelde internationale vervoer of tot dat vervoer slechts onder zekere voorwaarden zullen worden toegelaten.

4. Ten aanzien van het internationaal vervoer zijn de voorwaarden der gemeenschappelijke tarieven der spoorweg-vereeningingen of verbonden, evenals ook die der tarieven van elken spoorweg in het bijzonder, slechts in zoover van kracht, als zij niet met deze overeenkomst in strijd zijn; in het tegenovergestelde geval zijn zij zonder kracht.

5. Elke overeenkomstig art. 1 aangewezen spoorweg is verplicht elke zending van goederen in het internationaal verkeer, met inachtneming der bepalingen en voorwaarden der tegenwoordige overeenkomst te bewerkstelligen, mits:

1°. de afzender zich aan de voorschriften der overeenkomst onderwerpt;

2°. het vervoer met de gewone middelen van vervoer mogelijk zij;

3°. geene omstandigheden welke als overmacht zijn aan te merken, het vervoer beletten.

De spoorwegen zijn slechts verplicht de goederen ten vervoer aan te nemen voorzover dit on-

middellijk kan worden bewerkstelligd. De bijzondere voor het afzendingstation geldende voorschriften bepalen of dit station verplicht is de goederen, waarvan het vervoer niet onmiddellijk kan geschieden, voorloopig in bewaring te nemen.

De verzending zal plaats hebben in de volgorde waaria de goederen ten vervoer zijn aangenomen, voorzover de spoorweg niet eene voldoende op de eischen der exploitatie of op het algemeen belang gegronde reden van afwijking kan doen gelden.

Elke overtreding der bepalingen van dit artikel geeft recht op vergoeding der daardoor veroorzaakte schade.

6. Elke internationale zending (art. 1) moet vergezeld gaan van eenen vrachtbrief, behelzende:

a. de plaats waar en den dag waarop hij is opgemaakt;

b. de aanwijzing van het afzendingstation en van den spoorweg, waartoe dit behoort;

c. de aanwijzing van het bestemmingsstation, den naam en de woonplaats van den geadresseerde;

d. de aanwijzing van den aard der goederen, de opgave van het gewicht of in plaats daarvan eene opgave in overeenstemming met de bijzondere voorschriften van den spoorweg door welchen de verzending plaats heeft, bovendien bij stukgoed, het aantal, de wijze van verpakking, de merken en nummers der colli;

e. het verlangen des afzenders tot toepassing van de bijzondere tarieven, op de voorwaarden bij de artikelen 14 en 35 vergund;

f. de vermelding van het bedrag, waarvoor het belang, bij de aflevering is aangegeven (art. 38 en 40);

g. de vermelding of het vervoer als ijsgoed dan wel als vrachtgoed moet geschieden;

h. de volledige opsomming der voor de vervulling der voorschriften der Rijk- en gemeentebelastingen en der politie vereischte bescheiden, die de goederen moeten vergezellen;

i. de vermelding dat de zending *franco* geschiedt, zoo dit het geval is, hetzij de afzender het werkelijk bedrag der kosten van vervoer betaald heeft, hetzij door hem een bedrag tot dekking dier kosten gestort is (art. 12, 3de lid);

k. de remburseenten, waarmede het goed belast is, en wel de zoodanige, welke eerst na inkasseering bij den geadresseerde zullen worden uitbetaald, als ook de door den spoorweg gedane voorschotten (art. 13);

l. de vermelding der te volgen route met

aanwijzing der stations, waar de douane-formaliteiten te vervallen zijn.

Bij gebreke van deze aanduiding moet de spoorweg de route kiezen die hem het voordeeligt voor den afzender toeschijnt. De spoorweg is voor de gevolgen dier keuze slechts dan aansprakelijk, indien hij zich hierbij aan grove nalatigheid heeft schuldig gemaakt.

Indien de afzender de te volgen route heeft aangewezen, kan de spoorweg slechts onder de volgende voorwaarden de zending langa eene andere route vervoeren :

1°. de douane-formaliteiten moeten in elk geval vervuld worden aan de door den afzender aangewezen stations ;

2°. er zal geen hoogere vracht gevorderd worden dan die verschuldigd zou zijn geweest, indien de spoorweg zich aan de door den afzender aangewezen route gehouden had ;

3°. het goed zal worden afgeleverd binnen eenen niet langeren termijn dan het geval zou zijn geweest, indien de in den vrachtbrief aangewezen route gevolgd ware.

m. de onderteekening door den afzender, met zijnen naam of zijne firma, en de opgave van zijn adres. De onderteekening kan gedrukt zijn of door den stempel des afzenders vervangen worden, indien de wetten of reglementen der plaats van afzending dit veroorloven.

De nadere bepalingen omtrent het opmaken en den inhoud van den vrachtbrief, en bepaaldelijk het te bezigen formulier, worden voor de uitvoeringsbepalingen dezer overeenkomst voorbehouden.

Het is verboden in den vrachtbrief andere verklaringen op te nemen, den vrachtbrief door andere stukken te vervangen of daaraan andere bescheiden toe te voegen dan die door de tegenwoordige overeenkomst zijn toegelaten.

Echter kan, indien de wetten of reglementen der plaats van afzending het voorschrijven, de spoorweg van den afzender, behalve den vrachtbrief, de afgifte van een stuk verlangen, dat bestemd is om in het bezit van den spoorweg te blijven om tot bewijs der overeenkomst van vervoer te strekken.

De spoorweg kan ook, voor de behoefte van den inwendigen dienst, eene souche aanleggen, bestemd om in het afzendingstation te blijven berusten en hetzelfde nummer dragende als de vrachtbrief en het duplicaat.

7. De afzender is aansprakelijk voor de juistheid der opgaven en verklaringen in den vracht-

brief vervat ; hij draagt al de gevolgen uit onregelmatige, onnauwkeurige of onvolledige verklaringen voortvloeiende.

De spoorweg heeft altijd het recht te onderzoeken of de inhoud der zendingen overeenstemt met de opgaven in den vrachtbrief. Dit onderzoek geschiedt overeenkomstig de wetten en reglementen van het land, waar het plaats heeft. De rechtzeggende wordt behoorlijk opgeroepen om bij dit onderzoek tegenwoordig te zijn, behalve ingeval het geschiedt krachtens de politiematregelen, die elke regering het recht heeft in het belang der openbare veiligheid en der openbare orde te nemen.

De wetten en reglementen van elken Staat regelen evenzeer hetgeen betrekking heeft op het recht en de verplichting om het gewicht der goederen of het aantal der colli te onderzoeken of te controleren.

De nitroeringsbepalingen zullen de vrachthooging vaststellen die, ingeval van onjuiste opgave van den inhoud alsmede bij overbelasting van eenen door den afzender beladen wagen waarvan hij niet de weging heeft verlangd, moet betaald worden aan de spoorwegen die aan het vervoer hebben deelgenomen, behoudens, zoo daartoe termen zijn, de bijbetaling van het verschil tusschen de vrachtprijzen en van de vergoeding der veroorzaakte schade, alsmede de krachtens de strafwetten of politiereglementen toepasselijke straffen.

8. De overeenkomst van vervoer is gesloten zoodra het afzendingstation het goed met den vrachtbrief ten vervoer heeft aangekomen. Het afzendingstation constateert de aanneming door op den vrachtbrief zijn stempel te plaatsen, waarop de datum der aanneming voorkomt.

De stempeling moet plaats hebben onmiddellijk nadat alle in eenen zelfden vrachtbrief aangeduide goederen aan den spoorweg zijn overgegeven. De afzender kan vorderen dat die stempeling in zijne tegenwoordigheid geschiede.

Na de stempeling strekt de vrachtbrief ten bewijze der overeenkomst van vervoer.

Echter leveren ten aanzien der goederen die overeenkomstig de tarieven of de bijzondere overeenkomsten, voorzover deze op het gebied van den Staat, waar zij toegepast worden, geoorloofd zijn, door den afzender geladen zijn, de opgaven van den vrachtbrief met betrekking tot het gewicht of het getal der colli geen bewijs tegen den spoorweg op, voorzover dat gewicht of dat getal niet door den spoorweg onderzocht en dit op den vrachtbrief geconstateerd is.

De spoorweg is verplicht de ontvangst van het goed en den datum waarop het ten vervoer is aangenomen, te erkennen op een duplicaat van den vrachtbrief, dat hem tegelijk met dezen door den afzender moet worden aangeboden.

Dit duplicaat heeft noch de kracht van den oorspronkelijken vrachtbrief noch die van een cognossement.

9. Indien de aard van het goed eene verpakking vordert om het tegen verlies en beschadiging gedurende het vervoer te beveiligen, heeft de afzender daarvoor te zorgen.

Indien de afzender dezen plicht niet vervuld heeft, heeft de spoorweg, zoo hij de aanneming van het goed niet weigert, het recht te vorderen dat de afzender door eene bijzondere aanteekening op den vrachtbrief het ontbreken of het onvoldoende der verpakking erkenne en dat hij bovendien aan het afzendingstation eene afzonderlijke verklaring afgeve, overeenkomstig het model dat bij de uitvoeringsbepalingen zal worden vastgesteld.

De afzender is aansprakelijk voor de gevolgen der aldus geconstateerde gebreken even als voor die der niet niterlijk merkbare gebreken der verpakking. Alle daaruit voortvloeiende schade komt ten laste van den afzender, die, als de spoorweg schade geleden heeft, dezen moet schadeloos stellen. Indien de bedoelde verklaring niet is afgegeven, is de afzender voor de uiterlijk merkbare gebreken der verpakking slechts dan aansprakelijk, indien hij schuldig is aan kwade trouw.

10. De afzender is verplicht bij den vrachtbrief de bescheiden te voegen die, vóór de afgifte van het goed aan den geadresseerde, vereischt worden voor de vervulling der voorschriften van de Rijks- en gemeente-belastingen en der politie. De afzender is jegens den spoorweg aansprakelijk voor alle schade die zou kunnen voortvloeien uit het ontbreken, de onvoldoendheid of onregelmatigheid van die bescheiden, voor zoover geen schuld ten laste van den spoorweg komt.

De spoorweg is niet verplicht te onderzoeken of de papieren nauwkeurig en voldoende zijn.

Gedurende de reis zullen de voorschriften van de Rijks- en gemeente-belastingen en der politie door den spoorweg vervuld worden. Hij zal bevoegd zijn deze taak onder zijn eigen verantwoordelijkheid aan een commissionair over te dragen of zich zelf daarmee te belasten. In beide gevallen heeft de spoorweg de verplichtingen van een commissionair.

Echter kan de rechthebbende op het goed,

hetzij in persoon, hetzij door een in den vrachtbrief aangewezen gemachtigde, de douane-behandeling bijwonen, om al de vereischte inlichtingen betreffende de tarifiering van het goed te geven en zijne opmerkingen mede te deelen. Deze aan den rechthebbende verleende bevoegdheid brengt niet het recht mede om het goed in bezit te nemen, noch het recht om de douane-formaliteiten zelf te vervullen.

Bij de aankomst van het goed op het station van bestemming heeft de geadresseerde het recht de formaliteiten der Rijks- en gemeente-belastingen te vervullen, tenzij in den vrachtbrief het tegen-deel bepaald is.

11. De vrachtprijzen worden berekend overeenkomstig de rechtsgeldige en behoorlijk openbaar gemaakte tarieven. Elke bijzondere overeenkomst, strekkende om aan een of meer afzenders eene vrachtvermindering op de tarieven toe te staan, is verboden en van rechtwege nietig. Echter zijn de vrachtverminderingen geoorloofd, welke behoorlijk openbaar gemaakt zijn en op dezelfde voorwaarden aan ieder gelijkelijk ten goede komen.

Boven de bij de tarieven vastgestelde vrachtprijzen en vergoedingen aan de spoorwegen voor bijzondere daarin genoemde diensten, worden geenerlei andere sommen ingevorderd dan de door de spoorwegen gedane voorschotten, zooals wegens nit-, in- en doorvoerrecht, niet in het tarief opgenomen kosten van vervoer van het eene station naar het andere, herstellingskosten door den uit- of inwendigen toestand van het goed gevorderd, teneinde het behoud daarvan te verzekeren. Deze voorschotten moeten behoorlijk vastgesteld en in den vrachtbrief, onder bijvoeging der bewijsstukken, vermeld worden.

12. Indien de vrachtgelden niet betaald zijn bij het ten vervoer afgeven van het goed, worden zij geacht ten laste van den geadresseerde te zijn.

Wanneer het goederen geldt, die naar het oordeel van den spoorweg die ze ten vervoer aanneemt, aan spoedig bederf onderhevig zijn of wegens hunne geringe waarde geenen voldoende waarborg voor de vracht opleveren, kan voornitbetaling der vracht gevorderd worden.

Indien, bij franco-vervoer, het juiste bedrag der vrachtgelden niet bij de afzending kan worden bepaald, kan de spoorweg de storting van eene met het vermoedelijke bedrag gelijkstaande som vorderen.

Ingeval van onjuiste toepassing van het tarief of van vergissingen bij de berekening der vracht-

gelden en der bijkomende kosten, moet het te weinig gevorderde bijbetaald, het te veel ontvangene teruggegeven worden. De vordering te dier zake is slechts ontvankelijk gedurende een jaar na den dag der betaling. De bepalingen van art. 45, 3de lid, zijn toepasselijk op de in het tegenwoordige artikel vermelde vorderingen, hetzij die tegen of door den spoorweg worden ingesteld. De bepaling van art. 44, 1ste lid is niet toepasselijk.

13. De afzender kan het goed belasten met een remboursement tot het bedrag van zijne waarde. Dit remboursement mag echter het door de uitvoeringsbepalingen vastgestelde maximum niet overschrijden, dan voorzover de aan het vervoer deelnemende spoorwegen daarin toestemmen. De goederen, waarvoor vooruitbetaling der vracht verlangd kan worden (art. 12, 2de lid) kunnen niet met remboursement belast worden.

Voor een aangegeven remboursement wordt eene bij de tarieven vastgestelde provisie in rekening gebracht.

De spoorweg is niet verplicht het remboursement aan den afzender nit te betalen voordat het bedrag daarvan door den geadresseerde is betaald. Dit is ook van toepassing op voorschotten, die vóór de aanneming van het goed ten vervoer gedaan zijn.

Indien het goed aan den geadresseerde is afgegeven zonder inkasseering van het remboursement, is de spoorweg voor de daardoor veroorzaakte schade aansprakelijk en verplicht die schade, tot het bedrag van het remboursement, onmiddellijk aan den afzender te vergoeden, behoudens zijn verhaal tegen den geadresseerde.

14. De uitvoeringsbepalingen zullen algemeene voorschriften bevatten omtrent de maxima van den leveringstijd, de berekening, het begin, de schorsing en het einde der leveringstermijnen.

Indien volgens de wetten en reglementen van een der contracteerende Staten speciale tarieven met verminderde vrachtprijzen en verlengde leveringstermijnen geoorloofd zijn, kunnen de spoorwegen van zoodanig land die tarieven met verlengde leveringstermijnen ook in het internationaal verkeer toepassen.

Voor het overige richten zich de leveringstermijnen naar de bepalingen der in elk bijzonder geval toepasselijke tarieven.

15. De afzender alleen heeft het recht over het goed te beschikken, hetzij door het aan het afzendingstation terug te nemen, hetzij door het onderweg op te houden, hetzij door het ter be-

stemmingsplaats of op een tusschenstation aan een ander dan den in den vrachtbrief aangewezen geadresseerde te doen afleveren.

Echter mag de afzender dit recht slechts uitoefenen indien hij het duplicaat van den vrachtbrief overlegt. Heeft de spoorweg de voorschriften van den afzender gevolgd zonder de overlegging van het duplicaat des vrachtbriefs te verlangen, dan is hij voor de daardoor ontstane schade aansprakelijk jegens den geadresseerde, wien de afzender dat duplicaat heeft toegezonden.

Dergelijke beschikkingen van den afzender is de spoorweg slechts dan verplicht op te volgen, wanneer zij hem door tusschenkomst van het afzendingstation geworden zijn.

Het beschikkingsrecht van den afzender vervalt, ook indien hij het duplicaat van den vrachtbrief bezit, zoodra, na aankomst van het goed ter bestemmingsplaats, de vrachtbrief aan den geadresseerde afgegeven of door dezen in art. 16 vermelde vordering door dagvaarding van den spoorweg is ingesteld. Alsdan gaat het beschikkingsrecht over op den geadresseerde, naar wiens voorschriften de spoorweg zich moet gedragen, op straffe van aansprakelijkheid jegens hem voor het goed.

De spoorweg mag slechts dan de uitvoering der in het eerste lid bedoelde voorschriften weigeren of nitstellen, of die voorschriften gewijzigd uitvoeren, indien anders de geregelde dienst der exploitatie stoornis zoude ondervinden.

De in het eerste lid van dit artikel bedoelde voorschriften moeten onder eene schriftelijke en door den afzender ondertekende verklaring, volgens het in de uitvoeringsbepalingen voorgeschreven formulier, plaats vinden. De verklaring moet worden herhaald op het duplicaat van den vrachtbrief, die gelijktijdig aan den spoorweg moet worden overgelegd en door dezen aan den afzender teruggegeven.

Elke in eenen anderen vorm vervatte beschikking van den afzender is nietig.

De spoorweg kan vergoeding verlangen der kosten, door de uitvoering der in het eerste lid bedoelde beschikkingen veroorzaakt, voorzover hij niet door eigen schuld tot die beschikkingen heeft aanleiding gegeven.

16. De spoorweg is verplicht ter bestemmingsplaats den vrachtbrief en het goed aan den geadresseerde af te geven tegen ontvangstbewijs en betaling van het bedrag der nit den vrachtbrief blijkende vorderingen.

Na de aankomst van het goed ter bestemmingsplaats is de geadresseerde bevoegd, hetzij hij daarbij in zijn eigen belang of in dat van anderen handele, op eigen naam tegenover den spoorweg de uit de overeenkomst van vervoer voortvloeiende rechten te doen gelden, tegen vervulling zijnerzijds van de verplichtingen, welke die overeenkomst hem oplegt. Hij kan bepaaldelijk van den spoorweg de afgifte van den vrachtbrief en de aflevering van het goed vorderen. Dit recht vervalt, indien de afzender, in het bezit van het duplicaat van den vrachtbrief, den spoorweg krachtens art. 15 een tegenovergesteld voorschrift heeft gegeven.

Het door den afzender aangewezen bestemmingsstation wordt aangemerkt als de plaats van aflevering.

17. Door de aanneming van het goed en van den vrachtbrief wordt de geadresseerde verplicht aan den spoorweg het bedrag der mit den vrachtbrief blijvende vorderingen te betalen.

18. Indien de aanvang of de voortzetting van het vervoer door overmacht of door eenig toeval verhinderd wordt, en het goed niet langs eenen anderen weg kan worden vervoerd, moet de spoorweg den afzender om nieuwe instructiën vragen.

De afzender kan de overeenkomst doen vervallen, maar is dan verplicht aan den spoorweg, zoo dezen geene schuld te wijten is, te vergoeden de ter voorbereiding van het vervoer gemaakte kosten en die der lossing, alsmede de vorderingen te voldoen met betrekking tot het reeds plaats gehad hebbend vervoer.

Wanneer bij stremming van het verkeer, het vervoer langs een anderen weg mogelijk is, is de spoorweg bevoegd te beslissen of het belang van den afzender medebrengt het goed langs een anderen weg de bestemmingsplaats te doen bereiken of het op te houden en den afzender om nieuwe instructiën te vragen.

Is de afzender niet in het bezit van het duplicaat van den vrachtbrief, zoo mag door de in dit artikel bedoelde instructiën de aanwijzing noch van den geadresseerde noch van de bestemmingsplaats veranderd worden.

19. De wijze van aflevering van het goed alsmede de eventuele verplichting van den spoorweg om het goed te bezorgen aan de woonplaats van eenen niet ter plaatse van het bestemmingsstation wonenden geadresseerde, worden geregeld overeenkomstig de voor den met de aflevering belaste spoorweg geldende wetten en reglementen.

20. De spoorweg die het goed aflevert moet

bij de aflevering zorgen voor de inkasering van het geheele bedrag der uit de vrachtovereenkomst voortvloeiende vorderingen, bepaaldelijk van de vracht, de bijkomende kosten, de douane-rechten en andere door het vervoer veroorzaakte voerschotten, alsook van de remboursements en andere sommen waarmede het goed bezwaard is, een en ander zoo wel voor zijn eigen rekening als voor rekening der vorige spoorwegen of overige belanghebbenden.

21. Voor alle in art. 20 bedoelde vorderingen heeft de spoorweg op het goed de rechten van eenen pandhoudenden schuldeischer. Deze rechten blijven bestaan zoolang het goed zich bevindt in handen van den spoorweg of van een derde, die voor hem bezit.

22. De werking van het pandrecht wordt geregeld door de wetten van het land, waar de aflevering moet geschieden.

23. Elke spoorweg is verplicht, na het bij de aanneming of bij de aflevering van het goed inkasieren van de vracht en van andere uit de vrachtovereenkomst voortvloeiende vorderingen, aan de betrokken spoorwegen hun aandeel in die vracht en die vorderingen uit te betalen.

De spoorweg die het goed moet afleveren is aansprakelijk voor de betaling der bovenbedoelde bedragen, indien hij het goed aflevert zonder het door den geadresseerde verschuldigde te ontvangen, behoudens de rechten van den spoorweg tegen den geadresseerde.

De overgifte van het goed door eenen spoorweg aan den opvolgenden geeft eerstgenoemden het recht laatstgenoemden onmiddellijk in rekening-courant te belasten met het bedrag der vracht en der vorderingen, die tijdens de overgifte van het goed uit den vrachtbrief bleken, onder voorbehoud der definitieve afrekening overeenkomstig het eerste lid van dit artikel.

De uit het internationaal vervoer voortvloeiende vorderingen van den eenen spoorweg tegen den anderen kunnen niet worden in beslag genomen, indien de spoorweg die schuldenaar is, zijnen zetel heeft in een anderen Staat dan de spoorweg die schuldeischer is, behalve in geval het beslag is gelegd uit kracht van een vonnis gewezen door eenen rechter van den Staat, waartoe de spoorweg, die schuldeischer is, behoort.

Evenmin kan op het rollend materieel der spoorwegen noch op de roerende, aan den spoorweg toebehoorende zaken die zich in dat materieel bevinden, beslag gelegd worden op het gebied van

eenen anderen Staat dan dien, waartoe de spoorweg, die eigenaar is, behoort, behalve ingeval het beslag gelegd is nit kracht van een vonnis gewezen door eenen rechter van den Staat, waartoe die spoorweg behoort.

24. Indien de aflevering van het goed verhinderd wordt, moet het met de aflevering belaste station den afzender zonder verwijl daarvan kennis geven door tusschenkomst van het afzendingstation. Het goed moet in geen geval teruggezonden worden zonder nitdrukkelijke toestemming van den afzender.

Voor het overige en behoudens de bepalingen van het volgende artikel, wordt hetgeen bij verhindering in de aflevering geschieden moet, bepaald door de voor den met de aflevering belaste spoorweg geldende wetten en reglementen.

25. In alle gevallen van geheel of gedeeltelijk verlies en van beschadiging, zijn de besturen der spoorwegen verplicht onmiddellijk een onderzoek in te stellen, den nitslag daarvan schriftelijk te constateeren en den belanghebbenden op hante aanvrae en in allen gevallen het afzendingstation mede te deelen.

Indien de spoorweg een gedeeltelijk verlies of beschadiging van het goed ontdekt of vermoedt, of indien de rechthebbende het bestaan daarvan beweert, wordt onmiddellijk door den spoorweg een proces-verbaal opgemaakt ter constatering van de gesteldheid van het goed, het bedrag der schade, en, zooveel mogelijk, de oorzaak en het tijdstip van het gedeeltelijk verlies en van de beschadiging. Ingeval van geheel verlies van het goed wordt eveneens een proces-verbaal opgemaakt.

De inhoud van het proces-verbaal wordt vastgesteld overeenkomstig de wetten en reglementen van den Staat waar die handeling plaats heeft.

Bovendien heeft ieder belanghebbende het recht te verlangen dat de gesteldheid van het goed gerechtelijk worde geconstateerd.

26. De uit de internationale vervoerovereenkomst voortspruitende rechtsvorderingen tegen de spoorwegen, kunnen slechts worden ingesteld door dengene, die bevoegd is over het goed te beschikken.

Indien het duplicaat van den vrachtbrief niet door den afzender wordt overgelegd, kan deze geene rechtsvordering instellen dan met toestemming van den geadresseerde.

27. De spoorweg die het goed met den vrachtbrief ten vervoer heeft aangenomen, is aansprakelijk voor de uitvoering der overeenkomst ook op de volgende lijnen tot aan de aflevering.

Elke opvolgende spoorweg treedt, door het feit dat hij het goed met den oorspronkelijken vrachtbrief overneemt, tot de overeenkomst van vervoer toe op den grondslag van de vrachtbrief en aanvaardt de verplichting, het vervoer overeenkomstig dien vrachtbrief te volbrengen.

De op de internationale vervoerovereenkomst gegronde rechtsvordering kan, behoudens het onderling verhaal der spoorwegen op elkander, slechts worden ingesteld tegen den eersten spoorweg of tegen dengene, die het laatst het goed met den vrachtbrief heeft overgenomen, of tegen den spoorweg op welks net de schade is ontstaan. De eischer heeft de keus tusschen de voormelde spoorwegen.

De rechtsvordering moet worden ingesteld voor eenen rechter van den Staat waar de gedaagde spoorweg zijnen zetel heeft en die volgens de wetten van dien Staat bevoegd is.

Door het instellen der rechtsvordering vervalt het recht van keus tusschen de in het 3de lid vermelde spoorwegen.

28. De op de internationale vervoerovereenkomst stennende rechtsvorderingen kunnen in reconventie of bij wijze van exceptie tegen andere dan de in art. 27, 3de lid, genoemde spoorwegen worden ingesteld, mits de hoofdvordering op dezelfde vervoerovereenkomst gegrond zij.

29. De spoorweg is aansprakelijk voor zijn personeel en voor de andere personen, van wie hij zich bij het verrichten van het aangenomen vervoer bedient.

30. De spoorweg is, overeenkomstig de in de volgende artikelen vervatte bepalingen, aansprakelijk voor de schade voortvloeiende nit het geheel of gedeeltelijk verlies of de beschadiging van het goed, te rekenen van de aanneming ten vervoer tot aan de aflevering. Hij is van deze aansprakelijkheid ontalagen, voor zoover hij bewijst dat de schade is veroorzaakt door schuld van den rechthebbende, een door dezen gegeven order, waartoe geene schuld van den spoorweg heeft aanleiding gegeven, eigen gebrek van het goed (inwendig bederf, krimpen, gewone lekkage, enz.) of een geval van overmacht.

Ingeval de vrachtbrief eene bestemmingsplaats aanwijst die geen spoorwegstation is, houdt de op de tegenwoordige overeenkomst gegronde aansprakelijkheid van den spoorweg op aan het laatste station. Het verdere vervoer wordt beheerscht door art. 19.

31. De spoorweg is niet verantwoordelijk:

1°. ten aanzien van goederen die, volgens ta-

riefsbepalingen of overeenkomsten met den afzender, in open wagens vervoerd worden,

voor de schade, die ontstaan is door het gevaar aan deſſa wijze van vervoer verbonden;

2°. ten aanzien van goederen die, volgens verklaring van den afzender in den vrachtbrief (art. 9) oningepakt of niet voldoende ingepakt zijn overgegeven, ofschoon zij naar hunnen aard, om tegen verlies en schade beveiligd te zijn, eene verpakking eischen,

voor de schade, die ontstaan is door het ontbreken of het onvoldoende der verpakking;

3°. ten aanzien van goederen die, volgens tariefsbepalingen of bijzondere overeenkomsten met den afzender, voorzoover dergelijke overeenkomsten geoorloofd zijn op het gebied van den Staat, waar zij worden toegepast, door de zorgen van den afzender geladen of door die van den geadresseerde gelost worden,

voor de schade, die ontstaan is door het gevaar aan het laden en lossen of aan het gebrekig laden verbonden;

4°. ten aanzien van goederen die nit hunnen aard bijzonder zijn blootgesteld aan het gevaar om geheel of ten deele verloren te gaan of te worden beschadigd, bepaaldelijk tengevolge van breken, roesten, inwendig bederf, buitengewone lekkage, uitdroogen en verstrooien,

voor de schade, die nit dit gevaar is ontstaan;

5°. ten aanzien van levende dieren,

voor de schade, die ontstaan is door het bijzonder gevaar voor die dieren aan het vervoer verbonden;

6°. ten aanzien van goederen en dieren waarvan het vervoer volgens de tariefsbepalingen of volgens overeenkomst met den afzender slechts onder geleide plaats heeft,

voor de schade, die ontstaan is door het gevaar hetwelk men bedoelt door dat geleide te voorkomen.

Indien nit de omstandigheden volgt dat de schade door eene der bovengemelde oorzaken heeft kunnen ontstaan, wordt zij vermoed daardoor ontstaan te zijn, totdat het tegendeel bewezen is.

32. Ten aanzien van goederen die ingevolge hunnen bijzonderen aard in den regel door het vervoer zelf eene vermindering van gewicht ondergaan, is de spoorweg voor onderwicht slechts aansprakelijk voorzoover dit het bij de uitvoeringsbepalingen vastgestelde percentage overtreft.

Ingeval meer dan een collo met denzelfden vrachtbrief vervoerd worden, wordt dit percentage voor elk collo afzonderlijk berekend, indien het

gewicht van elk collo afzonderlijk in den vrachtbrief vermeld is of op andere wijze geconstateerd kan worden.

Deze beperking der aansprakelijkheid geldt nit indien bewezen wordt dat, in verband met de feitelijke omstandigheden, het onderwicht nit door den aard van het goed veroorzaakt is of dat het percentage nit in evenredigheid staat met dien aard of die omstandigheden.

Bij geheel verlies van het goed heeft geene aftrekking wegens onderwicht plaats.

33. Indien de aflevering nit heeft plaats gehad binnen dertig dagen na het einde van den bepaalden leveringstermijn (art. 14), kan de recht-hebbende, zonder dat hij verder eenig bewijs heeft te leveren, het goed als verloren aanmerken.

34. Indien krachtens de voorafgaande artikelen de spoorweg tot schadevergoeding wegens geheel of gedeeltelijk verlies van het goed verplicht is, wordt de vergoeding berekend volgens den marktprijs van goederen van dezelfde soort en hoedanigheid, ter plaatse waar en ten tijde waarop het goed ten vervoer in aangenomen en bij gebreke van marktprijs naar de gewone waarde van soortgelijk goed op die plaats en dien tijd. Daarbij komt de vergoeding van hetgeen wegens rechten en andere onkosten alsmede voor vracht reeds betaald mocht zijn.

35. De spoorwegen zijn bevoegd aan het publiek bijzondere voorwaarden (speciale tarieven) aan te bieden, waarbij het maximum der ingeval van geheel of gedeeltelijk verlies of beschadiging te betalen vergoeding wordt vastgesteld, mits deze speciale tarieven eene vrachtvermindering voor het geheele vervoer op de gewone tarieven van elken spoorweg bevatten en hetzelfde maximum over den geheelen af te leggen weg toepassing vinde.

36. De rechthebbende kan, bij het ontvangen der schadevergoeding voor het vermiste goed, in de quitantie het voorbehoud opnemen, dat hij, ingeval het goed binnen vier maanden na afloop van den leveringstijd mocht worden teruggevonden, daarvan onmiddellijk van den spoorweg bericht moet ontvangen.

In dit geval kan de rechthebbende binnen dertig dagen nadat hij dit bericht ontvangen heeft, verlangen dat het goed hem kosteloos worde afgeleverd te zijner keuze, of aan het afzendingstation of aan het bestemmingsstation, in den vrachtbrief vermeld, en tegen teruggave der door hem ontvangen schadevergoeding.

Indien het in het eerste lid bedoelde voorbe-

houd niet gemaakt is, of indien de rechthebbende binnen den in het tweede lid bedoelden termijn van dertig dagen geene instructiën heeft gegeven, of indien het goed later dan vier maanden na afloop van den leveringstijd is teruggevonden, kan de spoorweg overeenkomstig de wetten van zijn land over het teruggevonden goed beschikken.

37. Ingeval van beschadiging heeft de spoorweg het volle bedrag der waardevermindering van het goed te betalen. Indien de zending heeft plaats gehad volgens een speciaal tarief overeenkomstig art. 35, wordt de te geven schadevergoeding in evenredigheid verminderd.

38. Indien er eene aangifte van belang bij de aflevering heeft plaats gehad, kan, ingeval van geheel of gedeeltelijk verlies, boven de in art. 34 bepaalde vergoeding en ingeval van schade, boven de in art. 37 bepaalde vergoeding, eene schadevergoeding worden toegekend van ten hoogste het bij de aangifte bepaalde bedrag, behoudens de verplichting van den rechthebbende om het bestaan en het bedrag der schade te bewijzen.

De nitvoeringsbepalingen stellen het maximum vast van de vrachtverhooging die de afzender heeft te betalen ingeval er eene aangifte van belang bij de aflevering heeft plaats gehad.

39. De spoorweg is verantwoordelijk voor de schade die door het overschrijden van den leveringstijd (art. 14) veroorzaakt is, voorzover hij niet bewijst dat de vertraging is ontstaan door eene gebeurtenis waartoe hij geene aanleiding heeft gegeven en die hij ook niet heeft kunnen voorkomen.

40. Ingeval van overschrijding van den leveringstijd kan, zonder het bewijs dat daardoor schade is veroorzaakt, gevorderd worden:

$\frac{1}{4}$ der vracht bij eene vertraging gelijk aan of geringer dan $\frac{1}{4}$ van den leveringstijd;

$\frac{1}{2}$ der vracht bij eene vertraging gelijk aan of geringer dan $\frac{1}{2}$ van den leveringstijd;

$\frac{3}{4}$ der vracht bij eene vertraging gelijk aan of geringer dan $\frac{3}{4}$ van den leveringstijd;

1 der vracht bij eene vertraging gelijk aan of geringer dan 1 van den leveringstijd;

1 der vracht bij eene vertraging van langeren duur.

Indien het bewijs van schade geleverd is, kan als schadevergoeding eene som worden gevorderd van ten hoogste de volle vracht.

Indien het belang bij de aflevering is aangegeven, kan, zonder het bewijs dat door de vertraging schade is veroorzaakt, gevorderd worden:

$\frac{1}{4}$ van de vracht bij eene vertraging gelijk aan of geringer dan $\frac{1}{4}$ van den leveringstijd;

$\frac{1}{2}$ van de vracht bij eene vertraging gelijk aan of geringer dan $\frac{1}{2}$ van den leveringstijd;

$\frac{3}{4}$ van de vracht bij eene vertraging gelijk aan of geringer dan $\frac{3}{4}$ van den leveringstijd;

1 der vracht bij eene vertraging gelijk aan of geringer dan 1 van den leveringstijd;

de volle vracht bij een vertraging van langeren duur.

Indien het bewijs van schade geleverd is, kan het bedrag dier schade gevorderd worden. In beide gevallen kan het bedrag der schadevergoeding dat van het aangegeven belang niet te boven gaan.

41. De volle schadevergoeding kan gevorderd worden in alle gevallen, waarin de schade door boos opzet of grove nalatigheid van den spoorweg ontstaan is.

42. De rechthebbende kan interessen, berekend tegen 6 ten honderd 'sjaars, vorderen over de als schadevergoeding vastgestelde som. Deze interessen loopen van den dag af, waarop de vordering van schadevergoeding gedaan is.

43. De uit de overeenkomst van vervoer voortvloeiende aansprakelijkheid bestaat niet ten aanzien van voorwerpen die, ofschoon van het vervoer uitgesloten of daartoe slechts onder zekere voorwaarden toegelaten, desniettemin ten vervoer aangeboden zijn onder eene onjuiste of onnauwkeurige benaming of ten aanzien waarvan de afzender de daarvoor voorgeschreven zekerheidsmaatregelen niet in acht genomen heeft.

44. Door de betaling van de vracht en de andere op het goed drukkende kosten en de ontvangst van het goed vervallen alle uit de overeenkomst van vervoer voortvloeiende vorderingen tegen den spoorweg.

Dit geldt niet:

1°. indien de rechthebbende het bewijs kan leveren dat de schade is veroorzaakt door boos opzet of grove nalatigheid van den spoorweg;

2°. ingeval van vertraging, indien daarover bij een der spoorwegen, tegen welke volgens art. 27, derde lid, eene rechtsvordering kan worden ingesteld, binnen zeven dagen, die der ontvangst daaronder niet begrepen, wordt gereclameerd;

3°. ingeval schadevergoeding wordt gevorderd wegens gebreken, overeenkomstig art. 25 door den geadresseerde vóór de ontvangst van het goed geconstateerd of die overeenkomstig art. 25 hadden moeten, maar door schuld van den spoorweg niet zijn geconstateerd;

4°. ingeval schadevergoeding wordt gevorderd wegens uitsprekings niet merkbare gebreken, waaraan het bestaan na de ontvangst is geconstateerd, maar slechts onder de volgende voorwaarden:

- a. onmiddellijk na de ontdekking der schade en uiterlijk zeven dagen na de ontvangst van het goed moet overeenkomstig art. 25, het verzoek om de gesteldheid van het goed te doen opnemen tot den spoorweg of den bevoegden rechter worden gericht;
- b. de rechthebbende moet bewijzen dat de schade is ontstaan gedurende het tijdsverloop tusschen de aanneming van het goed ten vervoer en de aflevering.

Indien echter de opneming van het goed door den geadresseerde aan het bestemmingsstation mogelijk is geweest en door den spoorweg is aangeboden, is het sub 4°. bepaalde niet toepasselijk.

Het staat den geadresseerde vrij de ontvangst van het goed te weigeren zelfs na de ontvangst van den vrachtbrief en de betaling der vracht, zoolang geen gevolg is gegeven aan zijn verzoek tot constateering der door hem beweerde schade. Een voorbehoud bij de ontvangst van het goed gemaakt is zonder rechtsgevolg, indien de spoorweg daarin niet heeft toegestemd.

Indien een of ander der in den vrachtbrief aangeduide voorwerpen bij de aflevering ontbreekt, kan de geadresseerde in de quitantie (art. 16) de ontbrekende colli door eene bijzondere aanduiding uitsluiten.

De in dit artikel bedoelde vorderingen tot schadevergoeding moeten schriftelijk worden ingediend.

45. De rechtsvorderingen tot schadevergoeding wegens geheel of gedeeltelijk verlies, beschadiging van het goed of vertraging in de aflevering verjaren door verloop van een jaar, indien de schadeoorspronkelijk niet reeds is vastgesteld door eene erkenning van den spoorweg, door eene dading of door een vonnis. De verjaring is van drie jaar, indien het de in art. 44, n°. 1, bedoelde vordering tot schadevergoeding geldt.

Ingeval van beschadiging of gedeeltelijk verlies van het goed begint de verjaring te loopen van den dag der aflevering; ingeval van geheel verlies van het goed of vertraging in de aflevering van den dag waarop de leveringstijd afgelopen is.

Met betrekking tot het stuiten der verjaring gelden de wetten van het land, waar de rechtsvordering is ingesteld.

46. De vorderingen, die volgens de bepalingen der artikelen 44 en 45 zijn vervallen of verjaard, kunnen noch in den vorm eener reconventioneele

vordering noch in dien eener exceptie worden geltend gemaakt.

47. De spoorweg, die krachtens de bepalingen der tegenwoordige overeenkomst eene schadeloosstelling betaald heeft, heeft recht van verhaal op de spoorwegen, die tot het vervoer hebben medegewerkt, met inachtneming der volgende bepalingen:

1°. De spoorweg door wiens schuld alleen de schade is veroorzaakt, is daarvoor uitsluitend aansprakelijk.

2°. Indien de schade veroorzaakt is door de schuld van meer dan eenen spoorweg, is elke spoorweg aansprakelijk voor de door zijne eigen schuld veroorzaakte schade. Indien in het gegeven geval zoodanige splitsing onmogelijk is, wordt de schade over de spoorwegen, die schuld hebben, omgeslagen volgens de beginselen sub 3°. vermeld.

3°. Indien niet bewezen kan worden dat de schade door de schuld van eenen of meer spoorwegen veroorzaakt is, zijn al de spoorwegen die aan het vervoer hebben deelgenomen, met uitzondering van die welke bewijzen dat de schade niet op hunne lijnen ontstaan is, voor de schade aansprakelijk in verhouding tot het vrachtcijfer, dat ieder hunner, ingeval het vervoer regelmatig had plaats gehad, volgens het tarief zou hebben ontvangen.

Ingeval een der spoorwegen in dit artikel vermeld, niet in staat is te betalen, wordt de schade, die daaruit zou voortvloeien voor den spoorweg die de vergoeding heeft uitbetaald, omgeslagen over al de spoorwegen die aan het vervoer hebben deelgenomen, in verhouding tot elks aandeel in de vracht.

48. De voorschriften van art. 47 worden ook toegepast ingeval van overschrijding van den leveringstijd. Indien de vertraging door de schuld van meer dan eenen spoorweg veroorzaakt is, is elk daarvoor aansprakelijk in verhouding tot den duur der vertraging op zijne lijnen.

De verdeling van den leveringstijd tusschen de bij het vervoer betrokken spoorwegen heeft bij gebreke van bijzondere bedingen plaats overeenkomstig de regelen, vastgesteld bij de uitvoeringsbepalingen.

49. Er bestaat tusschen de verschillende spoorwegen die aan het vervoer hebben deelgenomen geene hoofdelijke aansprakelijkheid ter zake der rechtsvordering tot verhaal van betaalde schadevergoeding.

50. De rechtsvordering van de spoorwegen onderling tot verhaal van betaalde schadevergoeding heeft, zoo wat de verplichting tot schadevergoe-

ding als wat het bedrag daarvan betreft; tot grondslag de eindbeslissing in het oorspronkelijke proces tot schadevergoeding tegen den spoorweg, die het verhaal uitvoert, mits de dagvaarding behoorlijk beteekent zij aan de spoorwegen tegen welke het verhaal wordt uitgeoefend en deze de gelegenheid hebben gehad in dat proces tusschen beide te komen. De termijn voor deze tusschenkomst wordt door den rechter in dat proces naar omstandigheden en zoo kort mogelijk vastgesteld.

51. De spoorweg die verhaal wil uitvoeren moet zijne daartoe strekkende rechtsvordering tegen alle betrokken spoorwegen, met welke hij geene dading heeft aangegaan, tegelijk instellen, op straffe van verlies van zijn vorderingsrecht tegen de niet gedagvaarde spoorwegen.

De rechter bealst bij een en hetzelfde vonnis. De gedagvaarde spoorwegen kunnen verder geen verhaal uitvoeren.

52. Het is niet geoorloofd aan het proces tot schadevergoeding eene vordering in vrijwaring te verbinden.

53. De rechter der plaats waar de spoorweg, tegen welken het verhaal wordt uitgeoefend, zijnen zetel heeft, is uitsluitend bevoegd om van de rechtsvordering tot verhaal kennis te nemen.

Indien de rechtsvordering tegen meer dan eenen spoorweg moet worden ingesteld, heeft de eischende spoorweg de keus tusschen de verschillende rechters, die volgens het eerste lid van dit artikel bevoegd zijn.

54. De bepalingen der vorige artikelen wordt geen inbreuk gemaakt op de bevoegdheid der spoorwegen om hetzij vooraf, hetzij in elk voorkomend geval, omtrent het recht van verhaal onderling andere regelingen te maken.

55. Behoudens de in deze overeenkomst vervatte afwijkende bepalingen wordt de procesvorm beheerscht door de wet van het land van den rechter, die van het geding kennis neemt.

56. De vonnissen op tegenspraak of bij verstek gewezen door den volgens de bepalingen der tegenwoordige overeenkomst bevoegden rechter kunnen, wanneer zij nitvoerbaar zijn geworden volgens de voor dien rechter geldende wetten, in elken der Staten tusschen welke deze overeenkomst gesloten is, worden nitvoerbaar verklaard door de bevoegde macht, onder de voorwaarden en met inachtneming der formaliteiten door de wetgeving van dien Staat vastgesteld, maar zonder revisie van den inhoud der beslissing. Deze bepaling is niet toepasselijk op de slechts voorloopig nitvoerbare vonnissen en evenmin op de veroordeelingen tot schadevergoe-

ding boven de proceskosten, tegen eenen eischer wegens het verliezen van zijn proces uitgesproken.

Bij rechtsvorderingen op de internationale vervoervereenkomst gegrond, kan geene zekerheidsstelling voor de proceskosten (*cautio judicatum solvi*) gevorderd worden.

57. Ten einde de uitvoering der tegenwoordige overeenkomst te vergemakkelijken en te verzekeren, wordt een centraal bureel voor het internationaal vervoer opgericht, belast met:

1°. het ontvangen der mededeelingen van elken der contracteerende Staten en van elk der betrokken spoorwegbesturen en het mededeelen daarvan aan de andere Staten en besturen;

2°. het verzamelen, ordenen en openbaar maken der mededeeling van allerlei aard, die voor den dienst van het internationaal vervoer van belang zijn;

3°. het beslissen, op verzoek der partijen, van geschillen tusschen de spoorwegen onderling;

4°. het onderzoek der voorstellen tot wijziging dezer overeenkomst en het zoo dikwijls daartoe aanleiding bestaat aan de contracteerende Staten voorstellen van de bjeenroeping eener nieuwe conferentie;

5°. eindelijk het bevorderen der financieele betrekkingen tusschen de verschillende besturen, noodzakelijk voor den dienst van het internationaal vervoer, en de inkasceering der achterstallige vorderingen, en het in dit opzicht bevorderen van de zekerheid der onderlinge verhanding der spoorwegen.

De zetel, de samenstelling en de inrichting van dit bureel en de middelen tot vervulling van zijne taak worden bij een bijzonder reglement vastgesteld.

58. Het in art. 57 bedoelde centraal bureel is belast met het in ontvangst nemen der kennisgevingen van de Staten omtrent de inschrijving of het schrappen van eenen spoorweg op de krachtens art. 1 vervaardigde lijst.

De feitelijke opneming van eenen nieuwen spoorweg in den dienst van het internationaal vervoer heeft slechts plaats eene maand na de dagteekening van den brief van het centraal bureel, waarbij de toetreding aan de andere Staten is medegedeeld.

Het schrappen van eenen spoorweg door het centraal bureel heeft plaats zoodra het van eenen der contracteerende Staten het bericht ontvangen heeft dat deze van oordeel is, dat een tot zijn gebied behoorende en op de door hem vervaardigde lijst voorkomende spoorweg, hetzij om financieele redenen, hetzij wegens eene feitelijke verhindering,

niet meer in staat is de verplichtingen te vervullen, die door de tegenwoordige overeenkomst worden opgelegd.

De eenvoudige ontvangst der van het centraal bureel nitgegene kennisgeving geeft elk spoorwegbestuur het recht alle betrekkingen van internationaal vervoer met den geschrapten spoorweg af te breken. Echter moeten de reeds aangevangen vervoeren ook in dit geval geheel worden ten einde gebracht.

59. Ten minste eenmaal in de drie jaar wordt eene conferentie van afgevaardigden der tot de tegenwoordige overeenkomst toetgetreden Staten bijeengeroepen, ten einde in hare bepalingen de noodig geoordeelde verbeteringen en wijzigingen aan te brengen.

Niettemin kunnen op aanvraag van ten minste een vierde der contracteerende Staten ook vóór het verstrijken van dien termijn conferentiën gehouden worden.

60. De tegenwoordige overeenkomst is voor elken der contracteerende Staten verbindend gedurende drie jaar, te rekenen van den dag waarop zij in werking treedt. Elke Staat, die na verloop van dien termijn, zich wil terugtrekken, moet daarvan een jaar te voren aan de andere Staten mededeeling doen. Bij gebreke van zoodanige mededeeling, wordt de overeenkomst geacht voor een nieuw tijdvak van drie jaar verbindend te zijn.

De tegenwoordige overeenkomst zal door de contracteerende Staten zoo spoedig mogelijk geratificeerd worden en zal eerst in werking treden drie maanden na den dag der uitwisseling van de akten van ratificatie.

Ten blijk van de gevolmachtigden de tegenwoordige overeenkomst hebben ondertekend en door hun zegel bekrachtigd.

Gedaan te Bern, den veertienden October achtien honderd negentig.

	Voor de Nederlanden :
(get.)	T. M. C. ASSER.
"	J. C. M. VAN RIEMSDIJK.
	Voor België :
"	JOORIS.
	Voor Duitschland :
"	OTTO VON BÜLOW.
	Voor Frankrijk :
"	Cte DE DIESBACH.
"	E. GEORGE.
	Voor Italië :
"	A. PEIROLEBI.

	Voor Luxemburg :
(get.)	W. LEIBFRIED.
	Voor Oostenrijk-Hongarije :
"	SEILLER.
	Voor Rusland :
"	A. HAMBURGER.
"	N. ISNARD.
	Voor Zwitserland :
"	WELTI.
"	FARNER.

LIJST der Spoorweglijnen, waarop de Internationale Overeenkomst betreffende het Spoorweg-goederenvervoer toepasselijk is.

BELGIË.

A. Spoorwegen en spoorweglijnen, geëxploiteerd door Belgische ondernemingen.

1. Belgische Staatsspoorwegadministratie.
2. Belgische Noorderspoorweg.
3. Groote Belgische Centraalspoorweg.
4. Luik-Maastricht.
5. Gent-Terneuzen.
6. Mechelen-Terneuzen.
7. Westvlaamsche Spoorweg.
8. Chimay Spoorweg.
9. Gent-Eclo-Brugge.
10. Termonde-St. Nicolaas.
11. Hasselt-Maesleijk.
12. Antwerpen-Gent (Waes).

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. Nederlandsche ondernemingen.

13. De door de Nederlandsche Staatsspoorwegmaatschappij geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Nederlandsche grens bij Achel tot Luik Vivegnis, Ans (Etat) en Flémalle Grande.

II. Duitse ondernemingen.

14. De door de Koninklijk Pruisische Staatsspoorwegen geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Nederlandsche grens bij Bleyberg tot Bleyberg.

III. Fransche ondernemingen.

- De door den Franschen Noorderspoorweg geëxploiteerde lijnen van de Belgisch-Fransche grens :
15. bij Comines tot Comines.
 16. bij Halluin tot Menin.

IV. *Luxemburgsche ondernemingen.*

De door den Luxemburgschen Prins Hendrik-spoorweg geëxploiteerde lijnen van de Belgisch-Luxemburgsche grens:

17. bij Pétange tot Athus.

18. bij Clémency tot Antel-Bas.

Aanmerking. Voor de lijnen, die door Belgische ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie:

Duitschland, n°. 105, 106.

Frankrijk, n°. 9, 10, 11, 12, 13.

De Nederlanden, n°. 14, 15, 16, 17, 18, 19.

DUITSCHLAND.

A. Spoorwegen en spoorweglijnen, geëxploiteerd door Duitse ondernemingen.

I. *Staatspoorwegen en spoorwegen in beheer bij den Staat.*

1. Rijkspoorwegen in Elzas-Lotharingen.
2. Militaire spoorweg.
3. Koninklijk Pruisische Staatspoorwegen en de bij de Staatspoorwegadministratie in beheer zijnde Pruisische particuliere spoorwegen, met uitzondering:
 - a. van den Oppersilezischen zijspoorweg (smal-spoor).
 4. Koninklijk Beiersche Staatspoorwegen.
 5. Koninklijk Saksische Staatspoorwegen en de bij de Staatspoorwegadministratie in beheer zijnde Saksische particuliere spoorwegen, met uitzondering der lijnen:
 - b. Döbeln-Mügeln-Oschatz;
 - c. Grünstadt-Oberrittersgrün;
 - d. Hainsberg-Dippoldiswalde-Kipsdorf;
 - e. Klotzsche-Königsbrück;
 - f. Mosel-Ortmansdorf;
 - g. Mügeln bij Oschatz-Nerchau-Trebsen;
 - h. Mügeln bij Pirna-Geising;
 - i. Potschappel-Wilsdruff;
 - k. Radebeul-Radeburg;
 - l. Schönfeld-Geier;
 - m. Willichthal-Ehrensriedesdorf, benevens zijtak van Oberherold naar Thum;
 - n. Wilkau-Kirchberg-Saupersdorf;
 - o. Zittau-Markersdorf;
 - p. Zittau-Oybin met zijtak Bertsdorf-Jonsdorf.
 6. Koninklijk Wurtembergische Staatspoorwegen.

7. Groothertogelijk Badensche Staatspoorwegen en de door den Staat geëxploiteerde Badensche particuliere spoorwegen.

8. Main-Neckar spoorweg, benevens de lijn Eberstadt-Pfungstadt.

9. Groothertogelijk Opperhessische spoorwegen.

10. Groothertogelijk Mecklenburgsche Frederik Fransspoorweg, met uitzondering:

g. van den spoorweg Doberan-Heiligendamm.

11. Groothertogelijk Oldenburgsche Staatspoorwegen, met uitzondering:

r. van den Ocholt Westersteder Spoorweg.

II. *Particuliere Spoorwegen, in eigen beheer.*

12. Altdamm-Colberg.
13. Altona-Kaltenkirchen.
14. Arnstadt-Ichtershausen.
15. Brunswijksche Staatspoorweg.
16. Breslau-Warschau.
17. Broelthal-Spoorweg (Honnef-Waldbroel).
18. Crefelder Spoorweg.
19. Cronberger Spoorweg.
20. Dahme-Uekro.
21. Dortmund-Gronau-Enschede.
22. Eckernförde Kappeln (spoorweg met smal spoor).
23. Eisenberg-Crossen.
24. Eisern-Siegen.
25. Ermatthal-Spoorweg (Metzingen-Urach).
26. Eutin-Lübeck.
27. Flensburg-Kappeln.
28. Frankforter Verbindingspoorweg (Frankfort a/d. Main).
29. Fürth-Zirndorf.
30. Spoorweg der smelterij George-Maria.
31. Gerarode-Harzgerode.
32. Gotteszell-Viechtach (gedeelte Gotteszell-Teisnach).
33. Halberstadt-Blankenburg.
34. Hessische Lodewijk-Spoorweg.
35. Hohenebra-Ebeleben.
36. Hoyaer-Spoorweg (Hoya-Eystrup).
37. Ilmenau-Grossbreitenbach.
38. Kerkerbach-Spoorweg.
39. Kiel-Eckernförde Flensburg.
40. Kirchheimer Spoorweg.
41. Koningsbergen-Crans.
42. Spoorwegen met smal spoor van het district Altena.
43. Lubeck-Büchen en Lubeck-Hamburg.
44. Lodewijk-Spoorweg (Neurenburg-Furth).
45. Marienburg-Mlawka.

46. Mecklenburgsche Zuiderspoorweg (Parchim-Neubrandenburg).

47. Murnau-Garnisch-Partenkirchen.

48. Neubrandenburg Friedland.

49. Neuhaldenslebener Spoorweg.

50. Nenstrelitz-Warnemünde.

51. Nenstrelitz-Wezenberg-Mirow.

52. Oberdorf-Füssen.

53. Osterwieck Wasserleben.

54. Osthofen-Westhofen.

55. Oost Pruisische Zuiderspoorweg, met inbegrip van de lijn Fischhausen-Palminicken.

56. Parchim-Ludwigslust.

57. Paulinenaue-Neu-Ruppin.

58. Peine-Ilsede.

59. Paltsche Spoorwegen.

60. Priegnitzer spoorweg (Perleberg-Wittstock).

61. Reinheim-Reichelsheim.

62. Rhene Diemelthal-Spoorweg (Bredelar Martenberg).

63. Ruhlaer Spoorweg (Wutha-Rnhla).

64. Saal-Spoorweg.

65. Schaflloch Gmünder Spoorweg.

66. Sleeswijk-Angelerspoorweg (Sleeswijk-Süderbrarup).

67. Sonthofen-Oberstdorf.

68. Sprendlingen-Wölstein.

69. Stargard-Custriner Spoorweg, met inbegrip van de lijn Glasow-Berichen.

70. Stendal-Tangermünde.

71. Warstein-Lippstadt.

72. Weimar-Gera.

73. Wermelskirchen-Burg.

74. Werra Spoorweg.

75. Wittenberg-Perleberg.

76. Worms-Offstein.

77. Zell-Todtnau.

78. Zschipkau-Finsterwald.

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. Russische ondernemingen.

79. De door den Grooten Russischen Spoorweg geëxploiteerde lijn van de Russisch-Duitsche grens bij Ejdtkuhnen tot Ejdtkuhnen.

80. De door den spoorweg Brest-Grajewo geëxploiteerde lijn van de Russisch-Duitsche grens bij Prostken tot Prostken.

81. De door den Weichsel Spoorweg geëxploiteerde lijn van de Russisch-Duitsche grens bij Ilowo tot Ilowo.

II. Oostenrijksche ondernemingen.

82. De door den Keizer Frans Noorderspoorweg geëxploiteerde lijn van de Oostenrijksch-Duitsche grens bij Myslowitz tot Myslowitz.

83. De door den Moravisch-Silezischen Centraalspoorweg geëxploiteerde lijn van de Oostenrijksch-Duitsche grens bij Hengersdorf tot Ziegenhals.

84. De door den Oostenrijkschen Noordwesterspoorweg geëxploiteerde lijn van de Oostenrijksch-Duitsche grens bij Wichtstadt tot Mittelwalde.

85. De door de Oostenrijksch-Hongaarsche Staatspoorwegmaatschappij geëxploiteerde lijn van de Oostenrijksch-Duitsche grens bij Mittelsteine tot Mittelsteine.

De door den Zuid-Noordduitschen Verbindingspoorweg geëxploiteerde lijnen van de Oostenrijksch-Duitsche grens:

86. bij Liebau tot Liebau;

87. bij Seidenberg tot Seidenberg.

88. De door den Boheemschen Noorderspoorweg geëxploiteerde lijn van de Oostenrijksch-Duitsche grens bij Ebersbach tot Ebersbach.

De door den Buschtehrader spoorweg geëxploiteerde lijnen van de Oostenrijksch-Duitsche grens:

89. bij Reitzenhain tot Reitzenhain;

90. bij Klingenthal tot Klingenthal.

91. De door den Boheemschen Westerspoorweg geëxploiteerde lijn van de Oostenrijksch-Duitsche grens bij Furth i. W. tot Furth i. W.

De door de Keiz. Kon. Oostenrijksche Staatspoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Oostenrijksch-Duitsche grens:

92. bij Niklasdorf tot Ziegenhals;

93. bij Passau tot Passau;

94. bij Braunau tot Simbach;

95. bij Lochan tot Lindau.

III. Zwitsersche ondernemingen.

De door den Zwitserschen Noord-Oosterspoorweg geëxploiteerde lijnen van de Zwitsersch-Duitsche grens:

96. bij Konstanz tot Konstanz;

97. bij Rielasingen tot Singen;

98. bij Waldshut tot Waldshut.

IV. Fransche ondernemingen.

De tot de Rijkspoorwegen in Elzas-Lotharingen behoorende, bij den Franschen Oosterspoorweg in medegebruik zijnde lijnen van de Fransch-Duitsche grens:

99. bij Altmünsterot tot Altmünsterot;

- 100. bij Avricourt tot Duitsch-Avricourt;
- 101. bij Chambrey tot Chambrey;
- 102. bij Novéant tot Novéant;
- 103. bij Amanweiler tot Amanweiler;
- 104. bij Fentsch tot Fentsch.

V. *Belgische ondernemingen.*

De door den Grooten Belgischen Centraalspoorweg geëxploiteerde lijnen van de Nederlandsch-Duitsche grens:

- 105. bij Aken tot Aken;
- 106. bij Dalheim tot Dalheim.

VI. *Nederlandsche ondernemingen.*

107. De door den Noordbrabantsch-Duitschen spoorweg geëxploiteerde lijn van de Nederlandsch-Duitsche grens bij Gennep tot Wezel.

108. De door den Hollandschen IJzeren Spoorweg geëxploiteerde lijn van de Nederlandsch-Duitsche grens bij Cranenburg tot Kleef.

109. De door den Nederlandschen Rhijnspoorweg geëxploiteerde lijn van de Nederlandsch-Duitsche grens bij Emmerik tot Emmerik.

De door de Nederlandsche Staatspoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Nederlandsch-Duitsche grens:

- 110. bij Gronau tot Gronau;
- 111. bij Gildehaus tot Salzbergen.

Aanmerking. Voor de lijnen, die door Duitsche ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie:

- België, n°. 14.
- Frankrijk, n°. 14, 15, 16, 17, 18, 19.
- Luxemburg, n°. 2, 3.
- De Nederlanden, n°. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.
- Oostenrijk-Hongarije, n°. 25—44.
- Rusland, n°. 47, 48, 49, 50, 51, 52.
- Zwitserland, n°. 14, 15, 16, 17, 18, 19.

FRANKRIJK.

A. Spoorwegen en spoorweglijnen, geëxploiteerd door de Fransche ondernemingen.

De hoofdspoorwegen van:

- 1. den Noorderspoorweg;
- 2. den Oosterspoorweg, met inbegrip der voor rekening der concessionarissen geëxploiteerde lijnen van Monthermé naar Monthermé, Vrigne-Meuse naar Vrigne-aux-Bois, Carignan naar Messempé, Charmes naar Rambervillers, Avricourt naar Bla-

mont en Cirey, Saint-Dizier naar Vassy, Vassy naar Doulevant-le-Château;

- 3. den Westerspoorweg;
- 4. den spoorweg Parijs-Lyon-Middellandsche zee, met inbegrip der voor rekening der concessionarissen geëxploiteerde lijn van de oude haven te Marsaille en van die van Arles naar St. Louis;
- 5. den Orleanspoorweg, met inbegrip van de locaalspoorwegen van de Sarthe;
- 6. den Zuiderspoorweg;
- 7. de Staatspoorwegen, met inbegrip der voor rekening der concessionarissen geëxploiteerde locaalspoorwegen van Ligré-Rivière naar Richelieu en van Barbezieux naar Châteauneuf;
- 8. de beide Ceintuurspoorwegen van Parijs, met inbegrip der strategische lijn van Valentignat naar Massy-Palaiseau.

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. *Belgische ondernemingen.*

De door den grooten Belgischen Centraalspoorweg geëxploiteerde lijnen van de Belgisch-Fransche grens:

- 9. bij Treignes tot Vireux;
- 10. bij Doische tot Givet.
- 11. De door den Belgischen Noorderspoorweg geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Fransche grens bij Heer-Agimont tot Givet.
- 12. De door de Westvlaamsche Spoorwegmaatschappij geëxploiteerde lijn van de Fransch-Belgische grens bij Abeele tot Hazebrouck.
- 13. De door de Chimay-Spoorwegmaatschappij geëxploiteerde lijn van de Fransch-Belgische grens bij Momignies tot Anor.

II. *Duitsche ondernemingen.*

De tot den Franschen Oosterspoorweg behorende, bij de Rijksspoorwegen in Elzas-Lotharingen in medegebruik zijnde lijnen van de Duitsch-Fransche grens:

- 14. bij Altmünster tot Petit-Croix;
- 15. bij Duitsch-Avricourt tot Igney-Avricourt;
- 16. bij Chambrey tot Moncel;
- 17. bij Novéant tot Pagny-sur-Moselle
- 18. bij Amanweiler tot Batilly;
- 19. bij Fentsch tot Audun-le-Roman.

III. *Zwitserse ondernemingen.*

De door den Jura-Simplon Spoorweg geëxploiteerde lijn van de Fransch-Zwitserse grens:

- 20. bij Delle tot Delle;
- 21. bij Vallorbes tot Pontarlier;
- 22. bij Verrières tot Pontarlier.

IV. *Italiaansche ondernemingen.*

23. De door de Italiaansche Maatschappij der Middellandsche Zee-spoorwegen geëxploiteerde lijn van de Italiaansch-Fransche grens bij Modane tot Modane.

Aanmerking. Voor de lijnen, die door Fransche ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie:

- België, n°. 15, 16.
- Duitschland, n°. 99, 100, 101, 102, 103, 104.
- Italië, n°. 4.
- Zwitserland, n°. 20, 21, 22, 23.

ITALIË.

A. Spoorwegen en lijnen, geëxploiteerd door Italiaansche ondernemingen.

- 1. Al de door de Maatschappij van het Middellandsche net geëxploiteerde lijnen.
- 2. Al de door de Maatschappij van het Adriatische net geëxploiteerde lijnen.
- 3. Al de door de Maatschappij van het Siciliaansche net geëxploiteerde lijnen.

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. *Fransche ondernemingen.*

- 4. De door den spoorweg Parijs-Lyon-Middellandsche Zee-spoorweg geëxploiteerde lijn van de Italiaansch-Fransche grens bij Ventimiglia tot Ventimiglia.

II. *Zwitsersche ondernemingen.*

- 5. De door den Gothard-Spoorweg geëxploiteerde lijn van de Italiaansch-Zwitsersche grens bij Pino tot Luino.

III. *Oostenrijksche ondernemingen.*

- 6. De door de Keiz. Kon. Oostenrijksche Staats-spoorwegen in de richting naar Italië medegebruikte lijn van de Italiaansch-Oostenrijksche grens bij Pontafel tot Pontebba.

Aanmerking. Voor de lijnen, welke door

Italiaansche ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie:

- Frankrijk, n°. 23.
- Oostenrijk-Hongarije, n°. 22, 23, 24.
- Zwitserland, n°. 24.

LUXEMBURG.

A. Spoorwegen en lijnen, geëxploiteerd door Luxemburgsche ondernemingen.

- 1. Prins Hendrik-Spoorweg, met inbegrip van de lijn van Wasserbillig naar Grevemacher.

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. *Duitsche ondernemingen.*

- 2. Al de door de Rijksspoorwegen in Elzas-Lotharingen geëxploiteerde lijnen van den Willem-Luxemburg Spoorweg.

- 3. De door de Kon. Pruisische Staats-spoorwegen geëxploiteerde lijn van de Duitsch Luxemburgsche grens bij Ulfsingen tot Ulfsingen.

Aanmerking. Voor de lijnen, die door Luxemburgsche ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie:

- België, n°. 17, 18.

DE NEDERLANDEN.

A. Spoorwegen en spoorweglijnen, geëxploiteerd door Nederlandsche ondernemingen.

- 1. Maatschappij tot Exploitatie van Nederlandsche Staats-spoorwegen.
- 2. Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij.
- 3. Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij.
- 4. Nederlandsche Centraal-Spoorwegmaatschappij.
- 5. Noordbrabantsch-Duitsche Spoorwegmaatschappij.
- 6. Haarlem-Zandvoort Spoorwegmaatschappij.

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. *Duitsche ondernemingen.*

- 7. De door de Groothertogelijk Oldenburgsche Staats-spoorwegen geëxploiteerde lijn van de Duitsch-

Nederlandsche grens bij Nieuweschans tot Nieuweschans.

De door de Kon. Pruisische Staatsspoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Duitsch-Nederlandsche grens:

8. bij Borken tot Winterswijk.
9. bij Bocholt tot Winterswijk.
10. bij Elten tot Zevenaar.
11. bij Straelen tot Venlo.
12. bij Kaldenkirchen tot Venlo.
13. bij Dalheim tot Vlodrop.

II. Belgische ondernemingen.

14. De door den Grooten Belgischen Centraalspoorweg geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Nederlandsche grens bij Hamont tot de Nederlandsch-Duitsche grens bij Dablheim.

15. De door den Grooten Belgischen Centraalspoorweg geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Nederlandsche grens bij Lanaeken tot de Nederlandsch-Duitsche grens bij Aken.

16. De door den Luik-Maastrichtsehen Spoorweg geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Nederlandsche grens bij Visé tot Maastricht.

17. De door den Grooten Belgischen Centraalspoorweg geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Nederlandsche grens bij Weelde-Merxplas tot Tilburg.

18. De door de Spoorwegmaatschappij Mechelen-Terneuzen geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Nederlandsche grens bij la Clinge tot Terneuzen.

19. De door de Spoorwegmaatschappij Gent-Terneuzen geëxploiteerde lijn van de Belgisch-Nederlandsche grens bij Selzaete tot Terneuzen.

Aanmerking. Voor de lijnen, welke door Nederlandsche ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie:

België, n°. 13.

Duitschland, n°. 107, 108, 109, 110, 111.

OOSTENRIJK-HONGARIJE.

I. In den Rijksraad vertegenwoordigde Koninkrijken en landen (met inbegrip van Liechtenstein).

V. Al de lijnen, welke door de hieronder genoemde Spoorwegondernemingen en Maatschappijen, gevestigd in Oostenrijk-Hongarije, worden geëxploiteerd.

1. Keiz. Kon. Generale Directie der Oostenrijksche Staatsspoorwegen, met inbegrip van het

op Liechtensteinsch gebied gelegen gedeelte der lijn Feldkirch-Buchs en de door de Italiaansche Adria-Spoorwegmaatschappij medegebrunkte lijn van de Italiaansch-Oostenrijksche grens bij Pontebba tot Pontafel, daarentegen met uitzondering van den Dalmatischen Staatsspoorweg met de lijnen:

a. Spalato-Siveric-Knin;

β. Perkovic-Slivo-Sebenico;

en de Kolomeaer Locaalspoorwegen:

c. Kolomea-Sloboda rungrnska met zijtak;

d. Nadworianski przedmiescie Szeparowece Kniadzów.

2. Aussig-Teplitz.

3. Boheemsche handelsspoorwegen.

4. Boheemsche Noorderspoorweg.

5. Boheemsche Westerspoorweg.

6. Bozen-Meran.

7. Buschtehrader Spoorweg.

8. Gallicische Karel Lodewijk-Spoorweg, met inbegrip der door de onderneming der Russische Zuid-Westerspoorwegen medegebrunkte lijnen van Brody en Podwoloczyska tot de Oostenrijksch-Russische grens aldaar, echter met uitzondering van den spoorwegtak:

e. Podleze-Nipolomic.

9. Keizer Ferdinands Noorderspoorweg.

10. Kaschau-Oderberg (Oostenrijksch gedeelte).

11. Kremthall-Spoorweg.

12. Moravisch-Silezische spoorweg.

13. Neutitscheiner locaalspoorweg.

14. Oostenrijksche Noord-Westerspoorweg.

15. Oostenrijksch-Hongaarsche Staatsspoorwegmaatschappij (Oostenrijksche lijnen).

16. Keiz. Kon. Zuiderspoorwegmaatschappij (Oostenrijksche lijnen), met uitzondering van den met amal spoor ingerichten locaalspoorweg Mödling-Hinterbrühl bij Weenen (electrische spoorweg).

17. Zuid Noordduitsche verbindingspoorweg.

18. Locaalspoorweg Stading-Stramberg.

19. De door de Kon. Hongaarsche Staatsspoorwegen geëxploiteerde lijn van Lawoczne tot de Hongaarsche grens van den Keiz. Kon. Staatspoorweg Stryj-Hongaarsche grens bij Beskid.

20. Weenen-Aspang.

21. Weener verbindingspoorweg.

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. Italiaansche ondernemingen.

De door de Italiaansche Adria-Spoorwegmaat-

schappij geëxploiteerde lijnen van de Italiaansche Oostenrijksche grens :

22. bij Cormons tot Cormons.

23. bij Pontebba tot Pontafel in de richting met Italië.

24. bij Peri tot Ala.

II. Duitse ondernemingen.

De door de Kon. Beiersche Staatspoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Duitseh-Oosteurijksche grens :

25. bij Kiefersfelden tot Knfstein.

26. bij Salzburg tot Salzburg.

27. bij Waldsassen tot Eger.

28. bij Schirnding tot Eger.

29. bij Asch tot Eger.

De door de Kon. Saksische Staatspoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Duitseh-Oostenrijksche grens :

30. bij Brambach tot Eger.

31. bij Bärenstein tot Weipert.

32. bij Moldan tot Moldan.

33. bij Schöna tot Bodenbach.

34. bij Schöna tot Tetschen.

35. bij Nensals-Spremberg tot de Oostenrijksch-Duitse grens bij Taubenheim.

36. bij Alt- en Neu-Gersdorf tot de Oostenrijksch-Duitse grens bij Ebersbach.

37. bij Seifhennersdorf tot Warnsdorf.

38. bij Gross-Schönan tot Warnsdorf.

39. bij Zittau tot Reichenberg.

De door de Kon. Pruisische Staatspoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Duitseh-Oostenrijksche grens :

40. bij Neusorge tot Halbstadt.

41. bij Jägerndorf tot Jägerndorf.

42. bij Oderberg tot Oderberg.

43. bij Goetzalkowitz tot Drieditz.

44. bij Neuberan tot Oswieçim.

III. Russische ondernemingen.

De door de onderneming der Russische Zuid-Westerspoorwegen in de richting uit Rusland geëxploiteerde lijnen van de Russisch-Duitse grens :

45. bij Radziwilow tot Brody.

46. bij Woloczysk tot Podwoloczyska.

Aanmerking. Voor de lijnen, welke door Oostenrijksche ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie :

Duitschland, n°. 82 tot en met 95.

Italië, n°. 6.

Rusland, n°. 53, 54, 55.

Zwitserland, n°. 12, 13.

II. Hongarije.

Al de lijnen, welke door de hieronder genoemde spoorwegondernemingen en maatschappijen, gevestigd in Oostenrijk of in Hongarije, worden geëxploiteerd.

1. Hongaarsche Staatspoorwegen met uitzondering der lijnen Garam Berzenze-Selmeczbánya, Soroksár-Szt.-Lőrincz en Taraczköz-Teresil, daarentegen met inbegrip van de volgende door de Staatspoorwegadministratie geëxploiteerde lijnen :

a. van de Rumeensche grens tot Prédéal.

b. van de grens bij Zimony tot Belgrado.

c. van Brod tot Bosma Brod.

d. van den spoorweg Arad-Temesvár.

e. van den locaalspoorweg Békés-Földvár-Békés.

f. van den locaalspoorweg Debreczen-H. Nánés Búd Szt.-Mihály.

g. van den locaalspoorweg Nagy-Varad-Belényes-Vaskoh.

h. van den locaalspoorweg Pusztas-Tenyő Kun Szt.-Márton.

i. van den locaalspoorweg Kun-Szt.-Márton-Szentes.

j. van den locaalspoorweg Ujszász Jász Apáti.

k. van den locaalspoorweg Mezö-Tur-Turkeve.

l. van de locaalspoorwegen van Zagorië (Csák-tornya-Zágrab).

m. van den locaalspoorweg Vinkovce-Breka.

n. van den locaalspoorweg Maros-Vásárhely-Szász-Regen.

o. van den locaalspoorweg van Mátra.

p. van den locaalspoorweg Bánréve-Ózd.

q. van de locaalspoorwegen van Bilhar.

r. van den locaalspoorweg Héjassfalva-Székely-udvarhely.

s. van den locaalspoorweg Maros-Ludas-Baszterce.

t. van den locaalspoorweg Ruma-Vrdnik.

u. van den locaalspoorweg Szombattely-Pinkafő.

v. van den locaalspoorweg Böba-Sümegeh.

w. van den locaalspoorweg Marmaros-Sziget-Sziget.

x. van den locaalspoorweg Szatmár Nagy bánya.

y. van den locaalspoorweg van Szilagyés.

z. van den locaalspoorweg Nyiregyháza Mátészalka.

aa. van den locaalspoorweg Rétság-Szegszárd.

bb. van den locaalspoorweg Budapest-Lajosmisze.

cc. van den locaalspoorweg Kisújszállás Déványánja-Gyoma.

dd. van de locaalspoorwegen in Bács-Bodrogh.

ee. van den spoorweg Pécs-Barcs.

ff. van den spoorweg Mohács-Pécs.

2. Oostenrijksch Hongaarsche Staatspoorwegmaatschappij (Hongaarsche lijnen), met inbegrip van den door deze geëxploiteerden:

a. locaalspoorweg Nagy-Kikiinda-Nagy-Becseskerk, en b. de locaalspoorwegen van Torontál.

3. Keiz. Kon. Zuiderspoorwegmaatschappij (Hongaarsche lijnen), met inbegrip der navolgende door deze maatschappij geëxploiteerde locaalspoorwegen:

a. Kőszegh-Szonbathely.

b. Barca-Pakrácz.

4. Keiz. Kon. Kaschau-Oderberger spoorweg (Hongaarsche lijnen), met inbegrip der door deze onderneming geëxploiteerde lijn Margittafalu-Gölniczbánya van den locaalspoorweg in het Gölniczthal, doch met uitzondering van het met smal spoor aangelegde gedeelte Gölniczbánya-Szomolnok van die lijn.

5. Győr-Sopran-Ebenfurt, met inbegrip der door deze onderneming geëxploiteerde lijn Lajta-Ujfalu-Ebenfurt van de lijn Weenen-Pollersdorf-Wienerneustadt van de Keiz. Kon. Zuiderspoorwegmaatschappij.

6. Locaalspoorweg van Arad en Csanád.

7. Locaalspoorweg in het Szamosthal.

8. Locaalspoorweg Kéthely-Balaton-Szt-György.

9. Locaalspoorweg in het Poprádthal.

RUSLAND.

A. Spoorwegen en spoorweglijnen, geëxploiteerd door Russische ondernemingen.

1. Nicolaief-Spoorweg.

2. Putiloff-Spoorweg (Zijtak van den Nicolai Spoorweg).

3. Rybinsck-Bologoe.

4. Ostaekovo-Rjew.

5. St. Petersburg-Warschau.

6. Baltische Spoorweg (met uitzondering van de IJde Sectie).

7. Riga Tuckum.

8. Moskau-Nyuinovgorod.

9. Schuja-Ivanowo.

10. Moskau-Jaroslawl.

11. Moskau-Brest.

12. Moskau-Kursk.

13. Moskau-Riasan.

14. Riasan-Koslow.

15. Riassck-Wjasma.

16. Riassck-Morschansk.

1892.

17. Tambow-Koslow.

18. Tambow-Saratow.

19. Grjasj-Zarizyn.

20. Koslow-Woroniesh-Rostow.

21. Cathariua-Spoorweg.

22. Orel-Grjasj.

23. Livny-Spoorweg (met smal spoor ingericht).

24. Orel-Witebsk.

25. Dünaburg-Witebsk.

26. Riga-Dünaburg.

27. Mitauer Spoorweg.

28. Libau-Romy.

29. Warschau-Terespol.

30. Warschau-Bromberg.

31. Warschau-Weenen.

32. Lodsia-Spoorweg.

33. Kursk-Kiew.

34. Zuid-Wester Spoorwegen.

35. Kharkow-Nicolajew.

36. Kursk-Kharkow-Asow.

37. Losowo-Sebastopol.

38. Weichsel-Spoorweg.

39. Ivangorod-Dombrowo.

40. Morschansk-Syran.

41. Wladikaukaser Spoorweg.

42. Fastower Spoorweg.

43. Orenburger Spoorweg.

44. Samara-Ufa.

45. Maromer-Spoorweg.

46. Polezische Spoorwegen.

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. Duitse ondernemingen.

De door de Kon. Pruisische Staatspoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Duitseh-Russische grens:

47. bij Eijdtkuhnen tot Wirballen.

48. bij Ottlotschin tot Alexandrowo.

49. bij Schoppinitz tot Sosnowice (lijn van den voormaligen Rechter Oderoever-Spoorweg).

50. bij Schoppinitz tot Sosnowice (lijn van den voormaligen Opper-Silezischen Spoorweg).

51. De door de Oost-Pruisische Zuiderspoorwegmaatschappij geëxploiteerde lijn van de Duitseh-Russische grens bij Prostken tot Grajewo.

52. De door de Marienburg-Mlawkaer Spoorwegmaatschappij geëxploiteerde lijn van de Duitseh-Russische grens bij Illowo tot Mlawo.

II. Oostenrijksche ondernemingen.

53. De door den Keizer Ferdinands-Noorder-

spoorweg geëxploiteerde lijn van de Oostenrijksch-Russische grens bij Sszakowa tot Granica.

De door den Gallicischen Karel Lodewijks Spoorweg in de richting naar Rusland geëxploiteerde lijnen van de Oostenrijksch-Russische grens:

54. bij Brody tot Radziwilow.
55. bij Podwoloczyska tot Woloczysk.

Aanmerking. Voor de lijnen, welke door Russische ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie:

- Duitschland, n°. 79, 80, 81.
- Oostenrijk-Hongarije, n°. 45, 46.

ZWITSERLAND.

A. Spoorwegen en spoorweglijnen, geëxploiteerd door Zwitsersche ondernemingen.

1. Zwitsersche Centraal-Spoorweg.
2. Gothard-Spoorweg.
3. Jura-Simplon-Spoorweg.
4. Zwitsersche Noord-Oosterspoorweg.
5. Vereenigde Zwitsersche Spoorwegen.
6. Neufchâtel-Jura.
7. Emmenthal-Spoorweg.
8. Langenthal-Huttwil.
9. Tössthal-Spoorweg.
10. Aargau-Lucerner-Seethalspoorweg.
11. Zwitsersche Zuid-Ooster-Spoorweg.

B. Lijnen, welke worden geëxploiteerd door of in medegebruik zijn bij vreemde ondernemingen.

I. Oostenrijksche ondernemingen.

De door de Keiz. Kon. Oostenrijksche Staats-spoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Oostenrijksch-Zwitsersche grens:

12. bij Buchs tot Buchs.
13. bij St. Margrethen tot St. Margrethen.

II. Duitse ondernemingen.

De door de Groothertogelijk Badensche Staats-spoorwegen geëxploiteerde lijnen van de Duitsch-Zwitsersche grens:

14. bij Gottmadingen tot de Zwitsersch-Duitse grens bij Wilchingen.
15. bij Stetten tot Bazel.
16. bij Leopoldshöhe tot Bazel.
17. bij Grenzach tot Bazel.
18. De bij de Groothertogelijk Badensche Staats-

spoorwegen in medegebruik zijnde verbindings-spoorweg van het Badensche station tot aan het Centraalstation te Bazel.

19. De door de Rijksspoorwegen in Elzas-Lotharingen geëxploiteerde lijn van de Duitsch-Zwitsersche grens bij St. Ludwig tot Bazel.

III. Fransche ondernemingen.

De door de Maatschappij van den Parijs-Lyon-Middellandsche Zee spoorweg geëxploiteerde lijnen van de Fransch-Zwitsersche grens:

20. bij St. Gingolph tot Bouveret.
21. bij Chêne-Bourg tot Genève-Eaux-Vives.
22. bij la Plaine tot Genève-Cornavin.
23. bij Col-des-Roches tot Locle

IV. Italiaansche ondernemingen.

24. De door de Italiaansche Maatschappijen van het Middellandsche Zee net en van het Adriatische net geëxploiteerde lijn van de Italiaansch-Zwitsersche grens bij Chiasso tot Chiasso.

Aanmerking. Voor de lijnen, die door Zwitsersche ondernemingen in het buitenland worden geëxploiteerd, zie:

- Duitschland, n°. 96, 97, 98.
- Frankrijk, n°. 20, 21, 22.
- Italië, n°. 5.

Gedaan te Bern den veertienden October achtienhonderd negentig.

(Volgt de onderteekening.)

REGLEMENT betreffende de instelling van een Centraal Bureel.

Art. 1. De Bondsraad van het Zwitsersche Bondgenootschap wordt belast met de inrichting van en het toezicht op het bij Art. 57 der Overeenkomst ingestelde centraalbureel. De zetel van dit bureel zal te Bern zijn.

Tot de inrichting van het bureel zal worden overgegaan onmiddellijk na de uitwisseling der ratificatiën en zoo dat het tegelijk met de Overeenkomst zal kunnen in werking treden.

De kosten van dit bureel, die zoolang daarover niet nader is heslist, het bedrag van 100,000 francs per jaar niet mogen overschrijden, worden gedragen door elken Staat in verhouding tot de kilometrische lengte van zijne tot den dienst van het internationaal vervoer toegelaten spoorweglijnen.

2. Het centraal bureel zal van de contracteerende Staten en de besturen der spoorwegen alle voor den dienst van het internationaal vervoer belangrijke mededeelingen ontvangen. Het kan,

met gebruikmaking daarvan, een tijdschrift uitgeven, waarvan één exemplaar kosteloos aan elk Staat en aan elk betrokken spoorwegbestuur wordt toegezonden. Meerdere exemplaren zullen te verkrijgen zijn tegen betaling van eenen door het centraal bureel te bepalen prijs. Het tijdschrift zal in de Fransche en in de Duitsche taal verschijnen.

De lijsten der in art. 2, n°. 1 en n°. 3, der Overeenkomst bedoelde voorwerpen alsmede de wijzigingen welke contracteerende Staten in die lijsten aanbrengen, zullen zoo spoedig mogelijk ter kennis van het centraal bureel worden gebracht, dat een en ander onmiddellijk aan de contracteerende Staten zal mededeelen.

Ten aanzien der in art 2, n°. 2, der Overeenkomst bedoelde voorwerpen zal het centraal bureel van elk der ocontracteerende Staten alle noodige opgaven vragen en die aan de overige Staten mededeelen.

3. Op de aanvraag van elk spoorwegbestuur zal het centraal bureel zijne tusschenkomst verleen en bij de vereffening der uit het internationaal vervoer voortspuitende vorderingen.

De uit het internationaal vervoer voortvloeiende, onbetaald gebleven vorderingen kunnen aan het centraal bureel worden opgegeven, ten einde de voldoening daarvan te bevorderen. Te dien einde zal het centraal bureel onmiddellijk den spoorweg die in verzuim is aanmanen de vordering te voldoen of de reden der weigering van betaling mede te deelen.

Indien het bureel van oordeel is dat deze reden voldoende gegrond schijnt, verwijst het de partijen naar den bevoegden rechter.

In het tegenovergesteld geval, en ook indien slechts een deel der vordering betwist wordt, beslist de directeur van het bureel, na het advies te hebben ingewonnen van twee daartoe door den Bondsraad aan te wijzen deskundigen, of de spoorweg die in verzuim is het geheel of een deel der vordering in handen van het bureel moet storten; de aldus gestorte som moet tot aan de beslissing der zaak door den bevoegden rechter bij het bureel in bewaring blijven.

Indien een spoorweg gedurende veertien dagen in gebreke is gebleven aan de uitnoodiging van het bureel te voldoen, wordt hem eene tweede aanmaning toegezonden, met waarschuwing voor de gevolgen die zijne verdere weigering zoude na zich slepen.

Indien ook deze tweede aanmaning gedurende tien dagen zonder gevolg blijft, zendt de directeur

ambtshalve aan den Staat, waartoe de spoorweg behoort, een gemotiveerd bericht, met uitnoodiging om te overwegen welke maatregelen genomen moeten worden, bepaaldelijk ook of de in verzuim zijnde spoorweg op de door dien Staat ingediende lijst van spoorwegen moet worden gehandhaafd.

Ingeval het bericht van het bureel aan den Staat waartoe de betrokken spoorweg behoort, gedurende zes weken onbeantwoord is gebleven, of indien die Staat verklaart dat hij meent, niettegenstaande de wanbetaling, den spoorweg niet op de lijst te moeten schrappen, zal die Staat geacht worden van rechtswege den borgtocht te aanvaarden voor de solvabiliteit van den spoorweg die in verzuim is, voorzoo veel de nit het internationaal vervoer voortvloeiende vorderingen betreft.

Ten blijke waarvan de gevolmachtigden dit reglement hebben ondertekend.

Gedaan te Bern, den veertienden October achthonderd negentig.

(Volgt de ondertekening.)

UITVOERINGSBEPALINGEN *betreffende de overeenkomst omtrent het internationaal goederenvervoer op spoorwegen.*

§ 1. *(Art. 3 der Overeenkomst.)*

Van het vervoer zijn uitgeloten:

1°. Goud en silver in baren, platina, gemunt geld of geldswaardig papier, documenten, edelsteenten, echte parelen, kleinoodiën en andere kostbare voorwerpen;

2°. kunstvoorwerpen, als schilderijen, bronzen, ondheden;

3°. lijken;

4°. buskruit, schietkatoen, geladen vuurwapenen, knalsilver, knalkwiksilver, knalgoud, vuurwerk, schietpapier, nitro-glyeerine, pikrinesuurzouten, natronkokes, dynamiet en alle voor zelfontbranding of ontploffing vatbare voorwerpen, de afkeerwekkende of kwalijk riekende voorwerpen, voor zoover de onder dit nummer aangedeude zaken niet nitdrakkelijk onder de voorwaardelijk tot het vervoer toegelaten zijn opgenomen.

De in bijlage 1 genoemde voorwerpen worden slechts tot het vervoer toegelaten voorzoo ver zij voldoen aan de in die bijlage vermelde voorwaarden. Zij moeten bovendien vergezeld zijn van afzonderlijke vrachtbrieven, waarop geene andere voorwerpen voorkomen.

Echter kunnen twee of meer der contracteerende

Staten voor hun onderling verkeer bij bijzondere overeenkomsten minder strenge bepalingen vaststellen ten aanzien van voorwerpen, die van het internationaal vervoer uitgesloten of daartoe slechts voorwaardelijk toegelaten zijn.

§ 2. (*Art. 6 der Overeenkomst.*)

Voor het opmaken van den internationalen vrachtbrief moeten formulieren worden gebruikt overeenkomstig het in bijlage 2 vervatte model. Die formulieren moeten worden gedrukt op wit papier voor vrachtgoed en op donker roze voor ijsgoed; ten blyke dat zij aan de voorschriften dezer overeenkomst voldoen, worden zij door een spoorweg of een spoorwegbond van het land van afzending gestempeld.

De vrachtbrief moet, zoowel wat het gedrukte als het geschrevene gedeelte betreft, in het Duitsch of in het Fransch gesteld zijn.

Indien de officieele taal van het land waarin zich het station van afzending bevindt, noch Duitsch, noch Fransch is, kan de vrachtbrief opgemaakt worden in de officieele taal van dit land, mits hij van het geschrevene gedeelte eene nauwkeurige vertaling in het Duitsch of in het Fransch bevatte.

De door vette lijnen omliggende gedeelten van het formulier moeten door de spoorwegen, de overige door den afzender worden ingevuld.

In denzelfden vrachtbrief knnnen verschillende voorwerpen opgenomen worden, indien de aard dier voorwerpen toelaat hem zonder bezwaar te zamen te laden en ook de fiscale of politievorschriften dit niet beletten.

De goederen, die volgens de geldende reglementen door den afzender en den geadresseerde zelveu geladen en gelost moeten worden, moeten vergezeld zijn van afzonderlijke vrachtbrieven, waarop geene andere voorwerpen voorkomen.

Het station van afzending kan verlangen dat voor elken wagen een afzonderlijke vrachtbrief afgegeven worde.

§ 3. (*Art. 7 der Overeenkomst.*)

De afzender die goederen, vermeld in § 1, 4de lid, en in bijlage 1, n^o. I—XXXIV, ten vervoer heeft aangegeven met eene onnauwkeurige of onvolledige verklaring, of die verzuimd heeft de in bijlage 1, n^o. I—XXXV voorgeschreven veiligheidsmaatregelen in acht te nemen, heeft eene vrachtsverhooging (surtaxe) van 16 francs per kilogram bruto-gewicht te betalen.

In alle andere gevallen bedraagt de bij art. 7 der Overeenkomst bedoelde vrachtsverhooging (surtaxe) wegens onnauwkeurige opgave van den inhoud eener zending het dubbele der vracht van de plaats van vertrek tot aan de bestemmingsplaats.

Indien de overbelasting van eenen door den afzender beladen wagen meer dan 5 pCt. van het draagvermogen van den wagen bedraagt, bedraagt de geheele boete het tienvoud van het vrachtverschil.

§ 4. (*Art. 9 der Overeenkomst.*)

Voor de in art. 9 der overeenkomst bedoelde verklaring moet men zich bedienen van het formulier (bijlage 8).

§ 5. (*Art. 13 der Overeenkomst.*)

Het maximum van het remboursement is 2000 francs per vrachtbrief.

§ 6. (*Art. 14 der Overeenkomst.*)

De leveringstijd mag de volgende maxima niet overschrijden:

a. Voor ijsgoed:

1°. Tijd voor de expeditie 1 dag

2°. Tijd voor het vervoer, voor elke 250 kilometer of gedeelte van 250 kilometer 1 dag

b. Voor vrachtgoed:

1°. Tijd voor de expeditie 2 dagen

2°. Tijd voor het vervoer, voor elke 250 kilometer of gedeelte van 250 kilometer 2 dagen.

Wanneer de goederen van het eene spoorwegnet op een aansluitend spoorwegnet overgaan, wordt de tijd voor het vervoer berekend naar den geheelen afstand tusschen de plaats van afzending en die van bestemming, terwijl de tijd voor de expeditie slechts eenmaal berekend wordt, welk ook het aantal der spoorwegnetten zij, waarover het vervoer loopt.

De wetten en reglementen der contracteerende Staten bepalen in hoeverre de aan hun gezag onderworpen spoorwegbesturen bevoegd zijn langere termijnen te bepalen voor de volgende gevallen:

1°. jaarmarkten;

2°. voor het verkeer buitengewone omstandigheden;

3°. indien het goed over een niet overbrugd water of over eene verbindingsbaan tusschen twee aan het vervoer deelnemende spoorwegen vervoerd moet worden;

4°. voor locaalspoorwegen, alsmede voor spoorwegen met abnormale spoorwijdte.

Indien een spoorweg verplicht is gebruik te maken van eenen langeren termijn, krachtens voor de vier bovenstaande gevallen door de Staten verleende facultatieve vergunning, moet hij bij het stempelen op den vrachtbrief van den datum der overgifte van het goed aan den volgenden spoorweg, daarbij vermelden de oorzaak en den duur van de in toepassing gebrachte termijnsverlenging.

De leveringstijd begint des middernachts na de aanneming van de goederen en van den vrachtbrief en is nagekomen indien vóórdat de tijd verstreken is, het goed afgeleverd of van de aankomst daarvan kennis is gegeven aan den geadresseerde of aan de tot de ontvangst bevoegde persoon, overeenkomstig de reglementen van den met de aflevering belasten spoorweg.

Deze reglementen bepalen ook de wijze waarop het ter hand stellen van den brief van kennisgeving moet worden geconstateerd.

De tijd van levering wordt verlengd met dien noodig voor de vervulling der fiscale of politieformaliteiten, alsmede met dien gedurende welken eene stornis van den dienst tijdelijk belet het vervoer langs den spoorweg te beginnen of voort te zetten, buiten schuld van den spoorweg.

Indien de dag volgende op dien waarop het goed aan het station van afzending is bezorgd, een Zondag is, begint de leveringstijd eerst 24 uren later.

Eenzoo eindigt, indien de laatste dag van den leveringstijd een Zondag is, die tijd eerst den volgenden dag.

Deze beide uitzonderingen zijn niet toepasselijk op ijsgoed.

Indien een der Staten in zijne wetgeving of in de bekrachtigde spoorwegreglementen eene bepaling mocht hebben opgenomen betreffende de schorsing van het goederenvervoer op Zondag en op zekere feestdagen, zal de leveringstijd in verhouding verlengd worden.

§ 7. (Art. 15 der Overeenkomst.)

Voor de in art. 15, 6de lid, bedoelde verklaring moet de afzender zich van het in bijlage 4 voorgescreven formulier bedienen.

§ 8. (Art. 32 der Overeenkomst.)

Onderwicht wordt niet vergoed zoo het ontbrekende niet meer bedraagt dan 2 pCt. van het

gewicht bij vloeibare en vochtige goederen alsmede bij de navolgende drooge goederen:

geraspt of gemalen verfhout;
schors;
wortels;
zoethout;
gekorven tabak;
vetwaren;
zeep en vaste oliën;
versche vruchten;
versche tabak in bladen;
schapenwol;
huiden;
vellen;
leder;
gedroogde en gekookte vruchten;
pezen van dieren;
hoornen en klauwen;
beenderen (geheel en gemalen);
gedroogde visch;
hop;
versche mastik.

Voor alle andere drooge goederen van de in art. 32 der Overeenkomst bedoelde soort bedraagt het onderwicht dat niet vergoed wordt, slechts 1 pCt.

§ 9. (Art. 38 der Overeenkomst.)

De som, waarvoor het belang bij tijdige aflevering wordt aangegeven, moet in den vrachtbrief op de daarvoor bestemde plaats in letters worden ingevuld.

De in dit geval te heffen vrachtverhooging mag voor elke 200 kilometer, of gedeelte van 200 kilometer, vijf per mille van de aangegeven som niet overschrijden.

Het minimum der vrachtverhooging bedraagt 50 centimes.

§ 10. (Art. 48 der Overeenkomst.)

Bij gebreke van bijzondere overeenkomsten wordt de bij art. 14 der Overeenkomst en § 6 dezer uitvoeringsbepalingen vastgestelde leveringstijd tusschen de verschillende spoorwegen, die aan het vervoer hebben deelgenomen, als volgt verdeeld:

1°. Tusschen twee aansluitende spoorwegen;
a. de tijd voor de expeditie in twee gelijke deelen;

b. de tijd voor het vervoer in verhouding tot de op elken der beide spoorwegen doorloopen afstanden (tarief-afstanden).

2°. Tusschen drie of meer spoorwegen:

a. van den tijd voor de expeditie erlangen de

eerste en de laatste eerst 12 uren voor vracht-goed en 6 uren voor ijsgoed;

b. de rest van den tijd voor de expeditie en een derde van den tijd voor het vervoer worden in gelijke deelen tusschen alle betrokken spoorwegen verdeeld;

c. de overige twee derden van den tijd voor het vervoer worden verdeeld in verhouding tot de op elken dier spoorwegen doorloopen afstanden (tarief-afstanden).

De langere termijnen waarop een spoorweg recht heeft krachtens de bijzondere bepalingen van zijn exploitatie-reglement, worden dien spoorweg toegerekend.

De tijd tusschen de afgifte van het goed aan den eersten spoorweg en den aanvang van den leveringstijd komt nitsluitend dien spoorweg ten goede.

Indien de totale leveringstijd niet is overschreden, wordt de bovengemelde verdeling niet in aanmerking genomen.

§ 11. In diegene der contracteerende Staten, waar de franc niet als munt-eenheid geldt, worden de in deze uitvoeringsbepalingen in francs aangeduide sommen in de munt-eenheid van den Staat uitgedrukt.

Ten blijke waarvan de gevolmachtigden deze uitvoeringsbepalingen hebben ondertekend.

Gedaan te Bern, den veertienden October achttienhonderd negentig.

(Volgt de onderteekening.)

BILJAGE 1.

BEPALINGEN betreffende de goederen, welke voorwaardelijk ten vervoer worden aangenomen.

I. Knalseinen voor spoorwegen moeten vast in papiersnippers, zaagsel of gips gepakt of op eenige andere wijze zóó vast en afzonderlijk nevens elkander gelegd worden, dat de blikken hulzen noch elkander, noch andere voorwerpen kunnen raken.

De kisten, waarin zij gepakt zijn, moeten bestaan uit sterke, ten minste 26 m.M. dikke, goed aaneengeploegde planken, door houtschroeven verbonden, geheel dicht gemaakt en met eene tweede dichte kist omgeven; daarbij mag de buitenste kist geene grootere ruimte innemen dan 0,06 M³.

De aanneming ten vervoer geschiedt slechts dan, wanneer uit eene van overheidswege opgestelde verklaring op den vrachtbrief blijkt, dat

de inpakking is geschied overeenkomstig deze voorschriften.

II. Slaghoedjes voor vuurwapenen en voor geschut, zundspiegels, ontstekingsmiddelen, waarbij de ontsteking niet door een schok of slag plaats heeft en patroonhulzen, voorzien van het ontstekingsmiddel, moeten zorgvuldig in stevige kisten of vaten gepakt worden.

Elk collo moet van buiten duidelijk gemerkt zijn met het woord: „slaghoedjes” of „zundspiegels” enz., al naar gelang van den inhoud.

III. Strijkhoutjes of lucifers en andere strijk-ontstekingsmiddelen (als strijkwasjes of kaarsen, strijkzwam enz.) moeten zorgvuldig gepakt worden in emballage van zwaar plaatijzer of in zeer stevige houten kisten, beiden van niet meer dan 1,2 M³ inhoud en zóó vast gepakt dat de ruimte der kisten geheel gevuld zij. Op deze kisten moet de inhoud van buiten duidelijk zijn aangeduid.

IV. Voor zekerheidsloten, d. i. vuurkoord, dat uit eene dunne dichte slang bestaat, die slechts eene betrekkelijk geringe hoeveelheid buskruit bevat, gelden de voorschriften, onder III vermeld.

V. Buchersche extincteurs in blikken hulzen mogen slechts vervoerd worden in kistjes, inhoudende ten hoogste 10 K.G. aan gewicht en die van binnen met papier beplakt en bovendien in eveneens van binnen beplakte grootere kisten besloten zijn.

VII. Gewone (witte of gele) phosphorus moet in blikken hussen, met water aangevuld, die ten hoogste 30 K.G. bevatten en dicht gesoldeerd zijn, vastgepakt zijn in stevige kisten.

De kisten moeten bovendien twee stevige handvatten hebben, mogen niet meer dan 100 K.G. wegen en behooren nitwendig gemerkt te zijn met de woorden:

„Bevat gewone gele (witte) phosphorus” en „boven.”

Amorphe (roode) phosphorus moet gepakt worden in goed gesoldeerde blikken bussen, welke geplaatst worden in stevige kisten met krullen opgevuld.

Deze kisten mogen niet meer dan 90 K.G. wegen en moeten van buiten gemerkt zijn met de woorden:

„Bevat roode phosphorus.”

VII. Ongezuiverd, ongekristalliseerd zwavel-natrium wordt slechts ten vervoer aangenomen, wanneer het gepakt is in dicht blikken vaatwerk; gezuiverd, gekristalliseerd zwavel-natrium, wanneer het in waterdicht vaatwerk gepakt is.

IJzer of mangaan houdende stoffen, die tot gaszuivering hebben gediend, worden, voor zoover zij niet in dicht blikken vaatwerk gepakt ten vervoer worden aangeboden, slechts in ijzeren wagens met vast sluitende ijzeren deksels ten vervoer aangenomen.

Voor het geval die wagens niet van goed sluitende ijzeren deksels voorzien zijn, moet de lading geheel gedekt zijn met dekkleeden, welke zoodanig zijn geprepareerd, dat zij bij rechtstreeksche aanraking met vlammen, niet ontbranden. De afzender en de geadresseerde moeten zelve voor het laden en lossen zorgen. Bovendien moet de afzender, op verlangen van de spoorwegonderneming zelf de dekkleeden verstrekken.

VIII. Celloidine, een door onvolkomen verdamping der in collodium aanwezige alcohol verkregen praeparaat, dat het aanzien heeft van zeep en in werkelijkheid uit collodiumwol bestaat, wordt slechts ten vervoer aangenomen, wanneer de afzonderlijke stukken of platen zoodanig verpakt zijn, dat het verdroogen volkomen verhinderd wordt.

IX. Aether (zoogenaamde zwavelaether) en vloeistoffen, die zwavelaether in groote hoeveelheden bevatten (Hoffmanskroppels en collodium) mogen slechts verzonden worden in volkomen dicht gesloten metalen of glazen flesschen, bij welke inpakking het volgende moet in acht genomen worden:

1°. worden meer dan ééne flesch met deze praeparaten in eea collo vereenigd dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt worden;

2°. bij inpakking van ééne flesch te gelijk, moet deze in eenen solieden korf, mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoende inpakkingsmateriaal gevuld is. Het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater of ééne gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn. Het brutogewicht mag per collo niet meer bedragen dan 60 K.G.

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

X. Zwavelkoolstof (zwavelalcohol) wordt nitalnietend in open wagens zonder dekkleeden vervoerd en slechts:

1°. in dichte emballage nit sterk, behoorlijk geklonken plaatijzer van een inhoud van ten hoogste 500 K.G.; of

2°. in blikken emballage van ten hoogste 75

K.G. bruto, welke van boven en van onderen met ijzeren banden versterkt is. Die voorwerpen moeten of door gevlochten manden of door kuipen omgeven of in kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere los samenhangende zelfstandigheden gepakt zijn; of

3°. in flesschen, die in stevige houten kisten geplaatst en elk op zich zelf met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of dergelijke los samenhangende stoffen vast omringd zijn.

XI. Hontgeest, gezuiverd of ongezuiverd, en aceton worden, voor zooverre zij niet in bijzonder daarvoor vervaardigde wagens of in vaten ten vervoer worden aangeboden, slechts in metalen of glazen emballage ten vervoer toegelaten.

Die metalen of glazen pakmiddelen moeten ingepakt zijn op de wijze, als onder IX voor zwavelaether enz. bepaald is.

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

XII. Kalk uit de zuiveringskisten der gasfabrieken wordt slechts op open wagens vervoerd.

XIII. Chloorzure kali en andere chloorzure zouten moeten zorgvuldig gepakt zijn in dichte, met papier beplakte vaten of kistev.

XIV. Pikrinezuur moet vergezeld gaan van eene, door een bij de spoorwegonderneming bekeuden beëdigd scheikundige op den vrachtbrief gestelde verklaring omtrent het niet gevaarlijke van de aangeboden zending.

XV. Voor vloeibare minerale zuren van allerlei aard (in het bijzonder: zwavelzuur, vitrioololie, zoutzuur, salpeterzuur, koningswater) gelden de volgende voorschriften:

1°. wanneer deze producten in ballons, flesschen of kruiken verzonden worden, moeten deze voorwerpen dicht gesloten zijn, goed gepakt in bijzondere van sterke en gemakkelijke handvatsels voorziene kuipen of in gevlochten manden;

Wanneer zij in metalen, houten of caoutchouc emballage verzonden worden, moeten deze pakmiddelen volkomen dicht en van goede sluitingen voorzien zijn.

2°. behoudens de bepalingen onder n°. XXXV moeten minerale zuren steeds afzonderlijk geladen worden en mogen zij niet in denzelfden wagen met andere chemicaliën worden vervoerd;

3°. de voorschriften onder 1 en 2 gelden ook voor de pakmiddelen, waarin die zuren vervoerd zijn.

Van die voorwerpen moet steeds worden opgegeven dat zij tot berging van die zuren hebben gediend.

XVI. Voor bijtende loog (bijtende natronloog, sodaloog, bijtende kaliloog, potaschloog), voor bezinksel uit de olieraffinaderijen en voor bromium gelden de bepalingen onder n°. XV, nos. 1 en 3 (met uitzondering van de in 3 aangehaalde bepaling onder n°. 2).

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

XVII. Voor het vervoer van rood rookend salpetersuur gelden de bepalingen onder n°. XV vermeld, met dien verstande, dat de ballons en flesschen in de zich daarom bevindende pakmiddelen omgeven moeten zijn met bergmeel of eenige andere drooge poederachtige stof, waarvan het volume ten minste met den inhoud der ballons of flesschen moet overeenkomen.

XVIII. Watervrij zwavelzuur (anhydride of zoogenaamde vaste vitrioololie) mag slechts vervoerd worden:

1°. in goed gesoldeerde sterke blikken bussen, of

2°. in sterke ijzeren of koperen flesschen, waarvan de halzen luchtdicht gesloten, dichtgelakt en bovendien met een omhulsel van klei voorzien zijn.

De bussen en flesschen moeten omgeven zijn van een fijn verdeelde anorganische stof als: slakkenwol, bergmeel, asch of iets dergelijks en voorts in stevige houten kisten vastgepakt zijn.

Overigens gelden de bepalingen onder n°. XV, 2 en 3.

XIX. Voor vernissen, verniskleuren, aetherische en vette olien en voor alle soorten van aethers, met uitzondering van zwavelaether (zie n°. IX) en van petroleumaether (zie n°. XXII), voor absolute alcohol, wijngeest (spiritus), voorloop en andere, niet onder n°. XI genoemde spiritualiën gelden, wanneer zij in ballons, flesschen of kruiken vervoerd worden, de bepalingen onder n°. XV, ad 1.

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

XX. Voor ongezuiverde en gezuiverde petroleum, voor zoover die stoffen bij 17,5 Celsius een specifiek gewicht van ten minste 0,780 hebben of bij een barometerstand van 760 millimeter, teruggebracht tot de hoogte van den waterspiegel niet onder 21° Celsius ontvlambare gassen ontwikkelen, de oliën nit bruinkolenteer bereid, voor zooverre zij ten minste het bovengenoemd specifiek gewicht hebben (zoogenaamde solarolie, photogeen enz.); en lichte steenkolenteerolie (benzol, toluol, xylool, cumol enz.), valache bittere amandelolie (essence de Mirbane of nitrobenzol),

zijn de volgende bepalingen toepasselijk:

1°. Deze stoffen mogen, voor zooverre daartoe geen bijzonder vervaardigde wagens (bassinwagens) gebruikt worden, slechts vervoerd worden:

a. in bijzonder goede duurzame vaten, of

b. in dichte en sterke metalen pakmiddelen, of

c. in glazen pakmiddelen (flesschen); in dit geval echter met inachtneming van de volgende voorschriften:

aa. worden meer dan ééne flesch met deze praeparaten in een collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt worden;

bb. bij inpakking van ééne flesch te gelijk, moet deze in eenen soliden korf, mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsele en van een goed heve-tigd deksel voorzien en met voldoende inpakkingsmateriaal gevuld is. Het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas gedrenkt zijn.

Het bruto gewicht mag per collo niet meer bedragen dan 60 K.G.

2°. De gedurende het transport beschadigd rakende colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud voor rekening van den afzender zoo goed mogelijk verkoocht.

3°. Het vervoer geschiedt slechts op open wagens.

Eene inkларing op vracht-, volg- of doorvoerlijst of transitopaspoort, welke het vervoer onder dekkleeden en het plombeeren der dekkleeden noodig maakt, wordt niet toegelaten.

4°. De bepalingen, onder 3 vermeld, gelden ook voor de vaten en andere pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn.

Deze pakmiddelen moeten steeds als zoodanig gedeclareerd worden.

5°. Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

6°. Uit den vrachtbrief moet blijken, dat de stoffen onder 1 en 2 genoemd, een specifiek gewicht hebben van ten minste 0,780 of dat de petroleum aan de in den aanvang dezes vermelde bepaling betreffende het ontvlammingspunt voldoet. Ontbreekt die verklaring in den vrachtbrief, dan zijn de voorwaarden van vervoer onder n°. XXII (betreffende petroleumaether enz.) vermeld, toepasselijk.

XXI. Voor ongezuiverde en gezuiverde petroleum, petroleum-naphta en distillatieproducten uit

petroleum en petroleum-naphtha, voor zooverre deze stoffen bij 17,5 Celcius een specifiek gewicht van minder dan 0,780 en meer dan 0,880 hebben (benzine, ligroïne en poetsolie) gelden de volgende bepalingen:

1°. Deze stoffen mogen, voor zoover daartoe geen bijzonder vervaardigde wagens (bassinwagens) gebruikt worden, slechts vervoerd worden:

- a. in bijzonder goede duurzame vaten, of
- b. in dichte en sterke metalen pakmiddelen, of
- c. in glazen pakmiddelen (fleschen); in dit geval echter met inachtneming van de volgende voorschriften:

aa. worden meer dan ééne flesch met deze preparaten in een collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt worden;

bb. bij inpakking van ééne flesch te gelijk, moet deze in eenen soliden korf, mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoende inpakkingsmateriaal gevuld is. Het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn.

Het bruto gewicht mag per collo niet meer bedragen dan 40 K.G.

2°. De gedurende het transport beschadigd rakende colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud, voor rekening van den afzender zoo goed mogelijk verkocht.

3°. Het vervoer geschiedt slechts op open wagens.

Eene inklering op vracht-, volg- of doorvoerlijst of transitopaspoort, welke het vervoer onder dekkleeden en het plombeeren der dekkleeden noodig maakt, wordt niet toegelaten.

4°. De bepalingen onder 3 vermeld, gelden ook voor de vaten en andere pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn.

Deze pakmiddelen moeten steeds als zoodanig gedeclareerd worden.

5°. Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

6°. Bij het laden en lossen mogen de manden of kuipen, waarin de flesschen verpakt zijn, niet op wagens vervoerd noch op den schouder of op den rug, maar slechts aan de handvatten, die aan de pakmiddelen aanwezig zijn, gedragen worden.

7°. De manden en de kuipen moeten op eene veilige wijze in de spoorwegwagens worden geplaatst en bevestigd. Zij mogen niet op of boven elkander, maar slechts in ééne laag naast elkander worden geladen.

8°. Elk afzonderlijk collo moet van een duidelijk op rooden grond gedrukt opschrift: "Gevaar voor brand" voorzien zijn. De manden en kuipen met flesschen moeten bovendien uitwendig voorzien zijn van het opschrift: "Moet gedragen worden". Aan den wagen moet eene roode étiquette, waarop vermeld staat: "Voorzichtig rangeeren" aanwezig zijn.

9°. Uit den vrachtbrief moet blijken dat de in de 1° alinea van dit nummer vermelde stoffen bij 17,5° Celsius een specifiek gewicht van minder dan 0,780 en meer dan 0,880 hebben. Ontbreekt in den vrachtbrief eene zoodanige vermelding, dan zijn de voorwaarden van vervoer onder n°. XXII (betr. petroleumaether enz.) vermeld, toepasselijk.

XXII. Voor petroleumaether (gazoline, neoline enz.) en dergelijke uit petroleumnaphtha of bruinkolenteer bereide licht ontvlambare producten, voor zooverre die stoffen bij 17,5° Celsius een specifiek gewicht van 0,880 of minder hebben, gelden de volgende bepalingen:

1°. deze stoffen mogen slechts vervoerd worden:

- a. in dichte en sterke metalen pakmiddelen, of
- b. in glazen pakmiddelen (fleschen); in dit geval slechts met inachtneming van de volgende voorschriften:

aa. worden meer dan ééne flesch in een collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt worden;

bb. bij inpakking van ééne flesch te gelijk, moet deze in eene solide mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoende verpakkingsmateriaal gevuld is. Het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn.

Het bruto-gewicht mag per collo niet meer bedragen dan 40 K.G.;

2°. de gedurende het transport beschadigd rakende colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud voor rekening van den afzender zoo goed mogelijk verkocht;

3°. het vervoer geschiedt slechts op open wagens.

Eene inkling op vracht-, volg- of doorvoerlijst of transitopaspoort, welke het vervoer onder dekkleeden en het plombeeren der dekkleeden noodig maakt, wordt niet toegelaten;

4°. de bepalingen onder 3 vermeld, gelden ook voor de pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn.

Deze pakmiddelen moeten steeds als zoodanig gedeclareerd worden;

5°. omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV;

6°. bij het laden en lossen mogen de manden of kuipen, waarin de flesschen verpakt zijn, niet op wagens vervoerd noch op den schouder of op den rug, maar slechts aan de handvatten, die aan de pakmiddelen aanwezig zijn, gedragen worden.

7°. De manden en de kuipen moeten op eene veilige wijze in de spoorwegwagens worden geplaatst en bevestigd. Zij mogen niet op of boven elkander, maar slechts in ééne laag naast elkander worden geladen.

8°. Elk afzonderlijk collo moet van een duidelijk op rooden grond gedrukt geschrift: „Gevaar voor brand” voorzien zijn. De manden en kuipen met flesschen moeten bovendien nitwendig voorzien zijn van het opschrift: „Moet gedragen worden”. Aan den wagen moet eene roode étiquette, waarop vermeld staat: „Voorzichtig rangeeren” aanwezig zijn.

XXIII. Het vervoer van terpentijnolie en andere kwalijk riekende oliën, alsmede geest van salmioniak heeft slechts in open wagens plaats.

Deze bepaling geldt ook voor de vaten en andere pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn.

Die pakmiddelen moeten steeds als zoodanig gedeclareerd worden.

Omtrent de samenpakking met andere goederen zie n°. XXXV.

XXIV. Niet vloeibare arsenikpraeparaten, in het bijzonder arsenigzuur of rattenkruid, gele arsenik of operment (koningsgeel), roode arsenik of realgar, scherven kobalt of vliegensteen enz. worden slechts dan ten vervoer aangenomen, wanneer:

1°. op elk collo in leesbare letters met zwarte olieverf de woorden „Arsenik (vergift)” zijn aangebracht, en

2°. de inpakking als volgt heeft plaats gehad:

a. in dubbele kisten of vaten, waarbij de bodems der vaten van binnen met hoepels en de deksels der kisten van buiten met hoepels of ijzeren banden voorzien zijn. De binnenste kisten of vaten moeten

van sterk, droog hout gemaakt en van binnen met linnen of eene andere dergelijke dicht geweven stof beplakt zijn; of

b. in zakken van geteerd linnen, die in vaten van sterk en droog hout gepakt zijn; of

c. in gesoldeerde blikken bussen, die met stevige houten mantels bekleed zijn, waarvan de bodems van binnen met hoepels zijn voorzien.

XXV. Voor vloeibare arsenikpraeparaten, in het bijzonder opgelost arsenigzuur, gelden de bepalingen onder XXIV n°. 1 en onder XV n°. 1 en 3 (met uitzondering van de in 3 aangehaalde bepaling onder n°. 2).

XXVI. Andere vergiftige metaalpraeparaten (vergiftige metaalverven, metaalzouten enz.) waaronder in het bijzonder gerekend worden: kwikzilverpraeparaten, als: sublimate, colomel, wit en rood praecipitaat, cinnaber of vermiljoen, wijders koperzouten en koperverven, als: kopervitriool, spaansch groen, groene en blauwe koperverven, verder loodpraeparaten, als: loodglit (massikot), menie, loodsniker en andere loodzouten, loodwit en andere loodverven, voorts zinkstof of zinkgrijs, tinasch en antimonasch mogen slechts vervoerd worden in dichte van sterk en droog hout vervaardigde kisten of vaten, van binnen en van buiten met hoepels of ijzeren banden voorzien.

De vaten of kisten moeten zóó vervaardigd zijn, dat de daarin besloten stoffen door de bij het vervoer onvermijdelijke schokken en stooten, niet verstuiven kunnen.

XXVII. Gist, zoowel vloeibaar als droog, wordt alleen in niet luchtdicht gesloten emballage verzonden.

XXVIII. Zwartaal wordt alleen vervoerd in kleine in dengelijke manden gepakte tonnetjes, of in vaatwerk, hetwelk van binnen met papier, linnen of dergelijke stoffen dicht beplakt is.

XXIX. Gemalen houtskool of houtskool in korrels wordt slechts ingepakt vervoerd.

Is zij versch gegloeid, zoo moeten voor het inpakken gebruikt worden:

a. luchtdicht gesloten vaten van sterk plaatijzer, of

b. luchtdichte vaten, vervaardigd uit onderscheidene lagen zeer sterk en stijf governist bordpapier (zoogenaamde Amerikaansche vaten), waarvan de beide einden van ijzeren hoepels voorzien zijn en waarvan de bodems bestaan uit sterk afgedraaid hout, door middel van ijzeren houtschroeven aan de ijzeren hoepels geschroefd zijn en waarvan de voegen met papier of linnen strooken zorgvuldig zijn beplakt.

Wordt gemalen houtkool of houtskool in korrelen vervoer aangeboden, dan moet uit den vrachtbrief blijken of zij al of niet versch gegloeid is. Ontbreekt zoodanige opgave in den vrachtbrief, dan wordt aangenomen, dat zij versch gegloeid is en het vervoer slechts toegelaten, wanneer zij ingepakt is op de voorgeschreven wijze.

XXX. Strengen zijde, sterk bezwangerd met zwavellood en andere dergelijke praeparaten en doorgaande onder den naam van Cordonnet-, Souple Bourre de soie- en Chappe-zijde worden slechts in kisten gepakt ten vervoer aangenomen.

Bij kisten, van meer dan 12 cM. hoogte binnenwerke, moeten de zich daarin bevindende lagen zijde van elkaar gescheiden zijn door eene ledige ruimte van 2 cM. hoogte.

Deze ledige ruimte wordt gevormd door houten roosters, samengesteld uit latten van 2 cM. breedte en even zooveel hoogte, die zich op 2 cM. afstand van elkander bevinden en door twee dunne dwarslatten aan de einden verbonden zijn. In de zijwanden der kisten behooren gaten te zijn, die ten minste 1 cM. breed zijn en op de ledige ruimte tusschen de latten nitkomen, zoodat men met eene stang door de kist kan steken. Opdat die gaten niet bedekt raken en daardoor buiten werking komen, moeten buiten aan den rand van elke zijde twee latten aangebracht worden.

Wordt zijde ten vervoer aangeboden, dan moet uit den vrachtbrief blijken of zij al of niet tot de bedoelde soorten behoort. Wordt deze opgave in den vrachtbrief niet gevonden, dan wordt aangenomen dat de zijde tot die soorten behoort en wordt het vervoer slechts toegelaten bij dienoverkomstige inpakking.

XXXI. Wol, in het bijzonder kunstwol (Mungo- of Shoddywol) en afval van wol, wollen lompen, afval uit spinnerijen, van katoen of van katoenen-garens, arcaden of harnaslussen, wapenlussen, voorts: zijde of afval van zijde, vlas, hennep, werk, lompen en andere dergelijke stoffen (omtrent gebruikte postkatoen, zie de derde alinea) worden, wanneer zij met vet doortrokken zijn, slechts op open wagens, onder dekkleeden vervoerd, tenzij door den afzender met den spoorwegdienst is overeengekomen omtrent de verzending in gesloten wagens. Uit den vrachtbrief moet blijken of de genoemde goederen al of niet met vet doortrokken zijn, bij gebreke waarvan zij worden beschouwd en behandeld als met vet doortrokken te zijn.

Gebruikte postkatoen wordt slechts in stevige,

dichtgesloten vaten, kisten of dergelijke verpakking ten vervoer toegelaten.

XXXII. Aan bederf onderhevige dierlijke afval, zooals: ongezouten versche huiden, vet, peezen, beenderen, horens en hoeven worden slechts onder de volgende bepalingen aangenomen en vervoerd:

1°. het voornemen tot verzending moet vooraf door den verzender ter kennis worden gebracht van het station van afzending; op den door dat station te bepalen tijd moeten de zendingen ter inlading zijn aangebracht;

2°. ten vervoer als stukgoed worden die stoffen alleen toegelaten wanneer zij in sterke, dicht gesloten vaten, knipen of kisten gepakt zijn;

3°. versche peezen, ongekalkt versch lijmsleder, zoodat de afval van beiden, voorts ongezouten versche huiden worden ook bij verzending van wagenladingen, slechts ten vervoer aangenomen, wanneer zij ingepakt zijn op de wijze, als onder 2°. aangegeven;

4°. het vervoer van alle andere goederen van deze categorie bij wagenladingen geschiedt in open wagens onder dekkleeden. De noodige dekkleeden moeten door de afzenders beschikbaar gesteld worden;

5°. de spoorwegonderneming kan vooruitbetaling der vracht bij de aanbieding vorderen;

6°. de kosten van mogelijk noodige ontsmetting komen ten laste van den afzender of den geadresseerde.

XXXIII. Oningepakte zwavel wordt slechts vervoerd in gesloten wagens.

XXXIV. Voorwerpen, welke door vonken uit de locomotief licht kunnen ontbranden, zooals: hooi, stroo (ook rijst- en vlasstroo), biezen, riet (behalve Spaansch riet of bindrotting), schors, turf (behalve zoogenaamde machinale of geperste turf), hontskolen in stukken (zie n°. XXIX), plantaardige spinstoffen en afval van dergelijke stoffen, papiersnippers, houtmeel (zaagsel), houtstof voor het maken van papier, honten apaanders enz., zoodat de waren, die door vermenging van petroleumafval, harsen en dergelijke stoffen met los samenhangende brandbare stoffen verkregen zijn, verder gips, ongebluschte kalk en tras worden oningepakt niet anders dan volkomen gedekt tot het vervoer toegelaten, wanneer bovendien de afzender en de geadresseerde het laden en lossen door hunne zorgen doen verrichten.

Ook moet de afzender op verlangen der spoorwegonderneming zelf voor het dekken der goederen zorgen.

XXXV. Wanneer de onder IX, XI, XV, XVI, XIX, XX, XXI, XXII en XXIII genoemde scheikundige praeparaten in hoeveelheden van niet meer dan 10 K.G. verzonden worden, is het geoorloofd de onder IX, XI, XVI (met uitzondering van bromium) XIX, XX, XXI, XXII en XXIII genoemde goederen eenerzijds en de onder XV (met inbegrip van bromium tot een gewicht van 100 gram) anderszijds, zoowel met elkander als met andere onvoorwaardelijk ten vervoer toegelaten goederen in één collo te vereenigen.

Die goederen moeten in dicht gesloten glazen of blikken flesschen met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere los samenhangende stoffen in stevige kisten vastgepakt zijn en in den vrachtbrief met name genoemd worden.

Gedaan te Bern, den veertienden October achtienhonderd negentig.

(Volgt de onderteekening.)

BIJLAGE 3.

VERKLARING.

Het station van den spoorweg te heeft op mijn (ons) verlangen de volgende goederen, die blijkens vrachtbrief van heden gemerkt zijn als volgt, ten vervoer per spoorweg naar van mij (ons) aangenomen, namelijk:

Ik (Wij) erken (nen) hierbij nitdrukkelijk, dat de goederen

oningepekt

op de hierna beschreven gebrekkige wijze ingepakt *)

ten vervoer aangeboden zijn, en dat dit door mij (ons) op den vrachtbrief vermeld is.

, den 18 .

*) Naar gelang van den staat, waarin de zending zich bevindt, het woord „oningepekt” of wel de woorden „op de hierna beschreven gebrekkige wijze ingepakt” door te halen.

Bij zendingen, welke uit meer dan één collo bestaan, moet deze verklaring beperkt worden tot die, welke niet of gebrekkig ingepakt zijn.

Gedaan te Bern, den veertienden October achtienhonderd negentig.

(Volgt de onderteekening.)

BIJLAGE 4.

Nadere aanwijzing door den afzender over ten vervoer aangeboden goederen.

, den 18 .

Het station van den spoorweg wordt verzocht, de met vrachtbrief dd. op den 18 ten vervoer aan te aangeboden hieronder vermelde goederen.

Merk en Nummer.	Wijze van verpakking.	Inhoud.	Gewicht in Kilogr.

niet af te leveren aan den in den vrachtbrief genoemden geadresseerde maar:

- 1°. aan mijn adres alhier weder terugzenden;
- 2°. aan te station van den spoorweg, te zenden.

(Handteekening)

Aanmerking. Die gedeelten van het formulier, welke in het voorkomende geval niet toepasselijk zijn, moeten worden doorgehaald.

In het sub 2°. voorziene geval mag slechts één geadresseerde worden aangewezen, hetzij op het oorspronkelijk station van bestemming, hetzij op een tussenstation.

Gedaan te Bern, den veertienden October achtienhonderd negentig.

(Volgt de onderteekening.)

PROTOKOL.

Alvorens tot de onderteekening der heden gesloten Overeenkomst over te gaan, hebben de ondergeteekende gevolmachtigden het volgende verklaard en bedongen:

1°. Ten aanzien van artikel 1 is men het hierover eens dat de zendingen, waarvan het station van vertrek en dat van aankomst op het grondgebied van denzelfden Staat gelegen zijn en die van het grondgebied van eenen anderen Staat slechts gebruik maken om daarover vervoerd te worden langs eenen spoorweg, waarvan het exploiteerend bestuur behoort tot den Staat, van

waar de zending vertrokken is, niet als internationale zendingen worden aangemerkt.

Evenzoo is men het eens dat de bepalingen der tegenwoordige Overeenkomst niet toepasselijk zijn op zendingen van het grondgebied van eenen Staat met bestemming, hetzij naar het grenstation van een aangrenzenden Staat, waar de douaneformaliteiten vervuld moeten worden, hetzij naar een station gelegen tusschen laatstbedoeld station en de grens zelve, tenzij de afzender de toepassing dezer overeenkomst mocht verlangen. Hetzelfde geldt voor de zendingen van het bedoelde grenstation of van een der bedoelde tusschenstations naar een station van den anderen Staat.

2°. Ten aanzien van art. II wordt door de ondergeteekenden verklaard dat zij geenerlei verbodenis kunnen aangaan, waardoor de vrijheid der Staten in de regeling van hun inwendig spoorwegverkeer zou worden beperkt. Zij constateeren, overigens, ieder voor den Staat dien hij vertegenwoordigt, dat die regeling thans in overeenstemming is met de beginselen in Art. II der Overeenkomst gesteld en zij achten het wenschelijk dat die overeenstemming blijve bestaan.

3°. Men is het hierover eens dat de Overeenkomst geene wijziging brengt in de verhouding tusschen de spoorwegen en de Staten waartoe zij behooren, welke verhouding ook in het vervolg door de wetgeving van elken Staat zal geregeld worden, en dat bepaaldelijk de Overeenkomst geen inbreuk maakt op de bepalingen die in elken Staat van kracht zijn met betrekking tot de bekrachtiging der tarieven en vervoersvoorwaarden.

4°. Men is het hierover eens dat het *Reglement betreffende de instelling van een Centraal Bureau*, alsmede de *Uitvoeringsbepalingen betreffende de internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen* en de bijlagen 1, 2, 3 en 4 dezelfde kracht en duur zullen hebben als de overeenkomst zelve.

Het tegenwoordige protokol, dat tegelijk met de op beden gesloten Overeenkomst zal worden geratificeerd, zal als een integreerend bestanddeel van deze Overeenkomst worden aangemerkt en dezelfde kracht en duur hebben als deze.

Ten blijke waarvan de gevolmachtigden dit protokol ondertekend hebben.

Gedaan te Bern den veertienden October achtienhonderd negentig.

(Volgt de ondertekening.)

5 December 1892. BESLUIT, waarbij aan het bestuur der gemeente *Delft* vergunning wordt verleend, in die gemeente, op een terrein gelegen in den *Klein-Vrijenbanschen polder*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 259.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 2 December 1892, n°. 7282, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van het bestuur der gemeente *Delft*, om vergunning tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen in die gemeente, op een terrein gelegen in den *Klein-Vrijenbanschen polder*;

Gelet op artikelen 7 en 8 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij artikel 10, sub 46°. van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Aan het bestuur der gemeente *Delft* wordt vergunning verleend, in die gemeente, op een terrein gelegen in den *Klein-Vrijenbanschen polder*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten overeenkomstig de door dat bestuur overgelegde teekeningen en beschrijving.

2. In het gesticht, bestaande uit drie paviljoenen voor mannen, drie paviljoenen voor vrouwen en de noodige dienstgebouwen en ziekenafdeelingen, mogen niet meer dan 150 krankzinnigen, 75 mannen en 75 vrouwen, verpleegd worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, na de voltooiing van elk paviljoen, het tijdstip waarop dit in gebruik mag worden genomen en het maximum van het getal verpleegden dat daarin mag worden opgenomen.

3. In elk voor meer aan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal patiënten aangewezen, waarvoor het bestemd is.

4. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

5. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt aan ten minste één geneeskundige opgedragen, die gevestigd moet zijn in eene woning op het terrein van het krankzinnigengesticht en

buiten het gesticht geen geneeskundige praktijk mag uitoefenen.

Het zal evenwel aan het bestuur der gemeente *Delft* vrijstaan, onder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, eene regeling tot stand te brengen, volgens welke in den geneeskundigen dienst van het gesticht, opgericht krachtens dit besluit, en van het krankzinnigengesticht "het St. Joris Gasthuis", bedoeld in het Koninklijk besluit van 4 November 1890 (*Staatsblad* n°. 160), gewijzigd door dat van 29 December 1891 (*Staatsblad* n°. 245), zal worden voorzien door ten minste drie geneeskundigen, die buiten die gestichten geen geneeskundige praktijk zullen mogen uitoefenen en waarvan ten minste één in het St. Joris Gasthuis en één op het terrein van het gesticht, opgericht krachtens dit besluit, zal wonen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 5den December 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitgeg.* 12 Dec. 1892.)

6 December 1892. **BESLUIT**, ter bekendmaking van den tekst van het Koninklijk besluit van 24 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 142), houdende herziening van het Koninklijk besluit van 2 Juli 1849, n°. 55, omtrent het toekennen van wachtgeldten aan burgerlijke ambtenaren, zooals die is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 4 April 1892 (*Staatsblad* n°. 60). S. 260.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 1sten December 1892, n°. 61, Generale Thesaurie;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 24 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 142) en van 4 April 1892 (*Staatsblad* n°. 60);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Den tekst van het Koninklijk besluit van 24 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 142), houdende herziening van het Koninklijk besluit van 2 Juli 1849, n°. 55, omtrent het toekennen van wachtgeldten aan burgerlijke ambtenaren, zooals die bij het hierboven vermelde Koninklijk besluit van 4 April 1892 (*Staatsblad* n°. 60) is gewijzigd, algemeen bekend te maken, door bijvoeging van

dien gewijzigden tekst in zijn geheel, bij dit besluit.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 6den December 1892.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(*Uitgeg.* 23 Dec. 1892.)

TEKST van het Koninklijk besluit van 24 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 142), houdende herziening van het Koninklijk besluit van 2 Juli 1849, n°. 55, omtrent het toekennen van wachtgeldten aan burgerlijke ambtenaren, zooals die is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van den 4den April 1892 (*Staatsblad* n°. 60).

Art. 1. Aan burgerlijke ambtenaren, die wegens opheffing van eene door hen bekleed wordende betrekking of ten gevolge van eene reorganisatie van het dienstvak waartoe zij behooren, eervol, doch niet op eigen verzoek worden ontslagen, wordt wachtgeld toegekend, indien zij geen aanspraak hebben op pensioen of indien het pensioen waarop zij aanspraak kunnen doen gelden, minder bedraagt dan het bij artikel 3 eerste lid van dit besluit bepaalde bedrag.

Wachtgeld kan mede worden toegekend aan burgerlijke ambtenaren, die om andere dan de in het eerste lid van dit artikel genoemde redenen eervol, doch niet op eigen verzoek worden ontslagen, indien zij geen aanspraak hebben op pensioen.

2. De wachtgeldten worden verleend en genoten naar de bepalingen en onder de voorwaarden in de artikelen 3 tot en met 9 van dit besluit opgenomen.

3. De wachtgeldten, te verleen en aan de bij het eerste lid van artikel 1 bedoelde ambtenaren, bedragen de helft van den laatsten pensioensgrondslag, welke voor die ambtenaren bepaald was wegens de betrekking waaruit zij zijn ontslagen.

De ingevolge het tweede lid van artikel 1 te verleen en wachtgeldten worden, wat de berekening van het bedrag en de toerekening van den diensttijd betreft, geregeld volgens de op 1 Januari 1891 van kracht zijnde of later te maken wettelijke bepalingen voor de regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren.

Zij bedragen echter minstens één derde en hoogstens de helft van den laatsten pensioens-

grondslag, welke voor de bij het tweede lid van artikel 1 bedoelde ambtenaren bepaald was wegens de betrekking, waaruit zij zijn ontslagen.

Ongeacht de bovenstaande bepalingen kan een wachtgeld, zoomede het vereenigd bedrag van hetgeen door een ambtenaar wegens wachtgeld en pensioen wordt genoten eene som van *drie duizend gulden* 's jaars niet overschrijden.

Geen wachtgeld wordt toegekend, tenzij de belanghebbende, indien hij valt in de termen van het eerste lid van artikel 1, minstens vijf jaren, en, valt hij in de termen van het laatste lid van dat artikel, minstens tien jaren als burgerlijk ambtenaar gediend hebbe.

4. De wachtgeldten worden verleend bij Koninklijk besluit.

In de besluiten of beschikkingen, waarbij ambtenaren om één der redenen, bij het eerste lid van artikel 1 vermeld, worden ontslagen, wordt de oorzaak van het ontslag nitgedrukt.

5. De wachtgeldten worden verleend tot wederopzeggens toe.

Wachtgeldten, toegekend aan ambtenaren, die op den dag waarop hnn ontslag ingaat den vollen leeftijd van veertig jaren nog niet hebben bereikt en ontslagen zijn om andere redenen dan wegens opheffing hunner betrekking of reorganisatie van het dienstvak waartoe zij behoorden, worden verleend tot het bij artikel 3, derde lid, bepaalde maximum.

Onverminderd het bepaalde in het eerste lid van dit artikel en in artikel 8, vervallen de wachtgeldten na vijf jaren, indien zij zijn toegekend:

a. aan ambtenaren, die op den dag waarop hun ontslag ingaat, den vollen leeftijd van veertig jaren nog niet hebben bereikt;

b. aan ambtenaren, die na tien jaren of langer gediend te hebben, ontslagen worden wegens opheffing hunner betrekking of reorganisatie van het dienstvak, waartoe zij behooren.

Behoudens het bepaalde bij artikel 10 en bij het eerste lid van dit artikel worden de wachtgeldten, die na vijf jaren niet vervallen, herzien en, te rekenen van dat tijdstip, wat de berekening van het bedrag en de toerekening van den dienstdag betreft, nader geregeld volgens de op 1 Januari 1891 van kracht zijnde of later te maken wettelijke bepalingen voor de regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren. Deze herziening blijft achterwege, indien zij verhooging van het wachtgeld tengevolge zou moeten hebben.

De in het vorige lid bedoelde wachtgeldten ver-

vallen op den dag, waarop de belanghebbenden nit-hoofde van hunnen leeftijd aanspraak verkrijgen op pensioen.

6. Ieder voorstel, tot het verleenen van wachtgeld aan Ons te doen, gaat vergezeld van een advies van het Departement van Financiën omtrent het bedrag daarvan.

De staten van dienst der ontslagen ambtenaren worden daartoe met de vereisochte bescheiden aan dat Departement medegeleed.

7. De bepalingen van de artikelen 22 en 23 der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78) zijn op de wachtgeldten toepasselijk.

8. Wanneer de titularis van een wachtgeld in 's Rijks dienst wordt herplaatst in eene betrekking, waarvan de bezoldiging met de laatst door hem genotene gelijk staat of die overtreft, vervalt het wachtgeld, onverschillig of de benoemde de betrekking al dan niet aanvaardt.

Ingeval de nieuwe bezoldiging het bedrag der laatstgenotene niet bereikt, wordt het wachtgeld door Ons naar omstandigheden verminderd in diervoege, dat het gezamenlijk inkomen daardoor niet hooger zij dan de laatstgenoten bezoldiging en niet minder dan een vierde boven het bedrag van het wachtgeld.

Bij herplaatsing voor een bepaalden tijd of in eene aflopende betrekking wordt het wachtgeld gedurende het vervullen der nieuwe betrekking geschorst, indien de daaraan verbonden belooning valt in de termen van het eerste lid, en op den hierboven bepaalden voet gedeeltelijk of ten volle genoten, wanneer die belooning valt in de termen van het tweede lid van dit artikel.

9. Bij overlijden van den titularis worden de wachtgeldten uitbetaald over het geheele vierendeel 's jaars, waarin het sterfgeval plaats heeft.

10. Wanneer in buitengewone gevallen de bepalingen van dit besluit geacht worden geen billijken maatstaf voor de toekenning of berekening van wachtgeldten op te leveren, kan daarin door Ons, op advies van den raad van Ministers, bij afzonderlijke besluiten worden voorzien.

11. De bepalingen van dit besluit zijn mede toepasselijk op hen, aan wie vóór de inwerking-treding daarvan eervol ontslag is verleend, doch wier wachtgeld nog niet is geregeld.

De artikelen 7, 8 en 9 zijn ook op de reeds verleende wachtgeldten toepasselijk, voor zoover, wat de beide eerstgenoemde artikelen betreft, de daarbij omschreven gevallen zich na het in werking treden van dit besluit voordoen.

12. Ons besluit van den 2den Juli 1849, n°. 55, wordt ingetrokken.

13. Voor Rijkstolgaarders, die ten gevolge van tolvverpachtingen of anderszins buiten betrekking geraken en niet dadelijk herplaatet worden, blijven Oaze besluiten van 21 April 1864, n°. 60, en 20 Maart 1867, n°. 63, van kracht.

14. Dit besluit treedt in werking met den vijfden dag na dien zijner afkondiging.

Artikel 2 van het Koninklijk besluit van den 4den April 1892 (*Staatsblad* n°. 60).

De bepalingen van dit besluit zijn mede toepasselijk op hen aan wie vóór de in werking treding daarvan eervol ontslag is verleend, doch wier wachtgeld nog niet is geregeld.

Het bepaalde bij dit besluit is niet van toepassing op de wachtgelden, welke vóór de inwerkingtreding van dit besluit zijn verleend. Daardoor blijft van kracht het Koninklijk besluit van 24 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 142).

Artikel 3 van het Koninklijk besluit van den 4den April 1892 (*Staatsblad* n°. 60).

Dit besluit treedt in werking met den vijfden dag na dien zijner afkondiging.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 6 December 1892 (*Staatsblad* n°. 260).

Mij bekend,

De Minister van Financiën, (gel.) PIERSON.

8 December 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing:

dat, waar feitelijk vaststaat dat een zeker voetpad door den eigenaar reeds vóór eeuwen voor het publiek is gereserveerd en aangewezen om het duurzaam als publiek voetpad te doen gebruiken, die bestemming sedert onafgebroken heeft voortgeduurd, en het voetpad overeenkomstig die bestemming door het publiek is gebruikt, daar moet het onus publicum van voetpad op dien grond geacht worden gevestigd te zijn;

dat hieruit volgt dat het openbaar gezag, aan hetwelk de zorg en het toezicht is opgedragen over de wegen en voetpaden in de provincie waarin het goed is gelegen, niet alleen bevoegd, maar zelfs verplicht is om binnen de grenzen door de grondwet en de provinciale wet gesteld, regelend op te treden en veranderingen in de bestemming van dat voetpad te verbieden;

dat geen der in het cassatiemiddel aangehaalde wettelijke bepalingen dus is geschonden

of verkeerd toegepast, door den eigenaar van het pad het recht te ontzeggen om zonder medewerking van het openbaar gezag, uit kracht van zijn eigendomsrecht verandering te brengen in de bestemming van het voetpad. De Hooge Raad enz.,

Overwegende, dat als middel van cassatie is voorgesteld: Schending en verkeerde toepassing van de artt. 625, 627, 629 en 1401 B. W., van de Groningsche wegen-reglementen: *a.* van 1823 voor het Oldambt enz., goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 12 December 1823, n°. 78; *b.* van 1854, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 10 Augustus 1854, n°. 52; en *c.* van 1880, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 19 Maart 1880, n°. 9, speciaal van de artt. 1—8 van het eerste, de artt. 1—19 van het tweede, de artt. 1—20 en 56 letter S van het laatste reglement, voorts van de artt. 221 der grondwet van 1815 (1840) en 192 der grondwet van 1848, de artt. 137 en 140 der provinciale wet en voor zooveel noodig van de door het arrest aangehaalde artt. 3 boek I Selwerder en boek IV Ommelander Landrecht, omdat de bestemming als voetpad voor het publiek, die, als dienstig aan zijne exploitatieplannen, de eigenaar vrijwillig, zij het ook bij eene met derden gesloten huur, aan zijn eigendom geeft, dat eigendom niet doet ophouden te zijn vrij in den zin der wet, en het arrest dus ten onrechte de bevoegdheid van het openbaar gezag aanneemt, om op grond van zijne ambtelijke zorg voor de openbare wegen, den eigenaar aan die bestemming te binden, doch hem had moeten toewijzen de actie, waarmede hij de vrijheid van zijn eigendom vindiceerde tegen de provincie, die dat eigendom als met den last van openbaren weg bezwaard, wil onderworpen houden aan hare reglementen; O. te dien aanzien:

dat blijkens het bestreden arrest, het achtvoetpad, gelegen langs het Kielsterdiep, gemeente Hoogezand, is een openbaar voetpad, loopende over eene strook grond toebehoorende aan de gemeente Groningen, welke strook grond bij het uitgeven van veengronden onvergraven is blijven liggen krachtens een beding voorkomende in een contract van inhuring van de Sappemeerder veenen, onder vigneur der algemeene conditiën van de verhuringhe der veenen in Sappemeer en de Foxhol van 8 December 1628, door de stad Groningen op 18 Januarij 1647 gesloten met F. EDSKENS en consorten;

dat de eischer qq. beweert, dat uit het contract

van 1647 wél voortvloeit dat Groningen tegenover zijne huurders, als zijne mede-contractanten, verplicht was dat voetpad als zoodanig beschikbaar te stellen voor die huurders en zelfs voor het publiek, voor zoover dit voor het verkeer met de huurders noodig was, maar dat dit slechts was eene persoonlijke verplichting binnen de grenzen der hnrakte tegenover die huurders en hunne rechtverkrijgenden, doeh dat daardoor geen onus publicum gevestigd werd op den grond waarover het pad loopt, met dit gevolg dat de gemeente Groningen de bestemming van dien grond tot voetpad niet zou mogen veranderen in een jaag- of trekpad, al was dit ook in strijd met de provinciale reglementen;

O. echter, dat het hof, interpreteerende het huurcontract van 1647 en de algemeene conditiën van 1628 waaronder het gesloten werd, feitelijk heeft beslist dat het achtvoetspad bestemd was tot voetpad voor de kolonisten die zich als verveeners daar zonden vestigen en voor de schippers wier scheepvaartverkeer daar te wachten was, en ten behoeve van een ieder die met de bevolking aldaar in maatschappelijk verkeer moest treden; dat dit echter niet was een bloot toelaten of gedooen van het publiek, maar integendeel een onmisbaar en integreerend deel van het plan van kolonisatie op den grond der stad, die het achtvoetspad van den aanvang af duurzaam heeft bestemd tot publiek voetpad; dat dit voetpad zonder tegenspraak dan ook niteluidend als zoodanig door het publiek is gebruikt overeenkomstig de plaatselijke gesteldheid, die ook geëu ander gebrnik toeliet;

dat het hof voorts op deze gronden heeft beslist dat de gemeente Groningen niet bevoegd is om a's eigenares van het voetpad, door haar zelve twee en een halve eeuw geleden reeds tot een pad voor het publiek bestemd, dat pad, zooals het daar ligt, onveranderd aan zijne bestemming te onttrekken en als jaag- of trekpad voor paarden te doen gebruiken in strijd met de provinciale reglementen;

O. dat die beslissing is juist;

dat toch, waar feitelijk vaststaat dat de eigenares het achtvoetspad reeds vóór eeuwen voor het publiek heeft gereserveerd en aangewezen om het duurzaam als publiek voetpad te doen gebruiken; dat die bestemming sedert onafgebroken heeft voortgeduurd, en het voetpad overeenkomstig die bestemming door het publiek is gebrnikt, — niet anders geoordeeld kan worden dan dat het onus publicum van voetpad op des eisehers grond 1892.

gevestigd is, en dat dientengevolge het openbaar gezag, aan hetwelk de zorg en het toezicht op de wegen en voetpaden in de provincie is opgedragen, niet alleen bevoegd, maar zelfs verplicht is om binnen de grenzen door de grondwet en de provinciale wet gesteld, regelend op te treden en veranderingen in de bestemming van dat voetpad te verbieden;

O. dat dus het hof geen der in het middel aangehaalde wettelijke bepalingen heeft geschonden of verkeerd heeft toegepast, door den eischer het recht te ontzeggen om zonder medewerking van het openbaar gezag, uit kracht van zijn eigendomsrecht, verandering te brengen in de bestemming van het voetpad, en dat mitsdien het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep in cassatie en veroordeelt den eischer qq. in de kosten.

12 December 1892. WET, tot wijziging van de wet van 25 December 1878 (*Staatsblad* n°. 222), houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende, aangevuld bij de wetten van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 108) en van 26 October 1889 (*Staatsblad* n°. 137). S. 261. *Bijl. Hand.* 2° Kamer 1891/92, n°. 132, 1—8; 1892/93, n°. 8, 1—8.

Handel id. 1892/93, blads. 97—110.

Hand. 1° Kamer 1892/93, blads. 68, 78, 85, 111, 112.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging wenschelijk is van de wet van 25 December 1878 (*Staatsblad* n°. 222), houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende, aangevuld bij de wetten van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 108) en van 26 October 1889 (*Staatsblad* n°. 137);

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. In de artikelen 3, 4, 9, 18, 19, 20 en 22 van de wet van 25 December 1878 (*Staatsblad* n°. 222), houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende, aangevuld bij de wetten van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 108) en van 26 October 1889 (*Staatsblad* n°. 137), worden de volgende wijzigingen gebracht.

Artikel 3. Aan dit artikel wordt het volgende toegevoegd:

„Zij die in een ander Rijk of in eene der Nederlandsche koloniën of overzeesche bezittingen na afgelegd examen het regt tot uitoefening der geneeskunst in haren geheelen omvang verkregen hebben, kunnen geheel of gedeeltelijk vrijstelling genieten van het theoretisch geneeskundig en de daaraan voorafgaande examens en van de overlegging van de verklaring en het bewijs bedoeld in het derde lid van artikel 2.

„Door Ons wordt bij algemeenen maatregel van bestuur, na ingewonnen advies van de senaten van de Rijks-universiteiten, aangewezen, welke getuigschriften of diploma's aan de bezitters vrijstelling verleen en hoe ver die vrijstelling strekt”.

Artikel 4. Het tweede lid van dit artikel wordt gelezen als volgt:

„Tot het afleggen van dit examen zijn alleen bevoegd zij, die in het bezit zijn van het getuigschrift verkregen door het met goed gevolg afleggen van het eindexamen voor de hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus, bedoeld in artikel 57, of van het examen A, bedoeld in artikel 59 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), houdende regeling van het middelbaar onderwijs”.

Artikel 9. Aan dit artikel wordt het volgende toegevoegd:

„Bevoegd tot het afleggen van het theoretisch examen in de tandheekkunde zijn alleen zij, die bevoegd zijn tot het afleggen van de examens, bedoeld in artikel 84 van de wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102) tot regeling van het hooger onderwijs, en zij, die bevoegd zijn tot het afleggen van het eerste natuurkundig examen.

„Zij die in een ander Rijk of in eene der Nederlandsche koloniën of overzeesche bezittingen na afgelegd examen het regt tot uitoefening der tandheekkunst verkregen hebben, kunnen geheel of gedeeltelijk vrijstelling genieten van het theoretisch examen in de tandheekkunde en de daaraan voorafgaande examens.

„Door Ons wordt bij algemeenen maatregel van bestuur, na ingewonnen advies van de senaten van de Rijks-universiteiten, aangewezen, welke getuigschriften of diploma's aan de bezitters vrijstelling verleen en hoe ver die vrijstelling strekt”.

Artikel 18. Uit het eerste lid van dit artikel verval het woord „kosteloos”.

Als vierde lid wordt aan het artikel het volgende toegevoegd:

„Voor het afleggen van elk dezer examens wordt in handen van den voorzitter der commissie, welke het examen afneemt, eene som van vijf en twintig gulden betaald.

„In geval van afwijzing wordt voor de eerste herhaling van een examen geene betaling gevorderd”.

Artikel 19. Uit het eerste lid van dit artikel vervallen de woorden: „nadat bij in handen van den voorzitter der commissie eene som van vijf en twintig gulden gestort heeft”.

Artikel 20. Dit artikel wordt gelezen als volgt:

„De examens in de artikelen 16 en 17 bedoeld worden afgenomen door commissiën, samengesteld uit een voorzitter en twee leden.

„Onze Minister, met de uitvoering dezer wet belast, wijst den geneeskundigen inspecteur of adjunct-inspecteur, binnen wiens dienstkring het examen wordt afgenomen, of een lid of plaatsvervangend lid van den geneeskundigen raad als voorzitter der commissie aan en benoemt de leden der commissie en hunne plaatsvervangers.

„Het lid of plaatsvervangend lid van den geneeskundigen raad, als voorzitter fungeerende, en de leden der commissie en hunne plaatsvervangers genieten reis- en verblijfkosten en presentiegeld door Ons te bepalen.

„Voor het afleggen van elk dezer examens wordt in handen van den voorzitter der commissie, welke het examen afneemt, eene som van vijf gulden betaald. In geval van afwijzing wordt voor de eerste herhaling van een examen geene betaling gevorderd.

„Aan de vroedvrouw of aan den apothekersbediende, die aan het examen voldaan heeft, wordt hiervan een getuigschrift nitgereikt.”

Artikel 22. Na het derde lid van dit artikel wordt het volgende ingevoegd:

„De examens worden in het Nederlandsch gehouden”.

2. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1894.

Zij die vóór dat tijdstip de bevoegdheid hebben verkregen tot het afleggen van het eerste natuurkundig examen, behouden die bevoegdheid.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 12den Decem-ber 1892.

(get.)

E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 29 Dec. 1892.)

12 December 1892. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in Noordbrabant. S. 262.

Bij deze wet wordt de vereischte bekrachtiging voor vijf jaren verleend aan de aanvulling der heffing van de bij de wet van 30 Juni 1890, S. 99, vermelde rechten, ten behoeve der provincie Noordbrabant voor het gebruik van twee beweegbare bruggen, de eene over den Steenbergchen vliet in den provincialen weg van Steenbergchen naar Dinteloord, de andere over den Roosendaalschen vliet in den provincialen weg van Oudenbosch naar Kruisland.

12 December 1892. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in Overijssel. S. 263.

Bij deze wet wordt de heffing bekrachtigd gedurende vijf jaren, ten behoeve van de provincie Overijssel, van tolrechten voor het gebruik van den provincialen kunstweg van Almelo over Ootmarsum naar Denekamp.

12 December 1892. WET, tot goedkeuring van den onderhandschen verkoop van een stuk grond op het eiland te Vlissingen, aan de gemeente Vlissingen. S. 264.

12 December 1892. WET, tot wijziging van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 265.

12 December 1892. WET, tot verhooging van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 266.

Bij deze wet wordt het totaal der 4de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 15,701.45 en het eindcijfer op f 655,278.45.

12 December 1892. WET, tot wijziging, aanvulling en verhooging van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 267.

Bij deze wet wordt het totaal der 4de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 31,150 en het eindcijfer op f 679,655.

12 December 1892. WET, op het Nederlandschap en het ingezetenschap. S. 268.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1891/92, n°. 130, 1—6; 1892/93, n°. 15, 1—7.

Handel. id. 1892/93 bladz. 124—143, 146—163, 198.

Hand. 1° Kamer 1892/93 bladz. 69, 86—90, 98—111.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, ter vervanging van den titel van het Burgerlijk Wetboek: „Van Nederlanders en vreemdelingen”, en van de wet van 28 Juli 1850 (Staatsblad n°. 44), gewijzigd bij die van 3 Mei 1851 (Staatsblad n°. 46), algemeene bepalingen omtrent het Nederlandschap vast te stellen, en dat ter voldoening aan art. 6 der Grondwet de wet mede moet verklaren wie ingezetenen zijn en eveneens bij de wet de gevolgen der naturalisatie ten aanzien van de echtgenoot en minderjarige kinderen van den genaturaliseerde behooren te worden geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van Sta^t enz.

Art. 1. Nederlanders door geboorte zijn

a. het wettig, gewettigd of door den vader erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de vader den staat van Nederlander bezit;

b. het wettig kind van een Nederlander die binnen driehonderd dagen vóór de geboorte van het kind overleed;

c. het alléu door de moeder erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de moeder den staat van Nederlander bezit;

d. het noch door den vader noch door de moeder erkend natuurlijk kind, in het Rijk geboren.

2. Nederlanders zijn ook:

a. het kind van een ingezetene des Rijks — hetzij vader, hetzij moeder, naar de in art. 1 gemaakte onderscheidingen — die zelf geboren is uit eene in het Rijk wonende moeder, tenzij blijkt dat het kind als vreemdeling tot een ander land behoort;

b. het in het Rijk te vondeling gelegd of verlaten kind, zoolang van zijne afstamming, hetzij als wettig of gewettigd kind, hetzij door erkenning, niet blijkt.

3. Nederlandschap door naturalisatie wordt verkregen door het in werking treden der wet waarbij zij verleend wordt.

Voor elke naturalisatie is aan 's lands kas verschuldigd honderd gulden.

Bij het verzoek om naturalisatie legt de verzoeker het bewijs over:

1°. dat hij meerderjarig is in den zin der Nederlandsche wet;

2°. dat hij het Nederlandschap verloren heeft of dat hij gedurende de laatste vijf jaren zijne woonplaats of zijn hoofdverblijf in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen gehad heeft;

3°. dat hij bij een ontvanger der registratie eene som van honderd gulden heeft gestort.

Indien de verzoeker tot een land behoort, kan van hem de overlegging gevorderd worden van een bewijs, dat de wetgeving van dat land geen beletsel tegen zijne naturalisatie in Nederland oplevert.

Ingeval de naturalisatie niet verleend wordt, wordt de gestorte som aan den verzoeker teruggegeven.

4. Naturalisatie kan ook om redenen van staatsbelang worden verleend. Daarbij is artikel 8 niet van toepassing.

De wet, waarbij zij verleend wordt, regelt in ieder bijzonder geval de voorwaarden, aan die naturalisatie verbonden.

5. De vrouw volgt staande huwelijk den staat van haren man.

Een verzoek om naturalisatie kan niet door eene gehuwde vrouw worden gedaan.

De naturalisatie, verleend aan den man, strekt zich van rechtswege uit tot zijne vrouw.

Na ontbinding des huwelijks geldt artikel 8 of artikel 9.

6. Het wettig of gewettigd kind van een als Nederlander genaturaliseerden vader, vóór diens naturalisatie geboren, gelijk mede het door zijn als Nederlander genaturaliseerden vader erkend natuurlijk kind, vóór diens naturalisatie geboren, wordt als mede-genaturaliseerd beschouwd, en behoudt den staat van Nederlander totdat het, meerderjarig geworden in den zin der Nederlandsche wet, mits binnen het jaar daarna, aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur zijner laatste woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen consulairen ambtenaar in het land, waar het woont, zijn wil te kennen geeft om in de naturalisatie niet langer te zijn begrepen.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het wettig of gewettigd kind, indien de moeder, weduwe geworden, genaturaliseerd is, en ten aanzien van het natuurlijk kind, alléu door zijne moeder erkend en vóór hare naturalisatie geboren.

7. Nederlandschap wordt verloren:

1°. door naturalisatie in een ander land, of, voor zoveel een minderjarige betreft, door het deelachtig worden van eene vreemde nationaliteit door de naturalisatie hetzij van den vader hetzij van de moeder, naar de in artikel 1 gemaakte onderscheidingen, in een ander land;

2°. door huwelijk van de Nederlandsche vrouw die, door of ten gevolge van haar huwelijk, krachtens artikel 5 vermelding wordt;

3°. door het verkrijgen van eene vreemde nationaliteit door den wil van den verkrijger;

4°. door zonder Ons verlof zich te begeven in vreemden krijg- of staatsdienst;

5°. door, behalve ter zake van 's lands dienst, woonplaats te hebben buiten het Rijk en zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen gedurende tien achtereenvolgende jaren, tenzij de afwezigheid vóór het verstrijken van dien termijn aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur zijner laatste woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen consulairen ambtenaar in het land, waar hij woont, kennis geve, dat hij Nederlander wenschte te blijven.

Van den dag waarop die kennisgeving ontvangen is, begint de tienjarige termijn opnieuw te loopen.

Ten opzichte van minderjarigen begint de tienjarige termijn te loopen met den dag hunner meerderjarigheid in den zin der Nederlandsche wet.

8. De vrouw, die door of ten gevolge van haar huwelijk den staat van Nederlander verloren heeft, bekomt dien door de ontbinding van het huwelijk terug, mits zij binnen het jaar daarna haren wil om dien terug te bekomen aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur harer woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen consulairen ambtenaar in het land, waar zij woont, te kennen geeft.

9. De vrouw, die door of ten gevolge van haar huwelijk den staat van Nederlander bekomen heeft, behoudt dien na de ontbinding des huwelijks, tenzij zij binnen het jaar daarna haren wil om dien niet langer te behouden aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur harer laatste woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen consulairen ambtenaar in het land, waar zij woont, te kennen geeft.

10. Het wettig, gewettigd of erkend natuurlijk kind van een Nederlander, geboren vóór dat deze in een ander land werd genaturaliseerd, ten gevolge waarvan het kind mede den staat van Nederlander verloor, bekomt dien terug, mits het,

meerderjarig geworden in den zin der Nederlandsche wet, binnen het jaar daarna zijn wil om dien terug te bekomen aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur zijner woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen consulaire ambtenaar in het land, waar het woont, te kennen geeft.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het wettig of gewettigd kind, indien de moeder, weduwe geworden, in een ander land was genaturaliseerd en ten aanzien van het natuurlijk kind, alléén door zijne moeder, die in een ander land werd genaturaliseerd, erkend.

11. Eenmaal 's jaars doet de Minister van Justitie van de kennisgevingen, volgens deze wet in het buitenland gedaan, aankondiging in de *Staatscourant*.

12. Allen die volgens deze wet den staat van Nederlander niet bezitten, zijn vreemdelingen.

13. Ingezetenen van het Rijk zijn zij, die hunne woonplaats in het Rijk hebben en haar gedurende de voorafgaande achttien maanden in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen gehad hebben.

14. Het Rijksingezetenschap houdt op door vestiging der woonplaats buiten het Rijk.

15. Een minderjarige in den zin der Nederlandsche wet, wiens vader of voogd Rijksingezetene is, wordt als zoodanig aangemerkt.

Meerderjarig geworden, behoudt hij de hoedanigheid van Rijksingezetene, indien hij zijne woonplaats in het Rijk vestigt.

16. De bepalingen van ingezetenschap, in bijzondere wetten voorkomende, gelden alleen voor zooveel betreft de onderwerpen, in die wetten behandeld.

Overgangsbepaling.

Met uitzondering van hen, die in Nederlandsch-Indië ingevolge de wet van 2 September 1854 (*Staatsblad* n°. 129) als inlanders en met dezen gelijkgestellten worden beschouwd, zijn zij die op het tijdstip, waarop deze wet in werking treedt, den staat van Nederlander bezitten, Nederlanders in den zin van deze wet, totdat zij het Nederlandschap volgens deze wet verliezen. Voor hen die op dat tijdstip hunne woonplaats hebben buiten het Rijk en zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen, begint de termijn van tien jaren, bedoeld in artikel 7, sub 5°., van genoemd tijdstip af te loopen.

Hij die op het tijdstip, waarop deze wet in

werking treedt, in het Rijk uit aldaar niet gevestigde ouders geboren en geen 24 jaren oud is, verkrijgt den staat van Nederlander door eene kennisgeving van zijn voornemen om in het Rijk te blijven wonen, te doen aan den burgemeester zijner woonplaats binnen het jaar na dat tijdstip, of, indien hij nog minderjarig is in den zin der Nederlandsche wet, binnen het jaar na zijne meerderjarigheid.

Ten aanzien van de vreemdelingen, die op het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, vóórdaan hebben aan artikel 8 van het Burgerlijk Wetboek, blijft, wat de toepassing betreft van het burgerlijk recht en van artikel 19 der wet van 13 Augustus 1849 (*Staatsblad* n°. 39), gewijzigd bij de wet van 6 April 1875 (*Staatsblad* n°. 66), de gelijkstelling met Nederlanders gehandhaafd, zoolang zij hunne woonplaats in het Rijk behouden.

Slotbepaling.

Behoudens het bepaalde in de voorgaande overgangsbepaling, vervallen bij het inwerkingtreden dezer wet de artikelen 5 tot en met 12, uitmakende den tweeden titel van het eerste boek van het Burgerlijk Wetboek, en de wetten van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 44) en 3 Mei 1851 (*Staatsblad* n°. 46), gelijk mede de wet van 21 December 1850 (*Staatsblad* n°. 75).

In de wetten, waarin sprake is van Nederlanders, hetzij volgens het Burgerlijk Wetboek, hetzij volgens de wet ter uitvoering van art. 7 der Grondwet (wetten van 29 Juli 1850, *Staatsblad* n°. 44, en 3 Mei 1851, *Staatsblad* n°. 46), wordt, in plaats daarvan, gelezen: „Nederlanders volgens de wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap”, behalve in art. 23 der wet van 6 April 1875 (*Staatsblad* n°. 66), waarin de woorden: „volgens het Burgerlijk Wetboek” vervangen worden door: „volgens de wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap, alsmede hen, die in de Nederlandsche koloniën of bezittingen in andere werelddeelen uit aldaar gevestigde ouders zijn geboren”.

Deze wet treedt in werking op 1 Juli 1893.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 12den December 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 24 Dec. 1892.)

12 December 1892. WET, tot bekrachtiging van eene met de gemeente *Zutphen* gesloten overeenkomst, betreffende ruiling van gebouwen en grond. S. 269.

12 December 1892. WET, houdende goedkeuring der op 14 en 15 April 1891 tusschen verschillende Staten, waaronder *Nederland*, te *Madrid* gesloten overeenkomsten tot bescherming van den industrieelen eigendom. S. 270.
Bijl. Hand. 2^e Kamer 1891/92, n°. 142, 1—10.
Hand. Id. 1892/93, bladz. 163—182.

Hand. 1° Kamer 1892/93, bladz. 69, 79, 97.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

Wij EMMA, ENZ. doen te weten:

Alsoo Wij in overweging genomen hebben, dat in de overeenkomsten tot bescherming van den industrieelen eigendom, den 14den en den 15den April 1891 tusschen verschillende Staten, waaronder *Nederland*, te *Madrid* gesloten, bepalingen voorkomen, welke aan het Rijk geldelijke verplichtingen opleggen en wettelijke rechten betreffen;

Gelet op art. 59, 2de lid der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Worden goedgekeurd de nevens deze wet in afschrift gevoegde, den 14den en den 15den April 1891 te *Madrid* door de wederzijdsche gevolmachtigden geteekende overeenkomsten, zijnde

1°. eene schikking (met daartoe behoorend slot-protocol) betreffende de internationale inschrijving der fabrieks- en handelsmerken, getroffen tusschen *België*, *Spanje* (met *Cuba*, *Puerto Rico* en de *Philippijnen*), *Frankrijk* (met zijne koloniën), *Guatemala*, *Italië*, *Nederland* (met *Nederlandsch-Indië*, *Suriname* en *Curacao*), *Portugal* (met de *Azoren* en *Madera*), *Zwitserland* en *Tunis*;

2°. een protocol betreffende vaststelling der inkomsten van het Internationale Bureau der Vereeniging tot bescherming van den industrieelen eigendom, gesloten tusschen *België*, *Brazilië*, *Spanje* (met *Cuba*, *Puerto Rico* en de *Philippijnen*), de *Vereenigde Staten van Amerika*, *Frankrijk* (met zijne koloniën), *Groot-Brittannië* (met *Nieuw-Zeeland* en *Queensland*), *Guatemala*, *Italië*, *Noorwegen*, *Nederland* (met *Nederlandsch-Indië*, *Suriname* en *Curacao*), *Portugal* (met de *Azoren* en *Madera*), *Zweden*, *Zwitserland* en *Tunis*.

2. Wij behouden Ons de bevoegdheid voor om-

trent het tijdstip van uitwisseling der ratificatiën nader met de betrokken Regeeringen overeen te komen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 12den December 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.)

VAN TIENHOVEN.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

C. LELY.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.

(Uitgeg. 10 Jan. 1893.)

VERTALING.

SCHIKKING betreffende de internationale inschrijving van fabrieks- en handelsmerken, getroffen tusschen *België*, *Spanje*, *Frankrijk*, *Guatemala*, *Italië*, *Nederland*, *Portugal*, *Zwitserland* en *Tunesië*.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de Regeeringen der bovengenoemde Staten;

Gezien artikel 15 der internationale overeenkomst van den 20sten Maart 1883 tot bescherming van den industrieelen eigendom;

Hebben in gemeen overleg en onder voorbehoud van bekrachtiging de volgende schikking vastgesteld:

Art. 1. De onderdanen of burgers van elken der contracteerende Staten zullen zich in al de andere Staten de bescherming hunner, bij het dépôt in het land van oorsprong aangenomen fabrieks- of handelsmerken kunnen verzekeren tegen dépôt der gezegde merken aan het Internationaal Bureau te Bern, gedaan door tusschenkomst der Administratie van gezegd land van oorsprong.

2. Met de onderdanen of burgers der contracteerende Staten worden gelijkgesteld de onderdanen of burgers der niet tot deze schikking toegetreden Staten, die voldoen aan de voorwaarden van artikel 3 der Overeenkomst.

3. Het Internationaal Bureau zal de overeenkomstig artikel 1 gedeponeerde merken onmiddellijk inschrijven. Het zal van die inschrijving aan de contracteerende Staten kennis geven. De ingeschreven merken zullen worden openbaar gemaakt in een bijvoegsel van het blad van het Internationaal Bureau door middel hetzij eener teekening, hetzij eener beschrijving door den inzender in de Fransche taal aan te bieden.

Met het oog op de in de onderscheidene Staten aan de aldus ingeschreven merken te geven openbaarheid zal elke Administratie kosteloos van het Internationaal Bureau het aantal exemplaren der gezegde publicatie ontvangen, die het haar zal gelieven aan te vragen.

4. Van het tijdstip der aldus op het Internationaal Bureau gedane inschrijving af, zal de bescherming in elken der contracteerende Staten gelden alsof het merk aldaar rechtstreeks ware gedeponeerd.

5. In de landen waar hunne wetgeving er hen toe machtigt zullen de Administratiën aan welke het Internationaal Bureau de inschrijving van een merk zal mededeelen de bevoegdheid hebben te verklaren, dat de bescherming niet op hun grondgebied aan dat merk kan worden verleend. Zij zullen van die bevoegdheid behooren gebruik te maken binnen het jaar na de kennisgeving bedoeld in artikel 3.

Gezegde verklaring aldus aan het Internationaal Bureau medegedeeld zijnde, zal door hetzelfde zonder verwijl overgebracht worden aan de Administratie van het land van oorsprong en aan den eigenaar van het merk. De belanghebbende zal dezelfde middelen van verhaal hebben alsof het merk rechtstreeks door hem gedeponeerd ware in het land, waar de bescherming wordt geweigerd.

6. De bescherming voortvloeiende uit de inschrijving op het Internationaal Bureau zal gedurende twintig jaren van die inschrijving af gelden, maar zal niet kunnen worden ingeroepen ten behoeve van een merk dat mocht hebben opgehouden de wettelijke bescherming in het land van oorsprong te genieten.

7. De inschrijving zal steeds kunnen worden vernieuwd volgens de voorschriften der artikelen 1 en 3.

Zes maanden voor den afloop van den termijn van bescherming zal het Internationaal Bureau een officieus bericht zenden aan de Administratie van het land van oorsprong en aan den eigenaar van het merk.

8. De Administratie van het land van oorsprong zal naar goedvinden vaststellen en te haren voordeele innen eene taks welke zij zal invorderen van den eigenaar van het merk welks internationale inschrijving verlangd wordt. Deze taks zal worden verhoogd met een internationaal emolument van honderd franken, waarvan de jaarlijkse opbrengst door de zorgen van het Internationaal Bureau in gelijke deelen onder de contracteerende staten zal worden verdeeld na aftrek der gemeen-

schappelijke onkosten door de uitvoering dezer schikking veroorzaakt.

9. De Administratie van het land van oorsprong zal aan het Internationaal Bureau kennis geven van elke opheffing, doorhaling, afstand, overdracht en andere wijzigingen die zich ten opzichte van den eigendom van het merk zullen voordoen. Het Internationaal Bureau zal deze wijzigingen inschrijven, dezelve mededeelen aan de contracteerende Administratiën en terstond in zijn blad openbaar maken.

10. De Administratiën zullen in gemeen overleg de bijzonderheden betreffende de uitvoering van deze schikking regelen.

11. De Staten der Unie ter bescherming van den industriëlen eigendom die aan de ouderwepelijke schikking geen deel hebben genomen, zullen ter aansluiting worden toegelaten op eene aanvraag daartoe en in den vorm voorgeschreven bij artikel 16 der overeenkomst van den 20sten Maart 1883 tot bescherming van den industriëlen eigendom. Zooja aan het Internationaal Bureau zal bericht zijn dat een staat tot deze schikking is toegetreden zal hetzelfde aan de Administratie van dien staat, overeenkomstig artikel 3 in eens kennis geven van alle merken die op dat oogenblik de internationale bescherming genieten. Die kennisgeving zal op zich zelf voldoende zijn om aan gezegde merken het voordeel der vooraangaande bepalingen op het grondgebied van den toegetreden staat te verzekeren en om den termijn van een jaar te doen aanvangen, gedurende welken de betrokken Administratie gebruik kan maken van de bij artikel 5 vermelde bevoegdheid.

12. Deze schikking zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging zullen niterlijk binnen zes maanden te Madrid worden uitgewisseld. Zij zal in werking treden eene maand na de uitwisseling der akten van bekrachtiging en zal dezelfde kracht en duur hebben als de overeenkomst van den 20sten Maart 1883.

Ten blijke waarvan de gevolmachtigden der bovengenoemde staten deze schikking geteekend hebben te Madrid, den veertienden April achttienhonderd een en negentig.

Voor België :

(was get.) TH. DE BOUNDER DE MELSBRÖECK.

Voor Spanje :

• S. MORET.

• MARQUÉS DE AGUILAR.

• ENRIQUE CALLEJA.

• LUIS MARIANO DE LABRA.

	Voor Frankrijk en Tunesië.
(was get.)	P. CAMBON.
"	Voor Italië:
"	MAFFEL.
"	Voor Guatemala:
"	J. CARRERA.
"	Voor Nederland:
"	GERICKE.
"	Voor Portugal:
"	Comte DE CASAL RIBEIRO.
"	Voor Zwitserland:
"	CH. E. LARDET.
"	MOREL.

SLOTPROTOKOL.

Op het oogenblik der onderteekening van de schikking betreffende de internationale inschrijving van de fabrieks- of handelsmerken op heden gesloten, zijn de gevolmachtigden der staten die ter gezegde schikking zijn toegetreden overeengekomen als volgt:

Daar twiifel gerezen is omtrent de beteekenis van artikel 5 wordt nitdrukkelijk verklaard dat de bevoegdheid tot weigering welke dat artikel aan de Administratiën laat, geenerlei afbreuk doet aan de bepalingen van artikel 6 der overeenkomst van den 20sten Maart 1883 en van paragraaf 4 van het daarbij behoorend Slotprotokol, zijnde die bepalingen toepasselijk op de bij het Internationaal Bureau gedeponeerde merken zoosals zij het geweest zijn en gelijk zij het voortaan zullen zijn, op die welke rechtstreeks in al de contracteerende landen gedeponeerd worden.

Dit Protokol zal dezelfde kracht en duur bezitten als de schikking waarop het betrekking heeft.

Ten blijke waarvan de ondergeteekenden gevolmachtigden dit protokol geteekend hebben te Madrid den veertienden April achtien honderd een en negentig.

(Volgt de onderteekening).

PROTOKOL betreffende de vaststelling der inkomsten van het Internationaal Bureau der Vereeniging tot bescherming van den industrieelen eigendom, gesloten tusschen België, Brazilië, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië, Guatemala, Italië, Noorwegen, Nederland, Portugal, Zweden, Zwitserland en Tunesië.

De ondergeteekenden gevolmachtigden der bovengenoemde Regeeringen:

Gezien de verklaring den 12den Maart 1883 aangenomen door de te Parijs vergaderde internationale conferentie voor de bescherming van den industrieelen eigendom;

Hebben in gemeen overleg en onder voorbehoud van bekrachtiging het volgende Protocol vastgesteld:

Art. 1. De eerste alinea van cijfer 6 van het Slotprotokol behoorende bij de internationale overeenkomst van den 20sten Maart 1883 tot bescherming van den industrieelen eigendom wordt afgeschaft en vervangen door de volgende bepaling:

"De uitgaven van het Internationaal Bureau bij artikel 13 ingesteld, zullen gemeenschappelijk door de contracteerende Staten worden gedragen. Zij zullen in geen geval eene som van zestig duizend franken per jaar kunnen te boven gaan."

2. Dit Protokol zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging zullen uiterlijk binnen zes maanden te Madrid worden uitgewisseld.

Het zal in werking treden eene maand na de uitwisseling der akten van bekrachtiging en zal dezelfde kracht en duur bezitten als de overeenkomst van den 20sten Maart 1883, waarvan het zal beschouwd worden een onafscheidelijk deel uit te maken.

Ten blijke waarvan de gevolmachtigden der bovengenoemde Staten dit Protokol geteekend hebben te Madrid den vijftienden April achttien honderd een en negentig.

Voor België:

(was get.) TH. DE BOUNDER DE MELSBROECK.

Voor Brazilië:

" LUIS F. D'ABREU.

Voor Spanje:

" S. MORET.

" MARQUÉS DE AGUILAR.

" ENRIQUE CALLEJA.

" LUIS MARIANO DE LARRA.

Voor de Vereenigde Staten van Amerika:

" E. BURD GRUBB.

Frankrijk en Tunesië:

" P. CAMBON.

Voor Groot-Britannië:

" FRANCIS CLARE FORD.

Voor Guatemala:

" J. CARRERA.

Voor Italië:

" MAFFEL.

Voor Noorwegen:

(was get.) ARILD HUITFELDT.

Voor Nederland:

" GERICKE.

Voor Portugal:

" Comte DE CASAL RIBEIRO.

Voor Zweden:

" ARILD HUITFELDT.

Voor Zwitserland:

" CH. E. LARDET.

" MOREL.

13 December 1892. WET, houdende bekrachtiging van eene overeenkomst betreffende den stoomtramweg *Ede-Wageningen*. S. 271.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, de verhouding te regelen van de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen tegenover den Staat met betrekking tot den stoomtramweg *Ede-Wageningen* en dat de te dien einde door de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met genoemde Maatschappij gesloten overeenkomst bij de wet behoort te worden bekrachtigd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Wordt bekrachtigd de in afschrift bij deze wet gevoegde overeenkomst door de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën, als daartoe door Ons gemachtigd, aangegaan met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen onder dagteekening van 27 September/4 October 1892.

2. De overeenkomst, in artikel 1 genoemd, zoodme alle akten daaruit voortvloeiende, worden gratis geregistreerd.

3. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te s'-Gravenhage, den 13den December 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 3 Jan. 1893.)

AFSCHRIFT.

Tusschen

den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en den Minister van Financiën, tot het aangaan van deze overeenkomst gemachtigd door de Koningin-Wedawe, Regentes en als zoodanig den Staat vertegenwoordigende,
partij ter eenre,
en

de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen, in deze overeenkomst aangeduid als: „de Maatschappij”, vertegenwoordigd door haren directeur-generaal, tot het aangaan van deze overeenkomst door de algemeene vergadering van aandeelhouders gemachtigd,

partij ter andere,
is, onder voorbehoud van bekrachtiging door de wet, het volgende overeengekomen:

Art. 1. De stoomtramweg van *Ede* naar *Wageningen*, welke door de Maatschappij is gekocht van de gemeente Wageningen, blijkens overeenkomst van 25 Januari 1892, gewijzigd bij overeenkomst van 26 Augustus 1892, wordt ten aanzien van de toepassing van de overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), gelijkgesteld met den stoomtramweg van 'e-Gravenhage naar Scheweunigen, door de Maatschappij geëxploiteerd ingevolge gezegde overeenkomst en aldaar genoemd in art. 1, I, sub a.

2. Ingeval de Staat gebruik maakt van het hem bij art. 39 der gezegde overeenkomst van 21 Januari 1890 toegekend recht om de eigendommen der Maatschappij te naasten of wel, ingeval de Maatschappij, ingevolge art. 27 van gezegde overeenkomst van hare rechten wordt vervallen verklaard, zal de tramweg, genoemd in art. 1 en daarmede de overeenkomst van 25 Januari 1892 met de gemeente Wageningen, worden overgenomen door den Staat.

Het bedrag, dat de Staat daarvoor aan de Maatschappij zal hebben te betalen, wordt vastgesteld op f 88,000 (*acht en tachtig duizend gulden*), behoudens de wijzigingen, welke dit bedrag zal ondergaan ingevolge de bepalingen der overeenkomst van 21 Januari 1890 en vermeerderd met het bedrag der kosten op den koop en op de overdracht van den stoomtramweg aan de Maatschappij gevallen.

3. Wijzigingen, welke na de dagteekening dezer nog in de overeenkomst van 25 Januari 1892,

gewijzigd bij overeenkomst van 26 Augustus 1892, gesloten tusschen de Maatschappij en de gemeente Wageningen, mochten gebracht worden, behoeven de goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

4. Deze overeenkomst zal in werking treden op den dag der afkondiging van de wet, waarbij zij wordt bekrachtigd.

Aldus in tweevoud overeengekomen te 's-Gravenhage en te Utrecht, den 27 September 1892 en 4 October 1892.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid.
(get.) C. LELY.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

*De Maatschappij tot Exploitatie van Staats-
spoorwegen,*
(get.) J. L. CLUYSENSAER,
Directeur-Generaal.

(get.) J. H. NIVEL, Secretaris.

Overeenkomstig de oorspronkelijke,

*De Secretaris-Generaal van het Departement van
Waterstaat, Handel en Nijverheid,*
(get.) DE BOSCH KEMPER.

13 December 1892. WET, tot onteigening voor den aanleg van een afwateringskanaal van 's Hertogenbosch naar Drongelen. S. 272.

13 December 1892. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Arthur Carolus Ide. S. 273.

Johann Bernard Köster. S. 274.

Friedrich Joseph Eduard Schade. S. 275.

Johann Balthas Wagner. S. 276.

Carl Wilhelm Fortmann. S. 277.

Ferdinand Oberstadt. S. 278.

Franz Julius Benjamin Voelcker. S. 279.

Bernard Heinrich Thüning. S. 280.

13 December 1892. BESLUIT, tot bekendmaking van den tekst van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159) tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten, zooals die is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 30 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 166), 24 October 1885 (*Staatsblad* n°. 190) en 28 October 1892 (*Staatsblad* n°. 238). S. 281.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 9 December 1872, n°. 178, afdeling Handel en Nijverheid;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159), 30 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 166), 24 October 1885 (*Staatsblad* n°. 190) en 28 October 1892 (*Staatsblad* n°. 238);

Mede gelet op art. 87 der Grondwet en art. 1 der wet van 19 December 1877 (*Staatsblad* n°. 285);

Hebben goedgevonden en verstaan, den tekst van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159) tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten, zooals die bij de verder hierboven genoemde Koninklijke besluiten is gewijzigd, algemeen bekend te maken, door toevoeging van dien gewijzigden tekst in zijn geheel aan dit besluit.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 13den December 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid.
(get.) C. LELY.

(*Uitgeg.* 22 Dec. 1892.)

TEKST van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159) tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten, zooals die is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 30 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 166), 24 October 1885 (*Staatsblad* n°. 190) en 28 October 1892 (*Staatsblad* n°. 238).

§ 1. Algemeene bepaling.

Art. 1. Het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten wordt onder den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid nitgeoefend door een Raad van Toezicht; het dagelijksch toezicht door ambtenaren onder den Raad.

§ 2. Van de samenstelling van den Raad van Toezicht.

2. De Raad van Toezicht bestaat uit niet minder dan drie en niet meer dan vijf leden en een secretaris. Zij worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

Een der leden, daartoe door Ons aan te wijzen, is voorzitter.

3. Niemand is tot lid van den Raad benoembaar, dan die Nederlander, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten is en den ouderdom van dertig jaren heeft vervuld.

4. Bloedverwantschap of zwagerschap in den eersten of tweeden graad mag niet bestaan tusschen de leden onderling.

5. De leden van den Raad mogen geen andere bedieningen gelijktijdig waarnemen, dan met Onze toestemming.

6. Alvorens hun ambt te aanvaarden wordt door de leden, ieder op de wijze zijner godsdienstige gezindheid, in handen van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid de volgende eed of belofte afgelegd.

„Ik zweer (beloof), dat ik al de plichten, die de wet tot regeling van den dienst en het gebruik der spoorwegen en de krachten die wet vastgestelde verordeningen aan mijn ambt verbinden, eerlijk en vlijtig zal vervullen.

Zoo waarlijk helpe mij God almachtig!“ („dat beloef ik“).

Zij worden hiertoe niet toegelaten dan na den in artikel 87 der Grondwet bedoelden eed (verklaring of belofte) van zuivering te hebben afgelegd.

7. De leden hebben hunne vaste woonplaats te *'s-Gravenhage*.

8. Zij behoeven om zich buiten de nitoeffening hunner betrekking van hunne vaste woonplaats te verwijderen, de toestemming van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

9. De Raad mag niet beraadslagen of besluiten, zoo niet de helft, of is huu getal oneven, de grootste helft zijner leden tegenwoordig is.

Indien de stemmen staken, beslist de stem van den voorzitter.

10. De voorzitter ontvangt en opent alle aan den Raad gerichte stukken.

Hij brengt die ter tafel in de eerstvolgende vergadering of verzendt die onmiddellijk aan het lid of de leden, meer in het bijzonder belast met de zaken, waarop de stukken betrekking hebben.

De minuten van al de brieven, die van den Raad uitgaan, worden door hem gewaarmerkt.

11. Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den voorzitter wordt hij vervangen door het oudste lid in diensttijd.

12. De Raad stelt een reglement van orde voor zijne werkzaamheden vast.

Dat reglement behoeft de goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

13. Niemand is tot secretaris van den Raad

benoembaar, dan die Nederlander, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten is en den ouderdom van vijf en twintig jaren heeft vervuld.

14. De secretaris mag de leden niet in den eersten of tweeden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaan.

Artikel 5 is op hem van toepassing.

15. Door den secretaris worden, alvorens zijne betrekking te aanvaarden, op de wijze zijner godsdienstige gezindheid, in de vergadering van den Raad, in handen van den voorzitter dezelfde eeden of beloften afgelegd, als in artikel 6 zijn voorgeschreven.

16. De secretaris heeft zijne vaste woonplaats te *'s-Gravenhage* en behoeft, om zich daarbuiten te begeven, verlof van den Raad.

17. Hij heeft in de vergadering van den Raad eene raadgevende stem.

Door hem worden de minuten van alle brieven, die van den Raad uitgaan, mede gewaarmerkt.

Hij onderteekent alle stukken, die van of namens den Raad nitgaan.

18. Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den secretaris, wordt hij vervangen door het jongste lid in diensttijd, geen voorzitter zijnde.

§ 3. Van de bevoegdheid van den Raad van Toezicht.

19. De Raad ziet toe op:

de naleving van de bepalingen der wet tot regeling van den dienst en het gebruik der spoorwegen en van de krachten die wet vastgestelde verordeningen, dienstreglementen, tarieven en door Ons of den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid goedgekeurde of voorgeschreven regelingen;

de naleving van de voorwaarden waarop de vergunning tot uitoefening van den dienst is verleend;

de nitoeffening van den dienst zelve.

20. De Raad wordt door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid gehoord, en dient hem van bericht en raad omtrent alles wat den dienst en het gebruik der spoorwegen aangaat, en waaromtrent de beslissing aan Ons of aan dien Minister is opgedragen.

21. De Raad beschikt ten aanzien van de geschillen tusschen de bestuurders der spoorwegdiensten en de in artikel 1 bedoelde ambtenaren gezeten, welke eene onmiddellijke beslissing eischen en waar-

omtrent de beslissing niet bij de wet aan Ons of aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is opgedragen.

Hij geeft van elke beschikking onmiddellijk kennis aan genoemden Minister; deze is bevoegd de beschikking te schorsen of te vernietigen en doet, ingeval van vernietiging, uitspraak.

22. De Raad is verplicht de bevelen van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid stipt na te leven.

23. Hij is bevoegd aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid de voorstellen te doen, welke hij in het belang van eene behoorlijke uitoefening der spoorwegdiensten noodig acht.

24. Eenmaal 's jaars heeft door leden van den Raad eene opneming plaats van al de spoorwegen en der daartoe behoorende werken, gebouwen en werkplaatsen en van de voor den spoorwegdienst bestemde rij- en voertuigen.

Wanneer hun dit door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid wordt opgedragen, doen de leden van den Raad afzonderlijk of te zamen plaatselijke opnemingen van de hnn daarbij aan te wijzen spoorwegen met bijbehooren.

Ingeval een ongeluk plaats vindt of zich bijzondere omstandigheden voordoen, zijn zij bevoegd afzonderlijk of te zamen eene plaatselijke onderzoeking in te stellen.

25. Van de schriftelijke kennisgevingen, die de Raad of zijne leden en de ambtenaren met het dagelijksch toezicht belast, krachtens artikel 13 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), aan de bestuurders der spoorwegdiensten doen, wordt door den Raad onmiddellijk mededeeling gedaan aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

26. Met uitzondering van de gevallen, bedoeld in de vierde zinsrede van artikel 13 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), geeft de Raad zonder toestemming van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid geene bevelen aan de bestuurders der spoorwegdiensten, waarnit kosten voor den Staat zouden kunnen voortvloeien.

27. De Raad zorgt, zooveel van hem afhangt, dat, zoo noodig, proces-verbaal worde opgemaakt tegen de bestuurders der spoorwegdiensten, de beambten en bedienden der spoorwegen of tegen andere personen, wegens overtreding der wetten en andere verordeningen betrekkelijk de spoorwegen.

Hij zorgt, zooveel van hem afhangt, dat gevolg aan de processen-verbaal wordt gegeven.

28. De Raad is bevoegd de hoofdingenieurs van den waterstaat in de onderscheidene districten omtrent den toestand van de spoorwegen en de daartoe behoorende werken en gebouwen te hooren.

29. Hij is bevoegd in briefwisseling te treden met de Commissarissen der Koningin in de provinciën, met de Gedeputeerde Staten en de gemeentebesturen, ten einde inlichtingen te vragen.

30. Hij is bevoegd in briefwisseling te treden met de ambtenaren van het Openbaar Ministerie over de aangelegenheden, die tot zijn werkkring behooren.

31. Voor den 1sten Mei van elk jaar doet de Raad een omstandig verslag aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, omtrent den toestand van de spoorwegen en de daartoe behoorende werken en gebouwen en omtrent de uitoefening der spoorwegdiensten in hun ganschen omvang, alsmede omtrent het uitgeoefende toezicht in het afgelopen jaar.

De Raad doet daarbij de voorstellen, welke hij noodig acht.

Het verslag wordt ingericht in den vorm, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te bepalen.

De voornoemde Minister legt dit verslag aan Ons over en bericht Ons omtrent den inhoud.

32. Statistieke opgaven betrekkelijk de spoorwegdiensten worden jaarlijks door den Raad aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid gezonden.

§ 4. *Van de ambtenaren met het dagelijksch toezicht belast en van de overige ambtenaren bij den Raad van Toezicht.*

33. Met het dagelijksch toezicht op het rollend materieel en op telegraaf en seinen zijn belast ingenieurs, onderscheidenlijk voor het stoomwezen en het seinwezen der spoorwegdiensten.

34. Met het dagelijksch toezicht op de uitoefening der spoorwegdiensten in hun geheel omvang, op het onderhoud van de spoorwegen en van wat daartoe behoort, alsmede op de uitvoering van werken op in exploitatie zijnde spoorwegen, zijn belast district-inspecteurs der spoorwegdiensten

35. Met het dagelijksch toezicht op de middelen, om de eerste hulp aan gekwetsten te verleenen en hen te vervoeren, zijn belast geneeskundige inspecteurs der spoorwegdiensten.

36. Behalve de ambtenaren met het dagelijksch toezicht belast, worden onder den Raad Rijksingenieurs voor de spoorwegen aangesteld, alsmede de noodige bureelambtenaren.

De Rijksingenieurs zijn belast met het opmaken en onderzoeken van ontwerpen tot wijziging, verbetering en nitbreiding der spoorwegwerken en met het beproeven der groote spoorwegbruggen. De instructiën voor die ambtenaren worden door den Raad, onder goedkeuring van den Minister, vastgesteld.

37. Op de ambtenaren, in de artikelen 33 en 34 bedoeld, alsmede op de Rijksingenieurs voor de spoorwegen, is van toepassing hetgeen bij artikel 5 ten aanzien van de leden van den Raad en bij artikel 13 ten aanzien van den secretaris is bepaald.

Op de ambtenaren, in de artikelen 33, 34 en 35 bedoeld, is van toepassing hetgeen bij artikel 15 ten aanzien van den secretaris is bepaald.

De standplaatsen van de ambtenaren, in de artikelen 33, 34 en 35 bedoeld, en die van de Rijksingenieurs voor de spoorwegen, worden door den Raad, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen.

38. De Raad kan aan de ambtenaren met het dagelijksch toezicht belast, de behandeling opdragen van alle zaken, welke daarmede verband houden.

39. Aan de Rijksingenieurs voor de spoorwegen, de ingenieurs en opzichters van den waterstaat en aan de ingenieurs van het stoomwezen kan door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid een afzonderlijk gedeelte van het dagelijksch toezicht worden opgedragen.

40. De wijze, waarop het dagelijksch toezicht zal zijn nit te oefenen, wordt geregeld bij instructiën, door den Raad, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen.

De districten, binnen welke de daarmede belaste ambtenaren dagelijksch toezicht hebben te houden, worden door den Raad, onder goedkeuring van vornoemden Minister bepaald.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 13 December 1892 (*Staatsblad* n°. 281).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

15 December 1892. BESLUIT, betrekkelijk den herijk van de maten en gewichten in 1893. S. 282.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 12 November 1892, Litt. B, afdeling Handel en Nijverheid;

Gelet op art. 15, letter *a* der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143);

Den Raad van State gehoord (advies van den 6 December 1892, n°. 11);

Gezien het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 13 December 1892, Litt. B, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1°. de maten en gewichten zijn in het jaar 1893 onderworpen aan den herijk, bedoeld in art. 15 letter *a* der bovengenoemde wet;

2°. de herijk heeft plaats binnen het tijdvak, dat aanvangt op 1 Januari en eindigt op 1 October van dat jaar;

3°. aan Gedeputeerde Staten der provinciën wordt opgedragen het tijdstip te bepalen, waarop de herijk voor elke gemeente, biunen het onder 2°. genoemde tijdvak, zal plaats hebben.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

's-Gravenhage, den 15den December 1892.

(*get.*) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 22 Dec. 1892.)

17 December 1892. BESLUIT, tot aanvulling van art. 19 van het Algemeen Reglement op den Looddienst, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 23sten Januari 1879 (*Staatsblad* n°. 25). S. 283.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Marine, van den 10den November 1892, Bureau G, n°. 34; Gelet op de artikelen 1, 5 en 10 der wet van den 20sten Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 93), gewijzigd bij de wet van 6 April 1875 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van den 6den December 1892, n°. 14);

Gezien het nader rapport van den Minister voornoemd, van 12 December 1892, Bureau G, n°. 34;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Met wijziging van het Koninklijk besluit van den 23sten Jannari 1879 (*Staatsblad* n°. 25), krachtens artikel 2 der eerstvoormelde wet, voor zooveel betreft het bij gezegd besluit vastgestelde Algemeen Reglement op den loodsdiens, *artikel 19* van het Reglement aan te vullen als volgt:

„Wanneer, wegens het niet op den kruispost aanwezig zijn van zeil-loodsvaartuigen, of om eenige andere reden, door het Loodsbestuur particuliere stoomvaartuigen belast worden met het afgeven van looden aan boord der schepen, of om met den loods aan boord de schepen bij wijze van loodsdiens voor te stoomen, zullen die stoomvaartuigen ten teeken dat zij looden aan boord hebben en tot de uitoefening van voorzgeden diens zijn gerechtigd en bestemd, gedurende dien tijd als onderscheidingsteeken voeren: des daags, eene blauwe vlag met wit nummer, — en des nachts, de voor stoomschepen vastgestelde top- en zijlichten, en daarenboven om de vijftien minuten een schitterend licht.”

2°. Dit besluit treedt in werking met den 1sten Jannari 1893.

De Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift medegedeeld zal worden aan den Raad van State, aan de Algemeene Rekenkamer en aan de Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, tot informatie en bericht.

's-Gravenhage, den 17den December 1892.

(get.)

E M M A.

De Minister van Marine, (get.) J. C. JANSSEN.
(*Uitg.* 28 Dec. 1892.)

19 December 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat door de nitsonderende bepaling vervat in art. 1 sub 1°. der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) aan de werking dier wet wel worden onttrokken het landbouwbedrijf en de daarmede verwante bedrijven, dat zijn de werkzaamheden welke door de landbouwers, veehouders enz. worden verricht in *hun* bedrijf, doch niet de buiten den eigenlijken landbouw of veehouderij staande nijverheids- of handelsondernemingen, al worden daarbij ook voortbrengselen van landbouw of veehouderij bewerkt en het product in den handel gebracht.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door de requiranten voorgesteld bij memorie luidende:

Schending of verkeerde toepassing van art. 1 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48);

Overwegende dat de requiranten bij het bevestigde vonnis zijn veroordeeld ter zake van het hun bij dagvaarding ten laste gelegde feit: „dat zij, als gezamenlijk uitmakende het bestuur eener boterfabriek te Rogat in de gemeente de Wijk, in welke fabriek op den 8 Juni 1892 door J. M., huisvrouw van C. M. arbeid werd verricht, zijnde het verwerken en bereiden van boter, niet hebben zorg gedragen, dat alstoen in voornoemde fabriek op eene zichtbare wijze was opgehangen de bij art. 11 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) bedoelde lijst, vermeldende den naam en voornaam van voornoemde vrouw”;

O. dat het middel van cassatie berust op de stelling, dat de werkzaamheden, welke in de bedoelde boterfabriek worden verricht, zijn „werkzaamheden in of voor de bedrijven van landbouw en veehouderij”, welke genoemde wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), houdende bepalingen tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en van vrouwen, volgens art. 1 niet onder „arbeid” verstaat;

en dat tot ondersteuning van het middel is aangevoerd, dat de vereeniging, door welke de fabriek wordt geëxploiteerd, is eene coöperatieve vereeniging, waarvan de leden op de gemeenschappelijke fabriek hetzelfde verrichten wat zij ieder afzonderlijk op hunne boerderij plachten te doen, of in vereeniging van 2 of 3 van hen op de boerderij van een hunner zouden kunnen doen;

dat de leden van de vereeniging derhalve hun bedrijf als veehouders nitoeefenen op de fabriek; dat zij dit doen als veehouders en niet als aandeelhouders, daar, behoudens de geringe nitsondering dat melk van niet-leden wordt gekocht, alléén de leden de melk leveren, en alléén de leden daaruit de boter bereiden, en naar verhouding van de door hen geleverde melk of de door hen gemolken koeien in de winsten en verliezen van het bedrijf deelen; dat de geringe winst die de leden als aandeelhouders naar den maatstaf van hun gestort kapitaal genieten, is bijzaak en aan het karakter der vereeniging niets verandert, evenmin als een landbouwer of veehouder ophoudt dit te zijn als hij met opgenomen kapitaal werkt, en dat als de benodigde melk door de leden aan de fabriek is geleverd, de voor de boterbereiding

noodige handelingen nog moeten plaats hebben, en deze zonder twijfel behooren tot het landbouwbedrijf;

O. dienaangaande, dat de vereeniging, waarvan de requiranten het bestuur uitmaken, blijkens het bestreden vonnis en den daarin medegedeelden inhoud van hare statuten en van haar huishoudelijk reglement, is eene in de gemeente de Wijk gevestigde vereeniging genaamd «Coöperatieve Stoomzuivelfabriek te de Wijk», wier doel is gemeenschappelijke boterbereiding, door exploitatie van eene stoomzuivelfabriek en den verkoop van de te verkrijgen producten; wier bestuur bestaat uit 3 leden, die werkt met haar eigen, door leden en niet-leden verstrekt kapitaal, en haar eigen personeel en administratie heeft, die tot bereiking van haar doel op door haar te de Wijk aangekochten grond eene stoomzuivelfabriek heeft gesticht, terwijl hare leden zich verbonden hebben aan die fabriek, behoudens de melk voor eigen gebruik benodigd, tegen zekeren prijs ter bereiding te leveren alle melk van het rundvee der boerderij bij ieder hunner in gebruik, en, zoo nodig, ook melk van niet-leden wordt aangekocht; welke vereeniging de door haar verkregen boter verkoopt, en de winst, na aftrek van 4 pCt. van het door de leden gestort aandeelkapitaal, naar een bepaalden maatstaf onder het bestuur, de commissarissen, het personeel, en de leden, in verhouding tot de door hen geleverde melk, verdeelt;

O. datmitsdien deze coöperatieve vereeniging, blijkens hare statuten en de daaraan door den rechter gegeven uitlegging, is eene geheel zelfstandige, rechtspersoonlijkheid bezittende, vereeniging, en wel eene nijverheids- en handelsonderneming, welke vereeniging, de voor haar bedrijf benodigde melk, van hare leden, en, zoo nodig ook van niet-leden koopt, deze in hare fabriek tot boter bereidt, de boter in den handel brengt, en hare leden in de winst doet deelen;

O. dat derhalve de leden van de vereeniging wel belanghebbenden zijn bij de onderneming, als deelende in de winst en voor zoover zij daarvoor kapitaal hebben verstrekt, doch dat die onderneming niet is *hunner* bedrijf, daar zij niet zelve de melk van hun vee tot boter bereiden en deze in den handel brengen, doch niets anders doen dan de melk van hun vee te verkoopen aan eene buiten hen staande en werkende vereeniging, waarna de bewerking van de hun niet meer toebehoorende melk en de verkoop van de boter op de fabriek van die vereeniging, door haar personeel, en voor hare rekening geschieden;

O. dat wel verre dat deze onderneming zoude zijn het bedrijf van de leden der vereeniging, blijkens het vonnis, in art. 13 van de statuten is bepaald, dat de rechten der leden op de eigendommen der vereeniging en aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden worden bepaald naar verhouding van het door ieder hunner gestorte kapitaal, waaruit in verband met art. 20 van de wet van 17 November 1876 (*Staatsblad* n°. 227), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, volgt, dat bij vereffening van den boedel der vereeniging, de leden veehouders als zoodanig niet deelen in de baten en schaden der vereeniging, en de leden-aandeelhouders slechts naar verhouding van het door hen gestorte kapitaal;

O. dat zoowel uit de woorden van art. 1 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) als uit de daarover gevoerde beraadslagingen blijkt, dat de bedoeling van de uitzondering sub. 1° van dat artikel is om aan de heerschappij der wet te onttrekken het landbouwbedrijf en de daarmee verwante bedrijven, dat zijn de werkzaamheden welke door de landbouwers, veehouders enz. worden verricht in *hunner* bedrijf, doch geenszins om die uitzondering nit te trekken tot buiten den eigenlijken landbouw of veehouderij staande nijverheids- en handelsondernemingen, als waarvan in deze sprake is, al worden daarbij ook voortbrengselen van landbouw of veehouderij bewerkt en het product in den handel gebracht, en om ook zoodanige industrieele ondernemingen aan de werking der wet te onttrekken;

O. datmitsdien het voorgestelde middel van cassatie is ongegrond;

Gezien art. 370 Strafvordering;

Verwerpt het beroep en veroordeelt de requiranten in de kosten daarop gevallen.

19 December 1892. ARREST van den Hoogen Raad den Nederlanden, houdende beslissing dat ook na de invoering der wet van 6 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 39), ten aanzien van de tolheffing op de geconcessioneerde wegen, waarop de heffing niet als belasting, maar alleen als retributie kan plaats vinden, gelden de Koninklijke besluiten van 5 Mei 1850 (*Staatsblad* n°. 23) en van 7 Februari 1822 (*Staatsblad* n°. 4), waarbij, tot verzekering van die heffing, aan nadere regeling bij provinciale verordening niets is overgelaten; dat geen wet of wettige verordening aan den provincialen wetgever de bevoegd-

heid geeft om buiten het geval van art. 116 der genoemde wet van 1850, voorschriften te geven omtrent tolheffing, hetzij ten bate der provincie, hetzij ten bate van gemeenten of van anderen; en derhalve art. 80 van het provinciaal reglement op de wegen en voetpaden in Overijssel van 7 November 1850 mist verbindende kracht.

De Hooge Raad enz.,

Gezien eene bij de stukken gevoegde memorie van cassatie;

Overwegende dat niet blijkt, dat de memorie van cassatie binnen den door de wet gestelden termijn is ingediend, en daarop alsoo geen acht kan worden geslagen;

O. ambtshalve, dat bij het beklagde vonnis, als bewezen is aangenomen, dat de req. in den morgen van 19 April 1892 den geconcessioneerden grindweg van Enschedé over Lonneker naar Haaksbergen heeft bereden, komende van Haaksbergen; dat hij alstoen den grindweg op een afstand van ongeveer 185 meter van den tol onder Lonneker heeft verlaten en langs een omweg aan de andere zijde van den tol op een afstand van ongeveer 105 meter van den tol weder op den grindweg is gekomen en verder naar Enschedé is doorgereden;

O. dat de kantonrechter heeft geoordeeld dat hierdoor was overtreden art. 80 van het Provinciaal reglement op de wegen en voetpaden in Overijssel, waarbij verboden wordt „den tol door omrijding, door omdrijving of door omleiding te ontduiken”, terwijl hetzelfde artikel bepaalt dat „door omrijding, omdrijving of omleiding wordt verstaan het verlaten van een weg aan de eene zijde van een tolboom, om dien weg aan de andere zijde van den tolboom weder te gebruiken, indien de afstand tusschen het punt waar de weg wordt verlaten en het punt waar deze weder wordt bereikt, minder bedraagt dan 1000 meters”;

O. dat bij de vraag, of dit artikel en de daaraan verbonden strafbepaling van art. 38 terecht zijn toegepast, in de eerste plaats in aanmerking komt het Koninklijk besluit van 5 Mei 1850 (*Staatsblad* n°. 23), houdende bepalingen omtrent de tolheffing op de wegen, geen groote wegen zijnde;

O. dat bij dit besluit, waarbij de bedoelde wegen zijn omschreven als de zoodanige welke door of ten koste van provinciën, gemeenten of bijzondere personen zijn aangelegd en waarop bij Koninklijke besluiten tolheffing is toegelaten of daartoe is gemachtigd, op deze wegen van toepassing zijn verklaard de bepalingen van art. 4 van het Ko-

ninklijk besluit van 29 October 1833 (*Staatsblad* n°. 59), met dien verstande dat het doortrekken van den tolboom zonder betaling van den tol zal worden gestraft volgens de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12);

O. dat, vermits bij het aangehaalde art. 4 van het Koninklijk besluit van 1833 is voorzien zoowel tegen weigering van betaling van den tol, als tegen het doortrekken van den tolboom zonder betaling op 's Rijks groote wegen, bij deze besluiten in verband met dat van 7 Februari 1822 (*Staatsblad* n°. 4) dit onderwerp in zijn geheel is geregeld;

O. dat nu wel, wat betreft de provinciale wegen, hierin verandering is gekomen doordat sedert de invoering der wet van 6 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 39) tolheffing op die wegen, als provinciale belasting geregeld, overeenkomstig art. 116 dier wet door onderscheidene wetten, met aanhaling van de door den Koning goedgekeurde bepalingen omtrent de invordering zijn bekrachtigd, doch dat ten aanzien van de geconcessioneerde wegen, waarop de heffing niet als belasting, maar alleen als retributie kan plaats vinden, nog steeds gelden de bovenvermelde Koninklijke besluiten, waarbij tot verzekering van die heffing, aan nadere regeling bij provinciale verordening niets is overgelaten; dat ook geen wet of wettige verordening aan den provincialen wetgever de bevoegdheid geeft om, buiten het geval van bovengenoemd art. 116, waarvan hier geen sprake is, voorschriften te geven, omtrent tolheffing, hetzij ten bate der provincie, hetzij ten bate van gemeenten of van anderen;

O. dat derhalve het toegepast art. 80 van het Prov. Regl. op de wegen in Overijssel verbindende kracht mist en de strafbaarheid van het bewezen verklaarde feit hiervan afhangt, of het valt onder het bereik van de hiervoren vermelde besluiten;

O. dat deze vraag ontkennend moet worden beantwoord, omdat bij het besluit van 1850 op de daarin bedoelde wegen van toepassing is verklaard niet art. 3 van het besluit van 7 Februari 1822, waarbij „alle bedrog door afspanning van paarden als anderszins begaan” strafbaar wordt gesteld, maar alleen art. 4 van het besluit van 1833, waarbij wordt voorzien tegen weigering van betaling en tegen het doortrekken van den tolboom zonder betaling, en aan den req. het een noch het ander is ten laste gelegd;

dat mitsdien de artt. 30 en 38 van het Prov. Regl. op de wegen en voetpaden in Overijssel verkeerd zijn toegepast, en art. 1 Strafrecht door de uitgesproken veroordeeling is geschonden;

Vernietigt het beklagde vonnis;

Rechtdoende ingevolge art. 105 R. O. en gezien art. 370 Strafvord.;

Verklaart het bewezen verklaarde feit niet strafbaar;

Ontslaat den req. te dier zake van alle rechtsvervolgung, de kosten zoo in eersten aanleg als in cassatie gevallen te dragen door den Staat.

19 December 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat art. 3, eerste lid van het Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), gewijzigd bij dat van 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 62) en dat van 20 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 92) bevat een voorschrift, gegeven krachtens de bij de artt. 31 en 34 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) aan den Koning voorbehouden bevoegdheid.

De Hooge Raad enz.,

Gezien eene verklaring van den griffier bij het kantongerecht te Meppel van 17 October 1892, houdende dat geen hooger beroep noch cassatie tegen bovengemeld vonnis is aangeteekend;

Gelet op het middel van cassatie, door den req. voorgesteld:

Schending door niet-toepassing, van art. 35 j^{is}. de artt. 31 en 34 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) in verband met de artt. 1 en 3, al. 1 Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), gewijzigd bij art. 1 Koninklijk besluit van 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 62), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 20 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 92);

Overwegende dat de beklagde voor het kantongerecht te Meppel is gedagvaard ter zake dat hij in de maand Januari 1892 te Eemster in de gemeente Dwingelo, nadat 2 door hem gehouden wordende schapen, welke lijdende waren aan de besmettelijke veenziekte "de schapenschurft" aldaar waren gestorven, van het sterven dier dieren niet onmiddellijk heeft kennis gegeven aan den burgemeester der gemeente Dwingelo;

dat dit feit door den kantonrechter bewezen is verklaard, doch niet strafbaar is geoordeeld, op grond dat wel bij art. 3 Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67) aan den houder van een stuk vee, dat, aan eene besmettelijke ziekte lijdende, is gestorven, de verplichting is opgelegd om daarvan onmiddellijk kennis te geven aan den burgemeester der gemeente waar dat gestorven vee zich bevindt, 1892.

maar dat dit voorschrift, nu het geen maatregel is, genoemd in de wet tot regeling van het veeartsenijkundig Staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie, dus niet vastgesteld is krachtens art. 34 dier wet, niet behoort tot die, wier overtreding bij deze wet, welke regelt de veeartsenijkundige politie in haren geheelen omvang, met straf is bedreigd";

O. dat tot bestrijding van deze beslissing bij de toelichting van het middel is aangevoerd, dat volgens art. 31 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) omtrent de verplichting tot en de plaats en wijze van begraven, verbranden of op andere wijze vernietigen van aan eene besmettelijke ziekte gestorven vee de voorschriften moeten worden gevolgd door den Koning gegeven of te geven, terwijl bij art. 34 aan regeling bij algemeenen maatregel van bestuur wordt overgelaten zoowel de aanwijzing welke ziekten van het vee voor besmettelijk worden gehouden, als de vaststelling welke der in die wet genoemde maatregelen bij het heerschen of bij het dreigen van elke dier ziekten moeten worden toegepast; dat, ter uitvoering van een en ander, bij het Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), gewijzigd bij dat van 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 62), in art. 1 de besmettelijke veenziekten, waaronder de schurft bij de schapen, zijn aangewezen, en in art. 3 voorschriften zijn gegeven ten aanzien van het verbranden, begraven of op andere wijze onschadelijk maken van aan een dier ziekten gestorven vee; dat tot die voorschriften behoort de verplichting bij het eerste lid van dit artikel aan den houder of hoeder van dat vee opgelegd om van het sterven onmiddellijk kennis te geven aan den burgemeester, en dat, vermits het den burgemeester ondoenlijk zou zijn zonder zoodanige kennisgeving tijdig maatregelen tot begraving of vernietiging te bevelen, die kennisgeving een uitloei is van den in de wet genoemden maatregel van begraven, zoodat de beklagde, door die kennisgeving na te laten, had overtreden een door den Koning krachtens de artt. 31 en 34 der wet gegeven voorschrift, waarop bij art. 35 straf is gesteld;

O. daaromtrent, dat bij evengenoemd art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) gewijzigd bij art. 10 n°. 26 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) straf is gesteld op de overtreding van hetgeen krachtens de artt. 31 en 34 der eerstgemelde wet bij algemeenen maatregel van bestuur door den Koning is voorgeschreven;

dat derhalve de gegrondheid van het middel hiervan afhangt, of art. 3, 1° lid van het Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), gewijzigd bij dat van 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 62) en dat van 20 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 92) een voorschrift bevat, gegeven krachtens de bij de artt. 31 en 34 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181) aan den Koning voorbehouden bevoegdheid;

O. dat bij art 31 dier wet aan den Koning is voorbehouden het geven van voorschriften ten aanzien, o. a. van de verplichting tot en de plaats en wijze van begraven, verbranden of op andere wijze vernietigen van aan eene besmettelijke ziekte gestorven vee; dat art. 3 van het Koninklijk besluit voornoemd zoodanige voorschriften bevat, en dat, ingevolge art. 34 der wet, deze voorschriften bij het besluit zijn verklaard te behoren tot die maatregelen, welke tegen elke besmettelijke veeziekte moeten worden toegepast;

O. dat het eerste lid van gemeld art. 3, betreffende de kennisgeving aan den burgemeester van het sterven van aan besmettelijke ziekte lijdend vee, in rechtstreeksch verband staat tot het tweede lid, volgens hetwelk zoo spoedig mogelijk na de in het eerste lid bedoelde kennisgeving, binnen een door den burgemeester te bepalen termijn, het gestorven vee door de zorg van den eigenaar moet worden verbrand, begraven of op andere wijze onschadelijk gemaakt;

dat tot de wijze van begraven, verbranden of op andere wijze onschadelijk maken behoort het daartoe niet overgaan buiten voorkennis van den burgemeester, en dat derhalve de in het eerste lid bedoelde kennisgeving deel uitmaakt van de voorschriften, door den Koning krachtens de artt. 31 en 34 der bovenvermelde wet ten aanzien van het daarin vermelde onderwerp gegeven;

dat het middel van cassatie mitsdien is gegrond; Vernietigt, *in het belang der wet*, het door den kantonrechter te Meppel op 18 Juni 1892 in deze zaak gewezen vonnis;

Verklaart dat het bewezen verklaarde feit oplevert: het als honder van aan eene besmettelijke ziekte lijdend, gestorven vee, van dat sterven niet onmiddellijk kennis geven aan den burgemeester der gemeente, waar dat gestorven vee zich bevindt, strafbaar volgens art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181), gewijzigd bij art. 10 n°. 26 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Verklaart dat dit arrest geen nadeel kan toebrengen aan de door partijen verkregen rechten.

19 December 1892. BESLUIT, tot uitvoering van artikel 24 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87), betreffende de vrijstelling van briefport. S. 284.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 12 September 1892, Lit. A, afdeling Posterijen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 18 October 1892, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van den 14 December 1892, n°. 186, afdeling Posterijen; Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. Vrijstelling van port voor stukken den openbaren dienst betreffende wordt door Ons verleend op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, zooveel noodig na door hem gehouden overleg met de hoofden der bij de zaak betrokken Departementen van Algemeen Bestuur.

2. Een pakket met portvrije stukken mag het gewicht van 2½ kilogram en de afmetingen van 45 centimeter in lengte, breedte en hoogte of, indien het een rol is, van 75 centimeter in lengte en 10 in doorsnede niet te boven gaan.

Indien het pakket echter stukken bevat, die niet voor splitsing vatbaar zijn, hetgeen alsdan moet blijken uit eene door den afzender onder teekende verklaring op het adres, kan het tot een gewicht van 5 kilogram worden toegelaten.

Open kaarten, zonder omslag verzonden, mogen niet kleiner zijn dan 9 centimeter in de breedte en 12 in de lengte en niet grooter dan 18 centimeter in de breedte en 18 in de lengte. De eene zijde is uitsluitend voor het adres bestemd. Het papier voor die kaarten behoort ten minste even stevig te zijn als dat der briefkaarten.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid kan bij uitzondering, in het belang van den dienst, afwijkingen van de bovengenoemde afmetingen toestaan.

3. De afzender van portvrije stukken is verplicht die te waarmerken, door op het adres zijne gewone handteekening te stellen, voorafgegaan door de aanduiding der ambtsbetrekking, waarin door hem aanspraak wordt gemaakt op vrijstelling van port. Bovendien is bovenaan, ter linkerzijde van het adres, het woord „dienst" te vermelden.

De waarmeding van stukken afkomstig van Colleges of Commissies geschiedt door den voorzitter, den secretaris of griffier.

De voormelde Minister is gemachtigd:

1°. nitzonderingen toe te laten op den hierboven vermelden algemeenen regel, dat de waarmeding eigenhandig moet geschieden;

2°. vergunning te verleenen die waarmeding te vervangen door den afdrnk van een stempel of door eene gedrukte aanwijzing.

Zij die de an 2 vermelde vergunning hebben verkregen, wijzen den ambtenaar aan, die met de bewaring van den stempel of van de omalagen met de vorenbedoelde gedrukte aanwijzing belast en voor het richtige gebrnk daarvan persoonlijk aansprakelijk is, en doen desgevraagd opgave van den naam van dien ambtenaar aan den directeur van het postkantoor ter plaatse.

4. De stukken welke niet beantwoorden aan de bepalingen van de artikelen 2 en 3, betreffende het gewicht, de afmetingen en de waarmeding, worden den afzender met de noodige inlichting teruggegeven, of, zoo die teruggave niet mogelijk is, met port belast.

Die, welke niet behoorlijk zijn ingepakt, zoodat ze tegen beschadiging niet voldoende verzekerd zijn, worden mede ter betere voorziening aan den afzender teruggegeven.

5. Portvrije stukken, welke door hnn omvang of aantal verstopping der postbus zonden kunnen veroorzaken, mogen daarin niet geworpen worden maar moeten aan het kantoor worden afgegeven.

De afzender, die in strijd hiermede handelt, wordt voor de eerste maal gewaarschwd. Bij hefhaling worden de stikken met port belast.

6. Indien daartoe wegens het bijzonder gewicht van eenig dienststnk aanleiding bestaat, wordt het, op verlangen van den afzender, bij de verzending op het begeleidend advies ingeschreven en alleen tegen bewijs van ontvang aan den gedresseerde uitgereikt.

De hierbedoelde stukken moeten aan het kantoor worden aangeboden en het opschrift "Te adviseeren" dragen.

7. Bestelling van portvrije stukken vindt alleen plaats voor zooveel dit, in verband met hun getal en hnnen omvang, zonder nadeel voor den dienst der bestelling in het algemeen, kan plaats hebben.

Kan, volgens dien regel, de bestelling niet geschieden, dan wordt van de aankomst der stukken aan den gedresseerde schriftelijk kennis gegeven.

Zij behooren dan door of namens hem aan het kantoor te worden afgehaald.

De bestelling of afgifte van portvrije stukken is des Zondags en op algemeen erkende Christelijke feestdagen, beperkt tot die, welke blijkens eene door den afzender gewaarmede aanwijzing op het adres, spoed vereischen.

8. De geweigerde of om andere redenen onbesteld gebleven stukken worden, onmiddellijk nadat de onbestelbaarheid gebleken is, aan den afzender teruggezonden.

Deze is verplicht het port te betalen, waarmede die stukken ingevolge het bepaalde bij artikel 4 mochten belast zijn. De voornoemde Minister kan echter, indien daarvoor naar zijn oordeel termen zijn, vrijstelling of teruggaaf van dat port verleenen.

9. Het is de taak der postambtenaren om er tegen te waken, dat van de vrijstellingen van port door ambtenaren en autoriteiten, aan wie zij zijn verleend, een ongeoorloofd gebrnk worde gemaakt.

Wordt zoodanig ongeoorloofd gebruik vermoed, dan wordt de gedresseerde door den Directeur of eerstaanwezenden ambtenaar nitgenoodigd, het stuk in tegenwoordigheid van den Directeur of eerstaanwezenden ambtenaar te openen of door een gemachtigde te doen openen. Blijkt alsdan, dat de inhoud geheel of gedeeltelijk onderwerpen betreft of voorwerpen bevat vreemd aan den dienst waarvoor de vrijstelling is toegekend, dan wordt van de zaak proces-verbaal opgemaakt en hiermede gehandeld als bij artikel 28 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87) is voorgeschreven; in het tegenovergestelde geval wordt het stuk kosteloos uitgereikt.

Geeft de gedresseerde geen gevolg aan de nitnoodiging om ten postkantore te verschijnen en aldaar het stuk te openen, dan wordt hiermede proces-verbaal opgemaakt en daarin de gronden voor het vermoeden omschreven.

De Directeur van het postkantoor gaat daartoe echter niet over dan nadat driemaal 24 uren na de schriftelijke mededeeling aan den gedresseerde verlopen zijn.

10. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst. Op dat tijdstip vervalt het Koninklijk besluit van 7 November 1876 (*Staatsblad* n° 192).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit,

hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 19den December 1892.

(*get.*)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 16 Febr. 1893.)

22 December 1892. BESLUIT, 1°. tot regeling der abonnementsprijzen, waarvoor, in het verkeer van *Nederland* met sommige landen der Algemeene Postvereeniging, abonnementen op dagbladen en tijdschriften door de postkantoren worden geleverd, en 2°. tot wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 21 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 147). S. 285.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 November 1892, litt. A, afdeling Posterijen;

Gelet op art. 25 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87);

Gelet op het Algemeen Postverdrag en de Overeenkomst betreffende het leveren van abonnementen op dagbladen en tijdschriften door tusschenkomst van de post, beide den 4den Juli 1891 te *Weenen* gesloten en blijkens het Koninklijk besluit van 24 Maart 1892 (*Staatsblad* n°. 51) bekrachtigd;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13den December 1892, n°. 13);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 20 December 1892, litt. F, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Voor de dagbladen en tijdschriften, die, krachtens de in het hoofd van dit besluit vermelde overeenkomst, door Nederlandsche postkantoren aan die van een der andere tot die overeenkomst toetredende landen worden geleverd of omgekeerd, is verschuldigd:

a. voor de door Nederlandsche postkantoren aan die van andere landen geleverde:

de abonnementsprijs die hier te lande den geabonneerde in rekening wordt gebracht, met bijberekening van het port bedoeld bij art. 5 of 6 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87).

Die abonnementsprijs wordt, in het verkeer met de niet aan *Nederland* grenzende landen, verhoogd met de, volgens de bepalingen van het Algemeen Postverdrag van *Weenen*, d.d. 4 Juli 1891, aan

de tusschenliggende landen verschuldigde transitrechten.

b. voor de door postkantoren in andere landen aan postkantoren in *Nederland* geleverde:

boven den aan *Nederland* in rekening gebrachten prijs, een port als sub a is bedoeld, een en ander verhoogd met een recht van 10 ten honderd.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is gemachtigd tot het nemen der maatregelen van ondergeschikten aard en van orde, die verder voor de uitvoering der bovenvermelde overeenkomst gevorderd worden.

2. Het Koninklijk besluit van 21 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 147) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

art. 2 wordt ingetrokken;

in art. 6 wordt, in plaats van 5, gelezen 10;

art. 9 wordt gelezen als volgt:

Het in *Nederland* te heffen port voor de stukken vermeld in art. 1, sub 1, 2, 3, 4 en 5, bestemd voor of afkomstig uit landen niet tot de Algemeene Postvereeniging behoorende, bedraagt:

1°. voor *brieven*, 20 cent voor een gefrankeerden en 40 cent voor een ongefrankeerden brief, voor elk gewicht van 15 gram of gedeelte van 15 gram;

2°. voor *briefkaarten*, bij vooruitbetaling 7½ cent voor elke kaart. Ongefrankeerde briefkaarten worden belast met het port der ongefrankeerde brieven;

3°. voor elke afzonderlijke zending *gedrukte stukken, papieren en bescheiden en monsters*, bij vooruitbetaling, 5 cent voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram, met een minimum van 20 cent voor een zending met papieren en bescheiden. Worden de stukken ongefrankeerd ter post bezorgd, dan blijft de verzending achterwege.

Bij *ontoereikende frankeering* van de sub 1—3 vermelde stukken is van den geadresseerde een port te heffen, ten bedrage van tweemaal het ontbrekende port, met aanvulling der breuken van 2½ cent tot het volle bedrag van 2½ cent.

Voor *aanteekening* van bovenvermelde stukken is een recht van 10 cent en voor een *bericht van ontvangst* wegens aangeteekende stukken eveneens een recht van 10 cent, bij vooruitbetaling, te voldoen.

Ongefrankeerde brieven, zoonede briefkaarten, aangeteekende stukken en berichten van ontvangst zijn echter alleen toegelaten, voor zoover de hierbedoelde landen zich tot die toelating bereid verklaarden.

3. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Januari 1893.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegeleed.

's Gravenhage, den 22sten December 1892.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 24 Dec. 1892.)

23 December 1892. BESLUIT, tot wijziging van de artikelen 10 en 14 van het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1883 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 133), houdende vaststelling van nieuwe regelen omtrent de benoembaarheid en uitzending van rechterlijke en administratieve ambtenaren voor den dienst in *Nederlandsch-Indië*. S. 286.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
Wij E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Koloniën, d.d. 12 November 1892, litt. D, n°. 3;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13 December 1892, n°. 11);

Gezied het nader rapport van den voornoemden Minister, d.d. 20 December 1892, litt. D, n°. 45;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Artikel 10 van het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1883 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 133, *Indisch Staatsblad* n°. 249) wordt gelezen als volgt:

Telken jare wordt omstreeks den 1sten Juni door den Minister van Koloniën, na overleg met de Indische Regeering, in de *Staatscourant* bekend gemaakt:

a. hoeveel personen, die in *Nederland* in het groot ambtenaars-examen geslaagd zijn, en

b. hoeveel personen, die in het bij artikel 92, 2de lid, der wet op het hooger onderwijs bedoeld examen geslaagd zijn,

ter beschikking van den Gouverneur-Generaal kunnen worden gesteld, de eersten om in administratieve betrekkingen, de laatsten om in rechterlijke betrekkingen te worden geplaatst.

Het derde lid van art. 14 van het in artikel 1 genoemde Koninklijk besluit vervalt.

3. Dit besluit treedt in werking na de gewone jaarlijksche uitzending uit *Nederland* in 1893 van personeel ter benoeming in rechterlijke en administratieve betrekkingen in *Nederlandsch-Indië*.

De Minister van Koloniën is belast met de uit-

voering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 23sten December 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) v. DEDEM.
(Uitgeg. 3 Jan. 1893)

23 December 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de bepaling in eene plaatselijke bouwverordening, houdende dat zoolang voor bestaande straten door den gemeenteraad geene bepalingen rakende rooijing zijn vastgesteld met het bouwen of herbouwen geen aanvang mag worden gemaakt, tensij met inachtneming van hetgeen door burgemeester en wethouders opzichthens het geregeld beloop der rooilijnen is aangewezen, is onverbindend.

De Hooge Raad enz.

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als middel van cassatie is voorgesteld: Schending of verkeerde toepassing van art. 144 der grondwet, de artt. 135 en 180 der gemeentewet van 29 Jnni 1851 (*Staatsblad* n°. 85), van art. 16 der bouwverordening van 12 Jan. 1874 der gemeente Maastricht en van de artt. 1401 en 1403 B. W., doordien bij het beklagde arrest is overwogen, dat bedoeld art. 16 der bouwverordening is onverbindend, als inhoudende eene verboden overdracht van de geheele wetgevende macht omtrent de vaststelling der rooilijn van den gemeenteraad op burgemeester en wethouders zonder deze aan eenigen regel, aanwijzing of beperking te binden, en op dien grond het krachtens art. 180 der gemeentewet door burgemeester en wethouders beletten van de verdere opbouw van het opgaand muurwerk van den voorgevel van het door den verweerder gebouwd wordend huis is beschonwd als eene onrechtmatige daad; terwijl:

a. vermeld art. 16 der bouwverordening niet, gelijk art. 15 derzelfde verordening spreekt van het vaststellen eener rooilijn, maar van het doen van aanwijzing omtrent het geregeld beloop der rooilijn, waaronder niet anders kan of mag worden verstaan dan het handhaven der bestaande feitelijke rooilijn, en dus door dergelijke aanwijzing van burgemeester en wethouders geene nienwe eigendomsbeperking kan worden opgelegd, gelijk dan ook in de aanwijzing *in casu* door burgemeester

en wethouders gedaan, zooals die feitelijk vaststaat, ook inderdaad geene nieuwe rooilijn is aangewezen of vastgesteld;

b. al ware zulks anders, art. 16 voormeld geene wetgevende macht aan burgemeester en wethouders opdraagt, doch het maken van een aanvang met bouwen of verbouwen verbiedt, tenzij met inachtneming van aanwijzingen in elk bepaald geval door burgemeester en wethouders gegeven, en dus door het volgen dier aanwijzingen bij uitzondering vergund wordt wat de bepaling in de door den raad vastgestelde verordening verbiedt, en dus ook hij die desniettegenstaande een aanvang maakt met bouwen, overtreedt niet voorschriften of regels door burgemeester en wethouders vastgesteld, maar eene door den raad binnen den kring zijner bevoegdheid wettig in het leven geroepen verordening;

c. al ware ook dit anders, het overlaten van de nadere regeling van de bijzondere gevallen van de door eene raadsverordening vastgestelde voorschriften aan de uitvoerende macht, niet is eene ongeoorloofde delegatie van macht;

O. omtrent het eerste onderdeel van het middel, dat art. 15 der plaatselijke verordening op het bouwen te Maastricht voorschrijft, dat onder andere voor bestaande straten door den gemeenteraad bepalingen worden vastgesteld rakende rooiing, breedte en peil; en dat het volgend art. 16 bepaalt, dat zoolang ten aanzien van bestaande straten de rooiing in het voorgaand artikel bedoeld, door den gemeenteraad niet is vastgesteld, met het bouwen of herbouwen geen aanvang mag worden gemaakt, tenzij met inachtneming van hetgeen door burgemeester en wethouders opzichthens het geregeld beloop der rooilijnen is aangewezen;

O. dat in dit laatste artikel, waarop bij het middel een beroep wordt gedaan, niet wordt gesproken van het handhaven eener bestaande feitelijke rooilijn, hetgeen ook niet in overeenstemming zou zijn met de strekking der verordening, die eene bepaalde ruimte en breedte voor de verschillende straten voorschrijft; — dat daarentegen uit den samenhang van beide vermelde artikelen volgt, dat daar waar de gemeenteraad niet zelf zijne taak heeft volbracht, aan burgemeester en wethouders wordt opgedragen het geregeld beloop der rooilijnen aan te wijzen;

O. dat dienovereenkomstig zooals feitelijk vaststaat, aan den verweerder op zijne aangifte om zijn huis te verbouwen in de Brusselsche straat, waarvoor nog geene bepaling omtrent de rooiing

door den gemeenteraad was vastgesteld, door burgemeester en wethouders is verklaard, — dat zij geen bezwaar hebben tegen de voorgenomen verbouwing, mits onder meerdere voorwaarden, de voorgeval zoodanig worde aangezet, dat het voorvlak van het opgaand mauerwerk overeenkome met de rooilijn, ter plaatse nit te zetten door een der ambtenaren der gemeentewerken, en de voorsprong der pilten enz. niet meer bedrage dan 6 cM.;” zoodat op grond van gemeld art. 16 de bepaling omtrent de rooilijn door burgemeester en wethouders werd vastgesteld;

O. dat zoodanige bepaling van de rooilijn, die bij de bouwing moet worden opgevolgd, terecht bij het bestreden arrest is beslist te zijn eene beperking van het eigendomsrecht, omdat de rooilijn niet behoefte overeen te komen met de grenslijn tusschen den particulieren eigendom en de openbare straat, en omdat daardoor de vrijheid van den eigenaar om naar goedvinden te bouwen, wordt aan banden gelegd;

O. dat dus het eerste onderdeel van het middel is ongegrond;

O. omtrent het tweede onderdeel, dat de strekking van art. 16 niet is, om ter uitvoering van de bepalingen omtrent de rooilijn door den gemeenteraad vastgesteld, aan burgemeester en wethouders over te laten in elk bepaald geval nadere aanwijzingen te doen, — in welk geval een verbod, om zonder inachtneming van die aanwijzingen te bouwen, bestaanbaar zou kunnen zijn, — maar om, ingeval de vaststelling van de rooilijn door den raad niet heeft plaats gehad, deze op te dragen aan burgemeester en wethouders;

O. dat echter bij art. 135 der gemeentewet, in verband met art. 625 B. W., wel aan den gemeenteraad de bevoegdheid is toegekend, om in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid het eigendomsrecht te beperken, maar dat zoodanige bevoegdheid niet aan burgemeester en wethouders toekomt en derhalve niet rechtstreeks door den raad aan hen kan worden overgedragen;

O. omtrent de bewering, dat art. 16 niet zou kunnen geacht worden die bevoegdheid van den raad op burgemeester en wethouders te hebben overgebracht, omdat het hier zou gelden een algemeen verbod om te bouwen of te herbouwen, waarop de gemeenteraad uitzonderingen kon toelaten, afhankelijk van zoodanige voorwaarden als hem geraden zouden voorkomen en de bedoelde aanwijzing door burgemeester en wethouders van

het beloop der rooilijn geene andere beteekenis dan die van zoodanige voorwaarde zou hebben, — dat deze bewering niet kan opgaan, omdat waar vaststaat dat de gemeenteraad zijne bevoegdheid niet rechtstreeks kan overdragen, hij daartoe evenmin gerechtigd kon zijn door het uitvaardigen van voorschriften, die dezelfde uitwerking middellijk zouden hebben;

O. dat derhalve te recht is beslist, dat aan burgemeester en wethouders is overgedragen eene wetgevende macht, waartoe alleen de gemeenteraad bevoegd is, zoodat ook het tweede onderdeel is ongegrond;

O. ten aanzien van het derde onderdeel, dat bij de overdracht van de bevoegdheid aan burge-

meester en wethouders geenerlei regel, aanwijzing of beperking door den gemeenteraad is voorgeschreven, waarnaar burgemeester en wethouders in bijzondere gevallen zouden moeten handelen, maar dat de overdracht van macht is algemeen voor de gevallen waarin de gemeenteraad niet zelf van zijne bevoegdheid heeft gebruik gemaakt, en dat derhalve mede met juistheid is beslist, dat art. 16 bevat eene ongeoorloofde overdracht van macht en mitsdien is onverbindend;

O. dat alzoo het middel in al zijne onderdelen is ongegrond;

Verwerpt het beroep in cassatie;

Veroordeelt den eischer in de kosten daarop gevallen.

30 December 1892. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893 (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*). S. 287. (*verkort*.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^o	<i>Afdeling</i> : Regeering en Hooge Colleges	f	24,600
2 ^o	" Departement van Justitie	"	117,900
3 ^o	" Departement van Financiën	"	9,536,300
4 ^o	" Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	2,654,682
5 ^o	" Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	"	712,860
6 ^o	" Departement der Burgerlijke Openbare Werken	"	4,014,200
7 ^o	" Departement van Oorlog	"	5,064,490
8 ^o	" Departement van Marine	"	3,364,560
9 ^o	" Bijdragen van <i>Nederlandsch-Indië</i> aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven		<i>Memoria.</i>

f 25,489,592

30 December 1892. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 288. (*verkort*.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^o	<i>Afdeeling</i> : Regeering en Hooge Colleges.	f	1,108,380
2 ^o	" Departement van Justitie	"	5,378,202
3 ^o	" Departement van Financiën	"	8,145,102
4 ^o	" Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	32,897,211
5 ^o	" Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	"	12,699,815
6 ^o	" Departement der Burgerlijke Openbare Werken	"	21,287,017
7 ^o	" Departement van Oorlog	"	24,213,187
8 ^o	" Departement van Marine	"	5,369,552
			f 111,098,466

30 December 1892. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893 (Hoofdstuk I. *Middelen en inkomsten in Nederland*). S. 289. (verkort.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, *enz.*

Art. 2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in art. 1 dezer wet bedoelde uitgaven onthreekt, wordt voor zooveel noodig voorzien door eene geldleening, krachtens eene nader vast te stellen wet aan te gaan.

Art. 3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1893.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1893.

1.	Verkoop van koffie	f	20,861,024
2.	Verkoop van kinabast	"	178,200
3.	Verkoop van Banka-tin	"	5,446,163
4.	Verkoop van tin, in natura als pachtschat te voldoen door de Billiton-maatschappij, 3800 pikols	"	197,300
5.	Aandeel in de winsten van de Billiton-maatschappij		<i>Memorie.</i>
6.	Terugbetaling door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteeren van den spoorweg van <i>Samarang</i> langs <i>Soerakarta</i> naar <i>Djokjokarta</i> , van de krachtens de concessie door den Staat aan haar voorgeschoten gelden	"	990,000
7.	Ontvangsten van civielen of algemeen aard	"	47,000
8.	Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Oorlog in <i>Nederlandsch-Indië</i>	"	43,100
9.	Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Marine in <i>Nederlandsch-Indië</i>	"	625,092
10.	Uitkeering uit het nader bij de wet vast te stellen batig slot der algemeene rekening wegens de ontvangsten en uitgaven van <i>Nederlandsch-Indië</i> over den dienst van 1887	"	450,000
			f 28,837,878

30 December 1892. WET, houdende aanwijzing der middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893 (Hoofdstuk II. *Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië*). S. 290. (verkort.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd, enz.

Art. 2. Het bij de wet van 16 April 1866 (*Staatsblad* n°. 72) vastgestelde recht op den uitvoer van suiker is niet verschuldigd tot en met ultimo December 1893.

Art. 3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Jannari 1893.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1893.

Regeering en Hooge Colleges.

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd. f 200

Departement van Justitie.

2. Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën " 185,000
 3. Terugbetaling van gerechtskosten in strafsaken. " 22,000
 4. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der wees- en boedelkamers " 96,000
 5. Opbrengst van den arbeid der gevangenen " 10,000
 6. Voor het verstrekken van voeding aan gegijzelden " 22,000

Departement van Financiën.

7. Verpachte middelen " 22,875,680
 8. In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband. " 11,641,000
 9. Belastingen in Siak Sri Indrapoera, tot dusver door het inlandsch bestuur geheven. " 100,000
 10. Haven- en ankeragegelden " 266,000
 11. Loods- en kaagelden in de haven van Tandjong-Priok " 36,000
 12. Personeele belasting " 872,000
 13. Patentrecht " 918,000
 13a. Belasting ter vervanging van het uitvoerrecht op suiker. " 575,000
 14. Verponding en belasting van de specerijperken op de Banda-eilanden " 1,828,000
 15. Openbare verkooping " 735,000
 16. Zegelrecht " 1,098,000
 17. Recht van overschrijving van vaste goederen " 612,000
 18. Belasting op rijtuigen. " 214,000
 19. Recht van successie en overgang onder Europeaanen en met hen gelijkgestelden " 46,000
 20. Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbeltafels " 10,400
 21. Belasting op het slachten van rundvee, buffels, paarden en veulens in de
 Preanger regentschappen " 70,000
 22. Belasting op het bedrijf " 2,640,000
 23. Bijzondere belastingen in de Buitenbezittingen " 2,213,800
 24. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen " 334,000

Transporteere f 47,470,080

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belastingen, enz. zijn onder het bedrag dier inkomsten begrepen.

	Per transport	f 47,470,080
25.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan burgerlijke landsdienaren en aan gepensionneerden verstrekt	650,000
<i>Departement van Binnenlandsch Bestuur.</i>		
26.	Bijdrage tot de kosten van bestuur van de landschappen en eilanden onder Menado langs de noordkust van Celebes	23,160
27.	Hoofdgeld van de heerendienstplichtigen in de gouvernements-landen van Java en Madura, met uitzondering van de residentie Batavia (equivalent voor afschafte heerendiensten)	2,800,000
28.	Kadaster	56,000
29.	Landelijke inkomsten en andere grondlasten.	16,157,000
30.	Afstand van grond	1,307,000
31.	Registratie van werkcontracten gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw-, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	70,000
32.	Koffie	9,044,500
33.	Cijns over den gouvernements-suikerriet-aanplant in vorige jaren	423,260
34.	Verkoop van kina-enten en zaad	1,400
35.	Vogelnesten, voor zoover niet onder de verpachte middelen begrepen en meststoffen	53,300
36.	Verhuur der vindplaatsen van schildpadeieren aan het zuiderzeestrand in de afdeling Soekaboemi (Preanger regentschappen).	1,000
37.	Verhuur van de vischvijvers te Tello en te Sambong Dwaja (Gouvernement van Celebes en onderhoorigheden)	1,020
38.	Houtwezen	1,385,100
39.	Terugbetaling van het aan Pangeran Adipati Ario Prabos Prang Wedono verleend renteloos voorschot	50,000
<i>Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.</i>		
40.	Onderwijs	385,400
41.	Verkoop van producten uit den cultuurtuin van 's lands plantentuin te Buitenzorg	1,500
42.	Landsdrukkerij	140,000
43.	Vergoeding voor de verpleging van krankzinnigen in de daarvoor bestemde gestichten	86,000
44.	Pare vaccinogène	500
45.	IJK van maten en gewichten	3,000
46.	Belasting op het houden van loterijen	24,000
47.	Tin	478,800
48.	Steenkolen.	631,800
49.	Zout	8,142,000
50.	Vast recht en cijns van concessien tot winning van delfstoffen	9,400
<i>Departement der Burgerlijke Openbare Werken.</i>		
51.	Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	15,000
52.	Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaarten.	18,300
53.	Vergoeding voor het gebruik van de loskraan aan het havenkanaal te Samarang.	1,200
54.	Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen	15,000
55.	Canon van het in erfpacht gegeven gedeelte van het tot de haven van Tandjong Priok behorende terrein.	3,000
56.	Brievenpost	1,040,000
57.	Binnenlandsche paardenpost.	3,000
58.	Telegraphie	695,000
	Transporteurs	f 91,085,720

Per transport . . . f 91,085,720

59. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten van de particuliere telephonen . . .	13,000
60. Spoorwegen	7,898,000

Departement van Oorlog.

61. Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps	8,000
62. Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit contracten van aanneming en uit leverantiën	18,000
63. Terugbetaling van verplegingskosten in de hospitalen door patiënten, voor eigen rekening opgenomen	102,000
64. Artillerie-constructiewinkel	300
65. Topographisch bureau en lithographisch etablissement	6,000
66. Verkoop en verhuur van voor 's lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen	175,000
67. Verkoop van afgekeurde en overtollige vaste en andere goederen.	80,000
68. Stoomtramweg in Atjeh	90,000
69. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militaire landsdienaren verstrekt	400,000
70. Andere ontvangsten	25,000

Departement van Marine.

71. Loodsgelden, met uitzondering van die in de haven van Tandjong Priok.	165,000
72. Vergoeding voor het keuren van stoomschepen	8,000
73. Vergoeding door vreemde oorlogsschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands los- en laadhoofden, drijvende droge dokken, ketelboks, pont en kiellichter, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen	17,000
74. Vergoeding door den erfpachter van een gedeelte van het tot de haven van Tandjong Priok behorende terrein voor het gebruik van 's lands dokken	36,000
75. Steigergelden en huur van kolenloodsen en opalagterreinen te Tandjong Priok.	88,000
76. Verkoop van zeekaarten uit het depôt en de onderdepôts	5,000
77. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen	33,000
78. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris	90,000
79. Terughbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt.	15,000
80. Kortíng op de traktementen van de ambtenaren bij het marine-etablissement te Soerabaja, bij verplicht gebruik van eene gouvernements-woning	22,000
81. Andere ontvangsten	5,000

Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.

82. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement	79,000
83. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen uit als voren	40,000
84. Alle andere ontvangsten	250,000

Totaal f 100,257,020

30 December 1892. WET, tot verhooging van het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1893. (Dam van *Oedjong Piring* naar het *Djamosanrif*). S. 291.

30 December 1892. WET, tot wijziging van art. 6, eerste lid, der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), tot gedeeltelijke herziening van de wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), tot regeling van het lager onderwijs. S. 292.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1892/93, n° 94, bladz. 173, 174, 191—194.

Hand. id. 1892/93, bladz. 611—617.

Hand. 1° Kamer 1892/93, bladz. 173, 174, 191—194.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den tijd te verlengen na afloop waarvan het onderwijs in het vak, genoemd in art. 2 onder *j* der wet tot regeling van het lager onderwijs, verplichtend wordt op de lagere scholen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In art. 6, eerste lid, der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n° 175) wordt in plaats van "1893" gelezen: "1897".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitgog. 31 Dec. 1892.*)

30 December 1892. WET, tot verhooging en wijziging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 293.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk nader vastgesteld op *f* 264,967; dat der 3de Afd. op *f* 3,156,010; dat der 4de Afd. op *f* 8,944,562; dat der 5de Afd. op *f* 926,602; dat der 6de Afd. op *f* 334,580; dat der 7de Afd. op *f* 954,720; dat der 8ste Afd. op *f* 739,150; dat der 9de Afd. op *f* 349,600; dat der 11de Afd. op *f* 320,200; dat der 12de Afd. op *f* 51,730; dat der 13de Afd. op *f* 1,982,984; dat der 15de Afd. op *f* 502,000, dat der 16de Afd. op *f* 1,384,760 en het totaal van dit hoofdstuk op *f* 22,203,215.

30. December 1892. WET, tot voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst over 1893. S. 294.

Bij deze wet wordt de Minister van Financiën bevoegd verklaard om bij het openen van kredieten aan den Minister van Koloniën gedurende het jaar 1893 het bedrag der volgens artikel 33 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n° 35) in 's Rijks schatkist gestorte gelden te boven te gaan met een som van ten hoogste *dertien* miljoen gulden.

De Minister van Financiën zal in dat voorschot

aan de Indische kas mogen voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen.

30 December 1892. WET, tot wijziging der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatspoorwegen, dienst 1891. S. 295.

Bij deze wet wordt achter art. 24 ingelascht: *Art. 24bis.* Vernieuwing van de baan en den bovenbouw van de spoorwegen, overgenomen van de Nederlandsche Rijnspoorweg-Maatschappij, ingevolge art. 81 der overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen, goedgekeurd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n° 134) *f* 576,800;

en *verminderd*:

Art. 17 met *f* 230,000.—*Art. 20* met *f* 105,656.92⁵
Art. 28 met *f* 241,143.07⁵.

30 December 1892. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 296.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 9 met *f* 4,700. *Art. 22* met *f* 1,650.
Art. 61 met *f* 1,000. *Art. 62* met *f* 29,000.
Art. 67 met *f* 9,800. *Art. 164* met *f* 14,000.
Art. 166 met *f* 2,000. *Art. 174* met *f* 2,600.
Art. 175 met *f* 2,100. *Art. 182* met *f* 4,400.
Art. 184 met *f* 7,100. *Art. 188* met *f* 440.
Art. 189 met *f* 1,300. *Art. 193* met *f* 4,405.
Art. 196 met *f* 450.

b. verminderd:

Art. 77 met *f* 8,700. *Art. 79* met *f* 6,100.
Art. 80 met *f* 4,400. *Art. 83* met *f* 37,395.
Art. 101 met *f* 10,000. *Art. 168* met *f* 10,000.
Art. 169 met *f* 6,800. *Art. 177* met *f* 3,100.
Art. 181 met *f* 3,000. *Art. 198* met *f* 450.

Tengevolge van voorschreven verhoogingen en verminderingen wordt het totaal der 2de Afd. verminderd met *f* 15,445 en dat der 4de Afd. met gelijk bedrag verhoogd.

30 December 1892. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1891 (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*). S. 297.

30 December 1892. WET, tot wijziging der begroting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1891 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 298.

30 December 1892. WET, tot wijziging der koloniale huishoudelijke begroting van *Suriname* voor het dienstjaar 1891. S. 299.

30 December 1892. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de gemeentewetgever onder de tegenwoordige grondwet, niettegenstaande de bij art. V van de additioneele artikelen bedoelde wettelijke regeling nog ontbreekt, is bevoegd te bevelen dat vleesch en visch, waarvan het gebruik schadelijk is of vermoed wordt schadelijk te zijn voor de gezondheid, op last van burgemeester en welhouders ten koste van den eigenaar zal worden begraven.

De Hooge Raad enz.,

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende, dat als eenig middel van cassatie is voorgesteld:

Schending en verkeerde toepassing van de artikelen 142, 144, 152 en het 5^e add. artikel der grondwet, van art. 135 en 180 gemeentewet, van art. 625 B. W. en van art. 51 en 56 algemeene politie-verordening van de gemeente Helmond van den 10en Mei 1890, doordien bij het beklagde vonnis is overwogen, dat art. 56 der politie-verordening voornoemd is in strijd met art. 625 B. W. en daarom niet verbindend en dat de daad van het dagelijksch bestuur om overeenkomstig art. 56 dier politie-verordening afgekeurd vleesch te doen begraven is eene onrechtmatige daad, die door art. 180 der gemeentewet niet wordt gerechtvaardigd.

O. daaromtrent, dat bij art. 56 in verband met art. 51 der algemeene politie-verordening voor de gemeente Helmond, vastgesteld den 10 Mei 1890, is bepaald dat vleesch en visch, waarvan het gebruik schadelijk is, of vermoed wordt schadelijk te zijn, voor de gezondheid, en dat daarom door den kenmeester is afgekeurd, niet voor gebruik wordt bestemd, maar met toepassing van art. 180 der gemeentewet op last van burgemeester en welhouders ten koste van den eigenaar op eene behoorlijke diepte begraven wordt met de voorzorgen die worden noodig geacht;

O., dat bij het bestreden vonnis die bepaling

als niet verbindende is beschouwd, omdat zij in strijd zou zijn met art. 625 B. W. hetwelk in verband met art. 135 der gemeentewet wel toelaat in het belang der openbare gezondheid het eigendomsrecht te beperken, doch die beperking niet zóó ver mag gaan dat een voorwerp van eigendom vernietigd wordt, of voor het doel waartoe het bestemd is, geheel onbruikbaar gemaakt wordt, en de bevoegdheid daartoe ook niet kan worden afgeleid uit art. 180 der gemeentewet;

O., dat de juistheid dier beslissing afhangt van de vraag of volgens de thans geldende grondwet, na welker invoering de hiervoor vermelde verordening tot stand kwam, de gemeenteraad van Helmond bevoegd was eene bepaling als die van art. 56 der verordening vast te stellen;

dat, al moge het onder de werking der grondwet van 1848 twijfelachtig geweest zijn of art. 147 dier grondwet in verband met art. 625 B. W. toeliet om bij gemeenteverordening krachtens artikel 135 der gemeentewet in het belang der openbare gezondheid de vernietiging of onbruikbaarmaking te bevelen van schadelijke stoffen of voorwerpen, — die onzekerheid heeft opgehouden, nu bij art. 151 der tegenwoordige grondwet ontegenzeggende ten algemeenen nutte gesteld is tegenover het vernietigen of onbruikbaar maken van eigendom bij wijze van maatregel van politie, en bij art. 152 der grondwet uitdrukkelijk is erkend dat het openbaar gezag daartoe bevoegd is onder geene andere voorwaarde dan die van schadeloosstelling, tenzij de wet het tegendeel bepaalt;

dat nu wel bij art. V der additioneele artikelen van de grondwet is bepaald dat het eerste lid van art. 152 der grondwet voorloopig buiten toepassing blijft, doch dat uit de toelichting op dit additioneel artikel, door de regering gegeven, blijkt dat het daarbij onder andere ook de bedoeling is geweest om te veroorloven dat plaatselijke verordeningen worden gemaakt, waarvan vernietiging of onbruikbaarmaking van goederen een gevolg kan zijn, terwijl omtrent het al of niet toekennen van schadeloosstelling in die gevallen naar den bestaanden wettelijken toestand werd verwezen totdat de wet, in art. 152 der grondwet bedoeld, zal zijn gemaakt;

dat derhalve moet worden aangenomen dat, al blijft art. 152, 1° lid der grondwet voorloopig buiten toepassing, bij het 5^e der additioneele artikelen van de grondwet geen wijziging is gebracht in het reeds in de grondwet zelve nedergelegde beginsel dat er streng behoort te worden onder-

scheiden tussehen onteigening ten algemeenen nutte en het vernietigen of onbruikbaar maken van eigendom als politietiemaatregel, en dat de bevoegdheid om dit laatste bij de wet of wettige verordening te bevelen bij art. V der additioneele artikelen thans uitdrukkelijk is erkend;

O., dat hieruit volgt, dat het voorschrift van art. 56 der verordening niet met de grondwet in strijd is, en de gemeenteraad van Helmond daar bevoegd was om die bepaling vast te stellen, en dat derhalve burgemeester en wethouders dier gemeente, als belast met de uitvoering van de verordeningen van den raad, ook geene onrechtmatige daad pleegden door aan het voorschrift van dat artikel uitvoering te geven;

O., dat de rechtbank, door anders te oordeelen, de in het middel aangehaalde wettelijke bepalingen heeft geschonden of verkeerd toegepast, en dat mitadien het bestreden vonnis zoowel als het daarbij bevestigde vonnis van den kantourechtcr te Helmond behoort te worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis door de arrondissementsrechtbank te Roermond op 27 Mei 1892 in hooger beroep in deze zaak gewezen;

En ten principale rechtdoende krachtens artikel 106 R. O.;

Vernietigt mede het vonnis door den kantonrechtcr te Helmond op 25 September 1891 in deze zaak gewezen;

Ontzegt aan den oorspronkelijken eischer, nu verweerder in cassatie, zijne vordering en veroordeelt hem in de proceskosten zoo in eersten aanleg als in hooger beroep en in cassatie gevallen.

31 December 1892. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 300—310.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing ten behoeve der provinciën:

Noordbrabant: van twee en twintig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van vier en twintig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1893, en van negentien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 300.

Gelderland: van zeven opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwdc eigendommen en van acht opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1893, en van vijf en een halven opeent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893—94. S. 301.

Zuidholland: van acht opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1893, en van vijf opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 302.

Noordholland: van zeven opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1893, en van vier opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 303.

Zeeland: van acht en twintig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwdc eigendommen en van twee en dertig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1893, en van achttien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 304.

Utrecht: van zes opeenten op de hoofdsom der grondbelasting over 1893, en van zes opeenten op de hoofdsom der personeele belasting over den dienst 1893/94. S. 305.

Friesland: van zes en dertig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1893, en van een en twintig en een halven opeent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 306.

Overtijssel: van tien opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1893, en van tien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 307.

Groningen: van drie en dertig en een halven opeent op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van drie en dertig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1893, en van drie en dertig en een halven opeent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 308.

Drenthé: van twee en dertig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1893, en van zestien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 309.

Limburg: van zestien opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1893, en van dertien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1893/94. S. 310.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1sten Januari 1893.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31 December 1892.

(get.)

E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgag. 2 Jan. 1893.)

31 December 1892. WET, tot wijziging der begrooting van het Fonds voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen voor 1891. S. 311.

Bij deze wet wordt *onderart. 1* verhoogd en *onderart. 2* verminderd met *f* 700.

31 December 1892. WET, tot wijziging van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 312.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 5de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 4,383,111.02⁵; dat der 6de Afd. op *f* 1,716,182.97⁵ en dat der 8ste Afd. op *f* 1,622,773.24.

31 December 1892. WET, houdende vaststelling van het *eerste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1893. S. 313.

Bij deze wet wordt het Iste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1893, betreffende het *Huis der Koningin*, vastgesteld zooals het hierna verkort volgt:

Art. 1. Inkomen van de Koningin	<i>f</i> 600,000.—
" 2. Inkomen van de Koningin-Weduwe.	" 150,000.—
" 3. Onderhoud der Koninklijke paleizen	" 50,000.—
" 4. Kosten der aansluiting aan de gemeentelijke waterleiding te 's Gravenhage van het Huis in 't Bosch, kosten van aanleg der waterleiding en van brandblusmiddelen in dat gebouw, met de kosten van ontwerp en toezicht.	" 4,000.—
	<i>f</i> 804,000.—

31 December 1892. WET, houdende vaststelling van het *zevende* hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1893. S. 314.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk *A* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1893, betreffende de *Nationale Schuld*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^o Afd.: Interesten, lijfrenten, enz.	<i>f</i> 32,200,726.59
2 ^o " Amortisatie en aflossing van nationale schuld	" 3,039,500.—
	<i>f</i> 35,240,226.59

31 December 1892. WET, tot vaststelling van het bedrag der grondbelasting op de ongebouwde eigendommen. S. 315.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1892/93, n°. 66, 1—16.

Hand. id. 1892/93, bladz. 358—402, 412—417.

Hand. 1° Kamer 1892/93, bladz. 90, 129—133.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het bedrag der grondbelasting op de ongebouwde eigendommen volgens art. 37 der wet van den 25 April 1879 (*Staatsblad* n°. 89) behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Te beginnen met 1893 wordt, in afwachting eener nadere wettelijke regeling der gemeentelijke belastingen, de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen geheven naar zes ten honderd van de belastbare opbrengst, welke krachtens de wet van 25 April 1879 (*Staats-*

blad n°. 89) in de kadastrale leggers is opgenomen, behoudens de uitzonderingen bij het volgend artikel bepaald.

2. In elke der hierna te noemen kadastrale gemeenten wordt over 1893 de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen geheven naar zooveel ten honderd van de belastbare opbrengst bij het vorig artikel bedoeld, als noodig is ter verkrijging van het in die gemeente in 1892 in hoofdsom en Rijksopcenten geheven bedrag, verhoogd met een vierde.

Het verschil tusschen dit percentage en zes procent van dezelfde opbrengst wordt jaarlijks over de tien eerstvolgende jaren met een tiende verminderd.

Wildervauk, Veendam, Slochteren, Siddeburen, Harkstede, Oude Pekela, Nieuwe Pekela, Onstwedde, Ballum, Nes, Boornbergum, Hardegarijp, Warrega, Hoogeveen, Zwollerkeraspel, Staphorst, IJsselmuiden, Wilsum, Kamperveen, Zalk en Vee-

caten, Blankenham, Kuinre, (Geldersch) Veenendaal, Oosterbeek, Velp, Rheden, Kessen, Angeren, Gent, Elden, Slijk Ewijk, Lede en Oudewaard, Hien, Ochten, Wamel, Leeuwen, Dreumel, Alphen (Gelderland), Drnten, Afferden, Puiflijk, Vuren en Dalen, Pannerden, Zevenaar, Veessen, Akersloot, Midwoud, Zuid- en Noord-Schermer, Oostzaan, de Vennip, Saassenheim, Nieuwkoop, Zevenhoven, Gonderak, Krimpen a/d IJssel, Lekkerkerk, Serooskerke (Schouwen).

3. Deze wet treedt in werking op den 1sten Januari 1893.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31 December 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

(Uitgeg. 31 Dec. 1892.)

31-December 1892. WET, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1893. S. 316.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijk, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1893, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijk directe en indirecte belastingen, accijnzen en rechten hierna genoemd:

a. de *grondbelasting*,

b. de *belasting op het personeel*,

c. het *patentrecht*,

bis. de *vermogensbelasting*,

d. de *accijnzen*,

e. de rechten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,

f. de rechten op den *invoer* en het *formaatsegel*, in gebruik bij de heffing van die rechten,

g. de waarborg en *belasting der gouden en zilveren werken*;

2°. de inkomsten der *domijnen*, *wegen* en *vaarten*;

3°. de opbrengst der *postertijen*;

4°. de inkomsten der *Rijkstelegrafen*;

5°. de opbrengst der *Staatsloterij*;

6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jacht en vischerij*;

7°. de opbrengst der *loodsgelden*;

8°. het recht op de *mijnen*;

9°. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de *exploitatie der Staatspoorwegen*;

10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en rechten, te weten:

a. *een en twintig en een halve opcent* op de *grondbelasting* van de *ongebouwde eigendommen*,

b. *twintig opcenten* op het *personeel*,

c. *acht en twintig opcenten* op het *patentrecht*,

zullende de opcenten op het personeel en op

het patentrecht geheven worden over het

geheele belastingjaar, eindigende den laatsten

April 1894,

d. *vijftig opcenten* op de rechten en boeten van *zegel*, met uitzondering van die, genoemd

bij de letters a, b en c van art. 18 der wet van

den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) en bij

art. 2 der wet van den 31sten December 1885

(*Staatsblad* n°. 264),

e. *acht en dertig opcenten* op:

de rechten en boeten van *registratie*, welke

vier ten honderd bedragen, daaronder begrepen

het bij art. 13, n°. 1, laatste lid, der wet van

den 16den Juni 1832 (*Staatsblad* n°. 29) op de

helft verminderde recht van vier ten honderd

voor de verkooping van domeinen van den Staat,

het recht en de boete van *registratie* bedoeld

bij art. 14 der wet van den 11den Juli 1882

(*Staatsblad* n°. 92),

de rechten en boeten van *registratie*, verschuldigd

op de akten, welke vóór den 1sten Januari 1883

eene zekere dagteekening hebben verkregen,

de rechten en boeten van *successie* en van

overgang bij overlijden,

f. *vijftig opcenten* van het *formaatsegel*, in

gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

g. *vijftien opcenten* van het recht op de *mijnen*,

voor *kwade posten* en *collecteloon*;

11°. *essaisloon*, in geval van verbreking van

gouden en zilveren werken en voor gehalte-proeven,

welke geen betaling van belasting ten gevolge

hebben;

12°. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

a. de *toevallige baten*, het beheer van den gewonen dienst der gevangenis en betreffende,

b. de inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid

der gevangenen,

c. de inkomsten, voortvloeiende uit het beheer

der Rijkswerkkrichingen te *Veenhuizen, Hoorn* en nabij *Leiden*,

d. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal*,

e. de opbrengst van het *Staatsblad*,

f. het batig slot van het Fonds der Algemeene Landdrukkerij,

g. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

h. de justeerloonen van gewichten,

i. de consulaatreechten,

j. de baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijsschool,

k. de baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits-ziekenhuis te *Leiden*,

l. de baten, voortvloeiende uit het beheer van het Rijks-krankzinnigengesticht te *Medemblik*,

m. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

n. de vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de directe belastingen,

o. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

p. de boeten van verschillenden aard,

q. de gerechtskosten,

r. het aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen, bij de directe belastingen, rechten op den invoer en accijnzen vallende,

s. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1890 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1890—1891;

t. de kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die ingevolge art. 49 der wet van den 29sten Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4), ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden nitgetrokken,

u. de kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen en de kosten van beschrijving voor het patentrecht aan de schatkist vervallen, zoodat de vergoeding voor het rondbrengen van patentbladen,

v. de leges aan de schatkist vervallen,

w. de verjaarde renten,

x. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

y. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld.

z. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78) en van de vóórl^o. Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren,

aa. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen

bb. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 65ter der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van den 8sten December 1889 (*Staatsblad* n°. 175),

cc. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

dd. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers en aan de Rijkschool voor kunstnijverheid,

ee. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogerè burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school,

ff. de bijdrage van de gemeente *Gouda* in de kosten van uitbreiding der Rijks hoogere burgerschool van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus, en de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

gg. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en de betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (*Staatsblad* n°. 102),

hh. de bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten,

ii. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en aan de cadetenschool en van jongelingen op de pupillenschool,

jj. de bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk instituut voor de Marine en van aspirant-administrateurs te *Willemsoord*,

kk. de teruggaven en renten van voorschotten,

ll. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

mm. de uitkeeringen van *België*:

1°. volgens art. 18, alinea 3, van het verdrag van den 5den November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (*Staatsblad* n°. 3), wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde*;

2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van den 31sten October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (*Staatsblad* n°. 63), voor werken voor de nitloozing der *Vlaamsche wàteren*,

nn. de uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting,

oo. de teruggave van de nit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijks-postspaarbank,

pp. de teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wet van den 11den Juli 1884 (Staatsblad n°. 123) over 1891 te veel is genoten,

qq. de ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

rr. alle andere ontvangsten niet tot de voren- genoemde behoorende;

13°. de bijdragen van *Nederlandsch-Indië* aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1893;

14°. het aandeel van de *goudmiddelen van Neder- landsch-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld;

15°. het aandeel van de *goudmiddelen van Neder- landsch-Indië* in de uitgaven voor rente en aflossing van drie en half ten honderd rentegevende Natio- nale Schuld;

16°. eene bijdrage van *honderd vijftig duizend gulden* uit het *Fonds, voortspruitende uit de koop- prijzen van domeinen*;

17°. het aandeel van den Staat, ingevolge de wet van den 7den Augustus 1888 (Staatsblad n°. 122), in de winsten der *Nederlandsche Bank*,

sijnde een vierde gedeelte der over het boekjaar 1892—1893 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1893—1894 behaalde winsten;

18°. de *leges*, geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (Staatsblad n°. 80).

2. Naar aanleiding van art. 35 der wet van den 21sten April 1810 (*Bulletin des Lois* n°. 288) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1893 bepaald op twee en een half ten honderd der zuivere opbrengst.

3. In de som, welke aan de middelen en in- komsten bij artikel 1 dezer wet aangewezen, tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van nadere wette- lijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen of door beleening van schatkistbiljetten, tot een bedrag van hoogstens acht miljoen vijf honderd duizend gulden.

4. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1893.

Laaten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten Decem- ber 1892.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

(Uitgeg. 31 Dec. 1892.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1893.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1893.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Directe belastingen.</i>	
a. Grondbelasting: Hoofdsom	f 11,440,000.—
21½ opecenten op de grondbelasting van onge- bonwde eigendommen	1,192,600.—
	f 12,632,600.—
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	40,000.—
	f 12,592,600.—
b. Personeel: Hoofdsom	f 10,640,000.—
20 opecenten	2,128,000.—
	f 12,768,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	1,154,000.—
	f 11,614,000.—
Transporteere	f 24,206,600.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 24,206,600.—
c. Patenten: Hoofdsom	f 3,600,000.—	
28 opcenten.	" 1,008,000.—	
	f 4,608,000.—	
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	" 80,000.—	" 4,528,000.—
d. Vermogensbelasting		" 5,730,000.—
B. Accijnzen.		
a. Suiker	f 8,500,000.—	
b. Wijn	" 1,825,000.—	
c. Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	" 25,200,000.—	
d. Zout	" 2,160,000.—	
e. Zeep	" 500,000.—	
f. Bieren en azijnen	" 1,090,000.—	
g. Gealacht	" 3,000,000.—	
	f 42,275,000.—	
C. Indirecte belastingen.		
a. Zegelrechten	f 2,750,000.—	
b. Registratierechten	" 5,170,000.—	
c. Hypotheekrechten	" 545,000.—	
d. Rechten van successie en van overgang bij overlijden	" 8,100,000.—	
	f 16,565,000.—	
50 opcenten op zegelrechten	f 535,000.—	
38 opcenten op registratierechten	" 540,000.—	
38 opcenten op de rechten van successie en van overgang bij overlijden	" 3,078,000.—	
	f 4,153,000.—	
		" 20,718,000.—
D. Rechten op den invoer.		
a. Rechten op den invoer.	f 5,725,000.—	
b. Formaatzegel	" 7,500.—	
	f 5,732,500.—	
50 opcenten op het formaatzegel.	" 3,750.—	
		" 5,736,250.—
E. Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.		
Belasting (hoofdsom en opcenten)	f 230,000.—	
Essaailoon, ingeval van verbreking der werken en voor gehalte- proeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben	" 850.—	" 230,850.—
F. Domeinen.		
a. Inkomsten van de gewone domeinen, tienden, enz.	f 1,600,000.—	
b. Inkomsten van het domein van Oorlog.	" 55,000.—	
c. Inkomsten van de groote wegen	" 315,000.—	
d. Inkomsten van vaarten, veren en havens	" 360,000.—	
		" 2,330,000.—
Transporteere		f 105,754,700.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 108,754,700.—
G.	<i>Opbrengst der postertjen.</i>	" 7,400,000.—
H.	<i>Inkomsten van de Rijkstelegrafen.</i>	" 1,859,000.—
I.	<i>Opbrengst der Staatsloterij</i>	" 661,500.—
J.	<i>Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij</i>	" 186,000.—
K.	<i>Loodsgelden</i>	" 1,400,000.—
L. <i>Recht op de mijnen.</i>		
	Vaast recht f	145.—
	Proportioneel recht	5,900.—
	10 oepenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810	590.—
	5 oepenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 38 van het decreet van 6 Mei 1811	295.—
		6,980.—
M.	<i>Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen.</i>	" 3,945,000.—
N. <i>Verskillende ontvangsten en toevallige baten.</i>		
a.	Toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der ge- vangnissen betreffende. f	2,250.—
b.	Inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen	189,150.—
c.	Inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrich- tingen te Veenhuizen, Hoorn en nabij Leiden.	155,600.—
d.	Opbrengst van de <i>Nederlandsche Staatscourant</i> en het <i>Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal</i>	36,000.—
e.	Opbrengst van het <i>Staatsblad</i>	6,000.—
f.	Batig slot van het fonds der Algemeene Landsdrukkerij.	25,000.—
g.	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken.	15,000.—
h.	Justeerloozen van gewichten	21,000.—
i.	Consulaatrechten	48,000.—
j.	Baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijsschool.	23,000.—
k.	Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits-sieken- huis te <i>Leiden</i>	5,000.—
l.	Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Rijks-krank- zinnigengesticht te <i>Medemblik</i>	87,000.—
m.	Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken.	349,000.—
n.	Vergoeding door de provinciën en gemeenten voor de invordering van oepenten op de directe belastingen	249,000.—
o.	Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster.	47,000.—
p.	Boeten van verschillenden aard.	145,000.—
q.	Gerechtskosten	50,000.—
r.	Aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst der boeten en ver- beurdverklaringen bij de directe belastingen, rechten op den invoer en accijnzen vallende	37,000.—
s.	Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven oepenten in de kwade posten op de grondbelasting over	
	Transporteere f	1,440,000.—
		f 120,663,180.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 1,440,000.—
het dienstjaar 1890 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1890—1891	f 120,668,180.—
t. Kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die ingevolge art. 49 der wet van den 29sten Maart 1833 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4) ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden uitgetrokken	408,000.—
u. Kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen en kosten van beschrijving voor het patentrecht aan de schatkist vervallen, zoomede vergoeding voor het rondbrengen van patentbladen. "	154,000.—
v. Leges aan de schatkist vervallen	41,000.—
w. Verjaarde renten.	125,000.—
x. Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het grootboek der nationale schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen	17,000.—
y. Inkomsten van de grootboeken der nationale schuld	22,000.—
z. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 78), en van de vóór 1 ^o . Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren.	2½,000.—
aa. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen.	590,000.—
bb. Betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 65ter der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van den 8sten December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)	172,000.—
cc. Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers	28,000.—
dd. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers en aan de Rijkschool voor kunstnijverheid.	12,690.—
ee. Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school. "	4,025.—
ff. Bijdrage van de gemeente <i>Gouda</i> in de kosten van uitbreiding der Rijks hogere burgerschool aldaar van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus en bijdrage van de gemeente <i>Rotterdam</i> in de kosten der aldaar bestaande Rijks-inrichting tot opleiding van vroedvrouwen	93,600.—
gg. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en betalingen voor het afleggen van examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 23sten April 1876 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 102).	11,700.—
hh. Bijdrage van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten	224,000.—
ii. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en aan de cadettenschool en van jongelingen op de pupillenschool	5,000.—
jj. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine van aspirant-administrateurs te <i>Willemsoord</i> . "	51,500.—
kk. Teruggaven en renten van voorschotten.	39,000.—
Transporteere	6,545.—
	f 120,668,180.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport . . .	f 8,469,060.—
ll.	Opbrenget van verkochte Rijksgoederen en eigendommen . . .	226,000.—
mm.	Uitkeeringen van België:	
1°.	volgens art. 18, alin. 3, van het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (<i>Staatsblad</i> n°. 3), wegens de vuurgelden op de <i>Wesler-Schelde</i>	f 10,000.—
2°.	volgens art. 10 van de overeenkomst van 31 October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (<i>Staatsblad</i> n°. 53), voor werken voor de nitloozing der <i>Vlaamsche wateren</i>	58,300.—
		68,300.—
nn.	Uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting	<i>Memorie.</i>
oo.	Teruggave van de nit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijks-postspaarbank	142,000.—
pp.	Teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die gewijzigd is bij de wet van den 11den Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n°. 123) over 1891 te veel is genoten	80,000.—
qq.	Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout . . .	95,000.—
rr.	Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende . .	200,000.—
		4,279,860.—
O.	<i>Bijdragen van Nederlandsch-Indië</i> aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1893	<i>Memorie.</i>
P.	<i>Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië</i> in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld	<i>Memorie.</i>
Q.	<i>Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië</i> in de uitgaven voor rente en aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende schuld	1,854,000.—
R.	<i>Bijdrage</i> nit het <i>Fonds, voortspruitende uit kooprijzen van domeinen</i>	150,000.—
S.	<i>Aandeel van den Staat</i> , ingevolge de wet van den 7den Augustus 1888 (<i>Staatsblad</i> n°. 123), in de winsten der Nederlandsche Bank, zijnde een vierde gedeelte der over het boekjaar 1892/1893 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1893/1894 behaalde winsten	1,200,000.—
T.	<i>Leges</i> , geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n°. 80).	200,000.—
	Totaal . . .	f 128,346,490.—

VERBETERING.

- Bladz. 107 tweede kolom regel 7 van boven staat: *voorbijgaan* lees: *voorgaan*.
 " 140 eerste kolom regel 29 van boven staat: *een uur na zonsopgang*, lees: *een uur na zonsondergang*.
 " 157 eerste kolom. Voor de woorden: *De schipper*, in den 7den regel van onderen moet staan het cijfer: 30.

ALPHABETISCHE INHOUDS-OPGAVE VOOR 1892.

Begrootingen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1892:

II.	S. 24.	28 Jan.
III.	25.	28 Jan.
IV.	26.	28 Jan.
V.	27.	28 Jan.
VI.	28.	29 Jan.
VII <i>B.</i>	29.	29 Jan.
VIII.	32.	29 Jan.
IX.	34.	29 Jan.
X.	36.	29 Jan.
XI.	30.	29 Jan.

— Als voren voor 1893:

I.	S. 313.	31 Dec.
VII <i>A.</i>	314.	31 Dec.

— Wetten tot verhooging of wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1891:

II.	S. 266.	12 Dec.
IV.	182.	10 Aug.
	248.	29 Oct.
V.	246.	31 Oct.
VI.	247.	31 Oct.
VII <i>A.</i>	265.	12 Dec.
VII <i>B.</i>	312.	31 Dec.
VIII.	293.	30 Dec.
IX.	296.	30 Dec.

— Als voren voor 1892:

II.	S. 267.	12 Dec.
III.	202.	15 Aug.
IV.	242.	29 Oct.
V.	141.	18 Juni.
	204.	15 Aug.
VII <i>A.</i>	59.	4 April.
X.	66.	5 April.

— Wetten tot:

Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1893. S. 316. 31 Dec.

Beschikbaarstelling van gelden wegens door het departement van Oorlog gedaane verstrekkingen, voor den dienst van 1892. S. 208. 15 Aug.

Als voren door het departement van Marine, voor den dienst van 1892. S. 205. 15 Aug.

Vaststelling der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatspoorwegen, dienst 1892. S. 33. 29 Jan.

Wijziging der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatspoorwegen, dienst 1891. S. 295. 30 Dec.

Wijziging der begrooting van het Fonds voort-spruitende uit de kooprijzen van domeinen voor 1891. S. 311. 31 Dec.

Vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1892. S. 31. 29 Jan.

Machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van vorderingen, ten laste van het dienstjaar 1891. S. 209. 15 Aug.

Aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1893 (Hoofdstuk I. Middelen en inkomsten in Nederland). S. 289. 30 Dec.

Als voren (Hoofdstuk II. Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië). S. 290. 30 Dec.

Vaststelling der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1893 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland). S. 287. 30 Dec.

Als voren (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië). S. 288. 30 Dec.

Af- en overschrijving van het IIde op het Iste hoofdstuk der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1891. S. 252. 2 Nov.

Wijziging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1891 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland). S. 297. 30 Dec.

Als voren (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië). S. 298. 30 Dec.

Verhooping van het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1893. (Dam van Oedjong Piring naar het Djamecanrif). S. 291. 30 Dec.

Voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst over 1892. S. 140. 18 Juni.

Als voren over 1893. 294. 30 Dec.

Toestaan van kredieten ten laste der begrooting van Nederlandsch-Indië voor 1892, ter betaling van tot afgesloten dienstjaren onverevende vorderingen. S. 211. 15 Aug.

Vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor Nederlandsch-Indië over het dienstjaar:

1871.	S. 67.	5 April.
1872.	68.	6 April.
1873.	69.	6 April.
1874.	70.	6 April.
1875.	71.	6 April.
1876.	72.	6 April.
1877.	73.	7 April.
1878.	74.	7 April.
1879.	75.	7 April.
1880.	249.	31 Oct.

Vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor Suriname, dienst 1892. S. 35. 29 Jan.

Wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting voor Suriname, dienst 1891. S. 299. 30 Dec.

Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1886. S. 65. 5 April.

Als voren over 1887. 250. 31 Oct.

Belastingen. (Directe) Wet op de vermogensbelasting. S. 223. 27 Sept.

Belastingen. (Plaatselijke) Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 243, al. 2, der gemeentewet alleen verbiedt dat als grondalagen van de hoofdelijke omalagen en andere plaatselijke directe belastingen een of meer grondalagen van de personeele belasting nitsluitend worden aangenomen. 24 Juni.

Belastingen. (Provinciale) Wetten houdende bekrachtiging van provinciale belastingen in:

Noordbrabant.	S. 1.	2 Jan.
	262.	12 Dec.
	300.	31 Dec.
Overijsel.	2.	2 Jan.
	263.	12 Dec.
	307.	31 Dec.
Gelderland.	301.	31 Dec.
Zuidholland.	302.	31 Dec.
Noordholland.	303.	31 Dec.
Zeeland.	304.	31 Dec.
Utrecht.	305.	31 Dec.
Friesland.	306.	31 Dec.
Groningen.	308.	31 Dec.
Drenthe.	309.	31 Dec.
Limburg.	310.	31 Dec.

Bruggen. Besluit tot wijziging van het besluit van 11 September 1875, S. 169, houdende vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van beweegbare spoorwegbruggen en tot wijziging van dat reglement. S. 48. 8 Mrt.

— Besluit tot vaststelling van een reglement van politie voor de schipbrug en het veer over 'de rivier de Lek tusschen Vreeswijk en Vianen. S. 88. 19 April.

— Besluiten tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor: de draaibrug over de rivier de Donge te Raamsdonk, gelegen in den Rijks grooten weg der late klasse, n°. 3, van Sleenwijk naar Breda. S. 124. 23 Mei

de rolbrug over de rivier de Donge bij Geertruidenberg. S. 125. 23 Mei.

de schipbrug en het veer over de rivier de Maas tusschen Hedel en Empel. S. 126. 23 Mei.

— Besluit tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatspoorweg Schiedam—Hoek van Holland, over de haven te Vlaardingen. S. 132. 8 Juni.

Consulaten. Wet tot wijziging der wet van 18 April 1874, S. 65, gewijzigd bij de wet van 14 April 1890 (Staatsblad n°. 42). S. 201. 15 Aug.

— Besluit waarbij wordt bepaald dat de wet van 18 April 1874, S. 65, tot regeling der consulaatrechten, zooals die bij latere wetten is gewijzigd, in haar geheel in het Staatsblad zal worden geplaatst. S. 230. 30 Sept.

— Besluit tot wijziging en aanvulling van het

- besluit van 4 Mei 1890, S. 77, gewijzigd en aangevuld bij besluit van 27 November 1891, S. 178, strekkende ter uitvoering van art. 1 der wet van 25 Juli 1871, S. 91, houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire rechtsmagt. S. 231. 4 Oct.
- Dijkbesturen enz.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat een waterschap, welks doel in de eerste plaats is bevordering van waterschapsbelang, zijn karakter als zoodanig niet verliest doordien het in de tweede plaats is bestemd tot bevordering der scheepvaart. 24 Juni.
- Domeinen van den Staat.** Wetten houdende goedkeuring van eene overeenkomst tot: onderhandschen verkoop van een stuk geslechten vestinggrond te Groningen, aan de vereeniging „Asyl voor zieken en zwakken” aldaar. S. 8. 2 Jan.
- ruiling van gebouwen en grond met de gemeente Rotterdam. S. 9. 2 Jan.
- het vestigen ten behoeve van den polder „het Plaatje” onder Hooge en Lage Zwaluwe van de erfdiensbaarheid van overweg op een deel der kade van den polder „de Ribbe” onder Made en Drimmelen. S. 10. 2 Jan.
- onderhandschen verkoop van een stuk grond bij de Galileërkerk te Leeuwarden, aan de Nederlandsch Hervormde gemeente aldaar. S. 62. 5 April.
- onderhandschen verkoop van eene strook grond langs den Rijksweg van Delft naar Maasland, aan de Delftsche distilleerderij, gist- en spiritusfabriek. S. 63. 5 April.
- onderhandschen verkoop van een stuk grond bij het station Meppel aan R. DONKER aldaar. S. 142. 18 Juni.
- onderhandschen verkoop van een stuk geslechten vestinggrond te Breda, van de Roomsch-Katholieke Parochie van den Heiligen Anthonius aldaar, en de opheffing van erfdiensbaarheden, gevestigd op aan het Bisdom van Breda behoorende perceelen aldaar. S. 206. 15 Aug.
- onderhandschen verkoop van den grond en de vóór 30 Mei 1816 opgerichte gebouwen van de buiteplaats genaamd „het Hof van Boven-donk” te Hoeven, aan het Seminarie van het Roomsch-Katholieke Bisdom van Breda, gevestigd te Hoeven. S. 207. 15 Aug.
- ruiling van grond en aankoop eener loods op het Damrak met de gemeente Amsterdam. S. 210. 15 Aug.
- onderhandschen verkoop van een stuk grond op het eiland te Vlissingen, aan de gemeente Vlissingen. S. 264. 12 Dec.
- ruiling van gebouwen en grond met de gemeente Zutphen. S. 269. 12 Dec.
- Fabrieken.** Besluit tot aanwijzing van plaatsen waar inrichtingen tot vervaardiging van rookzwak buskruit kunnen worden opgericht. S. 134. 8 Juni.
- Gedistilleerd.** Wet tot verhooging van den accijns op het gedistilleerd. S. 226. 26 Sept.
- Gemeentebestuur.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat in eene vergadering als bedoeld bij art. 49, laatste lid der gemeentewet alleen over die zaken besloten kan worden die vermeld waren in de oproepingsbriefjes voor de drie in genoemd artikel bedoelde vergaderingen enz. 14 Mrt.
- Besluit houdende vernietiging van een besluit der Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, tot toelating van Dr. C. L. VAN DER BURG als lid van den raad der gemeente Rheden. 18 Mei.
- Besluit tot vernietiging van het door den raad der gemeente Dokkum op 3 October 1891 genomen besluit tot toekening van een subsidie van f 350 aan de regelingcommissie der in Augustus van dat jaar aldaar gehouden landbouwtentoonstelling. S. 188. 13 Juni.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Schiedam, waarbij is vastgesteld een nieuw reglement van orde voor dien raad. S. 178. 14 Juli.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat het met het begrip der nitdrukking commissie van den raad en in het algemeen en in art. 101 der gemeentewet in het bijzonder niet is bestaanbaar als zoodanig te beschouwen de ambtenaren van den burgerlijken stand. 17 Oct.
- Gemeentegrenzen.** Wet houdende gemeentelijke indeeling van het eiland „Fort aan het Pampus” met een gedeelte der Zuiderzee. S. 203. 15 Aug.
- Gemeenteverordeningen.** Besluit houdende uitspraak dat beslissingen over geschillen van bestuur als bedoeld in art. 70 der Grondwet, haren grond moeten ontleenen aan eene wette-

den gekanaliseerden Krommen Rijn.

S. 218. 8 Sept.

Kerkelijke zaken. Wet houdende voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen. S. 240. 29 Oct.

Kiesrecht. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat ingevolge art. 80 der grondwet en art. VII der additioneele artikelen, van de uitoefening van het kiesrecht niet is uitgesloten, hij die in staat van faillissement is verklaard, wanneer een door hem aan zijne schuldeischers aangeboden accoord bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis is gehomologeerd. 3 Mei.

Kinderarbeid enz. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat het voor de overtreding van de verplichting opgelegd bij de 2° zinsnede van art. 10 al. 1 der wet van 5 Mei 1889, S. 48, onverschillig is welke de oorzaak zij van het niet vertoonen van de kaart, tenzij die niet aan hem, die daartoe verplicht is, mocht te wijten zijn. 25 April.

— Missive van den Minister van Justitie aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de inrichting van de lijst voorgeschreven bij art. 11 der wet van 5 Mei 1889, S. 48 (wet op den arbeid). 2 Juni.

— Besluit houdende nadere aanvulling van het besluit van 9 Dec. 1889, S. 176, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij de artt. 5, 7 en 11 der wet van 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48). S. 136. 10 Juni.

— Besluit tot wijziging en aanvulling van het besluit van 15 Juli 1891, S. 147, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij art. 4 der wet van 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48). S. 199. 11 Aug.

— Missive van den Minister van Justitie, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitvoering der wet van 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48). 30 Aug.

— Besluit ter bekendmaking van den tekst van het besluit van 15 Juli 1891, S. 147, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij art. 4 der wet van 5 Mei 1889, S. 48, zooals dit besluit is gewijzigd en aangevuld bij dat van 11 Augustus 1892 (Stbl. n°. 199). S. 229. 29 Sept.

— Missive van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de burgemeesters in die provincie, betreffende uitvoering der wet van 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48). 21 Oct.

— Besluit waarbij wordt bepaald dat de zorg voor de uitvoering van de wet van 5 Mei 1889, S. 48, houdende bepalingen tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en van vrouwen, en van de daaruit voortvloeiende besluiten, van het Departement van Justitie zal worden overgebracht naar het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid. S. 257. 29 Nov.

— Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat door de uitzonderende bepaling vervat in art. 1 sub 1° der wet van 5 Mei 1889, S. 48, aan de werking dier wet niet worden onttrokken de buiten den eigenlijken landbouw of veehouderij staande nijverheids- of handelondernemingen, al worden daarbij ook voortbrengselen van landbouw of veehouderij bewerkt en het product in den handel gebracht. 19 Dec.

Kortingen. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende de verbindende kracht der wet van 24 Januari 1815 (Stbl. n°. 5). 26 Febr.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de korting bedoeld bij artt. 3 vlg. der wet van 24 Jan. 1815, S. 5, ophoudt te werken, zoodra hij, op wiens tractement of pensioen zij is verleend, in staat van kennelijk onvermogen is verklaard. 4 Maart.

Krankzinnigen. Besluit waarbij aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijders in Nederland, gevestigd te Utrecht, vergunning wordt verleend op het landgoed Bloemendaal te Loosduinen een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 22. 13 Jan.

— Besluit houdende wijziging van het besluit van 7 Mei 1888, S. 83, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te Zutphen. S. 39. 10 Febr.

— Besluit houdende wijziging van het besluit van 14 Febr. 1890, S. 25, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te Franeker. S. 40. 11 Febr.

— Besluit waarbij, met vervallenverklaring van het besluit van 10 Jan. 1891, S. 24, houdende vergunning aan F. KOETLANG te Ermelo om het landgoed 's Heeren Loo aldaar in te richten tot een gesticht voor idioten, gelijke vergunning wordt verleend aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te Utrecht. S. 43. 13 Febr.

— Besluit houdende nadere wijziging van het besluit van 9 October 1885, S. 184, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen voor het krankzinnigengesticht te Rosmalen S. 50. 28 Mrt.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 22 September 1887, S. 164, houdende vergunning tot oprichting van een krankzinnigengesticht te Haarlem, aan de Nieuwe Gracht, en bepaling van het maximum van het aantal verpleegden en het minimum van het getal geneeskundigen. S. 166. 27 Juni.

— Besluit waarbij, met wijziging van het besluit van 13 October 1885, S. 186, het maximum van het getal verpleegden en het minimum van het getal geneeskundigen bepaald wordt voor het krankzinnigengesticht „Huize Padua” te Boekel. S. 173. 6 Juli.

— Besluit waarbij aan het bestuur van het krankzinnigengesticht „het St. Elisabeth's Gasthuis” te Deventer vergunning wordt verleend op het landgoed „de Brinkgreve”, gemeente Deventer, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 212. 17 Aug.

— Besluit waarbij aan het bestuur der gemeente Delft vergunning wordt verleend, in die gemeente, op een terrein gelegen in den Klein-Vrijenbancken polder, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 259. 5 Dec.

Landbouw enz. Besluit tot intrekking van het besluit van 17 Juni 1889, S. 95, en tot vaststelling van een reglement voor de Rijkslandbouwproefstations. S. 93. 22 April.

— Besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende vaststelling eener instructie voor de Rijkslandbouwleeraren. 30 April.

— Besluit houdende nadere vaststelling van bepalingen ter uitvoering van artikel 3 der wet van 25 Mei 1880, S. 89, tot bescherming van diersoorten, nuttig voor landbouw of hontteelt. S. 236. 24 Oct.

Loodswezen. Besluit tot aanvulling van art. 19 van het Algemeen Reglement op den Loodsdienst, vastgesteld bij besluit van 23 Januari 1879 (Staatsblad n°. 25). S. 283. 17 Dec.

Maatschappijen. Wet nopens eene overeenkomst met de Billiton-maatschappij, betreffende eene nieuwe concessie tot het winnen van tin op het eiland Billiton. S. 189. 18 Juni.

Marechaussée. Besluit houdende organisatie van het wapen der Koninklijke marechaussée. 11 Maart.

Maten en gewichten. Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1893. 28 Oct.

— Besluit betreffende den herijk van de maten en gewichten in 1893. S. 282. 15 Dec.

Militair onderwijs. Besluit tot vaststelling van een reglement voor den hoofdcursus. S. 281. 22 Sept.

— Besluit tot aanwijzing van de korpsen van het wapen der infanterie, waarbij een cursus wordt ingesteld. S. 222. 22 Sept.

Militie. (Nationale) Besluit betreffende de lichting der nationale militie van het jaar 1892. S. 46. 27 Febr.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende art. 127 der wet op de nationale militie. 11 Maart.

— Wet houdende voorziening ter tijdelijke versterking van de nationale militie. S. 56. 4 April.

— Besluit van den Minister van Oorlog, betreffende het verleen van toestemming tot het huwen van ingelijfden bij de militie te land. 11 April.

— Missive van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de burgemeesters in die provincie, betreffende onderzoek van verlofgangers. 12 Mei.

— Besluit van den Minister van Oorlog, betreffende dienststreken van dienstplichtigen der nationale militie. 27 Mei.

— Besluit waarbij de Abdij van Berne, te Heeswijk wordt opgenomen onder de in de eerste zinsnede van art. 127 der wet van den 19 Augustus 1861, S. 72, bedoelde erkende inrichtingen van onderwijs, waar studenten in de godgeleerdheid tot geestelijke of bedienaar van den godsdienst bij erkende kerkenootschappen worden opgeleid. S. 187. 10 Juni.

— Besluit houdende tijdelijke wijziging van eenige bepalingen van de besluiten van 17 Dec. 1861, S. 127 en van 8 Mei 1882, S. 46, betreffende voorschriften tot uitvoering der wet van 19 Aug. 1861, S. 72, betreffende de nationale militie. S. 179. 22 Juni.

— Resolutie van den Minister van Oorlog, houdende vaststelling van een voorschrift betreffende oproeping in werkelijken dienst, opkomst onder de wapenen en vertrek met groot verlof van ingelijfden bij de militie te land. 19 Sept.

— Besluit betreffende de lichteing der nationale militie van het jaar 1893. S. 251. 1 Nov.

Naturalisatie. Wetten houdende naturalisatie van:

Baar. L. E.	S. 190.	11 Aug.
Berns. L.	183.	11 Aug.
Berns. S. B. W.	184.	11 Aug.
Biermann. R. F.	195.	11 Aug.
Biermann. V. L.	194.	11 Aug.
Bohilken. S.	154.	21 Juni.
Broek. D. A. van den	149.	21 Juni.
Calker. Dr. F. J. P. van	82.	8 April.
Orijns. W.	157.	23 Juni.
Douwes. C.	193.	11 Aug.
Egener. E. F.	160.	23 Juni.
Engelmann. A. H. C. C.	187.	11 Aug.
Erdmann. F. A.	79.	7 April.
Falke. H.	197.	11 Aug.
Fortmann. C. W.	277.	13 Dec.
Grütering. A. H. A. M.	185.	11 Aug.
Guffens. J. M.	20.	4 Jan.
Haelst. T. P. F. van	162.	23 Juni.
Hagen. J. L.	156.	23 Juni.
Hebiuck. B.	155.	21 Juni.
Hensen. A. H.	76.	7 April.
Hirschfeld. F. C.	81.	8 April.
Ide. A. C.	273.	13 Dec.
Young. E. T.	191.	11 Aug.
Joubert. J. S.	15.	4 Jan.
Kevelmann. W.	196.	11 Aug.
Klever. J.	159.	23 Juni.
Koning. H. J.	12.	4 Jan.
Köster. J. B.	274.	13 Dec.
Krüger. R.	83.	8 April.
Leemhuis. H. R.	84.	8 April.
Lyon. L. M., zich noemende L. M. Barnet Lyon.	S. 158.	23 Juni.
Loo. J. F. van de	14.	4 Jan.
Loo. J. A. H. van de	13.	4 Jan.
Loo. W. C. H. van de	188.	11 Aug.
Martens. J. J. A. C.	148.	21 Juni.
Metger. G. F. H. F.	189.	11 Aug.
Monsanto. H. V.	153.	21 Juni.
Müller. C. J. H.	75.	7 April.
Oberstadt. F.	278.	13 Dec.
Carapiet P., zich noemende P. C. Paulus.	S. 151.	21 Juni.
Ranzow. C. J. Graaf von	16.	4 Jan.
Reerink. H.	161.	23 Juni.
Ruhl. E. H.	77.	7 April.
Jacobson. J. G., zich noemende J. Sachs.	S. 152.	21 Juni.

Schade. F. J. E.	S. 275.	13 Dec.
Schelkly. Dr. W. F. H.	19.	4 Jan.
Schenck. G. H.	150.	21 Juni.
Stöwer. M. L.	163.	23 Juni.
Strootmann. G. E.	192.	11 Aug.
Thüning. B. H.	280.	13 Dec.
Voeleker. F. J. B.	279.	13 Dec.
Völcker. M. J. J. B.	18.	4 Jan.
Voss. G. H.	186.	11 Aug.
Wagner. J. B.	276.	13 Dec.
Winters. J.	17.	4 Jan.

Nederlanderschap. Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. S. 268. 12 Dec.

Notariaat. Besluit tot nadere wijziging van het besluit van 4 Juni 1878, S. 81, houdende voorschriften ter uitvoering van art. 14 der wet op het notarisambt, en van het daarbij vastgestelde programma. S. 127. 23 Mei.

— Besluit houdende nadere bepaling van het maximum van het getal notarissen in ieder arrondissement. S. 228. 29 Sept.

Onderscheidingsteekenen. Wet tot instelling der Orde van Oranje-Nassau. S. 55. 4 April.

Onderwijs. (Lager) Besluit tot gedeeltelijke vernietiging der verordening regelende het openbaar onderwijs in de gemeente Schoterland, vastgesteld door den gemeenteraad bij besluit van 22 Mei 1891. S. 130. 27 Mei.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 24 October 1884, S. 219, tot intrekking van het besluit van 18 December 1886, S. 214, en tot vaststelling van programma's voor de examens, bedoeld in art. 65bis der wet van 17 Augustus 1878, S. 127, zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889, S. 175, ter verkrijging van akten van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in de vakken, vermeld onder *k* en *l* in art. 2 der eerstgenoemde wet, tot regeling van de wijze van afneming en van hetgeen verder tot deze examens betrekking heeft. S. 164. 27 Juni.

— Besluit tot wijziging der artikelen 2, 4 en 12 van het besluit van 17 December 1890, S. 182, betreffende het examen, bedoeld in art. 65bis der wet van 17 Augustus 1878, S. 127, zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889, S. 175, ter verkrijging eener akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in het vak, vermeld onder *j* in art. 2 der eerstgenoemde wet. S. 165. 27 Juni.

- Besluit houdende beslissing dat van het jaar 1891 af iedere bijzondere lagere school, wil zij voor de Rijksbijdrage in aanmerking komen, een eigen hoofd moet hebben, waaruit volgt, dat art. 23 der wet op het lager onderwijs ook niet toelaat, dat het hoofd eener openbare school tevens is hoofd eener bijzondere school, onverschillig of voor deze laatste aanspraak wordt gemaakt op de Rijksbijdrage. 8 Juli.
- Besluit betreffende toepassing van art. 54bis der wet op het lager onderwijs. 7 Sept.
- Wet tot wijziging van art. 6, eerste lid, der wet van 8 December 1889, S. 175, tot gedeeltelijke herziening van de wet van 17 Augustus 1878, S. 127, tot regeling van het lager onderwijs. S. 292. 30 Dec.
- Onderwijs. (Middelbaar)** Wet tot aanvulling van art. 23 van het bij besluit van 30 Aug. 1884, S. 91, vastgesteld reglement voor de Rijks hoogere burgerscholen S. 85. 9 April.
- Onteigening.** Wetten en besluiten tot onteigening ten algemeenen nutte van eigendommen voor:
- den aanleg van eene straat in de gemeente Nieuwer-Amstel. S. 3. 2 Janr.
- den aanleg van een straatweg van de westelijke grens der gemeente Diever, in de westelijke richting door Wapserveen (gemeente Havelte) naar de grens van de provincie Overijssel. S. 4. 2 Jan.
- de vernijing van het Heusdensch kanaal. S. 5. 2 Jan.
- den aanleg van een boezemkanaal in Delfland van de Kromme Zweth naar de Oranjesluis. S. 6. 2 Jan.
- den vestingbouw, vereischt tot het maken van eene damsluis in den Angstel. S. 21. 7 Jan.
- het stichten van een nieuw post- en telegraafkantoor te Amsterdam en voor de verbreeding van de Huiszittensteeg en van de Korte Huiszittensteeg aldaar. S. 57. 4 April.
- den aanleg en de verbetering van straten en riolen in Klarendal, gemeente Arnhem. S. 58. 4 April.
- den vestingbouw, vereischt voor het maken van forten aan den Ham, bij Krommeniedijk en bewesten de hofstede Veldhuis. S. 180. 28 Juli.
- den vestingbouw, vereischt tot het maken van forten in den Zuidwijkermeerpolder en aan den St. Aagtendijk. S. 200. 15 Aug.

- den vestingbouw, vereischt tot het maken van eene damsluis in de Drecht en eene inlaatsluis voor den polder Blokland. S. 237. 24 Oct.
- de afsluiting van de rivier de Maas beneden Heusden. S. 244. 29 Oct.
- vaartverbetering in de gem. Leiden. S. 248. 31 Oct.
- den aanleg van een afwateringskanaal van 's Hertogenbosch naar Drongelen. S. 272. 18 Dec.
- Wet tot intrekking der wet van 16 April 1887, S. 53, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een spoorweg (tramweg) van Amsterdam naar Amstelveen. S. 7. 2 Jan.
- Pensioenen.** Besluit houdende vaststelling der regelen omtrent het beheer van het Weduwen- en wezenfonds voor burgerlijke ambtenaren. 2 Jan.
- Wet tot regeling der pensioenen en onderstanden van het personeel van den loodsdienst voor zeeschepen en aan de weduwen en kinderen van dat personeel. S. 144. 18 Juni.
- Plaatsnamen.** Missive van den Minister van Oorlog aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de spelling enz. van plaatsnamen enz. 23 April.
- Politie.** Missive van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal fungerende directeurs van politie, betreffende uitvoering der verklaringen met België, Duitschland en Oostenrijk, omtrent den handel in vrouwen en meisjes. 7 Juni.
- Posterij.** Besluit tot bepaling van den dag, waarop de wet van 15 April 1891, S. 87, tot regeling der brievenposterij, in werking treedt. S. 41. 11 Febr.
- Besluit tot uitvoering van onderscheidene bepalingen der wet van 15 April 1891, S. 87, tot regeling der brievenposterij. S. 42. 11 Febr.
- Besluiten betreffende vrijdom van briefpost. 11 Maart.
11 Mei.
23 Mei.
16 Juni.
7 Juli.
10 Nov.
- Besluit houdende intrekking der bestaende oorschriften omtrent den postwisseldienst tussehen Nederland en Nederlandsch-Indië. S. 91. 21 April.
- Besluit houdende intrekking van de bestaende regeling omtrent het port der brieven en verdere

- stukken, die met de zoogenaamde „mails” (dat is: op andere wijze dan langs den rechtstreekschen zeeweg) tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in Oost- en West-Indië worden uitgewisseld. S. 129. 25 Mei.
- Besluit houdende intrekking der bestaande voorschriften omtrent de overmaking van gelden door middel van postwissels tusschen Nederland en de koloniën in West-Indië. S. 131. 29 Mei.
- Besluit houdende bepalingen ter uitvoering van art. 9 der wet van 21 Juni 1881, S. 70, tot inrichting van een dienst, ter verzending met de post van pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande. S. 135. 9 Juni.
- Besluit tot regeling van de porten en rechten der brieven en verdere stukken, die tusschen Nederland ter eene en de landen, tot de algemeene postvereniging, alsmede de landen, niet tot die vereniging behorende worden nitgewisseld. S. 147. 21 Juni.
- Besluit tot uitvoering van artikel 24 der wet van 15 April 1891, S. 87, betreffende de vrijstelling van briefport. S. 284. 19 Dec.
- Besluit tot regeling der abonnementsprijzen, waarvoor, in het verkeer van Nederland met sommige landen der Algemeene Postvereniging, abonnementen op dagbladen en tijdschriften door de postkantoren worden geleverd, en tot wijziging en aanvulling van het besluit van 21 Juni 1892 (Staatsblad n°. 147). S. 285. 22 Dec.
- Provinciaal bestuur.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 192 der grondwet van 1848 en 138 der provinciale wet de bevoegdheid voortvloeit van Provinciale Staten, om onder goedkeuring des Konings eene vroeger als veenschap georganiseerde vereeniging van gronden door reorganisatie in een waterschap te doen opgaan. 11 Mrt.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat onder vigeur der grondwet van 1848, de Provinciale Staten de bevoegdheid hadden om bestaande waterschappen op te heffen en nieuwe op te richten. 24 Juni.
- Rechten van in-, uit- en doorvoer.** Besluit tot nadere aanvulling van art. 5 van het besluit van 24 December 1888, S. 248, houdende bepalingen ter uitvoering der overeenkomst tot wering der druiflois (phyloxera). S. 80. 7 April.
- Besluit tot wijziging van het besluit van 27 April 1891, S. 93, houdende vaststelling van het invoerrecht voor drop. S. 138. 7 Juni.
- Wet houdende wijziging van artikel 190 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (Staatsblad n°. 88). S. 143. 18 Juni.
- Besluit tot wijziging van de liniën van toezicht in Zeeland en Noord-Brabant. S. 168. 27 Juni.
- Registratie.** Wet tot vermindering van sommige evenredige registratie- en hypotheekrechten. S. 224. 27 Sept.
- Rijnvaart.** Besluit houdende bepalingen omtrent de Rijnschippers en scheepspatenten en omtrent de instelling van commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart. S. 216. 5 Sept.
- Rivieren.** Besluit houdende vaststelling van een reglement op het baggeren, graven en visschen van voorwerpen en het werpen van grond of andere zinkende stoffen in de rivieren onder beheer van het Rijk, en langs de seekusten, onder beheer van het Rijk. S. 44. 15 Febr.
- Besluit ter vervanging van het besluit van 6 Januari 1888, S. 1, tot bekrachtiging van een reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn en andere rivieren. S. 86. 12 April.
- Besluit tot vaststelling van een reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op de Merwede, de Noord en de Nieuwe Maas. S. 97. 6 Mei.
- Besluit strekkende tot vervanging van het besluit van 22 November 1886, S. 182, tot vaststelling van het reglement van politie op het ankeren op de rivieren de Beneden-Merwede en de Oude Maas, van de kerk te Papendrecht tot het veer van Zwijndrecht op Dordrecht. S. 98. 6 Mei.
- Besluit tot vaststelling van bijzondere reglementen van politie voor de scheepvaart door de Koningshaven en de Nieuwe Maas onder de gemeente Rotterdam en op de rivieren beneden Rotterdam tot in zee. S. 128. 25 Mei.
- Wet tot verbetering van de Berkel, de Schipbeek en de Regge. S. 245. 29 Oct.
- Scheepvaart.** Besluit tot vaststelling van een reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan. S. 102. 18 Mei.
- Besluit tot bepaling van den dag waarop het besluit van 13 Aug. 1891, S. 158, tot vaststelling van een algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behorende werken, onder beheer

van het Rijk, in werking treedt en tot intrekking van bestaande bepalingen. S. 169. 28 Juni.

— Missive van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal te 's Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden, betreffende aanmonstering van schepelingen ter koopvaardij. 26 Sept.

Schuld (Nationale) Besluit tot aflossing van de ten laste van den Staat in omloop zijnde drie en een half ten honderd rentegevende schuld-bekentenissen der voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij. S. 23. 27 Jan.

— Besluit betreffende de uitloting en aflossing van $3\frac{1}{4}$ percents schuld-bekentenissen van het voormalig Amortisatie-Syndicaat voor 1892. S. 37. 5 Febr.

Als voren voor 1893. S. 235. 20 Oct.

— Besluit betreffende de verwisseling van drie en een half ten honderd rentegevende schuld-bekentenissen, nitgegeven krachtens de wet van 28 Dec. 1891, S. 230, tegen inschrijvingen op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 38. 9 Febr.

— Besluit betreffende de nitloting en aflossing van de $3\frac{1}{4}$ percents schuld-bekentenissen uitgegeven krachtens de wet van 28 Dec. 1891 (Stbl. n°. 230). S. 256. 17 Nov.

Schutterij. Besluit van den Minister van Oorlog houdende vaststelling van een voorschrift op de verstreking en de verantwoording der munitien tot draagbare vuurwapenen. 16 Maart.

— Besluit houdende vaststelling van bepalingen omtrent de eerbewijzingen aan vaandels van schutterijen. 4 April.

— Missive van de Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de gemeentebesturen in die provincie, betreffende de benoeming en ontslag van auditours en officieren bij schutterijen. 21 April.

Sluizen enz. Besluiten tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor: de sluizen en beweegbare bruggen, onder beheer van het Rijk in de prov. Friesland. S. 118. 23 Mei.

den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam. S. 119. 23 Mei.

de schutsluis te St. Andries en hare havens. S. 122. 23 Mei.

de schutsluizen en in de afgesloten killen van het Bergsche Veld, ten zuiden van de rivier de Merwede, en hare havens. S. 123. 23 Mei.

Spoorwegen. Besluit tot nadere wijziging van het Algemeen Reglement voor den dienst op

de spoorwegen, vastgesteld bij besluit van 27 October 1875 (Stbl. n°. 183). S. 89. 19 April.

— Besluit tot wijziging van het Algemeen Reglement op de spoorwegen, bedoeld in art. 1 der wet van 28 Oct. 1889 (Staatsblad n°. 146). S. 90. 19 April.

— Besluit houdende nadere wijziging van het besluit van 9 Juli 1876, S. 159, tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorweg-diensten. S. 238. 28 Oct.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 9 Juli 1876, S. 160, ter uitvoering van art. 16 der wet van 9 April 1875, S. 67, tot regeling van den dienst en het gebrnik van spoorwegen. S. 239. 28 Oct.

— Wet houdende bekrachtiging van eene overeenkomst betreffende den stoomtramweg Ede-Wageningen. S. 271. 13 Dec.

— Besluit tot bekendmaking van den tekst van het besluit van 9 Juli 1876, S. 159, tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorweg-diensten; zooals die is gewijzigd bij de besluiten van 30 Juli 1876, S. 166, 24 Oct. 1885, S. 190 en 28 Oct. 1892 (Staatsblad n°. 238). S. 281. 13 Dec.

Sterke drank. Besluit houdende vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente Goedereede, waarbij vergunning is verleend aan F. C. GOEDKOOP aldaar tot verkoop van sterke drank in het klein. S. 220. 22 Sept.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente Rummen, waarbij aan H. HARENS aldaar vergunning is verleend tot verkoop van sterke drank in het klein. S. 233. 18 Oct.

Strafrecht. Wet tot nadere verlen-ging van den termijn, gedurende welken artikel 1 van de wet van 6 Maart 1818, S. 12, van kracht blijft. S. 181. 10 Aug.

Suiker. Wet tot nadere schorsing der heffing van het nitvoerrecht van suiker in Nederlandsch-Indië. S. 64. 5 April.

Telegraaf. Besluit houdende wijziging van het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, vastgesteld bij het besluit van 4 Juli 1891 (Staatsblad n°. 145). S. 94. 22 April.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de kosten der regeeringstelegrammen van burgemeesters aan ambtenaren van het openbaar ministerie. 30 Mei.

- Besluit tot herziening van het besluit van 15 Sept. 1886, S. 164, houdende nadere regeling der voorwaarden, waarop, met medewerking der gemeenten, rijkstelegraafkantoren en rijkstelefoonkantoren in kleinere plaatsen kunnen worden opgericht en in stand gehouden. S. 219. 14 Sept.
- Besluit houdende wijziging en aanvulling van het reglement voor gemeenschappelijke militaire en burgerlijke telegraafdienst in tijden van oorlog en van voorbereiding tot oorlog, goedgekeurd bij het besluit van 10 Augustus 1880 (Staatsblad n°. 159). S. 234. 18 Oct.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat telephoonwerken moeten worden begrepen onder de in-art. 351 van het Wetboek van Strafrecht genoemde telegraafwerken. 21 Nov.
- Tollen.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat ook na de invoering der wet van 6 Juli 1850, S. 39, ten aanzien van de tolheffing op de geconcessioneerde wegen, waarop de heffing niet als belasting, maar alleen als retributie kan plaats vinden, gelden de besluiten van 5 Mei 1850, S. 23 en van 7 Februari 1822, S. 4, waarbij, tot verzekering van die heffing, aan nadere regeling bij provinciale verordening niets is overgelaten. 19 Dec.
- Tractaten.** België. Overeenkomst tot wijziging van art. 59 van het reglement betreffende het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht op de Schelde en de andere daarin genoemde wateren, behoorende bij de op 20 Mei 1843 te Antwerpen tusschen voorzegde Rijken gesloten overeenkomst (Staatsblad 1843, n°. 45), en strafbaarstelling van de overtredingen in dat artikel bedoeld. S. 11. 2 Jan. 45. 19 Febr.
- Algemeene Postvereniging. Gesloten verdragen, overeenkomsten en slotprotocollen, voor zoover daarbij Nederland en Nederlandsch Oost- en West-Indië betrokken zijn. S. 51. 29 Mrt.
- Algemeene Akte der Internationale Conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel. S. 52. 1 April. 92. 21 April.
- Groot-Brittannië en Ierland. Overeenkomst tot vaststelling der grenzen tusschen de Nederlandsche bezittingen op het eiland Borneo en de Staten op dat eiland, die onder Britsch protectoraat staan. S. 53. 4 April. 103. 20 Mei.
- België. Overeenkomst en additioneel artikel, betreffende wijziging en verbetering van de verlichting en betoning der Wester-Schelde. S. 54. 4 April. 170. 28 Juni.
- Oostenrijk-Hongarije. Verklaring nopens de van weerszijden te nemen maatregelen tot het tegengaan van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes. S. 61. 5 April.
- Bekendmaking van de tusschen Nederland en de Dominicaansche Republiek op 1 Mei 1891 te 's Gravenhage gesloten consulaire overeenkomst. S. 96. 29 April.
- Internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen. S. 145. 18 Juni. 258. 30 Nov.
- België. Postverdrag. S. 172. 1 Juli.
- Veeziekten.** Besluit van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, betreffende in- en doorvoer van van vee afkomstige artikelen. 3/6 Mei.
- Besluit tot vaststelling van nadere bepalingen tot het tegengaan van de verbreiding van het mond- en klauwzeer onder het vee. S. 167. 27 Juni.
- Aanvulling van bovengenoemd besluit. S. 255. 17 Nov.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende de wet van 26 April 1852, S. 92, en art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (Staatsblad n°. 131). 27 Juni.
- Besluit tot aanvulling van het besluit van 27 Maart 1888, S. 67, waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van het vee voor besmettelijk worden gehouden, en welke der in de wet van 20 Juli 1870, S. 131, genoemde maatregelen bij het dreigen of heerschen van elke dier ziekten moeten toegepast worden, gewijzigd door de besluiten van 12 Mei en 9 Oct. 1889, S. 62 en 128, en aangevuld door het besluit van 20 Mei 1890 (Staatsblad n°. 92). S. 254. 17 Nov.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 3, eerste lid van het besluit van 27 Maart 1888, S. 67, gewijzigd bij dat van 12 Mei 1889, S. 62 en dat van 20 Mei 1890, S. 92, bevat een voorschrift, gegeven krachtens de bij de artt. 31 en 34 der wet van 20 Juli 1870, S. 131, aan den Koning voorbehouden bevoegdheid. 19 Dec.
- Vischerij.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat onder de woorden

„zegendreef of zegenworp” in art. 1 litt. c van het besluit van 21 Juli 1886, S. 123, moet worden verstaan dat gedeelte der rivier, dat ingenomen wordt door een zegen, tijdens dat voorwerp daarin geworpen is of drijft. 16 Mei.

— Besluit houdende vaststelling van een nieuw reglement op het beviessen der Schelde en Zeeuwsche Stroomen. S. 198. 11 Aug.

Wachtgeld. Besluit tot wijziging van het besluit van 24 Juli 1869, S. 142, houdende herziening van het besluit van 2 Juli 1849, n°. 55, omtrent het toekennen van wachtgeld aan burgerlijke ambtenaren. S. 60. 4 April.

— Besluit ter bekendmaking van den tekst van het besluit van 24 Juli 1869, S. 142, houdende herziening van het besluit van 2 Juli 1849, n°. 55, omtrent het toekennen van wachtgeld aan burgerlijke ambtenaren, zooals die is gewijzigd bij het besluit van 4 April 1892 (Stbl. n°. 60). S. 260. 6 Dec.

Wapenhandel. Resolutie van den Minister van Oorlog, betreffende verstrekking van materieel enz. aan vereenigingen tot vrijwillige oefeningen in den wapenhandel. 9 Febr.

Waterstaat. Besluit houdende nadere bepalingen betreffende den dienst van den Rijkswaterstaat. S. 47. 29 Febr.

Wegen. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat het openbaar gezag, aan hetwelk de zorg en het toezicht is opgedragen over de wegen en voetpaden in de provincie waarin het goed is gelegen, niet alleen bevoegd, maar zelfs verplicht is om binnen de grenzen door de grondwet en de provinciale

wet gesteld, regelend op te treden en veranderingen in de bestemming van dat voetpad te verbieden. 8 Dec.

Wetgeving. Wet tot aanvulling van de artikelen 980 en 988 van het Burgerlijk Wetboek. S. 146. 18 Juni.

Zeebrieven. Besluit houdende nadere bepalingen omtrent de zeebrieven en jaarpassen in Nederlandsch-Indië. S. 49. 8 Maart.

Zeep. Wet tot afschaffing van den accijs en wijziging van het invoerrecht op zeep. S. 226. 27 Sept.

Zegel. Missive van den Minister van Oorlog aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de toepassing der wet op het zegel. 4 Mei.

Ziekten. (Besmettelijke) Besluit tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 177. 13 Juli.

— Besluit tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 215. 4 Sept.

— Missive van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de burgemeesters in die provincie, houdende mededeeling van het formulier der verklaring te stellen op declaratiën wegens gedane voorschotten in zake ont-eigening van besmette goederen. 24 Sept.

Zout. Wet houdende bepalingen omtrent den accijs op het zout. S. 227. 27 Sept.

